سطر
عدد
٢٧

اوراق
عدد
٥٢٨

26

بسم الله الرحمن الرحيم

بأي قوة أدرك ذات من تنزه عن سمات الحدوث والزوال ● وبأي لسان أترجم عن صفات من أبدع الموجودات وهو المتصف بأوصاف الكمال ● كيف أحصي ثناء وقد استحق الحمد بذاته وآلاؤه لم يحصها العادون طرا ● وأنى يتهيأ لي القيام بحقوق شكره والتوفيق لشكره يستدعي شكرا وهلم جرا ● فليس لي إلا الاعتراف بالعجز والتقصير ● وطلب المدد آنا فآنا ممن أنزل الكتاب على البشير النذير ● قرآنا عربيا غير ذي عوج ● مؤيدا بالبراهين وسواطع الحجج ● هاديا المسترشدين إلى الطريق المستقيم ● موصلا المتمسكين إلى النعيم المقيم ● أفحمت فصاحته كل فصيح من نجد عدنان ● وأخرست بلاغته شقشقة كل بليغ جليل الشان ● أنوار حججه محت ظلام الكفر والنفاق ● وسيوف أدلته قطعت أصول أهل العناد والشقاق ● جعله تبصرة لطالبي الهدى وملجأ للسترشدين ● وتذكرة لمن أراد أن يحظى بالمواهب اللدنية ● صيره وسيلة للترقي في معارج القرب ● ونورا يهتدى به لما يعرض للسالكين من ظلمات الحجب ● فطوبى لمن صرف همته لتحصيل ما أمكن من معانيه البديعة النظام ● والتزم العمل بأوامره ونواهيه طلبا لمرضاة الملك العليم العلام ● واتعظ بمواعظه البليغة الأسلوب ● واعتبر بقصصه وأمثاله فاز بالمطلوب ●

٢

التفسير [illegible] زاده

وتفكر في اعتقاد ما أفادت آيات توحيده ● واستبشر بوعده وخاف من وعيده ● فيا من أنزل القرآن رحمة للعالمين ● ونورا يهدي المتحيرين ● أسألك أن تصلي على خاتم النبيين ● وسيد الأصفياء والمرسلين ● سيدنا محمد الذي دمغت بمقامعه هامة الشرك الأظلم ● وأرسلته إلى كافة العرب والعجم والترك والديلم ● وعلى آله الذين حظوا بحضرات القدس ● وأصحابه الذين نوروا بنور الإيمان ممالك الروم والفرس ●

فيقول المحتاج إلى لطف ربه الخفي والجلي ● أحمد بن [illegible] الناصح جامع قطب العارفين سيدي عبد القادر الجيلي ● قدس الله روحه ونور ضريحه ● بو رسالة كه ● وزير روشن ضمير ● آصف تدبير ● مدبر امور زمانه ● حافظ مماليك [illegible] ● صاحب عز و اقبال ● خجسته رأي همايون فال ● آزاده تدبير افكن ● مشير موقر ● محب علما ● محب فقرا ● ملجأ ضعفا ● آبروي وزراء دولت عثمانيه ● مظهر الطاف ربانيه ● تدبير امورده مشكل كشا حضرت الوزير ابراهيم پاشا

نظم

دل حقايق آشنايه اول بدر آينه ● ضميري فيض الهيله مخزن اسرار
اول كلدوكي لطف خدا قلبن ايلدي معمور ● كه جوهر سنان [illegible] انوار
جود ولدن [illegible] دعاي خير ايله ● مسخر فلك بالعشق والاتحاد
ايرشمشدر رتبه عليايه راي وتدبيري ● همواره [illegible] استظهار
خطا [illegible] فرض وواجب ● كه اين ضمير منيره [illegible] استشهاد
تخت سعادتله برج اولديكه كوكب ● مثال [illegible] اظهار
مدام همت عليا كبي [illegible] ● [illegible]

لا زالت أيام دولته مقرونة بالعز والشرف ● ولا برحت سدته السنية محط رواحل الهدايا والتحف ● [illegible] مولانا [illegible] تباركه [illegible] دوشن تفسير [illegible] فارسيده [illegible] مختصر [illegible] خدمتنه [illegible] دولت عثمانيه [illegible] مستعمل [illegible] لسان تركي يه نقل [illegible] تمام [illegible] الآن [illegible] قبول [illegible] همت [illegible] جميع قراء عظيم الشان [illegible] تفسير [illegible] عربي [illegible] ترك [illegible] قرآن واضح البرهان [illegible]

رانک لغاتنی فهم ایتمه و کلری اجلدن مستمد اولمیه لر ● بناءً علی ذلک
بو داعیلری دامن در میان ایدوب ● تفاسیر شریفه دن انوار التنزیل ●
و مواهب اللدنیه ● و معالم التنزیل ● و ارشاد العقل السلیمی ●
و انوار التنزیل اوزره درویش شهاب خفاجینک حاشیه سندن ● و کتب
لغاتدن غریبی و اختری ● و آقونوی و حلبی ● و فن تفسیره متعلق نیجه
کتب جمع ایدوب آنلردن اقوای اقوالی ● و حضرت حفصک روایتیله
امام عاصمک قراءتنی ● و احکام ملکه حضرت امام اعظمک قولنی ● و تمهما
امکن اداء معناده قواعد نحویه یی ● و اسرار بلاغتک بیانی التزام ایدوب
شروع ایلدم ● بو نیت ایله که اکر عمر وفا ایدوب حوادث روزکاردن خاطر
امین اولورسه ● اوج دورت ییلده حصوله کلور ● و لله الحمد بعون حق
و اقبال دولتی ● و حسن نیت سببیله بر سنه ثمنیه مدتنده وجوده کلدی ●
بن عجب انصاف و دانشله متصف اولانلردن مسؤل و ندادن حرام مختلک
مأمول ● معناده بر خلل مشاهده ایدیجک اصلاح ایله انی جبر ایلیه لر ● و اکر
اداء معناده بر قصوره و اخطا اولدورلرسه ● کامر عفو ایله انی ستر ایدیلر ● و ازین
که مدد و مرزوقجی مولانا قاضی بیضاوینک انوار التنزیلندن ● و مولانا حسین
کاشفینک مواهب اللدنیه سندن ایدی ● بو کتابی زبدة آثار المواهب
و الانوار اسمیله موسوم قیلدم ● و بعون الله سبحانه و تعالی بو تسمیه [illegible]
تاریخ استفاده اولندی ● بشکل ایدک الله جمهور علما آنک اوزره در که قراءته
شروع اولندقده اول استعاذه ایتمک مستحبدر ● و بعض علما اکا ذاهب اولدیلرکیم
آنک اوقونمسی واجبدر ● تفسیر قرطبیده کتوردیکه بر قوله قراءتدن اول استعاذه
کتورمک حضرت سید الکونینه اوزره یالکوز فرض ایدی ● و سائر امت اوقومسی
سنت طریقیله اکا اقتدا ایتدیلر ● و بعضلر قاله تمام اوزره انی اوقیان کسنه کرک که
انی اخفا ایلیه ● و نمازده خارجنده اوج وجه دیدیلر ● بعضیسی آیات قراءتنده
امتثالی ملاحظه ایدوب ● اخفا اولنمسنه حکم ایتدیلر ● و بر کروه قرائتی
شعار [illegible] نظر ایدوب جهرا اولنمسنی [illegible] کوردیلر ● و بر طائفه امامی
محاکه فی طرح ایدوب ● و دیدیلر قاری نمازده ایسه اخفا ایتمک اولادر ● و اکر
مستمع حضورنده ایسه جهرا ایتمسی انسبدر تاکه مستمع اولان استماع ایتمکله اعوذی

کندو نفسنی جمع ایده ● و غیر تقدیرا اوزره آیات قراءتنده دخی کلدر ● و کیفیت
لفظلرنک اختلاف واقع اولمشدر ● اصح اقوال اوزره بو که ● اعوذ بالله من الشیطان
الرجیم ● یعنی تنکری یه صیغنورم رحمتندن دورلمش دیونک شرندن ●
سورة فاتحة الکتاب بو مذکور اولدیغی بر مقدار سوز کلام مجیدک مبتدأ یدر و هی سبع آیات
و بو سوره نک عدد آیاتی یدیدر مکیة مکه ده نازل اولمشدر بسم الله عبادته مستحق
اولان تنکرینک اسمیله باشلرم الرحمن خلقه اوزره وجود و حیات نعمتی ایدن
الرحیم انلری بقا ایله ابن کوب آفاتدن محافظه ایدن الحمد لله جمله موجود و
معلوملری اوکدر ● و کوکجک صفتلر ازلدن ابده دک حق سبحانه و تعالینک ذات
با کمال صفاتنه مخصوصدر ● رب العالمین ● انس و ملائکه و جن و اوزکلرنک
بسلیجیسی ● الرحمن اولو نعمتلرله تفضل ایدن ● الرحیم ● نعمتک کیزلینلرینی [illegible]
ایدن ● مالک یوم الدین ● روز جزانک ایه سی ● یا اول کونده خالقی که
قولرینک ... سنده حق ایله حکم ایلر ● یا اول کونده ایستدوکی نسنه یه متصرف
اولان ● ایاک نعبد سکا طپرز و قولق ایدرز سندن غیری کیمسه عبادته مستحق دکلدر
و ایاک نستعین ● و جمیع امورده سندن یاردم استرز ● زیرا سندن غیری
کیمسه امورده تمشیت ویرمز ● اهدنا الصراط المستقیم ● اقوال و افعالده بزه
دوغری یول کوستر ● یا ثابت ایت بزی دوغری یول اوزره که او دین اسلامدر جنته
سبیلانا [illegible] ● صراط الذین انعمت علیهم اول کیمسه لرک یولی که انلره نبوت
و رسالت و ولایت و شهادت نعمتی انعام ایلدک غیر المغضوب علیهم نه اول کیمسه لرک یولی
کیم اوزرلرینه خشم ایلمش و انلر یهودلردر ● و لا الضالین ● و نه ازغونلرک
یولی و انلر نصاری در ● آمین اتیدکمز دعای قبول ایت ● بلینمک کرکدر که آمین
قرآندن دکلدر ● لکن سنتدر کیم فاتحه اوقوندقدن آخرنده آمین سویلنه ● حضرت
ابی هریره رضی الله عنه دن مرویدر کیم حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه و سلم ابی بن
کعبه رضی الله عنه بویوردیکه سکا بر سوره دن خبر ویرهیم می که نه توراتده و نه انجیلده
و نه زبورده آنک کبی نازل اولمامشدر دیدی بلی یا رسول الله حضرت بویوردیکه اول فاتحة
الکتابدر ● و دخی بویوردیکه تحقیقا که بکا ویرلن سبع المثانی و قرآن عظیم اودر
● اسباب النزولده کتوردیکه حضرت صلی الله علیه و سلم نجه صحرایه چیقرلردی
مبارک قولاغنه بر صدا کلوردیکه یا محمد حضرتنا [illegible] ایشدیجک فرار ایدردی ● و ورقة بن

توفيقى بوتعالى الله اتمام ايتدى ● او حضرت سويلديكه هيچ اولوبله بر صدا ايشيدرديم
مكانمكن ثابت اولمز تا كه ايشيده بن نه سويلر ● پس حضرت صلى الله عليه وسلم
بردخى صحرايه چيقدى اول صدا ينه قولاغنه دكدى كه يا محمد حضرت بويوردى لبيك اول
صدا صاحبى سويلديكم ● قل اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله ودخى
قل الحمد لله رب العالمين سوره‌سنك آخرنه دك وبعض روايتده اوزره اول ايشان سويلدى وحضرت نبى

سورة البقرة مدنية وهي مائتان وثمانون وست آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

الم ● بلكه بعض سورلرك اوائلنده دوشن حروف مقطعه اسرار الهيه دندر كه كيمسنه
انلرك حقيقتنه مطلع دكلدر ● وبعض علما انلرك معنالرين توجيه ايتديلر ● بعضيلر
بو مقامده الم معناسين بويله ديديلر كه انا الله اعلم يعنى بن كه تكريم زياده بيلورم
ذلك اول كتاب كه حق تعالى كتب متقدمهٔ سماويه ده انك ايندرمسنه وعده
ايتمشدى ايدى الكتاب بو كتاب كامله يعنى قرآن ● لا ريب فيه ايچنده شك وشبهه يوقدر
● هدى للمتقين ● شركدن صقننلره يول كوسترجيدر ● الذين يؤمنون
بالغيب اول كيمسنه لر كه غيبه نك صدقندن ظاهر اولميان نسنه لره كه حق تعالى
وملائكه نك وجودى وقيامتك وتوعيد تصديق ايدرلر ● ويقيمون الصلوة
ونمازى آيتلنه ويررلر كه شرائط وآدابيله قيلارلر ● ومما رزقناهم ينفقون
● وكندولره احسان ايتديكمز نسنه لردن اهل وعيالنه واقربالره وارباب استحقاقه
ويرورلر ● والذين يؤمنون بما انزل اليك واول كيمسنه لر كه قرآندن سكا ايندى
نسنه لره ايمان كتورورلر ● وما انزل من قبلك وسندن اول پيغمبرلره ايندى
نسنه لره توراة وانجيل كبى دخى ايمان كتورورلر ● وبالآخرة هم يوقنون
● واوبر منزليه كه دار الجزادر ● آنلر اينانيرلر يعنى دار الآخرتك اولمسنه
تحقيق بيلورلر ● اولئك اول كروه كه مزبور اولان صفاتله موصوف ديرلر ●
على هدى من ربهم پروردكارلرينك توفيقندن دوغرو يول اوزره ديرلر ●
واولئك هم المفلحون ● وهم اول جماعت كندولر اشكنجه نك زحمتلرندن
قورتلشلردر ● چون كچمش آيتلرده كفارك ابتدا ايمان كتورمدكلرى خالنى واهل
كتاب اولوب مشركه حضرتك نبوتنه عزم صميمله قلب تصديق ايدوب طلبته برملادم
وانلر كبى اولمدقلرك خالنى بيان ايتدى كفارك ومنافقلرك دخى احوالين بيان ايلديكه

بيانه بدوب بيوردى ● ان الذين كفروا تحقيقا اول كيمسنه لر كه صاحبلرى
نور ايمانى ظلمت شركله اورتديلر ● سواء عليهم اوزرلرينه بكساندر ءانذرتهم
قورقوتورميسك ● ام لم تنذرهم وقورقوتمز ويرميسك ● لا يؤمنون ● ايمان
كتورمزلر ● ختم الله على قلوبهم حق تعالى كوكللرى اوزرينه مهر اورمشدر تا كه منع
اجلوب حقى فهم ايتميه لر ● وعلى سمعهم وقولاقلرى اوزرينه دخى تا كه دوغرى سوز
ايشتميه لر ● وعلى ابصارهم غشاوة وكوزلرى اوزرينه پرده وار تا كه دوغرى
يولى كورميه لر ● ولهم عذاب عظيم ● وانلره درد اولو اشكنجه كه نهايتى
اميرلك ومؤمنلرك قطعيله اولمك وآخرتده جهنمدر ● بو آيتى شركلرك حقنده
ومن كفرا اوله حق ايتلر منافقلرك حقنده دير ● ومن الناس من يقول وآدميلردن
كيمسنه لر واركه ديرلر ● آمنا بالله تكرى تعالى يه ايمان كتوردك ● وباليوم الآخر
ودخى صوك كونه يعنى قيامت كوننه ● وما هم بمؤمنين ● وحال بو دركه
انلر ايمان كتورمشلر ● يخادعون الله زعملريله تكرى يى آلدتيرلر ● والذين آمنوا
وايمانه كلنلرى دخى يعنى صحابهٔ كرامه ديرلر ايدى كه بز ايمان كتورمشز اما قلبلرى
كفر ايله مالامال ايدى ● وما يخدعون الا انفسهم وهيچ بر كيمسنه يى آلداتمزلر
الا كندو نفسلرين ● زيرا اول آلدتمغك وبالى كندولره چكر ● وما يشعرون ●
وبيلمزلر كه حقيقتده نفسلرين آلدديرلر ● في قلوبهم مرض كوكللرنده بر خستلك
واردر اول دينده شك ومؤمنلره حقد وحسددر ● فزادهم الله مرضا پس حق تعالى
انلره خسته لكى آرتردى كه ليعنك ازدياديله وكوكل مؤمنلره اولان نصرتلر سببيله ●
ولهم عذاب اليم ● ودردلو اشكنجه انلره دير ● بما كانوا يكذبون ● اول
سببيله كه مؤمنلره يلان ديرلر ايدى ● واذا قيل لهم وهچن كندولره سويلنور كه
لا تفسدوا في الارض كفر ومعصيتله ومؤمنلرك آلدتمغيله يرده فساد
ايتمك ● قالوا انما نحن مصلحون ● ديرلر بز انجق صلاح ايدجيلرز يعنى
دكلوز ● الا آكاه اولك ● انهم البته منافقلر ● هم المفسدون ●
كندولر فتنه قوبدروب فساد ايدجيلردر ● ولكن لا يشعرون ●
ولكن بيلمزلر كه مفسدلردر ● واذا قيل لهم آمنوا ومنافقلره
سويلنديكى محلده كه كل ايله ايمان كتورك ● كما آمن الناس نته كيم مهاجرين
وانصار ايمان كتوردیلر ● قالوا ديرلر سويلرلر ● انؤمن كما آمن السفهاء

ایمانی کتورز نته که جولاه کتوردی ● بلکه اهل نفاق مؤمنلر عقلا اولدقلرین
بیلمشلر ایکن سفاهتی کندولره اول جهتدن نسبت ایتدیلر که زعملرنجه کندولرک
اندن اعلم والحق اولدقلرین اعتقاد ایدرلردی پس مؤمنلره نسبت ایتدکلری
سفاهتی حق سبحانه وتعالی اوزلرینه رد ایدوب بیوردی ● الا بیلک ای مؤمنلر
انهم تحقیقا که منافقلر هم السفهاء کندولری عقل وناداندرلر که عاقبته نظر
ایتمزلر ولکن لا یعلمون ● ولکن بیلمزلر که هیچ بر نسنه بیلمزلر اسباب نزولده
کتوردیکه عبدالله بن ابی یارانیله بر کون صحابه کرامدن بر کروهنه صاتشوب علی
برابر یولداشلرینه سویلدیکه نظر ایدک که نیجه بو سفهایی سزدن دوندررم پس حضرت
ابی بکر الصدیق رضی الله عنهک دست شریفین دوتوب سویلدی مرحبا ای حضرت
صدیق بنی تیمک سروری واسلامک پیری وغارده حضرت پیغمبر صلی الله علیه و
سلمک یولداشی نفس ومالن حضرتک یولنده یاماللایدن صکره حضرت عمر الفاروقک
مبارک الین دوتوب سویلدی مرحبا ای بنی عدی بک سیدی تکری دیننده
قوت صاحبی اولان جان ومالین پیغمبر محبتنه بذل ایدن بعده حضرت علی المرتضی
نک دست شریفنه یاپشوب دیدی مرحبا ای حضرت محمد المصطفی نک عم زاده سی
ودامادی بنی هاشمک سروری رسول اللهدن ماعدا صکره ایرلدیلر عبدالله
بن ابی یولداشلرینه دونوب سویلدی کوردکز نیجه ایشلدم سز دخی انلری کوردکدکز
اویله ایدک ● پس یولداشلری فعلین تحسین ایتدیلر صحابه کرام حضرت صلی
الله علیه وسلمک مجلس شریفنه واروب معروض ایتدوکی معامله یی حضرتنه
سویلدیلر حق سبحانه وتعالی انلرک حقیقتی بیلدرمک ایچون بو ایتلری منزل ایدوب
بیوردی ● واذا لقوا الذین امنوا وقتا که اهل نفاق ایمان کتورن کیمسنه لری
کورسه لر قالوا امنا ایمان کتوردک دیرلر واذا خلوا الی شیاطینهم وشیطان صفت
یولداشلریله تنها اولدقلرنده قالوا انا معکم دیرلر تحقیق سزکله یوز ودوستکز
اوزده یوز انما نحن مستهزؤن ● بر نسنه دکلز الا که مؤمنلره استهزا
ایدیجیلرز ● الله یستهزئ بهم تکری تعالی انلره ایتدوکلری استهزانک
مکافاتن ایلر ویمدهم فی طغیانهم واسراف وشرکلرنده حق تعالی انلره
مهلت ویرر یعمهون ● متحیر اولدقلری حالده ● اولئک انلرکه بو
صفاتله ایلری الذین اشتروا الضلالة بالهدی اول کیمسنه لردر کیم ازغونلغی

دوغرولق ایله صاتون الدیلر یعنی ایمانی کفر ایله وعلمی جهل ایله واخلاصی نفاق
ایله تبدیل ایتدیلر ● فما ربحت تجارتهم پس الوب صاتمه لری فرح ایتمدی ●
وما کانوا مهتدین ● ونولرکوه تجارت ونفعک طریقین بولمشلر ایدی ●
مثلهم بونلرک صفتی کمثل الذی اول بولکک صفتی کبی که استوقد نارا بولکونلک
ایچون بر اتش یاندردی فلما اضاءت ما حوله پس اول وقت کیم اتش جوره سینی
ایشغلندردی ذهب الله بنورهم تکری تعالی اول بولکک ایشغین نابود قیلدی
وترکهم فی ظلمات وقرنلقلرده کندولرین قودی کیم لا یبصرون ●
جوره لرین کورمزلر ● صم انلر دوغری ایشتمکدن صاغردرلر یعنی حق سوزی
قبول ایتمزلر بکم دوغری سویلمکدن لالدرلر ● زیرا قلبلری شهادت کلمه سنی
لسانلرینه موافق دکلدر ● پس کویا که سوزی سویلمزلر عمی کوکلری کورمزدی حقی
کورمکدن یعنی هیچ حقی کورمزلر نته کیم کور هر نسنه کورمز فهم لا یرجعون ●
پس انلر اولدقلری حالده دونمزلر وانلر اوزره حشر اولنورلر ● بو مثل کوردوکلا
مثال منافقلره اول وجهله مثال اولدیکیم منافقلر ضلالت لسانک نفعندن تمتعلنمرک
قلبی خوفندن کلمه شهادتک نورین لسانلری کتورمکله ایشغلندردیلر اول مقدار کیم
قتلدن امین اولوب عمرلرین کچوردیلر ● اما اولومدن صکره نوری قرادلری
منقطع اولوب ندامت وحسرت وسخط وعقوبت ظلمتنده قالورلر او کصیب من السماء
یا اول منافقلرک حالی کوکدن انیمش قبه دملو یغموره صاتشانلرک حال
کبیدر فیه ظلمات که اول یغمورده ایچنده بولنتلک وقات قات اولمسینک و
کیجه نک قرنقلری وار ورعد ودخی کوک کورلدیسی وبرق وشمشک پیجادن
اصابعهم فی اذانهم من الصواعق اول یغموره صاتشانلر یلدرملرک
اوازی قورقوسندن بر مقدارین قولاقلرنه طیقرلر حذر الموت اولمک قورقوسندن
صاقنمق ایچون والله محیط بالکافرین ● وایمانک کلمیانلرک افعال واقوالرینی
حفاسی لا یزال علمی قاپلمشدر ● یکاد البرق یقین اولدکه شمشک ایشغی یخطف
ابصارهم کوزلرین قپه کلما اضاء لهم هر قاچنکه کندولره ایشغ ویرد مشوا
فیه اول ایشغده یوریرلر واذا اظلم علیهم قاموا وقچن اوزرلرینه قرنکلق
اولورسه متحیر دورورلر ولو شاء الله واکر حق سبحانه وتعالی انلرک سمع وبصرلرینی
کیتمسین ایسترسه لذهب بسمعهم وابصارهم البته ایشتمکلرین وکوزلرین

تابود قیلادردی إِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ● حقیقتا که تنکری تعالی هرنسنه‌یه قادر
توانادر ● بلکه حق تعالی وعلا منافقلرك حالنی تشبیه ایتدی اول کیمسه‌لرك
حالنه که قرنلق کیجه شدتلی یغموره صاقنسه‌لر که اول یغمورك ایچنده قرنغلق
وکوکرلدی وشمشك اولوب ییلدیرملر اوازی قورقوسندن برمقلرین قولاقلرینه
طیقدیلر تاکه موتك قورقیسندن صاقنه‌لر هرکاه که شمشك ایشق ایدیویررلرسه
وقچن قرنلق اولور متحیر دوردیلر ● بو تشبیه اندن اول مناسبله اولدیکم
دین اسلام رحمت اولدیغیچون یغموره بکزدی واهل نفاق اوزده مشتغلو اولان
نسنه‌لرکه انلر تکالیف شرعیه وترك ریاست وترك ادیان قدیمه کبیدر یغمور
ایچنده اولان ظلماته ● وبونلر منافقلرك زعمنجه کوکده ظلمات اطلاق اولنیب
والا فی الحقیقه بونلر نوردرلر ● وکذا انلرك قورقولری کوکرلتی وکذا اهل
اسلامه اولان ظفر وغنایم برق ● وکذا اهل کفر ونفاقه اولان وعید
وتهدیدلر صواعقه آنلری ایشتمك ایچون برمقلرین قولاقلرینه طیقدیلر
زیرا ایچنده اولان احکام انلره موت قورقوسنی ویرور وهرکاه که فتوحات
وغنایم حصولی انلره ایشق ویرور دین اسلامی پسند ایدرلردی وقچن جهاد
ودنیا ضنك قرنلغی خیاللرینه کلوردی مستیقن اولمدن متحیر اولوردیلر ●
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ ای ادم اوغلانلری پروردکارکزه قوللق ایلیك
الَّذِي خَلَقَكُمْ اول پروردکار که سزی یرتدی وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ وسزدن اول اولان
کیمسه‌لری دخی لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ● تاکه اول عبادت سببیله متقیلر زمره‌سندن
اوله‌سز ● الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا اول تنکری که سزه زمینی دوشك
دوشمه کبی قیلدی تاکه ایچنده آرام واوزرنده حرکت ایده‌سز وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً وکوکدن چوق فائده‌لی صو ایندردی فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ پس اول
صونك سببیله یمشلرك ونباتاتك انواعن چیقاردی رِزْقًا لَكُمْ
سزك ایچون کیجینجك نسنه فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا پس تنکری‌یه عبادت و
تصرفده اورتاقلر قیلمکز وذات پاکینه لایق اولمیان نسنه‌لردن منزه
ایدك وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ● وحال بودرکه سز بیلورسز عالمك متصرفی
اولان کندودر واصلا برکیمسه‌نك ایجاد وتصرفده علاقه‌سی یوقدر ●
وَإِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا واکر قولمز اوزره که حضرت محمد مصطفی

وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وکوکی قالدیرلمش سقف قیلدی صح

ایلدردکز

ایندردکز نسنه‌دن شك وشبهه‌ده اولدکز فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ پس
قرآنك مثالی بوندن برمقدار سوز کتورك وَادْعُوا شُهَدَاءَكُم ومحافل ومجالسکزده
حاضر اولانلری شعرادن وخطبادن معارضه ایچون چاغرك مِّن دُونِ اللَّهِ تنکریدن
غیری إِن كُنتُمْ وار ایسه‌کز صَادِقِينَ ● کرچك سویلیانلرکه قولمز اوزره محمد
ایندردکز نسنه کلام بشردر ● فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا پس اکر معارضه ایتمیه‌کز
وَلَن تَفْعَلُوا وهرکز ایتمیز فَاتَّقُوا النَّارَ پس جهنم آتشندن نفسکزی صاقنوك
الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ که اول آتشك یانمغی انسان وجنك کفر سیله و
کبریت طاشیله اولور أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ● ایمانسز اولانلره آماده قیلندی
وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وایمانه کلوب کوزل ایشلر ایشلیان
کیمسه‌لره مژده ایلتدرکیم أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ کندولره درکوناکون میوه‌لی باغچه‌لر
تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ که اول باغلرك اشجاری التندن ایرمقلر اقر كُلَّمَا رُزِقُوا
مِنْهَا هرکاه که بهشتیلر اول اشجاردن رزق وبرلدیلر مِن ثَمَرَةٍ میوه‌دن رِّزْقًا
انکله انتفاع اولنه‌جق نسنه قَالُوا دیرلر که هَٰذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِن قَبْلُ بو اول
میوه‌درکه بوندن اقدم بزه دنیاده رزق ویرلدی وَأُتُوا بِهِ واول میوه‌یی دوکه
کتورم بهشتیلره کتوردیلر مُتَشَابِهًا دنیا میوه‌لرینه لونده وصورتده مانند اما طعمی
مختلفدر ● زیرا جنت میوه‌سنك هربر فردنده جمیع میوه‌لرك لذتی بولنور وَلَهُمْ
فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ واهل جنته بهشتده جمیع عیوبدن پاك وپاکیزه خاتونلر
وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ● وحال بودرکه بهشتیلر انده باقی جنتده مؤبددر
● إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي تحقیقا که تنکری تعالی ترك ایتمز وقیدی بو قدکیم أَن يَضْرِبَ
بیان ایده مَثَلًا مَّا بر مثل کتوردیلرکیم یهود عنکبوت وسنکك ذکرین قرآنده
ایشیدیجك استهزا ایدوب دیدیلر بو سوزلر دکه خدانك سوزی اوله ●
پس حق سبحانه وتعالی بو آیتی ایندردیکیم تنکری تعالی ضرب مثل ایتمکدن
اوتانمز واکر مثل بر حقیر اولورسه بَعُوضَةً سیوری سنك فَمَا فَوْقَهَا پس اندن اولوق
وعنکبوت کبی فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا پس قچن کلام مجیدده بو مثل کلورد اول کیمسه‌لرکیم
ایمان کلدیلر فَيَعْلَمُونَ بیلورلرکه أَنَّهُ الْحَقُّ تحقیقا اول مثل درست ودوغریدر
مِن رَّبِّهِمْ پروردکارلرندن وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا واما اول کیمسه‌لرکه حقی
بوشیله قیلدیلر فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ پس دیرلر تنکری تعالی ایستدی بِهَٰذَا

مثلًا بو نکله مثل اولدیغی خالدن اما بیلمدیلر کیم حق سبحانه و تعالی انکله
یضل به کثیرا کفار و منافقلردن چوق کیمسه یی انکله آزغون ایدر و یهدی
به کثیرا و مؤمنلردن چوق کیمسه یه فضل و کرمیله انکله دوغری یولی کوسترر
وما یضل به الا الفاسقین ۞ و هیچ بر کیمسه یی اول مثل سببیله آزغون
ایتمز الا اول جماعتی کیم فرمان بردارلک مقامندن دور ایدیلر الذین ینقضون
عهد الله که انلر اول کیمسه لردر کیم تنکری تعالینک پیمانینی بوزرلر من بعد
میثاقه محکم ایتدکدن صکره و اول عهد بنی اسرائیل اوزرینه توراتده الندن
عهددر که آخر الزمان پیغمبرینه ایمان کتوره لر پس فاسقیندن مراد جهودلردر ۞
ویقطعون ما امر الله به ان یوصل و دخی اول نسنه یی که حق تعالی فرمان
ایتدی کیم بغلنه انلر کسرلر و اول بغلنه جق نسنه صلهٔ رحم و مؤمنلرله یولداشلق
ایتمک و بونلره متابعت اولان نسنه لردر ویفسدون فی الارض و دخی یر یوزنده
حقک مخالفتی سببیله و نفسک متابعتی سببیله فساد ایدرلر اولئک اول کروه هم
الخاسرون ۞ کندولر دنیا و عقباده اوتوزنلردر ۞ کیف تکفرون بالله
نیجه تنکری تعالی یی کافر ایدرسز و کنتم امواتا و حال بو که اولیدیکز نیجه
حیاتسز اجسام ایدکز علقه و نطفه کبی فاحیاکم پس سزی زنده قیلدی ثم یمیتکم
صکره سزی اولدورر ثم یحییکم صکره بر دخی سزی نفخهٔ ثانیه ایله زنده قیلور
ثم الیه ترجعون ۞ صکره کندو سمتنه مجازات ایچون دونرسز ۞
هو الذی خلق لکم او اول خداوند کیم قدرت محضیله سز کیچون یراتدی ما
فی الارض جمیعا یرده هر نه که وار طاغلر و معادندن و نباتات و حیواناتدن
ثم استوی الی السماء صکره کوک سمتنه قصد ایتدی فسویهن سبع سموات
پس انلری بی فطور و بی اعوجاج یدی کوک قیلدی و هو بکل شیء علیم ۞
و او هر نسنه یه کمال اوزره بیلیجیدر ۞ و اذ قال ربک للملائکة و یاد ایت اول
وقتی کیم یر یوزنده کارک یرده ساکن اولان فرشته لره سویلدی انی جاعل فی
الارض تحقیقا که بن یرده قیلیجیم خلیفه بر قائم مقام که احکامیمی تنفیذ
ایدوب ناقصلر اولان کیمسه لری تکمیل ایده و بو قائم مقام قیلمقه آنکچون در که
ناشی در بلکه امت بلا واسطه فیضک قبولندن قاصر اولدقلری ایچون کندولره
خلیفه تعیین قیلندی تا که توسطیله فیض انلره یتشه قالوا اتجعل فیها

من یفسد فیها فرشته لر دیدیلر یرده قیلورمیسن اول کیمسه یی که ایچنده فساد
ایده و یسفک الدماء و قانلری دوکه و ملائکه کرام نوع بشر هنوز وجوده کلمدن
بو احوالی انلردن صادر اولدیغین لوح محفوظدن یا الهام الهی ایله بیلدیلر
ونحن نسبح و حال بو که بز سنی تنزیه ایدرز بحمدک امرکله یا توفیقکله که
او حمد که موجبدر ونقدس لک و نفسمزی فرمانکه امتثال ایتمکله پاک قیلرز
قال انی اعلم ما لا تعلمون ۞ حق سبحانه و تعالی ملائکه یه سویلدی کیم تحقیقا
بیلورم و کلکز نسنه لری بن بیلورم ۞ وعلم آدم الاسماء کلها و حق سبحانه
و تعالی آدم علیه السلام که خلیفه اندن عبارتدر جمله مخلوقاتک آدینی
اوکرتدی ثم عرضهم علی الملائکة صکره اول اسمانک مسمیاتنی اعتراض ایچون
فرشته لر اوزرینه عرض ایتدی فقال انبئونی پس دیدیکیم بکا خبر ویرک باسماء
هؤلاء بونلرک آدلرندن ان کنتم و اگر اولیسه کز صادقین ۞ دوغری
سویلیجیلر که بز نوع انساندن خلافته احقز ۞ قالوا ملائکه کرام اول اسمائی
بیلمدکلرندن علی طریق الاعتذار سویلدیلر سبحانک سنی نقصاندن تنزیه ایدرز
لا علم لنا هیچ بیلکیمز یوقدر الا ما علمتنا الا اول نسنه کیم سن بزه اوکرتدک
انک انت العلیم ۞ تحقیقا که سن سن هر نسنه یه کما هو حقه بیلیجی الحکیم
ایشینی محکم ایدوب درست اصابت ایدیجی قال حق سبحانه و تعالی سویلدی یا آدم
انبئهم باسمائهم پس خبر ویردی آدم علیه السلام ملائکه کرامه انلرک آدلرندن خبر
ویردی قال الم اقل لکم حق سبحانه و تعالی ملائکه یه عتاب یوزندن دیدی بن سزه
دیمدیمی که انی اعلم غیب السموات والارض البته بن کوکلرک و یرلرک
پوشیده اولان امورین بیلورم و اعلم ما تبدون و اشکارا ایتدککز نسنه یی
بیلورم وما کنتم تکتمون ۞ و دخی اول نسنه یی که پوشیده قیلدیکز
۞ و اذ قلنا للملائکة اسجدوا لآدم و یاد ایت اول وقتی کیم جمله ملائکه یه
دیدک که آدمه علیه السلام تحیت و تعظیم ایچون تواضع ایدک فسجدوا الا ابلیس
پس جمله ملائکه تواضع ایتدیلر الا عزازیل و او اصح اقوال اوزره جان طائفه
سندن ایدی حق سبحانه و تعالی انی نا فرمانلرکی جنسندن ابلیس ایله ملقب ایتدی
کما انک معناسی خدانک رحمتندن نا امید لکدر ابی و استکبر سجود ایتمکدن
ابا ایدوب کندوسنی بیوک دوتدی وکان من الکافرین ۞ و حق تعالینک

ایچون ۳

ویر قال انبئهم باسمائهم پس خبر آدم علیه السلام ملائکه کرامه انلرک آدلرندن خبر

علم قدیمنده ابلیس ایمانه كلمیانلرك زمره‌سندن ایدی وَقُلْنَا یَا آدَمُ وحضر
كرمدن سویلدك ای آدم اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ سن جفتكله كه حوادر
بهشتده اقامت ایله وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا وجنتك میوه‌سندن چوق بیله حَيْثُ شِئْتُمَا
قنده كه استرسنز وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ وشو آغاجه كه بغدایدر یقلشمكز فَتَكُونَا
مِنَ الظَّالِمِينَ (•) یعنی فرمانه نزاع سببیله ستمكارلردن اولورسز فَأَزَلَّهُمَا
الشَّيْطَانُ عَنْهَا پس ابلیس لعین حضرت آدم وحوایی بهشتدن سورجدردی كه
فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ اولدقلری نعیم وكرامتدن انلری طشره ایتدی واسناد
اخراج شیطانه مجازدر (•) زیرا حقیقتده انلری اخراج ایدن تنكریدر تعالی وَقُلْنَا
اهْبِطُوا و دیدك آدم وحوا علیهما السلام وابلیسه جنتدن یره اینك بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ عَدُوٌّ سزدن بربیوكی بربیوكه دشمندر وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وییر یوزنده
سزه بر قرارگاه وار وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ (•) واولمك وقتنه دك كچینمك نسنه
دخی سزه وار (•) فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ پس حضرت آدم پروردگارندن
سوزلر اوگرندی انلكه عمل ایتدی واول سوزلر اشبو اقوالدر اوزره بوكه (•) رَبَّنَا ظَلَمْنَا
أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ (•) فَتَابَ عَلَيْهِ پس حق تعالی
حضرت آدمك توبه‌سنی قبول ایتدی إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (•) حقا كه تنكری
تعالی كندوسیله قوللری اوزره مغفرتله زیاده دونوب مبالغه ایله امركاندر
قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ینه دیدك كه جنتدن یا سمادن جمله آشغه اینك فَإِمَّا
يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى پس اگر سزه بنم طرفمدن ارسال رسل وانزال كتب سببیله
بر دلالت وبیان كلورسه فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ پس هر كیم دلالت وبیانمه پیرولك
ایدوب فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ اوزرلرینه بر قورقو اولمیاز وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (•)
وینه انلر غمناك اولمزلر وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا واول كیمسه‌لر كیم
دلائل وحدانیتمه قلبله ایمان كتورمیوب لسانا دخی انلری یلون دوتدیلر
أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ اول گروه جهنم آتشینك اهلیدر هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
(•) كندولر انده علی الدوام اقامت ایدیجیلردر يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ای حضرت
یعقوبك اوغلانلری اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ یاد كزه كتوركز نعمتمی الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ
اول نعمتمی كیم سزه انعام ایتدم وَأَوْفُوا بِعَهْدِي وتوراتده حضرت
محمد المصطفی شاننده بنمله عهد ایلدیكز ایمانی یرینه كتورك أُوفِ بِعَهْدِكُمْ

یمانكوزه وفا ایدرم (•) یعنی كوزل جزا ویررم وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ
والبته بندن خوف ایدك (•) وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ وایمان كتورك قرآنه انیكه دكو
نسنه‌یه مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ سزكله اولان نسنه‌یه كه توراتدر توحید ووعد
ووعیدده موافق اولدیغی حالده وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ واول كفر ایدنلرك اولی
اولمكز وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وكلامی آیاتمی كه توراتده در آز بهایله
تبدیل ایتمكز وبو مقامده مخاطب اولان علماء یهوددركه رشوت الوب توراتك
احكامنی تحریف ایدرلردی وحضرت محمد المصطفی نك اوصافنی ارتورلردی
وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ (•) والبته بنم عقابمدن صاقنك وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ وقارشدرمكز
دوغریی واو توراتده اولان حضرت محمد المصطفی نك وصفنی بِالْبَاطِلِ اصلی
اولمیان نسنه ایله واو كندولر توراته یازدقلری كذبدر وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ
ودوغرییی دخی صاقلامكز وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (•) وحال بودركه سز دخی دوغریی
وصقلادیغی اولدوغكزی بیلورسز (•) وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ونمازی یا قلندرك
یعنی اركانی تعدیل ایدك وَآتُوا الزَّكَاةَ واهل اسلام ویردكلری زكوتی ویرك (•)
وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ (•) ونمازی نماز قیلنلر ایله قلك یعنی مسلمانلرك
جماعتیله قلك (•) أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ آیا نیچون خلقه ایولك ایتمكه
امر ایدرسز وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وكندوكزی اونودرسز وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ
الْكِتَابَ وحال بودركه سز توراتی اوقورسز أَفَلَا تَعْقِلُونَ (•) پس نیچون
بو قبیح ایشكوزه تأمل ایتمزسز حضرت عبد الله بن عباسدن مرویدركه بو آیت
مدینه اولان یهودلرك خاخاملری حقنده نازل اولدی كه حضرت پیغمبره
ایمان كتورنلره كیزلی دیرلردیكه اولدیغكوز حال اوزره مداومت ایدك كه
كوزل طریق بودر وكندولر ایمانه كلمزلر ایدی وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ
وطاعاتك داسنه اوروج ونمازه یاردم ایستكز وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ وتحقیقا كه
نماز بیوكدر ودشوار ایشدر إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ (•) الا قورقوبانلر اوزرینه كه
انلر اهل عبادتدرلر وعبادت ایتمك اوزرلرینه كوچ كلمز (•) الَّذِينَ يَظُنُّونَ
أَنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ انلر اول كیمسه‌لردر كیم بیلورلر كه پروردگارلرینك جزاسنه
صاقشورلر وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (•) ودخی بیلورلركیم پروردگارلری
حكمنه دونیجیلردر (•) يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا ای یعقوب اوغلانلری یاد كوزه

كوزلرك نعمتي التي انعمت عليكم اول نعمتي كه اوزركزه كوزه انعام ايلدم
وانى فضلتكم على العالمين ۝ وانى دخى ياد ايدك كوزلرك اجدادكزي عصرلرنده
اولان انس وجن اوزرينه تفضيل ايلدم ۝ بلكه كيم بو آيتلرده مخاطب اولان
حضرتك عصرنده اولان يهودلر نعمة سيدن ونظم كريمك مذكور اولان احسانلر
اجدادلرينه اولمشيدي لكن انلر بونلرك وجودلرينه سبب اولمغله حق سبحانه وتعالى
اول نعمتلر ايله بونلرك اوزرينه امتنان ايلدي واتقوا يوما وبر كوندن كه شكنجه
سندن كندوكزي صاقندرك كه لا تجزي نفس عن نفس شيئا جان مومنه
برجان كافردن اوترى بر ازنسنه اوده من ولا يقبل منها شفاعة وندا اول
نفس كافردن بر دنك قبول اولنمز ولا يؤخذ منها عدل وندا اندن بر عوض الينمز
ولا هم ينصرون ۝ ونه كفار اول كونده تنكرينك عذابندن منع اولنورلر
واذ نجيناكم وياد ايدك اى بنى اسرائيل اول وقتى كه اجدادكزي قورتاردق من آل
فرعون اقليم مصر پادشاهينك توابعندن يسومونكم سوء العذاب اشكنجه نك
يمانيني سزه ايستردلر كيم يذبحون ابناءكم اوغوللركزي بوغازلرلر ويستحيون نساءكم
وقيزلركزي خدمت ايچون صاغ ايدرلر وفي ذلكم وبو اوشاقلرك بوغازلنمسنده
وقيزلر خدمت ايچون صاغ قالمسنده بلاء من ربكم عظيم ۝ پروردكاركزدن
بر اولو محنتدر ۝ واذ فرقنا بكم البحر واني دخى ياد كزه كتوروك كه قلزم دريانى
سزه يارديق اول دمده كه فرعوندن قچيوردكز واول كرده دريا واردكزه دشمن
عسكري دوشمشدي فانجيناكم پس سزي اول عسكرك شرندن قورتاردق ۝
واغرقنا آل فرعون ومصر پادشاهينك اتباعني صويه باتردق وانتم تنظرون
۝ وحال بودر كه سز باقيوردكز كه نيجه دريا يارلدى ۝ مرويدر كه حق
سبحانه وتعالى حضرت موسى عليه السلامه فرمان ايتدى كه بنى اسرائيلى ديار
مصردن قالدر كوتور قالدروب كوتوردكدن صكره فرعون اكاه اولوب جنود
عسكر بيشمار ايله اردلرندن دوشوب دريا كنارنده كندولره يتيشك اولدقلرده
حق سبحانه وتعالى حضرت موسى يه فرمان ايتدى كيم دريايي دكنكله اور
حضرت موسى دريايي دكنكله اوردقده دريا اون ايكى قورى يول اچلدى ۝
بنى اسرائيل اول يوللرده يورديلر ۝ بعده حضرت موسى يه ديديلر كه
قورقرزكيم بعضمز بو يوللرده هلاك اولوب اندن خبرمز اولمايه حق سبحانه

وتعالى كمال كرمندن بو يوللر آره سنده حجاب اولان صولرده پنجره لر اچدى تاكه
بري بريله صو بلشوب كورشدي بعده فرعون محل معهودده كلبجك دريادا
اچلمش يوللر كوردي همان عسكري ايله اول يوللرده سلوك ايتدى ۝ چون
بنى اسرائيل اول طرفه عبور ودى فرعون عسكر ايله دريانك اورته سنده بولنديغى
دريا كما كان اولوب فرعون واتباعي غرق اولدى بنى اسرائيل بو معجزه
باهري كوردكلرندن صكره حضرت موسى عليه السلام توراتي كتورمكه طوره
كيتدي سامرينك اغواسيله بوزاغويه عبادت ايتديلر نته كيم حق تعالى اندن
خبر ويروب بيوردى واذ واعدنا موسى وياد كزه اول وقتى كه حضرت
موسى يه توراتى ويرمك ايچون وعد ايتدك وكندو دخى طور طاغنه كلمكه برنچ
وعد ايتدى اربعين ليلة قرق كيجه يعنى بو مدت منقضى اولدقدن صكره ثم اتخذتم
العجل من بعده پس موسى عليه السلام طوره كندوكدن صكره بوزاغويي
معبود الدوكز وانتم ظالمون ۝ وحال بودركه بو ايشده سز ستمكارسز
ثم عفونا عنكم من بعد ذلك پس اول نامعقول عبادت باطله يي ايتدككزدن
صكره توبه كزي قبول ايدوب كناهكزدن فراغت ايلدك لعلكم تشكرون ۝ تاكه
ايدوككز عفوى شكر ايده سز ۝ واذ آتينا موسى الكتاب واول وقتى دخى ياد
كتورك كه حضرت موسى يه توراتى ويردك والفرقان وحق باطلدن ايرن حجتى
دخى لعلكم تهتدون ۝ تاكه دوغرى يول بوله سز ۝ واذ قال موسى لقومه
واول دمى دخى ياد كزه كتورك كه موسى عليه السلام عجله عبادت ايدن طائفه سنه
سويلدي يا قوم اى بنم قوميم انكم ظلمتم انفسكم تحقيقا كه سز جانلريكزه ستم
ايتدوككز باتخاذكم العجل بوزاغويي تكري بيلمه الدوغكز سببيله فتوبوا الى
بارئكم پس سزى يارادن پروردكاره تضرع ايله دونك كه فاقتلوا انفسكم
نفسكزي اولدرك ذلكم اول نفسي اولدرمك خير لكم سزه خيرلودر عند
بارئكم سزى يارادن قتنده فتاب عليكم پس اكر اول ايشي ايدرسكز توبه كزي
قبول ايدر انه هو التواب الرحيم ۝ تحقيقا كه كندوسيدر غايتله عاصيلرك
توبه سنى قبول ايدن توبه كارلره زياده مهربانلق ايدن ۝ واذ قلتم واول
زمانى دخى خاطره كتورك كه ديدكز يعنى حضرت موسى ايله اختيار ايدن طوره كيدن
يتمش كيمسه تاكه تكرى تعالى نك كلامينى ايشتمك لريله ايشتدكدن صكره سويلديكلر

یا موسی لن نؤمن لك ای موسی بز سنی کا تصدیق ایتمزز کیم جاب ارده ندا ایشتدوکمز
سوزی حق سبحانه وتعالی نك سوزیدر حتی نری الله جهرة اول وقته دك که تکری
تعالی یی آشکارا کوزمزله کوروروز فاخذتکم الصاعقة پس کوکدن ایشان اوزره اول
اخبارلوك تیمش کیسه کوزی الدی وانتم تنظرون ● وحال بودر که سز اکا باقرسز
منقولدر کیم اول صاعقه بر مهیب صوت ایدی که کوکدن کلدی چون اول جماعت انی
ایشتدیلر بیرده ن هلاك اولدیلر حضرت موسی علیه السلام آنلرك بتوب دیدی یا الهی
بنی اسرائیله بن نه جواب ویرورم که جمله اخیارلری قیردی پس حق سبحانه وتعالی انلری
احیا ایتدی نته کیم بیوردی ثم بعثناکم صکره سزی زنده قیلدق من بعد موتکم
صاعقه ایله اولدککزدن صکره لعلکم تشکرون ● تا که حق سبحانه وتعالی یه شکر
ایده سز کیم بعد الموت سزی احیا ایتدی وظللنا علیکم الغمام واوزریکزه بولوتی
سایبان قیلدق تا که افتابك زحمتندن چکیه سز وبو اول زمانده ایدی که بنی اسرائیل
تیه صحراسنده قرق ییل قالمشلر ایدی وکندولر ایله نه خیمه ونه سایبان وار ایدی
وانزلنا علیکم المن والسلوی واوزریکزه ترنجبین وبلدرجین قوشنی ایندردك وعند
البعض سلوی بلدرجین قوشیدر کلوا من طیبات ما رزقناکم سزه روزی قیلدیغمز
پاکیزه نسنه لردن ییك وما ظلمونا وبو نعمتلرك شکرینی ادا ایتمکله بزه ستم ایتمدیلر
ولکن کانوا انفسهم یظلمون ● ولکن کندو جانلرینه ستم ایدرلر ایدی ●
واذ قلنا ادخلوا هذه القریة ویاد که کوزلك انلرچون دیدك که بو کویه یعنی بیت
المقدسه کیرك فکلوا منها حیث شئتم پس انك میوه سندن وطعامندن ایسته دککز
یرده ییکوز رغدا قانمش ییك وادخلوا الباب سجدا وبو کویك قاپوسندن سجده
ایتمش ایکن کیرك وقولوا حطة وسویلیکز مطلوبمز حطه در یعنی کناهلرمزی حالق
نغفر لکم خطایاکم سزك کناهلرکزی یارلغارز وسنزید المحسنین ● ویقین
اوله که ایولك ایشلیانلره ثوابی ارتورورز ● فبدل الذین ظلموا قولا غیر
الذی قیل لهم پس اول کیمسه لرکه نفسلرینه ستم ایتدیلر مامور اولدقلری سوزی
ترك ایدوب یرینه بر سوز کتوردیلر که اوسوز کندولره سویلنلمیش ایدی یعنی حق
الله فرمان ایتدیکه حطه سویلیکز انلر حطا سمقاتا دیدیلر یعنی مطلوبمز قزل بغدایدر
فانزلنا علی الذین ظلموا پس ستمکار اولان کیمسه لر اوزرینه ایندردك رجزا من السماء
کوکدن بر اشکنجه بما کانوا یفسقون ● حدی کچمکلری سببیله واول اشکنجه

طاعون ایدی مرویدر که بر ساعتده انلردن یکرمی دورت بیك آدم قریلدی
واذ استسقی موسی لقومه ویاده کتورك اول وقتی کیم موسی علیه السلام قبله سیچون
صو ایستدی اولدم که تیه صحراسنده صوسز اولدیلر فقلنا اضرب بعصاك الحجر
پس کندویه دیدك که ای موسی دکنککله طاشی اور اول طاش مربع ایدی آدمی
باشی قدر کلوردی حق تعالی انی جنتدن موسی علیه السلامه کوندرمشدی
فانفجرت منه اثنتا عشرة عینا پس اوردی اندن اون ایکی کوز صو بنی اسرائیل
اسباطی صابیجه اچلدی قد علم کل اناس مشربهم تحقیق که هر سبط ایچه جکلری
یری بیلدی کلوا واشربوا من رزق الله انلره دیدك که تکری تعالی سزه روزی
قیلدوغی من وسلوی دن ییك وکوزلرك صویندن ایچك ولا تعثوا فی الارض
ویرده حدی کچمکوز مفسدین ● یرمازلق ایشلیانلر اولدوغکز حالده
واذ قلتم یا موسی ویاد ایدك اول وقتی کیم دیدوکز ای موسی لن نصبر علی طعام
واحد بر دورلو یمکه اوزره قالمزز ویچکلری واکرچه من وسلوی ایدی ولکن
متعدد دکلدی لکن مکرر اولدی وبجهت طعام واحد دیدیلر فادع لنا ربك پس
پروردکارکه بزم ایچون دعا ایت یخرج لنا بزم ایچون قلدیتسون چیقرتدره مما
تنبت الارض اول نسنه لردن که انلری یر بیتوردر من بقلها یرك سبزه و
تره سندن وقثائها وخیارندن وفومها واکدایندن یا صرمساقندن وعدسها
ومرجمکندن وبصلها وصوغانندن قال حق سبحانه وتعالی یا خود موسی دیدی
اتستبدلون الذی هو ادنی بالذی هو خیر بیچون واقعدة الحقا ولان نسنه یکه
مذکوردر تا تندرا علی اولان نسنه یرینه ایسترمز وآو من وسلوی در اهبطوا
مصرا ارض مقدسه ده بر شهره اینك فان لکم ما سألتم پس سزه حاصل اولور
اول نسنه یی که ایستدوکز وضربت علیهم الذلة وخوارلق انلرینه اولدی
یعنی کندولرینه ملازم اولدی والمسکنة ودخی فقیرلك وبیچاره لك وباؤ بغضب
من الله وحق تعالی نك خشمنه مستحق اولدیلر ذلك مذکور اولان خوارلق وبیچاره لك
وخشم بانهم اول سببیله در که انلر کانوا یکفرون بایات الله تکری تعالینك
ایتلرینه کافر ایدرلر ایدی ویقتلون النبیین بغیر الحق ودخی ناحق یره
پیغمبرلری اولدوررلر ایدی ● نیته که حضرت یحیی وزکریا وشعیا علیهم السلامی
قتل ایدرلر موجب بر کناهلری ثابت اولمش ایکن قتل ایتدیلر ذلك مذکور اولان کفر

وقتل بِمَا عَصَوا ایتدکلری عصیان سببیله وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۞ و دخی حدود
شرعیه‌یی تجاوز ایتمکلریله کندولرندن صادر اولدی ۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا تحقیقا
اول کیمسه‌لرکه لسانلریله یالکز تصدیق ایتدیلر وَالَّذِينَ هَادُوا و اول کیمسه‌لرکه جهوده
دیکن داخل اولدیلر وَالنَّصَارَى و کاورلر وَالصَّابِئِينَ و اول کیمسه‌لرکه نصاری
ایله مجوس آره‌سنده‌درلر و بعضیلر دیدیکه صابئین ملائکه‌یه عبادت ایدرلر کیم
مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا هرکیم مؤمن بودر اولان طوائفدن اخلاص
ایله تنکری بیلک و حشر نیستی و ثبوت و سلیحی و اولان صفاتنه تصدیق ایلدی و روز
جزانک اولدوغنی محقق بیلدی و کوزل عمل ایشلدی فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
پس انلره اجرلری حاصل اولور پروردکارلری قتنده وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ و نه
اوزرلرینه قورقو وار وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞ و نه جزا کوننده انلر غمناک اولورلر
۞ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ و یاد کورکه کوردک اول وقتی کیم عهد و یمانکزی حضرت
موسی‌یه اتباع ایتمکه و توراتک احکامین قبول ایتمکه الدق وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ
و طاغی اوستکزه قالدردق تا که عهد و یمانی ویره‌سکز خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
بِقُوَّةٍ اول نسنه‌یی که سزه ویردک جد و جهد ایله آلک وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ
و ایچنده اولان ثواب و عقابی یاده کتورک لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞ شاید که انا معقول
اولان نسنه‌لردن صاقنورسز ۞ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ پس اول عهد
و یمانی ویردککزدن صکره فرماندن یوز چویردکز فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ پس تنکری تعالینک احسانی و اسرکمسی و زرکزه اولمسیدی
لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞ البته اوزنلمشلردن اولوردکز وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ
الَّذِينَ و حقا که بیلدکز اول کیمسه‌لری که داود علیه السلام عصرنده اعْتَدَوْا
فرماندن الچیلک ایتدیلر مِنْكُمْ سزلک جماعتکزدن فِي السَّبْتِ جمعه ارته‌سی کونده
کیم انلره فرمان اولنمشدی که جمعه ارته‌سی بالق صید ایتمیه‌لر بعده فرمانه
مخالفت ایدوب صید ایتدیلر فَقُلْنَا لَهُمْ پس انلره دیدک که كُونُوا قِرَدَةً
خَاسِئِينَ ۞ خوار و حقیر بیجونلر اولک فَجَعَلْنَاهَا پس بز اول مسخ و عقوبتی
قیلدق نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا برعبرت و عذاب حاضر اولانلره و
صکره کلادن کیمسنه‌لره وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ۞ و پرهیزکار اولانلره بر
پند و نصیحت و بو قصه‌نک بیانی ان شاء الله سورهٔ اعرافده کلور ۞

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ و یاد کتورک اول وقتی کیم حضرت موسی قبیله‌سنه
سویلدیکه إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً حق تعالی سزه فرمان ایدر بر اینک
بوغازلیه‌سز ۞ بتکل بو حکایتک مبدأنی کله جک ایتدکه اوّ و اذ قتلتم
نفسا فادارأتم فيها در ۞ لکن بو ایتلرده انلرک منافع و بدیعه‌سی اولدیغیچون
تقدیم اولندی ۞ مرویدرکه بنی اسرائیلده بر دولتمند پیر وار ایدی انک
قرداشی اوغلی میراثنه طمع ایدی بعنددن انی اولدردی و بر شهرک
قاپوسنه صالدیلر ۞ پس خلقدن قانی دعوی ایتمکه باشلادیلر حق تعالی
بنی اسرائیله فرمان ایتدیکه بر اینک بوغازلیوب بر پاره‌سیله انی اوردیلر
تاکه زنده اولوب قاتلندن خبر ویره حضرت موسی فرمانی انلره تبلیغ ایتدکده
قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا دیدیلر سن بزی مسخره‌لکه می الورسن بز سندن اولدرنک
خبرین سؤال ایدرز ۞ و سن بزه دیرسن که بر اینک بوغازلیکز قَالَ أَعُوذُ
بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۞ حضرت موسی دیدی تنکری تعالی‌یه صیغنورم
کا الدرمدن سندن اولیم قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ دیدیلر که ای موسی بزم ایچون
پروردکارندن طلب ایت که يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ بزه بیان ایسون که اول اینک
نه اصل نسنه‌در کیم بو خاصیت انده بولنه قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ حضرت موسی
علیه السلام دیدیکه حق سبحانه و تعالی سویلر إِنَّهَا بَقَرَةٌ تحقیقا اول اینک
بر اینکدرکه لَا فَارِضٌ نه قوجه‌در که عملدن قالمش اوله وَلَا بِكْرٌ و نه تیممش
بچکدر عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ بیرلک و جوانلک آره‌سنده اورته‌در فَافْعَلُوا
مَا تُؤْمَرُونَ ۞ پس فرمان اولندوغکز نسنه‌یی ایشله‌کز قَالُوا ادْعُ
لَنَا رَبَّكَ دیدیلر بزم ایچون پروردکارکه دعا ایت يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا
انک رنکی نه اولدوغنی بزه بیان ایتسون قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ حضرت موسی
دیدیکه خدا جل و علا دیرکه إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ اول اینک بر صاری اینکدر
فَاقِعٌ لَوْنُهَا غایتله رنکی صاریدر تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ۞ کندویه بقانلری
فرحناک قیلدر خوش کلکدن قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بر دخی دیدیلرکه پروردکارکه
دعا ایت يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ اول اینک نه اولدوغنی بزه بیان ایتسون
إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا تحقیقا که اینکلر اوزرمزه مشتبه اولدی زیرا
صاری رنکله و اورته یاشلقله متصف اولان اینک چوقدر وَإِنَّا إِنْ شَاءَ

ان شاء الله لمهتدون ۞ والبته بز تنكري تعالى ايسترايسه بوغازلغي اينكه
يول بولمشلرك زمره‌سندن اولورز ۞ مرويدر كه حضرت پيغمبر صلوات
الله عليه وسلامه بيوردي كه بني اسرائيل ان شاء الله ديمسه‌يدي بر بوغازلغي
اينكه قيامته دك يول بولمزلردي قال انه يقول حضرت موسى ديديكه ايزد تعالى
دير انها بقرة اول اينك بر اينكدر كه لا ذلول تثير الارض نه رام اولمشدر كه
جفت سوروب يري قادشدورد ولا تسقي الحرث ونه اكيني صوواردر مسلمة
جمله عيوبدن پاك اولمش لا شية فيها ايچنده رنكنه مخالف بر رنك يوقدر
چون بني اسرائيل نشانلري دكلديلر قالوا الآن جئت بالحق ديديلر شمدي ايلدك
حقيقي وصفيني كوردك فذبحوها پس اينكي بيندا ايدوب بوغازلديلر وما
كادوا يفعلون ۞ ويقين ولديكه اول ايشي ايشلميه‌لر انك بهاسي غالي اولديغيچون
۞ مرويدر كه بني اسرائيلده بر صالح پيرك براوغلي وبر كوچك اينكي واريدي
اينكي بر صحرايه ازاد ايدوب ديدي يا الهي بو اينكي سكا امانت ويروزم اوغلم
بويك اولنجه دك ۞ پس اول اينك انك بويدي و اول مز بوزاو لان صفاتله
متفرد ايدي بحين اول اينك بني اسرائيل قتنده بوغازلنمغه متعين اولدي اول
پيرك اوغلندن وقارينده التي بو صيغي و ليجي التونايله صاتون الديلر
واذ قتلتم نفسا وياد كوره كز كوردك اول وقتي كبز بر ادمي اولدردكز ايشته
بوكلامي مقدم ولان قصه نك ابتداسنده نته كيم سابقه اشارت اولندي
فادارأتم فيها پس اول مقتولك شاننده خصومت ايدكز والله مخرج ونكري
تعالى بيدا ايچيدر ما كنتم تكتمون ۞ اول نسنه‌يي كه صاقلر ايدكز فقلنا
اضربوه ببعضها پس ديدك كه اول مقتولي اينكك بر پاره‌سيله اورك واول
پاره لسانيا قولاق ايدي يا غيري وهم تقدير اوزره بني ان اوردكرده دنكده
فان اقرق [illegible] كلدي اولدر في سوياري [illegible] اوني دوشدي كذلك
يحيي الله الموتى نته كيم تكري تعالى اول اولي احيا ايتدي جمله اولولري
احيا ايدر ويريكم آياته وكمال قدرتنك دليللرين سزه كوستورر لعلكم
تعقلون ۞ شايد فكر ايدوب بيله‌سزكه بر نفسك احياسنه قادر اولان
جمله نفوسك احياسنه دخي قادر اولور ثم قست قلوبكم من بعد ذلك
پس بوعظيم دليللك مشاهده‌سندن صكره كوكلكز كوزري يله اولدي فهي

كالحجارة

كالحجارة پس اول طاش كبيدر سختلكده او اشد قسوة يا طاشدن زياده بكدر
وان من الحجارة وتحقيقا كه طاشدن وار لما يتفجر منه الانهار اول نوع كيم
اندن ايرمقلر اقار وان منها لما يشقق فيخرج منه الماء وتحقيقا كه طاشدن
وار اول دركيم يارلوب اندن صو چيقر بنارلركبي وان منها لما يهبط
من خشية الله وتحقيقا كه طاشدن وار اول صنف كيم حق تعالى دن قورقوسندن
يوقاردن اشاغه اينار وما الله بغافل عما تعملون ۞ والبته حق
تعالى غافل دكلدر ايشلدكز نسنه‌دن اي يهود ۞ افتطمعون ان يؤمنوا
لكم آيا طمع ايدرسز اي مؤمنلر كه جهودلر سزي تصديق ايدلر پيغمبرك
نعتنده و دين اسلامك حق اولدوغنده وقد كان فريق منهم وحال
بودركه انلرك اسلافندن بر بلوك وار ايديكه يسمعون كلام الله تنكرينك
سوزين ايشدرلر ثم يحرفونه پس صكره اول سوزيه دوندررلر من بعد ما عقلوه
آني فهم ايتدكدن صكره وهم يعلمون ۞ وحال بودركه كندولر بيلورلر كه
ايتدكلري ايشك انمرا ايديكونلر واذا لقوا الذين آمنوا وچون يهودلرك منافقلري
ايمان كلانلر كسنه‌لره راست كلسه‌لر قالوا آمنا ديرلر كه بز تصديق ايتدك كه
سزنجى اوزره بر دركه پيغمبركز اول پيغمبردركه تورات بز اكا خبر ويرمشدر
واذا خلا بعضهم الى بعض وچون بر بولوكلري بر بلوك ايله تنها اولورلر قالوا
جهودلك اوزره قلنلر منافقلر ولا نلره ديرلر أتحدثونهم بما فتح الله عليكم
نيچون خبر ايدرسز اول نسنه ايله كه تنكري تعالى سزه اني توراتده بيان ايتدي
ليحاجوكم به عند ربكم تاكه پروردكاركز قتنده انكله اوزركزه احتجاج
ايده‌لر افلا تعقلون ۞ آيا انجون فهم ايتمزسز كه انلر سزه خصمنه
احتجاج كرك اولا يعلمون بو يهودلر بيلمزلر ميكه ان الله يعلم ما يسرون
وما يعلنون ۞ حق تعالى كيزلو ايتدكلري نسنه‌يي واشكارا ايتدكلري
نسنه‌يي بيلور ومنهم اميون وبو يهودلردن اوقومش يازمش جماعت
وار لا يعلمون الكتاب توراتي بيلمزلر و نه ايچنده اولان نسنه‌لرده معرفتلري
وار الا اماني لكن آرزولر يعني توراتي تحريف ايدن مبطللردن آلدقلري
يلان نلري اعتقاد ايدرلر وان هم الا يظنون ۞ وبونلر بر نسنه بلكه
الا بر كمان ايدر جماعت در كه هيچ علملري يوقدر فويل للذين پس عذاب و [illegible]

خب

اولسون اول كيمسه لره كه يكتبون الكتاب بايديهم اللريله محرف اولمش نسنه‌يي
يازرلر ثم يقولون هذا من عند الله صكره ديرلر بو يازلمش نسنه تكرى تعالى
قتندندر ليشتروا به ثمنا قليلا بونى ايدرلر تا كه انكله آز بهايى يعنى بها ايله‌لر و اول
بها اكرچه چوقدر لكن كندولره اولاجق عذابه كوره بر شيء قليلدر فويل لهم مما
كتبت ايديهم پس جهنمده‌دركه بر قيو اولسون اول نسنه‌دن اوترى كه اللرى يازدى
وويل لهم مما يكسبون ● واشكنجه انلره اولسون اول نسنه‌دن اوترى كه قزانورلر
يعنى الدقلرى رشوتلر وقالوا ويهودلر ديديلر لن تمسنا النار الا اياما معدودة
بزه جهنم اتشى دكمز الا بر قچ صايلمش كونلر قل اتخذتم عند الله عهدا سويله يا محمد
ايا ديدكز تكرينك قتندن بر وعد الدكز اكر بويله بر وعد الدكزسه فلن يخلف
الله عهده پس حق تعالى وعدنه خلاف ايتمز يا وجودا كه حق تعالى‌دن بويله عهد
صادر اولمدى ام تقولون على الله ما لا تعلمون ● بلكه بيلمدوككز نسنه‌يى تكرى
تعالى اوزرينه افترا سويلرسز ● بلى من كسب سيئة لفظ بلى نفى ايتدوكلرى نسنه‌نك
كه جهنمده چوق زمان مكث ايتمكدر وجه اعم اوزره اثبات ايدر تا كه قولنك
ابطالنه ايتمسنه دليل كتورله يعنى انلر جهنمده دائما مقيم درلر زيرا هر كيم بر كبيره
قزندى واحاطت به خطيئته وكناهى اوزره مستولى اولدى فاولئك اصحاب النار
پس انلر جهنم اهلى‌درلر هم فيها خالدون ● كندولر انده على الدوام اقامت
ايدجيلردر ● والذين آمنوا واول كيمسه لركه ايمان كتورديلر وعملوا الصالحات وكوزل
عملر ايتديلر اولئك اصحاب الجنة انلر بهشتك اربابيدر هم فيها خالدون ●
كندولر انده دائما اقامت ايدجيلردر ● واذ اخذنا ميثاق بنى اسرائيل ياد ايله
كوزلك اول وقتى كيم يعقوب اوغلانلرندن عهد ويمين الدق كه لا تعبدون الا
الله تكريدن اوزكه بر كيمسه‌يه عبادت ايتميه‌سز وبالوالدين احسانا واتايه
واانايه البتة ايولك ايليه‌سز وذى القربى واليتامى والمساكين وقرابتلره
واوكسزلره وبوقسل اولانلره وقولوا للناس حسنا وعامه مؤمنينه كوزل سوز
سويلكز واقيموا الصلوة واوزركز فرض اولان نمازى ادا ايدك واتوا الزكوة
واوزركز فرض اولان زكوتى ويرك ثم توليتم پس اول عهد ويميندن دوندكز
اندن قتدن صكره بو نجه دكز الا قليلا منكم الا سزدن آز كيمسه لر اول عهده
اوزره دوردلر وانتم معرضون ● وسز بر قوم سز كه دايما عهدن وقولدن

يوز

يوز چويرمكدر سز ● واذ اخذنا ميثاقكم وديخى ياد كز اول وقتى كيم اخذ ايلدك
يمينكزى الدق كه لا تسفكون دماءكم بريكز بريكزك قانين دوكميه‌سز ولا تخرجون
انفسكم من دياركم ووطنلركزدن چيقارمياسز يعنى اول كيمسه‌لرى جبرا چيقارميه‌سز
انسانلك قارب وعشيرتى جانى مثابه‌سنده‌درلر ثم اقررتم صكره اول عهده بلى
اقرار ايتدكز يعنى اول قبول ايتدكز وانتم تشهدون ● وحال بودركه سز اى يهود
مدينه كواهسز كه اسلافكز بو عهدى ويرديلر ● ثم انتم هؤلاء پس اول عهدلردن
صكره بيناوول كروه سزكه تقتلون انفسكم بربريكزى اولدرورسز وتخرجون فريقا
منكم من ديارهم وسزدن بر بلوكى وطنلرندن چيقاررسز تظاهرون عليهم
بالاثم والعدوان كناه وظلم ايله اوزرلرينه ارقه لنورسز ● مرويدر كه مدينه‌ده
يهوددن ايكى قبيله وار ايدى بيرى قريظه وبيرى بنى النضير وهم مدينه‌ده اول اناده
ايكى مشرك قبيله وار ايدى بيرى اوس وبيرى خزرج قريظه اوس ايله اتفاق
ايتمشلر ايدى وبنى النضير خزرج ايله پس اوس خزرج ايله جنك ايدرلرسه قريظه
وبنى النضير هر برى اتفاق ايتدوكى كيمسه‌يه جنكده معاونت ايدردى لكن
پس يهودك ايكى قبيله‌سندن بر كيمسه اسير اولورسه انى قورتارمغه اره لرنده شىء
جمع ايدرلر وفكاك ايدرلردى نته كيم حق تعالى بيوردى وان ياتوكم اسارى
تفادوهم واكر سزه دين داشلركز اسيرا ولدقلرى حالده كلورلرسه انلره مال جمع ايدوب
خلاص ايدرسز وهو محرم عليكم اخراجهم بو كلام ما قبلنه اولان كلاميه متعلقدر
يعنى حقير تكرى‌دن اولان كيمسه‌لرى ديارلرندن چيقارمق روزسز وحال بودركم
چيقارمقلرى اوزركزه حكم ميثاق ايله حرام اولمشدر افتؤمنون ببعض الكتاب
ايا توراتك بر پاره‌سنه كه اسيرلرك فدا ايتمسيدر ايمان كتوررسز وتكفرون
ببعض وبر پاره‌سنه كه خصمك قتل واخراجندن كافر اولورسز فما جزاء من
يفعل ذلك منكم پس اول كيمسه كه سزدن انى ايشلر مكافاتى بر نسنه دكلدر
الا خزى فى الحيوة الدنيا الا خاصا ولان دنيا علغلغه خوارلك ورسوا لك
ويوم القيمة يردون الى اشد العذاب ورستخيز كونده اشكنجه‌نك شديدكنه
دوندرلر وما الله بغافل عما تعملون ● وحق سبحانه وتعالى ايشلدوككز
نسنه‌دن غافل دكلدر اولئك الذين اشتروا الحيوة الدنيا بالآخرة اولكروه
اول كيمسه‌لردركيم جنتك نعيمنه حيوة دنيويه‌يى صاتون الديلر فلا يخفف

عنهم العذاب پس اشكنجه انلردن يڭكلنمز ولا هم ينصرون ۞ ونه انلره يارده
اولنورلر ۞ ولقد آتينا موسى الكتاب وتحقيقا كه بز موسى عليه السلامه
توراتى ويردك وقفينا من بعده بالرسل وموسى دن صكره پيغمبرلرى پياپى ايلدك
بو يولدقى يوشع وداود وسليمان عليهم السلام كبى وآتينا عيسى ابن مريم
البينات واشكارا اولان معجزاتى مريم اوغلى عيسى عليه السلامه ويردك
وأيدناه بروح القدس واكا حضرت جبرائيل ايله تقويه ويردك أفكلما جاءكم
رسول ايا هر كاه سزه پيغمبر كلور بما لا تهوى انفسكم طبعكز ايستمدوكى نسنه
ايله استكبرتم تعظم ايدوب سركشلك ايتدكز ففريقا كذبتم پس اول
پيغمبرلردن بر بلوكى يلانجى دوتدوكز حضرت محمد وعيسى عليهما السلام كبى ۞
وفريقا تقتلون ۞ وبر بلوكى اولدوردكز حضرت يحيى وزكريا عليهما
السلام كبى ۞ وقالوا قلوبنا غلف وجهودلر ديديلر كيم كوكللرمز غلاف
ايچنده در يعنى كتوردوكك سوزى فهم ايتمزيز ۞ چونكه حضرت محمد المصطفى
ايمان ايتملرندن اميد بز قيلمغيچون بو سوزى سويلديلر حق سبحانه وتعالى
سوزلرين رد ايدوب بيوردى بل لعنهم الله بكفرهم يعنى قلوبلرى اول سوزى
تعقل ايدوب فهم ايتمكه خلقت اولنمشلر ۞ لكن حق تعالى كفرلرى سببيله كندولرين
دركاه عزتندن دور قيلدى فقليلا ما يؤمنون ۞ پس آز ايمان
كتورورلر ۞ يعنى توراتك بعض احكامنه تصديق ايدرلر ولما جاءهم كتاب
من عند الله وچونكه انلره تڭرينك قتندن بر نازل اولمش نسنه يعنى قرآن كلدى
مصدق لما معهم كه اول كتاب كندولرله اولان توراتده احكامنى تصديق ايدجيدر
وكانوا من قبل يستفتحون على الذين كفروا وحال بوكه قرآن نازل اولمزدن
اول كفر ايدن كيمسنه لر اوزره كه عرب مشركلريدر فتح ونصرت طلب ايدوب
ديرلر ايدى ۞ اللهم انصرنا بنبي آخر الزمان المنعوت في التوراة فلما جاءهم
ما عرفوا پس چونكه بيلدوكلرى نسنه كندولره كلدى كفروا به آنى تصديق
ايتمديلر ۞ يعنى يهود نا بعلك حضرت محمد المصطفى نك پيغمبرلكنى حق بيلورلر
ايدى لكن مرسل اولدوغى محل ابن عناد يوزندن تكذيب ايتديلر فلعنة
الله على الكافرين ۞ پس خدانك لعنتى بما نسن لر اوزره اولسون كه بيلدكلرى
نسنه يى ترك ايدوب موجبيله عمل ايتمديلر بئسما اشتروا به انفسهم خاكه

بمان نسنه دراول نسنه كه انى نلرين انكله صاتديلر واول نسنه بودر كه
ان يكفروا بما انزل الله تڭرى تعالى ايندردوكى نسنه يه كفر ايدرلر بغيا
حسد ايتدكلرندن كه ان ينزل الله تڭرى تعالى اينديره من فضله فضلندن كه كتاب
ووحيدر على من يشاء من عباده قوللرندن ايستدوكى كيمسنه اوزره يعنى يهود
حسد ايتديلر كه نيچون حضرت محمد المصطفى نك اوزره وحى وقرآن اينديرز
اوزريمزه اينمدى فباؤا بغضب پس چوندلر تڭرينك برخشمنه دونديلر على
غضب برخشم اوزرنه ايتدوكلرى كفر وحسد ايچون وللكافرين عذاب مهين
۞ وخوارلقا يديجى اشكنجه ايمانسزلرندر واذا قيل لهم آمنوا بما انزل
الله وچونكه يهوده سويلنور كه حق تعالى اينديردوكى نسنه يه ايمان كتورك
قالوا نؤمن بما انزل علينا ديرلر اوزرمزه اينديرلان نسنه يه ايمان كتوررز واو
توراتدر ويكفرون بما وراءه وتوراتدن صكره كلان نه كه قرآندر كفر ايدرلر وهو
الحق وحال بوكه قرآن درستدر و دوغريدر مصدقا لما معهم كندولرله اولان
كتابى تصديق ايدجيدر قل يا محمد توراته ايمان كتوررز سويليانلرك جوابنده سويله
فلم تقتلون انبياء الله ان كنتم مؤمنين ۞ پس اكر توراته ايمان كتورمش
من قبل
ايدكز نيچون تڭرينك پيغمبرلرين بوندن اقدم اولدوردكز ولقد جاءكم موسى
بالبينات وتحقيقا كه حضرت موسى سزه آشكارا اولان معجزه لرله كلدى ثم اتخذتم
العجل من بعده بوزاغويى تڭرى ايدندكز من بعده حضرت موسى طور طاغنه كتدكدن
صكره وانتم ظالمون ۞ وحال بوكه سز ستمكارسز واذ اخذنا ميثاقكم
وياد ايدك اول وقتى كيم عهدكزى الدق ورفعنا فوقكم الطور واوستكزه طور
طاغنى قالدردق خذوا ما آتيناكم بقوة اول نسنه يى كه سزه ويردك يعنى
توراتى اهتمام تام ايله آلك واسمعوا وفرمانبر ايشيدن ايشيدك قالوا سمعنا
ديديلر قولاق ايله سوزكى ايشيدك وعصينا وقلبيله فرمانكى قبول ايتمدك
واشربوا في قلوبهم العجل وكوكللرنده بوزاغينك محبتى صوڭدى ايدى بكفرهم وجحود
انكارلرى سببيله قل بئسما يأمركم به ايمانكم سويله يا محمد ايمان نسنه دراول نسنه
ايمانكزكه سزه فرمان ايدر ان كنتم مؤمنين واراسته كز مؤمنلر ۞ توراته ايمان
كتورجيلر ديرا مؤمن اولان كمسنه يه ايمانى كفر ايله امر ايتمز وجهودلر بزاغيه بعض
افعال ايله موصوف اولمشلر لكن ديرلردى بهشت جاودان بز اوزره كلدى غير

کیمسه اکا داخل اولمیه زحق عز وجل انلری تبکیتا تمنی ایچون بیوردی ۞ قل
جهودلرک دعواسی مقابله سویله یا محمد ان کانت لکم الدار الآخرة عند الله خالصة
من دون الناس اگر تنکری قتنده صوککی سرای خاصة سزک اولورسا سائر اصحاب ملله
فتمنوا الموت پس اولمی آرزو ایدیکز ان کنتم وارایسه کز صادقین ۞ کرچک
سویلیا ندکه بهشت جاودان بزکدر زیرا هرکیم تحقیق ایله بیلمش که کندوسی
اهل جنتدندر البته جنتی آرزو ایدر پس لازم کلورکه موتی دخی آرزو
ایده ایکیچون که موت اولمینجه جنته وصول ممکن دکلدر ولن یتمنوه ابدا وهرگز
اولمی آرزو ایتمزلر بما قدمت ایدیهم الری ایلرو گوندردکی نسنه سببیله
واو قتل انبیا وتحریف توراة وتکذیب محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم ونیجه
نیجه قبایحدر والله علیم بالظالمین ۞ وحق سبحانه وتعالی ستمکارلرک
احوالنه زیاده بیلیجیدر ولتجدنهم احرص الناس علی حیوة والبته جهودلری
صاقلق اوزره ادمیلردن زیاده حرصلو بولورسوز ومن الذین اشرکوا وهم
اول کیمسه لردن که تنکری تعالی یه اورتاق قاتدیلر یود احدهم بیرلری محبت ایله
ایسترکه لو یعمر الف سنة بیک ییل یاشیه وما هو بمزحزحه من العذاب
ان یعمر و یاشمق انی جهنم اشکنجه سندن قورتارمز والله بصیر بما یعملون
۞ وحق عز وجل ایشلدکلری نسنه یه زیاده بیلیجیدر مرویدرکه عبد الله بن
صوریا یهودی حضرت رسول اکرمدن صلی الله علیه وسلم سؤال ایلدی کیم
اوزرکه قرانله کیم ایندرر حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه جبرئیلدر ۞
پس عبد الله بن صوریا دیدی که او بزم دشمنمزدر هر کره بزمله دشمنلک
ایتدی وانک بیوک دشمنلکی بودر که بز پیغمبرمزه اوزره منزل اولدیکی
بیت المقدسی بخت نصر خراب ایتسه کرک تبرانک اولدیغمزه بر کیمسه یی
کوندردک انی بابل شهرنده بولدی چون قتلنه مباشرت ایتمک ایستدی جبرئیل
اندن ملاطفه ایدوب دیدیکه اگر بو من عند الله اوزرکزه مسلط دکلدر سزنک انکا
ضرر یتشدرمکز ممکن دکل واگر اوزرکزه مسلط دکلدر نه سببیله اولدوررسز ۞
پس حق جل وعلا انک سوزی جوابنده بیوردیکه قل من کان عدوا لجبریل
سویله یا محمد هرکیم تنکری قولنه دشمن ایدی اول کیمسه انصافدن طشره
برحرکت ایتمشدر فانه نزله علی قلبک باذن الله زیرا تحقیقا که حضرت جبرئیل

قرانی

قرانی کوکلک اوزره تنکری تعالینک فرمانیله ایندردی مصدقا لما بین
یدیه برحالده که کندوسندن ایلرو اولان کتب سماویه یی تصدیق ایدیجی
وهدی وبشری للمؤمنین ۞ وایمانه کلانلر کیمسنه لره دوغری یولی کوستریجی
ومژده ویریجیدر من کان عدوا لله وملائکته ورسله وجبریل ومیکال هر
کیم که تنکری تعالی یه وفرشته لرنه وپیغمبرلرینه و ایکی مقرب فرشته یه
دشمن ایدی البته حق تعالی اکا معادات ایدر فان الله عدو للکافرین ۞ زیرا
تحقیقا که تنکری تعالی ایمان منکرلری دشمندر رسل وملائکه یه دشمنلک ایتکلری
ولقد انزلنا الیک آیات بینات والبته روشن نشانه لر قرآندن سکا
ایندردک وما یکفر بها الا الفاسقون ۞ واول برکیمسه انکار ایدوب
یوز چویرمزلر الا اول کیمسه لرکه خدانک فرماننی قبول ایتمدیلر اوکلما
عاهدوا عهدا ایا هرکاه که یهود بر پیمان بغلادیلر نبذه فریق منهم اتدی
برکروه انی بوزدیلر بل اکثرهم لا یؤمنون ۞ بلکه چوقلری توراته ایمان کتورمزلر
ولما جاءهم رسول من عند الله وچون تنکری قتندن کندولره بر پیغمبر کلدیکه
مصدق لما معهم کندولریله اولان کتابی که توراتدر تصدیق ایدیجی نبذ فریق
من الذین اوتوا الکتاب توراة کندولره ویرلان کیمسه لردن برکروه صالدی
کتاب الله وراء ظهورهم تنکرینک کتابنی یعنی توراتی آرقه لری اردینه صالدیلر
کأنهم لا یعلمون ۞ کویا بیلمزلرکیم اول تنکرینک کتابیدر واتبعوا ما
تتلوا الشیاطین وپیروک ایتدیلر اول نسنه یه که دیولر اوقور ایدی علی ملک سلیمان
حضرت سلیمان علیه السلام پادشاهلغی عصرنده مرویدرکه اجنه عالم بالاده
بعض مغیبات استماع ایدوب نیجه یالانلر اکا قارشدروب مجلدات تدوین ایله
دیوانلر دخی انی جمع ایدوب خلقه تعلیم ایدرلردی بو ایش حضرت سلیمان
علیه السلام عصرنده اشتهار بولدی بر مرتبه ده که خلق اجنه یی غیبی
بیلمکه نسبت ایتدیلر وحضرت سلیمانک پادشاهلغی بو ایش ایله قیام
بولمش دیو سویلدیلر وانسی وجن ودوزکاری انکله تسخیر ایدر بس حق تعالی
حضرت سلیمانک عرضی وکوکلی ایشدن مبرا قلوب بیوردی وما کفر سلیمان
وحضرت سلیمان علیه السلام کفر ایتمدی یعنی سحر ایتمدی ولکن الشیاطین
کفروا ولکن شیطانلر کفر ایتدیلرکه یعلمون الناس السحر ادمیلره

اوكرتدرلر وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ ودخی جهودلر بابل شهرنده ایكی
فرشته اوزره اینان نسنه یه پیروك ایتدیلر هَارُوتَ وَمَارُوتَ كه اول ایكی
فرشته نك آدی هاروت وماروت دیدی وبو ایكی ملك آدمیلرك كنهكارلرینی
طعن ایدرلردی حق سبحانه وتعالى انلره بیورردیكه بشر مقوله سنده نفس وهوا
وار سزده دخی اولسه یدی انلردن صادر اولان افعالك مثلی سزدن دخی ممكن ایدیكه
صدور ایدی انلر بونی استبعاد ایدرلردی حق سبحانه وتعالى انلرده نفس بشریی
تركیب ایدوب حكومت ایتمكه زمینه ایندردی بعده زهره نام برخاتونه توتلوب
اوللر بلكه اسمانه چیقمقدن منع ایدوب دنیاده عذابلرینی بو كونه مقرر ایدیكه
بابل شهرنده برقویی ایچنده باشی اشغه قیامته دك اصلنمش اوله لر واول جهتدن
علم سحری بیلورلردی كه زمانه حكومتلرنده بعض جادولر نبوت دعواسی ایلدی
حق سبحانه وتعالى علم سحری كندولرنه منزل قیلدی تاكه انكله انلرك فعللرین
وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ واول ایكی ملك سحری كیمسنه یه اوكرتمزلردی حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا
نَحْنُ فِتْنَةٌ تاكه انكا نصیحت ایدوب دیرلر بیز بر نسنه دكلز الا بر تجربه یوز
هركیم بزدن اوكرنوب اوكرندكنه عمل ایدركافر اولور فَلَا تَكْفُرْ پس سن كافر
اولمه فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ پس بعض بی عمللر
انلردن اوكرنورلر اول نسنه یی كیم كیشی ایله عورتینك ارهسینی انكله ایرورلر
وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ وجادولر هیچ بر كیمسنه یه انكله ضرر یتشدرمزلر
إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ الا تكری تعالىنك قضا وقدریله وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ واول نسنه یی اوكرنورلر كه كندولره زیان ایدوب نفعی ایتمز
وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ وتحقیقا كه یهود بیلدیلر اول كیمسنه كه كتاب
اللهی سحر ایله تبدیل ایتدی مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ آخرتده انكا نصیب
یوقدر وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ ونه یمان نسنه در اول نسنه كه جانلرینی
انكله صاتدیلر یعنی سحری تعلم ایتمكی سببیله جانلرینی نعیم اخرویدن
محروم قلدیلر لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞ بو ایشك قبحنی بیلورلر اولسیدیلر اكا
مباشرت ایتمزلردی وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وتوجهودلر حضرت محمد المصطفی علیه السلامك
نبوتنه ایمان كتورسیدیلر وَاتَّقَوْا وسحردن پرهیزكارلق ایتسیدیلر ۞
لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ البته تكری قتندن انلره ویرلدكلری

آنلر اغواسیله شرب خمر وقتل نفسه اقدام ایتدیلر حق تعالى آنلری مع

خیرنسنه دن خیرلودر لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞ بیلورلر اولسیدیلر كه تكرینك
جزاسی خیرلودر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انْظُرْنَا ای ایمانه
كلن كیمسنه لر حضرت رسوله خطاب ایتدككزده دیمكوز راعنا وسویلكوز انظرنا ۞
مرویدر كه صحابه كرام حضرت محمد المصطفی علیه السلام ایله سویلشدكلرنده دیرلردی یا رسول الله
راعنا یعنی بزی سوزده كوزت تاكه سویلدككی فهم ایده لوز جهودلرده بو سوزی
حضرت رسوله سویلشدكلرنده ایراد ایدرلردی اول قصد ایله كه بو سوز لغتلرنده
برشتمدر پس حق جل وعلا مؤمنلره راعنا لفظینی دیمكدن نهی ایدوب انظرنا
برله بو لفظیله خطاب ایتمكه مأمور قیلدی زیرا بو سوز تلبیسی قبول ایتمز ۞
وَاسْمَعُوا وكوزلجه كلماتك دكلكوز وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞ ودردناك اشكنجه
كافرلره در مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ سیومزلر اول كیمسنه لر كیم
بونلر قیلدیلر كتاب اهلندن یعنی یهود وَلَا الْمُشْرِكِينَ ونه تكریه اورتاق
قتانلر سیومزلر كه أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ پروردكاركزدن اوزركزه بر
خیر اینده وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وتكری تعالى استدیكی
كیمسنه یی مخصوص قیلور وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞ وحق سبحانه وتعالى اولو
نعمتلرك ایه سیدر مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ بو آیت كریمه نازل اولدی چون یهود یا مشركلر
سویلدیلر كه كورمی سز محمد علیه السلامی بر نسنه ایله فرمان ایدر صكره انك خلافیله
امر ایدر پس حق جل وعلا انلرك حكمنی بیانا ایندیكه هر آیتی كه نسخ ایدرز یعنی اشنك
عملی ایتمینك حكمنی قالدررز أَوْ نُنْسِهَا یا اونتدورورز یعنی خاطرلردن انی
محو ایدرز نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلِهَا عبادتده انلرك اولكی منسوخ اولاندن آیتدن خیرلو
یا انك كبی بر آیت كتوررز أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ بیلمزمیسین
ای نسخه منكر اولان كیمسه تكری تعالى هر نسنه اوزرنه زیاده كوچلودر پس
انكا دخی قادردر كه بر آیتی نسخ ایدوب اندن ایو یا انك كبی بر آیت كتوره أَلَمْ تَعْلَمْ
بیلمزمیسین أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ تحقیقا كه كوكلرك ویرك پادشاهلغی
تكری تعالىیه مخصوصدر پس هرنه استرسه ایشلر وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وتكری
تعالىدن اوزكه سزه یوقدر مِنْ وَلِيٍّ بر دوست كه اندن سزه نفع یتشه
وَلَا نَصِيرٍ ۞ ونه بر یاردم ایدیجی كه سزدن ضرری دفع ایله أَمْ تُرِيدُونَ
أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ بلكه استرمیسز پیغمبركزدن سؤال

غیرتمزدن

ایتمکه نته کیم حضرت موسی بوندن اسبق سؤال اولندی یعنی یهود دیدیلر
کی کرک که محمد المصطفی بردن بر کتاب کتوره نته که حضرت موسی کتوردی شیء
ثوابت کبی نازل اولدی وَمَن یَتَبَدَّلِ الْکُفْرَ بِالْإِیمَانِ وهر کیم کفری ایماندن
اول کرکه آیات خداوندیه شك ایدوب غیرسنی طلب ایله فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِیلِ
● البته اول کیمسه یولك اورته سندن آزدردی یعنی طریق حقدن منحرف
اولوب آزغون اولدی وَدَّ کَثِیرٌ مِنْ أَهْلِ الْکِتَابِ چوق کیمسه یعنی احبار یهود
محبت ایتدیلر که لَوْ یَرُدُّونَکُمْ مِنْ بَعْدِ إِیمَانِکُمْ کُفَّارًا ایمان کتوردککزدن
صکره کافر اولدیغکز حالده سزی دوندره لر حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ نفسلری
قتندن پیدا اولان حسد جهتندن مِنْ بَعْدِ مَا تَبَیَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ دین اسلامك و
قرآنك حق اولدقلری کندولره آشکارا اولدقدن صکره فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا پس ای
مؤمنلر انلرك قباحتلرندن کچك و تعنیف لرندن یوز دوندرك حَتَّی یَأْتِیَ
اللَّهُ بِأَمْرِهِ تا که تنکری تعالی قتالك امرنی کتوره که جنك ایده کز إِنَّ اللَّهَ عَلَی کُلِّ شَیْءٍ
قَدِیرٌ ● تحقیقا که خدای لا یزال هر نسنه اوزره توانادر پس انلردن انتقام
المغه قادردر وَأَقِیمُوا الصَّلَاةَ و نمازك اداسنده محافظه ایدك وَآتُوا الزَّکَاةَ
و مالکزك زکاتنی ویرك وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِکُمْ مِنْ خَیْرٍ و هر نه که نفسکز
ایچون کوزل ایشدن نماز و صدقه کبی ایلرو کوندرکز تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ انك
ثوابنی تنکری قتنده بولورسز إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِیرٌ ● بی شبهه تنکری
تعالی ایشلدککز نسنه یی کوریجیدر یاننده هیچ عمل ضایع اولماز وَقَالُوا
واهل کتابدن اولان یهود و نصاری دیدیلر لَنْ یَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ کَانَ هُودًا
أَوْ نَصَارَی بهشته هیچ بر کیمسه کیرمز الا اول کیمسه لر که جهود یا ترسا اولالر
یعنی یهود دیدیلر که جنته کیرمز الا یهود اولان کیمسه و نصاری دیدیلر
جنته کیرمز الا نصاری اولان کیمسه تِلْکَ أَمَانِیُّهُمْ اول دعوی انلرك
آرزولریدر قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَکُمْ سویله بو ایتدکلری دعوایه دلیلکزی
کتورك إِنْ کُنْتُمْ وار ایسه کز صَادِقِینَ ● بو دعویده دوغری سویلیانلر
بَلَی یهود و نصاری ایتدکلری نسنه یه که کندولردن اوزکه کیمسه جنته
کیرمز لفظ بلی رددر ایدر یعنی بو مذکور اولدی حتی صفاتیله متصف اولانلر
جنته کیدر نه یهودیت و نصرانیتله متصف اولانلر مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ

هر کیم که نفسنی خدانك طاعتنه تسلیم ایده وَهُوَ مُحْسِنٌ و حال بودر که اول
کندویی کوزل عمللودر ● فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ پس ثوابی پروردکاری قتنده
ثابت اولور وَلَا خَوْفٌ عَلَیْهِمْ و نه اوزرلرینه قورقو وار وَلَا هُمْ یَحْزَنُونَ ●
و نه انلر غمناك اولورلر ● مرویدر که نجران نصاری سندن بر کروه مدینه یه
کلوب رؤسای یهود ایله مناظره ایتدیلر هر بر طائفه دلو نظام ایله سعی تمام
ایتدیکه او بر طائفه نك دینی ابطال ایله پس حق تعالی بو آیتی منزل قیلدی که
وَقَالَتِ الْیَهُودُ لَیْسَتِ النَّصَارَی عَلَی شَیْءٍ و جهودلر دیدی کیم ترسالر کرچکی
بر درست نسنه اوزره دکلدرلر وَهُمْ یَتْلُونَ الْکِتَابَ و حال بودر که انلر
توراة و انجیل اوقورلر کَذَلِکَ بونجه که بونلر سویلدیلر قَالَ الَّذِینَ لَا یَعْلَمُونَ
کتاب بیلمیان کیمسه لر یعنی مجوس و مشرکلر سویلدیلر مِثْلَ قَوْلِهِمْ انلرك دیدوکی
کبی شویله دیدیلر که یهود و نصاری حق اوزره دکلدر فَاللَّهُ یَحْکُمُ بَیْنَهُمْ یَوْمَ الْقِیَامَةِ
پس حق تعالی انلرك آراسنده روز قیامتده داورلك ایدر فِیمَا کَانُوا فِیهِ یَخْتَلِفُونَ
● اول نسنه ده که ایچنده اختلاف ایدرلردی وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ
مَسَاجِدَ اللَّهِ و کیمدر زیاده ظالم اول کیمسه دن که تنکرینك مسجدلرینی منع
ایتدیکه أَنْ یُذْکَرَ فِیهَا اسْمُهُ آدی ایچنده ذکر اولنه یعنی کیمسه یی قومدیکه
خدانك مساجدنده خدایی یاد ایدوب عبادت ایلیه وَسَعَی فِی خَرَابِهَا
و ویرانه اولمسنه چالشدی أُولَئِکَ مذکور اولان کیمسه لر مَا کَانَ لَهُمْ
انلره لایق اولمزدی کیم أَنْ یَدْخُلُوهَا اول مسجدلره کیره لر إِلَّا خَائِفِینَ
● الا قورقیجی اولدقلری حالده مرویدر که روم بیت المقدسه سفر
ایدوب سکانینی قتل و مسجدینی ویرانه ایتدکلرنده بو آیت کریمه نازل اولدی
● صکره حق تعالی انلری سزاوار کوردکی نسنه یی تحقیق ایلدیکه حالا
دولت اسلامیه ده هر ترسا که بیت المقدسه کیدر البته قورقو اوزره
اکا داخل اولورلر لَهُمْ فِی الدُّنْیَا خِزْیٌ جزیه ویرمك سببیله دنیاده انلره
و خوارلك مسجدلری خراب ایدنلره در وَلَهُمْ فِی الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِیمٌ ●
و آخرتده اولو اشکنجه انلره در وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ و کون طوغدیغی
جهتی یری و باتدیغی یری تنکری تعالی یه مخصوصدر ● مرویدر که بر
جماعت بیابانده اوزرلرینه قبله مشتبه اولدی اجتهاد ایدوب

وَقَالَتِ النَّصَارَی لَیْسَتِ الْیَهُودُ عَلَی شَیْءٍ
و ترسالر دیدیلر که جهود طائفه سی
بر درست نسنه اوزره دکلدرلر

نماز قیلدیلر صکره خطالری ظاهر اولوب قیلدقلری نمازی قضا ایتمک فی
ایستدیلر حق تعالی بو آیتی منزل ایتدیکه مشرق و مغرب تنکرینکدر فاینما
تولّوا پس قنغی جهته که یوز دوترسکز فثم وجه الله اندهدر تنکرینک
جهت طاعتی ان الله واسع بی شبهه حق تعالی چوق عطالو و اولو مغفرتلو در
علیم ● مسلمانلرک احوال و مصالحنه زیاده بیلیجیدر وقالوا اتخذ الله
ولدا و یهود و نصاری دیدیلر تنکری اوغل ایدندی ● بو آیت نازل
اولدی نجون کیم یهود دیدیلر عزیر تنکرینک اوغلیدر ● و نصاری دیدیلر
مسیح تنکرینک سبحانه اول کونه شیدن منزهدر بل دیدکلری کبی دکلدر
له ما فی السموات والارض هر نه کوکلرده و زمینده وار کندونکدر مخلوقدر ●
پس عزیر و عیسی علیهما السلام کم زمین زمره سندندر انلر انک مخلوقیدر
و مخلوق خالقنه اوغل اولماز زیرا اوغل پدرک هم جنسی و مثلیدر ●
وشتان ما بین المخلوق والخالق کل له قانتون ● دخی کلی مخلوقات فرمانینه
مطیع و منقاددرلر بدیع السموات والارض کوکلرک و یرلرک ابتداء
موجدی کندودر و اذا قضی امرا و نجن بر ایش تقدیر ایده فانما یقول له
کن بوندن غیری برنسنه دکلکه اکا دیر اول فیکون ● پس اول اولور وقال
الذین و بیلمکی صاحبی اولمیانلر یعنی مشرکلرک جهله سی دیدیلر لولا یکلمنا
الله کرکدی که تنکری بزمله سویلشه او تاتینا آیة یا صدقنه اوزره
بزه بر دلیل کله بو کلامی تکبر و عناد یوزندن سویلدیلر و الا فی الحقیقة
انلره چوق دلائل کلمشدر کذلک قال الذین من قبلهم بو مشرکلرک سویلدکی
کبی بونلردن اسبق اولان کیمسه لر سویلدیکی چون سویلدیلر ارنا الله جهرة
مثل قولهم سوزلرینه ماننده تشابهت قلوبهم بو مشرکلرک کوکللری
و کندولردن اسبق اولانلرک معاندلقده کوکللری کوزلکده متشابه اولدی
قد بینا الآیات لقوم یوقنون ● تحقیقا که بزدلائلی یقینه طالب
اولان جماعته بیلدردک انا ارسلناک بالحق بی شبهه سنی یا محمد رسالتک
تدوغرولیغیله که دین اسلامدر یا قرآندر یوللدک بشیرا مؤمنلره مژده ویریجی
اولدغی حالده و نذیرا و کافره قورقودیجی ولا تسئل عن اصحاب
الجحیم ● و یانمش آتشک اهلی احوالندن صورلمزسن ولن ترضی عنک

اوغلیدر

اهل

اليهود

الیهود ولا النصاری و هرکز جهودلر و کاورلر سندن خشنود اولماز حتی تتبع
ملتهم دینلرینه پیرولک ایتمینجه دک قل سویله اول وقت که هرکس ملتنی مدح
ایده ان هدی الله هو الهدی تحقیقا که تنکرینک یول کوسترمسی اودر درست
کوسترمک ولئن اتبعت اهواءهم و قسم اولسونکه اکر یهود و نصاری انک ارزولرینه
پیرولک ایدرسین بعد الذی جاءک من العلم اول نسنه دن صکره که بیلکیدن یعنی
وحیدن سکا کلدی ما لک من الله من ولی ولا نصیر ● سکا تنکرینک عذابندن
بر قورتریجی دوست و بر یاردمجی اولماز ● بو آیتده خطاب صورتا حضرت نبی صلی
الله علیه وسلمهدر لکن مراد امتدر ● الذین آتیناهم الکتاب اول کیمسه
کندولرینه کتابی یعنی انجیلی ویردک یتلونه حق تلاوته اونی اوقورلر درست
اوقومقله الفاظینی تحریفدن حفظ ایدوب معناسینی تدبر و مقتضاسنجه عمل ایله
بو آیت اصحاب نجاشی شاننده نازل اولدی که انلر حضرت جعفر بن ابی طالب ایله کیمیده
بولنمش اولوب مدینه منوره یه کلدیلر ومن یکفر به و شول کیمسه لرکیم اول کتابه
کفر ایدوب احکامینی تغییر قیلدیلر فاولئک هم الخاسرون ● اول کروه
کندولر اوتوزنلردر ● یا بنی اسرائیل ای یعقوب اوشاقلری اذکروا نعمتی
یاده کتورک بنم نعمتمی التی انعمت علیکم اول نعمتی کیم اوزرکزه واسلافکزه
احسان ایتدم و انی فضلتکم علی العالمین ● و تحقیقا که اجدادکزی جمیع
عصرلرده اولان کیمسه لر اوزره ایلرو دوتدم ● واتقوا یوما و بر کوندن قدابندن
صاقنک که لا تجزی نفس عن نفس شیئا بر جان بر جاندن اوتری بر نسنه
اوتمیه ولا یقبل منها عدل و نه انلردن بر بدل قبول اولنور که عذاب جکمسنه
یرینه کچه ولا تنفعها شفاعة و نه بر دلک اکا نفع ویره دکی بولنمیه
ولا هم ینصرون ● و نه کیمسه یاردم اولنورلر و اذ ابتلی ابراهیم ربه
بکلمات و یاد که کوز یادکه اول وقتکیم حضرت ابراهیمی بزوزده کا ربی تعالی
سوزلرله یعنی اوامر و نواهی ایله تکلیف ایتدی فاتمهن پس حضرت ابراهیم
اول سوزلری یرینه کتوردی قال حق تعالی ابراهیمه دیدی انی جاعلک للناس
اماما تحقیقا که بن سنی آدم اوغلانلرینه امام قیلیجیم که جمله سی سکا اقتداء
ایلیه لر قال ومن ذریتی حضرت ابراهیم دیدی و نسلمدن دخی امام قیل
قال حق تعالی جوابنده دیدیکه لا ینال عهدی الظالمین ● امامت قدرم

ستمکارلره دکلدر یعنی ذریتکدن متقی اولانلره امامت و رسالت دکر وانلردن
ظالم اولانلره کیمسه یه دکلدر واذ جعلنا البیت مثابة للناس وامنا و یاد که
کتور اول وقتی کیم کعبه یی ادمیلره ثواب و امنیت یری قیلدق واتخذوا من مقام
ابراهیم مصلی و کندولره دیدک حضرت ابراهیمه منسوب اولان مقامدن نماز
قیلنجق یر الک وعهدنا الی ابراهیم واسمعیل و حضرت ابراهیم و اسمعیله فرمان
یوللدق که ان طهرا بیتی خانه می بوتلردن و معاصیدن پاک قیلک للطائفین
چوره سنده دونانلره والعاکفین وایچنده عبادت ایچون اقامت ایدنلره
والرکع السجود ● و رکوع ایدوب سجود ایدنلره یعنی نماز قیلانلره واذ قال
ابراهیم رب اجعل هذا بلدا امنا و یاده کتور اول وقتی کیم ابراهیم علیه السلام
دیدی ای پروردکارم بو شهری بر امین شهر قیل وارزق اهله من الثمرات وایچنده
ساکن اولانلره میوه لردن رزق ویر من امن منهم بالله والیوم الاخر اندن اول
کیمسه یه رزق ویر که تکری بیک وحدانیتنه و روز قیامته وقوعنه ایمان کتوره
قال حق تعالی دیدی ومن کفر و اول کیمسه که کافر اولدی فامتعه قلیلا از مدت
انی برخوردار ایدرم ثم اضطره الی عذاب النار صکره انی دوزخ اشکنجه سنه
ملازم قیلورم وبئس المصیر ● و نه یاوز دونجک یردر جهنم اشکنجه سی ●
واذ یرفع ابراهیم القواعد من البیت و خاطره کتور اول وقتی کیم حضرت
ابراهیم کعبه خانه سندن تملری قالدیردی واسمعیل و حضرت اسمعیل دخی
● چون اسمعیل علیه السلام بناده دخی وار ایدی ابراهیم اوزره عطف
اولندی زیرا بنا محلنه حضرت ابراهیمه طاشی اوزادور ایدی ● ویر قولده حجر
بیری بیری سمته یاپردی وعلی کل تقدیر هر ایکی بنادن فارغ اولدیلر تضرعیله
قالدروب دیدیلر ربنا تقبل منا ای پروردکارمز بزدن عملمزی قبول
ایت انک انت السمیع العلیم ● بی شک سن سنن دعامزی درستا ایشیده
و نیتلرمزی کما هو حقه بیلیجی ربنا واجعلنا مسلمین لک
و بزی سکا مطیع و منقاد قیل یعنی اولدیغمز حال اوزره ثبات و اخلاص
ویر ومن ذریتنا امة مسلمة لک و نسلمزدن دخی بر کروهی سکا مطیع
و منقاد قیل وارنا مناسکنا و حجله عبادت ایده جک یرلرمزی بزه کوستر
وتب علینا و عملده تقصیرمزدن واقع اولدیغنه عفو ایله اوزرمزه رجوع

ایت

ایت انک انت التواب بی کمان سن سن مقصرلرک توبه سنی زیاده قبول ایدن
الرحیم کناهکارلره مبالغه ایله مرحمت ایدن ● ربنا ای پروردکارمز وابعث
فیهم و ذریتمزدن اولان امت مسلمه ارسال کوندر رسولا منهم بر پیغمبرکه
کندولردن اوله یتلوا علیهم ایاتک کالیکی اوزرلرینه اوقویه وحدانیتک دلائلنی
کندولره بیان ایده ویعلمهم الکتاب و قرانی انلره اوکرته والحکمة و دخی قرانک
معنالرینی ویزکیهم و انلری شرایع و احکام ایله پاک قیله انک انت العزیز تحقیقا
سن سنسن اول کیمسه مقهور اولماز و ایستدیکی نسنه یه مغلوب اولماز الحکیم
● ایشی کما ینبغی محکم ایدن بلکه حق سبحانه و تعالی ابراهیم و اسمعیل علیهما السلام
دعالرین قبول ایدوب حضرت محمد المصطفایی که اسمعیلک اولادندن ایکن رسالت
عامه ایله مرسل قیلدی پس حضرت صلی الله علیه وسلمک سوزی که انا دعوة ابی
ابراهیم بوکا اشارتدر ومن یرغب عن ملة ابراهیم و کیمدر که حضرت ابراهیمک
دیننده ن یوز دوندرر یعنی هیچ بر کیمسه اندن یوز دوندرمز الا من سفه
نفسه الا اول کیمسه کیم جانینی خوار و ذلیل قیلدی ولقد اصطفیناه فی الدنیا
و تحقیقا که حضرت ابراهیمی دنیاده عالم ارواحنده خلیل الله ایله برکزیده
قیلدق وانه فی الاخرة لمن الصالحین ● و تحقیقا که حضرت ابراهیم او بر
جهانده کوزل عملولی زمره سندندر ● اذ قال له ربه اسلم ذکر ایت اول
وقتی کیم ابراهیمه پروردکاری سویلدیکه قضا و قدره مطیع و منقاد اول
قال اسلمت لرب العالمین ● حضرت ابراهیم سویلدیکه عالملر پروردکارینه
مطیع و منقاد اولدم ● و وصی بها ابراهیم بنیه و حضرت ابراهیم علیه السلام
ملتیله یا اسلمت سوزیله اوغللرینه اصمرلدی ویعقوب و حضرت یعقوب علیه
السلام دخی اوغللرینه انکله اصمرلدی و مضمونی وصیتلری بو ایدیکه یا بنی ان
الله اصطفی لکم الدین ای اوغللرم تحقیقا که تکری تعالی دین اسلامی سزکیچون
برکزیده قیلدی فلا تموتن الا وانتم مسلمون ● پس اولمیکز الا اسلام اوزره
حالده یعنی اسلام اوزره بوینله مداومت ایدک که سزه موت کلدکده دین اسلام
اوزره بولنه سز ● مرویدر که یهود حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه
سویلدیلر که بیلمزمیسن کیم حضرت یعقوب اولدیکی کونده اولادینه یهودیت
اصمرلدی پس حق تعالی بو ایتی منزل قیلدی که ام کنتم شهداء اذ حضر یعقوب

الموت بلكه حاضرمي ايدكز يعني يعقوب عليه السلامه اولمك اسبابي كلدي يعني
حاضر دكل ايدكز اذ قال لبنيه ما تعبدون من بعدي اول دمكه اوغلانلرينه
سويلدي بندن صكره قنغي نسنه يه طبارسز قالوا نعبد الهك ديديلركه تكريكه
عبادت ايدرز واله آبائك وپدرلرك تكريسنه كه انلر ابراهيم واسمعيل
واسحق حضرت ابراهيم جد ايكن وحضرت اسمعيل عم ايكن پدرلك عنوانيله ذكر
اولنديلر اول اعتبار ايله كه جد احكامده پدر حكمنده در وعرب عمه پدر ديرلر
وحرمتني پدر حرمتي كبي دوترلر الها واحدا عبادت ايدرز بر تكري يه كه بيگانه در
ونحن له مسلمون ۞ وحال بودركه بز اكا مطيع ومنقاد اولمشوز تلك اول جماعت
يعني ابراهيم ويعقوب واولادلري امة قد خلت بر كيچمش كروه در لها ما كسبت
قزندقلري نسنه نك ثوابي كندولره اولور ولكم ما كسبتم وقزندقكز نسنه نك
ثوابي سزه اولور ولا تسئلون وسز صورلمزسز عما كانوا يعملون ۞ اول نسنه دن
اوتروكه انلر ايشلر ايدي وقالوا كونوا هودا او نصارى واهل كتاب اولانلر ديديلر
جهودلر يا ترسا اولك يعني يهود ديديلر جهود اولك ونصارى ديديلر ترسا اولك
اولك تهتدوا دوغري يولي بولورسز قل بل ملة ابراهيم سويله نه جهود ونه ترسا
اولورز بلكه حضرت ابراهيم دينينه متابعت ايدرز حنيفا اول حالده كه حضرت
ابراهيم جمله كج مذهبلردن دين حقه ميل ايتمش وما كان من المشركين ۞
وحضرت ابراهيم تكري يه اورتاق قوشانلردن دكل ايدي قولوا اي ابراهيم عليه
السلامه متابعت ايدنلر سويلكز اول كيمسنه لركه سزي جهودلغه وترسالغه
دعوت ايدرلر امنا بالله تكري يه ايمان كتوردك وما انزل الينا ودخي بزه ايندرلان
نسنه يه يعني قرآنه وما انزل الى ابراهيم ودخي اول نسنه يه كه حضرت ابراهيمه
ايندرلدي واول يكرمي صحيفه در واسمعيل واسحق وابراهيمك اوغلانلرينه ويعقوب
واوغلي نك اوغلنه والاسباط ويعقوبك اوشاقلرينه ايندرلان نسنه يه
ايمان كتوردك ۞ بلكه مذكور اولان پيغمبرلردن حضرت ابراهيم عليه السلامه
فقط صحف منزل اولدي ما عداسنه بر نسنه منزل اولدي بلكه اول صحفلرك
احكامنه متعبد اولدقلري چون منزل اليه پايه سنه قيلنديلر وما اوتي موسى
وعيسى واول نسنه يه دخي ايمان كتوردك كه حضرت موسى وعيسى عليهما
السلامه ويرلدي واول توراة وانجيل وسائر دلائل نبوتدر وما اوتي النبيون

من ربهم واول نسنه يه دخي ايمان كتوردك كه كتب ومعجزاتدن پيغمبرلره
پروردكارلرندن ويرلدي لا نفرق بين احد منهم انلردن بر بيننك ارهسني
ايرمزز جمله سنه تصديق ايدرز جهودلر كبي دكلوز كه كيمسنه تصديق ايدوب
كيمسنه نك تكذيب ايدرلر ونحن له مسلمون ۞ وبز تكري يه مطيع ومنقاد اولمشوز
فان آمنوا بمثل ما آمنتم به پس اكر ايمان كتوررلر تكري يه نته كه سز اكا ايمان كتوردكز
فقد اهتدوا تحقيق بودركه دوغري يولي بولديلر وان تولوا واكر ايماندن يوز
چويرديلر فانما هم في شقاق بوندن غيري بر نسنه يوقدر كه انلر خلاف وعداوت
مقامنده دورمشلر فسيكفيكهم الله پس يا محمد الم چكمه تيز اوله كيم تكري سني
انلرك شرلرندن سني محفوظ قيلا وهو السميع واول در موحدلرك وكافرلرك
سوزلريني ايشيدن العليم ۞ هر كروهك اعتقادين درست بيلن حضرت
عبدالله بن عباسدن مرويدركه نصارى طائفه سنه چون بر اوشاق كلوردي
يدي كون عمري كه اولوردي معمودية نام بر صاري صويه باترلردي تاكه انكله پاك
اوله ديرلردي بو بر پاكلكدركه سنت بيزدن دورت ويعني بو نصارالردي ديرلركه
شمدي درست نصرانلق اولدي پس حق عز وجل بو آيتي منزل قيلدي كه صبغة الله آيتي
مؤمنلر سويلكزكه تكري بزي بويا ايله بويادي يعني دين اسلام ايله بزي
پاك قيلدي ومن احسن من الله صبغة وكيمدر تكريدن يكرك پاكلك ايتمك جهتندن
ونحن له عابدون ۞ وحال بودركه بز اكا پرستش ايدرز مرويدركيم اهل كتاب پيغمبره
ديديلر جمله پيغمبرلر بزدن قوپديلر سن دخي پيغمبر اولسيدك بزدن مبعوث
اولوردك پس حق جل جلاله بو آيتي منزل قيلدي كه قل اتحاجوننا سويله آيا
بزمله خصومت مي ايدرسز في الله تكرينك شاننده كه عربدن پيغمبر ارسالين
اختيار ايلدي وهو ربنا وربكم وحال بودركه بزم پروردكارمزدر سزك پروردكاركز
كندوسيدر بر طائفه يه مخصوص دكلدر ولنا اعمالنا واعمالمزك جزاسي بزه در
ولكم اعمالكم واعمالكزك جزاسي سزه در پس بزي اكرام ايتسه بعيد دكلدر ونحن
له مخلصون ۞ وبز اكا اعتقاد وعملده اخلاص ايتمشوز ام تقولون ان ابراهيم
واسمعيل واسحق ويعقوب والاسباط يا يهود ديرسزكه مذكور اولان پيغمبرلر
كانوا هودا يهوديت اوزره ايديلر وترسالر ديرلر او نصارى يا نصرانيت
اوزره ايديلر وترسالر سويلرسز قل ءانتم اعلم ام الله سويله سزمي علمكز

زیاده محمد ربانیك تنكرینك خلقی كه انلری كندوسی مبعوث قیلدی وحال بودر كه حق تعالی
حضرت ابراهیمدن یهودیت ونصرانیتی نفی ایتدی نته كه بیوردی ما كان ابراهیم
یهودیا ولا نصرانیا ● وآنلر اولری كندویه تابع ایدیلر ومن اظلم ممن كتم شهادة
عنده من الله وكیمدر زیاده ستم صاحبی شول كیمسه دن كه قاتنده تنكریدن بر حجت
شهادت اولوب انی صاقلیه یعنی اهل كتابدن اظلم بر كیمسه یوقدر زیرا حضرت
ابراهیمك یهود ونصارانك برآوقی قیلدیلر ثابت ایكن انی صاقلیوب انكار ایلدیلر
وما الله بغافل عما تعملون ● وحق تعالی ایشلدكلكز نسنه دن بیخبر دكلدر
تلك امة قد خلت مذكور اولان قوم بر كروهدر كیم كچدیلر لها ما كسبت
كندولرنه در قزاندقلری نسنه ولكم ما كسبتم وسزه در قزاندقكز نسنه ولا تسئلون
عما كانوا یعملون ● وصورلمز سز اول نسنه دن كه انلر ایشلردی ●

سیقول السفهاء من الناس

یعنی اول كه ادمیلردن اولانلر بی عقللولردر ما ولاهم عن قبلتهم نه دوندردی
بونلری قبله لرندن التی كانوا علیها اول قبله كه اوزرنه نماز قیلدیلردی كرم
بیت المقدسدر بو آیت كریمه نازل اولدی چون حضرت صلی الله علیه وسلم مدینهٔ
منوره ده فرمان اولندیكه نمازده كعبهٔ مكرمه یه توجه ایلیه وبو فرمان
نازل اولمدن اول حضرت صلی الله علیه وسلم نمازده بیت المقدسه توجه ایدركن
قل لله المشرق والمغرب شبهه‌لرینك جوابنده سویله كه جمیع جهات تنكرینكدر هم
كوندوغیدر یعنی كعبه انك طرفندندر وهم جهتی یر كه بیت المقدسدن انك
جهتندندر یهدی من یشاء الی صراط مستقیم ● ایستدوكی كیمسنه یه هم
دوغری یوله كه مستو كه دین اسلامدر وقبلهٔ ابراهیم علیه السلامدر وكذلك و
بنده كه قبله كزی جمله لرندن قبله لرك افضلی قیلدق جعلناكم امة وسطا
سزی علم وعمله یاك اولمش عدالتله موصوف بر كروه قیلدق لتكونوا
شهداء علی الناس تا كه ادمیلر اوزره پیغمبرلره طانقلر اوله سز ویكون
الرسول علیكم شهیدا وپیغمبر اوزركز طانق اوله مرویدر كه روز قیامت
اولدقده سائر امم پیغمبرلرك ایتدكلری رسالت اداسین انكار ایدرلر ● حق
جل وعلا حضرتلرینه علیم ایكن پیغمبرلردن رسالتی ادا ایتدكلرینه شهود ایستر
بس انبیا عظام امت محمدی شهادته دعوت ایدرلر امت محمد شهادت

ایدرلر بو تفصیل ایله كه انبیا امتلرینه احكامی تبلیغ ایتدیلر ● امم انلره دیرلر كه
سز [illegible] بزدن صكره كلدكز ندن بیلورسز كه پیغمبرلر بزه احكامی تبلیغ ایلدیلر
امت محمد دیرلر كه بز مشاهده ایتمدك لكن حق تعالی پیغمبرمزك لسانی اوزره
كوندردیكی كتابده انی بیان ایتدی وانلرك قولده شبهه یوقدر پس بز انلرك
بناءً شهادت ایتدك بعده حضرت سرور كائنات احضار اولنوب امتینك
كیفیت احوالاری كندوسندن سؤال اولنور حضرت صلی الله علیه وسلم امتی عدول
ومقبول الشهاده اولدقلرینه شهادت وما جعلنا القبلة وبز قبله یی قیلمدق التی
كنت علیها اول قبله كه سن اوزرنه نماز قیلور ایدك واول كعبه در الا لنعلم الا كه
تمیز ایده لم من یتبع الرسول اول كیمسه یی كه پیغمبره پیرو اولور اول ممن ینقلب علی عقبیه
اول كیمسه دن كه كیرو صاوشوب دونه وان كانت لكبیرة وتحقیقا كه تحویل قبله آغر
وبیوك نسنه ایدی الا علی الذین هدی الله الا اول كیمسنه لره اوزره كه تنكری تعالی
انلره ارشاد ایتدی كه قبله نك تحویلینی حق بیلدیلر وما كان الله لیضیع ایمانكم
وایزد متعالی فضل وكرمیله نمازكزی ایتز قلایدی مرویدر كه چون قبله بیت المقدسدن
كعبه یه تحویل اولندی مؤمنلر دیدیلر كه قبله دوندن اول دار آخرته انتقال ایدن
قرنداشلرمزك نمازی نیجه اولور حق تعالی بو آیتی منزل قیلدی ان الله بالناس تحقیقا كه
خدای لایزال ادمیلره اوغلانلرینه لرؤوف چوق مهربانلق ایدیجی رحیم ● چوق رحمت
ایدیجیدر پس صالح خاتمنی ترك ایدوب ثوابلرینی ضایع قیلماز قد نری تقلب وجهك
فی السماء تحقیقا كه بز كوردك جانب یوزك دونمسین انتظار وحی ایچون مشاهده
ایدرز زیرا حضرت صلی الله علیه وسلمك طبع شریفنه كلور ایدی ویوزدكارندن توقع
ایدركه قبله كعبهٔ مكرمه یه دونه اول جهتدن كه كعبه حضرت ابراهیم علیه
السلامك قبله سیدر وقبلهٔ مكی قبله دیر وانك دونمسی عرب طائفه سی ایمانه كلمكه
رغبت ایدرلردی حق تعالی خواهشنه كوره احسان ایلدی نته كه بیوردی فلنولینك
قبلة ترضیها بر البته سنی بر قبله یه متوجه ایدرز كه انكله خشنود اوله سن فول
وجهك شطر المسجد الحرام پس مسجد الحرام سمتنه یوز دوندر ● مرویدر كه حضرت
صلی الله علیه وسلم هجرت تاریخندن اون ایكی ایكنجی دك مدینهٔ منوره ده
نمازی قبلده قبلهٔ بیت المقدسه توجه ایدردی صكره ماه رجبك نصفی لزوال
حضرت صلی الله علیه وسلم مسجد بنی سلمه ده اویله نمازندن ایكی ركعت قیلمش

سببیله بر

ايكن بو حكم نازل اولدى هم اول نمازده حضرت صلى الله عليه وسلم يوزين
كعبه سمتنه دوندردى و اول مسجد ذو القبلتين ايله تسميه اولندى چون اول
حق عز وجل حضرتى صلى الله عليه وسلم خطاب ايله مخصوص قلدى شمار امتى حضرتك
متابعتنه سعى ايتمك ايچون خطابى عام ايدوب بيوردى وحيث ما كنتم فولوا
وجوهكم شطره وهر نه يرده كه بولنورسز يوزلكزى كعبه سمتنه دوندرك
وان الذين اوتوا الكتاب وبى شبهه اول كيمسنه لركه توراة كندولره ويرلدى ليعلمون
انه الحق من ربهم البته بيلورلركه بو قبله نك تحويلى رسنت فرمانيدر پروردكارلرندن
صادر اولمشدر وما الله بغافل عما يعملون ◉ وتنكرى تعالى بى خبر دكلدر يهودك
ايتدكلرندن ولئن اتيت الذين اوتوا الكتاب بكل آية وتحقيقا كه اكر هر معجزه وآيه
كتاب ويريلان كيمسنه لره كلورسن يعنى يهود ونصارى ما تبعوا قبلتك قبله كه
تابع اولمازلردى وما انت بتابع قبلتهم وسن دخى قبله لرينه متابعت ايتمزسك وما
بعضهم بتابع قبلة بعض واهل كتابك برنلرى برنلوكنك قبله سنه تابع اولماز ولئن
اتبعت اهواءهم من بعد ما جاءك من العلم والبته اكر سن كلدوكدن دانشلريكه
خواهشلرينه پيروليك ايدرسن انك اذا لمن الظالمين ◉ تحقيقا كه سن اول زمان
ستمكارلردن سن اولورسن بو خطاب ظاهرده پيغمبره در وحقيقتده مراد
امتدر الذين آتيناهم الكتاب اول كيمسنه لركه توراتى كندولره ويردك يعرفونه
پيغمبرك حق اولدوغن بيلورلر كما يعرفون ابناءهم نته كيم اوغللرين بيلورلر وان
فريقا منهم ليكتمون الحق وتحقيقا كه انلردن بر كروه واركيم دوغرى صاقلرلر وهم
يعلمون ◉ وحال بوكه كندولر بيلورلركيم حقى صاقليورلر الحق من ربك حق
دوغرولق پروردكاردندر فلا تكونن من الممترين ◉ پس قبله شاننده شك
ايدنجيلردن اولمه بو خطاب حضرت صلى الله عليه وسلمه در ليكن مراد امتدر
ولكل وجهة وهر كروهه بر جهت وقبله وار هو موليها حق تعالى انلرى اول جهته
متوجه قيلاور فاستبقوا الخيرات پس ايشلرده ايولكلرى تحصيل ايتمكه ايلرو
اوتك كه اول ايولكلرك بريسى كعبه سمتنه توجه ايتمكدر اينما تكونوا يأت
بكم الله جميعا هر يرده كه اولورسز حق تعالى سزى روز قيامتده جزا ايچون جمله
جمع ايدر ان الله على كل شيء قدير ◉ بى شبهه حق عز وجل هر نسنه اوزره
زياده كوچلودر ومن حيث خرجت وهر مكاندن كه سفره چيقرسن فول وجهك

شطر المسجد الحرام يوزكى مسجد الحرام سمتنه دوندر وحيث ما كنتم وقنقى يرده كه اولورسز
اى امت محمد فولوا وجوهكم شطره نماز قيلدقكزده يوزلركزى بيت الحرام سمتنه
دوندرك لئلا يكون للناس عليكم حجة تاكه اوزركزه يهود ومشركلرك حجتى جدالى
مخصوص اولميه زيرا يهود ديرلرديكه توراتده موصوف اولان نبى آخر الزمانك قبله سى
كعبه در ودخى ديرلرديكه محمد بزم ديننزى انكار ايدر وقبله ده تابع اولور ومشركلر ديرلرديكه
كه ابراهيم عليه السلامك شريعتنى دعوى ايدر وقانزى بيت المقدس سمتنه قيلور
الا الذين ظلموا منهم الا اول كيمسنه لركه يهود ومشركلردن ظلم ايتديلر يعنى
سزكله بر كيمسنه نك جدال وخصومتى قالمايه الا جهودلرك ومشركلرك معاندلرى
كه انلرك جدال وخصومتى كسلمزلر زيرا يهودك اشتباهى قبله تحويلندن صكره
ديديكه يا شولديركه قوم قبله سنه ميل ايدوب كعبه يه يوزين دوندردى ومشركلرك
معاندلرى لسان طعنى بونكله اوزاتديلركه محمد بزم حق اولدوغنى بيلدكله يوزين قبله
دوندردى فلا تخشوهم پس سز طعن ايدنلردن قورقميك زيرا طعنلرى سزه ضرر
ايتمز واخشونى وبندن قورقك تاكه سزى انلرك شرندن صاقلايم ولاتم نعمتى
عليكم وتاكه اوزركزه نعمتمى تمام ايدم وحديث شريفده وارد اولمشدركه نعمتك
تمامى جنته كيرمكدر حضرت عليدن مرويدركه بيوردى بر نعمتك تماملغى اسلام اوزره
اولمكدر ولعلكم تهتدون ◉ وشايدكه دوغرى يوله بوله سز كما ارسلنا فيكم رسولا منكم
بو كلام ماقبلنه متصلدر يعنى آخرتده اوزركزه نعمتمى تمام ايدم نته كه دنياده اوزركزه
سزدن بر پيغمبر كوندرمكله احسانى اتمام ايتدم يتلوا عليكم آياتنا كيم اول پيغمبر
آيتلرمزى يعنى قرآن مجيدى اوزركزه اوقور ويزكيكم وسزى كفردن استغفا ايدر تاكه
كناهلردن پاك اوله سز ويعلمكم الكتاب وسزه قرآن اوكردور والحكمة وشرايعى
احكامى دخى ويعلمكم ما لم تكونوا تعلمون ◉ وسزه بيلدوردى اول نسنه يى كه
بيلمز ايدكز فاذكرونى پس بنى طاعت ايتمكله خاطره كتورك اذكركم سزى مغفرتله
ذكر ايدرم واشكروا لى وبكا ايدوكم احسانلره بكا منت ومعرفت ايلك ولا تكفرون
◉ ونعمتلرمى انكار ايتمك سببيله ايمانه يا ايها الذين آمنوا اى ايمانه
كلان كيمسنه لر استعينوا بالصبر معصيتلرى وحظوظ نفسى ترك ايتمكله مدد
ايستك والصلوة ونماز ايله دخى مدد ايستك زيرا نماز عبادتلرك مجموعيدر وقيد
دركيدر ان الله مع الصابرين ◉ بى شك كه ايزد تعالى صبر ايدنلر ايله دركه

نماز قلدقلرى يوزكى كعبه سمتنه دوندر
وانه للحق من ربك وبى شبهه كه تحويل
قبله درست حكمدر پروردكارندن
صادر اولمشدر وما الله بغافل عما
تعملون وخداء عز وجل ايتدوككز
نسنه دن بى خبر دكلدر ومن حيث
خرجت وهر نه يردن كه سفره چيقرسن
فول وجهك شطر المسجد الحرام

اولكنم

کندولرینی نصرا ایدوب دعالرین مستجاب ایدر ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله وسزکی
یولنده یعنی جهادده اولدرلمش کیمسنه لردن اوتری دیمکز اموات که انلر اولمشلردر زیرا
صحابهٔ کرام بدر جنکندن صکره اناره اولان شهدانك مذاکره سین ایدرلر که فلانی فلان
نعمت یوزندن دیردیکه فلانه حیف اولدی که خدا تك نعمتلرندن برخوردار اولمیوب دنیا
نعیمندن بهره مند اولمدی حق سبحانه بیوردی که انلری اولمشلر صانمیکز بل احیاء
بلکه انلر صاغدرلر ولکن لا تشعرون ● ولکن اول حیاتك کیفیتینی سز
بیلمزسز زیرا انی عقلکز تصور ایتمز ولنبلونکم بشیء من الخوف والبته سزی
قورقو مقوله سندن بر آز نسنه ایله صنارز یعنی سزکله تجربه ایدنك معامله سینی
ایدرز زیرا حق تعالی نك علمی قتنده هرکیزك اشکاره در بو تجربه ایتمکه احتیاجی یوقدر
والجوع ودخی آجلقدن بر آز نسنه ایله واوصوم رمضاندر ونقص من الاموال
ودخی مالالردن بر مقدار اکسلتمکله سزی صنارز واوزکوة مالیله والانفس
وجانلردن اکسلتمکله دخی واوخستلکلردر والثمرات ومیوه لردن اکسلتمکله
واوغلانلر اولمسیله زیرا اوشاق قلب باغینك میوه سیدر وبشر الصابرین
● وصبر ایدنلره مژده ویر الذین اذا اصابتهم مصیبة اول کیمسنه لرکیم ایرشه
کندولرینه بر زحمت دیکر قالوا انا لله وانا الیه راجعون ● عن صمیم القلب دیرلرکه
بز خدای لایزالك حکمنده یوز وربانك جزاسی ایچنده دونیجی لرز اولئك اول
کروه که مصیبتده مذکور کلمهٔ استرجاعی سویلرلر علیهم صلوات من ربهم پروردکارلرندن
اونلرینه رحمتلر واردر ورحمة ودخی لطف واحسان واولئك واول جماعت هم
المهتدون ● یول بولان کیمسنه لرکه انلردر ندا اونزکه لری ان الصفا والمروة
تحقیقا که صفا ومروه وانلر ایکی طاغدر که اوزرلرینه طواف اولنور من شعائر الله
تنکری تعالی حضرتنك دینی علامتلرندندر فمن حج البیت بس هرکیم خدانك خانه سنه
اداء حج ایچون قصد ایلدی او اعتمر یا انی زیارت ایلدی فلا جناح علیه ان
یطوف بهما اوزرلرینه بر کناه یوقدرکه انلری طواف ایدوب ارهلرنده سعی
مرویدرکه جاهلیت زماننده اساف نام بتی صفا اوزره قویمشلردی ونائله
نام بتی مروه اوزره قویمشلردی خلق صفا ومروه ارسنده سعی ایتدکلرنده انلری
اللریله مسح ایدرلردی چون دولت اسلام ظهوره کلدی وبتلری قردیلر اهل
اسلام انلری طواف ایتمکدن اجتناب ایتدیلر حق تعالی ایت مزبوره یی منزل قیلدی

ومن تطوع خیرا وهرکیمکه بر کوزل عمل ایشلدی فان الله شاکر بس بی شك تنکری
تعالی طاعتنه جزا ویرندر علیم ● قوللرینك طاعتی اوزرینه پوشیده اولمیان
ان الذین یکتمون تحقیقا اول کیمسنه لرکیم صاقلرلر وانلر علمای یهوددرلر ما انزلنا
شول نسنه یی که ایندردك من البینات محمد المصطفانك شاننده روشن اولان
ایاتدن والهدی ووجوب اتباعنه دلالت ایدن نسنه لردن من بعد ما بیناه
للناس فی الکتاب توراتده ادمیلره انی بیان ایتدکمزدن صکره اولئك اول کروه کیم
حقی صاقلرلر یلعنهم الله حق تعالی انلری رحمتندن دور قیلار ویلعنهم اللاعنون
● وهرکیمکه لعنت ایتمکه لایقدر وار انلره لعنت ایدر که اول لعنت کیمسنه
منصف اولانلره لعنت اولنمغه سزاوارلردر الا الذین تابوا الا اول کیمسنه لرکیم
حقی صاقلمقدن پشیمان اولوب دوندیلر واصلحوا ونیاز ایشلرین کوزل قیلدیلر
وبینوا وحضرتك صفاتندن پوشیده قیلدقلرین بیان ایتدیلر فاولئك اتوب
علیهم بس اول کروه اوزره رحمت ومغفرتله دونرم وانا التواب بن کناهکار
قوللرك توبه سین زیاده قبول ایدن الرحیم ● زیاده مهربانلق ایدن که کناهکار
سیئه عقوبتلرین تعجیل ایتمم ان الذین کفروا تحقیقا یهوددن اول کیمسنه لرکه
حضرت محمد المصطفانك نبوتین انکار ایتمکله کافر اولدیلر وماتوا وهم کفار
واولدیلر کافر اولدقلری حالده که حضرت محمد المصطفانك نبوتین صدق قلوب ایله قبول
ایتمدیلر اولئك اول کروه علیهم لعنة الله اوزرلرینه تنکری نك لعنتی ثابتدر
والملائکة وفرشته لرك لعنتی والناس اجمعین ● وجمله ادملرك وعالمیانك
لعنتی خالدین فیها لعنت ایچنده یا دوزخده همیشه اقامت ایتمشلر لا یخفف
عنهم العذاب اشکنجه انلردن اصلا دوشمز ولا هم ینظرون ● ونه
انلره مهل ویرلورکه بر عذر کتوره لر والهکم اله واحد وعبادته مستحق اولان
تنکریکز یکانه تنکریدر لا اله الا هو اندن اوزکه عبادته مستحق بر معبود یوقدر
الرحمن الرحیم ● ما قبلنده اولان کلامه دلیل بیان ایدرك دیدی زیرا ابداع
تربیت ایله اشکیوب اولری اجی قدرت ویرمکله مهربانلق ایدن کندودر ان
فی خلق السموات بی شبهه که کوکلرك یارتمغنده که بی ستون برکیمه دیر والارض
ویرك یارتمغنده که بر دوشنمش بساطدر واختلاف اللیل والنهار وکیجه وکوندزك
بری بیرینك ارداننجه کلمکده والفلك التی تجری فی البحر بما ینفع الناس ودکزده

منفعتا ايدن نسنه لر ايله دريا ده آقن كميلرده وَمَا أَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَاءِ واول
نسنه ده كه تنكرى تعالى كوكدن اينديردى مِنْ مَاءٍ صو مقوله سندن فَأَحْيَا
بِهِ الْأَرْضَ پس يرى انكله زنده قيلدى بَعْدَ مَوْتِهَا يرا ولدكدنصكره وَبَثَّ
فِيهَا واچينك يراكنده قيلدى مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ يرى يوزنده هر حركت ايديجى نسنه دن
سباع وبهائم وحشرات كبى وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وييلارك دوندرلمسنده وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ
بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وكوك ايله يرارهسنده رام اولمش بولتده لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ● نشانه لر وار بر جماعته كه عقل وتأمل صاحبلريدر يعنى بو
اشياء اولندن اخرنه دك مذكور اولان اشيا جمله بجا ارباب عقولدن اولانلره
حق تعالى نك وحدانيتنه دلالت ايلدر ● حضرت پيغمبردن صلى الله عليه وسلم
مرويدر كه بو دكلو دليل اولسون اول كمسنه يه كه بو آيتى اوقوب انجيل نظر
وتفكر ايتميه وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ أَنْدَادًا وآدميلردن كمسنه لر
وار كه تنكريدن اوزكه عبادت ايتمكه بتلر ايدنورلر يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ انلره
محبت ايدرلر نته كه تنكرى يه محبت ايتمك كرك وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِ واول
كمسنه لر كه ايمانه كلديلر حق تعالى يه محبتلري زياده در وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
اوزينه ظلم ايدن كمسنه لر بيلسه لر إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ شكنجه يى مشاهده ايتدكلرنده
أَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا كه جمله كوج تنكرى تعالى يه مخصوصدر وَأَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ
● ودخى بيلسه لر كه تنكرى تعالى نك شكنجه سى صاحبلرينه اندادك اتخاذنه
اوترى پشيمان اولورلردى إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا اول زمان كه منقاد اولانلر برأت
اولورلر مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا پيرولك ايدنلردن وَرَأَوُا الْعَذَابَ واشكنجه يى مشاهده ايدرلر
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ واره لرندن رابطه كسلوب وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا واقتدا ايلين
كمسنه لر ديدى لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً كاشكى بزه دنيايه بر دونش اوله فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ
تاكه انلردن واز كچه لم كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا نته كيم بزدن واز كچديلر كَذَٰلِكَ اول
عذاب كوسترمك كبى يُرِيهِمُ اللّٰهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ تنكرى تعالى انلره كوسترر
ايشلرى اوزرلرنه پشيمانلقلر كوسترور يعنى اول اعمال كه حسنات دكلدر انلر
ايدوب قيامت كوننده انلرى ندامت وپشيمانلق كوررلر وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ
النَّارِ ● وتابع ومتبوعلر دوزخدن چقيجى دكلدرلر يَا أَيُّهَا النَّاسُ اى آدم
اوغلانلرى كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ يرده اولان نسنه دن ييكز حَلَالًا طَيِّبًا

پاك وپاكيزه اولدوغى حالده بو آيت نازل اولدى بر قوم حقنده كه كوزل
اطعمه يى وفاخر لباسى اوزرلرينه حرام ايتديلر وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ و
ابليس لعينك اذملرينه پيرولك ايتمكز كه حلالى حرام ايدرسز إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ
● تحقيقا كه ابليس سزه اشكارا دشمندر إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ بوندن
غيرى بر نسنه يوقدر كه ابليس سزلره بيورماز وتا معقول اولان ايشلرله فرمان ايدر
وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ● ودخى انكله فرمان ايدر كه تنكرى تعالى اوزرنه
بيلمدككز نسنه لرى افترا ايليه سز وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللّٰهُ وچون كافرلره
سويلنور كه تنكرى تعالى اينديردكى نسنه يه يعنى قرآنه پيرولك ايدك قَالُوا بَلْ
نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا انلر ديرلر قرآنه تابع اولمازز بلكه اول نسنه يه پيرولك
ايدرز كه پدرلرمزى اوزرنه بولدق بو آيت مشركلرك حقنده نازل اولدى چون
مامور اولديلر قرآنك اتباعنه صكره انى دوتموب پدرلرنك آيينه متابعت ايلديلر
أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ● ايا پدرلرينه اتباع ايدرلرمى
واكر پدرلرى بر نسنه فهم ايتمزلر ايسه ودوغرو يولى بولمزلر ايسه وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا وكافر
ايدنلرى پند ويرنك صفتى كَمَثَلِ الَّذِي اول كمسنه نك صفتى كبيدر كه يَنْعِقُ بِمَا لَا
يَسْمَعُ چاغرر بر حيوانه كه اول حيوان ايشتمز إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً الا بر چاغرمقدن واوازدن
واندن بر شيء فهم ايتمز صُمٌّ بونلر صاغردرلر حق سوزى ايشتمكدن بُكْمٌ لال
درلر حق سوزى سويلمكدن عُمْيٌ كوردرلر دوغرو يولى كورمكدن فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
● پس انلر پيغمبرك ديدوكينى فهم ايتمزلر يعنى كفر ايدن كمسنه لر عناد و
تجبرلرندن عقولرينى تحصيل حقه استعمال ايتمكله ناصحك سوزندن مجرد
صدادن اوزكه قولاقلرينه بر نسنه دكمز بتمز بهائم مقوله سندندر يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا اى ايمانه كلان كمسنه لر كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ سزه رزق
ويردككمز نسنه لرك پاكيزه سندن ييكز وَاشْكُرُوا لِلّٰهِ وتنكرى يه نعمتلرى
مقابله سنده مدح وثنا ايدك إِنْ كُنْتُمْ اكر صدق يوزندن إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ
● كندوبى عبادته مخصوص قيلورسز إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ بوندن غيرى
بر نسنه يوقدر كه اوزركزه اولينك يمسينى حرام ايتدى واكوزرماكوله
اللحم حيوانلردركه بوغازلنمه اولمش اوليه وَالدَّمَ وقانك يمسينى دخى وَ
لَحْمَ الْخِنْزِيرِ ودكوز اتينك يمسينى دخى وحرمت اكرچه جمله اجزاسنه شامل ايكن

حوانده کثرت استعمال ایله خاص اولمغله مخصوص بالذکر قلندی وما اهل به
لغیر الله وذبح اولنان نسنه یی حرام ایتدیکه بوغازلندوغی محلده اوزرنده تکرینک
اسمی ذکر اولنمیوب آخر کیمسه نک اسمی ذکر اولنه فمن اضطر پس بر کیمسه که ضرورت صاحبی
اوله محتاج اولوب بو نسنه یه الی ایشمه یه غیر باغ بو حالده که ستمکار اولمیه قطع
طریق ایله یا باغی لک ایله ولا عاد ونه یمکده سد رمقدن تجاوز ایلیه فلا اثم علیه
اول محرمات اولان نسنه لری یمکده اوزرینه بر کناه اولماز ان الله غفور تحقیقا که
حق تعالی چوق مغفرتلودر اول کیمسه یه که ضرورت محلنده انلری تناول ایده
رحیم ● قوللرین چوق اسرکه که کندولره بو رخصتی ویردی ان الذین یکتمون
ما انزل الله من الکتاب بی شبهه اول کیمسه لرکه توراتدن تکرینک ایندردوکی نسنه یی
صاقلرلر ویشترون به ثمنا قلیلا واول صاقلدوقلری ایله از عوض الورلر اولئک اول کیمسه
ما یأکلون فی بطونهم الا النار قارنلرینه بر نسنه یمازلر مکر اتشی ییرلر ولا
یکلمهم الله یوم القیمة ونه روز جزاده تکری تعالی انلر ایله سویلشمز ولا یزکیهم ونه
کندولرین پاک قیلوب بجاسته کیرمکله کناهلرندن پاک اولمازلر ولهم عذاب
الیم ● وانلره درد ویریجی اشکنجه اولئک اول کیمسه لر الذین اشتروا الضلالة بالهدی
دوغرولغله آزغونلغی صاتون الدیلر والعذاب بالمغفرة وکذا مغفرت سببی اولان
نسنه ایله اشکنجه یی صاتون الدیلر فما اصبرهم علی النار پس نه اتش اوزره انلرک
قاتلنمقلرندن عجبلنمک کرک ذلک بان الله نزل الکتاب بالحق اول اشکنجه انلرک
اول سببیله اولدیکه حق تعالی توراتی دوغرولغله ایندردی وان الذین اختلفوا
فی الکتاب وتحقیقا اول کیمسه لرکه توراتی یا قرآنی اختلاف ایتدیلر یعنی
بعضیسنه ایمان کتوردیلر وبعضیسنه کفر ایتدیلر لفی شقاق بعید ● بر
اوزاق خلاف وجدال ایچنده درلر لیس البر بو ایولک یالکز اوردکلدرکه ان تولوا
وجوهکم قبل المشرق والمغرب یوزلرکزی کون طوغیجی وکون باتیجی سمتنه دوندرمک
ولکن البر من امن بالله ولکن ایولک اول کیمسه نک ایولکیدر که تکرینک
وحدانیتنه ایمان کتوره نه یهود ونصاری کبی که عزیر ومسیح علیهما السلام
تکرینک شریکی قاتدیلر والیوم الاخر وروز قیامته دخی ایمان کتوره بیکه
البته اوله جقدر والملائکة والکتاب والنبیین وفرشته لره وتکرینک ایندردکی
منزل اولان کتابه وپیغمبرلره ایمان کتوره یعنی حق اولدقلرینه اعتراف ایلیه

وآتی المال علی حبه ومالنه محبتی واریکن انی ویره ذوی القربی خصملرینه والیتامی
واوکسزلره والمساکین ویوقسللره وابن السبیل وتهیدست اولان مسافره و
السائلین وضرورت چکوب سؤال ایدنلره وفی الرقاب ونفسنی بر مقدار اقچه
ایله کسب ایتمکه مکاتب اولان قوللرک بوینی قوللقدن قورتارمغه واقام الصلوة
وفرض اولان نمازی قیلدی وآتی الزکوة ومفروض اولان زکاتی ادا ایتدی
والموفون بعهدهم اذا عاهدوا وایفا ایدیجیلر اول کیمسه لرک ایولکیدر که حقه
پیمان باغلدقلری پیمانلرینی یرینه کتورهلر والصابرین فی البأساء والضراء
وحین البأس ومحنت وشدته لکن وقتنده جنک ایتدکلری محلده یعنی غزاده که
صبر ایدنلر وفضیلت صبری بیلدرمک ایچون لفظ صابرین بو محلده مدح اوزره
نصب اولندی اولئک بو صفتله متصف اولان کیمسه لر الذین صدقوا اول کیمسه
درکیم دیننده دوغرولق ایتدیلر واولئک هم المتقون ● واول کروه کمدرکه
ساتر منهیاتدن صاقنانلر انلردر ● مرویدرکه جاهلیه عصرنده
ایکی قبیله اراسنده قان واردی بیری بیرینه قوت اولمغله قسم ایتدیلرکه
بیز قولمز مقابله سنده سزدن بر ازاد کیمسه یی قتل ایدرز وهر بر دیشیمز بدرینه
بر ارککی قتل ایدرز بعده دین اسلام که ظاهر اولدی حضرت رسالته
مرافعه یه کلدیلر حق تعالی بو ایتی منزل قیلدیکه یا ایها الذین امنوا ای ایمانه
کلانلر کیمسه لر کتب علیکم القصاص فی القتلی اولدرلمشلرده اوزرکزه ساوات
فرض اولندی الحر بالحر بنده اولمیان بنده اولمیانه والعبد بالعبد وقوله
قوله والانثی بالانثی ودیشی دیشی یه فمن عفی له من اخیه شیء پس هر کیم بعضی
قاتل اولان کیمسه که اکا قرنداشندن یعنی مقتولک قصاص صاحبندن بر
نسنه عفو اولندی فاتباع بالمعروف بر اوله اولمق کرک که قان صاحبی قان
بهاسینی معقول ایله تحصیل ایده واداء الیه باحسان وقاتل اولانه اکا انی ایکه
قان بهاسینی ویره ذلک اول مذکور اولان حکم تخفیف من ربکم پروردکارکزدن
بر یونکللتمکدر ورحمة وامرکزکمدر فمن اعتدی بعد ذلک پس هر کیم که عفو ایتدکدن
دخی اندن صکره حدی کچه که قاتلی باغیبتین اولدرد فله عذاب الیم
● دردلو اشکنجه اکادر ولکم فی القصاص حیوة وسزه قصاص حکمنده
بر حیات واردر یعنی اوزرکزه قصاص مشروع اولدوغی جهتدن صاقنغکز سببیله

اولدی اول معنایله که بر آدم بر آدمک قتلنه قصد ایتدکده خاطرنه کلور که
اکر بن بونی قتل ایدرسم اغلب احتمال بودر که بنی مقابله‌سنده قتل ایدرلر بو معنایی
فکر ایدیجک ایتدوکی قصددن فارغ اولور پس فراغت ایدیجه صاغلغاتی
خلعتی اکینسنه ثابت اولمق اوزره مقرردر یا اولی الالباب ای عقللو ایه‌لر لعلکم
تتقون ● شایدکه ناحق یره قتل ایتمکدن پرهیزکار اوله‌سز کتب علیکم
اوزرکزه فرض اولندی که اذا حضر احدکم الموت قچن اولمک علامتی بریکزه
حاضر اولورسه ان ترک خیرا اکر بر مال قوریرسه الوصیة للوالدین آنایه و آتایه برشیله
اصمرلق والاقربین و خصملرینه دخی بالمعروف انصافله حقا علی المتقین ●
بو اصمرلق بی شبهه درست اولدی پرهیزکارلر اوزره فمن بدله پس هرکیم که
وصیتی دکشدیرردی بعد ما سمعه انی ایشتدکدن صکره فانما اثمه علی الذین
یبدلونه پس بوندی غیری بریشنه یوقدر که اول دکشدرمکک کناهی اول
اول کیمسه‌لر اوزره اولور که انی دکشدیرلر ان الله سمیع تحقیقا که تکری تعالی
وصیت ایدنلرک سوزین و تبدیل ایدنلرک کلامین بی شبهه ایشیدیجیدر علیم
● موصینک و تبدیل ایدنلرک نیتنه زیاده بیلیجیدر و ثوابلرک حکمی منزلتک
حکمین بیان ایدن آیتله منسوخ اولدیلر فمن خاف من موص جنفا پس هرکیم که
بر وصیت ایدیجیدن قصدسز میل و میلا کوردی او اثما یا بیلدیکه میلدر
محابایه تعمد ایتدی فاصلح بینهم پس ورثا ب وصیت اولانلرک آره‌لرنده
صلح ایتدی فلا اثم علیه اول کیمسه اوزره هیچ بر کناه اولماز ان
الله غفور رحیم ● تحقیقا که حق تعالی بو کونه ایشی ایشلیانه چوق مغفرت
ایدوب آکا زیاده‌سیله مهربانلق ایدر یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه
کلادن کیمسه‌لر کتب علیکم الصیام اوروج اوزرکزه فرض قیلندی کما
کتب علی الذین من قبلکم نته کیم سزدن اول اولان کیمسه‌لر اوزره فرض
قیلندی لعلکم تتقون ● شایدکه اوروج سبیله کناهلردن پرهیزکار
اوله‌سز زیرا اوروج انسانلرک قوت شهوانیه‌سنی زبون قیلور ● ایاما
معدودات صایلمش کونلرده اوروج دوتمک و اول رمضان ایدی فمن کان منکم
مریضا او علی سفر پس هرکیم سزدن خسته یا یول اوزره اولوب افطار
ایتسه فعدة من ایام اخر اول خسته‌لکده و سفرده افطار ایتدوکی کونلر

صاییسنجه غیری کونلردن اوروج دوتمق اوزرلرینه فرضدر و علی الذین یطیقونه
فدیة و اول کیمسه‌لر اوزره که اوروج دوتمغه قادردرلر و اراکرا فطار ایدرلر
فدیه ویرمسی واجبدر که اول فدیه طعام مسکین بر یوخسله بیجک ویرمکدر که
اول بغدایدن یارم صاع یا آرپه و خرمادن بر صاعدر و صاع ... مقداری بیک
قرق درهمدر فمن تطوع خیرا پس هرکیم ارادتیله ایولکی زیاده ایتدی یعنی مسکینه
ویردوکی فدیه‌ی چوق ایتدی فهو خیر له پس اول تطوع آکا خیرلودر وان
تصوموا خیر لکم و اوروج دوتمق افطار ایدوب فدیه ویرمکدن سزه اولیدر
ان کنتم تعلمون ● اوروجک فضیلتی بیلورسه‌کز و بو حکم ابتداء
اسلامده ایدی بعده منسوخ اولدی شهر رمضان الذی انزل فیه القرآن
رمضان آیی اول آیدر که ایچنده کلام مجید لوح محفوظدن سماء دنیایه
اندیرلدی هدی للناس بر حالده که آدمیلره یول کوستر و بینات من الهدی
والفرقان و بر حالده که یول کوسترمه‌سندن و حق باطلدن آیرلمسنه لردن
آشکاره دلیللردر فمن شهد منکم الشهر پس سزدن هرکیم که مسافر اولیوب
رمضانک اینده مقیم بولندی فلیصمه اوروجنی بجا ده دوته و من کان منکم
مریضا او علی سفر و هرکیم که سزدن خسته یا یول اوزره مسافر اولوب
افطار ایتدی فعدة من ایام اخر بر افطار ایتدوکی کونلرک عددنجه
غیری کونلردن قضا ایتمک اوزرنه واجبدر یرید الله بکم الیسر حق تعالی سزه
اسانلکی استر و لا یرید بکم العسر و دشوارلکی سزه استمز بو اولجهتدن
خسته و مسافره افطار ایتمکلرنه رخصت ویردی و لتکملوا العدة و تواحکامی
سزه مشروع قیلدی تا که رمضان کونلرینک تمامنا اوروجنی دوته‌سز و
لتکبروا الله و تا که تکری‌یی اولولیه‌سز ذکر ایله بر سبب ما هدیکم انلر
اوزره که اوروج دوتمغه سزه یول کوستردی و لعلکم تشکرون ●
و تا که خدای سزه تیسیر ایتدوکی نعمت اوزره شکر ایلیه‌سز و اذا سألک
عبادی عنی و چون قوللرم دعالری محلنه ایدوکی معامله‌دن سندن
صورلر فانی قریب پس انلره خبر ویرکه بن عالمیله یقینم مرویدرکه بر اعرابی
حضرت صلی الله علیه و سلمه صوردیکه یا رسول الله تکریمز یقینمدر
که انکله تاب سویلشلوم یا اوزاقدر که چغروم پس بو آیت نازل اولدی

أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ دعا ایدنڭ دعوتنی اجابت ایدرم إِذَا دَعَانِ بڭا دعا
ایدر فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي پس کرکدر که بڭا اجابت ایدەلر یعنی کندولرنی ایمانە دعوت
ایدرم بنم که بن دعالرین مهما تلزندن اجابت ایدرم وَلْيُؤْمِنُوا بِي ذکر کلدکم بڭا
ایمان کتورەکلری اوزرە ثابت اولەلر لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ● شاید که دوغری
یول بولەلر ● مرویدر که اول رخصت وقتنه که مسلمانلر اوزرە ثابت اولدیغی
بو کونه اوروج دوترلردی که کونش باتدقدن صکره یمک وایچمک وجماع
کندولرە جائز کورلمشدی تاکه یاتسو نمازینی قیلەلر یا یاتەلر بعده مزبورلر
اوزرلرینه حرام اولوردی ایرته کونش باتنجە دك اتفاقا بر کیجه حضرت عمر
رضی الله عنه عشا نمازین قیلمقدن صکره خاتوننه مباشرت ایلدی
ایتدکدن صکره پشمان اولوب حضرتڭ حضورینه کلدی عذرا ایتدی
اول مجلسدن برقاچ کیشی دخی عشادن صکره قاریلرینه مباشرت ایتدکلرینه
اعتراف ایتدیلر اول اثنادە بو آیت منزل اولدیکه أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ
الرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَائِكُمْ اوروج کیجەسی قاریلرکزه مباشرت ایتمککز سزه حلال قیلندی
هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ زیرا انلر سزە کیجلك منزلەسندەدرلر وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ وسز انلرڭ
کیجلکی منزلەسنده سز یعنی قاریلرله کثرت اختلاطکز سببیله هر بیرکز
بولداشنه کیجلك منزلەسنده یا سزلکدن یاخود هر بیرکز بولداشنی حرامدن
حفظ ایدر نته کیم لباس صاحبنی ستر ایدر عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
أَنْفُسَكُمْ حق تعالی بیلدیکه سز نفسکزه خیانت ایدر ایدکز فَتَابَ عَلَيْكُمْ پس
اوزرکزه رحمتله دوندی که سزه اوروج کیجەلرنده مفطرات اولان نسنە
لری مباح قیلدی وَعَفَا عَنْكُمْ وایتدککزه سزدن عفو ایتدی فَالْآنَ
بَاشِرُوهُنَّ پس شمدی قاریلرکزه مباشرت ایدك وتباشرهم جماع ایتدکدن
کنایەدر وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وتکری سزه یازدیغی نسنەیی استکز
یعنی جماع ایتدککزده تکری تعالی سزه لوح محفوظده یازدیغی اولادی
طلب ایدك یالکز لذت طالبی اولمیکز زیرا حق تعالی انسانده شهوتی اول
مصلحت ایچون خلق ایتدیکه اندن ذریت پیدا اوله وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّىٰ
يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ودخی ییکز وایچکز
اول وقته دك که سزه بیاض اپلك که اندر شباهی ایندن که کیجه اخرینده

قرنلغیده اشکار اولوب ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ صکره کیجه‌یه دك اوروجی
تمام ایدك وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وقاریلرڭه مباشرت ایتمکز وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي
الْمَسَاجِدِ اول حالده که مسجدلرده عبادت ایچون معتکف اوله سز تِلْكَ حُدُودُ
اللَّهِ مذکور اولان احکام تکرینك حدلریدر فَلَا تَقْرَبُوهَا پس انلره
یقلشمکز ونهی کلامی حددن تجاوز ایتمکدن کمال منعی افاده ایدر زیرا
که حده یقلشمقدن منع اولندیلر اوته سندن بالطریق الاولی ممنوع
اولەلر كَذَٰلِكَ بو مذکور اولان احکامك تبیینی کبی يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ
ایزد عز وجل نشانەلرینی امر ونهیندن ووعد ووعیدندن ادم اوغلانلرینه
تبیین ایدر لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ● شاید پرهیز کارلك ایدوب حددن
تجاوز ایتمیەلر وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ واموالکزی ناحق یره
بری بریکزك مالنی ناحق یره یمیکز وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ وحکم ایدنلرك
سمتنه اول اموالك حکومتنی صالمکز لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ
تاکه خلقك اموالندن بر مقداری اکل ایدەسز بِالْإِثْمِ ظلم وستمله یا یالان
یمینله یا شهادت زورله وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ● وحال بودر که مبطل اولدیغکزی
بیلورسز يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهِلَّةِ سندن یا محمد یکی ایلردن اوزرنی صورارلر
مرویدر که حضرت معاذ بن جبل وثعلبه رضی الله عنهما خواجه عالم صلی الله
علیه وسلمدن سؤال ایتدیلر که نیچون ای ابتداکه نمایان اولور اینجه کورینور
صکره باشلار غنه کابین بولنجه بحال اکسلکه باشلر تاکه اسکی قرارینه
بولور حق تعالی انك حکمتنی بیان ایدوب بیوردی قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ
لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ سؤالیله یا محمد هلالار بو کونه اولملری ادمیلر وحجه نشان
اولمق ایچون یعنی بورج وعدەلری وقاریلرك عدتلری ورضاعك مدتی
وحجك موسمی بونلرڭ ماننده اولان اشیا انلرله معلوم اولور وَلَيْسَ الْبِرُّ
بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وآیولك اردلرندن کلمك سز روایت اولنورکه ایولر اردلرندن
کله سزعقوبدیکیم انصار قچن حجه احرام بغلسەلر هیچ بر ایولك ورخیمه‌لك
قاپوسندن کیرمزلردی کیروب چیقمق ایچون ایولری اردندن بر بچره
خیمەلری اکسه سندن بریارق اچرلردی بو فعلی ایولك صاندیلر حق
تعالی بو آیتی انلرڭ بو فعلی ایولك اولمدیغنی بیان ایتدی وَأْتُوا

نه اولدقلرينى بيان ايدوب بيوردي وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰ ولكن ايولك اول
كيمسه نك ايولكيدر كه تنكرينك خشمنه موجب اولان نسنه لردن پرهيز
اوله وَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَٰبِهَا وايولره قاپولرندن كلك وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وخداي
دن قورقوچك لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ● تاكه ايولكه ودخى غزو يوله ظفر بوله سز
وَقَٰتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وتنكرينك يولنده جنك ايدك ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَكُمْ اول
كيمسه لر ايله كه سزكله جنك ايدرلر وَلَا تَعْتَدُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ
● وحدى تجاوز ايتميكز كه بى شبهه حق تعالى حددن آشانلرى سومز روايتدر كه
حضرت صلى الله عليه وسلم صحابه كرام ايله عمره ايتمك نيتيله مكه
مكرمه يه وارديلر مشركين عرب وكفره بى ادب مكه يه دخولندن انلرى منع
ايتديلر بعده انلر اوزره صلح واقع اولديكه كلجك سنه كلوب مكه مكرمه ده
اوچ كون طوروب ايدوب تاكه عمره نك مراسم طاعتنى يرينه كتوره لر كلجك سنه
كه صحابه كرام مكه يه وارمق ايستديلر خاطرلرينه بو كلديكه مبادا كفار وعد
لرينه وفا ايتميه لر ● پس قضا ايدركه مكه معظمه ده شهر حرامده انلرله
جنك ايده لر وتوابعى كندولرينه دشوار كلدي حق تعالى آيت سابقه يى منزل
قيلدى ودخى بيوردي كه وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وسزكله جنك ايدنلرى اولدرك
قنده بوله كه كندولرين بولورسز وَأَخْرِجُوهُم مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وانلرى چيقارك
يرك اول يردنكه سزى چيقارديلر يعنى مكه دن وَٱلْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ ٱلْقَتْلِ
وفتنه كزدن سزى چيقارمقلرى انلرى حرمده اولدرمككزدن زياده
شدتلودر وَلَا تُقَٰتِلُوهُمْ عِندَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وكفارله حرمتلو مسجدك ياننده
ابتداء جنك ايتميكز حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمْ فِيهِ انلر سزكله انده جنك ايتمينجه
فَإِن قَٰتَلُوكُمْ فَٱقْتُلُوهُمْ پس اكر انلر سزكله جنك ايدرلرسه سز انلرى اولدرك
زيرا حرم محترمك حرمتنى اول كندولر هتك ايتديلر وجنكه قاپو كندولر
اچديلر كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْكَٰفِرِينَ ● بونلره كبيدر ايمان سزلرك مكافاتى
فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟ پس اكر كفار جنك ايتمكدن وكفردن واز كچرلرسه فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ● حق تعالى كچمش كناهلرينى مغفرت ايدوب رحمتيله دار السلامه
داخل قيلادر وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وكفارله جنك ايدك تاكه
فتنه يعنى شرك اولميه وَيَكُونَ ٱلدِّينُ لِلَّهِ وعبادت وطاعت تنكريه مخصوص

اوله

اوله فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟ پس اكر شركدن واز كچرلر فَلَا عُدْوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ●
بر كيمسه اوزرينه تعدى اولماز الا ستم ايدنلر اوزرينه يعنى شركدن منتهى اولانلره
تعدى ايتميكز زيرا ظلم ايتمك مطلقا يخشى كلدر الا ظالملره اولانه ٱلشَّهْرُ ٱلْحَرَامُ
بو حرمتلو آى يعنى بو سنه نك ماه ذى القعده سى كه سز ايچنده عمره نك قضاسنه
كيدر يوروسز بِٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ اول حرمتلو آيك مقابله سندر يعنى كچن سنه نك
ماه ذى القعده سى كه ايچنده سزى عمره ايتمكدن منع ايتديلر حاصل كلام
بوكه اكر سزكله بو آيده جنك ايدرلرسه سز دخى انلرله جنك ايدك زيرا بو آيك
حرمتى اول كچمش آيك حرمتى كبى وبو حرمتك هتكى او حرمتك هتكى كبى
پس ايچنده جنك ايتمك اقتضا ايدرسه انده احتراز ايتميكز وَٱلْحُرُمَٰتُ
قِصَاصٌ وحرمتلو اولان نسنه لر برابردرلر يعنى سزدن بو آيك حرمتنى ترك
ايتمك انلردن اول آيك حرمتنى ترك ايتمكلرينك بدليدر فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ
پس هر كيم اوزركزه ستم ايتدى فَٱعْتَدُوا۟ عَلَيْهِ سز دخى اوزرينه ستم ايدك يعنى
اندن انتقام آلك بِمِثْلِ مَا ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ اوزركزه ايتدوكى ستمك مانندى ايله
وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وتنكريدن قورقوچك وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ● وبيلك كه
حق تعالى قورقوچيلرله در يعنى انلرى محروس ايدوب احوالرينى اصلاح ايدر وَ
أَنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وتنكرى يولنده يعنى جهادده مال بذل ايدك وَلَا
تُلْقُوا۟ بِأَيْدِيكُمْ إِلَى ٱلتَّهْلُكَةِ وانلرله نفسكزى ورطه هلاكه صالمكز يعنى مال
غزا ايچون انفاق ايتمه بخل ايتمكز زيرا بخل ايتمك دشمنك سلطنته موجبدر
وانلرك تسلطى هلاكه باعث اولور وَأَحْسِنُوٓا۟ وايولك ايدك كه إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ
ٱلْمُحْسِنِينَ ● تحقيقا خداى لايزال ايولك ايدنلرى سور وَأَتِمُّوا۟ ٱلْحَجَّ وَٱلْعُمْرَةَ
لِلَّهِ وحج وعمره ايتمكى ايزد متعال ايچون اتمام ايدك يعنى انلرك فرائض
سنتلرينى يرينه كتورك فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ پس اكر دشمن ياخسته لك سببيله حج وعمره
ايتمكدن منع اولندكز فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ قربانلردن ميسر اولان نسنه
اوزركزه واجب اولور تاكه احرامدن چيقوب دونلر كيمى سزه مباح اوله وَلَا
تَحْلِقُوا۟ رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْهَدْىُ مَحِلَّهُۥ وباشلركزى تراش ايتميكز يعنى
چيقمكز قربانك مكاننه يعنى منايه ايرشمينجه فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا
پس سزدن بر كيمسه كه خسته اوله أَوْ بِهِۦٓ أَذًى مِّن رَّأْسِهِۦ ياكندوكى باشنده

برنالم دیكه فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ پس فدا ویرمك اوستنه
واجب اولور كه اول فداء اوچ كون اوروج دوتمق یا الی فقیره هر بیرینه یارم
صاع بغدای یا غیریسندن برصاع صدقه ویرمك یا بر قویون قربان اتمكدر فَمَنْ
تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ پس هر كیم كه عمره ایله حجی جمع ایدوب انلرله متنفع اولا كه
اشهر حجده اول عمره ایله احرام ایدوب افعالنی ادا ایتدكدن صكره احرامدن
چیقه بعده حج ایچون احرام بغلیوب فرائض و واجبنی یرینه كتوره و بو
صورته تمتع دیرلر یا خود احرامی بغلیجق ایكیسین بیردن نیت ایله و
ایكیسنك افعالین معا كتوره و بوكا قران دیرلر پس بر كیمسه كه بو ایكی صورتك
بیریسین ایشله فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ قربانلردن میسر اولاننی اوزرینه
واجب اولور فَمَنْ لَمْ يَجِدْ پس بر كیمسه كه قربان بولمیه فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ
فِي الْحَجِّ حج كونلرنده اوچ كون اوروج دوتمسی اوزرینه لازم اولور وَسَبْعَةٍ
إِذَا رَجَعْتُمْ و دخی یدی كون اوروج دوتمسی چونكه افعالندن فارغ اولوب
دونرسیز تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ بو اوچ و یدی تمام اون عدددر و بونك كاملك
ذكر اولنمسی تاكید ایچوندر تا كه بر كیمسه توهم ایتمیه كه واو بو مقامده
او معناسنه در پس قنغیسا ایدركه انسان اوچ ایله یدی اره سنده مخیر اوله
ذَلِكَ تمتع ایتمسی یا خود هدی یا صیاملك وجوبی لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اول كیمسه دركه مسجد الحرامده اهلی مقیم اولمیه لر وَاتَّقُوا
اللَّهَ و تنكری تعالیدن خوف ایدك وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ و بیلك
كه حق تعالی بك اشكنجه لودر اول كیمسه یه كه كندوسندن قورقمیه الْحَجُّ
أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ حجك وقتی بیلنمش آیلردركه اوشوال و ذی القعده
و ذی الحجه نك اون كونیدر كه اخری بیرام اولان ایكی كونیدر فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ
الْحَجَّ پس هر كیم كه ایچلرنده حجی اوزرینه لازم قیلدی فَلَا رَفَثَ نه فحش سوز وَلَا
فُسُوقَ و نه شرع شریفك حدودندن چیقمق وَلَا جِدَالَ و نه یولداشلرله
جنك ایتمك فِي الْحَجِّ حجك كونلرنده اولور یعنی حج ایتمك ایستیان كمسه لره
بو مذكورلردن اجتناب لازمدر وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ و ایو نسنه دن هر نه ایشلرسیز
يَعْلَمْهُ اللَّهُ حق تعالی انی بیلور مرویدر كه بر جماعت یمن خلقندن ازوقه سز
قصد حج ایدوب دیرلردیكه بیز متوكلوز و بونی فعللری اقتضا ایدركه خلق اولنان

بادكان اوله لر پس حق تعالی بو آیتی منزل ایتدیكه وَتَزَوَّدُوا و ازوقه ایله كیدك
فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى زیرا ازوقه نك ایوسی خلقك مالندن پرهیز قلمقدر
وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ و بندن خوف ایدك ای عقللر ایلری لَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ اوزدكزه بركناه یوقدر كه أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ موسم حجده پروردكاركزك
رزق ایستیه سیز مرویدر كه جاهلیه عصرنده حج موسمنك عربك بازارلری
اولوب ایچنده بیع و شرا ایدرلردی چونكه اسلاملك شرفیله مشرف اولدیلر اندن
اجتناب ایتدیلر حق تعالی اول آیتی منزل قیلدی فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ
پس چونكه عرفاتدن دونرسیز كه آدم و حوا بولشدقلری یردر فَاذْكُرُوا اللَّهَ
عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ تنكری تعالیه تلبیه و تهلیل ایله مشعر الحرامده انك ذكرین
ایدك و مشعر الحرام بر معین یردر كه امام اوراده دورر وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ
و انی یاد ایدك سزه یول كوستردوكی كبی وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ
و تحقیقا كه سز حقك هدایتندن اول ازغونلردن ایدكز ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ
حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ بعده عرفاتدن دونك اول یردن كه ادمیلر دونرلر بو
خطاب قریش قبیله سنه در زیرا انلر بو ایدی كه خلق عرفاتدن دونركن انلر
مزدلفه ده دورلردی و دونكلرنده خلقك دوندكی یردن دونمزلردی و بو
فعللری كندولرنك عالی مرتبه ظاهرلردی بو خلقله مساوی اولمغه عار اولندیلر
وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ و ایزد ذی الجلالدن مغفرت طلب ایدك إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
كه تحقیقا حق تعالی استغفار ایدنلك كناهین غفران ایدوب اوزرینه
انعام ایدر فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ پس اول وقت كه حجكزك لوازمین ادا
ایدرسز فَاذْكُرُوا اللَّهَ پس تنكری یی حمد و ثنا ایله ذكر ایدك كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ سنده
پدرلركزی ذكر ایدردكز جاهلیه زماننده عربك ادتی بو ایدیكه حجك
مناسكندن فارغ اولدقلرنده مسجد الحرام ایله جبل الرحمه اراسنده درروب
آبا و اجدادلرینك مفاخر و محاسنلرین ذكر ایدرلردی چونكه اسلام ایله
مشرف اولدیلر انكا مامور اولدیلر كه خدای ذی الكمالی حمد و ثنا ایله تبجیل
و تعظیم ایدلر أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا بلكه پدرلركزی ایتدككوزدن زیاده تنكری یی
حمد و ثنا ایله مذكور ایدك فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ پس ذكر ایدن ادمیلردن بر بلوك
واردر كه دعا اثناسنده سویلر رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا ای پروردكار بزه زیاده

قلاون نسنه یی احسان ایلیه وَمَا لَهُ فِی الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ و آکا آخرتده نصیب
اولماز وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ و آدمیلردن بر بلوك وارکه دعاسنده سویلر رَبَّنَا
آتِنَا فِی الدُّنْيَا حَسَنَةً ای پروردکاریمز بزه بو جهانده بر آیولك یعنی صحت و
کفاف معیشت و طاعته توفیق احسان وَفِی الْآخِرَةِ حَسَنَةً و اوجهانده بر آیولك
یعنی ثواب و رحمت وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ و جهنم آتشی عذابندن بزی محفوظ قیل
حضرت علی رضی الله عنه دن مرویدرکه بیوردیکه بو جهانك حسنه سی خاتون صالحه
در و اول جهانك حسنه سی حور بهشتیه لردر و عذاب نار نا معقول خاتوندر
نظم ● زن بد دن سرای مرد نکو ● همدرین عالمست دوزخ او ● زینهار
از قرین بد زنهار ● وقنا ربنا عذاب النار ● اُولَئِكَ اول کروه که دنیا و
آخرتك خیرین ایستدیلر لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا ایتدکلری عملدن انلره بهره وار
وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ● و حق تعالی قوللرینك محاسبه سنی غایتله تیز کوریجی
بو کثرتلریله طرفة العینده جمله سنك حسابن کورر وَاذْكُرُوا اللَّهَ و تکری یی یاده
کتورك فِی أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ صایلمش کونلرده که اول کونلر امام اعظم قتنده
عرفه نك صباح نمازندن قربان بیرامینك اکندی نمازینه دك و امامین قتنده
عرفه نك صباح نمازندن آخر ایام التشریقك اکندی سنه فَمَنْ تَعَجَّلَ پس هر کیمسه که
تیز لرمنادن دونمکه یی جمره لری صالدقدن صکره فِی يَوْمَيْنِ ایکی کونده که اونلنجی
ذی الحجه نك اون برنجی و اون ایکنجی کونیدر فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ اوزرینه کناه اولماز و
مَنْ تَأَخَّرَ و هر کیمسه که کیرو یه قالورتا که جمره لری اوچنجی کون صالدی فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ
اوزرینه کناه اولماز لِمَنِ اتَّقَى پرهیزکارلك ایدنه یعنی بو حکم کوندن اولان احکام
تقوی ایدنه در زیرا حقیقتده حاجی اولوب حجنده منتفع اولان اودر وَاتَّقُوا
اللَّهَ و تکری دن خوف ایدك وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ● و بیلك که سز
تکری یه سمنه مکافات ایچون جمع اولنورسز وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ و آدمیلر
کیمسنه وار که سوزی سکا خوش کلور فِی الْحَيَاةِ الدُّنْيَا بو جهانك امورنده ...
وَيُشْهِدُ اللَّهَ عَلَى مَا فِی قَلْبِهِ و کوکلنده کی اولان نسنه اوزره تکری تعالی یی
شاهد قیلور وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ و حال بو که اهل اسلامه زیاده عداوت و
خصومت ایدن کمسنه در مرویدر که بو آیت اخنس بن شریق ثقفی حقنده نازل
اولدیکه او خوب صورتلی شیرین سوزلی بر کیشی ایدی حضرته کمال اخلاص اظهار

ایدوب اسلامه دعوی ایدردی وَإِذَا تَوَلَّى و چون یانکدن کیدر سَعَى فِی الْأَرْضِ
زمینده شتابله یوریر لِيُفْسِدَ فِيهَا تا که ایچنده فساد ایلیه وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ و اکین
و دوارلری نابود قیله نته که اخنس مزبور ایلدی زیرا اول بد ذات فخر حضرتك
حضورندن ایرلدی مدینه منوره نك اکینلرین یاندروب دوارلرین اهلاك ایتدی
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ● و حق تعالی یارامز ایشلنمین سومز وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ و اول
منافقه سویلنورکه تکری دن قورق أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ حمیت جاهلیه انی کناه ایتمکه
حمل ایدر فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ پس جهنم عذابی آکا کافیدر وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ● و یارامز دوشک
نسنه جهنم ایشیدر وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِی نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ و آدمیلردن بر
کیمسنه وار که تکری نك رضاسین طلبا ایچون نفسین صاتون الور مرویدر که بو آیت
صهیب رومی رضی الله عنه حقنده نازل اولدی زیرا اول عزیزی لوجودی مشرکلر
اسیر ایدوب مرتد اولمغه کوناکون ستم ایتدیلر بعده کندولره جواب ایتدی که بن بر
پیر ناتوانم سزه برنسنه ده منفعت ایتمم بلسین اولی و انفع بودر که مالمی الوب
آزاد ایلیه سز انلردخی بو سوزی قبول ایدوب آزاد ایتدیلر وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ
● و خدای لایزال قوللرینه مهربانلك ایدر که کندولرین بویکونه شیئه موفق قیلور
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِی السِّلْمِ كَافَّةً ای ایمانه کلن کیمسه لر تمامکز اسلامده کیرك
یعنی جمله کز تکری یه مطیع و منقاد اولك وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ و ابلیس لعینك
ادملرینه پیرولك ایتمکز إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ● زیرا بی شبهه که شیطان سزه
بر آشکاره دشمندر فَإِنْ زَلَلْتُمْ پس اکر طریق شرعدن طویرسز مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمُ
الْبَيِّنَاتُ سزه حلال و حرامی فرق ایدن دلائل کلدکدن صکره فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ پس
بیلك که حق تعالی عَزِيزٌ مخالفت ایدنلرك عقوبتنه قادردر حَكِيمٌ ● انتقام ایتمز
الا حقیله هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ بکلمزلر الا که تکری نك عذابی کندولره
کلوب فِی ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ بولوتدن سایبانلرده وَالْمَلَائِكَةُ و فرشته لر دخی کلوب
زیرا عذابه موکل اولان انلردر وَقُضِیَ الْأَمْرُ و ایش تمام اولدی یعنی هر کیمسنه جزاسی
کندویه دکدی وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ● و خدای تعالی طرفنه ایشلر دونمش
قیلنور سَلْ بَنِی إِسْرَائِيلَ یا محمد مدینه یهودندن صور که كَمْ آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ
بَيِّنَةٍ بیدلرینه نیجه آشکاره نشانلر ویردك که انلر محمد المصطفانك وصفلرین
وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ و هر کیم تکری تعالی نك آیاتنی یعنی محمد المصطفانك

وصفتني تبديل ايدرمن بعد ما جاءته كندويه كلدكدنصكره فان الله شديد
العقاب ● بس تحقيقا كه تكري تعالى بك عقوبتلودر زين للذين كفروا
الحيوة الدنيا بو جهاندا صاغلغي كفر ايدن كيمسنه لره بزنلمش قيلندي ويسخرون
من الذين آمنوا وايمانه كلان كيمسنه لردن مجلونب كولرلر مرويدركه اغنياء قريش
صحابه كراملك فقراسي اوزرنه كولوب ديرلر ديك محمد المصطفى بو دليجيلرله نايله
ايشين بتورب اشراف عربك ابنيين محاربتك ايتدانك ايشي حاصل اولمش اولسيدي
سادات عرب واشرف قبائل اكا تابع اولورلردي پس حق تعالى بو آيتي منزل ايلدي
وفقراي اولادن اغنازي دخي ايچنلك بيان ايدوب بيوردي والذين اتقوا ي
اول كيمسنه لركه كفر ومعاصيدن پرهيز كارلك ايتديلر فوقهم يوم القيمة
قيامت كوننده مستهزي اولانلرك اوستلرنده اولورلر زيرا اول كوننده
مؤمنلر فردوس برينده وكفار اسفل السافلينده اولورلر والله يرزق من
يشاء بغير حساب ● وتكري تعالى ايستدوكي كيمسنه يه اندازه سز رزق
ويرور كان الناس امة واحدة آدميلر يعني آدم عليه السلام واوشاقلري بر
كروه ايديلر يعني حقه اوزره اتفاق ايتمش بركروه ايديلر صكره ارالرنده اختلاف
واقع اولدي فبعث الله النبيين پس حق تعالى پيغمبرلري كوندردي مبشرين اهل
طاعته مژده ويريجيلر ومنذرين واهل معصيته قورقو ويريجيلر ● وانزل
معهم الكتاب وانلرله كتاب ايندردي بالحق درست ودوغريلغه ملازم اولدوغي
حالده ليحكم بين الناس تاكه پيغمبر اولان خلقا ره نسنه ده حكم ايده فيما اختلفوا
فيه اول نسنه ده كه انلر ايچنده مختلف اولمشلردي وما اختلف فيه وكتابده
كيمسه مختلف اولمدي الا الذين اوتوه الا اول كيمسه لر كه كندولره كتاب ويرلدي
يعني يهود ونصاري كه تحريف وتبديل ايتديلر من بعد ما جاءتهم البينات انلره
معجزه لر كندولره كلدكدنصكره بغيا بينهم ارالرنده اولان حسد جهتندن ف
هدى الله الذين آمنوا پس حق تعالى ايمانه كلانلره يول كوستردي لما اختلفوا فيه
ايچنده اختلاف ايتدكلري نسنه يه من الحق حق اولدوغي حالده يعني حق تعالى
مؤمنلري مختلف فيه اولان حقه ارشاد ايتدي باذنه امريله وارادتيله والله
يهدي من يشاء الى صراط مستقيم ● وحق تعالى ايستدوكي كيمسه يه دوغري
يوله هدايت ايدر ام حسبتم ان تدخلوا الجنة بلكه صاغندكزكه جنته كيررسز

ولما يأتكم مثل الذين خلوا من قبلكم وحال بودركه سزدن اسبق اولان كيمسه لرك صفتي
سزه كلمدي يعني انلره دكان محنت كبي سزه دكمدي وانلرك محنتي بويله كه مستهم
البأساء والضراء انلره فقر وفاقه وخسته لك دكدي وزلزلوا وبلالرك كثرتندن
سكانلروندا ارتعاج اولنديلر حتى يقول الرسول والذين آمنوا معه تا جانبه دك كه پيغمبر
وايمانه كلانلر كه وسيله بالاتفاق سويلرلر متى نصر الله تكرينك ياردمي زماني
اولدي الا ان نصر الله قريب ● اني بيلك كه تكرينك ياردمي يقيندر يسئلونك
ماذا ينفقون سندن صوررلر كه نه اصل نسنه يي نفقه ايدرلر ● مرويدركه عمرو بن
الجموح رضي الله عنه بر اولو مال دار ايدي حضرت صلى الله عليه وسلمدن صوردي كه
يا رسول الله بن سويله امواللمزدن قنقي نسنه يي في سبيل الله صرف قيلهلم وكيمه
ويرهلم پس حق تعالى بو آيتي منزل ايدوب بيوردي قل ما انفقتم من خير سويله اول نسنه كه
صرف ايدرسز مال مقوله سندن فللوالدين انايه وبابايه دز يعني انلره ويرمك اوليدر
والاقربين وخصملره واليتامى واوكسزلره والمساكين ودرويشلره كه معيشت تحصيله
مجال بولمزلر وابن السبيل وماليشهرندن اوزاق اولوب اكا اليتميان غريبه وما تفعلوا
من خير وايولك مقوله سندن هرنه ايشلرسز فان الله به عليم ● حق تعالى اكا كمال
اوزره بيلجيدر كتب عليكم القتال اوزريكزه دوكوش يازلدي وهو كره لكم وحال
بودركه اول طبعكزه كريه كلور وعسى ان تكرهوا شيئا وشايدكه طبعكز بر نسنه دن نفرت
ايدر وهو خير لكم وحال بوكه اول سزه خيرلودر وعسى ان تحبوا شيئا وشايدكه بر نسنه
سورسز وهو شر لكم واول سزه ناملكدر والله يعلم وحق تعالى سزه نفعي ايدني بلور
وانتم لا تعلمون ● وسز اني بيلمزسز يسئلونك عن الشهر الحرام سندن صوررلر
حرمتلو ايدن اوتري قتال فيه ايچنده اولان جنكدن اوتري صوررلر كوتوريدركه
حضرت صلى الله عليه وسلم عبد الله بن جحشي صحابه كراملك بر بلوكنه سردار
ايدوب جمادي الاخرده بطن النخلة نام يره كوندردي تاكه قريشك بر
مقدار دوه سيني غارت ايله اول اثناده عمرو حضرمي ايله قريشك بر كاروانه
طائف جانبندن كلوردي عبد الله رضي الله عنه انلره صوق نوب كاروانه غنيما
ايدوب عمرو حضرمي يي قتل ايتديلر وابو ايش صحابه دن رجبك غره سنده واقع
اولدي اما كندولر اول كاني ايديلر كه اول كون جمادي الاخره نك سلخ كوني
ايچون تحقيق اولديكه اول كون رجب غره سي ايدي جنكه كيدن صحابه كرام

ایتدکلرینه پشیمان اولدیلر وکفار قریش لسان طعن اوزاتدیلر که محمد ماه رجبك
حرمتنی هتك ایدوب انجنده قتل ونهب ایتدی وطعن یوزندن کوندردیلر
حضرت صلی الله علیه وسلمدن سؤال ایتدیلر که اشهر حرمده جنك اولنمغی
حق سبحانه وتعالی بیوردیکه قل قتال فیه کبیر سویله یا محمد انجنده جنك ایتمك
بیوك کناهدر وصد عن سبیل الله واسلامدن آدمیلری منع ایتمکدر وکفر به
وتکری یه کفر ایتمکدر والمسجد الحرام وخلقدن مسجد الحرامی منع ایتمکدر واخراج
اهله منه ومسجدك اهلنی اندن چیقرمق اکبر عند الله تکری قتنده چوق
بیوکدر یعنی صحابه کرامدن ماه رجبده اکرچه خطا بوکونه تقصیر صادر
اولدی لکن حضرت پیغمبری ومؤمنلری وطنلرندن چیقرمق صحابه کرام
ایتدکلری جنکدن تکری قتنده اولو کناهدر والفتنة اکبر من القتل ومؤمنلری
وطنلرندن چیقرمقله امتحان ایتمك وتکری یه شریك قاتمق عمرو حضرمی اولدیکی
دن زیاده بیوکدر ولا یزالون یقاتلونکم حتی یردوکم عن دینکم وصیشه سز کله
جنك ایتمکی ترك ایتمزلر تا که سزی دینکزدن دوندره لر ان استطاعوا اکر
قادر اولورلر ومن یرتدد منکم عن دینه وسزدن هرکیم که دیننده دونوب
فیمت وهو کافر ب دین اولدوغی حالده اوله فاولئك حبطت اعمالهم بونلر اول
کروهدر که عملری باطل اولدی فی الدنیا بو جهانده که جانلرندن وماللرندن
عصمت قالمدی والآخرة واو جهانده که ثوابه استحقاقلری قالمدی واولئك
اصحاب النار واول کروه دوزخه ملازم درلر هم فیها خالدون ● کندولر
ایچنده دائم اوزره مقیم درلر ان الذین آمنوا تحقیقا اول کیمسه لر که ایمانه
کلدیلر والذین هاجروا واول کیمسه لر که اوطانلرین ترك ایتدیلر وجاهدوا
فی سبیل الله وتکری یولنده جهاد ایتدیلر اولئك یرجون رحمة الله اول
کروه تکری نك رحمتنه امید دوتارلر والله غفور رحیم ● وحق تعالی
مؤمنلرك ومجاهدلرك کناهلرینی ثبات لغیله عفو ایدوب کندولرینی اجر کثیر
یسئلونك عن الخمر والمیسر باده وقماردن اوتری سندن صورارلر ● مرویدرکه
حضرت عمر بن الخطاب وحضرت معاذ رضی الله عنهما رسول اکرم صلی الله علیه
وسلمه دیدیلر که بزه شراب وقمارك فتواسنی سویله زیرا انلر عقلی فاسد ایدوب
مالی نابود قیلار دلر حق تعالی بیوردیکه قل فیهما اثم کبیر سویله ایکیسنده

استعمالنده بیوك کناه وار ومنافع للناس وادمیلره منفعتلر وار خمرك منفعتی
بوکه طبیعیدر ولان حرارته نشو ونما ویرر وبخیلی جومرد قیلور وتکه ارلانه خلقی
ویرور وقمارك فوائدی تحصیل مال وغلبه وعلتنده تلذذ ایتمکدر واثمهما
اکبر من نفعهما وکناهلری نفعلرندن بیوکدر زیرا دنیاده نه دکلو زیان نسنه لر
وار انلردن پیدا اولور ● بیلمك کرك که صدر اسلامده شرب خمر مباح ایدی
تحریم آیات کریمه نازل اولدی بعض صحابه نفعینه ملاحظه ایدوب استعمال
ایتدیلر وبعضیسی دخی اثمینه رعایت چکوب ترك ایتدیلر بعده ایچنلرك بر
بلوکی نماز قیلمغه شروع ایدوب اماملری قل یا ایها الکافرون اعبد ما
تعبدون اوقودقده یا ایها الذین آمنوا لا تقربوا الصلوة وانتم سکارى
آیتی نازل اولوب ایچنلر آز اولدی ودخی ایچنلری غیر اوقات نمازده ایچر
بعده ایچنلرك ان سنك غوغای منشأ نه وار ایدی ولغله حضرت عمر رضی الله
عنه دیدی که یا الهی بزه خمر خصوصنده بر شافی بیان ایت حق تعالی لطف
کرمیله انما الخمر والمیسر آیتنی منزل قیلدی بر جمله لری استعمالندن منتهی
اولدیلر ویسئلونك ماذا ینفقون وسندن صورارلر که قنغی نسنه یی انفاق
ایدرلر سبب نزول بودرکه عمرو بن الجموح رضی الله عنه صوردیکه قنغی نسنه یی
یا رسول الله نفقه ایلیه لم تعیین مقدارنه جواب نازل اولمشدی بعده حضرتدن
صوردیکه یا رسول الله ویره جك کیمسنه لری بیلدك اما ویره جك نسنه یی
بیلدك بر حق تعالی بیوردی قل العفو سویله نفقه کوزدن وعیالکزدن نفقه
سندن آرتوق اولانی ویرك کذلك نته که حکم انفاق سزه بیان ایلدی یبین الله
لکم الآیات تکری تعالی سزه نشانلری بیان ایدر لعلکم تتفکرون فی الدنیا
والآخرة تاکه دنیا واخرتك امورنده تأمل ایده سز ویسئلونك عن الیتامى و
اوکسزلردن اوتری سندن صورارلر ● مرویدرکه چون ان الذین یأکلون اموال
الیتامى ظلما آیتی نازل اولدی اوکسزلری ومصالحلرینه کیمسنه لر مخالطه لرینی
وامورلرینه قیام ایتمکدن وانلرله بیوب ایچمکدن اجتناب ایتدیلر صورتحال
جناب سرورکائناته عرض اولندقده حق سبحانه وتعالی بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی قل اصلاح لهم خیر سویله اوکسزلرله اصلاح ایچون مداخله ایتمك
کندولردن اجتناب ایتمکدن خیرلودر وان تخالطوهم فاخوانکم واکر انلرله

یبوب ایچمزلر اوزرکزه بأس یوقدر زیرا انلر دینکزده قرنداشکزدرلر و قرنداش
کرکدرکه قرنداشیله مخالطه ایده والله یعلم المفسد من المصلح وایزد جل وعلا انلره
برمانع ایچون مداخله ایدنی ایلک ایچون مخالطه ایدندن تمییز ایدر تا که
کوره جزالرین ویره ولو شاء الله لاعنتکم واکر حق تعالی مشقتکزی استیدی
مشقتی سزی تکلیف ایدردی که سزی انلرک مخالطه سندن منع ایدردی ان الله
عزیز تحقیقا که حق تعالی سزی مشقتله تکلیف ایتمکه قادردر حکیم ● مصلحت
اقتضاسنه کوره ایش ایشلر ● مرویدرکه سرور انبیاء صلی الله علیه وسلم مرثد
غنوی‌یی مکه مکرمه ده قلان مسلمانلری چیقارمق ایچون کوندردی مکه ده
انی بولدی عصر جاهلیه دن دوستی اولان عناق نام خاتون کندوسیله
کوروشوب سابقا اولان معامله یه کندوی دعوت ایلدی مرثد حضرتلری
اکا سویلدیکه اسلام اول معامله دن مانعدر عناق ایتدیکه پس نکاحله اولسون
مرثد سویلدیکه اودخی حضرتک اذننه موقوفدر بعده حضرت صلی الله علیه
وسلمی بو خصوصده استیذان ایدیجک بو آیت نازل اولدی ولا تنکحوا المشرکات
و نکاحیله اورتاق قاتن قاریلری یونلیکز حتی یؤمن مکر اول وقت که ایمانه
کلورلر ولامة مؤمنة خیر من مشرکة و بی شبهه ایمانه کلمش بر قرواش
ایمانسز خاتوندن یکرکدر ولو اعجبتکم واکر اونک مال و جمالی ایچون خوشکزه
کلدی ولا تنکحوا المشرکین حتی یؤمنوا و مؤمن اولان خاتونلری مشرک
اولانلره ایولندرمکز مکر اول وقت که ایمان کتوره لر ولعبد مؤمن
خیر من مشرک ولو اعجبکم و ایمانه کلمش بر قول بر ایمانسزدن یکرکدر
واکر انی بکنورسه‌کز اولئک اول مشرکات و مشرکین یدعون الی النار دوزخ
سمتنه چیغرورلر یعنی کفره دعوت ایدرلرکه اول جهنم اهلینک کیرمسنه
سبب اولور والله یدعوا الی الجنة والمغفرة و حق تعالی بهشته و کناهلرک
یارلغنمسنه لسان رسل ایله دعوت ایدر باذنه توفیق و تیسیر ایله ویبین آیاته
للناس وادمیلره نشانلرینی اشکارا قیلور لعلهم یتذکرون ● تاکه پند و
نصیحت اله لر ویسئلونک عن المحیض وسندن قاریلرک حیضندن اوتری سؤال
ایدرلر ● مرویدرکه اهل جاهلیه نک دأبی بو ایدیکه حیض کورن خاتونایله
یبوب ایچمزلردی و مخالطه ایتمزلردی نته که یهود و مجوس ایدرلردی و اسلامه

کلدکلرندن صکره بو حال اوزره قالدیلر تا که ابو الدحداح رضی الله عنه صحابه دن بر
بلوکیله حضرتدن سؤال ایتدیلر جناب ذو الجلالدن بو جواب کلدیکه قل هو اذی
سویله که حیض بر مکروه نسنه در فاعتزلوا النساء فی المحیض پس قاریلردن اوزاق
اولک حیضلی اولدقلرنده یعنی انلرله مخالطه ایدک لکن جماع ایتمکز نته کیم یهود
و مجوس بکبی کیم انلری ایولردن طشره ایدرلر و نه نصاری بکبی که انلرایله بیرده
مخالطه ایدوب جماع ایدرلر و بو حال یهودک افراطی و نصارینک تفریطی آراسنده
متوسطدر ولا تقربوهن حتی یطهرن و انلره یقلاشمکز یعنی جماع ایتمکز قانلری
مدتک اکثرینه که اون کوندر کسلینجه فاذا تطهرن پس چون غسل ایدرلر فأتوهن
من حیث امرکم الله تنکری تعالی سزه حلال ایتدوکی یردن انلره کلک ان الله یحب
التوابین زیرا حق تعالی کناهلردن توبه ایدنلری سور ویحب المتطهرین ●
و پاک اولانلری سور که انلر حائضدن و نامشروع اولان یردن اجتناب ایدرلر
● مرویدرکه یهود دیرلردیکیم قاریسنه مباح سمتدن مباشرت ایدر اول
کیفیتله که قاریسنک آرقه‌سی قرشوغنده اوله اوغلی شهلا کلور حضرت صلی الله
علیه وسلمه بو سوزی نقل ایلدیلر بو آیت نازل اولدیکه نساؤکم حرث لکم
قاریلرکز سزه اکین یری کبیدر فأتوا حرثکم انی شئتم پس اکین اوله جق یرکزه
کلک نیجه که ایسترسکز خواه آرقه‌سی اوزره یاترک و خواه یوزی قویی و خواه
یانبی بو شرطله که اکین یری اولمیان محله دکلمیه زیرا اکا وارنی کیمسنه یه
حضرت صلی الله علیه وسلم لعنت ایتمشدر قال صلی الله علیه وسلم ملعون من
اتی امرأة فی دبرها وقدموا لانفسکم و جانلرکز ایچون ایلرو کندرک یعنی
قاریلرکزله کورشدککزده صالح اوشاق طلب ایتمک نیتیله کورشک واتقوا
الله و تنکریدن خوف ایدک معاصیدن اجتناب ایتمکله واعلموا انکم ملاقوه
و بیلک که سز انک بولوشیجیسز وبشر المؤمنین ● ومؤمنلری جنت
ایله ودیدار مشاهده سیله مژده ویرک ● مرویدرکیم عبدالله بن رواحه خدانک
نامنه اند ایچدیکه همشیره سینک قوجه‌سی بشیر بن النعمان ایله سویلشمیه
و همشیره سیله کندو صلح ایتمیوب حق تعالی بو آیتی منزل قلدیکه ولا تجعلوا
الله عرضة لایمانکم و تنکرینک آدینی اندلرکزه سبب قیلمکز که اول اندلرکز
ان تبروا ایلک ایتمککزه و تتقوا و آدمیلرله سویلشمکدن پرهیز ایتمککزه

وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وادمیلر اره سنده صلح ایتمککه وَاللّٰهُ سَمِيعٌ وتنکری تعالی
اندلرکزی کمال اوزره ایشدر عَلِيمٌ ضمیرکزده اولانی مغنابه درست
بیلیجیدر لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ حق تعالی سزی بیهوده نکله دوشن
اندلرکزده مؤاخذه ایتمز یعنی عقاب ایتمز ویمین لغو امام اعظم رضی الله
عنه قتنده اودرکه انسان بر نسنه اوزره اندایچه اول کان بیلیکیم اول نسنه
درستدر صکره خلافی چیقه وحضرت امام شافعی قتنده یمین لغو اودرکه
سوزاره سنده انسانک لسانی اوزره جاری قسملردر لا والله بلی والله کبی
وهر تقدیرا اوزره یمین لغوده کفارت واجب اولماز وحق تعالی انکله مؤاخذه
ایتمز وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ولکن اول اندایله مؤاخذه ایدرکه
کوکللرکز اکا قصد ایتمش وله یا ادمیکه کیچمش نسنده اوزره اندایچر مثلا اند
ایچسه که فلان ایش بویله در وحال بودرکه بیلورا ویله دکلدر اول ادمی
اخرتده مؤاخذه اولنور وبوکا یمین غموس دینلور وبر کیمسه که کلجک نسنه
اوزره اندایچر مثلا دیسه که والله فلان کیمسنه ایله سویلشمیم صکره
اول ادمیله کفارت لازم اولور وَاللّٰهُ غَفُورٌ وحق تعالی زیاده مغفرت
ایدیجیدرکه یمین لغو ایله مؤاخذه ایتمز حَلِيمٌ حرایشده قاقمزکه عهد
اولان یمین سببیله عقوبتی تعجیل ایتمز لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ اول
کیمسنه لرکه قاریلرندن اجتناب ایتمکه اندایچرلر تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ
دورت آی انتظار ایتمکدر فَإِنْ فَاءُوا پس اکر اندایچنلر دورت ای اثناسنده
رجوع ایدیلر مباشرت ایتمک ایله کندولره ممکن ایسه یاخود سوز ایله فَإِنَّ
اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ بی شبهه بوکونه یمینی بوزدوب کفارت ستین ویرنده
کاهین تنکری تعالی اسیرکایدوب اکا زیاده رحمت ایدر وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ
واکر قاریلرندن اجتناب ایتمکه اندایچنلر بوشتمغی قصد ایدیلرکه معلوم
مدت بوموده رجوع ایتمدیلر فَإِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ پس حق تعالی اندلک سوزینی کمال
اوزره ایشدر عَلِيمٌ نیتلرینی زیاده بیلیجیدر وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ
بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وبوشنمش قاریلر جانلرینه اوچ قان کورمسنده
کیجکمی انتظار ایتسونلر وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ وانلره حلال اولماز که أَنْ يَكْتُمْنَ
مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ تنکری تعالی رحملرنده یرتدعی نسنه یی اورتمقدن

سویلشه م

رحیضدن ضاقلیه لر إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ تنکری یه وروز جزایه ایمان
کتورر لر ایسه وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ وقوجه لری دوندرمککه مستحقلر
فِي ذٰلِكَ انتظار ایتدکلری مدتده إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا قوجه لر قاریلرک
صلاحین ایسته لر ایسه نه ایذا ایتمک ایچون دوندرملر وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي
عَلَيْهِنَّ وقاریلر اوزرنه اولان کبیدر حقوق بکی کندولرینک کبی اوزرنه
حقوقلری وار بِالْمَعْرُوفِ حسن معیشتله وکوزل عشرتله وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ
دَرَجَةٌ وکیشیلرک قاریلر اوزرنه حقلری زیاده لکی وَاللّٰهُ عَزِيزٌ وحق تعالی
احکامی مخالفت ایدندن انتقام المغه قادردر حَكِيمٌ مصالح وحکمتلر
ایچون احکامی قوردی الطَّلَاقُ مَرَّتَانِ شرعی بوشمق که اندن رجعت اوله ایکی
بوشمقدر فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ پس اندن صکره مراجعت ایدوب ایوکله دوتمقلق
أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ یا ایوکله قویی ویرمکدرکه مراجعت ایدوب دوندرمیه
وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا وسزه جائز دکلدرکه انلره ویردککز
نسنه دن بر نسنه الهسز إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ الا اول وقت که
قوجه وقاری قورقیه لرکیم تنکرینک احکامنی یرینه کتورمیه لر مرویدرکه
جمیله نام خاتون حضرت صلی الله علیه وسلمک حضورینه کلوب دیدی
یا رسول الله قوجه م ثابت ایله شمدن صکره عشرت ایدوب بر یره جمع
اولمغم محالدر والله نه انکه بن انی دیننده یا طبیعتنده عیب ایدرم انجق
ایستمم که اسلامده کفر ایلدیم زیرا بر کون چادرک اتکین قالدروب انی
بر جماعت ایله کلور کوردم بقدم که اول جماعتک اینجی بویلیسی وزیاده
قره یوزلوسی وبد چهره لوسی کندو ایمش بو ثابت نازل اولدی پس جمیله
ثابتدن مهری ایچون الدوغی باغی کندو یه دوندروب خلع اولدی فَإِنْ
خِفْتُمْ پس حاکم اولان کیمسنه لر قورقرسکز که أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ قوجه
وقاری تنکرینک احکامنی یرینه کتورمیه لر فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ
بِهِ کنجی اوزرنه قاری بوشنمق ایچون الدوغی نسنه ده وقاری اوزرنه خلوص
اولمغه فدایه ویردیکی نسنه ده وبال اولماز تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ بومذکوره
اولان احکام تنکرینک ایندوکی سینورلردر وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ وهر
کیم تنکری ایندوکی سینورلری کچرسه فَأُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

اول كروه كندولرى سكارا ولا نلردر فان طلقها پس اكر اول ايكى بوشاماقدن صكره
كتى قاريسين بردخى بوشادر فلا تحل له من بعد قارى كشى يه بو اوچنجى بوشاماقدن
صكره حلال اولماز حتى تنكح زوجا غيره اول وقته دك كه اندن اوزكه بر
قوجه ايوله نه فان طلقها پس اكر ايكنجى قوجه قاريى بوشادر فلا جناح عليهما
اول ايكى قوجه اوزره وبو مطلقه اولان قاريه اوزره وبال اولمازكه ان يتراجعا
عدتى منقضى اولدقدن صكره نكاح جديد ايله بيرى بيرينه دونه ان ظنا ان يقيما
حدود الله اكر تنكرينك احكامين بيرينه كتوره جكه كمان ايدرلر وتلك وبو مذكور
اولان تحليل وتحريم حدود الله تنكرينك حدلريدر يبينها لقوم يعلمون ●
انلرى بيلكى ايسه لر اولان كروهه بيان ايدر واذا طلقتم النساء وچون
قاريلرى بوشادوب فبلغن اجلهن عدتلرين آخرنه ايرشرلر فامسكوهن بمعروف
ايولك ايتمك قصديله انلره مراجعت ايدك او سرحوهن بمعروف يا ايولكله قويى
ويرك ولا تمسكوهن ضرارا وضرر ايتمك ايچون انلرى دوندورمكز لتعتدوا تاكه
كندولره ستم ايله مز عدتلرن اوزاتمغله زيرا بعض كيمسنه لر قاريلرن بوكونده
بوشادرلردى كه اول بر بوشمق ايله بوشادرلردى عدت منقضى اولمغه يقلشدقده
مراجعت ايدرلردى براكى كون كچدكدن بر بوشمق دخى بوشادرلردى بينه مثال
سابق اوزره ايدرلردى اوچ طلاق تمام اولنجه وبوندن مقصدلرى عورتلره قاريه
ايذا ايتمك ايدى حق تعالى انلرى اوغلادن بو آيتله نهى ايلدى وانى ارتكاب ايدنه
اولاجق نسنه يى بيان ايدوب بيوردى ومن يفعل ذلك وهر كيم اول فعلى ايشلر
فقد ظلم نفسه بى شبهه جاننه ظلم ايديكه مستحق عقاب قيلدى ولا تتخذوا
آيات الله هزوا وتنكرى تعالينك احكامنى مسخره لكله الكنزه بو آيت كيم بر
قومك حقنده نازل اولدى كه طلاق ونكاح وعتاق ايدوب ديرلردى كه
بز لعب ايديورديك واذكروا نعمة الله عليكم واوزركزده اولان تنكرينك
نعمتنى ياده كتورك وما انزل عليكم ودخى اوزركزه ايندردكى نسنه يى
ذكر ايدك من الكتاب قرآندن والحكمة وسنت نبويه دن يعظكم به انكله
سزه پند ونصيحت ايدر واتقوا الله واحكامنه مخالفتدن تنكريدن قورقون
ايدك واعلموا ان الله بكل شيء عليم ● وبيلك كيم حق تعالى هر نسنه يى كمال
اوزره بيليجيدر واذا طلقتم النساء وچون قاريلرى بوشادرسز فبلغن اجلهن

بتورمه تلرينك انتهاسنه ايرشديلر يعنى عدتلرى منقضى اولدى فلا تعضلوهن
ان ينكحن ازواجهن كندولرين منع ايتمكز كه كندو قوجه لرينه نكاح ايله وارهلر
وبو خطاب جميع خلقه در يعنى كركدركه بو منع ايتمك مابينكزده هركز اولميه
مرويدركه معقل بن يسار رضى الله عنه همشيره سين منع ايتديكيم كندوينى تطليق
ايدن قوجه سنه وارمق حق تعالى بو آيتى منزل قيلديكه اوكونه ايشه مانع اولمكز اذا
تراضوا بينهم چونكه انلرك رضالرى واقع اوله بالمعروف حلال نكاح ايله وحسن
معاشرتله ذلك يوعظ به بو حكم ايله وعظ اولنور من كان منكم يؤمن
بالله واليوم الآخر سزدن اول كيمسنه كه تنكرى يه وقيامت كوننه ايمان كتوره مثل قوله
ذلكم ازكى لكم واطهر بو مذكور اولان حكمله عمل ايتمك سزه زياده پاككلك
وپاككلكدر والله يعلم وحق جل وعلا ايچنك نفعى اولانى نسنه يى بيلور وانتم
لا تعلمون ● وسز بيلمزسز علمكزده قصور اولدوغندن والوالدات يرضعن
اولادهن حولين كاملين وانالر اوشاقلرنه ايكى ييل كامل سوت ويره لر لمن
اراد ان يتم الرضاعة بو حكم اول كيمسنه يه دركه ايسته اوشاقه سوت ويرمكى
مدتنى تمام ايده وعلى المولود له واول كيمسنه اوزرنه كه اوشاق كندونك طوغمشدر
يعنى اوشاقك پدرى اوزرنه رزقهن سوت ويرنلرك كيجينه جك نسنه لرى
يعنى يمكلرى وكسوتهن وكيمه لرى بالمعروف انصاف واعتدال ايله لا تكلف
نفس الا وسعها بر جان بر نسنه ايله تكليف اولنمز الا طاقت كتوره جكى نسنه
لا تضار والدة بولدها بر انا اوشاغنه ضرر يتشدرمسون كه كندو مشنه سنده اوزره
پدرينه ويره ولا مولود له بولده ودخى پدر اوشاغنه ضرر يتشدرمسونكه نفقه
سنده قصور ايليه وعلى الوارث مثل ذلك وپدر دكل وارثى اوزرنه انك كبى يعنى
اوشاقك پدرى كچنسه نفقه سى پدرك وارثى اوزرنه اولور فان ارادا
فصالا پس اكر انا ايله ايكى ييل تمام اولمدن اول اوشاقى سوتدن آيرمق
ايسترلرسه عن تراض منهما كه اول آيرمق ايكيسينك رضاسندن وتشاور
وانلرك دانشمق ومشاوره لرندن صادر اوله فلا جناح عليهما انلر ايكيسنك
اوزرلرينه وبال اولماز وان اردتم ان تسترضعوا اولادكم واكر ايسترسكز
اوشاقلركزى طايه لره امزرتمكه فلا جناح عليكم اوزركزه اندن بر
كناه اولماز اذا سلمتم ما آتيتم چونكه ويرمك ايستديككز نسنه يى طايه لره

تسليم ايدهسز بالمعروف شرعا مستحسن اولان وجهله واتقوا الله وتنكريدن
قورقك اطفال خصوصنده واعلموا ان الله بما تعملون بصير ● وبيلك كه بي
شبهه حق تعالى ايشلدككز نسنه يه مبالغه ايله بيليجيدر والذين يتوفون منكم
وسزدن كچنلر كيمسنه لر ويذرون ازواجا وقاريلر بوزاقورلر يتربصن بانفسهن
اربعة اشهر وعشرا اول اولنر فاولانلرك قاريلري دورت آي واون كونجه نلرنه
انتظار چكدررلر فاذا بلغن اجلهن پس چون مدتلرينك آخرينه ايرشه لر يعني دورت
آي واون كون تمام اولدقدن صكره فلا جناح عليكم اوزريكزه اي مسلمانلر
وبال اولماز فيما فعلن في انفسهن اول قاريلر جانلرينه ايشلدكلري نسنه ده
بالمعروف يعني بوكه شرعه موافق برايش ايشلسه لر انلردن اوزريكزه بر كناه مترتب
اولماز والله بما تعملون خبير ● وحق جل وعلا ايشلدككز نسنه يه عالمدر
مطلعدر ولا جناح عليكم واوزريكزه اي نكاحه رغبت ايدنلر باس يوقدر فيما
عرضتم به من خطبة النساء اول نسنه ده كه انكله تعريض ايدهسز قاريلرك
ايستمسندن يعني اكر بوشانمش قاري يه عده ده ايكن نكاحيچون كنايه ايله
ايسترسنز اوزريكزه برنسنه لازم كلمز وكنايت بونك كبي كه اكا سويليه سز
نكاحه رغبتم وار نه بر ايو خاتون ايسترم وسن ايو خاتونسن او اكننتم في انفسكم
يا ضميرلركزده ايستمكلريني صاقلدككز يعني بوندن دخي اوزريكزه وبال اولماز
علم الله انكم ستذكرونهن حق جل وعلا علم قديمله بيلديكه البته انلري
اكرسز ولكن لا تواعدوهن سرا وانلرله كزلين كيزلو اولان نسنه يي
يعني جماع ايتمسي انلر وعده ويرمكز الا ان تقولوا قولا معروفا
مكر بر ايو سوز سويليه سز رمز واشارتله ولا تعزموا عقدة النكاح وبولرده
عقد نكاحه قصد ايتمكز حتى يبلغ الكتاب اجله تا كه يازلمش عدت تا يازدوغي
مدت انتهايه ايرشنجه يعني عدتلري منقضي اولنجه دك واعلموا ان الله يعلم ما
في انفسكم وبيلك كه خداي عز وجل قلوبكزده اولان نسنه يي بيلور فاحذروه
پس عقابندن صاقنك واعلموا ان الله غفور وبيلك كه حق تعالى جرمي عفو
ايدر عقابندن خوف ايدنه حليم ● عذابه تعجيل ايدوب قاقيمز
لا جناح عليكم اوزريكزه برنسنه لازم كلمز ان طلقتم النساء ما لم تمسوهن
اكر قاريلري دكمدن اول بوشادرسه كز او تفرضوا لهن فريضة يا مهر تقدير

مهر تقدير ايتمزدن اول بوشادرسه كز يعني بر كيمسنه كه بر قاريني
ايولنسه اما انكله تنها كورشدي وانه اكا بر مهر تعيين ايلديي اكر انی د
بوشادسه اوزرينه مهر ويرمسي لازم كلمز ايمدي حالتلرنه كوره اكا برنسنه ويرمك
لازمدر شونله كه حق عز وجل بويوردي ومتعوهن وانلري برنسنه ايله بهره مند
ايدك وان ائمة حنفيه بر كوملك وبر مقنعه وبر چارشف ايله تقدير ايتمشلر
على الموسع قدره دولتمند اوزرينه دولتنه كوره وعلى المقتر قدره وبوقسل
اوزرينه فقرينه كوره متاعا بالمعروف بر بهره مندلك كه شرعا وعرفا مستحسن
اوله حقا على المحسنين ● ايولر اوزرينه تمتيع ايتمك درست حق اولدي
وان طلقتموهن من قبل ان تمسوهن واكر انلري دكمدن اول كندولريني
بوشادرسز وقد فرضتم لهن فريضة وحال بوكه انلره بر مهر تعيين ايتدكز
فنصف ما فرضتم تعيين ايتدككز نسنه نك يارميسي انلرك ويرمسي لازمدر
الا ان يعفون مكركه قاريلر حسن رضالريله مهردن وازكچه لر او يعفو الذي بيده
عقدة النكاح يا اول كيمسنه كه نكاحك امري انلك يعني قوجه عفو ايده كه مهري
بالتمام ويره وان تعفوا اقرب للتقوى وسزدن وازكچمك پرهيزكارلغه غايتله
يقيندر ولا تنسوا الفضل بينكم وارا كزده بري بريكزه ايولك ايتمكي اونتميكز
يعني لايق اولان بودر كه كيشي اني فكر ايده كه بن بو عورتي طلاق ايتمكله خاطريني
يقدم بكا اكر كدرككه اني مهر تمام ويرمكله دلشاد ايدهيم وعورت دخي فكر ايده كه
بو كيشي بني كوزمدن بو معتادنسنه خسارت ايدي بن اولي واانسب بودر كه
مهريدن ذمتيني ابرا ايدوب كندوسندن بر زاد المهيه ان الله بما تعملون
بصير ● بي شبهه كه ايزد متعال ايشلدككز نسنه يي زيادهسيله بيلجيدر
حافظوا على الصلوات فرض اولان نمازلريه شروط وحقوقي اوزره محافظه
ايدك والصلوة الوسطى وعلى الخصوص اورته نمازا اوزره وبش نمازدن صلوة
وسطى قنغي نماز اولدوغنده اقوال متعدده واراصح بوكه ايكندي نمازيدر و
قوموا لله ونمازده تنكري تعالى ايچون دوروك قانتين ● منقاد اولدقكز
حالده فان خفتم پس اكر نمازي قيلمغه ايسنده كزده دشمندن قورقدكز فرجالا
او ركبانا نمازي قيلك ياياواولدغكز حالده دوروب ممكن ايسه يا بنمش اولدغكزده
فاذا امنتم پس چون كيم امنيت پيدا ايدوب قورقمزسه كز قالميه فاذكروا الله

امثلك نمازين قيلك كما علمكم نته كه سزه اوكرتدي نمازك شرائط وادابندن
ما لم تكونوا تعلمون ● اول نسنه يي كيم انى سز بيلمز ايدكز والذين يتوفون
منكم وسزدن وفات ايدن كيمسنه لر ويذرون ازواجا وقاريلر يوراقورلر وصية
لازواجهم قاريلرينه اصمرلمق اصمرلسونلر متاعا كه تركه سندن نفقه ومسكن
ويرله الى الحول بر ييله دك غير اخراج اول مسكندن كيمسنه كندولرين چيقرميه
حاصل كلام بوكه اول كيمسنه لركه وجودلرنده موتلك علامات مشاهده ايدرلر
كركدركه ورثه لرينه سفارش ايدرلركيم قاريلرينه بر ييلك نفقه ومسكن ويره لر
وبو حكم اسلامك اوائلنده ايدي صكره بر ييلك مدت اربعة اشهر وعشرا
ايله منسوخ اولدي ونفقه ومسكن ايله وصيت ايتمك كندولري ميراثي ايجاب
ايدن ايله منسوخ اولدي فان خرجن پس اكر قاريلر وجهه لرك منزللرندن اوزلرلكله
چيقسه لر فلا جناح عليكم اوزركزه بر كناه اولمز اي حاكملر فيما فعلن في انفسهن
انلرك ايشلدكلري نسنه ده من معروف شرعه موافق اولان نسنه دن
والله عزيز وحق سبحانه وتعالى غالبدر كه حكمنه مخالفت ايدندن انتقام الور
حكيم ● مصلحته كوره ايش ايشلر وللمطلقات وبوشنمش اولان قاريلره
متاع بالمعروف وجه معقول ايله بريهره منداية جك نسنه ويرمك ثابتدر
حقا على المتقين ● پرهيزكارلر اوزرينه درست ثابت اولدي كذلك
نته كه بو احكامي سزه بيان ايلدي يبين الله لكم اياته ايزد جل وعلا سزه احكامن
بيان ايدر لعلكم تعقلون ● شايد اول احكامي تعقل ايده سز منهم
ايدرسز الم تر ايا تعجب ايدرمسز اي محمد الى الذين خرجوا من
ديارهم منزللرندن چيقدي كيمسنه لر وهم الوف وحال بوكه انلر بيكلر
ايديلر امام سدي عليه الرحمة نقل ايديكه واسط قارشوسنده واقع اولان
داوردان كوينه طاعون كلوب خلقندن بر مقداري صحرايه چيقديلر چيقمينلرك
اكثري صاغ وسالم قالدي كريمكان قالانلرك اغلبي هلاك اولدي ايكنجي
سنه طاعون معاودت ايتدي جميع كوي خلقي كه اوتوز بيك يا قرق بيك
ايديلر برون صحرايه چيقديلر حذر الموت اولمكدن احتراز ايچون فقال لهم الله
موتوا پس حق تعالى انلره ديديكيم اولك بلا توقف مرحقله جمله اولديلر وبر
روايتده اوتوزلرينه بر ملك چاغردي انك صوتندن جمله سي هلاك اولدي

ثم احياهم صكره كندولرين صاغ قيلدي ● مرويدركه حضرت حزقيل عليه السلام
انلرك اوزرينه كچرت كوردي كه انلرك بدنلري چوريوب كموكلري قالمش ايدي تعجب
ايدوب حق تعالى دن انلره خطاب كلديكه كندولرين چاغر كيم تكرينك فرمانيله
قالقك حضرت حزقيل كندولرين چاغردقده قوپوب اياقلري اوزره قالقوب ديديكه
باشلديلر سبحانك اللهم وبحمدك لا اله الا انت وبو قصه دن ايراد ايتمكدن مراد
بوكه اهل اسلام جهاد اوزره جرات ايده لر و قضايه رضا كوستره لر ان الله
لذو فضل على الناس بي شبهه حق عز وجل خلق اوزرينه احسان ايدنيدر ولكن
اكثر الناس لا يشكرون ● وليكن ادميلرك چوغي نعمته اعتراف ايتمزلر من
ذا الذي يقرض الله كيمدر اول كيمسه كه تكرينك رضاسين تحصيل ايتمكه صدقه
ويره قرضا حسنا كوزل صدقه وصدقه قرض ايله تعبير ولحسنه مناسبتي بوكه حق
تعالى انك عوضني ويرور نته كه بورجي مديون اولان كيمسه اداء ايدر فيضاعفه
له تا كه حق تعالى اول صدقه نك عوضني اخرتده انكا قات قات ايدر اضعافا
كثيرة چوق قاتلر والله يقبض ويبسط وتكري تعالى بعض كيمسه لرك اوزرينه رزقني
تضييق ايدر وبعض كيمسه لرك رزقني توسعه ايدر مصلحتلري مقتضاسنه كوره
واليه ترجعون ● وانك جزاسي ايچون ده دونرسز قيلنورسز الم تر بقمزمي سن
الى الملأ من بني اسرائيل حضرت يعقوب اوشاقلرندن اولان كروهه من بعد
موسى حضرت موسى وفات ايتدكدن صكره اذ قالوا لنبي لهم نته كه كندولرينه اولان
پيغمبره سويلديلر واصح اقوال اوزره اشموئيلدر ابعث لنا ملكا بزه بر پادشاه
كوندر يعني امردن برين بزه پادشاه قيله كيم انكله نقاتل في سبيل الله
انك رايي وشعاري ايله تكري يولنده جنك ايده لم قال هل عسيتم ان كتب عليكم
القتال الا تقاتلوا پيغمبرلري سويلديكه شايد سزه جنك ايله فرمان اولوركن
جنكه متعين اولوركن قالوا وما لنا الا نقاتل في سبيل الله اول جماعت سويلديلر
تكري يولنده جنكي ترك ايتمكه بزه قنقي مصلحت حاصل اولور وقد اخرجنا
من ديارنا وابنائنا وحال بوكه بز يوايشيله ولد كيم منزللرمزدن واوغوللرمزدن
طشره اولنديق يعني بزي جالوت واتباعي مكانمزدن واولودمزدن ايرديلر زيرا
جالوت وكندو ميله اولان عمالقه طائفه سي روم درياسي ساحلنده سكني
ايدرلردي قوت وتجبرلري مقتضاسيله بني اسرائيلي مكانلرندن چيقروب

اوشاقلرين اسير قيلديلر فلما كتب عليهم القتال پس چون اوزرلرينه جنك متعين
اولدي تولوا الا قليلا منهم يوز دوندرديلر الا انلردن از كيمسنه كه جنكه
وارديلر وانلرك عددي اوچ يوز اون اوچ ايدي والله عليم بالظالمين ●
وحق تعالى جهادي ترك ايدن ستمكارلري درست بيلجيدر وقال لهم نبيهم
وپيغمبرلري كندولره سويلديكه ان الله قد بعث لكم طالوت ملكا تحقيقا كه
تنكري تعالى سزه طالوتي پادشاه بويلدي قالوا انى يكون له الملك علينا ديديلركه
اوزرمزه پادشاهلق ايتمك اكا قنده اولور ونحن احق بالملك منه وحال بودركه
بز پادشاهلغه اندن زياده استحقاق صاحبي يوز زيرا پادشاهلق اجدادمزده
ايدي ولم يؤت سعة من المال ودخي دنيا مالندن كندويه چوق نسنه ويرلديكه
انكله پادشاهلغنه تمشيت ويره قال پيغمبرلري كندولره ديديكه ان الله اصطفاه
عليكم حق عز وجل انى اوزركزه بركزيده قيلدي وزاده بسطة في العلم والجسم
ودخي دانش وهيكلن انى كشاده قلدى تكله ارتردي چون بنياد الملكدن اولميوب ضعيف
اولمغله بني اسرائيل پادشاهلغني استغراب ايتديلر حق تعالى بو آيت ايله سوزلرينه
بهيچ وجهله رد ايتدي بيري بودركه حق تعالى اني بو ايشه مستحق كوروب اصطفا
ايتدي وبيري بودركه پادشاه اولنه زياده بيلكي لازمدر كه انكله خلقك وحالك
تدبيرين ايده وانى دخي حق تعالى اكا احسان ايتمشدر وبيري بودركه هيكلي
عظيم اوله تاكه قلوبده هيبتي مستقر اوله وانى هم خداي لايزال اكا ارزاني
ويره ديكه بلند قامتلو اولان آدملر اوزاتسه الجق باشنه ايرشوردي والله
يؤتي ملكه من يشاء وتنكري تعالى استدوكي كيمسنه يه ملكني ويرر والله
واسع وتنكري چوق احسان صاحبيدر استدوكي كيمسنه يي دولتمند ايدر عليم ●
استحقاق صاحبني ايو بيلور چون بني اسرائيله خبر ويرلديكه طالوت اوزركزه
بركزيده اولنوب سزه پادشاه تعيين اولندي انك بركزيده اولنمسنه
پيغمبرلرندن بر دليل ايستديلر اندن دخي انلره خبر ويردي نته كه حق تعالى
بيوردي وقال لهم نبيهم وپيغمبرلري كندولره سويلديكه ان آية ملكه
تحقيقا پادشاهلغنك نشانه سي بودركه ان يأتيكم التابوت سزه صندوق كله
فيه سكينة من ربكم پروردكاركزدن قلبكزه تسكين ايدن جك نسنه
ايچنده وار وبقية مما ترك آل موسى وآل هرون ودخي حضرت موسى

وهرون عليهما السلامدن متروك قالاندن بر قالمش نسنه ايچنده واردر اولو خلفلك
قريني وحضرت موسينك عصاسي ودونلري وحضرت هرونك صاروغي ايچ
وآل بو مقامده نفس معناسنه در وبو تابوتي عمالقه بني اسرائيلدن الوب شهرلرنه
كتورديلر خداي تعالى نك امريله قنغي مكانه كه قوديلر اول مكانك اهلنه برآفت
ايرشدي اخر الامر اني بر يره بله دفن ايتديلر چون طالوت اوزرلرينه ملك تعيين اولندي
ايزد جل وعلا فرشته لره امر ايدوب تابوتي مكان معهوددن چيقروب بني
اسرائيل ديارينه يتشرديلر نته كه حق تعالى بيورر تحمله الملائكة فرشته لر
اول تابوتي قالدررلر ان في ذلك لآية لكم بي شبهه سزه تابوتك كلمسنده
پيغمبرك صدق مقالنه بر بيوك معجزه وار ان كنتم وارايسه كز مؤمنين
تنكرينك وحدانيتنه تصديق ايدجيلر ● فلما فصل طالوت بالجنود پس
اول وقت كيم طالوت لشكر ايله عمالقه جنكي ايچون شهرندن ايرلدي مرويدر كه
طالوت بني اسرائيله سويلديكه بنمله بو جنكه كلمسون الا علايقسز اولان كنج
توانا يكتلر بن ايستدوكي كيمسنه لردن سكسان بيك يكت جمع اولنوب سفره توجه
ايتديلر اتفاقا قايري حرارتلي فصلده يوللرده بر صوسز صحرايه دوشدي طالوت
ايستديلركه تنكري تعالى كندولره بر ايرمق اقيتديره قال ان الله مبتليكم بنهر
طالوت ديديكه ايستدكيكز نسنه سببيله تنكري تعالى تجربه ايلك معامله
كبي سزي بر ايرمقله امتحان ايتمك ايستر فمن شرب منه فليس مني پس هر كيم كه
اندن ايچه اول بنم اتباعمدن اولمايه ز ومن لم يطعمه فانه مني وهر كيم اني
دادمزه اول بنم اتباعمدندر الا من اغترف غرفة بيده الا ايچلردن اول كيمسنه
ايله بر اوچ صو قالدوره اول دخي بنم اتباعمدندر ديركم تنكري تعالى
اول لشكرك يولنده قدرت كامله سيله بر ايرمق اقيتدردي چون لشكر اوله
صوانك حرارتنده اكا صو من كلديلر فشربوا منه بر اوجدن زياده انلر
ايچديلر الا قليلا منهم الا انلردن از كيمسنه لركه ايچديلر يا بر اوچله اكتفا
ايتديلر مرويدركه اول كيمسنه لركه بر اوچ صو ايله قناعت ايتديلر ايچلري
ومطهرلرينه كفايت ايتدي واكا قناعت ايتميوب زياده ايچن دودقلري
سيا اولوب غزايه كيتمكه طاقتي اولمدي وآخرت قصدندن اولانه دنيانك
الودكي بو ايرمق كبيدر كه انلردن هر كيم دنيادن بر جزئي شي ايله اكتفا

ایندی انکله بیخ رۇزعمری کچروب مقصده نه یتشدی وهرکیم دنیانك زیب

وزینتی صوینیدن قانمق ایستدیسه رمانك قالدی . بیت

ای قدد وتا کچهدك ابر وصومندن ایل منزله ایردی

کچ تیر کبی دست کمانداره . قالدك ای کندوکه دشمن

فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ پس چون کیم طالوت وکندو سیله ایمان کتورنلر

اول ایرمقی عبور ایتدیلر قالوا بیری بیرینه سویلدیکه لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ

وَجُنُودِهِ بوکون جالوت ولشکرینه مقاومت ایتمکه کوجمز یوقدر قَالَ الَّذِينَ

يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو اللَّهِ اول کیمسه لرکه تنکرینك جزاسینی کورمسنه اعتقاد

ایدرلر دیدیلر كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ نیچه ازکروه غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً چوق

اولان کروهه غالب اولدیلر بِإِذْنِ اللَّهِ تنکری تعالی فرمانیله وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

وخدای عز وجل صبر ایدیجیلر ایله درکه کندولرینی منصور ایدوب قوت

ویرور وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ وقچن کیم مؤمنلر جالوت ولشکرینه ظهور

ایدوب جنککه صف باغلدیلر قالوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا دیدیلر ای

پروردکار رمزا اوزرینه قتلا نمقدوك یعنی بزه چوق صبر ویر وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا

ودبانلرمزی جنکده بکشتر وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ وایمان منلر

اوزره بزه یاردم ویر فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ پس مؤمنلر کروه کفاری تنکرینك

توفیق عنایتیله بوزدیلر وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وحضرت داود علیه السلام

جالوتی اولدردی مرویدرکیم حضرت داودك پدری ایشا یدیجا وغلیله

طالوتك عسکرنده ایدی وحضرت داود انلرك کوچکی ایدی حق عز

وجل پیغمبرلرنه خبر ویردیکه جالوتی داود اولدرر طالوت بو معنادن آکاه

اولیجق حضرت داود ایستدی یولده کلورکن کندویه اوچ طاش خطاب

ایتدیکیم بزی آل تاکه جالوتی بزمله قتل ایده سن اول اوچ طاشی الوب

توربه سنه وضع ایتدی صف قتال باغلندقده حضرت داود مزبور

اولان طاشلری فلاخنه قویوب جالوته دوغری اتدی باذن الله جالوتك

دماغی انکله بر بار اولدی بلا توقف قالان لشکر شکسته اولدی بعده

طالوت قزینی حضرت داوده ویلندردی وپادشاهلق حضرت داود علیه

السلامه راجع اولدی شنده که حق تعالی بیوردی وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وحق

تعالی اکا پادشاهلقی ویردی وَالْحِكْمَةَ وپیغمبرلکی وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وایستدوکی

نسنه دن اکا اوکرتدی که زره ایشلمسی وجیوانلرك لسانینی فهم ایتمکدر وَلَوْلَا

دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ واکر تنکری تعالی ادمیلرك برمقدارینی برمقدا

رلریله صوندرمسیدی لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ یر یوزی بوزلوردی یعنی نوع انسانك جماعه

موجب اولان اموری ومصالح معطل اولوب زمیندن حاصل اولان منافع نابود اولوردی

وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ولکن ایزد جل وعلا خلق اوزرینه احسان

صاحبیدر تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ مزبور اولان حکایت تنکرینك قدرتی نشانلریدر نَتْلُوهَا

عَلَيْكَ بِالْحَقِّ دوغرولغله اوزرکه اوقورز وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ وبی شبهه

سن پیغمبرلکله مشرف اولانلردن سن

تِلْكَ الرُّسُلُ سنك معلومك اولان جماعت پیغمبرلردر فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ

انلردن برمقداری برمقدار اوزره مخصوص اولدقلری فضائل سببیله ایلرو

دوتدوق مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ اول پیغمبرلردن برکیمسه وارکه تنکری تعالی اکا

سویلدیر واول حضرت موسی علیه السلامدر وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وبعضیلرینی

پایه لرینی توجه قالدردی که انی وجوه متعدده ایله وبلند مرتبه لرله قالونلر

اوزره تفضیل ایتدی واول حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمدر وَآتَيْنَا

عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وحضرت مریم اوغلی مسیح علیه السلامه آشکارا

اولان معجزاتلری ویردك وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وانی جبرئیل علیه السلام ایله

مؤید قیلدق وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وتنکری تعالی استیدی

پیغمبرلردن صکره اولان انلرك دینی اختلاف ایدوب جنك ایتمزلردی مِنْ بَعْدِ مَا

جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ آشکارا اولان معجزلر کندولره کلدکدن صکره وَلَٰكِنِ اخْتَلَفُوا

ولکن اختلاف ایتدیلر فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ پس انلردن برکروه تنکرینك توفیقیله

معجزاتی تصدیق ایتدیلر وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وانلردن برکروه معجزاتدن یوز

دوندروب کفرا ایتدیلر وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وتنکری عز وجل استیدی

دینده اختلاف ایدوب صاوشمزلردی وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ولکن

تنکری تعالی ایستدوکی نسنه یی ایشلر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمان کلاون

کیمسنه لر أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ سزه رزق ویردکمز نسنه دن ارباب استحقاقه

ویرك یعنی اوزرکزه واجب اولان زکوتی ادا ایدك مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ

بر کون کلمدن اول که لَا بَيْعٌ فِيهِ نه ایچنده الم صاتم وار که تدارك مافات ممکن اوله
وَلَا خُلَّةٌ ونه دوستلق وار که بر دوست دوستنه حمایت ایله وَلَا شَفَاعَةٌ ونه
دیلك ایتمك وار که دیلکجی سببیله بر آدم نجات بوله وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ
وزکاتی ترك ایدنلر ستمکارلر کندولردر اَللّٰهُ صفات کمالیه جامع اولان ذات
لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وجودده درست معبود یوقدر الا کندو بی اَلْحَيُّ اول درست
معبود علی الدوام صاغ علیه متصفدر الْقَيُّومُ عالمك تدبیر ومحافظه سنك
همیشه قائمدر ولاندر لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ نه اویقلمق ونه اویقو
کندویی آلور لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ کوکلرده ویرده هر نه وار کندونك
مخلوق ومملوکیدر مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ کیمدر اول کیمسه که قتنده دیلك
ایده إِلَّا بِإِذْنِهِ مکر فرمانیله ایله يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ اهل سماوات
ونعمیلك امورین بوجهانده واوبرجهانده بیلور وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ
وانك معلوماتندن بر نسنه یه بیلکی یتشمزلر إِلَّا بِمَا شَاءَ الا اول نسنه یه که
ایستر علملری اکا محیط اوله وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ اسکمله سی کوکلری
ویری صیغدی و بو کلام حق تعالینك کمال عظمتنه مثالدر وَلَا يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا
وکوکلر و یرلك صاقلمسی کندویه زحمت ویرمز وَهُوَ الْعَلِيُّ وحدا وهامدن یوجه
کندودر الْعَظِيمُ غایت اولودر که جمیع ماسوائی جنابنه کوره مستحقردر
بلکه ایدکله کیم بو آیت کریمه آیت کرسی عنوانیله شهرت بولمشدر حقنده فخر
عالم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که هر کیم بش وقت نمازك عقبنده بو آیتی اوقور
جنته کیرمکه کندویه موتدن غیری نسنه مانع اولماز واکا مداومت ایتمز الا
صدیق یا عابد اولان کیمسه وهر کیم یته جق محلده انی اوقور تنکری تعالی کندویی
وقونشیسین وقونشیسنك قونشیسنی نیجه مسکن اولان ایولری امین قیلور
مرویدر که انصاردن بر کیمسه نك ایکی اوغلی حضرتك بعثتندن اسبق نصرانی اولوب
شامه کیتمشلر ایدی تجز دولت اسلامیه ظهوره کلدکدن صکره ایکی اوغللری شامدن
قدوم ایتدیلر پدر مشفق انلری یاپشوب که البته دین اسلامه کلورسز حق تعالی
بو آیتی منزل قیلدی که لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ دینی قبول ایتمکه اکراه اولماز قَدْ تَبَيَّنَ
الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ بی شبهه دوغری یول یولدن آزغونلقدن روشن اولدی یعنی
اسلام کفردن وحق باطلدن آیرلدی فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ پس هر کیم که

تنکریدن اوزکه معبود اولانلری کفر ایدر وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وتنکری تعالی یه ایمان کتورر
فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لوشك که محکم دوته بیک نسنه یه یاپشدی لَا انْفِصَامَ
لَهَا که اکا قرلمق وآیرلمق اولماز وَاللّٰهُ سَمِيعٌ وتنکری تعالی عروة الوثقی یه مستمسك
اولانلرك سوزینی کمال اوزره ایشیدیجیدر عَلِيمٌ نیتنی زیاده بیلیجیدر اَللّٰهُ وَلِيُّ
الَّذِينَ آمَنُوا تنکری تعالی ایمانه کلانلرك امورلرینه متولیدر يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ کفرك قرانلقلرندن ایمانك نورینه کندولرین چیقرر وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ
الطَّاغُوتُ وکفر ایدنلرك امورینه حقده معبود اولیانلر شیاطین واصنام متولیلردر
يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ایشقدن قرانلقلره کندولرین چیقرورلر یعنی روز
الستده اولان ایمانلرین کندولردن سلب ایدوب کفره داخل قیلورلر أُولٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ اول طائفه جهنم اهلیدر هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ایچنده همیشه
اقامت ایدن کندولردر أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ تعجب ایدوب نظر ایتمزمیسن
اول کیمسه یه یعنی نمروده که ابراهیم علیه السلام ایله مجادله ایتدی فِي رَبِّهِ
پروردکارینك وحدانیتی اثباتنده أَنْ آتَاهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ تنکری تعالی کندویه پادشاهلق
ویردکنه إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ مجادله ایتدیلر اول وقت که حضرت خلیل الله سویلدی رَبِّيَ
الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ پروردکارم اول کیمسه در که اجسامده زندکانلق وموتی خلق ایدر
قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ نمرود دیدی بن دخی صاغ قلیورم واولدیرم که مستحق قتل اولانلری
عفو ایدرم وبی کناه اولانی قتل ایدرم قَالَ إِبْرَاهِيمُ حضرت ابراهیم سویلدی فَإِنَّ اللّٰهَ
يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ پس الله عز وجل کونشی حالا چیقه جق یرندن چیقرور
فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ پس سن اکر ایتدکك دعواده صادقسك وار انی حالا باتجق
یرندن چیقر فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ پس کفر ایدن کیمسه یعنی نمرود مبهوت
اولوب حجتی منقطع اولدی وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ وتنکری
تعالی ستمکار اولان جماعته دوغری یول کوسترمز أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلٰى قَرْيَةٍ
بو کلام ماقبلنه اولان آیت اولنه معطوفدر بو اسلوبله که حضرت ابراهیم علیه
السلام ایله واقع اولان مجادله یی کوردکمی یا بر کوی اوزرنه کچن کیمسه کبی
کوردکمی وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا وحال بو که اول ویرانه اولوب دیوارلری
داملری اوزرنه دوشمشدی اشهر بودر که بو واقعه صاحبی حضرت عزیر علیه السلام

ایدی بیت المقدسی بخت نصر خراب ایتدکدن صکره فنا سی ایدوب بابلدن شهر
کوتوردی بعده حق تعالی آنی انلرک شرندن قورتاروب بیت المقدس سمتنه توجه
ایتدی اکا بینوا اولدقده بر ویرانه کوبه ارام ایتمکه نزول ایدوب بندوکی اشکی
قارشوسنه بغلدی انک بقیه اشجارندن بر مقدار انجیر واوزم دوشروب
انجیردن براز ییوب واوزمی صیقوب شیره سندن براز ایچدی بقیه‌سنی صاقلدی
چون اول کوی فنا سیله خراب کوردی قال دیدی انی یحیی هذه الله نیجه دیرلته
تکری تعالی احیا ایدر یعنی معمور وآبادان قیلور بعد موتها سکانی اولدکدن
صکره فاماته الله پس تکری تعالی انی اولدردی مائة عام یوز ییل ثم بعثه
صکره انی اوبکی شکل وهیئتیله زنده قیلدی قال کم لبثت حق تعالی اکا دیدی بو
مکانده نه قدر مدت مکث ایتدک قال لبثت یوما او بعض یوم حضرت عزیر
دیدی بر کون یا بر کوندن بر مقدارینی مکث ایتدم قال بل لبثت مائة عام حق تعالی
اکا دیدی کمان ایتدکلک کبی دکلدر سن بو مکانده یوز ییل اقامت ایتدک فانظر الی
طعامک وشرابک لم یتسنه بس بو ییجککه واچجککه بو دکلو مدت اوزرنده
کچمش ایکن اصلا متغیر اولمدی وانظر الی حمارک واشککه بونیجه چورمش و
لنجعلک آیة للناس وبو ایشی ایشلدک تاکه سنی خشره نشان وخلقه عبرت قیلاورز
وانظر الی العظام وحمارک کموکلری سمتنه بق کیف ننشزها نیجه اکا حرکت
ویروب بیری بیری اوستنه ترکیب ایلدز ثم نکسوها لحما صکره اکا ات
کیدررز فلما تبین له پس اولدم که احیای موتاده تکرینک آثار قدرتی حضرت
عزیره اشکارا اولدی قال اعلم سویلدی حالا مشاهده ایله بیلدم نته که بوندن
اسبق استدلال ایله بیلورم که ان الله علی کل شیء قدیر ● بی شبهه حق تعالی
هر نسنه نک ایجادینه واعادتنه زیاده قدرتی وار واذ قال ابراهیم ویاد ایله کوم کحن
خلیل الله سویلدی رب ارنی کیف تحیی الموتی ای پروردکارم بکا کوستر نیجه اولیلری
اولولری صاغ قیلورسن حضرت ابراهیم بو سؤالی ایتدی تاکه کندویه علم معاینه
حاصل اوله قال او لم تؤمن ایزد عز وجل حضرت ابراهیمه سویلدی تصدیق ایتمدکمی
که بن اولولری صاغ قیلورم قال بلی حضرت ابراهیم سویلدی که بلی تصدیق ایتدم و
لکن لیطمئن قلبی ولکن اول سؤالی ایتدم تاکه کوکلم انک مشاهده سیله ارام

بیلا ایله قال فخذ اربعة من الطیر حق تعالی ابراهیمه سویلدی پس قوشلر نوعندن دورت
نسنه ال کوکرجین وطاووس وقرغه وخروس فصرهن الیک بونلری یانکه آل
وبر خوش تأمل ایله تاکه ماهیتلرینی بر خوشجه بیله سن ثم اجعل علی کل جبل منهن
جزءا صکره یانکده اولان طاغلردن هر طاغ اوزرینه انلردن بر پاره قیل ثم ادعهن
بعده اول قوشلری اوزیکه چاغر یاتینک سعیا سکا شتابله کلورلر واعلم ان الله
عزیز حکیم ● وعین الیقین ایله بیل که تکری تعالی طلب ایتدیکی نسنه‌یی ایجاد
ایتمکه عاجز دکلدر ● مرویدر که حضرت ابراهیم امر اولندیکه اول قوشلری
بوغازلیوب باشلرینی یاننده باشقه قویه بعده جمیع بدنلرینی پاره پاره ایدوب
قارشدرقدن صکره هاونده دوکه پس انلری دورت پاره ایدی حصه ایدوب هر
بر حصه سنی بر طاغ اوزرینه وضع ایده اندن صکره باشلری یاننه الوب هر قوشی
آدیله چاغره حضرت ابراهیم بو منوال اوزره ایشی ترتیب ایلدی خدایه والجلال یک
فرمانیله هر بر قوشک اجزاسی طاغلردن باشلرنه وضع اولنان اجزادن ایرلوب بر
بره کلدی پس صورت اصلیه سنه کیروب باشلری سمتنه یورودیلر مثل
الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله تکری یولنده مالرینی بذل ایدن کیمسه‌لرک
ایتدکلری بذلک صفتی کمثل حبة بر دانه‌نک صفتی کبیدر که انبتت سبع
سنابل یدی خوشه بردینلی بتوردی فی کل سنبلة مائة حبة هر بر خوشه‌ده
یوز دانه والله یضاعف لمن یشاء وتکری تعالی ایستدوکی کیمسه‌نک ثوابنی
اخلاصی حسبیله ارتورر والله واسع وحق تعالی چوق عطالودر که برک ویرمکله
بدی بتمز وزیاده ویرور علیم ● نفقه ایدنلرک نیتنه بیلیجیدر الذین
ینفقون اموالهم فی سبیل الله اول کیمسه‌لرکه تکری یولنده مالرینی ویررلر
ثم لا یتبعون ما انفقوا منا ولا اذی صکره ویردکلری نسنه‌یه منت و
انجتمک ایله بشنمرلر یعنی فقیره بر نسنه‌یی احسان ایدنلر انی سوز ایله
و فعل ایله انجتمزلر ● روایت کبیره حضرت عثمان رضی الله عنه حضرتلری نازل
اولدی چونکه جیش العسره سفرینده بیک دوه ولوازمیله تجهیز ایتدی وعبد الرحمن
بن عوف رضی الله عنه شاننده چونکه اول سفرده حضرتلرینه درت
بیک درهم کتوردی لهم اجرهم عند ربهم بونلره ویردکلرینک ثوابی
کندولره مقرردر ولا خوف علیهم ونه اولرلرنه قورقو واردر ولا هم یحزنون

وثنا ندر عمتاك اولوزلر قول معروف كوزل سوز ايله ديلنجى يه دونمك و مغفرة ودخى ديلنجينك ايدوكى الحاحي عفو ايتمك خير من صدقة بر صدقه دن يكدر كه يتبعها اذى اول صدقه ندنكه سنك ايتمك اولا والله غني وحق تعالى بايدر اول كيمسنه لرك صدقه ايتمكلرندن كه صدقه لرينك ايرمقبين منت و اذا انك خاشاكيله مكدر قيلورلر حليم صدقه سنك منت ايدنلرك عقوبتني تعجيل ايتمز يا ايها الذين امنوا لا تبطلوا صدقاتكم بالمن والاذى اى ايمانه كلانلر كيمسنه لره ويردككوز صدقه لرك ثوابنى منت و ايتمكله بطال ايتمكوز كالذى ينفق ماله رئاء الناس اول كيمسه كبى كه مالنى خلقه كوسترمك ايچون عطا ايدر ولا يؤمن بالله وتنكرى تعالى يه ايمان كتورمز واليوم الآخر وهم روز قيامتك وقوعنه دخى فمثله پس اول كيمسه نك حالى انفاقنك كمثل صفوان بر حمواد طاشك حالى كبيدر كه عليه تراب اوزرنده توپراق اوله فاصابه وابل پس اكا بر ايرى دمله لى يغمور دكوب فتركه صلدا انى توپراقدن پاك وصاف قيلدى لا يقدرون على شيء مما كسبوا اول رياكار لر ندقلرى شيدن بر نسنه اوزره كوجلرى اولماز يعنى ريا ايله انفاق ايدكلرى نسنه دن بر شيله انتفاع ايتمزلر والله لا يهدي القوم الكافرين

وحق تعالى كافرلر انتفاعى ايدوك ايتمكه ارشاد ايتمز ومثل الذين ينفقون اموالهم ابتغاء مرضات الله وتثبيتا من انفسهم وتنكرى رضاسين ايستمكه ونفسلرندن صادق ولانه يقينى بكشترمكه مالرين عطا ايدنلر كيمسنه لرك نفقه لرينك صفتى كمثل جنة بربوة يوكسك يرده دوشمش بر باغ كبيدر كه اصابها وابل اكا بر عظيم يغمور دكوب فآتت اكلها ضعفين ميوه سين ايكى قات ويردى فان لم يصبها وابل فطل پس اكا بر عظيم يغمور دكمز ايسه از يغمور اكا كفايت ايدر يعنى بو مقوله اديملرك حالى تنكرى تعالى قتنده يوكسك يرده اولان قيح اولمش بر باغه بكزر وچوق و از ايتدكلرى انفاقلرك عوضين بولمقلرنده چوق و از يغمور بكزر و مراد بوكه انلرك نفقه سين حق تعالى ايترمز و اكا اولدرى حسبيله تفاوت ايدر والله بما تعملون بصير وحق سبحانه وتعالى ايشلدككز نسنه يى زياده مشاهده ايلر هر كسه حالنه كوره جزا ويرور نيته ريا ايله صدقه ويرنلره بر مثال قتوريخ

پس بيوردى ايود احدكم ايا بيركوزايستر يعنى هيچ ايستمز كيم ان تكون له جنة من نخيل واعناب خرمالر واوزوملردن بر باغچه اوله كه تجري من تحتها الانهار اشجار لرى التندن ايرمقلر اقه له فيها من كل الثمرات ايچنده مومنلردن كندويه اوله وخرما و اوزوم شرفيتلرى جهتيله يالكز ذكر اولنديلر واللا لفظ ثمرات انلرى دخى شامل واصابه الكبر وحال بو در كه اول باغ صاحبنه پيرلك دكدى وله ذرية ضعفاء و اكا كيچندن عاجز اوشاقلر اوله فاصابها اعصار فيه نار فاحترقت پس اول باغه بر شدتلى يل كه ايچنده اتش اوله دكوب اندن يانه دى يعنى بر كيمسنه نك حالى كيم دنياده ريايله ايدوب صدقه ويره و روز جزا اولدقده ايدوكى صدقه دن بر مدد ايسته يجك ان نا بود بوله اول كيمسنه نك حالنه بكزر كه بر كونه باغ صاحبى اوله صكره باشنه اول حال كله كذلك يبين الله لكم الآيات تنكرى تعالى صدقه خصوصنه ايدوكى بيانى كبى سزه نشانه لرى بيان ايدر لعلكم تتفكرون

شايدكه انلرده تامل ايدوب اعتبار ايلميه سز يا ايها الذين امنوا انفقوا من طيبات ما كسبتم اى ايمانه كلانلر كيمسنه لردن قزاندككوز نسنه نك پاكيزه لرندن تصدق ايدك ومما اخرجنا لكم من الارض وبيزدن سزه چيقرتدكموز حبوب وثمر نك پاكيزه لرندن انفاق ايدك ولا تيمموا الخبيث منه تنفقون اوندن ناكس اولان نسنه يى اندن قصدا ايتمكوز وبزمكى تقدير ايدككز حالده ولستم بآخذيه الا ان تغمضوا فيه وحال بو كه سزه ويرلورسه كوز يومكسزين اكا الجى اولمز سز واعلموا ان الله غني حميد وبيلك كيم بى شبهه ايزد عز وجل انفاق ايدككزه محتاج دكلدر انجق نفعكوز ايچون سزه انفاق ايتمكله امر ايتدى حميد مالندن پاكيزه اولان نسنه يى ويرنلرك صدقه سين قبول ايدوب مكافاتين ايدر الشيطان يعدكم الفقر ابليس لعين سزه فقرى وعده ايدر يعنى انفاق محلنده شيطان سزى فقر ايله قورقوتدرر ويأمركم بالفحشاء وبخل ايتمكه سزه فرمان ايدر والله يعدكم مغفرة منه وحق سبحانه وتعالى احساننده كناهلرين عفو وعده ايدر وفضلا ودخى ويرديكى نسنه يى دنياده يا اخرتده زياده ايلر والله واسع وحق تعالى متقبلدر چوق عطا ايدر عليم اسخيالرك نيتن بيلجيدر يؤتي الحكمة من يشاء ايستدكى كيمسنه يه علم تحقيقين اعتنا ايدر ويرور ومن يؤت الحكمة وهر كيمه كه حكمت ويرلورسه فقد اوتي خيرا كثيرا بى شبهه

وعملكم

اکا چوق خیر ویرلدی وما یذکر الا اولوا الالباب ۞ وآیات مذکوره ایله
بر کیمسه متعظ اولوب پند الماز الا ارباب عقول اولان کیمسنه لر وما
انفقتم من نفقة ونفقه مقوله سندن هر نسنه یی که صرف قیلدکز از یا چوق
اخلاص ایله یا ریا ایله او نذرتم من نذر یا اوزرکزه واجب قیلدکز نذر قسمندن
طاعتده یا معصیتده فان الله یعلمه بی شبهه حق سبحانه وتعالی انی بیلور سزلره
کوره سزی جزا ویرور وما للظالمین من انصار ۞ ومعاصیده مالکزی تبذیر
ایدن ستمکارلره یاردم ایدیجی یوقدر ان تبدوا الصدقات اکر ویردککز صدقه لری
اشکارا ایدرسکز فنعما هی کوزل نسنه در انلری اشکارا اولمسی وان تخفوها
وتؤتوها الفقراء واکر انلری کیزلیوب فقرایه ویررسکز فهو خیر لکم کیزلمسی
سزه زیاده یخشیدر ویکفر عنکم من سیئاتکم وحق تعالی سزدن کناهلرکزی محو
ایدر والله بما تعملون خبیر ۞ وحق تعالی ایشلدککز نسنه یی بیلیجیدر کتوردکی
انصارا سلامه کلمدن اول یهود ایله آنلرک اولوندن رضاع ومصاهرت سببیله
اوزرلرینه انفاق ایدرلردی چون شرف اسلام ایله مشرف اولدیلر یهود
اوزره انفاق ایتمکی مکروه کوردیلر حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه
بو صورتی عرض ایلدیلر بو آیت کریمه نازل اولدیکه لیس علیک هدیهم
جهتده دلیل دوغری یول بولدرمق اوزرکه لازم دکلدر ولکن الله یهدی
من یشاء ولکن حق تعالی دیلدکی کیمسه یی یول بولمغه موفق قیلار وما
تنفقوا من خیر واوزرکزه واجب اولمیان مالدن هر نه ویررسکز
فلانفسکم جانلرکزه دونر نسترسه منفق علیه مؤمن اولسون ایسترسه
کافر اولسون وما تنفقون الا ابتغاء وجه الله ورضای مولی صدقه یی
ویرمزسکز الا تنکرینک ثوابنی طلب ایتمکیچون وما تنفقوا من خیر یوف
الیکم ومالکزدن هر نه یی که صرف قیلورسکز ثوابی مع الزیاده واصل اولور
وانتم لا تظلمون ۞ وحال بوکه سزه ستم کورنمش قیلنمز یعنی عملکزک
ثوابندن بر شیء سزدن نقصان اولنماز للفقراء تصدق فکری یوقسللره
ویرک الذین احصروا فی سبیل الله اول یوقسللر کیم تنکری یولنده یعنی
جهاد ایتمکه الی قوندیلر لا یستطیعون ضربا فی الارض جهاد ایله
مشغول اولدقلرندن اوتری یر یوزنده تجارت ایتمکیچون قدرتلری یوقدر

یحسبهم الجاهل اغنیاء من التعفف ایتدکلری عفتدن اوتری حاللرینی بیلمیان کیمسنه
کندولرینی دولتمند صانور لا یسألون الناس الحافا ومیلردن بر نسنه استمزلر الحافا
الحاح وابرام یوزندن والحاصل هیچ سؤال ایتمزلر وما تنفقوا من خیر ومالکزدن
هر نسنه یی که فقرایه مصروف قیلورسکز فان الله به علیم ۞ بی شبهه حق
تعالی انی اوزره بیلیجیدر الذین ینفقون اموالهم باللیل والنهار سرا وعلانیة
شول کیمسنه لرکیم کیجه وکوندز نهان واشکارا وکیزلی مالکرینی حق یولنده بذل ایدرلر بو
آیت کریمه حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه شاننده نازل اولدیکیچون مالک
اولدوغی قرق بیک التونک اون بیکنی کیجه واون بیکنی کوندز واون بیکنی کیزلی
واون بیکنی اشکارا رضاء الله ایچون انفاق ایتدی فلهم اجرهم عند ربهم پس
ثوابلری پروردکارلری قتنده کندولره مقرردر ولا خوف علیهم ولا هم یحزنون
۞ ونه اوزرلرینه قورقو اولور ونه اندوهناک اولورلر الذین یأکلون الربوا
شول کیمسنه لرکیم معامله ایتدکلرنده ربوا یرلر لا یقومون قبرلرندن قالقمزلر الا
کما یقوم الذی یتخبطه الشیطان من المس الا اول کیمسنه نک قالقمسی کبی که
جنوندن اوتری کندوسی جن قالدروب یره چالر ذلک بانهم قالوا اول عذاب
انلره اول سببیله اولدیکه کندولر دیدیلر انما البیع مثل الربوا بوندن غیری بر نسنه
یوقکه خرید وفروخت ربا کبیدر واحل الله البیع وحرم الربوا وحال بوکه ایزد
عز وجل الم صاتمغی حلال ایدوب ربایی حرام قیلدی فمن جاءه موعظة من ربه
پس هرکیم که پروردکارندن کندویه ربادن نهی ونصیحت پند کلوب فانتهی
انی قبول ایتمکله ربا یمکدن ترک ایتدی فله ما سلف ربا تحریم اولنمزدن اول الدغی
نسنه کندویه در وامره الی الله واناک ایشی تنکری یه مفوضدر دیلرسه عفو ایدر
دیلرسه مؤاخذه ایدر ومن عاد وهر کیم که ربانک تحلیلنه دوندی فاولئک
اصحاب النار اول کیمسنه که ربایی حلال کوردیلر جهنمیلردر هم فیها خالدون
۞ کندولر انده علی الدوام اقامت ایدرلر یمحق الله الربوا حق تعالی ربایی
مالی نابود قیلار ویربی الصدقات وصدقه لرک ثوابین ارتوروب ایچندن چیقدیغی
ماله برکت صالور والله لا یحب کل کفار اثیم ۞ وحق سبحانه وتعالی
حرامی حلال ایتمکله منکر اولان هر کناهکاری سومز ان الذین آمنوا بی
شبهه ایمانه کلدن کیمسنه لر وعملوا الصالحات وکوزل عمللر ایشلدیلر واقاموا

الصلوة ونمازنی قیلدیلر وآتوا الزكوة وواجب اولان صدقه‌یی ویردیلر لهم
اجرهم عند ربهم پروردگارلری قتنده جزالری كندولره ثابت اولور
ولا خوف علیهم ونه اوزرلرنه قورقو واردر ولا هم یحزنون ۞ ونه انلر
غمناك اولورلر ۞ مرویدركه قریش طائفه‌سی ثقیف طائفه‌سنه
ربا ایله بورجلری وار ایدی قچن بورجلرك وعده‌سی حلول ایتدی بورجلرینی
مطالبه ایتدیلر حق تعالی بو آیتی منزل قیلدیكه یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله
ای ایمانه گلن كیمسه‌لر تكریدن خوف ایدك وذروا ما بقی من الربوا
وخلق اوزره شرط ایتدیككز ربانك بقایاسنی ترك ایدك ان كنتم
وار ایسه‌كز مؤمنین ۞ ایمان گتوردیلر فان لم تفعلوا پس اگر ربا المسمّی
ترك ایتمزسه‌كز فأذنوا بحرب من الله ورسوله بیلك كه تكریدن وپیغمبرندن
سزه برجنك اولور ۞ مرویدركه قچن ثقیف طائفه‌سی بو آیت كریمه‌یی
ایشتدیلر دیدیلر كه تكرینك وپیغمبرینك جنكنه طاقت گتورمزز وان
تبتم فلكم رؤس اموالكم واگر ربانك یمیسندن توبه ایدوب وازگچرسه‌كز سرمایه‌كز
سزه‌در كه لا تظلمون نه ارتوق المغله ستم ایدرسز ولا تظلمون ۞ ونه راس
مالدن اكسلمكله ستم اولنورسز وان كان ذو عسرة و بر بورجلو یوقسللق ایله
اولور ایسه فنظرة الی میسرة پس انك اوكنجه‌دك مهلت ار لنخلیه وان تصدقوا
خیر لكم وبو بورجلو اوزرنه صدقه ایتمككز كه ذمتنی ابرا ایدرسز سزه خیرلودر ان
كنتم تعلمون ۞ اگر بیلور ایسه‌كز واتقوا یوما وبر گوننك عذابندن خوف
ایدك كه ترجعون فیه الی الله ایچنده تكرینك مكافاتنه دونرسز ثم توفی
كل نفس ما كسبت صكره هر نفسه قزاندیغی نسنه كندویه ویریلور وهم لا یظلمون
وحال بوكه انلر ستم اولنمزلر ۞ یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه گلان كیمسه‌لر
اذا تداینتم بدین قچن بیر كز بیر كزه بر بورج ویررسه‌كز الی اجل مسمّی بر معین وقته‌دك
فاكتبوه پس انی بر صحیفه‌ده یازك ولیكتب بینكم كاتب بالعدل واراكزده
بر یازیجی دوغریلق ایله یازسون یعنی مالك اومدنلرینه زیاده ونقصان ایتمیه‌سون ولا
یأب كاتب ان یكتب كما علمه الله وبر یازیجی امتناع ایتمسون كه یازه تكریسی
تعلیم كندویه اوگرتدیكی گبی یعنی شرعه موافق یازسون فلیكتب پس یازسون كه
یازیجی گركدر ولیملل الذی علیه الحق واول كیمسه كه بورج اوزرنده‌در كاتبه

تمسكك مضمونینی سویلیسون ولیتق الله ربه ولا یبخس منه شیئا وبر بورجه كاركه
اولان تكریدن خوف چكوب اندن بر نسنه اكسك ایتمسون فان كان الذی علیه
الحق سفیها پس اگر اوزرنده بورج ثابت اولان كیمسه بی عقل ومبذر اوله او
ضعیفا یا صغیر یا شیخ فانی اوله او لا یستطیع ان یمل هو یا كندو تقریر ایتمكه قادر اولمیه
فلیملل ولیه بالعدل پس بونلرك نیابتندن انصاف ایله تقریر ایتسون واستشهدوا
شهیدین من رجالكم واتدیككز معامله اوزرنه مسلمانلرك كیشیلرندن ایكی طانوق
طانقلق ایتمكه طلب ایدك فان لم یكونا رجلین پس طانقلر ایكی كیشی اولمز ایسه
فرجل وامرأتان بر كیشی وایكی قاری طانقلق ایتسونلر ممن ترضون من الشهداء
طانقلردن پسند ایتدیككز كیمسه‌لردن چونكه قاریلرك شهادتنده تعدد شرط
ایتدیلر انك علتی بیان ایدوب بیوردیكه ان تضل احدیهما فتذكر احدیهما الاخری
یعنی قاریلرك تعددی اول سببدندر كه بیری شهادتی اونودرسه او بیری
یادنه گتورر ولا یأب الشهداء اذا ما دعوا وامتناع ایتمسونلر طانقلر شهادت
ایتمكه دعوت اولنورلر ولا تسئموا ان تكتبوه وبو بورجك یازمسندن ملال
ایتمكز صغیرا او كبیرا بورج كوچك اولسون یا بیوك الی اجله معین وقتنه‌دك
كه مدیون اولان كیمسه انی تعیین ایتمشدر ذلكم اقسط عند الله اول یازمقكز
تكری قتنده زیاده عدللودر واقوم للشهادة و طانقلق ایتمكه زیاده دوغرولقدر
وادنی ان لا ترتابوا وبو بورجك مقدارنده وشهودك صحتنده شك ایتمككزه زیاده
یقیندر الا ان تكون تجارة حاضرة تدیرونها بینكم مگر بر ماده اولسون تجارت
اوله كیم انی اره‌كزده گزدیررسز یعنی دستبدست ونقد بنقد معامله ایدرسز
فلیس علیكم جناح الا تكتبوها پس انی یازمدیغكز اوزرنزه گناه یوقدر اولمانا اگر انی یازمزسز
واشهدوا اذا تبایعتم وشاهدلر دوتك قچن الش ویریش ایدرسز وآلیش ویرلرده
مذكور اولان صیغه امرلر اغلبا ندب فقها استحباب ایچوندر ۞ ولا یضار
كاتب ولا شهید ویازیجی وطانوق ضرر چكدیرلمسون یعنی یازیجی یازمقدن
اكلنمسون وشاهد شهادت ایتمكه جبر اولنمیه وان تفعلوا واگر ضرر
ویرمك اولنورسه بی ایشلرسز فانه فسوق بكم پس بو شبهه اول ایشكزه
منهی اولدوغینك ایشلمسی فرماندن طشره چیقمقدر ضرری سزه ایرر
واتقوا الله وتكریدن خوف ایدك ویعلمكم الله وحق تعالی سزه احكامی اوگردر

وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞ واﷲ عز وجل هر نسنه‌یه زیاده بیلیجیدر وَاِنْ كُنْتُمْ
عَلٰى سَفَرٍ واکر سفرده اولورسڭز وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا وبر کاتب بولمدیکڭزکه سزڭ عملڭك
یازه فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ پس قبض اولنمش رهنلر آلنسون فَاِنْ اَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا
پس اکر بیرکز بیرکزی امین دوتر فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهُ امانت ویرلدن
کیمسه یعنی مدیون کندویه ویرلان امانتی یعنی بورجنی ویره ۞ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ
رَبَّهُ وخیانت ایتمیه پروردکاری اولان تنکریدن قورقسون وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ
وپنهان ایتمکز اولان درست طانقلغی صاقلمکز وَمَنْ يَكْتُمْهَا وهر کیم انی صاقلرسه فَاِنَّهُ
اٰثِمٌ قَلْبُهُ پس شبهه‌سز اناک کوکلی کنهکاردر وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۞
وخدای لایزال ایشلدککز نسنه‌یه زیاده بیلیجیدر لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
کوکلرده و یرده اولان مخلوقات تنکری تعالی‌نك قبضهٔ تصرفنده‌در وَاِنْ
تُبْدُوا مَا فِي اَنْفُسِكُمْ واکر قلبڭزده اولان نسنه‌یی آشکاره ایدرسڭز اَوْ تُخْفُوهُ یاکزلی
ایدرسڭز يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ حق تعالی انکله سزی محاسبه ایدر فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
پس استدکی کیمسه‌نك کناهنی فضل وکرمیله مغفرت ایدر وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
واستدوکی کیمسه‌یی اشکنجه ایدر وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ وحق تعالی هر نسنه
اوزرینه زیاده کوجلودر ۞ کتوردیلر که چون بو آیت کریمه نازل اولدی صحابهٔ کرام
اضطرابه دوشوب سرور کائناتك حضور عزتنه کلوب دیدیلر یا رسول الله
طاقتمزده اولمیان نسنه ایله تکلیف اولندق حضرت صلی الله علیه وسلم انی
استغفار ایدیجك دیدیلر یا رسول الله قلوبمزده خطور ایدن معاصینك ارتکابی
دفعی بزه ممکن میدر که حضرت ذو الجلال والاکرام بزدن انلرك محاسبه‌سین الیه
ایسه حضرت صلی الله علیه وسلم انلره بیوردیکه سز دخی بنی اسرائیل کبی اولمق
ایسترمسز که دیدیلر سمعنا وعصینا تاکه اولنلره نیجه نیجه بلا مسلط اولدی
سز لاکن اولان سمعنا واطعنا سویلیك ۞ پس صحابهٔ کرام سید الانامك
کلامیله اطمئنان بولدیلر ایدوب دیدیلر سمعنا قوله واطعنا امره بو سوزلرك
برکتیله مشکل صانیلدقلری ایشی تخفیف وکندولرین مدح ایدوب بیوردیکه
اٰمَنَ الرَّسُولُ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ پیغمبر صلی الله علیه وسلم پروردکارندن
کندویه ایندرلان نسنه‌یه ایمان کتوردی وَالْمُؤْمِنُونَ وایمانه کلان کیمسه‌لر دخی
اکا ایمان کتوردیلر كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ جمله لری

تنکری‌نك وحضرتنه وفرشته‌لرینك وجودلرینه وکتابلرینك وپیغمبرلرینك
حق اولدقلرینه ایمان کتوردیلر لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ دیمشلردر که پیغمبرلرندن
برکیمسه‌نك ارا سنده ایرمزوز یعنی جمله پیغمبرلری تصدیق ایدرز یهود ونصاری
کبی که کیمسه‌یه کفر ایدوب کیمیسین تصدیق ایدیلر وَقَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا
ومؤمنلر دیدیلر که فرمانڭی ایشیدوب قبول ایتدك غُفْرَانَكَ رَبَّنَا ای
پروردکارمز مغفرتڭی طلب ایدرز وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۞ ودونه‌جك
سنك سمتڭدر لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا حق تعالی هیچ بر نفسی بر ایشله
فرمان ایتمز الا که کوجی یتدیکی مقداری اوله لَهَا مَا كَسَبَتْ حسنادن قزاندیغی
نسنه‌نك ثوابی کندویه‌در وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ وسیئاتدن قزاندوغی
نسنه‌نك مکافاتی کندویه‌در چون امت محمدڭ لطف وکرمیله مستحقی
تخفیف ایلدی کندولری تخفیف طلب ایتمك طریقنی بیان ایدوب بیوردیکه
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا اَوْ اَخْطَاْنَا ای پروردکارمز بزی معذب
ایتمه اکر اونتمق ایله یا قصدسزلکله بزدن بر کناه صادر اولورسه رَبَّنَا ای
پروردکارمز وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اِصْرًا واوزرمزه بارکران یوکلتمه كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا نته که انی بزدن اسبق اولان کیمسه‌لر اوزرینه یوکلتدڭ
رَبَّنَا ای پروردکارمز وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وکوجمزده اولمیان
نسنه‌یی بزه یوکلتمه وَاعْفُ عَنَّا وکناهلرمزی محو ایت وَاغْفِرْ لَنَا وذنوبمزی
پوشیده قیل وَارْحَمْنَا وبزی احسانڭله اسیرکه اَنْتَ مَوْلٰينَا افندمز سن سین
فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۞ پس کافر اولان جماعت اوزرینه بزه یاردم ایت
۞ زیرا افندینك شانی بودرکه قوللرینه یاردم ایده ۞ مرویدرکیم چون حضرت
صلی الله علیه وسلم بو دعالرله دعا ایتدی حق تعالی کندویه دیدی که هر
استدوککز نسنه‌لری سزه ویردم ۞ ودخی روایت اولندیکیم حضرت صلی
الله علیه وسلم بیوردی هر کیم سورهٔ بقره‌نك اواخرنده اولان ایکی آیتی بر کیجه
اوقورسه اول ایکی آیت اکا کفایت ایدر ۞ ودخی بیوردیکه اول سوره که ایچنده
۞ بقره ذکر اولنور قرآنك چادریدر ۞ پس آنی اوکرنك ۞
۞ زیرا آنی اوکرنمسی برکتدر وترکی ایتمسی حسرتدر ۞
۞ وباطل لر آنك اوکرنمسنه طاقت کتوره‌مزلر ۞

سورة آل عمران مدنية ومائتا آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الم ۞ معناسنی حق تعالی یه مفوضدر الله لا اله الا هو خدای عز وجل معبود اولمغه سزاوار کندوسیدر غیرکمسنه عبادته سزاوار اولماز الحی زنده در که جمیع عالمک صاغلغی اندن ظهور ایتدی القیوم ۞ دائم و باقیدر که قراشیلر بقاسنی انکله بولور نزل علیک الکتاب بالحق قرانی اوزرکه درستلکله ایندردی مصدقا لما بین یدیه ایلروسنده اولان کتب سماویه یه اصول دینده موافق اولدیغی حالده وانزل التوریة والانجیل من قبل وتوراة وانجیلی قراندن اسبق موسی وعیسی علیهما السلام اوزرینه ایندردی هدی للناس خلقه یول کوستریجی اولدقلری حالده وانزل الفرقان ۞ ودخی حقی باطلدن آیرن معجزاتی ایندردی ان الذین کفروا بآیات الله بی شبهه تنکرینک وحدانیتنه دلالت ایدن نشانلرک کفر ایدن کمسنه لر لهم عذاب شدید ۞ بک اشکنجه انلرکدر والله عزیز وایزد متعال کفاری عذاب ایتمکه غایتله کوجلودر ذو انتقام ۞ مجرمه عقوبت ایتمکلک ایه سیدر که انلرک ایتدوکی عقوبت کبی بر نسنه ایله منسزا ان الله لا یخفی علیه شیء فی الارض ولا فی السماء تحقیقا که حق سبحانه وتعالی اوزرینه بیرده وکوکده بر نسنه پوشیده اولماز جمله یه کندوسی داناندر هو الذی یصورکم فی الارحام انالرکز رحملرنده سزی خلق ویرن کیمسنه کندوسیدر کیف یشاء ایستدوکی کبی خواه ارکک خواه دیشی خواه صیاه خواه بیاض لا اله الا هو حقیله عبادت اولنمش بر معبود یوقدر الا کندوسیکه حقیله عبادت اولنور العزیز هرکسه غالب الحکیم ۞ ایشی محکم ایدر هو الذی انزل علیک الکتاب اوزرکه قرانی ایندرن کندوسیدر منه آیات محکمات اول کتابک بر مقداری درستایلردر که الفاظ ومعانیسی فهم ایتمکه صعوبت اولمیه هن ام الکتاب قرانک اصلی ومبناسی انلردر واخر متشابهات وبر مقداری متعدد معنالر محتملردر که انلردن مقصود اولان معنی خلقه ظاهر اولماز فاما الذین فی قلوبهم زیغ پس اما اول کیمسنه لر که کوکللرنده اکریلک وار فیتبعون ما تشابه منه اندن متشابه

اولان نسنه یه پیروولک ایدرلر ابتغاء الفتنة خلقی شک وتلبیسه صالمق ایستدکلری ایچون وابتغاء تأویله وخواهشلرنه کوره انی تأویل ایتمکه طلب اولدقلری ایچون وما یعلم تأویله الا الله واندن مراد اولان معنایی حق تعالیدن غیری کیمسنه بیلمز والراسخون فی العلم ودانشده ثابت قدم اولانلر یقولون آمنا به دیرلر که بز انکا ایمان کتوردک کل من عند ربنا قمو محکمات ومتشابهات پروردکارمز قتندندر وما یذکر الا اولوا الالباب ۞ وپندی نصیحتی قبول ایتمزلر الا ارباب عقول اولانلر ربنا لا تزغ قلوبنا بودخی انلرک کلامیدر ای پروردکارمز کوکللرمزی دوغری یولدن منحرف قیلمه بعد اذ هدیتنا دوغری یوله بزی کوستردکدن صکره وهب لنا من لدنک رحمة و یانکدن بزه بیر اسیرکملک باغشله انک انت الوهاب ۞ که بی شبهه مرعطایی کما ینبغی بغشلیان سن سین ربنا انک جامع الناس ای پروردکارمز تحقیقا که سن خلقی مولرندن صکره یغیجی سین لیوم لا ریب فیه بر کون ایچون که وقوعنده شک یوقدر ان الله لا یخلف المیعاد ۞ تحقیقا که حق سبحانه وتعالی حشر ونشر شانندن ایتدوکی وعده یی خلاف ایتمز ان الذین کفروا بی شبهه که کفر ایدن کیمسنه لر لن تغنی عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شیئا اموالری واوغلانلری تنکرینک عذابندن بر نسنه کندولرندن دفع ایتماز واولئک هم وقود النار ۞ واول کروه جهنم اتشنک یاقجق نسنه کندولردر کدأب آل فرعون بونلرک عادتی فرعونک اتباعینک عادتی کبیدر والذین من قبلهم وآل فرعوندن اسبق اولانلرک عادتی کبیدر که کذبوا بآیاتنا پیغمبرلرمزک معجزاتلرینی یلان دوتدیلر ۞ فاخذهم الله بذنوبهم پس حق تعالی انلری کناهلری سببیله معذب ایلدی والله شدید العقاب ۞ وایزد جل وعلا کنهکارلره عقاب بک در قل للذین کفروا سویله یا محمد کفر ایدن کیمسنه لره یعنی مدینه ده اولان جهودلره که احد وقعه سنده شاد اولمشلر ایدی ستغلبون یعنی اول که مغلوب اوله سز وتحشرون الی جهنم ودوزخه جمع اولنورسز وبئس المهاد ۞ ویمان ارام ایلجک مکاندر جهنم قد کان لکم آیة تحقیقا که سزه بر نشانه علامت وار ایدی فی فئتین التقتا ایکی کروهده

شانلرکه بدر جنکنده بیری بیرینه مقابل اولدی فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
بر کروه که اوچ یوز اون اوچ آدم ایدیلر تکری تعالی یولنده جنک ایدیلر وَأُخْرَى
كَافِرَةٌ و اوبر کروه که طقوز یوز اللی ایدیلر ایمان سزدرلر يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ
الْعَيْنِ مسلمانلرک کروهی کافرلر کروهی ایکی کندولر کبی کورلر کوز کورمکله یعنی آشکارا
کورلر کوزدلر و اکرچه بونلر مذکور اولان عدده بناء کفار مسلمانلرک کوره اوچ
قات ایدیلر لکن چون حق تعالی مسلمانلره وعده اتمش ایدی که بیرکز کفارک
ایکسنه دکر بونلر اول اوچ قاتی ایکی قات ایله ذکر ایلدی تا که وعده الهیه
ایله مستظهرلر اولوب جنکه یوز دوته لر وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ و ایزد
جل وعلا یاریم ویله ایتدوکی کیمسه یه قوت ویرر إِنَّ فِي ذَلِكَ بی شبهه اول
آز کروهک غلبه سنده لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ ● بصیرتلو اصحابنه بر نشانه
و نصیحتدر زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ آرزولر ولونه جق نسنه لرک محبتی خلق
ایچون دبزندی مِنَ النِّسَاءِ بو و ما بعدنده مذکور اولان اشیاء ما قبلنه بیاندر
یعنی آرزو اولنه جق نسنه لر قاریلردر وَالْبَنِينَ و اوغلانلر وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ
مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ و التون و کمشدن جمع اولنمش چوق مال وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ
و طمغه لنمش آتلر وَالْأَنْعَامِ و قویونلر و دوه و صغرلر وَالْحَرْثِ و اکین ذَلِكَ
اول مذکور اولان اشیاء مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا تفرضا غلغله کچینمکیدر وَاللَّهُ
عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ ● و کوزل دونجک یر تکری تعالی قتنده در ییغی
انساندن نوتی دکلدر که اول کوزل دونه جک یری دنیایی دنیه نلک لذتیله
دکشلر قُلْ أَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكُمْ سوز یله مذکور اولان نسنه لردن یکرک
اولان نسنه ایله سزه خبر ویره یم می لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ اربکاب فواحشدن
پرهیز کارلک ایدن کیمسه لر پروردکارلری قتنده جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ باغلر که اشجارلری آلتندن ایرمقلر اقر خَالِدِينَ فِيهَا على
الدوام اول بهشتلرده اقامت ایدرلر وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ و دخی انلردر مستقذر اولان
حاللردن پاک قیلنمش قاریلر وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ و دخی انلردر بر خشنودلک که تکری تعالی
طرفندن صادر اوله وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ● و ایزد جل جلاله قوللرک
احوالنه کمال اوزره بیلیجیدر الَّذِينَ يَقُولُونَ متقیلر اول کیمسه لردر که سویلرلر
رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا ای خداوندمز بی شبهه که بز فرمان ایتدک نسنه یه

ایمان کتوردک فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا پس کناهلرمزی یوجیله قبل وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
● و آتش اشکنجه سندن بزی محفوظ ایله متقیلرک بر صفتنی دخی ذکر
ایدیجک الصَّابِرِينَ فرائضک اداسنه و محرماتدن اجتناب اتمکه صبر ایدنلر
وَالصَّادِقِينَ و سوز و نیتلرنده صدق ایدنلر وَالْقَانِتِينَ و کیزلی و آشکارا تکری تعالینک
فرمانینه مطیع و منقاد اولانلر وَالْمُنْفِقِينَ و ارباب استحقاقه اوزرنه تصدق
ایدنلر وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ● و سحر وقتلرنده مغفرت طلب ایدنلر
شَهِدَ اللَّهُ دلائل قوتیله تکری تعالی بیان ایتدی که أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
بی شبهه شان بو که کندوسندن اوزکه عبادته مستحق بر معبود یوقدر وَالْمَلَائِكَةُ
وَأُولُو الْعِلْمِ و فرشته لر و بیلکی اصحابلری دخی اول شهادتی ایتدیلر کیم وحدانیتنه
مقر ایدیلر قَائِمًا بِالْقِسْطِ عدل ایله دورمش و مدعی حالده یعنی تکری تعالی
وحدانیتنی بیان ایتدی اول حالده کیم عدلی اقامت ایتمش ایدی لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ کندو
سندن غیری وجودده حقله بر معبود یوقدر الْعَزِيزُ هر کوچلی اوزرنه غالب الْحَكِيمُ
● ایشی کما ینبغی محکم ایدن إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ بی شبهه کیم تکری تعالی
قتنده دین پسندیده اسلام ملتدر نه یهودیت و نه نصرانیت وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ و توراة و انجیل کندولره ویرلان کیمسه لر مختلف اولمدیلر إِلَّا
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ الا کندولره نفس الامرک بیلیسی کلدکدنصکره بَغْيًا
بَيْنَهُمْ آرالرنده اولان حسد جهتندن نه انکه اوزرلرنه نفس الامرک بیلمسی
خفی اولمشدی وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ و هر کیم تکری تعالینک نشانلرینه تصدیق ایتماز
فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ● بی شک حق سبحانه و تعالی حساب کورجیله تیز
ایدیجیدر ● یعنی آیاتنه کفر ایدنلرک علی التعجیل حسابلرین کوروب عقوبتلرین
فَإِنْ حَاجُّوكَ پس اکر دلیلک اقامت ایتدکدنصکره سنکله مجادله ایدرلرسه
فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ سوزیله بن کندو وجهیمی تکری یه تسلیم ایتدم وَمَنِ اتَّبَعَنِ بکا
پیرو اولنلر ایدیلر دخی وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ و کندولره کتاب ویرلان کیمسه لره
سویله وَالْأُمِّيِّينَ و کتابلری اولمیان کیمسه لره یعنی عرب مشرکلرینه دخی سویله
أَأَسْلَمْتُمْ اسلامه کلدکز می نه که بن کلدم فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا
پس اکر اسلامه کلورلرسه بی شبهه کیم دوغری یوله یولوب مقصوده واصل
اولدیلر وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ و اکر اندن یوز دوندرلرسه اکا

ابطال ايتمكدن غيري اوزركه بر نسنه لازم اولماز وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ
● واللهٔ جل وعلا قوللرينك احوالنه زياده بيلجيدر إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ تحقيقا كه اول كيمسه لركه تنكرينك وحدانيتنه دلالت ايدن نشانلرينه كفر
ايدرلر وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وناحق يره پيغمبرلري اولدررلر وَيَقْتُلُونَ
الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ وخلقدن عدل ايله امر ايدن كيمسه لري
دخي اولدررلر فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ● پس دردناك اشكنجه ايله كندولرينه
مژده ويلر أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ اول كروه شول كيمسه لردر كيم عمللري
باطل اولدي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بو جهاننده واوبر جهانده وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ
● وانلر ياردجيلر يوقدر كه عذابي كندولردن مدافعه ايده لر أَلَمْ تَرَ
إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ كتابدن يعني توراتدن بهره ويرلان كيمسه لره
باقمزميسن يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ توراته دعوت اولنورلركه تا كه
آنلرك فصل خصومت ايليه وانلري دعوت ايدن حضرت صلى الله عليه وسلم
ايدي ● مرويدركه سرور كائنات عليه افضل الصلوات بر كون جهودلرك
كنيسه لرينه كيروب كندولريني اسلامه دعوت ايلدي پس نعيم بن عمرو وحارث
بن زيد حضرت سروركائناته بو نيله مخاطب ايتديلركيم سن قنقي دين اوزره
سن حضرت صلى الله عليه وسلم ايتدي كه بن ابراهيم عليه السلامك ديني
اوزره يم انلر ايدي ابراهيم يهودي ايدي حضرت صلى الله عليه وسلم
سويلديكه كلك توراته مراجعه ايدلم كه اوبزم فصل خصومت ايتسون انلر
ابا وا ايتديلر پس بو ايت نازل اولدي ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِنْهُمْ توراته محاكمه يه
دعوت اولندقلرندن صكره انلردن بر كروه يوز دوندررلر وَهُمْ مُعْرِضُونَ ●
وانلر بر قومدركيم اعراض ايتمك داب عادتلريدر ذَٰلِكَ اول يوز دوندروب
اعراض ايتمك بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ اول
سببله دركيم انلر ديديلركه بزه جهنم اتشي دكمز الا صايلمش كونلرده كه
يدي يا قرق در وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ● واول نسنه كيم
افترا ايدرلر ايدي كندولريني اينلرنده الدتدي فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ پس
حاللري نيجه اوله قچن كندولريني يغرز لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ بر كونه كه
وقوعنده شك يوقدر وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وهر جانه قزندوغي نسنه نك

جزاسي تمام ويرلور وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ● وحال بوكه انلر ستم كورمش قلنمزلر
كوردكلري زمان رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت سلمان فارسينك
رأيله خندق قازلمسنه امر ايتدي مهاجرين وانصارك هر برلرينه اون
ارشون قازمسني تعيين ايلدي صحابه كرام خندق قازيورلر ايكن بر قايا طاشي
چيقدي كه انكا كلنكلر ايشلمدي قالدي حضرتك حضورينه برني عرضا ايتديلر
حضرت صلى الله عليه وسلم كلوب مبارك اليله كلنكي الوب اول طاشه بر
اوردقده اورديكه بر ولشي وجردي واندن بر ايشق پيدا اولدي كه مدينه نك
ايكي طرفي ايشقلندي ● پس حضرت صلى الله عليه وسلم تكبير ايتدي مسلمانلر
دخي كندوسيله تكبير ايتديلر وبيوردي كه حيره شهرينك كوشكلري اينلرك
ديشلري كبي بكا اول ايشقدن كوروندي ● صكره بر اوردي دخي اوروب طاشك
بر اولشي دخي نابود قيلدي واندن اول ايشق كبي بر ايشق پيدا اولدي كه
حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي بو ايشقدن روم زميننك واقع اولان
قرمزي كوشكلري بكا كوروندي ● وبر اوروش دخي اوردي طاشك بقيه سين
هبا قيلوب بيوردي كه ايشقدن بكا صنعا شهرينك قصورلري نمايان اولدي و
سنه مژده اولسون كيم حضرت جبرئيل بكا خبر ويردي كه امتم اول يرلره مالك
اولورلر ● مؤمنلر بو كلامدن غايتده مسرور اولوب منافقلر استهزاء
طريقيله بو كونه طرح ايتديلركه عجب حالدر بو كيمي دشمن قورقوسندن خندق
قازوب شهردن طشره چيقه مز پارادم باصيور وبر الايي خلق روم وفارسك ملكته
وعده ويريور ● حق سبحانه وتعالى بو ايتي منزل قيلديكه قُلِ اللَّهُمَّ سويله يا
تكري مَالِكَ الْمُلْكِ اي پادشاهلق ايسي تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ ايستدوكك
كيمسه يه پادشاهلكي ويررسن وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وايستدوكك
كيمسه دن پادشاهلكي كيرو الورسن وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وايستدوكك
كيمسه يي ارجمند قيلورسن وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ وايستدوكك كيمسه يي خوار
وحقير قيلورسن بِيَدِكَ الْخَيْرُ ايولك قبضه تصرفكده در يعني ايولكي كيمسه يه
ايسترسن ويررسن ونته كه خيرك حصولي قبضه تصرفكده در شرك حصولي
دخي قبضه تصرفكده در لكن بو مقامده خير يالكز ذكر اولندي اول
جهتدن كه كلام خيرك ايصالي بياننده واقع اولدي إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ●

بی شبهه که سن دوکل نسنه اوزرینه قادرسن ● کیجه‌یی کوندوزه کیرورسن تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ کیجه‌یی
کوندوزده کیرورسن یعنی حق تعالی کیجه‌دن اوتوب کوندوزی ارتورر وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي
اللَّيْلِ وکوندوزی کیجه‌ده کیرورسن یعنی کوندوزی اکسیلدوب کیجه‌یی ارتورر
وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وصاغی اولیدن چیقاررسن یعنی حیوانی نطفه‌دن اخراج
ایدرسن وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ واولی صاغدن چیقاررسن یعنی حیوانادن نطفه‌یی
اخراج ایدر وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ● وایستدوکلرکیمسنه‌یه حسابسز
رزق ویررسن لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مؤمنلر کافرلری دوستلر ایدینمسونلر
مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ مؤمنلرک دوستلقلرندن تجاوز ایده‌رک کافرلری خالص یعنی مؤمنه
تولا وولا نیکه کندوکبی بر مؤمنی دوست اتخاذ ایلیه تا انک صحبتنی ترک ایدوب
بر کافرک اسرارینه مطلع اولوب ایشینی انک امرلرینه ومَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ هر کیم انلری کی
کافرلری دوستلر ایدینور فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ تنکرینک دیننده برنسنه‌ده
دکلدر إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً مکر اول کافرلرک ضررلرندن بر قورقوب ملاحظه ایدوب
حذر ایدرسنز که اول زمانده انلرله تقیه ایدوب دوستلشمق جائزدر کرکلشمیشدر وبو
حکم ابتدای اسلامده ایدی اما شمدی دار الحرب‌دن ماعدا ممالک اسلامیه‌ده
تقیه ایدوب انلرله محبت کوسترمک جائز دکلدر وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ و
ایزد عزوجل کندو عذابندن سزی قورقودر وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ● ودونمک
حق تعالی‌نک جزاسی سمتنه‌در یعنی جزا بیننه اقتضا ایدن ایشه مباشرت
ایتمکدر قُلْ إِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ سویله سن‌ده لر کوکسده اولان
نسنه‌یی اکر کیزلرسکز اکر اشکار ایدرسکز يَعْلَمْهُ اللَّهُ حق تعالی انی بیلور وَيَعْلَمُ مَا
فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وکوکلرده وییرده اولانی دخی بیلور وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ● وخدای عزوجل هرنسنه اوزرینه قادردر یعنی اولمیه دوکمک نسنه‌دن
منتهی اولمزمسه کوزسن عقوبت ایدر يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا
اول کونی یاده کتورکیم هر نفس ایولکدن ایشلدوکی نسنه‌نک جزاسینی اماده
بولور وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ وبایلقدن ایشلدوکی نسنه‌یی تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا
وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا محبت ایدرکه انک ارسنده وکندو ارسنده اوزاق
مدت اوله یعنی هیچ ایستمزکه قبیح اعمالنی کوره وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وخدای
لایزال کندو عذابندن سزی قورقودر وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ● وحق تعالی

قوللره مهربانلک ایدرکه کندو قولرینه بوکلو عذابدن تحذیر ایدر قُلْ إِنْ كُنْتُمْ
تُحِبُّونَ اللَّهَ سویله سنا کر تنکری‌یی سیورایدکوز فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ پس بکا بر وبت
ایدک تنکری سیزی سیور وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ودخی کناهلرکزی سزه یرلشامی
قیلور وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ● وحق سبحانه وتعالی پیغمبره اطاعت ایدنه
چوق مغفرت ایدوب زیاده اسرکر ● بو ایت اول ادم نازل اولدیکه نصاری
دیدیلر بز تنکری‌نک محبتی ایچون مسیحه عبادت ایدرز قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ
سویله حق تعالی‌نک وپیغمبرک فرمانی یرینه کتورک فَإِنْ تَوَلَّوْا پس اکر یوز
دوندررلرسه فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ● بی شبهه که حق تعالی ایماندن یوز
اولانلری سیومز إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ تحقیقا که حق تعالی ادم علیه السلامی
برکزیده قیلدی وَنُوحًا وحضرت نوحی دخی وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وحضرت ابراهیمک
اولادینی دخی که انلر اسمعیل واسحق واوشاقلری درلر وحضرت محمد المصطفی
حضرت اسمعیلک اولادندن اولمغله انلرله داخل اولور وَآلَ عِمْرَانَ وعمرانک
اوشاقلرینی دخی که انلر حضرت موسی وهرون درلر عَلَى الْعَالَمِينَ ● جمیع
خلق اوزرینه ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ بر نسل برکزیده قیلدی کیم بری برینک
شعبه‌سی لیکنلردر وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ● وحق سبحانه وتعالی خلقک سوزینی
کماله اوزره ایشدر احوالکرینی کما ینبغی بیلور إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ یا محمد یاده
کتور اول وقتی کیم عمران بن ماثانک قاریسی فاقوذا قیزی حنه نام سویلدی
رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي ای پروردکارم قارنمده اولان نسنه‌یی سکا
نذر ایتدم مُحَرَّرًا دنیانک تعلقاتندن ازاد اولدیغی حالده ● مرویدرکه
خاتون مزبوره بر قیصر عجوزه ایدی برکون بر اغجک کولکه‌سنده اوتورمش ایکن
کوردی بر قوش یاورسینه ییمک ویرر اندن بر رقت کندوده حاصل
اولوب بر اوشاق تمنا ایلدی بعده سویلدی یا الهی اکر بکا بر اوشاق احسان
ایدرسن انی بیت المقدسک خدمتنه نذر ایلیم واوشاقلرینی نذر ایتمک
دینلرنده جائز ایدی فَتَقَبَّلْ مِنِّي پس بنم ایلدوکم نذری بندن قبول ایت
إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ● بی شبهه که سن بنم سوزمی ایشدیجی
نیتمی بیلیجیسن فَلَمَّا وَضَعَتْهَا پس وقتنکه خاتون یوکنی وضع ایتدی قَالَتْ
رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ تحسر یوزندن سویلدی ای پروردکارم بی شبهه که بن

فارغ اولان بوكي ديشي اولدغي حالده وضع ايتدم والله اعلم بما وضعت
وتكري تعالى حنه وضع ايتدوكي نسنه نك حقيقتني زياده بيلور وليس
الذكر كالانثى ودخي حنه سويلديكه نذر خصوصنده اركك ديشي كبي دكلدر
واني سميتها مريم وتحقيقا كه بن اكا مريم آدن قودم واني اعيذها بك وذريتها
واني واولادني يا الهي سكا صيغندروزم من الشيطان الرجيم ● دركاه
عزتندن سورلمش شيطان نك وسوسه سندن ● حديث شريفده كلمشدركه هيچ
بر اوشاق طوغمزالا كه شيطان شيق ولادتي محلنده اكا دوكوب كه اندن اوشاق
چغرور الا مريم واوغلي كيم حق تعالى بو استعاذه سببيله انلري محفوظ قيلدي
فتقبلها ربها بقبول حسن پس مريمي پروردكاري كوزل قبول ايله قبول ايتديكه
كندوني اركك يرينه كچوردي وانبتها نباتا حسنا واكا حق تعالى نشو ونما
ويردي پس كوزل نشو ونما ايله پرورش بولدي يعني كوزل تربيت اولندي كه لطيف
ياشنه يتشيجك جمله احبار اوزره معرفتده غلبه ايتدي وكفلها زكريا وحق
تعالى مريم تربيه سنه حضرت زكريا عليه السلامي دعهد قيلدي ● مرويدركيم
چون حضرت مريمي والده سي بيت المقدسه كتوردي انك بسلمسنده احبار نزاع
ايتديلر كيچوركه اما ملريك قزي ايدي ● حضرت زكريا عليه السلام
سويلديكه بن انك بسلمه سنه قتو كزدن احقم زيرا انك طيزه سي بنم ديو
بقيه احبار بو سوزي قبول ايتميوب ديديلر كه قرعه صالورلم هركيمه كه
قرعه حكم ايدر انو تربيت ايتسون بو رأيه جمله سي راضي اولوب هركس تورات
ايچندن يازدوغي قلمي بيله آلوب ايرمق كنارينه كلديكه اول ايرمقه ايچنده
قلملري صالدلر هركيمك قلمي صو يوزنده قالور باتماز تربيته متقيد
اولسون جمله جمله قلملرين صويه صالديلر جمله قلملر باتدي الا حضرت
زكريانك قلمي ● پس حضرت زكريا انا بنتي اولوب تربيته مباشرت
ايلدي واكا بيت المقدس ايچنده بر مكان ياپوب اقامته تعيين ايلدي
كلما دخل عليها زكريا المحراب هر كاه كه حضرت زكريا مريم اوزرينه كيرسه
ايچون ياپيلان مكانه كيردي وجد عندها رزقا ياننده بيليك نسنه بولوردي
مرويدركه حضرت زكريا مريم اوزرينه يدي قاپي قاپوب كيدردي وقتي كه كلوب
يرقالردي ياننده قيش فصلنده يازميوه سين بولوردي ويازده قيش

ميوه سين بولوردي قال يا مريم انى لك هذا حضرت زكريا عليه السلام ديدي
اى مريم بو ميوه سكا قندن حاصل اولدي قالت هو من عند الله حضرت مريم سويلديكه
بو كوردوكك رزق تكري قتندندر ان الله يرزق من يشاء بغير حساب ●
بي شبهه كه حق سبحانه وتعالى ايستدوكي كيمسنه يه بي حساب رزق ويرر
هنالك دعا زكريا ربه اول زمانده حضرت زكريا پروردكارينه دعا ايتديكه
قال رب هب لي من لدنك ذرية طيبة سويلدي اى پروردكارم بكا سنك
كرمكدن كنا هدن پاك بر اولاد باغشله انك سميع الدعاء ● كه تحقيقا سن
دعايي زياده ايشدرسن فنادته الملائكة پس كندويي فرشته لر چاغردي چاغران
حضرت جبرئيل ايدي تعظيما تيمك ايچون صيغه جمع ايله ذكر اولندي وهو
قائم يصلي في المحراب اول حالده كه كندو دورش محرابده نماز قيلوردي ان
الله بي شبهه كيم حق تعالى سكا مژده ويرر بيحيي بر اوغل كه آدي يحيا در مصدقا
بكلمة من الله بر حالده كه تكري طرفندن كلان سوز يعني حضرت عيسى نك
نبوتنه تصديق ايله وسيدا وعلم وحلم وتقوى ايله جماعتنه قاتو اوله و
حصورا ونفسني آرزولردن مبالغه ايله منع ايدجي اوله ونبيا من الصالحين
● وپيغمبر كه كوزل كيمسه لردن پيدا اولمش اوله قال رب انى يكون لي
غلام حضرت زكريا سويلدي اي پروردكارم قندن بكا بر اوغل اوله وقد
بلغني الكبر وحال بوكه بكا پيرلك ايرشدي وامرأتي عاقر وقاريم قصردر قال
كذلك حضرت جبرئيل سويلديكه پير وقصردن اوشاق پيدا ايتمسي كبي الله يفعل
ما يشاء ● ايزد عز وجل ايستدوكني ايشلر قال رب اجعل لي آية حضرت زكريا
سويلديكه اي پروردكارم بو احسان ايتدككه بكا بر علامت قيل كه انكله حملك
وجودين بيليم قال آيتك الا تكلم الناس ثلاثة ايام حق تعالى اكا سويلديكه سنك
علامتك بودر كه خلقله اوچ كون سويليشمكه قدرتك اولميه الا رمزا مكر كوزله
يا باشله يا اله اشارت ايتمكله واذكر ربك كثيرا وپروردكاركه چوق حمد وثنا
ايت وسبح بالعشي والابكار ● و يا تسو وقتنده وصباح وقتنده خداي بيان
نسنه لردن منزه قيل واذ قالت الملائكة يا مريم وياد كه كندو اول وقتي كيم
فرشته لر سويلديلر اي مريم ان الله اصطفاك تحقيقا كه ايزد عز وجل سني بركزيده
قيلدي وطهرك وقاريلرده مكلف اولدن خصال ذميمه دن سني پاك ايتدي

يبشرك

وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ۞ وجمیع خلقك قادیلری اوزرینه سنی برکزیده
قلدی يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ ای مریم پروردکارکه مطیع و منقاد اول وَاسْجُدِي
وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ۞ وسجده کتور و رکوع ایدنلرله رکوع ایله یعنی نمازی
جماعتله قیل ذَلِكَ بو مذکور اولان اخبار مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ بو شیلر اولان
امورك خبرلرندندر نُوحِيهِ إِلَيْكَ انلری سکا لسان جبرئیل ایله ارسال
ایدرز تاکه معجزاتك خلقه نمایان اوله وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ وسن بیلمعنیلرك
احباری یاننده دکل ایدك إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ قچن قلملرین قرعه ایتمك
ایچون صو لقورلر ایدی تاکه ظاهر اوله أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ کندولردن کیمدرکه
مریمك تربیتنه درعهده اولمغه لیاقتی وار وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ وسن یانلرنده
دکل ایدك إِذْ يَخْتَصِمُونَ ۞ قچن بری بریله مریمك تربیتی شاننده خصومت
ایدرلر ایدی إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ یاده کتور اول دمی کیم فرشته لر یعنی جبرئیل
سویلدی يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ ای مریم بی شبهه که حق تعالی سکا مژده ویرور
بِكَلِمَةٍ مِنْهُ کندوسندن صادر بر سوز ایله که او لفظ کن در واکرچه جمیع
مخلوقات بو لفظله حصوله کلدیلر لکن انلر جمله سنی واسطه ایله کلدیلر حضرت
عیسی فرمانك محضله حصوله کلد کیچون بو سوز ایله مخصوص اولدی اسْمُهُ
الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ مسیح انك لقبیدر و معناسی مبارکدر و اسم شریفی عیسی در
ولقبا اسما و ذن تعظیما ایچون تقدیم اولندی وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بو
جهانده نبوتله واول جهانده شفاعتله و جاهلی مقدار اولدیغی حالده وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ
۞ ودخی کرامتله حضور عزته مقربلردن اولدیغی حالده وَيُكَلِّمُ النَّاسَ
وادمیلره سویلیشور فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا بشیکده و قرقجل اولدیغنده وَمِنَ الصَّالِحِينَ
۞ و کوزل کیمسنه لردن اولدیغی حالده قَالَتْ رَبِّ حضرت مریم تعجب و
استبعاد یوزندن سویلدی ای پروردکارم أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ نه یوزدن
بکا اوشاق اوله وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ حال بوکه بکا ارکك دکمدی قَالَ كَذَلِكِ
حضرت جبرئیل سویلدیکه ارکك دکمدن اوشاقك حصوله کلمسی کبی اللَّهُ يَخْلُقُ
مَا يَشَاءُ تنکری تعالی ایستدوکنی یارادر إِذَا قَضَى أَمْرًا قچن بر ایشك
ایجادین ایستر فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ بردن غیری برنسنه یوقدرکه اکا دیر اول
فَيَكُونُ ۞ در عقب اول ایش اولور وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ و حق تعالی

اکا یازمغی و حلال و حرامك بیلمسین او کرتدر وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ و
توراة و انجیلی دخی او کرتدر وَرَسُولًا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ بو کلامك تقدیری فرمایدکه
یکلمها و زنه معطوفدر یعنی معنی بو یله اولورکه حضرت عیسی سویلرکه بن
اوشانلره کوندرلمش پیغمبر قیلندم أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ که بی شبهه
بن سزه پروردکاردن بر علامت ایله کلمشم و بو علامت بودرکه أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ
مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بن سزه ایچون قوش قالبغی کبی چامورد ن برنسنه یاپورم
فَأَنْفُخُ فِيهِ ایچنه اوفورم فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ پس تنکرینك فرمانیله
اول چاموردن مصور اولان نسنه بر اوچیجی قوش اولور وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ و
الْأَبْرَصَ ودخی انادن طوغمه کور اولان کیمسنه یی و بدننده ابرشلك اولان
شخصی صاغلدورم وَأُحْيِي الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ و تنکرینك فرمانیله اولولری
زنده قیلارم وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ ودخی خانه کزده
بیدککز و ذخیره ایتدککز نسنه دن خبر ویررم إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ
بی شبهه بو مذکور اولان معجزه لرده سزه نبوتمك صدقنه علامت وار
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ نبوتمه تصدیق ایدیجیلر اولدیکوز ایسه وَمُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ ودخی بندن اسبق کلان نسنه یه که توراتدر تصدیق
ایدیجی سزه کلدم وَلِأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ ودخی اوزرکزه حرام اولان
نسنه نك برمقدارین سزه حلال قیلمغیچون کلدم وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ و
پروردکارکزدن بر معجزه ایله سزه کلدم فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۞ پس
تنکریدن خوف ایدك و فرمانمی قبول ایدك إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ تحقیقا که تنکری
تعالی پروردکارمز و پروردکارکزدر فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۞
بس اکا قولق ایدیکیم دوغری یول بودرکه انی توحید ایدوب اکا عبادت ایده سز
فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ پس اول وقت که حضرت عیسی علیه السلام
کفره دلالت ایدن حرکتی یهوددن دویدی و اول حضرت عیسی نك قتلنه
قصد ایتدکلری ایدی ۞ قچن حضرت عیسی علیه السلام خلقی طریق حقه دعوت
ایتمکه باشلدی یهود طائفه سی هلاکنه قصد ایتدیلر حضرت عیسی انلره
اکاه اولیجق شام زمیننده مصر اقلیمنه توجه ایتدیر اثناء طریقده دریا کنارینه
کلدی بالق صیدینه مشغول بر جماعته ملاقی اولوب انلره سویلدی کلك بکا

تردید ایدرکه

کار ده

آدميلري صيد ايدرلر ديديلر سن كيم سن كه بو بلده ايشلك عهده سندن كله
بيلورسن بيوردي كه بن عيسى بن مريمم تنكرينك قولي وپيغمبريم ● پس انلر
اكا ايمان كتوروب تصديق ايتديلر اندن صكره قال من أنصاري إلى الله حضرت
عيسى سويلدي قنغي بلورك بكا يارديمجي اولورلر تنكريه التجا ايتدوكمده قال
الحواريون نحن أنصار الله صاف نيتلو اولان جماعت يعني مزبور اولان صنايل
سويلديلر بز تنكرينك دينه اوكنه يارديمجيلر اولورز آمنا بالله تنكريه
ايمان كتوردك واشهد بأنا مسلمون ● وسن طانق اول كه بز حقه مطيع
ومنقاد اولمشوز ربنا آمنا بما أنزلت اي بزوم پروردكارمز اينديردوكك
نسنه يه ايمان كتوردك واتبعنا الرسول وپيغمبره يعني حضرت عيسى يه اويدك
ايتدك فاكتبنا مع الشاهدين ● پس يازغل بزي تنكري كواه اولانلرله بيله
اذ ومكروا واول كروه كه حضرت عيسى اندن كفري احساس ايتدي حيله
ايتديلر ● مزبور ديدكم انواع مكر وحيل ايله حضرت عيسى يي اله كتورديلر
فحن القرندن اولدي اني بر مكانه حبس ايتديلر كه على الصباح كندوني داره يه
چكلر وعلاوه اني اول كيجه كوكه چيقروب صباح اولدقده جمهور دلي
جمع اولوب حضرت عيسى يه قصد ايتدكلري نسنه نك اجراسنه مباشرت
ايتديلر ● رئيسلري اولان يهودا مكان معهودده كيروب حضرت عيسى يي جستجو
اهتمام ايتدي باقدي هيچ بر متنفس انده يوق طشره اولدي حق تعالى اول ملعونك
اني اول ساعت حضرت عيسى نك قلغني صالدي همان جمهور يهود بلا توقف بو
عيسى در ديو داره چكديلر ومكر الله وتنكري تعالى انلرك جزالرينه ويردي
كه رئيسلرين كندولر صلب ايتديلر والله خير الماكرين ● وحق تعالى
مكافات ايدنلرك يكركيدر اذ قال الله يا عيسى إني متوفيك ورافعك إلي
بو ايش واقع اولديغي وقتده تنكري سويلدي اي عيسى بي شبهه كه بن سني
يردن الوب كرامتمك محلنه وفرشته لرمك مقرنه قالدريجيم ومطهرك
من الذين كفروا وايماندن بيزار اولان كيمسنه لرك سوء جوارندن سني پاك
قيليجيم وجاعل الذين اتبعوك فوق الذين كفروا إلى يوم القيامة وسكا تابع اولانلري
ايدن كيمسنه لري مثلا انلردن ونصارادن يهودا اوزره دوزجزايه دك
ستولي قليجيم كه هميشه قلج ودليل ايله يهودا اوزره غالب اوله لر ونقل اولنور

اولنه دركه بو كونه دك جهودلرك نه بر غلبه سي اولدي ونه بر حكومت صاحبي
اولديلر ثم إلي مرجعكم صكره دونجك يركز بنم سمتمه در فاحكم بينكم فيما
كنتم فيه تختلفون ● پس اراكزده حكم ايدرم اول دينيه دن اول نسنه
ايچنده اختلاف ايدرديكز فاما الذين كفروا فاعذبهم عذابا شديدا پس اما
اول كيمسه لر كيم ايماندن بيزار اولديلر انلري سخت اشكنجه ايله معذب قلورم في
الدنيا والآخرة بو جهانده واول بر جهانده وما لهم من ناصرين ● وانلرك
يارديمجيلري اولماز واما الذين آمنوا وعملوا الصالحات واما اول كيمسه لركه ايمانه
كلوب كوزل عملري ايشلديلر فيوفيهم أجورهم حق تعالى كندولرينه اجرلرين
كامل اوزره ويرر والله لا يحب الظالمين ● وخداي ذو الجلال ستمكارلري
سيومز ذلك مذكور اولان اخبار نتلوه عليك اني اوقيورز سكا من الآيات
والذكر الحكيم ● علامات نبوتدن وخللدن مصون اولان محكم اولان
اول قرآنده في الحال كتورديلر كه حضرت عيسى نك كيفيت احوالي بيان اولندقدن
صكره نجران شهرينه منسوب اولان نصاري لساندن اعتراضا وارد اولوب ديديلر
محمد بچون سن حضرت عيسى حقنده فنا سوز سويلرسن حضرت صلى الله
عليه وسلم بيوردي كه حاشا كه بن اني نسنه ايله اكثر اولديم اول ذات پاك
تنكرينك قولي وپيغمبريدر ● ومنهم بتوله الغنا ايتدكي كلمه دوا انلر بو سوزه
غضبناك اولوب ديديلر قوتلو انسان معقوله نسنه اولوركه انسان معقوله نسلده
تولد ايده پدر ومادر لازمدر ● وحضرت عيسى اول معقوله دن دكلدر پس حق تعالى بو
آيتي منزل قيلديكه إن مثل عيسى عند الله بي شبهه كيم حضرت عيسى نك صفتي
تنكري قتنده كمثل آدم حضرت آدم صفتي كبيدر خلقه من تراب تبراقدن انك
قالبني تصوير ايتدي ثم قال له صكره اكا ديدي كن جان ايله زنده اول فيكون ●
پس اولدي ● يعني نته كه حضرت آدم تنكرينك قدرتيله عادته مخالف
بي پدر ومادر وجوده كلدي حضرت عيسى دخي محض قدرتيله على خلاف العادة
بي پدر تولد ايتدي الحق من ربك حضرت عيسى احوالندن ويرلدن خبر
پروردكاركدن صادر اولمشدر فلا تكن من الممترين ● پس اراب
شكدن اولمه يعني اولمغك يقين اوزره ثابت اول فمن حاجك فيه پس هر
كيم حضرت عيسى خصوصنده سنكله خصومت ايدر من بعد ما جاءك من العلم

قوله انه

سکا کلان دانشدن صکره که حضرت عیسی قول و پیغمبردر فَقُلْ تَعَالَوْا
سویله که کلکز نَدْعُ اَبْنَاءَنَا وَاَبْنَاءَكُمْ اوغلانلریمزی واوغلانلریکزی چاغرالم
وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وقادینلریمزی وقادینلریکزی وَاَنْفُسَنَا وَاَنْفُسَكُمْ وجانلریمزی
وجانلریکزی ثُمَّ نَبْتَهِلْ صکره دعاده زاری ایدهلم جهد ایدهلم فَنَجْعَلْ لَعْنَةَ اللّٰهِ
عَلَى الْكَاذِبِينَ ● پس تنکرینک لعنتی یالانجیلر اوزره قیلهلم ● مرویدرکه
قچن بو آیت نازل اولدی حضرت صلی الله علیه وسلم وَفْدِ نَجْرَانه
بیوردی هرچندکه سیزه دلیللر ایله اظهار ایلدم عناد اوزره مصر اولورسز
شمدی کلک سزکله مباهله ایله مشغول اولهلم تا که صادق کاذبدن
ومحق مبطلدن ممتاز اوله نصارای نجران بو سوزه راضی اولوب
بر وقت ومکان تعیین ایتدیلر اول وقت کلیجک حضرت صلی الله علیه وسلم
امام حسینی قوجاغنه آلوب وامام حسنک الینه یاپشوب چیقدی ●
وحضرت فاطمة الزهرا اردنه دوشدی ● وحضرت علی المرتضی انلرک
عقبلرینه روانه اولدی ● پس حضرت سرور کائنات علیه اکمل التحیات
اولاد وانسابنه بیوردی که قچن بن دعا ایدهیم سز آمین سویلیکوز ● اوپ
سمتدن نصاری دخی محل مأموره توجه ایتدیلر ● قچن حضرت
صلی الله علیه وسلم واهل بیتنی کوردیلر ● پاپازلری سویلدیکه ای نصاری
جماعتی بر یوزلر مشاهده ایدیورم که اگر تنکریدن بو طاغی قالقسین
ایسترلرسه حق تعالی انلرک خواهشنی البته اجرا ایدر ● همان اولی بودر که
مباهله یی ترک ایدهلم ● وعلی التحقیق بلورم که اگر انکله مباهله ایدرسز
بر ترسا بر یوزنده قالمز پس سوزین قبول ایدوب ● حضرت صلی الله علیه
وسلمه تسلیم ایدوب عقد صلح ایتدیلر که هر سنه کندویه ایکی بیک
قرمزی حله واوتوز زره جزیه ویرهلر ● پس حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه والذی نفسی بیده وفد نجران بنمله مباهله ایتسهلردی حق
تعالی انلری مسخ ایدردی ● واوزرلرینه بو دره آتش ولوردی وجمله نجران
خلق هلاک اولوردیلر اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ بی شبهه کیم بو سوز درست
خبردر وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ وهیچ عبادته مستحق بر اله یوقدر
تنکریدن غیری وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وتحقیقا که ایزد عز وجل هر نسنه

اوزره

اوزره غالب وقوی ایشی محکم ایدن کندوسیدر فَاِنْ تَوَلَّوْا پس اگر
نرسالر مباهله ایتمکدن یوز چویررلر فَاِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ بی شبهه کیم
حق تعالی بو امثاللرک اشلیانلرک حالنه درست داناندر ● قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ
سویله ای کتاب ایسی اولانلر کسنهلر خطاب بونلره نرسالره در ● وبو
قولده مدینه یهودلری اکا داخلدرلر ● ومضمون خطاب بودر که تَعَالَوْا
اِلٰى كَلِمَةٍ بر سوزک سمتنه کلک که اول سوز سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ارامزده
واراکزده برابردر که انجیله جمله پیغمبرلر اختلاف ایتمدیلر واول سوز
بودر که اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ تنکریدن اوزکه برکسنهیه عبادت ایتمیهلم وَلَا نُشْرِكَ
بِهٖ شَيْئًا واکا عبادتده بر نسنه اورتاق قلمیهلم وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا
اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِ ● وحق سبحانه وتعالیدن تجاوز ایدوب بربریمزی
بربلوکی تنکریلر ایتمیهلم وبو سوز نصارانک وجهودلرک ایتدکلرینه
تعریضدر زیرا نصارا بیوکلرینه سجود ایدوب دیرلر ایدی که کثرت
ریاضتدن بونلره لاهوت حلول ایتدی ● وجهودلر احبارلرک احداث
ایتدوکی تحلیل وتحریمه تابع اولدیلر فَاِنْ تَوَلَّوْا پس اگر اهل کتاب بو سوزدن
یوز چویررلر فَقُولُوا اشْهَدُوا بِاَنَّا مُسْلِمُونَ ● انلره سویلیکوز که شاهد
اولک کیم بز مطیع ومنقادلرز ● مرویدر که حضرت ابراهیم
علیه السلام شاننده یهود ونصاری مباحثه ایتدیلر یهود دیدیلر که
بزدندر پس پیغمبره مرافعهیه چیقدیلر بو آیت کریمه نازل اولدی يَا اَهْلَ
الْكِتَابِ ای یهود ونصاری لِمَ تُحَاجُّونَ فِي اِبْرٰهِيمَ نیچون حضرت ابراهیم
خصوصنده مجادله ایدرسز وَمَا اُنْزِلَتِ التَّوْرٰيةُ وَالْاِنْجِيلُ اِلَّا مِنْ بَعْدِهٖ
وحال بو که توریة وانجیل اینمدی الا حضرت ابراهیمدن صکره اَفَلَا
تَعْقِلُونَ پس نیچون سویلدککز سوزی تأمل ایتمزسز که محال اولانی
شیء ادعا ایدرسز هَا اَنْتُمْ هٰؤُلَاءِ آگاه اولک که سز اول گروه سزکیم
حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ خصومت ایتدوکز اول نسنهده که اکا بلکیکز
وار یعنی توراة وانجیلده سزلره ثابت اولان محمد المصطفانک اوصافنده
صنادیدکزدن مجادله ایتدکز فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ پس نیچون مباحثه
ایدرسز اول نسنهده کیم اکا دانشکز یوقدر وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وحق تعالی مجادله

حضرت ابراهیم بزدندر ونصاری دیدیلرکه

ایندکوزك حقیقتنی بیلوب وانتم لا تعلمون ۞ وسز حقیقة الحالی بیلمزسز
ما کان ابراهیم یهودیا ولا نصرانیا حضرت ابراهیم نه یهودی ونه ترسا ایدی
ولکن کان حنیفا مسلما ولکن عقاید ردیه دن منحرف پاك موحد مطیع
منقاد ایدی وما کان من المشرکین ۞ ونه کبر پا اوزرنا وقنانلردن دخی ایدی
ان اولی الناس بابراهیم تحقیقا که خلقدن زیاده سزا وار اولان حضرت ابراهیمه
للذین اتبعوه آنك ملتنه پیرولك ایدنلر وهذا النبی ودخی بو پیغمبر والذین
آمنوا ودخی بو پیغمبره ایمان کتورنلر والله ولی المؤمنین ۞ وحق سبحانه
وتعالی ایمانه کلانلرك امورینه متسولیدر تمسك ایدنلره یاردم ایدوب احسان ایدر
ودت طائفة من اهل الکتاب جهودلردن بر کروه آرزو ایلدیکه لو یضلونکم
سزی کمراه ایلیلر خطاب حضرت حذیفه وعماره در ۞ زیرا یهودلر انلری دینلرینه
دعوت ایدوب طریق حقدن ازدرمق ایستدیلر وما یضلون الا انفسهم
وحالانلر اوزکه ازدرمزلر وما یشعرون واول اضلالك کندولره عائد اولدیغنی بیلمزلر
یا اهل الکتاب ای یهود ونصاری جماعتی لم تکفرون بآیات الله نیچون حضرت
محمد المصطفانك نبوتنه توریه وانجیلده شاهد اولان نشانلره کافر اولورسز
قیلدرسز وانتم تشهدون ۞ وحال بوکه سز شهادت ایدرسز که او
نشانلرك ایتیدر یا اهل الکتاب لم تلبسون الحق بالباطل وکتابده اولانی نیچون
دوغروی اکریه قارشدررسز وتکتمون الحق وحضرت محمد المصطفانك نبوت
ونعتنی صاقلرسز وانتم تعلمون ۞ وحال بوکه سز بیلورسز که حق صاقلیورسز ۞
وقالت طائفة من اهل الکتاب ویهوددن بر کروه سویلدیلر ۞ وبر کروه اون
کشی ایدیلر ۞ بوکا اتفاق ایتدیلرکه کوندزلرده دین اسلامه داخل اولدیلر ولکن
انلری چیقوب ینه دینلرینه رجوع ایدهلر بو حقدلیکه بزدین اسلامه داخل اولدقدن
صکره احبار وعلما ایله مجادله ومناظره ایتدك عاقبة الامر بزه روشن
دلیللر ظاهر اولدیکه بزم دینمز حقدر ۞ وحمد المصطفانك دینی باطلدر
وتوراتده منعوت اولان پیغمبر بو دکلدر حق سبحانه وتعالی انلرك بو حیله
کاه ایتدیکه انلردن بر کروه بویله سویلیشدیلرکه آمنوا بالذی انزل علی الذین
آمنوا ایمانه کلنلره اوزره ایندرلن نسنه یه ایمان کتورك وجه النهار کوندزك اولنده
واکفروا آخره وکوندزك صوکنده کافر اولك لعلهم یرجعون شاید اسلامه

کلوب دونمکوز سببیله مسلمانلر دخی بزلر کبی دونهلر ولا تؤمنوا الا لمن
تبع دینکم وهرکز کیمسه یه اقرار ایتمکوز الا اول کیمسه یه که دینکزه پیرولك
ایتدی قل ان الهدی هدی الله بونلره سویله که تحقیقا رهنما الله تنکریدر
رهنما کیدرا یسند وکیه ایمانه رهنما الله ایدر بو جمله معترضه در وما بعدنده
اولان کلام اول کروهك تتمه کلامیدر ان یؤتی احد مثل ما اوتیتم یعنی
اقرار ایتمکوزکه سیزه ویریلان نسنه کبی بر کیمسه یه ویریلور الا دینکزه تابع اولنه
زیرا بو کونه اقرار مسلمانلره دین اسلام اوزره ثبات ویرور ومشرکلری اسلامه
باعث اولور او یحاجوکم عند ربکم یا خود پروردکارکز قتنده سزکله مخاصمه
ایدهلر ۞ بونی دخی اتباعکزدن اولیانلره اظهار ایتمکوز قل ان الفضل بید الله
سویله بی شبهه که ایولك حق تعالینك دست قدرتنده در یؤتیه من یشاء آنی
ایستدوکی کیمسه یه ویرور والله واسع علیم ۞ وحق تعالی چوق رحمتلو در
احسانه مستحق اولانی بیلور ۞ یختص برحمته من یشاء ایستدوکی کیمسه یی
ابرکسنه مخصوص قیلور والله ذو الفضل العظیم ۞ والله ذو الجلال اولو
ایولك ایه سیدر ۞ ومن اهل الکتاب من ان تأمنه بقنطار واهل کتابدن
کیمسه وار که اکر بر قنطار که بوز بیك حقه کیدر ویننا امین قیلارسین یؤده الیك
سکا تسلیم ایدر واو عبد الله بن سلامدر ایدی که قریشدن بر کیمسه یا ننه بر قنطار
التون امانت قودی وقتی انی ایستدی بلا توقف اکا تسلیم ایدی ومنهم من
ان تأمنه بدینار واهل کتابدن کیمسه وار که اکر بر التونه کند وینا امین ایدرسین
لا یؤده الیك سکا تسلیم ایتمز الا ما دمت علیه قائما مکر اول مدت که تقاضا
ایتمکه باشی اوزره مداومت ایدر دورورسن واو فنحاص بن عازورا ایدیکه
اکا بر التون امانت ویردیلر انکار ایلدی ذلك بو خیانت بونلردن اولجهتله
صادر اولدیکه بانهم قالوا لیس علینا فی الامیین سبیل انلر دیدیلرکه اوزرمزه
اوقیانجماعتی حقلرنده بزه کناه یوقدر ۞ زیرا معتقدلری شقیا یهود بویله که
توراتده ... یمن ... مالی کندولره حلالدر ۞ ودخی دیرلر ایدیکه
توراتده یازلمشدرکه دینمزه مخالف اولانك خیانتی جائزدر ویقولون علی
الله الکذب وتنکری تعالی اوزره یالان سویلرلر وهم یعلمون ۞ وحال بوکه
انلر بیلورلرکه یالان سویلیورلر ۞ زیرا هیچ بر ملتده خیانت ایتمك جائز اولمشدر

بلی یعنی انلر نقوه لر بنی اعتقاد ایندکلری کبی دکلدر اوزرلرینه اتقی طائفه سینه خیانت
ایتمکدن کناه اولمامق هلک البته اوزرلرینه اندن کناه اولور و حکم بوکه مَنْ اَوْفٰى
بِعَهْدِه۪ وَاتَّقٰى هرکیم ایدوکی عهدی بیرنه کتوروب پرهیز کارلق ایدی فَاِنَّ اللّٰهَ
يُحِبُّ الْمُتَّق۪ينَ بی شبهه که تنکری تعالی پرهیز کارلری سیور ● اِنَّ الَّذ۪ينَ يَشْتَرُونَ
بِعَهْدِ اللّٰهِ تحقیقا شول کمسه لرکم ایندوکلری عهدی که حضرت محمد المصطفایه ایمان
کتورمکدر صاتارلر وَاَيْمَانِهِمْ ودخی ایندوکلری اندلرکه والله بز اخر الزمان پیغمبرینه
ایمان کتوروب نصرت ایدرز ثَمَنًا قَل۪يلًا آز بهایه یعنی دنیای دنیه نک متاعنه
اُو۬لٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اولکروه اوجهانده نصیبلری یوقدر وَلَا يُكَلِّمُهُمُ
اللّٰهُ و نه تنکری تعالی انلرله سویلشور وَلَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ و نه روز قیامتده
انلره رحمت نظر ایدیجق وَلَا يُزَكّ۪يهِمْ و نه انلری مدح ایدر وَلَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ● و دردلی
اشکنجه انلرکدر ● وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَر۪يقًا وتحقیقا که جهودلردن بر بلوک وارکه
يَلْوُ۫نَ اَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتَابِ دللرین توزیتک اوقیله دولاشدررلر یعنی ایندکلری
تحریفاتی اوقودقلرنده توراتده درست منزل اولان نسنه یه مشابه قیلرلر لِتَحْسَبُوهُ
مِنَ الْكِتَابِ تاکه کمان ایده سزکیم اوقودقلری نسنه تورات ندر وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ
وحال بوکه اول کتابدن دکلدر وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ و دیرلر کیم او تنکری
قتندندر وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وحال بوکه او تنکری قتندن دکلدر وَيَقُولُونَ
عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وحق تعالی اوزره یالان سویلرلر وَهُمْ يَعْلَمُونَ ● وحال بوکه کندولر
بیلورلرکه تنکری اوزره یالان سویلیورلر ● مَا كَانَ لِبَشَرٍ هیچ بر انسانه یعنی حضرت
عیسایه اولمشدر که اَنْ يُؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتَابَ حق تعالی اکا انجیل ویره وَالْحُكْمَ و ملک
فصل خصومتی وَالنُّبُوَّةَ و پیغمبرلکی ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ صکره خلقه سویلیه كُونُوا
عِبَادًا ل۪ي مِنْ دُونِ اللّٰهِ تنکرینک قوللغین قوب بنم قوللرم اولک وَلٰكِنْ كُونُوا
رَبَّانِيّ۪نَ ولکن سویلر علم و عمله کامل اولک بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ اول سببدنکه
تنکرینک کتابنی اوکرتدوردکز وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ● و اول سببدنکه
اوقوردکز ● وَلَا يَأْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيّ۪نَ اَرْبَابًا و پیغمبر اولان
سزه امر ایتمزکه فرشته لری و پیغمبرلری تنکریلر ایدنه سز اَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ حقی پوشیده
قیلمغه سزه فرمان میدر بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ● اول وقتدنصکره کرسز
مطیع و منقاد اولمش سز ● وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ م۪يثَاقَ النَّبِيّ۪نَ و یاده کتور اول وقتی که

ایزد عز و جل پیغمبرلرک عهد و پیمانلرین آلدی که لَمَا اٰتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ هر نه
کتاب منزلدن و انک فهمندن سیزه ویره م ثُمَّ جَٓاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ
صکره سزکله اولان کتابی تصدیق ایدن بر پیغمبر سزه کلور لَتُؤْمِنُنَّ بِه۪ وَلَتَنْصُرُنَّهُ
البته اکا ایمان کتوروب یاردم ایده سز قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ وَاَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْر۪ي
حق تعالی میثاق انلره عرض ایندکدنصکره بیوردی بوکا اقرار ایدوب انده اوزره
عهدمی الدکزمی قَالُٓوا اَقْرَرْنَا سویلدیلرکه اکا مقر و معترف اولدق قَالَ فَاشْهَدُوا
حق تعالی سویلدی پس بو اقراره ونعه بربعضکز برمعضکز اوزره شاهد اولک
وَاَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِد۪ينَ ● وبن که تنکریم بو اقرار اوزره سزکله شاهدلردن
اولورم ● فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ پس هرکیم اول عهد و پیماندنصکره یوز دوندردی
فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ● اولکروه عهد و پیمانک وفاسی دائره سندن چیقمش
کندولردر ● اَفَغَيْرَ د۪ينِ اللّٰهِ يَبْغُونَ ایا تنکرینک دیننددن اوزکه سین استرلر
وَلَهُٓ اَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وحال بوکه کوکلرده و یرده اولانلر اکا
منقاد اولدی طَوْعًا وَكَرْهًا ارادتله و قورقیله وَاِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ● و اخر الامر
انک جزاسی سمتنه دوندرلرسز ● قُلْ سویله یا محمد سن و توابعک اٰمَنَّا بِاللّٰهِ تنکرینک
وحدانیتنه تصدیق ایلدک وَمَٓا اُنْزِلَ عَلَيْنَا و اوزرمزه اینان نسنه یه دخی یعنی
قرآن عظیم الشانه وَمَٓا اُنْزِلَ عَلٰٓى اِبْرٰه۪يمَ وَاِسْمٰع۪يلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ
وحضرت ابرهیم و اولادی و اولادینک اولادی اوزره ایندن صحفه دخی
وَمَٓا اُو۫تِيَ مُوسٰى وَع۪يسٰى وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ وحضرت کلیم الله وحضرت مسیح
وسائر پیغمبرلر علیهم السلام پروردکارلرندن ویرلدوکلری نسنه یه ایمان
کتوردک لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ انلردن برلسینک و برلسینک اراسین
آیرمزز که کیمسین تصدیق ایدوب کیمسین تکذیب ایده رز جمله سنه ایمان کتوردک
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ● و بز خدای ذو الجلاله مطیع و منقاد اولمشوز ● وَمَنْ يَبْتَغِ
غَيْرَ الْاِسْلَامِ د۪ينًا و هرکیم اسلامدن اوزکه بر دین استر فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ هرکز اندن
اول دین قبول اولنماز وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ● وکندو صحراو برجهانده
اوتوزنلردن اولور ● كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ ا۪يمَانِهِمْ نیجه حق تعالی
برجماعته دوغری یول کوستره که ایمان کتوردکلرندنصکره کافر اولدیلر ●
وَشَهِدُٓوا اَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ و پیغمبر حق اولدوغنه شهادت ایندکلرندنصکره

وجاءهم البينات واشكارا اولان دليللر كلدكدن صكره والله لا يهدي القوم الظالمين وا يزد عز وجل ستمكار اولان جماعته دوغري يولي كوسترمز بو ايتلر اون ايكي نفر حقنده نازل اولديكه اول اسلامه كلديلر صكره مرتد اولوب مكه يه كتديلر اولئك اول مرتد اولان كروه جزاؤهم ان عليهم لعنة الله سزالري بوكه اوزرلرينه تكرينك لعنتي مستولي اولوركه كندولرين رحمتدن اوزاق قيلر والملائكة ودخي فرشته لرك لعنتي كه انلردن بيزار اولورلر والناس اجمعين ودخي قوادميلرك لعنتي كه انلري مذمت ايدرلر خالدين فيها اول لعنتك اثرندن كه عقوبتدر على الدوام اقامت ايتمشلر لا يخفف عنهم العذاب كندولردن اشكنجه يونكلتلمز ولا هم ينظرون ونه كندولره مهل ويرلور لركه عذابلري تاخير اولنه الا الذين تابوا من بعد ذلك مكر اول كسه لركم ارتداددن صكره توبه ايدوب ايمانه رجوع ايتديلر واصلحوا واينده كلري فسادي ايولكه تبديل ايتديلر فان الله غفور رحيم پس بي شبهه كم كاه ايدوب توبه ايدنلره حق تعالى چوق مغفرت ايدوب كندولرينا سركر كتوردلركه حارث ابن سويدكه اول مرتد اولان اون ايكي نفرك بري ايدي مسلمان اولان قرنداشي كندويه بو ايتلري بر امينك اليله كوندردي حارث ايتلري اوقودقدن صكره اول امينه سويلديكه بن هركز سندن بلا في ايشتمدم و قرنداشمدن دخي و بنم قتمده محققدركه برادرم پيغمبر اوزرينه افترا ايتمز و پيغمبر حاشا كه حق تعالى اوزرينه كذب سويليه پس نيچون بن توبه دن نا اميد اوله يم همان خلوص اوزره توبه ايدوب مدينه منوره يه يوز دوندي و اول اثناده قلان اون بر نفر بو ايتلري اوقودي انلر سويلديلركه بز بونده اقامت ايدرز اكر محمد المصطفى مغلوب اولور بز بيله اشلرنا اليه بولنمش اولورز واكر غالب كلور توبه ايدوب اسلامي اظهار ايدرز حق تعالى بو ايتي نزول ايتدي بيوردي ان الذين كفروا بعد ايمانهم تحقيقا اول كسه لركه ايمان كتوردكلرندن صكره كفر ايتديلر ثم ازدادوا كفرا صكره كفر اوزره ثابت اولدقلري ايچون كفرلري ارتوردلر لن تقبل توبتهم هركز توبه لري قبول اولنمان واولئك هم الضالون واول كروه ازغونلر كندولردر ان الذين كفروا تحقيقا اول كمسه لركه كفر ايتديلر وماتوا وهم كفار واولدلر وحال بوكه ايماندن دونديلر فلن يقبل من احدهم ملء الارض ذهبا پس هركز بيرده ولوسي التون قبول اولنان

ولو افتدى به واكر اني جانه عوض ويرسه يعني كافر اولان دوزخدن قيامت اكر بشر قدر مغز به دوي نمين التون اله دولدوروب جهنم عذابنه جانبنه فدا اولمغيچون كندو سندن مقبول اولوب قورتلمز اولئك اول كروه كه كفر اوزره اولديلر لهم عذاب اليم در دلي اشكنجه كندولره در وما لهم من ناصرين والنره يار دمجيلر اولماز لن تنالوا البر هركز ايو لكي بولمزسز حتى تنفقوا مما تحبون سودككوز نسنه دن تصدق ايتمنجه دك مرويدر كه چون بو ايت نازل اولدي حضرت ابو طلحه رضي الله عنه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمك حضورينه كلوب سويلدي يا رسول الله اموالمدن بكا زياده سوكلي اولان بيرحاء نام باغچه در پس اني ايستدوكك نسنه يه صرف ايله حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي نه كوزل وبرقيجي مالدر اولي وودركه اني اقاربكه بذل ايده سن وحضرت صلى الله عليه وسلم ابو طلحه يه اولجهتدن انكله امر ايتديكيم انلره ويرمك صدقه وصله رحمدر وما تنفقوا من شيء وهر نسنه دنكه صرف ايدرسز خواه از خواه چوق فان الله به عليم بي شبهه كه حق تعالى اكا كما لا اوزره بيلجيدر كل الطعام كان حلا لبني اسرائيل دوكلي يلجك نسنه لرك يمسي يعقوب اوشاقلرينه حلال ايدي الا ما حرم اسرائيل على نفسه الا اول نسنه يي كه حضرت يعقوب كندو جاني اوزره حرام قيلدي واو بوكونه اولمشدي كه حضرت يعقوب عليه السلام خسته لك عارض اولوب سويلديكه اكر حق تعالى بكا بو خسته لكدن شفا ويرورسه بكا زياده سوكلي اولان طعامي اوزريمه حرام ايدرم حق تعالى نك نسم لطفي اسوب كندويه شفايي يتشردي پس دوه نك اتني وسوتني كه كندويه زياده سوكلي ايدي اوزرينه تحريم ايلدي جهودلر دخي اكا متابعت ايدوب اوزرلرينه حرام ايليوب سويلديلركه توراتده بونلرك تحريمي وارد اولمشدر حق تعالى اوزرلرينه بو سوزي رد ايلديكه اني يعقوب تحريم ايتمشدر من قبل ان تنزل التورية توريت ايندرلمدن اول پس اكر بو سوزنا اوزره اصرار ايدرلر قل فاتوا بالتورية فاتلوها سويله پس توراتي كتوروب ايچنده اولان ايتي تحريمي اوقيك ان كنتم صادقين اكر چك سويليانلر وارايسه كوز منقولدر كه چون حضرت صلى الله عليه وسلم كندولره سويلديكه توراتي كتورك حيران قالدن

اولوب كتمی وحكم جراءت ايتمشلر فَمَنِ افْتَرَى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ پس هر كيم كه تنكری تعالی
اوزره يلانی پيدا ايلكه مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ دليل ايله الزام اولدقدن صكره فَاُولٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ پس اول مفتری اولان جماعت ستمكار اولانلر كندولردر
زيرا انصافی ترك ايتديلر وانصافی ترك ايتمك چوق عظيم ستمدر
قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ سويله تحريمك خبرنده حق تعالی نك سوزی كرچك ايدی وجهودك
سوزی يلان ايدی فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ اِبْرَاهِيمَ پس حضرت خليل اللهك ملتنه پيرولك
ايدك حَنِيفًا حضرت ابراهيمك حالنه بيان در يعنی دين اسلام اوزره مستقيم
غير دينلردن مائل اولمشدر وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وشرك كتورنلردن
دكل ايدی اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ تحقيقا كه روی زمينده خلقك
عبادتيچون اول قونلان خانه لَلَّذِي بِبَكَّةَ اول خانه در كه مكه شهرنده در ونده كه
مكه اول شهرك اديدر بكه دخی آنك اسميدر مُبَارَكًا چوق خيرلو اولديغنده
وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ وخلق ايچون هدايتا اولدوغی حالده زيرا قبله لری
وتعبدكاهلری اودر فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ ايچنده آشكارا نشانلر
وار مَقَامُ اِبْرَاهِيمَ اول نشانلرك بريسی حضرت خليل اللهك دورديغی
بر يردر واو بر بيوك طاشدر كه حضرت ابراهيم عليه السلام دبانينك
اثری ايچنده در وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وهركيم آكا كيره قتل وغارتدن
امين اولور يعنی بر كنهكاركه كعبهء مكرمه يه التجاء ايليه مادام كه بيت ايچنده در
دست تعرض اندن كوتاه اولور وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ والله ايچون بيت شريفی
زيارت ايچون قصد ايتمك خلق اوزره واجب اولمشدر مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيلًا كه
اول كسه اوزره واجب اولمشدركه آكا يول بولمغه قدرتی اوله وَمَنْ كَفَرَ وهركيم
كه كفر ايده يعنی حج ايتمن وحجی ترك ايدنلك كه امين تعظيم ايتمك اندن كفر عنوانيله
تعبير اولندی فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ بی شبهه كه تنكری تعالی خلقك
حجندن مستغنيدر قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللّٰهِ سويله يا محمد
ای كتابلك ايه لری نيچون تنكرينك عقلی ونقلی اولان نشانلرينی انكار ايدرسز
وَاللّٰهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ وحال بوكه تنكری تعالی ايشلديكوزنسنه يه
كامل اوزره مطلعدر قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ مَنْ
آمَنَ سويله ای ارباب كتاب نيچون تنكرينك يولندن ايمانه كلان كمسه يی منع

ايدرسز تَبْغُونَهَا عِوَجًا اول حالده كه تنكرينك يولنه اكريلك طلب ايدرسز
وَاَنْتُمْ شُهَدَاءُ وسز آكا مطلعسزكه او تنكرينك يوليدر وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ وحق سبحانه وتعالی ايشلديكوزنسنه دن بی خبر دكلدر
يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ ای ايمانه كلان كسنه لر
اكر توريته ويرلن كمسنه لردن بر بلوكه اطاعت ايدرسز يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ اِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ
ايمانه كلديكوزدنصكره سزی ايمانسز دوندررلر بو آيهء كريمه اوس وخزرجلك
بر مقداری حقنده نازل اولديكه اوتوروب صحبت ايدرلر ايدی اوزرلرنه
شاس بن قيس يهودی كچدی بونلرك مودت والفتلرين كوروب كندوده
بر عظيم غيظ حاصل اولدی پس بر يهودی اوغلانه امر ايلديكه واروب
يانلرنه اوتوره اندن صكره بعاث وقعه سنك كه ايچنده اوس ايله خزرجك
عظيم جنكلری اولمشدی صكره غلبه اوس طائفه سنه اولدی كندولره سويليه
وحقنده سويلنان اشعاری اوقويه اول دخی كلوب اول خبيثك سوزنی
اجرا ايدوب اوسك مدحنده وخزرجيلرك ذمنده سويلنان اشعاری اوقودی
خزرجيلر استماع ايدنجه شجعه الملالدن اوس طائفه سنی شتم ايتديلر اوس دخی انی
تحمل ايتميوب خزرجيلری سوكديلر ايكی طائفه نك اراسنده آتش فتنه شعله لندی
مفاخره يه باشلديلر اندن مشاجره يه واصل اولديلر ايكی طرفك دلاورلری
سلاحه ياپوب جنكه استدعاء ايتديلر سرور كائنات عليه اشرف التحيات
خبردار اولدی معركه لرنه تشريف ايدوب كلری ايشدن اوتری كندولرين تعنيف
ايلدی علی الفور كندولره نمايان اولديكه او براغواء شيطان ايدی همان بيری
بريله قوجا قلشوب ايدوكلری ايشدن استغفار ايدوب حضرته دونديلر
پس اول آيت نازل اولدی ودخی حق تعالی انلری تعنيفا بيوروب بيوردی
وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ ونيجه كافر اولورسز وَاَنْتُمْ تُتْلَى عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللّٰهِ وحال بوكه
سزه جماعتا نصارا اوزركزه تنكرينك قرآنی اوقنور وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وپيغمبری
اراكزده در وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللّٰهِ وهركيم تنكرينك دينته يابشور فَقَدْ هُدِيَ
اِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ بی شبهه كه دوغری يوله هدايت اولندی
يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ايمانه كلن كمسنه لر اتَّقُوا اللّٰهَ تنكريدن خوف ايدك حَقَّ
تُقَاتِهِ اندن درست خوف ايتمككوزكه طاقتكوزی واجباتك قيامنه ومحرماتك

اوس

آجنا بنه صرفايه سن وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ۞ واولمكوز الا اول
حالده كه سز اهل ايمانسز يعني اسلام اوزره ثابت اولك برحتى دلكه اولمك سزي
كلدكده دين اسلام اوزره سيزي بوله ۞ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وتوكز
ايزد جل وعلانك دينه يا پشك وَلَا تَفَرَّقُوا وحقدن آيرلمكوز وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ وا وزريكزه اولان تكرينك احسانينكه اسلامدر ياده كتورك
إِذْ كُنتُمْ أَعْدَاءً تچن دشمنلر ايدكوز فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ پس كوكللركزك اراسنى
اسلام سببيله الفت صالوب فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا انك لطف وكرميله
قرنداشلر اولدكوز ۞ يعني كويا دشمنلك ايله اخشاملمشدكز پس انك
لطفيله قرنداشلر صباحلدكز وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ واتشدن بر چقورك
كنارى اوزره ايدكوز فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا پس حق تعالى سزي اول اتشدن قورتردى
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ نته كه حالكزي بيان ايتدى حق تعالى سزه دلائل
وحدانيتني اشكارا ايدر لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ تاكه دوغرى يول بولهسز وَلْتَكُن مِّنكُمْ
أُمَّةٌ وسزدن برجماعت اولسونكه يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ يولك ايتمكه خلقى دعوت ايدهلر
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وشرعا مستحسن اولان ايشك ايشلمسنه خلقه فرمان
ايدهلر وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وشرعا مستقبح اولان نسنهدن خلقى منع ايدهلر وَأُولَٰئِكَ
وا اول جماعت كه امر بالمعروف ونهي عن المنكر ايدرلر هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞ كمال اوزره
محنتلردن قورتلنلر كندولردر وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا واولمكوز اول كيمسهلر كبي كه
عداوت سببيله پراكنده اولديلر وَاخْتَلَفُوا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وروشن
دليللر كندولره كلدكدن صكره اختلاف ايتديلر أُولَٰئِكَ واول كروه پراكنده
اولوب مختلف اولديلر لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞ اولوا شكنجه انلره اولور ۞
يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ بر كوننده كه بر مقدار يوزلر آق اولور وبر مقدار
يوزلر قره اولور فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ پس اما
اول كيمسهلركه يوزلرى قره اولدى كندولره سويلنوركه ايمان كتوردكدن
صكره كافر اولدكوز ۞ بو استفهام توبيخ ايچوندر يعني نيچون كافر
اولدكوز فَذُوقُوا الْعَذَابَ پس شكنجهنك چاشنيسين آلك بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ
۞ اول سببيله كه ايماندن صكره كفر ايدر ايدكوز ۞ وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ
وُجُوهُهُمْ واما اول كيمسهلركه يوزلرى آق اولدى فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ تكرينك

رحمتنده يعني بهشت برينده اولورلر هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ كندولر انده
على الدوام اقامت ايدرلر تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ بو سوزده مذكور اولان اخبار
تكرينك آيتلريدر نَتْلُوهَا عَلَيْكَ وحيلك وساطتيله اوزره كه اوقورز بِالْحَقِّ
دوغرولغله وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ۞ وحق تعالى انس وجنه ستم
ايتمسن استمز وجرمسز عقوبت ايتمز ۞ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وكوكلرده
اولان فرشتهلر واخترلر حق سبحانه وتعالينك مملوكلريدر وَمَا فِي الْأَرْضِ ويرده
اولان مخلوقات دخي وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ وايشلر خداى عز وعلا
حضرتنه دوندرلمش قلنور ۞ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ سز كوزل كروه ايديكز كه أُخْرِجَتْ
لِلنَّاسِ خلوت خانه غيبدن خلق ايچون چقمش قلندي تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
شرعا مستحسن اولان نسنهنك ايشلمسيله خلقه فرمان ايدرسز وَتَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنكَرِ وشرعا مستقبح اولان شيئك ايشلمسندن خلقى منع ايدرسز
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وتكرينك وحدانيتنه على طريق التحقيق ايمان كتورسز وَلَوْ آمَنَ
أَهْلُ الْكِتَابِ وكتابلو اصحابي حضرت محمد المصطفانك نبوتنه تصديق ايتسهلر
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم البته كندولره ايولك اولوردى مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ بعضيلرى
ايمانه كلانلردر وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ۞ وچوقلرى دينك دائرهسندن
طشره اولنلردر ۞ لَن يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى اهل كتاب سزه اصلا زيانلك
يتشدرمزلر مكر آز اينجتمك سوكمك وتهديد كبى وَإِن يُقَاتِلُوكُمْ واكر سزكله جنك ايدرلر
يُوَلُّوكُمُ الْأَدْبَارَ ارقهلرين سزه دوندوررلر يعني جنك ايتسهلر قارشو دورمزلر
يوز چويروب فرار ايدرلر ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ۞ صكره ياردم اولنمازلر ۞
ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ خوارلك جهودلره اورلدى ووضع اولنمشدر أَيْنَ مَا ثُقِفُوا
قنده بولنورلر ايسه إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ استثناء من اعم الاحوال
يعني جميع احوالده اوزرلرينه خوارلك وضع اولنمشدر ۞ مكر اول حالده كه
خدانك عهديله ومؤمنلرك امانيله معتصم اولهلر وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ
وتكرينك برخشمله دونديلر وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ وحقيرلك وجودلرينه
قابلدى ذَٰلِكَ مذكور اولان خوارلك ومسكنت وخشم غضب اوزرلرينه
اول سببله اولديكه بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ انلر تكرينك نشانلرينه
كفر ايدرلردى وَيَقْتُلُونَ الْأَنبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وناحق يره پيغمبرلرى اولدررلردى

ذلك بما عصوا وكانوا يعتدون ۝ بو كفر وقتل ولسببله انلردن صادر اولدی
حقك فرمانته مخالفت ایتدیلر ۝ وحدود شرعیه یی تجاوز ایدرلر ایدی ۝
لیسوا سواء ارباب کتاب اولانلر برابر دکلدرلر من اهل الکتاب امة قائمة
اهل کتابدن برکروه وار که دینلری اوزره دورمشلر ۝ وانلر اول طائفه
درلر که حضرت محمد المصطفانك نبوتنه اقرار ایدوب ایمانه کلدیلر یتلون آیات الله
آناء اللیل تنکری نك کلامنی کیجه نك ساعتلرنده اوقورلر وهم یسجدون ۝
وحال بوکه کندولر نماز قیلارلر ۝ یؤمنون بالله والیوم الآخر تنکری نك
وحدانیتنه و دوزخ انك اولسنه اینانورلر ویأمرون بالمعروف وخلقه
حضرت محمد المصطفانك متابعتنه امر ایدرلر وینهون عن المنکر وحضرتك
تکذیبندن خلقی منع ایدرلر ویسارعون فی الخیرات وکوزل اعمالك ارتکابنه
شتاب ایله سعی ایدرلر واولئك من الصالحین ۝ واول کروه که بو صفاتله
موصوفدرلر ۝ ایولر زمره سندن معدوددرلر ۝ وما یفعلوا من خیر
فلن یکفروه وکوزل ایشدن هر نه ایشلرلر ایسه ثوابی نقصان اولمیاز بالتمام
کندولره واصل اولور والله علیم بالمتقین ۝ وخدای لایزال پرهیزکارلرك
ایشنه کما لا وزره دانادر ۝ ان الذین کفروا تحقیقا که حضرت محمد
المصطفانك نبوتنه کفر ایدن کیمسنه لردر لن تغنی عنهم اموالهم ولا اولادهم
من الله شیئا نه اموالری که قوت قلبلری ایدی ونه اوشاقلری که انلرله استظهار
ایدرلردی تنکری نك عذابندن بو انلره کندولردن دفع ایتمکه قادر اولورلر و
اولئك اصحاب النار ودوزخ ایه لری اولکروهدر هم فیها خالدون ۝ ایچنده
همیشه اقامت ایدن کندولردر ۝ مثل ما ینفقون فی هذه الحیوة الدنیا
بو عاصی اولانلر نتکا نیلکده جهودلرك صرف قیلدوقلری نسنه نك صفتی
کمثل ریح فیها صر بر روزکارك صفتی کبیدر که ایچنده یلك صاوقلك اوله
اصابت حرث قوم ظلموا انفسهم فاهلکته کفر ومعصیتله جانلرینه
ستم ایتمش بر بلوکك اکیننه دکوب انی نابود قیلدی وما ظلمهم الله وحق
تعالی انلره ستم ایتمدی ولکن انفسهم یظلمون ۝ ولکن جانلرینه ستم ایدرلر دی
یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا بطانة من دونکم ای ایمانه کلان کیمسنه لر اسلامدن
اوزکه اولان کیمسنه لری محرم دوست ایدنمکوز لا یألونکم خبالا کافرلر کیمسه لر

سزه فساد ایصال ایتمکده تقصیر ایتمزلر ودوا ما عنتم زحمت ومشقتکزی
آرزو ایدرلر قد بدت البغضاء من افواههم بی شبهه که اغزلرندن عداوت
آشکار اولدی وما تخفی صدورهم اکبر وسینه لری صاقلدوغی عداوت
اغزلرندن آشکار اولان عداوتدن بیوکدر قد بینا لکم الآیات بی شبهه
کم نشانلری سیزه ظاهر قیلدق ان کنتم تعقلون اکر سز بیان اولنان نسنه یی
فهم ایدر دکوز ها ای بیکانه لر صحبتنده خطا ایدن جماعت آکاه اولك انتم
اولاء سز اول کیمسنه لرسز کیم تحبونهم انلری سیورسز ولا یحبونکم وانلر سزی
سیومزلر وتؤمنون بالکتاب کله وتنکری نك اینان جمله کتابلرینه سز ایمان
کتورورسز ۝ وانلر بعض کتابلری انکار ایدرلر ۝ پس انلره نیچون محبت
ایدرسز واذا لقوکم قالوا آمنا وقچن سزکله بولشورلر نفاق یوزندن دیرلر که
بز ایمانه کلدك واذا خلوا عضوا علیکم الانامل من الغیظ وقچن تنها
اولورلر آچغندن اوزرکزه پارمقلرینك اوجلرینی اصررلر قل موتوا بغیظکم
سویله یا محمد بو منافقلره اچعکوزله اولك ان الله علیم بذات الصدور
۝ کرچی شبهه حق تعالی سینه لرده مخفی اولان نسنه لری بیلیجیدر
پس سینه لرنده اولان حقد وحسدی ایو بیلور ۝ ان تمسسکم حسنة
تسؤهم اکر سزه بر ایولك ایرشورسه اول ایولك انلری غمناك قیلار وان
تصبکم سیئة یفرحوا بها واکر سزه بیر یمانلك دکرسه انکله دلشاد اولورلر
وان تصبروا وتتقوا واکر صبر ایدوب پرهیزکارلك ایدرسز لا یضرکم کیدهم
شیئا مکر وحیله لری سزه بر نسنه زیان ایتمز ان الله بما یعملون محیط ۝
تحقیقا که حق تعالینك علمی صبر وتقوادن ایشلدککز نسنه یه قاپلمشدر
کتوردیلرکه هجرتك اوچنجی سنه سنك ماه شوالك اون ایکنجی کوننده
ابو سفیان بر خیلی جمعیت ایله حضرت صلی الله علیه وسلم ایله جنك ایتمکه مدینه
منوره اطرافنده احد نام طاغك قربنده قوندی حضرت صلی الله علیه وسلم
ایستدیکه مدینه منوره ده توقف ایدوب آنلر بدانده جنك ایده اولکروه
بدر وقعه سنده حاضر دکل ایدیلر چیقوب جنك ایتمکه حضرتك اوستنه
مبالغه ایله ابرام ایتدیلر ۝ حضرت صلی الله علیه وسلم مهاجرین وانصاردن
بیك شخصله جنك ایتمکه توجه ایتدی اثناء طریقده عبد الله بن ابی

سنا فقلا كيرو يه دوندى ● سرور كائنات عليه اكمل التحيات يدى يوز كيسه ايله دشمنك
مواجهه سنه كيندى احد طاغنه ابن شجعه عبد الله بن جبيرى رضى الله عنه
اللى تيرانداز ايله او وزره سردار ايدوب طاغ مزبورك رخنه سينك محافظه سنه
تعيين ايدوب غايتله سفارش ايلديكه اكر غالب واكر مغلوب اولورسز
مكانكزدن حركت ايتمكوز وحضرت صلى الله عليه وسلم نفس نفيسيله لشكر
همايونك صفوفين تسويه ايدردى ● و بو ايش صباح وقتنده اولمشدى
نته كم حق سبحانه وتعالى بيوردى وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ ويادكه كوروجكن
حضرت عائشه نك حجره سندن صباح وقتنده واردك تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ
مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ايمانه كلانلر كيمسنه لره جنك ايچون مكانلر مهيا قيلادرسن
وَاللَّهُ سَمِيعٌ وحق سبحانه وتعالى جنككه جبيعنى خصوصنده سويلديككوز
سوزى كمالا وزره ايشيدر عَلِيمٌ نيتلركزى بلك بيلور ● إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ
مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وقتكه سزدن ايكى جماعت بوزلمغه قصد ايلديلر وانلر خزرج
قبيله سندن بنو سلمه واوسدن بنو حارثه كه عسكرك ايكى قنادلرى ايچون
عبد الله بن ابى منافق ايله دوندى دونمك ايسته ديلر صكره تنكرى
تعالى كندولرين وسوسه شيطانيه دن حفظ ايدوب پيغمبر ايله جنكه
واردیلر وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا وحق تعالى اول ايكى طائفه نك احوالى وزره متولى
كندولرين اول ايشدن عصمت ايتدى وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ●
وايزد ذو الجلال اول وزره ارباب توكل ولا انلر اعتماد ايتسونلر ● وَلَقَدْ
نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وبى شك حق جل وعلا سزه بدر وقعه سنده يارديم ايتدى
دشمنكوزا وزره غلبه ايلدكوز وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ وحال بوكه خوار وحقير ايدكوز
فَاتَّقُوا اللَّهَ پس تنكريدن خوف ايدك لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ● تاكه نصرتك نعمتنه
شكر ايده سز ● إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ نصر لفظنه متعلقدر يعنى سزه يارديم ايتدى
اول دمده مؤمنلره سويلر ايدك أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ سزه كفايت ايتمزمى كه
پروردكاركز سزه مدد ايده بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فرشته لردن اوچ بيك ايله
مُنْزَلِينَ حالمكه بالادن اينديرلمش اولدقلرى حالده بَلَى نوحدن صكره واقع اولان كلامى
ايجاب ايدر يعنى سزه حق تعالى نك امدادى اوچ بيك ملك ايله كفايت ايدر بو وعده
ايجاب ايلدكدن صكره كندولره صبر وتقوى اوزره مددى زياده ايتمكه وعده

ايدوب

ايدوب بيوردى إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا اكر صكره صبر ايدوب حضرتك سوزينه مخالفت
ايتمدن پرهيزكارلك ايدرسكز وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَذَا ودشمنلركز بو ساعتده
سزه كلورلر يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ پروردكاركز سزه مدد ايدر بِخَمْسَةِ آلَافٍ
مِنَ الْمَلَائِكَةِ فرشته لردن بيش بيك ايله مُسَوِّمِينَ ● علامتلى اولدقلرى
حالده وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى لَكُمْ وحق سبحانه وتعالى بو مددى ايتمدى
الا كه سزه بر مژده اوله وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ وتاكه كوكللركوز انكله آرام ايده
وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ويارديم هيچ بر كسه دن اولماز
الا اول تنكرى قتندنكه هر نسنه اوزره غالب اولوب ايشين كما ينبغى محكم ايدر ●
لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا نصر لفظنه متعلقدر يعنى سزه يارديم ايتدى
تاكه كافرلردن كيمسنه لرك بر كروهين بدر وقعه سنده نابود قيله أَوْ يَكْبِتَهُمْ
يا انلرى خوار وحقير ايده فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ پس بى بهره وناامید اولدقلرى
حالده دونه لر ● بلكه حق تعالى احد وقعه سى ازاسنده بدرك وقعه سين
اول جهتله اكدى كه صحابه كرام صبر ايله شكر اراسنده اوله لر ● زيرا بدر
جنكنده ظفر وغنيمت وار ايدى وانك مقتضاسى شكردر ● واحد جنكنده
قتل ومغلوبيت وار ايدى وانك مقتضاسى صبردر ● واحد وقعه سى
على طريق الاجمال بوكونه اولديكه تسويه صفلردن اولدقده محاربه يه باشلديلر
لشكر قريش نهب وغارته دوشدى ● احد طاغنك رخنه سين بكليان
تيراندازلر بونى كوروجك نهب وغارته سكرتديلر ● سردارلرى عبد الله
بن جبير رضى الله عنه هرچند كه كندولرين منع ايتدى قبول ايتمديلر ● انجق
كندو ويدى بر قاچ نفر ايله انده توقف ايتدى ● لشكر اسلام اوزره دوندى
عبد الله ابن جبيرى رضى الله عنه نفرلر ايله شهيد ايتديلر ● وبو وقعه ده
حضرت صلى الله عليه وسلمك مبارك دندانى شهيد اولدى ● وعمى
حضرت حمزه رضى الله عنه دخى شهيد اولدى ● لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ
بو ايشدن سكا بر نسنه عائد يوقدر ● زيرا سن بر مأمور بنده سين هر نه كه
صادر اولور حق تعالينك ارادتيله در ● وبو جمله معترضه در أَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ ليقطع اوزره معطوفدر ومعنى بويله اولوركه
حق تعالى سزه درت نسنه نك بريسيله كفار اوزره نصرت ويرور ياكه

لشكر مغلوب رخنه خالى بولنجق

دوشدیلر یا کافرلرینک قتلیله منهدم قیلر ۞ یا جنک محلندن منهزم اولوب
خائب وخاسر دوندیلر ۞ یا حق تعالی اونلرک توبه‌سن قبول ایدر ۞ اکر اسلامه کلورلر
یا کندولرین جهنم آتشیله معذب ایدر کفر اوزره اصرار ایدرلر ایسه فانهم
ظالمون ۞ که انلر ستمکارلردر ۞ ولله ما فی السموات وما فی الارض وکوکلرده
و یرده اولان مخلوقات تنکری تعالینک مملوکلریدر جمله ایش کندونکدر یغفر
لمن یشاء ایستدوکی کیمسه‌نک کناهین عفو ایدر ویعذب من یشاء و
ایستدوکی کیمسه‌یی معذب قیلر والله غفور رحیم ۞ وحق سبحانه وتعالی
قوللرینک کناهین پوشیده قیلوب کندولرینی اسیرکیجیدر ۞ یا ایها الذین آمنوا
لا تأکلوا الربوا اضعافا مضاعفة ای ایمانه کلان کیمسه‌لر مال ربایی قات
قات یمکز ۞ مرویدر که جاهلیه عصرنده بر کیمسه بر وقت معینه بر نسنه بورج
ویردوکده اول وقت معین حلول ایلدوب ویرمزسه مدتی و ربایی بر قات دخی
ایدردی بو منوال اوزره آز زمانده کچمدن بورجلینک تمام ملکنی جلب ایدردی
واتقوا الله وتنکری تعالیدن خوف ایدک لعلکم تفلحون ۞ شاید قورتوله‌سز
واتقوا النار التی اعدت للکافرین ۞ وکفره طائفه‌سنه آماده قیلنان اتشدن
احتراز ایدک ۞ واطیعوا الله والرسول وتنکری‌یه وپیغمبره اطاعت ایدک
لعلکم ترحمون ۞ شاید تنکری‌نک رحمتنه مظهر قیلنه‌سز ۞ وسارعوا
الی مغفرة من ربکم وپروردکارکزدن صادر اولان مغفرتک سببی سمتنه
عجله ایدک و اول کلمه توحید یا دین اسلامدر وجنة عرضها السموات
والارض ودخی عجله ایدک بر بهشتک سمتنه که انک انی کوکلر و یرلرک
انی کبیدر حضرت عبد الله بن عباسدن بو آیتک تفسیرنده بو کونه روایت
اولندیکه اکر یدی کوک و یدی یر بری برینه اولاشه بهشت جاودانک
مساحه عرضی آنک کبی کلور اعدت للمتقین ۞ شرکدن پرهیزکار اولانلره
آماده قیلندی ۞ وبو آیت کریمه جنتک موجود اولدغنه وبو عالمدن
طشره اولدوغنه دلیلدر ۞ الذین ینفقون شول کیمسه‌لردرکیم
مالرین صرف قیلورلر فی السراء والضراء بوللقده ودارلقده یعنی مالرین هر حال
اوزره انفاق ایدرلر ۞ زیرا انسان بو ایکی حالدن خالی اولمز یا بوللقده در
یا دارلقده در والکاظمین الغیظ ودخی اول کیمسه‌لردرکیم خشملرینک تنفیذنه

منع ایدرلر ۞ با وجود که انلر اجراسنه قادرلری وار والعافین عن الناس
ودخی اول کیمسه‌لردرکیم خلقک کناهندن واز کچرلر ۞ والله یحب المحسنین ۞
وحق سبحانه وتعالی ایولک ایدنلری سیور ۞ والذین اذا فعلوا فاحشة
بو کلام الذین ینفقون اوزره معطوفدر ومضمونی بو کونه اولورکه متقیلر
ایکی طائفه درلر بری انلرکه انفاق وحلم وعفو واحسان ایله متصفدرلر ۞ وبری
انلرکه هوای نفس اقتضاسیله بر نامعقول ایش ایشلدکلری دم او ظلموا انفسهم
یا ارتکاب صغائر ایله جانلرینه ستم ایتدکلرنده ذکروا الله تنکری‌نک انتقامن
یاده کتوروب فاستغفروا لذنوبهم پشیمانلقله کناهلری‌چون پوشیده‌لک
طلب ایدرلر ومن یغفر الذنوب الا الله وتنکری‌دن اوزکه کناهلری کیم پوشیده
قیلار ۞ یعنی اندن اوزکه بر کیمسه کناهلری پوشیده قیلمز ولم یصروا
علی ما فعلوا وایشلدوکلری قبیح ایش اوزره استغفارسز دورمزلر وهم
یعلمون ۞ کندولر قبیحین بیلدوکلری حالده ۞ اولئک اول متقی اولان
جماعت جزاؤهم مغفرة من ربهم سزالری پروردکارلرندن کناهلرین
غفران ایتمکدر وجنات تجری من تحتها الانهار ودخی سزالری انجاری
التندن ایرمقلر آقر باغلردر خالدین فیها علی الدوام ایچنده اقامت تقدیر
ایتدکلری حالده ونعم اجر العاملین ۞ وکوزل عمل اشلیانلرک اجری بو اجردر
مغفرت وبهشت بریدر ۞ قد خلت من قبلکم سنن تحقیقا که سیزدن
اسبق نیجه وقعه‌لر کچمشدر فسیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبة
المکذبین ۞ پس یر یوزنده سیاحت ایدک تا که کوره‌سیز پیغمبرلری یالانجی
دوتنلرک صوکی نیجه اولدی هذا بو کچمش اولان وقعه‌لر بیان للناس
عامه خلق ایچون بیاندر وهدی وموعظة للمتقین وپرهیزکارلره زیاده
بصیرت ویرندر ۞ ولا تهنوا ولا تحزنوا بو کلام احد وقعه‌سنده
مؤمنلره اصابت ایدن زحمتدن تسلیه‌در یعنی جهاده ایتمکده زبون اولمکز
وسیزدن فوت اولان کیمسه‌لر اوزره غمناک اولمکز وانتم الاعلون وحال
بوکه سز انلردن اوستسز ان کنتم مؤمنین ۞ تنکری‌نک ایتدوکی
وعده‌یی تصدیق ایدر اولورسه‌کز زیرا حق تعالی بیورر وان جندنا لهم
الغالبون ۞ ان یمسسکم قرح اکر سزه بر جراحت و زحمت دکدی ۞

فقد مسّ القوم قرح مثله بو شبهه كه كروه كفاره دخی انلك كبی بر زحمت دكشدر
یعنی احد جنكنده سزه بر شكست واقع اولدیسه كروه كفاره دخی بدر وقعه سنده
انلك كبی بر شكست واقع اولدی صكره انلر زبون و غمناك اولدیلر پس
سز اولاسز كه زبون و غمناك اولمیه سز ● زیرا تنكری بنه ایند ككوز امیدی
انلر اینرلر وتلك الایام ● اول كونلر كه حیات دنیویه نك اموری اوزرینه
دائردر نداولها بین الناس خلق اراسنده انلری چوریدیوروز تا كه بر طائفه
بركون دولتمند و خوش حال و بر كون منكوب و غمناك اوله لر ولیعلم الله
الذین امنوا و تا كه تنكری تعالی ایمانه كلان كیمسنه لری بیله یعنی بو ایشلری
تا كه ایمان اوزره ثبات ایدن ایمیانلردن ممتاز اوله ویتخذ منكم شهداء
و تا كه سزدن كواهلر ایدنه كه شهادت ایدرلر جنك محلنده فی سبیل الله
كیم چالشدی و كیم چالشمدی والله لا یحب الظالمین ● و حق جل و علا
ستمكار ایدنلری سیومز ● ولیمحص الله الذین امنوا و تا كه ایزد عز و جل
ایمانه كلان كیمسنه لرك كناهین پاك ایده اكر شكست اوزرلرینه واقع اولور
ویمحق الكافرین ● و تا كه كافرلری نابود قیله اكر شكست اوزرلرینه واقع
اولور ● ام حسبتم ان تدخلوا الجنة آیا صاغنورمسز كه بهشته كیره سز
ولما یعلم الله الذین جاهدوا منكم و حال بو كه سزدن جهاد ایدن كیمسنه لری
تنكری تعالی كورمیه ● یعنی سزدن بر كیمسه جهاد ایتمدی كه تنكری تعالی
انلك جهادینی بیله ویعلم الصابرین ● و دخی صبر ایدیجیلری كورمیه
یعنی محنته سزدن بركسه صاتشمدی كه انلك صبرینی مشاهده ایده والحاصل
سوزك نتیجه سی بو كه مجاهده نك محنتی چكلمینجه مشاهده نك راحتنه
ایرشمك اولماز ● بلبلی كه اوستم خار تحمل نكند ● بهر آنك دیكر سخن كل نكند
● ولقد كنتم تمنون الموت ● و خدایه قسم كه سز اولمكی آرزو ایدر ایدكوز
من قبل ان تلقوه اكا ملاقی اولمدن كوزدن اول فقد رأیتموه پس بتحقیق
آنی كوردكوز و انتم تنظرون ● اول حالده كه قرنداشلركزك قتلنی مشاهده
ایدیوردكز ● مرویدر كه چون احد جنكنده عبد الله بن قمئة ● حضرت
صلی الله علیه وسلمك دیشنی طاشله اوروب قردقده شیطان لعین
لشكر اراسنده بر صدا صالدیكه محمد المصطفایی اولدردیلر اهل

اسلامك زبونلری سویلدیلر كه كلك واره لوم عبد الله بن ابیّه یه تا ابو سفیاندن
امان السونلر و منافقلر اولانلر سویلدیلر كه پیغمبر اولسیدی مقتول اولمازدی
كلك قرنداشلرمزه دونه لوم پس انس بن النضر حضرتلری بیوردی ای قوم
حضرت محمد المصطفی اولدیسه محمدك تنكریسی حی لا یموتدر ● آیا اندن صكره
صاغلغی نیلرسز بعده سویلدی اللهم انی اعتذر الیك مما یقولون
وابرأ منه و قلیجین قوشانوب جنك ایلدی شهید اولنجه ● پس بو آیتی
حق تعالی مؤمنلرك عتابنه منزل قیلوب بیوردی وما محمد الا رسول و محمد
اسمیله مسمی اولان ذات پاك بر نسنه دكلدر الا انكر ایلچی بكوندرلمش
پیغمبر كه قد خلت من قبله الرسل كندن و سندن اسبق كوندرلمش پیغمبرلر كندی
اولدیلر افان مات او قتل آیا اكر اولور یا قتل اولنورسه انقلبتم علی اعقابكم
اوكجه لركزه اوزره دونرسز ● یعنی محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم ●
سائر پیغمبرلر كبی بر پیغمبردر و انلر اولمش و اولدقلری قتلكزده محقق اولمشدر
پس سزدن غایتله مستبعددر كه حضرت محمد اولورسه یا قتل اولنورسه
ایسه دین اسلامك نصرتنی ترك ایدرسز ومن ینقلب علی عقبیه و هر كیم
اوكجه سی اوزره دونر كه دین اسلامك نصرتنی ترك ایده فلن یضر الله شیئا حق
سبحانه و تعالی یه بر نسنه زیان ایتمز و سیجزی الله الشاكرین ● و نعمته معترف
اولوب حمد و ثنا ایدنلره تنكری تعالی سزالرین ویرور ● وما كان لنفس ان
تموت الا باذن الله و هیچ بر جانه اولمك ممكن اولمزدی الا تنكرینك فرمانیله
و انك اولجلك وقتنی لوح محفوظده یازمشدر كتابا مؤجلا بر موقت یازق
نه تقدم و نه تأخر ایدر ومن یرد ثواب الدنیا نؤته منها و هر كیم بو جهانك
جزاسین ایستر ایسه اكا ویرورز ومن یرد ثواب الآخرة و هر كیم اوجهانك
جزاسین ایستر نؤته منها اكا اندن ویرورز و سنجزی الشاكرین ● و یقین اوله كه
جهاد نعمتنه شكر ایدنلرك جزالرین ویرورز ● وكاین من نبی قاتل معه
ربیون كثیر و نیچه كیمسه پیغمبرله بیله سندن كیم چوق صلحا و علما فی سبیل الله
كند و سیله جنك ایدوب فما وهنوا لما اصابهم فی سبیل الله تنكری یولنده
كندولره دكن نسنه دن اوتری سست اولمدیلر وما ضعفوا و نه جنكلك
شدتندن زبون اولدیلر وما استكانوا و نه دشمنه ذلیل اولدیلر

والله يحب الصابرين ۝ وحق سبحانه وتعالى جهادا ونزده صبر ايدنلرى
سيور ۝ وما كان قولهم الا ان قالوا ودوبانى ولان جماعتك سوزلرى برشنه
دكل ايدى الا كه ديديلر ربنا اغفر لنا ذنوبنا اى پروردكارم بزم ايچون كناهلريمزى
مغفرت ايت واسرافنا في امرنا واشيمزده تعدى ايدوكمزى عفو ايت وثبت
اقدامنا وجنك محلنده دبانلرمزى بكشتر وانصرنا على القوم الكافرين ۝
وايمانه كلميان كروه اوزرينه بزه ياردم ايله فآتيهم الله ثواب الدنيا پس ايزد
عز وجل انلره بو جهانك جزاسين ويردى وحسن ثواب الآخرة واو بر جهانك
ايو جزاسين دخى ويردى والله يحب المحسنين ۝ وحق جل وعلا ايولك
اشليانلرى سيور ۝ يا ايها الذين آمنوا اى ايمانه كلان جماعت ان تطيعوا
الذين كفروا واكر حقى پوشيده قلان كيمسنه لرك سوزنى دكلرسكز يردوكم
على اعقابكم او كجه لركزا اوزره سزى دوندوررلر يعنى ينه سزى كفره
دوندوررلر فتنقلبوا خاسرين ۝ پس ايكى جهانك خيرين اوتوزمش اولديغكز
حالده دونرسز ۝ بو آيت نازل اولدى اوچن منافقلر احد جنكنك شكستندن
لشكر اسلامه سويلديلر قچن ناشلركز دونك محمد پيغمبر اولسيدى قتل اولنمزدى
بل الله موليكم بلكه تنكرى تعالى ياردمجيكوزدر وهو خير الناصرين ۝
ويارد مجيلرك ايوسى كندودر ۝ سنلقي في قلوب الذين كفروا الرعب
يعنى ول كه كافرلرك كيمسنه لرك كوكلرينه قورقوى صالورز بما اشركوا بالله اول
سببله كه تنكرى يه اورتاق قاتديلر ما لم ينزل به سلطانا اول نسنه يى كه الله
اتخاذ نه حجت وبرهان ايندرمدى وماويهم النار ودوزخ آنلرك مكانيدر
وبئس مثوى الظالمين ۝ ويمان اراماكاهدر ستمكارلرك برنجه جهنمده ۝ ولقد
صدقكم الله وعده وبى كمان تنكرى سزه وعده سنى يعنى صبر وتقوى ايله
مشروط اولان نصرتى يرينه كتوردى ۝ وفي الحقيقة بو يله اولمشدى
زيرا احد وقعه سنده تيراندازلر حضرتك سوزنه نهب وغارت ايچون مخالفت
ايتدكلرى ايچون اهل اسلامه شكست واقع اولدى ۝ والا اوهله اولده
اهل اسلامه نصرت اولمشدى اذ تحسونهم باذنه اوچن سزاى اهل اسلام
كافرلرى تنكرينك فرمانيله قتل ايدردكوز حتى اذا فشلتم اول وقته دك كه بددل
اولوب ر اكوندزبون اولدى وتنازعتم في الامر واشده منازعه ايدكوز

يعنى اوچن تيراندازلر سنا نزاع ايتديلر كه كيمسى سويلدى نهب وغارت ايده لوم
وكيمسى سويلدى مكانمزده توقف ايده لوم ۝ وعصيتم من بعد ما اريكم
ما تحبون ۝ وسودكوكز نسنه يى يعنى غنيمتى سزه كوستردكدن صكره
سردار كز عبد الله بن جبيره مخالفت ايتدكوز منكم من يريد الدنيا سزدن
بر جماعت واركه بو جهانك متاعين ايسترو انلر مكانلرين ترك ايدوب يغمايه
كيدن كيمسنه لردر ومنكم من يريد الآخرة وسزدن بر بولوك واركه او جهانك
متاعين ايستر وانلر شهادتك سعادتنه سعى ايدوب مكانلرين ثابت
اولان كروهدر ثم صرفكم عنهم صكره حق تعالى انلرك قتلندن سزى الى قوردى
ليبتليكم تاكه سزكله تجربه معامله سين ايده ولقد عفا عنكم وتحقيقا كه
كاملكزدن وازكچدى كه مخالفتك شوميله جمله كزى قيرمديلر والله ذو
فضل على المؤمنين ۝ وحق سبحانه وتعالى اهل ايمان اوزرنده ايولك صاحبيدر
اذ تصعدون سزى يبنلاقيلدى اول دم كه روى زمينده كيدوب اوزاق
اولدكوز ولا تلوون على احد وهيچ بر كيمسنه بركيمسنه يه دوروب انتظار ايتمزدكز
والرسول يدعوكم في اخريكم وسرور كاينات عقبكوزده سزى چاغروب
ديردى كه الي عباد الله فاثابكم غما بغم پس حق تعالى سزه مكافات ايتدى اول
ايچون ايلكدن اوترى بر غم كه حضرتك خبر قتليده بر غمله متصل كه شهادت وجراحت
لكيلا تحزنوا على ما فاتكم تاكه سزدن فوت ايدن فتح وغنيمت اوزره اندوهناك
اولميه سز ولا ما اصابكم وتاكه سزه ديكن قتل وجراحت اوزره ملول اولميه سز
والله خبير بما تعملون ۝ وايزد عز وجل ايشلدكوز نسنه يه دانادر ۝
ثم انزل عليكم من بعد الغم امنة پس اول ملولكدن صكره اوزركوه بر امنيت
وآرام ايندردى نعاسا كه اول امنيت بر خفيف اويقوايدى يغشى طائفة منكم
سزدن بر بلوكى قابلر نجيانده كوردى كه اولا ويقولق بدى نغره واقع اولمشدى
مهاجرلردن حضرت صديق وفاروق وعلى المرتضى وطلحه وسعد بن ابى وقاص
وانصاردن حارث بن صمه وسهل بن حنيف رضوان الله تعالى عليهم اجمعين ۝
ونعاسك فائده سى بو ايديكه اول اعزه نك قوتى يرينه كلوب قورقولرى دفع اوله
وطائفة قد اهمتهم انفسهم وبر بولوك يعنى ارباب نفاقكه جانلرى كندولرى
اندوهلره صالدى يظنون بالله غير الحق تنكرى تعالى يه جاننلريان نسنه يى

كانا يدرلر ظنّ الجاهليّة كه اول كمانلر جاهليه نك كمانيدر كيم محمد المصطفى باشنه وقعى
ايشى ولمز احتمالى يوقدر يقولون هل لنا من الامر من شيء ديرلر بزه وقتدا ولنلر ظفر ونصرت
ايشندن برنصيب واردمى قل ان الامر كله لله سويله كه غنيمت وهزيمتده والا اشى
قوسى تنكرى تعالينك فرمانه مخصوصدر يخفون في انفسهم ما لا يبدون لك
يقولون لعنقده اولانلر ضميرلرندن حالدر يعنى سنا قتل اولوسوزى ديرلر ولحالدكيم
سكا اظهار ايتمزلر وكلرى نسنه يى نفسلرنده كزلى دوترلر يقولون لو كان لنا
من الامر شيء اولكلى ديدوكلرى نسنه بوكه ● يعنى بيرى بربريله تنها اولوردى
كم ظفر ونصرتدن بزه برنسنه اولسيدى ما قتلنا هاهنا بومكاندا يوللداشلرمز
قرلمزدى قل لو كنتم في بيوتكم يا محمد سنا قتلرى سويله خانه لركزده اولسيدكز
لبرز الذين كتب عليهم القتل الى مضاجعهم دوناذلر اوزرلرنه اول ملك بازلا [illegible]
كسنه لر اوله جلق مكانلرنه البته چقرلردى وليبتلي الله ما في صدوركم
بوجمله برفعل محذوف علتدر ● يعنى حق تعالى بو ايشى ايتدى تاكه سينه لركزده
اولانلر اشياء امتحان ايدوب ايچكزده پنهان اولان اخلاص ونفاقى اظهار ايليه
وليمحص ما في قلوبكم وتاكه كوكللركزده اولان اعتقادى وسوسه دن پاك
ايده والله عليم بذات الصدور ● وحق سبحانه وتعالى سينه لرينكزك ايلرينه
بلو بيجيدر ● ان الذين تولوا منكم تحقيقا سزدن شول كيمسه لركه يوز دوندرلر
قاچديلر يوم التقى الجمعان اول كونكه جمع اهل اسلام وجمع كفره جنك ايچون
بولشديلر انما استزلهم الشيطان بونلرى غيرى برنسنه يوقدركه كندولرينى
ابليس لعين سورچمك ايستدى ببعض ما كسبوا قزاندقلرى نسنه نك برقاچنك
سببيله يعنى احد جنكنده قچلرلك قچمسنه سبب بو اولدى كه انلر حضرتك
فرمانه مخالفت ايدوب مركزلرين ترك ايتمكله شيطانك اغواسنه مطاوعت
ايتديلر ● كنهكار اولوب تا پيدر تابيدن منع اولنديلر ● ولقد عفا الله عنهم
وبى شبهه كه حق تعالى ايتدى وكلرى توبه جهتدن كناهلرندن وازكچدى ان الله
غفور حليم ● بكما ابرده عزوجل كناهلرينى محو ايدوب عذابا ايتمز وتعجيل ايتمز ●
يا ايها الذين امنوا اى ايمان كتورن كيمسه لر لا تكونوا كالذين كفروا اولكيمسه
اولكيمسه لركبى كه كفر ايتديلر وقالوا لاخوانهم وقرنداشلرينه ديديلر اذا ضربوا
في الارض يعنى تجارت ايچون سفر ايدوب سفرلرينى بامر الله فوت اولديلر او كانوا

غزى ياخود غازيلر اولوب غزالرنده شهيد اولديلر لو كانوا عندنا ما ماتوا وما قتلوا
يانمزده اولسيدلر اولمزلردى قيرلمزلردى ليجعل الله ذلك حسرة في قلوبهم
بو سوز قالوا الفعلنه متعلقدر يعنى كفر ايدن كيمسه لر بو سوزى ديديلر تاكه تنكرى
تعالى اول سوزى كوكللرنده برانده قيله والله يحيى ويميت وخداى لايزال تنكرى
احسان ايدر نه تدبير وحذر ● وكندو ديلدوكى بدنه روح ايدر ● نه جنك ومنع (?)
والله بما تعملون بصير ● وحق سبحانه وتعالى ايشلدكوز نسنه يه كمالا وزره بينادر
ولئن قتلتم في سبيل الله او متم وخداى ذو الجلاله قسم كه اكر تنكرى يولنده كشته
اولورسز يا فوت اولورسز لمغفرة من الله ورحمة خير مما يجمعون ● بى شبهه كه
تنكرينك كناهى عفو ايتمك واسركمك حطام دنيادن يغدقلرى نسنه دن يكدر
ولئن متم او قتلتم واكر تنكرى يولنده اولورسز يا قتل اولنورسز لالى الله تحشرون
● البته حق سبحانه وتعالى نك جزاسى يمننه جمع اولنورسز پس سن مكافاتده (?)
ثوابكزى چوق ايدر ● فبما رحمة من الله لنت لهم پس تنكريدن صادر اولان رحمت
سببيله غزادن فرار ايدن طائفه يه ملايملك ايتدك ولو كنت فظا غليظ القلب
واكر يمان خوى صاحبى سخت دل اولسيدك لانفضوا من حولك اصحابك
چوره كندن براكنده اولورلردى فاعف عنهم پس خدمتكده ايتدكلرى تقصيردن
ولنيج (?) واستغفر لهم وكندولر ايچون بندن مغفرت طلب ايله وشاورهم
في الامر وجنكك خصوصنده كندولر ايله مشاوره ايله فاذا عزمت فتوكل على الله
پس چون مشاوره دن صكره برايشه قصد ايدرسن تنكرى تعالينك لطفى اوزره
اعتماد ايله ان الله يحب المتوكلين ● بى شبهه كه حق تعالى ارباب توكلى سيور
ان ينصركم الله اكر حق تعالى سزه يار يدم ايدر فلا غالب لكم بركيمسه سزه غالب
اولماز وان يخذلكم واكر يار يدمكزى ترك ايدر فمن ذا الذي ينصركم من بعده پس
كيمدر اول كيمسه كه اندن صكره سزه يار يدم ايدر وعلى الله فليتوكل المؤمنون ●
وخداى لايزاله اوزره مؤمنلر اعتماد ايتسونلر ● زيرا اندن اوزكه برنصرت ايدن
كيمسه يوقدر ● كتوره ديلركه بدر كوننده غنائم قسمت ايتمك ايستدكلرنده الى المقلا (?)
بر قرمزى قديفه نابوده اولدى سنا فتلردن برنچه كيمسه سويلديلركه شايدكه حضرت
كندو ايچون قالدرمشدر حق تعالى كندو حبيبنى وسائر انبيائى بو كوناكشدن تبرئه
بيوردى وما كان لنبي ان يغل وهيچ بر پيغمبره لايق اولمزدى كه مال غنيمته خيانت ايده

زيرا بونكله خيانت برير جمع اولنماری محالدر وَمَنْ يَغْلُلْ وهر كيم مال غنيمته خيانت
ايدر يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ روز جزاده خيانت ايتدوكی نسنه يی كتوره لر اجازه
كلشدر كه بر كيمسه مال الغنيمت قسمت اولنمزدن اول اندن بر قشقه بولاق الدردی
بعده كه قسمت اولندی اول بولاری حضرتك حضورينه كتوردی حضرت
صلى الله عليه وسلم اكا بيوردی كه بونی بانكده صاقله تا كه قيامت كوننده كتوره سن
ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ صكره هر شخص قزندوغی نسنه كندويه بالتمام ويريلور
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ وحال بو كه كندولره ستم كورمش قلنمازلر أَفَمَنِ اتَّبَعَ
رِضْوَانَ اللَّهِ آيا اول كيمسه كه ترك خيانت جهتندن تكرينك خشنودلغنه
پيرولك ايتدی كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ اول كيمسه كبيدر كه خيانت سببيله
تكرينك بر خشميله دوندی وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وانك ارامكاهی دوزخدر وَبِئْسَ الْمَصِيرُ
ويمان دونجك يردر جهنم هُمْ دَرَجَاتٌ تكرينك رضوانه تابع اولانلر
پايه لر اصحابيدر عِنْدَ اللَّهِ تكری قتنده وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ وحق سبحانه
وتعالی ايشلدوكلری نسنه يه درست بينادر لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
خدايه قسم كه حق جل وعلا اهل ايمانه اوزره منت قودی إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ
رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ اول وقت كه كندو نوعلرندن بر پيغمبر ارسال ايلدی كوندردی كه
يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ قرآن مجيدی اوزرلرينه اوقور وَيُزَكِّيهِمْ وسوء عقائددن
وادناس معاصيدن كندولرين پاك قيلار وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وقرآن
وسنتی كندولره تعليم ايدر وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ وبی شبهه
انلر بوندن اسبق آشكارا ازغونلقده ايديلر أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ همزه
تقرير وتوبيخ ايچوندر وواو حرف عطفدر بو كلامی عطف ايدر اول
كلام اوزره كه احد وقعه سی ايچنده مذكوردر ومعنی بويله اولور آيا
هر كاه كه احد جنكنده سزه بر مصيبت دكدی قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا كه على التحقيق
سز انك ايكی قاتنه نائل اولمشدكوز زيرا احد جنكنده مسلمانلردن
يتمش كيمسه شهيد اولدی وبدر جنكنده يتمش كيمسه هلاك ويتمش كيمسه
اسير اولدی قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا جزع يوزندن سويلدكوز بو حال بزه نه يردن دكدی
با وجود اكه نصر وفتح ايله وعدا اولنمشدق قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ جوابنده
سويله كه اول حال نفسلركوزك قتندن صادر اولمشدر زيرا نصرك وعدی

كفار قريش ايدی

تقوی وطاعتله مشروط ايدی چون پيغمبرك فرماننه مخالفت ايتدكوز البته انك
اول عقبه كلدی إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تحقيقا كه تكری تعالی هر نسنه اوزره
توانادر وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ وهر نه كه سزه دكدی اول كونده كه
اسلامك جمعی ومشركلرك جمعی بولشدی يعنی احد وقعه سی كوننده فَبِإِذْنِ اللَّهِ
تكرينك فرمانيله اولدی وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وتا كه اهل
ايمان وارباب نفاق بری برندن ممتاز اوله لر وبونلرك ايمانی وانلرك كفری
ظاهر اوله وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وارباب نفاقه ديلدی كه
كلك حق تعالينك يولنده جنك ايدك أَوِ ادْفَعُوا يا بكا نرلك شرينی منع ايدك
قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ ديديلر كه جنك اولمسين بيلسيدك سزه پيرو اولوردك
ايدردك يعنی ايتدكوز ايسه جنك ديكلدر بلكه تهلكه يه وارمقدر هُمْ لِلْكُفْرِ
يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ منافقلر اول كونكه بو سوزی سويلديلر كفره
كندو نفسلرندن يقيندر ايمانه يعنی اول كونده انلرك قربلری كفره ايمانه قربلرندن
زياده در يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ اغزلريله سويلرلر اول نسنه يی كه
كوكللرنده يوقدر وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ وحق جل وعلا اصلا قلبلرنده نسنه يی
زياده بيلجيدر الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ منافقلر اول كيمسه لردر كيم اقربا
وخصملرندن اوتری سويلديلر وَقَعَدُوا اول حالده كه كندولر جنكدن تقاعد
ايتمشلر ايدی لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا جنك خصوصنده سوزمزی دكلسيدلر
قتل اولنمزلر ايدی قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ انلره سويله پس جانلركزدن
اولمی دفع ايدك إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ كرچك سويليانلر اولدكوز ايسه كه
هر كيمسه اوزره موت مقدر اولمسه انی دفع ايتمكه قادر اوله سز وَلَا تَحْسَبَنَّ
الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا وتكری يولنده شهيد اولانلری اولمشلر دكل
ايمه بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ بلكه كندولر پروردكارلری قتنده صاغدرلر يُرْزَقُونَ
بهشت جاودانك ميوه لرندن مرزوق اولورلر فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
تكری تعالی احسانندن كندولره ويردوكی متعدد نعمتلريله سونمش اولدقلری
حالده وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ وكندولرندن صكره
قالوب كندولره يتشميان كيمسنه لره مژده لنورلر يعنی دنياده كندولرندن صكره
قلان قرنداشلرينك اخرته اولان كيفيت احواللرندن مسرور اولورلر كه

أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞ كيروده قالان قرنداشلرى فوت اولدقلرنده كه
نه اونلره نه برقورقو اولور ونه كندولر غمناك اولورلر ۞ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ
مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ ايزد ذو النعمدن صادر اولان رحمتله واولو رحمت اونلره اولان
زياده ايله مژده لنوب خوشحال اولورلر وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ۞
ودخى انكله مژده لنورلركه خداء عزوجل اهل ايمانك ثوابنى ايتمز ۞ الَّذِينَ
اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ اول كيمسه لركيم تنكرينك وپيغمبرك فرماننه مطيع
ومنقاد اولديلر مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ كندولره جراحت دكدكدن صكره
لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا انلردن ايولك وپرهيزكارلك ايدن كيمسه لره أَجْرٌ
عَظِيمٌ ۞ براولو ثواب كه بهشت برينده كتوردلركه بو آيت نازل اولدى
اول ايدى كه ابوسفيان احد جنكندن دوندى بعده دونمسنه نادم اولوب
اهل اسلامك استيصالنه عزم ايتدى ۞ بو سوز حضرت صلى الله عليه
وسلمك قولاغنه دكنجه صحابه كرامى جنك ايتمكه دعوت ايدوب اندن صكره
فرمان ايتدى كه هركيم دونكى جنكده بزمله حاضر ايدى بوكون چقسون
پس حضرت صلى الله عليه وسلم صحابه نك بركروهى ايله چيقدى باوجود
اكثرى احد جنكندن يارهلى ايدى لكن ثواب فوت اولمسون ديو كندو
كندولرين كوتروب حمراء الاسد نام مكانه يتشديلر ابوسفيانه بوخبر ايرشجك
قلبنه خوف دوشوب فراره عزيمت ايتدى ۞ وبرعرب قافله سنه صاتشلدكه
مدينه يه كيديورلردى انلره اسمرلدى كه اكر محمد واصحابنه صاتشورسز انلره
سويليكوزكه ابوسفيان سزكله جنك ايتمكه چوق كيمسه جمع ايتدى سزه
لازمدركه انلردن احتراز ايدوب خوف ايده سز پس مؤمنلره بو خبر كلدكده كمال
احوالترى نه كوره اوللهغين حق تعالى بيان ايدوب بيوردى الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ
حضرتك فرماننه اجابت ايدن اول كيمسه لركيم اهل قافله كندولره ديديلر
إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ بى شبهه كه ابوسفيان ولشكرى سيزه لشكر يغمشدر
فَاخْشَوْهُمْ پس انلردن كندوكزى صاقنديرك فَزَادَهُمْ إِيمَانًا پس اهل ايمانه بوسوز
ايمانلرن ارتوردى وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وديديلر تنكرى تعالى بزى انلرك شرندن
محفوظ ايدوب كفايت ايدر وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۞ واي معتمد كندو وكيلدر ۞
فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ پس تنكرينك فيضندن حاصل برعافيت

وثواب ايله دونديلر لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ كندولره برغمناكلك دكمدوكى حالده وَاتَّبَعُوا
رِضْوَانَ اللَّهِ وتنكرينك رضاسنه تابع اولديلر وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ۞
وايزد ذو الجلال اولو احسان صاحبيدركه مؤمنلردن مشركلرك شرين
دفع ايتدى إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ الشَّيْطَانُ بوندن غيرى برنسنه يوقدركه تخويف سوزنى
سويليان شيطاندر يعنى ابوسفيان يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ سيزى دوستلريله
قورقوتدورر فَلَا تَخَافُوهُمْ پس انلردن قورقمكوز وَخَافُونِ وبنم فرمانمه مخالفت
ايتمكدن قورقك إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ اكر خدانك وحدانيتنه وپيغمبرك
حق اولدوغنه تصديق ايدرايدكوز ۞ وَلَا يَحْزُنْكَ وضرر يتشمكدن
اوزره سنى غمناك ايتمسون الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ اول كيمسه لركه كفرلكنده
دوشمكه شتاب ايدرلر إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا بى شبهه كه انلر تنكرييه برزيان
يتشدرمزلر يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ حق سبحانه وتعالى ايستركه
انلره اوبرجهانده نصيب قيلميه وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞ واولو اشكنجه انلرهدر
إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ تحقيقا كه كفرى ايمان ايله صاتون الان كيمسه لر
لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا ايزد ذو الجلاله برنسنه ايله ضرر ايتمزلر وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
ودردلى اشكنجه انلرهدر وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِأَنْفُسِهِمْ
وكفر ايدن كيمسه لر كمان ايتمسونلركه كندولره مهلت ويردكمز جانلرينه يكدر إِنَّمَا
نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا بى شبهه كه انلره مهلت ويرهورز تا كه كناهلرى ارتورلر
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۞ وخوار ايدجى اشكنجه انلرهدر ۞ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ
اولمزديكه تنكرى تعالى اهل ايمانى قويه عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ اول قرشقلق اوزره كه سيز انك اوزره سز
حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ تاكه ايمانى يوندنا يروب اخلاص اوزره اولان
ونفاق اوزره معلوم اوله وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ واولمازدكه
حق تعالى ۞ سيزى پوشيده اولان نسنه اوزره مطلع قيله وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي
مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ ولكن تنكرى تعالى پيغمبرلرندن ايستدوكنى بركزيده قيلادكه
مغيبات اوزره انى مطلع ايدر فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ پس تنكرييه وپيغمبرلرينه
ايمان كتورككه علم غيب كندويه مخصوصدر وپيغمبرلرى اذنيله اكا مطلع اولور
وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا واكر وجه مزبور اوزره تصديق ايدوب شركدن ونفاقدن
پرهيزكارلق ايدرسز فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۞ اولو اجرت سيزه اولور ۞ كتورديلر

حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه امتم اوزرینه عرض اولندیلر وبکا ایمان
کتورنی وکفر ایدنی بیلدم پس منافقلر سویلدیلر که نیجه بو دعوای ایدر وبز صباح
ولخشام کندو سیله یوز و بزی بیلمز اول محل حق تعالی اینه بو ءایتی منزل قیلدی
ولا یحسبن الذین یبخلون بما اتیهم الله من فضله وتنکری تعالی محض کرمندن کندولره
ویردوکی نسنه یه بخل ایدن کیمسه لر کمان ایتمسونلر که بخللری هو خیرا لهم اول کندولره
ایو نسنه در بل هو شر لهم بلکه اول بخل ایتمک کندولره یامان نسنه در سیطوقون
ما بخلوا به یعنی اوله که اکا بخل ایدوکلری نسنه کردنلرینه طوق اولنه یوم القیمة
روز جزاده نته که حدیث شریفده کلمشدر کیم هر کیشی که مالنک زکوتنی ویرمز البته
حق جل وعلا اول مالی بر اژدها ایدوب روز قیامتده انک کردنندن طوق قیلادر
ولله میراث السموات والارض وکوکلرک ویرلک میراثی اولجق نسنه لر حق تعالیه
مملوک ومخصوصدر پس نیچون بخلاقلق ایدرلر کندولری اولمیان ماله بخیل اولورلر والله
بما تعملون خبیر وایزد عز وجل ایتدوکلری نسنه یه کمالا واقف وبیلیجیدر کتورمشلر
که حضرت صلی الله علیه وسلم ابو بکر الصدیق رضی الله عنه بنی قینقاع جهود
لرینه کوندردیکی اسلامه ونماز قیلمغه وزکوة ویرمکه وتنکرییه قرض حسن
یعنی فقرایه صدقه ویرمکه کندولرین دعوت ایده فنحاص الیندن بولنوب حضرتک
سفارشین ایدوکی اموری کندولرینه ایراد ایتدی فنحاص بن عازورا سویلدی
پس معلوم اولدیکه تنکری فقیردر که بزدن بورج ایستیور حضرت صدیق
رضی الله عنه جوشه کلوب انک چهرسنه بر طبانچه اوروب سویلدی
ارامزده عهد وپیمان اولمسیدی باشکی بدنکدن آیرردم پس بو ءایت کریمه
نازل اولدیکه لقد سمع الله قول الذین بی شبهه که تنکری تعالی دکلدی اول
کیمسه لرک سوزین که قالوا ان الله فقیر ونحن اغنیاء دیدیلر تحقیقا که تنکری
تعالی یوقسلدر وبز توانکرلرز سنکتب ما قالوا یعنی اوله کردیدوکلرینی یازرز
یعنی حفظه کرام آنی یازرلر وقتلهم الانبیاء بغیر حق وناحق یره پیغمبرلری اولدر
دکلرین دخی یازرز ونقول ذوقوا عذاب الحریق وسویلرز یاندرجی اشکنجه نک
چاشنیسین الک ذلک بما قدمت ایدیکم بو عذاب الیکوز ایلروکوندردوکی نسنه
سببیلدر که قتل انبیاء وتعدیلردر وفی الحقیقة بو افعال اندن نقلدر
لکن بو کونه افعالک مباشرتی اغلبا ایدیلرى اولدوغیچون انفس یرینه ایدی

ذکر اولندی وان الله لیس بظلام للعبید ودخی اول سببیله درکه ایزد
ذو الجلال قولنره ستم ایدیجی دکلدر پس سزستمه مستحق اولدوغکوز
ایچون عدلیله سزی معذب ایدر الذین قالوا حق ایشتدی اول کیمسه لرک
سوزینکه دیدیلر ان الله عهد الینا بی شبهه کیم تنکری تعالی بزه بوکونه عهد یعنی
فرمان ایتدیکه ان لا نؤمن لرسول بر پیغمبره تصدیق ایتمزز حتی یاتینا بقربان تاکله النار
بزه قربان کتورمینجه کاول قربانی آتش ییه یهودطائفه سی بوکونه سویلرلردیکه
بزه تنکری تعالی توراتده فرمان ایتدیکه بر پیغمبره تصدیق ایتمکوز سیزه بو معجزه خاصه نی
کتورمینجه که بر قربانی دعاسیله آتش یمه وبیکلوب احراق ایده وبو سوزلری فترا ایلرلردی
زیرا او معجزه اولدوغیچون موجب تصدیق اولدی پس بوکونه معجزه وسائر معجزات
پیغمبرلرک تصدیقنه برابردر بعده حق تعالی انلری بو سوزده کوزه الزام ایتمکه بو کلام معجز
نظامی کتوروب بیوردی قل قد جاءکم رسل من قبلی بالبینات وبالذی قلتم سویله یم
ظهور مدن اول تنکری کوندرلمش اولان کیمسه لر آشکاره معجزه لرله ودیدیکوز
نسنه ایله یعنی قربان معهودله کلدیلر حضرت زکریا ویحیی وعیسی علیه السلام کبی
فلم قتلتموهم پس نیچون انلری اولدوردکوز ان کنتم صادقین اکر کرچک سویلیانلر
ایدکوز که تنکری تعالی بزه فرمان ایتدیکه قربان صاحبی اولان پیغمبره متابعت ایدک
فان کذبوک پس یا محمد ملول اولمه اکرسنی بونلر یلانجی دوتدیلر فقد کذب رسل من قبلک
که بی شبهه سندن اسبق تنکریدن کوندرلمش اولانلر تکذیب اولندیلر که شانلری بودرکه
جاءو بالبینات ظاهر اولان معجزاتله کلدیلر والزبر ودخی زجر ایدیجی موعظه لرله
والکتاب المنیر وحلال وحرامی آشکار ایدن کتابله کلدیلر کل نفس ذائقة
الموت هر جان اولمک چاشنیسین طادیجیدر یعنی اوله که تکذیب ایدنلرک چاشنیسین
الورلر وانما توفون اجورکم یوم القیمة وبونلردن غیری بر نسنه یوقدر که روز جزاده
اعمالکوزک مکافاتین بالتمام الش قیلنورسز فمن زحزح عن النار وادخل الجنة پس هر کیم
که جهنمدن دور قیلنوب بهشته داخل اولندی فقد فاز بی شبهه که اول کیمسه قورتلوب
مراده ایرشدی وما الحیوة الدنیا وبو یقین اولان صاغلق یعنی بو جهانک لذات وراحتی
هیچ بر نسنه دکلدر الا متاع الغرور الا الدنمق ماعیدی حیوة دنیویه بی
بر متاعه تشبیه ایلدیکه انکله مشتری اولان کیمسنه باطلی تزیینیله وظاهرده اولان
نمایشیله الدنور اما حقیقتنه واقف اولنجه بیلورکه باشنه نه کلدی اول اعتبار ایله کم

خلق شیطان ونفسك اغواسیله دنیانك زیب وزینتنه الدنورلر اما حقیقتنه
اطلاع ایلدكلرنده بیلورلركه هیچ برنسنه دكل وبو حكم اولكمسه یه دركه دنیایی
آخرته اوزره ترجیح ایده اما اولكمسه كه دنیا ایله آخرتی طلب ایدر اكا متاع غرور
اولماز بلكه مقصد اعلایه یتشدیریجی برمتاع اولور لتبلون فی اموالكم وانفسكم
خدایه قسم كه البته اموالكزده وجانلركزده تجربه اولنورسز ولتسمعن من الذین اوتوا
الكتاب من قبلكم والبته سیزدن اسبق كندولره كتاب ویرلن كمسنه لردن یعنی
یهود ونصارادن ایشدرسز ومن الذین اشركوا وتكریه اورتاق قتانلردن دخی
ایشدرسز اذی كثیرا چوق انجتمك یعنی فنا سوزلركه انلردن خاطركوز متغیر اولوب دلكز اولور
وان تصبروا واكر اول انجتمكه تاب كتوررسز وتتقوا وانلرك مكافاتندن پرهیزكارلك
ایدرسز فان ذلك من عزم الامور بی شبهه كه مذكور اولان صبر وتقوی ایتمك
دینك محكم ایشلرندن ودرست نشانلرندندر واذ اخذ الله میثاق الذین
اوتوا الكتاب ویاده كتوركه اول وقتی كیم حق تعالی كتاب ویردكی كمسنه لردن پیمان الدی
الدیكه لتبیننه للناس البته اول كتابی خلقه اشكار ایدسن ولا تكتمونه واونی
كزلو قلیه سن فنبذوه وراء ظهورهم پس انلر انی ارقه لری ارندنه بوراقدیلر واشتروا به
ثمنا قلیلا ودنیا حطامندن ازبها اكا بدل الدیلر فبئس ما یشترون پس
یمان نسنه در اول شی كه انلر صاتون الورلر كه دنیانك حطامی بهشت جاودانك
نعیمنه تبدیل ایدرلر كتوردیلركه حضرت رسالتپناه صلی الله علیه وآله توراتك
اولان احكامندن جهودلردن برشی سؤال ایتدی انلر خلاف واقعی حضرتك
حضورینه عرض ایدوب وبویله كوستوردیلركه حقیقة الحالی سویلدك وبو فعللریله فخریه
اولوب حمد وثنایی توقع ایتدیلر پس حق تعالی بو آیتی منزل قیلوب بیوردی لا تحسبن
الذین یفرحون بما اتوا ویحبون ان یحمدوا بما لم یفعلوا فلا تحسبنهم بمفازة من العذاب
جمله فلا تحسبنهم صدرده اولان لا تحسبن نك جمله سنه تاكید در ومعنا نه
ایكنجی مفعولیدر پس معنی بویله اولوركه كتوردوكلری زور وبهتانلرله شاد اولانلری
وایشلمدوكلری شیئه مدح اولنمغه سیونانلری صانمه كیم اشكنجه دن بر
قورتولشده اولورلر ولهم عذاب الیم ودردلو اشكنجه كندولره در
ولله ملك السموات والارض وكوكلر ویرلرك پادشاهلكی خدایه مخصوصدر
والله علی كل شیء قدیر وحق جل وعلا هرنسنه‌نه وزره غایتله توانادر

كتوردیلركه قریش یهوددن طائفه سندن صوردیلركه حضرت موسی علیه السلامك
معجزه سی نه ایدی سویلدیلركه ید بیضا وعصا ایدی وغیره معجزه لر دخی ذكر ایتدیلر ونصارادن
سؤال ایتدیلركه حضرت عیسی علیه السلامك معجزه سی نه ایدی دیدیلركه احیاء موتی
وابراء مرضی ایدی پس شتابله حضرتك حضورینه كلوب سویلدیلركم حضرت
موسی وعیسانك معجزه لرین بیلدك ایسترزسن دخی تكریكه دعا ایده سن كه
بزه صفا داغینی التون ایده تاكه وحدانیتنك اثباتنه ایراد ایتدوكك كلامی تصدیق
ایده‌رز پس حق تعالی بو آیتلری منزل قیلدی بو مضمون اوزره كه وحدانیتك معرفتنه طالب
اولانه بو مذكور اولنه‌جق دلائل كافیدر پس بیوردی ان فی خلق السموات والارض
تحقیقا كه كوكلرك ویرلرك یارادلمسنده واختلاف اللیل والنهار وكیجه نك و
كوندزك نقصان وزیاده لكنده لایات لاولی الالباب كدورتدن پاك اولمش
عقوللك اربابنه اشكاره نشانلر واردر الذین یذكرون الله اولی الالباب اول
كمسنه لردركیم تكرییی ذكر ایدرلر قیاما دورمش اولدقلری حالده وقعودا و
اوتوردقلری حالده وعلی جنوبهم وبهلولری اوزره یاتدقلری محلده یعنی هرحالده
تكرییی یاده كتوررلر ویتفكرون فی خلق السموات والارض وكوكلرك ویرلرك یراتمسنده
زیاده تأمل ایدوب دیرلر ربنا ما خلقت هذا باطلا ای پروردكارمز بو مخلوقی عبث
یرتمدك بلكه انلری ایچون یرتدك كه معرفتكه اوزره دلیل وطاعتكه ایتمكه باعث اوله
سبحانك برنسنه یی عبث ایجاد ایتمكدن منزه سن فقنا عذاب النار پس بزی
جهنم اشكنجه سندن محفوظ قیل ربنا انك من تدخل النار ای پروردكارمز
تحقیقا كه سن اول كمسنه یی كه دوزخه كیرمش قیلورسن فقد اخزیته بی شبهه كیم انی
خوار وحقیر ایدرسن وما للظالمین من انصار وشرك وكفر سببیله جهنمه كیرن
ستمكارلره یاردمجیلر اولمازكه عذابی كندولردن دفع ایدلر ربنا اننا سمعنا
منادیا ینادی للایمان ای خداوندمز بی شبهه كیم برصدا ایدیجی بی یعنی قرآنی یا حضرت
محمد المصطفی یی ایشتدك كه خلقی ایمانه دعوت ایدیوریر بو وجه اوزره كه ان آمنوا بربكم
پروردكاركزك وحدانیتنه ایمان كتورك فآمنا بعده منادینك سوزینی قبول
ایدوب ایمانه كلدك ربنا فاغفر لنا ذنوبنا پس ای پروردكارمز اولو كناهلرمزی
پوشیده قیل وكفر عنا سیئاتنا وصغائر اولان كناهلرمزی مستور قیل وتوفنا
مع الابرار وایولر زمره سیله بزی متوفی قیل ربنا واتنا ما وعدتنا علی رسلك

اى تنكريمز وبيزه وعده ايلدككه نسنه يى كوندورمش پيغمبرلرك لسانى اوزره بزه احسان
ايت وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وايدوكمز قبايح سببيله روز جزاده خلق اراسنده بيزى رسوا
ايتمه إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ بى شبهه كيم سن وعده يه خلاف ايتمزسن بو ايتلرده دعاده مبالغه
ايتمك ايچون ومطالبك استقلالنه وعلو شاننه دلالت ايتمكيچون لفظ ربنا تكرار اولندى
آثارده كلمشدركه هر كيمى بر ايش اندوهناك ايدوب بش كره ربنا لفظنى سويليه حق تعالى
انى اول ايشدن خلاص ايدر ● كتوردىلركه ام سلمه حضرتلرى ● حضرت رسول كائناتدن
سؤال ايلديكه يا رسول الله بونه حالدركيم هر موضعده كه خداى عز وجل مهاجرلرك ثوابنى
سويلدى كشيلر له تخصيص ايلدى ● هيچ بر موضعده خاتونلره اولان ثوابى
ذكر ايتمدى بو آيت نازل اولدى فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ پس خداوندلرى انلرك خواهشلرينه كوره جواب
ويرديكه أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ سزدن بر ايشليجينك ايشين ايرمم مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ عامل
لفظنه بياندر يعنى ولايشليجى ايركك مقوله سندن اولمش يا ديشى حق تعالى انلرك عملنى
ضايع قيلماز بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ بريكز بريكزدندر يعنى جمله كز برى بيركزدن
پيدا اولمشسز ملخص كلام بوكه ● سزدن هر كيم بر كلام ايشلر جزاسنه نائل اولور
ذكورت وانوثيتك بونده دخلى يوقدر فَالَّذِينَ هَاجَرُوا پس اول كيمسه لركه شركدن
فرار ايدوب اوطانلرين ترك ايتديلر وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وكتوردكلرى ايمان سببيله
منازلرندن اخراج اولنديلر وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وبنم يولمده رنجيده اولنديلر وَقَاتَلُوا وكافرله
جنك ايتديلر وَقُتِلُوا وجهاد ايچنده شهيد قيلنديلر لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ البته
كندولردن يرمانلقلرينى محو ايدرم وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وانجاقى
الندن ايرمقلر آقر باغلره داخل قيلورم ثَوَابًا انجلوه انلره درست مكافات ايدرم ●
مِنْ عِنْدِ اللَّهِ تنكرى تعالى قتندن بو محل اضمارى اقتضا ايدردى لكن ثوابى تعظيم
ايتمكيچون ظاهركه لفظ جلالدر مضمر يرينه وضع اولندى وَاللَّهُ عِنْدَهُ
حُسْنُ الثَّوَابِ ومكافاتك كوزللى تنكرى تعالى قتنده در كتوردىلركه مكه مكرمه
ساكنلرى اولان مشركلر وقاتللرين عشرتده كچيررلر ايدى وفقراى مؤمنين عسرتده خاطرلرينه
بو كلديكه تعجب بت پرستلر ناز ونعمتده وخداشناسلر تعب ومحنتده حق سبحانه
وتعالى انلره تسلى حاصل اولمغه پيغمبرينه خطاب ايلدى وفى الحقيقه مراد امتيدر پس
بيوردى لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ كافرلرينلرك شهرلرده تجارت ايچون
كيدوب كلملرى سنى الدتمسون بو مقام اقتضا ايدرديكه عيش وعشرت ذكر اولنه

لكن مبالغه ايچون سببى كه تجارتدر تمكندر ذكر اولندى مَتَاعٌ قَلِيلٌ اول واروب
كلملرى براز كچيجك نسنه در عن قريب زائل اولور ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ صكره
دونه جك يرلرى دوزخدر وَبِئْسَ الْمِهَادُ وجهنم يمان آرامكاهدر لَٰكِنِ الَّذِينَ
اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لكن اول كيمسه لركه پروردكارلرينك عقابندن قورقديلر لَهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كوشكلرى التندن ايرمقلر آقر باغلر انلره در خَالِدِينَ فِيهَا
على الدوام ايچنده اقامت تقدير ايلدوكلرنده نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ اول حالده كه بو حللر
تنكرى قتندن مهيا اولمش ● طعام شرابدن مسافرلر كلمسنه اماده اولنان نسنه
نزل ديرلر ● پس هر كاه كه بهشت جاودان اهل ايمانك كلملرنه اماده قيلنمش اوله
انلرك اكرامى ديدارك مشاهده سى اولسه محل ريب دكلدر وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ
لِلْأَبْرَارِ وتنكرى قتنده اولان لطف واحسان دنيانك نعيمندن ايولره ايكدر
وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وتحقيقا كه اهل كتابدن بر جماعت واردركه تنكرى يه
ايمان كتورورلر وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ ودخى سيزه ايندرلان نسنه يه يعنى قرآنه وَمَا أُنْزِلَ
إِلَيْهِمْ ودخى كندولرنه ايندرلن نسنه يه كه توراتدر ● زيرا بو آيت عبد الله بن سلام
ويارانى حقنده نازل اولدى خَاشِعِينَ لِلَّهِ ايمان كتوررلر اول حالده كه خدايه
تواضع ايدوب قورقرلر لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا توراتك احكامنى
آز بها ايله تبديل ايتمزلر نته كه اهل تحريف ايدرلردى أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
اول كروه كه مؤمن وخاشعدرلر ● جزالرى پروردكارلرى قتنده كندولره ثابتدر
إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ● بى شبهه كيم تنكرى تعالى محاسبه يى غايتله تيز كورر
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا ● اى ايمانه كلان كيمسنه لر جهاد اوزره صبر ايدك
وَصَابِرُوا وتنكرينك دشمنلرينه صبر ايتمده غلبه ايدك وَرَابِطُوا وسرحدلرده
جنك ايتمكه آماده اولك وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ● وتنكريدن خوف ايدك تاكه زحمتلردن قورتلسز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ●

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اى آدم اوغللرى اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ سيزى بر جاندن يعنى حضرت
آدم عليه السلامدن يرتدن پروردكاردن قورقك وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وجفتنى كندو صول ايكسندن
يعنى حضرت حوايى حضرت آدمك صول ابورغه سندن خلق ايلدى وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً
وچوق كشيلر وقاديلر بو ايكيسندن انلردن براكندن قيلدى وَاتَّقُوا اللَّهَ وتنكريدن

خوف ایدك الذی تساءلون به اول اللهکه انکله حاجاتکزی طلب ایدرسز یعنی بربرکوزه
برکوزدن برشیء ایستدوکزده استعطاف واستغنا طریقیله سویلرکه الله سیوزن
بونی بویله ایت والله ایچون اولسون بوایشی بیزه والارحام ودخی صلهٔ رحمك
قطعندن پرهیزکارلق ایدك ان الله کان علیکم رقیبا ● بی شبهه کیم حق سبحانه وتعالی
اوزرکزه همیشه نگهبان ایدی وآتوا الیتامی اموالهم وای وصی اولانلر وکسنلره بالغ
اولدقلرنده ماللرینی ویرك ولا تتبدلوا الخبیث بالطیب وپرهانایی ایوایشه بدل ایتمکه
طالب اولمکوز ○ یعنی یتاملك مالینی یمسینی خبرمنکزله مقتضا سنه کزی حفظ
ایتمکه بدل قیلمکوز ولا تاکلوا اموالهم الی اموالکم وماللرکزی ماللرینه ضم ایدوب یمکوز
انه کان حوبا کبیرا بی شبهه که اول یمك بیوك گناه ایدی ● بو آیت غطفان طایفه
سندن برکیمسنه نك حقنده نازل اولدیکه برادری فوت اولوب کندوسی وصی
اولدی بعده اوکسنه بالغ اولیجق مالینی طلب ایلدی عمیسی اداسندن تعلل ایدوب
محکمهٔ علیهٔ نبویهٔ ده مرافعه اولدیلر ● بو آیت نازل اولدی غطفانی انی ایشدیجه
نعوذ بالله من الحوب الکبیر دیوب مالی بالتمام یتیمه تسلیم ایلدی ● کتوردیلرکه
قچن حق سبحانه وتعالی ایتاملك خصوصنی خلقه سفارش ایلدی خلق انلرك
اموالندن غایتله احتراز ایدیلر اما قاریلرك کرشندن احتراز ایتمیوب انلرك
عدالت ایتمزلردی ● حق تعالی آنلری انلرك دخی منع ایدوب بیوردی وان خفتم
ان لا تقسطوا فی الیتامی فانکحوا ما طاب لکم من النساء واکرا وکسنلرك حقوقنده عدالت
ایتمکدن قورقوب انلرك ماللرندا اجتناب ایلدکوز کبی کدرکه قاریلرك خصوصنده دخی
عدالت ایتمکدن خوف ایده سز پس قاریلردن سزه خوش کلانی نکاح ایدك مثنی
ایکیشر وثلاث واوچر ورباع ودوردر یعنی نکاح ایتمك ایستیان کیمسنه بو اوچ
عددك اراسنده مخیردر فان خفتم ان لا تعدلوا پس اکر قورقرسزکه بو عددکوز اولان
عددلرده عدالت ایتمیه سز فواحدة برقاری نکاح ایدك او ما ملکت ایمانکم یا صاغ
اللریکوز مالك اولدوغی نسنه یی نکاح ایدك یعنی دست تصرفکزده اولان جوار
مقوله سین تسری ایدك ذلك برقاری اختیار ایدوب تسری ایتمك ادنی ان لا تعولوا
جور ایتمکوزه یقیندر وآتوا النساء صدقاتهن وقید نکاحه کتوردککوز قاریلرك
ویرك نحلة ویرکی اولدوغی حالده که انلردن عوض توقع ایتمیه سز فان طبن لکم عن شیء
منه نفسا منه لفظنده واقع اولان ضمیر کبینه راجعدر ونفسا تمیزدر ومعنی

بویله اولورکه پس قاریلر مهرلرینی انی یکوز ولا تؤتوا السفهاء اموالکم وبی رأی
اولانلره یعنی اولادکزه وقاریلرکزه مالکلرکزی ویرمکوز التی جعل الله لکم قیاما
اول اموالکه تنکری تعالی سزکیچون انلری سبب انتظام معیشت قیلدی وارزقوهم
فیها واول مالده انلره قاصل ولیجق مقدار انلره بر مقرر وظیفه ایدك واکسوهم وعلی
حسب الامکان ایچنده انلری کیدرك وقولوا لهم قولا معروفا ● وشرعا یا عقلا
مستحسن اولان سوزی انلره سویلکوز ● مثلا کندو ولی سویلیه که بو مال سزکدر
خلقلکزده کوررلرسه چالشورلرکم انی سزدن بر وجهله کندولره جلب ایدلر ولکن
دست تصرفدن قالسه سزه محفوظ قالور وابتلوا الیتامی واوکسنلری بیع وشرالرله
واموالك حفظیله تجربه ایدك حتی اذا بلغوا النکاح نکاح بونده بلوغدن کنایه در
یعنی اول وقته دکن که بلوغه واصل اولورلرکه احتلام اولوب یا اون سکز یاشنه وارهلر
فان آنستم منهم رشدا پس انلردن دوغرو یوله سلوك ایتمسین کوره سکز فادفعوا الیهم
اموالهم ماللرینی کندولره تسلیم ایدك ولا تاکلوها اسرافا وای وصی اولانلر وکسنلرك
اموالینی اسراف اولدوغی حالده یمکوز وبدارا ان یکبروا ودخی بیوك اولملرینه عجله
ایدکلکوز حالده یمکوز یعنی یتاملك اموالنی بیکده شتاب ایتمکوز اولجهتدن که
قورقرسز ناکاه بیوك اولوب ماللرینی سزدن الورلر ومن کان غنیا فلیستعفف ووصی
اولنلردن هرکیمکه دولتمند ایسه مال الیتیمك اکلندن نفسنی منع ایتمکه طالب اولسون
ومن کان فقیرا فلیاکل بالمعروف وانلردن هرکیم که یوقسل ایسه وجه مشروع اوزره
انی یسون فاذا دفعتم الیهم اموالهم پس قچن کیم ماللرینی کندولره تسلیم ایدرسز
فاشهدوا علیهم ماللرینی قبض ایتدوکلرینه اوزرلرینه شاهدلر دوتك وکفی بالله
حسیبا ● ورز جزاده محاسبه ایتمك جهتندن تنکری تعالی کافیدر پس انك
امرینه مخالفت ایدوب تعیین ایتدوکی حدی تجاوز ایتمکوز للرجال نصیب مما ترك
الوالدان والاقربون اتا وانا وبعض خصملر میراث قودقلری مالدن کشیلره بر بهره وار
وللنساء نصیب مما ترك الوالدان والاقربون ● وپدر ومادر وبعض خصملرکز
میراث ایچون براقدقلری مالدن قاریلره حصه وار مما قل منه او کثر مما ترك لفظندن
بدلدر یعنی مذکورلر میراثه بوراقدقلری نسنه نك ازندن وچوغندن کشیلره وقاریلره
برحصه وار نصیبا مفروضا ● بر معین حصه اولدوغی حالده ● کتوردیلرکه اوس
ابن الصامت الانصاری دار الاخرته انتقال ایلیجك عم زاده لری اولان سوید وعرفطه

جمله مالين الوب اوج قزني و زوجه سي ام كحه يي اندن محروم ايديلر ● نته كم جاهليه عرفنده
ايدرلردي اول زمانده كه ميراثه مستحق اولمازدي الا اول كيمسه كه جنكه قادر اولوب دشمني
دفع ايليه ● پس ام كحه حضرتك حضور عزتنه كلوب صورت حالي عرض ايلدي حضرت
صلى الله عليه وسلم بيوردي كه مكانكده واركت تا كه بقيم حق جل وعلا نه بيان ايدر
بعده بو آيت نازل اولدي حضرت صلى الله عليه وسلم سن بو ايكي عم زاده لره خبر صالدي كه
اوسك مالندن برشيئه تصرف ايتمكوز ● زيرا حق تعالى خبر ويردي كه قزلره
ميراثدن برحصه وار ● واني بيان ايتمدي پس بيان ايتديكه صبر ايليك صكره حق
جل وعلا يوصيكم الله في اولادكم ايتيله حصه لريني بيان ايتدي وَإِذَا حَضَرَ
الْقِسْمَةَ أُولُوا الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينُ وقچن يقين خصملك اصحابي ولاايلر
واوكسزلر و يوقسللر ميراثك قسمتي محلنده بولنورلر فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ مقسومدن
نسنه دنالره برشي ويرك وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ● وانلره بر مستحسن سوز
سويليكوز كه موجب فرحلري اوله وبو امر ندبيجون ايدي ● وبر قول اوزره وجوب ايجوندر
لكن نسخ اولدي ● وَلْيَخْشَ الَّذِينَ وقورقسونلر اول كيمسه لركيم حاللري بو كه لَوْ تَرَكُوا
مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا اكر اكسه لر اندن برعاجز اوشاقلر بوراقورلر خَافُوا
عَلَيْهِمْ ايتمكدن اوزرلرينه قورقرلر يعني ورثه اولادلري كدركه قسمت محلنده
حاضر اولان اقاربك ضعفا سيله وايتاملرله وفقرا ايله مراسم مرحمتي كوزده لر
وبو فوتخيل ايدوب لر بزيم ايتاممز بو مجلسده حاضر اولوب محروم كيتسه لر معقول
اولور مي ايدي البته عقللري اكا حكم ايدركه معقول اولمازدي پس كركدركيم جانلرينه ايستدكلري
نسنه يي خلقه ايتشليه لر فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ● پس تنكرينك عقابندن قورقوب
قسمنه حاضر اولانلره شفقتلو سوز سويليه لر نته كم اولادلرينه شفقتلو سوز سويلين
ايسترلر ● إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا حقيقتا اول كيمسه لركه ستم جهتندن اوكسوزلرك
مالارين يرلر إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ● بونلر قارنلري برنسنه يوقدركه قارنلري
دولدورا آتش يرلر ● حديث شريفده وارد اولمشدركه روز قيامتده حق تعالى بر طائفه يي كوندره لر
بو كونه كوندرركه اغزلرندن آتش علوي چيقر حاضر اولانلر سؤال ايتديلركه يا رسول الله انلر
كيمدرلر ● حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي كه ايشتمدكوزمي حق تعالى بيورر ● ان الذين يأكلون
اموال اليتامى ظلما انما يأكلون في بطونهم نارا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ● ويقين اولكيم علولي
آتشه داخل اولورلر ● يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ ● حق عز وجل اوشاقلركوزك

ميراثي شانده سزه فرمان ايدر وبو اجمالدن تفصيلي لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ اركك
ايكي ديشي حصه سي كبي اولور يعني قچن ميتك اوشاقلري قالور ميراثدن ايكي پايي اركك
وبر پايي ديشي الور فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ پس اوشاقلر ايكي يا ايكيدن يوقارو
صاف قزلر اولسه لر فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ميت قودوغي نسنه نك ايكي اولشي
انلرك در وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ واوشاق يالكز بر ديشي اولسه ميراثك
ياريسي اكا اولور وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ وميتك اتاسنه
واناسنه قودوغي نسنه دن هر برينه التيده بر اولور إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ ميتنه
اوشاق وار ايسه فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ پس اكا اوشاق يوق ايسه وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ و
حال بو كه يالكز پدر و مادري ميراث الديلر فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ميراثك اوچده بري
اناسنه اولور ● چون وارثي پدر و مادره محصور قلوب و اناسنك حصه سيني
معين ايتدي معلوم اولدي كه باقي قلان پدرك حصه سيدر فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ
السُّدُسُ پس متوفي اولان كيمسنه نك قرنداشلري اولسه اناسنه التيده بر حصه اولور
مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ بو احكام مقدر حصه كه انكله متوفي اولان كيمسه نك
اصحابي يا بر بورجيدن صكره كه متوفينك ذمتنده اوله يعني وصيت ودين ويرلدكدن
صكره ارباب استحقاقه ويرلور حصه لري ابولرك آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ
أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا پدرلركوز و اوغللركوزدن بلمزسكز كيم نفع جهتندن قنقيسي سزه يقندر زياده
يعني اصوللركوزدن و فروعكزدن دنياده و اخرتده سزه نفع ايلدكي بلمزسز جهان
اولي بو در كه حق تعالى بيوردوغي شيء اوزره اقتصا ايدوب ورثه كوزي بري
بري اوزره تفضيل ايتميه سز فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ احكام مزبوره تنكرى قتندن
معين حصه لر ولدوغي حالده مشروع اولدي إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ●
بي شبهه كيم خداي عز وجل ورثه نك مراتبنه غايتله دانا سهاملك تقديراتنده
درست حاكم ايدي وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ وقاريلركوزك ميراثه قودقلري
نسنه نك ياريسي سزه اولور إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ قاريلرك اوشاقلري يوق ايسه
فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ پس انلرك اوشاقلري وار ايسه فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ تركه لرندن
سزه دورتدن بر اولور مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ بر وصيتدن صكره
اكا قاريلر سفارش ايتمش اوله لر يا بر بورجدن صكره كه متوفي اولان قاريلرك ذمتنده
اوله وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ وسزك ميراثه قودوغكوز نسنه دن قاريلره دورتدن بر اولور

فإن کان لکم ولد یعنی سزه بر اوشاق
وار ایسه

خواه قاری بر اولسون خواه زیاده جمله لری ربعده علی التسویه مشترك اولورلر إن لم یکن لکم ولد
سزه اوشاق یوق ایسه فلهن الثمن مما ترکتم توردوغکوز مالدن سکزده بر انلرکدر اولور من بعد
وصیة توصون بها أو دین بر امر ایلقدن صکره که انکله امر ایلرسکز یا بر بورجدن صکره که
ذمتکوزده اوله وإن کان رجل یورث کلالة و میراثی النان کیشی وشاقسز
و پدرسز اولسه أو امرأة یا قاری وله أخ أو أخت وحال بوکه آکا انادن
بر قرداش یا بر باجی اوله فلکل واحد منهما السدس بو برادر و همشیره نك
هر برینه یالکز اولدوغی محلده التیده بر اولور فإن کانوا أکثر من ذلك پس
انا اوشاقلری برده زیاده اولسه لر فهم شرکاء فی الثلث انلر دن اوچده
برده اوزنا ارکك و دیشیلر برابردرلر من بعد وصیة یوصی بها أو دین
بر وصیتدن صکره که انکله وصیت اولنور یا بر بورجدن صکره که متوفی
ذمتنده اوله بو ایکیلرده مذکور اولان لفظ أو تخییر ایچوندر زیرا ممکندرکه
متوفی اوزرنده بورج اوله و وصیت ایله وقایدر که بریسی اوله غیر مضار اول
حالده که وصیت ایدن وصیتده یا اقرارده ضرر ایتمیه که ثلثدن زیاده وصیت
وارثه بورجی اولمیانه بورج ایله اقرار ایلیه تا کیم ورثه سنه مالی دکیه وصیة
من الله لفظ وصیت غیر مضارك مفعولیدر پس معنی بویله اولور که تنکریدن
ثابت اولان وصیتده که اوچده بر یا اندن اکسك زیاده ایله ضرر ایتمیه والله علیم
حلیم وحق تعالی ضرر قصد ایدنلری بیلور عقوبتنه تعجیل ایتمز تلك اوکسزلرك
و وصایانك و میراثك شاننده مذکور اولان احکام حدود الله تنکرینك حدلریدر
ومن یطع الله ورسوله وهرکیم تنکرینك و رسولینك فرمانلرین قبول ایدوب
احکام مذکوره بی برینه کتوررسه یدخله جنات تجری من تحتها الأنهار حق تعالی انی باغلره
کیوررر که اول باغلرك اغاچلری التندن ارمقلر اقر خالدین فیها ایچنده علی الدوام
اقامت تقدیر ایدوکلری حالده وذلك الفوز العظیم مطیعلرك بهشته
خلود وصفی اوزره کیرملری اولو فوزلقدر ومن یعص الله ورسوله
ویتعد حدوده وهرکیم تنکرینك و رسولینك فرماننه مطیع اولمیوب حلال
وحرامه تعیین ایدوکی سنرلری تجاوز ایده یدخله نارا
انی اتشه کیوررر خالدا فیها ایچنده علی الدوام اقامتی تقدیر ایدوکی حالده وله
عذاب مهین وخوار ایدیجی شکنجه حرامی استحلال ایدن عاصیه در

واللاتی یأتین الفاحشة من نسائکم و قاریلرکزدن اول کیمسه لر که زنایه مرتکب
اولورلر فاستشهدوا علیهن أربعة منکم پس ای حکام شریعت سزدن یعنی
مؤمنلردن عدوللردن دورت کیمسه یی اوزرلرینه شهادت اتمکه طلب ایلك
فإن شهدوا پس اکر بو دورت کیمسنه زنالرینه شهادت ایدرلر فأمسکوهن
فی البیوت اوده لرده انلری الی قویلك حتی یتوفاهن الموت اول وقته دکن که ملك
الموت ارواحلرین قبض ایده أو یجعل الله لهن سبیلا یا تنکری تعالی انلره بر یول
قیله که حبسدن خلاص ایدن حدی تعیین ایلیه واللذان یأتیانها منکم و سزدن
ایکی کیشیلر کرو ههی محصن و محصنه اولمیان که زنایه ارتکاب ایدرلر فآذوهما انلری
تعنیف ایله و تجزیه قیلك فإن تابا وأصلحا فأعرضوا عنهما پس اکر ایکیسی توبه ایدوب
ایدوب احوالرین اصلاح ایدرلر تعنیفلرندن وازکچك بو ایکی حکم زنانك
حدیله منسوخ اولدی إن الله کان توابا رحیما بی شبهه که حق تعالی تقربلرینك
توبه سین درست قبول ایدوب کندولرینه غایتله اسرکر إنما التوبة علی الله بو بیلن
غیری برشنه یوقدر که توبه نك قبول اولنمسی تنکری اوزرنده وعده سی مقتضاسیله محتوم
کبیدر للذین یعملون السوء بجهالة اول کیمسه لره در کیم قباحتی بیلمیوب ایشلرلر
ثم یتوبون من قریب صکره یقین زمان کیچمدن یعنی موت حاضر اولمدن پشیمان
اولوب رجوع ایدرلر فأولئك پس اول کروه یتوب الله علیهم تنکری تعالی اوزرلرینه
مرحمتله رجوع ایدوب کناهلرین ستر ایدر وکان الله علیما حکیما وایزد عز وجل
توبه ایدنلرك اخلاصنه کالا اوزرده دانا ایدی اشیانی محلنه وضع ایدوب توبه
ایدنی عقاب ایتمز ولیست التوبة للذین یعملون السیئات وقبول توبه اولماز اول
منافقلره که یرمانلقلر ایشلرلر حتی إذا حضر أحدهم الموت تا که اولوم برلرینه مهیا
اولدقده قال إنی تبت الآن سویلر ایدوکم قبا ایشلرندن شمدی رجوع ایتدم ولا الذین
یموتون وهم کفار ونه اول کیمسه لرك توبه لری مقبول اولنور که اولورلر وحال بوکه
کندولر کفر اوزره مستمر اولمشلر أولئك اول کروه که نفاق و کفر اوزره اولدیلر
أعتدنا لهم عذابا ألیما آخرتده دردلی شکنجه انلره اماده قلدق کتوردیلر
که رسم جاهلیت بویله ایدی که برکیمسه اولدکده ورثه سندن برکیمسه کوملکین میتك
قادینی اوزره صالوب دیر بو کا بن احقم اندن صکره ایسته مهرسابقله تصرف
ایدردی یا خود برغیری کیمسه یه ایولندروب کبینی کندوسی آلوردی یا خود

تزوج ایتمکدن منع ایدردی تا که قاری نفسنی انکا فدیه ایله ازاد ایده ● یعنی اسلام ایله
مشرف اولدیلر ● حق تعالی کندولرین اول فعلدن نهی ایدوب بیوردی یا أیها الذین آمنوا
ای ایمانه کلان کیمسه لر لا یحل لکم أن ترثوا النساء کرها سیزه جائز دکلدر که قاریلری
زور ایله میراث ایدرسز بو محلده دلکه خطاب میتک اولیاسنه در ● نهدن صکره ازواجه
خطاب ایدوب بیوردی ولا تعضلوهن لتذهبوا ببعض ما آتیتموهن وسزلر
ازواج مقوله سی هر حالده قاریلری سوء عشرتله اینجتمکوز تا که کندولره ویردوککوز
نسنه نک بر مقدارنی الدسز إلا أن یأتین بفاحشة مبینة مکر اول وقت که آشکاره
ایدیجی بر بد فعل کتوره لرکه نشوز یا سوء عشرت یا لباس عفتی خلع ایده لر وعاشروهن
بالمعروف وایولکله انلرله زندکانلق ایدک فإن کرهتموهن پس اکر انلردن
اغرنندوکز فعسى أن تکرهوا شیئا شاید که بر نسنه دن اغرنلورسز ویجعل الله
فیه خیرا کثیرا ● وحق تعالی انک ایچنده چوق ایلک قیله ● یعنی قاریلردن اغرنمق
سببیله ایرلکوز زیرا که اولورکه نفس کندویه خیرلو اولان نسنه یی کراهت ایدر
وإن أردتم استبدال زوج مکان زوج واکر بر قاری تطلیق ایدوب یرینه بر
قاری الیو اولنمق ایسترسز وآتیتم إحداهن قنطارا وحال بوکه تطلیقلرین مراد ایتدککوز
قاریلرک بر نسنه یه چوق مال ویردکوز فلا تأخذوا منه شیئا انکدن بر نسنه المکوز أتأخذونه
بهتانا وإثما مبینا ● ایا ستم واشکاره کناه کتوردوککوز حالده آنی الورمسز
وبو استفهام توبیخ ایچوندر یعنی المموکرکسز وکیف تأخذونه وقد أفضى بعضکم إلى
بعض ونیجه آنی الورسز وحال بوکه بریکوز بریکوزه یتشمشدر ● افضادن مراد جماعدن
کنایه در وأخذن منکم میثاقا غلیظا ● ودخی سزدن بر محکم عهد الدیلر
واو عقد محلنده واقع اولان ایجاب وقبولدر ● کتوردیلرکه زمان جاهلیتده بعض
جهلا پدرلرینک عورتلرین ایولنورلردی ● حق تعالی انلری اندن نهی ایدوب بیوردی
ولا تنکحوا ما نکح آباؤکم من النساء وقاریلردن ایولنمکوز اول قاریلری که پدرلرکز
ایولنمشدر إلا ما قد سلف نهیدن لازم اولان معنادن استثنادر پس معنی
بویله اولورکه بو کونه نکاح سببیله عقابه مستحق اولورسز الا اول نکاح که کچمشدر
کیم او عفو اولندی إنه کان فاحشة ومقتا بی شبهه کیم اول نکاح زشت عملدر
اهل مروت قتنده مبغوض فعل ایدی زیرا هیچ بر ملتده مباح اولمدی واول
نکاحدن توکنلاین اوشاغه عربلر اشلوف مقتی دیرلر ایدی وساء سبیلا ●

وارثی اینمیلیا نک یولی یمان بولا ولدی حرمت علیکم أمهاتکم انالرکوزک نکاحی
اوزرکزه حرام اولدی وبناتکم وقزلرکوزک وأخواتکم وباجیلرکوزک وعماتکم و
پدرلرکوزک همشیره لری وخالاتکم وانالرکوزک همشیره لری وبنات الأخ
وقرنداشلرکوزک قزلری وبنات الأخت وباجیلرکزک قزلری وأمهاتکم اللاتی
أرضعنکم وسزه سوت ویرن انالرکوز وأخواتکم من الرضاعة وسوتدن اولان
همشیره لرکز وأمهات نسائکم وقاریلرکوزک انالری وربائبکم اللاتی فی
حجورکم وقوجاقلرکوزده یعنی تربیتکوزده اولان قاریلرکوزک قزلری من نسائکم
اللاتی دخلتم بهن اول قاریلردن اولکه انلره دخول ایتدکوز فإن لم تکونوا
دخلتم بهن پس اول قاریلره دخول واقع اولمدی ایسه انجق عقد نکاح اولمشه
فلا جناح علیکم اوزرکزه کناه اولماز اکر انلری ایولنورسز وحلائل أبنائکم
الذین من أصلابکم ودخی دوقلرکوزدن اولان اوغللرکوزک قاریلری نکاحلری
اوزرکزه حرام اولدی وأن تجمعوا بین الأختین ودخی ایکی باجی یی نسنه نکاحده
جمع ایتمک اوزرکزه حرام اولدی إلا ما قد سلف مکر اول نسنه که زمان سابقده
کیجدی یعنی ایکی باجی یی زمانده جمعک تحریمی نازل اولمدن اول واقع اولان جمع
عفو اولندی إن الله کان غفورا بی شک کیم حق تعالی زیاده مغفرت ایدیجیدر که جاهلیت
عصرنده بو ایشی ایدنه غفران ایدر رحیما ● اسلامده بو فرمانی یرینه کتورنی
زیاده اسیرکر ● حضرت ابو سعید الخدری رضی الله عنه نقل ایلدیکه اوطاس
طائفه سین یغما ایتدوکمزده اهل جهاددن خیلی مال حاصل اولدی وانک جمله سندن
بر مقدار محصن قاریلر وار ایدی انلرله جماع ایتمکدن اجتناب ایدوب حضرتنه
سؤال ایلدک حق تعالی بو آیتی منزل قیلدیکه والمحصنات من النساء وقاریلردن
قوجه سی اولانلر دخی اوزرکزه حرام اولدیلر إلا ما ملکت أیمانکم الا اول محصن
قاریلر که صاحب اولدوکوز انلره مالک اولدی یعنی قوجه لی اولان قاریلرک نکاحی
سیزه جائز دکلدر الا اول قوجه لی قاریلرکیم کافرلردن یغما ایتدکوز زیرا انلر سزک
ملک یمین اولمشلر کتاب الله علیکم حق تعالی مذکور اولان اصنافک نکاحینک
تحریمنی اوزرکزه یازدی وبیلمک کرککه بو اصنافدن ماعدا دخی بر نوع
صنف حدیث شریفله حرمتی ثابت اولمشدر ● بریسی بوکه بر قاری یی قرنداشی قزیله
نکاحله بر یرده جمع ایتمک وبونلرک تفصیلی کتب فقهیه ده مسطوردر وأحل لکم

الجزء الخامس من التفسير

مَا وَرَاءَ ذٰلِكُمْ وبونده منصوص اولانلرك ماعداسی سیزه حلال قیلندی أَنْ تَبْتَغُوا
بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ تاكه اموالكوزله قاریلری ایسته سز اول حالده كیم
تعفف ایدوب زنا ایدیجیلر اولمیه سز فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ پس اول نسنه كه
انلردن انكله استمتاع ایتدكوز یعنی ای كشیلر قاریلردن كه جماع ایله یا عقد ایله
انتفاع ایدرسز فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً مقرر و معین اولدوغی حالده مهرلرین
كندولرینه ادا ایدك زیرا مهر استمتاع مقابله سنده در وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا
تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ و اوزدكره ای اهل ایمان كناه اولماز اول نسنه ده
تقدیر اولنان مهردن صكره انكله بربركوزله رضا لشدوكوز یعنی مهر تعیین اولندقدن
صكره اكر كیشی مهر اوزرنده برشی زیاده ایده یا قاری مهرندن بر مقدار رهبه ایده
اوزرلرینه اندن بركناه مترتب اولماز إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا بی شبهه كیم حق تعالی مصالحی كمال
اوزره بیلیجیدر حَكِيمًا احكامی محلندن درست وضع ایدیجیدر وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ
مِنْكُمْ طَوْلًا و سیزدن هر كیمسه كه زیاده مال الی یتشمیه كه أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ
ایمانه كلمش خاتونلری ایولنه فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ پس الكوز مالك اولدوغی قاریلری
ایولنسون مِنْ فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ اول حالده كیم انلر ایمانه كلمش جاریه لركوزدن اوله
وَاللّٰهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ وحق سبحانه و تعالی ایمانكوزه زیاده بیلیجیدر یعنی ایمان سببیله
ارالكوزده اولان تفاوتی حق تعالی بیلور پس سزه لایق اولان بودركه ایمانك
فضیلتنی ملاحظه ایده سز زیرا چوق اولشدركه بر قرواش ایمان سببیله بر
خاتوندن خیرلو اولدی بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ بربوكوز بربوكوزدندر یعنی سز
و قوللركوز و قرواشلركوز متناسبسز جمله كز حضرت آدم و حوادن حصوله
كلدكوز فَانْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ پس اول قرواشلری ایه لرینك دستوریله ایولنك
وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ و مهرلرین مالكلری اذنیله كندولره تسلیم ایدك بِالْمَعْرُوفِ
ایولكله كه نه اكسك ویره سز و نه مماطله ایده سز مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ
قرواشلری نكاح ایدك اول حالده كیم ارباب عفت اولوب آشكاره زنا ایدیجی
اولمیه لر وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ ودخی اول حالده كیم كیزلیجه یارلر ایدنمش
اولمیه لر فَإِذَا أُحْصِنَّ پس قچن ایولنمش قیلنورلر فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ اكر بر یرمان الته
كلورلر یعنی زنا ایدرلر فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ اشكنجه دن
خاتونلر اوزره معین اولان نسنه نك یاریسی اوزرلرینه اولور ذٰلِكَ قرواشلره

ایولنمك لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ سزدن اول كیمسه یه دركیم قورقرزنایه دوشه وَأَنْ
تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ و قرواشلرك ایولنمسندن صبر ایتمككوز سزه خیرلودر
حدیث شریفده كلمشدركه خاتونلر ایولك عمارتی درلر و قرواشلر هلاكی
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ وحق سبحانه و تعالی صبر ایتمیانلرك قصورنی باالفعل
عفو ایدیجی قوللرینه زیاده اسركیجیدر كه قرواشلره ایولنمككه كندولره رخصت ویردی يُرِيدُ اللّٰهُ
لِيُبَيِّنَ لَكُمْ خدا عز و جل ایسترکه سزه حلال و حرام احكامنی بیان ایده وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ و ایسترکه سیزدن اسبق اولان كیمسه لرك یوللرینه سیزی هدایت ایلیه
وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ و ایسترکه كناهلركزی مغفرت ایده وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وحق تعالی
مصالحی ایو بیلور هر نسنه یی كما ینبغی محلنه وضع ایدر وَاللّٰهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ
عَلَيْكُمْ بو جمله تاكید و مبالغه ایچون مكرر اولدی وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا و نفسلرینك آرزوسنه بیرولك ایدن
كیمسه لر ایسترلركه طریق حقدن بر اولو میلومیه سز يُرِيدُ اللّٰهُ أَنْ يُخَفِّفَ
عَنْكُمْ ایزد عز و جل ایسترکه سزدن احكامی یونكل ایده كه امم ماضیه اوزره اولان
تكالیفی و زركه مشروع قیلدی وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا و آدم اوغلی زبون
و ناتوان اولمق ملازم اولدوغی حالده یارادلدی پس لاجرم احكام اوزرینه
سبك قیلدی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمانه كلان كیمسه لر لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ
بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اموالكوزی ارالكوزده غصب و ربا و قمارله یمكوز إِلَّا أَنْ تَكُونَ
تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ مكر شروطله بر بیع و شرا اوله كیم صاحبینك و مشتری نك
خشنودلكندن صادر اوله كه او سیزه مباحدر وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ و ناسعقول
ایشلرك ارتكابی سببیله جانلركزی اولدرمكوز إِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا بی شبهه كیم
سزه ای امت محمد تنكری تعالی چوق مرحمتلو ایدی كه بنی اسرائیل اوزره اولان
تكالیفی سزه ایتمدی وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا و هر كیم تعدی و ستم
یوزندن منهی اولان اموری ایشلر فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا یقین اوله كیم انی بر
اتشه یعنی جهنمه داخل قیلرز وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا و جهنمه
داخل قیلمنسی ایزد عز و جل اوزره آسان ایش ایدی إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ
عَنْهُ منع اولندوغكز نسنه نك اولو كناهلرینه اجتناب ایدرسكوز نُكَفِّرْ
عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ اوفاق اولان صوچلركزی سزدن تجاوز ایدوب محو قیلرز

وَلْنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ● وسزی بر شریف مكانه یعنی بهشت جاودانه
كیورش قیلوز ● بیلمك كركدركه كم كناهلردن كبایر قنغی اولدوغنه علما اراسنده
اختلاف واقع اولمشدر ● اقرب اقوال بو كه كبیره اول كناهدر كه ایشلیانه
شارع برحد تعیین ایتمش اوله یا انی ایشلیانك حقنده بر صریح وعید وتهدید
وارد اولمش اوله وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ وارزو ایتمكوز اول
نسنه‌یی كم انك سببیله حق تعالی بر مقداركزی بر مقداركز اوزره ایلرو دوتدی
لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبُوا اركشیلره قزندقلری نسنه‌نك ثوابندن بر بهره وار
وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ وقاریلره قزندقلری شیئك اجرندن بر حصه وار
یعنی كشیلر وقاریلر ایتدوكلری اعمال سببیله كندولره بر اجر حاصل اولور پس
كركدركه كوزل عمللره حسد وتمنیله فضیلتی تحصیل ایلیه سز تاكه اجر جزیله نائل اوله سز
وَاسْأَلُوا اللَّهَ وتكریدن طلب ایلیك مِنْ فَضْلِهِ كرم وكرم واحساندن إِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ● بی شبهه كیم خدا عز وجل هر نسنه‌یه غایتله دانا ایدی ●
وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وهر بر مال متروك اسنه كه اتا
وانا ویقین خصملر ولدركلرندن صكره بوراقدیلر معین وارثلر قیلدق كنز دیو
سابقده رسم بویله ایدیكه بركیمسه بركیمسه ایله بو وجه اوزره عهد وپیمان بغلردیكه
دوشمنم دوشمنكدر ودوستم دوستكدر ● دیت وبرلسی لازم كلورسه بن ادا
ایدرم واوزره لازم كلورایسه سن ادا ایله وسن بنم میراثمی الورسك وبن
سنك میراثكی الورم ● وبویله مقرر اولمشدركه بو كونه عهد بغلیان ورثه ایله
میراثدن التیده بر الوردی ● پس میراث ایتلری نازل اولدی صحابه كرامدن بعضی
سویلدی یا رسول الله بعض كیمسه لر واركه انلرله عهد وكفت واقع اولمشدر
هیچ حق تعالی انلره بر حصه تعیین ایتمدی بو ایت نازل اولدیكه وَالَّذِينَ عَقَدَتْ
أَيْمَانُكُمْ واول كیمسه لركه صاغ الركوزله كندولریله پیمان بغلدیكز ● یعنی عهد وكفت
ایدنلر اكثر بو كه اول مجلسده صاغ الریله دوتشورلر معاقده انلره نسبت اولندی
والا في الحقيقة معاقده بی ایرنده ایكی شخصدر فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ پس اول عهد وكفت
ایدنلره حصه لرین كه التیده بر در ویرك وبو ایت اولوا الارحام ایتیله منسوخ اولدی
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ● بی شبهه كیم حق تعالی هر نسنه اوزرنده كواه ایدی
مرویدركه سعد بن الربیعك زوجه سی حبیبه خاتون نشوز ایتدی زوجی حضرت

سعد رضی الله عنه چهره سنه بر طبانجه اوردی حبیبه پدری ثابت بن
قیسه شكایت ایلدی اولدخی قیزنی الوب حضرتك حضور عزتنه احوالی عرض
ایلدی حضرت صلی الله علیه وسلم فرمان ایتدیكه قصاص اله اولدخی قصاص
المغه مهیا اولیجق بو ایت نازل اولدیكه ● الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ اركشیلر
قاریلر اوزره زیاده دورمشلردركه حفظلرنه مسلط ومستولی درلر بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ
بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ بر بولكلرین بر بولكلری اوزره تكری تعالی ایلرو دوتدوغی نسنه
سببیله یعنی تكری تعالی كیشیلری قاریلر اوزره مستولی قیلدی اول سببیله كه
تكری تعالی كیشیلری قاریلر اوزره كمال عقل وعلم ایله وكمال صوم وصلوة ایله
وامامت وپیغمبرلكله ودخی نیجه مزایا ایله تفضیل ایتدی وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ
أَمْوَالِهِمْ وقاریلرك نكاحنده ونفقه‌لرنده اموالندن بذل ایتدوكلری نسنه
سببیله قاریلر اوزره غایتله قائم اولمشلر ● مرویدركه قچن بو ایت نازل
اولدی حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی بز بر شی ایستدك وحق تعالی
بر شی ایستدی وتكرینك ایستدوكی خیرلودر فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ
پس كوزل عمللو خاتونلر قوجه لرینك حقوقنده دورمشلردر حَافِظَاتٌ
لِلْغَيْبِ مشاهده اولمیان نسنه‌یی صاقلرلر یعنی قوجه لرینك غیبتنده نفس
ومالدن حفظی لازم اولان اشیایی حفظ ایدرلر بِمَا حَفِظَ اللَّهُ تكری تعالینك
كندولره صاقلدوغی نسنه مقابله سنده یعنی حق تعالی قاریلر ایچون قوجه‌لری اوزره
حفظ ایتدوكی مهر وسائر حقوق مقابله سنده حفظی واجب اولان نسنه‌یی
انلر صاقلرلر وَاللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ واول قاریلركه عصیانلرین ملاحظه
ایدرسز فَعِظُوهُنَّ انلره پند ونصیحت ویرك وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وتركلكده
انلری مهجور ایلك یعنی كندولریله بر یورغانده یاتمكوز وَاضْرِبُوهُنَّ وانلری اوروك
بعض علما بیوردیكه وعظ انلره اول زمان لازم اولوركه عصیانلری متوقع
اوله وهجر انلری اول وقت مقتضی اولوركه عصیانلری ظاهر اوله و
اورمق اول زمان موجب اولوركه عصیانلری مكرر اوله فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ پس
اكر سزه فرمان بردارلق ایدرلر خواهشكزه كوره حركت ایدرلر فَلَا تَبْغُوا
عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ● اینا قصد ایلمك اوزرلرینه بر یول طلب ایتمكوز ● إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيًّا كَبِيرًا ● بی شبهه كیم یزدان عز وجل على الدوام بو وجهله بزركلكله زیاده

متصف ايدى پس راضى اولمازكه عورتلره ناحق يره ستم اولنه وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ
بَيْنِهِمَا واكر كشينك عورت ارا سنده خلافه ملاحظه ايدرسز فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ
قوجه نك اقاربندن حكومت ايتمكه بركيسه يى كوندورك وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا وقاريك
اقاربندن دخى داورلك ايتمكه بركسه يى كوندورك إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا
اكر اولايكى حكم زوجينك اصلاح حاللرينه سعى ايدرلر حق تعالى كشيله عورتك ارا سنده
توفيق ايدر إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ● بى شك كه حق تعالى زوجينك احواللرينه
درست دانا حكيمدر مقاصدلرندن يخشى اكاه ايدى وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا
تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وتكريه پرستش ايلك واكا برنسنه اورتاق قاتمكوز وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا وپدر ومادره درست ايولك ايدك وَبِذِي الْقُرْبَى وبعض خصملك صاحبى
اولنه دخى وَالْيَتَامَى واوكسز اولنلره دخى وَالْمَسَاكِينِ ويوقسللره دخى وَالْجَارِ
ذِي الْقُرْبَى وبعض همسايه اولان كيمسنه يه دخى وَالْجَارِ الْجُنُبِ واوزاق قونشيه دخى
وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وكوزللا ايشده يار اولنه دخى كه طلب علمده يا سفرده عنده
يولداش اوله وَابْنِ السَّبِيلِ ومسافر اولان كيمسه يه دخى وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وصاغ
الكوز مالك اولدوغى كيمسنه لره يعنى دست تصرفكوزده اولان قوللره وقروواشلره دخى
ايولك ايدك إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا بى شبهه كيم ايزد جل وعلا اسيوزى
اولكيمسه يى كه مذكور اولان اصنافك اشنالكلرندن استنكاف ايدوب اوزرلرينه
نازش ولك ايدردى ● الَّذِينَ يَبْخَلُونَ انلرا اول كيمسه لردركه ماللرينى نفاق
ايتمكدن امساك ايدرلر وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وخلقى دخى امساكه ايتمكه فرمان
ايدرلر وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وتكرى تعالى نعمتلرين كندولره ويرديكى
نسنه يى صاقلرلر وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ● وخوار وذليل ايديجى
اشكنجه يهود طائفه سيچون آماده قلدق ● بو آيت جهود حقنده نازل
اولدى پس انصار جماعتنه نصيحت يوزندن سويلرديلر ● اموالكزى صرف
ايتمكوز ● زيرا يوقسللكدن اوزركزه قورقرز ● وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
رِئَاءَ النَّاسِ ودخى خور ايديجى اشكنجه اول كيمسنه لره اماده قلدق كه خلقه ريا
ايتمك ايچون ماللرين بذل ايدرلر وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وتكرينك
وحدانيتنه ونه روزجزانك اولمسنه تصديق ايدرلر ● وانلر مكه ده ساكن
اولان مشركلردركه حضرتك عداوتنده لشكر جمعيچون اموالرين تبذير ايدرلردى

وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا وهركيم كه ابليس اكا ياردمسان اولور فَسَاءَ قَرِينًا
● اول دمسان يمان دمسانكه ابليس در ● وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وكافرلره نه قيغو نسنه مترتب اولوردى تكرينك وحدانيتنه وروز
جزانك وقوعنه ايمان كتورسيدلر وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وايزد عز وجل كندولره
ويرديكى نسنه دن يولنده معروف قلسيدلر وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ● وحق تبارك
وتعالى اقوال وافعاللرينه كمال اوزره دانا ايدى پس اكا كوره جزالرين ويرور إِنَّ اللَّهَ
لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ بى شبهه كيم تكرى تعالى بركوجك قريجه نك وزنى قدر ستم ايتمز
وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا واول مثقال ذره كوزل ايش اولسه انك ثوابنى
قات قات ايدر وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ● وفضل ورحمتيله مستحق اولنان
جزادن صكره قتندن بى اندازه عطاء ويرور ● فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ
بِشَهِيدٍ پس نيجه اولور كافرلرك حالى چون هر كچمش طائفه لردن بركواه كتورورز
وا وهرطائفه نك پيغمبريدر وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ● وسنى بو پيغمبر
اوزره كواه كتوررزكه انلرك صدق مقاللرينه شهادت ايده سن يَوْمَئِذٍ
يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ اول كونده كه انبيانك شهادتى ايچنده
واقع اولور كفرايدنلر وپيغمبره مطيع اولميانلر ارزو ايدرلركه لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ
الْأَرْضُ زمين كندولريله راست قيلنه يعنى ميتلر كبى يره دفن اولنه لر ● يا انلر
كايت اوله كه انلر خاك اولمغه ارزومند اولورلر ● نته كه حق تعالى بيوردى وَيَقُولُ
الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ● و قدرتلرى اولمازكيم تكريدن
برسوز صاقليه لر ● يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اى ايمانه كلان كيمسه لر لَا تَقْرَبُوا
الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى سرخوش اولدوغكوز حالده نمازه يقلشمكوز حَتَّى تَعْلَمُوا
مَا تَقُولُونَ اول وقته دكين كه ايقلنوب نمازده قراءت ايتدككوزى بيله سز
وَلَا جُنُبًا ودخى جنب اولدوغكوزده نمازه يقلشمكوز إِلَّا عَابِرِي
سَبِيلٍ مكر اول وقت كه يولده كيديجى اوله سز يعنى مسافر اولوب يا كزده
صو بولمدوغى زمان تيمم ايدوب نماز قيلسكوز جائزدر اما غيروقتده جائز
دكلدر حَتَّى تَغْتَسِلُوا سزدن يغتسلق واقع اولمينجه وبو امام شافعى قتنده در لكن
امام اعظم قتنده هر محلكه عذر بولنور تيمم ايتمك جائزدر ● وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى
واكر خسته لر اولسه كوز كه قورقرسز صويك استعمالندن سزه ضرر ايريشه أَوْ عَلَى سَفَرٍ

يا يول اوزره اولسه كز كه ايچنجك صو بولمزسز أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ يا سزدن
بر كيمسنه خلادن گلمش اولسه كه اندن احد السبيلين برنسنه چيقمش حدثا ايده
أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ يا قاريلرله مباشرة فاحشه ايتمش اولسه كز كه ايكى فرج
ملاقات ايلدوب آلت منتشر اوله فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً بو احوالده صكره صو بولمزسه كز
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا پاك توپراغى قصد ايدك فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ
يعنى ايكى الكز ايله اول توپراغى اوروب انكله يوزلكزى و الكزى درسكلره دك
مسح ايلك إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ● بى شبهه كيم حق تعالى غايتله قوللرينك
گناهلرندن واز گچيجى ايدى نهايتله سزه ايدوكه تيمم ايتمكه كندولره رخصت ويردى
● أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ بيلمزمى سن اول كيمسنه لرى كه توراتك
معرفتندن كندولره بر بهره ويرلدى يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ كفر اهلكى صاتون الورلر
يعنى هدايتى ضلالته تبديل ايدرلر وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ و بونلر اهلى
ايسترلركه سز اى اهل ايمان دوغرى يولى ايتره سز وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ
و حق تعالى دشمنلركوزه سزدن زياده بيلجيدر وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا و امورکوزه تمشيت
ويروب متولى اولمغه تنكرى تعالى كافيدر وَكَفَى بِاللَّهِ نَصِيرًا ● و دشمنلركوزه اوزره
سزه ياردم ايتمكه تنكرى تعالى بسدر مِنَ الَّذِينَ هَادُوا دين يهوديله تدين ايدنلردن
بر كروه يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ سوزى مواضعندن تغيير ايدرلر يعنى توراتده
ثابت اولان حضرت محمد المصطفانك نعتنى صفاتلرين وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا و ديرلر
سوزكى ايشتدك وَعَصَيْنَا و فرمانكه مطيع اولمدق وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ
و دخى ديرلر ايشتديرلمش اولمدوغك حالده ايشت بو سوز مدح و ذمه
محتمللر تم اولمدوغنده معنى سى بو اولورکه كوزل سوزنا ايشتديرلمش
اولمدوغك حالده ايشت ● و مدح اولمدوغى محل معناسى بو اولور كه
يمان سوز ايشتديرلمش اولمدوغك حالده ايشت وَرَاعِنَا و دخى
ديرلر بزه مهلت وير تا كه سوزكى فهم ايدهلم بو سوزده دخى مدح و ذمه
محتملدر وجه مدحى مذكور اولاندر و وجه ذمى بودركه بو سوز
لغت عبرانيه ده شتم معناسينه دائر ايدى لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا
فِي الدِّينِ دلكرينى بوزهرق ايتدوكلرى حالده و دين اسلامده طعن
ايتدكلرى حالده اول سوزى سويلرلر يعنى بو باطل مقصدلريچون

اوله بونلر سوزلرى استعمال ايدرلر وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
و اگر انلر ديرلرسه ايدى سوزكى ايشتدك و فرمانكه منقاد اولدق وَاسْمَعْ
و سوزمزى دكله وَانْظُرْنَا و بزه باق لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمَ بو سوز كندولرندن
مرتبه اولان ناشايسته سوزلردن يكركدر و زياده دوغرى ايدى وَلَكِنْ
لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ وليكن ايمانسزلكلرى سببيله حق تعالى كندولرينى
رحمتندن دور قيلدى فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا پس بونلر دوغرلغله تصديق
ايتمزلر الا براز بر نوع ايمانلرى وانكده اومعتدبه و معتبر اولمان ● يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ اى كندولره توريت ويرلن كيمسنه لر آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا
ايندردوكمز نسنه يه يعنى قرآنه ايمان كتورك مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ سزكله اولان
نسنه يه مصدق اولدوغى حالده يعنى قرآن اصول دينده توراته موافقدر
پس اكا ايمان كتورك مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا اول
وقتدن اول كه يوزلرده اولان آثار محاسنى محو ايدوب انكسهلر يننك
هيئتى اوزره دوندروررز أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ يا خود
كندولرينى رحمتيمزدن دور قيلورز كه مسخ ايدرز نته كه شنبه اهلينى
رحمتمزدن دور قيلدق كه كندولرين ميمون و خنكوز مسخ ايلدك وَكَانَ
أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ● و تنكرينك فرمانى اولمليدى يعنى ايمان كتورمزسه كز
موعود اولدوغى نسنه لا محاله واقع اولور إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ
بى شبهه كيم ايزد عز و جل غفران ايتمز كه عبادتده كندويه اورتاق قوله ●
زيرا بو بر گناهدر كيم عفوى قبول ايتمز وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ
و شركدن اوزگه اولان گناهى دلدوكى كيمسنه يه غفران ايدر وَمَنْ يُشْرِكْ
بِاللَّهِ و هر كيم تنكرى يه اورتاق قيلادر فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا ● بى شك كيم
بر اولو گناه ارتكاب ايلدى ● كتورديلكه يهوديلر جماعتندن برنچ كيمسه
اطفالرينى حضرتك حضورنه كتوروب سويلديلر يا رسول الله بو اوغلانلرك
گناهى اولورمى ● حضرت صلى الله عليه و سلم بيوردىكه بونلرك اوسنه
هنوز گناه يازلمدى پس سويلديلر خدايه قسم كه بز بونلر كبيدر گناهمز
زيرا كوندزلكلرمز گناهلرى بزدن كيجه محو اولور ● و كيجهنك گناهلرى كوندز
حق تعالى بونلرك سوزلرى بو ايتله رد ايلدوب بيوردى أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنْفُسَهُمْ

عین بصیرتله بقمزمیسن کیم نیجه کیمسه‌لر که جانلرینی کناهدن پاك دوترلر بل الله یزکی
من یشاء بلکه دیلدوکلری سوز بیزه دکلدر حق تعالی ایستدوکنی پاك قیلور
ولا یظلمون فتیلا ⊛ واول کروه عذاب خصوصنده خرما دانه‌سنده اولان
رشته قدر ستم اولنمزلر جزالری عدلیله کوریلور ⊛ انظر کیف یفترون
على الله الكذب بونیجه تنکری تعالی اوزره جهودلر یالانی ایجاد ایدرلر که
دیرلر کوندزکی کناهمز کیجه بیزدن محو اولور وکیجه کناهمز کوندز وکفى به اثما مبينا
و بویلان سانزکاهلری اراسنده بر اشکاره کناه اولمغه بسندر ⊛ کتب دیلر که
یهودی طایفه‌سندن حیی بن اخطب وکعب بن الاشرف بر جماعتله مکه‌یه
چیقدیلر که قریشیله بو مسئله اوزره عهد وکفت ایده‌لرکیم محمد المصطفی
جنك ایده‌لر ⊛ چقن اول مکانه وصول بولوب انلره مطلبلرین عرض ایتدیلر
قریش دیدیلرکیم سز اهل کتابسز ومحمد دخی کتاب صاحبیدر احتمالدر
اکا رجوع ایده‌رسز سوزیکزده صادق دکیسه کز بوتلریمزه سجده ایدك
تاکه سوزیکزه اعتماد ایده‌رز همان بلا توقف بوتلره سجده ایتدیلر بعده
کعب قریشه سویلدیکه سزدن اوتوز نفر وبزدن اوتوز نفر کلسونلر
کعبه‌نك دیوارینه سینه‌لرین یاپشدیروب محمد جنکنه عهد وکفت
ایده‌لم سوزنی قبول ایدوب انی ایتدیلر ⊛ صکره ابو سفیان انلردن سؤال
ایتدیکه بز براجمی قوریز وسز اهل کتابسز آیا آباء اجدادمزك ایمی حقدر
یا محمدك دینی انلر سویلدیلر که ایکوز حقدر وسز دوغری یولده‌سز
حق تعالی بو واقعه‌دن خبر ویروب بیوردی الم تر الى الذين اوتوا نصيبا
من الكتاب یعنی بیلمزمیسن اول کیمسه‌لرکه توریتدن بر بهره ویرلدی یؤمنون
بالجبت والطاغوت تنکریدن اوزکه معبود اولنه وناحق یره پرستش اولنه
تصدیق ایدرلر ویقولون للذين كفروا وکفر ایدنلره سویلرلر هؤلاء اهدى
من الذين امنوا سبيلا ⊛ بو کروه کفار قریشدرلر دوغری یولده بولمسی
جهتدن ایمانه کلانلردن یکرکدرلر ⊛ اولئك الذين لعنهم الله اول
متعصب ومتعنت کروه اول کیمسه‌لردرکیم تنکری تعالی کندولرین رحمتندن
دور قیلدی ومن يلعن الله وهرکیمی کیم تنکری تعالی رحمتندن دور قیلور فلن
تجد له سبيلا ⊛ البته اکا بر یاردمجی بوله منسن که انی عذابدن قورتاره

ام لهم نصيب من الملك یا جهودلرك پادشاهلقدن بر بهره‌می وار استفهام
انکاریجوندر ⊛ یعنی یوقدر جهودلرك زعم فاسدلری بو ایدیکه ملك ونبوت
مستحق کندولردر غیرکیمسه اکا لایق دکلدر ⊛ وبو سببله عربدن کلان
پیغمبره متابعت ایتمزلردی حق تعالی بو زعم فاسدلرین رد ایدیکه ملکدن انلره
بهره یوقدر ⊛ وعلى سبيل الفرض اولش اولسیدی فاذا لا يؤتون الناس نقيرا
خرما دانه‌سنك ارقه‌سنده اولان دلکم قدر بر نسنه خلقه ویرمزلردی ام
يحسدون الناس على ما اتيهم الله من فضله بلکه یهود طایفه‌سی
پیغمبره واصحابنه حسد ایدرلر اول نسنه اوزره یعنی نبوت وکتاب اوزره که
ایزد جل وعلا انلره فضل وکرمندن ویردی ⊛ فقد اتينا ال ابراهيم پس
بی شبهه کیم حضرت ابراهیمك اولادنه یعنی موسی وعیسی وداود علیهم السلام
ویردك الكتاب توراة وانجیل وزبوری والحكمة وحلال وحرامك معرفتی
واتيناهم ملكا عظيما ⊛ ودخی ال ابراهیمه اولو پادشاهلق ویردك
نته که حضرت یوسف وداود وسلیمان علیهم السلام ویردك ⊛ پس حضرت
محمد المصطفی واصحابنه انلرکبی ویرنسه‌لر استبعاد اولنمامق کرکدر فمنهم
من امن به پس یهود طایفه‌سندن برکروه وارکه حضرت ابراهیم شاننده ملکدر
اولان سوزه ایمان کتوردی ومنهم من صد عنه وانلردن برقولی وارکه اندن
اعراض ایتدی وكفى بجهنم سعيرا ⊛ وکافیدر عذابه علولی اتش جهنم
بسندر ان الذين كفروا باياتنا تحقیقا که وحدانیتمز دلالتنه کفر ایدن کیمسه
سوف نصليهم نارا یقین اوله کیم انلری بر آتشه داخل قیلاورز كلما نضجت
جلودهم هرکاه که کدیلری پشه بدلناهم جلودا غيرها اندن اوزکه دریلر
انلره دکشدیرورز ليذوقوا العذاب تاکه اشکنجه‌نك چاشنی‌سین الالر ان الله
كان عزيزا بی شبهه کیم حق تعالی على الدوام هرنسنه‌یه غلبه ایله متصف ایدی
بر کیمسه کندویی کفارك تعذیبندن منع ایتمز حكيما هرنسنه‌نك حقیقتنی کما ینبغی
بیلمکله موصوف ایدی که حکمتك اقتضاسنه کوره اینی ایشلر والذين امنوا وعملوا
الصالحات واول کیمسه‌لرکه ایمانه کلوب کوزل عمل ایشلدیلر سندخلهم جنات
تجري من تحتها الانهار یقین اوله کیم انلری باغلره کیوررز که اول باغلرك
اشجاری آلتندن ایرماقلر اقر خالدين فيها ابدا اول حالده که ابدی منقطع اولمیا

مدتلره على الدوام اقامتی تقدیرنجه ایدرلر لهم فيها ازواج مطهرة انجنده
کدورتلردن پاك قيلنمش خاتونلر انلره مخصوصدر وندخلهم ظلا ظليلا
وانلری بر پاینده کولکه یه داخل قیلورز که افتابی منسوخ قیلمز چونکه جنتده
برحرارتلی ممالک یوقدر واندن قالن کولکه دن ایوی برنسنه یوقدر تحقیق کمال دولتك
ودوام على طريق الكناية ظل ظليل ايله تعبير اولندی ان الله يأمركم ان تؤدوا الامانات
الى اهلها تحقيقا که حق تعالی سزه فرمان ایدرکه امانتلری اربابنه تسلیم ایده سز
بو ایت اکرچه بیت شریفك کلید داری شاننده نازل اولدی لکن حکمی هر امانته
شاملدر کتوردیلرکه فخر حضرت صلی الله علیه وسلم مکه مکرمه یی فتح ایلدی
کعبه نك مفتاحی عثمان بن طلحه دن طلب ایدوب عثمان اندن ممتنع اولدی
حضرت على المرتضی مرتوبرك الینی بوروب اغتری کندوسندن الوب کعبه نك
قاپوسینی اچدی اداء صلوة ایتدیکلرندنصکره حضرت محمد المصطفی نك عمیسی
حضرت عباس رضی الله عنه سویلدی یا رسول الله بنم که زمزمك سقالغنی
بکا احسان ایتدك بیت شریفك کلید دارلغین بکا ارزانی قیل وفی الحال حق تعالی
بو ایتی منزل قیلدی پس سرور کائنات علیه اشرف التحیات عثمان بن طلحه یی
چاغروب کندویه مفتاحی ویروب بیوردی خذها یا بنی طلحة خالدة تالدة
لا ينزعها منكم الا ظالم وبو عثمان بن طلحه نك سبب اسلامی ایدی واذا
حكمتم بين الناس ان تحكموا بالعدل ودخی سزه فرمان ایدرکه چون خلق اراسنده
داورلك ایله سز دخی عدل ایله ایده سز ان الله نعما يعظكم به شبهه سز که ربی
جل وعلا سزی اول نسنه ایله که نصیحت ایدر کوزل نسنه در ان الله كان
سميعا بصيرا بی کمان کیم خدای ذو الجلال سوزکوزی ایشیدیجی وفعلکوزی
کوریجیدر يا ايها الذين امنوا ای ایمان کتورن کیمسه لر اطيعوا الله والرسول
تکری تعالی نك فرماننه و پیغمبرك سوزینه انقیاد ایلك واولي الامر منكم ودخی
سزدن فرمان صاحبلری اولانلره مطیع اولك واولي الامردن مراد حضرت خلفا
زمان سعادتلرنده اولان سردارلر وانلردنصکره اولان امرا و وکلا ولی و قضاة
و امرا تکشلکلر مندرج در نلر بنلکل کیم حق تعالی اول امرایه عدل ایله حکم
ایتمکلکی امر ایلدیکه بیوردی ان تحكموا بالعدل دنصکره سائر خلقه اطاعتلرینه
فرمان ایلدی تاکه معلوم اوله کیم حکام مقوله سی مادامکه حقه تابع اولنجه

حزب

وأطيعوا م

اطاعتدر

اطاعتدر هر کیمسه نك اوستنه فرضدر فان تنازعتم في شيء پس برنسنه ده
خلافکوز واقع اولورسه فردوه الى الله والرسول انی تکرینك کتابنه و پیغمبرك
حال حیاتنده و وفاتندنصکره سنتنه راجع قیلك کیم الحق انك حقیقتنی
سزه بیان ایدرلر ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر تکرینك وحدانیتنه
و روز جزانك اولمسنه ایمان کتورمش ایدکوزسه ذلك تکرینك کتابنه
و پیغمبرك قولنه رجوع ایتمك خير واحسن تأويلا سزه بیکرکدر و عاقبت
جهتندن غایتله ایودر کتوردیلرکه بر یهودی بر منافقله خصومتی واقع
اولدی بحسب الاقتضاء مرافعه اولمق ایستدیلر یهودی حضرت سید
الانام ایلك حکمنه خصمین دعوت ایلدی منافق کعب بن الاشرف نام یهودینك
حکمنه انی دعوت ایلدی بعده محکمه علیه نبویه یه مرافعه یه چیقدیلر حضرت
صلی الله علیه وسلم شرعك مقتضاسنجه کوره یهودیه حکم ایلدی منافق
اول حکمه راضی اولمیوب خصمنه سویلدیکه حضرت عمر بن الخطابه وارلم حکم
قیله لم پس حضرت عمر رضی الله عنهك حضورینه کلدیلر یهودی ایتدیکه بو اقدمله
خصومتم واردی حضرتلرك حضورینه مرافعه یه چیقدلق حضرت بکا حکم ایلدی
بو اول حکمه راضی اولمیوب سنك حکمکی ایستدی حضرت عمر رضی الله عنه
منافقه ایتدیکه یهودینك کلامی واقعه مطابقمیدر سویلدی بلی سوزی
درستدر پس حضرت عمر رضی الله عنه بیوردیکه سکا بکرده دورك تاکه
سزه چیقه یم خانه سینه کیروب قلیجین چیقردی منافقك کله سین تنندن
زائل قیلوب بیوردی پیغمبرك حکومتنه راضی اولمیانه بویله حکم ایدرز
واول کوندن حضرت عمر رضی الله عنه فاروق ایله تلقیب اولندی
پس حق سبحانه وتعالی بو ایت کریمه یی منزل ایدوب بیوردی الم تر
الى الذين يزعمون بعرمی سن اول کیمسنه لره کم انلر ایدرلر کیم انهم امنوا بما انزل
اليك وما انزل من قبلك سکا ایندیرلن نسنه یه ایمان کتوردیلر يريدون
ان يتحاكموا الى الطاغوت باطله حکم ایدن یعنی کعب بن الاشرف
فتنه مرافعه یه چیقمق ایسترلر وقد امروا ان يكفروا به وحال بوکه اکا کافر اولمغه
مامورلردر ويريد الشيطان ان يضلهم ضلالا بعيدا و ابلیس ایستر
انلری براوزاق ازغونلق اندره واذا قيل لهم تعالوا الى ما انزل الله والى

ویقین کندولره سویلیوراکه تکری تعالی کتابنه اینه‌ردوکی حکمه وپیغمبرك حکمنه کلك
رأیت المنافقین یصدون عنك صدودا ● منافقلری کورورسن کیم سنکدن
دونمك دونرلر ● فکیف اذا اصابتهم مصیبة بما قدمت ایدیهم پس حال نیجه
اولور اولدم که ایندوکلری نسنه سببیله کندولره برعقوبت دکسه که
حضرت فاروق رضی الله عنه ● رفیقلرینك بوینینی اوردی ثم جاؤك سکا
سکا کلورلر یحلفون بالله ان اردنا الا احسانا تکری ایله اند ایچرلرکه سنك حکمکدن
عدول ایلدوك ایشمزك الا ایولکی وتوفیقا وایکی خصمك ارالرنده صلح اوقیمنی
اولئك اول ایلدن بو اندایچن جماعت الذین یعلم الله ما فی قلوبهم شول
کیمسنه لردرکه تکری تعالی کوکللرنده اولان نفاقلرین نسنه‌یی بیلور پس اراده
صاقلمق و یالاندن اند ایچمك کندولرین عقابدن قورتارمز فاعرض عنهم
پس انلردن یوز دوندر وعظهم وانلره پند ونصیحت ویر وقل لهم
فی انفسهم قولا بلیغا ● ونا پاك اولان نفسلری شاننده انلره بر موثر سوز
سویله ● وما ارسلنا من رسول الا لیطاع باذن الله وهیچ بر پیغمبر کوندرمدك
الا کیم تکری‌نك امریله فرمانی مقبول اوله ولو انهم اذ ظلموا انفسهم وتحقیقا کم
انلر جانلرنه ستم ایندوکلری دمده جاؤك فاستغفروا الله سکا کلوب تکریدن
طلب ایتسیدیلر واستغفر لهم الرسول والله حضرت رسول اکرم غفران
طلب ایدیدی لوجدوا الله توابا رحیما ● بی شبهه کیم تکری‌یی کنهکارلرك
توبه‌سین غایتله قبول ایدیجی اکا طالب اولانه زیاده احسان ایدیجی بولورلردی
فلا وربك لا یؤمنون حتی یحکموك فیما شجر بینهم پس پروردکارکه قسم کم
ایمانه کلمزلر ● ارالرنده واقع اولان اختلافده سنی حکم قلمینجه ثم لا یجدوا
فی انفسهم حرجا مما قضیت سکوره ایندوکك حکمدن نفسلرنده بر دارلق
بولمیه‌لر ویسلموا تسلیما ● وظاهرده وباطنده درست منقاد اوله‌لر ولو
انا کتبنا علیهم وتحقیقا که بز ایمانی ادعا ایدنلره اونلره یازمش اولسه‌یدق که
ان اقتلوا انفسکم جانلرکوزی اولدورك او اخرجوا من دیارکم یا وطنلرکوزدن
چیقك ما فعلوه الا قلیل منهم اول متحیلانی اشلمزلردی مکر انلردن ان
کیمسه‌لر ولو انهم فعلوا ما یوعظون به وتحقیقا که انلر نصیحت اولندقلری
نسنه ایله عمل ایتسیدیلر لکان خیرا لهم غایتله کندولره ییکرکه ایدی واشد

تثبیتا ● وایمانك تحقیق وتصدیقنی اورده کندولره زیاده ثباته باعث
ایدی ● واذا لآتیناهم من لدنا اجرا عظیما ● واکر ایمان اوزره ثابت
اولورلردی البته یانمزدن انلره اولو ثواب احسان ایدردك ● ولهدیناهم
صراطا مستقیما ● والبته انلره بر دوغرو یول کوسترردك ● کتوردیکیم
حضرت ثوبانکه حضرت صلی الله علیه وسلمك عاشقی ایدی برکون
رنکی متغیر زار وزبون حضرتك حضور عزتنه کلدی حضرت صلی الله علیه
وسلم اندن استفسار ایلدیکه ای ثوبان نه کونه دردده کرفتار اولشسن کیم رنکك
بویله متغیر اولدی ثوبان ایدی یا رسول الله بنم حالم بو که دردکه مبارك
جمالکی مشاهده ایتمزسم زندکانیلکدن عدایم بیت بی تو ای آرام جانم زندکانی
مشکلست ● بی تماشای جمالت شادمانی مشکلست ● حالا اول
اندیشه‌یه دوشمشم که بنم حالم ایکیدن خالی دکل یا ارباب جنتدن اولورم
یا اهل جهنم زمره‌سندن ● پس اهل جهنم اولورسم جمالکی مشاهده
سندن بالکلیه اولمغم مقرردر ● واکر ارباب نعیمدن قیلنورسم انده دخی
دیدار شریفکه نظر ایتمکدن دور اولورم زیرا سنده محققدرکیم سنك
مکانك فردوس اعلادر ● وبنم محلم معلوم دکلدر ● حق تعالی بو ایتی
منزل ایدوب بیوردی ومن یطع الله والرسول وهر کیم خدایه ورسولنه
فرمانبردار اولورسه فاولئك اولکیمسه که فرمانبردرلر مع الذین انعم الله علیهم
بهشت جاویدانده تکری تعالی اونلره انعام ایلدوکی کیمسه‌لرله اولورلر
من النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین اول حالده که اولکیمسه
پیغمبرلردن وانلری تصدیق ایدنکیمسه‌لردن وفی سبیل الله غزاده وفات
ایدنلردن واحوال واعمالرین کوزل ایدن کیمسه‌لردن اوله‌لر وحسن اولئك
رفیقا ● وبو جماعت نه کوزل یولداشدرلر ذلك الفضل من الله اول
جماعت مذکوره دن اولمق تکریدن حاصل اولمش زیاده عطادر
وکفی بالله علیما ● ومقاصد ونیتلری بیلیجی تکری تعالی بسدر ● یا ایها
الذین آمنوا ای ایمانه کلان کیمسه‌لر خذوا حذرکم سلاحکوزی الك
یعنی جنك ایچون مستعد اولك فانفروا ثبات پس دشمنلرکه جنکنه جهات
مختلفه‌ده بولوك بولوك کیدك او انفروا جمیعا ● یا قموکز بر یرده کیدك

وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ وتحقيقا سزدن كيمسه واركه غزايه كيتمكده توقف ايدر
خطاب حضرت پيغمبرك لشكرينه در ● وتوقف ايدندن مراد ابن ابي منافق
وبولداشلريدر فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ پس اكر سزه قتل وهزيمت كبي برنسنه دكر
قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ● سويلر كه تحقيقا انلرله
حاضر اولمدوغم اجلدن تكري تعالى اوزريمه انعام ايلدي ● وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ
فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ وبي شبهه كيم اكر سزه تكريدن بر زياده احسان دكر
لَيَقُولَنَّ كَأَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ البته سويلر اول حالده كه كويا اولكوز
واراسنده بر محبت يوق ايدي يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ● اي
كاشكي انلرله بولنمش اولسيدم تا كه براولو فيروزلكه نائل اولوردم يعني مال
غنيمتدن بكا برخيلي شي حاصل اولوردي فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ پس تكري يولنده جهاد ايتسونلر اول كيمسه لر كه بو جهانده
اولان صاغلغي اوبر جهانده اولان نعيم ابدي يه بدل ايدرلر وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ وهر كيم تكري يولنده جنك ايدوب كشته قلنور يا
غالب كلور فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ● بي شبهه كيم اكا براولو ثواب احسان ايدرز
وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وسزه نه اولدي اي اهل اسلام كه تكري يولنده
جنك ايتمزسز وَالْمُسْتَضْعَفِينَ ودخي زبونلرك يولنده و بونلر برجماعتدر كه
مكه مكرمه ده كافرلرك الده كرفتار ايديلر مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ كشيلردن
وقاريلردن واوشاقلردن الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا
موصول صله سيله مستضعفينك صفتيدر يعني مستضعفين اول كيمسه لردر كه
سويلرلر اي پروردكاريمز اهلي ستمكار اولان كوين بزي چيقارت وَاجْعَلْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وسنك طرفكدن بزه بر دوست قيل كه احوالمزي تمشيت ويره و
وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ● وسنك قتمكدن بزه بر يارديجي قيل كه دشمنلر
اوزره بزه مدد ايليه ● الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ اول كيمسه لر كه ايمانه
كلديلر تكرينك يولنده جنك ايدرلر وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ واول
كيمسه لركه كفر ايتديلر شيطان يولنده جنك ايدرلر فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ
پس شيطانك دوستلريله جنك ايدك إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ● بي شبهه
شيطانك حيله سي زبوندر وسست حيله ايدي أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ

يعني سن اول كيمسه لره كه كندولره ديلدكي جنكدن اللركزي كوتاه ايدك
وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ونمازي قيلك وزكاتي ويرك فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ
پس قچنكيم اوزرلرينه جنك ايتمك يازلدي يعني واجب اولدي إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ
النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ انلردن بربلوك بولندي كه خلقدن قورقرلر تكريدن
قورقدقلري كبي أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً بلكه بر قورقمق كيم تكريدن چكدوكلري
قورقودن زياده وَقَالُوا رَبَّنَا ودير ايديلر اي خداوندمز لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ
نيچون اوزريمزه جنكي يازدك لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ ● بر يقين مدته
بزي تأخير ايتسيدك ● بو سوزلري اهل نفاقدن صادر اولديغه عجب دكلدر
واكر اهل ايمان سويلديلر اقتضاء بشريت حسبيله انلردن صادر اولدي
واحتمال وار كه بو سوزلري خاطرلرينه تعسون ايتديلر عَالِمُ السِّرِّ وَالْخَفِيَّاتِ
اني ظاهر قيلدي قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ سويله يا محمد كيم بو جهانك برخوردارلكي
براز نسنه در وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وپرهيزكار اولان كيمسه يه اوبر جهان
دنيادن يكركدر وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ● وحرمادانه سنده اولان رشته قدر
ستم اولنمش قلنمزسز ● أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ قنده بر ده كه اولورسز
اولوم سزي بولور وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ واكر محكم كوشكلرده اولورسز
وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ واكر انلره بر ايولك واونغت
حاصل اولورسه ديرلر بو تكري قتندندر وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ
واكر انلره بريمانلك قحط وهزيمت كبي دكرسه سويلرلر بو سندندر قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
سويله نعمت وغنيمت وقحط وهزيمت قوللري تكرينك قتندندر فَمَالِ هَؤُلَاءِ
الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ● پس بو كروهه نه اولديكه بر سوزي
اكلمغه يقلشمزلر تا كه بيلهلر معقول سنندن اولان هيچ بر نسنه فهم ايتمز مَا أَصَابَكَ
مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ نعمت مقوله سندن هر نه كه سكا اي آدم اوغلي دكر خدانك محض
كرمندندر وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وبمانلك مقوله سندن هر نه
سكا دكركندو نفسكدندر ● زيرا اكا سبب اولان كندو سيدز ● وبو كلام
قل كل من عند الله كلامه منافي دكلدر زيرا قمو اشيا ايجاد جهتندن
تكري تعالادن صادر اولدي انجق حسنه محض لطفندن احسان
وسيئه انساننك يمان عملنه مجازاة وانتقام در وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ

رسولاً وخلقه ایچون احکامی تبلیغ ایدیجی اولدوغك حالده سنی کوندردك
وکفی بالله شهیدا ● وسنی مرسل اولدوغکه درست کواه تنکری بس‌در
مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی هرکیم بنی سیور تنکری‌یی سیوش اولور
وهرکیم بکا مطیع اولور تنکری‌یه مطیع اولمش اولور ● منافقلر بو کلامی ایشدیجك
سویلدیلر که محمد شرکه مخالطه ایلدی وحال بوکه خلقی اندن نهی ایدر ایستر که
خلق کندوسنی تنکری ایده‌لر ● نته که نصاری عیسایی تنکری ایدندیلر ● حق تعالی
بو آیتی منزل ایلدوب بیوردی من یطع الرسول فقد اطاع الله هرکیم رسولك
فرمانین قبول ایدر بی شبهه که تنکری‌نك فرمانین قبول ایتمش اولور ومن تولی
وهرکیم فرمانکدن اعراض ایدرسه انك اعراضی ایله فما ارسلناك علیهم
حفیظا ● زیرا اونلره نکهبان اولدوغك حالده سنی کوندرمدك
ویقولون طاعة ● وبعض منافقلر برایش فرمان ایدرسن دیرلر ایشیتدك فرمانبرز
فاذا برزوا من عندك بس اول وقت که یانکدن چیقرلر بیت طائفة منهم غیر الذی
تقول انلردن برکروه سویلدوکی سوزین خلافین تدبیر ایدرلر والله
یکتب ما یبیتون ● وحفظه اولان فرشته‌لر حق تعالی فرمانیله تدبیر ایلدوکلری
سوزی یازرلر فاعرض عنهم بس انلردن یوز دوندر وتوکل علی الله وهر
ایشکده تنکری تعالی اوزره اعتماد ایله وکفی بالله وکیلا ● وقوللرك
امورینه تصرف ایتمکه ایزد جل وعلا بسدر افلا یتدبرون القرآن ایچون
کلام مجیدی تامل ایتمزلر تا که الفاظینك بلاغتیله ومعانیسینك استقامتیله
استدلال ایدلر که کندوسی تنکری‌نك کلامیدر ولو کان من عند غیر الله
وتنکریدن اوزکه برکمسه‌نك قتندن اولسیدی یعنی مخلوقك کلامی اولمش
اولسیدی نته کم کفره وارباب نفاق زعم ایدرلر لوجدوا فیه اختلافا کثیرا
البته ارباب خرد اولانلر انده تناقض معنادن وتفاوت نظمدن چوقنه
بولورلردی زیرا کلام بشر خللدن خالی اولماز واذا جاءهم امر من الامن
او الخوف اذاعوا به وبعض مسلمانلردن ارباب جزم اولمیانلره امنیته
موجب اولان نسنه‌دن یاقورقویه سبب اولان نسنه‌دن برایشك
خبری کلور اذاعوا به هنوز محقق اولمدن انی افشا ایدرلر ● با وجودکه
انك افشاسی باعث ضرردر زیرا کوزلخبر فتنه‌نك تهییجنه سبب اولور

وبو اخبار اهل اسلامك ضعفنه موجب اولور ولو ردوه الی الرسول واول
خبری رسول اکرمه راجع قیلسه‌یدیلر والی اولی الامر منهم وانلردن ایش اربابی
اولانلره راجع قیلسه‌یدیلر لعلمه الذین یستنبطونه منهم البته انلردن اولکیمسه‌لر که
اول خبری استخراج ایدرلر انی بیلورلردی ● یعنی ایشیتدوکلری اخباری
افشا ایتمدن اول حضرت پیغمبره یا خود صحابه کرامك کبارینه القا ایتسه‌یدیلر
بی شبهه که انلر تجربه‌لریله وفکرلریله قنقی وجه اوزره ایراد اولنمق کندولره
بیان ایدرلردی ولولا فضل الله علیکم ورحمته وتنکری‌نك فضل ورحمتی
اوزرکزه اولمسیدی ● یعنی ایزد جل وعلا محض کرمندن کتابله پیغمبری
کوندرمسیدی لاتبعتم الشیطان البته ابلیسه پیرولك ایدردکوز
الا قلیلا ● مکر سزدن از کیمسه که حقك مددیله اکا بر عقل کامل
حاصل اولوب انکله طریق حقی طریق باطلدن ایردی ● ورقة بن نوفل
وقس بن ساعده وزید بن عمرو کبی ● مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم
بدر صغری جنکنه خلقی دعوت ایلدی بعض کیمسه‌لره اول ایش کریه کلدی
حضرت صلی الله علیه وسلم سویلدی هیچ برکیمسه چیقمزسه یالکز بن چیقرم
صکره یتمش نفرله اکا چیقدی ● حق تعالی بو آیتی منزل قیلوب بیوردی فقاتل
فی سبیل الله بس تنکری‌نك طاعت ورضاسی یولنده جنك ایله لا تکلف
الا نفسك جانکدن اوزکه برکیمسه ایله ملزم قلنمازسن بس سنا تخلفلرینك تخلف
ایتملرندن غمناك اولمه وحرض المؤمنین ومؤمنلری جهاد اوزره اقدام ایتمکه
ترغیب ایله ● زیرا اوزرکه لازم اولان انلری ترغیب ایتمکدر عسی الله ان یکف
بأس الذین کفروا شاید حق سبحانه وتعالی کفر ایدنلرك جنکنه اولان شدتلرین
سزدن دفع ایده ● وفی الحقیقه بویله واقع اولدی که ابو سفیان حضرت صلی الله
علیه وسلمك جنکنه تصمیم ایتمش ایکن هنوز بدر نام مکانه یتشمدن قلبنه
خوف دوشوب کیرویه دوندی ● وحضرت صلی الله علیه وسلم مکان مزبوره
کلوب انده عربك برپازارین قورلمش کوردی بلیغیه اولان صحابه کرام خرج
وفروخت ایدوب خیلی خیر کوردیلر ● وبو وقعه‌یه وقعه بدر الصغری دیرلر
والله اشد بأسا وایزد جل وعلانك هیبت وصولتی قریشك هیبت وصولتندن
زیاده‌در واشد تنکیلا ● ودخی عذابی انلرك عذابندن بکدر من یشفع

شفاعة حسنة هركيم بر كوزل ديلك ديلك ايدركه انكله بر بنده مسلمانه نفع ايره
يا اندن بر ضرر دفع ايده يكن له نصيب منها انك ثوابندن اكا بر بهره حاصل اولور
ومن يشفع شفاعة سيئة يكن له كفل منها وهركيم يمان ديلك ديلك ايده انك
وبالندن اكا بر حصه اولور وكان الله على كل شيء مقيتا ● وحق جل وعلا هر نسنه
اوزرينه توانا ايدى ● واذا حييتم بتحية وقچن سيزه بر دعا ايله دعا اولنور فحيوا
باحسن منها سيز اندن يكرك دعا ايله دعا ايدك اوردوها يا اني دوندورك
جمهور علما بونك اوزرينه در كه تحيه دن مراد سلامدر پس معنى بو ايده اولور كه قچن
سزه بر بنده مسلمان السلام عليكم سويليه سز عليكم السلام ورحمة الله يا
عليكم السلام سويليكوز ● وقچن السلام عليكم ورحمة الله سويليه سز عليكم
السلام ورحمة الله وبركاته يا عليكم السلام ورحمة الله سويليكوز زيرا بوندن ايلرو
ما فوقى و لمامدن ● پس انك مثلنى رد ايتمك كرك ● وعليكم لفظنى اني افاده ايدر
ويلمك كرك كيم سلامك وير مسى سنتدر اما دوندورمسى فرض كفايه در
ان الله كان على كل شيء حسيبا ● بى شبهه كيم تكرى تعالى هر نسنه اوزرينه
حساب ايدجى ايدى ● پس سلامكزى وجوابنى سيزه حساب ايدوب مكافات
ويرور الله لا اله الا هو تكرى جل جلاله كندو سندن اوزكه عبادته
مستحق بر كيمسه يوقدر ليجمعنكم الى يوم القيامة البته سيزى قيامت كوننه
ديرز لا ريب فيه اول حالده كه اول كونك اولمسنده هيچ بر شبهه يوقدر ومن
اصدق من الله حديثا ● وسوز جهتندن تكريدن زياده صدقلى جى
كيمدر ● يعنى حق تعالى نك سوزنده كذب متصور اولمان زيرا كذب بر ناقص
خصلتدر و نقصدن حق تعالى منزهدر ● كتورديلر اهل هجرتدن بر كروه
مدينه منوره نك هواسينك عفونتنى بهانه ايدوب سزور كاتنا تدن
صحرايه چيقمغه اذن الوب چيقديلر ● بعده طى مراحل ايدوب مشركلره يتيشه
اولديلر صحابه كرامدن بر كروه انلرك اسلاملرين سويلردى وبر كروه
انلرك نفاقلرينه حكم ايدردى حق تعالى بو ايتى منزل ايدوب بيوردى فما لكم
فى المنافقين فئتين پس سيزه نه اولدى كه منافقلرك شاننده ايكى فرقه اولورسز
كفرلرينه اتفاقا تمدكوز والله اركسهم بما كسبوا وحال بو كه قندو قلرى نسنه
سببيله تكرى تعالى انلرى كافرلك حكمنه دوندوردى كه ازواج واموال ترى

واكر ابتدا السلام عليكم ورحمة الله
وبركاته سويليه سز وعليكم سويليكوز

حزب

مسلمانلر مباح اولدى اتريدون ان تهدوا من اضل الله آيا تكرى تعالى
كمراه ايتدوكى كمسه يى دوغرو يوله قومق ايسترسز ومن يضلل الله
فلن تجد له سبيلا ● وهركيمى كه تكرى تعالى كمراه ايده اكا بر يول بوله مزسن
ودوا لو تكفرون كما كفروا محبت ايله ارزو ايتديلركه كافر اوله سز انلر كه كندولر
كافر اولديلر فتكونون سواء پس ضلالتده كندولر ايله برابر اوله سز فلا تتخذوا
منهم اولياء پس انلرى دوست ايدنمكوز حتى يهاجروا فى سبيل الله تكرى يولنه
رضاسى بولنده اوطانلرين ترك ايتميجه ● يعنى تكرى رضاسنده هجرت ايتمكله
ايمانلرين تحقيق ايتميجه انلر ايله دوستلق ايتمكوز فان تولوا پس اكر ايمان و هجرتدن
اعراض ايدرلر فخذوهم انلرى اسير ايدك واقتلوهم وانلرى اولدورك
حيث وجدتموهم كندولرين قنده بولورسز ولا تتخذوا منهم وليا ولا نصيرا
● وانلردن بر دوست اتخاذ ايتمكوز وبر يار دخى الا الذين يصلون الى قوم بينكم
وبينهم ميثاق بو كلام فخذوهم واقتلوهم كلامندن مستثنادر يعنى
مرتدلر ولا انلرى كه تكرى كبى اسير ايدوك و اولدورك الا اول كيمسه لركيم
بر طائفه يه يا بريشرلركيم اراكزده وارالرنده بر عهد و پيمان اوله اوجاؤكم
حصرت صدورهم ان يقاتلوكم او يقاتلوا قومهم ● يا خود سيزه كلش اوله لر
اول حالده كه سيز كله يا عشيرتلرى ايله جنك ايتمكدن سينه لرى تنك اولمش
و بونلر بنى مدلج طائفه سى ايدى كه حضرته كلوب پيمان بغلديلركم سزكله سوغاله
ايتميز و قريشه معاونت ايتمز ولو شاء الله لسلطهم عليكم فلقاتلوكم
وتكرى تعالى ايسته يدى انلرى اوزريكزه مسلط قيلوب البته سزكله جنك
ايدرلردى فان اعتزلوكم فلم يقاتلوكم پس اكر سزدن بر كناره چكلوب سزكله
جنك ايتمزلر والقوا اليكم السلم و سزه انقياد واستسلامى صالورلر يعنى
سزدن امانى طلب ايدرلر فما جعل الله لكم عليهم سبيلا ● حق تعالى سزه اونلره
بر يول قيلمدى كه انلرى قتل ايدوب مالارين نهب ايده سز ستجدون آخرين
يعنى اوله كيم بر عشيرتى بولورسز كه يريدون ان يأمنوكم ويأمنوا قومهم
ايسترلركه سزدن امين اوله لر و عشيرتلرندن دخى امين اوله لر و بونلر
اسد وغطفان قبيله لريدى كلما ردوا الى الفتنة اركسوا فيها هركاه كه بونلركه
يا اهل سلامتك قتالنه دعوت اولنورلر بجنك دونوب بر مازليقله بر قصود

قومدانلر فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ پس اكر قتالكزدن بر كناره چكلمزلر وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ
وسيزه انقيادي صالمزلر يعني سيزكله ايدوكلري صلحي بوزرلر وَيَكُفُّوا أَيْدِيَهُمْ
وقتالكزدن اللرين منع ايتمزلر فَخُذُوهُمْ پس انلري اسير ايدك وَاقْتُلُوهُمْ وانلري اولدرك
حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ قنده كه كندولرين بولورسز وَأُولَٰئِكُمْ واول مكروه كه عهد و پيمانن
بوزديلر جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ● سيزه اوزرلرينه آشكاره دليل
قيلدق كه انلري نهب وقتل ايتمه كوزنا ويردكوزه اندن برهنه لازم كلمز
كوردكلركه ابوجهلك انادن اولان قرنداشي عياش نام مجرهدن اول مسلمان اولوب
اسلامني قاريندن پنهان ايدردي بعده مكه دن قچوب مدينه يه هجرت ايتدي اناسي
زاري وكريان اولوب وغلالرينه حكم ايتدي كيم كندوسين دوندره لر ● پس ابوجهل وقرنداشي
حارث اردنه دوشديلر ● مدينه يه يتن بره اكا يتشوب دوندوروب مكه يه
كلدكلرنده اللرين و ايالقلرين باغليوب كوندز صجا الدلر تا كم بتدا ولهه الحال
كوناكون شتمدن صكره اتين بيره دوندي حارث بن زيد كندويه صاتشوب ديدي
اي عياش نچون ديكدن دوندك اكر حق ايدي پس دين حقي ترك ايتمش اولدك واكر
باطل ايدي پس باطله رغبت ايتمش اولدك عياش بو سوزدن غمناك اولوب آند
ايچدي كه اكر فرصتكي بولورسم سني قتل ايدهيم بعده عياش مدينه يه هجرت ايتدي
دين اسلامه دوندي غيبتنده حارث مزبور كلوب اسلامه داخل اولدي بر كون
حارث قبا محله سنده كزنت وكذار ايدر ايدي عياش اكا راست كلوب اسلامندن
آكاه اولمغله اوزرينه حمله ايدوب اولدوردي ● اهل اسلام اكا ملامت
ايتديلر كه بر مسلماني ناحق يره اولدوردك ● عياش پشيمان اولوب حضرتك
حضورينه كلدي ● حق تعالى بو آيتي منزل ايدوب بيوردي كه وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ
مُؤْمِنًا وهيچ حالده بر مؤمنه لايق وروا دكلدر كه بر مؤمني ناحق يره اولدوره
إِلَّا خَطَأً مكر اول حالده كه اولدورمسي خطا واقع اوله نته كه عياش حارثي
كافردر كمان ايدوب اولدوردي ● وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً ● وهر كيمكه بر مؤمني
بلمزلكله اولدوره ● فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ايمانه كلمش بر قول يا جاريه نك آزاد
ايتمسي اوزرينه لازم اولور وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ ودخي مقتولك ورثه سي

ورثه سندن اداء اولنمش بر ديتك ورثه سنه
لازم اولور إِلَّا أَن يَصَّدَّقُوا مكر مقتولك

قاتل اوزرينه تصدق قيلوب ديتي السندن عفو ايلهلر فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ
لَّكُمْ پس اكر مقتول سيزه دشمن بر عشيرتدن يعني كفاردن ايدي وَهُوَ مُؤْمِنٌ

وحال بوكه كندوسي اهل ايماندندر فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ بر ايمانه كلمش قول
يا جاريه نك آزاد ايتمسي قاتل اوزرينه واجب اولور وبونده ديت ويرلمسي لازم
كلمز زيرا كندوسيله وورثه سي ارا سنده توارث يوقدر وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ واكر مقتول بر طائفه دن ايدي كه اراكزده وانلرك
بر پيمان بغلنمش اوله يا ذميلردن اوله فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ پس مقتولك
ورثه سنه ديت ويرلمسي لازم اولور وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وبر ايمانه كلمش
بنده نك كردنني طوق رقيتدن آزاد ايتمسي قاتل اوزرينه واجب اولور فَمَن لَّمْ يَجِدْ
پس اول كيمسه كه آزاد ايتمكه بر بنده بولميه يا صاتون المغه قدرتي اولميه فَصِيَامُ
شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ايكي آي اوروج دوتمسي پي اندرپي اوزرينه لازم اولور تَوْبَةً
عليك اوزره نصب اولندي يعني توبه ايتمك ايچون حق تعالى بو حكمي مشروع
قيلدي مِّنَ اللَّهِ لفظ توبه يه صفتدر ● يعني بر توبه كه تنكرينك توفيقندن
صادر اولمشدر وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حق تعالى قاتل ومقتولك احوالنه غايتله
دانا ايدي حَكِيمًا ● ديت وكفاره شاننده كما ينبغي حاكم ايدي كوردكلركه
مقيس بن صبابه قرنداشي هشامي بني النجار محله سنده اولمش بولدي
صورت حالي حضرتك حضورينه عرض ايتديلر حضرت صلى الله عليه وسلم
بني النجاره سويلديكه هشامك قاتلني بلورسه كوز مقيسك الينه تسليم
ايدك يوقسه ديه سني كندويه تسليم ايدك بني النجار بو فرماندن صادر الجعي
مقيسه قرنداشنك ديه سين يوز دوه ادا ايتديلر بعده مقيس بلدرينك
حيفين المغيجون بر بنده مسلماني اوزرينه حمله ايدوب قتل ايلدي ايرتد ولا
بو آيتي منزل ايدوب بيوردي كه وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا وهر كيم بر بنده مسلماني
قصد ايدوب اولدورسه فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا انك مكافاتي دوزخ
كرمسيدر اول حالده كه ايچنده اقامتي على الدوام تقدير ايتمش اوله وبو حكم
آني استحلال ايدوب كافر اولنه دردر ● زيرا مؤمن اولان كيمسنه جهنمده مخلد
اولماز ● يا خلوددن مراد مكث مديددر وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وحق تعالى انك
اوزره خشم ايلدي وَلَعَنَهُ واني رحمتندن دور قيلدي وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا
عَظِيمًا ● وانكا بر اولو اشكنجه آماده قيلدي ● اسباب النزولده كتوردكه
حضرت اسامه رضي الله عنه بيوردي كه حضرت صلى الله عليه وسلم بزي

جهینه قبیله‌سیندن بر طائفه‌سین غزا ایتمکه کوندردی طائفهٔ مزبوره‌یه بر صباحلاین
بزدن آگاه اولدوقلرنده فرار ایتدیلر بن وانصاردن بر کیشی بر ارلرینه یتشدک فی الحال
کلمهٔ شهادتی کتوردی انصاری اوردسندن نفسنی منع ایتدی بن انی نیزه‌مله
اوروب اولدوردم مالکنی غنیمت ایتدم مدینه‌یه کلدک بو خبر حضرتک سمع
شریفنه واصل اولیجق بکا سویلدی یا اسامه لا اله الا الله سویلدکدن صکره
اولدوردک دیدی یا رسول الله صیغنمق ایچون بو سوزی سویلدی ۝ ینه
حضرت صلی الله علیه وسلم سویلدی کلمهٔ توحیدی دیدکدن صکره اولدوردک
بو سوزی اول قدر تکرار ایتدیکیم آرزو ایتدم که بوندن اسبق اسلام کلسیدم
بعده بو آیت کریمه حق تعالی منزل ایدوب بیوردی یا ایها الذین آمنوا ای ایمان
کلنلر اذا ضربتم فی سبیل الله یعنی غزا ایچون تنکری یولنده سفر ایدرسکز فتبینوا
ایشک حقیقتنی بیلسنه طالب اولک و ایچنده تعجیل ایتمکوز ولا تقولوا
لمن القی الیکم السلام وسیزه کلمهٔ توحید ایله انقیادی القا ایدنه سویلمکوز
لست مؤمنا ایمانه کلمش دکلسن دیو انقیادی ایتدیک الا قورقولقدن مصلحتیچون
تبتغون عرض الحیوة الدنیا اول حالده که بو جهاندن اولان صاغلغک
مالین طلب ایدرسز واکا طالب اولورسز فعند الله مغانم کثیرة
تنکرینک قتنده چوق غنیمتلر وار کذلک کنتم من قبل بوندن اسبق سیز دخی
بویله ایدکوز یعنی اسلامه داخل اولدغکوزده لسانکوزه قلبکوزک موافقتی
بیلنمش دکل ایکن شهادت کلمه‌سین کتورمکله جانکوزی و مالکوزی تحصن
قیلدکوز فمن الله علیکم پس ایزد جل وعلا اوزریکوزه منت ایتدیکه کلمهٔ
شهادت اوزره استقامت ایدوب ایماننله شهرت بولدوکوز فتبینوا
پس مهم اولان ایشده غایتله تفحص ایدوب بیاننه طالب اولک زیرا
تنکری قتنده بیلدک کافرک صاغ قالمسی بر مسلمانک قتل اولنمسندن آساندر
ان الله کان بما تعملون خبیرا ۝ بی شبهه کیم حق تعالی ایشلدککوز نسنه‌یه
غایتله آگاه ایدی پس قتل خصوصنده غایتله احتراز ایتمک کرک سز ۝
لا یستوی القاعدون من المؤمنین غیر اولی الضرر والمجاهدون فی سبیل الله
باموالهم وانفسهم ارباب عذردن ماعدا ۝ مؤمنلردن خانه‌لرنده اوتوران
کیمسه‌لر وجانلریله واموالریله تنکری یولنده جهاد ایدنلر برابر اولمازلر

ونیجه برابر اولسونلر اول کیمسه که خانه‌سنده تن پرورلکله مشغول اوله بر کیمسه‌یله
که غزا میداننده جان عزیزین بذل ایده ۝ زید بن ثابت رضی الله عنه بیوردیکه
بو آیت نازل اولدقده غیر اولی الضرر ایچنده یوق ایدی ۝ ابن ام مکتوم سویلدی
یا رسول الله حالم نیجه اولور بن بر اعمی آدمم اعداء دین ایله قتال ایتمکدن محرومم
همان اول دم حضرت سرور کائنات اوزره آثار وحی ظاهر اولدی بعده
بیوردیکه یاز غیر اولی الضرر فضل الله المجاهدین باموالهم وانفسهم
علی القاعدین درجة حق سبحانه وتعالی ماللریله وجانلریله فی سبیل الله
چالشانلری عذرسز خانه‌لرنده اوتورنلر اوزره بر پایه ایله اولودوتدی واو
پایه ظفر وغنیمت ونیک نامالقدر وکلا وعد الله الحسنی وعذرسز
اوترنلردن ونفسلریله جهاده مباشرت ایدنلردن هر برینه تنکری تعالی
کوزل مکافات وعده ایتدی وفضل الله المجاهدین علی القاعدین اجرا
عظیما ۝ وحق تعالی جهاد ایدنلری اوتورنلر اوزره ارتق اولو اجرت ویردی
درجات منه ومغفرة ورحمة هر بری اجردن بدلدر ۝ یعنی اول اجر تنکری بن
آخرتده پایه‌لر وکناهلرک پوشیده‌لکی واسرکمکدر وکان الله غفورا رحیما
وحق سبحانه وتعالی بونلردن صادر اولان کناهی غایتله پوشیده قیلیجی کندولره
ایتدوکی وعده ایله درست رحمت ایدیجیدر ۝ اخبارده کلمشدر که
مسلمانلردن بر جماعت هجرت ایتمکه قدرتلری وار ایکن مکه‌ده قالوب هجرت
ایتمدیلر رؤساء قریش بدر جنکنه توجه ایتدوکلرنده کندولرله چیقدیلر
حق تعالی ظفر ونصرتی مسلمانلره احسان ایدیجک کافری قیردیلر انلری دخی
اهل اسلامک شمشیرلریله قتل اولندیلر انلرک باشلرینه عند الموت کلان
احوالی حق سبحانه وتعالی بیان ایدوب بیوردی ان الذین توفاهم الملائکة تحقیقا
اول کیمسه‌لرکه فرشته‌لر جانلرین قبض ایدنلر ظالمی انفسهم اول حالده که
هجرتک ترکی سببیله جانلرینه ستم ایتمش اوله‌لر قالوا ملئکهٔ کرام انلره
ملامت یوزندن سویلدیلر فیم کنتم دینکزک شاننده قنغی نسنه‌ده ایدکوز
قالوا کنا مستضعفین فی الارض دیدیلر که روی زمینده زبون قیلنمش
ایدک قالوا فرشته‌لر انلری تکذیب ایتمک ایچون سویلدیلر الم تکن ارض الله
واسعة فتهاجروا فیها تنکرینک یری بول دکلمی ایدی که ایچنده هجرت ایدرسز

نته كه سائر مسلمانلر حبشه‌یه و مدینه‌یه هجرت ایتدیلر فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ
پس اول كروه كه هجرتك تركين اختيار ايتديلر مكانلری دوزخدر وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۞
و یمان دونجك بر درجه‌در إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ
مگر كشیلردن و قاریلردن و اوشاقلردن زبون قیلنان كیمسنه‌لر كه لَا يَسْتَطِيعُونَ
حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ۞ بیچاره ایتمكه قدرتلری اولمز و نه بر یول
بوله بیلورلر كه هجرت ایدهلر فَأُولَٰئِكَ پس اول كروه كه چاره‌ساز دكلدرلر عَسَى اللَّهُ
أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ شاید كه خدای لایزال كناهلرندن تجاوز ایده وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا
غَفُورًا ۞ و حق سبحانه و تعالی ارباب عذردن همیشه تجاوز ایدیجی كناهلرن
پوشیده قیلیجی ایدی وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ و هر كیم تكرینك طاعتی ایچون
وطنی ترك ایدر يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا روی زمینده چوق یرلر بولور
وَسَعَةً و دخی رزقده و دینك اظهارنده بولقلق بولور ۞ عمرو بن دینار عكرمه‌دن
روایت ایدر كه مكه مكرمه‌ده چوق كیمسه‌لر ایمانه كلوب هجرت ایتمكه استطاعتلری
یوق ایدی ایچون هجرتی ترك ایدنلرك حقلرنده نازل اولان آیات تهدیدی استماعی
ایرشدی جندع بن ضمره اولادینه سویلدی كه اگرچه خسته‌لكم سببیله اهل
عذردن عد اولنورم ۞ اما قورقرم كه ناگاه وعده ایرشوب ترك هجرت
سببیله ایمانمه برخلل كله همان كلك بنی بر یانقه قوغم سریر اوزره بنی مدینه‌یه
كوتورك اولادی سوزینه منقاد اولوب مدینه سمتنه كتوروب
قالدوروب كوتوردیلر چون تنعیم نام مكانه واصل اولدیلر سكرات موت
اوسنده ظاهر اولدی صاغ الین صول الی اوزره قویوب سویلدی یا الهی
بو اكا سكا و بو اكا رسولكه مبایعت ایدرم اول نسنه اوزره كه رسولك
خلقه اوزرنه مبایعت ایلدی بعده مرغ روحی بهشت جاودانه پرواز
ایلدی بو خبر مدینه‌یه كلیجك اصحابدن بعض كیمسنه‌لر سویلدیلر كه مدینه‌یه
كلسیدی سلامی زیاده كامل اولوردی حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ و هر كیم خانه‌سندن چیقر اول
حالده كه تكرینك و رسولنك رضالرین قصد ایدوب وطنین ترك ایتمش اوله
ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ صكره اثناء طریقده اكا اولمك ایرشه فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ
بی شبهه كه تكری تعالی قاتنده انك ثوابی ثابت اولدی وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

و حق سبحانه و تعالی هجرتی عذر ایله تاخیر ایدنلرك كناهلرین همیشه مغفرت ایدیجی
كوزل نیتلری سببیله كندولرینه مرحمت ایدیجی ایدی وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ
و چون زمینده سفر ایدرسز فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ نمازدن
كوتاه قیلمغكوزده كه رباعی اولان نمازلری ایكیشر قیله‌سز اوزركوزه بر كناه
مرتب اولماز و ظاهر نص اقتضا ایدر كه مسافر اولان كیمسنه نمازی قصر
و اتمام ایتمكده مخیردر ۞ امام شافعی بو كا ذاهب اولدی ۞ و امام اعظم
حضرتلری قتنده قصر ایتمك واجبدر ۞ نته كه احادیث شریفه ایله ثابت
اولمشدر ۞ و آیت كریمه‌یی بو وجه اوزره تاویل ایدیكه صحابه كرام نمازك
اتمامی مالوف اولمغله قصر ایتمكه شاید كناهلو اولورز ظنیله دیو وهم
ایدرلر ایدی و هم دفع ایتمك ایچون اوزرلرنه كناه ترتیبنی نفی ایدی إِنْ خِفْتُمْ
أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا اگر قورقرسیز كه كفر ایدنلر سیزی اولدوره‌لر و یوشه‌لر
اغلبیه كوره در زیرا امنیت حالنده دخی رباعی اولان نمازی ایكیشر ركعت
قیلنور إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ۞ بی شبهه كه كافرلر سیزه آشكاره
دشمن ایدیلر وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ و چون سن ای محمد یا قائم مقاملرك سفرده دشمندن
خوف ایدن جماعت آراسنده اولورسن فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ پس نمازی
انلر ایچون اقامت ایتمك ایسته‌دك فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ انلری ایكی بولك
ایت بر بولك سنكله نمازده دورسونلر وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ و احتیاط
ایچون نماز قیلانلر سلاحلرین السونلر و بو امر ندب ایچوندر فَإِذَا سَجَدُوا پس
چون بو طائفه سجده ایدر اولورلر فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ نمازه شروع ایتمیان بولك
اردكوزده دورسونلر تا كه سیزی دشمنلردن محافظه ایده‌لر وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ
لَمْ يُصَلُّوا و اخر جماعت كه نماز قیلمدیلر كلسونلر و بر ركعه نمازی قیلانلر دشمن
مواجهه‌سنه كتسونلر فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ پس سنكله اول ركعه‌یی قیلسونلر وَلْيَأْخُذُوا
حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ و كندولرین صاقنجق آلتلرین و جنك ایتدوكلری آلتلرین
السونلر و بوندن صكره هر بر بولك بر ركعه‌یی الكز قیلارلر ۞ و بونك
تفصیل و تحقیقی كتب فقهده مسطوردر وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ
أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ كفر ایدن كیمسنه‌لر آرزو ایدیلر كه سلاحكوزدن
و اسبابكوزدن غفلت ایده‌سز فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً پس اوزركوزه

بردن حمله ایده لر ● منقولدر که حضرت صلی الله علیه وسلم بر غزایه کیتمشلر ایدی
عسفان نام مکانه ایرشیجك مشرکلری جنك صفین بغلمش کوردی حضرت
صلی الله علیه وسلم دخی لشکرین جنکه مهیا قیلدی اول اثناده اویله
نمازی وقتی اولدی نمازی ادا ایتمکه شروع ایتدیلر خلاص اولدقلرندن
صکره اهل شرك حیف ایتدیلر که نیچون بونلر نمازده ایکن اوزرلرینه بردن
هجوم ایتمدك مشرکلرك بریسی دیدیکه الم چکمکوز که بونلرك بر ساعتدن
صکره بر نمازلری دخی وار مطلبمزی انده اجرا ایدرز لوم [?] هنوز ایکندی
نمازی اولمدن حضرت جبرئیل نازل اولوب صلوة الخوفك کیفیتن حضرته
تعلیم ایتدی ولا جناح علیکم واوزرکوزه هیچ وبال اولماز ان کان بکم
اذی من مطر اکر یغموردن سزه بر الم حاصل اولدیسه او کنتم مرضی یا
خسته لر اولدکوزسه که ان تضعوا اسلحتکم سلاحلرکوزی بوراقه سز
وخذوا حذرکم واکاهلککوزی الك ان الله اعد للکافرین عذابا مهینا
بی کمانکیم حق تعالی ایمانسزلره خوار ایدیجی شکنجه آماده قیلدی فاذا قضیتم
الصلوة پس قچن خوف نمازینی ادا ایدوب فارغ اولورسز فاذکروا الله قیاما
وقعودا وعلی جنوبکم دورمشلر واوتورمشلر ویانلرکوز اوزره یاتمش
اولدوغکوز حالده تنکری ذکر ایدك یعنی هر حالده خدایی اونوتمکوز
فاذا اطمأننتم پس قچن که کوکللرکوز قورقودن ساکن اولورسه فاقیموا
الصلوة نمازی شرائط وادابیله قیلك ان الصلوة کانت علی المؤمنین
کتابا موقوتا ● بی شبهه که نماز اهل ایمان اوزره وقتی معین فرض ایدی
ولا تهنوا فی ابتغاء القوم وکافرلرك طلبنده سست اولمکوز ان تکونوا
تألمون اکر سز ای اهل ایمان جنکك جراحتلرندن دردمند اولورسز
فانهم یألمون کما تألمون بی شبهه کیم کافرلر دخی جنکك زحمتلرندن دردلو
اولورلر نته که سز دردلو اولورسز وترجون من الله ما لا یرجون وتنکریدن
امید ایدرسز اول نسنه یی که کافرلر امید ایتمزلر یعنی ایدوککوز جهادك
مقابله سنده تنکریدن ثواب جزیلی رجا ایدرسز وانلر هیچ برشینك
امیدنده دکلدرلر پس کرکدر که سعیکز انلردن زیاده ایده سز زیادات [?]
بونك اوزره جاری اولمشدر که امیدوار اولان کیمسه سعیده تقصیر ایتمز

وکان الله علیما حکیما ● وحق سبحانه وتعالی ضمایرکزدنده [?] اشیایه کمال
اوزره دانا امر ونهیده کما ینبغی حکم ایدیجی ایدی ● کتوردیلر که طعمه بن
ابیرق قونشیسی قتاده بن النعمانك اون دغارجغنده وضع اولنمش بر زره
چالدی اتفاقا اول دغارجغك بر دلوکی اولوب طعمه نك خانه سنه دك
اندن اون صاچلدی بعده طعمه انی زید بن السمین نام یهودیده امانت
قودی صباح وقتنده قتاده اونك اثریله طعمه خانه سنه واروب زرهنی
اندن ایستدی طعمه خدایه اند ایچدیکه هرکز بو ایشدن بنم خبرم یوقدر ● پس
قتاده انی ترك ایدوب اونك اثری اوزره کیتدی تاکه یهودی خانه سنه ایلتدی
اندن زرهنی طلب ایلدی یهودی سویلدیکه بلی طعمه دون کیجه بکا بر زره امانت
ویردی وبو ایش اوزره اکا جهودلردن بر جماعت شهادت ایتدی قتاده ●
صورت حالی محکمه نبویه یه رفع ایتدی ● بنوظفر که طعمه نك عشیرتی ایدیلر ●
رسول الله قورقوسندن ایستدیلرکه ● طعمه سرقه تهمتیله ملوث اولوب جهودیه
اوله جدال وخصومته آغاز ایتدیلر ● وحضرت سرور کائنات دخی ایستدیلرکه
خیانت جهود اوزره ثابت اولوب مسلمان اندن مبرا اوله قچن حضرت
ایستدیکه جهودك قطع یدینه حکم ایده ● حضرت رب الارباب دن خطاب
مستطاب کلدیکه انا انزلنا الیك الکتاب بالحق تحقیقا که بز سکا قرآنی
دوغرولغله ایندردك لتحکم بین الناس بما اریك الله تاکه تنکری تعالی سکا
بیلدردوکی نسنه ایله خلق آراسنده حکم ایده سن ولا تکن للخائنین خصیما وخیانت
ایدنلر ایچون بی کناهلر اوزره معاونت ایدیجی اولمه واستغفر الله وتنکریدن
مغفرت طلب ایله ان الله کان غفورا رحیما ● که بی شبهه حق تعالی مغفرت
طلب ایدنلره همیشه غایتله غفران ایدوب مرحمت ایدیجی ایدی ولا تجادل
عن الذین یختانون انفسهم وخصومت ایتمه اول کیمسه لردن اوتری که
نفسلرینه خیانت ایدرلر چون ایدوکلری خیانتك وبالنی نفسلری چکر نفسلرینه
خیانت ایتمش قیلدیلر ان الله لا یحب من کان خوانا اثیما ● بی کمانکه حق تعالی
سیومز اول کیمسه یی کیم خیانت اوزره اصرار ایدوب کناهله مستغرق اوله
یستخفون من الناس خلقدن حیا ایدوب قباحتلرینی صاقلمق ایسترلر
ولا یستخفون من الله وقباحتلرینی تنکریدن صاقلمغه طالب اولمازلر

وَهُوَ مَعَهُمْ وحال بوكه حق تعالی كندولریله دركه اسرارلری اوزرینه خبیر اولمش
پس كركدر كیم اندن زیاده حیا ایدهلر لیكن ایتمزلر إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ
اول دم كه سوزدن راضی اولمدوغی نسنه یی كیجه تدبیر ایدوب تزویر ایدرلر
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ● وحق جل وعلانك علمی ایشلدوكلری نسنه یی
احاطه ایتمش ایدی كه هیچ بر شیء اوزرینه فوت اولماز هَا أَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ متنبه
اولڭ سزای بنی ظفر جماعتی كه جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا قریب اولان
زندكانیلكده خیانت ایتدكلریندن اوتری مدافعه ایتدیكوز فَمَن يُجَادِلُ اللَّهَ
عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ پس دوزخ جزاده انلردن اوتری تكری ایله كیم مدافعه ایده أَم
مَّن يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ● یا اوزرلرینه كیم حمایتجی اولور كه كندولریندن عذابی
مدافعه ایده یعنی كیمسه حمایتجی اولماز وَمَن يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ وهر كیم
بر بدلك ایده كه ضرری غیری كیمسنه یه یتشه یا كندو نفسنه بر ستم ایده
ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ صكره توبه واستغفار ایله تكریدن مغفرت استه يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا
رَّحِيمًا ● تكری یی غایت چوق مغفرت ایدوب زیاده مرحمت ایدیجی بوله
وَمَن يَكْسِبْ إِثْمًا وهر كیم بر كناه قزنور فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بونی غیری
برینه یوقدر كه كندو جانی اوزرینه انی قازنور زیرا انك ضرری نفسنه عائد
اولور وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ● وحق سبحانه وتعالی انك فعلنی بیلیجی
مكافاتنه درست حكم ایدیجی ایدی وَمَن يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا وهر كیم
بر صغیره یا بر كبیره ایشلیه ● یا خود خطیئه دن مراد قصدسز اولان
كناه واثمدن عمدا اولان كناه ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا صكره اول كناهله انی بری
اولانی صالور ● نته كه طعمه زرهك چالمسیله جهودی صالدی فَقَدِ
احْتَمَلَ بُهْتَانًا ناحقی شبهه كه حیرت ایدیجی بر یالان قالدردی وَإِثْمًا مُّبِينًا ●
ودخی آشكارا اولان كناهی قالدرمش اولدی وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ
واوزركه تكرینك احسان وبخشایشی اولمسیدی كه علی الفور وحی كوندروب
حقیقة الحاله سنی مطلع قیلدی لَهَمَّت طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ أَن يُضِلُّوكَ بنی ظفردن
بر كروه سنی دوغرو یولدن آزغورن قیلمغه قصدلری تأثیر ایدردی وَمَا يُضِلُّونَ
إِلَّا أَنفُسَهُمْ وجانلرندن اوزكه بر كیمسه آزغورمغه قادر اولمازلر
وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن شَيْءٍ وسكا بر نسنه زیان ایتمزلر ● زیرا سن تكرینك

پناهنده

حزب

پناهنده سن وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وتكری تعالی اوزركه قرآنی
واحكاملك بیانینی ایندوردی وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ واول نسنه یی كه بیلمز ایدك
سكا بلدردی وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ● وحق تعالی نك ایولكی غایتله
اولو ایدی لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ اسراره متعلق اولان سوزلرینك چوغنده
ایولك یوقدر إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ لكن
اول كیمسه كه صدقه ویرمسنه یا ایولك ایتمسنه یا خلقك آراسنده كدورتی
رفع ایتمكه امر ایلدی انك نجواسنده خیر وار وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ
اللَّهِ وهر كیم تكرینك خشنودلكنی طلب ایتمكیچون انی ایشلر فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ
أَجْرًا عَظِيمًا ● البته اكا بر اولو جزا ویرورز وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ وهر كیم
خدانك رسولنه مخالفت ایده مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ دوغرو یول كندویه
آشكارا اولدقدن صكره وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ ومؤمنلرك یولندن اوزكه
بر یوله سلوك ایده نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ ضلالتدن محبت ایلدوكی نسنه یه ولی قیلاوز
یعنی اختیار ایتدوكی ضلالتله آراسنده وكندو سینك آراسنده مانع قیلمازز
وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وانی دوزخه داخل قیلاوز وَسَاءَتْ مَصِيرًا ● ونه یامان
دونجك بر در جهنم ● بو آیت هم سالف الذكر طعمه نك حقنده نازل اولدی
زیرا اول وقت كه یهود بنك برائتنه حكم اولندی مكه یه فرار ایدوب مرتد اولدی
بعده معتاد فدیه ایچون بر دیوارك دلمسنه مباشرت ایلدی دیوار یكنه
اولمغله اوزرینه دوشوب كندویی هلاك قیلدی كذلك روایتدر كه بر پیر حضرتك
حضورینه كلوب سویلدی یا رسول الله بن كناهلره غرق اولمش بر بنده یم انجق بو قدر
عملم وار كه تكری یه اورتاق قاتمش وكندو سندن اوزكه بر دوست ایدنمدم
ومعصیتلری بی باكلك وجراءت یوزندن ایشلمدم وهركز خاطرمه خطور
ایتمدیكه بن قچمغله تكری یی عاجز قیلاوز ● وحالا ایتدوكمه پشیمان اولوب
حضوركه كلمشم احوالم نه كونه اولور دیو بیان ایله حق تعالی بو آیتی نازل ایدوب
بیوردی إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ تحقیقا كه الله جل وعلا كندویه اورتاق
دوتلمك كناهین عفو ایتمز وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ وشركدن اشغه اولان
كناهی دیلدوكی كیمسه یه غفران ایدر وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ وهر كیم تكری یه
اورتاق دوتر فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ● حقدن اوزاق بر آزغونلق آزدی

إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا تنكرينك عبادتندن تجاوز ایدوب عبادت ایتمزلر الا
دیشیلر یعنی بتلر ویونلر دیشیلك ایله ذکر اولنمرینك سببی بوکه هر قبیلهنك
بر بتی وار ایدی اکا عبادت ایدرلردی وا کا انثی بنی فلان تسمیه ایدرلردی اول
اعتبار ایله که آدلری مؤنث ایدی لات وعزی ومناة کبی وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا
شَيْطَانًا مَرِيدًا ● وانلره عبادت ایدوکلری سببیله عبادت ایتمزلر الا بر یغی
دیوه یعنی ابلیسه لَعَنَهُ اللَّهُ که حق تعالی انی رحمتندن دور قیلدی وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ
مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ● و شیطان سویلدی قسم اولسون که البته
قوللرکدن بر مقرر ومعین بهره الورم وَلَأُضِلَّنَّهُمْ والبته انلری ازغورن قلورم
وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وعلی کل حال انلری باطل ارزولره صالورم وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ
آذَانَ الْأَنْعَامِ والبته انلره فرمان ایدرم پس دوارلرك قولاقلرین قطع ایدوبلر
وبو بحیره ووصیله وسائبه در ایتدوکلری ایشدن عبارتدر که سوره
مائدهده بیانی کلور ان شاء الملك العزیز وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ و
بی شبهه انلره فرمان ایدرم در عقب فرمانمی قبول ایدوب تنکرینك یراتدیغنك
صورتنی یا وصفنی تبدیل ایدرلر و بوکا مندرج اولور حامی دوه نك کوزین
چیقرمق نته که بیان اولنور ان شاء الله وانسانك خایه سین چیقرمق ولواطه
ومساحقه وال وسینه وسائر اعضاء اوزره رقم ایتمك وهر فعل که اصل
خلقتی تغییر ایده وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ وهر کیم تنکرینك
دوستلکندن تجاوز ایدوب ابلیسی دوست ایدنور فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا ●
بی شك که اشکارا اوتوزمش اولور زیرا سرمایه سی اولان عمر عزیزنی آنك
دوستلکنده تلف ایتدی يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ایفا ایتمدوکی شیء انلره وعده ایدر
ونائل اولمدقلری نسنه نك ارزوسنه انلری صالور وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ
إِلَّا غُرُورًا ● والدتمقدن اوزکه ابلیس انلره وعده ویرمز أُولَٰئِكَ اولکروه که
شیطانه تبعیت ایتدیلر مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ مکانلری دوزخدر وَلَا يَجِدُونَ
عَنْهَا مَحِيصًا ● واندن بر قچمق یر بولمزلر وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وایمانه کلوب کوزل عمل ایشلیانلر سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
یعنی اوله که کندولرین بر باغلره داخل قیلاوز که اول باغلرك کوشکلری التندن
ایرمقلر اقر خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا همیشه علی الدوام ایچنده اقامت ایدیجیلر ایدوکلری حالده

وَعْدَ اللَّهِ تنکری تعالی دخی آنی درست وعده ایتدیکه تخلفی قبول ایتمز حَقًّا درست
حق اولدی وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ● وکیمدر سوز جهتندن تنکریدن
زیاده صدق صاحبیدر ● کتوردیلر که اهل اسلامدن بر کروه واهل
کتابدن بر کروه بر مجلسده مجتمع اولدیلر ● اهل کتاب مفاخره یه اغاز
ایدوب سویلدیلر که بزم کتابمز سزك کتابکزدن اقدم وپیغمبرمز سزك
پیغمبرکزدن اول مبعوث اولدی ● پس جنتك دخولنه بزاولایوز اهل
اسلام سویلدیلر که ● بزم پیغمبرمز خاتم النبیین در ● وکتابمز کتابکزك
احکامنه ناسخدر ● پس بهشت جاودانك نعیمنه بز سزدن احقز
حق تعالی بو اینی منزل ایدوب بیوردی لَيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ
موعود اولان ثواب جزیلنه ارزوکوزله ای مسلمانلر حاصل اولور ونه اصحاب
کتابك ارزوسیله یعنی ویرشیلدکه ارزولر له وجوده کلمز بلکه ایمان
وعمل صالح ومشقتله حاصل اولور بیت بارزو وهوس بر نیاید این معنی
باب دیده وخون جکر تواند بود مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ هر کیم یمانلك ایشلر
آنکله مکافات اولنور ● مرویدر کیم چون بو ایت نازل اولدی حضرت
ابی بکر الصدیق رضی الله عنه سویلدی یا رسول الله بو حکمه کوره عذابدن
قورتلمق نیجه ممکن اولسون که یمانلق ایشلمکدن بر کیمسه خالی اولمزدر
حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی غمناك اولمزمیسن ● جسته للك سکا
عارض اولمزمی ● سویلدی بلی یا رسول الله پس حضرت صلی الله علیه وسلم
سویلدی هو ذاك یعنی بو کونه عوارض انك جزاسیدر ● پس بو دواینه
کوره جزادن مراد دنیاده وآخرتده انسانك کوردوکی زحمتلردر وَلَا يَجِدْ
لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ● ودخی اول کیمسه کندو یه تنکریدن اوزکه نه
بر دوست ونه بر یاردمجی بولورکه کندو یی عذابدن قورته وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ
وهر کیم کوزل عملردك بر مقدار ایشلر مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ ارکك معقوله سندن
یا دیشی معقوله سندن اولدوغنده وَهُوَ مُؤْمِنٌ وحال بوکه اول تنکرینك
وحدانیتنه ایمان کتورمش اوله فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ اول کروه
بهشت جاودانه کیررلر وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ● وخرما یله بر چقورجغی مقداری ایله
ستم کورمش قیلنمزلر وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وکیمدر

دين جهتندن بيكوك اول كمسه دن كه جانني تنكرينك عبادتنه منقاد قيلدى
وَهُوَ مُحْسِنٌ وحال بو كه كندوسى حسناتى وجوده كتورمكه سعى ايدوب سيئاتدن
اجتناب ايده وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وحضرت ابراهيم عليه السلامك دييننه
پيروللك ايتدى اول حالده كه باطل دينلردن منحرف اولدى وَاتَّخَذَ اللَّهُ
إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا وايزد جل وعلا حضرت ابراهيم عليه السلامى دوست
ايدندى يعنى انى بو كونه بر كرامت ايله كه دوست دوستنه ايتدوكى اكرامه
مشابه بر اكرام ايله مخصوص قيلدى كتورديلر كه حضرت ابراهيم عليه السلام
عصرنده بر قيتلق اولدى وچونكه خلق موائد خليليه يه هميشه ملازم ايديلر
اول اثناده زياده اولديلر پس بحسب الاقتضاء بر محتاج قطار دوه ديار
مصره بر معتمد دوستنه كوندوردى كه كندويه انلرى طعام يوكلنديروب
ارسال ايده يعنى خدامى دوه لر ايله مكان معهوده واصل اولديلر مصرى
دوستنك جوابى بو اولديكه ابراهيم كندويه استمش اولسيدى فرمانن
اجرا ايدردم لكن بيلورم كه قوناقلر ايچون بو طعامى ايستر وبنم ديارمده
دخى قتلقك آثارى ظهور ايلمشدر بعده خدام مايوس اولوب دونديلر
يعنى بطحا ليننك نام موضعه ايرشديلر خلقدن خجلتلرين دفع ايتمك ايچون غرارلرى
قومله دولدروب شهره كرديلر پس حضرت ابراهيم عليه السلامى صورت
حالدن اكاه ايديجك غمناك اولوب اندن خوابه واردى حضرت ساره خاتون
قالقدى غرارهلرك برينى اچدى بر بياض اون اندن چيقروب اتمك يابدى
حضرت ابراهيم عليه السلام عالم خوابدن قالقيجه اتمك قوقوسين الوب سويلدى
قندن سزه بو حضرت ساره سويلديكه مصرى دوستكزدن كلان اوندن
يابدق حضرت ابراهيم عليه السلام بيوردى كه بو مصرى دوستمدن
كلدى دوستم خداى عز وجل يانندن كلدى بوندن صكره حق تعالى انى
خليل ايله تلقيب ايتدى وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وكوكلرده ويرده
اولان اشيا حق تعالى يه مخلوق ومملوكدر پس انى ايستدوكى كمسه يى
وايستدوكى نسنه يه بركزيده قيلادر وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا وايزد
جل وعلانك علمى هر نسنه يى قپلمش ايدى يَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قارىلرك
ميراثى خصوصنده سندن بيان طلب ايدرلر بو آيت نازل اولدى

اولدم كه عيينة ابن حصين حضرتك حضورينه كلوب سويلدى يا رسول الله بزه
بوكونه خبر اولنديكه قيز وهمشيره يه ميراثك يارسين ويرورسن وبز ميراثى
ويرمزدك الا اول كمسه يه كه جنكه حاضر اولوب مال غنيمه يه حائز اولوردى
قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ سويله يا محمد حق تعالى قارىلرك شانتده اولان حكمين بزه
بيان ايدر وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ وقرآن عظيم الشاندن اوقونان نسنه دخى
سيزه بيان ايدر فِي يَتَامَى النِّسَاءِ لفظ فيهن دن بدلدر يعنى تنكرى تعالى وقرآنده
اوقونان نسنه قارىلردن اولان اوكسزلرك شاننده سزه فتوى ويرور اللَّاتِي
لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ كه اول قارىلركيم كندولره تنكرى تعالى يازدوغى نسنه يى
انلره ويرمزسز وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ ودخى كوزل اولورلرسه انلرى ابولنمكه
ميل ايدرسز وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ ودخى اوشاقلردن زبون وبيچاره
اولانلرك شاننده تنكرى تعالى وقرآنده اوقونان نسنه سزه فتوى ويرور زيرا
عرب انلره دخى ميراث ويرمزلردى نتكه قارىلره ويرمزلردى وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ
بِالْقِسْطِ ودخى سزه فتوى ويرور كه اوكسزلر ايچون عدل ايله دوره سز وَمَا
تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ وابولكدن هر نه ايشلرسز فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا بى شبهه كه
حق تعالى اكا درست دانا ايدى اسباب النزولده كتورديكه رافع بن خديج
قاريسين كه محمد بن سلمه قيزى ايدى طلاق ايتمك ايستدى قارى كندو يه سويلدى
بنى بوشاتمه وبن نوبتمى ويرزوجكه باغشلرم حق تعالى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى
وَإِنِ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا واكر بر قارى قوجه سندن تحقوقندن
منعنى يا صحبت وعشرتندن تغافلنى توقع ايتدى فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا
صُلْحًا اوزرلرينه بر كناه مترتب اولمازكه ارالرنده بر بارشمق بارشلركه قارى
مهرندن وانكجه يا نوبتندن بكى قارىيه باغشليه وكتنى دخى حقوق قديمه بى كوزده
قاريى كندوسندن ايرميه وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وبارشمق خصومت ومفارقتدن
يكدر وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ ونفوس بخله حاضر قيلندلر يعنى انسانك
نفسى بخل اوزره مجبولدر پس كشى قارينك عشرتنده مروتنه بخل ايدسه
وقارى كنديدن صادر اولان اعراضى باغشلمسه عجب دكلدر وَإِنْ تُحْسِنُوا
وَتَتَّقُوا واكر ايولك ايدوب پرهيزكارلك ايدرسز فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا بى شبهه كه حق تعالى خصومت واحساندن ايشلدوكوكز نسنه يه كما ينبغى

بیلمجی ایدی ولن تستطیعوا ان تعدلوا بین النساء وای برقاریلر نادیق الان
مسلمانلر هر کز قدرتکوز اولماز که قاریلر اراسنده عدل ایده سز ولو حرصتم
واکر عدل اوزره حریص اولورسیز فلا تمیلوا کل المیل پس میلک قوسین برطرفه
ایتمکوزکه مرغوب اولان قاریه توجه تام ایدوب اوبریسندن بالکلیه اعراض
ایده سز فتذروها کالمعلقة پس مهجور اولان قاریی قویه سز اول قاری کیمی
نه توجه صاحبیدر و نه بوش وان تصلحوا واکر قاریلرک احوالندن کچمش زمانده
افساد ایتدککوز اموری حالا اصلاح ایدرسز وتتقوا و کلجک زمانده
بوکونه افعالدن کندوکزی صاقندره سز فان الله کان غفورا رحیما بلا شك
حق تعالی کچمش اولان تقصیراتکوزی ستر ایدوب سزه مهربانلق ایدیجی ایدی
وان یتفرقا یغن الله کلا من سعته واکر کشی و قاری ایریلورلرسه حق تعالی کندو غنا
و قدرتندن هر برینی بولداشندن بی نیاز ایدر وکان الله واسعا حکیما وحق
سبحانه وتعالی همیشه قوللرینه عطا قیلوانله افعالی تعالی ایتمکله متصف
ایدی ولله ما فی السموات وما فی الارض وکوکلرده و یرده هر نه که
وار حق تعالینک مملوکیدر پس علی الدوام چوق عطا ایتمه محل ریب دکلدر
ولقد وصینا الذین اوتوا الکتاب من قبلکم وتحقیقا کرسیزدن اسبق کندولرینه
(کتاب)
ویریلان کیمسنه لره امر ایلدک وایاکم وسیزه دخی امر ایلدک ان اتقوا الله تنکریه
شرك ایتمکدن نفسکوزی صاقندرك وان تکفروا واکر وسیزه دیدکمه
اکر کافر اولورسیز فان لله ما فی السموات وما فی الارض بی شك کیم کوکلرده
ویرده اولان نسنه لر تنکرینک مخلوق و مملوکیدر پس کفر و معصیتکوزله متضرر
اولماز نته که ایمان وطاعتکوزله منتفع اولماز وکان الله غنیا وایزد
جل جلاله خلقدن بی نیاز ایدی حمیدا کندو ذاتنده ایولك ایله متصف ایدی
ولله ما فی السموات وما فی الارض وکوکلرده اولان ملئکه ونجوم وغیریلری
ویرده اولان مخلوقات تنکری تعالینکدر غیر کیمسه نک آنده دخلی یوقدر
وکفی بالله وکیلا ومعتمد اولمغه تنکری تعالی بسدر ان یشأ یذهبکم ایها
الناس اکر تنکری ایسترسه سیزی ای موجود اولان ادمیلر نابود قیلادر
ویأت بآخرین وبرکوزه بر باشقه کروه ایجاد ایدرکه فرمانبردار اوله لر
وکان الله علی ذلك قدیرا وحق جل وعلا انک اوزرنه توانا ایدی من

کان یرید ثواب الدنیا هر کیم بو جهانک جزاسینی استرسه نته کیم غازی
یالکز غنیمت ایچون جهاده کیدر فعند الله ثواب الدنیا والآخرة تنکرینک
قتنده در بو جهانک و اول جهانک جزالری پس نیچون ایکیسنی استمیوب
ایچیله اکتفا ایدر وکان الله سمیعا بصیرا وایزد جل جلاله هر
کسک اقوالینی ایشیدیجی افعالینی کوریجی ایدی یا ایها الذین آمنوا ای
ایمانه کلانلر کونوا قوامین بالقسط عدل ایله دورمشلر اولك شهداء لله
تنکری ایچون طانقلر اولدیغکوز حالده یعنی شهادتی حقیله ادا ایدك ولو علی
انفسکم واکر شهادت اتمك جانلرکوز اوزره اولسه که ذمتکوزده
برحق اولدوغنی محل قرار ایده سز او الوالدین والاقربین یا انا وانا ویقین
خسملر اوزره اولسه ان یکن غنیا او فقیرا مشهود علیه اولان کیمسنه
دولتمند یا یوقسل اولورسه فالله اولی بهما حق سبحانه وتعالی اولیدر
وفقیرک احواللرینه نظر ایتمکه سیزدن احقدر فلا تتبعوا الهوی ان تعدلوا
پس حقدن میل ایتمك ایچون هوای نفسه پیرو اولمك ایتمکوز وان تلووا او تعرضوا
واکر دللرکوزی دوغرو شهادتدن بوردسز یا اداسندن اعراض ایدرسز
فان الله کان بما تعملون خبیرا بی شك کیم حق تعالی ایشلدوککوز نسنه یه
کامل اوزره بیلیجی ایدی پس ایتدوککوز ایشه کوره سیزه مکافات ایدر
یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه کلان کیمسنه لر آمنوا بالله ورسوله والکتاب
الذی نزل علی رسوله والکتاب الذی انزل من قبل تنکریه و رسولنه وپیغمبره
اوزره ایندان کتابه یعنی قرآنه وقرآندن اسبق ایندان کتاب مقوله سنه ایمان
کتورلك یعنی کتوردوککوز ایمان اوزره ثابت قدم اولك ومن یکفر بالله
وملائکته وکتبه ورسله والیوم الآخر وهر کیم تنکریه و فرشته لرینه و پیغمبرلرینه
(وکتابلرینه)
وروز قیامته تصدیق ایتمز فقد ضل ضلالا بعیدا بی شبهه کیم بر اوزاق
ازغونلق ازدی ان الذین آمنوا تحقیقا شول کیمسه لرکه ایمان کتوردیلر
و بونلردن مراد یهوددر که حضرت موسایی تصدیق ایتدیلر ثم کفروا صکره
عجلک عبادتی سبیله کافر اولدیلر ثم آمنوا صکره حضرت موسا
طوردن دوندکده ایمانه کلدیلر ثم کفروا بعده حضرت عیسانك نبوتنی
انکار ایتدیلر ثم ازدادوا کفرا صکره حضرت محمد المصطفانك نبوتنی

انكار ایتمكله كفری ارتوردیلر لم یكن الله لیغفر لهم اولمازدیكه حق جل وعلا
انلره مغفرت ایده ولا لیهدیهم سبیلا ۞ اولمازدیكه انلره بدوغری یول
كوستره زیرا حق تعالی علم قدیمله بیلمشدر كه انلر مؤمن دكل بو حالا وزره اصرار
ایلیوب توبه ایتمزلر بشر المنافقین بان لهم عذابا الیما ۞ اهل نفاقه مژده
ویركیم دردلی شكنجه كندولره در الذین یتخذون الكافرین اولیاء من دون
المؤمنین منافقلر اول كیمسه‌لردركیم اهل ایمانك دوستلقلرین تجاوز
ایلیوب كفره‌یی دوستلر ایدنورلر ایبتغون عندهم العزة آیا كفره قتنده
عزتمی طلب ایدرلر واولانق دكلدر فان العزة لله جمیعا ۞ زیرا
بلا شك كه قمو عزت تكری‌یه مخصوصدر هر كیمی عزیز ایدرسه البته عزیز اولور
پس كفره‌نك انده نه دخللری وار وقد نزل علیكم فی الكتاب وحال بو كه حق
جل وعلا قرآنده اوزركزه ایندردیكه ان اذا سمعتم آیات الله یكفر بها
ویستهزئ بها یعنی ایشدرسیز كه تكری‌نك آیاتنه كفر اولنوب آكا استهزا
اولنیور فلا تقعدوا معهم حتى یخوضوا فی حدیث غیره كفر واستهزادن
اوزكه سوزده شروع ایلینجه انلرله اوتورمكوز انكم اذا مثلهم
بی شبهه اول دم كه انلرله اوتورسز كافرده انلر كبی اولورسز زیرا انلرك
صحبتلرندن احتراز ایتمكه قادرسیز ان الله جامع المنافقین والكافرین فی
جهنم جمیعا ۞ تحقیقا كه حق جل وعلا منافقلری وكفره‌یی جملة دوزخده
بیغیجیدر الذین یتربصون بكم اول كیمسه‌لركه سیزه بلا ایشلك وقوعین انتظار
ایدرلر فان كان لكم فتح من الله پس تكری‌نك فضل وكرمندن سیزه بر ظفر
ونصرت اولسه قالوا الم نكن معكم دیرلر سزكله دكلمی ایدك پس بزه غنیمتلك
بر حصه ویرك وان كان للكافرین نصیب ۞ واكر كفاره بر بهره اولدیكه
اهل ایمان اوزره غلبه ایدرلر قالوا الم نستحوذ علیكم كفره‌یه دیرلر اوزركزه
غلبه ایلیوب سزدن واز كچمدك‌می ونمنعكم من المؤمنین ومؤمنلردن سیزی
حفظ ایتمدك‌می كه مددكار دكلدك سسلك ایلیوب بوزغونلقلرینه باعث
سوزلر ایراد ایلدك پس بزی ایله وكوز غنیمه‌دن بهره‌مند ایلك ولن یجعل
الله للكافرین على المؤمنین سبیلا ۞ وحق سبحانه وتعالى كفاره اهل ایمان
اوزره بر حجت قیلمز كه انلر مؤمنلری الزام ایده‌لر ان المنافقین یخادعون

الله تحقیقا كه اهل نفاق تكری‌یه مكر وحیله ایدرلر وهو خادعهم وتكری تعالی
ایدوكلری مكر وحیله‌نك جزاسین كندولره ویریجیدر واذا قاموا الى الصلوة
وقچن نمازی قیلمغه قالقرلر قاموا كسالى كاهل اولدقلری حالده قالقرلر یراؤن
الناس خلقه كندولرینی كوستررلر تا كه مؤمن اولدقلرین خلق كمان ایتسون
ولا یذكرون الله الا قلیلا ۞ وایدوب ذو الجلالی یاد ایتمزلر الا ابرار مذبذبین
بین ذلك كفرله ایمان آراسنده متردد ومتحیر اولدقلری حالده لا الى هؤلاء
نه اهل ایمانه منسوبدرلر ولا الى هؤلاء ونه اهل كفره منسوبدرلر ومن
یضلل الله وهر كیمی كه تكری تعالی كمراه ایدر فلن تجد له سبیلا ۞ ابته اكا
بر یول بولمزسن یا ایها الذین امنوا ای مؤمنلر كروهی لا تتخذوا الكافرین
اولیاء من دون المؤمنین اهل ایمانك دوستلقلرین تجاوز ایلیوب
كفره‌یی دوستلر ایدنمكوز اتریدون ان تجعلوا لله علیكم سلطانا مبینا
آیا ایسترسز كیم اوزركزه تكری تعالی‌یه بر آشكارا حجت قیله‌سز واوكفارلك
موالاتیدركه موجب عقوبت ونكبتلكدر ان المنافقین فی الدرك الاسفل
من النار تحقیقا كه اهل نفاق دوزخك الچقراق اولان طبقه‌ده اولورلر
زیرا بو كروه قلبلرنده كفرلری وار ایكن لسانلریله اهل اسلامه استهزا ایدركن
پس عذابلری اشدی كندولره اولور ولن تجد لهم نصیرا ۞ وهر كز انلره بر
یاردمجی بولمزسن كه كندولرین اول مكاندن اخراج ایده الا الذین تابوا
واصلحوا الا اول كیمسه‌لركه نفاقدن توبه ایلیوب احواللرینی افساد
ایدوكلری نسنه‌یی اصلاح ایدیلر واعتصموا بالله وتكری‌نك دیننه
یاپشدیلر واخلصوا دینهم لله ودینلرنی الله ایچون پاك قیلدیلر یعنی
همان حقك رضاسین تحصیل ایتمكله طاعت ایدیلر فاولئك پس اول كروه
مذكور اولانلر اشیاء ایدیلر مع المؤمنین ایكی جهانده اهل ایمانیله اولورلر
وسوف یؤت الله المؤمنین اجرا عظیما ۞ ویقین اوله كیم حق تعالی مؤمنلره
اولو اجرت ویرور ما یفعل الله بعذابكم حق جل وعلا شكنجه كوزیلر
ان شكرتم وامنتم نعمتنه شكر ایدوب ایمان كتوردوكسه كوز یعنی حق تعالی
سیزی تعذیب ایتمكله تشفی می ایدر یا كندوسندن بر ضرر دفع ایدوب
بر نفع حاصل می ایدر ۞ بو بونلرك بریسی یوقدر زیرا بو كونه اشیادن ذات پاك

مستغنیدر پس سیزی تعذیب ایدرسه عصیانکوز سببیله تعذیب ایدر
وكان الله شاكرا عليما ۞ وایزد لایزال شکر ایدنلره ثواب ویریجی شکر
وایمانک حقوقنه دانا ایدی ۞ لا يحب الله الجهر بالسوء من القول
خدای ذوالجلال سیومزکه سوز مقوله سندن اولان یمان ایله جهر اولنه .
الا من ظلم الا اول کیمسه نک جهری سیمیه که اکا ستم اولندی ۞ مرویدرکه
برکیمسه برجماعته قوناق اولوب اکا برزاد ویدرمدیلر بعده انلردن خلق یانینه
شکایت ایلدی ایندوکی شکایتدن اوتری عتاب اولندی حق تعالی بو آیتی نزول
ایلدی وكان الله سميعا عليما ۞ وحق سبحانه وتعالی مظلومک کلامنی
درستا ایشیدیجی ظالمک ستمنی بوبلیجیدی ان تبدوا خيرا او تخفوه
اکر برا یولک اظهار ایدرسن یا انی کیزلی ایشلرسن او تعفوا عن سوء یا بر
بدلکردن تجاوز ایدرسنکه انک سببیله ملامت اولنورسن فان الله
كان عفوا قديرا ۞ پس بی شک که حق جل وعلا کنهکارلردن عفو ایله ولذ
کیچیجی انلردن انتقام المغه کمالا وذره توانا ایدی ۞ وبو آیت مظلوملری
عفو ایتمکه تحریض ایدر تاکه اخلاق ربانی ایله متصف اوله لر ان الذين يكفرون
بالله ورسله تحقیقا اول کیمسه لرکه تنکریه وپیغمبرلرینه کفر ایدرلر ويريدون
ان يفرقوا بين الله ورسله وایسترلرکه تنکری ایله پیغمبرلری اراسنده ایرلق صالهلر
که تنکریه ایمان کتوره لر وپیغمبرلرینه کفر ایده لر ويقولون نؤمن ببعض ونكفر ببعض
ودیرلر پیغمبرلرک برمقدارینه ایمان کتوررز وبرمقدارینه کفر ایدرز ويريدون
ان يتخذوا بين ذلك سبيلا ۞ وایسترلرکه کفر ایله ایمان اراسنده بر یول
ایدنه لر وحال بوکه واسطه معدوم دیرا ایمان تمام اولماز حق تعالینک
جمیع رسلی تصدیق اولنمینجه پس برکیمسه که رسلک بربلوکین تصدیق
ایده وبربلوکین تکذیب ایده جمله سین تکذیب ایتمش اولور اولئك اولکروه
ایمان ایله کفر اراسنده برطریق ایدنمک ایستدیلر هم الكافرون حقا درست
کافر اولانلر انلردر واعتدنا للكافرين عذابا مهينا ۞ وخوار ایدیجی عذابی
ایمانسزلره آماده قیلدق والذين آمنوا بالله ورسله واول کیمسه لرکه
تنکریه وپیغمبرلرینه ایمان کتوردیلر ولم يفرقوا بين احد منهم وپیغمبرلرندن
اولا برکیمسه نک اراسین ایرمدیلر یعنی قولنه ایمان کتوردیلر اولئك

اول جماعت که علی التحقیق ایمان کتوردیلر سوف يؤتيهم اجورهم البته حق تعالی انلرک
اجرلرین ویرور وكان الله غفورا رحيما ۞ وحق جل وعلا همیشه اهل ایمانک
کناهنی مغفرت ایدوب حسناتلرین تضعیف ایتمکله اوزرلرینه مرحمت ایدیجیدی
کتوردیلرکه احبار یهوددن برقاچ کیمسه خواجه عالمه کلوب سویلدیلرکه
ایدوکک دعواده صادق ایسک عالم علویدن کوزلریمز مشاهده ایلدیکی
بزه بیردن برکتاب کتورسنه که حضرت موسی کتوردی حق تعالی حبیبنه تسلیه
ایدوب بیوردیکه يسئلك اهل الكتاب ان تنزل عليهم كتابا من السماء قورینه
ایله‌لری سندن صوررلرکه اوزرلرینه دفعة واحده ده کوکدن برکتاب ایندیره سن
فقد سألوا موسى اكبر من ذلك شرط مقدره جوابدر ۞ یعنی اکر ایندوکلری
سؤالی بیوک دوتدک بی شبهه کیم حضرت موسادن اندن بیوک بر سؤال
صوردیلر اول وقت که طور طاغنده ایزد ذوالجلالک سوزین ایشتدیلر
فقالوا ارنا الله جهرة پس دیدیلر بزه تنکریی اشکارا کوستر فاخذتهم
الصاعقة بظلمهم درعقب ایندوکلری ستم سببیله کوکدن ایلدن
آتش کلدولرین الدی ثم اتخذوا العجل من بعد ما جاءتهم البينات پس
کندولره اشکارا اولان معجزه‌لر کلدکدن صکره بربلوکلری بوزاغوییی
تنکری ایدندیلر فعفونا عن ذلك بعده ایندوکلری توبه سببیله اوک
کناهلردن واز کیچدک وآتينا موسى سلطانا مبينا ۞ وحضرت موسایه
بر اشکارا تسلط ویردک که انلره فرمان ایدیکیم کوساله پرستلری طعمه
شمشیر ایدک انلر دخی فرمانی قبول ایدوب جمله لرین اقلیم عدمه مسافر قیلدیلر
ورفعنا فوقهم الطور بميثاقهم ویمانلری سببیله اوستلرینه طور
طاغن قالدردق تاکه ویردوکلری یمانی قبول ایده لر وقلنا لهم ادخلوا
الباب سجدا وکندولرینه حضرت موسی لسانی اوزره سویلدک که اریحا
شهرینک قپوسندن سجود ایدوکلو حالده کیرک وقلنا لهم لا تعدوا
في السبت وکندولره دیدک که شنبه کوننده بیزه معین اولان حدی
تجاوز ایتمکوز واخذنا منهم ميثاقا غليظا ۞ وبو حکملرک هربرینه
برحکم یمان الدق فبما نقضهم ميثاقهم پس مخالفت ایدوب یمانلرین
بوزدوقلری سببیله عقوبتک انواعنی کندولره ایلدک وكفرهم بآيات الله

ودخی تنکرینک نشانلرینه کفر ایتدوکلری سببیله وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ
ودخی پیغمبرلری ناحق یره اولدرمکلری جهتندن وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ ودخی
کوکلّریمز قبلر ایچنده در دیدکلرندن اوتری بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
بلکه تنکری تعالی کفرلری سببیله کوکلّری اوزره مهر اوردی فَلَا يُؤْمِنُونَ
إِلَّا قَلِيلًا ● پس ایمان کتورمزلر الا آز که معتدٌّ به دکلدر وَبِكُفْرِهِمْ
ودخی حضرت عیسانک نبوّتنی انکار ایتدوکلری سببیله کندولره بلالرک
اقسامی مسلّط قلندی وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا ● ودخی حضرت
مریم اوزره اولو یالان قصد ایدوب سویلدکلرندن اوتری وَقَوْلِهِمْ
إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ودخی دیدوکلرندن اوتری که مسیح ایله ملقّب
اولان مریم اوغلی عیسایی بز اولدردک رَسُولَ اللَّهِ اول که تنکرینک کوندرلمشیدی
وبو اکا حق تعالینک مدحندندر نه یهودک سوزیدر وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِنْ
شُبِّهَ لَهُمْ ونه آنی اولدردیلر ونه اصدیلر ولکن اوزرلرینه مشتبه اولدی
اول دم که بو کلدیلر اوزره حضرت عیسانک قتلنه صالندیلر نته که تفصیلی
سورهٔ آل عمرانده کچدی وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وبی شبهه اول کیمسه‌لر که
حضرت عیسانک شاننده تردّد ایتدیلر لَفِي شَكٍّ مِنْهُ آندن کمان یوقنده درلر
زیرا اول محل که بو کلدیلر عیسادر دیو اصدیلر آنی طلب ایتدیلر بولمیجق
بعضیسی دیدی که اکر آصلان حضرت عیسادر بس بو کشی نیجه اولدی ● وبعضیسی
سویلدی که یوزی عیسا یوزینه بکزر وبدنی یولداشمزه بکزر دیدیلر مَا لَهُمْ بِهِ
مِنْ عِلْمٍ اکا بیلدکلری یوقدر إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ لکن کمانه پیرولک ایدرلر وَمَا
قَتَلُوهُ يَقِينًا ● وآنی بر تحقیق اولدرمدیلر واولدرمدیلر بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ بلکه
علی التحقیق تنکری تعالی محل کرامتنه آنی قالدردی وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا
حَكِيمًا ● وحق سبحانه وتعالی ایستدوکی نسنه‌ده مغلوب اولماز حضرت
عیسایه تدبیر ایتدوکی ایشده درست حکم ایدیجیدر وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ واهل کتابدن اولنلردن بر کیمسه اولماز الا کیم البته
کندو ئولمدن اول حضرت عیسایه ایمان کتورر ● یعنی هر یهودی ونصرانی
جانی بدنندن خروج ایتمدن اول البته حضرت عیسانک رسالته وحق اولدغن
اقرار ایتمیدر ● واو کونده ایمانک بر فائده‌سی یوقدر وبر قولده موته لفظندن

اولان ضمیر حضرت عیسایه راجعدر پس معنی بویله اولور که حضرت
عیسا اولمدن مقدم که کوکدن یره اینار قموا اهل مللّ اکا ایمان کتوررلر
مرویدر که اخر الزمان اولور دجّال شقینک فتنه‌سی روی زمینی قپلار
خدای لایزالک فرمانیله حضرت عیسی علیه افضل الصلوة والسلام وعلی نبینا
کوکدن هبوط ایدوب دجّال مفسدی قتل ایدر واهل کتاب مقوله‌سندن
بر کیمسه قالماز که اکا ایمان کتورمیه پس دین وملّت بر اولور بعده
روی زمینده اول قدر امنیت حاصل اولور که کرک درنده بیچاره قیونله
یولداش اولور ● وسائر حیوانات متضادّه بزم عیشی قورولر واوشاقلر
اسبچی بیلرلیچون ایلانلری تازیانه قیلورلر ● بعده حضرت عیسانک
مرغ روحی فردوس برینه طیران ایتمکله اهل اسلام جسد پاکین
تغسیل وتکفین ایدوب نمازین قیلرلر وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ●
وروز جزاده اوزرلرینه کواه اولور فَبِظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا پس دین یهودیله
تدیّن ایدن کیمسنه‌لردن صادر اولان اولو ستم سببیله حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ
طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ کندولره حلال قلنان پاکیزه طعاملری اوزرلرینه
حرام قلدق وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ● ودخی تنکرینک یولندن
چوق کیمسنه‌یی منع ایتمکلری سببیله وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ ودخی
ربا مالین الدقلری جهتدن وحال بوکه آنلر آندن منع اولنمشلر وَأَكْلِهِمْ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ودخی خلقک اموالین نامشروع وجهله ییدکلرندن
اوتری وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ● ویهود طائفه‌سندن
کفر ایدنلره دردلی شکنجه آماده قلدق لَٰكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ لکن
آنلردن بیلکیده ثابت اولانلر یعنی علملرینه عمل ایدن جماعت عبد الله بن سلام
واصحابلری کبی وَالْمُؤْمِنُونَ ومهاجرین وانصاردن اهل ایمان اولانلر
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ سکا ایندرلن نسنه‌یه وسندن
اسبق ایندرلن نسنه‌یه ایمان کتوررلر وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ ودخی علی الخصوص
نمازی قیلنلر وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ واوزرلرینه واجب اولان مالک زکاتن
ویرنلر ودخی کتب الهیه‌یه ایمان کتوررلر وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وتنکری‌یه وصوک کونه یعنی قیامت کونه ایمان کتورنلر دخی أُولَٰئِكَ اول کروهلر

كه متصدّق ومصدّق ديرلر سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا يقين اولدركيم انلره

اولو مكافات ايلرز إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ تحقيقا كه بز سكا وحى ايلدك كَمَا

أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ نته كه حضرت نوح عليه السلام وكندودن

صكره اولان پيغمبرلره وحى ايلدك بوكلام اهل كتابك سوزى مقابلهسندهدر

كه ديمشلردر بزه بيردن بر كتاب كوكدن ايندر وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ

وَسُلَيْمَانَ وبونلره كه بو پيغمبرلره وحى ايلدك بيلمك كركدر كه النّبيّين لفظى بونلره

شامل‌در لكن تعظيم ايچون بونلرى خصوصا بالذكر ايتدى زيرا حضرت

ابراهيم وعيسى اولوا العزمدن درلر وباقيلرى پيغمبرلرك اشرافيدرلر

وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا وحضرت داود عليه السلام زبور نام بر كتاب

ويردك وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ودخى پيغمبرلر كوندردك

كه بوندن اسبق قرآنده خبرلرين اوزكا اوقودك وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ

ودخى بر مقدار رسل كوندردك كه خبرلرين اوزكا اوقومدك وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ

تَكْلِيمًا وتنكرى تعالى حضرت موسى ايله سويلشمك سويلشدى وبو وحيك نهايت

مرتبهسيدر وحضرت محمد المصطفايى غايتله مفضّل قيلدى كه پيغمبرلره هر نه

مرتبهلر احسان ايلدى كندوسينه اول مرتبهلره نائل قيلدى رُسُلًا مُبَشِّرِينَ

وَمُنْذِرِينَ بر پيغمبرلر كوندردك كه خلقه بهشت جاودانله مژده قلدوركه

وعذاب جهنمدن قورقوتدورلر لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

تا كه پيغمبرلرى كوندردكدن صكره تنكرى اوزره خلقه بر بهانه اولميه

وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا وحق جلّ وعلا ايستدوكى نسنهده مغلوب

اولماز امور نبوّتلرى تدبير ايتدوكى شيده احكام اوزره ايدوجى ايدى

كتوردلر كه كافردن بر كروه حضرت محمد المختارك مجلسنه كلوب سويلدلر

يا محمد بز اهل كتابدن سنك پيغمبرلكك حقيقتنى سؤال ايلدك سويلدلر كه

بزانك حقى ولدوغين بلمزز وكتابلرده انك ذكرى يوقدر اتفاقا كفّار

بو سوزى ايراد ايتدوكلرى دم يهوددن بر جمع حضرتك مجلسنه حاضر

اولدلر حضرت صلّى الله عليه وسلّم انلره سويلديكه خدايه قسم كه سز اوزره

قرانا يوب پيغمبر اولدوغمى بيلوب شهادت ايتمز مى سز انلر سويلدلر نسنه

پيغمبر بيلورز ونه سكا شهادت ايلرز حق تعالى بو آيتى منزل ايلدوب بيوردى كه

لَٰكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ سبب نزولدن مفهوم اولان كلامدن استدراكدر

يعنى انلر سكا شهادت ايتمزلر لكن تنكرى تعالى سكا ايندردوكى نسنه كواهلك ايدر

أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ انى خاص علمنه متلبس اولدوغى حالده ايندردى وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ

ودخى سنك پيغمبر اولدوغكه فرشتهلر شهادت ايدرلر وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

وكواهلك ايتمكه تنكرى تعالى بسدر إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا تحقيقا اول كيمسهلر كه كفر

ايتديلر وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وخلقى تنكرينك يولندن منع ايتديلر قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا

بَعِيدًا تحقيقا كه براوزاق آزغونلق آزديلر إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا بى شبهه كفر

ايدوب خلقه ستم ايتديلر لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ اولمزديكه خدا عزّ وجلّ انلره مغفرت ايده

وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ونه انلره بر يول كوسترة إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ مكر دوزخك

يولين خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا اول حالده كيم هميشه اقامت ايچنده على الدّوام تعذيب اولنمشلر

وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا وانلرك تعذيبى حق تعالى اوزره آساندر

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ اى آدم اوغوللرى تحقيقا پيغمبر كه

حضرت محمد المصطفادر پروردكاركوزدن سزه دوغرولغله كلدى فَآمِنُوا

خَيْرًا لَكُمْ پس ايمان كتورك كيم ايمان كتورمككوز سزه خيرلو ايش اولور وَإِنْ تَكْفُرُوا

فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ واكر ايمان كتورمزسكز بى شبهه كوكلرده

ويرده هر نه كه وار قادر مختارك مملوكيدر پس سزلرك كفركوزله زيان

چكمكه كركدر نته كه ايمانكوزله منتفع اولماز وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا وحق جلّ

وعلا احوالكزه دانا تدبيرنده احكام ايدوجيدر يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا

فِي دِينِكُمْ اى ارباب كتاب اولانلر دينكوزده چوق مبالغه ايتمكوز خطاب

يهود ونصارايهدر زيرا يهود حضرت عيسانك قدرينى حقلتمده او قدر

مبالغه ايتديلر كه كندوسنى حاشا ولد الزنا لكه نسبت ايتديلر ونصارى

شاننى رفعتنده اول قدر مبالغه ايتديلر كه معاذ الله تنكرى ايتديلر

وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ ودوغرولقدن اوزكه تنكرى تعالى اوزره بر نسنه

سويلمكوز إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ بوندن غيرى بر نسنه يوقدر

مسيح ايله ملقّب اولان حضرت مريم اوغلو عيسى تنكرينك كوندردلمشيدر

وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَىٰ مَرْيَمَ وبر سوزيدر كه انى حضرت مريمه القا ايتدى كلمه دن

مراد کیشی دکلدر اوشاغی وجوده کلمسیندن بشارتیدر وَرُوحٌ مِنْهُ و بر
جان صاحبیدر که فرمانندن بی واسطه صادر اولدی فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
پس تکری یه و کوندردکی پیغمبرلرینه ایمان کتورك وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ و سویلمکز
تکریلر اوچدر ایزد جل و علا و عیسی و مریم انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ تکری اوچدر
دیمکدن منتهی اولك و سیزه خیرلو اولان نسنه یی قصد ایدك إِنَّمَا اللَّهُ إِلَٰهٌ
وَاحِدٌ بونون غیری بر نسنه یوقدر که تکری بر تکریدر ذات پاکی بر وجهله تعدد
قبول ایتمز سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ انی درست تنزیه ایت که کندویه اوشاق مقوله
اوله لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ اسمانلرده و زمینده هر نسنه که وار کندویه
مخلوق و مملوکدر انلرك بریسی کندویه مشابه دکلدر که انی اوغول ایده وَكَفَىٰ
بِاللَّهِ وَكِيلًا و تکری تعالی معتمدا ولمغه بسدر لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا
لِلَّهِ حضرت عیسی تکری یه قولی اولمقدن عار ایتمز وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ و نه حضرت
قدسه مقرب اولان فرشته لر قوللقدن استنکاف ایدرلر وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ
عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ و هر کیم تکرینك قوللقدن عار ایدوب کندوی اولو
عد ایدر فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا البته انلری جمله کندو حضرتنه یغر پس
مکافاتلرین ایدر فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ پس اولکیمسه لر که ایمان کتوروب
کوزل عمل ایشلدیلر فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ انلره اجرلرین بالتمام ایصال ایدر وَيَزِيدُهُمْ
مِنْ فَضْلِهِ و کرمینك ارتوغندن انلره آرتورور وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا
و اول کیمسه لر که اکا عبادت ایتمکدن عار ایدوب بزرکلکه طالب اولدیلر
فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا انلره بر دردلی عذاب تعذیب ایدر وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا و تکریدن اوزکه کندولره نه بر دوست
و نه بر یاردمجی بولمغه قادر اولورلر يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ
ای آدم اوغللری پروردکارکزدن سیزه بر حجت و دلیل کلدی و اول حضرت
محمد المصطفی یا معجزاتیدر وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا و سیزه بر ظاهر نور
کوندوردك و اندن مراد قرآندر فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ پس اول
کیمسه لر که تکری یه ایمان کتوروب شیطانك وسوسه سندن حقه التجا
ایتدیلر فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ بی شبهه کیم کندو سندن صادر بر ثوابه
انلری داخل قیله که ایمانلری مقابله سنده کندولره قلمشدر وَفَضْلٍ و دخی
محض کرمندن صادر بر زیاده ثوابه داخل قیلر وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا
و کندو حضرتنه بر دوغرو یول انلره کوستره که دنیاده اسلام و طاعت یولیدر
و اخرتده بهشت جاودانك طریقیدر کتوردیلر که جابر بن عبد الله انصاری
خسته اولوب حضرت صلی الله علیه و سلم حالین صورمغه کلدی پس جابر ایتدی
یا رسول الله بنم مالیتم وار و بن بر کلاله آدمم فقط بر قاچ همشیره لرم وار
بکا خبر ویر که مالمی انلره نیجه قسمت ایده یم حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی يَسْتَفْتُونَكَ سندن بر حکمك بیانین طلب ایدرلر و اول کلاله حکمیدر
قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ سویله ایزد عز و جل سیزه کلاله نك میراث قسمتنده
حکم ایدر إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ اکر بر کیشی وفات ایدرکه اکا اوشاق
اولمیه وَلَهُ أُخْتٌ و اکا لابوین یا لاب بر باجی اوله فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ اکا قودوغی
مالك یاریسی اولور وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ و اول کیشی باجیسنك میراثی
الور اکا اوشاق یوق ایسه فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ پس اکر باجیلر ایکی اولسه لر فَلَهُمَا
الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ قرداشلری میراثه بولدقوغی مالدن ایکی اوچ انلره در
وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً و اکر کلاله نك وارثلری لابوین یا لاب قرنداشلکله
موصوف ایدیلر رِجَالًا وَنِسَاءً کشیلر و قاریلر فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ
ارککه ایکی دیشینك حصه سی کبی اولور يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا تکری
تعالی سیزه بو احکامی اشکارا ایدر تا که کمراه اولمیه سز وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
و حق جل و علا عبادك امورنده و مصالحنده هر نسنه یه درست داناادر

سورة المائدة مدنية ...

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمان کلان کیمسه لر أَوْفُوا بِالْعُقُودِ ارا کوزده بغلدکوکز
پیمانلره بر کتورك أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ دورت ایاقلی اولان حیوانلرك
بی تمیزی سزه حلال قیلندی و اندن مراد دوه و صغر و قیون و کچیدر
و جیوان و یبانی صغر انلره ملحقدرلر إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ الا اول نسنه کیم
اوزرکزه بو سوره ده اوقنور و هو قوله تعالی حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ الآية
غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ لکم لفظنده اولان ضمیردن حالدر یعنی بهیمه انعام سزه
حلال قیلندی اول حالده که سیز آوی حلال ایتمش اولمیه سز وَأَنْتُمْ حُرُمٌ حجه

یا عمره ایله احرام بغلدوغکوزده اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ بی شبهه کیم حلال وحرام
خصوصنده حق تعالی ایستدوکی نسنه‌یی حکم ایدر يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تُحِلُّوا
شَعَائِرَ اللّٰهِ ای ایمان کلانلر حج مناسکینك حرمتنی هتك ایدوب حلال
قیلمکوز یعنی موسم حجده محرم اولان نسنه‌لرك فعلندن اجتناب ایدك
وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ ونه محترم اولان ماهی دخی یعنی ایچنده جنك ایتمکله حرمتنی
هتك ایتمکوز وَلَا الْهَدْيَ ونه کعبهٔ مکرمه‌یه سورلن قربانی دخی وَلَا الْقَلَائِدَ
ونه هدیدن خلطه‌لی اولان قربانلری دخی قلائد جمع قلاده واو دریلك
یا اغاج قابوغندن برخلط درکه کعبهٔ مکرمه‌یه دوه‌دن یا صغردن سورلن
قربانلرك بوینینه اصرلر تاکه هدی اولدوقلری معلوم اولوب کیمسه تعرض
ایلمیه وَلَا آمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ ونه محترم اولان خانه‌یی قصد ایدنلری يَبْتَغُونَ
فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا اول حالده که تنکریدن بارزقلق وخشنودلك
ایسترلر یعنی انلری نهب وغارت ایتمکوز بو آیت نازل اولدیغی ولدم
مسلمانلر حجه احرام بغلمشلر ایکن ایستدیلرکه یمامه نام قصبه‌نك حجاجینی
نهب وغارت ایده‌لر اول جهتدن کم ارالرنده مدینهٔ منوره‌نك ناخرین
سوروب آلان شریح بن ضبیعه نام شقی واریدی وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
وقچن احرامدن چیقه‌سز صوب حلال اولور سیزه آوایلك بو امر اباحت ایچوندر وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وبر کروهك عداوتی که سیزی عام
الحدیبیه بیت الحرامك زیارتندن منع ایتدیلر سیزی حمل ایتمسون که اَنْ تَعْتَدُوا
حدود شرعیه‌یی تجاوز ایده‌سز وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى وایولك وپرهیز
کارلك اوزره بری برکوزه یاردم ایدك وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
وکنهکارلك وستمکارلك اوزره بر برکوزه یاردم ایتمکوز وَاتَّقُوا اللّٰهَ وتنکریدن
خوف ایدك اِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ بی شبهه که حق تعالی عاصیلره پك عقوبت
ایدیجیدر حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ بوغازلنمیوب اولن حیوانك یمسی اوزرکوزه
حرام قیلندی وَالدَّمُ واقانك یمسی دخی وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وطکوز اتینك یمسی دخی
وجمیع اجزاسی انك حکمنده در وَمَا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ودخی اول نسنه که
ذبح محلنده انکله تنکریدن اوزکه ذکر اولندی مراد کافرلرك بوغازلندقلریدر
که لات وعزانك آدیله بوغازلرلردی وَالْمُنْخَنِقَةُ ودخی بوغلان حیوانك

یمسی اوزرکوزه حرام اولدی وَالْمَوْقُوذَةُ وطاش یا دکنکله اولن حیوانك
یمسی دخی وَالْمُتَرَدِّيَةُ ودخی یوکسکدن یردن یا بر قویه دوشوب هلاك
اولان حیوانك یمسی وَالنَّطِيحَةُ وحیوانك بوینوزیله اوریلوب اولن حیوانك
اکلی دخی وَمَا اَكَلَ السَّبُعُ ودخی اول نسنه که حیوان مفترس اندن ییدی اِلَّا
مَا ذَكَّيْتُمْ الا اول حیوان که جانی چیقمدن اوکا ایرشوب بوغازلیه‌سز وَمَا
ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وبیت شریفك اطرافنده وضع اولنان طاشلر اوزره
بوغازلنان حیوانك یمسی دخی وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْاَزْلَامِ ودخی اوقلرله
قسمت طلب ایتمك اوزرکوزه حرام اولدی بیلنمك کرك کیم عربك یلکسز یکی
اوج اوقلری واریدی که انلره ازلام واقداح دیرلردی بریسی اوزره
یازلمش امرنی ربی وبریسنده یازلمش نهانی ربی وبریسنده هیچ بر شی یازلمش
وبونلر کیسه ده وضع اولنمش هبل نام بتك خادمی یاننده دورردی واول وقتکه
بر مهملری اولوردی انلره بو مسئله اوزره رجوع ایدرلردی که هبلك خادمنه
بر هدیه کتوروب اندن مهملرینك کیفیتنی بلمسین طالب اولورلردی واول دخی
اول کیسه‌یه الاوزادوب بر اوق چیقروردی اکر اوزرنده امرنی ربی یازلان
اوق چیقردی اول مهمه توجه ایدرلردی واکر اوزرنده نهانی ربی یازلان
اوق چیقردی بر ییل اندن فراغت ایدرلردی واکر اوزرنده بر شی یازلمیان
اوق چیقردی بر دخی اوقلری قارشدیروب کالاول مراجعت ایدرلردی
یازلمش اوق چیقنجه دك ذٰلِكُمْ فِسْقٌ بو استقسام ایتمك دائرهٔ اسلامدن
چیقمقدر یا اوندلر یا زیلان دیدن مراد تنکری‌یه ایسه انی ایتدیلر کیمسه
تنکری اوزره افترا ایتمش اولورلر واکر مراد اصنام ایسه اکا شرك ایتمش اولورلر
اَلْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ بوکون کافرلر دینکزك ابطالندن ناامید اولدیلر
فَلَا تَخْشَوْهُمْ پس انلردن خوف ایلمکوز وَاخْشَوْنِ وبندن خوف ایدك اَلْيَوْمَ
اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ بوکون شرایعك اصولینی وعقایدك قواعدینی اظهار ایتمکله
دینکوزی سیزه کامل قیلدم وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي واوزرکوزه نعمتمی تمام قیلدم
که سیزه مکهٔ مکرمه‌یی فتح ایتدم وَرَضِيتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِينًا وسیزه دینلر
اراسندن دین اسلامی اختیار ایتدم فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ پس کیمسه که
بر اجلقدن مذکور اولان محرماتدن اکل ایدرسه غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِاِثْمٍ ولعالدی

كاه سمتنه مائل ولميه يعنى تلذذ ايچون يمينه وسد رمقدن زياده يميه
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ بى شبهه كه حق جل وعلا انك كناهنى بو خصوصده
عفو ايدوب مرحمت ايلر كه بو كونه شيلرى يمسنه ضرورت محلنده رخصت ويرديكى
كتورديلر كه عدى بن حاتم وزيد الخيل كه حضرت صلى الله عليه وسلم اكا زيد الخير
نام قودى مرور كائنات عليه اشرف التحيات دن سؤال ايدوب سويلديلر
يا رسول الله بز بر محكانز اولورز كه آوجى اولان قوشلر معونتيله
قونا قلريك ضيافتنى ادا ايتمكه قادر اولورز وكاه اولوركه انلر اوى ديرلوب
بز اكا يتشوب بوغازلرز وكاه اولوركه بز يتشمزدن اول هلاك اولور
وحق سبحانه وتعالى بزى بوغازلنميوب اولشلرى يمسندن منع ايتدى پس انلرك
قنقيسى حلال اولور حق تعالى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى كه يَسْأَلُونَكَ مَاذَا
أُحِلَّ لَهُمْ سندن صورارلر كه يملسى معقوله سندن قنقى نسنه كندولره حلال
اولدى قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ سويله حيوانات دن وغيريسندن پاكيزه اولان
نسنه لر سيزه حلال قيلندى وَمَا عَلَّمْتُمْ ودخى اول نسنه نك صيدى كه اكا
اوكرتديكز مِنَ الْجَوَارِحِ شكار ايدیجی حيوانات دن اولدوغى حالده مُكَلِّبِينَ
اول حالده كه انلرى مؤدب ايتمش سز تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ حق تعالى سيزه اوكرتدكى
نسنه دن انلرى اوكرتدوورسز يعنى حق تعالى سيزه الهام ايتديكى طرق تاديب
انلره تعليم ايدرك فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ پس اول حيوانات سزكيچون دوتوب
يمدوكلرى شكاردن يكوز وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وتعليم ايتدوككز حيوانات
اوزره تكريك آدنى ذكر ايدك يعنى اول محلكه آوه صالورسز بسم الله
سويلكوز وَاتَّقُوا اللَّهَ وتكريدن خوف ايدك محرماتك تناولنده إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ تحقيقا كه تكرى تعالى حسابى غايتله تيز ايدر پس كناهك اوزرينه
مؤاخذه ايدر الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ بو كون يعنى بو آيت نازل اولدوغى كون
پاكيزه اولان اشيانك جميعى سزه حلال قيلندى وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
حِلٌّ لَكُمْ ويهود ونصارانك يجكى بوغازلدوقلرى نسنه دن وغيريسندن
سزه حلالدر وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ ويجككوز انلره حلالدر پس اوزركوزه
برباس يوقدر اكر انلره طعام يدوررسز يا صاتارسز وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ
ودخى اهل ايماندن عفت صاحبى اولان خاتونلرك اولنمسى سزه حلال اولدى

وبو قيدانى بيان ايدركه بو مقصود خاتونك اولنمسى مسلمان خلافندن
وعفتسز اولان خاتونلرك اولنمسندن اولادر وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ ودخى سزدن اسبق كندولره كتاب ويرلنلردن اولان
عفتلو خاتونلرك اولنمسى سزه حلال اولدى إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ قچن
كندولره مهرلرين ويرورسز مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ اول حالده كه سز ولى نكاحله
عفت طلب ايدوب زنايى اشكارا ايتميه سز وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ ونه مخفى
دوستلر ايدنه سز يعنى نكاحله عقد طالب اولوب زنا فعلنه نه اشكارا ونه كزلى
ارتكاب ايده سز وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وهر كيم اسلامين احكامنى
انكار ايدر بى شبهه كيم عملى باطل اولور وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ واوكندوسى
اوبر جهانده اوتورنلرك زمره سندندر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اى ايمانه كلنلر
إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ قچن حدثكوز اولوب نمازه قالقمق ايسترسز فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ پس يوزلركوزى باش توييك نهايتندن چكه يه دك وقولاقلردن
قولاغه دك يكوز وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ ودخى اللركوزى دركلره دك
وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وباشلركزى صو ايله سلك حضرت امام اعظم قتنده ربعنى
سيلمك فرضدر وحضرت امام مالك لفظك ظاهرنه نظر ايدوب جمله سينك
مسحنى فرض كوردى وحضرت امام شافعى بيوردى كه اسم مسح اوزرنه اطلاق
اولنجق نسنه نك مسحى فرضدر وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ ودخى اياقلركوزى
طوبوقلره وارنجه غسل ايدك وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا واكر جنب اولوايديكوز
جميع بدنكوزى يكون وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى واكر خسته اولور ايدكوز أَوْ عَلَى سَفَرٍ يا يولده
أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ يا سزدن بركيمسه مستراحدن كلدى يعنى حدث ايتدى
أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ قول جمهور اوزره بو كلام جماعدن كنايه در يعنى قاريلره
وطى ايدوب فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً طهارت ايده جك صو بولمديكوز سه فَتَيَمَّمُوا
صَعِيدًا طَيِّبًا بر پاك يريوزين قصد ايدوب فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ
اندن يوزلركوزى واللركوزى سيلك مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ
حق جل وعلا تيممله سيزه امر ايتمسى اول جهتدن اوترى دركه ايستمز اوزركوزه
بر دارلق قيله وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ ولكن ايستركه سيزى توپراقله پاك قيله
قچن صو استعمال ايتمكه قدرتكوز اولميه وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ ودخى ايستركه

ایلدوکی احسانی اوزدکرہ تمام قیله لعلكم تشكرون تاکه نعمتنه متعرف
اولوب حمد وثنا سین ایده سز واذكروا نعمة الله عليكم واوزدکزه اولان
ایزد ذو الجلالك نعمتنی یاده کتورك وميثاقه ودخی عهد وپیمانی یاده کتورك
الذي واثقكم به اول عهد وپیمان که حق جل وعلا انکله سزی بغلدی اذ قلتم
سمعنا واطعنا یعنی سویلدکوز سوزنکی دکلدك وفرمانکه منقاد اولدق و
اندن مراد اول عهددر که سرور کائنات مسلمانلردن بیعة آلرمنوانده
الدیکه کندویه هر حالده اطاعت ایده لر واتقوا الله ونعمتی ونمله وعهدی
بوزمقدن ایزد متعالدن خوف ایدك ان الله عليم بذات الصدور بی شك
کیم خدای ذو الجلال سینه لرك مخفیاتنه درست بیلیجیدر يا ايها الذين
آمنوا ای اهل ایمان كونوا قوامين لله شکر ایچون دوغرولغده دورمشلر اولك
شهداء بالقسط عدل ایله طانقلر اولك ولا يجرمنكم شنآن قوم على ان
لا تعدلوا وبر کروهك یعنی مشرکلرك عداوتی عدل ایتممککوزه سزی
حمل ایتمسون اعدلوا هو اقرب للتقوى عدل ایدك که عدل ایتمك تقوایه زیاده
یقندر واتقوا الله وظلم ایتمکه شکر یدن خوف ایدك ان الله خبير بما تعملون
بی شبهه کیم حق جل وعلا ایشلدکوکوز نسنه یه خبیر ودانادر وعد الله
الذين آمنوا وعملوا الصالحات ایمان کتوروب کوزل عمل ایشلیانلره حق جل
وعلا احسان وعده ایتدی واول احسان لهم مغفرة واجر عظيم
کندولره کاهلرك یارلغنسی واولو اجر ایدر والذين كفروا وكذبوا بآياتنا
وکفر ایدوب قرآن عظیم آیتلرینه تکذیب ایدنلر اولئك اصحاب الجحيم
اول کروه دوزخ اهلیدر کتوردیلر که عمرو ضمری ایکی مسلمانی کافردیو
قتل ایتدی بعده خطاسی ظاهر اولیجق دیتلری ویرملك لازم اولدی
حضرت صلی الله علیه وسلم خلفاء راشدین ایله یهوددن قریظه جماعتنه
کلدی تا که کندولردن برمقدار اقچه بورج اله مقتوللرك دیتلرین ویره
پس قریظه جماعتی سویلدیلر باشی اوزره نه قدر ایسترسن سکا بورج ویرهوز
انجق سندن ایسترزکه بر لحظه توقف ایدوب بر ماحضر یه سن حضرت
صلی الله علیه وسلم دخی سوزلرین ایشیدوب توقف ایلدی پس قتلنه مباشرت
ایتمکه قصد ایتدیلر اندن عمرو بن جحاش شقی بد کردن طاشین آلوب

پس سنی اکا کوره سزا ویرورم

دامدن حضرتك اوستنه صالمق ایستدی همان جبرئیل علیه السلام
حضرت صلی الله علیه وسلمه صورت حالی اعلام ایدوب حضرت صلی الله
علیه وسلم مکانلرندن چیقوب کیتدی حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردیکه
يا ايها الذين آمنوا ای ایمانه کلانلر اذكروا نعمت الله عليكم اوزدکزه اولان
شکرینك احسانین خاطره کتورك اذ هم قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم اول
بر کروه اهلا ککوزه اللرین اچمغه قصد ایتدیلر فكف ايديهم عنكم پس حق
تعالی اللرین سزدن منع ایتدی واتقوا الله وحق تعالیدن خوف ایدك وعلى الله
فليتوكل المؤمنون وحق سبحانه وتعالی اوزره اهل ایمان اعتماد ایتسون
زیرا اول کیمسه لرك ایصال ایذیت وشرین دفع ایدن کندوسیدر ولقد اخذ الله
ميثاق بني اسرائيل وبی شك وشبهه کیم حق جل وعلا حضرت یعقوب اوغلانلرینك
عهد وپیمانلرین الدیکه جبابره ایله جنك ایتمکده حضرت موسی ایله موافقت ایده لر
وبعثنا منهم اثني عشر نقيبا واندن اون ایکی شاهد هر بیری بر عشیرتدن
کوندردك تا که طائفه سینك احوالین تفتیش ایدوب کوروب کوزه مروبه
یعنی بنی اسرائیل فرعونك شریندن قورتلوب مصرده قرار دوتدیلر حق تعالی
انلره فرمان ایتدیکه زمین شامدن اریحا شهرینه کیدوب انده اولان
جبابره ایله جنك وجهاد ایدوب انلری اندن نابود قیلد وقلعه لرین مسکن
اولان مکانی کندولرینه مسکن ایده لر وحق تعالی حضرت موسایه امر ایتدیکه هر بر
عشیرتدن بو مسئلا اوزره بر کفیل الکه امرا ولنده وفرلری نسنه یه ایفاء ایده لی
حضرت موسی علیه السلام کفیللری الدقدن صکره بنی اسرائیل ایله مکانلرینه یوزه
توجه ایتدی یعنی اکا تعیین ایتدیلر نقبانی انده جاسوسلکه کوندروب امر ایلدی که
هر کوردککوز نسنه یی جماعتکوزه کلوب سویلمکوز نقباء کیدوب احوالی
تجسس ایدیجك انلری بللا ایلند فامثلوا مهیب آشکال دیدیلر کوردیلر رجوع
ایدوکلرنده جمله لری عشیرتلرینه اول خبری سویلدیلر انجق یهوذا نسلندن کالب
بن یوقنا وحضرت یوسف اولادندن یوشع بن نون سویلدی وبو قصه نك
تتمه سی مواضع متعدده ده ان شاء الله بیان اولنور وقال الله اني معكم وحق تعالی
انلره سویلدیکه بی شبهه دشمنلکوزه اوزره یاردم ایتمکه بن سزکله یم لئن اقمتم
الصلوة خدایه قسم که اکر نمازی قیلرسن وآتيتم الزكوة واربابا استحقاقه

مالكوزك زكاتين ويرورسن وآمنتم برسلي وپيغمبرلره تصديق ايدرسن
وعزرتموهم وانلره يارديم ايدوب فرمانلرينه كتورورسن وأقرضتم الله
قرضا حسنا وايزد ذو الجلالك يولنده كوزل نفقه بذل ايدرسين لأكفرن
عنكم سيئاتكم البته كناهلركوزى سزدن محو ايدرم ولأدخلنكم جنات
تجري من تحتها الأنهار وكوشكلرى التندن ايرمقلر آقار باغلره سيزى داخل
قيلادرم فمن كفر بعد ذلك منكم پس بو موثق شرطلرندن صكره هر كيم سزدن
كفر ايدر فقد ضل سواء السبيل تحقيقا كه يولك اورته سين آزدوردى
فبما نقضهم ميثاقهم لعناهم پس عهد وپيمانلرين بوزدوقلرندن اوترى
كندولرين رحمتمزدن دور قيلدق وجعلنا قلوبهم قاسية وكوكللرين پك
قيلدق كه آياتك مشاهده واستماعى انلره تاثير ايتمز قالدى يحرفون الكلم عن مواضعه
توراتك سوزين يرلرندن تبديل ايدرلر يعنى حضرت سرور كائناتك صفتنه
سوزلرى غير سوزلر ايله تبديل ايدرلر ونسوا حظا مما ذكروا به وانكله پند
اولندوقلرى نسنه دن يعنى توراتدن بر اولو بهره اونوتديلر ولا تزال تطلع
على خائنة منهم ودورميوب انلردن صادر بر خيانت اوزره مطلع اولورسين
إلا قليلا منهم مكر انلردن آز كيمسه كه خيانت ايتميه عبد الله بن سلام واصحابى كبى
فاعف عنهم واصفح پس اكر ايمانه كلورلر يا جزيه يى قبول ايدرلرسه انلردن واز كچ
ويوز دوندور إن الله يحب المحسنين كه بى شبهه حق جل وعلا ايولك
ايدنلرى سيوور ومن الذين قالوا إنا نصارى واول كيمسه لردن كه ديديلر
بى شبهه كه بز ترسالرز أخذنا ميثاقهم عهد وپيمانلرينى الدق نته كه يهوددن
المشدق فنسوا حظا مما ذكروا به پس انكله پند اولندوقلرى نسنه دن
يعنى انجيلدن چوق نسنه اونوتديلر فأغرينا بينهم العداوة والبغضاء إلى يوم
القيامة پس بيان شكسلكلرى جهتندن روز جزايه اشكارا وكيزلى دشمنلكى
ارالرنده صالدق زيرا اوچ فرقه اولديلر نسطورية ويعقوبية و
ملكانية وبونلرك ارالرندن عداوت وبغض اصلا منفك اولماز وسوف
ينبئهم الله بما كانوا يصنعون والبته حق تعالى انلرى آگاه ايدر اول
نسنه دن كه ايشلرلردى پس اعماللرينه كوره جزالرين ويرور يا أهل الكتاب
اى يهود ونصارى جماعتى قد جاءكم رسولنا تحقيقا كه پيغمبرم سيزه كلدى

يبين لكم كثيرا چوق نسنه سيزه بيان ايدر مما كنتم تخفون اول شيلردن كه
سيز صاقلردوكوز من الكتاب سزده اولان كتابدن نته كه توراتدن حضرت
محمد المصطفانك نعتنى ورجم آيتنى صاقلديلر وانجيلدن حضرت عيسى
احمد ايله مژده ويرمسين ويعفوا عن كثير وچوق شيلردن واز كچر يعنى خفى
قيلدوكوز نسنه نك اكثرين پوشيده قيلوب بيان ايتمز قد جاءكم من الله
نور وكتاب مبين بى شبهه كيم جناب ذو الجلالدن سيزه بر روشنلك
واشيايى آشكارا قيلىجى بر كتاب كلديكه قرآندر تاريك جهالك ظلامتنى نابود
قيلور واحكامى آشكارا ايدن كندوسيدر يهدي به الله من اتبع رضوانه سبل
السلام حق جل وعلا لطف وكرميله عذابدن نجات ويرن يوللرى انكله
كوسترير اول كيمسه يه خشنودلكنه ييرولك ايدرى ويخرجهم من الظلمات
إلى النور بإذنه وارادت وتوفيقيله شرك قرانكولقلرندن ايمانك روشنلكنه
انلرى چيقارور ويهديهم إلى صراط مستقيم ودوغرى يوله انلرى
سالك قيلاركه اول يول حقك سمتنه جمله يوللردن يقندر لقد كفر الذين
قالوا إن الله هو المسيح ابن مريم خدايه قسم كه كافر اولدى شول كيمسه لركه سويلديلر
تنكرى مريم اوغلى مسيحدر قل فمن يملك من الله شيئا سويله كيمدر اول كيمسه كه
تنكرينك قدرت وارادتندن بر نسنه يه مالك اولوب منع ايليه إن أراد أن
يهلك المسيح ابن مريم وأمه ومن في الأرض جميعا اكر ايسترسه مريم اوغلى
مسيحى وانا سينى وعلى العموم ير يوزنده اولنلرى اهلاك ايتمكه يعنى
مسيح وانا سى سائر ممكنات كبى مقهور وقابل فنادرلر وبر كيمسه كه مقهور
اولوب فنايى قبول ايدر تنكريلكه لايق اولماز ولله ملك السموات والأرض
وما بينهما وكوكلر ويرلر وارالرنده اولان اشيانك پادشاهلكى حق تعالى يه
مخصوصدر يخلق ما يشاء اول نسنه يى كه ايستر يرادر پس نيچون حضرت عيسى
پدرسز توغدى ايدوكيچون شبهه يه واروب الوهيتنى كندويه نسبت ايدركوز
والله على كل شيء قدير وحق سبحانه وتعالى هر نسنه نك ايجادى اوزرينه
توانادر وقالت اليهود والنصارى نحن أبناء الله وأحباؤه وجهودلر
وترسالر سويلديلر كه بز تنكرينك اوغللريز ودوستلرى يعنى انك حضور
عزتنه مقربوز نته كيم اوغوللر پدرلرينه مقربدرلر قل فلم يعذبكم بذنوبكم

سویله پس سوزکوزده صادق ایسه کوز نیچون کناهکار کوزدن اوتری سیزی انکچون
ایلدر زیرا بو منصبده اولان کیمسنه البته بر کناه ایتسه که موجب تعذیب اولیه
والحالة هذه سیزی دنیاده قتل واسر ومسخ ایله معذب ایلدی و آخرتده دخی
معذب قیلسه که سیزی برقاچ کون تعذیب ایدر بل أنتم بشر ممن خلق بلکه سز مقید
آدمی سز اول کیمسه‌لردن که حق تعالی انلری یاراتدی یعنی سائر خلقلر ایدوکی
معامله‌یی سزکله ایدر زیرا سائر خلق اوزره برمزیتکز یوقدر یغفر لمن یشاء
ایستدوکنه مغفرت ایدر ویعذب من یشاء وایستدوکنه عذاب ایدر ولله
ملك السموات والارض وما بینهما و کوکلر و زمین و آرالرنده اولان اشیانك
تصرفی ایزد ذو الجلاله متعیندر غیر کیمسنه‌نك دخلی اولماز وإليه المصير
و دونجك یر کندو حضرتنه‌در یا أهل الكتاب ای یهود ونصاری جماعتی
قد جاءكم رسولنا يبين لكم تحقیقا که پیغمبریمز سزه احکامی اشکارا ایدوکی
حالده سزه کلدی على فترة من الرسل بر وقت اوزره که پیغمبرلرك ارسالندن
انقطاع حاصل اولمشدی أن تقولوا ما جاءنا من بشير ولا نذير تا که دیمیه سز کیم
بزه نه مژده ویریجی ونه بر قورقودیریجی کلدی فقد جاءكم بشير ونذير زیرا بی
شك کیم مؤمنلره اعزاز واکرامه مژده ویریجی وکافره عذاب ایله قورقودیریجی سزه کلدی
والله على كل شيء قدير وحق سبحانه وتعالی هر نسنه اوزره قادردر ایکی
پیغمبرلری بی اندر بی یوللر نته که حضرت موسی وعیسی آرالرنده یوللدی ولیته
فاصله ویرور نته که حضرت عیسی الی محمد المصطفی آرالرنده قیلدی وإذ قال موسى
لقومه وخاطره کتورك اول وقتی کیم حضرت موسی قبیله‌سنه سویلدی اذكروا نعمة الله
عليكم اوزرکزده تکرینك احسانینی یاده کتورك إذ جعل فيكم أنبياء کیم اراکزده
پیغمبرلر قیلدی کیم انلرك دلالتلریله طریق حقی بولورسز وجعلكم ملوكا وسزدن
پادشاهلر قیلدی وآتاكم ما لم يؤت أحدا من العالمين وسیزه اول نسنه‌یی که
ویردی خلقدن بر کیمسه‌یه ویرمدی زیرا انلره دریانك یارلمسی ومن وسلوی
ونیجه نعمتلر ویردیکه هیچ برادنه ویرمدی يا قوم ادخلوا الأرض المقدسة ای
بنم عشیرتم پاك قیلنمش زمینه کیرك التي كتب الله لكم اول زمین که حق تعالی لوح محفوظده
سیزه مسکن اولمغین یازدی بو شرطله که ایمان وطاعت ایده سز ولا ترتدوا
على أدباركم وجبابره قورقوسندن ارقه‌لرکوز اوزره دونوب کچمکوز فتنقلبوا

یا قوم م

خاسرين پس دنیا وآخرتده زیانکار اولوب دونرسز قالوا
يا موسى إن فيها قوما جبارين بنی اسرائیل سویلدیلر ای موسی تحقیقا که
ارض مقدسه‌ده بر کروه واردر که قوت وشوکت صاحبلری متغلبلردر انلرله
جنك ایتمکه طاقتمز یوقدر وإنا لن ندخلها حتى يخرجوا منها وانلر اندن
چقمینجه بز اکا هرکز کیرمزوز فإن يخرجوا منها پس اکر انلر اندن چیقوب
شهری تسلیم ایدرلرسه فإنا داخلون بی شبهه که اکا بز کیریجیوز قال رجلان من الذين
يخافون تکریدن قورقویانلردن ایکی کیشی سویلدی أنعم الله عليهما که خدای
ذو الجلال انلر اوزره ایمان ایله انعام ایلدی وانلر سالفا ذکر اولان یوشع
وکالب ایدیلر ادخلوا عليهم الباب جبارلر اوزره قاپویه کیرك یعنی اوزرلرینه
ناکهان شهر قاپوسندن کیروب ذوقا قلعه‌ده کدکلرین صقشدرك فإذا دخلتموه
پس وجهله من بو راه اوزره اکا کیره ورکوزده فإنكم غالبون علی التحقیق که سز انلره
غلبه ایدیجیلرسز وعلى الله فتوكلوا وبو جنکده ایزد ذو الجلال اوزره اعتماد
ایدك إن كنتم مؤمنين تکرینك وحدانیتنه تصدیق ایدیجی سکوز قالوا
يا موسى إنا لن ندخلها أبدا ما داموا فيها دیدیلر ای موسی ما دام که انلر انده‌درلر
البته بز اکا کیرمزوز فاذهب أنت وربك فقاتلا پس سن وپروردکارك
کیدك انلرله جنك ایدك إنا ههنا قاعدون بی شبهه بز بونده اوتورجیوز
وبو سوزی بی ادبانه سویلدیلر وبعضیسی دیدیکه ربکدن مراد حضرت
هروندر اول اعتبارله که رب لغت عربیه‌ده بیوك اطلاق اولنور و
حضرت هرون حضرت موسادن بیوك اولمغله رب عنوانیله ذکر اولندی
قال رب إني لا أملك إلا نفسي وأخي حضرت موسی سویلدی ای پروردکارم
جانمدن وقرنداشمدن اوزکه برنسنه‌یه مالك دکلم فافرق بيننا وبين القوم
الفاسقين پس آرامزی وطاعتدن فرماندن تجاوز ایدن کروهك
اراسینی آیر قال فإنها محرمة عليهم أربعين سنة حق جل وعلا دیدی
بی شبهه کیم ارض مقدسه اونلره قرق ییل حرام اولدی يتيهون في الأرض
اول حالده که دوری زمینده سرکردان ومتحیر کزرلر مرویدرکه قرق ییل
التی فرسخلك یرده مکث ایلدیلر صباحدن اخشامه دك ایچنده یوریرلر
ابتدا ایتدکلری مکانده کندولرین بولورلردی وبولوت کندولره کولکه

سایبان ایدردی وکیجه اولنجه نور عمودندن بر دیرک ظاهر اولوب انکله
ایشغلنورلردی وطعاملری من وسلوی ایدی وصولری حضرت موسی ایله
اولان طاشدن پیدا اولوردی ● پس بنی اسرائیل بو امره مبتلا اولدیلر حضرت
موسی اوزرلرینه ایتدوکی بد دعایه پشیمان اولدی حق تعالی حضرت موسی یه
انلرک بو ایشه مستحق اولدقلرینی بیان ایدوب خطاب ایتدیکه فلا تأس
علی القوم الفاسقین ● پس فسقله متصف اولان کروه اوزره اندوهناک
اولمه وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ وحضرت آدمک ایکی اوغلینک یعنی قابیل
وهابیلک خبرلرین اهل کتابه اوزره اوقی بالحق واوقی که دوغرو اولمغله اوله
اوله وخبرلری بو منوال اوزره اولدیکه حضرت حوا هر بر حمل وضع ایتدوکجه
برا اوغلان ایله بر قیز کتورردی ● بویله اولدقلرنده حضرت آدم خدانک فرمانیله
بر قارنین بر ارککی وبر قارنین بر دیشی آلوب تزویج ایدر وردی پس قابیل ایله
دوغن قیزی که غایتله جمیله ایدی هابیله تزویج ایتمک ایستدی ● وهابیل ایله
دوغن قیزی قابیله قابیل بو ایشه راضی اولمیوب دیدیکه بنمله دوغن قیزه بن
احقم ندر بو هابیل انی الور ● حضرت آدم علیه السلام اکا سویلدیکه تکوینک
فرمانی بو وجه اوزره صادر اولدی بنم الده نه وار قابیل بو فرمانه تسلیم اولمیوب
حضرت آدمه سویلدی سن هابیلی سودککدن اوتری اکا کوزل قیزی ویروبسن
پس حضرت آدم سویلدی هرکاه که بنم سوزمی قبول ایتمزسن ● هر بر کوز
قادر اولدوغی نسنه دن بر قربان ایله تقرب ایتسونلر هر کیمک قربانی قبوله
اولنور جمیله اولان قیز اکا اولسون پس قربانلر ایله نته که حق تعالی اندن خبر
ویروب بیوردی اذ قربا قربانا ● یعنی هر بری بر نسنه ایله جناب ذو الجلاله
یقین اولمغه طالب اولدی ● مرویدرکه هابیل قیون صاحبی ایدی وانک
سوریسندن بر سمیز بوغی قربانه کتوردی وقابیل اکین ایسیدی وانک
خرمنندن بغدایک فناسین قربانه کتوردی فتقبل من احدهما پس برلرینن
یعنی هابیلدن قبول اولندیکه بر آتش سماویه کلوب انی طبیعتنه مستحیل قلدی
ولم یتقبل من الاخر واو بریندن یعنی قابیلدن قبول اولنمدیکه بغدای برنده
قالدی قال لاقتلنک قابیل هابیله قربانی قبول اولندوغیچون سویلدی البته
سنی اولدوررم قال انما یتقبل الله من المتقین ● هابیل سویلدی بو بنم

حزب

غیری بر نسنه یوقدر که حق جل وعلا قربانی پرهیزکارلردن قبول ایدر یعنی
تقوانی ترک ایتدوککدن اوتری قربانک قبول اولنمدی نه بنم صنعمله دکل
بنی قتل ایله تهدید ایدرسن لئن بسطت الی یدک لتقتلنی خدایه قسم که
اکر بنی اولدرمک ایچون سنک الکی اوزاتدرسن ما انا بباسط یدی الیک
لاقتلک بن سنی اولدورمک ایچون سنکا الی اوزادیجی دکلم انی اخاف الله
رب العالمین ● زیرا بن خلقک پروردکاری خدای ذو الجلالدن قورقرم
انی ارید ان تبوء باثمی واثمک تحقیقا بن ایسترم که بنم کناهمک وسنک
کناهکک عقوبتیله دونسن یعنی بن سکا تسلیم ایدوب جنک ایتمم
اول جهتدن که ایسترم کناهمی یوکلنه سن فتکون من اصحاب النار ●
پس ارباب جهنمک ایدلرندن اوله سن وذلک جزاء الظالمین ● ودوزخ
ایه سی اولمق ستمکارلرک سزاسیدر فطوعت له نفسه قتل اخیه پس
قرنداشینک اولدرمسین نفسی کندویه اسان قلدی فقتله درعقب انی
اولدوردی فاصبح من الخاسرین ● پس دین ودنیاسی وتوزمشلردن اولدی
کتوردیلرکه پس قابیل هابیلی اولدوردی اکا نه ایشلیجکین بلیوب متحیر
اولدی زیرا اندن اسبق آدم اوغلانلرندن بر کیمسه اولمش ایدی فبعث الله
غرابا یبحث فی الارض پس حق تعالی بر قارغه کوندردی که یری منقاریله
وایاقلریله قازر لیریه کیف یواری سوءة اخیه تاکیم اکا کوستره که قرنداشینک
بدننی نیجه پوشیده قیلا ● کتوردیلرکه حق تعالی ایکی قارغه قابیلک قتنه
کوندردی پس بری بریله جنک ایدوب بریسی مقتول اولدی حمان صاغ قلان
قارغه بر چقور قازوب مقتولی ایچنه بوراقوب دفن ایتدی قال یا ویلتی
اعجزت ان اکون مثل هذا الغراب قابیل سویلدی ای وای بو قارغه کبی
اولمغه عاجزمی اولدم فاواری سوءة اخی پس قرنداشمک بدننی محو قیلام
نته که بو قرنداشینک بدننی محو قیلدی بعده قابیل قرنداشنی بر ییل کامل بوینی
اوزنده کوتوردکدن صکره توپراغه کومدی فاصبح من النادمین صکره
پشیمان ایدنلردن اولدی اول جهتدن که انی دفن ایدنجه چوق حیرت
چکدی وبیدی وما دری کندو سندن برتی ایتدیلر وجهره سی سیاه
اولدی من اجل ذلک بو اولدرمکدن اوتری کتبنا علی بنی اسرائیل یعقوبلک

اوشا قلری اوزره یازلدی که انه من قتل نفسا بغیر نفس شان بودر که هر کیم بر کیشی
اولدورر که اول بر کیمسه‌یی اولدورمش اوله که اوزرینه قصاص لازم اوله او فساد
فی الارض ویا یر یوزی زمینده بر یرامازلق ایتمش اوله ردت وقطع طریق کبی که انک
قتل اولنمسی شرعا واجبدر فکانما قتل الناس جمیعا کویا اول قوم خلقی اولدورمش
ومن احیاها وهر کیم انک صاغلقنه سبب اولور فکانما احیا الناس جمیعا
کویا اول قوم خلقی صاغلتدردی ولقد جاءتهم رسلنا بالبینات وخدایه قسم که
بزم پیغمبرلریمز بنی اسرائیله اشکارا معجزه‌لر ایله کلدیلر ثم ان کثیرا منهم بعد ذلک
فی الارض لمسرفون بی شبهه اول معجزه‌لردن صکره انلردن چوق کیمسه‌لر
حدود معینه‌یی بردوه تجاوز ایدرلر انما جزاء الذین یحاربون الله ورسوله
ویسعون فی الارض فسادا بوندن غیری یوقدر کیم تنکری ایله وپیغمبر ایله
دوستلریله جنک ایدنلرک ویر یوزی زمینده یول کسمک ایله فساد ایتمکه
چالشانلرک سزالری که ان یقتلوا قتل اولنه‌لر اکر یولی کیدنلری اولدوروب
مال الدیلر او یصلبوا یا قتل اولنوب داره چکله‌لر اکر مالی الوب
اولدورورلر او تقطع ایدیهم وارجلهم من خلاف یا اللری وایاقلری
ایکی طرفدن کسله یعنی صاغ اللری وصول ایاقلری کسله او ینفوا من الارض
یا یر یوزندن نفی اولنه‌لر نقط خلقی قورقوتدیلر بو ایت قطاع الطریق
حقنده نازل اولدی امام اعظم حضرتلری او ینفوا من الارض سوزینی
حبس اوزره حمل ایتدی زیرا انکله یر یوزندن شرلری دفع اولنور ذلک لهم
خزی فی الدنیا بو مذکور اولان عقوبتلر بو جهانده انلره برخوارلق ورسوالکدر
ولهم فی الاخرة عذاب عظیم واو بر جهانده اولوا شکنجه کندولره‌در
الا الذین تابوا من قبل ان تقدروا علیهم الا اول کیمسه‌لر که اوزرلرینه قادر
اولمدوغکوزدن اول ایدوکلرندن پشیمان اولوب توبه ایده‌لر فاعلموا
ان الله غفور رحیم پس بیلک کیم تنکری تعالی کامی توبه ایدیجی ایدی
توبه ایدنلری غایتله اسرکر یا ایها الذین امنوا اتقوا الله ای ایمانه کلانلر
تنکریدن خوف ایدک وابتغوا الیه الوسیلة واکا تقرب حاصل ایده‌جک
نسنه‌یی طلب ایدک یعنی اوامرینه امتثال ایدوب مناهیدن اجتناب
ایدک تا که ثواب جزیله نائل اوله‌سز وجاهدوا فی سبیله وظاهر وباطنده

منهم

اولان اعدا ایله جنک ایتمکله یولنده مقدورکزی بذل ایدک لعلکم
تفلحون شاید رحمتدن قورتلوب رحمته مظهر اوله‌سز ان الذین کفروا
تحقیقا کفر ایدن کیمسه‌لر لو ان لهم ما فی الارض جمیعا بر دخی اولان امتعه
واموال قوتی کندولرک اولسیدی ومثله معه وانک کبی بلیسیجه دخی
لیفتدوا به من عذاب یوم القیمة تا که قیامت کوننک عذابندن انکله
جانلرین قورتلور ما تقبل منهم انلردن قبول اولنمزدی ولهم عذاب الیم
ودردناک اشکنجه انلره‌در یریدون ان یخرجوا من النار ایسترلر که دوزخ
اتشندن چیقه‌لر وما هم بخارجین منها وانلر اندن چیقیجی دکلدرلر ولهم
عذاب مقیم وکسلوب زائل اولمز عذاب انلره‌در والسارق والسارقة
واوغری اولان کیشی واوغری اولان قاری فاقطعوا ایدیهما اللرین کسک
مراد صاغ اللریدر جزاء بما کسبا قزاندوقلری نسنه سببیله تنکری تعالی انلره
بر درسدوه مکافات ایتدی نکالا من الله تنکری تعالینک فرمانندن صادر
بر درست عقوبت انلره اولدی والله عزیز حکیم وحق سبحانه وتعالی
ایدوکی حکمنده غالب ایشی حکمته موافقدر فمن تاب من بعد ظلمه واصلح
پس اوغریلیقدن بر کیمسه که اوغرلقندن صکره پشیمان اولوب ایشنی ایو ایده که
اوزرینه لازم اولان اشیادن بر نوعله قورتلوب بر دخی سرقت ایتمکه عزیمت
ایلیه فان الله یتوب علیه بی شبهه ایزد جل وعلا اوزرینه مغفرتله دونر ان الله
غفور رحیم تحقیقا حق سبحانه وتعالی انلرک کناهلرینی بوشیده‌یی قیلادر
حسن معامله ایله کندولرینی اسرکر که محشرده رسوا ایتمز الم تعلم ان الله له
ملک السموات والارض بیلمزمیسن که تنکری جل وعلا کوکلر ویرلر پادشاهلغی
کندویه مخصوصدر یعذب من یشاء ایستدوکنی معذب قیلور ویغفر لمن یشاء
وایستدوکی کیمسه‌یی مغفرت ایدر والله علی کل شیء قدیر وحق سبحانه وتعالی
هر نسنه اوزره غایتله کوجلودر یا ایها الرسول لا یحزنک الذین یسارعون فی
الکفر ای وحی ایله کوندرلمش پیغمبر انلر قیلمسون اول کیمسه‌لر که کفرده دوکه
شتاب ایدرلر من الذین قالوا امنا بافواههم ولم تؤمن قلوبهم اول کیمسه‌لردن
یعنی منافقلردن که اغزلریله ایمانه کلدک دیدیلر وحال بو که کوکللری ایمانه کلمدی
ومن الذین هادوا واول کیمسه‌لردن که دین یهودیتله تدین ایدیلر بر کروه وار که

سماعون للكذب اوزركه يالان سويلمك ايچون سوزكه قولاق دوترلر سماعون
لقوم آخرين لم يأتوك مجلسكه حاضر اولميانلر بر باشقه كروه ايچون ايشيدرلر
يعني مدينۀ منورهده اولان يهود ● خيبرده اولان اهل ملتلر ايچون سوزكى
ايشيدرلر زيرا بو آيتك سبب نزولى بو ايديكه اهل خيبرك اشراف قومندن بر كيمسنه
بر شريف صاحبى خاتونه زنا ايتدى پس محصن اولدقلرى ايچون اقتضا ايديكه
انلر رجم ايدهلر ● لكن رجم اولنملرى كندولره معقول كورنمديكله حضرت صلى الله
عليه وسلمك جوابنه اولان بنى قريظهيه كوندرديلر بو وجه اوزره كه سوروب
كاينا نزون زنانك حدينى سؤال ايدهلر ● اكر بيوردكه حدى رجمدر سوزنى قبول
ايتميهلر ● واكر بيوردكه حدى دكلدر ويوزى قره ايتمكدر قبول ايدوب مقتضاسيله
عمل ايدهلر پس حضرت صلوات الله عليه وسلامه رجم اولنملرينه بيوردى يهودى
بونى قبول ايتميوب ديديلركه دينمزده زنايه بويله حد يوقدر ● بعده خواجۀ عالم
صلى الله عليه وسلم ● ابن صوريا يهودىيى ارالرنده واولنده حكم ايدوب
اكا بيورديكه سكا قسم ويررم اول تنكرى ايله كه كندوسندن اوزكه تنكرى يوقدر
وسزكيچون دريانى ياروب سزه نجات ويردى وآل فرعونى غرق ايتدى
واوزكوه طورى قالدردى ● وحضرت موسىيه اوزرنه توراتى ايندروب حلال
وحرامى ايچنده بيان ايتدى ● كه كتابكوزده محصن اولوب زنا ايدن كيمسنهنك
حدى رجم دكلمدر ابن صوريا سويلديكه كتابمزده انك حدى رجمدر ● يهود
طائفهسى بو كلامى ابن صوريادن ايشيدنجك اوزرنه قالقديلركه نيچون
بو سوزى سويلدك ديديكه قورقدم كيم اوزرمه يالان سويلرسهم اوزريمه
عذاب اينه ● پس حضرت صلى الله عليه وسلم رجم اولنملرينه فرمان ايتدى
مسجدك قاپوسى ياننده رجم اولنديلر يحرفون الكلم من بعد مواضعه اول
جماعت كه اوزركه يالان سويلمكه سوزكه قولاق دوترلر حاللرى بوكه سوزكى
مكانلرنده وضع اولندقدن صكره تغيير ايدرلر نته كه آيت رجمى جلد وتحميم ايله
يعني يوزى قره ايتمكله تبديل ايتديلر يقولون ان اوتيتم هذا فخذوه يهود خيبر
بنى قريظهيه سويلرلركه سزه بو محرف سوزك حكمى ويرلديسه انى آلك وان لم تؤتوه
فاحذروا واكر بو محرف اولان حكم سزه ويرلميوب محمد المصطفى خلافنجه حكم
ايدرسه انى قبول ايتمكدن صاقنك ومن يرد الله فتنته وهر كيم كه تنكرى تعالى

انك ضلالتنى ايسترسه فلن تملك له من الله شيئا تنكرىدن اكا بر نسنهيه قادر
دكلسن كه ضلالتنى اندن دفع ايدهسن اولئك صفات مذكورهيله متصف
اولان كروه الذين لم يرد الله ان يطهر قلوبهم اول كيمسهلردركه تنكرى
تعالى ايستمديكيم كوكللرين كفردن پاك قيله لهم في الدنيا خزي بو جهانده
خوارلق وحقيرلك كندولرهدر كه همیشه اهل ايماندن خوف اوزره اولوب
كندولره جزيه ويررلر ولهم في الآخرة عذاب عظيم ● واوبر جهانده
اولو اشكنجه انلرهدر سماعون للكذب مذكور يالان بغلمق ايچون سوزى ايشيدلر
اكالون للسحت حرامى يعني رشوتى مبالغهيله يرلر فان جاؤك فاحكم بينهم
او اعرض عنهم پس سكا كلورلرسه ارالرنده عدل ايله حكم ايت ياخود انلردن
يوز چوير وان تعرض عنهم فلن يضروك شيئا واكر انلردن يوز چويررسن
هيچ بر نسنه سكا زيان ايدهمزلر وان حكمت فاحكم بينهم بالقسط واكر
ارالرنده حكومت ايدرسن حق تعالى بيوردوغى عدل ايله ارالرنده حكومت
ايله ان الله يحب المقسطين ● كه بى شبهه حق تعالى عدل ايدنلرى سوور
وكيف يحكمونك ونيجه سنى حكم ايدرلر وعندهم التوراة وحال بوكه توراة
يانلرندهدر فيها حكم الله تنكرىنك فرمانى ايچنده موجوددر ثم يتولون من
بعد ذلك پس كتابلرينه موافق حكم ايتدوكندن صكره اعراض ايدرلر وما
اولئك بالمؤمنين ● واول كروه كتابلرينه تصديق ايديجى دكلدرلر انا
انزلنا التوراة تحقيقا بز توراتى ايندردك فيها هدى ونور اول حالدهكه
ايچنده طريق حقه يول كوسترمك وشبههلرك ظلماتنى ازاله ايدن ايشيغ واردر
يحكم بها النبيون الذين اسلموا تنكرىنك حكمنه انقياد ايدن بنى اسرائيلك
پيغمبرلرى انكله حكم ايدرلر للذين هادوا دين يهوديله تدين ايدن كيمسنهلره
والربانيون والاحبار وپيغمبرلرك طريقنه سلوك ايدن علما وزهاد
دخى انكله حكم ايدرلر بما استحفظوا من كتاب الله اول سببله كه تنكرى تعالى
انلره فرمان ايتديكيم كتابى تحريف وتضييعدن صاقنهلر وكانوا عليه
شهداء واول كتاب اوزرنه كواه ايديلركه دوغرولغنه انى بيان ايدرلردى نته كه
ابن صوريا بيان ايلدى فلا تخشوا الناس واخشون پس اى حكام اولانلر
حكومتكوزده خلقدن خوف ايتمكوز وبندن خوف ايدك ولا تشتروا

بِاٰيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وبنم احكامي آز بها ايله يعني رشوت بي اعتبار وجاه ناپايدار
ايله تبديل ايتميكوز وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ وهر كيم تڭري ايندردوكي نسنه ايله
حكم ايتمز فَاُولٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ● پس اول كروه كه تڭرينڭ كتابنه مخالفت
ايدرلر بي دين اولان جماعت كندولردر وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا وبني اسرائيل اوزرينه
توراتده يازدق يعني فرض ايتدك كه اَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ البته جان جانه مقابله سنده
قتل اولنور وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وكوز كوز ايله قوپاريلور وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ وبورن
بورن ايله كسيلور وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وديش ديش ايله قلع اولنور وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ
ويارهلر قصاص ايسي دركي يعني ياره معوله سنده مادام كه مساوات ممكندر
قصاص اولنور ● مثلا بر كيمسه كه بر كيمسه نڭ الين كسه مقابله سنده الي كسيلور
اما مساوات ممكن اولمدوغي محلده ياره بهاسي جنايت صاحبندن النور فَمَنْ تَصَدَّقَ
بِهِ پس هر كيم كه قصاصله تصدق ايدر يعني عفو ايلر فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ اول
تصدق ايتمك اكا كفارت اولور كه حق سبحانه وتعالى انڭ سببيله كناهين
غفران ايدر وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ وهر كيم تڭرينڭ ايندردوكي كتاب ايله
حكم ايتمز فَاُولٰئِكَ اول كروه هُمُ الظَّالِمُونَ ● كندولر ستمكاردرلر كه حقي
برينه وضع ايتمزلر وَقَفَّيْنَا عَلٰى آثَارِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ومذكور اولان پيغمبرلرڭ
اينرلري اوزره مريم اوغلي عيسايي كوندردك مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰيةِ
توراتدن انلرڭ الرنده اولان نسنه‌يي تصديق ايديجي اولديغي حالده وَآتَيْنَاهُ
الْاِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وكندويه انجيلي ويردك كيم ايچنده دوغري يوله
كوسترمك وشبهه لرڭ قراڭغيلغين نابود قيليجي ايشق وار وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
مِنَ التَّوْرٰيةِ ما قبلي اوزرينه معطوفدر وايكنجي لفظ انجيلدن حالدرلر وَهُدًى
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ● وپرهيزكارلره رهنما اولدوغي حالده وَلْيَحْكُمْ
اَهْلُ الْاِنْجِيلِ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيهِ وعلماء انجيل ايچنده اولان احكام ايله حكم
ايتسونلر وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ وهر كيم تڭري ايندردوكي نسنه ايله حكم ايتمز
فَاُولٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ● اول كروه تڭرينڭ اطاعتي دائره سندن چيقنلر
كندولردر وَاَنْزَلْنَا اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وسكا قرآني دوغري ولغله ايندردك
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ الرنده اولان كتاب سماوي معوله سنه
تصديق ايديجي اولدوغي حالده وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ واول كتاب معوله سي اوزره

وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وقولق قولاغله دبيندن كسيلور م

نكهبان اولدوغي حالده دخي كه تغيير وتحريفدن حفظ ايدر فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ
بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ پس انلرڭ ارالرنده تڭري تعالى ايندردوكي نسنه ايله حكم ايله وَلَا تَتَّبِعْ
اَهْوَاءَهُمْ وارزولرينه پيروك ايتمه عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ دوغري ولغدن سكا
كلان نسنه دن منحرف ايكن لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا سزدن
هر بر كروهه اي آدم اوغوللري بر شريعت وبر دوغري يول قيلدق وَلَوْ
شَاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وتڭري تعالى ايستسه ايدي سزي بر ملته اوزره
متفق بر امت قيلاردي وَلٰكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ولكن مختلف قيلدي تا كه
زمانه مناسب اولان شرايع مختلفه دن سزه ويردوكي نسنه ده سزي تجربه
ايده‌ب مطيع عاصيدن ممتاز اوله فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ پس ايولكلري نائل
اولمغه بري برڭوزه غلبه ايتمكه سعي ايدڭ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا ● دونمككوز
جمله تڭري تعالى سمتنه در فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ● پس سزه بيلدوردر
اول نسنه‌يي كه سز ايچنده اختلاف قيلدڭز ايدڭز ● مرويدر كه احبار يهودڭ اولوسي
بوكونه سويلشديلر كه كلڭ محمد يانه كيدهلم شايد اني دينندن بر مكر وحيله
ايله دوندوره لم ● پس حضرتڭ حضورينه كلوب سويلديلر يا رسول الله يهودڭ
ارا سنده كمال اعتبار ايمزي سن بيلورسن ● بز سكا متابعت ايدجك قولري
سكا ايمان كتورورلر ● انجق سندن بوني ايسترز كه جماعتمز ايله بعض دعوالريمز
وار سكا مرافعه يه چيقدقلرده بزه حكم ايدهسن ● تا كه سكا تابع اولورز
حق تعالى انلرڭ مكرندن حبيب اكرمني حفظ ايده‌ب بو آيتي منزل قيلديكه وَاَنِ احْكُمْ
بَيْنَهُمْ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ وسكا فرمان ايتدك كه حق تعالى ايندردوكي نسنه ايله انلرڭ
حكم ايدهسن وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَهُمْ وارزولرينه پيروك ايتمه وَاحْذَرْهُمْ
اَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وانلردن صاقن كيم سكا تڭري تعالى
ايندردوكي نسنه نڭ بعضيدن سني آزدرميه لر فَاِنْ تَوَلَّوْا پس سكا
ايندرلن نسنه دن يوز چويررلرسه فَاعْلَمْ اَنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ اَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ
ذُنُوبِهِمْ بيل بوندن غيري بر نسنه يوقدر كه حق تعالى ايستركيم كناهلرينڭ بعضي
مقابله سنده انلره عقوبت ايده وَاِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ● وتحقيقا
خلقدن چوق كيمسه لر واردركه احكامڭ حدودندن تجاوز ايدوب كفرده
تعصب ايتمشلر اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ● آيا كتاب اللهه موافق اولميان

حكمي ايسترلر وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْمًا وحكم جهتندن تنكريدن ييكرك كيمدر لِقَوْمٍ
يُوقِنُونَ ● لام تبيين ايچوندر ● يعنى بو استفهامدن شك وشبهه تصديق ايدن
كروهه در زيرا انلره تأمل وتدبر ايدن انلردر پس بالحضره بيلورلركيم تنكريدن
ايو برحكم ايديجى يوقدر ● كفندير كه ● عبادة بن الصامت رضى الله عنه وابن
ابى منافق داسنده حضرتك مجلسنده بو وجهله بعض كفتكو اولدى كه عباده رضى الله
عنه سويلدى يهود طائفه سندن بنم خيلى دوستلرم واردر ايديكه بر مصيبت محلنده
انلردن استظهار ايتمك ممكن ايدى ولكن شمدى تنكرينك وپيغمبرينك دوستلكنه
اكتفا ايدوب قوللرندن وازكچدم ● عبد الله بن ابى سويلدى بن نوائب روزكار
دن وحوادث ليل ونهاردن قورقرم ● يهود طائفه سندن اولان دوستلرمله
مظاهرت ومعاونتلرندن اميدوارم حق تعالى بو آيتى منزل ايدوب بويوردى يَا اَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا اى ايمانه كلانلر كيمسنه لر لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارٰى اَوْلِيَاءَ بونلركى
طائفه يى دوستلر ايدنمكوز بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ زيرا بربلوكلرى بربلوكلرينك
دوستلريدر سيزه درست دوست اولمازلر وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ وسزدن هر كيم
دوستلغ ايدوب معاونت وموافقتلرينه ميل ايدر فَاِنَّهُ مِنْهُمْ بى شبهه كيم انلرك
زمره سندندر اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ● تحقيقا حق تعالى ستمكار اولان
جماعته دوغرو يول كوسترمز فَتَرَى الَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ پس كوكللرنده نفاق
خسته لكى اولانلرى كورورسن يعنى ابن ابى واتباعنى كوردوكن يُسَارِعُونَ فِيهِمْ
دوستلقلرنده شتاب ايدرلر يَقُولُونَ نَخْشٰى اَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ديرلركه قورقرزكيم
بزه بر مصيبت دكه يعنى اولكمانى ايدرلركيم كفار اهل اسلام اوزره غلبه
ايدرلر ● حق تعالى بو انديشه لرين ابطال ايدوب بويوردى كه فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَأْتِىَ
بِالْفَتْحِ پس شايد كه حق تعالى حضرت محمد المصطفى واصحابى ايچون فتحى كتوره
مراد فتح مكه در يا يهود منازلينك تسخيرى اَوْ اَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ يا قتلنه بر
فرمان كوندره كه يهودك كوكى قتله وسركونلكله قلع اوله فَيُصْبِحُوا عَلٰى مَا
اَسَرُّوا فِى اَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ● پس جانلرنده كفر وشكدن صاقلدقلرى
نسنه اوزره پشيمان اوله لر وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا وايمانه كلانلر بربرينه
سويلركه اَهٰؤُلَاءِ الَّذِينَ اَقْسَمُوا بِاللّٰهِ بونلرميدر اول كيمسه لركه تنكرى يه اند
ايچديلر جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ اول حالده كيم اندلرينك مغلظلرين كتوررلر مكه لجتها دايندلركه

اِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ على التحقيق كندولر سزكله درلر حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوا خَاسِرِينَ
● عمللرى باطل اولوب دنياده واخرتده اوتوزمش اولديلر يَا اَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا اى ايمانه كلانلر مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ هر كيم سزدن دينندن دونر
بو آيت كريمه غيبدن اولان نسنه نك وقوعندن خبر ويردى زيرا حضرتك
اواخر عهدندن وفوتندن صكره چوق كيمسه لر مرتد اولديلر ابتدا مدينه ده
ومكه ده ساكن اولانلردن وبحرينده عبد القيس طائفه سندن بركيمسه مرتد
اولمدى ● ومرتد اولانلر كيميسى پيغمبرلكى دعوى ايدن مسيلمة الكذاب
تصديق ايتدى ● وكيميسى ذو الخماره تابع اولدى وكيميسى سجاح نام برقارينك
نبوتنه معترف اولدى ● صكره حق تعالى مرتد اولانلرى اهل اسلامك
قيليجيله محو ايتدى نته كه تفصيلى كتب تواريخده مسطوردر فَسَوْفَ يَأْتِى اللّٰهُ
بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ صدر آيتده كچن شرطك جوابيدر ● پس معنى بويله اولوركه
اى ايمانه كلانلر سزدن هر كيم دينندن رجوع ايدر يقين اوله كيم حق تعالى انى
اهلاك ايدوب يرينه وجوده بر كروه كتورركيم وصفلرى بوكه حق تعالى كندولرين
سيور كه طاعتنه توفيق قيلار وكندولر حق تعالى يى سيورلر كه فرماننه منقاد
اولورلر اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ● اهل ايمان اوزره مهربانلق ايدرلر اَعِزَّةٍ
عَلَى الْكَافِرِينَ ● كفار اوزره بى رحم ومتغلب اوله لر وبو كروه كيم ولديلر
اختلاف اولنمشدر ● كيميسى ديديكيمن خلقدرلر ● وكيميسى سويلدى قادسيه
كوننده جنك ايدن جماعتلردر ● وبعضيسى سويلدى فرس درلر ● وهر كيم
ايسه لر شانلرى بودركه يُجَاهِدُونَ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ تنكرينك يولنده جنك ايدرلر
وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ وملامت ايديجينك ملامتندن قورقمزلر ذٰلِكَ
فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ اول صفات مذكوره تنكرينك احسانيدر ايستدكى
كيمسه يه انى ويرر وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ● وحق جل وعلا قوللرينه احسانى
چوقدر اهل استحقاقى كما ينبغى بيلور اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
بونلرك اوزره برنسنه يوقدركه احوالكوزه استقامت ويرن تنكريدر و
پيغمبرى وايمانه كلانلركه حضرت محمد المصطفانك اصحابيدر پس وصفلرنى
ذكر ايدوب بويوردى الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ
اول كيمسه لركه نمازى قيلارلر وزكاتى ويررلر وحال بوكه انلر نمازده ركوعده

ادا ایدوکلرین خشوع ایدرلر وَمَنْ يَتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وهر کیم تکری
و پیغمبرینی و ایمان کلانلری دوست اتخاذ ایدر فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغَالِبُونَ بس تحقیق
خدانک لشکری غلبه ایدیجیلر کندولردر اخبارده کلشدر که یهوددن
رفاعة بن زید و سوید بن الحارث اسلامه کلدیلر بعده منافق اولدیلر اصحابدن
بعض کیمسنه لر انلرله مودت ایدوب مخالطه ایدرلردی حق تعالی بو ایتی انلرک
حقنده منزل قیلدیکه يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا ای ایمان کلانلر لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا
دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَاءَ ای ایمانه
کلانلر سزدن اسبق کندولره کتاب ویریلن کیمسنه لردن دینکوزی مسخره لک
واویون ایدنانلری و مشرکلری دوستلر ایدنمکوز وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
و تکریدن خوف ایدک اکر اهل ایمان ایدکوز زیرا درست ایمان منصف
اولان تکرینک دشمنلریله اشنالق ایتمز وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا
هُزُوًا وَلَعِبًا وقچن نماز قیلمسنه چاغرسز اول چاغرمغی مسخره لک واویون
ایدنورلر کتوردیلر که مدینهٔ منوره ده بر نصارا واریدی هرکاه که مؤذن
اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ سویلردی اول خبیث دیردی یالانجینک تکری یا
ندرسون اتفاقا برکیجه نصارا اهل وعیالیله یاتوریکن خدمتکاری اوده
اتش کتوردی اندن بر شراره منفصل اولوب کندو بینا اهلیله بیله احراق
ایلدی ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ اول استهزاء واویونجاق اولتسبله در که
انلر بر کروه درلر که فهم ایتمزلر اول استهزانک ایتمک نه کونه ستم ولدوغن قُلْ يَا اَهْلَ
الْكِتَابِ سویله ای کتاب اهلی هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا بزدن برنسنه یی عیب ایدوب
انکار ایدرمیسز اِلَّا اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ الا تکری بنک
وحدانیتنه و بزه اندرلن کتابه و بزدن اسبق ایندرلن کتبه تصدیق ایتدکمزی
وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ان امنا اوزره معطوفدر و مستثنی ایکی سی الفتیلک
لازمیکه مخالفه در یعنی سز بزدن هیچ برنسنه یی عیب بلوب و قوصور استبعاد
ایتمزسز الا سزک مخالف اولدوغمزی که بز ایمانه داخل اولدق و سزلرک
اکثرکوز اندن خارجدر قُلْ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكَ سویله اول عیب ایدوکوز
دیندن بدتر اولان نسنه دن سزه خبر ویرمیمی مَثُوبَةً عِنْدَ اللّٰهِ تکری قتنده
ثابت بدتر اولدوغی جهتدن مَنْ لَعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ مبتدا محذوفک خبریدر

پس تقدیر کلام بوکونه اولورکه اول بدتر اولاندن اول کیمسه نک دینیدر که
تکری تعالی انی رحمتندن دور قیلوب اوزرینه خشم ایتدی وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ
وَالْخَنَازِيرَ و اول دینک اربابندن بیمونلر و طوکوزلر قیلدی وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ
و اول کیمسه نک دینیدر که طاغوته عبادت ایلدی و طاغوتدن مراد بوزاغودر
که یهود اکا عبادت ایتدیلر اُولٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا اول ملعون و مغضوب علیه
اولان کروه بر جهتدن احوالری غایتله یماندر یعنی یهودک مکانی روز
قیامتده زیاده ایله یماندر وَاَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ دوغری یولک
اورته سندن زیاده آزغوندرلر وَاِذَا جَاؤُكُمْ قَالُوا اٰمَنَّا وقچن سزه کلورلر
ایمان کتردک دیرلر وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وحال بوکه کفر ایله کیردیلر وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ
و کندولر انکله چیقدیلر یعنی هر حالده کفر کندولره مصاحب اولمشدر هیچ اندن
منفک اولمدیلر وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ و ایزد ذو الجلال صاقلدوقلری نسنه یی
بیلکیسی زیاده ایدی پس بوشیده قلدوقلری کفری بحقی بیلور وَتَرٰى كَثِيرًا
مِنْهُمْ و یهوددن چوق کیمسه یی کوررسن کیم يُسَارِعُونَ فِي الْاِثْمِ حرامی تحصیل
ایتمکه شتاب ایدرلر وَالْعُدْوَانِ و حدی تجاوز ایتمکه دخی وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ و حرامی
یمکه دخی لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ایشلدوکلری نسنه یمان نسنه ایدی لَوْلَا يَنْهٰيهُمُ
الرَّبَّانِيُّونَ وَالْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ کرکدیکه یالانی سویلکلکلرندن
و حرامی ییکلکلرندن عالملر و زاهدلر انلری منع ایدیلر لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ
یاپدوقلری نسنه یمان نسنه ایدی که عوامی اول کونه شیلردن منع ایتمزلردی
کتوردیلر که حضرت صلی الله علیه وسلم مدینه یه هجرت ایتمزدن اول یهود طایفه سنک
معیشتنده رفاهیتلری وار ایدی قچن سرور کائنات علیه اکمل التحیات
مدینهٔ منوره یه هجرت ایتدی یهود طایفه سی عداوتنه بیل باغلدیلر حق تعالی انلردن
برکتی قالدیروب معیشتلری تنک اولدی بی ادبانه سوزلر سویلکه شروع ایتدیلر
تا که حق تعالی بوردی وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُولَةٌ و یهود سویلدیلر که تکرینک
الی باغلنمشدر بو عبارت بخلدن کنایتدر یعنی دیدیلر تکری بخیلدر بزه
برنسنه ویرمزکه معیشتمز واسع اوله غُلَّتْ اَيْدِيهِمْ خیردن الری باغلو
اولسون وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا و دیدوکلری سوز سببیله رحمتدن دور اولسونلر
بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ بلکه انک الری اچقدر يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ نیجه کا استر عطا ایدر

كانوا

يعني عطا سنك كندوسي مختاردر نجه كه ايستر ويرر بلنمك كرك كيم يد
صفات ذاتدن برصفتدركه سائر صفات كبي اكا ايمان كتورمك واجبدر
ونه كونه اولديغي بحث اولنمق كرك وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا والبته پروردكاركدن سكا ايندرلن نسنه يعني قرآن
يهوددن چوق كيمسه‌لري مخالفت امر وكفرارتورر يعني انلرده موجود
اولان كفر وطغيان سكا اينان قرآن سببيله ارتر نته كه خسته اولان كيمسه
صحتده اولانلرك غداسين تناول ايدجك خسته لكي ارتر وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ودونجايه دك ارالرنده دشمنلك وخصومتي براقدق
كه هيچ سوزلري وكوكللري متفق اولماز كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ
هركاه كه پيغمبر ايله ياهركيمسه ايله جنك ايتمك ايچون براتش ياندوررلر حق تعالى اني
سوندورر يعني هرمحل كه جنك ايتمكه برتدبير ايدرلر حق تعالى انلرك برهانا زعمهالي
ايله ايندوكلري تدبيري بوزر وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا ويرهوزنده بوزمانلك
ايتمك ايچون سعي ايدرلر وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ وحق تعالى برهان ايدنلري
سيومز وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا وتحقيقا كتاب ايسي اولانلر حضرت
محمد المصطفايه ايمان كتوروب معاصيدن پرهيزكارلك ايتسيدلر لَكَفَّرْنَا
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ البته ايندوكلري كناهلري انلردن محو ايدردك وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ
جَنَّاتِ النَّعِيمِ ونازونعمت باغلرينه انلري داخل قيلردك وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا
التَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ وتحقيقا يهود ونصارى توراة
وانجيل وپروردكارلرندن كندولره ايندرلن نسنه‌يي كه سائر كتب سماويه در
ايا قلندورسيدلر يعني انلرك مقتضاسنه عمل ايتسيدلر لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ
وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ البته اوستلرندن واياقلري التلرندن يرلردي يعني كوكدن
يغمورله ويردن بتن اشيا سببيله كندولره خير حاصل اولوب نعمتلري چوق اولوردي
مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ اهل كتابدن برمقدار معتدل كروه وار وانلر حضرت
محمد المصطفايه ايمان كتورنلردر وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ وانلردن
چوق كيمسه‌لر واردر كه ايشلدوكلري نسنه يمان نسنه‌در يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ
مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ اي خدادن كوندرلمش اولان كيمسنه پروردكاركدن
سكا ايندرلن نسنه‌يي جمله خلقه يتشر وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ واكر

سكا ايندرلن نسنه‌يي جمله يتشرمزسن پروردكارك رسالتني يتشرمش اولمازسن
وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ وحق سبحانه وتعالى سني خلقك شرندن صاقلر پس رسالتني
تبليغ ايتمكه تقصير قلمه إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ بي شبهه كيم حق تعالى
كفرايدن كروهه يول كوسترمز قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ سويله اي
ارباب كتاب اولانلر هيچ برنسنه اوزره دكلسز يعني برمعتبر دين اوزره دكلسز
حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ حضرت موسى
وعيسى اوزره اينان كتابلري وپروردكاركزدن سزه ايندورلن نسنه‌نك
احكامني اقامت ايندوككزه دك واول احكاملك اقامتندن بريسي بوكه
حضرت محمد المصطفايه ايمان كتوره‌لر زيرا جميع كتب سماويه معجزه صاحبنه
تصديقي وتمكيني ايجاب ايدر وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا
وَكُفْرًا والبته پروردكاركدن سكا ايندورلن نسنه انلردن چوق كيمسه‌يه
ستم وكفرارتدورر فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ پس كفرايدن كروه اوزره
اندوهناك اولمه إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَى
لفظ والصابئون مبتدادر ولفظا مرفوع اولدي وخبري محذوفدر اوزرنه
سياق كلام دلالت ايتدي وخبران دن صكره وقوعي مقصوددر لكن اول
كلام اراسنده ادخال اولندي بونكده على العفو بيانا اولنمق ايچون كه صابئلر بوكثرت
ضلالتله ايمانلري وتجه اوزدلرنه توبه اولنور غيرلرينك توبه لري بالطريق الاولى
قبول اولنور پس تقدير كلام بوكونه اولوركه تحقيقا ايمانه كلانلر ودين يهوديتله
تدين ايدنلر ونصارى حكملري مذكوردر وله جو كلامدر وصابئلر دخي انلرك كبيدر
مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا هركيم انلردن تنكرينك وحدانيتنه
ودونجانك اولمسنه تصديق ايدوب كوزل ايش ايشلر فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ نه اوزرلرنه قورقو اولور ونه غمناك اولورلر لَقَدْ أَخَذْنَا
مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ بي شبهه كه يعقوب اوغوللرينك يمانلرين الدق وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ
رُسُلًا وانلره پيغمبرلر كوندوردك كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ هركاه
كه تكاليف شرعيه‌دن طبعلري سيومدوكي نسنه ايله بركوندرلمش پيغمبر كلدوكنده
كلور اكا عصيان ايدوب دشمنلك ايتديلر فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ
سؤال مقدره جوابدر كويا سؤال اولندي كه پس انلر انلره نه ايشلدنلر جواب ويرلدي كه

برىلوكى يلانچى دوندىلر حضرت محمد المصطفا وعيسى كبى وبرىلوكى اولدوردىلر
حضرت زكريا ويحيى كبى وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ وبنى اسرائيل كمان ايلديلركه
كندولره بر بلا ومحنت اولماز فَعَمُوا وَصَمُّوا پس دوغرى يولى كورمكدن كور
اولديلر وحق سوزى ايشتمكدن صاغر اولديلر ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ صكره توبه لرى
واقع اولمغله حق جل وعلا اوزرلرينه توبه ايتدى ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ
بعده انلردن كور وصاغر چوق كمسه اولديلر وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ● وايزد
جل جلاله ايشلدكلرى نسنه يه كمال اوزره بينادر لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا
إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ خدايه قسم كه كفر ايتدى اول كمسه لركه سويلديلر
على التحقيق تكرى كندوسى مريم اوغلى مسيحدر وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وحضرت مسيح سويلدى اى يعقوب اوغوللرى
بروردكارم وبروردكاركز اولان تكرى يه قوللق ايدك إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ
تحقيقا هر كيم تكرى يه اورتاق دوته فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ البته
ايزد جل وعلا بهشت جاودانك دخولنى اوزرينه حرام ايدر وَمَأْوَاهُ
النَّارُ ومكانى دوزخدر وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ● وستمكارلره
يارديجيلر اولمازكه عقابى كندولرندن دفع ايده لر لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا
إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ بى شبهه كفر ايتدى اول كمسه لركه سويلديلر تكرى
اوچلك اوچنجيسيدر يعنى بو سوز نصارادن نسطوريه نام فرقه نك سوزيدر
كه سويلديلر الوهيت خدا وعيسى ومريم ارالرنده مشتركدر وبونلرك
هر برى معبوددر وتكرى انلرك برى در وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا إِلَٰهٌ وَاحِدٌ
وحال بوكه وجودده عبادته مستحق معبود بر معبوددن غيرى يوقدر
واو ايزد ذو الجلالدر عز شانه وعم احسانه وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ
واگر بو ديدكلرى سوزدن منتهى اولمزلر ايسه لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ● البته ترسالردن كفر ايدنلره بر دردناك اشكنجه دكر
أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ پس ايزد ذو الجلال حضرتنه دونوب
اندن مغفرت طلب ايتمزلرمى وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ● وحال بوكه تكرى
تعالى كنهكارلره غايتله مغفرت ايديجى توبه ايدرلرسه كندولرينه احسان ايله
چوق اسركر ● وبو استفهامده انلرك كفر اوزره اصرار ايتملرندن تعجب وار

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ مريم اوغلى مسيح بر نسنه دكلدر الا بر
كوندورلمشكه قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ بى شك كندوسندن اسبق اولان
تكرينك كوندورلمشلرى كذشته اولديلر يعنى حضرت عيسى كندوسندن
اسبق اولان رسل كبى بر رسولدر ● حق تعالى انى بعض معجزات ايله مخصوص
قيلدى نته كه انلرى بعض معجزات ايله مخصوص قيلدى ● پس اكر الى اوزره
ميتلرى احيا ايتدى حضرت موسى نك الى اوزره دكنكى اژدها قيلدى بو
اغربدر ● واكر بدرسز كندوسى وجوده كلورسه حضرت ادمى بدرسز
وانادرسز تكوين ايتدى وبو اعجبدر وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ واناسى چوق صدق
ساجيدر كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ كندوسى واناسى يمك يرلردى نته كه
ذى روح اولان مخلوقات غذايه محتاجدرلر پس غذايه محتاج اولان
كمسنه اله اولمغه لايق دكلدر انْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ باق دلايل
توحيدى نيجه انلره بيان ايدرز ثُمَّ انْظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ● صكره باق دوغرى
سوزدن ايشتمكدن نه كونه يوز چويررلر ● قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ● سويله آيا تكرى يدن اوزكه قوللق ايدرسز
اول كمسنه يه كه سزه نه زيان ونه سود تصرف ايتمكه قدرتى اولور يعنى
حضرت عيسى كندو ذاتنده نفعكزه وضرركزه قدرتى يوغيكن نيجه
كندوسنى تكرى ايدوب عبادت ايدرسز وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
وخدا جل وعلا كندوسى باطل اولان اقوالكزى درست ايشيدر
فاسد اولان اعتقادكزى كما ينبغى بيليجيدر قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا
فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ سويله اى كتاب اهلى اولانلر دينكوزده تجاوز
ايتمكوز اول كونه تجاوزكه باطل وله وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ
وبر جماعتك ارزولرينه پيرولك ايتمكوزكه پيغمبرك بعثتندن اول
كمراه اولديلر وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وچوق كمسه يى كمراه ايتديلر وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ
السَّبِيلِ ● وپيغمبرك بعثتندن صكره طريق معتدلدن كمراه اولديلر
لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ يعقوب
اوغللرندن كفر ايدنلر حضرت داود ومريم اوغلى عيسى نك لسانلرى
اوزره نفرين اولديلر ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ● اول لعنت

ولمنع اتلری اولسبیله اولدیکه خدانک فرمانن قبولا یتمیوب تعیین ایندوکی حدودی
تجاوز ایدرلردی كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ بو ایدیلرکه ایشلدوکلری
عصیان ایشلرندن بری برینی نهی ایتمزلردی لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ● ایزد ذوالجلاله
قسم که ایشلدوکلری نسنه نه یمان ایشلر ایدی تَرَىٰ كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
اهل کتابدن چوق کیمسه کورورسن که مسلمانلره ایدوکلری عداوت جهتندن
کفرایدنلرله دوستلک ایدرلر لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ غایتله یمان نسنه در
اول نسنه که جانلری کندولره ایلروکوندوردی أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ اول
یمان نسنه ایزد ذوالجلالک اوزرلرینه ابندوکی خشمدر وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ
واشکنجه ده کندولر علی الدوام اقامت ایدیجیدیلر ● وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ وتکریه وپیغمبره واکا ایندرلن نسنه یه یعنی توراته
ایمان کتورسیدیلر مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ انلری دوستلر ایدنمزلردی زیرا
حضرت موسی علیه السلامک و توراتک حکمی بودرکه اهل ایمان کفارایله
دوستلق ایتمیه لر وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ● ولکن یهوددن چوق کیمسه
دایره ایماندن چیقمشدر لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ
أَشْرَكُوا ایزد ذوالجلاله قسم که اهل ایمانه خلقک زیاده عدوتلوسی یهود و
شرک ایدنلری بولورسن وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا و اهل ایمانه
محبت یوزندن ادملرک یقینراکی بولورسن الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ اول
کیمسه لری که سویلدیلر بز نصاری‌یز ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا اول
محبت انلرده شول جهتدندرکه انلردن دوغروسوزلو دانالر وصومعه
نشین عابدلر وار وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ● ودخی اول سببدندرکه حق
سوزی قبول ایتمکدن سر فرولق ایدوب تکبر ایتمزلر ● وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ
إِلَى الرَّسُولِ وچون سید الانامه ایندرلن نسنه یی یعنی قرآنی ایشدرلر تَرَىٰ أَعْيُنَهُمْ
تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ قلوبلرینه اولان رقتدن اوتری یاشدن کوزلرینی تاب
کورورسن مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ دوغروسوزدن بیلدوکلری نسنه‌دن اوتری
يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا دیرلر ای پروردکاریمز بو کلامه و بو مرسل پیغمبره
تصدیق کتوردک فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ● پس قرآنک حق اولدوغنه
ومحمد المصطفانک نبوتنه شهادت ایدنلرله بزی یاز وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ

بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ و بزه نه اولدیکه تکریه و دوغرولقدن بزه کلان
نسنه یه یعنی قرآنه و حضرت محمد المصطفایه ایمان کتورمیوز وَنَطْمَعُ
أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ● وحال بوکه بز طمع ایدیورزکه
خداوندمز بزی کوزل عمللو کروه ایله بهشته داخل قیله استفهام بو مقامده
انکار و استبعاد ایچوندر یعنی بزه ایمان کتورمکه باعث که صلحا ایله جنته
کیرمک طمعیدر موجود ایکن ایمانه کلممکمز منکر و مستبعددر فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ
بِمَا قَالُوا پس اخلاص یوزندن دیدوکلری سوزدن اوتری حق تعالی انلره
مکافات ایلدی جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ بر باغلرکه اشجارلری التنده
ایرمقلر اقار خَالِدِينَ فِيهَا ایچنده اقامت علی الدوام تقدیر ایندوکلری حالده
وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ● و بو بهشت جاودانک دخی کوزل ایشلیانلره
مکافاتیدر ● مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم حبشه اقلیمنه کیدن
مهاجرلر ایله نجاشی یه مکتوب شریف یوللدی نجاشی اول مکتوبی اوقودی
حضرت جعفر بن ابی طالبی مهاجرین ایله دعوت ایدوب جمله قبیله‌لری ورهبانی
حاضر قیلدی بعده حضرت جعفره فرمان ایتدیکه کلام قدیمدن اوزرلرینه
بر مقدار اوقویه پس مریم سوره سن اوقودی حاضر اولانلر انک استماعندن
متاثر اولوب اغلدیلر اندن صکره ایمان کتوردیلر ● حق تعالی حقلرنده منزول
اولان دورت ایتی ینزل قیلدی وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا واول
کیمسه لرکه کفر ایدوب نشانلریمزه تکذیب ایتدیلر أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ
اول کروه دوزخ اهلیدرلر ● کتوردیلرکه سرور کائنات علیه
من الله افضل التحیات بر کون صحابه کرامه دوزخک اشکنجه سین
وروزقیامتک زحمتین غایتله وصف ایتدی ● انلردن بر کروه اولمونلردن
متاثر اولوب عثمان بن مظعونک خانه سنده مجتمع اولوب بونلر
اوزره اتفاق ایتدیلرکه بقیة العمرده کوندز صیام وکیجه قیام ایلیه‌لر
و دوشک اوزره یاتمیه لر و چرب ونرم نسنه لری وات یمیه لر و قادینلره
وارمیه لر و بیلاسلر کیوب عالمده کشت و کذار ایده لر ● و بو خبر ایله
تاکید ایتدیلر بو خبر سرور کائناتک سمع شریفنه ایریشجک انلری استیوب
بیوردیکه فکر ایتدوککوز اشیایه بن مامور دکلم و بی شبهه که اوزرکزه

نفسلو کوزک حقی وار بس اوروج دوتک وافطار ایلک وکیجه نک بر مقدارین قیام ایلک و بر مقدارین استراحت ایچون اویقویه وارک ۞ زیرا بن کیجه نک بر مقدارین قیام ایدرم و بر مقدارین یاتورم و اوروج دوتورم وافطار ایدرم واتی وجرب ونرم اولان نعمتلری یرم وقادینلره کلورم و بو بنم سنتمدر پس هر کیم سنتمدن اعراض ایدرسه بندن دکلدر بعده حق تعالی بو آیتی منزل ایلیوب بیوردی یَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمانه کلانلر لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ شکری تعالی سیزه حلال ایلدوکی نسنه لرک حرام ایتمکوز وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۞ وحدود الهیه دن تجاوز ایتمکوز که بی شبهه حق تعالی حدودی تجاوز ایدنلری سیومز وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وحق تعالی سیزه روزی قیلدوغی نسنه دن ییکوز حَلَالًا طَيِّبًا پاک و پاکیزه حلال اولدوغی حالده وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۞ وانکا ایمان کتوردوککوز تنکریدن خوف ایلک لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ حق تعالی اندلکوزده لغو اولان نسنه سیزی مواخذه ایتمز ویمین لغو اولدر که انسان بر واقع اولمیان نسنه نک وقوعنی کمان ایدوب وقوعنی اوزره اند ایچه یا بر عکس و بوکونه اند ایچنه حق تعالی مؤاخذه ایتمز وَلَٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ ولیکن حق تعالی سیزی اندلرک بغلمسیله مؤاخذه ایدر اول اندکه اندلرکوزی بوزدکز فَكَفَّارَتُهُ پس اول بوزمغک کناهن محو ایدوب سترایدن إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ اون یوقسله بیجک یدورمکدر هر بر مسکینه یارم صاع بغدای یا بر صاع ارپه مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ أَهْلِيكُمْ عیالکوزه یدوردوککوزک طعاملک اورتهسندن أَوْ كِسْوَتُهُمْ یا اون مسکینک کیدرمسی بر کوملک که عورتلرین ستر ایده أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ یا بر انسانک آزاد ایتمسی فَمَنْ لَمْ يَجِدْ پس بر کیمسه که بو اوچک بریسین بولمیه فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ انک کفارتی اوچ کون پی اندر اوروج دوتمقدر ذَٰلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ بو مذکور اولانلر اندلکوزک کناهلرین محو ایدوب ستر ایدنلردر ایچن اندلر ایچوب آنی بوزدکز وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ واندلکوزی بوزمقدن صاقنورلک بوزمسی اولی اولمیجق كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ بو مذکور اولان بیان کبی حق تعالی سیزه شرعنک نشانلرین اشکار ایدر لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞ تاکه اولکه

نعمته معترف اولوب خدانک حمد وثناسین ایدسز یَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ ای مؤمنلر بو نلر اوزکه بر نسنه یوقدر که باده ایچمک وَالْمَيْسِرُ وقمار اوینمق وَالْأَنْصَابُ وعبادت ایچون قودلن بتلر وَالْأَزْلَامُ واوقلر که مهملرین کیفیت احوالین انکله استفسار ایدرلردی نته که سوره نک اولنده بیان اولندی رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ابلیس شقینک وسوسه وتزیینندن بر مردار نسنه در فَاجْتَنِبُوهُ پس اول مردار نسنه دن صاقنک لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞ تاکه انلردن اجتناب ایتمک سببیله زحمتلردن قورتله سز إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ بو ندن غیری بر نسنه یوقدر کیم شیطان ایستر که أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ شراب ایچمکدن و قمار اوینمکدن اراکوزه دشمنلق وخصومت صاله وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ وایستر که تنکری یاد کتورمکدن و نمازک قیلمسندن سیزی الیقویه فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ۞ پس بر انلردن وازکیچیجی اولدیمیسز ۞ بو معناده استفهام امر ایچوندر یعنی بونلرک عیبلرین بیلدوککوزدن صکره استعمالندن وازکیچک وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وخمردن اجتناب ایتمکده تنکری یه فرمانبرلک ایلک و نهیده رسوله فرمانبرلک ایلک وَاحْذَرُوا وخدانک و پیغمبرک مخالفتلرندن صاقنک فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ پس اکر امر و نهینک قبولندن اعراض ایدرسز فَاعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۞ بیلک که رسولمزه اوزره اشکارا ایتشدرمکدن اوزکه بر نسنه واجب دکلدر وانی ادا ایتدی که هیچ بر قصور قومدی پس شیمدن صکره عقابه مستحق اولورسز کتوردیلرکه ایچن خمرک تحریمنده آیت نازل اولدی صحابه کرامک بعضیسی سوالدی یا رسول الله کیچمش اولان قرنداشلریمزک احواللری نه یه وارد کیم انلر شراب ایچوب قمار اوینارلردی حق تعالی بو آیتی منزل ایلیوب بیوردی لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ ایمانه کلوب کوزل عمللر ایشلیانلر اوزره وبال اولماز فِيمَا طَعِمُوا اول نسنه ده که اونلرک حرام اولمزدن اسبق یدیلر إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا ایچن اونلرک حرام اولان نسنه دن پرهیزکارلق ایدوب ایمان اوزره ثابت اولدیلر وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ و پسندیده اولان ایشلری ایشلدیلر ثُمَّ اتَّقَوْا وَآمَنُوا صکره محرماتدن صاقنوب انک تحریمینه تصدیق ایتدیلر ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا پس صاقنمقلری اوزره ثابت اولوب ایولک ایشلدیلر وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞ وحق تعالی ایولک ایدنلری سیور ۞ کتوردیلرکه حدیبیه سنه

لشکر اسلامه اوله قدر آوولنجق حیوانات پیدا اولدیکه صید اولنملری الایله
ومزراقله ممکن اولمشدی چون مسلمانلر عمره‌یه احرام باغلمشلر ایدی انلری
صید ایتمکدن اجتناب ایتمک لازم اولوب الم چکرلردی حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
یا ایها الذین امنوا لیبلونکم الله بشیء من الصید ای ایمان کلاولنلر البته
حق تعالی آودن بر نسنه ایله سزی تجربه ایدر یعنی تجربه ایدنلرک معامله‌سی کبی سزکله
معامله ایدر تناله ایدیکم ورماحکم که اول صیدلره اللرکوز وسنکرلرکوز ایرشر
لیعلم الله من یخافه بالغیب تاکه تکری بیله اول کیمسه‌یی که غیبده یعنی کندویی
کورمدن کندوسندن قورقر حاصل کلام بوکه حق تعالی بو صورته تجربه ایلر ایدی
تاکه غیبده کندوسندن خوف ایدن ایمانلرندن ممتاز ومعلوم اوله فمن اعتدی
بعد ذلک پس هرکیم اول ابتلادن صکره حدی تجاوز ایدر فله عذاب الیم
دردلی اشکنجه اکا اولور یا ایها الذین امنوا لا تقتلوا الصید وانتم حرم ای
اهل ایمان آوا ولنجق نسنه‌یی اولدرمکوز اول حالده که سز حجه یا عمره‌یه احرام باغلمش
اوله سز ومن قتله منکم متعمدا وسزدن هرکیم قصد ایدوب اول صیدی اولدرر
فجزاء مثل ما قتل اولدردکی نسنه کبی اوزرینه جزا واجب اولور یعنی اول الای
ایتدوکی صید کبی بر عوض ویره من النعم دوه وصغر وقویندن یحکم به ذوا
عدل منکم سزدن ایکی عدالت صاحبی که انلر انک قیمتن خبردار اولوب اکا حکم
ایده‌لر یعنی سویلیه‌لر بو جزا اول صیده کبیدر هدیا بالغ الکعبة اول حالده کیم
جزایه ویریلن حیوان کعبه‌یه یتشمش قربان اوله وانده بوغازلنوب ایصندوکی یره
اولشدره او کفارة طعام مساکین یا اوزرینه کفارة واجب اولور واو بوحله
بیچله ویه مسیدن که قتل ایتدوکی آوی صید کا هده تقویم ایدوب بهاسیله بغدای
یا اریه یا خرما آلوب هر بر مسکینه یارمشر صاع بغدادن یا بر صاع
غیریسندن ویره او عدل ذلک صیاما یا اول طعاملر برابری اوروج دوتمقدر که
هر بر فقیره ویردوکی طعام مقابله‌سنده برکون صیام ایده لیذوق وبال
امره بو جزا وکفارت ویرمسی اوزرینه واجب اولدی تاکه ایتدوکی ایشلک
اغرلغینک جاشنی سین الله عفا الله عما سلف حق سبحانه وتعالی بوندن اسبق
حرمده محرملک صیدی خصوصنده واقع اولان تقصیردن تجاوز ایلدی ومن
عاد فینتقم الله منه وهرکیم بوکونه ایشه معاودت ایدر حق تعالی انلردن انتقام
والله عزیز ذو انتقام وحق تعالی حکمنده هرکیمسه اوزرینه غالب معصیت اوزره اصرار
ایدنلردن انتقام آلودر ۴

احل لکم صید البحر دریانک آوی سزه حلال قلندی وطعامه وانک بیلادن
نسنه یعنی صولر ایچنده دیلن حیواناتک اولمسی سزه حلال اولدی وانلردن
ماکول اولان نسنه‌لرکه بالق مقوله‌سیدر یمسی سزه حلال اولدی متاعا لکم
وللسیارة سزه ومسافرلرکوزه کیجنجک نسنه اولمق ایچون یعنی غالبا صودن
صید اولنان بالغک تازه‌سین مقیم اولانلر کیچنجک نسنه ایدرلر ومسافرلر
قدیدنی ازوغه ایدرلر وحرم علیکم صید البر مادمتم حرما واول مدتکه
احرام باغلمش اوله سز بیابانک آوی اوزرکزه حرام قیلندی واتقوا الله الذی
الیه تحشرون وکندو سمتنه جمع اولندوغکوز تکری‌دن خوف ایدک
جعل الله الکعبة البیت الحرام قیاما للناس حق جل وعلا کعبه مکرمه‌یی که
محترم خانه‌در خلقک امور دینلک قوامنه سبب قیلدی که قورقوسی اولانلر اکا التجا
ایدر وتجار رطایف‌سی انک سببیله خرید وفروخت ایدرلر وبچاره اولان
قتل وتغاردن انده امین اولور والشهر الحرام ودخی محترم اولان آیی خلقک
مهماتنه رابطه قیلدی والهدی والقلائد ودخی قربانی وخلطه لو اولان
قربانلری امورک انتظامنه سبب قیلدی یعنی قلائد سببیله قربانلره حرم اهل
لرنک تعرضندن امین اولورلر ذلک مذکور اولان اشیاء اوکونه قیلدی لتعلموا
ان الله یعلم ما فی السموات وما فی الارض تاکه بیله سز بی شبهه حق تعالی
کوکلرده ویرده اولان نسنه‌یی بیلور وان الله بکل شیء علیم وتاکه
بیله سز کیم علی التحقیق ایزد جل وعلا هر نسنه‌یه کما ینبغی بیلیجیدر اعلموا ان الله
شدید العقاب بیلک کیم حق سبحانه وتعالی محرماتی ارتکاب ایدنه بک عقوبتلیدر
وان الله غفور رحیم وبیلک که بی شبهه تکری تعالی محرماتدن پرهیز
کار اولان ایدنه غایتله مغفرت ایدیجی واسرکوجیدر ما علی الرسول الا البلاغ
پیغمبر اوزرنه هیچ بر نسنه یوقدر الا مکلف اولانلره احکامی یتشدرمک
پس احکامی یتشدردکدن صکره عهده‌دن چیقوب انلره بر صدر قالمز
والله یعلم ما تبدون وما تکتمون وتصدیق وتکذیبدن وفعل وعزیمکدن
اشکارا قیلدوغکوز نسنه‌یی وکزلی دوتدوغکوز شیئی حق سبحانه وتعالی
بیلور قل لا یستوی الخبیث والطیب سویله یا محمد پاک ومردار برابر
اولماز بو حکم عامدر یعنی اشخاصده واموالده واعمالده وغیرلرنده ایولیه یمان

اراسنده مساوات منتفیدر وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ واكرچه اردا اولان
شیئك چوقلغی سكا خوش كلدی ایسه اعتبار حسن وقبحه‌در نه آزلكه دن
چوقلكه فَاتَّقُوا اللَّهَ پس حرامك استحلالنده تنكریدن قورقا ایدك يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ ای اربابِ عقول اولان كیمسه‌لر لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ● تا كه عذابدن
قورتیلورسز ● حضرت عبد الله بن عباسدن مرویدركه حضرت سرور
كائنات علیه اشرف التحایا نك خلق چوق مالایعنی سؤاللر ایتدیلر پس
حضرت صلی الله علیه وسلم انلرك غضبناك اولوب خطبه اوقومغه
شروع ایلیوب بیوردی قنغی نسنه‌دن سؤال اولنورسم جواب ویرورم
در عقب بریسی طوردیكه بنم پدرم قنده‌در حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردی جهنمده‌در بری دخی قالقوب سویلدیكه بنم پدرم كیمدر بیوردیكه
حذافه‌در واول آدم ملك نسبی غیری كیمسه ایله معروف ایدی پس حق تعالی
بو آیتی منزل ایلیوب بیوردی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای اهل ایمان اولانلر لَا تَسْأَلُوا
عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ بر نسنه‌لردن اوتری صورمكوزكه اكر سیزه
آشكار اقیلنورسه سیزی انده‌وهناك ایدر وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ
تُبْدَ لَكُمْ واكر قرآن ایندوكی حالده وحی نازل اولدقدن اوتری صورورسكز سیزه آشكار
قیلنور عَفَا اللَّهُ عَنْهَا حق تعالی انلردن واز كچدی وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ●
وحق سبحانه وتعالی كناهكاری پوشیده قیلوب عفو ایدر وتعجیل ایتمز قَدْ سَأَلَهَا
قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ بوكونه سؤاللری صوردیلر نته كه ثمود حضرت صالحدن
بر معجزه ایستدیلر ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ● صكره انلر سببیله كافر اولدیلر
یعنی معجزه‌یی مشاهده ایتدكلرندن صكره ایمانه كلمدیلر كتوردیلركه
عمرو بن لحی اهل جاهلیه‌یه بو كونه نامعقول ونامشروع اشیا ابتداع
ایتدی كه دخی بر دوه بیش كره طوغرسه كه صوك طوغرمسی اركك اوله اول
دوه‌نك قولاغین یاروب قویی ویررلردی اندن صكره نه بنرلردی ونه
سودی الورلردی واكا بحیره دیرلردی وبر كیمسه خسته اولسه قالقوب
سویلردی بو خسته‌لكمدن شفا بولورسم بو دوه‌م باشی اوزره كزوب
یورسون وبر كیمسه اندن بر نسنه ایله انتفاع ایتمسون واكا سائبه آد
قومشلردی ● ودخی قویون مقوله‌سی دیشی طوغرسه كندولرینه اولوردی

ودخی اركك طوغرسه الهه‌لرینه ذبح ایدرلردی واكر اركك ایله دیشی طوغرار ایكی
بوغاز اولسه سویلرلردیكه وَصَلَتِ الْأُنْثَى أَخَاهَا یعنی اركك دیشی ایله بیله‌در
پس انك حكمنی آلدی واكا وصیله دیرلردی ● ودخی بر اركك دوه‌نك اركه
سندن اون قارن حصوله كلوردی بر كوزین چیقروب ارقه‌سین یوكدن ونعمتدن
حرام ایدرلردی وهیچ بر صودن ویا اوتلاقدن منع ایتمزلردی واكا حامی
دیرلردی یعنی ارقه‌سین بنمكدن ویوكدن حمایت ایتدی پس ابتداع ایتدوكلری
اشیانك صحتین حق تعالی رد وانكار ایلیوب بیوردی مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ
حق تعالی مشروع قیلمدی قولاغی یارلمش دوه‌یی وَلَا سَائِبَةٍ ونه باشی اوزره
اوتلار دوه‌یی وَلَا وَصِيلَةٍ ونه قرنداشیله پیوسته اولان قویونی وَلَا حَامٍ
ونه ارقه‌سین حمایت ایتمش دوه‌یی وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
ولیكن كفار ایسه‌لر حق تعالی اوزرینه یلانی باغلرلر وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ● واكثری
حلال وحرامی بلمزلر وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ ودخی
كندولره سویلنورسه كه تنكری ایندوردوكی نسنه‌یه وپیغمبره كلك قَالُوا حَسْبُنَا
مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا دیرلر اول نسنه كه پدرلرمزی اوزرینه بولدق بزه كافیدر
أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ● ای پدرلرینك ایینی
كندولره كافی اولور ● واكر پدرلری بر نسنه بلمیوب دوغری یولی بولمزلردی
یعنی انلر جاهل وكمراه ایدیلر پس انلره تقلید ایتمك نافع دكلدر زیرا تقلید
اولنان كیمسه‌نك كندوكه یول كوسترجی اولا تا اوله تاكه انی تقلید ایدن تحقیقه
واصل اوله يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ ای ایمان كتورنلر جانلركوزی
محافظه ایلیوب صلاحنه سعی ایدك لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ كمراه اولان
كیمسه‌لر سیزه زیان ایتمز ودخی سیز دوغری یولی بولورسز ● بو آیت اولدم نازل
اولدیكه اهل اسلام كافرلرك ایمانه كلمكلرین تمنی ایدرلردی بلمك كركدركه
اهتدانك حكمنه امر بالمعروف ونهی عن المنكر داخلدر پس انسان اوزرینه
واجبدركه طاقتنه كوره امر بالمعروف ونهی عن المنكر ایده ودخی بوكه
منكر ایشلیه‌نك ضلالتلرندن بكا ضرر دكمز إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
قموكزك دونكی تنكری تعالی سمتنه‌در فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ● پس سیزه
بیلدورر اول نسنه‌یی كه ایشلر ایدكوز ● كتوردیلركه تمیم الداری

وعدی بن بدا تجارت ایچون شامه وارمغه عزیمت ایتدیلر انلرله بدیل نام مسلمان یولداش اولدی چون شام شهرینه واصل اولدیلر بدیل خسته اولوب کندو وسیله اولان امتعه ونقودی جمله بر صحیفه ده یازوب اول صحیفه‌یی اسبابی آراسنده مخفی قیوردی بعده مرضی مشتد اولمغله تمیم وعدی‌یه وصیت ایتدی که ترکه‌سینی اهلنه تسلیم ایدیکز انلرده قبول ایدوب فوت ایتدکدنصکره نقود وامتعه سیندن حوشنه تصرف ایتدیلر اندن برالتونله مزین بر جامی قالدیروب قالان امتعه ونقودی مدینه‌یه رجوع ایتدکلرنده ورثه‌سنه تسلیم ایتدیلر انلر اینجه مالک مفرداتنه مشتمل اولان صحیفه بولدیلر واقف اولوب انده یازیلان جامی بولمادیلر امتعه ایچنده بولمدیلر تمیم وعدی‌یه مراجعت ایتدیلر انلر انکار ایدوب حضرتک مجلس معلاسنه مرافعه یه چیقدیلر بو آیت نازل اولدی یَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمان کتورنلر شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ برکوزده اولمک علامتی اماده اولدقده که اصلنوقی محلیدر اراکوزده اولان شهادت ایکی کیمسه‌نک شهادتیدر ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ اقاربکزدن ایکی عدالت صاحبلری یعنی اوزریکزه ای مؤمنلر لازمدر که سیزدن برکیمسه محتضر اولیجق وصیتی دمنده اقاربکزدن عدالت صاحبی ایکی کیمسه‌یی شاهد دوته أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ یا اجنبیلردن ایکی کیمسه إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ اگر سز روی زمینده سفر ایدوب مرگک نشانلری سیزه ظاهر اولسه یعنی بوحالده سیزکله اقاربدن برکیمسه بولنمازسه اجنبیلردن ایکی کیمسه‌یی شاهد دوتک بعده اداء شهادتک کیفیتنی بیان ایدوب بیوردی تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ ایکندی نمازندن صکره اول ایکی شاهدی الیقویوز فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ پس خدایه اندایچرلر إِنِ ارْتَبْتُمْ شرطک جوابی محذوفدر ماقبلی اوزره دلالت ایدر یعنی اگر اول ایکی اجنبیک شهادتلرنده شک ایدرسنز انلری نمازدن صکره قسم ایتمکه الیقویک ومضمون قسملری بوکه لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا اندیمزی دنیانک مالندن برماله بدل قیلمیز وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى واگر مشهودله بزه قرابت صاحبی اولسه بیله بالطریق الاولی یمینمزی اکا بدل ایتمیز وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ ونه‌کیم بزه فرمان ایتدوکی شهادتی صاقلمیز إِنَّا إِذًا لَمِنَ الْآثِمِينَ تحقیقا که بز اول وقتده کیم شهادتی صاقلرز کنهکارلردن اولورز

پس حضرت صلی الله علیه وسلم ایکندی نمازندن صکره منبر شریف یاننده عدی وتمیمه اند ایچردی که بدیلک مالنه خیانت ایتمدیلر وانی کما هو حقه اربابنه تسلیم ایتدیلر انلر قسم ایتدکجه بدیلک ورثه‌سنه فرمان ایتدی که تمیم ونصیبکره بونلردن دستکوزی کوتاه ایدلر بعده اول جامی تمیم ایله عدی النده بولندی بدیلک ورثه‌سی انلردن آنی ایستدیلر انلر جواب ایتدیلر که بز آنی بدیلدن صاتون المشدق لکن بینه‌مز اولمدوغی سببدن انکار ایلدک انلرنده بینه‌سی اولمدوغی چوق اولدی عاقبت حضرتک حضورنه دخی مرافعه‌یه چیقدیلر حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی فَإِنْ عُثِرَ عَلَى أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا پس اگر ایکی شاهدک کناهه موجب اولان ایشلری اوزره اطلاع اولندیسه که ایتدوکلری یمینده کاذب ایدیلر فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا انلردن اوزکه ایکی شاهدلر انلرک مکانلرنده دورلر مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ اول کیمسه‌لردن که کندولرنه میته زیاده یقین اولانلر اوزرلرنه مستحق اولدیلر که کندولرین شهادت ایتمکه قالدورلر یعنی میتک قبیله‌سندن شهادته احق اولان ایکی کیمسه اول ایکی شاهدک برینه شهادت ایتمکه قالقرلر فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ پس اول ایکی آدم تکری یه اند ایچرلر بومضمون اوزره که لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا بزم طانقلغمز انلرک طانقلغندن اولیدر وَمَا اعْتَدَيْنَا وبو شهادتده بز حدی تجاوز ایتمدک إِنَّا إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ تحقیقا کیم بز اول محلده کیم شهادته تجاوز ایده‌ز ستمکارلردن اولورز بعده حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بدیلک ورثه‌سندن ایکی آدم اول مضمون اوزره شهادت ایتسونلر انلردن عمرو بن العاص ومطلب بن ابی وداعه قالقوب وجه مشروح اوزره اندایچدیلر اندن صکره جامی بدیلک ورثه‌سندن ویرله بیلمک کرک کیم اول کیمسه‌لرکه اندایچدیلر شاهدایسه‌لر بوحکم منسوخ اولمشدر زیرا شاهد تحلیفا ولنماز ویمینه وارثک یمینی معا رضا ولنماز واکر وصیلر در حکم ثابتدر ذَلِكَ بوحکم مذکور اولدی أَدْنَى أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَى وَجْهِهَا اکا زیاده یقندرکه شهادتی یوزی اوزره اداء ایدوب ایچنده تحریف وخیانت ایتمیه‌لر أَوْ يَخَافُوا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ واکا زیاده یقندرکه قورقیه‌لر اندایچدوکلرندن صکره اندلری مدعیلره دونوب یلانلری اشکار اولوب رسوا اولورلر وَاتَّقُوا

وَاسْمَعُوا و تكبر ايتمكدن خوف ايدك و سيزه اصمرلنان نسنه نك ايشتمنه قولاق
دونلك وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ وحق سبحانه وتعالى حضرتى فجا ونا ايدن
جماعتي مقصد اعلايه ايلتمز يعني اكر تقوى ايدوب وصيتنى ايشتمزسز فاسق اولوركز
وحق جل وعلا فاسقلره هدايت ايتمز يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ اول كونى كه ايزد
ذو الجلال پيغمبرلرى بيغر فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ پس انلره سويلر كه نه ايله اجابت اولندكز
يعني سزى قومكزى حقه دعوت ايتدوككز سزه نه جواب ويرديلر و بو استفهام
قوملرينى توبيخ ايتمك ايچوندر قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا رسل سويلرلر كه سنك علمك قتنده
بزم بيلكمز يوقدر إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ تحقيقا كه سن سن مخفى اولانلرى نسنه
زياده بيلجى پس بزم ويردوكمز جوابي بزدن اي بيلورسن إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ ياده كتور اول وقتى كه خداء عز وجل سويلدى اى مريم اوغلى عيسى اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ
وَعَلَى وَالِدَتِكَ خاطره كتوريا اوزركه و انالك اوزره ايلدوكم احسانى إِذْ أَيَّدْتُكَ
بِرُوحِ الْقُدُسِ اول دم كه سكا جبرئيل ايله تقويه ويردم تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ
وَكَهْلًا بيشكده وقرقلو اولدوغك حالده خلقه سوز سويلرسن يعنى بو ايكى حالده
سوزك برابردر اصلا ايكسنده تفاوت يوقدر وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ و اول وقت كه يازمغى و اشيا درست فهم ولمسى و توريت
وانجيلك معنالرينى سكا اوكرتدم وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي
و اول زمانكه فرمانم ايله چاموردن قوش قليقلى كبى ايجاد ايدرسن فَتَنْفُخُ فِيهَا
فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي پس ايچنه اوفوروب فرمانم ايله قوش اولور وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ
وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي و اعماى مادرزادى و ابرصى فرمانم ايله بو علتدن قورتارسن
وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَى بِإِذْنِي و اول محل كه قبوردن اولولرى فرمانم ايله احيا ايدوب
چيقارسن وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ و اول دم كه سندن بني اسرائيلى يعنى يهودى
منع ايلدم سنى قتلكى قصد ايتدكلرى إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ اشكار معجزه لرله انلره
كلدوككده فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ پس بني اسرائيلدن كفر ايدنلر سويلديلر إِنْ هَذَا
إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ بو احياء موتى و بقيه معجزات بر نسنه دكلدر الا بر اشكار جادودر
وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي و اول وقت كه حوارى جماعتنه
پيغمبرك لسانى اوزره امر ايلدم كه بنم وحدانيتمه و كوندردوكم رسولك سوزينه
تصديق ايلك قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ حواريلر ديديلر كه بز تكريك

وحدانيتنه

وحدانيتنه و رسولك حق اولدوغنه ايمان كتوردك و سن شاهد اول كه بزلر
مسلمان و منقادلرز إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ خاطره كتوريا محمد اول وقتى كه حضرت عيسانك
خواصى ايماننى استحكام پيدا ايتمدن اول ديديلر يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ
يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ اى مريم اوغلى عيسى پروردكارك
قادرميدر كه كوكدن بزلره طعام ملو سفره اندرمك ايتدكده قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ حضرت عيسى سويلدى تكبر ايتمكدن خوف ايدك اكر مؤمنلر ايسكز قَالُوا نُرِيدُ
أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا حواريلر تمهيد عذر ايچون سويلديلر بزلر يمك ايسترز وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا
و علم مشاهده علم استدلاله منضم اولمغله كوكللرمز آرام بولمق ايسترز وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ
صَدَقْتَنَا و بلمك ايسترز كيم شان بو كه سن بزه دعواى نبوتده على التحقيق كرچك
سويلدك وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ و اول مائده اوزره كواهلردن اولمق
ايسترز تا كه بزى شهادته دعوت ايدرسن پس حضرت عيسى عليه السلام
انلرك حاللرينى و كمال رغبتلرينى مشاهده ايدنجك دعايه توجه ايتدى تا كه حق تعالى
بيوردى قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ مريم اوغلى عيسى سويلدى اللَّهُمَّ رَبَّنَا اى جميع صفات
كماله جامع اولان ذات پاك اى پروردكاريمز أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ بر
طعام ملو سفره اوزريمزه كوكدن ايندر تَكُونُ لَنَا عِيدًا اول مائده نك ايندوكى كون
بزم بيرام اوله لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا عصريمزده اولانلره و بزدن صكره كلانلره
مرويدركيم احد كونى نازل اولدى پس اول جهتدن نصارى احد كونى بيرام ايتديلر
وَآيَةً مِنْكَ و اول مائده سندن صادر بر علامت اوله كه كمال قدرتك مركبه
نمايان اولسون وَارْزُقْنَا و بزه كيجيجك نسنه و بر وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ رزقلرك يكوكى سن قَالَ اللَّهُ إِنِّي
مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ حق تعالى سويلديكه تحقيقا بن انى اوزركزه ايندريجيم فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ
مِنْكُمْ پس نازل اولدقدن صكره هر كيم سزدن كفر ايدر فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا بى شبهه كيم
بن انكا بر تعذيب ايدرم كه لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ خلقدن بر كيمسه يه انى
ايتميم بعده حق تعالى ايكى بولت ارا سنده بر قرمزى سفره ايندروب حواريلر
اوكنه وضع اولندى حضرت عيسى على نبينا وعليه افضل الصلوة والسلام
اغليوب سويلدى اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنَ الشَّاكِرِينَ اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا رَحْمَةً وَلَا تَجْعَلْهَا
مُثْلَةً وَعُقُوبَةً صكره قالقوب ابدست الوب نماز قيلدى اغليوب سويلدى
بِسْمِ اللَّهِ خَيْرِ الرَّازِقِينَ پس سفره نك اورتوكينى قالدوردى كوردكه

بریان اولمش بر بالق نه پولی ونه تکنی وار یاغ اندن ترشح ایله یوب باشی یانندہ دوز
قویروغی یانندہ سرکه قویلمش چوره سنده کرانندن ما عدا جمله سبزوات وار ودخی
بیش اتمك سفره ده وضع اولنمش بر بیناك اوزره زیتون وایکنجی اوزره بال
واوچنجی اوزره صاغ یاغ ودوردنجی اوزره پنیر وبشنجی اوزره قدید پس
شمعون سویلدی یا روح الله بو دنیا نك طعامندن در یا اخرتك یوردی
ایکیسندن دکلدر ولیکن حق تعالی بونی قدرت کامله سیله اختراع ایلدی سؤال
ایندوککوز نسنه دن پوب شکر ایدك تا که حق تعالی سیزه نعمتنی زیاده ایده
پس دیدیلر یا روح الله بو معجزه ده بر معجزه دخی بیزه کوستر حضرت عیسی
علیه السلام سویلدی ای بالق تنکرینك فرمانیله زنده اول همان بلا توقف
بالق جنبشه کلدی صیکرمه یوردی سا بقده نه کونه ایدك اوکونه اول علی الفور
ینه بریان اولدی پس حواریلر تهدید ربانی جهتندن خوف ایدوب انی یمدیلر
حضرت عیسی فرمان ایلدیکه فقرا وخسته لرا انی ییمکه دعوت اولنسونلر
حاضر اولدقلرنده یوردی ییکوزکه بو سیزه خدادن بر عطادر واوزکره
بلادر اول مائده ده بیك اوچیوز ادم یوب نقصان اثری اوزرنده
ظاهر اولدی وهر فقیرکه اندن ییدی بای اولدی وهر خسته شفا بولدی
بعده مائده کوك سمتنه مرتفع اولوب قوشلق وقتنه اینا ردی بو منوال
اوزره قرق کون دك مستمر اولدی هر اینده وکده فقرا واغنیا واوشاق
وقادیلر جمع اولوب اکل ایدرلردی صکره غبت کلکه باشلدی که بر کون کلور
بر کون کلمان قالدی بعده حق تعالی فرمان ایلدیکه بو مائده دن فقرادن اوزکه
برکیمسه ییمسون اغنیا بو حکمدن مضطرب اولوب شك ایتدیلر وبو معجزه یی
حاشا سحره نسبت ایتدیلر حق تعالی نك فرمانیله انلردن اوچیوز اوتوز کیمسه
خنزیر قلیغنده مسخ اولدی وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ
اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وياد که کلور یکن تنکری تعالی رهبان ونصارا حقیده
سویلدی شنی خلقه سویلدکه خدادن اوزکه بنی وانامی معبود ایدینك دیو
سؤال قیامت کوننده واقع اولور لکن محقق الوقوع اولمغله ماضیله تعبیر
اولندی وایراددن مراد کفره نك توبیخ وتبکیتلریدر قَالَ سُبْحَانَكَ حضرت
عیسی سویلدی شریکدن سنی منزه قیلادرم مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ

بکا

بکا لایق اولمازکیم بکا سزا اولمیان سوزی سویلیم إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ اکر بو سوزی
بن سویلمش ایدیم فَقَدْ عَلِمْتَهُ بی شبهه که انی سن بیلدك تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي نه که بنده
مخفی ولازم نسنه یی سن بیلورسن وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ومعلوم اکدن
مخفی قیلدوغك نسنه یی بن بیلمم إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۞ تحقیقا که
سن سن پوشیده اولان اشیایی کما ینبغی بیلن مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ
خلقه بر نسنه سویلدم الا اول نسنه یی که سن بکا امر ایلدك فرمان ایلدك که
أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ بروردکارم وپروردکارکوز تنکری یه پرستش
ایدك وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ واول مدتکه انلرک ایچنده ایدم
نکهبان ایدم فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي پس چون اسمانه قالدرمغله بنی متوفی قیلدك كُنْتَ
أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ سن اونلره نکهبان ایدك وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
وسن هر نسنه اوزره مطلع سن إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ اکر انلری معذب
قیلادرسن بی شبهه انلر سنك قوللرکدر پس مالك اوزره ملکنه ایلدوکی
نسنه ده اعتراض اولنمازن وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ واکر انلره مغفرت ایدرسك تجرلرک
وار ونا وبر قبیح ایشدر فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ زیرا هر نسنه اوزره غالبسن
الْحَكِيمُ ۞ ایدوکك ثواب وعقابی صواب موافق قیلادرسن قَالَ اللَّهُ هَٰذَا
يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ حق تعالی سویلدی یعنی قیامت کوننده سویلر
بو کون ارباب صدقی ولاانلرك صدق قلدی کندولره نفع ایتمسینك کوندر
لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ انلره بر باغلر ولور که کوشکلری التندن
ایرمقلر اقر خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۞ ایچنده علی الدوام بی انقطاع منت قالیجی
تقدیر ایلدوکلری حالده رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ حق تعالی انلردن خشنود اولدی وَرَضُوا
عَنْهُ وانلر دخی کندولره دکن احسانلردن خشنود اولدیلر ذَٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ۞ اینده ذو الجلالك رضاسین تحصیل ایتمك اولو قورتلمقدر
لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ کوکلرك ویرك وایچلرنده اولان اشیانك
پادشاهلکی حق تعالینکدر وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ وکندوسی هر نسنه اوزره کامل قادر

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ جمله اوکمال ومدح وثنا الله تنکری

تعالی یه مخصوص صدر اولنکری که کوکلری و یری یرندی وجعل الظلمات
والنور وقرنلقلری و روشنلکی پیدا قیلدی ثم الذین کفروا بربهم یعدلون
بو دلائلدن صکره کفر ایدنلر پروردکارلرینه بتلری برابر دوتارلر هو الذی
خلقکم من طین کندودر اول پروردکار که چامودن سزی ایجاد ایلدی ثم
قضی اجلا صکره بر مدت یازدیکه تمام اولنجه انسانک عمری خلاص اولور
واجل مسمی و بر مدت معینه که منتهی اولنجه قیامت قالقر عنده قتنده ثابتدر
یعنی انک بلیسی کندو ذاتی باهره اکتفا ئه مخصوص صدر ثم انتم تمترون پس سز
شك ایدرسز یعنی سزده ثابت اولدقدن صکره که جمیع مخلوقاتی کندو یوقدن ایجاد
ایلدی حشر و نشرلره اولمسنه شك ایدرسز و بو سزدن غایت بعیددر و
هو الله فی السموات وفی الارض وکوکلرده و یرده حقله معبود اولان کندودر
یعلم سرکم وجهرکم کیزلی دوتدوغکوز نسنه یی و اشکارا قیلدوغکوز نسنه یی بلور
ویعلم ما تکسبون و خیر و شردن قیلدوغکوز نسنه یی بلور وما تأتیهم
من آیة من آیات ربهم و پروردکارلرینک علامتلرندن کندولره بر علامت
کلمز الا کانوا عنها معرضین الا کیم اندن یوز چویروب ملتفت اولمزلر ایدی
فقد کذبوا بالحق لما جاءهم پس بی شبهه که دوغرولغی یلاندن دوتدیلر چن کندولره
کلدی فسوف یأتیهم انبؤا ما کانوا به یستهزؤن پس یقین اوله که کندولره کلور
اول نسنه نک خبرلری که اکا استهزا ایدرلردی الم یروا کم اهلکنا من قبلهم من قرن
آیا بلمزلرمی که کندولردن اسبق نیجه اهل زمانه یی نابود قیلدق قرن خلقک اغلب
مدت عمرلرینه دیرلر و اشهر اقوال اوزره یتمش سنه در مکناهم فی الارض کیم اول اهل
زمانه بو زمینده بر قرارکاه و مکان قیلدق که ما لم نمکن لکم سزه اول قرارکاه و مکانی
قیلمدق یعنی سزه بقدره اهلاک ایلدوکز امملره طول عمر و کثرت مال و قوت بدن
ویردک که انلری سزه ویرمدك وارسلنا السماء علیهم مدرارا و دخی
لازم اولدقده اوزرلرینه یغمور بغایت اندیکی بولدق وجعلنا الانهار تجری
من تحتهم و دخی انهارلری کوشکلری التندن آقر قیلدق فاهلکناهم بذنوبهم
پس انلری گناهلری سببیله کندولرینی معدوم قیلدق وانشأنا من بعدهم قرنا آخرین
و انلردن صکره بر باشقه کروه ایجاد ایلدک ولو نزلنا علیک کتابا فی قرطاس
و اکر اوزرکه کاغدده یازلمش بر نسنه ایندوروب فلمسوه بایدیهم انی الرنه کسیدی

لقال

لقال الذين كفروا البته كفر ایدنلر سویلرلردی ان هذا الا سحر مبین بو بر نسنه
دکلدر الا بر اشکارا جادوللك وقالوا لولا انزل علیه ملك و کافرلر دیدیلر
نیچون کندو وسیله بر فرشته ایندریکه بزه سویلیه بو پیغمبردر ولو انزلنا ملکا
لقضی الامر و اکر خواهشلرینه کوره بر فرشته ایندورسیدک البته ایشلری تمام
قیلنوردی که کندولر هلاک اولورلردی ثم لا ینظرون صکره مهلت
ویرلمزلردی ولو جعلناه ملکا و اکر کوندردوکمز رسولی فرشته قیلسیدک
لجعلناه رجلا البته انی کیشی قیلوردک نته که حضرت جبرئیل دحیة الکلبی
صورتنه کیروب خلقه کوستریردی و بو اول سببدندر که بشر مقوله سی
ملکک خلقت اصلیه سین کورمکه تاب کتورمزلر مکر انبیاء که قوت قدسیه
ایله انلری مشاهده ایتمکه قدرتلری اوله وللبسنا علیهم ما یلبسون و البته
اول وقتده اوزرلرینه قارشدوردک اول نسنه یی که شمدی کندولر نفسلری
اوزره قارشدورورلر یعنی نته که شمدی بشرك رسالتنه تصدیق ایتمزلر
اول زمان دخی دیرلر ما هذا الا بشر مثلکم چون کافرلرك بو کونه عناد
وجدالری واریدی حق جل وعلا حضرت پیغمبره تسلیه ایدوب بیوردی ولقد
استهزئ برسل من قبلك خدایه قسم که سندن اسبق چوق پیغمبرلره استهزا
اولندی فحاق بالذین سخروا منهم پس انلردن کولوب استهزا ایدنلری قابلدی
ما کانوا به یستهزؤن اول نسنه نك وبالی که انکله استهزا ایدرلردی
قل سیروا فی الارض ثم انظروا کیف کان عاقبة المکذبین یا محمد عذابك
وقوعنی تسلیم ایتمیانلره سویله یرده سیاحت ایدك صکره بعلك پیغمبرلری تکذیب
ایدنلرك صوکی نیجه اولدی قل لمن ما فی السموات والارض سویله کوکلرده
و یرده اولانلر کیمه مخلوق ومملوکدرلر بو سؤالدن مراد انلری الزام ایتمکدر
قل لله سویله حق تعالیه مخلوق ومملوکدرلر بو کلام انلرك جهتندن جوابا ولدی
زیرا هر کسك قتنده مسلمدر که موجوداتی حق تعالی ایجاد ایلدی کتب علی نفسه
الرحمة کندو نفسی اوزره اسرکمکی یازدی یعنی حق تعالی فضل وکرمندن
عاصیلره وتوبه ایدنلره رحمت ایتمکی التزام ایتمشدر لیجمعنکم الی یوم القیمة
البته سزی دوزخلره جمع ایدر لا ریب فیه که قیامت کوننك وقوعنده
شك وشبهه یوقدر الذین خسروا انفسهم شول کیمسه لرکه نفسلرینی تغیدلر

یعنی فطرة اصلیه لرین وعقللرین كه سرمایه لریدی ضایع قیلدیلر فهم لا یؤمنون
انلر ایمانه كلمزلر وله ما سكن فی اللیل والنهار وكیجه وكوندزده آرام ایدنلر كندونه
مخصوصدر وهو السمیع العلیم وكندودر هر ایشدیلن شیئه ایشدیجی هر
معلوم اولان نسنه یه بیلیجی قل اغیر الله اتخذ ولیا سویله تنكریدن اوزكه‌یی
دوست ایدنورم یعنی تنكریدن اوزكه‌یی دوست ایدنم فاطر السموات والارض
كه كوكلری ویری ابتداء ایجاد ایتمشدر وهو یطعم ولا یطعم وكندو رزق ویریجی
ورزق ویرلمز قل انی امرت سویله یا محمد تحقیقا بن مأمور اولمشم كه ان اكون
اول من اسلم انقیاد وطاعت ایدنلرك اولی اولیم ولا تكونن من المشركین
وبكا دینلدی كیم زنهار تنكری یه اورتاق دوتنلرك زمره‌سندن اولمه قل انی
اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم سویله تحقیقا كه بن اولو كونك
اشكنجه‌سندن قورقرم پروردكاره عصیان ایدرسم من یصرف عنه یومئذ
هر كیم اول كونده كندوسندن اشكنجه دفع اولنور فقد رحمه بی شبهه كه حق تعالی انی رحمته
قوشروب اوزرینه انعام ایتدی وذلك الفوز المبین واول عذابدن دوندرلمسی
اشكاره قورتلمقدر وان یمسسك الله بضر واكر حق تعالی سنی برضرر ایله اصابت
ایدر فقر وخسته‌لك كبی فلا كاشف له الا هو بركیمسه انی قالدرمغه قدرتی اولماز
مكر كندوسی قالدرر وان یمسسك بخیر واكر سكا برایولك یتشدررسه صحت وغنا
كبی فهو علی كل شیء قدیر هر نسنه اوزره كندوسی كمال اوزره توانادر یعنی انی
حفظ ایتكه ودوام ویرمكه اوكونه قادردر كه هیچ بركیمسه انی ازالت ایتمكه قدرتی
اولمیه وهو القاهر فوق عباده وكندودر قوللری اوستنه غلبه ایدیجی وهو الحكیم
الخبیر وكندودر تدبیرنده ایشین محكم ایدن قوللرك بتون احوالین
دوستبیلن منقولدر كه قریشك سفهاسی دیدیلر یا محمد سندن اونی یهود
ونصارادن صوردق بزه بوكونه سویلدیلر كه بزده انك ذكری یوقدر ویزانی
بلمزوز پس بزه كوستر بركیمسه كیم خدانك رسولی اولدوغنه شهادت ایده حق تعالی
بو ایتی منزل ایدوب بیوردی قل ای شیء اكبر شهادة سویله شهادتی ایله جهتدن
قنی نسنه زیاده بیوكدر قل الله سویله حق تعالی جله شاهدلردن زیاده بیوكدر
شهید بینی وبینكم اراممزده واراكوزده شهادت ایدن كندودر واوحی الی
هذا القرآن لانذركم به وبو قرآن بكا كوندرلدی تا كه سزی انكله جهنم عذابندن

قورقوده‌یم ومن بلغ ودخی انكله انذار ایده‌یم هر كیم كه قرآن كندویه ایرشدی
عربدن اولسون یا عجمدن ائنكم لتشهدون ان مع الله الهة اخری سزمی شهادت
ایدرسز كه تنكری ایله اوزكه معبودلر وار قل لا اشهد سویله شهادت ایدرم كه كوردم
نسنه‌یه بن شهادت ایتمم قل انما هو اله واحد سویله بوندن اوزكه برنسنه یوقدر كه
او برمعبوددر یعنی سویلیكز او كونه شهادت ایدرسز ولیكن بن اویله شهادت
ایتمم بلكه بویله شهادت ایدرم كه تنكریدن اوزكه عبادته مستحق برمعبود یوقدر
واننی بریء مما تشركون وتحقیقا كه اكا اورتاق دوتدوغكوز نسنه‌لردن بن
بیزارم یعنی اصنامدن الذین آتیناهم الكتاب شول كیمسه‌لركه كندولره كتابی ویردك
یعرفونه كما یعرفون ابناءهم سرورك اتنانی توریة وانجیلده مذكور اولان وصفیله
بیلورلر نته كه اوغوللرین بیلورلر الذین خسروا انفسهم مشركلردن واهل كتابدن
شول كیمسه‌لركه جانلرین اوتوزدیلر فهم لا یؤمنون انلر ایمانه كلمزلر ومن اظلم
ممن افتری علی الله كذبا وكیمدر زیاده ستم صاحبی اول كیمسه‌دن كه تنكری اوزرینه
یلان باغلدی كه سویلدی ملككه قزلریدر وبتلریمز قتنده شفیع اولورلر او
كذب بآیاته یا نشانلرین تصدیق ایتمدی كه قرآنی وسایر معجزاتلرینی ویرسویلدیكه
شعر وسحردر انه لا یفلح الظالمون تحقیقا شان بودر كه ستمكار اولانلر
عذابدن قورتلمزلر ویوم نحشرهم جمیعا ویاد ایت اول كونی كه انلری یعنی كافرلری
ومعبودلرین قوپارروز ثم نقول للذین اشركوا اوندن صكره توبیخ یوزندن انلره سویلرزكه
قنده‌در اورتاقلركوز الذین كنتم تزعمون اول كیمسه‌لركیم انلری تنكری‌یه اورتاق قصد
دیوكمان ایدردكوز ثم لم تكن فتنتهم پس معذرتلری برنسنه اولمدی الا ان قالوا
والله ربنا ما كنا مشركین الا كه دیدیلر پروردكاریمز خدایه قسم كه بز اربابه
شرك دكل ایدك انظر كیف كذبوا علی انفسهم كور نیجه جانلری اوزره یلان
سویلدیلركه یمین ایتدیلركیم بز مشرك دكل ایدك وضل عنهم ما كانوا یفترون
وبتی باغلدوكلری یلان نیجه كندولردن نابود اولدی مرویدر كه بركون
ابوسفیان وعتبه وشیبه وابی بن خلف والنضر وغیرلری مسجد الحرامده
یغلدیلر اول اثناده حضرت صلی الله علیه وسلمك تلاوتنی ایشتدیلر پس
نضره كه كنشته اولانلرك اخبارینه اطلاعی وار ایدی سویلدیلر كه محمدك اوقودوغی
اول خبیث سویلدی كه اوقودوغی بلمم انجق دوداقلرین تحریك ایدركوردم

للذين أشركوا

وكچمشلرك افسانه سين سويلر نيجه كه بعض وقائعده بن سيزه كچمشلرك افسانه سين
سويلرم حق تعالى بو آيتى انزال ايدوب بيوردى وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وكفار قومندن
بر كروه واردر كه قرآنى اوقودوغك محل سمنكده قولاق دوترلر وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ
أَكِنَّةً وكوكللرى اوزره پرده لر قلدق أَنْ يَفْقَهُوهُ تا كه قرآنى فهم ايتميه لر وَفِي
آذَانِهِمْ وَقْرًا ● وقولاقلرينه اغرلق قلدق تا كه آنى ايشتميه لر وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ
واكر معجزه دن كه ايستدكلرى كوره لر لَا يُؤْمِنُوا بِهَا انى تصديق ايتميه لر حَتَّى إِذَا جَاءُوكَ
يُجَادِلُونَكَ برحدده دك كه چون سكا كلورلر سنكله مباحثه ايدرلر وكلرى حالده
يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا كافر اولنلر سويلرلر كه إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ● بو كتاب
برنسنه دكلدر الا كچمشلرك افسانه سى وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وكندولر خلقى قرآنك
اتباعندن منع ايدرلر وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ ونفسلريله اندن اوزاق اولورلر وبر قوله
بو آيت ابو طالب حقنده نازل اولدى پس معنى بويله اولور كه انلر يعنى ابو طالب
واتباعى حضرت محمد المصطفانك ايذاسندن خلقى منع ايدرلر ● وكندولر
اتباعندن اوزاق اولورلر كه رسالتنه تصديق ايتميه لر وَإِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا
أَنْفُسَهُمْ وبو ايشله نابود قيلمزلر الا كندو جانلرين وَمَا يَشْعُرُونَ ● وبيلمزلر كه
بو ضرر كندولره دكر غير كمسنه يه دكن وَلَوْ تَرَى إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ ● وبونلرى
كورسيدك چون آتش اوزرينه دوردمش قيلنورلر برغريب وعجب نسنه كورردك
فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ پس سويلرلر ايكاشكى بز دنيايه دوندرمش قيلنوب وَلَا نُكَذِّبَ
بِآيَاتِ رَبِّنَا پروردكارمزك نشانه لرينه تكذيب ايتميه وك وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ●
واهل ايمان زمره سندن اوليدق بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ بويله دكلدر
دنيايه دوندرلسه لر ايمانه كلوردلر بلكه بوندن اسبق پوشيده قيلدقلرى نسنه
كندولره ظاهر اولدى پس تحسر يوزندن ايمانى آرزو ايدرلر وَلَوْ رُدُّوا
واكر دنيايه دوندرمش قيلنورلرسه لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ البته دونرلردى اول
نسنه يه كيم اندن منع اولنمشلردى وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ● وتحقيقا انلر ايمانه
كلمكلك وعده سنده يالانجيدرلر وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا ودنياده
ديرلر ديكه صاغلق دكلدر الا بو ايقن اولان صاغلغمز وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ● وبز
قبوردن كوندرلمش قيلنمازز وَلَوْ تَرَى إِذْ وُقِفُوا عَلَى رَبِّهِمْ وكورسيدك اول
وقتكه پروردكارلرينك جزاسى اوزره مطلع قيلنورلر قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ ايره

جل وعلا انلره سويلر بعث ونشر درست دكلميدر قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا سويلرلر
پروردكارمز حقيچون كه حشر ونشر درستدر قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ حق تعالى
سويلر پس شكنجه نك چاشنيسن آلك بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ● كچمشده
ايتدوككز كفر سببيله قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ تحقيقا كه اوتوندى
اول كمسنه لر كه تنكرينك كورمكين يعنى حشر ونشرى وروز قيامتى انكار ايدرلر
حَتَّى إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً بو وقته دك كه كندولره قيامت ناكهان
كلدوكده قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَى مَا فَرَّطْنَا فِيهَا ديديلر اى پشيمانلغمز حيوة دنيويه ده
تقصير ايتدوككز نسنه اوزره حاضر اولكه محالك بودر وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ
عَلَى ظُهُورِهِمْ وانلر كناهلرين ارقه لرى اوزره كوتوردولر أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ●
آكاه اولك كيم كوتوردكلرى نسنه يمان نسنه در وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ
ويقين ولان صاغلق برنسنه دكلدر الا اوينمق ويحاصل مشغوللق وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ
لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ والبته صوكنكى سراى پرهيزكارلق ايدنلره يكركدر أَفَلَا تَعْقِلُونَ
پس نيچون تعقل ايتمزسز كه فنقى ايش سيزه يكدر ● كتوردلركه ابو جهل شقى حضرت
سرور كائناته سويلديكه بز سنى يا محمد يالانجى بلمزز وصدق قولك قتمزده محققدر
لكن كتوردوكك شيئى تصديق ايتمزز بو آيت نازل اولدى قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ
الَّذِي يَقُولُونَ تحقيقا كه بز بيلورزكم ديدوكلرى سوز سنى غمناك قيلار فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ
پس انلرك سوزيله معتد اولمه انى حق تعالى يه مفوض قيل زيرا حقيقتده انلر سنى
تكذيب ايتمزلر وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ● وليكن ستمكارلر تنكرينك
آياتين انكار ايدرلر وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وتحقيقا سندن اسبق نيچه پيغمبرلر
تكذيب اولنديلر فَصَبَرُوا عَلَى مَا كُذِّبُوا پس تكذيب اولنمقلرى اوزره صبر ايتديلر
وَأُوذُوا ورنجيده اولنمقلرى اوزره دخى صبر ايتديلر حَتَّى أَتَاهُمْ نَصْرُنَا يارديمز كلدوكى
كلنجه دك وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ونصر ووعد خصوصنده تنكرينك سوزلرينه
دكشديرجى يوقدر وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَإِ الْمُرْسَلِينَ ● وتحقيقا سكا كوندرلمشلرك
خبرندن برمقدار كلدى كه امتلرندن نه زحمتلر چكديلر وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ
واكر سندن بو زيچه مكلفلرين اوزركه آغر اولديسه فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي
الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ پس اكر ايده بيلورسن كه يرده بر دلك يا كوكه بر چقجق
كسنه طلب ايدوب فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ انلره بر معجزه يا كوكك يوقارو سندن

بر معجزه كتوره سن اني ايله ● وبو كلام بوقف بيان ايدركه حضرت صلى الله عليه وسلم
قومينك اسلامي اوزره غايله حريص ايدي كه ايمانه كلمكلريچون قادر اولسيدي
بيرلك الندن باكوكدن يوقاروسندن كتورمكه كتوردردي ولو شاء لجمعهم
على الهدى والله جل وعلا ابستيدي انلري دوغري يوله بولسي اوزره متفق
قيلردي ولكن خواهشي اكا تعلق ايتمدي فلا تكونن من الجاهلين پس اولمايان
شي اوزره حرص ايتمكله بلمزلردن اولمه انما يستجيب الذين يسمعون بوندن
اوزكه برنسنه يوقدركه دعوتكه اجابت ايدر اولكمسه لركه فهم وتامل ايله سوزكي
ايشدرلر اما كفار مقوله سي اولي كيبيدرلركه برشي ايشتمزلر والموتى يبعثهم الله
واولمش ولانلر حق تعالى كندولرين احياء ايدر پس اول زمانكه ايمان كتورمك
فائده سي اولميه حقيقة الحال مطلع قيلنورلر ثم اليه يرجعون ● صكره
مكافات ايچون كندو سمتنه دونرلر وقالوا لولا نزل عليه آية من ربه
وكفار سويلديلر نيچون ايندرلمدي محمدا اوزره پروردكارندن
بر معجزه ايتمدي قل ان الله قادر على ان ينزل آية سويله تحقيقا كه حق تعالى
بر معجزه نك ايندورمسي اوزره توانادر ولكن اكثرهم لا يعلمون ● ولكن
چوقلري بلمزلركه حق سبحانه وتعالى اكا قادردر وما من دابة في الارض وهيچ
بريوزنده حركت ايدر برحيوان يوقدر ولا طائر يطير بجناحيه ونه هواده
قنادي ايله اوچر برقوش الا امم امثالكم الا سزلك كبي جماعتلردر كه احوالي
مضبوط واوزاقلري مقدر اولمشدر ما فرطنا في الكتاب من شيء لوح محفوظده
برنسنه ضائع قيلمدق هرنه كه وجوده كلمليدر جزئي وكلي انده مذكوردر ثم الى ربهم
يحشرون صكره بو امثال پروردكارلري سمتنه جمع اولنورلر تاكه بر بريله
ايدوكي تعدينك قصاصي كندولريچون النه والذين كذبوا بآياتنا وآياتمزي
تصديق ايتميانكمسه لر صم حق سوزني ايشتمكدن صاغردرلر وبكم وتوحيد
خصوصنده سوز سويلمكدن لالدرلر في الظلمات كفر وجهل وعناد قرانلقلرنده
خبط ايدرلر من يشأ الله يضلله تنكري تعالى هركيمك كه اهلكني ايستراني
كمراه ايدر ومن يشأ يجعله على صراط مستقيم ● وهركيمك هدايتني ايسترسه
اني دوغرو يول اوزره قيلر قل ارأيتكم ان اتاكم عذاب الله سويله بكا خبر ويرك
اكر تنكرينك اشكنجه سي سزه كلورسه كه سزدن اسبق ولانلره كلدي او اتتكم
الساعة ياسيزه قيامت واحوالي كلورسه اغير الله تدعون ايا تنكريدن اوزكه بركيمسه
چيغرورسزكه سزدن عذاب ومشقتي دفع ايده ان كنتم صادقين ● اكركرچك
سويليانلر ايدكوزكه بتلر تنكريلردر پس انلري دعا ايدك بل اياه تدعون بو يله
دكلدركه كندوسندن اوزكه بركيمسه چيغيرهسز فيكشف ما تدعون اليه ان
شاء پس ايسرسه دنياده قالدوردركه كندوني انلك قالدورمسن چيغيررسز
اما اخرتده دعالري مستجاب اولمان وتنسون ما تشركون ● واكا اورتاق
دوتدوكوكوز نسنه يي اونودورسز ولقد ارسلنا الى امم من قبلك وتحقيقا
سندن اسبق ولان كروهلره پيغمبرلر كوندوردك فاخذناهم بالبأساء والضراء
پس كوزوتكذيب ايتدوكلري سببيله شدت وفقر وافتلر له كندولرين كرفتار
قيلدق لعلهم يتضرعون ● تاكه بنا نايدوب ايتدوكلري ايشدن توبه
واستغفار ايده لر فلولا اذ جاءهم بأسنا تضرعوا پس نيچون اول وقت كه
عذابمز كندولره كلدي نيا زوتذلل ايتمديلر ● يعني كركدي كه تضرع ايده لر تاكه
عذاب كندولرندن مندفع اوله ولكن قست قلوبهم ولكن كوكلري سخت
اولديكه تضرع ايتمديلر وزين لهم الشيطان ما كانوا يعملون ● وابليس
كندولره اراسته قيلدي اول نسنه يي كه ايشلرلردي يعني تضرع وتذلل
ايتمكدن برشي كندولرين الي قويمدي الا كوكللرينك قساوتي وشيطانك
اغواسيله مغرورا ولمقلري فلما نسوا ما ذكروا به پس چون اونوتدليا ولنسنه يي
كه انكله پند ويرلديلر فتحنا عليهم ابواب كل شيء انواع نعمتدن هرنسنه نك
قابولرين اوزلرينه آچدق حتى اذا فرحوا بما اوتوا تا ويرلدوكلري نسنه ايله
شاد اولنجه اخذناهم بغتة كندولرين ناكهان الدق فاذا هم مبلسون
بلا توقف عذابي مشاهده ايتدوكلرنده انلر پشيمان اولدلر فقطع دابر القوم
الذين ظلموا پس ستم ايدن جماعتك اخري كسلدي يعني دوستلرمزه نصرت ويرلك
كه كفاري جمله قيردلر والحمد لله رب العالمين ● وجمله اوكلكلر خلقك
پروردكاري اولان تنكري يه در كه بو مقوله اشخاصدن يريوزني پاك قيلدي
قل ارأيتم ان اخذ الله سمعكم وابصاركم سويله بكا خبر ويرك تنكري تعالى
ايشتمككوزي وكوزلكوزي آلسه كه صاغرلر وكورلر اولدوكوز وختم
على قلوبكم وكوكللركوزاوزره مهر اورسه كه هيچ برشي فهم ايتميه سز من اله

اول نسنه يي ام

بو معجزه

غير الله يأتيكم به تكريدن اوزكه قنغى معبود سيزه بو مذكورلرى كتورر
انظر كيف نصرف الآيات بونيجه آيتلرى اسلوبدن اسلوبه دوندرورز يعنى
كاه ترغيب وترهيب بابنده سوزى كتورورز وكاه تذكير وتنبيهده ثم هم
يصدفون ● صكره كندولر انلردن اعراض ايدرلر قل أرأيتكم إن أتاكم عذاب الله
سويله بكا خبر ويرك اكر تكرينك اشكنجه سى سيزه كلورسه بغتة ناكهان كه وقوعندن
مقدما ولميه أو جهرة يا آشكاره كه وقوعنه بر علامت اوله هل يهلك
إلا القوم الظالمون ● ستم ايدنلر كروهندن اوزكه بر كيمسه نابود قيلنمازمى وما
نرسل المرسلين إلا مبشرين ومنذرين وبز پيغمبرلرى كوندرمزز الا مؤمنلره
بهشت ايله مژده ويريجى وكافرلره دوزخ ايله قورقيدويجى اولدقلرى حالده
فمن آمن وأصلح پس هر كيمسه كه ايمان كتوره وطاعت ونقوى ايله احوالنى كوزل
ايده فلا خوف عليهم ولا هم يحزنون ● انلرك اوزرلرينه عذابدن قورقو اولمز
ونه كندولر فوت اولان نعمتلردن غمناك اولورلر والذين كذبوا بآياتنا وشول كيمسه لركه
آيتمزى تصديق ايتمديلر يمسهم العذاب بما كانوا يفسقون ● تصديق وطاعت
دائره سندن خارج اولمقلرى سببيله اشكنجه كندولره دكر قل لا أقول لكم عندي
خزائن الله سويله سيزه ديمم كه تكرينك رزق خزينه لرى قتمده در تا كه هر نه
ايسترسم كتوره يم ولا أعلم الغيب ودخى سيزه ديمم كه بن غيبى ولان اشيايى
بيلورم كه هر نه صوردسكز انى سيزه خبر ويره يم ولا أقول لكم إني ملك ودخى
سيزه ديمم كه بن فرشته يم كه قوت ملكيه ايله ايستدوكم نسنه يى اجرا ايده يم
إن أتبع إلا ما يوحى إلي بن بر شيئه پيروى ايتمم الا اول نسنه يه كه بكا ارسال اولنور
قل هل يستوي الأعمى والبصير سويله تمثيل يولندن هيچ كورمين ايله بينا برابر اولورمى يعنى
جاهل وعالم ايله ديولى ايدنن وديولى بولنن ايله هركز يكسان اولمازلر أفلا تتفكرون
● پس نيچون تامل ايتمزسز تا كه حق وباطل آراسنى تميز ايده سز وأنذر به الذين
يخافون وسكا وحى اولنان نسنه ايله قورقوت اول كيمسه لرى كيم قورقرلر أن يحشروا
إلى ربهم كه پروردكارلرى سمتنه جمع اولنه لر ليس لهم من دونه ولي ولا شفيع
اول حالده كه پروردكارلرندن اوزكه كندولره نه بر دوست ونه بر ديلكجى اوله
لعلهم يتقون ● تا كه پرهيزكار اولالر ● اخبارده كلمشدر كه صناديد
قريش حضرت سرور كائناته سويلديلر كه عمار وصهيب وبلال ومقداد كبى

فقيرلرى مجلسكدن دور قلسيدك سكا كلوب ايمان كتورورز ديدك حضرت صلى الله
عليه وسلم بونى ديدكه بن سزه ايمانلرى مجلسمدن دور قيله مم ● ديدلر بيز وارد
قيلدقده وكلدك صوردقده بونلرى بزدن سكا كلدكده انلرغ بزه اشارت ايله كه قالقسونلر
تاكيم قرآنى سندن استماع ايدهلم حضرت صلى الله عليه وسلم بوكا رضا كوسترديكى
حقتعالى بو آيتى نازل ايلدى بيوردى ولا تطرد الذين يدعون ربهم بالغداة
والعشي ومجلسكدن دور قيلمه اول كيمسه لرى كه پروردكارلرينى اخشام و
صباح ذكر ايدرلر يريدون وجهه اول حالده كيم اول دعاده تكرينك رضاسنى
ايسترلر يعنى بندكلرى ذكرده اخلاص ايدوب غيرينه قصد ايتمزلر ما
عليك من حسابهم من شيء انلرك اعماللرى حسابندن اوزركه برنسنه يوقدر
وما من حسابك عليهم من شيء واعماللرك حسابندن اوزرلرينه برنسنه يوقدر
فتطردهم تا كه انلرى دور قيله سن فتكون من الظالمين ● نهيك جوابيدر
يعنى انلرى قومه ستمكارلردن اولورسن وكذلك فتنا بعضهم ببعض وبونكبى
امور دنياده خلقك احوالين مختلف قيلدق امور دينيه ده دخى بر بلوكلرين
بر بلوكلرينه مبتلا قيلدق فقرا وبيچاره لرى ايمانده ايلرو كلمكده اشراف قريشدن اوزرن
تقديم ايلدك ليقولوا أهؤلاء من الله عليهم من بيننا تا كه سويليه لر بونلرمى كه
آرامزدن حقتعالى اوزرلرينه ايمان نعمتيله منت ايتدى أليس الله بأعلم بالشاكرين
● آيا ايزد جل وعلا اسلام نعمتنه معترف اولانلرى زياده بيليجى دكلميدر يعنى
انلرى ايو بيلور پس انلرى ايمان كتورمكه توفيق ايدر كتورديلكه بر جماعت
حضرتك حضورينه كلوب سويلديلر يا رسول الله چوق كناهلر ايلدك ونيجه
نامعقول ايشه مرتكب اولدق توبه واستغفار ايدنز وجهله قيلالم حضرت
صلى الله عليه وسلم انلره جواب ويرمدى انلر عتبه نبويه دن مايوس دوندكلر
اول اثناده حق جل وعلا بو آيتى نازل ايدوب بيوردى وإذا جاءك الذين يؤمنون
بآياتنا وقچن بزم آيتمزى تصديق ايدنلر كروهى سكا كلورلر فقل سلام عليكم سويله
عيوب وآفاتدن قورتلمق وزركونه اولسون كتب ربكم على نفسه الرحمة
پروردكارك ذات با هر الصفاتى اوزرنه رحمت ايتمسينى يازدى ● يعنى
خلقى قبوللا ايتمسان وعذن ايله وعدا ايتدى كه أنه من عمل منكم سوءا بجهالة تحقيقا
شان بودر كه هر كيم سزدن برنانا ديشى ايشلر بلمكله آنوده اولدوغى حالده

ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ پس اول ایشدن صکره پشیمان اولوب رجوع ایده‌ی
وَأَصْلَحَ و ایشنی کوزل قیلدی که بر دخی اول ایشی ایشلمسینك ترکنه عزیمت
ایده فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ● پس جناسی بوکه تنکری کندو بکناهین سزا ایدوب
لطف و احسانه اسرکر وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ و نته‌که بو سوره‌ده اهل کتابك
تفصیل ایتدك مطیع و عاصی و لانلرك حقنده اولان آیاتی تفصیل ایدرز
وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ ● و تاکه کنهکارلرك یولی آشکار اوله یعنی
حق باطلدن ممتاز اوله و منفیحون انی ایدی قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ سویله بی شبهه
کبی منع اولندم کیم پرستش ایده‌یم الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شول کیمسنه‌لرکه
تنکری بیله اورکه عبادت ایدرسیز قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ سویله بن آرزولریکوزه پیروی
اتمم قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا تحقیقا سیزه متابعت ایدرسم کمراه اولورم وَمَا أَنَا
مِنَ الْمُهْتَدِينَ ● و دوغری یولی بولانلردن اولمم قُلْ إِنِّي عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي
سویله بی شبهه کیم بن پروردکاریمك معرفتنده بر آشکاره دلیل اوزره‌یم وَكَذَّبْتُمْ
بِهِ و سیز اول دلیلی تکذیب ایتدکوز مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ قتمده دکلدر
اول نسنه یعنی عذاب که آنك وقوعنی استعجال ایدرسوز إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ عذابك
تعجیل و تاخیرنده فرمان کیمسه‌یه مفوض دکلدر الا تنکری‌یه يَقُصُّ الْحَقَّ دوغری
برخوش بیان ایدر وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ● و بیان ایدنلرك یکرکی کندودر
قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ سویله عذابدن استعجال ایتدوککز نسنه‌نك
وقوعی قدرتمده و الیمده اولسیدی لَقُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ارامزده و اراکوزده
البته ایش تمام قیلنوردی یعنی عذابکزی تعجیل ایدوب سیزی نابود قیلوردم وَاللَّهُ
أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ● و حق سبحانه و تعالی ستم ایدنلری زیاده بیلیجیدر بیلیر
انلره عذابك کلجك وقتی یو بیلور وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ و پوشیده اولان
امورك خزینه‌لری قتنده‌در لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ انی اوزکه کیمسنه انلری بیلمز
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ و دخی بیابانده و دریاده حیوانات و اوزکه‌لرندن
اولان اشیانی بیلور وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا و اغاجدن بر یبراق دوشمز
الا کیم انی بیلور وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ و نه یرك قرانقلرنده دوشن دانه
مراد نمینده دوشن تخمدر وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ و نه بر یاش و نه بر قوری
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ● الا بر آشکاره کتابده مثبتدر و اول علم الله‌در یعنی

قوسی خدایه نمایاندر بیسی علمندن غائب اولمان وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ بِاللَّيْلِ
وکندودر اول پروردکارکه کیجه‌ده سیزی یاتروب محافظه ایدر وَيَعْلَمُ
مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ و کوندزده قزندوغکوز نسنه‌یی بیلور ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ
صکره کوندزده سیزی کوندورر لِيُقْضَى أَجَلٌ مُسَمًّى تاکه معین اولان مدت
تمام اوله ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ صکره دونمککوز کندو سمتنه‌در ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ● پس ایشلدککوز نسنه‌لردن سیزی خبردار ایدر
وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ و قوللرینك اوستنه غلبه ایدن کندودر وَيُرْسِلُ
عَلَيْكُمْ حَفَظَةً و اعماللکوز اوزره نکهبانلق ایدن فرشته‌لر کوندورر
حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تاکه بریکوزه اولم کلدکده تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا بزم
فرشته‌لریمز آنك روحین قبض ایدرلر وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ● و ارواحی قبض
ایتمکده انلر تقصیر ایدوب تاخیر ایتمزلر ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ صکره
امورلرینه متولی اولوب دوغرولغله حکم ایدن تنکری تعالینك جانبنه
دوندرلیلورلر أَلَا لَهُ الْحُكْمُ آکاه اولك که اول کونده فرمان کندو ذاتنه
مخصوصدر وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ● و کندودر حساب ایدیجیلرك تیزرکی
قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ سویله کیمدر بیابانك و دریانك
قرانقلقلرندن سیزی قورترر تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً اول حالده کیم آشکارا
و کیزلی کندوبی چاغررسز لَئِنْ أَنْجَانَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ●
سویلرسز اکر بیزی بو محنت و زحمتدن قورترورسه البته نجاتك نعمتی اوزره
شکر ایدنلردن اولورز قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا سویله ایزد عز و جل
اول محنتلردن سیزی قورترر وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ و هر غمدن دخی ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ
صکره سز شرك ایتمکه رجوع ایدرسز قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَى أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ
عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ سویله حق تعالی انك اوزره توانادر که اوستکوزدن
بر شکنجه اوزریکوزه یوللیه نته‌که قوم نوح و قوم لوط و اصحاب فیل
اوزره یوللدی أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ یا ایاقلریکوز التندن نته‌که فرعونی اغراق
ایتدی و قارونی یره کیچردی أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا یا سیزی کروه کروه قارشدرر
که هر بر کروه بر شیء آرزو ایده که اوبر کروه ایتمیه پس بونلرده آتش فتنه
شعله‌لنوب وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ و بر مقداریکوزه بر مقداریکوزك

ربع واللين داندوردر انظر كيف نصرف الآيات بق نيجه آيتلری وعد ووعیدله
دوندوروروز یعنی کاه ترغیبی اشعار ایدن وکاه ترهیبی افاده ایدن کلاملر
ایراد ایدرز لعلهم یفقهون ۝ تاکه تأمل ایدوب بیله لر وكذب به
قومك وطائفه ك یعنی قریش عذابك وقوعنی تکذیب ایتدیلر وهو الحق
وحال بو که انك واقع اولمسی درستدر قل لست علیكم بوكیل ۝ سویله بن اوزریکزه
نگهبان دکلم که انك تکذیبندن سیزی منع ایده یم لكل نبإ مستقر هر بر
خبره یعنی عذابك اخبارینه بر معین وقت واردر وسوف تعلمون ۝ ویقین اوله
که انی بیله سز واذا رأیت الذین یخوضون فی آیاتنا وقچن کوردك اول کیمسه لری که
آیاتمزده یعنی قرآن شاننده استهزا وطعن ایله کفتکو ایدرلر فاعرض عنهم
انلردن یوز چویر حتی یخوضوا فی حدیث غیره بر وقته دکین که انلر اوزکه بر
سوزه باشلیه لر واما ینسینك الشیطان واکر اعراض ایتمکه ابلیس شوقیکا
اونتدورور فلا تقعد بعد الذكری مع القوم الظالمین ۝ پس نهی نك
خاطریکه کلدکدنصکره ستمکارلر اولان کروه ایله اوتورمه ۝ وبو مقامده
خطاب حضرت پیغمبره در لیکن مراد امتدر مرویدرکه قچن بو آیت نازل اولدی
اهل اسلام سویلدیلر اکر کفار قرآن عظیم الشانه هر استهزا ایتدکلرنده قالقوب
انلری کورکه مسجد الحرامده نه اوتوره بلورز ونه طواف ایده بلورز بو آیت نازل اولدیکه
وما علی الذین یتقون من حسابهم من شیء وپرهیزکار اولانلره اوزره اربابِ
خوضك اثمندن بر نسنه لازم کلماز ولكن ذكری ولکن اونلره بند ایتمك و
سوز لرندن برکراهیت کوسترمك اوزرلرینه لازمدر لعلهم یتقون ۝
شاید انلر حیا ایدوب استهزا ایتمکدن اجتناب ایده لر وذر الذین اتخذوا
دینهم لعبا ولهوا وبراق اول کیمسه لری که دینلرینی اوینجق وقایدوسز
ایش ایدندیلر وغرتهم الحیوة الدنیا ویقین اولان صاغلق کندولرینی الدتدی
وذكر به ان تبسل نفس بما كسبت وقرآنله پندویر تا که برجان قزندوغی
نسنه سببیله هلاکه تسلیم اولنمیه لیس لها من دون الله ولی ولا شفیع
اول حالده که انك ایچون اوزکه نه بر دوست ونه بر دیلکجی اوله که شفاعت
کندوسندن مدافعه ایلیه وان تعدل كل عدل لا یؤخذ منها وعذابندن قورتلق
ایچون هر فدا اولنمجق نسنه یی فدا ایدرسه کندوسندن النماز اولئك الذین ابسلوا

بما كسبوا اول کروه شول کیمسه لردر که قزندوقلری یمان اعمال سببیله عذابه
تسلیم اولندیلر لهم شراب من حمیم وعذاب الیم قینمش صودن ایچمك
و دردلی اشکنجه انلرهدر بما كانوا یكفرون ۝ کافر اولدقلری سببیله قل
اندعوا من دون الله ما لا ینفعنا ولا یضرنا سویله تکری نك عبادتندن
تجاوز ایدوب سود وزیانمزه قدرتی اولمیانلرنسنه یه عبادت می ایده رز ونرد
علی اعقابنا بعد اذ هدینا الله وحق تعالی بزه دوغری یوله کوستردکدن
صکره اوکچه لرمز اوزره دوندریلورمیز یعنی تکری نك عبادتن ترك ونردینی
اسلامدن ارتدادی قبول ایدرمیز كالذی استهوته الشیاطین فی الارض
شول کیمسه کبی که جنلك اشقیاسی کندوبی عمارتدن اولان صحرایه کوتوروب
حیران یولدن آزمش سرکردان اولدی یعنی ضال اوله له اصحاب یدعونه الی الهدی
ائتنا اول کیمسه یه یولداشلری وارایدی دوغری یوله دعوت ایدوب
دیرلر بزه کل معناسی تشبیه بودرکه اول کیمسه که والعیاذ بالله مرتد
اولور اول کیمسه یه که مشابهه دکیم کاربان خلقی که مؤمنلردر آنی دوغری
یوله که شرع یولیدر چیغیررلر ۝ وغول آنی ضلالت صحراسنه چکورلر
یولداشلری نه دونرسه دعوتلرینه داخل اولوب قورتیلور واکرانلره
موافقت ایدوب کیدر کفرندن نتقا اوزره اولور قل ان هدی الله هو
الهدی سویله تحقیقا تکری نك یولی کوستردیکی که اسلامدر یول کوسترملك
اودر وامرنا لنسلم لرب العالمین ۝ ودخی سویله انکله امر اولندق
تاکه خلقلرك پروردکارینه اطاعت ایده رز وان اقیموا الصلوة ودخی بزه
فرمان اولندیکه نمازی قیلك واتقوه وانلری اهمال ایتمکده تکری دن
خوف ایدك وهو الذی الیه تحشرون ۝ واو اول خدادرکه کندو قتنه
جمع اولنورسز وهو الذی خلق السموات والارض بالحق واو اول پروردکاردر
دکه کوکلری ویری دوغرولق وحکمتله متصف اولدوغی حالده یرتدی
ویوم یقول كن فیكون ۝ قوله الحق دوغرولغله متصف اولان سوزی
کائن اولدی اول کونده که هر نسنه یه سویلیه اول پس اول نسنه اولور وله الملك
یوم ینفخ فی الصور ویادشاهلق کناویره در اول کونده که صورده
او فورلیور عالم الغیب والشهادة پوشیده واشکاره اولانی بیلن

یعنی عالم ملکوتی و ملکی بیلن کندودر وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ● وایشلدوکی
نسنه ده درست حکم ایدیجی خبیر و طلی ولان امورده کما ینبغی دانا الآن
کندودر وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ آزَرَ ویاده کتور چون ابراهیم علیه السلام
پدری آزره سویلدی أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا آلِهَةً آیا بتلری تنکریلر ایدنورسن
إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ● تحقیقا کربن سنی و جماعتکی بر هویدا
آزغونلقده کورورم وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وکوکلر و یرلک عجایب و بدایعلرین حضرت ابراهیمه کوستردن نته کم انلرک
آزغونلقلرین کندویه نمایان ایلدك وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ● وتا که ارباب
یقیندن اوله انی بوکونه ایلدك فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا پس چون اورتدی
کیجه کاوب قرنلق اولدی بر یلدز کوردی یعنی حضرت ابراهیم بالغ اولدی
اول یا بلوغ وقتنده بوکونه کوکلر و یرلک عجایبنی کوستردك که چون زهره
یا مشتری اولان یلدزی کوردی حقیقة الحال واقف اولمغیچون یا قومنی
الزام اتمکیچون قَالَ هَذَا رَبِّي سویلدی پروردکارم بودر فَلَمَّا أَفَلَ
قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ ● پس اول وقتکه باتدی سویلدی بن باتنلری سیومم
پس نیجه انلره قوللق ایده یم فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا پس چون آیی بتدا طلوع ایتمش
کوردی قَالَ هَذَا رَبِّي دیدی بی شبهه پروردکارم بودر فَلَمَّا أَفَلَ پس غایب
اولدقده قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي دیدی بی شبهه پروردکارم بکا دوغری
یولی کوسترمزسه لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ● البته آزغون اولان
کروهدن اولورم فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً بعده که کونشی فقدن چیقمش
کوردی قَالَ هَذَا رَبِّي دیدی آیا پروردکارم بودر هَذَا أَكْبَرُ جرمده
و دوشنلکده بو انلردن بیوکدر فَلَمَّا أَفَلَتْ پس چونکه باتدی و کندویه
علامات حدوث و مخلوقیتلری ظاهر اولدی قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ
مِمَّا تُشْرِكُونَ ● سویلدی ای بنم جماعتم تحقیقا که تنکریلره اورتاق
قیلدوغکز نسنه لردن بن بیزارم إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ بی شبهه که بن یوزمی کوکلر و یری عدمدن ایجاد ایدن پروردکاره
جمله سنه متوجه قیلدم حَنِيفًا باطلدن و لان دینلردن دین حقه مائل اولدوغم
حالده وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ● و بن شرك ایدیجیلردن دکلم وَحَاجَّهُ

قَوْمُهُ و قبیله سی ایدوکی توحید خصوصنده کندو بیله خصومت ایتدی قَالَ
أَتُحَاجُّونِّي فِي اللَّهِ دیدی آیا انکرینك وحدانیتی خصوصنده بنمله مجادله
ایدرسز وَقَدْ هَدَانِ وحال بو که بکا دوغری یولی کوستردی وَلَا أَخَافُ مَا
تُشْرِكُونَ بِهِ و برقنده معبودلرکزدن قورقمم زیرا انلر بکا ضرر ایتمکه
قادر دکلدر إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا مکر اول وقتکه پروردکارم بعضی
انلرك سمتندن بکا ضرر اصابت ایده وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا خداوندم علم
جهتندن هر نسنه یی صیغوب اکا احاطه ایلدی أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ● پس
نیچون پند آلوب قادری عاجزدن تمییز ایتمزسز وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ
و نیجه شرك ایدوککز نسنه دن قورقم وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ
بِاللَّهِ وسز قورقمزسز که خدایا اورتاق قیلدوککز مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا
اول نسنه یی که شریك اولدوغنا و زیکزه بر کتاب ایندرمدی فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ
أَحَقُّ بِالْأَمْنِ پس مشرك و موحدلردن قنقی کروه امین اولمغه سزاوار در
پس بکا جواب ویرك إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ● بیلکی صاحبی اولدوکزسه کیمه
قورقتی لازمدر الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ شول کیمسه لر که
ایمانه کلوب ایمانلرین شرکله قاریشدرمدیلر أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ اولکروه
ظلمدن للتبس ایتمدیلر دوزخده خلود ایتمکدن امینلر کندولره در وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ● و کندولر دوغری یولی بولمشلردر وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا
إِبْرَاهِيمَ و مذکور اولان استدلاللر بنم دلیل و برهانمزدر که حضرت
ابراهیمی اکا ارشاد ایلدك عَلَى قَوْمِهِ محذوفه متعلقدر یعنی بو استدلالی
حضرت ابراهیمه ویردك تا که قومی اوزره احتجاج ایلیه نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ
مَنْ نَشَاءُ علم و حکمتده ایستدوکمز کیمسه یی پایه لر قالدررز إِنَّ رَبَّكَ
حَكِيمٌ عَلِيمٌ ● بی شبهه کیم پروردکارك قوللرینك مرتبه سین بلند
و پست قیلمده درست حکم ایدیجیدر اکا مستحق ولانی بیلور
وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ و حضرت ابراهیمه اسحاق نام اوغول
و یعقوب نام بر نبیره باغشلدك كُلًّا هَدَيْنَا انلرك هر برینه دوغری یولی
کوستردك وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ و حضرت ابراهیم وجوده کلمزدن اول
نوح پیغمبره دوغری یولی کوستردك وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ و دخی حضرت ابراهیمك

نسلندن داود وسليمان وايوب ويوسف وموسى وهرون بو مذكور
اولان پيغمبرلری مهتدی قيلدق وكذلك نجزي المحسنين ۞ ونته كه حضرت
ابراهيم واولادنه كوزل مرتبه لر ويردك ايولك دخی اكا كوره ويرورز
وزكريا ويحيى وعيسى والياس ودخی حضرت ابراهيمك نسلندن بو طائفه
حقه يتشدرن طريقی واضح كوسترديك كل من الصالحين ۞ هر بری كوزل
كيمسه لرك زمره سندندر واسمعيل واليسع ويونس ولوطا ودخی انلرك
ذريتيندن بو جليل القدر اولانلر مقصدا علا يه ايصال ايدن سبيلی كوستردك
وكلا فضلنا على العالمين ۞ وهر برين خلق اوزره تفضيل ايلدك ومن آبائهم
وذرياتهم واخوانهم وبو پيغمبرلرك بعض پدرلرين وبعض نسللرين وبعض
قرنداشلرين دخی مهدی قيلدق واجتبيناهم واول پيغمبرلری عالميندن انتخاب
ايلدك وهديناهم الى صراط مستقيم ۞ وانلری بر معتدل يوله ارشاد
ايلدك ذلك اول دين كه پيغمبرلر انكله مهتدی اولديلر هدى الله يهدي به من يشاء
من عباده تنكريه منسوب اولان دين دركه قوللرندن ديلدوكی كيمسه يی انكله
يول كوسترر ولو اشركوا لحبط عنهم ما كانوا يعملون ۞ وبو علو شأنله پيغمبرلر
خدايه اورتاق دوتسه لر البته ايشلدوكلری نسنه نك ثوابی كيدوب انلردن نابود
اولوب باطل اولوردی اولئك الذين آتيناهم الكتاب والحكم والنبوة اول كروه كه
انبيادرلر شول كيمسه لردركيم كندولره كتابی وحقك مقتضاسيله امورك فصل
ايتمسی وپيغمبرلكی ويردك فان يكفر بها هؤلاء پس اكر كتاب وحكم ونبوته
بونكر و يعنی قريش كفر ايدرلر فقد وكلنا بها قوما ليسوا بها بكافرين ۞ بی شبهه
كيم انلرك اداء حقوقنه بر كروهی اصم ليوب مهيا قيلدق كه انلر كافر دكلدرلر
وانلر مذكور اولان انبيا واتباعلريدر اولئك الذين هدى الله فبهداهم
اقتده انلر اول كيمسه لردركيم تنكری كندولری دوغرو يول كوستردی بس انلرك
يولنه متابعت ايله يعنی توحيد واصول دينده انلره موافق اول قل لا اسئلكم
عليه اجرا سويله احكامی تبليغ ايتمك اوزره سيزدن اجرت طلب ايتمم
ان هو الا ذكرى للعالمين ۞ احكامی ايصال ايتمك هيچ برنسنه دكلدر الا
خلقه بر پند ونصيحت وما قدروا الله حق قدره ويهود تنكريه ذاتنه لايق
اولان درست تعظيمی اثبات ايتمديلر اذ قالوا ما انزل الله على بشر من شيء

الذين

يعنى ديديلر حق تعالى انسان مقوله سنه اوزره برنسنه ايندرمدی قل من انزل
الكتاب الذي جاء به موسى سويله حضرت موسى عليه السلام كتوردوكی
كتابی كيم ايندوردی نورا وهدى للناس خلقه ايشق ودوغرو يول كوسترجی
اولدوغی حالده تجعلونه قراطيس تبدونها اول كتابی طومارلر وصحيفه لر
قيلورسكز انلری اشكارا ايدرسز وتخفون كثيرا وانك چوق نسنه سين كيزلرسز
يعنی توراتدن خواهشكزه موافق اولان نسنه يی صحيفه لرده يازوب خلقه
آشكارا ايدرسز واكثرينی كه طبعكزه موافق دكلدر صاقلرسز وعلمتم
ما لم تعلموا انتم ولا آباؤكم ودخی حضرت محمد المصطفی نك لسانی اوزره
اوكرتلمش قيلندكز اول نسنه يی كه آنی نه سز بيلوردكز ونه پدرلركز يعنی
قرآن عظيم الشان توراتده اولميان نسنه يی سزه بيلدوردی وانده مشكل
اولان اشيايی بيان ايلدی قل الله سويله يا محمد جواب بودر كه موسى كتوردوكی
كتابی تنكری تعالی ايندردی ثم ذرهم في خوضهم يلعبون ۞ صكره اباطيل
حرافاتلرين اويناولدقلری حالده كندولرين بوراق وهذا كتاب وبو بر كتابدر كه
انزلناه كه كندوسنی ايندوردك مبارك چوق نفعلو وفائده لو مصدق الذي
بين يديه ايلروسنده اولانی يعنی تورات ياسائر كتب سماويه يی تصديق ايدیجی
ولتنذر ام القرى واول كتابی ايندوردك تا كه مكه اهاليسنی قورقودرسن
ومن حولها وچوره سنده اولان كيمسنه لری دخی يعنی مشرق ومغرب خلقنی والذين
يؤمنون بالآخرة واوبر جهانك وجودنه تصديق ايدنلر يؤمنون به بو كتابك
حقلوغنه ايناتورلر وهم على صلاتهم يحافظون ۞ وانلر نمازلری اوزره
محافظه ايدرلر زيرا نماز ايمانك نشانه سی ودينك ديركيدر ومن اظلم
ممن افترى على الله كذبا وكيمدر زياده ستم صاحبی اول كيمسه دن كه تنكری
تعالی اوزره يلان باغلدی او قال اوحي الي ولم يوح اليه شيء يا سويليه كه بكا
وحی اولندی وحال بوكه كندويه برنسنه وحی اولنمدی يعنی دعا ايدكه
تنكريدن كندويه فرشته خبر كتوردی ونفس الامرده اوله اوليه بو آيتك سبب
نزولی بو ايدی كه ديوان نبوتك كاتبی اولان عبد الله بن سعد اولدم كه حضرت
صلى الله عليه وسلم اكا فرمان ايلدی كه ولقد خلقنا الانسان من سلالة
من طين ۞ آيتی يازه پس يازمسنه شروع ايلدی حتى ثم انشأناه خلقا آخر

محلّنه واصل اولدی انسانك خلقتندن واقع اولان اطوار مختلفه دن تعجب
ایدوب لسانی اوزره فتبارك الله احسن الخالقین ۞ کلماتی جاری اولدی
سرور کائنات اکا سویلدی یوقیازکه بو کونه نازل اولدی عبد الله
بوندن شك ایدوب ایدوب سویلدی محمد المصطفی بو سوزده صادق
ایسه بنم اوزریمه دخی وحی نازل اولدی و اکر کاذب ایسه بن دخی انك
کبی سویلمش اولدم ومن قال سأنزل مثل ما انزل الله ودخی کیمدر ظالم اول
کیمسه دنکه سویلر یقین اوله کیم تکری ایندوردوکی نسنه کبی ایندورورم
نته که بعض اهل شرك سویلردی ایستسیدك کلام مجید کبی سوزم سویلردك
ولو تری اذ الظالمون فی غمرات الموت وسندن کورمك صادر اولسیدی
اولدم که ستمکارلر اولمك شدتلرنده اولورلر والملائكة باسطوا ایدیهم
وارواحلرین قبض ایتمك ایچون عذاب فرشته لری اللرین آچمشلر اخرجوا انفسكم
تعنیف ایچون انلره سویلرلر جانلریکزی ابدانکوزدن چیقارك الیوم تجزون
عذاب الهون بوکون خوار ایدیجی اشکنجه ایله مکافات اولنورسز بما کنتم تقولون
علی الله غیر الحق اول سبیله که تکری تعالی اوزره درست اولمیان نسنه یی اطلاق
ایدردکوز وکنتم عن آیاته تستکبرون ۞ ونشانلرك اتباعندن سرفرولك
ایدوب تعظیم ایتمزدکوز ولقد جئتمونا فرادی وبی شك کیم حساب ایچون بیمتمع
اموال واولاددن مجرّد اولدوغکوز حالده کلدوکوز کما خلقناکم اول مرّة نته که
اول کرّه یعنی انا قارننده سیزی یرتدق وترکتم ما خوّلناکم وراء ظهورکم
وبیزم احسان ایتدوکمز نسنه یی ارقه لریکوزده اکسه سنده بوراقدیکوز که ایچندن
برنسنه صدقه ایله الیوکوندورمدیکوز وما نری معکم شفعاءکم وبو کلدیکوز
سزکله کورمزز الذین زعمتم انهم فیکم شرکاء اول کیمسه لرکه ربوبیتکوزده
اورتاق اولدقلرین کمان ایدردکوز یعنی ربوبیت واستحقاق عبادتده تکری تعالیه
انلری اورتاق دوتردکوز لقد تقطّع بینکم خدایه قسم که ارالریکوزده کسلمك واقع
اولدی وضلّ عنکم ما کنتم تزعمون ۞ وسیزدن ضایع اولدی اول نسنه لرکه
شفیع اولدوقلرین کمان ایدردکوز ان الله فالق الحب والنوی تحقیقا که
حق جلّ وعلا دانه یی وچکردکی ایریجیدر تاکه نباتات واغجلر پیدا اوله یخرج
الحی من المیت صاغی اولیدن چیقریدورر یعنی نشو ونما ایله حیات صاحبی اولان

نباتات واغجلری نشو ونما سز اولان دانه وچکردکدن پیدا ایدر ومخرج المیت
من الحی واولیدی زنده دن چیقریدوریجیدر یعنی دانه وچکردکی نباتات واغجلردن
حاصل قیلور ذلکم الله اولدر احیا واماته ایدن ایزد ذو الجلال الدر فانّی تؤفکون
۞ پس نیچون عبادتندن یوز چویروب غیر کیمسنه یی معبود ایدرسز فالق
الاصباح کیجه قرانغلقندن صبحی آیرن کندوسیدر وجعل اللیل سکنا وحرکاتدن
تعبدن کیجه یی خلق ایچون آرامگاه قیلدی والشمس والقمر حسبانا وکونش ایله آیی
صایمغه نشانلری قیلدی یعنی انلری ادوار مختلفه اوزره متحرك قیلدی تاکه
شهور وسنین انلرله محسوب اوله ذلك تقدیر العزیز اول وجه معلوم اوزره
انلری حرکت ایتدورمك هر نسنه اوزره غالب اولان پادشاهك تقدیریدر
العلیم ۞ کیفیت تدبیرلرین درست بیلن وهو الذی جعل لكم النجوم
واول قادر اول پروردکاردر که سیزکیچون یلدزلری یراتدی لتهتدوا بها فی ظلمات
البر والبحر تاکه انلرله بیابان ودریانك قرانغلقنده دوغری یولی بوله سز
قد فصّلنا الآیات لقوم یعلمون ۞ بی شبهه نشانلری روشن وبرهن
قیلدق بر کروهه که بیلکی صاحبی دیرلر زیرا انلرله اول کروه منتفع اولورلر
وهو الذی انشأکم من نفس واحدة وکندودر اول خدای متعال که جانلرله
سیزی ایجاد ایتدی فمستقر ومستودع پس سیزه بر یوزنده بر قرارگاه
ویر ایچنده بر مکان ودیعت وار قد فصّلنا الآیات بی شك که وحدانیتك
دلائللرینی بیان ایتدك لقوم یفقهون ۞ بر کروهه که تفکّر ایدوب اکلرلر
وهو الذی انزل من السماء ماء واودر اول پروردکار که کوکدن جهندن
صو ایندوردی فاخرجنا به نبات کل شیء پس انکله هر نسنه نك بتنی
چیقردك بو معنای مجمل ذکر اولندی بعده تفصیل ایدوب بیوردی فاخرجنا
منه خضرا پس اول نباتدن بر یاشل نسنه چیقردك نخرج منه اول یاشل
نسنه دن چیقرده ورز حبّا متراکبا قات قات اولمش دانه یعنی بغدای خوشه سی
ومن النخل ودخی انکله خرما مقوله سندن بر خرما چیقردك که من طلعها
قنوان دانیة شکوفه سندن بیری بیرینه یقین صالقملر وجنات من اعناب
ودخی انکله چیقردك اوزوملردن باغلر والزیتون والرمان ودخی انکله
زیتون ونار چیقردك مشتبها وغیر متشابه اول حالده که اول میوه لرك

بر مقداری بری برینه بکزر و بر مقداری بری برینه بکزمز انظروا الى ثمره اذا اثمر
هر اغاجک میوه سنه بقک چقن میوه سین اخراج ایدر نیجه اوقات
اخراج ایدکه قابل انتفاع دکلدر وینعه وپیشمسنه بقک نیجه منفعتلی
وخوش مزه و ایری اولور ان فی ذلکم لآیات لقوم یؤمنون ۞
تحقیقا که بو مذکور اولان اشیاده قادر حکیمک وجود و وحدانیتی اوزره
دلیللر وار برکروهه که ایمان کتوررلر وجعلوا لله شرکاء الجن وبو
اشکار دلیللردن صکره شیاطینی خدایه اورتاق قیلدیلر وانلر مجوس
طایفه سیدرکه سویلدیلر شیطان مقوله سی تنکری یا اورتاق قادردرلر
بو وجهله که خیر قسمنی تنکری ایجاد ایدر و اکا یزدان دیرلر ایدی وشر
قسمنی شیطان و اکا اهرمن دیرلر ایدی وخلقهم وحالبوکه حق
تعالی کندولرینی یرتدی وخرقوا له بنین وبنات وایزد ذو الجلاله اوغوللر
وقیزلر نسبت ایدوب افترا ایتدیلرکه یهود سویلدیلر عزیر تنکرینک اوغلیدر
ونصاری دیدیلر مسیح انک اوغلیدر و عرب دیدیلر ملکلر تنکرینک
قیزلریدر بغیر علم حقیقة الحال بیلمکلری یوغیکن سبحانه وتعالى عما
یصفون ۞ وصف ایلدوکلری اشیادن خدای ذو الجلال منزهدر
وبوجه لمنشدر بدیع السموات والارض کوکلری و یری اختراع ایدن کیمسه در
انى یكون له ولد نیجه اکا اوشاق اولور ولم تکن له صاحبة وحالبوکه
اکا قاری یوقایکه اندن اوشاق کندویه حاصل اوله وخلق كل شیء
و هر نسنه یی کندوسی یرتدی و خالقه اولان مخلوق مشابه اولمامغله اکا
اوغول اوله وهو بكل شیء علیم ۞ و هر نسنه نک حقیقتنه درایت
دانا اولان کندوسیدر و هیچ برکیمسه علمده بو مرتبه یه نائل اولمیه
پس اکا برمثل بولنماز و بر کیمسه نک که مثل و مانندی اولمیه اکا اوغول
و صاحبه اولمق محالدر ذلکم الله ربکم اول صفاتیله موصوف اولان
تنکری پروردکاریکزدر لا اله الا هو اندن اوزکه عبادته مستحق بر معبود
یوقدر خالق كل شیء هر نسنه یی ایجاد ایدن کندودر فاعبدوه پس
اکا قوللق ایدک وهو على كل شیء وكيل ۞ و کندوسی هر نسنه اوزرنه
نکهبان و مستولیدر لا تدرکه الابصار کوزلر اکا احاطه ایتمز وهو

یدرك الابصار و علمی کوزلره احاطه ایلدر وهو اللطیف الخبیر ۞ وکوزل
ایش صاحبی اولوب خلقک اسرارینه مطلع اولان کندوسیدر قد جاءکم
بصائر من ربکم تحقیقا که پروردکاریکزدن سیزه اشکار دلیللر کلدی
فمن ابصر پس هرکیم حقی کوروب اکا ایمان کتوردی فلنفسه کندو جانیچون
انی کورمش اولدی زیرا انک نفعی کندویه دوندی ومن عمی فعلیها و هرکیم حقی
کورمکدن کور اولوب کمراه اولدی انک وبالی اوزرینه اولور وما انا علیکم
بحفیظ ۞ وبن اوزریکزه نکهبان دکلم بو کلام حضرت پیغمبرک لسانی
اوزره در یعنی پیغمبر خلق اوزره نکهبان کوندرلدی که انلرک اعمالنی
محافظه ایدوب مکافاتلرین ایده زیرا بو حال خدای ذو الجلاله مخصوصدر
انجق پیغمبر اولان وجود شریف خلقه انذار ایتمک ایچون کلدی وکذلک نصرف
الآیات ونته که کچمش ایتلری تصریف ایلدک آیات قرآنیه یی خوفدن
رجایه و وعددن وعیده تبدیل ایدرز ولیقولوا درست وبو تصریفی ایلدک
تاکه کفار سویلیه لر محمد المصطفى اهل کتابدن بونده درس آلدی ولنبینه لقوم
یعلمون ۞ وتاکه قرآنی اشکار ایدرز برکروهه که بیلورلر زیرا انلر انتفاع
ایدن انلردر اتبع ما اوحی الیك من ربك پروردکاریکدن سکا کوندرلن
نسنه یه پیرولک ایله لا اله الا هو اندن غیری عبادته مستحق بر معبود یوقدر
واعرض عن المشركين ۞ وتنکری ایله اورتاق قیلنلردن یوز چویر سوزلرینه التفات
ایتمه ولو شاء الله ما اشرکوا وخدای ذو الجلال استیدی انلر شرك
ایتمزلردی وما جعلناك علیهم حفیظا وسنی کفاره اوزره نکهبان قیلمدق
وما انت علیهم بوكيل ۞ وسن انلر اوزرینه وکیل دکلسن یعنی انلرک ایشلری
سکا اصمرلنمشدر ۞ مرویدرکه اهل اسلام کفارک بتلرینه طعن ایدرلردی
پس کفار سویلدیلر بزم معبودلریمزک طعنندن وازکچمزسنز بو قسه معبودیکزی
هجا ایدرز حق تعالی بو ایتی نزل ایدوب بیوردی ولا تسبوا الذین یدعون
من دون الله واهل شرک تنکریدن اوزکه عبادت ایلدوکلری نسنه لری
بدصفا للریله ذکر ایتمکوز فیسبوا الله عدوا بغیر علم که انلر حقدن باطله
تجاوز ایدوب بیلمکسزین اولدقلری حالده خدای ذو الجلالی ناسزا اولان
اشیا ایله ذکر ایدرلر ۞ یعنی کفره نک بتلرینی سوکمکی سزلرک معبودیکزک سوکلمسنه

سبب اولور پس انلردن احتراز ایدك تاکه انلر احترازن ایده لر ❁ و بو آیت کریمه دن فهم اولنور که بعض طاعتك ایشلمسندن بر معصیت پیدا اولورسه کاهو طاعتك ثوابندن زیاده در اول طاعتك ترکی اولیدر لازمدر كَذَٰلِكَ نته که کافرلرك نظرنده عمللرین مستحسن قیلدق زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ هر بر کروه ایچون کندو ایشلرین مستحسن قیلدق ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرْجِعُهُمْ صکره دونمکلری پروردکارلری جنابنه در فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❁ پس محاسبه و مکافات ایله ایشلدوکلری نسنه دن کندولرینی آکاه ایدر وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ و ایزد ذوالجلاله قسم ایندیلر قسملرینك اشدی که لَئِن جَاءَتْهُمْ آيَةٌ ایستدوکلری معجزه لردن بر معجزه کندولره کلورسه لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا البته آکا ایمان کتورهلر قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ سویله بو ندن غیری بر نسنه یوقدر که بو نشانلری تنکری قتنده در بنم المده دکل که ایستدوکوز نسنه یی سزه کتورهیم وَمَا يُشْعِرُكُمْ و سزه ای مؤمنلر نه بیلدوردر که أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ❁ اول معجزه کلدکن انلر ایمانه کلمزلر یعنی سز بلمزسز که معجزه کلنجه انلر ایمانه کلمزلر پس انلرك خواهشلرینه کوره معجزه کلسنی ایسترسکوز معذورسز وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ و سزه نه بیلدوردر که معجزه کلدکده دوغرولغی بیلمکدن و کورمکدن کوکللرین و کوزلرین دوندوررز یعنی طریق حق سلوکنه کندولرین هدایت ایتمزز پس اول معجزه یه تصدیق ایتمزلر كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ نته که ایلکی کز آیاتدن منزل اولان نسنه یه تصدیق ایتمدیلر وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ❁ و کرا هلککلرنده سرکشته و حیران کندولرین بوراقورز وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ و تحقیقا بز کندولره فرشته لری ایندورسیدك نته که دیرلردی لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ و اولیلر کندولره سویلسیدی نته که اقتراح ایدوب سویلرلردی فَأْتُوا بِآبَائِنَا وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا و هر نسنه یی کروه کروه اوزرلرینه جمع ایتسیدك تاکه خدانك وحدانیتنه و پیغمبرك رسالتنه شهادت ایدهلر مَّا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا اولمازدیکه بونلر ایمان کتورهلر إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ مکر تنکری تعالی ایستیه یعنی هیچ بر حالده انلردن ایمان نصادر اولمازدی الا اول حالده که حق تعالی ایمانه کلمکلرینی ایستیه وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ❁ ولکن کفارك چوغی بلمزلر که هر آیت کندولره کلسه

الجزء الثامن من التفسير

ایمانه کلمزلر پس بیلدوکلری نسنه اوزره معلق قیلمغله انلر جاهللر وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا و نته که سکا یا محمد دشمنلر قیلدق هر بر پیغمبره دشمن قیلدق شَيَاطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ ایکی نوعك کردنکشی و عاصیلرینی يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ بربرلوکلری بربرلرینه وسوسه ایلر یعنی خبر صالورلر زُخْرُفَ الْقَوْلِ سوزك باطل و مموهنی غُرُورًا الدتمق ایچون وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ و اکر پروردکارك ایمانلرینی ایستردی آنی ایشلمزلردی یعنی پیغمبرلرك دشمنلکین و باطل اولان سوزلك صالمسین ایتمزلردی فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ❁ پس کندولرینی و دوزدکلری یالانلر ایله بوراق وَلِتَصْغَىٰ إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ غرور اوزره معطوفدر یعنی شیاطین انس و جن بربری برینه مموه سوزی القا ایدر تاکه روز جزایه ایمان کتورمیان کیمسنه لرك کوکللری آکا میل ایده وَلِيَرْضَوْهُ و تاکه انی جانلرینه پسند ایده لر وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ❁ و تاکه کناهلردن قزنجلی اولدقلری نسنه یی کندولری قزنمشلر أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا پس کندولره سویله یا محمد تنکریدن اوزکه می بر حکم ایدیجی طلب ایدرم یعنی تنکریدن اوزکه حکم ایتمکه طلب ایتمم زیرا حاکم عادل تنکری تعالی در وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ و حال بو که سزه کتابی ایندرن کندوسیدر مُفَصَّلًا حق و باطل بیانده بر مرتبه مبین که اشتباهی قبول ایتمز وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ و اول کیمسنه لر که کندولره کتابی ویردك بیلورلر که قرآن دوغرولغله پروردکارکدن ایندورلمشدر فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ❁ پس شك ایدنلردن اولمه خطاب حضرت صلی الله علیه وسلمه در ولیکن مقصود امتدر وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا و پروردکارکك سوزی اخبار و مواعیدده صدق یوزندن و احکام و اقضیه ده عدالت یوزندن غایته یتشدی لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ سوزلرین بر کیمسه تغییر ایتمز وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ❁ و کندوسیدر هر کسك سوزین ایشیدوب اسرارینه مطلع اولان وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الْأَرْضِ و اکر یر یوزنده اولانلرك چوقرکنه صنقاد اولورسن يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ تنکری یولندن سنی کمراه ایدرلر إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ کماندن اوزکه بر نسنه یه پیرولك ایتمزلر وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ❁ و کندولر بر نسنه دکلدرلر الا که تنکری تعالی اوزره یالان سویلرلر

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ تحقيقا كه پروردكارك كندوسى هر كسدن اعلمدر
مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ شول كيمسه يى كه يولندن آزر بيلور وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ و دوغرو يولى بولانلرى كندوسى داناتردر فَكُلُوا مِمَّا
ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ پس يكوز اول نسنه دن كه ذبح محلنده تنكرينك
آدى اوزرينه ياد اولندى إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ اكر تنكرينك
سوزلرينه ايمان كتورمجى ايسه كوز وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ
عَلَيْهِ و سيزه نه اولديكه ذبح محلنده اوزرينه خدانك نامى ذكر اولنان
نسنه دن يميه سز وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ و حال بوكه اوزركزه
حرام قيلدوغى نسنه يى سيزه بيان ايتدى إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ الا
محرمات اندن اول نسنه كه ضرورت وقتنده اكا محتاج اولدوكوزكه اول دخى
سيزه حلالدر وَإِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ و تحقيقا چوق كيمسه لر
ارزولريله خلقى كمراه ايدرلر بِغَيْرِ عِلْمٍ بيلكيسزلكله يعنى حلالى تحريم ايتمده
و حرامى تحليل ايتمده بر دليل و حجتلرى يوقدر إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُعْتَدِينَ بى شبهه كيم حضرت باطله تجاوز ايدنلرى پروردكارك
كندوسى هر كسدن داناتردر وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ و كناهك آشكاره
و كيزلوسنى ترك ايدك إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ بى شبهه كيم كناهى تحصيل ايدنلر
سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ يعنى اولدكه قزندوقلرى نسنه ايله مكافات اولنورلر
وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ و يمكوز اول بوغازلنمشدن كه بوغازلندوغى
محلده عمدا تنكرينك آدى اوزرينه اكلميه وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ و تحقيقا كه انك يمسى
طاعتك حدندن چيقمقدر وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ و بى شبهه كيم
شيطانلر كافرلردن اولان دوستلرينه وسوسه ايدرلر لِيُجَادِلُوكُمْ تاكه دوستلرى
سزكله مباحثه ايدرلر بو وجه اوزره كه سيز اولدوردوككوز نسنه يى يرسز
و تنكرى تعالى اولدوردوكى نسنه يى يمزسز وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ و اكر اى اهل
ايمان حرامك استحلالنده كافرلره منقاد اولورسز إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ تحقيقا
سيز اهل شرك اولورسز مرويدر كه حضرت حمزه اسلامه كلمزدن اول
بركون شكاره كيتمش ايدى غيبتنده ابوجهل حضرت صلى الله عليه
وسلم ايذا ايدوب نا حركتلر ايلدى حضرت حمزه شكاردن دونجه انك نامعقول

حركتين

حركتين كندويه نقل ايتديلر هدايت ازليه و عرق حميت جوشه كلوب الندهكى
اولان كمانيله ابوجهلك باشنه برچق اورش اوردى بعده كلوب حضرت
صلى الله عليه وسلمدن كلمه شهادتى تلقين ايتدى حق جل وعلا بو آيتى
انكيسنك حقنده منزل قيلوب بيوردى أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ آيا
اول كيمسه كه كفر سببيله اولمش ايدى پس بيز انى زنده قيلدك وَجَعَلْنَا
لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ و اكا بر ايشق قيلدق كه انكله خلق اراسنده يورر
كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ اول كيمسه كبى كيم صفتى بوكه قرانلقلرده قالمشدر
لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كه بر حالده انلردن چقيجى دكلدر كَذَلِكَ نته كه اهل ايمانك
عمللرى اراسته قيلندى زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ اهل كفر اولانلرك
ايشلدوكلرى نسنه بزنمش قيلندى وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا
و نته كه مكه ده كنهكارلرى اكابر قيلدق هر كويده كنهكارلردن اكابر قيلدق
لِيَمْكُرُوا فِيهَا تاكه اول موضعده مكر و حيله ايدهلر نته كه روساى مكه هر يول
باشنده آدملر قومشلردى كه كلانه سويليسونلر پيغمبرلكى دعوى ايدن محمد
ساحر و شاعردر وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ و كفار مكر و حيله يى انجق الا
كندو نفسلرينه ايدرلر و وبالى اكا عائد اولور وَمَا يَشْعُرُونَ و بيلمزلر كه مكرلك
شأمتى اوزرلرينه دونر مرويدر كه ابوجهل و اتباعى سويلرلردى كيم بنى
عبد مناف ايله هر شرفده واردر بزم دخى اكا كوره شرفمز واردر شمديلكده كه
ديرلرامدى بر پيغمبر ظاهر اولديكه اكا وحى كلور بزه دخى وحى كلنجه ايمان
اولمزدى حق تعالى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ و چون كافرلره
قرآندن بر آيت كلور قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَى مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ ديرلر كه الله
پيغمبرلرينه ويرلدوكلرى نسنه كبى بزه ويرلمينجه ايمان كتورمزز اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ
يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ايزد جل جلاله يخشى بيلور كه رسالتى قنقى برده قيلور
سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ يعنى اوكه كفر ايله كنهكار اولنلره
تنكرينك قتنده بر خوارلق ذلت وَعَذَابٌ شَدِيدٌ و دخى بر يك اشكنجه بِمَا كَانُوا
يَمْكُرُونَ مؤمنلرك حقنده ايتدوكلرى حيله سببيله فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ
پس هر كيمسه كه تنكرى تعالى ايستركيم اكا طريق حقى بيلديره يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ
سينه سين قبول حق ايچون اچار پس حق سوزه انقياد ايدوب ايمان كتورر

بوكيمسه

ومن يرد أن يضله وهر كيمسه كه تنكرى تعالى ايستركيم آنى كمراه ايده يجعل
صدره ضيقا حرجا سينه سين غايتله بك دار قيلور كه حق قبولنا تمكندن ممتنع اولور
كأنما يصعد في السماء كويا كوكه سمتنه چيقيور يعنى حق قبول ايتمكدن
اول قدر قچيور كه كويا كوكه چيقمق ايستر وبو كلام تجمعك نهايتندن كنايتدر
كذلك نته كه كافر مقوله سينك سينه سين تنك قيلدى يجعل الله الرجس
على الذين لا يؤمنون ● تنكرى تعالى ايمان كلميانلر اوزره عذابى قيلور وهذا
صراط ربك وبو يعنى دين اسلام پروردكارك يوليدر مستقيما اولى
حالده كه دوغرولغه ملازم اولوب ايچنده اصلا اكريلك يوقدر قد فصلنا
الآيات تحقيقا بز قرآن عظيم الشانك آياتنى بيان ايلدك لقوم يذكرون
● بر كروه ايچون كه نصيحتى قبول ايدرلر لهم دار السلام سلامتلك محلى
يعنى بهشت جاودان نصيحت پذير اولنلره در عند ربهم پروردكارلرى قتنده
وهو وليهم وكندوسى يار دمجيلريدر بما كانوا يعملون ● ايدوكلرى اعمال
سببيله ويوم يحشرهم جميعا وياده كتور اول كونى كه حق تعالى كندولرين جمله
بعوث سويليه يا معشر الجن قد استكثرتم من الانس اى شيطانلر كروهى
تحقيقا كه آدميلردن چوق كيمسه لرى اغوا ايله سيزه توابع ايدندكوز وقال
أولياؤهم من الانس وادميلردن شياطينك دوستلرى سويليلر ربنا
استمتع بعضنا ببعض اى پروردكار بزيمن بر بعوكيمز بر بعوكله منتفع اولدى
يعنى شياطين انسدن وانس شياطيندن بهره ياب اولديلر بو معنا ايله كه
شياطين ادميلرى افعال قبيحه اوزره دلالت ايلديلر وانس انلرك
دلالتنى قبول ايدوب انلره مرتكب اولديلر وبلغنا أجلنا الذي أجلت لنا
ودخى ديديلر كه معين وقتمزه يتشدك اول وقت كه سن بزه معين ايتمشدك
يعنى قبوردن بعث اولندق قال النار مثواكم سؤال مقدره جوابدر يعنى كويا
بريسى صورركه ديدوكلرى سوزدن صكره حق تعالى كندولره نه بيوردى جواب
ويرلديكه كندولره بيوردى دوزخ قرارنكاهكوزدر خالدين فيها جميع
اوقاتده اقامتى ايچنده تقدير ايدلدكوز حالده الا ما شاء الله الا اول وقت
كه تنكرى تعالى ايستركيم سيزى آتشدن زمهريره نقل ايده ان ربك حكيم عليم ●
تحقيقا كه پروردكارك انس وجنله ايشلدوكى ايشده حكمت صاحبيدر

احوال واعمالكه درست دانادر وكذلك ونته كه جنى انسك اضلالندن تمكين
قيلدق نولي بعض الظالمين بعضا انسدن ظالملرى ولا انلرك بر مقدارينى بر مقدارنه
مسلط قيلورز بما كانوا يكسبون ● معاصيدن قزندوقلرى نسنه سببيله
يا معشر الجن والانس اى ديولرك وادميلرك كروهى ألم يأتكم رسل منكم سيزدن
پيغمبرلر سيزه كلمديمى يقصون عليكم آياتي اول رسل اوزركن كلام مجيدمك آيتلرينى
اوقودلر وينذرونكم لقاء يومكم هذا وبو كونكوزك كورمسندن سيزى قورقودورلر
بيلنمك كركدكه اصح اقوال اوزره رسل فقط انس مقوله سندن اولورلر وبو مقامده
جنه انسله مخاطب اولدقلرندن اوترى على طريق التغليب رسالت ايكنه ثبت
اولندى قالوا شهدنا على أنفسنا جوابده سويلديلر كه جانلرمز اوزره كواهلك
ايلرز يعنى ايدوكلرى كفره اقرار ايدوب عذابه مستحق اولدوقلرنه معترف اولديلر
وغرتهم الحياة الدنيا وفريب اولان صاغلق كندولرين الدندى وشهدوا على
أنفسهم أنهم كانوا كافرين ● وجانلرى اوزره طانقلق ايديلر كه كندولر
ايمانسز ايديلر ذلك رسلك كلمسى أن لم يكن ربك مهلك القرى بظلم اوتوتنه
جهت ندركه پروردكارك كويلرك خلقنى ظلملرى سببيله نابود قيلجى
دكل ايدى وأهلها غافلون ● وحال بوكه كندولر بيخبر درلر ولكل درجات
مما عملوا ومكلفلردن هر بر فرده ايدوكى عمل جهتندن مرتبه لر وار وما ربك
بغافل عما يعملون ● وايشلدوكلرى نسنه دن پروردكارك بيخبر دكلدر
وربك الغني ذو الرحمة وخلقك عبادتندن بى نياز اولان پروردكارك
مرحمت ايه سيدر إن يشأ يذهبكم ويستخلف من بعدكم ما يشاء ايستر ايسه
سيزى اى عاصيلر انلركيدروب سيزدن صكره خلقدن ايستدوكى كمسنه لرى
يركزه قوير كما أنشأكم من ذرية قوم آخرين ● نته كه بر بشقه كروهك
نسلندن سيزى ايجاد ايلدى إن ما توعدون لآت تحقيقا كه حشر ونشردن
وعد اولندوغكوز نسنه البته كلجيدر وما أنتم بمعجزين ● وسيز بزى دونماغه
تعجيز ايديجى دكلسز قل يا قوم اعملوا على مكانتكم سويله يا محمد اى بنم قومم
استطاعت وتمكنكوزك غايت ونهايتى اوزره ايشلكوز وبو امر تهديد
ايچوندر يعنى كفر وعداوتكوز اوزره ثابت اولك كه إني عامل بن اسلام
اوزره صبر وثباتدن مامور اولدوغم نسنه يى ايشليجيم فسوف تعلمون

من تكون له عاقبة الدار بس يقين اوله كه بيله سز بوجهانك كوزل نتيجه سى كيمه اولور
انه لا يفلح الظالمون ۞ تحقيقا شان بودركه ستمكار اولانلر قورتلمزلر كيمكم
كه عربك مشركلرى بوكونه ايشلرلردى كه اكينلرندن ودورت اياقلى اولان حيوانلرندن
برحصه تنكرى تعالى يه وبرحصه بتلرنه تعيين ايدرلردى تنكرى يه تعيين ايدوكلرى
حصه يى فقرايه وقوناقلره بذل ايدرلردى ۞ وبتلرى نه معين قيلدوقلرى حصه يى
انلرك خادملرينه نفقه قيلرلردى ۞ پس هر كاه كه خدانك حصه سى ايو كلوب
بتلرينه معين اولان حصه ايله تبديل ايدرلردى واكر بتلرينك حصه سى يخشى
كلوردى انلرى زياده محتاجلرك حالى اوزره قورلردى حق سبحانه وتعالى بولرك
خبر ايدوب بيوردى وجعلوا لله مما ذرأ من الحرث والانعام نصيبا وايردى
ذو الجلال له يرتدوغى نسنه دن كه اكين ودورت اياقلى اولان حيوانلردر برحصه
قيلديلر فقالوا هذا لله بزعمهم پس زعم باطللريله سويلديلركه بونصيب تنكرى نكدر
وهذا لشركائنا وبونصيب اورتاقلريمزدر ۞ مراد اول نسنه درلركه كندولرى
تنكرى تعالى يه اورتاق قيلمشلر فما كان لشركائهم فلا يصل الى الله پس اول نسنه كه
اورتاقلرينه ايدى خدايه ايرشمز يعنى تنكرينك حصه سى بذل اولنجق برله اورتاقلرى
حصه سى بذل اولنمزدى وما كان لله فهو يصل الى شركائهم واول نسنه كه
تنكرينك ايدى اورتاقلرينه ايرشور يعنى تنكرى يه معين اولان حصه نجين يخشى كلوردى
انى اورتاقلرينه ويرورلردى ساء ما يحكمون ۞ حكملرى غايتله بد حكم ايدى
وكذلك ونته كه قربانلق قسمتن شيطانك كافرلره ايتلرين مستحسن قيلدى
زين لكثير من المشركين قتل اولادهم ارباب شركك چوق كيمسه لره اوشاقلرينك
اولدورمسين تحسين ايتدى شركاؤهم اجنه دن اولانلر اورتاقلرى ليردوهم
تاكه اغوا سببيله كندولرين هلاكه دوشوره لر وليلبسوا عليهم دينهم وتاكه
ديللرين كه حضرت اسماعيلك دينيدر اوزرلرينه قارشدوره لر ولو شاء الله ما فعلوه
واكر حق تعالى ايستسه ايدى اهل شرك مزين اولان نسنه يى ايشلمزلردى فذرهم
وما يفترون ۞ پس كندولرين بغله وقلرى يمان ايله بوراق وقالوا هذه انعام
وحرث حجر وديديلركه بونلر يعنى بتلرينه قيلدوقلرى حصه حرام اولمشدر
واكيندر لا يطعمها الا من نشاء انلرى بركيمسه دادمز الا اول كيمسه كه
بز ايسترز بزعمهم كمانلريله بوسوزى سويلديلر نه حجت وبرهانله وانعام

حرمت ظهورها ودخى ديديلر بونلر يعنى بحائر وسوائب ايردر لردركه
ارقه لرينك بنلسى حرام قيلندى وانعام ودخى ديديلر بونلر يعنى تيلر اولان
قربانلر بردوارلردركه لا يذكرون اسم الله عليها بوجمله محكى اولان كلامدن
دكلدر انجق موصوفى غيرسندن تمييز ايتمك ايجون ذكر اولندى يعنى ولدرلر
بتلرينه قربان ايدرلر بردوارلردركه ذبح لرى محلنده اوزرلرينه تنكرينك ادين
ذكر ايتمزلر افتراء عليه بو مذكور اولانلر شيادة ايرد ذو الجلال اوزره درست
افترا ايدرلردى سيجزيهم بما كانوا يفترون ۞ يقين اوله كه افترالرى سببيله
كندولرينه سزالرين ويره وقالوا ما في بطون هذه الانعام خالصة لذكورنا ودخى
ديديلر بودوارلرك يعنى بحيره وسائبه لرك قارنلرنده اولان يورى معقوله سى
اركلكلريمزه مخصوصدر اكر صاغ طوغرسه ومحرم على ازواجنا وقاريلريمزه
حرام اولمشدر وان يكن ميتة فهم فيه شركاء واكر اول يورى اولو اوله يعنى
ميت طوغرسه انلر يعنى اركك ودشيلرى بجنه اورتاقدرلر سيجزيهم وصفهم
يقين اوله كه حق تعالى انلرى يالانى وصفلرى ايتمكلرينك جزاسين ويره ۞ يعنى
سويلدكلرى يالانك مقابله سنده كندولرين معذب ايده انه حكيم عليم
بى شبهه كه حق تعالى حلالى وحرام ايدنلرك عقابنده درست حكم ايديجى وانلرك
كما ينبغى دانادر قد خسر الذين قتلوا اولادهم سفها تحقيقا كه اوتوزدى
اول كيمسه لركه اوشاقلرين خفت عقللرندن اولترديلر ودديلر بغير علم بى دانش
اولدقلرى حالده كه اولادلرينك رزقين ويرن حق تعالى در وحرموا ما
رزقهم الله وايردى ذو الجلال بحائر وسوائبدن كندولرينه روزى قيلدوغى
نسنه حرام ايديلر افتراء على الله تنكرى تعالى اوزره محكم يالان بغلديلر
قد ضلوا بى شبهه كه ازديلر وما كانوا مهتدين ۞ ودوغرو يوله بولمش
دكل ايديلر وهو الذى انشأ جنات معروشات واوه در اول پروردكار كه
اغاجلر اوزره اوزومى قالدورلمش باغلر ايجاد ايتدى وغير معروشات واوزومى
قالدورلمش يعنى اوزومى يرا اوزره قالمش باغلر دخى ايجاد ايتدى والنخل والزرع
مختلفا اكله ودخى خرمايى واكينى ايجاد ايتدى اول حالده كه هر بيسنك
يميشى هيئت وكيفيتده اختلافى نتدير اولمش والزيتون والرمان متشابها
وغير متشابه ودخى زيتون وانارى انشا ايتدى اول حالده كه اقولرى دنلك

وجا شنده بیری بیره بکزر و بیری بیره بکزمز كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ هر بریسنك یمشندن
یکوز چقوب یمش ویرور وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وبچلمسی کوننده حقنی ویرك
یعنی اول کونکه میوه لری دوررسز واکینی بچرسز انی بچدن صدقه سین چیقاروب
فقرایه بذل ایدك تاخیر ایتمکوز واشهر اقوالا وزره حقدن مراد صدقه در
زیرا بو آیت کریمه مکهٔ مکرمهٔ نازل اولدی و زکاتك فرضیتی مدینهٔ منوره ده
ثابت اولدی وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ وصدقه ویرمکده حدی
تجاوز ایتمکوز که بی شبهه حق تعالی حدی تجاوز ایدنلری سیومز وَمِنَ الْأَنْعَامِ
حَمُولَةً وَفَرْشًا ودخی سزه دوارلردن یوك چکیجی واندلك توینیدن ویوکندن
بر اوزره دوشنه جك نسنه یی خلق ایتدی كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ تنکری تعالی
سزه روزی قیلدوغی نسنه دن یکوز وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ
و ابلیس لعینك آدملرینه پیروالك ایتمکوز یعنی آنك سوزیله عمل ایدوب بیزه
حلال قیلنان نسنه یی حرام ایتمکوز إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ بی شبهه که شیطان
شقی سزه دشمنلکی آشکارا ایتمش بر دشمندر ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ دوارلردن
سکز جفت سزه یرتدی لغت عربیه ده هر حیوان که نوعندن کندو یانینده اوله
آکا زوج دیرلر وکاه اولورکه ایکیسنه زوج دیرلر لکن بونده مراد اولان
اولکیدر مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ قویوندن ایکی جفت ارکك ودیشی یرتدی
وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ ودخی کچیدن ایکی جفت ارکك ودیشی قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ
أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ سویله آیا قویون وکچینك ارککلرینی حرام ایتدی یا دیشیلرینی
أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ یا خود دیشیلرك قارنلرنده اولان یاوریلری
نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ بر بلمش امر ایله بکا خبر ویرك که دلالت ایده کیم حق تعالی بونلری تحریم
ایلدی إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ اکر ایدوککوز دعوا ده ارباب صدق ایدیکوز
وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ ودوه دن ایکی جفت ارکك ودیشی یرتدی وَمِنَ الْبَقَرِ
اثْنَيْنِ ودخی صغر مقوله سندن ایکی جفت اوکوز واینك قُلْ آلذَّكَرَيْنِ
حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ ترجمه سی منوال سابق
اوزره در چونکه کندو نفسلرندن قویونلری وبحائر وسوائب وحامی اولان
دوه لری تحریم ایتدیلر وبحائر وسوائبك قارنلرنده اولان یاوریلرك بر قسمنی دیشیلره
اوزره تحریم ایدوب بر قسمنی ارکك ودیشیلره مباح قیلدیلر حق تعالی علی طریق

الانکار کندولرده استفهام ایتدی پس استفهامك معناسی بو اولورکه
حق تعالی بو مذکور اولان اشیانك بر فردینی حرام قیلدی پس بو تحریم و تحلیل ایتمك
نیره دن کلدی أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ اللَّهُ بِهَذَا یا خود حاضرمی ایدیکوز
نچون حق تعالی بو تحریمك ایتسین سزه اصمرلدی فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
پس کیمدر زیاده ستمکار اول کیمسه دن که تنکری تعالی اوزرینه یلان افترا
ایتدی وانلردن مراد اکابرلریدرکه بو کونه نا معقول ایشلری مقرر قیلدیلر یا عمرو بن
لحی در که انلری تاسیس ایلدی لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ تا که دانش ایله متصف
اولمدوغی حالده خلقی کمراه قیله إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ بی شبهه که
حق تعالی ستمکار اولان جماعتی مقصده ملاذه ایلتمز قُلْ لَا أَجِدُ فِيمَا أُوحِيَ
إِلَيَّ مُحَرَّمًا سویله یا محمد بکا جبرئیل ایله کوندریلن نسنه ده حرام اولمش بر یمك
بولمدم عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ بر یجی اوزره که انی یییه إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً مکر اول
طعام بوغازلنمیوب اولمش اوله أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا یا طمرلردن آقان قان اوله أَوْ لَحْمَ
خِنْزِيرٍ یا طکوز اتی اوله فَإِنَّهُ رِجْسٌ که او بر مردارلقدر أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ یا بر
فسق اوله که انکه ذبحی محلنده تنکری نی اوکه یه صوت قالدورلمش اوله یعنی
بوغازلندوغی محلده تنکرینك اسم شریفی اوزرینه ذکر اولنمیوب بتلرك آدی اوزرینه
ذکر اولنه فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ پس بر کیمسه که بو محرم اولان اشیانك بیمه سنه
مضطر اولسه اول حالده که کندو کبی بر مضطره اوزره ستم ایتمش اولمیه
وَلَا عَادٍ وییسندن مقدار ضروری تجاوز ایتمش اولمیه بو فعلله مؤاخذه اولنمان
فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ زیرا علی التحقیق پروردکارك قوللرینك کناهلرینی
غایتله مغفرت ایدوب کندولرینه اسرکر وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا واول کیمسه لر اوزرینه که
دین یهودیت ایله تدین ایتدیلر حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ هر دیرناق ایه سی اولان حیوانی
حرام قیلدق سباع بهائم وقوشلر کبی وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا
وصغردن وقویوندن بیه لرینی و ذرلرینی حرام قیلدق إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا
الا اول نسنه که ارقه لری قالدوردی یعنی ارقه لرینه ابچدن وطشره دن یا پشنیه
أَوِ الْحَوَايَا یا اول نسنه که بغرسقلر اوزره مشتمل اولدی أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ
یا اول نسنه که کمکله قارشمش اوله قویروق کبی که بونلر حرام اولمدیلر ذَلِكَ بو تحریم
ایتمکمز جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ ظلملری سببیله کندولرینه مکافات ایتدك وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

وتحقیقا که بزه و بز و کز خبرلرده که حلك سویلیانلرز فان كذبوك پس یهود سنی یا محمد
یلانجی دوتدیلرسه فقل ربكم ذو رحمة واسعة سویله پروردکارکز چوقا اسکلك ایسه
پس سیزی تعجیله کناهلریکز ایله مؤاخذه ایتمز ولا يرد بأسه عن القوم المجرمين ●
و بالکلیه کنهکارلر کروهدن عذابی دوندرولمز سيقول الذين اشركوا
یقینا اوله که شرك ایدنلر کیمسه لر سویلیلر که لو شاء الله ما اشركنا ولا اباؤنا حق تعالی
ایستیدی نه بز و نه پدرلریمز انکری یه شریك دوتمزدق ولا حرمنا من شيء ونه
برنسنه یی حرام قیلوردق بو سوز بر درست سوزدر لیکن اوزرینه ذم اولندیلر
اول جهتدن که عذر بوزندن سویلدیلر بلکه استهزا طریقیله سویلدیلر یا
کندولردن اول وجه اوزره صادر اولدیکه بو بزم قیلدوغمز اشیا انکرینك
قتنده پسندیده اولان اشیادر كذلك نته که بو کفار سنی تکذیب ایتدیلر كذب الذين من
قبلهم کندولردن اسبق اولان کیمسه لر پیغمبرلرین تکذیب ایتدیلر حتى ذاقوا بأسنا اول
وقته دك که اشکنجه مزی داتدیلر قل هل عندكم من علم سویله ایدوککوز دعوی
مطابق قتکوزده بر بلنمش امر وار میدر که انکله احتجاج ایدوب فتخرجوه لنا انی بزه
چیقره سز ان تتبعون الا الظن بو سوزلریکوزده کماندن غیری برنسنه یه پیرولك
ایتمزسز وان انتم الا تخرصون ● و سز برنسنه دکلسز الا یالان سویلیجی جماعتسز
قل فلله الحجة البالغة سویله یا محمد پس صحتلك نهایتنه یتشمش دلیل انکری تعالی یه در
فلو شاء لهديكم اجمعين ● پس ایستیدی سیزی قمودکزی طوغری یوله بولمش قیلوردی
قل هلم شهداءكم سویله حاضر قیلك طانقلیکزی الذين يشهدون ان الله حرم
هذا اول کیمسه لر که سیزه طانقلق ایدرلر کیم تحریم ایلدوککوز نسنه لری
انکری تعالی تحریم ایلدی فان شهدوا فلا تشهد معهم پس اکر شهادت ایدرلر
سن کندولرله شهادت ایتمه یعنی کندولرین تصدیق ایتمه ولا تتبع اهواء الذين
كذبوا بآياتنا و کلامیمزی تکذیب ایدنلرك ارزولرینه پیرولك ایتمه والذين لا يؤمنون
بالآخرة و دخی روز جزانك اولمسین تصدیق ایتمیانلرك هوا خواهشلرینه تابع
اولمه وهم بربهم يعدلون ● و حال بو که کندولر پروردکارلرینه ایش قیلورلر قل تعالوا
اتل ما حرم ربكم عليكم سویله یا محمد کلك سیزه اوقویه یم اول نسنه یی که پروردکارکز
اوزریکزه تحریم ایتدی و اول اوقونان نسنه بو که ان لا تشركوا به شيئا اکا بر
نسنه اورتاق قیلمیه سز و بالوالدين احسانا و پدر و مادره ایولك ایدك یعنی

انلر

انلره ایولك ایدوب کوتولك ایتمیه سز ولا تقتلوا اولادكم من املاق و دخی اوغلانلریکزی
فقرلك قورقوسندن اولدرمکوز نحن نرزقكم واياهم بیز سیزه و انلره بز
روزی ویررز ولا تقربوا الفواحش و دخی کناهلرك کبایرینه یقلشمکز ما ظهر
منها وما بطن انلردن اشکارا اولان نسنه لری و کزلی اولانلری ولا تقتلوا
النفس التي حرم الله الا بالحق و دخی جان اولدرمکوز اول جان که انکری تعالی
قتلنی تحریم ایلدی الا حقله قصاص النبی و محصنك رجمی و مرتدك قتلی کبی
ذلكم وصيكم به اول مذکور اولان اشیا حق تعالی انلك محافظه سیله سیزه
امر ایلدی لعلكم تعقلون ● تاکه فهم ایدوب دوغری یوله سز ولا تقربوا
مال اليتيم الا بالتي هي احسن و دخی اوکسوزلك مالنه یقلشوب تصرف ایتمکوز
الا اول ایشله که ایولك ایله متصف اوله صاقلمق و کندیروب فزونلدمق کبی
حتى يبلغ اشده تاکه اوکسوز قوتنه ایریشه یعنی بالغ اوله واوفوا الكيل والميزان
بالقسط و دخی اولچکی و نسنه یی ترازوده چکلن نسنه یی عدل ایله
ادا ایدك ● ربنا بعیده کتوردیکه چون بو ایت نازل اولدی صحابه کرام
سویلدیلر که یا رسول الله اولچکده و ترازوده مساواة تامه یی بزه کتورمکه
طاقتمز یوقدر حق تعالی بو ایتی نزول سبب بویوردی لا نكلف نفسا الا
وسعها برجانه برنسنه تکلیف ایتمزز الا طاقتنده اولان شیء واذا قلتم فاعدلوا
و دخی چون حکومته متعلق بر سوز سویلرسز انده دوغرولق ایدك ولو كان ذا
قربى واکر محکوم علیه یا محکوم له یقین خصیم اولورسه وبعهد الله اوفوا
و دخی انکرینك پیمانی که بزه کتورلك یعنی احکام شرعیه نك اداسنه و حدلك
ملازمتنه سیزکله ایتدوکی عهدی ایفا ایدك ذلكم وصيكم به بو اوامر و نواهی
که ذکر اولندیلر حق تعالی سیزه انلرله عمل ایتمکله امر ایلدی لعلكم تذكرون ●
تاکه پند و نصیحت آله سز وان هذا صراطي مستقيما و دخی بو که اوزریکزه اوقودم
که بو سوزده مذکور اولان احکام دوغرولقله ملازم یولمدر پس اکا پیرولك
ایدك ولا تتبعوا السبل و یوللره یعنی ادیان مختلفه یه پیرولك ایتمکوز فتفرق
بكم عن سبيله که انلر سیزی طریق حقدن پراکنده ایدوب دور قیلورلر ذلكم وصيكم
به لعلكم تتقون ● بو اتباع ایتمك حق تعالی سیزه انلك محافظه سیله امر ایلدی
تاکه ضلالتدن پرهیزکار اولاسز ثم آتينا موسى الكتاب پس کرو حضرت موسی یه

نوراتی ویردك تماما علی الذی احسن کرامت ونعمتی تمام ایتمك ایچون اولکیمسه اوزره
که احکامنی کما ینبغی یرینه کتوردی وتفصیلا لکل شیء ودخی امور دینیه دن
هرنسنه یه بیان ویرمك ایچون وهدی ورحمة ودخی دوغری یولی بولمق ایچون
وسبب رحمت اولمق ایچون لعلهم بلقاء ربهم یؤمنون ● تاکه بنی اسرائیل
پروردکارلرینك ملاقاتنه تصدیق کتوره لر وهذا کتاب انزلناه وبو یعنی
قرآن عظیم الشان برکتابدر که کندویی ایندردك مبارك چوق فائده لو فاتبعوه
واتقوا پس اکا پیرولك ایدوب پرهیزکارلك ایدك لعلکم ترحمون ● تاکه
متابعت ایتمك سببیله مرحمت اولنه سز ان تقولوا انزلناه لفظنه متعلقدر
یعنی قرآنی ایندردك تاکه دیمیه سز انما انزل الکتاب علی طائفتین من قبلنا بزدن
غیری برنسنه یوقدر که کتاب سماوی مقوله سی بزدن اسبق ولان ایکی کروه یعنی
یهود ونصاری اوزره ایندرلدی وان کنا عن دراستهم لغافلین ● وتاکه دیمیه سز
تحقیقا شان بوکه بز انلرك اوقودقلرندن بیخبر ایدك یعنی انلرك اصل شیء اولدقلرینی
بیلمزدك ونه انلرك کبی برا اوقودقلری اکاه ایدك او تقولوا ودخی قرآن عظیم
الشانی ایندردك تاکه دیمیه سز لو انا انزل علینا الکتاب تحقیقا که بز اوزرینه
کتاب سماوی ایندرلسیدی لکنا اهدی منهم البته یهود ونصارادن
ایو دوغری یولی بولوردق فقد جاءکم بینة من ربکم وهدی ورحمة پس
بی شبهه که سزه پروردکاریکزدن بر آشکارا دلیل وره هنما الله واسرارك کلامی
وبو اوچی قرآنك صفتلریدر یعنی اکا تأمل ایدوب عمل ایدینه حجت وهدایت
ورحمت اولور فمن اظلم ممن کذب بآیات الله پس کیمدر زیاده ستم صاحبی
اول کیمسه دن که تنکرینك نشانلرینی یالان دوتوب وصدف عنها وانلردن
یوز چوردی یعنی غایتله ظالمدر اول کیمسه که خدانك آیاتی معرفتنه تمکن
اولوب تمکنی موجبیله عمل ایتمدی سنجزی الذین یصدفون عن آیاتنا سوء العذاب
یقین اوله که اشکنجه نك یمانیله مکافات ایده رز اول کیمسه لره که نشانلریمزدن
اعراض ایدرلر بما کانوا یصدفون ● اعراضلری سببیله هل ینظرون یعنی
یعنی مکه خلقی قرآنی تکذیب ایتدکلرندن صکره الا ان تأتیهم الملائکة الا
کندولره فرشته لرك کلمه سنی او یأتی ربك یا پروردکارك کلمه سی فرمانی کلمه سنی
او یأتی بعض آیات ربك یا پروردکارك بعض نشانلرینك کلمسنی قیامت نشانلرندن

یوم یأتی بعض آیات ربك اول کونده که پروردکارکك نشانلری کلور
لا ینفع نفسا ایمانها برجانك ایمانی کندویه فائده ویرمز لم تکن امنت من قبل
که بو کوندن اسبق ایمانه کلمش ایدی او کسبت فی ایمانها خیرا یا ایماننده بر
ایولك قزنمش ایدی یعنی اول کونده که قیامتك بیوك علامتلری ظهور ایده کونشك
مغربدن طلوعی کبی برجان که ایمانه کلمش ایدی ایمانه کلسه اول ایمان اکا
فائده ویرمز یا ایمانی اولوب لیکن ایماننده برعمل صالح قزنمش ایدی اودخی
ایمانیله منتفع اولماز وبو حکم اول کونه مخصوصدر اما غیر کونلرده
ایمان مجرد صاحبنه نفع ایدر قل انتظروا سویله یا محمد بریلیه
بکلکوز انا منتظرون ● که تحقیقا بز بونلره بکجیوز واول محل کلور
اولور خدانك لطفیله قورتلمق بزه در وخدانك عدلیله هلاك و
عذاب سیزه در ان الذین فرقوا دینهم تحقیقا شول کیمسه لر که دینلرینی
پاره کده قیلدیلر وکانوا شیعا وکروه کروه اولدیلر لست منهم فی شیء سن انلردن
برنسنه ده دکلسن انما امرهم الی الله بونلرك اوزکه برنسنه یوقدر که انلرك
ایشلرینی حق تعالی یه راجعدر جزالرین کندوسی کورر ثم ینبئهم بما کانوا یفعلون
صکره ایتدکلری نسنه دن کندولره خبر ایدر من جاء بالحسنة فله عشر
امثالها هرکیم ایولکله کلورسه اول ایولکك اون مانندلری کندویه اولور ومن
جاء بالسیئة فلا یجزی الا مثلها وهرکیم بدلکله کلور مکافات اولنماز
الا انك ماننده یله وهم لا یظلمون ● وانلرکه ارباب حسنه وسیئه دیرلر
ثوابك نقصانیله وعقابك زیاده سیله ستم کورمش قیلنمازلر قل اننی هدانی ربی
الی صراط مستقیم ● سویله بی شبهه که پروردکارم بکا برطوغری یوله
ارشاد ایتدی دینا قیما برپاینده ومستقیم دینه کوستردی ملة ابراهیم که اول
دین حضرت ابراهیمك ملتیدر حنیفا اول حالده که حضرت ابراهیم ادیان باطله دن
دین حقه مائل ایدی وما کان من المشرکین ● واهل شرکك زمره سندن
دکل ایدی قل ان صلاتی ونسکی سویله تحقیقا که بنم نمازم وحجم ومحیای و
صاغلغم یعنی اول نسنه که صاغلغمده اوزرنده یم ومماتی واولمکم یعنی ایماندن
وطاعتدن اول نسنه که اوزرنده اولورم لله رب العالمین ● خلق عدمدن
ایجاد ایدن تنکری یه در لا شریك له اکا برا ورتاق یوقدر وبذلك امرت

وانکله مامور اولدم وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ و مطیع و منقاد لرك
اولیسیم قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِي رَبًّا سویله آیا انکدن اوزکه بر پروردکار ایسترم
وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وکندوسی هر نسنه نك پروردکاریدر وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ
إِلَّا عَلَيْهَا و هر جان بدلکدن بر نسنه قزنمز الا که و بالی وزرینه اولور وَلَا تَزِرُ
وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى و هیچ بر یوك چکیجی جان بر اوزکه جانك یوکنی چکمز ثُمَّ إِلَى
رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ صکره دونمککز پروردکاریکزك سمتنه در فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ پس سیزی آکاه ایدر اول نسنه دن که ایچنده
اختلاف ایدر ایدیکز وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ و کندودر
اول کیمسه که بنی آدم سیزی زمینك خلفاسی قیلدی وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ
فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ و شرف و غناده بر مقداریکزی بر مقداری اوزره
پایه قالدوردی لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ تا که مال و جاهدن سیزه ویردوکی
نسنه ده سیزی تجربه ایده إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ بی شبهه که پروردکارك
غایتله عقابی تیزدر وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ و تحقیقا که کندوسی
صبر ایدنلره چوق مغفرت ایدیجی شکر ایدنلره غایتله اسیرکر

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

المص تعداد حروفدر یا قرآنك اسمیدر یا هر حرف تکرینك بر اسمنه اشارتدر
الله و لطیف و مَلِك و صبور کبی و اصح اقوال بودر که متشابه مقوله سندن
در که آنك معناسی خدایه مفوضدر كِتَابٌ أُنْزِلَ إِلَيْكَ بو حروفك جنسندن
مؤلف اولان بر کتابدر که سکا ایندورلدی فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ
پس کرکدر که سینکده تبلیغندن بر دارلق اولمسون لِتُنْذِرَ بِهِ اول کتاب
سکا ایندورلدی تا که انکله کافرلری قورقوده سن وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ
و تا که اهل ایمانه بر درست پند ویره سن اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ
پروردکاریکزدن سیزه ایندورلن نسنه یه پیروك ایدك وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ
دُونِهِ أَوْلِيَاءَ و پروردکاریکزك دوستلکیندن تجاوز ایدوب انس و جندن
دوستلره پیروك ایتمکز که انلر سیزی کمراه قیلورلر قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ
آز مدت پند آلورسیز اول جهتدن که تکری یه منسوب اولان دینی ترك ایدرسیز

غیرینده

غیرینده طالب اولورسیز وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ و نیجه کوی خلقین أَهْلَكْنَاهَا انلرك نابود
قیلمدین ایستدك فَجَاءَهَا بَأْسُنَا پس عذابمز کوی خلقنه بَيَاتًا یا تمش اولدقلرنده
قوم لوط کبی أَوْ هُمْ قَائِلُونَ یا اویله محلی ویقوه وارد قلدقلرنده نته که
قوم شعیبه واقع اولدی چون بو ایکی وقت استراحت و امنیت محللریدر
و بلانك وقوعی انلرده متوقع دکلدر عذابك نزولی بونلره مخصوص
اولدی تا که صعوبتی زیاده اوله زیرا بلای غیر منتظرك وقوعی غایتله دشوارکدر
نته که مترقب اولمیان نعمتك کلمه سی غایتله لذیذدر فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ
جَاءَهُمْ بَأْسُنَا پس اولدم که کندولره عذابمز کلدی دعالری بر نسنه دکل ایدی
إِلَّا أَنْ قَالُوا الا سویلکلری إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ تحقیقا که بز بر ستمکارلر ایدك
فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ پس علی التحقیق بز صورارز اول کیمسه لره که
پیغمبرلر کندولره کوندرلدیلر که پیغمبرلرك سوزین قبول ایتدوکوزمی وَلَنَسْأَلَنَّ
الْمُرْسَلِينَ و البته پیغمبرلره صوررز که رسالتی تبلیغ ایتدوکزمی و کوکزده قومکز
سیزه نه جواب ویردی و بو سؤاللردن مراد کفره نك توبیخ و تعنیفلریدر
فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ پس بی شك که رسل و امم اوزره ایتدوکلری افعالی و سویلدکلری
اقوالی دانشله اوقورز وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ و انلردن بز غائب دکل ایدك که
احواللری اوزریمزه خفی اوله وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ و درست در تقوی اول کونده در
یعنی قیامت کوننده که هر کسك اعمالی ایچنده وزن اولنور جمهور بونك
اوزرینه در که اعمالك دفترلری قیامت کوننده دنیاده معهود اولان ترازو ایله
وزن اولنور و هر کس آنی مشاهده ایدر تا که خدانك عدلی هر کسه
نمایان اوله و بر کیمسه یه عذر قالمیه فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ پس هر کیم که وزن
اولنه جق نسنه سی اغر اولدی و انك اغر اولمسی عمل صالحه دن فَأُولَئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ اول کروه کندولر قورتلشلردر وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ و هر کیم که
وزن اولنه جق نسنه سی یکنکل اولدی و انك یکنکل اولمسی ایمان عدمیله در
فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ اول کروه شول کیمسه لردر که کندو جانلرینی
اوتوزدیلر یعنی فطرت سلیمه لرین ضایع قیلدیلر بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ
نشانلریمزه ستم ایتمکلری سبیله کیم انلری تصدیق بدلنه تکذیب
ایدرلردی وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ و خدایه قسم که سیزه یرده تصرف ایتمك

نکلدی
ترازو کبی یرمه

ويردك وجعلنا لكم فيها معايش وايچندە سيزە زندكانلك اسبابن مهيا قيلدك
قليلا ما تشكرون ۞ سيزە قيلدوكم نعمتلر مقابلەسندە آز شكر ايدرسز
ولقد خلقناكم وعلى التحقيق سيزی يراتدك ثم صورناكم صكرە سيزە قيلق
ويردك يعنی ابتداء يراتدوكمز حضرت آدمی يراتدك صكرە كندويە قيلق ويردك
ثم قلنا للملائكة اسجدوا لآدم بعدە فرشتەلرە سويلدك كە حضرت آدمە
تعظيم وتحيت سجدەسين ايدك فسجدوا الا ابليس در عقب قوللری
فرمانبرلك ايدوب سجدەيە واردیلر انجق عزازيل لم يكن من الساجدين ۞
سجدە ايدنلرك زمرەسندن اولمدی قال ما منعك ألا تسجد خدا عز وجل
سويلدی ای ابليس قنقی نسنە سنی سجدە ايتمكدن آلی قودی إذ أمرتك
اول محلدەكە سكا بيوردم كم حضرت آدمە سجدە ايلە قال أنا خير منه
ابليس سويلدی بن حضرت آدمدن يكركم بو كلام من حيث المعنی جوابدر
يعنی سجدە ايتمكدن بنی منع ايدن اندن ايو اولمقدر خلقتني من نار وخلقته
من طين ۞ كە بنی آتشدن يراتدك وحضرت آدمی چاموردن ۞ يعنی اول
اولجهتدن حضرت آدمە سجدە ايتمدم كە بنم عنصرم لطيفدر يراتدك
وانك كثيفدر ۞ اما حقيقتدە غلط ايتدی زيرا آدمك شرفی عنصر سببيلە
دكلدر بلكە خالقك تشريفيلەدر قال فاهبط منها خدای ذو الجلال
ابليسە سويلدی پس آسماندن نزول ايت فما يكون لك أن تتكبر فيها زيرا
سكا لايق وجائز دكلدر كە آسماندە كردنكشلك ايدەسن فاخرج پس مكان
كرامتدن چيق إنك من الصاغرين ۞ تحقيقا كە سن خوار وحقيرلردنسن
قال أنظرني إلى يوم يبعثون ۞ ابليس اولدم كە خدانك رحمتندن نا اميد
اولدی سويلدی ای پروردكارم جانمی آلمە بكا مهلت ويرە اول كونەدك كە
آدم واوغوللری قبورلردن كوندرلمش قيلنورلر قال إنك من المنظرين ۞
حق تعالی ابليسە سويلدی ۞ تحقيقا كە سن مهلت ويرلمشلردنسن ظاهرم
نص اقتضا ايدركە ابليس بعث كوننەدك زندە قالە ليكن غرانيدە كلمشدر كە
نفخهٔ اولايەدك مهلت اولندی پس اقتضا اولندی كە بو مطلق اولان مقيد اوزرە
حمل اولنە قال فبما أغويتني ابليس شقی ديدی پس اول سببلە كە بنی رحمتكدن
نا اميد قيلدك لأقعدن لهم صراطك المستقيم ۞ البتە دوغرو اولان يولكدە

١٧

آدم

آدم اوغوللرينی اضلال ايتمك ايچون اوتوروب بكلرم نتەكە يول كسن عيارلر
قافلە اورمق ايچون اوتوروب يول بكلرلر ثم لآتينهم من بين أيديهم صكرە
انلرك اللری آراسندن يعنی اوكلرندن كلوب كندولرە وسوسە ايدرم ومن خلفهم
واردلرندن دخی وعن أيمانهم وعن شمائلهم وصاغلرندن وصوللرندن
دخی يعنی كلمكە ممكن اولان جهتلردن انلرە كلوب وسوسە ايدرم ولا تجد
أكثرهم شاكرين ۞ ودخی سويلدی آدم اوغوللرينك چوغنی شكر ايدیجيلر بولمية‌سن
قال اخرج منها مذؤما مدحورا ايزد جل وعلا ابليسە سويلدی عيبلنمش
رحمتدن دور قيلنمش اولدوغك حالدە جنتدن چيق لمن تبعك منهم قسم اولسون كە
انلردن هر كيم سكا پيرو اولدی لأملأن جهنم منكم أجمعين ۞ البتە سيزدن
وانلردن قودوزخی طولدرورم ويا آدم اسكن أنت وزوجك الجنة وديدك
ای آدم سن وجفتك كە حوادر بهشتدە جاودانی اقامت ايدك فكلا من حيث
شئتما پس ايستدوككوز يردن انك نعمتلرندن ييكوز ولا تقربا هذه الشجرة
وبو آغاجە كە بغدای يا اوزمدر يقلشمكوز واكر اكا يقلشور ايسەكز فتكونا
من الظالمين ۞ ستم ايدنلرك كروهندن اولورسز فوسوس لهما الشيطان
پس ابليس حضرت آدم وحوا ايچون وسوسە ايتدی ليبدي لهما ما ووري عنهما من سوآتهما
تاكە عورتلرندن كندولردن پوشيدە قيلنان نسنەيی كندولرە آشكارە قيلە
وحضرت آدم وحوا احوالندە بويلە ايدیلر كە هر بری كندو عورتين كورمزدی وبر بری
برينك عورتين كورمزدی وقال ما نهاكما ربكما عن هذه الشجرة وابليس ديدی
پروردكاركوز سيزی بو آغاجدن منع ايتمدی إلا أن تكونا ملكين الا اولجهتدن كە
ايكی فرشتە اولمغكوزی ايستمدی أو تكونا من الخالدين ۞ يا اولجهتدن كە بهشت
جاودانندە على الدوام اقامت ايدنلردن اولمغكوزی ايستمدی وقاسمهما إني لكما
لمن الناصحين ۞ وانلرە اند ايچدی كە على التحقيق بن سيزە نصيحت ايدیجيلردنم
فدلاهما بغرور پس ابليس حضرت آدم وحوايی شجرهٔ منهيەدن يمكە الدادوب
ايندردی فلما ذاقا الشجرة پس اول دم كە منهی اولان آغاجك ميوەسين
طاتدیلر بدت لهما سوآتهما عورتلری كندولرە نمايان اولدی وطفقا يخصفان
عليهما من ورق الجنة وباشلديلر عورتلری اوزرە بهشتك يبراقلرندن بربرينە
بنشتوردیلر وناداهما ربهما وپروردكارلری كندولرينە ندا ايدوب سويلدی ألم أنهكما

عن تلكما الشجرة سیزی اول اغاجدن منع ایتمدمی وأقل لكما ان الشيطان لكما
عدو مبين ● وسیزه سویلدمی که تحقیقا شیطان سیزه دشمنلکین آشکاره
ایتمش بر دشمندر قالا ربنا ظلمنا انفسنا دیدیلر ای پروردکاریمز کندو
جانلرمزه ستم ایتدك وان لم تغفر لنا وترحمنا واکر بزه مغفرت ایدوب
مرحمت ایتمزسن لنكونن من الخاسرين ● البته اوتوزانلردن اولورز قال اهبطوا
خدای عز وجل حضرت آدم وحوایه علیهما السلام وابلیس لعینه بیوردی زمینه اینك
بعضكم لبعض عدو اول حالده که برکوز برکوزه دشمندر ولكم في الارض مستقر
وزمینده سیزه برقرارکاه وار ومتاع الى حين ● ودخی سیزه بر کیجیلجك
نسنه وار بر مدته دك که انکله مدت عمر کون منقضی اولور قال فيها تحيون حق
تعالی دیدی یر یوزنده زنده اولورسز وفيها تموتون واورده اولورسز ومنها
تخرجون ● واندن چیقمق ایچون چیقارلورسز يا بني آدم قد انزلنا عليكم لباسا ای آدم
اوغوللری تحقیقا که بز اوزرکزه کیلجك نسنه ایندردك یعنی بز [illegible]
واندن اینا ناسیابله سزه پوشاك اولنجق نسنه لر بیتدك يواري سوآتكم که
عورتلر کوزینی اورتر وريشا ودخی تجمل ایده جك لباس سزه بیتدرك ولباس التقوى
وتنکری قورقوسینك پوشاکی ذلك خير اول پوشاك قمو پوشاکلردن بیکرکدر
ذلك من آيات الله اول کیلجك نسنه لرك ایجادی اولمسی تنکرینك فضل وقدرتنه
دلالت ایدن نشانلردندر لعلهم يذكرون ● تاکه بیدار اولوب نعمته معترف
اوله لر يا بني آدم لا يفتننكم الشيطان ای آدم اوغوللری شیطان سیزی
الداتمسون که سیزی جنتك دخولندن منع ایلیه كما اخرج ابويكم من الجنة نته که
آتا کوزی وآنا کوزی الداوب بهشتدن چیقردی ينزع عنهما لباسهما کیلجکلرنی
کندولردن صویوب ليريهما سوآتهما تاکه عورتلرینی کندولره کوستره انه يريكم هو
وقبيله تحقیقا شان بودرکه کندوسی وقبیله سیزی کورورلر من حيث
لا ترونهم اول مکاندن که سیز انلری کورمزسز ● یعنی انلرك اجسامی سیزه کورنمز
وسیزك اجسامكز انلره عیاندر پس بویله دشمندن شدتله حذر لازمدر انا
جعلنا الشياطين اولياء للذين لا يؤمنون تحقیقا که بز دیولری ایمان کتورمینلرك
دوستلری قیلدق واذا فعلوا فاحشة وقچن قبایح ایله بر یمان ایش ایشلرلر قالوا وجدنا عليها
آباءنا عذر ایدوب انلر دیرلر بیلدوك اول فاحشه نك اشلیه سنی اتالرمزده بولدق

والله امرنا بها وتنکری تعالی انك ایشلمسیله بزه فرمان ایلدی قل ان الله لا يأمر
بالفحشاء سویله یا محمد تحقیقا که حق تعالی یرامز فعللرك ایشلمسنه فرمان ایتمز زیرا
انك عادتی بویله جاری اولدیکه کوزل افعالك ایشلمسین امر ایده نه بد فعللك
ایقاعنه اتقولون على الله ما لا تعلمون ● نیچون تنکری تعالی اوزره بیلمدوکوز
نسنه یی سویلرسز قل امر ربي بالقسط سویله پروردکارم عدل ایله عمل
اولنمغین بیوردی واقيموا وجوهكم عند كل مسجد ویوزلکوزی هر سجود
کتوره جك وقتده قبله یه دوغرو قیلك وادعوه مخلصين له الدين وتنکری یه
پرستش ایدك اول حالده که طاعتی کندو یه شرك وریادن پاك قیله سز كما
بدأكم تعودون نته که سزی ابتداده ایجاد ایتدی انتهاده دخی اعاده سیله دونرسز
پس اعمالکزه کوره سزه مکافات ایده فريقا هدى بر بولوکه دوغرو یولی
کوستردی که کندولرینی ایمانه موفق قیلدی وفريقا حق عليهم الضلالة وبر بولوکی
کمراه قیلدیکه قضاء سابق اقتضاسیله اوزرلرینه کمراهلك لازم اولدی انهم
اتخذوا الشياطين اولياء من دون الله تحقیقا که انلر تنکرینك دوستلکندن
تجاوز ایدوب دیولری دوستلر ایدندیلر ويحسبون انهم مهتدون ● وکمان
ایدرلر که کندولر دوغرو یولی بولمشلر ● کتوردیلر که جاهلیه خلقی عریان طواف
ایدوب کناهلرنه سقوطی تفاؤل ایدرلردی وبعضاسی حج کونلرنده طعاملرنی
قوت اوله جق قدر یرلردی واصلا یاغلی مقوله سین یمزلردی انکله
حجلك تعظیمنی قصد ایدرلردی اهل اسلام دخی بویله ایتمك ایستدیلر
حق تعالی کندولرین بو ایشدن تحذیر ایتمك ایچون بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
يا بني آدم خذوا زينتكم عند كل مسجد ای آدم اوغوللری بزکوزینی هر مسجد
قتنده الك یعنی هچن بر مسجده نماز یا طواف ایچون کیدرسز کوزل دونلریکزی
عورتکوزی ستر ایتمکه کیوب کیدك وكلوا واشربوا ویيك وایچك ولا تسرفوا
وغلالی تحریم وحرامی تحلیل ایتمكله حدودی تجاوز ایتمیکز انه لا يحب
المسرفين ● بی شبهه که حق تعالی حدودی تجاوز ایدن کروهی سیومز
قل من حرم زينة الله سویله تنکرینك اراسته سین کیم حرام قیلدی التي اخرج لعباده
اول آرایش که کندو قوللری ایچون محض قدرتیله زمیندن چیقردی والطيبات
من الرزق ودخی کیم حرام قیلدی رزقدن پاکیزه قیلدوغی نسنه لری قل هي للذين

آمَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا سويله اول زينت وطيبات يقين ولان صاغلقده اصالة
ايمان كتورن كيمسنه لردر وكافرلر دخي على سبيل التبعية اولور خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
روز جزاده سني مثلو يالكز انلرڭدر حالده كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
شنه كه بو احكامي بوندن بيان ايتدك ارباب دانش اولان جماعته نشانلري بيان
ايدرز قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ سويله بونلردن اوزكه بر نسنه يوقدر كه
پروردكارم بڭا اولان نسنه لري حرام قيلدي مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ انلردن آشكار
اولاني وكيزلو اولاني وَالْاِثْمَ ودخي كناهي ايجاب ايدن نسنه يي حرام قيلدي وَالْبَغْيَ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وناحق يره ستم ايتمكي دخي بو قيد تاكيدا ايچوندر زيرا ظلم ايتمك حقله
مجتمع اولماز وَاَنْ تُشْرِكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا ودخي اني حرام قيلديكه تكري يه اورتاق
قيله سز اول نسنه يي كه انڭ قلسنه بر دليل وحجت ايندرمدي وَاَنْ تَقُولُوا
عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ودخي اني حرام قيلديكه تكري تعالى اوزره بلمدوككوز نسنه يي
سويليه سز وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ وهر بر كروهه بر مدت واردر كه خداء عز وجل انلرڭ حياتني
انكله تقدير ايتمشدر فَاِذَا جَاءَ اَجَلُهُمْ پس چون اول مدت منقضي اولور لَا يَسْتَأْخِرُونَ
سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ نه بر ساعت كيرو قالورلر نه بر ساعت ايلرو كيدرلر
يَا بَنِي اٰدَمَ اي ادم اوغوللري اِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ اكر سيزدن پيغمبرلر سيزه
كلورلر كه يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِي كه بنم آيتلريمي سزوزه اوقورلر فَمَنِ اتَّقٰى وَاَصْلَحَ
پس هر كيمسه كه پرهيزكار اولە ايدوب اعمالني كوزل قيلە فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ انلره
قورقو اولماز وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ونه كندولر غمناك اولورلر وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا
واول كيمسه لركه نشانلريمزڭ حق اولديغين اينانمديلر وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا وانڭ قبولندن
كردن كشلك ايدوب تكبر ايتديلر اُولٰئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ اول كروه دوزخ اربابيدرلر
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ كندولر انده على الدوام اقامت ايدرلر فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى
عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا پس كيمدر زياده ستم صاحبي اول كيمسه دن كه ايزد جل وعلا اوزره
يلان بغلدي اَوْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِهِ يا نشانلرينه تصديق كتورمدي اُولٰئِكَ يَنَالُهُمْ
نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ اول كروه كه مفتري ومكذبدرلر ارزاق واجاللردن
يازلمش بهره لري كندولره دكر حَتّٰى اِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا اول حده دك كه چون كوندر
لمشلرمز يعني ملك الموت واعواني كندولره كلور يَتَوَفَّوْنَهُمْ اول حالده كه جانلريني
قبض ايتمك ايسترلر قَالُوا توبيخ يوزندن ملكلر عذابلرنه ديرلر اَيْنَ مَا كُنْتُمْ

تَدْعُونَ

تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ قانده در اول نسنه لركه تكري يدن اوزكه كندولرينه
عبادت ايدر ايديكوز قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا كفره ديرلركه انلر بزدن غايب
اولديلر وَشَهِدُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ وجانلري اوزره كفرلريله
ايتديلركه كندولري دينسز ايديلر قَالَ ادْخُلُوا حق تعالى روز قيامتده كفاره
سويليه كه كيرك فِي اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ بر كروهلر ايچره كه سيزدن
اسبق كيچمشلردر مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ بو ايكي نوعدن فِي النَّارِ ادخلوا لفظنه
متعلقدر يعني اي مخاطب اولان كفره جن وانسدن كيچمش اولان كافر
كروهلريله دوزخه كيرك كُلَّمَا دَخَلَتْ اُمَّةٌ هركاه كه دوزخه بر كروه كيره
لَعَنَتْ اُخْتَهَا كندو ديه هم مشرب اولان كروهه لعنت ايده حَتّٰى اِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا
جَمِيعًا اول حده دك كه چون دوزخده جمله لري بري برين اردنجه ايرشوب
قاردوشلر قَالَتْ اُخْرٰيهُمْ لِاُولٰيهُمْ صكره كيرنلر اول كيرنلردن اوتري سويليه
رَبَّنَا هٰؤُلَاءِ اَضَلُّونَا اي پروردكاريمز بونلر بزي ازدرديلر فَاٰتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ
النَّارِ پس كندولره دوزخدن ايكي قات اشكنجه وير كه كندولر ازغون ايديلر
وبزي هم ازغون ايتديلر قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ خداء عز وجل سويليه هر بر كروهه
سابق اولانلره ضلال واضلال جهتندن وكيروده اولانلره تقليد
وكفر واسطه سيله ايكي قات اشكنجه وردم وَلٰكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ولكن سز
بيلمزسز يعني هر كروه بر كروزڭ عذابندن خبردار دكلدر وَقَالَتْ اُولٰيهُمْ لِاُخْرٰيهُمْ
وسابق اولانلر صكره كيرنلره ديديلر فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ پس اوزومزه
سزڭ برار تفاوتڭز ولمدي بز وسيز كرا هلاكده واستحقاق عذابده برابرز
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ پس قزانديغڭز نسنه سببيله
اشكنجه نڭ چاشني سين آلڭ بو سوز محتملدركه سابقلر ولاحقلردن صادر
اوله ومحتملدر كه ايكي كروهدن صادر اوله اِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا
تحقيقا شول كيمسه لركه آيتلريمزي تصديق ايتمديلر وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا وانلره
ايمان كتورمكدن استنكاف ايدوب تكبر ايتديلر لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ اَبْوَابُ السَّمَاءِ
دعالريچون كوكلرڭ قپولري اچلمز وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ ونه بهشته وارە كيرلر حَتّٰى يَلِجَ الْجَمَلُ
فِي سَمِّ الْخِيَاطِ دوه ايكنه دلكنه كيرنجه وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ وبو مكافات كبي
بزدن ولانلره مكافات ايدرز لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ كندولره دوزخدن

لهم

نسنه دوزخدن اولور ومن فوقهم غواش واوستلرندن اورتوكلر اندن
اولور وكذلك نجزي الظالمين ۞ وبوكونه بزه ستم ايدنلره جزا ويررز
والذين آمنوا وعملوا الصالحات واول كيمسه لركه ايمان كتوروب كوزل عمل ايتديلر
لا نكلف نفسا الا وسعها بر جانه طاقتي اولمدوغي نسنه دن آرتوق بر نسنه ايله
تكليف ايتمزز ۞ بو جمله مبتدا ايله خبر اراسنده معترضه دوشمشدر اولئك
اصحاب الجنة اول كروه كه مؤمن وصالح ديلر بهشت اربابيدر هم فيها خالدون
كندولر اوچماغده على الدوام اقامت ايدرلر ونزعنا ما في صدورهم من غل وبهشتيلرك
سينه لرنده اولان اسباب عداوتي طشره قيلدق تجري من تحتهم الانهار اسرالري
التندن ايرماقلر آقار ۞ سرور ولذتلري زياده اولمق ايچون وقالوا الحمد لله وارباب
بهشت منازللرينه كلدكلري سيونمك ونشاطدن يوزندن ديديلر جمله اوككلر
ومدح وثنا الله خدانك ذات باهر الصفاتنه مخصوصدر الذي هدانا لهذا
اول خدا كه لطف وكرميله بزي بو عمله موفق قيلدي كه انك مكافاتي بو كونكي
مكانه اولدي وما كنا لنهتدي وبز كندو قوتمزله دوغرو يولي بولمز ايدك لولا ان
هدانا الله ايزد جل وعلا محض كرميله دوغرو يولي بزه كوسترميدي لقد
جاءت رسل ربنا بالحق تحقيقا كه پروردكاريمزك كوندردوكي پيغمبرلر دوغرولقيله
كلديلر ونودوا ان تلكم الجنة واهل بهشته ندا اولنور لركه بو اول بهشتدركه اكله
وعده اولنوردكوز اورثتموها بما كنتم تعملون ۞ ايلدوككوز اعمال
سببيله اكا وارث قيلندكوز ونادى اصحاب الجنة اصحاب النار وارباب
بهشت اولانلر دوزخ اهلنه چاغروب ديديلر كه ان قد وجدنا ما وعدنا ربنا
حقا تحقيقا كه بز بولدق كه ربمز بزه وعده ويردوكي نسنه يي درست
بولدق فهل وجدتم ما وعد ربكم حقا پس پروردكاركزك وعده ويردوكي
نسنه يي درست بولدكزمي قالوا نعم دوزخيلر سويلديلر كه وعده اولنان
نسنه يي درست بولدق فأذن مؤذن بينهم پس ارالرنده بر آواز ايچي
آواز ايتديكه ان لعنة الله على الظالمين ۞ شان بودر كه تكرينك ختم وغضبي
كافرلره در الذين يصدون عن سبيل الله اول كيمسه لركه تكرينك يولندن يوز
دوندرديلر ويبغونها عوجا واكا اكرلك ايسترلر وهم بالآخرة كافرون ۞
وكندولر اوبر جهانك وجودنه تصديق ايتمزلر وبينهما حجاب واهل بهشتك

واهل دوزخك ارالرنده بر پرده وار وعلى الاعراف رجال وحجابك يوقاروسي
اوزره اهل توحيددن كشيلر واركه عمللرده تقصير ايلدوكلرندن جنتله جهنم اراسنده
حبس اولنديلر يعرفون كلا بسيماهم اهل جنت وجهنمدن هر كيمسه يي علامتيله
بيلورلر ونادوا اصحاب الجنة واهل اعراف بهشت ساكنلرينه آواز ايتديلر كه
ان سلام عليكم خدانك تحيتي اوزركوزه اولسون لم يدخلوها اول حالده كه
اهل اعراف بهشته كيرمديلر وهم يطمعون ۞ وكندولر اكا كيرمكه اميد طوتارلر
واذا صرفت ابصارهم تلقاء اصحاب النار وچون كوزلري جهنم اربابي سمتنه
دوندرلنور قالوا تكري يه صيغنوب ديرلر ربنا لا تجعلنا مع القوم
الظالمين ۞ اي پروردكاريمز بزي ستم ايدن كروهله بر مكانده قيلمه
ونادى اصحاب الاعراف واعرافده ساكن اولان جماعت چاغرديلر رجالا
يعرفونهم بسيماهم كافرلك رؤسالرندن بر كشيلركه نشانلريله كندولريني بيلورلر
قالوا ما اغنى عنكم جمعكم انلره ديديلر مالي يغمككوز سزدن بر نسنه دفع
ايتمدي وما كنتم تستكبرون ۞ وحقي قبول ايتمكدن تكبر كوندردوكز اهؤلاء الذين
اقسمتم لا ينالهم الله برحمة بونلرمیدر يعني مؤمنلرك فقراسي اول كيمسه لركه
انلر ايچون دوكز كيم تكري تعالى انلره بر احسان وكرم ايصال ايتمز ادخلوا الجنة
بهشته جاودانه كيركز لا خوف عليكم نه اوزركوزه قورقو واردر ولا انتم تحزنون
ونه سز غمناك اولورسز ونادى اصحاب النار اصحاب الجنة ان افيضوا علينا
من الماء واهل جهنم اهل بهشتي چاغرديلر كه اوزريمزه صودن دوكك
او مما رزقكم الله يا تكري تعالى سزه رزق ويردوكي نسنه دن بزه ويرك
قالوا ان الله حرمهما على الكافرين ۞ اهل جنت انلره بو وجهله اوزره جواب
ويرديلر كه حق تعالى بهشت جاودانك نعمتلريني ايمان كتورميانلره اوزرنده
حرام ايتدي الذين اتخذوا دينهم لهوا ولعبا اول كيمسه لركه دينلريني بيهوده ايش
واويونجاق ايدنديلر وغرتهم الحيوة الدنيا ويقين اولان صاغلق كندولريني الداتدي
فاليوم ننساهم پس بوكون انلري جهنمده اونوتورز نته كيم ترك ايدرلردي كما نسوا
لقاء يومهم هذا نته كه بو كونلرينك كوروشيني اونوتديلر وما كانوا بآياتنا يجحدون ۞
ونته كه بزم آيتمزي عنادن دونوب انكار ايدرلردي ولقد جئناهم بكتاب فصلناه
وتحقيق كه كروه كفاره بر كتاب كلدرديك كيم انك معنالريني تفصيل ايدوب

بیان ایلدک علی علم کیفیت تفصیلدن بیلکی اوزره اولدیغمزده هدی ورحمة
رهنما اولدیغی وخدانک اسرکیجی اولدوغی حالده لقوم یؤمنون ٭ بر کروهه که
تنکری بیلك وحدانیتنه تصدیق ایدرلر هل ینظرون الا تأویله اهل کفر بو
کتابک مآلندن اوزکه برنسنه انتظار ایتمز یعنی حق تعالی بو کتاب ایچنده
ذکر ایلدوکی وعد و وعیدک وقوعنه ایچن منتظردرلر یوم یأتی تأویله
اول کونده که وعد و وعیدک آثاری ظاهر اولور یقول الذین نسوه من قبل
سویلیه اول کیمسه لر که بوندن اسبق کتابی ترک ایتمشلردی قد جاءت رسل ربنا
بالحق تحقیقا که پروردکاریمزک کوندردکلری پیغمبرلری دوغرولغله کلدیلر
فهل لنا من شفعاء پس دیلکیجیلر بزه بولنورمی فیشفعوا لنا تا که بزم ایچون
دیلك ایدلر او نرد یا دنیایه دوندرلورمیوز فنعمل غیر الذی کنا نعمل تا که
ایشلدوکمز عملدن اوزکه بر عمل ایشلوز قد خسروا انفسهم تحقیقا جانلرینی و نقدینی
که عمرلرینی کفرده صرف ایتدیلر وضل عنهم ما کانوا یفترون ٭ وافترا ایتدوکی
نسنه کندولردن ضائع اولدی ٭ یعنی اولامیدلری که بتلر کندولره تنکری قتنده
شفاعت ایدرلر باطل اولوب کندولره نفع ایتمدی ان ربکم الله الذی خلق السموات
والارض فی ستة ایام تحقیقا پروردکارکز صفات کماله جامع اولان ذات
پاکدر اول ذات پاک که التی کون مدتنده کوکلری و یری بیتردی ثم استوی
علی العرش صکره عرشک ایجادنه قصد ایتدی یغشی اللیل النهار کیجه یی
کوندز ایله اورتر و عکسی معلوم اولدیغیچون ذکر اولنمدی یطلبه حثیثا
اول حالده که کیجه کوندزی عجله ایله طلب ایدر والشمس والقمر والنجوم
مسخرات بامره وکونش و آی و یلدزلری فرماننه رام اولدقلری حالده
یرتدی الا له الخلق والامر آکاه اولک که یرتمق و بیورمق خدای ذوالجلاله
مخصوصدر زیرا موجد و متصرف کندودر تبارك الله رب العالمین
خلقک پروردکاری ایزد ذوالکمال وحدانیت ایله الوهیتده بوجه لیندی
ادعوا ربکم تضرعا وخفیة پروردکارکزه دعا ایدک خشوع و کیزلیلك
اصحابی اولدوغکوز حالده یعنی دعا ایتدوککوز محلده فریاد ایتمکوز
انه لا یحب المعتدین ٭ بی شبهه که حق تعالی حدی تجاوز ایدنلری سیومز
که دعا ایتدوکلرنده امر اولند وقلری محلده دوردیوب فریاد و فغان ایدرلر

یاغایتله افراط ایدوب اولور اولماز نسنه یی طلب ایلیه لر ولا تفسدوا
فی الارض ورو ی زمینده کفر و معصیتله برماز لك ایتمکوز بعد اصلاحها
انبیانک ارسالیله واحکامک قورمسیله دوزلکدن صکره وادعوه خوفا
وطمعا وحق سبحانه وتعالی یه دعا ایدك اول حالده که اعمالکوزك قبولندن
قورقوب مقبول اولمسین رجا ایده سز ان رحمت الله قریب من المحسنین ٭
بی شبهه که تنکری تعالینك لطف و کرمی ایولره یقیندر وهو الذی یرسل
الریاح وکندو در اول پروردکار که یللری کوندورر بشرا بین یدی رحمته
رحمتینک ایلرو سنده مژده ویریجی اولدقلری حالده بو مقامده رحمتدن
مراد یغموردر ٭ زیرا باد صبا بولتی بریره قالدورر و باد شمال جمع ایدر
و باد جنوب دملندورر و باد دبور اولشتورور حتی اذا اقلت سحابا ثقالا
بیرحالده که قچن براغر بولتلر یللری قالدورر سقناه لبلد میت انی بر
اولمش شهر ایچون صوارردك فانزلنا به الماء پس اول شهره صوی ایندردك
فاخرجنا به من کل الثمرات صکره اول صو ایله میوه لرك هر نوعندن چیقاردك
کذلك نخرج الموتی نته که اولمش زمینی نباتله احیا ایدردك لعلکم
تذکرون ٭ تا که پند و نصیحت آلوب بیله سز که زمینی احیا ایتمکه قادر
اولان اولمشلری زنده قیلمغه قادردر والبلد الطیب وپاك اولان
زمین یخرج نباته باذن ربه پروردکاری فرمانیله اوتلری چیقرر یعنی
پاك اولان زمینی چوق نفعلو غایتله کوزل اوتلر و کوزل اکین بتورر
والذی خبث و چرکن اولان زمینك اوتلری لا یخرج الا نکدا چیقمز الا ازکم
هیچ منفعتی یوقدر ٭ بو بر مثالدر که حق تعالی مؤمنك قلبیکه بیدرکه
هر نه ایچنده اکرسن بختی بزر و کافرك قلبی شوره لی یره بنکرز که ایچنده بر
نسنه بتمز و اکر بتر بتر بر نسنه یه یرمز کذلك نته که بو مثل ایله احوالی
بیان ایتدك نصرف الایات دلائل وحدانیتی انواع عباداتله ایراد
ایدرز لقوم یشکرون ٭ بر کروهه که خدانك نعمتلرینه اعتراف ایدوب
مدح و ثنا سین ایدرلر لقد ارسلنا نوحا الی قومه تحقیقا که بز حضرت
نوحی عشیرتنه کوندردك که کندولرین توحیده دعوت ایلیه فقال یا قوم
اعبدوا الله پس سویلدی ای بنم عشیرتم خدایه قوللق ایدك ما لکم من اله

وکافرك کیفیت احوالرین ایچنده بیان ایتدی
بو اعتبار ایله که بنا مؤمنك ٭

غيره اندن اوزكه سیزه بر معبود یوقدر اني اخاف عليكم عذاب يوم عظيم بی شبهه كه بن براولوكونك اشكنجه سندن اوزریكوزه قورقرم قال الملأ
من قومه عشیرتندن اشرافی وانلر سویلدیلر انا لنراك في ضلال مبين تحقیقا كه
بزسنی ای نوح بر اشكاره ازغونلقده كوروروز قال يا قوم ليس بي ضلالة
حضرت نوح جوابلرنده سویلدی ای بنم كروهم بنده ازغونلق یوقدر ولكني
رسول من رب العالمين ولیكن بن خلقك پروردكارندن بركوندرلمش
پیغمبرم ابلغكم رسالات ربي پروردكاریمك پیغاملرین سیزه یتشدریرم
وانصح لكم وسیزه پند ونصیحت ایدرم واعلم من الله ما لا تعلمون
وحی سببیله خدانك سمتندن بیلورم اول نسنه یی كه سیز بلمزسز
چون حضرت نوحك قومی بشر مقوله سی خدانك رسلی اولمقلغندن تعجب ایدوب
سویلرلردیكه تنكری تعالی رسالت كوندرسه ایدی البته ملائكه كرامی
كوندرردی حضرت نوح بوسوزلرین انكار ایلدی تنه كه حق تعالی اندن
حكایت ایدوب بیوردی اوعجبتم ان جاءكم ذكر من ربكم آیا تكذیب ایدوب
عجب ایلدوكوز كه پروردكاریكوزدن سیزه بر پند ونصیحت كلدی على
رجل منكم زمره كوزدن بر كشینك لسانی اوزره لينذركم تاكه كفر ومعصیتك
عاقبتندن سیزی قورقوده وره ولتتقوا وتاكه اول انذار ایتمك سببیله
پرهیزكارلك ایده سز ولعلكم ترحمون وشاید تقوی سببیله سز رحمته
مظهر قیلنورسز فكذبوه پس كافرلر حضرت نوحی تكذیب ایلدیلر فانجيناه
والذين معه في الفلك در عقب كندویی وكیمیه كندو سیله اولان
كیمسنه لری غرقدن قورتردق واغرقنا الذين كذبوا بآياتنا وحدانیتمه
دلالت ایدن نشانه لر اتباع ایتمیانلری طوفانله اغراق ایلدك انهم
كانوا قوما عمين بی شبهه كه قوم نوح بر كوكلری كور جماعت ایدیلر كه
وحدانیتمزك نشانه لرین كورمزلردی والى عاد اخاهم هودا ودخی عاد قبیله سنه
قرنداشلری حضرت هودی ارسال ایلدك قال يا قوم اعبدوا الله حضرت
هود انلره دیدی ای بنم عشیرتم ایزد ذو الجلاله پرستش ایدوب كندویی
توحید ایدك ما لكم من اله غيره سیزه اندن اوزكه بر درست معبود یوقدر
افلا تتقون پس نیچون تنكرینك عذابندن صاقنمزسز قال الملأ الذين

كفروا

كفروا من قومه طائفه سندن كفر ایدن بیوكلر سویلدیلر انا لنراك في سفاهة
تحقیقا كه بز سنی عقلسزلكده مشاهده ایدرز وانا لنظنك من الكاذبين
وبی شبهه كه بز سنی یالانجیلردن اولدوغكی كمان ایدرز قال يا قوم ليس
بي سفاهة دیدی ای بنم كروهم بنده عقلسزلق یوقدر ولكني رسول من رب العالمين ولیكن بن
عالملك پروردكارندن بر كوندرلمش پیغمبرم ابلغكم رسالات ربي بني ایجاد
ایدنك خبرلرین سیزه ایصال ایدرم وانا لكم ناصح امين وبن سیزه
خیانتسز بر پند ویریجیم اوعجبتم ان جاءكم ذكر من ربكم على رجل منكم
آیا عجب ایلدوكوز كه جنسكوزدن بر كشینك لسانی اوزره پروردكاریكوز
دن سیزه بر پند كلدی لينذركم تاكه عقوبت الهیه دن سیزه بر قورقو
ویره واذكروا اذ جعلكم خلفاء من بعد قوم نوح ویاده كتورك اول وقتی كم حضرت
نوحك قومی هلاك اولدوقلرندن صكره برلرنده سیزی قائم مقام قیلدی
وزادكم في الخلق بسطة ویردلككوزده سیزه بر قامت وقوت ارتوردی
فاذكروا آلاء الله پس تنكرینك نعمتلرین خاطره كتورك لعلكم تفلحون
تاكه نعمتلرك ذكری قورتلمغكوزه مؤدی اوله قالوا اجئتنا لنعبد الله وحده
اول قوم حضرت هوده سویلدیلر آیا سن بزه كلدك تاكه تنكری یالكوز عبادت
ایده لم ونذر ما كان يعبد آباؤنا وتاكه پدرلریمز عبادت ایتدوكلری نسنه
لردن واز كیچه لم بو ایش هركز وجوده كلمز فأتنا بما تعدنا پس بزه عذابدن
وعده ایتدوكك نسنه یی بزه كتور ان كنت من الصادقين اكر كرچك
سویلیانلردن ایسك قال قد وقع عليكم من ربكم رجس وغضب حضرت هود
انلره سویلدی تحقیقا كه پروردكاریكز سمتندن اوزریكوزه بر عذاب
وخشم دوشدی اتجادلونني في اسماء سميتموها انتم وآباؤكم آیا بنمله مجادله
ایدرسز بر ادلرده یعنی بر اشیاده كه سیز وپدرلریكوز انلره الهه ادقوندیكز
ما نزل الله بها من سلطان حق تعالی انلرك عبادتی جائزلغنه بر حجت
ودلیل ایندرمدی فانتظروا پس عذابك نزولنه منتظر اولك اني معكم
من المنتظرين بی شبهه كه بن سیزكله انتظار ایدیجیلردنم كتوردیلكی
قوم عادك اقلیمنده دوشن احقاف نام قومیلی بر یرده اولورلردی آیینلری
بتلره عبادتی ولغله حق تعالی انلره حضرت هودی مرسل قیلدی تاكه كندولرین

خدانك عبادتنه سوق ايدروب باطل اولان بتلرك پرستشلرندن فراغت
ايدوب دعوته شروع ايدنجه سوزنه قولاق دوتميوب خيانتلرين ارتردیلر
حق تعالى اوزرلرينه اوچ سنه قحطى مسلط ايلدى انلر دخى عربك
فسادة مصر اولديلر چون اول عصرلرده بويله ايدى كه بر قوم اوزره قحط
اولسه مكه مكرمه يه واروب استسقا ايدرلردى اول جماعت شدت
قحطدن بتمش كيمسه ارسالنه انتخاب ايلديلر انلره قيل بن عنز نام كيمسه يى
ومرثد بن سعد كه حضرت هوده ايمان كتورمش ايدى رئيسلر ديكوب استسقا
ايچون مكه يه كوندرديلر ❁ پس مكه مكرمه يه ورود ايتديلر مكه مكرمه نك
سكانى اولان عمالقه انلرله اولان مصاهره لرى حسبيله مزبورلره اكرام تام
ايدوب كما ينبغى توقير ايتديلر مكانلرندن محظوظ اولدقلرى جهتدن برآى مقدارى
مكث ايدوب اوقاتلرين يمه و ايچمكده و چنك و چغانه ده كچرديلر بعده
عمالقه نك رئيسى معاويه كلدوكلرى مقصددن كمال تغافللرين مشاهده
ايدنجك طول اقامتلرندن تضجر و كثرت مصرفدن كندويه سوء ظنلرى
اولمق ايچون چنكيلره شفا ويرلديكه كويا الك اراسنده بو كمال تغافللرنه
مشعر بر قاچ بيت ايراد ايدوب انلر دخى امتثال امر ايدوب بو ايكى بيتى ايراد ايتديلر

شعر
ألا يا قيل ويحك قم فهينم ❁ لعل الله يسقينا الغماما
فيسقى أرض عاد إن عادا ❁ قد امسوا ما يبينون الكلاما

بو كلامى ايشدوكلرنده كندولره بر انزعاج حاصل اولوب كلدوكلرى
مقصده مباشرت ايتديلر حضرت مرثد انلره ديدى والله دعاكوزيله
فائده ويرمز مادام كه حضرت هوده ايمان كتورمزسز معاويه يه سويلديلر
بونى الى قومنه ملحق كلسون ❁ زيرا بو حضرت هوده تابع اولوب دينمزى ترك
ايتدى معاويه حضرت مرثدى استسقايه چيقمقدن منع ايلدى قيل ايله اون
نفر ايله استسقايه چيقوب دعاسنده بويله سويلديكه يا الهى قوم عادى
صوارنه كه بوندن اسبق صواردك همان اوچ بولوط بياض و قرمزى
پيدا اولوب كوك سمتندن بر صدا كلديكه اى قيل سكا و عشيركه بونلردن
برين اختيار ايت ديدى سياه بولوطى ايسترم كه انلك صويى چوق اولور قيل على الفور
اول بولوط قوم عاد سمتنه توجه ايلدى انلر بر شدتلى بادان روزكار

چيقديكه

چيقديكه انسانى مكانلرندن قالديروب يره چالوب هلاك ايدردى
انكله ايمانه كلمينلر نابود اولوب حضرت هود و اتباعى نجات بولديلر
نته كه حق تعالى بيوردى فأنجيناه والذين معه پس كندويى و
كندو ايله همدين اولانلرى قورتاردق برحمة منا بزدن صادر اولان
لطف و احسان سببيله وقطعنا دابر الذين كذبوا بآياتنا ونشانلريمزه اتباع
ايتميانلرك اكسه لرين كسدك وما كانوا مؤمنين ❁ وقوم عاد معبودك
وحدانيتنه وهودك رسالتنه تصديق ايدنلر دكل ايديلر وإلى ثمود أخاهم
صالحا و دخى ثمود قبيله سنه برادرلرى حضرت صالحى پيغمبرلكله ارسال ايلدك
قال يا قوم اعبدوا الله حضرت صالح مرسل اولنجق سويلدى اى بنم عشيرتم
خداى ذو الجلاله پرستش ايدك ما لكم من إله غيره اندن اوزكه سزه پروردكار
معبود يوقدر ❁ مرويدر كه حضرت صالح عليه السلام ثمود قبيله سين
دعوت ايلدوكى محل تكذيب ايدوب نبوتنه اثبات ايتمكه كندوسندن بر معجزه
ايستديلر حضرت صالح انلره سويلدى نه كونه معجزه ايسترسز ديديلر يارين
عيديمزدر صحرايه چيقرز سن بزمله چيق بز بتلريمزه دعا ايدهلم و سن تكرى كه
هر كيمك دعاسى حيز قبوله كچر متبوع اولوب بقيه خلق اكا متابعت ايتسونلر
بو سوزه قرار ويرديلر ❁ فرداسى اولنجه جمله عيدكاهه چيقوب بتلرينه
دعا ايتمكه شروع ايلديلر ❁ هر چند كه انلردن ايستديلر انلردن اثر اجابت
ظاهر اولمدى بعده جندع بن عمرو كه اول قبيله نك اشرافندن ايدى صحراده
دوتمش كاتبه نام بر طاشه اشارت ايدوب سويلدى اى صالح بزه بو
طاشدن بر بيوك چوق توپلى كبه اولمش بر دوه چيقر حضرت صالح عليه السلام
بيوردى كه اكر خواهشكوزه اوزره تكرى تعالى قدرت كامله سيله بر دوه
چيقارديرسه ايمان كتورور ميسز ديديلر سنى تصديق ايدوب خدايه عبادت ايدرز
بو سوزى ايمان مغلظه ايله تاكيد ايتديلر پس حضرت صالح عليه السلام
ايكى ركعت نماز قيلوب جناب ذو الجلالدن نياز ايتمكه باشلدى همان
اول دم معهود اولان طاش يارلوب خواهشلرينه كوره بر دوه چيقدى
در عقب كندويه ماننده بر بوزى طوغردى ❁ جندع بن عمرو بو معجزه يى
مشاهده ايدنجك عنايت ربانيه ايله ايمان كتوردى بقيه اشراف

يعنى اول كفارى استيصال ايدوب كوكلرين كسدك م

ثمود بادیه انکار ایده سن کیدان قالدیلر حضرت صالح علیه السلام انلره
خطاب ایلدی ننه که حق تعالی بیوردی قد جاءتکم بینة من ربکم تحقیقا که پرورد
دکاریکوزدن سیزه بر معجزه کلدی که کمال قدرتنه و نبوتمك صحتنه دلیلدر
هذه ناقة الله لکم آیة بو سیزه ایچون معجزه ایکن تنکرینك دوه سیدر
فذروها تأکل فی أرض الله پس انی قویك تنکرینك زمیننده اوتلیه سك ولا
تمسوها بسوء وانی بر یرمازلکله دکمکوز فیأخذکم عذاب ألیم که انلك
سببیله سیزی بر دردلو شکنجه الور واذکروا اذ جعلکم خلفاء من بعد عاد ویاده
کتورك اول وقتی که عاد قبیله سی هلاك اولدقدن صکره انلرك بدلنه سیزی
جانشینلر قیلدی وبوأکم فی الأرض وحجر نام مکاننده سیزه یر ویردی تتخذون
من سهولها قصورا ملایم اولان یرلرندن کوشك وطاش ایلوب کوشکلر بنا
ایدرسن وتنحتون الجبال بیوتا وطاغلری خانه لر ویاپارسن فاذکروا آلاء الله
پس تنکرینك نعمتلرینی یاده کتورك ولا تعثوا فی الأرض مفسدین مفسد اولدقکوز
حالده زمینده یرمازلکله سعی ایتمکوز قال الملأ الذین استکبروا من قومه عشیرتنك
سرکشلك وتکبره طالب اولان اشرافی سویلدیلر للذین استضعفوا بیچاره
قیلنان کیمسنه لره لمن آمن منهم انلردن ایمانه کلانلره استهزا طریقیله سویلدیلر
أتعلمون أن صالحا مرسل من ربه آیا سز بیلورسز که حضرت صالح پروردکارندن
کوندرلشدر قالوا انا بما أرسل به مؤمنون مستضعفا اولان کروه سویلدیلر
تحقیقا که بز ایمان کتورمشوز اول نسنه یه که حضرت صالح انکله کوندرلدی
قال الذین استکبروا سرکشلك ایدن کروه سویلدیلر انا بالذی آمنتم به
کافرون تحقیقا که بز کافر اولمشوز اول نسنه یه که سز آکا تصدیق
کتوردکوز کتوردیلر ناقه نك دأبی بو ایدیکه قوم ثمودك ایچلرنه معین
اولان قویینك صوینی بر کونده بر ایچردی بوندن غایله صقلشلردی
زیرا دوه صویلینی ایچدیکی کون طاغ باشندن صو کتورمکه محتاج اولور
لردی کندولره غایله دشوار اولمشدی ودخی ناقه مز یوره یاز فصلنده
طاغ باشنده اولاردی جمله دوارلری انك قورقنغله دره یه قاچرلر
ایدرلردی قیش فصلنده دره ده اوتلغله دوارلری طاغ باشنه
قچرلردی بو دخی کندولره بر مشکل ایش اولمشدی زیرا دوارلری اوتلاقدن

الجزء التاسع من التفسیر

قلدیلر

قلدیلر غایله زبون اولدی بعده قدار بن سالف ومصدع برقاچ نفرله
دوه نك قتلنه مباشرت ایتدیلر ننه که تفصیلی ان شاء الله الملك العزیز بیان
اولنور فعقروا الناقة پس قوم ثمودك بر قچی دوه یی سکرلدیلر وعتوا عن أمر ربهم
وپروردکارلرینك فرمانندن سرکشلك ایتدیلر وقالوا یا صالح ائتنا بما تعدنا
ودیدیلر ای صالح عذابدن وعده ایتدك نسنه یی بزه کتور ان کنت
من المرسلین اکر کوندرلمش پیغمبرلردن ایسك فأخذتهم الرجفة دیعقب
کندولرین زلزله الوب فأصبحوا فی دارهم جاثمین مسکنلرنده یوزلری اوزره
صباحلدیلر فتولی عنهم پس حضرت صالح انلردن یوز چویروب کیتدی وقال
یا قوم لقد أبلغتکم رسالة ربی واوزدلرنه تحسر یوزندن دیدیکه ای بنم
عشیرتم بی شبهه که بن پروردکاریمك پیغامنی سیزه یتشتردم ونصحت لکم
وسیزه پند ویردم ولکن لا تحبون الناصحین ولیکن پند ویرنلری سیومزسز
ولوطا اذ قال لقومه ودخی حضرت لوطی مرسل قیلدك اول وقتکه ارلرینه
اقامت ایدن مؤتفکات نام کویلرك خلقنه سویلدیکه أتأتون الفاحشة نچون
غایله یرمانا اولان ایشه مباشرت ایدرسز ما سبقکم بها من أحد من العالمین
خلقدن بر کیمسه انکله سیزه سبقت ایتمدی انکم لتأتون الرجال شهوة من دون النساء
تحقیقا که سز مباح اولان قاریلرك مباشرتندن تجاوز ایدوب
قباحت ینری اولان نفسك کوزلك ارزوسیچون ارککلره کلورسز بو خصوصده
اصلا عذریکوز یوقدر بل أنتم قوم مسرفون بلکه سز حدودی تجاوز
ایتمش بر کروه سز وما کان جواب قومه وسز بو دلرك جوابی بر نسنه دکل ایدی
الا أن قالوا أخرجوهم من قریتکم الاکه بری برینه دیدی لوط واتباعنی
کویلریکوزدن چیقرك انهم أناس یتطهرون تحقیقا که انلر آدملردر
یرمان اولان افعالدن کندولرین پاك دوترلر یعنی بزم ایله اول افعالده اتفاق
ایتمزلر کتوردیلر که حضرت لوط علیه السلام بچی عمیسی حضرت ابراهیمه
هجرت ایتدی حق تعالی کندویی شام زمیننده دوشن سدوم نام کویه وقوینه
اولان درت کویك خلقنه مرسل قیلدی تا که کندولرین نامعقول ایشلردن
منع ایلیه ییکرمی یل مقداری کندولرین دعوت ایلدی سوزینه قولاق دوتمدیلر
عاقبت حق تعالی کندولرین هلاك ایلدی وحضرت لوط واتباعنی بلادن

قیانمشدر

خلاص ایلدی شنه که بیوردی فانجیناه واهله پس حضرت لوطی وکندویه ایمان
کتورنلری عذابدن قورتردق الا امرأته الا قاریسنی کانت من الغابرین ❁ مکاننده
قالوب هلاك اولنلردن ایدی ❁ زیرا اول بدذات کفره صاقلیوب
کافری حضرت لوطه اوزره انکار ایتمکه اغوا ایدردی وامطرنا علیهم مطرا
واوزرلرینه برعجب یغمور یغدردق واوطاش ایدی که باشلری اوزره
یاغدی فانظر کیف کان عاقبة المجرمین ❁ پس نیق تأمل ایله که کنهکارلرك
صوکی نیجه اولدی والی مدین اخاهم شعیبا وحضرت ابراهیم علیه السلامك
اوغلی اولان مدینك اوشاقلرینه قرنداشلری حضرت شعیبی مرسل قیلدق
قال یا قوم اعبدوا الله دیدی ای بنم عشیرتم خدای ذوالجلاله پرستش
ایدك مالکم من اله غیره اندن اوزکه سیزه حقله بر معبود یوقدر قد جاءتکم
بینة من ربکم تحقیقا که پروردکارکوزدن سیزه بر معجزه کلدی یعنی اول
معجزه که کندویه ویرلدی ونه اولدوغی قرآنده ذکر اولنمدی فاوفوا الکیل پس
اولچکك آلتنی تمام ایدك والمیزان ودخی دارتمغك آلتنی تمام ایدك ولا تبخسوا
الناس اشیاءهم وخلقه حقوقلرینی تمام ادا ایدك اندن برنسنه اکسك
ایتمکوز ولا تفسدوا فی الارض وکفر وخیانتله زمینده یرمازلغه سعی ایتمکوز بعد
اصلاحها پیغمبرلرك ارسالیله وکتبك انزالیله دوزلدوکندنصکره ذلکم
خیر لکم سویلدوکم اینلك ایشلمسی سیزه بیکرکدر ان کنتم مؤمنین ❁ اکر اهل
تصدیق ایدکوز ولا تقعدوا بکل صراط وهریوله اوتورمکوز توعدون و
تصدون عن سبیل الله من آمن به اول حالده که قورقدوروب تنکریك یولندن
منع ایدرسز اول کمسه یی که اکا تصدیق کتوردی وتبغونها عوجا وتنکریك
یولنه اکریلك طلب ایدرسز که خلقه شبهه لر ایراد ایدوب آزدیرسز
واذکروا اذ کنتم قلیلا ❁ ویاده کتورك اول وقتی کیم آز کروه ایدکوز
فکثرکم ❁ پس حق تعالی سیزی چوق ایلدی که مالکوزه واولادیکوزه برکت
صالدی وانظروا کیف کان عاقبة المفسدین ❁ وبقك سیزدن اسبق اولان
مفسدلرك صوکی نیجه اولدی وان کان طائفة منکم آمنوا بالذی ارسلت به
واکر سیزدن بر کروه کوندورلدوکم نسنه یه ایمان کتورمشلر ایسه وطائفة
لم یؤمنوا وبر کروه ایمان کتورمامشلر ایسه فاصبروا حتی یحکم الله بیننا پس

قیلدیلر تا که خدا عزوجل آرامزده حکم ایده ایدی که محقی ولاندی مبطل
اوزره نصرت ویره وهو خیر الحاکمین ❁ وکندو در حکم ایدنلرك ییکرکی
قال الملأ الذین استکبروا من قومه عشیرتندن تکبره طالب اولان کروه سویلدیلر
لنخرجنك یا شعیب والذین آمنوا معك من قریتنا البته سنی ای شعیب وسنکله
ایمان کتورنلری کوییمزدن چیقارهدوررهیز او لتعودن فی ملتنا یاخود اینمزه
دونرسز بلنمك کرك کیم حضرت شعیب علیه السلام انلرك اینده
دکل ایدی تا که اکا دونه زیرا انبیا معقوله سی کافر اولمدی مطلقا محال در
لیکن جماعت فرجا وزره تغلیب اولنمغله قومنه لائق اولان خطاب بله
کندوسی وقومی مخاطب اولندیلر ❁ وبو سببدن جوابلرینی اول منوال
اوزره ویردی قال اولو کنا کارهین ❁ حضرت شعیب سویلدی آیا واکر اکا
عود ایتمکه کراهت ایدیجیلر ایدك یعنی نیجه اینکوزه داخل اولوروز و
حال بو که بز اکا کیرمك ایستمز قد افترینا علی الله کذبا تحقیقا که
تنکری تعالی اوزره یالان بغلمش اولوروز ان عدنا فی ملتکم اینکوزه دونش
ایسك بعد اذ نجانا الله منها اول وقتدنصکره که تنکری تعالی بزی اندن
قورتردی وما یکون لنا ان نعود فیها وکفرك ملتنه کیرمك بزه لائق وجائز
دکلدر الا ان یشاء الله ربنا مکر اول وقت که پروردکاریمز تنکری تعالی
مرتد اولدوغمزی ایسته وسع ربنا کل شیء علما پروردکاریمزك دانشی
هرنسنه یی قابلمشدر علی الله توکلنا ایزد ذوالجلال اوزره اعتماد ایلدك
ربنا افتح بیننا وبین قومنا بالحق ای پروردکاریمز آرامزده وعشیرتمزك آراسنده
دوغرولغله حکومت ایله وانت خیر الفاتحین ❁ وسن حکومت ایدنلرك
ییکرکیسن وقال الملأ الذین کفروا من قومه وقبیله سندن کفر ایدنلر اکابر
اصاغره سویلدیلر لئن اتبعتم شعیبا قسم اولسون که اکر حضرت شعیبه پیرو لك
ایدرسز انکم اذا لخاسرون ❁ بی شبهه که سز اول محلده توزنلرسز ❁
فاخذتهم الرجفة فاصبحوا فی دارهم جاثمین ❁ درعقب کندولرینی زلزله الوب
یوزلری اوزره قاپنوب هلاك اولدیلر الذین کذبوا شعیبا کأن لم یغنوا فیها
شول کمسنه لر که حضرت شعیبی تکذیب ایتدیلر کویا اول شهرده اقامت ایتمشلر دکلدی
الذین کذبوا شعیبا کانوا هم الخاسرین ❁ اول کمسنه لر که حضرت شعیبی تصدیق

ایتمدیلر کندولری و توزنلر ایدی فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ
رِسَالَاتِ رَبِّي پس حضرت شعیب انلردن یوز دوندردی و سویلدی ای بنم عشیرتم
خدایه قسم که پروردکاریمك خبرلرین سیزه یتشتردم وَنَصَحْتُ لَكُمْ و سیزه پند
ویردم بو سوزلری اوزرلرینه غایتله حزنی اولدوغی جهتدن تاسف ایدوب
سویلدی ● بعده کندو نفسی اوزره انکار ایدوب سویلدی فَكَيْفَ آسَى
عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ ● پس نیجه بن برزینی دین کروه اوزره غمناك اوله یم وَمَا
أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ و هرکز بز بر کویه بر پیغمبر کوندرمدك إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا
بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ الا اول کوی خلقنی دارلغله و خسته لکله کرفتار ایلدك
لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ● تا که نیاز ایدوب تذلل ایده لر ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ
صکره بدلك یرنه ایولکی بدل ویردك حَتَّى عَفَوْا اول وقته دك که مال
و رجاللری چوق اولوب وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ و سویلدیلر علی التحقیق
که پدرلرمزه یمانلك و شادلك دکدی یعنی نعمتلری و نقمتلری تکری طرفندن
بلمیوب دیدیلر که زمانه نك دابی بودر که کاه خلقه ایولکله و کاه یمانلکله
معامله ایدر ● و زمان سابقده پدرلریمزك باشنه کلان محنت و جفا
و ایدوکلری ذوق و صفا بوکا شاهددر فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً پس علی الغفله
کندولرینی الدق وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ● و حال بو که کندولر عذابك وقوعنی بلمزلر
و عذابك بو کونه ناکاه اولمسی انسانه غایتله دشوار کلور وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا
وَاتَّقَوْا و بی شبهه که کویلر خلقی ایمان کتوروب کفر و معصیتدن پرهیزکار
اینسیدیلر لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ البته کوکدن و یردن
اوزرلرینه خیراتی توسعه ایدردك یعنی رزقلك اسبابی کندولره میسر
قیلوردك وَلَكِنْ كَذَّبُوا و لیکن پیغمبرلرینی یالانجی دوتدیلر فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ● پس کفر و معاصیدن قزندوقلری نسنه ایله کندولرین
مؤاخذه قیلوب معذب ایلدك أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى بو جمله فأخذناهم بغتة
وهم لا یشعرون جمله سی اوزره معطوفدر ● و ارالرنده مذکور اولان
شرط و جواب جمله معترضه در پس معنی بویله اولور که اول عذابدن
صکره کویلر خلقی امین می اولدیلر که أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا کیجه وقتی عذابمز
کندولره کله وَهُمْ نَائِمُونَ ● اول حالده که کندولر یاتمشلردی أَوَأَمِنَ أَهْلُ

الْقُرَى یا خود کویلر خلقی امین می اولدیلر که أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى قوشلق
محلنده عقابمز کندولره کله وَهُمْ يَلْعَبُونَ ● و حال بو که کندولر اوینیورلر
أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ اول عقوبت باشلرینه کلدکدن صکره تکرینك مکرندن
امین می اولدیلر ● وَمَكْرُ اللَّهِ بنده نك مستدرج اولمسنه و بیلمدوکی
یردن الینمسنه استعاره در فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ●
پس اوتوزمقله متصف اولان کروهدن اوزکه بر کیمسه تکرینك مکرندن
امین اولماز أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا و اول کیمسه لر که
زمینه اربابندن صکره وارث اولورلر اشکار اولمدیمی که أَنْ لَوْ نَشَاءُ
أَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ شان بودر که ایسته سیدك کناهلری سببیله کندولرینی
دکردك یعنی ایندوکلری کناهلرك سزاسین ویروب عقوبت ایدردك
نته که امم سابقه یی کناهلری سببیله معذب قیلدق وَنَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِهِمْ
و کوکللری اوزره مهر اوروردق فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ● پس کندولر اعتبار
و تأمل ایشتمه سین ایشتمزلر تِلْكَ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَائِهَا اول کویلر که
مزبور اولانلر که هلاك اولنلری واردی خبرلرندن اوقورز
وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ و تحقیقا که مذکور اولان اهلنه پیغمبرلری
حضرت صالح و هود و لوط کبی معجزه لرله کلدیلر فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا پس
اولمزلردی که کندولره رسل کلدکدن صکره ایمان کتوره لر بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ
اول نسنه ایله که رسل کلمزدن اسبق تکذیب ایدرلردی یعنی کفر اوزره همیشه
مداومت ایدرلر ایمانه کلمکه لیاقتلری یوقدر كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ●
نته که کذشته اولنلرك کوکللری اوزره مهر اوردق شمدیکی اولان کافرلرك
کوکللری اوزره مهر اورورز وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ و سابقا ذکر
کروهلرك چوقنده پیمانه وفا ایتمسین بولمدق وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ●
و تحقیقا که چوقلرینی حددن تجاوز ایدیجی بولدق ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا
پس مذکور اولان پیغمبرلردن صکره حضرت موسی یی ویردوکمز معجزه لرله
کوندردك إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ مصر پادشاهی یمننه و انك اعیان
دولتنه فَظَلَمُوا بِهَا پس اولر آیاتی ستر ایتدیلر که انلری تصدیق ایدیجك
یرده تکذیب ایتدیلر فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ● پس باق زمانی

ایدنلرك صوكی نیجه اولدی وقال موسی یا فرعون انی رسول من رب العالمین
وحضرت موسی دیدی که ای فرعون تحقیقا که بن خلقك پروردکارندن سکا
کوندرلمشم حقیق علی ان لا اقول علی الله الا الحق انلك اوزره سزاوارم یعنی
اوزرمه واجبدر که تنکری تعالی اوزرنه دوغرولقدن اوزکه بر نسنه
سویلمیه‌یم قد جئتکم ببینة من ربکم بی شبهه که پروردکاریکزدن بیر
دلیل ایله سیزه کلدم فارسل معی بنی اسرائیل پس بنمله بنی اسرائیلی وشاقلرینی
یوللا تا که پدرلرینك وطنی اولان ارض مقدسه‌یه بنمله کیده‌لر و فرعون
انلری قوللر ایدنوب ایشلرده استخدام ایدرلدی قال ان کنت
جئت بآیة فرعون سویلدی اکر سنی کوندرن پروردکاردن بر دلیل ایله
کلمش ایسك فأت بها انی کتور یعنی انی قتمده حاضر ایله تا که صدقك
انکله ظاهر اوله ان کنت من الصادقین اکر ایدوککك دعواده
ارباب صدقك زمره‌سندن ایسك فالقی عصاه بو کلامدن صکره حضرت
موسی دکنکنی صالویب فاذا هی ثعبان مبین همان اول دکنك ظاهر الامر
بر اژدها اولدی که هیچ برکیمسه اژدها اولمسنه شك ایتمز مرویدر که
قچن حضرت موسی دکنکی صالدی اغزینی اچمش بر اژدها اولدی که ایکی
چکه‌سینك اراسی سکسان ارشون مقداری کوردیلر الت چکه‌سینی
یره قودی اوست چکه‌سینی فرعونك قصرینك کنکره‌سی اوزره صکره
فرعون سمتنه توجه ایلدی فرعون بو حالی مشاهده ایدیجك حدثانی ترك
قرارا یدوب اطرافنده اولان خلق دخی قچشدیلر اول کون کثرت ازدحامدن
یکرمی بش بیك ادم هلاك اولدی بعده فرعون تضرع ایتدی که یا موسی
سنی کوندرن پروردکار ایله سکا قسم ویرورم که بونی بزدن
قالدوره‌سین که بن سنی تصدیق ایدوب بنی اسرائیلی سنکله یوللرم پس
حضرت موسی اژدهانك قفاسنه یاپشدی علی الفور دکنك اولدی بعده حضرت
موسی علیه السلام فرعونه بر معجزه دخی کوستردی که حق تعالی بیوردی ونزع
یده وحضرت موسی دست شریفنی قولتوغندن چیقردی فاذا هی بیضاء
للناظرین پس اول محل دست شریفی بقنلره بر نور غایتله اغ نمایان
اولدی کتبده دیرلر که حضرت موسی بر اسمر کیشی ایدی اما قچن مبارك الینی

قولتوغندن چیقردی بر کونش نورانیتلی چیقردی که شعاعی کونشك
شعاعنه غلبه ایدردی قال الملأ من قوم فرعون ان هذا لساحر علیم فرعونك اتباعندن
سویلدیلر تحقیقا که بو یعنی حضرت موسی فن سحرده غایتله دانش صاحبی
بر جادودر اشراف بو سوزی فرعونك سوزینی تصدیق ایچون سویلدیلر
زیرا سوره شعراده بو کلام اکا منسوب اولمشدر یرید ان یخرجکم من ارضکم
سیزی ای قبطیلر زمینکزدن چیقرمق ایستر فماذا تأمرون پس نه کونه فرمان ایدرسز
قالوا ارجه دیدیلر ایشنی تأخیر ایله واخاه و قرنداشی هارونی دخی وارسل
فی المدائن حاشرین وشهرلرده بیجیلر یوللا یأتوك بكل ساحر علیم فن سحرده
زیاده بیلکی صاحبی اولان هر جادویی سکا کتورسونلر بعده فرعونك اعوانی
سحره‌نك اردنه کوندردی وجاء السحرة فرعون وجادولر فرعونك حضورینه
کلدیلر قالوا ان لنا لاجرا دیدیلر تحقیقا که بزه بر اولو اجرت وار ان کنا
نحن الغالبین اکر بز موسی ایله اوزرینه غلبه ایدیجی اولورز قال نعم
فرعون سویلدی سیزه اولو اجرت اولور وانکم لمن المقربین ودخی تحقیق
درکاهمه یقینلردن اولورسز بعده حضرت موسی‌یی فرعون ایستدی و بر
معین وقت مشخص ایلدی که ایچنده سحره ایله مناظره ایده پس سحره بر خیلی
دکنکلر و ایپلر جمع ایدوب وقت معینه کلنجه یتمش بیك ساحر بر طرفده دوردیلر
و حضرت موسی بر طرفده پس سحره ادب طریقیله سویلدیلر سنمی اول صالورسن
یا بزمی که حق تعالی بیوردی قالوا یا موسی اما ان تلقی واما ان نکون نحن الملقین
سحره سویلدیلر ای موسی یا سن دکنککی صالورسن یا بز دکنکلریمزی و ایپلریمزی
صالیجی اوله‌لم قال القوا حضرت موسی علیه السلام کرم وتمام جهتندن
سحره‌یه سویلدی سز صالك فلما القوا سحروا اعین الناس پس الاتلرینی
صالدوقلرنده خلقك کوزلرینی سحر ایتدیلر که کندولرنه بر نسنه کوستردیلر
کیم حقیقتده اصلی یوقدر واسترهبوهم وخلقی قورقوتدیلر وجاءوا بسحر عظیم
وغایتله بر اولو جادولکله کلدیلر واوحینا الی موسی و بز حضرت موسی‌یه
فرشته ایله خبر صالدق که ان الق عصاك سن دکنککی صال در عقب
حضرت موسی دکنکنی صالدی بلا فاصله بر اژدها اولوب فاذا هی
تلقف ما یأفکون اول محل یالاندن اولان دکنك و ایپلری یوتدی وکلریکی

نسنه لری یوتدی ۞ مرویدر که یچن ولا نجلری وایپلری جملة یوتدی
حاضر اولانلر بونجوردی علی الفور فرار ایدیلر اندحامدن خیلی کیمسه
هلاك اولدی ۞ بعده حضرت موسی قفاسنه یاپشوب کالاول بر دکنك
اولدی فَوَقَعَ الْحَقُّ پس حق ثابت اولدی وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ وایشلدوکلری
نسنه زائل اولدی فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ ۞ پس اول مکانده فرعون
واتباعی مغلوب اولوب خوار وذلیللر شهره دوندیلر وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ
وجادولر سجده یه واردوقلری حالده یوزلری اوزره قپانمش قیلنوب قَالُوا
آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ دیدیلر خلقك پروردکارینه ایمان کتوردك
رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ۞ حضرت موسی وهرونك پروردکارینه تصدیق کتوردك
قَالَ فِرْعَوْنُ آمَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ فرعون سحره یه سویلدی بن سیزه اذن ویرمدن
اول موسایه ایمان کتوردوکز إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَكَرْتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ تحقیقا که بو ایش
بر کیزلی تدبیردر که سیز وموسی محل معهودده چیقمدن اول انی شهرده تدبیر
ایلدوکز لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا تا که شهردن خلقنی چیقرهسز یعنی بو ایشی
فقط بو مقصد ایچون ایلدوکز که مصر شهرینك سکانی ولان قبط طایفه سین
چیقروب یالکز بنی اسرائل ایچون قاله فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۞ پس یقین اوله که
ایلدوکز ایشین عاقبتن کورهسن ۞ وبو کلام مجملا بر تهدیددر تفصیلی
بو که لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ البته اللرکزی وایاقلرکزی کسرم مِنْ خِلَافٍ
هر طرفدن بر عضو یعنی صاغ طرفدن بر ال وصول سمتندن بر
ایاق یا برعکس ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ۞ صکره سیزی تمام داره چکرم قَالُوا إِنَّا
إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ۞ جادولر دیدیلر بی شبهه که بز پروردکاریمز
سمتنه دونیجیلرز پس سنك تهدید وتخویفکدن باك یوقدر وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا
وسن بزدن هیچ بر نسنه یی عیب دوتمزسین إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا مکر
پروردکاریمزك نشانلرینه ایمان کتوردوکمزی لَمَّا جَاءَتْنَا قچن انلر بزه کلدیکی
وحقیقة الحال او عیب دکلدر بلکه عین فخردر ۞ بعده فرعونه خطاب
ایتمکدن یوز چویروب خدای ذو الجلاله مناجات ایدوب دیدیلر رَبَّنَا
أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا ای پروردکاریمز اوزریمزه بر قالمق دوك تا که مصیبت
دمنده جزع ایتمیه لم وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ۞ ومطیع ومنقاد اولدوغمز حالده

دوغری قبض ایت وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ ومصر پادشاهینك جماعتندن
اولان اعیان سویلدی أَتَذَرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ یا موسایی
وعشیرتنی قویرسن تا که بر یوزنده فساد ایدهلر وَيَذَرَكَ وَآلِهَتَكَ وتا که سنی
وسکا منسوب اولان معبودلری ترك ایده ۞ بعض اقوالده بوکونه ثابت
اولمشدر که فرعون صورتنه مانند پتلر پیدا ایدوب خلقه عبادت ایتدررردی
پس نظم کریمده واقع اولان آلهه دن مراد انلردر قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي
نِسَاءَهُمْ فرعون سویلدی یقین اوله که ارکك اوشاقلرینی اولدوروب
دیشیلرینی صاغ قورزنه که بوندن اسبق ایدردك وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ۞
وبی شبهه که بز اوستلرینه غلبه ایدیجیلرز قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ قچن فرعوندن
بو کلمات صادر اولدی ۞ حضرت موسی کندو عشیرتنه تسلی ویرمك
ایچون سویلدی اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا الله تعالیدن یاردم ایستیوب
صبر ایدیك إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ تحقیقا که زمین خدایه مملوکدر يُورِثُهَا مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ قوللرندن ایستدوکی کیمسنه یه انی احسان ایدر وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِينَ ۞ وظفر ونصرت معاصیدن پرهیزکار اولانلرهدر قَالُوا
بنی اسرائل سویلدیلر أُوذِينَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا سن بزه مرسل اولمدن اول
ستم کورمش ایدك که ارکك اوشاقلریمزی قتل ایدرلردی وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا
وسن بزه کلدکدن صکره دخی که اول ستمی اوزریمزه اعاده ایتمکدلر قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ
أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ موسی ایتدی شاید پروردکارکز دشمنکوزی نابود قیلوب وَيَسْتَخْلِفَكُمْ
فِي الْأَرْضِ ومصر شهرنده یا ارض مقدسه ده سیزی برلرینه خلف قیله
فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۞ تا که بقه نجه ایشلرسیز یعنی طاعت وعصیاندن
ایشلدوککز نسنه یی کوروب اکا کوره سیزه جزا ویره وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ
بِالسِّنِينَ وخدایه قسم که فرعونك توابعینی قتلقلرله الدق یعنی قتلق ییللرله
انلری مبتلا قیلدق وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ ومیوهلرك بر مقدارینی اکسك ایتمکله
دخی لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۞ تا که متنبه اولوب کفر ومعاصیدن فراغت ایدهلر
فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ پس قچن کندولره ایولك کلوردی قَالُوا لَنَا هَذِهِ دیرلر
بو بزم ایچوندر وبز بوکا مستحقوز وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ واکر کندولره بر فنالق
دکسه يَطَّيَّرُوا بِمُوسَى وَمَنْ مَعَهُ حضرت موسی ایله وکندو وسیله اولان کیمسنهلرله

تشأم ایدرلر الا انما طائرهم اکاه اولك که بونلرك اوزکه برنسنه یوقدرکیم
انلره دکن خیر وشرك سببی عند الله تنکری قتنده در واوحق تعالینك حکم
ومشیئتیدر ولکن اکثرهم لا یعلمون ۞ ولیکن چوقلری بیلمزلرکه هر شیئك وجودی
تنکری تعالینك ارادهٔ علیه سنه باغلیدر وقالوا مهما تأتنا به من آیة
وآل فرعون دیدیلر اعتقادلری حسبیله معجزه مقوله سندن هرنه ایله که
بزه کلورسن لتسحرنا بها تاکه بزی انکله سحر قیله سن فما نحن لك بمؤمنین ۞
البته بز سکا تصدیق ایدجیلر اولمازز فأرسلنا علیهم الطوفان برکلامی
دیدر وکلدی بزم عسکره اوزرلرینه یغمور یوللدق برمرتبه ده که مکانلرینی اکینلرینی
قابلدی والجراد وچکرکه یی دخی اوزرلرینه یوللدق والقمل وقنادسز چکرکه یی دخی
والضفادع والدم وقورباغه لری وقانی دخی ۞ مرویدرکه برشنبه قوپلغده
اوزرلرینه سکز کون یغمور یاغدی که خانه لرینی صو دولدوردی بربرینه دکین
بوغازلرینه دك صو ایچنده دوردیلر ۞ وحال بوکه بنی اسرائیلك ایولری انلرك
ایولریله قاروشق ایدی وبر قطره صو بونلرك کیرمدی وتارلالری اوزره صولری
بندیکه ایچنده تصرف ایتمکدن کندولرین منع ایتدی وبو حال برهفته مقداری
دائم اولدی بعده حضرت موسایه سویلدیلرکه پروردکارك دعا ایله بو
بلایی بزدن قالدرسین وبز سکا ایمان کتوررز حضرت موسی جناب رب
العزته نیاز ایدوب اول بلایی کندولردن زائل قیلدی ۞ بعده زمینلرینه اوتلق
واکین بتدیکه هیچ اکا ماننده بر اوتلق واکین بتمشدی ۞ وبونلر عسکره ایمانه
کلمدیلر درعقب حق تعالی اوزرلرینه چکرکه یی مسلط قیلدیکه اکینلرینی ویمیشلرینی
ییدی ۞ بعده قاپولری ودوشلری ییمکه شروع ایلدی ۞ ینه حضرت موسایه توجه
ایتدیلر پس حضرت موسی خدایه تضرع ایدوب صحرایه چیقدی دکنکیله مشرق
ومغرب سمتنه اشارت ایدوب جمله چکرکه اول سمتلره توجه ایتدی بونی دخی
مشاهده ایدوب کفرلرنده مصر اولدیلر ۞ بعده حق تعالی اوزرلرینه قنادسز
چکرکه یی مسلط ایلدیکه اول چکرکه دن باقی قالان اشیایی ییدی بر حد دککه
دونلریحاسنه کیروب دیرلرینی مردی ینه حضرت موسایه توجه ایتدیلر ۞
کندولردن عهد وپیمان الدیکه ایمانه کله لر پس دعایه باشلدی حق تعالی
انی دخی کندولردن زائل قیلنجه پیمانلرینی بوزدیلر ۞ درعقب اوزرلرینه قورباغه

کوندردی

کوندردی برمرتبه ده که بر طعامی وبر ظروفی اچمزلردی الا ایچنده قورباغه
بولنورلردی ۞ وبوکونه اولمشلردیکه قنانلری قینادکن ایچنده صیچرلردی
حضرت موسایه دخی توسل ایتدیلر انی هم کندولردن دفع ایتدی ۞ ینه کفرلرنه
مداوم اولدیلر ۞ اندن صکره حق تعالی کندولرینی قان ایله مبتلا قیلدیکه صولری
قان اولدی بر غایه دك که اسرائیلی ایله قبطی صو ایله دولمش بر چناقه اوزره
مجتمع اولورلردی اسرائیلی طرفندن حالی حاله صو وقبطی سمتندن قان اولوردی
وقبطی اسرائیلینك اغزندن صو ایچمردی اغزنده قان اولوردی آیات
مفصلات اول حالده که من بعد اولان اشیا اشکار اولمشلردر فاستکبروا
پس انلر ایمان کتورمکدن کردن کشلك ایتدیلر وکانوا قوما مجرمین ۞ وانلر
اهل عناد بر کروه ایدیلر ولما وقع علیهم الرجز وقتاکه فرعونیلر اوزرینه عذاب دوشدی
قالوا یا موسی دیدیلر ای موسی ادع لنا ربك پروردکارك دعا ایت بما
عهد عندك اول نسنه ایله که سنده عهد ایتدی ۞ وهو النبوة یعنی
نبوت سببیله پروردکارك دعا ایله که بزدن عذابی قالدرسون لئن کشفت
عنا الرجز خدایه قسم که اکر بزدن عذابی قالدریرسن لنؤمنن لك البته سکا
تصدیق کتوررز ولنرسلن معك بنی اسرائیل ویعقوب اوشاقلرینی سنکله
یوللرز فلما کشفنا عنهم الرجز الی اجل هم بالغوه پس وقتاکه کندولردن عذابی
کذبولرم
قالدردق بر وقته دك که انلر اکا یتیشیجی دیلر اذا هم ینکثون ۞ فی الحال
ایدوکلری عهد وپیمانی بوزدلر فانتقمنا منهم فاغرقناهم فی الیم پس انلردن
انتقام الدق یعنی درعقب کندولرینی دریاده غرق ایلدك بانهم
کذبوا بآیاتنا اول سببله که انلر نشانلریمزه تصدیق ایتمدیلر وکانوا عنها غافلین
وانلردن بی خبر ایدیلر واورثنا القوم الذین کانوا یستضعفون واول کروهه
زبون قیلنمشلر ایدی تملیك ایتدك مشارق الارض ومغاربها زمین شامك
ابحاع
شرق طرفنده وغرب طرفنده واقع اولان مکانلری التی بارکنا فیها اول مکانلرکه
کثرت معیشتله برکت صالدق وتمت کلمت ربك الحسنی علی بنی اسرائیل وپروردکارك
کوزل وعده سی یعقوب اوشاقلری اوزره تمام اولدیکه کندولره اولنان وعده
یرینه کلدی بما صبروا مصیبتلر اوزره ایتدوکلری صبر سببیله ودمرنا ما کان
یصنع فرعون وقومه ومصر پادشاهی واتباعی عمارتلردن یاپدوقلری نسنه یی

ویرانه ایلدك وما کانوا یعرشون ● ومرتفع قیلدوقلری بنالری دخی هامان
یا بینه قصرح کبی بو محلده دك فرعونه جاری اولان احوالك بیاننی وکندی وبوندن
صکره مذکور اولان کلام بنی اسرائیل اولان آیات عظامی مشاهده ایدوکلرندن
صکره احداث ایتدوکلری نامعقول ایشلری بیان ایدر تاکه سرورکائنات
قومندن چکدوکی زحمتلردن تسلیه حاصل اوله ومؤمنلر نفسلرندن غفلت
ایتمیه لر ● پس بیوردی وجاوزنا ببنی اسرائیل البحر ویعقوب اوغللرینی
سلامتله دریادن کچردك فأتوا علی قوم یعکفون علی اصنام لهم پس بر کروه
اوزره کچدیلر که کندولره مخصوص اولان بتلری اوزره مقیم اولوب انلره عبادت
ایدرلر ● مرویدر که اول بتلر قیلوق بوزاغی قیلغیدی قالوا یا موسی اجعل لنا الها
دیدیلر ای موسی بزه برتکوی قیل یعنی بزه بر تمثال ایله که اکا پرستش ایدهلم کما لهم
آلهة نته که اول قومه تمثاللردن تکریلر واردر که انلره عبادت ایدرلر قال انکم
قوم تجهلون ● حضرت موسی دیدی تحقیقا سز بر نادان کروه سز ان هؤلاء متبر
ما هم فیه بی شبهه که بونلر ایچنده اولدقلری نسنه تدمیر وتباه اولمشدر یعنی
حق تعالی بونلرك دینلرینی بیقوب بتلرینی معدوم قیلر وباطل ما کانوا یعملون ●
وایشلدوکلری نسنه مضمحلدر یعنی بتلره ایلدوکلری عبادت اول قصدله که
کندولره اندن بر نفع حاصل اوله حقیقتده بی فائده وبی نتیجه در قال اغیر الله
ابغیکم الها حضرت موسی انلره سویلدی تکریدن اوزکه می سزه بر معبود
طلب ایدهیم وهو فضلکم علی العالمین ● وحال بوکه کندو دور عصرکزده خلقی
اوزره سزی نیجه نعمتلرله مخصوص قیلدی واذ انجیناکم من آل فرعون ویاد ه
کتورك اول وقتی که سزی فرعونك اتباعندن قورتردق یسومونکم سوء
العذاب اشکنجه نلك یمانتی سزه داد تردیلر یقتلون ابناءکم اوغللرکزی اولدیروب
بوغازلدیلر ویستحیون نساءکم وقزلریکزی صاغ قوریلر وفی ذلکم بلاء من ربکم
عظیم ● واول عذابده سزه پروردکارکزدن برامولو محنت وار ● مرویدر که
حضرت موسی علیه السلام بنی اسرائیله مصرده وعده ویردیکه فرعون هلاك
اولدقدن صکره کندولره تکریدن بر کتاب کتوره که ایچنده اوامر ونواهی بیان
اوله پس فرعون هلاك اولنجه ایزد متعالیدن اول کتابی ایستدی کندویه
فرمان ایلدیکه اوتوز کون اورج دوته واول ماه ذی القعده ایدی انی ادا

ایدیجك

ایدیجك اغزینك قوقوسی کندو یه کلدی انی دفع ایتمك ایچون مسواك استعمال
ایلدی ملئکه کرام کندو یه سویلدیلر که بوندن اقدم اغزکدن مسك رایحه سن
قوقلردق انی مسواکله دفع ایلدك حق تعالی کندو یه امر ایلدیکه اون دخی اورج
دوته نته که حق تعالی وواعدنا موسی ثلثین لیلة وحضرت موسایه اوتوز کیجه وعده ویردك
واتممناها بعشر واول اوتوزی اون کیجه ایله تمام ایلدك فتم میقات ربه
اربعین لیلة پس پروردکارینك وقتی که اکا مقرر قیلمشیدی قرق کیجه یه
ایرشوب تمام اولدی وقال موسی لاخیه هرون وموسی حضرتلری قرنداشی هرونه
سویلدی اخلفنی فی قومی عشیره مده سن بنم قائم مقامم اول واصلح وامورلرینی
قابل اصلاح اولان نسنه یی اصلاح ایله ولا تتبع سبیل المفسدین ● ویرماز
اولانلرك یولنه پیرولك ایتمه ولما جاء موسی لمیقاتنا واچن حضرت موسی تعیین
ایلدوکمز وقته مخصوص کلدی وکلمه ربه وپروردکاری کندو سیله سویلشدی
یعنی سوزنی اکا واسطه سز ایشتدوردی قال رب ارنی انظر الیك حضرت
موسی سویلدی ای پروردکارم کندوکی بکا کوستر سکا بقهیم یعنی بنی
بقمقدن متمکن ایت تاکه باش کوزیله سنی کورهیم قال لن ترانی حق تعالی بیوردی
سن بنی کورمزسین ولکن انظر الی الجبل ولیکن طاغه بق فان استقر مکانه
پس برینده قالدیسه فسوف ترانی بی شبهه بنی کوررسن فلما تجلی ربه للجبل
پس پروردکاری طاغه عظمتنی کوستردیکه جعله دکا انی پاره پاره قیلدی
وخر موسی صعقا وحضرت موسی کوردوکی نسنه نك هیبتندن بیهود
دوشدی فلما افاق پس اول وقت که ایقلندی قال سبحانك دیدی
ناشایسته اولان اوصافدن سنی منزه ایدرم تبت الیك اذنسز سؤال
اوزره تجری ایتمکدن سکا رجوع ایدوب پشیمان اولدم وانا اول المؤمنین ●
وبن عظمت وجلالکه تصدیق ایدنلرك اولیم قال یا موسی انی اصطفیتك
علی الناس برسالاتی خدا عز وجل دیدی ای موسی تحقیقا که بن سنی مصرك
اولانلر اوزره پیغاملریمه یعنی توراتك جزلرینی سکا ویرمکله سنی برکزیده
قیلدم وبکلامی ودخی سنکله سویلشمکله فخذ ما آتیتك پس رسالتدن
سکا ویردوکم نسنه یی آل وکن من الشاکرین ● ونعمت اوزره شکر
ایدنلردن اول وکتبنا له فی الالواح من کل شیء واموردینیه دن لازم

اوله جق نسنه دن نصیحتلرده کندویه یازدق موعظة وتفصيلا لكل شيء جار
ومجروردن بدلدر یعنی پندلردن واحکاملک تفصیلندن الواحده هر
نسنه یی یازدق والواحک عددنده اختلاف واردر بر قولده یدی وبر
قولده اون ایدی ● وقنقی نسنه دن اولدوغنده اقوال متعدده وار اشهری
بو که یاشل زمرددن ایدی فخذها بقوة پس حضرت موسی یه دیدک که الواحی
جد تام ایله ال وأمر قومك يأخذوا بأحسنها وجماعتکه سویله الواح ایچنده
اولان احکاملک یکرکیله عمل ایتسونلر یعنی رخصتلره تتبع ایدوب احتیاطی
ترک ایتمسونلر سأريكم دار الفاسقين ● یعنی اوله کیم حددن تجاوز ایدن کیمسه لرک
مکانن سیزه کوستریم سأصرف عن آياتي الذين يتكبرون في الأرض بغير الحق
بی شبهه که آفاق وانفسده وضع اولنان نشانلرمدن دوندروریم اول
کیمسه لری که روی زمینده ناحق یره تکبر ایدرلر ● یعنی کوکللرین کورایمزک
آیاتنه تأمل ایدوب اعتبار المزلر وإن يروا كل آية لا يؤمنوا بها واکر هر معجزه یی کوررلر
انی تصدیق ایتمزلر وإن يروا سبيل الرشد واکر هدایت طریقین کوررلر لا يتخذوه
سبيلا ● انی یول المزلر وإن يروا سبيل الغي واکر ازغونلق یولین
کوررلر يتخذوه سبيلا ● انی طریق ایدینورلر ذلك بأنهم كذبوا بآياتنا
بو حال انلره اول جهتدن اولدیکه انلر بزم آیتلرمزی یالان دوتدیلر وكانوا عنها غافلين ● وانلردن
غفلت ایتدیلر دیکه هیچ انلری تدبر ایدوب فهم ایتمزلردی والذين كذبوا بآياتنا ولقاء الآخرة
واول کیمسه لرکه آیاتمزی واو بر جهانک کورمسین تکذیب ایتدیلر حبطت أعمالهم بو جهانده
ایتدوکلری اعمال باطل اولدی که هیچ انلرله منتفع اولمزلر هل يجزون إلا ما كانوا يعملون ● بو نسنه
ایله مکافات اولنمازلر الا اول نسنه ایله که کندولر ایشلرلردی واتخذ قوم موسى من بعده
موسانک جماعتی کندوسی میقاته کتدوکدن صکره ایتدیلر من حليهم عجلا جسدا
قبطیلردن استعاره ایتدوکلری التون اوداللیغندن بدن بی روح بوزاغی
له خوار اوکوز آوازی کبی انکا بر آواز وار ● کتوردیلر که چون بنی اسرائیل
حضرت موسی ایله مصردن چیقمق ایسته دیلر ● قبط جماعتندن عاریت طریقیله بر
مقدار التون اوداللیغین الدیلر ● دریایه عبور ایتدوکلرندن صکره اول حلی انلرده
قالدی چون حضرت موسی طوره کتدی ● سامری حضرت هارونه کلوب سویلدی
یا نبی الله بنی اسرائیلک الندم اولان قبطک حلیسی کندولره استعمالی حرامدر

پس

پس حضرت هرون فرمان ایتدیکه جمله التونی جمع اولنوب سامرینک الینده امانت
وضع اولنه بعده انلردن بوزاغی قیلغنده بر تمثال یاپدی وانکا بر حیله یاپدیکه
ایچندن اوکوز صداسی کبی بر صدا چیقردی ● و بر قولده حضرت جبرئیلک فرسی
فرعونی غرق ایتدیکی یرده باصمش ایدی سامری اول آت باصدوغی یردن
بر اوج طوپراغ الوب بیله کوتورمشدی اول محلکه بوزاغوی یاپدی اول
طوپراغی اغزینه صالدی پس حیاته کلدی ● بنی اسرائیل بو حالی مشاهده
ایتدوکلرنده انکا عبادت ایتدیلر ألم يروا أنه لا يكلمهم ولا يهديهم سبيلا
آیا بعقوب کورمزلرمی که اول کندولرله سویلشمز و نه کندولره بر دوغری یول
کوستریر اتخذوه وكانوا ظالمين ● انی تکری ایدندیلر ● وحال بوکه
کندولر ستمکار ایدیلر ولما سقط في أيديهم واول وقت که ندامت وپشیمانلق
اللرنه دوشمش اولدی ● بو کلام لغت عربیه ده شدت ندامتدن کنایه در
زیرا پشیمان اولان لبی اصیرر پس الی ایچنده اصیرمغله اثری دوشمش اولور
ورأوا أنهم قد ضلوا و بیلدیلر که کندولر علی التحقیق ازغون اولمشلر قالوا
لئن لم يرحمنا ربنا دیدیلر بی شبهه که اکر پروردکاریمز بزی اسرکیوب
کناهمزدن عفو ایتمز لنكونن من الخاسرين ● البته اوتوزنلردن اولورز
ولما رجع موسى إلى قومه و چون حضرت موسی کندو جماعتنه دوندی غضبان أسفا
خشمکین اندوهناک اولدوغی حالده قال بئسما خلفتموني من بعدي دیدی
بندن صکره بنم قائم مقاملق ایتدوکوز که خلقی بوزاغونک عبادتندن
منع ایتمدوکز أعجلتم أمر ربكم آیا پروردکاریکزک فرمانی سبقت
ایلیوب ناتمام بورلقدوکز وألقى الألواح وحمیت دین ایچون الواحی بوراقدی
وأخذ برأس أخيه وقرنداشنک باشی صاچنه یاپشوب يجره إليه معاتبه
طریقیله انی کندو سمتنه چکدی قال ابن أم حضرت هرون سویلدی ای انام اوغلی
إن القوم استضعفوني بی شبهه که جماعت بنی زبون دوتدیلر وكادوا يقتلونني
و یقلشدیکه بنی اولدوره لر ● یعنی تقصیریمی بکا نسبت ایتمه که بن جمیع
جد وجهدیمی بذل ایتدم بر حده دک که بنی قهر ایدوب اولدورمکه
یقلشدیلر فلا تشمت بي الأعداء پس دشمنلری بنم اهانتمله سیوندورمه
یعنی بکا بر ایش ایشلمه که دشمنلرک سیونمسنه باعث اوله ولا تجعلني مع

ويغفرلنا

القوم الظالمین ۞ وستمكار اولان كروهله بنی قیله ۞ یعنی كوساله پرستلك زمره
سندن بنی صاقینه قال رب اغفر لی ولاخی حضرت موسی سویلدی ای پروردكارم بكا
وقرنداشمه مغفرتكله وادخلنا فی رحمتك ولطف ومرحمتكه بزی داخل قیل
وانت ارحم الراحمین ۞ واسركیانلرك زیاده اسركیجیسی سن سین ان الذین اتخذوا
العجل تحقیقا شول كیمسه لركه بوزاغویی تكری ایدندیلر سینالهم غضب
من ربهم یقین اوله كه انلره پروردكارلرندن بر خشم دكه واونكی ایلدكی
فرمان دركه بربری بربرینی اولدوره لر وذلة فی الحیوة الدنیا وقریب اولان صانلقدن
خوارلك دخی كندولره دكه واو اورلرنه وضع اولنان جزیه در وكذلك
نجزی المفترین ۞ بو مكافات كبی یلان بغلیانلره مكافات ایدرز والذین
عملوا السیئات ثم تابوا من بعدها وامنوا واول كیمسه لركه كناهلری ایشلدیلر
پس اول كناهلرك وقوعندن صكره پشیمان اولوب ایمان كتوردیلر
ان ربك من بعدها لغفور رحیم ۞ بی شبهه كه پروردكارك توبه لری واقع
اولدقدن صكره كناهلرینی غایتله ستر ایدوب كندولرینه برخوش اسركیجیدر ولما
سكت عن موسی الغضب وقچن حضرت موسادن خشم ساكن اولدی اخذ الالواح
صالدوغی تخته لری الدی وفی نسختها هدی ورحمة وانلرك یازلمشنده دوغرو
یوله كوسترمك وخیر وصلاحه ارشاد ایتمك وار للذین هم لربهم یرهبون
شول كیمسه لر ایچون كه پروردكارلرندن خوف ایدرلر واختار موسی قومه سبعین
رجلا لمیقاتنا وحضرت موسی مقرر قیلدوغمز وقته ایچون جماعتندن یتمش
كیشی انتخاب ایتدی ۞ مرویدر كه حق تعالی كندویه فرمان ایتدیكه قومندن
یتمش كیشی ایله طوره كوتر ۞ بعده حضرت موسی اون ایكی سبطدن التیشر
ادم انتخاب ایتدی یتمش وزره ایكی ادم ارتدی حضرت موسی بیوردیكه
اراكوزدن ایكی ادم كیرویه دونسون ۞ پس ارالرنده منافسه واقع اولدی
اول سببدن كه هر بر فردلری دونمك ایستمزلر ۞ بعده حضرت موسی بیوردیكه
كه سزدن اوتوران كیمسه یه كیدنلرك ثوابی كبی حاصل اولور ۞ پس یوشع
وكالب حضرتلری قالدیلر وقلان كروهله حضرت موسی طوره كیدی
اول محلكه طاغه یقلشدیلر طاغی بولوت قابلدی ۞ حضرت موسی كندولرله
بولوت اراسنه كیردی ۞ وقوللری سجده یه واردیلر ۞ وحق تعالی

حضرت موسی ایله سویلشدیكی ایشتدیلر ۞ صكره اول بولوت قالقدی حضرت
موسی ایله دونوب سویلدیلر بز سكا ایمان كتورمزز ۞ خدایی اشكارا كورمنجه
بو سوزی كندولردن صادر اولدیغی كندولرینی صاعقه الوب یاندوردی ۞
حضرت موسی بوندن مضطرب اولوب نیازه شروع ایلدی نته كه حق تعالی بیوردیكه
فلما اخذتهم الرجفة پس اول محلكه كندولرینی صاعقه الوب یاندوردی
قال رب لو شئت اهلكتهم من قبل وایای حضرت موسی سویلدی ای پروردكارم
ایستیدیك بوندن اسبق بونلری وبنی نابود قیلردك اتهلكنا بما فعل السفهاء
منا ایا بزدن بی عقل اولانلرك ایشلدیكی سببیله كه خدایی اشكارا كورمكه
طالب اولدیلر بزی نابود قیلرسن ۞ وبو كلامدن فهم اولنوركه رؤیتی طلب
طلب ایدن بعضلری جمله لری دكل ایدی ان هی الا فتنتك بو بر نسنه دكلدر
الا سنك ابتلا ایتمكك كه كندولره سوزوكی دكلتدوردك كه كورمكه
طالب اولدیلر تضل بها من تشاء انكله ایستدوككی كمراه قیلرسن وتهدی
من تشاء وایستدوككی كیمسه یه دوغرو یولی كوسترسن انت ولینا ایشلرمزی
صنولیجی اولان سن سین فاغفر لنا پس بزه مغفرتكله وارحمنا وبزی اسركه
وانت خیر الغافرین ۞ ومغفرت ایدنلرك ایكیسی سن سین واكتب لنا فی هذه الدنیا
حسنة وبو جهانده بزه برایولك یاز كه كوزل معیشت وطاعته ایشلمكه
موفق ایدرسن وفی الاخرة واو بر جهانده دخی بزه برایولك یاز كه جنته داخل
قیله سن انا هدنا الیك تحقیقا كه بزسنك سمتكه توبه ایله دوندك قال عذابی
اصیب به من اشاء حق تعالی بیوردیكه ستمك شانی بودر كه ایستدوكم كیمسه یی
انكله دكرم ورحمتی وسعت كل شیء ورحمتمك شانی بودر كه هر نسنه یی
صیغلدی یعنی دنیاده مؤمن وكافر انكله بهره یاب اولور فساكتبها للذین
یتقون ویؤتون الزكوة پس البته اخرتده انی یازدم اول كیمسه لره كه كفر و
معاصیدن پرهیزكارلك ایدوب زكاتی ویررلر والذین هم بایاتنا یؤمنون ۞
ودخی رحمتی یازدم اول كیمسه لره كه كندولر ایاتمزه ایناندیلر الذین یتبعون
الرسول النبی انلر اول كیمسه لردركه كوندرلمش اولان پیغمبره پیرو اولدیلر
الامی یازوب وقومی اولمیان پیغمبره چونكه یازمی وقومی اولمیان كیمسه اول قدر
كمال ایله متصف اولمق بر معجزه در انی افضلیله حضرت پیغمبره وصف اولندی

الذين يتبعون الرسول النبي الامي الذي يجدونه مكتوبا عندهم في التورية والانجيل اول پیغمبر که اهل كتاب
اسم وصفتنی توراة وانجیلده یازلمش بولورلر يأمرهم بالمعروف وينهاهم عن المنكر
ايولك ايشلمسيله كندولره فرمان ايدر و برماز لكلو ايشلمسندن كندولرني
منع ايدر ويحل لهم الطيبات واوزرلرينه حرام قيلنان پاكيزه اشيابي شحوم كبي
كندولره حلال ايدر ويحرم عليهم الخبائث ومردار اولان اشيابي اوزرلرينه
حرام ايدر قان ولحم خنزير كبي ويضع عنهم اصرهم واغلالرندن اغر يوكلريني والاغلال
والاغلال التي كانت عليهم واوزرلرنده اولان بندلري دخي ● يعني حضرت
موسی عصرنده اوزرلرنده اولان تكاليف شاقه يي قالدورر عمد وخطا
اولان قتلده تعيين قصاص وتوبه ده قتل نفس كبي بونلرك امثالي فالذين آمنوا به
وعزروه پس شول كمسنه لركه سوردكلرمزه ايمان كتوروب كندويه تعظيم ايديلر
ونصروه واتبعوا النور الذي انزل معه واكا ياردم ايدوب نبوتيله اينان نوره
يعني قرآنه اتباع ايديلر اولئك هم المفلحون ● اول كروه كندولردر رحمته
مظهر اولوب عذابدن قورتولنلر قل يا ايها الناس سويله يا محمد اى آدم
اوغللري اني رسول الله اليكم جميعا تحقيقا كه بن خدانك كوندردكلري پيغمبرم
قو يعني حق تعالى بني جمله آدم اوغللريني طريق حقه دعوت ايتمكه مرسل
قيلدي سائر رسل كبي دكلم كه بر معين كروهه كوندرلمش اولم الذي له
ملك السموات والارض اول تنكريكه كوكلرك ويرلرك پادشاهلغي كندويه
مخصوصدر لا اله الا هو كندوسندن اوزكه عبادته مستحق بر معبود
يوقدر يحيي ويميت زنده ايدر وبدني بي روح قيلر فآمنوا بالله ورسوله النبي
الامي الذي يؤمن بالله وكلماته پس تنكري يه وبو اوصافله متصف اولان
رسولنه ايمان كتورك واتبعوه لعلكم تهتدون ● واكا ييرولك ايدك
شايد دوغري يولي بوله سز ومن قوم موسى امة يهدون بالحق وحضرت موساتك
عشيرتندن بر كروه واركه دوغري سوزله طريق مستقيمي كوسترلر وبه
يعدلون ● وخلق اراسنده اول حق سببيله حكومتده عدل ايدرلر
وبونلر اهل كتابدن ايمان كتورنلر عبد الله بن سلام واتباعي وقطعناهم
وبني اسرائلي بري برندن ممتاز پاره لره قيلدق اثنتي عشرة اسباطا اون
ايكي قبيله امما كروه كروه واوحينا الى موسى اذ استسقاه قومه واول وقت

کرینه

كه تيه صحراسنده موسانك عشيرتي كندوسندن صو استديلر حضرت
موسايه قوشنه ايله خبر كوندردك كه ان اضرب بعصاك الحجر دكنكله طاشه
اور پس دكنكيله طاشه اوروب فانبجست منه اثنتا عشرة عينا اندن
اون ايكي كوز صو چيلوب آقدي قد علم كل اناس مشربهم هر قبيله ايچجك مكانلريني
بيلدي وظللنا عليهم الغمام واوزرلرينه بولوتي سايبان قيلدق تاكه كونشك
حرارتندن كندولريني صاقليه وانزلنا عليهم المن والسلوى وقدرت حلواسين
وبلدرجين قوشيني اوزرلرينه اينددرك كلوا من طيبات ما رزقناكم اول حالده
انلره ديدك سزه روزي قيلدوغمز نسنه لرك پاكيزه سندن يكوز وما ظلمونا
ولكن كانوا انفسهم يظلمون ● ولون نعم جليله لره كفران ايتمكله بزه ستم ايتميدلر
ولكن كندو جانلرينه ستم ايدرلردي واذ قيل لهم اسكنوا هذه القرية وياده
كتور اول وقتي كه بني اسرائيله سويلندي بو كويده يعني بيت المقدسده سكني
ايدك وكلوا منها واندك ميوه لرندن وحبوبندن يكوز حيث شئتم قنقي يرده
كه ايسترسز وقولوا حطة وسويلك مقصودمز كناهلرمزك مغفرتيدر و
ادخلوا الباب سجدا وقاپويه سجده ايدرك كيرك نغفر لكم خطيئاتكم
كناهلركزي سزه يارلغادرز سنزيد المحسنين ● يقين وله كه ايولك ايشليانلر
ثوابي زياده ايدرز فبدل الذين ظلموا منهم قولا غير الذي قيل لهم
پس انلردن ستم ايدنلر كندولره سويلنان سوزدن اوزكه بر سوزه تبديل
ايدوب سويلديلر كه حطة يرينه استهزا طريقيله حنطة حمراء ديديلر
فارسلنا عليهم رجزا من السماء بما كانوا يظلمون پس ستملري سببيله اوزرلرينه
كوكدن بر عذاب يوللدق واسألهم واهل كتابدن صور عن القرية التي كانت
حاضرة البحر اول كويك احوالندن كه دريايه يقين ايدي اذ يعدون في السبت
قچن شنبه كوننده تنكرينك حدودني تجاوز ايدرلردي اذ تأتيهم حيتانهم
اول وقت كه بالقلري كندولره كلوردي يوم سبتهم شنبه يي تعظيم ايتدكلري
كوننده شرعا صو يوزي اوزره ظاهر اولدقلري حالده ويوم لا يسبتون لا تأتيهم
واول كونكه تعظيمنه مامور دكللر ايدي يعني شنبه ماعدا اولان كونلرده
كلمزدي كذلك نبلوهم بما كانوا يفسقون ● حدودي تجاوز ايتمكلري سببيله
بو كونه بلا ايله كندولريني مبتلا ايدرز واذ قالت امة منهم اذ يعدون اوزره

معطوفدر یعنی انلردن دخی صورا اول کویك احوالندنکه دریایه یقین ایدی
شول وقتکه اول کوی خلقندن بر کروه سویلدیلر یعنی اول کویده اولان صلحا
جماعتی برینه سویلدی لم تعظون قوما نیچون بر کروهه پند ویررسن که
الله مهلکهم خدای عز وجل کندولرینی نابود قیلیجیدر او معذبهم عذابا شدیدا یا
کندولرینی بر شدتلو اشکنجه ایله تعذیب ایدیجیدر قالوا معذرة الی ربکم دیدیلر
پروردکاریکزه عذر کتورمك ایچون یعنی معروفله امر و منکردن نهی ایتمك
اوندیمزه لازمدر پس بونلره پند ویررز تاکه عند الله معذور اوله‌لم
ولعلهم یتقون وشاید کندولر بو افعال ناصواب‌دن صاقنه‌لر فلما نسوا پس
اول وقتکه اونوتدیلر ما ذکروا به اول نسنه‌یی که انکله پند ویرلدی یعنی
صلحا کندولره ویردوکلری پندی اونوتدقلری دم انجینا الذین ینهون
عن السوء یمانلکدن منع ایدنلری قورتردق واخذنا الذین ظلموا بعذاب
بئیس وستم ایدنلری بر یمان اشکنجه ایله الدق بما کانوا یفسقون
ایتدوکلری فسق سببیله فلما عتوا عن ما نهوا عنه پس اول وقتکه منع
اولندقلری نسنه‌نك ترکندن تکبر ایدوب واز کچمدیلر قلنا لهم کونوا قردة
خاسئین کندولره دیدك نکی‌نیك رحمتندن دور اولمش میمونلر
اولك مرویدرکه قچن پند ویرن صلحالری اصلاحلرندن ناامید اولدیلر
انلر ایله سکنادن اکراه ایدوب ارالرنده بر دیوار چکوب هر برفرقه علیحده
بر مکانده اولدیلر بعده صلحا بر کون کوردیلر که فسقه‌دن بر کیمسه طشره
چقمدی دیدیلر البته بونلره بر حال اولمشدر که کندولردن بر کیمسه کورنمز
پس اوندلرینه کیروب کوردیلرکه جمله‌لری میمون قیلنمش اولمشلر واقاربلرینی
اولانلر بر فرقدن بلدیلر ولیکن میمونلر انلری بیلوب اطرافلرینه بکا ایدرلر
ولاشودلردی ویوزلرینی کوملکلرینه سوروب قوقلمغه باشلدیلر
بعده اوچ کون اول صورتده یاشیوب هلاك اولدیلر واذ تأذن ربك
ویاده کتور یا محمد اول وقتیکه پروردکارك بیلدوردیکه یعنی قسم ایتدیکه
لیبعثن علیهم الی یوم القیمة البته یهودا اوزره قیامت کوننه دکین
کوندرر من یسومهم سوء العذاب اول کیمسه‌یی که کندولره اشکنجه‌نك
یمانجیاننی ددر قتل واجلای وطن وجزیه ویرمکلری کیبی کتوروبلکه

حضرت سلیمان علیه السلامدن صکره حق تعالی اوزرلرینه بخت نصری مسلط
ایتدیکه مکانلرینی ویران ایدوب جنکجیلرینی قیردی واوشاقلرینی وقاریلرینی
اسیر ایتدی واوزرلرینه هر سال مجوس طائفه‌سنه جزیه ویرمسین قانون
ایتدی تاکه حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم مبعوث اولدی
بعده کندولره ایتلدوکنی ایتلدی صکره اوزرلرینه جزیه‌یی وضع ایتدی
وو برهسی قیامته دك کندولردن منفك اولماز ان ربك لسریع العقاب
تحقیقا که پروردکارك تیز عقوبتلودرکه دنیاده انلره عقاب ایتدی
وانه لغفور رحیم وبی شبهه که کندوسی توبه ایدنه چوق مغفرت ایدوب
غایتله اسرکر وقطعناهم فی الارض امما ویهود طائفه‌سینی روی زمینده
کروه کروه پراکنده قیلدق تاکه جمع بر شان وشوکتلری اولمیه منهم الصالحون
انلرك بر مقداری کوزل عمللودرلرکه حضرت موسانك دینین تغییر ایتمدیلر
ومنهم دون ذلك وانلرك بر مقداری انلردن الچقدرلر وانلر کفر وفسقه
ولنلردر وبلوناهم بالحسنات والسیئات ونعمتلرله ونقمتلرله تجربه ایدننك
معامله‌سی کبی معامله ایلدك لعلهم یرجعون تاکه ایتدوکلری
افعالدن کندولر پشیمان اولوب توبه ایدهلر فخلف من بعدهم خلف پس
مذکور اولنلردن صکره بر یاوز خبر کروه وجوده کلدیکه ورثوا الکتاب توراتی
پدرلرندن میراث الدیلر یعنی پدرلرندن توراتی وکرندیلر یأخذون عرض
هذا الادنی بو الچقلك متاعینی الورلر یعنی دنیای دنیه‌نك خطامنه
رغبت ایدوب الورلر واو حکومتده الدقلری رشوتلردر ویقولون
سیغفر لنا ودیرلر یقینا اوله که بزه مغفرت اولنور وان یأتهم عرض مثله
یأخذوه وحال بوکه اکر اول الچق متاع کبی کندولره بر متاع کلورسه انی
الورلر یعنی امید مغفرت ایدرلر با وجود اکه رشوت المسی اوزره مصرلر
الم یؤخذ علیهم میثاق الکتاب ایا توراتده مذکور اولان پیمان اوزرلرینه المنمدیمی
ان لا یقولوا علی الله الا الحق تنکری تعالی اوزره دوغرودن اوزکه بر نسنه سویلمیه‌لر
ودرسوا ما فیه وتوراتده اولان نسنه‌یی اوقودیلر و بو حکم انده
مذکوردر والدار الاخرة وصوکی سرای خیر للذین یتقون پرهیزکارلق
ایدنلره یکدر افلا تعقلون نیچون تامل ایدوب فهم ایتمزسکز امرلك

نعمتی دنیای دنیه نك متاعندن غایتله بخشیدر والّذین یمسّکون بالکتاب وشول
کیمسه‌لرکه کتابه یاپشوب واقاموا الصّلوة نمازی ادا ایدرلر انّا لا نضیع اجر المصلحین
● بی شبهه کیم انلردن ایولك ایدنلرك اجرتین ایترمز واذ نتقنا الجبل فوقهم
ویاده کتور اول وقتی که طاغی مکانندن قوپاروب یوقاروسنه قالدردق
کانّه ظلّة گویا طاغ باشلری اوزره برسایبان ایدی وظنّوا انّه واقع بهم وبیلدیلر
که طاغ اوزرلرینه دوشیجیدر خذوا ما آتیناکم بقوّة بیز انلره دیمشیدك سزه ویردیکمز
دوکتابی جدّ وجهد ایله الك واذکروا ما فیه وایچنده اولان امر ونهیی یاد ایدك
لعلّکم تتّقون ● تاکه اعمال قبیحه‌دن پرهیزکارلك ایده‌سز ● مرویدرکه
چون حق تعالی بنی اسرائیله توراتك احکامنی یوللدی اغر اولدقلری ایچون قبولندن
ابا ایتدیلر ● حق تعالی فرمان ایتدیکه طور طاغی اوستلرینه قالدیروب کندولره
سویلنه که اکر توراتك احکامنی قبول ایتمزسز طاغ اوزرکزه دوشر واذ اخذ
ربّك من بنی آدم ویاده کتور اول وقتی که پروردکارك آدم اوغوللرندن چیقاردی
من ظهورهم ذرّیّتهم ارقه‌لرندن اولادلرین واشهدهم علی انفسهم وجانلری اوزره
کندولرین دوتوب سویلدی الست بربّکم عدمدن سزی ایجاد ایدن بن دکل‌میم قالوا
بلی شهدنا سویلدیلر بلی نفسیمز اوزره کواه اولدق که بزی عدمدن ایجاد ایدن
سن سین ● شهدنا دکّه کتوردیکمز اخذ میثاق عالمك خلقندن صکره وحضرت آدم
جنّه‌یه کیرمدن اول واقع اولمشدر بو وجه اوزره که حق تعالی حضرت آدمك ارقه‌سندن
کله جك اولادی جنتك قاپوسی اوکنده واقع اولان صحراده کوچك قرنجه‌لر کبی
چیقاروب یایدی بعده کندولره حیات وعقل ونطق ویروب اوزرلرینه توحیدینی
عرض ایتدی انلر دخی ربوبیتنه مقرّ ومعترف اولدیلر ان تقولوا یوم القیمة انّا کنّا
عن هذا غافلین ● صدر ایتدی مذکور اولان اخذ لفظنه علتدر یعنی
سزدن عهد وپیمان الدی تاکه دیمیه سز علی التحقیق بز بو اقراردن بی‌خبر ایدك
بزه کیمسه بزی اندن آکاه ایتمدی او تقولوا انّما اشرك آباؤنا من قبل وتاکه سویلمیه‌سز
بوندن اوّل که برنسنه یوقدر که پدرلریمز بزدن اسبق شرك ایتدیلر وکنّا ذرّیّة
من بعدهم وبیز انلردن صکره اوغوللر ایدك وبیز انلره اقتدا ایلدك افتهلکنا بما فعل
المبطلون ● پس حق اوزره اولمیان کیمسنه‌لرك یعنی پدرلریمزك ایشلدکلری
سبیله بزی نابود قیلورمیسن وکذلك نفصّل الآیات ونته کیم میثاق قلوبنی

بیان

بیان ایتدك قدرتمزك نشانلرین بیان ایدرز تاکه تدبّر ایده‌لر ولعلّهم یرجعون ●
وتاکه کندولر پدرلرك تقلیدندن وباطلك اتباعندن دونه‌لر واتل علیهم ویهود
اوزره اوقو نبأ الّذی آتیناه آیاتنا شول کیمسه‌نك خبرینی که کندویه آیاتمزك
معرفتنی ویردك واوکیمسه بنی اسرائیلدن بلعم بن باعورا ایدی که اسم اعظمك معرفتنه
مظهر اولمشیدی ● مرویدرکه چون حق تعالی حضرت موسایه فرمان ایتدیکه بنی اسرائیل
واروب کنعانیلرله جنك ایده کنعانیلر بلعم بن باعورایه سویلدیلرکه بونلر اوزره دعا ایت
انلره جواب ویردیکه نیجه بر قوم اوزره بددعا ایده‌یم که ملائکه کرام کندولرله در
بعده اوزرلرینه الحاح ایدوب کونا کون رشوتلر ویردیلر پس سوزلرین قبول ایدوب
اوزرلرینه بددعا ایتدی دعاسی قبول اولنوب بنی اسرائیل تیه صحراسنده قرق یل
سرکردان اولدیلر ● وبر روایتده اول کیمسه امیة بن ابی الصلت ایدی که کندویه
کتب الهیه‌نك معرفتنی حق سبحانه وتعالی احسان ایتدی فانسلخ منها پس اول آیاتدن
چیقدی نته که ایلان دریسندن چیقر یعنی اول آیاته کفر ایدوب ارزوسنه تابع اولدی
فاتبعه الشّیطان تاکه ابلیس شقی کندویه ایرشدی فکان من الغاوین ● پس کمراهلر
زمره‌سندن اولدی ولو شئنا لرفعناه بها اکر ایستیدك آنك سبیله منزلتی
یوجه مرتبه‌لره قالدروردك ولکنّه اخلد الی الارض ولیکن اول کیمسه برینه میل
ایتدی یعنی الچق مرتبه‌یه مائل اولوب واتّبع هواه ارزوسنه پیرولك ایتدی که
دنیای دنیه‌نك متاعنی بهشت جاویدانك نعیمی یرینه الدی فمثله کمثل الکلب
پس آنك صفتی ایت صفتی کبیدر ان تحمل علیه یلهث اکر اوزرینه حمله ایدرسن
شدّت تنفسدن دیلین طشره ایدر او تترکه یلهث یا کندوسندن واز کچرسن
شدّت تنفس ایدوب لسانن طشره چیقرر ● یعنی هرحالده بو هیئتدن منفك
اولماز ● مرویدرکه چون بلعم حضرت موسی اوزره بددعا ایتدی ● دیلی کوکسی
اوزره دوشوب کوپك کبی صولغه باشلدی ذلك مثل القوم الّذین کذّبوا
بآیاتنا اول حالت وصفت نشانلریمزی تکذیب ایدنلرك صفتیدر فاقصص
القصص پس مذکور اولان اخباری یهود اوزره اوقو لعلّهم یتفکّرون ●
تاکه انلر اندیشه ایده‌لر براندیشه که نصیحت پذیرلکه مؤدّی اوله ساء
مثلاً القوم وصف جهتندن کوتولك وصوغایتله یمان اولدی الّذین کذّبوا بآیاتنا
اول کروه که نشانلریمزی دلیللرله ثابت اولدقدن صکره تصدیق ایتمدیلر

وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ۞ وجانلرینه ستم ایدرلردی مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي
هر کیمه که تنکری تعالی دوغری یول کوستره دوغری یول بولان اوددر وَمَنْ يُضْلِلْ واول
کروهی که حق تعالی آزغون ایده فَأُولٰئِكَ اول کروه هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞ ایا توزنلر کندولر
در وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وتحقیقا که دوزخ ایچون دیولردن
وآدمیلردن چوق کیمسه یرتدق لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا انلرك کوکللری وارکه
انکله برنسنه فهم ایتمزلر ۞ زیرا حقی بیلکه انلری توجیه ایتمزلر وَلَهُمْ أَعْيُنٌ
لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وانلرك کوزلری وارکه انلرله بقمزلر یعنی کوزلریله خدانك خلق ایتدیکی
اشیایه اعتبار نظریله بقمزلر وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا وانلرك قولاقلری وارکه انلرله
پند ونصیحتی ایشتمزلر أُولٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ اول کروه دوآرلر کبیدرکه حواسلرین
انجق اسباب معیشتده استعمال ایدرلر ۞ نعیم جاودانه مؤدی اولان نسنه یه التفات
ایتمزلر بَلْ هُمْ أَضَلُّ بلکه کندولر دوارلردن آزغوندرلر زیرا که اولوقکه دوارلر
حواسلریله نفع وضرری ادراك ایدرلر ۞ اما بونلر هیچ انلری ادراك ایتمزلر أُولٰئِكَ
اول کروه که صفات مزبوره ایله متصف درلر هُمُ الْغَافِلُونَ ۞ غفلتده کامل اولنلر
کندولردر وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وکوزل آدلر تنکری تعالی یه در فَادْعُوهُ بِهَا پس انی
اول اسما ایله تسمیه ایدك وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ وخدانك آدلرنده
اکریلکه میل ایدنلری بوراغك ۞ یعنی حق تعالی اوزره براسم اطلاق ایتمکوزکه انکله
شرع اذن ویرمامش اوله ۞ نته که عرب تنکری یه یا ابا المکارم یا ابیض الوجه دیرلر
ونصاری یا ابا المسیح ۞ وحکما علت اولی سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ یقین اولدرکه
ایشلدوکلری نسنه ایله مکافات اولنورلر وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ ویرتدیغمز
کیمسه لردن برکروه وارکه دوغرولغله یولی کوسترلر وَبِهِ يَعْدِلُونَ ۞ ودوغرلق ایله
عدل ایدرلر ۞ وانلر اهل جنتدر وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا واول کیمسه لرکه نشانلرمزی
تصدیق ایتمدیلر سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ۞ یقین مرتبه مرتبه بیلدوکلری یردن
کندولرین پایه پایه الوردز ۞ یعنی آز آز انلری هلاکه قریب ایدرز ۞ امام
قشیری علیه الرحمة بیوردکه ۞ استدراج بنده یه نعمتلر ویرلیسی وشکرلری ونو
اندورلسیدر ۞ یعنی حق تعالی قوللرینه نعمتلری پی در پی ارسال ایدوب کندولره شکری
اونتدورر بیر وقتنه دکین که مستحق عذاب اوله لر وَأُمْلِي لَهُمْ وانلره مهلت ویررز
إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ۞ بی شبهه که بنم الغم غایتله پکدر ۞ مرویدرکه سرور کائنات

علیه

علیه افضل الصلوات صفا طاغنه چیقوب قبیلۀ قریشك هر بربوینی آدیله
چیغروب دیدیکه تنکرینك عذابندن خوف ایدك ۞ ادبسزلرك بربری سویلدیکه
بی شبهه دوستکوز دیوانه اولمشدر که دونکیجه صباحه دك چیغردی حق تعالی
بوآیتی منزل ایدوب بیوردی أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا ایا بومعاندلر جاد اولوب تعقل ایتمزلرکی
مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جِنَّةٍ دوستلرنده بر دیوانه لك یوقدر إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ کندو برنسنه
دکلدر الا بر قورقودیجی مُبِينٌ ۞ قورقودیجی سین برمرتبه اشکاره ایدیجی که
برکیمسه اوزره خفی اولمان أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ ودخی نیچون
کوکلك ویرك ملکنده نظر استدلال ایله بقمدیلر وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ودخی نیچون
تنکری یراتدوغی شیء معقوله سنندن اولانه بقمدیلر تاکه خدانك وحدانیتنه استدلال
ایده لر وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ودخی نیچون موت وقتینك یقلشمه سنده
وانلرك حلولینك توقعی ایدوب تأمل ایتمدیلر ۞ تا که حقك طلبنه شتاب ایدلر
فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ۞ پس قرآندن صکره قنقی سوزی تصدیق ایدرلر
مَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ هرکیمی که تنکری آزغون ایدر اکا یول کوستریجی اولمان
که کندویه دوغرو یولی کوستره وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ وانلری آزغونلقلرنده بوراقور
يَعْمَهُونَ ۞ سرکردان ومتحیر اولدقلری حالده ۞ مرویدرکه یهود حضرت
صلی الله علیه وسلمه سویلدیلر یا محمد پیغمبر ایسك بزه قیامتك وقوعی وقتندن
خبر ویرکه بز بیلورز نه زمان اولور ۞ وبوسؤالی امتحان ایچون سویلدیلر
زیرا انلر بیلورلر دیکه انی خدادن غیری برکیمسنه بیلمز پس حق تعالی بوآیتی منزل ایدوب
بیوردی يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ قیامتدن اوتری سندن صورلرکه أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۞
نه زمانده وقوعی ثابت اولور قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي سویله بونك غیری برنسنه
یوقدرکه قیام ساعتك بیلمسی پروردکارم قتنده در لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ
کندوسندن وزکه برکیمسنه انی محلنده ظاهر ایتمز ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ هیبتندن
اوتری کوکلرده ویرده ساکن اولان خلق اوزره آغر اولدی لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً
سیزه کلمز الا غفلتا اوزره يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا سندن صورلر کویا که سن انك
حقیقتندن سؤال ایدوب انی برخوش بیلمشسن قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ سویله
انك بیلمسی تنکری نك قتنده منحصردر وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞ ولیکن
خلقك چوغی بیلمزلرکه انك بیلمسی تنکری یه مخصوصدر انك معرفتی مخلوقاتدن

بر کیمسه یه ویرمدی قل لا أملك لنفسي نفعا ولا ضرا سویله کندو جانمه نه منفعتك
جلبنه قادر اولورم ونه ضررك دفعنه إلا ما شاء الله الا اول نسنه یی که
تنکری تعالی ایستر پس بکا تعلیم ایدرکه منفعتلو شیئه اقدام ایدوب
ضررلو شیئدن اجتناب ایدهیم ولو كنت أعلم الغيب واکر مخفی اولان اشیایی
بلسیدم لاستكثرت من الخير مال ومنالدن چوق نسنه یه طالب اولوردم
وما مسني السوء ویمان نسنه بکا دکمزدی إن أنا إلا نذير بن بر نسنه دکلم
الا بر قورقوتیجی و بشير وبر مژده ویریجی لقوم يؤمنون ● بر کروهه که
بنم کتوردوکم احکامی تصدیق ایدرلر هو الذي خلقكم من نفس واحدة کندو
اول پروردکاردرکه سیزی بر جاندن یعنی آدمدن یاراتدی وجعل منها زوجها
وانك جفتنی که حوادر قصته قابورغه سندن پیدا ایتدی ليسكن إليها تا که
انکله انسیت پیدا ایدوب آرام ایده فلما تغشاها پس اول دم که حضرت
آدم حوایی قابلدی یعنی جماع ایتدی حملت حملا خفيفا بر یینکل یوك کوتوردی
فمرت به پس انکله قالقوب اوتوردی فلما أثقلت صکره اول وقت که اغرلندی
اوشاغلق یوك اولمسیله دعوا الله ربهما پروردکارلری تنکری یه دعا
ایتدیلر که لئن آتيتنا صالحا اکر بزه قیلغی درست بر اوشاق ویررسن
لنكونن من الشاكرين ● بو نعمت مجددده اوزره مدح وثنا ایدیجیلردن
اولورز فلما آتاهما صالحا پس وقتا که کندولره تام الخلقه بر اوشاق
ویردی جعلا له شركاء فيما آتاهما بو کلامده مضاف محذوف واردر
تقدیر کلام بویله اولور که حضرت آدم وحوانك اولادلری تنکری
تعالی یه کندولره ویردوکی اولادده اورتاق قلدیلر یعنی اصنامی
خدایه اورتاق قلدوقلری وقت اولادلرینك آدین عبد العزی وعبد مناف
قودیلر فتعالى الله عما يشركون ● پس تنکری جل جلاله کندو یه اورتاق قودقلری
نسنه دن یوجه ومنزه اولدی أيشركون ما لا يخلق شيئا ایا بر نسنه یرتمیانی
اورتاق دوترلر وهم يخلقون ● وحال بوکه خالق الخلقه اورتاق دوتدقلری نسنه لر
یعنی بتلر یرادلمشلردر ولا يستطيعون لهم نصرا وانلر بر یاردم ایتمکه قدرتلری
اولماز ولا أنفسهم ينصرون ● ونه جانلرینه یاردم ایدرلر بلکه بر کیمسه
قیرمغلرین یا الولرین قصد ایدر وإن تدعوهم إلى الهدى لا يتبعوكم واکر سیزای

مسلمانلر

مسلمانلر مشرکلری دین اسلامه دعوت ایدرسن سیزه بر ولك ایتمزلر
سواء عليكم اوزرکزه یکساندر أدعوتموهم کندولرین دعوت ایتدوکز أم أنتم
صامتون ● یا سیز خاموشلك اوزره مستمر اولدوکز إن الذين تدعون
من دون الله تحقیقا اول کیمسه لرکه تنکرینك عبادتندن تجاوز ایدوب
انلری عبادت ایدرسن عباد أمثالكم سیزك کبی قوللردر ● یعنی نته که سیز
حق تعالینك قبضۀ تصرفنده‌درلر فادعوهم پس جلب نفع ودفع
  سیز او انلر دخی قبضۀ تصرفنده
ضررده کندولرین چیغرك فليستجيبوا لكم که سیزه استجابت ایتسونلر
إن كنتم صادقين ● اکر کرچك سویلیانلر ایسه کز که بتلر تنکریلردر ألهم
أرجل يمشون بها بو بتلره ایا قدملری وار که انکله یوریلر نته که سیز یوریرسز
أم لهم أيد يبطشون بها یا انلره اللری وار که انك قوتیله اوردلر أم لهم أعين
يبصرون بها یا انلره کوزلری وار که انلرله بقرلر أم لهم آذان يسمعون بها
یا انلره قولاقلری وار که انلرله ایشیدرلر ● یعنی بزده اولان جوارح آلتك
بر بیسی بتلرده موجود دکلدر پس سیزه عقل ایله انلره عبادت ایدرسن
حقا که بت پرستلرك حماقتی حدی کچمشدر قل ادعوا شركاءكم سویله یا محمد
اورتاق قلدیکزی چیغرك ● بنم عداوتمه اوزره انلرله استعانت ایدك ثم
كيدون صکره بکا یرمانلق ایتمکه چالشوب فلا تنظرون ● بکا مهلت
ویرمکوز إن وليي الله تحقیقا که بنم امورمه متولی اولان تنکری تعالی در
الذي نزل الكتاب اول تنکریکه قرآنی ایندردی وهو يتولى الصالحين ●
وکندو دوستلرینه کارسازلق ایدر والذين تدعون من دونه واول کیمسه لرکه
تنکریدن اوزکه انلری عبادت ایدرسز لا يستطيعون نصركم نه سیزه
یاردم ایتمکه قدرتلری وار ولا أنفسهم ينصرون ● ونه جانلرینه
یاردم ایدرلر وإن تدعوهم إلى الهدى واکر سیز اهل ایمان کافرلری
دوغری یوله دعوت ایدرسن لا يسمعوا دعوتکزی قبول ایدوب
ایشتمزلر وتراهم ينظرون إليك ویا محمد کافرلری کوررسن ظاهرده
سکا بقرلر وهم لا يبصرون ● وحال بوکه حقیقتده انلر کورمزلر
خذ العفو خلقك افعالندن قولای اولانی آل واوزرلرینه مشقتلو
اولان شیئه طالب اولمه وأمر بالعرف وافعال واقوالدن

مستحسن اولان نسنه ایله فرمان ایله وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ● و نادانلر و شقیلردن
یوز چویر انلر ایله مجادله ایتمه وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ و هرگاه که ابلیس طرفندن
سنی بر دورتمک دورتی یعنی فجن شیطان سنی سکا بر وسوسه حاصل اولوب که
سنی معصیت ایشلمسنه حمل ایتمک ایسترسه فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ انک شرندن تنکری تعالیه
صغنمکه طالب اول إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ● بی شبهه که خدا عز و جل استعاذه کی
ایشیدیجی ● سکا نافع اولانی بیجی بیلور إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا تحقیقا که پرهیزکار
ایدنلر که وقتا که إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ یعنی ابلیس شقی طرفندن کندولره بر وسوسه
اصابت ایده تَذَكَّرُوا خدانک امر و نهیینی خاطره کتوروب فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ
علی الفور انلر شیطانک حیله لرینی کوریجی اولورلر در عقب انلردن
احتراز ایدوب آکا بیرولک ایتمزلر وَإِخْوَانُهُمْ و شیطانلرک قرنداشلری
یعنی ضلالتله الوده اولوب شرک و معصیتدن پرهیزکارلک ایتمیان
کیمسه لر يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ازغونلقده شیطانلر انلره مدد ایدرلر که ازغونلغی
لزبن ایدوب ایشلمسنه کندولرینی حمل ایده ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ صکره اضلالدن
امساک ایتمزلر ● یعنی شیاطین دورمیوب کفاری اضلال ایدرلر نیتانکه
کوردیکه اهل مکه تعنت یوزندن حضرت صلی الله علیه و سلمدن آیات قرآنیه
طلب ایدرلردی ● تا نزول اولمسی متاخر اولنجه استهزا طریقیله سویلرلردیکه
نیچون یانکدن برآیت انشا ایتمزسن ● نته که غیرلرین انشا ایدرلر حوتنا
بو آیتی نزول ایدوب بیوردی وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِم بِآيَةٍ یعنی ایسند وکلوینه نسنه دن
کندولره برآیت کتورمزسین قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا دیرلر نیچون انی یانکدن اختراع
ایتمدک قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِن رَّبِّي سویله بوندن غیری بر نسنه یوقدرکه
پروردگارمدن بکا کوندورلن نسنه یه بیرولک ایدرم هَٰذَا بَصَائِرُ مِن رَّبِّكُمْ بو
یعنی قرآن پروردگاریکزدن دلیللر و حجتلردر که انکله طریق حقه وصول
اولنور وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ● و دخی یول کوسترجی و اسرکجی
بر کروهه که تنکری یه و رسولنه ایمان کتوررلر وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ و چون
قرآن عظیم الشان نمازده اوقنور فَاسْتَمِعُوا لَهُ آکا قولاق دوتوب
دکلکوز وَأَنصِتُوا و خاموش اولک یعنی امام نمازده اوقوریکن
سز تلاوت ایتمکوز لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ● تا که خدانک رحمتنه مظهر

اوله سن

اوله سن وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ و کندو نفسکده پروردگاریکی یاد ایت
تَضَرُّعًا وَخِيفَةً یلوارمش و قورقمش اولدوغک حالده وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ
و دخی آشکاره دن الچق و کیزلیدن یوقارو سوز سویلمش اولدوغک حالده پروردگاریکی ذکر ایت
بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ صباح و اخشام وقتلرنده مراد بودرکه هر حالده علی الدوام
پروردگاریکی اوکمه وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ● و خدانک ذکرندن غفلت ایدیجیلردن
اولمه إِنَّ الَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ تحقیقا شول کیمسه لرکه پروردگارک قتنده دیرلر لَا
يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ کندویه قوللق ایتمدن سرفرازلق ایتمزلر وَيُسَبِّحُونَهُ و ذات پاکینی نقصاندن
تنزیه ایدرلر وَلَهُ يَسْجُدُونَ ● و کندویه سجده کتوررلر و بو آیت مشرکلره تعریض ●
ومؤمنلره تنبیه در

سجده

سورة الانفال مدنية وهي ست وسبعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنفَالِ سندن یا محمد غنیمتلرک حکمین صوررلر ● مرویدر که
اهل اسلام بدر وقعه سنده حاصل اولان غنائمک کیفیت قسمتنده اختلاف
ایتدیلر ● و دخی قسمت ایدنکرو هلک تعیینندن اختلاف ایتدیلرکه اهل
هجرت یا انصار طائفه سی حق تعالی بو آیتی ایندروب اولحکمی بیان ایلدی قُلِ
الْأَنفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ سویله غنیمتلرک حکمی تنکری یه و پیغمبره مخصوصدر فَاتَّقُوا اللَّهَ
پس اختلاف ایتمکده تنکریدن خوف ایدک وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ و آرا کوزده اولان
حالتی اصلاح ایدک وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ و غنیمت خصوصنده سزه فرمان
اولنان نسنه ده تنکری یه و پیغمبره اطاعت ایدک إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ● اکر اهل
ایمان ایسه کوز ● زیرا ایمان انی اقتضا ایدر إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ بوندن غیری بر نسنه یوقدر که ایمانده کامل و لنلر شول کیمسه لردر که
قچن خدا عز و جل آکلسه کوکللری قورقه وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ و قچن خدانک
آیاتی اوزرلرینه اوقنور زَادَتْهُمْ إِيمَانًا کندولرک ایمانلری آرتر وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ●
و پروردگارلری اوزرینه اعتماد ایدرلر الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ ایمانده کامل
اولانلر اول کیمسه لردرکه نمازی شرائط و آدابیله قیلورلر وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنفِقُونَ ● و کندولره روزی قیلدیغمز نسنه دن فقرایه بذل ایدرلر أُولَٰئِكَ
ولجماعتکه ظاهر و باطن و لان خصال حمیده یی تکمیل ایتدیلر هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا
درستا اهل ایمان انلردر لَّهُمْ دَرَجَاتٌ عِندَ رَبِّهِمْ پروردگارلری قتنده علو بلند

مرتبه‌لر وار ومغفرة وكناهلرینه یارلغمق دخی ورزق كريم ويراولو روزی
دخی كه اكتساب ايلكدن وانلرك مصيقی اولمشدر كما اخرجك ربك من بيتك بالحق
مبتداء محذوفه خبردر تقديری بوكه بو حال يعنی غنائم قسمنی خصوصنده
اولان كراهتلری اول حالتدر ولان كراهتلرنه بكزركه پروردكارك سنی
دوغرولغله جنك ايچون خانكدن چيقردی وان فريقا من المؤمنين لكارهون
وحال بوكه اهل ايماندن بر كروه جنك ايتمكه طبيعتلری متوجه دكل ايدی
كتوردیلركه قريشك بر كاروانی شام زمينندن خيلی مال ايله كعبه‌یه توجه
ايتمشيدی وانكله ابوسفيان وعمرو بن العاص وانلرك امثالی قرق كمسنه
وار ايدی حضرت جبرئيل سروركائناته اندن خبر ويردی حضرت
صلى الله عليه وسلم دخی صورت حالی مسلمانلره سويلدی كاروانك
كثرت مالی وقلت رجالی سببيله چيقوب النسنه ميل ايتديلر پس بو
مقصدله مدينه‌دن چيقديلر خبرلری مكه خلقنه واصل اولنجق
على الفور كاروانك مددنه ابوجهل مكه‌دن بر خيلی عسكرله بدر نام
موضعه توجه ايتدی حضرت جبرئيل عسكرك چيقمسندن رسول اكرمه خبر
ايدوب سويلدی حق تعالى سنی ايكی نسنه ارا سنده مخير ايتدی ايستر ايسك
كاروانك غنيمتنی سكا ميسر ايده ايستر ايسك مكه‌دن چيقان عسكره سنی
مظفر قيلا حضرت صلى الله عليه وسلم صحابه كراميله مشورت ايتدی بعضيسی
سويلديكه بز جنك ايچون چيقوب اكا مستعد اولمدق حضرت صلى الله عليه
وسلم بو سوزدن متغير اولوب غمكين اولدی بعده اكابر مهاجرين وانصار
جنك ايتمكه رغبت كوستردیلر پس حضرت صلى الله عليه وسلم اول كروهله
بدره توجه ايتدی وبو وقعه‌ده اولان كفت وكوی واحوالی حق تعالى
بو ايتلرده بيان ايدوب بيوردی يجادلونك في الحق جهاده اخبار ايتمكده
سنكله مجادله ايدرلر بعدما تبين اخبار ايله كندولره ظاهر اولدقدن
صكره كه منصور ومظفر درلر كانما يساقون الى الموت جنك ايتمكه اكراه ايتدكلرندن
اوتوری كوياكه اولم سمتنه سوريليورلر وهم ينظرون وحال بوكه مولك
اسبابن كندولر مشاهده ايده‌يوردلر وبو صورت انلره اولجهتدن
اولديكه كندولر استعدادسز بر جماعت قليله ايديلر ودشمن بر مستعد

جمهور ايديلر واذ يعدكم الله احدى الطائفتين ويادكتوركه اول وقتی كيم تكری
تعالى ايكی كروهك برينی كاروانی يا لشكری سيزه وعده ايدرديكه انها لكم اول
ايكيسنك برينی سيزه‌در وتودون ان غير ذات الشوكة تكون لكم وسيز محبت ايدرسز
كه قوت صاحبی اولميان يعنی كاروان كروهی سيزه اوله زيرا كاروانده ايكی
قرق كيشی وار ايدی ويريد الله ان يحق الحق بكلماته وتكری تعالى ايسترکه سوزليله
يعنی بو حالده پيغمبرينه وحی ايتدوكی سوزلرله حقی ثابت قيله ويقطع دابر الكافرين
وايسترکه كافرلرك كوكنی كسه ليحق الحق تاكه پيغمبرك نصرتيله دين اسلامی
ظاهر قيله ويبطل الباطل وكافرلرك شكستی سببيله كفری زائل قيله اولك
ايشنی ايشلدی ولو كره المجرمون واكر بی دينلر ولتلر انی ايستمزلر
اذ تستغيثون ربكم يادكتورك قچن پروردكاريكزدن مدد ايستيوب
سويلديكز اغثنا يا غياث المستغيثين انصرنا على عدوك فاستجاب لكم
پس دعاكزی قبول ايدوب سيزه اجابت ايتديكه انی ممدكم بی شبهه بن سيزه
مدد ايديجيم بالف من الملائكة فرشته‌لردن بيك شخصله مردفين بری برينه
اردنجه كلمش اولدقلری حالده وما جعله الله الا بشرى وتكری تعالى بو امدادی
ايتمدی الا كه سيزه نصرتله بر مژده اوله ولتطمئن به قلوبكم وتاكه انكله
كوكللريكز آرام ايده وما النصر الا من عند الله ويارديم وظفر بر كمسنه‌دن
دكلدر الا تكری قتندن وملائكه‌نك امدادی وكثرت جيش وكمال استعداد
وسائر اسبابده تأثيرده علاقه‌لری يوقدر پس كمانه ايتمكوز كه دشمن اوزره
غلبه ايتمك ملائكه‌نك كلمسی سببيله‌در وانلر بولنمدقلری صورتده غلبه
ايتمكدن يأس ايتمكوز ان الله عزيز حكيم تحقيقا كه ايزد ذو الجلال هر نسنه
اوزره غالب ايشنده كما ينبغی حكم ايديجيدر اذ يغشيكم النعاس خاطره
كتورك قچن حق تعالى سيزی خفيف اويقو ايله قابلر ويردی امنة منه تاكه
لطفندن صادر اولان امنيت سيزه حاصل اوله مرويدركه صحابه
كرامك چوقی بو اويقو ايله احتلام اولدی على الصباح ابليس شقی
انلره بر وسوسه صالديكه سيزه نماز قيلمسی لازمدر وكيمكوز جنب
وكيمكوز محدثدر ودشمن صو اوزره غلبه ايتمشدر وسيز بر صوسز
شوره‌زارده‌سزكه آياقلريكز دزه دك طپراغه باتيور وحال بوكه دشمن

بزلنکن بنك دوسنلر یوز ویغمبر ایرامزده در اول محل حق سبحانه وتعالی بر
عظیم یغمور یولدی نته که بیوردی وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً کوکدن اوزریکزه
صو ایندورر لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ تاکه انکله جنابت وحدثدن سیزی پاك قیله
وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ وتاکه شیطانك وسوسه سنی سیزدن کیدره
وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وتاکه کوکللریکزی اوزره بغلیه که لطف وکرمنه اعتماد
ایده سیز وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ وتاکه اول یغمور ایله جنك محلنده دبانلریکزی بکشتره
إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ اول وقت که پروردکارك فرشته لره وحی ایدرکه أَنِّي
مَعَكُمْ مؤمنلره یاردم ایتمکله بن سزکله یم فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا پس مژده ویرمکله
مؤمنلره ثبات ویرك سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ یقین اوله که کفر
ایدنلرك کوکللرینه قورقوی صالورم فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ پس کردنلرك
یوقاروسنه یعنی بوغازلرینی بیرده اورولك وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ وانلرك
هر بر برمق باشینی اورك یعنی بربونلرینی والی وایاقلرینی کسك ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ بو اوردمق انلره اول سببله در که کندولر الله ورسوله مخالفت
ایتدیلر وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وهر کیم تنکری یه وکوندرلمش پیغمبرینه مخالفت
ایدر ای حق تعالی معذب ایدر فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ زیرا حق جل وعلا
مخالفت ایدنلره بك عقوبتلودر ذَلِكُمْ ما الامر مذکورا ولان عقوبتدر
ای بو دنیا ولانلر فَذُوقُوهُ پس طتمدیلکر انی دادلك وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ
النَّارِ ودخی کافره جهنم اشکنجه سی اخرتده البته اولمیلدر يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا ای ایمانه کلنلر قچن کفر ایدنلری کوردکز زَحْفًا
چوقلق وبری بریله بغلنمش اوله قلری حالده فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ اکسه لری انلره
چویرمکوز یعنی انلره قارشو وارلك قچمکوز وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ وهر کیم جنك کوننده
اکسه سین انلره چویره إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ مکر اول حالده که جنك ایتمك ایچون
دونمك ایستیه أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى فِئَةٍ یا اهل اسلامدن بر بشقه کروهه منضم
اولمق ایستیه تاکه انلرله استعانت ایده فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ پس بی شبهه که
دشمندن عذرسز دونن کیمسنه تنکریدن بر خشمیله دونر وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ ودوزخ
انك قرارکاهیدر وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ودوزخ یمان دونجك یردر کتوریلیکه
قچن بدر وقعه سنده اتش جنك مشتعل اولدی لشکر کفار بردن حمله ایتکه

آغاز

آغاز ایتدیلر سرور کائنات علیه اشرف التحیات دعایه آغاز ایدوب سویلدی
اللّهمّ انجز لی ما وعدتنی یعنی ای خداوندم نصرت خصوصنده بکا وعده
ایتدوککی یرینه کتور اول محل حضرت جبرئیل ایدوب سویلدی بر آوج توپراق آل
دشمن یمننه صال پس حضرت صلی الله علیه وسلم بر اوج توپراق الوب شاهت
الوجوه سویلیوب دشمن یمننه صالدی حق سبحانه وتعالی اول آوج توپراغی
هر بر مشرکك کوزینه دکوردی پس کوزلرینه مشغول اولدیلر اهل اسلام
ملاذ بجکلرام ایله کفاره اوزره حمله ایدوب صندردیلر وصنادید قریشدن
یتمش کیمسه یی اولدورروب یتمش کیمسه یی اسیر ایتدیلر بعده اهل بدر افتخار
ایتمکه باشلدیلر کیمیسی دیردیکه بن فلانی اولدردم وکیمیسی دیردیکه بن
فلانی بو کونه اسیر ایتدیم حق تعالی بو آیتی منزل قیلدیکه فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ یعنی
کفار قریشك اولدرمسیله افتخار ایدرسکوز انلری نه سز کزله اولدرمدیکز
وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ ولیکن تنکری تعالی انلری اولدردی وَمَا رَمَيْتَ وسن
یا محمد اول اوج توپراغی آتمدك إِذْ رَمَيْتَ قچن بحسب الصوره آتدك واتمغك
اول مثابه ده دکل ایدی که جمله کفره نك کوزلرینه یتشه وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى ولکن
تنکری تعالی آتدیکه جمله نك کوزینه یتشدردی تاکه کافری نابود قیله وَلِيُبْلِيَ
الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا وتاکه اهل ایمانه کندو سندن کوزل احسان عطا ایده
واو نصرت وغنیمتدر إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ بی شبهه کیم حق تعالی دعاکزی
ایشیدیجی نیتلریکزی درست بیلیجیدر ذَلِكُمْ ای اهل ایمان مذکور اولان اشیادن
مقصود سیزه کوزل عطادر وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ودخی حق جل وعلا
کفارك مکر وحیله سنی زبون قیلوب باطل ایدیجیدر کتوردیلرکه قچن قریش
سرور کائناتك جنکنه توجه ایتمکه نیت ایتدیلر کلوب کعبه نك پرده لرینه
یاپشوب سویلدیلر اللّهمّ انصر احب الفئتین الیك یعنی حق تعالی انلره
علی طریق التهکم خطاب ایدوب بیوردی إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ اکر
ای کفار مکه فتحه طالب اولورسز علی التحقیق که سیزه فتح کلدی یعنی دعا
کیز قبوله کچوب تنکری سیوکلی ولان اهل دینك نصرتی کلدی وَإِنْ تَنْتَهُوا
فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ واکر کفر ایتمکدن وپیغمبرك عداوتندن واز کچرسز وسیزه یکدر
وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ واکر پیغمبرك جنکنه دونرسیز انك نصرتنه عود ایده رز

وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وجماعتکز سزدن برنسنه دفع ایتمکه قدرتلری
اولمان وَلَوْ كَثُرَتْ واکرچه اول جماعت چوق اولورلر وَأَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ
وتنکری تعالی اهل ایمانله اولدوغیچون اول نصرت اولدی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
ای ایمانه کلان کیمسنه‌لر أَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ تنکری‌یه وکوندردوکنه فرمان
بردار اولك وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ واندن یوز چویرمکوز وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ وحال
بوکه سز قرآن ونصیحتلری ایشیدرسز وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا
واولمکوز اول کیمسه‌لر کبی که دیدیلر ایشتدك وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ وحال بوکه
کندولر ایشتمزلر بر ایشتمك که انکله بهره منده اوله‌لر إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللّٰهِ
تحقیقا که بر یوزنده وزره حرکت ایدنلرك غایتله یمانی تنکری قتنده الصُّمُّ حق
سوزی ایشتمکدن صاغر اولانلردر الْبُكْمُ دوغرو سوزی سویلمکدن لال
اولانلر الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ اول کیمسه‌لرکه حقی تدبر ایدوب فهم ایتمزلر
یعنی خلقك غایتله یمانی اول کیمسه‌لردرکیم نه حقی ایشیدرلر ونه سویلرلر
ونه فهم ایتمکه توجه ایدرلر وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ واکر حق تعالی
انلرده بر سعادت اهلیت بیلسیدی کندولرینه ایشیدر قیلردی بر ایشتمك که
انکله منتفع اولورلردی وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ وبی خیر اولدقلرین بیلمش ایکن انلری
ایشیدیجی قیلسیدی لَتَوَلَّوْا البته ایمانی قبول ایتمکدن دونوب اول ایشتمکله
منتفع اولمزلردی وَهُمْ مُعْرِضُونَ وحال بوکه کندولر حقدن یوز چویریجیلردر
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمانه کلنلر اسْتَجِيبُوا لِلّٰهِ وَلِلرَّسُولِ تنکری‌یه وپیغمبره
اجابت ایدك إِذَا دَعَاكُمْ چون سزی چاغره لِمَا يُحْيِيكُمْ برنسنه‌یه که سزه حیات
ویره یعنی علوم دینیه‌یه که قلوبك حیاتی انکله حاصل اولور وَاعْلَمُوا
أَنَّ اللّٰهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وبیلك کیم حق سبحانه وتعالی کشی ایله کوکلی
اراسنده ایرلق صالور بو کلام خدانك بنده‌یه کمال قربنه تمثیلدر
واسرارینه کما هو حقه مطلع اولمسنه تنبیهدر وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ
وبیلك که شان بودرکه تنکری سمتنه جمع اولنورسز پس اعمالکوزه کوره
سزه جزا ویرر وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وبر کناهدن
صاقنك که اکر انك عقوبتی یتیشه دکل یالکز سزدن ستم ایدنلره دکن بلکه
جمله‌کوزه دکر وَاعْلَمُوا أَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وبیلك کیم ایزد ذو الجلال

بلك اشکینه لودر اول کیمسه‌یه ضرری خلقه منتهی اوله وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ
ویاده کتورك ای مهاجرلر اول جماعت اول وقتی که سز آز کروه ایدیکوز
مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ بر یوزنده زبون قیلنمش تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ
قورقرسزکه سزی کفار قریش قپه‌لر فَآوَاكُمْ پس تنکری تعالی سزه مدینه منوره‌یی
یر ویردی وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ وکندو یاردمیله سزه قوت ویردی وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وپاکیزه‌لردن یعنی مال غنائمدن سزه روزی قیلدی لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ تاکه
نعمتلرینه شکر ایده‌سز يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمان کتورن کروه لَا تَخُونُوا اللّٰهَ
وَالرَّسُولَ تنکری‌یه وپیغمبره خیانت ایتمکوز که خاطرکوزده اولان نسنه‌نك خلافنی
اظهار ایده‌سز وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وسزده وضع اولنان امانتلره خیانت ایتمکوز
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ وحال بوکه سز بیلورسزکه امانتك حفظی اوزرکوزه واجبدر
وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وبیلك کیم بونلردن اوتکه برنسنه یوقدرکه
اموالکوز واوشاقلرکز بر محنتدرکه حق تعالی انلرله سزی مبتلا قیلدی
پس انلرك محبتی خیانت ارتکابنه سزه باعث اولمسون وَأَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ
وبیلك کیم حق تعالی قتنده بر اولو مکافات واردر اول کیمسه‌یه که رضاسن کوزدوب
هوای نفسنه تابع اولمیه يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللّٰهَ ای ایمانه کلنلر اکر تنکریدن
قورقرسز يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا قلوبکوزده بر هدایت قیلر که انکله حقی باطلدن ایره‌سز
وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وسزدن کناهلرکوزی محو ایدر وَيَغْفِرْ لَكُمْ وسزه
مغفرت ایدر وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ وخدای ذو الجلال اولو احسان
صاحبیدر بو فضل وکرمندن قوللرینك کناهنی عفو ایدوب تجاوز ایتمسه
محل ریب دکلدر کتوبلر دیلرکه چون کفار قریش ایشتدیلرکه انصار جماعتی
اسلامه کلوب سرفرد کائناته تابع اولدیلر ایشدن خوف ایدوب دار الندوه
نام موضعده حضرتك خصوصنده مشاوره ایتمك ایچون جمع اولندیلر
ابلیس لعین دخی بر پیر نجدی صورتنده کیروب مشورتلرنده حاضر اولدی ارالرندن
ابو البختری نام کیمسنه سویلدیکه فکرم بودرکه ذاهب اولدیکه محمدی بر اوده حبس
ایدوب درو دیوارینی باغلیوب انجق بر پنجره‌دن ماکول ومشروب ویریلوب
بو حال اوزره قالسون اولنجه دك پیر نجدی سویلدی بو فکر صواب دکلدر
زیرا انك قوم وعشیرتی چوقدرلر کلوب انی زورله الکوزدن الورلر بر غیری چاره

سویلدی بنم رایم بوکه انی بو شهردن چیقره سز ایستدوکی کتسون ابلیس
لعین سویلدی بو دخی رای دکلدر اولجهتدن که بوندن کیدکدن صکره هر
یره که کیدر خلقی الدادوب سیزکله جنک ایتمکه کتورلر کنو رجیل
ابو جهل لعین سویلدی بنم رایم بودرکه قریش قبیله سینک یوکلیلرندن و انلرله
معاهده ایدن عشیرتلردن بر آدم جمع ایدوب بردن قلیجلر ایله محمدی قتل
ایده لر پس قانی عشیرتلر آراسنده منتشر اولوب بنی هاشم جمله عشائرله
مقاومت ایتمیوب بالضروره دیته راضی اولورلر شیخ نجدی خبیث
بو رایی تصویب ایلیوب درعقب ابو جهل بو ایشه شروع ایلدی
حق جل وعلا حبیبا کرمنی بو ایشدن آکاه ایلیوب همان اول کیجه سرور کائنات
حضرت علی المرتضایی دوشکنده یاتوروب حضرت صدیقله غاره کتدیلر
پس حق تعالی بو مذکور اولوجق اینلرده حبیب اکرمنه اول وقعه ده ایتدکی
انعامی تذکر ایدرتا که شکر اوزره مداومت ایده پس بویوردی وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا و خاطره کتور اول وقتی که کفار ایدنلر سکا تدبیر حیله ایدیلر
لِيُثْبِتُوكَ تا که سنی حبس ایله مقید قیله لر أَوْ يَقْتُلُوكَ یا مختلف قلیجلر ایله سنی
اولدوره لر أَوْ يُخْرِجُوكَ یا مکه شهرندن سنی چیقاره لر وَيَمْكُرُونَ و حیله لرله
تدبیر ایدرلر وَيَمْكُرُ اللَّهُ و حق تعالی انلرک مکرلرینه کوره جزا ویرر وَاللَّهُ
خَيْرُ الْمَاكِرِينَ و جزا ویرنلرک یکرکی ینکیدر کتوردیلر که نضر بن الحارث
امم سالفه نک اخبارندن آکاه اولمغله خلقی آزدرمق ایچون سویلردی
ایستسم محمدک سویلدوکی سوز کبی بن دخی سویلیم زیرا نقل ایتدوکی کلام
جمله سی کچمشلرک افسانه سیدر حق جل وعلا اول خبیثک سویلدوکی تخبر
ایلیوب بیوردر وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا یعنی نضر و اتباعی اوزره آیاتمز اوقنور
قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا دیرلر علی التحقیق بو کلامی بز ایشتدک لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا
ایستسیدک بونک کبی سویلردک إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ بو بر نسنه دکلدر
الا کچمشلرک افسانه سی مرویدر که نضر دنا و لسوزلر صادر اولیجق
حضرت صلی الله علیه وسلم آکا سویلدی ای وای سکا بنم کتوردوکم سوز
تنکری تنک کلامیدر پس نضر بو سوزه مقابله سنده دعا ایلدی نته که حق
تعالی بیوردی وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ و یاد ه کتور یعنی نضر

واتباعی

واتباعی تهکم یوزندن دیدیلر ای خدا وند بز اکر بو یعنی قرآن کندوکدن ایندوکی
دوغرو اولور ایسه فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ پس کوکدن اوزریمزه
طاش یاغدر أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ یا بزه الم و یریجی اشکنجه برزه کتور وَمَا
كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ و تنکری تعالی انلری بردن هلاک ایتمزدی وَأَنْتَ فِيهِمْ و حال
بو که سن ایچلرنده اوله سن وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ و تنکری تعالی کندولرین
تعذیب ایدیجی دکل ایدی وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ اول حالده که کندولر مغفرت طلب
ایدرلر وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ و حضرتک اقامتی و مؤمنلرک استغفاری
ارالرندن زائل اولیجق قنغی کوزلک کندولره ثابت اولدیکه انلک سببیله تنکری
تعالی کندولرین معذب قیلیه وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ و حال بو که کندولر
پیغمبری و اهل ایمانی بیت محرمک زیارتندن منع ایدرلر وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ
و بیت شریفک امورینه متولی دکل ایدیلر إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ انلک
متولیلری بر کیمسه دکل الا اول کیمسه لرکه شرکدن پرهیز کارلق ایدیلر وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ و لیکن چوقلری بیلمزلر که حقیقتده بیت شریف اوزره
ولایتلری یوقدر وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ و دعالری بیت شریف قتنده بر نسنه
دکل ایدی إِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً الا صفیر ایتمک و ال ایله چالمق مرویدرکیم داب
اهل کفر بو ایدیکه یالکز بیت شریفده طواف ایدرلردی کشیلر و قاریلر چیلاق
اولوب پرمقلرین بری برینه کچوروب صفیر ایدرلردی و اللرین بری برینه چالرلردی
فَذُوقُوا الْعَذَابَ پس ای کفار اشکنجه یی یعنی بدر وقعه سنده اولان قتل
و اسیرلکک چاشنی سین الک بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ کافر اولمغکز سببیله
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ تحقیقا که کفر ایدن کروه اموالرین خرج ایدرلر
لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ تا که تنکری نک یولندن یعنی پیغمبرک متابعتندن خلقی
منع ایده بو آیت بدر وقعه سنده یمک یدیرنلرک حقنده نازل اولدی
و انلر اون ایکی کیشی ایدیلر که هر کونده برلری اون دوه بوغازلیوب خلقه
یدیرورردی و بر قولده ابو سفیان حقنده نازل اولدی یچون احد جنکنده
عربدن جمع ایتدوکی کیمسه لردن ماعدا اینه انلردن ایکی بیک آدم اجرتله
دوتوب اوزرلرینه قرق وقیه التون صرف ایتدی فَسَيُنْفِقُونَهَا پس

ایدرلر یعنی اوا آرندلر قلادن اهل ایمان غفرانی طلب

اچملک

يعني متاعلرني بالتمام صرف قيلورلر ثم تكون عليهم حسرة صكره اوزرلرينه پشيمانلق
وقيع اولور زيرا مال كيدر و مقصد حاصل اولمدى ثم يغلبون ۞ صكره
آخر الامر مغلوب اولورلر والذين كفروا الى جهنم يحشرون ۞ وكفر ايدنلر دوزخه
سورلورلر ليميز الله الخبيث من الطيب تا كه تنكرى تعالى كافرى مؤمندن آيره ويجعل
الخبيث بعضه على بعض وكافر مقولهسنى بر برينه بر مقدار اوزره
قيلوب فيركمه جميعا انى قو جمع ايليوب برى برينه متصل ايدوب فيجعله في جهنم
انى جملةً دوزخه قيلر اولئك اول كروه كه اسلامه هركز كلميه انلر هم الخاسرون ۞
او توزيلق كندولرده اوزكه لردر قل للذين كفروا سويله كفر ايدنلره يعني ابوسفيان
واصحابنه ان ينتهوا اكر پيغمبره عداوتدن وازكچوب اسلامه داخل اولورلر
يغفر لهم ما قد سلف كافر ايكن ايتدكلرى نسنه لر كندولره مغفرت اولنور وان
يعودوا واكر حضرتك جنكنه دونرلر فقد مضت سنت الاولين ۞ بى شبهه كه زماندن
سابقده اولانلرك طريقى كچمشدر يعنى امم سالفه كه پيغمبرلرى اوزره جمعيت
ايدوب يماننلكلرينه قصد ايدرلردى آخر الامر حق تعالى پيغمبرلرى اوزرلرينه منصور
ايدوب انلرى اهلاك ايدردى بونلر دخى بو حال اوزره قالورلرسه اوكونه
عذابه منتظر اولسونلر وقاتلوهم حتى لا تكون فتنة واى اهل ايمان كفر ايلة جنك
ايدك بر وقته دك كه كفر بولنميه ويكون الدين كله لله ودين قوى تنكرى يه مخصوص
اوله واديان باطله مضمحل اوله فان انتهوا پس اكر كفردن وازكچرلرسه
فان الله بما يعملون بصير ۞ بى شبهه كه حق تعالى ايشلدوكلرى نسنه يه غايتله
بينادر پس اعماللرينه كوره كندولره مكافات ايدر وان تولوا واكر بوندن دونرلرسه
كفردن وازكچمزلرسه فاعلموا ان الله مولاكم پس بيلك على التحقيق كه حق جل وعلا
يارديجيكوزدر نعم المولى حق جل وعلا كوزل معتمددركه كندويه اعتماد ايدنى
ضايع قيلماز ونعم النصير ۞ وكندو غايتله كوزل يارديجيدر كه ياردم
ايتدوكى كيمسنه هركز مغلوب اولماز واعلموا انما غنمتم من شيء وبيلك كه
كافردن زورله آلدوغكز نسنه يى هرنه اولورسه فان لله خمسه مقرردر كه
بشدن برى تنكرى يه در وللرسول وپيغمبره دخى ولذى القربى وپيغمبره قرابت
صاحبى اولانه دخى وانلر مطلبك وهاشم اولادلريدر واليتامى والمساكين
واوكسوزلره ويوقسللره دخى وابن السبيل ومسلمانلردن مسافر اولوب

الجزء العاشر من التفسير

الذى

الذى برنسنه يه اولميه ۞ واكر ولايتنده مالى اوله دخى ۞ جمهور علمانك اوزره
كه بو مقامده خدانك نامى تيمن ايچون ذكر اولندى ۞ وبن بورا ولان خمس حضرتك
حياتنده بش حصه اولوب هربر كروهه برحصه ويرلوردى وحضرتك وفاتندن
صكره امام اعظم قتنده رسول اكرمك واقاربنك حصه سى ساقط اولوب خمس
قلان اوچ كروه اوزره منقسم اولنور ۞ لكن اقاربنك فقراسى مساكين قسمنه
مندرج اولورلر ان كنتم آمنتم بالله محذوفه متعلقدر ما قبلنده مذكور
اولان كلام اوزرينه دلالت ايدر ۞ پس تقدير كلام بوكونه اولور اكر تنكرى يه
ايمان كتورمش ايديكوز بيلك كه حق تعالى خمسى مزبورلره قيلدى وقلانى درت
حصه سى سيزه وما انزلنا على عبدنا وبنده مز اوزره يعني حضرت محمد المصطفى اوزره
قرآندن وملائكه دن ايندوردوكمز نسنه يه ايمان كتورمش ايديكوز يوم الفرقان بدر
كوننده كه اول كونده حق باطلدن ايرلدى يوم التقى الجمعان اول كونكه اهل اسلام
واهل كفر بولشديلر والله على كل شيء قدير ۞ وايزد ذو الجلال هر نسنه اوزره
توانادر ۞ پس قادردر كه آز كروهى چوق كروه اوزره منصور قيله اذ انتم
بالعدوة الدنيا ياد ايدك اول وقتى كه سيز اى اهل اسلام مدينه يه يقين اولان
دره نك سمتنده سيز وهم بالعدوة القصوى وكفار مدينه دن ايراق اولان
دره نك سمتنده ديرلر والركب اسفل منكم وكاربانك اهلى يعنى ابوسفيان
واصحابى سيزدن اشغه ديرلر ولو تواعدتم واكر سيز وقريش جنكى وعده لشوب
صكره انلرك حالنى وسيزلرك حالكوزى بيلمش اولسيديكز لاختلفتم في الميعاد
البته قورقوكزدن سيز وعده يه خلاف ايدرديكوز ۞ زيرا انلر بر صلاحلو بركروه
ايديلر وسيز بلا سلاح بر آز جمعيت ايديكوز ولكن ليقضي الله امرا كان مفعولا
وليكن بو كيفيت اوزره آراكوزده جمع ايتدى تا كه خداى ذو الجلال برايش
حكم ايده كه اول ايش ايشلنمليدر ليهلك من هلك عن بينة تا كه هلاك
اولان كيمسنه برظاهر حجتدن صكره هلاك اوله ويحيى من حي عن بينة وتاكه
صاغ قلان كيمسنه براشكار دليلدن صكره صاغ قله يعني بدر وقعه سى
آيات عظامدن برآيتدر هركيم انى مشاهده ايتدى بعده اولدى يا صاغ قالدى
اكا برعذر وبهانه اولماز وان الله لسميع عليم ۞ وتحقيقا كه خداى ذو الجلال
كفر ايدنلرك كفرينى وايمان كتورنلرك ايمانلرينى درستلكنه كما ينبغي بيلور

مرويدركه رسالت پناه صلى الله عليه وآله وسلمه كه ايرته سى جنك بدر واقع اولجق ايدى عالم رؤياده كوردىكه لشكر دشمن غايتله زبون وآزدرلر صحابهٔ كرامه واقعه‌يى بونيله تأويل ايلديكه ان شاء الله دشمن مغلوب وبز غالب اولورز پس صحابهٔ كرام بو واقعه‌دن فرحناك وشادمان اولديلر حق تعالى پيغمبرينه بو نعمتى تذكير ايدوب بيوردى وَإِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا خاطره كتور اول وقتى كه حق جل وعلا اويقوكده كافرلر لشكرينى آز كروه كوستردى وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا واكر سكا انلرى چوق كروه كوسترسيدى لَفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ البته جرأتسز اولوب جنك خصوصنده اختلاف ايدردوكز وَلَٰكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ وليكن حق تعالى سلامتله انعام ايدى يعنى حق جل وعلا لطف وكرميله جرأتسزلكدن واختلافدن سيزى صاقلدى إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ تحقيقا كه خداى ذو الجلال سينه‌لرده اولان اموره غايتله دانادر پس انلردن صادر اوله جق اشيايى تحقيقا بيلور وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ ياده كتور اول وقتى كه حق تعالى سزه كافرى كوسترر إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا كوزلركزده بولشدوككزدم براز جماعت وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ وكوزلرنده سزى آز قيلر لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا تاكه ايزد متعال بر ايشى حكم ايده كه اول ايش علم قديمنده ايشلنمليدر وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ وايشلر حق تعالى سمتنه دونمش قيلنور يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً اى ايمان كتورنلر چونكه كافرلردن بر كروهه صاتشسز فَاثْبُتُوا مكانكزده دورك وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وحق سبحانه وتعالى‌يى قلبكوزده ولسانكزده چوق ذكر ايدك لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ تاكه سز ظفر بوله سز وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وخدانك فرماننه وپيغمبرك سوزنه منقاد اولك وَلَا تَنَازَعُوا وبربريكزه مخالفت ايتمكوز فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ كه اختلافكوزدن اوترى زبون اولوب دولتكوز نابود اولور بو مقامده ريح كه يلدر دولته مستعاردر اول اعتبارله كه دولتده حاصل اولان تمشيت امور ونفوذلرى ريحك هبوب ونفوذنه مشابهدر وَاصْبِرُوا وقتال محلنده صبر ايدك إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ بى شبهه كه خدا جل وعلا صبر ايدنلرله در پس انلرى حفظ ونصرت ويرر مرويدركه چون اهل مكه كاربانك مددنه چيقدیلر جحفه نام مكانه واصل اولدوقلرنده كندولره ابو سفيان خبر صالديكه كاربانكوز قورتولدى كرو دونك ابوجهل سويلدى بلده كيدن

الله شراب ايچوب چنكلرى سوينمدكجه واونده حاضر اولان اعراب الوان نعم يدورمدكجه دونمكمز محالدر بعده بدره كلوب وليكن ايدوكلرى عادتلرينه مركك شرابن ايچوب انالرى اوزرلرنه فرياد وفغان ايديلر پس حق تعالى اهل ايمانى اوكونه ايشدن نهى ايدوب بيوردى وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ واولمكوز اول كيمسه‌لركبى كه منزللرندن فخر ايتمكيچون وخلقه ريا ايدوب مدح وثنالرين توقع ايتمكيچون چيقديلر وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وتنكرينك يولندن خلقى منع ايدرلر وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ وحق جل وعلا انلرك عمللرى ايشلدوككوز نسنه‌يى قاپلمشدر پس انلك اوزرينه سزه جزا ويرر كتوريلر كه چون قريش كاربانك امدادنه مكه‌دن چيقديلر بنى كنانه قبيله‌سيله اولان عداوت قديمه‌لرينى تذكر ايدوب كيرويه دونمك ايستديلر اول محلده ابليس لعين سراقة بن مالك كنانى كه انلرك بيوكلريدر صورتنه كيروب قريشه كلوب سويلدى سزه بو غيرت وحميت ايدى يورسز توقف ايتمكوز كه سزه بر غلبه ايدن يوقدر واكر بنى كنانه‌نك غدرين ملاحظه ايدرسكز بن سزه انلرك ضررندن ضامنم وبو سفرده بن سزكله بيله‌يم پس جنك محلنده كه ملائكه‌نك ايمنسى كوردى فراره يوزدوندى كندويه سويلديلر بو محلده بزى بوراقوب قچرسين جواب ايلديكه بنم كوردوكمى سز كورميورسز پس حق جل وعلا بو احوالدن اهل ايمانه خبر ايدوب بيوردى وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وياده كتور اول وقتى كه ابليس لعين كافرلر قريشه كندو ايشلرين مزين قيلوب وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ سويلدى بو كون خلقدن سزه بر غلبه ايديجى يوقدر وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ وتحقيقا بن سزه بنى كنانه طرفندن عهد ويرورم فَلَمَّا تَرَاءَتِ الْفِئَتَانِ پس اول محل كه ايكى كروه بربرينه كورندى نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ايكى اوكجه‌سى اوزره دوندى وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ ودیدى بى شبهه كه بن سزدن بيزارم إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ تحقيقا كه بن كورمدوككز نسنه‌يى كورورم إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ بى كمان كه بن تنكريدن قورقرم وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ وحق جل وعلا كندوسندن خوف ايتمينه غايتله بك اشكنجه ايلر درلر منقولدر كه چون قلان كافرلر مكه‌يه دونديلر سويلديلر كه بوزغونلغمزه سراقه

باعث اولدی ● سراقه بو کلامی ایشیدنجه سویلدی ای قوم بکا نیچون
افترا ایدرسن بن جیقمغکی کونیدن خبردار اولمدم سیزه بوزغونلق واقع اولمینجه
بعده اسلامه کلدکلرنده بیلدیلر که او شیطان ایدی اذ یقول المنافقون والذین
فی قلوبهم مرض اول وقتی دخی یاد ایله کیم که مدینه منافقلری و کوکلرنده
شبهه اولان کیمسنه لر بدر وقعه سنده سویلدیلر یعنی ظاهرده اسلامی
کوستروب باطنده کفری صاقلیانلر کروه واعمان هنوز اطمئنان بیدا ایتمیان
کروه سویلدی غر هؤلاء دینهم بونلر یعنی اهل ایمانی دینلری الدادی که قدرتلری
اولمیان نسنه یه کندولرین صالدیلر زیرا اول وقعه ده اهل اسلام اوچیوز
و بر قاچ نفر ایدیلر ● وکفار بیکه یقین شخص قریب ایدیلر چون بو سوز
اهل نفاقدن صادر اولدی حق تعالی جوابلرنده بیوردی ومن یتوکل علی الله و هر کیم
تنکری تعالی اوزره اعتماد ایدرفان الله عزیز بی شبهه که حق جل وعلا غالبدر
که اکا التجا ایدنی ذلیل قیلماز حکیم ● درست حکم ایدیجیدر که عقل استبعاد
ایتدوکی وادیده اتمدوکی نسنه یی حکمتی ایله ایشلر ولو تری واکر کورسیدک
اذ یتوفی الذین کفروا الملئکة اول حین فرشته لر کافر ایدنلرک جانلرین قبض ایدرلر
یضربون وجوههم وادبارهم اولحالده که ملئکه انلرک یوزلرین و اکسه لرین
اوروب دیرلر وذوقوا عذاب الحریق ● یانمغه اشکنجه سین دادک
اول زمان بر امر عجیب مشاهده ایدردک ذلک اول اورمق واشکنجه
بما قدمت ایدیکم اللریکز ایلروکوندردوکی نسنه سببیله در یعنی
بو اهانت کفر ومعصیتدن قزندوغکوز نسنه سببیله در وان الله لیس
بظلام للعبید ● ودخی اول سببیله درکه بی شک حق جل وعلا
قوللره ستم ایدیجی دکلدر کداب آل فرعون بو مذکور اولان کافرلرک عادتی
مصر پادشاهنه تبعیت ایدنلرک عادتی کبیدر والذین من قبلهم واول
فرعوندن اسبق اولانلرک عادتی کبی دخی کفروا بآیات الله دائما تفسیرده
یعنی انلرک دابی بوکه تنکرینک ایاتنه تصدیق ایتمدیلر فاخذهم الله بذنوبهم
پس حق تعالی کناهلری سببیله انلری عقوبتله الدی تنه که بونلری الدی ان الله
قوی بی شبهه که خدای ذوالجلال غایتله کوجلودر شدید العقاب ● پک
اشکنجه لودر که برکیمسنه عقابنی دفع ایتمکه قادر دکل ذلک اول ستمکارلره

اولدی بان الله لم یک مغیرا نعمة اول سببیله درکه حق جل وعلا
دکشدریجی دکل ایدی بر اولکی که انعمها علی قوم انی برکروه اوزره احسان
ایتدی حتی یغیروا ما بانفسهم طبیعتلرنده اولان حاللری بر دها زماننه
تبدیل لری واقع اولمینجه وان الله سمیع علیم ● واول سببیله درکه خدای ذو
الجلال اقوالرین درست ایشیدیجی افعاللرین بخشی بلیجیدر کداب آل فرعون
والذین من قبلهم کذبوا بایات ربهم نظیره سینک ترجمه سی حالا اسبقا ایتدی فاهلکناهم
بذنوبهم پس کناهلری سببیله انلری نابود قیلدق واغرقنا آل فرعون وفرعونک
اتباعنی قلزم دریاسنده غرق ایلدک وکل کانوا ظالمین ● وهر بر کروه غرق
اولنلردن وکفار قریشدن کفر ومعصیتله نفسلرینه ستمکار ایدیلر ان شر
الدواب عند الله تحقیقا که تنکری قتنده حیوانلرک غایتله یرمازی الذین کفروا
شول کیمسنه لردرکه کفر اوزره مصر اولدیلر فهم لا یؤمنون ● پس انلر ایمان کتورمزلر
الذین عاهدت منهم لفظ الذین کفرواد ن بدل بعضدر یعنی کافرلردن شول کیمسه لر که
کندولردن عهد الدک ثم ینقضون عهدهم فی کل مرة صکره هر کره ده پیمانلرین
بوزدلر ● وانلر بنی قریظه جهودلریدر که حضرته بغلشلر ایدی بو وجه اوزره
دشمنلرینه یاردم ایتمیه لر صکره بدر کوننده مشرکلره سلاح ایله مدد ایدوب
سویلدیلر عهدی اونتدق بعده حضرت صلی الله علیه وسلم کندولره منزل
سابق اوزره عهد وپیمان بغلدی ● خندق وقعه سنده ینه عهدی
بوزدیلر وهم لا یتقون ● وانلر عهدی بوزمقدن پرهیزکارلق ایتمزلر
فاما تثقفنهم فی الحرب پس اکر جنکده انلره مصادف اولورسن
فشرد بهم من خلفهم انلرک قتلیله انلری سببیله اردلرینده اولان کیمسنه لری
ازعاج ایدوب آیر لعلهم یذکرون ● تا که انلر پند وعبرت الهلر واما تخافن
من قوم خیانة واکر بر معاهد کروهدن عهدک بوزمه سین ملاحظه ایدرسین
فانبذ الیهم پس کندولره عهدلرینی صال علی سواء عداوتده برابر اولمق طریقی اوزره
اولدوغی حالده که کندولرینه عهدک بوزمه سینی اظهار ایدوب بر اشکارا
خبر ایدرسن وجنکده اوزرلرینه عجله ایتمیه سن تا که عرضک خیانتدن
مبرا اوله ان الله لا یحب الخائنین ● بی شبهه که حق جل وعلا خیانت
ایدنلری سیومز ولا یحسبن الذین کفروا سبقوا و بر کیمسه کمان ایتمسون

عهدهم

که کفر ایدنلر ایلرو کیدوب قورتلدیلر انهم لا یعجزون تحقیقا که انلر طلبلرندن اولانی
عاجز بولمزلر که قورتله لر واعدوا لهم ما استطعتم من قوة وای مؤمنلر کافرلر
ایچون جنکه قوت اوله جق الاتدن قادر اولدوغکز نسنه یی آماده
قیلک عقبة بن عامر رضی الله عنه دن مرویدر که سویلدی سید
الکائنات منبر اوزره ایشتدم بیوردرکه الا ان القوة الرمی یعنی آکاه
اولک که قوت اوق آتمقدر بعض علما بیوردیکه چون اوق آتمقی
جمله سلاحک استعمالندن اشد وانفعدر حضرت صلی الله علیه وسلم
انی یالکوز ذکر ایلدی ومن رباط الخیل ودخی فی سبیل الله بغلنمش آتلردن
مهیا ایلک ترهبون به عدو الله وعدوکم انکله تکرینک دشمنی وسزک
دشمنکوزی یعنی مکه نک کافرلرین قورقودورسز واخرین من دونهم ودخی
انکله مکه کافرلرندن اوزکه بر بشقه کافرلری قورقودورسز لا تعلمونهم
سز انلری بلمزسز الله یعلمهم حق جل وعلا انلری بیلور وما تنفقوا من شیء
فی سبیل الله وتکری یولنده شیء مقوله سندن هر نسنه یی که بذل ایدرسز
یوف الیکم مکافاتی سزه بالتمام واصل اولور وانتم لا تظلمون
وحال بوکه سزه مکافاتک نقصانیله ستم کورمش قیلنمزسز وان جنحوا للسلم
واکر کفار صلحه میل ایدرلر فاجنح لها سن دخی اکا میل ایله وتوکل علی الله
وایزد ذو الجلاله اوزره اعتماد ایدوب مکر وحیله لرندن خوف ایتمه
زیرا حق جل وعلا سنی انلردن صاقلر انه هو السمیع العلیم تحقیق
که خدای متعال کندو درسوزلرین درست ایشیدر وبنیتلرین بخشی
بیلور وان یریدوا ان یخدعوک واکر صلحلریله الدتمغکی ایسترلر فان حسبک
الله بی شبهه کیم شرلرینک دفع ایتمکه تکری تعالی سکا کافیدر هو الذی ایدک
بنصره وبالمؤمنین کندودر اول پروردکار که یاردمیله واهل ایمانله
سکا قوت ویردی والف بین قلوبهم واهل ایمانک کوکللری آراسنده
اتصال قیلدیکه نفس واحده پایه سنده اولدیلر لو انفقت ما فی الارض جمیعا
بر یوزنده اولان اشیایی قوصرفا یتسیدک کدارلرنده اصلاح ایچون
ما الفت بین قلوبهم کوکللری آراسنده جمع ایتمزدک ولکن الله الف بینهم
ولکن حق جل وعلا قدرت کامله سیله کوکللری آراسنده الفت صالدی

انه عزیز تحقیقا که ایزد متعال غالب وقادردر ایستدوکی نسنه البته
اولور حکیم ایستدوکی نسنه یی بیلورنه کونه یاپر یا ایها النبی ای
پیغمبر اولان وجود شریف حسبک الله حق جل وعلا سکا کافیدر ومن
اتبعک من المؤمنین واهل ایماندن سکا پیرولک ایدنلر دخی بو آیت بدر
وقعه سنده جنکدن اول نازل اولدی تا که اهل ایمانه تقویت ویره
یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال ای رفیع القدر اولان ذات پاک اهل
ایمانی جنک اوزره قندر ان یکن منکم عشرون صابرون معرکه قتالده سزدن
صبرله متصف یکرمی نفر اولورسه یغلبوا مائتین کافرلردن ایکیوز کیمسنه یه
غالب اولورلر وان یکن منکم مائة یغلبوا الفا من الذین کفروا واکر سزدن صبر
ایدیجی یوز شخص اولور کفر ایدنلردن بیک شخصه غلبه ایدرلر
بانهم قوم لا یفقهون اول سببله که انلر بر کروهدرلر کیم خدایی و
روز جزایی بیلمزلر تا که تحصیل ثواب ایچون مؤمنلر کبی جنکده صبر ایدلر
چون حق تعالی حکم ایتدیکه اهل اسلامدن بر نفر کافرلرک اون نفرینه مقاومت
ایدوب انلره ثابت اوله وبو ایش اهل ایمانه کران کلدیکی حق تعالی
انلردن بو حکمی تخفیف ایلدی پس بیوردی الان خفف الله عنکم شمدی تکری
تعالی سزدن اول آغر حکمی یونکل قیلدی وعلم ان فیکم ضعفا وعلم قدیمله
بیلدیکه سزده زبونلق وار وان یکن منکم مائة صابرة پس اکر سزدن
صبر صاحبی یوز کیمسه اولور یغلبوا مائتین ایکیوز کافری ینکرلر وان یکن منکم الف
واکر سزدن بیک شخص اولور یغلبوا الفین اهل شرکدن ایکی بیک شخص ینکرلر
باذن الله تکرینک ارادت ومعونتیله والله مع الصابرین وحق سبحانه
وتعالی صبر ایدنلرله در مرویدرکه بدر وقعه سنده قریشدن یتمش
کیمسنه یی سرور کائناتک حضورینه اسیر کتوردیلر حضرت صلی الله
علیه وسلم خصوصلرنده اکابر صحابه ایله مشورت ایتدی ابو بکر
الصدیق رضی الله عنه سویلدی یا رسول الله بونلرک چوغی اقاربکدر
اولیا وردرکه حاللرینه کوره فدیه لرین آلوب قوی ویره سن بر کون اوله که
اسلامک دولت هدایتی انلره واصل اوله حضرت فاروق رضی الله عنه
سویلدی یا رسول الله بونلر کفرک ائمه سیدرلر اولی وانسب بودرکه

فرمانی ایله سزی بویلدی اوردکه حق تعالی تلرک فدیه سندن سنی مستغنی قلشدی
حضرت صلی الله علیه وسلم صدیق حضرتلرینک سوزنه عمل ایدوب فدیه لرین
الدی حق تعالی عتاب یوزندن بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ما کان لنبی ان یکون له اسری
بر پیغمبره لایق وسزا دکل ایدیکه کندونک اسیرلری اوله حتی یثخن فی الارض دوین مستند
قتل ایدوب قاپدوبا یجندن مبالغه ایتمینجه ۞ زیرا اسلام عزیز کفر ذلیل ایدن
اولا ایشدر تریدون عرض الدنیا فنانک الموسیله بوجهانک بی بقا اولان مالین
ایسترسز والله یرید الآخرة وحق سبحانه وتعالی سزه اوبرجهانک ثوابین ایستر
والله عزیز وایزد ذو الجلال دوستلرینی دشمنلری اوزره غلبه ایتدرمکه توانادر
حکیم ۞ هر کسک حالنه لایق اولان نسنه یی بخشش بلور لولا کتاب من الله سبق
اکر لوح محفوظده تنکریدن بر حکم کچمش اولمسیدی که مجتهد اولان کیمسنه اجتهادنده
خطا ایتسه معذب اولماز لمسکم فیما اخذتم عذاب عظیم ۞ البته فدادن
الدوغکوز نسنه دنا وتری سزه بر اولو اشکنجه دکردی ۞ مرویدر که
حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی اوزریمزه بر عذاب نازل اولسیدی
اندن حضرت عمردن وسعد بن معاذدن اوزکه برکیمسه نجات بولمزدی
زیرا حضرت سعدک رایی حضرت عمرک رایی کبیدی ۞ مرویدرکه بو آیت
نازل اولدقدنصکره صحابه کرام غنیمت ماللرندن تصرف ایتمدن قصر ید
ایتدیلر ۞ حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی فکلوا مما غنمتم بس غنیمت
الدوغکوز نسنه دن یکوز ۞ یعنی فدیه مالیله انتفاع ایدک زیرا
اودخی غنیمت مقوله سندندر حلالا طیبا پاکیزه حلال اولدیغی
حالده واتقوا الله وفرماننه مخالفت ایتمکدن تنکریدن خوف ایدک ان الله
غفور رحیم ۞ بی شبهه که حق تعالی کناهلرکزی سزه اییوب سزه غایتله
مرحمت ایدر که غنیمتدن الدوغکوز نسنه یی سزه مباح قلدی ۞
اسباب النزولده کتوردیکه حضرت صلی الله علیه وسلم عمجه سی حضرت
عباسه که اسیرلرک زمره سندن ایدی بیوردیکه
کندو جانک وایکی قرنداشک اوغللرینک عقیل بن ابی طالب
ونوفل بن الحارث فداسین ویر ۞ عباس سویلدی یا محمد روا کوردکمی
که بقیه عمرمی کدالکله کچوره یم بودکلو مالی فدادن ویره بیلورم ۞ حضرت

صلی الله علیه وسلم بیوردی قانی اول التونکه مکه دن چیقدوغک
محلده ام الفضله ویروب سویلدک با شمه بر حال کلدیسه بو التون
سکا ودورت اوغلکه درت ۞ حضرت عباس سویلدی سکا بونی کیم
خبر ویردی حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی پروردکاریم بکا انی
خبر ویردی ۞ حضرت عباس سویلدی شهادت کتورورم که سن صادقسین
وتنکریدن اوزکه معبود یوقدر وسن انک رسولیسین ۞ والله بو احوال
اوزره تنکریدن اوزکه برکیمسه مطلع دکل ایدی ۞ اول محلده حق تعالی
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یا ایها النبی ای خبر ویجی خوش ذات قل لمن
فی ایدیکم من الاسری اسیرلردن اللرکوزده اولان کیمسنه لره سویله
ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا حق جل وعلا کوکلکوزده ایمان واخلاص
کورورسه یؤتکم خیرا مما اخذ منکم سزدن الدوغی نسنه دن یکرکنی
سزه ویرور ویغفر لکم وکناهلرکزی سزه مغفرت ایدر والله غفور
رحیم ۞ وتنکری تعالی اهل ایمانه شرک حاللرنده واقع اولان کناهلری
سزه ایدوب اسلامه کلمکه هدایت ویرمکله کندولرینی غایتله اسرکر
حضرت عباسدن رضی الله عنه مرویدر که بیوردی حق تعالی بکا ایکی وعده
ایتدی برینی بو که بیوردی سزدن النان نسنه دن یکرکنی سکا احسان
ایدرم کندو حمد اولسونکه انی احسان ایتدی شمدیلکده یکرمی کولم واردر
دنالری یکرمی بیک التونله تجارت سفرلرنده یورر ۞ وزمزمی بکا ویردیکه
جمله عربک اموالندن بکا سوکلیدر ۞ وایکنجی وعده مغفرتدر امیدوارم
که انی دخی ایفا ایلیه ۞ زیرا کریمک وعده سنده خلاف اولماز
بیت خلاف وعده محالستکز کریم ایده ۞ لئیم اکرچه کند وعده ده وفاشیا
واکر اسیرلر سنک خیانتکی ایسترلرکه کندولرله بغلدوکک پیمانی بوزرلر
وان یریدوا خیانتک م
فقد خانوا الله من قبل بی شبهه که روز میثاقده الناننک عهدک بوزمسیله
تنکریه خیانت ایتدیلر فامکن منهم پس حق تعالی سنی اونلرک مسلط ایلدی
والله علیم حکیم ۞ وتنکری تعالی قوللرک احوالین بیلوب کانبغی
اوزرلرینه حکم ایدر ان الذین آمنوا وهاجروا تحقیقا اول کیمسنه لرکه
ایمانه کلوب وطانلرین ترک ایتدیلر وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله

ونکرینك یولنده ماللریله وجانلریله چالشدیلر والذین آووا ونصروا واول
کیمسه لرکه اهل هجرته مکان ویروب کندولره یاردم ایتدیلر اولئك بعضهم
اولیاء بعض اولکروهلر میراثده برمقدارلری برمقدارلرینه مستولی اولور
ابتداء اسلامده مهاجرین وانصار بری برینه هجرت ونصرت سببیله
میراث آلورلردی صکره واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض آیتیله بو حکم
منسوخ اولدی والذین آمنوا ولم یهاجروا واول کیمسه لرکه ایمانه کلوب
اوطانلرین ترك ایتمدیلر ما لکم من ولایتهم من شیء میراث خصوصنده اوزرلرینه
تولیه ایتمکدن سیزه برنسنه یوقدر حتی یهاجروا اوطانلرین ترك ایدنه دك
وان استنصروکم فی الدین واکر دین خصوصنده سیزدن یاردم طلب ایدرلر
یعنی هجرت ایتمیان مؤمنلر اهل شرك ایله جنکلری واقع اولوب سیزدن
یاردم ایسته لر فعلیکم النصر یاردملری اوزرکوزه واجبدر جمیع
اهل شرك اوزره الا علی قوم بینکم وبینهم میثاق مکر اهل شرکدن برکروه
اوزره که اراکوزده واراریده بر پیمان اوله پس انلری بونلر اوزره
نصرت ایتمکوز والله بما تعملون بصیر وخدای ذو الجلال وفاء عهد
ونقضندن ایشلدوککز نسنه یه بینادر والذین کفروا بعضهم اولیاء
بعض وکفر ایدنلر میراثده بربریلرینه وبربریلرینك متولیلریدر الا تفعلوه اکر ایتدوککم
فرمانی ایشلمزسکز تکن فتنة فی الارض دوی زمینده بر اولو فتنه حاصل
اولور و ایمانك ضعیفی وکفرك ظهوریدر وفساد کبیر ودینده
بربیوك مفسده دخی پیدا اولور والذین آمنوا وهاجروا وجاهدوا فی سبیل الله
وایمانه کلوب هجرت ایدنلر وتنکری یولنده جهاد ایدنلر والذین آووا ونصروا
واهل هجرته یر ویروب یاردم ایدنلر اولئك هم المؤمنون حقا اولکروهلر که
صفات مزبوره ایله متصفدرلر کندولردر درستا اهل ایمان اولانلر
لهم مغفرة انلر کناهلرك یارلغنمسی وار ورزق کریم ورنجسز ومنتسز
روزی دخی والذین آمنوا من بعد واول کیمسه لرکه حدیبیه صلحندن
صکره ایمانه کلدیلر وهاجروا وجاهدوا معکم وهجرت ایدوب سزکله
جنکده چالشدیلر فاولئك منکم اول کروه زمره کزدندرلر واولوا الارحام
بعضهم اولی ببعض وقرابت ایه لری برمقدارلری برمقدارلرینه میراث

المسنده اجانبدن احق واولیدر فی کتاب الله تنکرینك حکمنده یا لوح محفوظده
ان الله بکل شیء علیم بی شبهه که حق جل وعلا هرنسنه یه کمال
اوزره دانادر پس میراثه مستحق اولنلرك زمانا استحقاقلرینی ایو بیلور

سورة التوبة مدنية وهي مائة وثلثون آيات

بو سوره یه براءة دیرلر یعنی کافردن بیزارلکی افاده ایتدیکی سوره در ودخی
خشمه مشعر بیهیج اُدی وار تفصیلی تفاسیرده مبسوطدر وایچنده بسمله نك
ترك اولنمسنك سببی بودرکه بسمله امانه مشعردر بو سوره رفع امان
ایچون نازل اولدی براءة من الله ورسوله بو تنکریدن ورسولندن واصل
اولمش بر بیزارلکدر الی الذین عاهدتم من المشرکین اهل شرکدن اول کیمسه لره
که سیز انلرله عهد بغلدوکز کتوردیلر که حضرت صلی الله علیه وسلم
عربدن اولان بعض اهل شرکله عهد وکفتار ایتمشدی بنی ضمره وبنی کنانه دن
ما عدا عهدی بوزدیلر پس حق تعالی آیت مزبوره ایله پیغمبرینه فرمان
ایتدیکه انلرله بغلنان عهد وپیمانی بوزه وکندولره سویلیه فسیحوا
فی الارض اربعة اشهر پس یریوزنده دورت آی شوال وذی القعده
وذی الحجه ومحرم کزك یعنی امورکزه تمشیت ویرملکیچون سیزه
دورت آی مهل ویرلشدر واعلموا انکم غیر معجزی الله وبیلك علی التحقیق که
سیز تنکریی تعجیز ایدیجی دکلسز یعنی هرچند که سیزه مهلت ویردی
اوزدنکیچون سیز عاقبت سیزی بولور وان الله مخزی الکافرین وبیلك که
حق تعالی دنیاده قتل واسر ایله واخرتده عقوبتله کافری رسوا ایدیجیدر واذان
من الله ورسوله الی الناس یوم الحج الاکبر وبو تنکریدن وپیغمبردن اولو حجك یعنی قربان
بیرامینك کوننده خلقه بر بیلدرمکدرکه ان الله بریء من المشرکین
علی التحقیق حق تعالی مشرکلردن بیزاردر ورسوله وپیغمبری دخی انلردن
بیزاردر فان تبتم پس ای مشرکلر اکر کفر وغدردن رجوع ایدرسیز فهو
خیر لکم اول رجوع ایتمك سیزه ییکدر وان تولیتم واکر توبه ایتمکدن یوز دوندروب
کفر اوزره ثابت اولورسز فاعلموا انکم غیر معجزی الله بیلك که بی شبهه سیز
تنکریی عاجز ایدیجی دکلسز فنده کیدرسکز سیزی بولور وبشر الذین کفروا بعذاب
الیم واخرتده بر دردلو شکنجه ایله کفر ایدنلری مژده لندر چونکه حق تعالی

عهد و پیمانی بوزانلرك احوالین بیان ایتدی ❁ بنی ضمره و بنی کنانه که اینلری کبی عهده دورمشلردی انلرك احوالنی دخی بیان ایدوب بیوردی الا الذین عاهدتم من المشرکین لیکن اهل شرکدن اول کیمسه لرکه کندولرله عهد بغلمش ایدیکوز ثم لم ینقصوکم شیئا صکره عهده ایندوکلریکز شروطدن برنسنه اکسلتمیوب ولم یظاهروا علیکم احدا و دشمنلریکزدن بر کیمسه اوزدیکوزه ارقه لشوب معاونت ایتمدیلر فاتموا الیهم عهدهم پس انلرك پیمانلرین اتمام ایدك الی مدتهم مقرر و معین اولان وقتلرینه دك ان الله یحب المتقین ❁ تحقیقا که حق تعالی عهده وفا ایدن پرهیزکارلری سیور و بی شبهه که عهده وفا ایتمك تقوانك اشرف خصلتلریدر فاذا انسلخ الاشهر الحرم پس قچن عهدی بوزانلره ویریلن مهلتك آیلری منقضی اولور فاقتلوا المشرکین ❁ ارباب شرکی اولدورك حیث وجدتموهم قنده که انلری بولورسیز وخذوهم وانلری اسیر ایدك واحصروهم و مسجد الحرامك طوافندن انلری منع ایدك واقعدوا لهم کل مرصد و هر کذرکاهده انلر ایچون اوتورك تاکه اطراف و اکنافه منتشر اولمیه لر فان تابوا واقاموا الصلوة پس اکر کفردن ایمانه رجوع ایدوب نمازی قیلدیلر واتوا الزکوة و زکوتی ویردیلر فخلوا سبیلهم انلره تعرض ایتمکوز ان الله غفور رحیم ❁ زیرا حق جل و علا کچمش کناهلرین ستر ایدوب ثواب جزیل ایله کندولره مرحمت ایدیجیدر وان احد من المشرکین استجارك واکر اهل شرکدن بر کیمسنه سندن امان ایسترسه فاجره حتی یسمع کلام الله اکا امان ویر تاکه خدانك سوزین یعنی قرآنی ایشیده ثم ابلغه مأمنه صکره اسلامه کلمدیسه امنیتی محلنه کندوبی ییتشدر یعنی اوینه خانه سنه ییتشدر زیرا خانه سی امنیتی محلیدر ذلك بانهم قوم لا یعلمون ❁ بو امان ویرلمسی اول سبب ایله درکه انلر بر کروه درلرکه ایمان نه اولدوغن بیلمزلر پس انلره امان ویرلمسی لازمدر تاکه تنکری نك سوزین ایشیدوب تدبر ایدهلر کیف یکون للمشرکین عهد عند الله وعند رسوله نیجه اهل شرکه تنکری قتنده و پیغمبری قتنده پیمان اولور ❁ استفهام بو مقامده انکار و استبعاد ایچوندر یعنی مشرکلره تنکری و پیغمبر قتنده عهد اولماز الا الذین عاهدتم عند المسجد الحرام الا مشرکلردن اول کیمسه لرکه مسجد الحرام یاننده کندولرله عهد بغلمش ایدیکوز

فما استقاموا لکم فاستقیموا لهم پس مادام که انلر عهدلرینده سیزه استقامت کوستردیلر سیز دخی انلره استقامت کوسترك ان الله یحب المتقین ❁ زیرا حق تعالی عهدلرنده استقامت ایدن پرهیزکارلری سیور کیف نیجه مشرکلر عهدلرنده دورلر وان یظهروا علیکم وحال بوکه اوزدکوزه غلبه ایدرلرسه لا یرقبوا فیکم الا ولا ذمة حقکوزده نه یمین و نه حق قرابت کوزه درلر یرضونکم بافواههم اغزلریله سیزی خشنود ایدرلر وتأبی قلوبهم و کوکللری ابا ایدر اول سوزلریکی اغزلری سویلدی ❁ یعنی قلبلری لسانلرینه موافق دکلدر واکثرهم فاسقون و چوقلری ایمانك قبولندن سرکشدرلر اشتروا بآیات الله ثمنا قلیلا تنکری نك آیاتی آز بهایه دکشدیلر ❁ یعنی کلام مجیدی نفسلرینك ارزوسنه تبدیل ایتدیلر فصدوا عن سبیله پس حقك یولندن اعراض ایتدیلر انهم ساء ما کانوا یعملون ❁ تحقیقا کیم انلر ایشلدوکلری ایش غایتله یمان ایدی لا یرقبون فی مؤمن الا ولا ذمة بر بنده مسلمانده نه اند و نه عهد ملاحظه ایدرلر واولئك هم المعتدون ❁ کندولردر شرارت و طغیانده حدودی تجاوز ایدنلر فان تابوا واقاموا الصلوة پس اکر کفردن رجوع ایدوب نمازی قیلدیلر واتوا الزکوة و زکاتی ادا ایتدیلر فاخوانکم فی الدین دینده انلر قرنداشلریکوزدیرلر ونفصل الآیات لقوم یعلمون ❁ و آیات قرآنیه یی بیان ایدرز بر کروهه که بیلیجیلر اولالر احکامه نظر ایدوب فهم ایدرلر وان نکثوا ایمانهم واکر آندلرین بوزدیلر من بعد عهدهم سنکله عهدلری واقع اولدقدن صکره وطعنوا فی دینکم و دینکوزده صریح تکذیب ایله و احکامك تقبیحیله طعن ایتدیلر فقاتلوا ائمة الکفر پس کفرك سردارلریله جنك ایدك انهم لا ایمان لهم بی شبهه که ائمه کفر حقیقتده کندولره آندلر یوقدر لعلهم ینتهون ❁ قاتلوا لفظنه متعلقدر یعنی انلرله جنك ایتمکده غرضکوز بو اولسون که انلر کفردن فراغت ایدهلر نه ایذالرین قصد ایده سیز الا تقاتلون قوما نکثوا ایمانهم نیچون جنك ایتمزسز بر کروهله که قسملرین بوزدیلر وهموا باخراج الرسول و مکه دن پیغمبرك چیقرمسنه قصد ایتدیلر وهم بدؤکم اول مرة و حال بوکه ایلکی کره کندولری سیزه باشلدیلر ❁ زیرا حضرت صلی الله علیه وسلم اول کندولرین دلیل و برهان ایله دعوت ایلدی ❁ انلر دلیلنه مقابل دلیل کتورمکدن عاجز اولوب دشمنلك و جنکه باشلدیلر اتخشونهم انلرله جنك ایتمکدن قورقرمسز

فالله احق ان تخشوه پس تکری تعالی سزاوارتردر که کندوسندن خوف ایده سز
ان کنتم مؤمنین اکر اصل ایمان ایدیکوز زیرا مؤمن اولان تکرینك قدرتندن
چکوب کیمسه دن خوف ایتمز قاتلوهم اهل شرکله جنك ایدك یعذبهم الله بایدیکم
تکری تعالی الکوزله انلری معذب قیله ویخزهم وانلری خوار وحقیر ایده
وینصرکم علیهم واوزرلرنه سزه یاردم ایده ویشف صدور قوم مؤمنین
وبر ایمانه کلمش کروهك سینه لرینه شفا باغشلیه وآنلر بنی خزاعه در
یمندن اسلامه داخل اولمغیچون مکه یه کلمش بر جماعتلردر پس اسلامه کلدکلرندن
صکره مشرکلردن خیلی ایذا کوردیلر انی سرور کائناته شکایت ایلدیلر
حضرت صلی الله علیه وسلم کندولره بیوردیکه الم چکمکوز که ان شاء الله
فرج یقیندر ویذهب غیظ قلوبهم وکوکلرینك آجغین کیدره ودرکه انلرك
ایذاسندن کوکلری حاصل ایتمش ایدی بو آیت غیبدر اولان شیدن
خبر ویردی زیرا حق تعالی وعدنه وفا ایلدیکه مشرکلری خوار و
ذلیل وهلاك قیلدی ومؤمنلره تشفی حاصل اولدی ویتوب الله علی من یشاء
وحق جل وعلا ایستدوکی کیمسنه اوزره توبه ایدر وبو آیتده اولان اخبار
دخی واقع اولدی زیرا انلردن نیجه کیمسنه لر ایمانه کلدی عکرمة بن ابی جهل
وابو سفیان وسهیل بن عمرو وبونلرك امثالی والله علیم حکیم وحق
جل وعلا اولمش واوله جق نسنه یه دانا هر ایشی کما ینبغی ایدیجیدر ام حسبتم
ان تترکوا بلکه ای غزایی کراهت ایدن مؤمنلر کمان ایتدوکزمی که اول دوغکوز
حال اوزره ترك اولنه سز ولما یعلم الله الذین جاهدوا منکم وحالبوکه تکری تعالی
بیلمدی سزدن اول کیمسنه لری که جهاد ایتدیلر ولم یتخذوا من دون الله ولا رسوله
ولا المؤمنین ولیجة وتکرینك اوزکه وپیغمبرینك ماعدا واهل ایمانك غیری
برکزیده دوست ایدنمدیلر بو علمدن مراد تحقق معلومدر یعنی سزدن جهاد
ایدوب کفارله دوستلق ایتمیانلر اولمیوب که تکری تعالی انلری بیله والله خبیر
بما تعملون وحق جل وعلا ایشلدوککز نسنه یه غایتله دانادر
کتوردیلرکه بحر حضرت عباس اسیر اولدی اهل اسلام انی شرکله وصله
رحمك قطعیله توبیخ وتعنیف ایتدیلر خصوصا حضرت علی رضی الله عنه
غایتله اکا سرزنش ایتدی پس عباس سویلدیکه سز بزم عیوبمزی عد ایلدکز

محاسن

محاسنمزی اونوتدرمش بز مسجد الحرامی عمارت ایدوب تعظیم ایدرز و
حاجیلره صو ایچوررز واسیری قورتریرز حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
ما کان للمشرکین ان یعمروا مساجد الله اهل شرکه لایق وسزا دکلدر که
تکرینك مسجدلرینی آبادان ایده لر شاهدین علی انفسهم بالکفر اول
حالده که اظهار شرك وتکذیب رسول ایله نفسلری اوزره کواه درلر
اولئك حبطت اعمالهم اول کروه ایشلری که انلرله افتخار ایدرلردی
باطل اولدی وفی النار هم خالدون وجهنمده کندولر علی الدوام
اقامت ایدرلر انما یعمر مساجد الله من آمن بالله والیوم الآخر تکرینك
مسجدلرینی بر کیمسه تعمیر ایتمز الا اول کیمسه که تکرینك وحدانیتنه
ودوز قیامتك وقوعنه تصدیق ایتدی واقام الصلوة ونمازی
شروطیله قیلدی وآتی الزکوة واوزرینه واجب اولان زکاتی ویردی
ولم یخش الا الله وامور دینیه ده تکریدن اوزکه بر کیمسه دن قورقمدی
فعسی اولئك پس شاید صفات مذبوره ایله متصف اولان کروه
ان یکونوا من المهتدین دوغری یولی بولنلردن اوله لر اجعلتم
سقایة الحاج وعمارة المسجد الحرام آیا حاجیلره صو ویرمسینی ومحترم اولان
مسجدك یاپمسینی قیلدوکز کمن آمن بالله والیوم الآخر اول کیمسه نك
ایمانی کبی که تکرینك وحدانیتنه وصوکی کونك اولمسنه تصدیق
ایتدی وجاهد فی سبیل الله وتکری یولنده جهاد ایتدی لا یستوون عند الله
اول ایکی قسم تکری قتنده برابر اولمازلر والله لا یهدی القوم الظالمین
وحق جل وعلا ارباب شرك اولان کروهه هدایت ایتمزکه انلر
شرکی اختیار ایتمکله نفسلرینه ستم ایتدیلر الذین آمنوا وهاجروا شول کیمسه لرکه
ایمانه کلوب وطنلرینی ترك ایتدیلر وجاهدوا فی سبیل الله باموالهم وانفسهم
وتکرینك یولنده اموالریله وجانلریله جهاد ایتدیلر اعظم درجة عند الله
پایه جهتندن تکری قتنده زیاده اولودرلر اول کیمسه لردن که بو
صفاتدن عاریدرلر واولئك وانلرکه اول کمالاته مستجمعدرلر هم
الفائزون کندولردر ایکی جهانك خیرلرینه ظفر بولانلر یبشرهم ربهم
برحمة منه ورضوان پروردکارلری کندوسندن صادر اولور

وخشنودلکله انلری مژده لندوردر وَجَنَّاتٍ وبر بهشتلر ایله دخی که لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُقِيمٌ کندولره انلرده بر انقطاعی قبول ایتمز نعمت وار خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ایچلرنده طول اقامتی بی نهایت تقدیر ایدوکلری حاله إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ تحقیقا که تنکری تعالی کندو قتنده بر اولو اجر وار که دنیانك مالی کا نسبت اولنجه بر شیء حقیردر کتوردیلر که چون سرور کائنات مدینه یه هجرت ایتمکه رخصت اولدی صحابه کرامدن بر مقداری مال ومنالی واولاد واقاربی ترك ایدوب توجه تام ایله مدینه یه هجرت ایتدیلر وبر مقداری دیدیلر که هجرت ایدرسك پدرلریمزدن واوغلانلریمزدن و عشیرتلریمزدن کسلمك اقتضا ایدر ♦ وایمزده اولان اموال تجارت نابود اولوب ضائع قالور حق تعالی بو ایتلری منزل ایدوب بیوردی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمانه کلنلر لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ پدرلریکزی وقرنداشلریکزی دوستلر ایدینمکوز إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ اکر کفری ایمانه اوزره اختیار ایدر وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ وسیزدن هر کیم انلری دوستلق ایدر یعنی ایتدوکلری ایشی پسند ایدر فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ اونلرکه انلرك ایشین پسند ایدرلر کندولردن ستمکاراولانلر زیرا دوستلغی محلنده وضع ایتمدیلر قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ سویله اکر پدرلریکز واوغلانلریکز وبرادرلریکز وقاریلریکز وخصملریکز وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وبر اموالکه انلری قزندیکز وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وبر متاع که بیع اولنمغندن قورقرسز وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا وبر منزللرکه انلری پسند ایدرسز أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ سیزه تنکریدن وپیغمبرندن و یولنده جهاد ایتمکدن زیاده سوکلیدر یعنی مذکورلرك محبتن تنکرینك ورسولینك وجهادك محبتی اوزره اختیار ایدوب ترجیح ایدرسز فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ پس منتظر اولك اول وقته دکین که تنکری تعالی عذابنی کتوره وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ وحق جل وعلا حدودی تجاوز ایدن جماعته دوغرو یول کوسترمز بو ایت کریمه ده عظیم تهدید وار وغایتله نادردر اول کیمسه که دینی هر بود اولان اشیا اوزره ترجیح ایدر لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ خدا یقسم

تنکری تعالی سیزه جنکك چوق یرلرنده یاردم ایتدی وَيَوْمَ حُنَيْنٍ وحنین نام مکانك وقعه سنده دخی إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ چون چوقلغکز سیزه پسندیده کلدی بیلمك کرك که حنین مکه ایله طائف اراسنده بر یردر که سرور کائنات مکه فتحندن صکره ایچنده اهل اسلامدن اون ایکی بیك مرد له ثَقِيف وَهَوَازِن قبیله لرینك درت بیك نفریله محاربه ایتدی پس صفوف متقاتلین ایکی طرفدن مهیا اولیجق صحابه کرامك بریسی سویلدی لَنْ نُغْلَبَ الْيَوْمَ مِنْ قِلَّةٍ یعنی ازلقدن بوکون مغلوب اولمازز بعده جنکه شروع ایلدوب خیلی قتال واقع اولدقدن صکره اهل اسلامه عجبك شامتی واصل اولوب شکستاری واقع اولدی نته که حق تعالی بیوردی فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا پس چوقلغکز دشمنك صولتنی سیزدن بر نسنه دفع ایتمدی وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وزمین بوللغیله اوزریکزه دار اولدی ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ صکره کیرویه قچمش اولدیغکز حالده یوز چویردیکز کتوردیلر که اول کلوجمعیتده ایچی سرور کائنات وعمجه حضرت عباس رضی الله عنه حضرت صلی الله علیه وسلمك بندوکی قاترك دیزکیننه یاپشوب دورمشیکه حضرت صلی الله علیه وسلم کندو سینکار ایچنه صالمیه وعم زاده سی ابو سفیان ثابت اولدیلر وبر قولده حضرت علی وحضرت عبد الله بن مسعود دخی حضرت صلی الله علیه وسلمدن ایرلمدیلر وقالان صحابه کرام جمله منهزم اولدیلر برمرتبه که بوزغونلردن بعض کیمسنه مکه یه ایرشدیلر بعده سید الکونین عمجه سی حضرت عباسه که بلند اوازلو ایدی سویلدیکه خلقی چیغر پس حضرت عباس رضی الله عنه خلقه ندا ایتدی یَا عِبَادَ اللَّهِ يَا أَصْحَابَ الشَّجَرَةِ يَا أَصْحَابَ سُورَةِ الْبَقَرَةِ درعقب صحابه کرام لبیك لبیك دیرك دونوب جمع اولدیلر واول محلده جناب رب العزتك فرشته لری ایندوب اهل اسلام ایله معا مشرکلرك قتالنه شروع ایلدیلر پس حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی هَذَا حِينَ حَمِيَ الْوَطِيسُ یعنی جنکك قزغونلغی محلی بودر بعده بر آوج توپراق الوب مشرکلره دوغرو اتوب سویلدی انْهَزَمُوا وَرَبِّ الْكَعْبَةِ درعقب کیمیسی طعمه شمشیر اولوب

كيمسى قاره يوزدوندى نته كه حق تعالى بيان ايدوب بيوردى ثم انزل الله
سكينته على رسوله وعلى المؤمنين اول بوزغونلقدن صكره حق تعالى
پيغمبرى اوزره ومؤمنلر اوزره رحمتنى ايندردى وانزل جنودا لم تروها
ولشكرلر ايندردى كه انلرى كوزلريكزله كورمديكز وانلر ملائكه كرام ايدى
وعددلرى بش بيك يا سكز بيك يا اون التى بيك ايدى وعذب الذين كفروا
وكفر ايدنلرى معذب قيلدى كه نيجه آدم هلاك ونيجه بيك آدم اسير اولندى
واموالليرندن حسابه كلمز شيا النلدى وذلك جزاء الكافرين ● واول
ايشكه واقع اولدى كفر ايدنلرك سزاسيدر ثم يتوب الله من بعد ذلك
على من يشاء پس حق تعالى اول جنكدن صكره ايستدوكى كيمسنه اوزره توبه ايله
تفضل ايدر والله غفور رحيم ● وحق جل وعلا چوق مغفرتلو
غايتله مرحمت ايديجيدركه انلرك كافرلكلرندن تجاوز ايدوب لطف وكرمندن
اوزرلرينه احسانله تفضل ايدر ● منقولدركه بو جنكدن صكره هوازن
وثقيفدن بر مقدار خلق كلوب اسلامه داخل اولديلر بعده حضرت
صلى الله عليه وسلمه سويلديلر يا رسول الله اموالمزى واهلمزى بو جنكده غنايم
النده قالدى حضرت صلى الله عليه وسلم كندولره بيوردى يا اموالكزى
يا اهلكزى اختيار ايدك انلر اهللرين اختيار ايتديلر ● پس حضرت صلى الله عليه وسلم
جميع اولاد وانساب وعياللرين كندولره باغشلدى يا ايها الذين امنوا
اى ايمانه كلان كيمسنه لر انما المشركون نجس بونلر اوزكه برنسنه يوقدركه
مشركلر مردارلردر فلا يقربوا المسجد الحرام پس محترم اولان مسجده يقلشمسونلر
يعنى حج وعمره ايتمسونلر بعد عامهم هذا بو ييللردن صكره كه هجرتك
طقوزنجى سنه سيدر ● وبر قولده حجة الوداع سنه سيدر وان خفتم
عيلة واكر منعلرندن اوترى فقرى توقع ايدرسكز ● يعنى اكر آنى كمان ايدرسكز
كه اهل شركك مسجد الحرامدن كسلدكلرندن اوترى مكه يه كلان كيمسنه
آز اولوب بازارلق وقزانج قالمازان فسوف يغنيكم الله من فضله ان شاء
يقين اوله كه تكرى تعالى ايسترسه كندو كرمندن سزى دولتمند ايدر
و فى الحقيقه بويله اولديكه بو كوندك اطراف واكنافدن مكه ساكنلرينه
كلى خيرات بركات كتوردلر واولان خريد وفروخت بر بيرده اولمان ان الله

عليم حكيم ● بى شبهه كه حق جل وعلا قوللرينك احوالنه درست
بيليجى آما اللرين كما ينبغى تحقيق ايديجيدر قاتلوا الذين لا يؤمنون
بالله ولا باليوم الآخر جنك ايدك اول كيمسنه لرله كه تكرينك
وحدانيتنه ودوزخانك اولمسنه درست تصديق ايتمزلر ولا يحرمون
ما حرم الله ورسوله وتكرى تعالى وپيغمبرى تحريم ايتديكى اشيايى
تحريم ايتمزلر ولا يدينون دين الحق ودوغرو اولان دينه تابع اولمزلر
من الذين اوتوا الكتاب صدر آيتده اولان موصوله بياندر يعنى اول
كيمسنه لركه صفات مذبوره ايله متصفدرلر كتاب سماوى مقوله سى
كندولره ويرلين كيمسنه لردندرلر حتى يعطوا الجزية عن يد آيتك
ابتداسندن اولان فعله غايتدر يعنى اهل كتاب ايله جنك ايدك اول
وقته دك كه اوزرلرينه مقرر اولان مالى اللريله تسليم ايدرلر وهم صاغرون
● وحال بو كه كندولر خوار وحقير اوله لر وقالت اليهود عزير ابن الله ويهود
طائفه سى ديديلر كه حضرت عزير تكرينك اوغليدر بو سوزى انلردن بر كروه سويلدى
قچن اوزرلرينه بخت نصر مسلط اولوب جمله احبارلرين قيردى كه انلردن توراتى
حفظ ايدر بر كيمسنه قالمدى بعده حق تعالى كه عزيرى احيا ايتدى نته كه سوره
بقره ده بيان اولندى توراتى بالتمام ازبردن اوزرلرينه اوقودى بو حالدن
تعجب ايدوب ديديلر تكرينك اوغلى اولمسيدى بو حالكه وسعى بولنمزدى
وقالت النصارى المسيح ابن الله وكاوورلر سويلديلر حضرت مسيح عيسى
تكرينك اوغليدر بو كلامى انلرك بر طائفه سى سويلدى اول وقت كه كورديلر
حضرت عيسى عليه السلام دن تولدى بابوب باكمه وابرصى ابرا وولشلرى احيا ايتدى
ذلك قولهم بافواههم مزبورلردن صادر اولان نا سزا سوزلر اغزلريله
اولان سوزلريدر ● يعنى اول سوزك دليل وبرهاندن عارى بر مهمل لاقرديدر
يضاهئون قول الذين كفروا من قبل كندولردن اسبق كفر ايدنلرك سوزنه
سوزلرى مشابه اولور قاتلهم الله حق تعالى كندولرين نابود قيلسون
انى يؤفكون ● نيجه حقدن باطله دوندرلمش قيلنورلر اتخذوا احبارهم
ورهبانهم اربابا من دون الله تكرينك پروردكارلغندن فراغت
ايدوب علمالرينى وعابدلرينى پروردكارلر ايتديلر يعنى تحليل وتحريمده

انلره تابع اولوب تکرینك فرمانین برداقدیلر وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ ودخی مریم اوغلی
عیسانی تکری ایندیلر که سویلیلر و تکرینك اوغلیدر وَمَا أُمِرُوا إِلَّا
لِيَعْبُدُوا إِلَٰهًا وَاحِدًا وحال بوکه اتخاذ ایدنلر برتکری یه اوزکه عبادت
ایتمکه امر اولنمدیلر لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ اندن اوزکه معبود یوقدر سُبْحَانَهُ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ایتدوکلری شرکدن ذات پاکی منزهدر يُرِيدُونَ
أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ ایسترلرکه تکرینك ایشغنی اغزلریله
سوندوره لر یعنی وحدانیتی اوزنه دلالت ایدن حجت و برهانی
تکذیبلریله باطل قیلمق ایسترلر وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وحق جل
وعلا اعلاء کلمهٔ توحیدله واعزاز دین اسلامله نورینی تمام ایتمکنجه
برنسنه ایله راضی اولمان وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ واکرچه کافرلر بکمزلر ایسترلر
انلر تمام اولمسین هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ کندودر
اول پروردکارکه پیغمبرین دوغری یول کوسترمکله و درست دین ایله یوللدی
لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ تاکه جمله دینلر اوزره غالب قیلوب انلری
نسخ ایلیه وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ واکرچه مشرکلر اویله اولمسین ایسترلر
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ ای ایمانه کلنلر تحقیقا
یهود ونصارانك علما وزهادلرندن چوق کیمسه لر واردرکه لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ خلقك اموالنی رشوتله یرلردی وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وخلقی تکرینك یولنده سلوك ایتمکدن منع ایدرلر وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ
وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ واول کیمسه لرکه التون وکومشی
صاقلیوب تکرینك یولنده اندن معین اولان زکاتی ویرمزلر فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ
أَلِيمٍ پس انلری بردولی اشکنجه ایله مژده لندر يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ
جَهَنَّمَ اول کونده که دوزخ اتشنده اوزرلرنه قزدیریلور یعنی دوزخ
اتشنده اول التون کومشی قزدیررلر فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَ
ظُهُورُهُمْ پس انلرك النلری و یانلری واردقلری انلرله داغلنور وکندولره
سویلنور هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ جانلرکزه صاقلدوغکز نسنه بودر
فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ پس صاقلدوغکزك عذابین دادلك إِنَّ عِدَّةَ
الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا تحقیقا که تکری قتنده ایلرك صایسی

حزب

اوناکی ایدر فِي كِتَابِ اللَّهِ لوح محفوظده مثبتدر يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ اول کونده که کوکلری ویری یراتدی مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ اول اون
ایکی ایلك دردی محرمدرلر و انلر رجب و ذی القعده و ذی الحجه و محرم
دیرلر ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ بو ایلرك تحریما و لنسی دوغرو دیندرکه حضرت
ابرهیم و اسمعیلك دینیدر وطائفهٔ عرب انی انلردن وراثت ایتدیلر
فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ پس بو محرم ایلرده حرمتلرینی هتك ایتمکله جانلرکزه
ستم ایتمکوز جمهور علما بونك اوزره درلرکه اشهر حرمده جنکك حرمتی
منسوخ اولمشدر وظلمی ایچلرنده معصیتك ارتکابیله تاویل ایتدیلر
زیرا اول ایلرده معصیت ایتمك غایتله بربیوك جرمدر وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً
واهل شرکله قوجنك ایدك كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً نته که انلر سزکله قوی
جنك ایدرلر وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ و بیلك که حق جل وعلا پرهیز
کارلر و لانلر ایله دردر کتوردیلرکه داب عرب جاهلیه بوایدیکه چون جنکلر
اثناسنده محرم اولان ای طوغردی ایلك ایچنده جنکی استحلال ایدوب
براوزکه آیی محرم قیلرلردی و بونی انلره ابداع ایدن جناده ابن عوفکنانی
مرویدرکه موسم حجده دوه سی اوزره دوروب ندا ایدردیکه ای معشر عرب
تکریلریکوز محرم آیی حلال ایتدیلر پس سز دخی انی حلال ایدك اول سنه
منقضی اولدقدن صکره موسم جدیدده ینه دوه سی اوزره دوروب
دیردیکه تکریلریکوز سزه محرم آیی حرام ایتدیلر سزدخی انی حرام ایدك دیو
احواله نسیء دیرلردی پس حق جل وعلا بونك حکمنی بیان ایدوب بیوردی إِنَّمَا
النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ بو انلرك ایدوکی برنسنه یوقدرکه ایك حرمتنی براوزکه
ایه تاخیر ایتمك کفرده برارتقلقدر زیرا بو ایش تکرینك تحریم ایتدوکین تحلیل
وتحلیل ایتدوکین تحریم ایتمکدر پس بو برشیقه کفردرکه انلرده اولان
کفرلره انی جمع ایتدیلر يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا انکله کفر ایدنلر ازغون قیلنورلر
يُحِلُّونَهُ عَامًا بر ییل انی حلال ایدرلر وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا و بر ییل انی حرام ایدرلر
انی حرمتی اوزره ترك ایدرلر لِيُوَاطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ تاکه تکری تحریم
ایتدوکی نسنه نك صایسینه موافق قیله لر فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ پس تکری محرم
قیلدوغی نسنه یی وقتی ملاحظه ایتمدن یالکز صایمغله موافقیله حلال قیللر

زُيِّنَ لَهُمْ سُوٓءُ اَعْمَالِهِمْ بمانا ايشلرى كندولره آرآسته قيلندى وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ● وحق جل وعلا بى دين اولان كروهه دوغرو يولى كوسترمز ● منقولدر كه هجرتك طقوزنجى ييلنده حضرت صلى الله عليه وسلم غزوهٔ تبوكه عازم اولوب صحابهٔ كرامه فرمان ايلديكه عنان عزيمتى اول طرفه توجيه ايده لر هوانك شدت حرارتندن بعض كيمسه لر بو سفر كرانكلوبه اغر ترنديلر ● حق تعالى بو آيتى نزل ايليوب بيوردى يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اى ايمانه كلان كيمسنه لر مَا لَكُمْ اِذَا قِيلَ لَكُمُ انْفِرُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ سيزه نه عارض اولديكه يچون سيزه سويلنديكيم تكرينك يولنده جهاد ايتمكه چيقك اِثَّاقَلْتُمْ اِلَى الْاَرْضِ آيا صونكى سرا يرنه يقين اولان صا غلغله خشنود اولدوكز فَمَا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فِى الْاٰخِرَةِ پس قريب اولان حياتك كچمنسى اوبرى جهانك كچمنسى قتنده برنسنه دكلدر اِلَّا قَلِيلٌ الا بر آز كچمك كه عاقل اولان اكا بر وجهله الدنمز اِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيمًا اكر دعوت اولنديغكز جنكه چيقمزسڭز بردرلو اشكنجه ايله سيزى معذب قيلر وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وسيزدن اوزكه بر كروهى بركوزه بدل قيلر وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وتكرينك دينه برنسنه ضرر ايتمزسڭز زيرا كندوسى هر نسنه دن مستغنيدر وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ● وحق جل وعلا هر نسنه اوزره كما ينبغى تواناد در اِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللّٰهُ اكر اكا ياردم ايتمزسڭز يقين اوله كه حق تعالى اكا ياردم ايدر نته كه كندويه ياردم ايتدى اِذْ اَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا يچون كفر ايدنلر كنديى چيقرديلر ثَانِىَ اثْنَيْنِ ايكينك ايكنجيسى اولدى وحى حالده اِذْ هُمَا فِى الْغَارِ اول وقتده كه ايكيلرى مغاره ده ايديلر اِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ يچون دوستنه يعنى حضرت ابى بكر الصديقه سويلردى غم چكمه كه اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا بى شبهه تكرى تعالى بزمله در ● كتورديلركه يچون سرور كائنات مكه دن هجرت ايتمكه اذن اولندى غرهٔ ربيع الاولك پنجشنبه كيجه سنده حضرت ابا بكرك رضى الله عنه خانه سندن غار ثور نام مكانه حضرت صديقله توجه ايلديلر اهل شركك خبردار اولوب طلبلرنه شتاب ايدوب مكان معهوده واصل اولدقلرنده حق تعالينك الهاميله عنكبوت اول مغاره نك اغزى اوزره خانه اوردى وكوكرچين انده يومرطه لدى ● پس كفار غارك قاپوسنه

أغر چوكن اولدوب يره سمته ميل ايدرسز يعنى سفاكندوه اقامت ايتمكه رغبت ايدرسز اَرَضِيتُمْ بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مِنَ الْاٰخِرَةِ

نظر ايدنجه خلوتى مقامه دلالت ايدن علامتى كوروب بچروسنه تعرض ايتميوب واولد اثناده حضرت صديق رضى الله عنه سرور كائنات عليه اشرف التحيات سويلديكه بو مشركلرك بريسى اياغى الننه بقرسه بى شبهه بزى كورر حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردى ● مَا ظَنُّكَ بِاثْنَيْنِ اللّٰهُ ثَالِثُهُمَا ● پس حق جل وعلا اول محلده حضرت صديقه ثبات ويردى نته كه بيوردى فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وبر قولده ضمير حضرته راجعدر يعنى حق تعالى امنيتى پيغمبرى اوزرنه ايندردى وَاَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا واكا تقويت ويردى بر لشكرلر كه انلرى كورمدوكز وانلر فرشته لر ايدى وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلٰى وبى دين اولانلرك سوزين الچق رك قيلدى وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِىَ الْعُلْيَا وتكرينك سوزى يعنى توحيد كلمه سى اوديويجه رك وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ● وحق جل وعلا ايشنده غالب در برنه درست حكم ايديجيدر اِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا غزايه چيقك يونكل واغر اولدوغكز حالده يعنى غزايه چيقمقدن تخلف ايتمكوز اكر اكا توجهكوز وار واكر يوق وَجَاهِدُوا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ وتكرينك يولنده اموالكوزله وجانلريكوزله زياده سعى ايدك ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ بو سعى ايتمك ايتمكدن سيزه يكركدر اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ● اكر بيلورديكوز كه سعى ايتمك خيرلودر ● بيلنمك كركدركيم حضرت صلى الله عليه وسلم غزوهٔ تبوكه عازم اولديغى اهل اسلام اوچ فرقه اولديلر بر فرقه سى جان وكوكل ايله چيقمغه رغبت ايتديلر ● وبر فرقه سى چيقمغه رغبتلرى يوق ايدى لكن حضرت صلى الله عليه وسلمك فرماننه مخالفت ايتمكه جرات ايتميوب چيقديلر وبر فرقه لرى كه منافق ايديلر اقامته رغبت ايدوب برلاى اعذار ايراد ايله مدينه ده قالمغيچون حضرتدن اذن الديلر حق جل بو فرقه نك حقنده بو آيتى نزل ايليوب بيوردى لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا دعوت اولندقلرى نسنه الىسى آسان بر نفع دنيوى و براورته سفر اولسيدى لَاتَّبَعُوكَ البته سكا موافقت ايدرلردى وَلٰكِنْ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وليكن مشقتله كسلن مسافه اوزدلرنه اوزاق اولدى وَسَيَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ ويقين اوله كه تكرى ايله انديچرلركه لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ اكر بز قادر اولسيدك

البته سن كه چيقرداك يهلكون انفسهم بويلان يمينله كندو جانلرين نابود
قيلورلر يعنى انك سببيله جانلرين عذابه مستحق قيلورلر والله يعلم انهم لكاذبون
وايزد ذو الجلال بيلور كه كندولر يلانجيدرلر زيرا غزايه چيقمغه كمال استطاعتلرى
واردايدى عفا الله عنك تخلف ايتملرينه اذن خصوصنده ايتدوكك تقصيرى
حق تعالى سندن تجاوز ايلدى لم اذنت لهم نيچون انلره اذن ويردك
كركدى كه توقف ايده سن حتى يتبين لك الذين صدقوا تاكه عذرلرينده
كرچك سويلينانلر سكا ظاهر اوله لر وتعلم الكاذبين وتاكه عذرلرينده
يلان سويليانلرى بيله سين لا يستاذنك الذين يؤمنون بالله واليوم الآخر
ان يجاهدوا باموالهم وانفسهم تنكرينك وحدانيتنه ودوزجزانك وقوعنه
تصديق ايدنلر مال لريله وجانلريله جهاد ايتمده سندن اذن ايستمزلر يعنى ايمان
اخلاص صاحبى ولانلر جهاد ك دعوتنه مسارعت ايلوب اذنه اوزرينه
موقوف قيلمزلر وانرين تخلف ايتمكه اذن ايستمك انلردن بر وجهله صادر اولمز
والله عليم بالمتقين وخداى متعال پرهيزكارلرى اولانلرك احوالنه غايتله
دانادر انما يستاذنك الذين لا يؤمنون بالله واليوم الآخر غزادن تخلف
ايتمكه سندن اذن المزلر الا اول كيمسه لر كه تنكريه وقيامت كوننه ايمان كتورمزلر
وارتابت قلوبهم وكوكللرى شكده وشبهه ده فهم فى ريبهم يترددون
پس انلر كندو شكلرنده متحير اولمشلر ولو ارادوا الخروج واكر غزا ايچون چيقمغى
ايستسيدلر لاعدوا له عدة البته اول چيقمق ايچون آلات مهيا ايدرلر ايدى
ولكن كره الله انبعاثهم ولكن حق جل وعلا انلرك كيتمكلرين ايستمدى فثبطهم
پس جبانت وكسل ايله كندولرين الى قودى وقيل اقعدوا مع القاعدين وكندولرينه
سويلندى كه اوتورانلرله اوتورك يعنى حضرت پيغمبر انلره اذن ويردوكى محل
سويلديكه مدينه ده قالان عورتلر واوشاقلر وخسته لرله قالك لو خرجوا فيكم
اراكزده چيقسيدلر ما زادوكم الا خبالا الا چيقمقلريله شر وفساددن اوزكه
سيزه برنسنه آرتيرمزلردى ولا وضعوا خلالكم والبته نميمت وافساد له
اراكزده سعى ايدرلردى يبغونكم الفتنة اول حالده كه اراكزده خلاف
صالمقله سيزى مفتون ايتمك ايستر وفيكم سماعون لهم واراكزده انلرك خبرلرين
تشديد ايچلر واركه سوزلرينى ايشدوب انلره كوتوررلر والله عليم بالظالمين

وحق جل وعلا ستمكارلرك احوالنه غايتله دانادر پس انلرك ضمائرينه
اولان اشيايى برر خوش بيلور لقد ابتغوا الفتنة من قبل خدايه قسم كه بوندن
اسبق فتنه يى ايستديلر يعنى احد وقعه سنده ايشكك بوزلسنه و
بولداشلريكك ايرلسنه طالب اولديلر وقلبوا لك الامور واشلرى سكا
دوندوردديلر يعنى مكايد وحيله لرى ايشكك بوزلسنه تدبير ايتديلر حتى جاء
الحق اول وقته دك كه نصرت الهيه كلدى وظهر امر الله وتنكرينك فرمانى
يعنى دينى آشكارا اولدى وهم كارهون وانلر انك ظهورينى ايستمزلر
كن ديديلر كه جد بن القيس حضرت صلى الله عليه وسلمه كلوب سويلدى
يا رسول الله انصاره معلوم اولشدركه بن نساطايفه سنه غايتله مبتلايم
بو سفرده بنى كوتورمه كه قورقرم دوملكن قارلرينه ميل ايدوب مفتون اولورم كرم ليله
بنى كوتورمه فتنه يه صالمه عالم السر والخفيات حقنده بو آيتى نزول ايتدى
بيوردى ومنهم من يقول ائذن لى وانلردن بر كيمسه واركه سويلركه اذن ويرك
ولا تفتنى وبنى مفتون قيلمه الا فى الفتنة سقطوا آكاه اولك كه فتنه ده
دوشديلر كه نفاقلرى ظاهر اولدى وان جهنم لمحيطة بالكافرين
وبى شبهه كه دوزخ كافرلرى قيامت كوننى بيغيجيدر ان تصبك حسنة
تسؤهم اكر بعض غزالركده سكا بر ايولك حاصل اولور منافقلرى غمناك
قيلور وان تصبك مصيبة واكر بعضلرنده سكا بر بلا اولادكى يقولوا
قد اخذنا امرنا من قبل ديرلر بو حقلك واقع اولمدن اول تحقيقا كه بز ايشمزك
احتياطنى الدق يعنى كندو رايلرينى بكنوب سويلرلركه و هله اولا ده
ايشمزى ابو ملاحظه ايدوب بو سفره كيتمدك ويتولوا وهم فرحون
وكندولر سوينمش اولدقلرى حالده مجلسلرندن دونرلر قل لن يصيبنا الا
ما كتب الله لنا سويله بزه هيچ برنسنه دكل الا اول نسنه كه تنكرى تعالى
بزه انى يازدى هو مولينا يار وحيميز وايشمزى دوزدن كنن ودر
وعلى الله فليتوكل المؤمنون وايزد ذو الجلاله ده اهل ايمان
اعتماد ايتسونلر غيرينه اعتماد ايتمسونلر قل هل تربصون بنا الا احدى
الحسنيين سويله ايكى ايولكك بريندن اوزكه بزه برنسنه انتظار ايدرمسز
يعنى غزاده نصرت وشهادتدن اوزكه سز بزه برنسنه انتظار ايتمزسز

يعنى غزاده نصرت وشهادتدن اوزكه سيز
بزه برنسنه انتظار ايتمزسز

وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ وبز سیزه ایکی نیانلکدن بریسینی انتظار ایدیورزکه أَنْ يُصِيبَكُمُ
اللّٰهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ تنکری تعالی کندو قتندن سیزی بر اشکنجه ایله اصابت ایده
أَوْ بِأَيْدِينَا یا اللرمزله سیزه بر عذاب دکدیره که کفروکز سببیله سیزی قتل
ایده رز فَتَرَبَّصُوا پس سز قبتمزا ولدیغی نسنه یه منتظر اولك إِنَّا مَعَكُمْ
مُتَرَبِّصُونَ ● بی شبهه که بزدخی قبکوز قنغی نسنه اولمسنه سزکله انتظار
ایدیجیلرز ● مرویدرکه جد بن قیس منافق بو غزادن قالمق ایچون حضرت
صلی اللّٰه علیه وسلمدن دستور ایستدی وکندو سویلدی یا رسول اللّٰه اکرچه
من قورقوسندن غزایه کیتمك ایستمم لکن عسکر اسلامه مالم ایله مدد ایدرم
حق تعالی بو آیتی اکا جوابا ولمثالیچون ایندوروب بیوردی قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا
أَوْ كَرْهًا سویله یا محمد اراد تکوز وارایکن و یوغیکن مالکوزی بذل ایدك
لَنْ يُتَقَبَّلَ مِنْكُمْ سیزدن قبول اولنماز یعنی بذل ایدوککوز مالکز قبوله
کچمز ایسترسه رضا حالنده اولسون ایسترسه اکراه حالنده إِنَّكُمْ كُنْتُمْ
قَوْمًا فَاسِقِينَ ● زیرا علی التحقیق سیزدآنلرکه ایماندن چیقمش برکروه ایدوکز
وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ و بر نسنه انلری منع ایتدی که صدقه لری
کندولردن قبول اولنه إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَبِرَسُولِهِ الا تنکریه وپیغمبرینه
تصدیق ایتمدوکلری یعنی بذل ایتدوکلری مالك قبول اولنمسی کفرلری نن
اوزکه بر شیء منع ایتمدی وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ و نمازه قلمنه
کلمزلر الا و حال بوکه کندولر اغرلنمشدرلر وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ
و بر نسنه صرف قیلمزلر الا اول حالده که کندولری انلر صرفی اولنمسین ایستمزلر
زیرا نه ویرمسنده ثواب توقع ایدرلر و نه ترکی اولنمسندن اوتری عذاب
ملاحظه ایدرلر فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ پس انلرك
اموالری واوشا قلری سکا خوش کلمسونلر إِنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ بونندن اوزکه
بر نسنه یوقدر که تنکری تعالی ایستر کیم لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا انلرك
جمع وحفظیله کندولرین حیوة دنیویه ده معذب ایلیه وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ و ادوارحلری
بدنلرندن صعوبتله چیقه وَهُمْ كَافِرُونَ ● وحال بوکه کندولر کافردرلر یعنی
کفرا وزره اولوب مال واولادلری کندولره منفعت ایتمز بلکه اول اموال
واولاد انلره استدراج اولور وَيَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ واهل نفاق تکریر

انلر ایچرلرکه کندولر سیزدندرلر یعنی مسلمانلرك زمره سندندرلر وَمَا هُمْ مِنْكُمْ
وحال بوکه کندولر سیزدن دکلدرلر وَلَٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ● ولیکن انلر
بر کروهدرلرکه قورقرلر لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً بر صیغنجق یر بولسیدیلر که
اکا التجا ایده لر أَوْ مَغَارَاتٍ یا بر مغاره لر أَوْ مُدَّخَلًا یا یرده بر دلك که
ایچلرنده اختفا ایده لر لَوَلَّوْا إِلَيْهِ البته اکا توجه ایدرلردی وَهُمْ يَجْمَحُونَ ●
اول حالده که کندولر تیز لرلر بر تیزلمك که کندولرین شیء دوندرمزلر کتوردی
حضرت صلی اللّٰه علیه وسلم صدقه لك قسمتنده فرمانلرندی ابوالجواظ
منافق حضرتدن اوتری سویلدی دوستکوزه بقمزمیسنکه صدقاتی قیونن
چوبانلری اراسنده قسمت ایدوب کمانیدکه کندو سی تعدیله یورد حق تعالی
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ ومنافقلردن
شول کیمسه وارکه صدقات قسمتنده سنی عیبلایدر فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا ●
پس انلره بر نسنه کندولره ویریلورسه خشنود اولورلر إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ
اول لحظه کندولردا دیلولر وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا
اللّٰهُ واکر انلر تنکری وپیغمبری کندولره ویردوکی نسنه یی بسندیده ایدوب
دیسیدیلر حق جل وعلا بزه کافیدر سَيُؤْتِينَا اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ ● یعنی اولکه
حق تعالی کندو کرمندن بزه بر صدقه احسان ایدر وَرَسُولُهُ وپیغمبری دخی
که شمدی ویردوکی نسنه دن زیاده اوله إِنَّا إِلَى اللّٰهِ رَاغِبُونَ ● تحقیقا که
بز غنای ذوالجلالك کرمی سمتنه میل ایدیجیلرز بی شبهه که بو سوزلر انلر
خیرلو اولوردی إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ بوندن اوزکه بر نسنه یوقدرکه
زکاة مقوله سی درویشلره در وَالْمَسَاكِينِ ● و یوقسللره ● حضرت امام اعظم
قتنده فقیر اول کیمسه درکه کفایتی تحمل قدر مال وکسبی اوله حضرت
امام شافعی قتنده عکسیله در وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا ● و دخی زکاة اوزرینه
عمل ایدیجیلره در ● یعنی زکوتك جمع وتحصیلنه سعی ایدنلر وَالْمُؤَلَّفَةِ
قُلُوبُهُمْ و دخی کوکللری جمع اولنانلره در وانلر شول کیمسه لردرکه اسلامه
کلمشلر ایدی اما اسلاملرینه ضعف وار ایدی ● پس حضرت صلی اللّٰه علیه وسلم
انلره اسلاملری ایچون زکاتدن ویردی ● وحضرتدن
صکره ابی بکر الصدیق رضی اللّٰه عنه خلافتنده اجماع علی انعقاد ایله مؤلفة

وَإِنْ لَمْ يُعْطَوْا مِنْهَا واکر انلره اندن بر نسنه ویرلمزسه

ومسکین اول کیمسه درکه نه مالی نه
کسبی اوله ۞

ساقط اولور وَفِي الرِّقَابِ ودخی زکاتك مصرفی بوینلری آزاد ایتمکدر یعنی
مکاتب اولان بنده یه که نفسنی قورتارمق ایچون انلره بر مقدار ایله معاونت
اولنور وَالْغَارِمِينَ ودخی زکاة صرودت نفسلری ایچون بورج الوب ادا ایتمکه
لیاقتلری اولمیانلره یا اصلاح ذات البین ایچون بورجلی اولنانلره دخی
وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ ودخی زکاة جهاده صرف اولنمقدرکه انکله غازیلره
آت وسلاح وذخیره آلنور وَابْنِ السَّبِيلِ ودخی شهرنده مالی اولوب
غربتده زادی اولمیان کیمسنه یه در فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ تنکری قتندن ثابت
اولمش بر فرضدر یعنی حق جل وعلا اصناف مزبوره یه صدقاتی درست تعیین
ایلدی وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞ وایزد ذو الجلال ارباب استحقاقی درست بیلیجی
هر نسنه یی محلنده وضع ایدیجیدر کتوردیلرکه منافقلرك برجمعی اتوروب
نفاقلرینه متعلق بعض کلام سویلشورلردی انلرك برجمعی سویلدیکه بو سوزدن
فراغت ایدلك احتمال وارکه محمد ایشیده رسوالغمزه باعث اولور اکا جواب
ویردیلرکه محمد بر اویماله آدمدر ایسه ده ولکن کلامی سویلرز ایشیتدرکی
تقدیرده وار دوب سوزی غیر قالیه قورز بزی تصدیق ایدر حق تعالی
بو آیتی منزل ایلیوب بیوردی وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ ومنافقلردن شول
کیمسه لر وارکه پیغمبره آزار یتشدررلر وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ ودیرلر کندوسی هر
سویلنان سوزی ایشیدیجیدر قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَكُمْ سویله کندوسی سیزه کوزل
اولان سوزلر ایشیدیجیسیدر نه اول وجه اوزره که سیز سویلرسز
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ تنکرینك وحدانیتنه تصدیق کتورر وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ واهل
ایمانی تصدیق ایدر زیرا اخلاصلری کندویه معلوم اولمشدر وَرَحْمَةٌ
لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وسیزدن ظاهرده ایمان کتورنلره بر رحمتدر یعنی اویله
دکلدرکه سویلدوککز باطل سوزلر اوزرینه کچر بلکه مرحمت ایدوب
سیزی خلق آراسنده رسوا ایتمز وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ واول کیمسه لرکه
تنکرینك کوندرلمشنه آزار یتشدررلر لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞ انلره بر درد لو اشکنجه
واردر يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ سیزه ای مؤمنلر اهل نفاق تنکری یه آند ایچرلر لِيُرْضُوكُمْ
تاکه سیزی خشنود ایده لر وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضُوهُ وخشنود لق
ایتمکلرینه تنکری وکوندرلمش پیغمبری اولیدر إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ۞ واکر اهل

حزب

ایمانا

ایمانا ایدیلر أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ آیا بیلمدیلرکیم شان بودرکه
هرکیم تنکری یه ورسولنه خلاف ایدر فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ مقرردرکه اکا
دوزخ اتشی اولمیدر خَالِدًا فِيهَا ایچنده علی الدوام اقامتی تقدیرینده اولدوغی
حالده ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ جهنمده همیشه اقامت ایتمك اولور رسوالقلرك
اسباب الترولده کتوردیلرکه اهل نفاق استهزا طریقیله آرالرنده سویلرلردی
قورقرزکیم بر سوره اینوب رازمزی کشف ایده حق تعالی انلردن خبر ویروب
بیوردی يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ ارباب نفاق قورقرلرکه
اهل ایمانا اوزره بر سوره قرآنیه اینوب تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ منافقلرك
کوکللرنده اولان خبائثی اهل ایمانه بیلدوره قُلِ اسْتَهْزِئُوا یا محمد سویله
استهزا ایدرلر إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ۞ که بی شبهه خدای ذو الجلال
قورقدوککز نسنه یی چیقاریجیدر ۞ کتوردیلرکه غزوه تبوکده
منافقلرك بر جمعی سرورکائنات اوزره مرور ایدوب بربرینه سویلشمکه
باشلدیلرکه بوکیشی یی کوررمیسزکه نه سودای خامه دوشمشدرکه ایستر کیم
شام اقلیمنك قلعه لرینی آچه حق تعالی پیغمبرینه خبر ویردی ۞ پس حضرت
صلی الله علیه وسلم انلری حضورینه احضار ایلیوب سویلدی سیز بویله
وبویله سویلدوککز همان قسم ایدوب سویلدیلرکه بز سنك واصحابکك
احوالنه سوزیمز یوقدر انجق یولی کسمك ایچون بعض کهنه کولر یوردك
حق تعالی بو آیتی منزل ایلیوب بیوردی وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ وخدایه قسم که انلردن
سؤال ایدرسن که نه سویلشیوردیکز لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ البته
سویلرلرکه بونلر اوزکه برنسنه یوقدرکه سوزلك هر نوعنده خوض ایلیوب
اوینار دك قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ۞ انلره علی سبیل
التوبیخ سویله آیا تنکری یه وسوزلرینه وپیغمبرینه استهزا ایدر بودوکز نه
لَا تَعْتَذِرُوا عذر کتورمکوز زیرا عذرلریکز صاف یلاندر قَدْ كَفَرْتُمْ
بَعْدَ إِيمَانِكُمْ بی شبهه که ایمانکز اظهار ایلدوککزدن صکره کافر اولدکز
إِنْ نَعْفُ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ سیزدن اولان بر کروهدن وانکچون سلك توبه لری
جهتندن نُعَذِّبْ طَائِفَةً بر کروهه اشکنجه ایدرز بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ
اول سببیله که انلر نفاق اوزره اصرار ایتمکلریله کنهکار ایدیلر الْمُنَافِقُونَ

وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ منافق اولان کشیلر و منافقه اولان عورتلر
برمقدارلری برمقدارلرندندر یعنی افعاللرده و اعتقادلرده بری برینه مشابهدر
يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ کفر و معصیتله خلقه امر ایدرلر وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ
و ایمان و طاعتدن خلقی منع ایدرلر وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ و الّرینی دوترلر یعنی اللّرین
خیر ایشلمسنه و صدقه و یرمسنه ایچمزلر نَسُوا اللَّهَ تنکرینك فرمانی اونوتدیلر
فَنَسِيَهُمْ پس حق تعالی کندولرین ترك ایتدیکه فضل و کرمندن کندولرین بی بهره
قیلدی إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ بی شك کیم ارباب نفاق خیرك
دائره سندن درست چیقجیلر کندولردر وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ حق جل وعلا منافق اولان کشیلره و منافقه اولان
عورتلره و ایمان کتورمیانلره دوزخ آتشین وعده ایتدی خَالِدِينَ فِيهَا
ایچنده علی الدوام اقامتی تقدیر ایدرك کلری حالده هِيَ حَسْبُهُمْ نار جهنم
کندولره بسدر وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ و حق جل وعلا کندولرین رحمتندن دور
قیلدی وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ و کندولره برکسلمز اشکنجه وار كَالَّذِينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ سز ای اهل نفاق سزدن اسبق اولانلر کبی سز كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ
قُوَّةً دوجهتدن سزدن زیاده پك ایدیلر وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا و مال
و اوشاقلر جهتندن سزدن غایتله چوق ایدیلر فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلَاقِهِمْ پس
دنیا نك لذتلرندن نصیبلریله بهره مند اولدیلر فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ
پس سز دخی نصیبکزله بهره مند اولدوکز كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
بِخَلَاقِهِمْ نته کم سزدن اسبق اولانلر نصیبلریله بهره مند اولدیلر وَخُضْتُمْ
كَالَّذِي خَاضُوا و باطله کیردیکز اکا کیرمکلری کبی برکیرمك أُولَٰئِكَ
حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ اول کروه اعماللری باطل اولدی فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
بوجهانده و اوبرجهانده وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ و اول جماعت
کندولردر ا و تونانلر أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ کندولردن اسبق
اولانلرك خبری کندولره کلمدیمی قَوْمِ نُوحٍ حضرت نوحك طائفه سی که
طوفانله غرق اولدیلر وَعَادٍ و عاد قومی که باد صرصر ایله نابود اولدیلر
وَثَمُودَ و ثمود ایلی که صیحه ایله هلاك اولدیلر وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ و حضرت
ابراهیمك قومی که انواع عذابه مبتلا اولدیلر وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ و مدین

ایه لری که یوم الظلّه نك عذابنه کرفتار اولدیلر و انلر حضرت شعیبك
جماعتیدر وَالْمُؤْتَفِكَاتِ و کوبلر خلقی که زیر و زبر اولدیلر أَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ پیغمبرلری کندولره روشن دلیللرله کلدیلر فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
پس اولماز دیکه ایزد ذو الجلال انلره ستم ایده یعنی حق تعالی انلری
جرمسز معذب ایتمزدی وَلَٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ و لیکن انلر
کندولره ستم ایدرلردی که کفر و معصیتله عقابه مستحق قیلدیلر وَالْمُؤْمِنُونَ
وَالْمُؤْمِنَاتُ و اهل ایمان اولان کشیلر و اهل ایمان اولان خاتونلر بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ یاردمده و ارقلشمده برمقدارلری برمقدارلرینك دوستلریدر
يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ شرعا مستحسن اولان شیله امر
ایدرلر و شرعا مستقبح اولان نسنه دن خلقی منع ایدرلر وَيُقِيمُونَ
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ و نمازی شرایطی و آدابیله قیلورلر و فرض
اولان مال زکاتی ارباب استحقاقه ایصال ایدرلر وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَ
رَسُولَهُ و خدایه و پیغمبرینه فرمانبرلك ایدرلر أُولَٰئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ اول
کروه یقین اوله که حق جل وعلا کندولره مرحمت ایده إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
بی شبهه کیم ایزد ذو الجلال غالبدرکه هرنه ایسترسه ایشلر اشیایی
محلنده وضع ایتمکه دانادر وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ حق جل وعلا
مؤمن اولان کشیلره و مؤمنه اولان عورتلره وعده ایتدی جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ اشجاری التندن ایرمقلر اقان باغلر خَالِدِينَ فِيهَا اقامتی
علی الدوام ایچنده تقدیر ایدرك حالده وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ
و دخی عدن باغلرنده پاکیزه منزللر انلره وعده ایتدی حضرت سرور کائنات
مرویدرکه بیوردی عدن تنکری یه منسوب بر مکاندرکه انی بر کوز کورمدی
و نه تصوری بر انسانك خاطرینه خطور ایتدی انده اوچ قسم ناس وار
بر کیمسه ساکن اولماز پیغمبرلر و صدیقلر حق جل وعلا حقنده بیوردی
طُوبَىٰ لِمَنْ دَخَلَكِ یعنی معیشتك خوشلغی اول کیمسه یه در که سکا کیردی
بوندن صکره حق تعالی اهل ایمانه اول نعیملردن اعظم اولان شیئی
وعده ایدوب بیوردی وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ و تنکرینك بر خشنودلغی
بهشتك نعیملرندن غایتله بیوکدر زیرا هر دولت و سعادتك منشائی

و آنلر حضرت لوطك قومی درلر م

وشهداءه م

اودر ذلك هو الفوز العظيم ۞ اول خشنودلك كندودر اولو قورقمه
كه دنیا وما فیها انك قتنده بر اس مستحقردر یا ایها النبی جاهد
الكفار ای خدادن خبر كتورن ذات پاك اهل كفره قلیجیله جهاد ایت
والمنافقین واهل نفاقله الزام حجتله واقامت حدود ایله جهاد ایت
واغلظ علیهم وجهادده اوزرلرینه درشت اول واصلا محابا ایتمه
ومأویهم جهنم ودونه جك یرلری دوزخدر وبئس المصیر ۞ ویاوز
دونه جك مكاندر جهنم مرویدر كه سرور كائنات غزوه تبوكده
ایكی ای مقداری اقامت ایتدی اوزرنه وحی اینوب غزادن تخلف ایلین
منافقلری عیوب سویلردی ۞ جلاس بن سوید سویلدی اگر محمد حجتمز
حقنده سویلدوكی سوزلر دوغرو ایسه علی التحقیق بز اشكلردن یمانز
بو مقاله حضرتك سمع شریفلرینه ایرشنجه مزبوری احضار ایدوب
دیدوكی سوزك وقوعی كندوسندن استفسار ایلدی حلف ایدوب قسم ایتدیكه
بو سوز بندن هرگز صادر اولمدی حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
یحلفون بالله ما قالوا تكرییه آند ایچرلر كه اول سوزی سویلمدیلر
ولقد قالوا كلمة الكفر وتحقیقا كه كفره مؤدی اولان سوزی سویلدیلر
وكفروا بعد اسلامهم واسلامی اظهار ایتدوكلرندن صكره كفری اظهار
ایتدیلر وهموا بما لم ینالوا ونائل اولمدقلری شیئه قصد ایتدیلر وانلرك
مقصدلری بو ایدیكه حضرتی واهل هجرتی مدینه دن اخراج ایده لر وما
نقموا الا ان اغنیهم الله ورسوله من فضله ومنافقلر منكر اولدیلر
هیچ بر علت ایچون انكار ایتمكلری واقع اولمدی الا اول علت ایچون كه
ایزد جل جلاله كندولری وپیغمبری كندولرینی بای قیلدی زیرا حضرت
صلی الله علیه وسلم هجرت ایتمزدن اول مدینه خلقنك چوغی فقیر ایدی
پس اولدم كه حضرتك قدومی مدینه یی مشرف ایتدی انلر غنائم سببیله
دولتمند اولدیلر ۞ وجلاس بن سوید بر آزادلو كوله سی قتل اولندی
حضرت صلی الله علیه وسلم فرمان ایتدیكه اون ایكی بیك درهم جلاسه
ویرله فان یتوبوا پس نفاقدن رجوع ایدوب پشیمان اولورلرسه یك خیرا لهم
توبه ایتمك انلره بخششی اولور ۞ مرویدر كه چون بو آیت نازل اولدی جلاس

آنك دیه سوم

دیدی یا رسول الله حق تعالی توبه یی اوزریمه عرض ایتدی حالا بن اعتراف
ایدرم كه اول سوز بندن صادر اولمشیدی ۞ پس دیدوكم سوزه پشیمان اولوب
توبه ایتدم وتوبه سی اوزره مستقیم اولدی وان یتولوا واگر توبه دن
یوز چویروب اصرار ایدرلر یعذبهم الله عذابا الیما حق جل وعلا
كندولرینی بر دورلو شكنجه ایله تعذیب ایدر فی الدنیا والاخرة بو جهانده
واو بر جهانده وما لهم فی الارض من ولی ولا نصیر ۞ ویر یوزنده
انلره نه بر دوست ونه بر یاردمجی وار ۞ كتوردیلر كه مدینه اهالیسندن
ثعلبة بن حاطب حضرتك حضورینه كلوب سویلدی یا رسول الله
حق تعالیدن ایسته كه بنی دولتمند ایتسون ۞ حضرت صلی الله علیه وسلم
اكا بیوردیكه ای ثعلبه از مال كه شكرینی ادا ایده سن چوق مالدن یكدركه
شكرینی ادا ایتمكه طاقتك اولمیه ۞ بو سوزدن صكره ینه خصوص
مزبورده حضرته مراجعت ایدوب سویلدی اول پروردگار حقیچون كه
سنی حقله مرسل قیلدی ۞ اگر حق تعالی بكا بر مال ویرورسه هر حق صاحبنه
حقینی ادا ایدرم ۞ پس رسول اكرم صلی الله علیه وسلم اكا دعا
ایلیوب حضرتك دعاسی حیز قبوله یتیشدی ۞ بعده ثعلبه بر قاج قیون الدی بونلر
اكا بر بركت صالندیكه كثرتلرندن مدینه ده اقامتی ممتنع اولوب
مدینه نك اطرافندن بر یرده ساكن اولدی ۞ وبو اسبابدن بش وقت
نمازی جماعتله قیلمقدن كندویه مانع اولدی ۞ بعده نمازه كلمدوكندن
اوتری حضرت صلی الله علیه وسلم صوردی كیفیت احوالی نه كونه
اولدوغنی [illegible] ولدی پس بیوردی یا ویح ثعلبه اول اثناده
حضرت [illegible] وسلم مال زكاة جمع اولنمق ایچون ایكی كیمسنه
یوللدی [illegible] قا یوللری ثعلبه اولدوغی یرده دوشدی ۞ انلر
مال زكاتی ایستدیلر محبت مال كندوسینی بو سوزه حمل ایتدیكه
سویلدی ۞ بو زكاة دیدوككز نسنه همان جزیه در خبر نسنه كلدی
وارك كیدك شمدی تاكه بقییم ۞ بو خبر حضرتك حضورینه كلنجه انلر
متعجب اولدی حق تعالی بو آیتی حقنده منزل ایدوب بیوردی ومنهم من
عاهد الله واهل نفاقدن بو مقوله كیمسه وار كه [illegible] یله عهد ایتدیكه

نفاقا وزده ۳

لئن آتانا من فضله اگر حق تعالی کرمندن بزه بر شی ویرور لنصدقن البته صدقه ویروب مال زکاتی ادا ایدرز ولنکونن من الصالحین والبته صلحا زمره سندن اولورز فلما آتاهم من فضله پس قچن حق جل وعلا کرمندن انلره بر شی ویردی بخلوا به وتولوا خدا فرمن قیلدوغی نسنه نك ویرمسنه بخل ایدوب ایتدوکلری عهد وپیماندن یوز چویردیلر وهم معرضون وانلر بر گروه در لرکه عهد دن اعراض ایتمك دابلریدر فاعقبهم نفاقا فی قلوبهم پس اول منع واعراض کوکللرنده بر بد عقیده انلره نتیجه قیلدی الی یوم یلقونه اول کونه دك که ایتدوکلری ایشی کوررلر یعنی قیامت کوننه دك که عمللرینك مکافاتی کندولره ویریلور بما اخلفوا الله ما وعدوه اول سببله که تنکریه ویردوکلری قوله خلف ایتدیلر وبما کانوا یکذبون وا ول سببله که سوزلرنده کذب ایدرلردی الم یعلموا وعده یه خلاف ایدنلر بلمزلرمیدیکه ان الله یعلم سرهم ونجویهم علی التحقیق حق جل وعلا نفاقدن ضمیرلرنده گیزلدوکلری نسنه یی واانلرك دین اسلامه متعلق اولان طعن سوزلری بیلور و ان الله علام الغیوب وبیلمزلرمیدیکه ایزد ذو الجلال پوشیده اولان اموره غایتله دانادر مرویدرکه ثعلبه زکاتی حضرت پیغمبره کتوردی حضرت صلی الله علیه وسلم انی قبول ایتمدی بعده که حضرت صلی الله علیه وسلم دار الاخرته انتقال ایتدی حضرت ابو بکره کتوردی اودخی قبول ایتمدی اندن صکره حضرت عمره کتوردی اودخی قبول ایتمدی صکره حضرت عثمان زماننده مرد اولدی نعوذ بالله من غضب الله ولا حول ولا قوة الا بالله کتوردیلرکه سرور کاینات علیه افضل التحیات غزوه تبوکده خلقی صدقه ویرمسنه تحریض ایتدی پس حضرت عبد الرحمن ابن عوف درت بیك درهم کتوروب سویلدی یا رسول الله سکز بیك درهمم وار ایدی درت بیکنی بروردکاره قرض ویردم ودرت بیکنی عیالم ایچون الی قودم حضرت صلی الله علیه وسلم اکا منه دعا ایدوب بیوردی بارك الله لك فیما اعطیت وفیما امسکت وبو دعانك تاثیریله حضرت عبد الرحمانك ایکی خاتوننك بریسی ستحی الالغی

براتندن م

شیئك مقابله سنده سکسان بیك درهم ایله مصالحه اولدی وعدی بن عاصم حضرتلری یوز وسق خرما کتوردی بعده ابو عقیل انصاری بر صاع خرما کتوروب سویلدی دون کیجه اخشامدن صباحه دك ایکی صاع خرما ایله صو چکدم بر صاعنی عیالم ایچون تاخیر ایلدم وبرینی عسکر اسلامه مدد ایچون کتوردم حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه اهل خیردن کلان خیرات اوزره اودخی قویله پس ارباب نفاق بری بریله اشارتلشوب سویلدیلر عبد الرحمن وعدی بو نسنه یی ویرمدیلر الا ریا ایتمك ایچون وحق تعالی وپیغمبری ابو عقیلك بر صاعندن غنیدیر پس حق تعالی بو آیتی منزل ایلدیکه الذین یلمزون المطوعین من المؤمنین فی الصدقات اهل نفاق شول کیمسنه لردرکه صدقات ویرمسنده اهل ایماندن تطوع ایدنلره طعن ایدرلر والذین لا یجدون الا جهدهم ودخی طعن ایدرلر اول کیمسه لره که طاقتلری اولان نسنه دن اوزکه بر شی ویرمکه بولمازلر فیسخرون منهم پس انلره استهزا ایدرلر سخر الله منهم حق تعالی انلره مکافاتلرین ویرر ولهم عذاب الیم وانلره دردلی اشکنجه واردر کتوردیلرکه عبد الله بن ابی منافقك اوغلی عبد الله که ارباب اخلاصدن ایدی پدری خسته اولمغله حضرتدن التماس ایتدیکه پدرینه استغفار ایده حضرت صلی الله علیه وسلم جناب ذو الجلالدن اکا مغفرت طلب ایدیجك بو آیت نازل اولدی استغفر لهم او لا تستغفر لهم ارباب نفاق ایچون مغفرت طلب ایت یا انلر ایچون مغفرت طلب ایتمه یعنی استغفار وعدمی انلرك حقنده مساویدر زیرا هیچ بریسی انلره منفعت ایتمز ان تستغفر لهم سبعین مرة اگر انلر ایچون یتمش کره مغفرت طلب ایدرسك فلن یغفر الله لهم حق جل وعلا انلره مغفرت ایتمز ذلك بانهم کفروا بالله ورسوله اول استغفارك عدم قبولی اول سببله درکه وحدانیتنه وپیغمبرینك رسالتنه تصدیق ایتمدیلر والله لا یهدی القوم الفاسقین وخدای ذو الجلال کفرلرنده تمرد ایدن گروهه دوغرو یولی گوسترمز فرح المخلفون بمقعدهم خلاف رسول الله غزادن قالان کیمسه لر پیغمبرین صکره اوتورمقلریله سیوندیلر وکرهوا ان یجاهدوا باموالهم وانفسهم

آلتونکربنک م

فی سبیل الله و مالاریله وجانلریله تنکری یولنده چالشمق ایستمدیلر
وقالوا لا تنفروا فی الحر وبربرینه دیدی استیده غزایه چیقمکن
قل نار جهنم اشد حرا سویله دوزخ اتشی حرارت جهنمک بو
استیلکدن زیاده یکدر لو کانوا یفقهون ۞ اکر بیلسه لرکه
غزایه کتمیانلک مقرّی دوزخدر تخلف ایتمزلردی فلیضحکوا قلیلا
ولیبکوا کثیرا پس انلر از کولسونلر چوق اغلسونلر جزاء بما کانوا
یکسبون ۞ حق تعالی انلره درست مکافات ایدر قزندقلری نسنه
سببیله فان رجعک الله پس حق جل وعلا مدینه یه دوندورسه
الی طائفة منهم تخلف ایدن منافقلردن بر کروه سمتنه فاستأذنوک
للخروج پس بو غزادن اونکه بر غزایه دخی چیقمغه سندن اذن طلب ایدرلرسه
فقل لن تخرجوا معی ابدا سویله هرکز بنمله چیقمزسز ولن تقاتلوا معی عدوا
وهرکز بنمله بر دشمن ایله جنک ایتمزسز انکم رضیتم بالقعود اول مرة
زیرا سز ایلکی کره اوتورمقله راضی اولدوکز فاقعدوا مع الخالفین ۞
پس قالانلرله اوتورک یعنی غزایه لیاقتلری اولمیان اوشاقلر و قاریلرله
قالک ۞ مرویدر که عبد الله بن ابی منافق مرض موتنده حضرتنی استدعا ایدی
حضرت صلی الله علیه وسلم عیادته وارد سویلدی یا رسول الله
استرم که بکا استغفار ایده سن و بدنمه ملاصق اولان مبارک
کوملککه بنی کفنلندوره سن و اوزریمه نماز قیله سن پس حضرت مراد اولدی
حضرت صلی الله علیه وسلم مبارک کوملکنی انک تکفینیچون ویردی
واوزرینه نماز قیلمغه توجه ایتدی حق تعالی بو ایتی منزل ایدوب بیوردی
ولا تصل علی احد منهم مات ابدا ومنافقلردن بر اولمش کیمسه
اوزره هرکز نماز قیلمه ولا تقم علی قبره واکا استغفار ایتمک ایچون
قبری اوزره دورمه انهم کفروا بالله ورسوله تحقیقا که انلر تنکری یه
وپیغمبرینه کفر ایتدیلر وماتوا وهم فاسقون ۞ واولدیلر وحال بو که
کندولر ایماندن دائره سندن طشره اولمشلر ولا تعجبک اموالهم
واولادهم واموللری واوشاقلری سکا خوش کلمسونلر انما یرید الله
ان یعذبهم بها فی الدنیا بو ندندر که بر نسنه یوقدر کیم تنکری تعالی ایسترکه

اول اموال واولاد سببیله انلری دنیاده معذب ایلیه وتزهق انفسهم
ودخی ایستر که اروحلری صعوبتله بدنلرندن چیقه وهم کافرون ۞
وکندولر دین درلر واذا انزلت سورة ان امنوا بالله وچونکه قراندن بر سوره
منزل اولور بو مضمونله که تنکری تعالی یه تصدیق کتورک وجاهدوا مع
رسوله وپیغمبری ایله غزایه کیدک استأذنک اولوا الطول منهم منافقلردن
مالیت صاحبی اولانلر سندن دستور طلب ایدوب وقالوا ذرنا نکن مع
القاعدین ۞ دیدیلر بزی قو خانه لرده اوتورانلرله اولالم رضوا بان یکونوا
مع الخوالف راضی اولدیلر که غزایه لیاقتی اولمیان قاریلرله اولالر وطبع علی
قلوبهم وکوکلری اوزره مهر اورلدی فهم لا یفقهون ۞ پس کندولر فهم
ایتمزلر که جهاد ایچنده نه دکلو سعادتلر وار لکن الرسول والذین امنوا معه
لیکن پیغامبر و کندوسیله تنکری تعالینک وحدانیتنه ایمان کتورنلر جاهدوا
باموالهم وانفسهم اموالریله وجانلری ایله تنکرینک یولنده جهاد ایتدیلر
واولئک لهم الخیرات واول کروهکه صفات جلیله ایله موصوف دررلر
ایکی جهانک ایولکلری کندولره دروا ولئک هم المفلحون ۞ واول جماعت
کندولردر اوملردن قورتیلوب مقصده اعلایه ایرشنلر اعد الله لهم
جنات تجری من تحتها الانهار حق جل وعلا انلره اشجاری التندن
ایرمقلر اقر باغلر اماده قیلدی خالدین فیها ایچنده علی الدوام اقامت
تقدیر ایتدکلری حالده ذلک الفوز العظیم ۞ کندولره اول نعیمات
اماده اولنمسی اولو قورتلمقدرکه فوقی اولماز وجاء المعذرون من الاعراب
وصحرا نشینلردن عذر سویلیانلر کلدی لیؤذن لهم تا که غزایه کیتمکه
کندولره دستور ویرله یعنی بادیه نشینلردن اسد و غطفان قبیله لری
کلوب غزادن تخلف ایتمک ایچون حضرتدن اذن ایستدیلر بو عذر ایله که قلت
مالمز وکثرت عیالمز بزه غزایه کیتمکدن مانع اولیور وقعد الذین کذبوا الله
ورسوله واذعا ایمانده تنکری یه ورسولنه یالان سویلیانلر اوتوردی
یاد اعرابک اول منافقلری که نه غزایه کتدیلر ونه کلوب بر عذر سویلدیلر
سیصیب الذین کفروا منهم عذاب الیم ۞ یقین اولدکه اعرابدن کفر
ایدنلره بر دردلو اشکنجه ده کر لیس علی الضعفاء نه زبونلر اوزره ولا علی المرضی

ونه خسته لر اوزره ولا على الذين لا يجدون ما ينفقون ونه اول كيمسه لر اوزره
كه نفقه ايچون بر نسنه بولماز لر حرج بيركناه اولور يعنى بوزمز بو اولاناوچ
قسم غزايه كيتمسه لر اوزرلرينه بيركناه مترتب اولماز اذا نصحوا لله ورسوله
يعنى تنكرى تعالى حضرتلرينه وپيغمبرينه ناصح اولورلر يعنى انلره كيزليده
واشكاره ده ايمان كوره لر ما على المحسنين من سبيل ايولك ايدنلر اوزرينه
عتاب ايتمكه يول اولماز والله غفور رحيم ● وايزد ذو الجلال غزادن
عذر ايله تخلف ايدنلره مغفرت ايديجيدر ● معذور اولانلره رخصت
ويرمكله غايتله مهرباندر ولا على الذين اذا ما اتوك لتحملهم ودخى كا يوقدر
اول كيمسه لر اوزره كه يعنى سكا كلديلر كندولرين غزايه كيتمككه الديره سين قلت
لا اجد ما احملكم عليه اول حالده كه كندولره ديدك سزى اوزرينه الديره جق
نسنه بولمم تولوا واعينهم تفيض من الدمع دونوب كيتديلر وحال بوكه
كوزلرى ياشدن قان ار حزنا الا يجدوا ما ينفقون ● قسا وتجهند نكه
برنفقه ايچون نسنه بوله مزلر بونلر انصاردن يدى كيمسه ايديلر ●
يعنى خلق غزوه تبوكه دعوت اولنديلر حضرت رسولك آستانه سعادتلرينه
كلوب ديديلر يا رسول الله لطف وكرم واحسانكزدن بزه بر بنه جك نسنه ويره
تاكه بنوب اهل ايمان ايله غزايه كيده لر ● حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم
بيوروب انلره بو جواب ويرديكه ايستدوككز نسنه بنده يوقدر بوني
ايشتدوكلرندن اغلايوب دونوب كيتديلر انما السبيل على الذين يستاذنونك
وهم اغنياء بوندن اوزكه برنسنه يوقدر كه ملامت وعتاب اول كيمسه لر
اوزره در كه سندن اذن طلب ايدرلر وحال بوكه دخى كندولر بايدرلر
رضوا بان يكونوا مع الخوالف خشنود اولديلر كه قاريلرله واوشاقلرله
اولالر وطبع الله على قلوبهم وخداى ذو الجلال كوكللرى اوزره مهر اوردى ●
فهم لا يعلمون ● پس انلر بيلمزلر كه عاقبتلرى نيه وارر يعتذرون اليكم اذا
رجعتم اليهم تخلفلرندن اوترى سيزه عذر كتوررلر قچن كندولره بو سفردن
دونرسڭز قل لا تعتذروا سويله يالان عذرلر كتورمكوز لن نؤمن لكم سيزى
هركز تصديق ايتمزز قد نبانا الله من اخباركم تحقيقا كه حق تعالى بيزى
احوالكزدن آكاه قيلديكه نه مقصد ايله سيز غزادن تخلف ايتدوككزو وسيرى الله

عملكم وبى شبهه كه تنكرى تعالى ايشكوزى كورر ورسوله وپيغمبرى دخى
كورركه نفاقدن توبه ايدرسز يا خود اوزرينه ثابت اولورسز ثم تردون الى
عالم الغيب والشهادة صكره كيزليوا شكاره اولان اشيانك بيليجيسى حضرتنه
دونمش قيلنورسز فينبئكم بما كنتم تعملون ● پس ايشلدوككز نسنه دن
توبيخ ايتمكله سزى آكاه ايدر سيحلفون بالله لكم اذا انقلبتم اليهم لتعرضوا
عنهم يعنى اول كيم غزادن كندولره دونديككزده سزكيچون تنكرى تعاليه آند
ايچرلر تاكه كندولردن يوز چويروب عتاب ايتميه سز فاعرضوا عنهم پس انلردن
يوز چويروب عتاب ايتمكوز انهم رجس زيرا انلر مردارلردر توبيخ وعتاب
جانلرينه كار ايتمز ومأويهم جهنم وانلرك قرارگاهى دوزخدر جزاء بما كانوا
يكسبون ● قزندوقلرى نسنه يه مكافات اولمق ايچون يحلفون لكم لترضوا
عنهم منافقلر سزه آند ايچرلر تاكه كندولردن خشنود اوله سز فان ترضوا عنهم
پس اكر انلردن خشنود اولورسز فان الله لا يرضى عن القوم الفاسقين ●
على التحقيق كه ايزد ذو الجلال ارباب فسق اولان كروهدن خشنود اولماز بونلردن
مراد بو كه مؤمنلر منافقلرك عذرلرينه الدنوب انلردن راضى اولميه لر الاعراب
اشد كفرا ونفاقا ● باديه نشين اولان عرب مقوله سى كفر ونفاق جهتندن
اهل حضردن زياده بتردرلر واجدر الا يعلموا حدود ما انزل الله على رسوله
وتنكرى تعالى پيغمبرى اوزره ايندوردوكى احكامك بيلمسنه اوزكه لردن زياده
لايقدرلر والله عليم حكيم ● وخداى متعال باديه نشينلرك واهل
حضرك احوالنه درست دانا ميدر وحكمتلرينه عقاب وثوابدن دكدوردكى
نسنه ده كما ينبغى حكم ايديجيدر ومن الاعراب من يتخذ ما ينفق مغرما وباديه
نشينلردن بعض كيمسه واردر كه حق يولنده صرف قيلدوغى نسنه يى اودك صايار
ويتربص بكم الدوائر وروزكارك تقلباتنى سيزه انتظار ايدر يعنى انى
بكلر كه دولت اسلاميه والعياذ بالله تعالى منقلب اوله كه صرف قيلدوغى نسنه
انفاقندن خلاص بوله عليهم دائرة السوء روزكارك يمان دونمسى اوزرلرينه
اولسون والله سميع عليم ● وحق جل وعلا انفاق محلنده سويلدوكلرى
سوزى درست ايشديجى ضميرلرنده اولان نسنه يى ايو داناندر ومن الاعراب
من يؤمن بالله واليوم الآخر وباديه نشينلردن بعض كيمسه واردر كه تنكرى تعالينك

تاكه

الجزو العاشر من التفسير

٢٤

وحدانیتنه و روز جزانك وقوعنه تصدیق ایدر و یتخذ ما ینفق قربات عند الله
وجهاده صرف قیلدوغی نسنه‌یی تنكری تعالی قتنده یقینلكلرك سببی عد ایدر
وصلوات الرسول و دخی انبیای پیغامبر علیه الصلوة والسلامك دعالری سببی
عد ایدر الا انها قربة لهم آگاه اولك كه علی التحقیق صرف ایتدوكلری شی
كندولره سبب تقرب اولور سیدخلهم الله فی رحمته بی شبهه كه حق جل وعلا
انلری كندو رحمتنه داخل قیلور یعنی انلری بر كونه ایدركه وجودلرینه رحمتی احاطه
ایتدورور ان الله غفور رحیم ● تحقیقا كه خدای ذو الجلال درگاه عزتنه
تقرب ایستیانلره مغفرت ایدوب لطف وكرمیله كندولرین اسیركر ●
والسابقون الاولون من المهاجرین والانصار و اهل هجرتدن و مدینۀ منوره
خلقندن ایلرو كیدوب ایلك اولانلر یعنی جمیع اهل ایماندن اوزرینه اسلامه كریكن
مسبقت ایدنلر والذین اتبعوهم باحسان ● و اول كیمسه‌لر كه ایمان و طاعتده
متابعت ایتدیلر رضی الله عنهم حق سبحانه وتعالی حضرتلری انلردن خشنود
اولدیكه طاعتلرین قبول ایتدی و رضوا عنه و نعم دینیه و دنیویه نائل اولمقلریله
اندن خشنود اولدیلر واعد لهم جنات تجری تحتها الانهار و قصورلری دخی
الندن ایرمقلر آقار باغلر انلره آماده قیلدی خالدین فیها ابدا ● همیشه
ایچنده اقامتی علی الدوام تقدیر ایتدوكلری حالده ذلك الفوز العظیم ● اول
خشنودلك و جنتلر اولو مقصودك حاصل اولمسیدر و ممن حولكم من الاعراب
منافقون ● و بادیه نشینلردن شهركوزك چوره‌سنده اولان
كیمسه‌لردن اهل نفاق وار و من اهل المدینة مردوا علی النفاق و مدینۀ منوره
ساكنلرندن منافقلقده اوزره اصرار ایدن كیمسه‌لر وار لا تعلمهم سن انلری
بیلمزسین یعنی انلری اعیانلریله تشخیص ایتمزسین زیرا ظاهرلری اسلام ایله
اول قدر آراسته اولمشدركه سنك كبی بر اهل فراست و ذكا سنك اوزره حاللری
خفی اولور نحن نعلمهم بیز انلری بیلورز انیچون كه بیز قلوب اوزره اطلاع ایدرز
سنعذبهم مرتین یقین اولدكه انلری ایكی كرز رسوالكله و قتل ایله كندولرین
معذب قیلورز ثم یردون الی عذاب عظیم ● صكره بیر اولو اشكنجه‌سینه
دونرلر ○ كوردیلر كه اهل اسلامك مخلصلرندن اون كیمسه غزوۀ تبوكدن
بی عذر تخلف ایتدیلر اول وقت كه تخلف ایدنلرك حقنده نازل اولان تهدیدات

سابق اولانلر

الحقته بی ایشتدیلر دیدیلری مسجد شریفك دیركلرینه كندولرین باغلیوب انده
ایچدیلر كه كندی نفسمزی آچمزز ● حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم آچمینجه ● پس
حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم غزادن دوندوكدن صكره معتاد قدیمی اوزره
مسجد شریفه كلوب ایكی ركعت نماز قیلوب انلری او هیئت اوزره كوردیلر
كیفیت احوالرینك سببنی صوردی انده حاضر اولانلر صورت حالی سمع شریفنه
عرض ایتدیلر ● لسان شریفلری اوزره بو جاری اولدیكه بن دخی قسم ایدرم كه
كندولرین آچمم بكا فرمان اولمینجه ● دخی ایزد غفار بو آیت كریمه‌یی منزل
ایدوب بیوردی و آخرون اعترفوا بذنوبهم و دخی منافقلردن اوزكه بر كروه
صوچلرینه اقرار ایتدیلر خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا ● بر كوزل ایشی
بر قبیحه ایمان ایشله قارشدردیلر عسی الله ان یتوب علیهم شاید خدای ذو الجلال
حضرتلری اوزرلرینه مغفرتیله دونه ان الله غفور رحیم ● بی شبهه كه
تنكری تعالی حضرتلری توبه ایدنلرك كناهلرندن تجاوز ایدوب اوزرلرینه مرحمت
ایله تفضل ایدر مرویدركه حضرت سرور كائنات علیه افضل التحیات
انلری اطلاق ایتدی ● پس كلوب سویلدیلر كه یا رسول الله بو اموالمزكه غزادن
بزی الیقودی انكله تصدق ایت و بزی بو كناهدن پاك ایله ● حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلم معتادتله بیوردیكه اموالكزدن بر شی آلمغه
امر اولنمدم حق سبحانه وتعالی حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی خذ
من اموالهم صدقة مالك اولدقلری اشیادن بر صدقه آل كه تطهرهم انك
سببیله كناهلرین پاك قیلرسین وتزكیهم بها و انكله حسناتلرین آرتیره
دیروب كندولرین اهل اخلاصدن قیلرسین وصل علیهم و دخی دعا
واستغفار ایله اوزرلرینه میل ایله ان صلاتك سكن لهم كه بی شبهه
سنك دعا و دخی استغفارك انلره بیر آرامدركه انكله جانلری و دخی
كوكلری مطمئن اولور ● وانكله دخی اعتماد ایدرزكه تنكری تعالی حضرتلری
توبه‌لرین قبول ایتدی والله سمیع علیم ● و حق جل وعلا حضرتلری
اعترافلرین ایشیدیجی و دخی نیتلرین درستی بیلیجیدر الم یعلموا ان الله
هو یقبل التوبة عن عباده ● ایا بیلمزلر كه تنكری تعالی حضرتلری كندو
قوللرندن توبه‌یی قبول ایدوب كناهلرندن تجاوز ایدر و یاخذ الصدقات

تحت بو آیت نازل اولدی

وکندودن صدقه‌لری قبول ایدر یعنی اخلاص ایله فقرایه ویردکلری صدقاتی
قبول ایدوب مکافات ایدر وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ● ودخی بیلمزلرمی که
ایزد متعال حضرتلری کندودن توبه‌یی غایت ایله قبول ایدوب فضل وکرمیله
توبه ایدنی ابوا امر کر وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وسویله ایسته‌دوککزی
ایشلکوز که بی‌شبهه که خدا جل جلاله حضرتلری ایشلکوزی کورر وَرَسُولُهُ
وَالْمُؤْمِنُونَ ● وکوندرلمش پیغامبری واهل ایمان دخی وَسَتُرَدُّونَ
إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ویقین اولدر که کیزلی واشکارایی بیلن حضرتنه
دوندرلمش قیلنورسز فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ● پس ایشلدوککز نسنه‌دن
دخی سزی آگاه ایدوب آکا کوره مکافات ایدر بوندن اول سبق تخلف
ایدن اون مؤمنک یدیسنک احوالی ذکر اولندی اوچی که قالمشدی
حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم فرمان ایتدیکه صحابه کرامدن برکیمسه
انلر ایله نه سویلشه ونه دخی سلام ویره اندن طبیعتلری صیقلمغله نیتلرین
صاف ایدوب جناب ذو الجلاله توجه ایتدیلر ● دخی حق سبحانه
وتعالی حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَآخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللّٰهِ
وتخلف ایدنلردن بر بشقه کروه تنکری تعالی حضرتلرینک فرماننه تاخیر
اولنمشلردر إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ یا کندولرین معذب قیلر ایتدوکلری نسنه اوزرنه
اصرار ایدرلرسه وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ ویاخود اوزرلرینه توبه ایدر دخی
ایتدوکلرینه پشیمان اولورلر ایسه وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ● ودخی حق
جل وعلا حضرتلری احواللرینه دانا کندولره ایشلدوکی نسنه‌ده درست
حکم ایدیجیدر ● دخی مرویدر که عمرو بن عوف رضی الله عنه نسلندن اولان
طائفه قبا نام مکانده بر مسجد یاپدیلر تمام اولنجه سرور کائناتدن استدعا
ایتدیلر که ایچنده نماز قیله حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم واروب ایچنده
نماز قیلدی عم‌زاده‌لری اولان منافقلر که غنم بن عوفدر ومنافقلر ایدیلر انلره
حسد ایدوب کندولر دخی بر مسجد یاپدیلر اول قصد ایله که حضرتک دشمنی اولان
ابو عمرو راهب شامدن دونجه انک ایچون کندولره امام اوله پس تمامی واقع
اولیجق مسجدلرینه کلوب سویلدیلر یا رسول الله خسته‌یه وحاجت صاحبنه
ویغمورلی کیجه‌یه بر مسجد یاپدق ایسترز ایچنده نماز قیله‌سن حضرت

صلی الله تعالی علیه وسلم رداسین الوب انده نماز قیلمغه توجه ایتدی
حق تعالی حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا
وتخلف ایدنلردن دخی شول کیمسه‌لر که مؤمنلره ضرر ایتمک ایچون بر عبادت
خانه ایدندیلر وَكُفْرًا ودخی دین باطله تقویت ویرمک ایچون وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
واهل ایمان آراسنده ایرلق صالمق ایچون وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
مِنْ قَبْلُ ودخی بوندن اسبق تنکری ایله وکوندرلمش پیغمبر ایله جنک ایدنی انتظار
ایتمک ایچون ● مرویدر که احد جنکنده حضرت سرور کائناته اول راهب خبیث
سویلدیکه سنکله هر کیمکه جنک ایدرلر البته بن انلر ایله بولنورم وبو حال اوزره
مستمر اولدی صکره حنین جنکنده کفار شکست اولدقلرندن صکره هوازن
قبیله‌سی ایله شامه فرار ایتدی تا که قیصردن لشکر کتوروب سرور کائنات
علیه افضل الصلوات واکمل التحیات ایله جنک ایده حق سبحانه وتعالی حضرتلری
انک مقصدنی خائب قیلوب قنسرین شهرنده انی هالک قیلدی وَلَيَحْلِفُنَّ
إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَى واول مسجدی یاپنلر البته اند ایچوب دیرلر یاپمقده
کوزل خصلتدن اوزکه بر نسنه ایستمدک وَاللّٰهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ●
وحق سبحانه وتعالی حضرتلری کواهلک ایدر که انلر یمینلرنده یلانجیدرلر لَا تَقُمْ
فِيهِ أَبَدًا ● نماز ایچون ایچنده هرکز دخی دورمه لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى
قسم اولسونکه بر نمازکاه که پرهیزکارلک اوزره تملی صالندی مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ
ابتدا موجود اولدوغی کوندن واو قبا مسجدیدر که حضرت صلی الله تعالی علیه
وسلم انی تاسیس ایدوب مدت اقامتنده اثنین کوننده دخی جمعه کوننه دکین
ایچنده نماز قیلدی أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ دخی لایقدر مسجدکه ایچنده نماز ایچون
دوره‌سین فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا ایچنده کشیلر وار که کندو نفسلرینی
پاک اولمسین سیورلر وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ● وحق جل وعلا کندو نفسلرینی
پاک ایدنلری سیور مرویدر که یعنی بو آیت کریمه نازل اولدی حضرت سرور
کائنات علیه افضل الصلوات واکمل التحیات اهل قباده صوردیکه ایا ابدست
المک محلنده واستنجا ایتمک محلنده سزنه اشلر سز که حق تعالی حضرتلری
سزی پاککله مدح ایتدی سویلدیلر یا رسول الله قضاء حاجت ایتدوکمزدن
صکره اوچ طاش استعمال ایده روز بعده صو ایله طهارت ایده روز اَفَمَنْ

أسس بنيانه على تقوى من الله ورضوان خير پس اول كيمسه كه دينينك
بنيانى تنكريدن برقورقو و بر خشنودلك طلبى اوزره تأسيس ايلدى يكركدر
أم من أسس بنيانه على شفا جرف هار يا اول كيمسه كه دينينك بنيانى
اوجغه ياقلشمش يارلك كنارى اوزره تأسيس ايلدى فانهار به في نار جهنم
پس اول بنا يابنله دوزخ آتشنه دوشدى . بو كلام بر تمثيلدر اول كيمسه لرك
حالنه كه دينلرينى امور باطله اوزره بنا ايدوب انك مآلى كندولرين دوزخ آتشنه
قيلور والله لا يهدي القوم الظالمين ﴿﴾ وحق جل وعلا حضرتلرى مستمر
ايدن كروهه دوغرى يول كوسترمز لا يزال بنيانهم يابلمشلرى منفك اولماز
الذي بنوا اول يابلش كه كندولر ياپديلر ريبة في قلوبهم كه كوكللرنده برشك
اوله يعنى يابدوقلرى يابو جهتنه شك ايتمكلرينه سبب ونفاقلرينك ارتمسنه
باعث اولور مرويدركه چون حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم اوزره بو آيتلر
اينديلر اصحاب كرام رضوان الله تعالى عليهم بر كروهنه فرمان ايتديكه واروب
اول مسجدى ييقوب ياندوره لر واندن صكره دخى فرمان ايتديكه مدينهٔ منوره
خلقنك زبللرى ما نه لرى اول مكان اوله پس بو اشدن منبعثلرنده بر عقده دخى
بغلنديكه على الاتصال نفاق وشكلرى كوكللرنده ثابت اولديكه هيچ زائل اولمايه
قالدى إلا أن تقطع قلوبهم مكر كوكللرى پاره پاره اوله كه بر شيئك ادراك
واضماريه لياقتى اولميه والله عليم حكيم ﴿﴾ وخداى ذو الجلال نيتلرينه
دانا ايتدوكلرى بنانك ييقمسنه امر ايتدوكنده كوكى كيبى بر ايشى ايشلمشدر ﴿﴾
إن الله اشترى من المؤمنين أنفسهم وأموالهم تحقيقا كه حق سبحانه وتعالى
حضرتلرى اهل ايماندن جانلرين ومالرين صاتون الديكه بأن لهم الجنة مقابله سنده
كندولره بهشت جاودان اوله يقاتلون في سبيل الله فيقتلون ويقتلون
بو كلام بيعك كيفيتنه بياندر سويلديكه نه كيفيتله نفوس واموالرين بيع
ايتديلر جواب ويرلديكه في سبيل الله دخى جنك ايدرلر صكره اولدورورلر ﴿﴾
واولش قيلنورلر وعدا عليه حقا مرادن مستفاد اولان وعده مؤكددر
يعنى حق تعالى انلره بو بيع وشراده كندولو اوزره بير درست وعد ايتديكه
هيچ تخلف ايتمز في التوراة والإنجيل والقرآن بونلرده مثبت ومسطوردر ﴿﴾
يعنى نته كه قرآن عظيم الشاندن بو وعد ثابتدر توراة وانجيل دخى مثبتدر

ومن أوفى بعهده من الله وتنكريدن بيمانينه زياده وفا ايدن كيمدر فاستبشروا
ببيعكم پس صاتمقكوزله شادمان اولك الذي بايعتم به اول صاتمقكه انكله
خريد وفروخت ايتدوكز وذلك هو الفوز العظيم ﴿﴾ واول بيع ايتمك كندودر
اولو قورتلق التائبون اهل ايمان معاصيدن توبه ايدنلردر العابدون خدايه
اخلاص ايله قوللق ايدنلردر الحامدون هر حالده وهر آنده تنكرى تعالى حضرتلرينك
نعمتلرينه معترف اولانلر السائحون تحصيل علم ايچون مكاندن مكانه انتقال
ايدنلر الراكعون الساجدون نمازده راكع وساجد اولانلر الآمرون بالمعروف
ايمان وطاعتله خلقه فرمان ايدنلر والناهون عن المنكر وكفر ومعصيتدن
خلقى منع ايدنلر والحافظون لحدود الله وتنكرى تعالى حضرتلرى تبيين وتعيين
ايتدوكى حدلرى كوزدوب تجاوز ايتميانلر وبشر المؤمنين ﴿﴾ واهل ايمانه
مژده ويرلندر يعنى بو خصال ايله موصوف اولان مؤمنلر بهشت جاودان ايله وايزد
ذو الجلالك رحمتيله مژده ويرلندر ﴿﴾ مرويدركه حضرت رسول اكرم صلى الله
تعالى عليه وسلمك عمسى ابو طالب محتضر اولدوغى حالده اكا سويلديكه كلمهٔ توحيدى
سويله تا كه يارين قيامتده حق سبحانه وتعالى حضرتلرى حضورنده سنك ايچون
انكله احتجاج ايدهيم ابو طالب قائل اولمدى پس حضرت صلى الله تعالى عليه
وسلم بيوردى هميشه خدادن سنكا مغفرت طلب ايدرم اندن اوتورى
بكا منع كلمينجه پس ابو طالب كه اولدى حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم اكا
مغفرت طلب ايتمكه شروع ايلدى صحابهٔ كرام دخى كفر اوزره اولمش اقاربلرينه
استغفار ايتمكه باشلديلر بو كمان ايله كه حضرت محمد المصطفى صلى الله تعالى
عليه وسلم خصمنه مغفرت طلب ايدر و بوندن اسبق حضرت ابراهيم
عليه السلام دخى پدرينه مغفرت طلب ايلدى حق سبحانه وتعالى حضرتلرى
بو آيتى منزل ايدوب بيوردى ما كان للنبي والذين آمنوا أن يستغفروا للمشركين
پيغمبره وايمان كتورنلره جائز دكل ايديكه اهل شركه مغفرت طلب ايده لر ولو كانوا
أولي قربى واكر خصملك آيه لرى اولورلرسه من بعد ما تبين لهم أنهم أصحاب
الجحيم ﴿﴾ كندولره ثابت اولدقدن صكره كيم انلر دوزخ اربابلريدر وما كان
استغفار إبراهيم لأبيه وحضرت ابراهيمك استغفار ايتمه سى پدرى ايچون
دكلدى إلا عن موعدة وعدها إياه الا بر وعده نك وفاسندن اوترى كه انى

کندویه وعده ایتمش ایدی فلما تبین له انه عدو لله تبرأ منه پس اول وقتکه
کندویه آشکارا اولدیکه پدری تنکری تعالی یه دشمندر اندن بیزار اولدی
ان ابرهیم لأواه تحقیقا که حضرت ابرهیم علیه السلام چوق آه ایدیجی
یعنی رقت قلبی و کثرت رحمی غایتله زیاده در حلیم ٭ اذیتنه اوزون چوق
صبر ایدیجیدر که پدری کندویه دیردی لأرجمنك کندوسی جواب ویردیکه
ساستغفر لك چون بعض آتیده مشرکلره استغفار ایدنلرك خطاسنی
بیان ایتدی بو ابتداء فعللری اوزره مؤاخذه اولنمدوقلرین بیان ایدوب
بیوردی وما کان الله لیضل قوما و اولماز دیکه حق سبحانه وتعالی
حضرتلری کمراهلك مؤاخذه سی کبی بر کروهی مؤاخذه اید بعد اذ هدیهم
کندولرین اسلامه دخی یولنه بشارت دکدنصکره حتی یبین لهم ما یتقون
پرهیز ایدجك نسنه یی کندولره بیان ایتمینجه ان الله بکل شیء علیم ٭
بی شبهه که ایزد متعال هر نسنه یه کما ینبغی داناندر پس اول جماعتك احوالی
بحثی بیلور ان الله له ملك السموات والارض تحقیقا که تنکری تعالی حضرتلری
کوکلرك و یرك پادشاهلغی کندویه در یحیی و یمیت بی روح اولنلری
زنده قیلور و زنده اولنلری اولمش قیلور وما لکم من دون الله من ولی ولا نصیر
٭ و تنکریدن اوزکه سیزه نه بر دوست و نه بر یاردیمجی وار لقد تاب الله
علی النبی والمهاجرین والانصار الذین اتبعوه فی ساعة العسرة تحقیقا که
حق جل وعلا پیغمبر علیه السلام اوزرینه و شفقت علمندن کندویه اویان مهاجرین
وانصار اوزره توبه ایتدی ٭ یعنی کناهلرین آثارندن کندولرین بری قیلدی
وساعة العسرة غزوه تبوکدر بواسطه اولجهتدن تسمیه اولندیکه غازیلر
ایچنده عظیم مشقتلر چکدیلر بر مرتبه که اون آدم بر بینکه مشترك اولدیلر و شدت
عطشدن دوه اشکنبه سینك صوین ایچدیلر و ایکی آدم کونده بر خرما بیله
بچندیلر ٭ پس چون مهاجرین وانصار دخی مشقتلری چکدیلر حق تعالی حضرتلری
کندولرین بونکله مدح ایلدیکه دخی مشقت ساعتنده حضرت پیغامبر علیه
السلامه تابع اولدیلر من بعد ما کاد یزیغ قلوب فریق منهم انلردن بر بلوکك
کوکلری پیغمبرك متابعتندن دونمکه یاقلشدقدنصکره ثم تاب علیهم
صکره حق سبحانه وتعالی حضرتلری اوزرلرینه مرحمتله دوندیکه پیغمبره متابعت

ایتدیلر

ایتدیلر انه بهم رؤف رحیم ٭ بی شبهه که حق سبحانه وتعالی حضرتلری انلره
مهربانلق ایدوب کندولرین غایتله اسیرکر وعلی الثلثة الذین خلفوا و دخی
توبه ایتدی اول اوچ کمسه اوزره که انلرك حالی تأخیر اولنمشدر حتی اذا ضاقت
علیهم الارض بما رحبت دخی اول وقته دکین که خلقك اعراضندن اوتری
زمین وسعتله اوزرلرینه دار اولدی وضاقت علیهم انفسهم و شدت
غم وقصاوتدن جانلری اوزرلرینه دار اولدی وظنوا ان لا ملجأ من الله الا
الیه و بیلدیلر که تنکری تعالینك غضبندن بر نسنه یه صغنمق اولماز مکر
کندونك استغفاری سمتنه ثم تاب علیهم صکره حق تعالی اوزرلرینه
مرحمتله دوندی ان الله هو التواب الرحیم ٭ بی شبهه که حق تعالی
کندودر پشیمان اولنلرك توبه سین قبول ایدوب اوزرلرینه مرحمتله
تفضل ایدر یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله ای ایمان کتورنلر تنکریدن خوف
ایدك وکونوا مع الصادقین ٭ و ایمان وعهدلرنده راستکو اولنلرله
اولك ما کان لاهل المدینة ومن حولهم من الاعراب طیبه ده سکنی ایدنلره
وصحرانشینلردن اطرافلرنده اولان کیمسنه لره جائز دکلدیکه ان یتخلفوا
عن رسول الله تنکرینك کوندرلمشی حکمندن تخلف ایدهلر ولا یرغبوا بانفسهم
عن نفسه وانلره لایق دکل ایدیکه جانلرین صیانت ایدهلر اول نسنه دنکه
کندوسی جانینی اندن صیانت ایتمدی ذلك بانهم اول وجوب متابعت اول
سببله درکه اول متابعت ایدنلر لا یصیبهم ظمأ کندولره بر تشنه لك
دکمز ولا نصب و نه بر یورغنلق ولا مخمصة و نه بر آجلق فی سبیل الله
تنکری یولنده ولا یطؤن موطئا و نه بر بصمه جق یر بصمازلر یغیظ الکفار
که انك بصمه سی اهل کفری آجغلندوره ولا ینالون من عدو نیلا و بر دشمندن
بر نسنه المزلر قتل و اسر و نهب کبی الا کتب لهم به عمل صالح الا انك سببیله
کندولره بر کوزل ایش یازیلور یعنی بونلرك هر بر فردیکی کندولره ذکر اولنکلم
ثوابه مستحق اولورلر ان الله لا یضیع اجر المحسنین ٭ تحقیقا که حق جل
وعلا حضرتلری ایولك ایدن جماعتك ثوابین ایتمز ولا ینفقون نفقة
صغیرة و دخی اهل ایمان تنکری یولنده بر کوچك نفقه بذل ایتمازلر ولا کبیرة
و نه بر بیوك ولا یقطعون وادیا و مسیره لرنده بر یری کچمزلر الا کتب لهم

لیتوبوا تا که ایتدکلری ایشدن پشیمان اولوب دونه لر

حزب

الا كه كندولره يازيلور ليجزيهم الله احسن ما كانوا يعملون تا كه خداى كريم اول اعمال مقابلهسنده اك كوزل ايشلرنيك جزاسين كندولره ويره ديلركه يعنى مختلفا ولنلرك حقنده اول آيتلر نازل اولدى اهل ايمان قوللرى جهاد ايتمكه نيت ايلدوب مسائل فقهيهنك تحصيلنى اهمال ايتديلر حق تعالى حضرتلرى كندولرين اندن منع ايدوب بيوردى وما كان المؤمنون لينفروا كافة واولماز ذكه اهل ايمان بردن غزايه چيقهلر فلولا نفر من كل فرقة منهم طائفة پس نيچون انلردن هر بر قبيلهدن بر كروه غزايه چيقوب بر كروهلرى قاله ليتفقهوا فى الدين تا كه اوردينده بيلكى تحصيل ايدهلر ولينذروا قومهم اذا رجعوا اليهم وتا كه كروهلرى غزادن كندوسمتلرينه دوندوكلرنده تحصيل ايتدوكلرى علم ايله ارشاد ايدوب تنكريدن قورقتدورلر لعلهم يحذرون تا كه انذار ايتدوكلرى نفسنه ايله نفسلرين يمان اشيادن حفظ ايدهلر يا ايها الذين آمنوا اى ايمان كتلنلر قاتلوا الذين يلونكم من الكفار ايمانسزلردن سزه يقين اولنلرله جنك ايدك وليجدوا فيكم غلظة وسزده درشتلك بولسونلر يعنى جنك ايتدكده سزده پكلك وصبر مشاهده ايتسونلر واعلموا ان الله مع المتقين وبيلك كه حق جل وعلا پرهيزكار اولنلرله در كندولرين حفظ وحراست ايدر واذا ما انزلت سورة وهر كاه كه قرآن مجيددن بر مقدار سوز ايتمش قيلنور فمنهم من يقول منافقلردن شول كيمسه واركه يولداشلرينه سويلر ايكم زادته هذه ايمانا قنغكوزدركه بو سوره كندويه ايمان ارتردى فاما الذين آمنوا فزادتهم ايمانا پس اما اول كيمسهلركه ايمان كتلديلر كندولره ايمان ارتردى وهم يستبشرون وحال بوكه اول آيتك نزول سببيله كندولره مژده لنورلر واما الذين فى قلوبهم مرض واما اول كيمسهلركه كوكللرنده درد وار فزادتهم رجسا الى رجسهم انلره مرداره لقلرينه بر مردارلق ارتردى وماتوا وهم كافرون واولديلر وحال بوكه كندولر ايمانسزدرلر اولا يرون انهم يفتنون فى كل عام مرة او مرتين ايا بو منافقلر كورمزلركه كندولر هر يلده بر كره يا ايكى كره مصيبتلرله مبتلا اولورلر ثم لا يتوبون صكره نفاقدن توبه ايتمزلر ولا هم يذكرون ونه كندولر پند ونصيحت الورلر واذا ما انزلت

سورة ويعنى قرآن عظيم الشاندن بر سوره شريفه منزل اولور نظر بعضهم الى بعض بر بلوكلرى بر بلوكلرينه اشارت ايدهرك بقوب سويلرلر هل يريكم من احد بر كيمسه سزى كوردمى پيغمبرك ياننده قالقرسكوز پس اكر بر كيمسه كندولرين كورمزسه قالقوب كيدرلر واكر بر كيمسه كندولرين ملاحظه ايدر يوراقامت ايدرلر ثم انصرفوا صكره رسول الله نور قومسندن حضرتك مجلسندن كيدرلر دنجى صرف الله قلوبهم حق تعالى قرآنك فهمندن كوكللرين دوندرمش قيلدى بانهم قوم لا يفقهون اول سببله كه انلر سوز عقيللرندن بر شى تعقل ايدوب فهم ايتمزلر لقد جاءكم رسول من انفسكم قسم اولسونكم كندو نوعكوزدن سزه خدانك حكمله بر كوندورلمش كلدى عزيز عليه ما عنتم بو رلغكوز اوزرينه دشوار حريص عليكم ايمانه كلمكوز اوزره غايتله حرص ايدر بالمؤمنين رؤوف رحيم اهل ايمانه چوق مهربان واياكو امر كجيد در فان تولوا فقل حسبى الله پس سكا ايمان كتورمكدن يوز چيوررلرسه سويله تنكرى تعالى بكا كافيدر لا اله الا هو كندوسندن اوزكه حقله بر معبود يوقدر عليه توكلت تمام امورمده اوزرينه اعتماد ايتدم وهو رب العرش العظيم وكندو جميع اجناسه محيط اولان اولو جسمك پروردكارى

سورة يونس عليه السلام ... مائة وتسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

الر معناسنده چوق اقوال وارنته كه سبقت ايتدى وبر قولده دخى معناسى بوكه انا الله الرحمن تلك آيات الكتاب الحكيم بو سوره حكمه مشتمل اولان كتابك آيتلريدر اكان للناس عجبا ان اوحينا الى رجل منهم ايا خلقه كندو مقوله لرندن بر كشيه فرشته ايله وحى ايتمكمز بر امر غريب مى ايدى ووحى اولنان بوكه ان انذر الناس بشر نوعنى تنكرينك عذابندن قورقتدر وبشر الذين آمنوا وايمانه كلنلرى مژده لتدركه ان لهم قدم صدق عند ربهم على التحقيق كندولره پروردكارلرى قتنده عالم ازلده سبقت ايتمش بر كوزل مرتبه وار قال الكافرون ان هذا لساحر مبين بى دين اولنلر سويلديلر تحقيقا شول كه حضرت محمد المصطفى بر آشكار اجادودر ان ربكم الله تحقيقا كه پروردكاركز تنكرى تعالى حضرتلريدر الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام اولـ

ويموتوا وهم كافرون اولاد كفرلو سوره ايله ارتدى

[illegible]

تنكری تعالى كه كوكلری و یری التی كونده یرتدی ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ صكره عظیم
مخلوقات اوزره مستولی اولدی یُدَبِّرُ الْأَمْرَ حكمتنك مقتضاسی اوزره كائناتك
ایشنی تقدیر ایدر مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِن بَعْدِ إِذْنِهِ عالمده موجود بر دلیكی یوقدر
مكر كندو دستورندن صكره موجود اوله یعنی آنلر كه زعم ایدرلركیم بتلر
كندولره شفاعت ایدر زعملری باطلدر زیرا عالمده خدادن دستورسز
بیر دیلیجی دخی یوقدر و دخی ممكن دكلدر كه بتلر شفاعت ایتمكه دستور
ویرله ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ بو صفات جلیله ایله متصف اولان تنكری تعالى حضرتلری
پروردكاركزدر فَاعْبُدُوهُ پس اكا یالكوز قوللق ایدك أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
پس نیچون تفكر ایتمزسزكه دخی بیلهسز عبادته لایق و مستحق اولان ذات
پاكیدر نه الركوزله یاپدوغكوز بتلر إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا دونمككز
قوكندو ومیتمکزدر وَعْدَ اللَّهِ تنكری تعالينك وعد ایتمسی حَقًّا درستدر كه
هیچ خلفی قبول ایتمز إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ بی شبهه كه ایزد ذو الجلال خلقی
ایجاد ایدر ثُمَّ يُعِيدُهُ پس كندولرین نابود قیلدقدن صكره احیا ایدر
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ تا كه ایمان كتوروب
كوزل عمللر ایشلیانلره كندو عدلیله مكافات ایده وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ
شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ و كفر ایدن كیمسنهلر قینمش اسی صودن ایچمك نسنه كندولره
وار و عَذَابٌ أَلِيمٌ و دردلی اشكنجه دخی بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ كفرلری سبیله
هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً كندودر اول پروردكار كه كونشی ایشیق صاحبی
قیلدی وَالْقَمَرَ نُورًا و آیی روشنلك آیهسی قیلدی بعضلر ایتدیلر بوكا ذاتی
اولدیكی روشنلك بر شیئه بحسب الذات ایسه اكا ضیا دینلور و اكر
بحسب العرض اوله اكا نور سویلنور وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ و آیه قونهجق یرلر تقدیر
ایتدی یعنی ایکرمی سکز مكان تعیین ایتدی كه هر بر كون و هر كیجه بر یرینه
حلول ایدر لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ تا كه بیللرك صایی سنین
و اوقاتك حسابن بیلهسز مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ بو مذكور اولنلری
تنكری تعالى حضرتلری یرتمدی الا دوغرولغیله يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ دلائل قدرتی بیان ایدر بر كروهه كه بیلورلر یعنی انلره تفكر
ایدوب بر شیء فهم ایدرلر إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي

السمو

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ تحقیقا كه كیجه و كوندوزك نور و ظلمتله مختلف اولدوقلرنده
و حق جل و علا كوكلرده و یرده یرتدوغی اشیاده لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ صانعك
وجودینه دلالت ایدر نشانلر وار بر كروهه كه عواقبدن قورقرلر إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ
لِقَاءَنَا تحقیقا شول كیمسهلر كه حشر و نشری انكار ایتدوكلرندن اوتری بوشنیمزی
امید دوتمزلر وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا و بو جهاندن اولان صفا قلتله اكتفا ایتدیلر
وَاطْمَأَنُّوا بِهَا انكله آرام ایتدیلر وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ و اول
كیمسهلر كه كتابمز آیتلرندن كندولری خبرسزدرلر أُولَٰئِكَ اول مذكور اولان
كیمسنهلر مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ یمان اعماللردن قزندوقلری
نسنه سببیله قرار كاهلری دوزخ آتشیدر إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
يَهْدِيهِمْ رَبُّهُم بِإِيمَانِهِمْ تحقیقا شول كیمسهلر كه ایمانه كلوب كوزل عمل
ایشلدیلر ایمانلری سببیله پروردكارلری كندولره بر یول كوسترركه
انكله بهشت جاودانه واصل اولورلر تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ مسكنلری
آلتندن ایرمقلر آقر فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ عیش و عشرته منسوب اولان
باغلرده دَعْوَاهُمْ فِيهَا ایچنده اوقدقلری سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ ای تنكریمز ذاتك
لائق اولمیان صفاتدن سنی منزه قیلرز وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ و ایچنده
بری بریله كورشدوكده دعا ایتمكلری سلامدر وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ و مدح
و ثنالرینك صوكی أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ بی شبهه تمام مدح و ثنالر
خلقك پروردكاری اولان تنكری یه مخصوصدر وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ
و اكر حق تعالى خلقه بدلكی یتیشدردی اسْتِعْجَالَهُم بِالْخَيْرِ نته كه ایولكی تیزلك
ایله طلب ایدرلر یعنی حق تعالى خلقك شری تعجیل ایتسیدی نته كه خیری
كندولره تعجیل ایدردی لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ البته كندو مدتلرینه اجللری
سورولوردی یعنی هلاك اولورلردی ولیكن انی تعجیل ایدوب كندولرین
هلاك ایتمز فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا پس كورمكمزی امید دوتمیانلری
وراقورز یعنی حق تعالى كندو لقاسنه امید ایتمیان كیمسنهلری استدراج
طریقیله بوراقورز فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ كندو كراهلكلرنده سرکردان
كیدرلر وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ الضُّرُّ و هر كاه كه آدم اوغلنه بر مزاك ذكر
دَعَانَا لِجَنبِهِ یانی اوزره یاتمش ایكن بزه دعا ایدر أَوْ قَاعِدًا یا اوترمش ایكن

أَوْ قَائِمًا يادورمش ايكن ويوتر ديدن مراد تعميم در يعني دفع مضرت ايچون متنق
حالتده اولورسه بيزه دعا ايدر فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ پس اول وقت كه بدلكى
كندوسندن قالدوروز مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرٍّ مَسَّهُ اولدوغى كفرا وزره
كيدر كويا كه اوبيزى كندويه دكين ضررك قالدورمسنه چيغرمدى كَذَٰلِكَ
زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ● نته كه اوكونه ايشلر اربابنه اراسته قيلندى
وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ وتحقيقا كه اى اهل مكه سزدن اسبق اولان
اهل زمانلرى نابود قيلدق لَمَّا ظَلَمُوا يعني كفر ومعصيتله جانلرينه ستم ايلديلر
وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وحال بوكه پيغمبرلرى كندولره دلائل واضحه
ايله كلديلر وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا واستعدادلرى فاسد اولمغله ايمانه كلمكلرى
مستقيم دكل ايدى ~~وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا واستعدادلرى فاسد اولمغله~~ كَذَٰلِكَ
نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ● نته كه بونلره جزا ويردك اهل شركى اولان كروهه مكافات
ايدرز يعني سزه اى اهل مكه ايمانه كلمزسه كوز اويله مكافات ايدروز ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ
خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ پس اول نابود ايتدوكمز كروهلردن صكره
يير يوزنده سيزى انلرك يرنده قائم مقاملر قيلدق لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ● تاكه
بقه لم نيجه ايشلرسز يعني سزكله اختبار ايدنك معامله سى كبى معامله ايتدك
تاكه عملكوز هركسه ظاهر اوله وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا وهر قچان اوزرلرينه
ايتمز اوقنور بَيِّنَاتٍ واضح اولدوقلرى حالده قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا
كورمكمزى توقع ايتميان كروه سويلرلر ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَٰذَا بوندن اوزكه بير
اوقونه‌جق نسنه كتور كه ايچنده حشر ونشر وبعث وعذاب وبتلرمزك مذمتى
اولميه أَوْ بَدِّلْهُ ياخود آنى دكشدر كه عذابه مشعر اولان آيتلر يرينه رحمت
آيتلرين كتور قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِي سويله كندو نفسم جهتندن
دكشدرمسى بكا روا كورلمدى إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وحى ايله بكا كوندرلن
نسنه‌دن اوزكه بير نسنه‌يه پيروك ايتمم إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ● تحقيقا كه بن پروردكارمك فرماننه مخالفت ايدرسم اولو كونك
اشكنجه‌سندن قورقرم قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ سويله حق تعالى بوندن اوزكه بير شى دلمك
ايستسيدى مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ اوزريكوزه بونى اوقومزدم وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ ونه
لسانم اوزره سزه بونى بيلدردى فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ پس على التحقيق

حدودی تجاوز ایدنلره دخی ایشلدکلری اولره آراسته قیلندی م

كه بو قرآن عظيم بكا وحى اولنمزدن اول بيرخيلى مدت كه قرق ييل مقدارى ايدى آراكوزده
اقامت ايتدم نه آنى اوقودم ونه بيلدم أَفَلَا تَعْقِلُونَ ● پس نيچون تفكر وتأمل
ايتمزسزكه بيلمه‌سز بنم كبى آدمدن بوكونه نسنه‌نك صادر اولمسى امر محالدر پس كيمسه‌دن
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ● پس كيمدر زياده ستم صاحبى اول كيمسه‌دن
كه ايزد ذو الجلال اوزره يلان بغلدى أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ياخود انلرينه تصديق
كتورمدى إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ● بى شبهه كه شان بوكه كفار نجات بولمزلر
وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وتكريدن اوزكه عبادت ايدرلر
اول نسنه‌يه كه نه كندولره زيان ايتمكه قادر ونه كندولره بير نفع حاصل قيلر وَيَقُولُونَ
هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ وديرلر بو بتلر تكرى قتنده بيزم دلكجيلرمزدرلر كه
دنيوى واخروى مهمتمز اولان ايشلرمزى بتررلر قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ سويله آيا تكرى تعالى يه خبر ايدرميسز اول نسنه‌دن كه آنى كوكلرده
ونه يرده اولدوغين بيلور يعني سزكه سويلرميسز تكرى‌يه شريك واردر بتلر
شفاعتنى اثبات ايدرمسز حق تعالى كه على جميع الاشياء محيطدر بوديدوكلرى نسنه‌يى
نه كوكلرده ونه زمينده موجود اولدوغين بيلور پس معلوم اولديكه سز افترا ايدرسز
سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ● حق تعالى ايتدوكلرى شركدن منزه واولو
بوجلندى وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً وخلق دكل ايديلر الا بير كروه يعني
حضرت آدم عليه الصلاة والسلام عصرنده جمله خلق حق اوزره متفق ايديلر
فَاخْتَلَفُوا پس هوالرك اتباعيله مختلف اولديلر وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ
واكر پروردكاركدن بير سوز سبقت ايتمسيدى كه اختلاف ايدنلرك آراسنده
حكم ايتمك قيامت كوننه تاخير اولنسه در لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
فى الدنيا يعني اختلاف ايتدوكلرى نسنه ده آرالرنده على العجله حكومت
اولنوردى كه عذاب كلوب مبطل اولانلرى نابود قيلوب اهل حق اولنلرى ابقا
ايدردى وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ وديرلر نيچون ايستدوكمز معجزه‌لردن
بر معجزه پروردكارندن اوزرينه ايندرلمدى فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ پس جوابلرنده
سويله بوندن اوزكه بير نسنه يوقدركه پوشيده اولان اشيانك بيلمسى
ايزد ذو الجلال له مخصوصدر پس محتملدركه ايستدوككوز آيتلرك كلمسندن
بر مفسده بيلوب انلرى نزل ايتمز فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ●

پس افتراح ایندوککز آیاتک کلمسنه منتظر اولک که بن دخی سزکله منتظر
اولنلردنم وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً وهرکاه که خلقه بر صحت و عافیت
و خلاصیت دادادوررز مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمْ کندولره دکمش بر درد و المدن
صکره إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا علی الفور اول حلده آیاتمزده طعن ایتمکله
کندولره برحیله اولور کتوردیلر که مکه مکرمه خلقی یدی ییل قحطه مبتلا اولدقلر
بعده حق تعالی کندولری یغمور ایله مرحمت ایلدی درعقب آیات قرآنیه یه
طعن ایتمکه و پیغمبره انواع مکر ایله ایذا ایتمکه باشلدیلر قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا
سویله حق جل جلاله ایندوککز حیله یه سزه غافلسه تیز مکافات ایدر إِنَّ رُسُلَنَا
يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ● تحقیقا که کوندرلمشلرمز یعنی حفظه اولان فرشته لر
ایندوککز حیله لری یازرلر هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ کندودر اول
پروردکار که سزی بیابانده و دریاده سیر ایدر حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ
فِي الْفُلْكِ اول وقته دکین که کمیلرده اولورسز وَجَرَيْنَ بِهِمْ و کمیلر
ایچنده اولنان جماعتله یوردی بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ بر ملایم ییل ایله وَفَرِحُوا بِهَا
و اول ییلک اسمسیله مسرور اولدیلر جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ بر شدتلو ییل کمیلره
کلدی وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ و هر یردن کندولره دالغه کلدی وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
أُحِيطَ بِهِمْ و بیلدیلر که علی التحقیق کندولری جمیع جوانبدن الندیلر یعنی هلاککه
وقوعنی ظنلرینه تحقیق ایتدیلر دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ تنکری یه دعا ایله
توجه ایتدیلر اول حالده که دینلرینی کندویه شرکدن پاک قیلوب دیرلر لَئِنْ أَنْجَيْتَنَا
مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ● شبهه سز اکر بزی بو ورطه دن قورتارسن
البته شکر ایدیجیلردن اولورز فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ پس اول وقت که کندولری
اول ورطه دن قورتردی إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ بی توقف
کندولر ناحق یره یر یوزنده فساد ایدرلر يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى
أَنْفُسِكُمْ ای آدم اوغللری بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که فساد
ایتمککز جانلریکز اوزرینه در زیرا انک وبالی اکا راجع اولور مَتَاعَ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا یعنی اولان صفا طلغک کچمسین کچیررسز یعنی دنیاده
بو بش اون کونی کچیررسز ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ صکره دونمککز بزه در فَنُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ● پس ایشلدوککز نسنه لردن سزی آکاه

ایدرز

ایدرز إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا بوندن غیری یوقدر که یعنی اولان زندکانلکک
صفتی تیز کچمکده و اقبالندن صکره نعیمی نابود اولمقده و انکله خلقک
الدنمقلرنده كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ بر صو صفتی کبیدر که آنی کوکدن
ایندردک فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ پس آنک
سببیله آدمیلرک و دوارلرک ماکولاتندن اولان یرک اوتلقی بیری برینه
چاتلدی حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا اول وقته دکین که یعنی یر زینتنی الدی
وَازَّيَّنَتْ و کوناکون میوه لرله و انواع محصولاتله و نکارنک چچکلرله بزندی
وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا و صاحبلری کمان ایتدیلر که کندولر انسنه
و درمسندن متمکن درلر أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا غضبمز متعلق اولان
زمانمز کیجه ده یا کوندزده اکا کلدی فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا پس انی دیبندن
بچلمش اکین کبی قیلدق كَأَنْ لَمْ تَغْنَ بِالْأَمْسِ کویا دونکی کون اکینی بتمش ایدی
كَذَلِكَ نته که بو تمثیلده دنیانک احوالنی بیان ایتدک نُفَصِّلُ الْآيَاتِ
دخی دلائل قدرتی بیان ایدرز لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ● بر کروهه که اشیاده تأمل
ایدوب انکله منتفع اولورلر وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ و ایزد ذو الجلال
خلقی سلامت سراینه دعوت ایدر و او بهشت جاودانه در وَيَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ● و دخی ایستدوکی کیمسنه یه توفیقیله
دوغری یول کوسترر لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَى وَزِيَادَةٌ و زیاده احسان
ایدن کیمسنه لره دنیوی کوزل مکافات و اندن ارتق ایولک وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ
وَلَا ذِلَّةٌ و یوزلرینه طوز و نه خوارلق قونمز یعنی اهل جهنمک یوزین قیلنان
نشا انلرک یوزین قیلماز أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ اول کروهکی بهشت
جاودانک اربابیدر هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ● کندولر ایچنده علی الدوام اقامت
ایدنلردر وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ و یرمان ایشلری قزانان کیمسنه لر دخی
جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا انلردن صادر اولان هر یرمان ایشک مکافاتی کندو
مانندیله در وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ و انلری بر خوارلق قپلر مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ
حق تنکرینک غضبندن بر صاقلیجی یوقدر كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا
مِنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا کویاکه یوزلری کیجه دن پاره لرله قپلندی قرنلق اولدوغی
حالده أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ انلر دوجهنم آیه لری هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ● کندولردر

ايجندن هميشه اقامت ايتمشلر ويوم نحشرهم جميعا وياده كتورا ول كونی
كيم ايماني واهل كفري قوبيغرز ثم نقول للذين اشركوا مكانكم صكره شرك
ايدنلره سويلرز بيركزه ملازم اولك انتم وشركاؤكم سز واورتاقلركز
يعني بتلركز فزيلنا بينهم پس كفار وبتلرينك اراسني ايرق وقال شركاؤهم
وبتلري سويلدي ما كنتم ايانا تعبدون سز بزه عبادت ايتمزدكز
بلكه هواي نفسكزه عبادت ايدردكز فكفى بالله شهيدا بيننا وبينكم پس
ارامزده واراكزده تنكرينك شهادتنا بتمو كافيدر كه ان كنا عن عبادتكم
لغافلين على التحقيق شان بودركه بيز سيزك پرستشكوزدن بيخبر ايدك
هنالك تبلو كل نفس ما اسلفت اول مقامده هرجان دنياده تحصيل ايتدكی
نسنه يی بوقلر كورركه كندويه نفع مي ايدر ياضرر وردوا الى الله مولاهم
الحق وحقيقت اوزره امورلرينه مستولی اولان تنكرينك جزاسي محنته
دوندورلديلر وضل عنهم ما كانوا يفترون وافترا ايتدوكلري نسنه
كندولردن كم اولدی قل من يرزقكم من السماء والارض سويله كوكدن
ويردن سيزه روزي ويرن كيمدر امن يملك السمع والابصار ياخود قولق
وكوزلري افاتدن حفظ ايدن كيمدر ومن يخرج الحي من الميت ويخرج الميت من الحي وزنده‌یی
اولمشدن چيقرن واولمشي زنده‌دن چيقرن كيمدر ومن يدبر الامر ودخي عالمك
ايشني تدبير ايدن كيمدر فسيقولون الله پس البته ديرلركه انلره متصرف اولان
تنكري تعالی در فقل افلا تتقون عقبنجه سويله يا محمد پس نيچون نفسكوزی
دخي عذابندن صقنمزسز فذلكم الله ربكم الحق پس اول نعوتله منعوت
اولان تنكري تعالی در بوبيتی ثابت اولان پروردكاركزدر فماذا بعد الحق
الا الضلال پس دوغرولقدن صكره ازغونلقدن اوزكه بر نسنه وارمی
فانى تصرفون پس حقدن باطله نيجه يوز دوندوررسز كذلك
نتكه ربوبيت تنكري تعالی يه سزاوار اولدی حقت كلمة ربك پروردكارك
حكم وقضاسي درست حكم اولدی على الذين فسقوا اول كمسنه‌لر اوزره كه
حدود شرعيه‌يی تجاوز ايتديلر انهم لا يؤمنون اندن اوتري كه انلر ايمان
كلمزلر قل هل من شركائكم من يبدؤ الخلق ثم يعيده سويله اورتاقلريكوزدن
يعني بتلريكوزدن بير كمسه وارمي كه خلوقاتي ابتداء ايجاد ايدر دخي بعد

حادثكلرندن صكره كندولرين زنده قيلر قل الله يبدؤ الخلق ثم يعيده سويله يا محمد
تنكري تعالی حضرتلري خلقي ابتدا ايجاد ايدر فنالرندن صكره دخي انلري احيا ايدر
فانى تؤفكون پس نيجه دوغرو يولدن صپرسز قل هل من شركائكم من يهدي
الى الحق سويله بتلركزدن دلائل قورمسيله وپيغامبرلر كوندرمسيله بير يول
كوسترجي وارمي قل الله يهدي للحق سويله تنكري تعالی نصب حجج وارسال
رسل‌له درستا اولان امره يول كوسترر افمن يهدي الى الحق احق ان يتبع پس حق
سمته يول كوسترن كمسنه پيرو اولمغه سزاوارميدر امن لا يهدي الا ان
يهدى يا اول كمسنه كه بر حالتده كندو كندويه يول بولمز مكر بير كمسنه كندويه
يول كوستره وبو حال دخي تنكري يه اورتاق دوتدوقلري كمسنه‌لرك اشرفنده در
حضرت مسيح وحضرت عزير كبي فما لكم پس سيزه نه اولدی كيف تحكمون
نه كونه حكومت ايدرسز وما يتبع اكثرهم الا ظنا واعتقاد خصوصنده دخي
جوقلري پيروك ايتمز الا خيالات فاسده‌يه مستند اولان كمانه ان الظن لا يغني
من الحق شيئا تحقيقا كه كمان بير كمسنه‌يی درستا اولان علم واعتقاددن بي‌نياز ايتمز
يعني قابل دكلدر بير كمسنه كمان ايله اكتفا ايدوب انكله علم واعتقاددن مستغني
اوله ان الله عليم بما يفعلون بي‌شبهه كه حق عز وجل جلاله ايشلدوكلري نسنه‌يی
دانادر وما كان هذا القرآن ان يفترى من دون الله ودخي لايق دكل ايديكه حجج باهره
وادله قاطعه‌يه مشتمل اولان بو قرآن عظيم الشان تنكري تعالی دن اوزكه بير كمسنه‌دن
پيدا اولمش اوله ولكن تصديق الذي بين يديه وليكن بو قرآن عظيم ايلروسنده
اولان كتب سماويه‌يه تصديق ايدي وتفصيل الكتاب ودخي عقائددن محقق
ومثبت اولان اشيايه بيان ايدی لا ريب فيه ايچنده اصلا شك يوقدر من
رب العالمين خلقك پروردكارندن كوترلدی اولدوغی حالده ام يقولون افتراه
بلكه لايق دكل كه سويليه‌لر حضرت محمد المصطفى عليه الصلاة والسلام
قرآني كندو قتندن سويلدی قل فأتوا بسورة مثله سويله پس بلاغت وفصاحتده
انك كبي بر سوره كتورك وادعوا من استطعتم من دون الله وتنكري تعالی دن
اوزكه يارده ايتمكه هر كيمي كه دعوت ايتمسنه قادر ايسز چاغرك ان كنتم صادقين
اكر سوزكزده ارباب صدق ايدكوز بل كذبوا بما لم يحيطوا بعلمه بلكه كفار
بيلكيلري قبلدوغي نسنه‌يه اينانمديلر يعني انك حقيقتنه واصل اولمدوقلرندن

آهل

حزب

ويخرج الميت

اول تكذيبنه مسارعت ايتديلر ولما يأتهم تأويله وحال بوكه انك معناسى
وحقيقتى كندولره كلمدى كذلك كذب الذين من قبلهم نته كه سنك زمانكده اولان
كفار تنكرى يه منسوب اولان امورى تكذيب ايتديلر كندولردن اسبق اولانلر
دخى انلرى تكذيب ايتديلر فانظر كيف كان عاقبة الظالمين ● پس بونى تكذيب
سببيله ستمكار اولانلرك صوكى نيجه اولدى ومنهم من يؤمن به وكفاردن برقسم
واركه عنا وتنده اوترى قرآنك حق اولمسينى تصديق ايتمز وربك اعلم بالمفسدين
● وپروردكارك بدعمل اولنلرك احوالنه غايتله داناتدر وان كذبوك
واكر الزام اولدقلرندن صكره سنى يالانجى دوتورلر فقل لي عملي ولكم عملكم
سويله ايشمك سزاسى بكادر وايشكوزك جزاسى سزه‌در انتم بريئون مما
اعمل سز بنم ايشلدكم نسنه دن بيزارسز وانا بريء مما تعملون ● وبن
سزك ايشلدوككز نسنه دن بيزارم يعنى سز بنم عملم ايله مواخذ اولورمسز وبن
سزك عملكوز ايله مواخذ اولورم چون بو آيتدن نوعا متاركه فهم اولنور كه كفار
مقوله سى آيتيلرى ايله تخلية وتعلقلرى جائزدر كه دخى بعض علما ديديلر كه بو آيت آية
السيفله منسوخ اولمشدر ومنهم من يستمعون اليك وكفاردن بر كروه واردر كه
● وار او قرآن غلط وشرايعى تعليم ايتدوكك سنكا قولاق دوتارلر وليكن فهم ايتمكه
توجه ايتمزلر صاغرلر كبى افانت تسمع الصم پس سنمى صاغرلره ايشتدورورسن
ولو كانوا لا يعقلون ● واكر انلر بر شى فهم ايتمزلردى يعنى هر كاه كه صاغرلقلر
نادانلق منضم اوله انلره بر شى ايشتدورمك ممكن دكلدر ومنهم من ينظر اليك
وانلردن بر كروه واردر كه نبوتك دلائلنه بقارلر وليكن تصديق ايتمزلر افانت تهدى
العمى پس سنمى كورلره دوغرو يول كوسترمكه قادرسن ولو كانوا لا يبصرون
● واكر انلر بصيرت كوزيله بر نسنه كورمزلردى يعنى كورلكلرى ايله كوكل كورلكى
منضم اولنيجق انلره يول كوسترمك بر امر محالدر ● حاصل كلام بوكه كفر اوزره
اصرار ايدن كفاره نه بر حق سوز ايشتمكه قابليتلو قولاقلرى وار ونه اعتبار ايدوب
بقمغه بر لياقتلو كوزلرى وار پس بو آيتك مضمونى انلردن اعراض ايدوب
حاللريله تومعقلرينى افاده ايدن آيت سابقه يه تعليل بابنه سنده در ان الله لا يظلم
الناس شيئا بى شبهه كه خداى ذو الجلال خلقه بر از نسنه ستم ايتمز يعنى انلرك
حواس وعقوللرين كندولردن سلب ايدوب ستم ايتمز ولكن الناس انفسهم يظلمون

قرآنك درست اولماسين كندو كوكلنده تصديق
ايلدى وليكن الى اظهار ايتمز ومنهم من لا يؤمن به
وكفاردن دخى بر قسم واردر كه

وليكن خلق كندو جانلرينه ستم ايدرلر كه كندولره ويرلن حواس وعقولى حقك بلمسنه
استعمال ايتمزلر ويوم يحشرهم كأن لم يلبثوا الا ساعة من النهار وياده كتور اول
كونكه كويا كه كوندزدن بر از مدتدن اوزكه دار دنياده اقامت ايتمديلر يعنى كوردكلرى
زحمتدن اوترى دنياده اقامتلرين كوتاه كوررلر يتعارفون بينهم ارالرنده بر برى
بر برينه آشنالق ويرر يعنى برى بر برله بو بله آشنالق ايدر كه كويا ارالرنده بر آز
فاصله اولمشدر قد خسر الذين كذبوا بلقاء الله تحقيقا كه تنكرينك كورسنه تصديق
كتورميانلر اوتوزديلر وما كانوا مهتدين ● ودوغرو يول بولنلر دكل ايديلر واما
نرينك بعض الذى نعدهم واكر انلره وعد ايتدوككز عذابك بر مقدارين دنياده
سكا دنياده كوسترورز انى مشاهده ايتمش اولورسن او نتوفينك يا اكر انلرك
وقوعندن اسبق سنى دار آخرته نقل ايدرز فالينا مرجعهم انلرك دونمكى بزه در
سن تمزه دربس باشلرينه كلان عقوبتى آخرتده سكا كوسترورز ثم الله شهيد
على ما يفعلون ● صكره تنكرى تعالى حضرتلرينك ايشلدوكلرى ايش اوزره
كواهدر كه انك مقابله سنده دخى جزالرين ويرر ولكل امة رسول وهر بر
بكچمش كروهه بر كوندرلمش پيغامبر واركه كندولرين حقه دعوت ايتمك ايچون
مرسل اولدى فاذا جاء رسولهم پس هر كاه كه كندولره دخى مرسل اولان
پيغمبر دلائل ايله كلوب كندوسين تصديق ايتمزلر قضى بينهم بالقسط ارالرنده
عدل ايله حكومت اولنور كه تكذيب ايدنلر نابود اولوب پيغمبر نجات بولور
وهم لا يظلمون ● وحال بوكه كندولره ستم كورمش قيلنمزلر ويقولون متى هذا
الوعد وكفار استبعاد واستهزا يوزندن سويلرلر وايتدوككز وعد يعنى عذابك
كلمسى نه زمان اولور ان كنتم صادقين ● اكر ايتدوككز وعده ده صادق ايدوكز
قل لا املك لنفسى ضرا ولا نفعا سويله كندو نفسمه نه سود ونه زيان ايتشدرمكه
قادردم الا ما شاء الله مكر بر شيئه مالك اولدوغمى خدا ايسته يه پس نيجه
جلب ضررى سزه استعجال ايده بيلورم لكل امة اجل هر بر كروهه بر معين
مدت واركه اول حلول ايتدوكده هلاك اولورلر اذا جاء اجلهم اول وقت كه
معين مدتلرى منتهى اولور فلا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون ● نه بر
ساعت كرو قالورلر ونه بر ساعت ايلرو كيدرلر پس سز دخى اى كفار مكه عذابك
وقوعنه استعجال ايتمكوز كه انك على كلفه تقديم وتاخيرى قبول ايتمز قل ارأيتم

أن أتيكم عذابه بياتا أو نهارا سويله بكا خبر ويرك كه اكر تكرينك عذابى كه انى
استعجال ايدييوردكوز سيزه ياتمق محلنده يا كوندوزده كلورسه ماذا يستعجل منه
المجرمون ● مشركلر اندن قنقى نسنه يى استعجال ايدرلر وحال بوكه جمله انواعى
نا ملايم ومكروه در أثم إذا ما وقع آمنتم به ايا عذابك استعجالينى ايدوب كلكدن
صكره بكن دوشرسه اكا تصديق كتورورمسز آلآن وقد كنتم به تستعجلون ● قربونلر
سويلنور شمدى مى اكا ايمان كتورورسز وحال بوكه استهزا وتكذيب يوزندن انك
وقوعنه تعجيل طلب ايدييوردكوز ثم قيل للذين ظلموا عذابك وقوعندن صكره
ستم ايدنلره دينلور ذوقوا عذاب الخلد جاودانلك اشكنجه سين دادك
هل تجزون إلا بما كنتم تكسبون ● قزندوغكوزدن اوزكه بر نسنه سيزه
مكافات اولنمز كتورديلر كه يهود مدينه دن حيى بن أخطب حضرت صلى الله
عليه وسلمك هجرتندن اول مكه يه كلدى بكن حرم محترمه واصل اولوب سرور
كائناتك بعثتى آوازين استماع ايتدى حضرتك مجلس شريفنه كلوب سويلدى
يا محمد اجادّ انت ام هازل حق جل وعلا بو آيتى منزل ايدوب بيوردى ويستنبئونك
أحق هو وسندن خبر طلب ايدرلر كه نبوت خصوصنده ايتدوكك دعوى
درست مى در قل إي وربي إنه لحق سويله بلى پروردكارمه قسم كه ايتدوكم دعوى
درستدر وما أنتم بمعجزين ● ودخى سيز تكرينك عذابى كوزدن عجز ايتدوركجى
دكلسز ولو أن لكل نفس ظلمت ما في الأرض واكر هر ستم ايدن جانه يريوزنده
اولان مال ومنال اولسيدى لافتدت به البته آنى فدايه ويرردى تاكه جهنم عذابندن
خلاص اوله وأسروا الندامة لما رأوا العذاب وپشيمانلكى پنهان قيلديلر بكن اشكنجه يى
كورديلر زيرا عذابى كوردوكلرنده كندولرين بر حيرت الديكه سوز سويلمكه قدرتلرى
قالمدى وقضي بينهم بالقسط وظالملر ومظلوملر اراسنده عدل ايله حكومت
اولندى وهم لا يظلمون ● وكندولر عقابك ارتمسيله وثوابك نقصانيله
ستم كورمش قيلنمازلر ألا إن وعد الله حق دخى اكاه اولك كه عقاب وثواب
خصوصنده خدانك وعده سى اولمليدر تخلف ايتمز ولكن أكثرهم لا يعلمون ●
وليكن اهل كفرك چوقى بيلمزلر كه خدانك وعدى تخلف ايتمز اول جهتدن اوترى كه
دانشلرينى دنيانك اراينه حصر ايدوب امور اخرويه نك معرفتنه صرف ايتمزلر
هو يحيي ويميت دنياده كندو درزنده قيلوب بدنى بى روح ايدر وإليه ترجعون

ألا إن لله ما في السموات والأرض آكاه اولك كه
بى شبهه كوكلرده اولانلر ويرده اولنلر خداى
دونكيدر اولنه مملوكدر صح

ولوتده

والوتده حشر ونشر ايله كندو حضرتنه دوزرسز يا أيها الناس قد جاءتكم موعظة من
ربكم وشفاء لما في الصدور وهدى ورحمة للمؤمنين ● اى آدم اوغوللرى تحقيقا كه
پروردكاركزدن منعم بر پند وسينه لرده اولان شكوك واوهامك دردينه دوا
واهل ايمانه حق حضرتنه يول كوسترمك ومهربانلق كلدى قل بفضل الله وبرحمته
سويله تكرينك ارتق اولان كرميله ومهربانلكيله اول اوصافه جامع اولان كتاب
كلدى فبذلك فليفرحوا پس انك كلمسيله سيونسونلر هو خير مما يجمعون ● او
دنياى دنيه نك حطامندن قزندوقلرى نسنه دن يكركدر قل أرأيتم ما أنزل الله
لكم من رزق سويله بكا خبر ويرك كه حق تعالى حضرتلرى روزى مقوله سندن سزه
ايندوردوكى نسنه يى فجعلتم منه حراما وحلالا پس اندن حرام وحلال
قيلدوكوز يعنى انك بر مقدارين هواى نفسكز ايله حرام ايتدوكز بحيره وسائبه
كبى وبر مقدارين حلال ايدوب انكله منتفع اولدوكوز قل آلله أذن لكم سويله بو تحريم
وتحليل ايتمككوزده تكرى تعالى حضرتلرى مى سزه دستور ويردى أم على الله
تفترون ● ياخود تكرى تعالى اوزره يلان بغلرسز كه سويلرسز حق تعالى انك
ايتمسنه بيزه فرمان ايلدى وما ظن الذين يفترون على الله الكذب وتكرى تعالى
اوزره يلانى بغليان كيمسنه لرك كمانلرى ندر يوم القيامة روز جزاده ايا كمان
ايدرلر كه ايتدوكلرى افترادن صورلمزلر وبو وعيدك ابهامندن تهديد عظيم
وار إن الله لذو فضل على الناس تحقيقا كه حق جل وعلا حضرتلرى خلق اوزره
فزون احسان صاحبيدر ولكن أكثرهم لا يشكرون ● وليكن چوقلرى نعمته معترف
اولوب حمد وثناسين ايتمزلر وما تكون في شأن وسن يا محمد بر ايشده اولمازسن
وما تتلو منه من قرآن وتكرى تعالى ايندوردوكى نسنه دن قرآن اولدوغى
حالده اوقومزسين ولا تعملون من عمل ودخى سيز اى آدميلر بر ايش ايشلمزسز
إلا كنا عليكم شهودا ● الا كه بز اوزركوزده مطلع ايدك إذ تفيضون فيه چون
كيم اول ايشده شروع ايدوب ايشلرسز وما يعزب عن ربك من مثقال ذرة في
الأرض وپروردكارك علمندن بر كوچك قرنجه دكلوشى يرده اولدوغنده پوشيده
اولمازو ولا في السماء ونه آسمانده اولدوغنده ولا أصغر من ذلك ولا أكبر إلا
في كتاب مبين ● ونه اول مثقال ذره دن كوچك ونه اندن بيوك بر نسنه
الا بر روشن يازلمش نسنه ده مثبتدر يعنى لوح محفوظده موجوددر حاصل كلام

بوکه وجود وامکاندن هر نه دکلو افعال واقوال وجواهر واعراض وار ایزد ذو الجلال
علمنه تمامانده وانلردن بیر شیء اوزرینه خفی اولماز الا ان اولیاء الله بیلک علی التحقیق
که تنکرینک دوستلری لا خوف علیهم ولا هم یحزنون ۞ نه اوزرلرینه قورقو اولور
ونه کندولر غمناک اولورلر الذین آمنوا وکانوا یتقون ۞ شول کیمسه لرکه ایمانه کلدی
معاصیدن پرهیزکارلق ایدرلردی لهم البشری فی الحیوة الدنیا یعنی اولده صالحلرده
مژده انلره درواوحق تعالی پیغمبری لسانی اوزره کندولره کوندردوکی مژده در
وفی الآخرة واو بیر جهاندن دخی مژده انلره درکه ملئکه کرام قارشو واروب
بهشتبا ودائمی نعمتلرله کندولرین مژدهلندررلر لا تبدیل لکلمات الله
تنکرینک سوزلرینه دکشدرمک اولماز یعنی ایتدوکی وعدهلر درستدر تخلف
قبول ایتمز ذلک هو الفوز العظیم ۞ ایکی جهاندن مژده ویریلدوکلری کندودر
اولو قورتلق که انک مافوقی اولماز ولا یحزنک قولهم وکفارک سوزی سنی
غمناک قیلمسون یعنی کفار سنک حقکده دیدوکلری سوزدن اوتری حزن چکمه
ان العزة لله جمیعا زیرا علی التحقیق غلبه ایتمک قهر خدایه مخصوصدر هو السمیع
العلیم ۞ کندودر سوزلرین درست ایشدوب نیتلرندن اولان اشیایی
یخشی بیلور الا ان لله من فی السموات ومن فی الارض آکاه اولک که بی شبهه که
کوکلرده اولونلر ویرده اولنلر خدای ذو الجلال له مملوکدرلر وما یتبع الذین
یدعون من دون الله شرکاء وتنکریدن اوزکه اورتاقلره عبادت ایدن کیمسنه لر
بیر امر محققه تبعیت ایتمزلر ان یتبعون الا الظن کاندن اوزکه بیر نسنه یه اویمزلر وان هم
الا یخرصون ۞ وکندولر بیر نسنه دکلدر که تنکرینک ذات پاکنه نسبت
ایتدوکلری شیئی یلان سویلرلر هو الذی جعل لکم اللیل لتسکنوا فیه کندودر
اول پروردکار که سیز کیچون کیجه یی قرانلق ایله می قیلدی تا که ایجنده آرام ایده سز
والنهار مبصرا وسز کیچون کوندوزی روشنلق صاحبی قیلدی تا که ایجنده
امور واحوالکوزی کوره سز ان فی ذلک لآیات لقوم یسمعون ۞ تحقیقا که کیجه یی
وکوندوزی بوکونه قیلمسنده علامتلر واردر بیر کروهه که سوزی ایشدوب ایجنده
تفکر ایدرلر قالوا اتخذ الله ولدا کفارک بیر کروهی دیدیکه حق تعالی اوغول ایدندی
سبحانه اوغول ایدنمکدن ذات پاکی منزهدر هو الغنی هر کسدن بی نیاز کندودر
له ما فی السموات وما فی الارض کوکلرده اولانلر ویرده اولانلر ومانی المثلن دکل

ان عندکم من سلطان بهذا اوغول ایدندی دیدوککزده اصلا بر دلیل یوقدر ۞
أتقولون علی الله ما لا تعلمون ۞ نیچون بیلمدوککز نسنه یی تنکری تعالی اوزرینه افترا
ایدرسز قل ان الذین یفترون علی الله الکذب لا یفلحون سویله یا محمد تحقیقا شول
کیمسنه لرکه ایزد ذو الجلال اوزره یلانی بغلرلر جهنمدن قورتلوب بهشتبا ودائمه
نائل اولمازلر متاع فی الدنیا افترالری بو جهاندن بیراز کچنمکدرکه کفرده اولان دنیا متاعی
رواج ویررلر ثم الینا مرجعهم صکره دونمکلری بیزم حضرتمزهدر ثم نذیقهم العذاب
الشدید بعده بیلک اشکنجه یی کندولره دادردرز بما کانوا یکفرون ۞ قرانه
وپیغمبره کفر ایتمکلری سببیله واتل علیهم نبأ نوح وحضرت نوح پیغمبرک
خبرین اوزرلرینه اوقی اذ قال لقومه چون عشیرتنه سویلدی یا قوم ان کان کبر
علیکم مقامی وتذکیری بآیات الله ای بنم عشیرتم اکر اراکوزده دورمغم وتنکرینک
آیتلریله سزه پند ویردوکم اوزریکزه بیوک اولوب مشقتلو اولدی فعلی الله توکلت
حق تعالی اوزره بن اعتماد ایتدم فاجمعوا امرکم وشرکاءکم پس ایشکزی اوزره
سزا ورتاقلرکزله عزیمت ایدک ثم لا یکن امرکم علیکم غمة صکره بنم خصوصمده
اولان ایشکز اوزرکزه پوشیده اولمسون انی آشکارا ایدک ثم اقضوا الی
در عقب بکا قصد ایدوککز نسنه یی بنم طرفمه یتشدرک ولا تنظرون ۞ وبکا
مهلت ویرمکوز فان تولیتم پس اکر بنم نصیحتمدن یوز چیوردکوز فما سألتکم
من اجر سیزدن بیر اجرت ایستمدم که یوز چویرمککزه باعث اوله ان اجری الا
علی الله رسالتک اداسی مقابله سنده بنم اجرتم تنکریدن اوزکه بر کیمسه اوزرینه دکل
وامرت ان اکون من المسلمین ۞ وارباب انقیاد وطاعتدن اولمغه فرمان
اولندم فکذبوه پس قوم نوح کندویی یلانچی دوتوب انک اوزره مصر اولدیلر
فنجیناه ومن معه فی الفلک تکذیبلرندن صکره حضرت نوحی وکیمسه دخی
کندو سیله اولان کیمسنه لری غرقدن قورتردق وجعلناهم خلائف وانلری
یرینه ولنلرک یرینه قائم مقام قیلدق واغرقنا الذین کذبوا بآیاتنا وآیاتمزه
تصدیق ایتمیان کیمسنه لری اغراق ایلدک فانظر کیف کان عاقبة المنذرین
پس بق مشرکلرک صوکی نیجه اولدی ثم بعثنا من بعده رسلا بعده حضرت
نوحدن صکره پیغمبرلر کوندردک الی قومهم کندو عشیرتلرینه فجاؤوهم بالبینات
پس انلره آشکار معجزهلرله وواضح دلیللرله کلدیلر فما کانوا لیؤمنوا بما کذبوا

بر من قبل صكره ايمانه كلمكلرى اولمدى اول نسنه سببيله كه پيغمبرلر كلمدن
انى تكذيب ايدرلردى يعنى اول سببيله كه رسل كلمدن اول حقى اولان شيئك
تكذيبنى عادت ايدنوب اوزرينه تمرن ايتمشلر ايدى كذلك نته كه ام سالفه ده
تكذيب ايدنلرك كوكللرى اوزره مهر اوردق نطبع على قلوب المعتدين ●
حدودى تجاوز ايدن جماعتك كوكللرى اوزره مهر اورروز كه كندولرين ايمانه
موفق قيلمازز ثم بعثنا من بعدهم موسى وهرون الى فرعون وملائه بآياتنا ●
پس مذكور اولان پيغمبرلردن صكره حضرت موسى عليه السلامى وبرادرى
حضرت هرون عليه السلامى مصر پادشاهنه وقومنك اشرافنه روشن
معجزه لرله كوندردك فاستكبروا وكانوا قوما مجرمين ● پس قبولندن كردن
كشلك ايتديلر وكناهلرك ايشلمسنده معتاد بر كروه ايديلر فلما جاءهم الحق
من عندنا پس اول وقت كه نزدمزدن انلره درست سوز كلدى يعنى اول وقت كه
حضرت موسى عليه السلام كندولره كلوب حق سوزى سويلدى ودخى اشكار
اولان معجزه لرى بيان ايلدى افراط وعناددن تمرد ايدوب قالوا ان هذا لسحر
مبين ● ديديلر تحقيقا كه كوردوكك اشيا بر اشكار جادولكدر قال موسى
اتقولون للحق حضرت موسى عليه السلام انلره سويلدى ايا دوغرو اولان
شيدن اوزره سحر ديرمسز لما جاءكم حق سزه كلدى اسحر هذا بونجه بو كونه
شى جادولك اولورمى ولا يفلح الساحرون ● وحال بو كه جادولك ايدنلر
فوز ومطلوب مقصده ايرشمزلر قالوا اجئتنا لتلفتنا عما وجدنا عليه آباءنا كفره
ديديلر حضرت موسى يه اى موسى ايا بيز بزه كلدك تاكه بيزى دوندوره سن
اول نسنه دن كه پدرلرمزى اوزرينه بولدق وتكون لكما الكبرياء في الارض
وتاكه روى زمينده پادشاهلك سكا وبرادركه اوله وما نحن لكما بمؤمنين ●
وبيز سكا وقرنداشكه ايمان كتورمجى دكلز وقال فرعون ائتوني بكل ساحر
عليم ● وفرعون اتباعنه سويلدى فن سحرده ماهر استاد جادولرى بكا كتورك
تاكه موسى ايله معارضه ايده فلما جاء السحرة قال لهم موسى القوا ما انتم ملقون
پس اول وقت كه جادولر كلديلر حضرت موسى عليه السلام انلره سويلدى
اول نسنه يى كه صالمق ايسترسز صالك فلما القوا پس نه وقت كه صالديلر قال
موسى ما جئتم به السحر حضرت موسى عليه السلام سويلدى اول نسنه كه

انكه

انكه كلدوكوز كندو جادولكدرى اول نسنه كه سزه الكاجادولك ديدوكز ان الله
سيبطله بى شبهه كه حق تعالى انى يقين مدتده باطل قيلر ان الله لا يصلح عمل
المفسدين ● تحقيقا كه ايزد ذو الجلال بوزار ايشليانلرك ايشنه نفوذ [illegible]
وثبات ويرمز ويحق الله الحق بكلماته وتنكرى تعالى حضرتلرينك فرمانلرى ايله
دوغرويى ثابت قيلر ولو كره المجرمون ● واكر اهل كفر انك ثابت اولمسين
استمزلر فما آمن لموسى الا ذرية من قومه پس مبدأ امرده حضرت موسى يه
ايمان كتورمدى الا كندو عشيرتندن بر مقدار اوشاقلر واو بو كونه اولمش ايدى كه
يعنى حضرت موسى عليه السلام مدين شهرندن مصره كلدى بنى اسرائيل حقنه
دعوت ايدوب اكابر واختيارلرى دعوتنه اجابت ايتمديلر انجق كنج جكلردن
بر مقدارى دعوتنه اجابت ايتديلر على خوف من فرعون وملائهم باوجود كه
مصر پادشاهندن وكندو اكابرلرندن قورقلرى وار ايديكه ان يفتنهم فرعون
كندولره اشكنجه ايده وان فرعون لعال في الارض وتحقيقا كه فرعون روى
زميننده غلبه صاحبيدر وانه لمن المسرفين ● وبى شبهه كه اول خبيث
تكبر وتجبرده حدى تجاوز ايدنلردندر بر مرتبه كه ربوبيت دعوى ايتدى
وقال موسى ويعنى حضرت موسى عليه السلام ايمانه كلنلرك فرعوندن خوفين
مشاهده ايتدى سويلدى يا قوم ان كنتم آمنتم بالله فعليه توكلوا اى بنم
عشيرتم تنكرى تعالينك وحدانيتنه تصديق ايتديكوزسه انك اوزرينه
اعتماد ايدك ان كنتم مسلمين ● اكر تنكرى تعالينك فرمانه مطيع ومنقاد
ايسه كز فقالوا على الله توكلنا پس عشيرتى سويلديلر ايزد ذو الجلال اوزرينه
اعتماد ايلدك ربنا لا تجعلنا فتنة للقوم الظالمين ● اى بيزى پروردكار
ايدن قادر مختار ستمكار اولان كروهه بزى محل عذاب ايتمه يعنى انلرى اوزرمزه
مسلط ايتمه تاكه بيزه اشكنجه ايتميه لر ونجنا برحمتك من القوم الكافرين
وسكا مخصوص اولان مهربانلكله كفار كروهندن بيزى قورتر واوحينا الى
موسى واخيه وحضرت موسى عليه السلامه وبرادرينه فرشته ايله
خبر يباالديكه ان تبوءا لقومكما بمصر بيوتا عشيرتكز ايچون مصر شهرنده خانه
ايدنك كه ايچنده مسكن ايدوب عبادت ايتمك ايچون انلره رجوع ايده لر واجعلوا
بيوتكم قبلة وسيز وجماعتكز ايدنديكوز خانه لرى قبله سمتنه متوجه

قيلك وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وايجنده نمازى قيلك تا كه كفار سزى كوروب ايذا
ايتميه لر وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۞ ودنياده نصرتله واخرتده جنتله اهل ايمانى
مژده لندر وَقَالَ مُوسٰى رَبَّنَا اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهُ زِينَةً وَاَمْوَالًا
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وحضرت موسى عليه السلام سويلدى اى بزى عدمدن
ايجاد ايدوب حيثيته بسليان خدا تحقيقا كه سن فرعونه وتوابعنه حيات
دنيوه ده آرآسته لك آلاتين ومالك انواعين ويردك رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ
سَبِيلِكَ اى پروردكار منزل انلره اول نعمتلرى ويردك تا كه قوللرك عبادتك
طريقندن منع ايده لر رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰى اَمْوَالِهِمْ اى ربمز مالرى اوزره محو
سلطه ايت تا كه هيچ اثرى قالميه وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وقساوتى كوكلرى
اوزره حواله قيل تا كه ايمانك قبولنه منشرح اولميه لر فَلَا يُؤْمِنُوا حَتّٰى
يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيمَ كه ايمانه كلزلر دردناك اشكنجه يى مشاهده ايتميجه
قَالَ قَدْ اُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا حق جل وعلا بيوردى تحقيقا كه ايكيكوزك دعاسى
حيز قبوله يتدى ۞ ايچون حضرت موسى عليه السلام دعا ايدوب برادرى
حضرت هرون آمين دير ايدى حق تعالى ايكسنه خطابى متوجه قيلدى
فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۞ پس اولدوغكز حال اوزره
ثابت اولك والتفات باب دانش اولميانلرك طريقنه پيرولك ايدوب
سلوك ايتميكوز وَجَاوَزْنَا بِبَنِيٓ اِسْرَآئِيلَ الْبَحْرَ ويعقوب اوغلانلرك دريايى
كچيرتدك يعنى بنى اسرائيلى دريادن كچيرمك قيلدق بو اسلوب ايله كه دريادن
اون ايكى قورى يول آچوب عبورلرنده كندولرين حفظ ايتدى تا كه دريانك
قارشو يقاسنه ايرشديلر فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدْوًا پس
فرعون ولشكرى ستم وتعدى ايتمك ايچون انلره ايرشديلر كوزرديلر كه حضرت
موسى عليه السلام وبنى اسرائيل بر غفلت محلنده مصر شهرندن چيقدى ۞
فرعون دخى الاه اوليجق لشكرى ايله اردلرينه دوشوب كندولرينه بر
محل ايرشديكه دريانك او برجانبنه چيقمشلر ايدى وكچدوكلرى يوللر باقيدى
در عقب فرعون ولشكرى اول يوللره سلوك ايتديلر اول محلده كيم كه ايلروار
چيقمق ايستديلر وكروا اولنلر دريايه كرديلر امر حق ايله دريا كندولرين قبلدى
حَتّٰى اِذَآ اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ اول محلده كه صوده بوغلمق كندويه لاحق اولدوقده

قال

قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا الَّذِيٓ اٰمَنَتْ بِهِ بَنُوٓا اِسْرَآئِيلَ سويلدى ايمان كتوردم كه
على التحقيق شان بودركيم وجودده عبادته مستحق بر معبود يوقدر الا اول معبودكه
يعقوب اوغلانلرى انكا ايمان كتورديلر وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞ وبن مطيع ومنقاد
اولنلردنم بو كلامدن صكره طرف حقدن كندويه جواب ويرلديكه آلْاٰنَ وَقَدْ عَصَيْتَ
قَبْلُ شمديمى ايمانه كلورسن وحال بوكه بوندن اسبق جمله عمرنى كفر وعصيانله
كچوردك وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۞ ويرمازلق ايدنلردن ايدك كه كندرلك ازغوردن
ايدك وخلقى دخى ايمانه كلمكدن ازدردك فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ پس بوكون
بى روح اولان بدنكى مقارن اولدوغك حالده سنى دريانك ديبندن چيقروب
صوينك يوزى اوزره قيلرز لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ اٰيَةً تاكه سندن صكره اولنلره
بر علامت اوله سن وانلر بنى اسرائيلدرلر زيرا فرعونك عظمت وشوكتى انلرك
طبيعتلرينه تاثير ايتمشديكه هلاك اولمسين خيال ايتمزلردى بيرحلده كه حضرت
موسى كندولره فرعونك هلاك كندن خبر ويرديك تصديق ايتمديلر بوقدرى اوزره
صوينك كنارنده لشنى مشاهده ايتميجه وَاِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ اٰيَاتِنَا لَغَافِلُونَ
وتحقيقا كه خلقدن چوق كيمسه واردركيم نشانه لرمزدن بى خبردرلر اصلا تعجب
تفكر ايدوب اعتبار آلمزلر وَلَقَدْ بَوَّاْنَا بَنِيٓ اِسْرَآئِيلَ وتحقيقا كه اولاد يعقوبه
بيرو ويردك مُبَوَّاَ صِدْقٍ بر كوزل يير وارض شام شريفك زميننده ومصر زمينى
وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ولذتلو اشيادن كندولره روزى قيلدق فَمَا اخْتَلَفُوا
حَتّٰى جَآءَهُمُ الْعِلْمُ پس امور دينيه لرنده اختلاف ايتمديلر توراتى اوقيوب
احكامنى بيلينجه اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تحقيقا كه پروردكارك
روز قيامتده انلرك حكومت ايدر فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۞ اول نسنه ده
كه ايچنده اختلاف ايدرلردى فَاِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ پس على سبيل
التزين والتقدير قصص واحكامدن سكا كوندردكمز نسنه دن بر كانه دوشدك
ايسه فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَءُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ سندن اسبق كتابى اوقويانلردن
صور لَقَدْ جَآءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ قسم اولسون كه سنى ايجاد ايدندن سكا اشكار
درستلك كلدى فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۞ پس البته شك ايديجيلردن اولمه
بخ اقوال اوزره كه بو كونه خطابلر صورتا سرور كائناته متوجه دروليكن مراد
امتدرزيرا حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم كندويه منزل اولاندن شبهه شك

ایتمکدن معصوم و محفوظلردر و بو مقوله دندر دخی بو آیت که وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ والبته تنکرینك آیاتنه تکذیب ایدیجیلردن اولمه
فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞ که اوتوزنلردن اولورسن إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ
كَلِمَتُ رَبِّكَ تحقیقا که شول کیمسه لرکه پروردکارك سوزی اوزرلرینه ثابت
اولدیکه کفر اوزره مرده اولوب عذابده مخلد اوله لر لَا يُؤْمِنُونَ ایمانه کلمزلر
وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ واکر هر آیت کندولره کلورسه حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۞
دردلی اشکنجه یه مشاهده لری اولنجیه و اول محلده ایمان نفع ایتمز نته که فرعونه
نافع اولمدی فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا پس اولمدیکه بیر کوی خلقی
عذابك علاماتن مشاهده ایتدوکلرنده ایمانه کلوب کندولرینه ایمانلری نفع ویره
إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ مکر حضرت یونسك عشیرتی که لَمَّا آمَنُوا یعنی عذابك علاماتن
مشاهده ایدوب ایمانه کلدیلر كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا عیب
اولان زندکانلقده کندولردن رسوالك اشکنجه سین قالدردق وَمَتَّعْنَاهُمْ
إِلَىٰ حِينٍ ۞ وانلری بر مدته دك برخوردار ایتدك کتوردیلر که حق تعالی حضرت
یونس علیه السلامی موصل زمیننده دوشن نینوی شهری خلقنه مرسل قیلدی
کندولرین توحید واحکام شرعیه یه دعوت ایلدی سوزین قبول ایتمیوب کندویی
تکذیب ایتدیلر حضرت یونس علیه السلام انلردن بو حالی مشاهده ایدیجك
اوچ کونه دك عذابك کلمسیله کندولرین موعود قیلوب شهرلرندن طشره اولدی
وقت موعود حلول ایدیجك بیر آتشلو قره بلوط پیدا اولوب شهرلرینی قپلادی انلر
بر عظیم خوف چکوب حضرت یونسك صدقی کندولره نمایان اولدی پس آنی طلب
ایتدیلر تا که کندویه تصدیق کتوروب دعاسی برکتیله بو بلای اسمانی شهرلرندن
دور اوله بولمدیلر رئیسلری دیدی ای قوم حضرت یونس علیه السلام غائب
ایسه خدای متعال حاضردر همان باشلرینه پلاسلر چکوب صحرایه کندولر
اوشاقلریله وقاریلریله ودوارلریله چیقوب اخلاص تام ایله جناب ذوالجلاله
دعایه توجه ایتدیلر حق جل وعلا کندولرینه رحم ایدوب اول عذابی قالدردی
واول یوم عاشوراده جمعه کوننده واقع اولمشدی وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَنْ
فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا واکر پروردکارك ایستسیدی بیر یوزنده اولنلر
جمله لری قوسی ایمانه کلورلردی که هیچ انلردن بیر فرد تخلف ایتمیوب مخالف

اولردی أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ پس تنکری تعالی ایستمدوکی نسنه یه سن می خلقی
اکراه ایده بیلورسن حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۞ تا که اهل ایمان اوله لر وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ
أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ و بیر جانه ایمان کتورمك ممکن دکل ایدی مکر تنکرینك
ارادتیله وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ۞ و آیات و براهینه تأمل ایتمیانلر
اوزره عذابی قیلور قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ سویله تأمل ایدك که
عجائب مخلوقاتدن کوکلرده و یرده نه کونه اشیا وار وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ
عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ۞ و ایمانه کلمیانلر کروهدن علامتلرك کورمسی وقورقو
فائده ایدن سوزلك ایشتمسی رنجی دفع ایتمز فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ
الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ پس بو مشرکلر بیر نسنه منتظر دکلدرلر الا کندولردن
اسبق کچنلرك وقعه لری کبی قُلْ فَانْتَظِرُوا سویله پس سز ایناندن عذابه
منتظر اولك إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۞ که تحقیقا بن سزکله انتظار ایدیجیلردنم
ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا اصکره که انلره عذاب نازل اولور پیغمبرلرمزه
و ایمان کتورنلره نجات ویررز كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِينَ ۞ نته که
رسل وانبیا علرینه نجات ویردك یعنی اهل شرکی اهلاك ایدوب حضرت
محمد المصطفی یه واصحابنه نجات ویررز قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ سویله ای مکه خلقی
ولان ادیلر إِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي اکر دینمك حقیتندن بیرکا نه دوشمش
ایدکوز فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ تنکریدن اوزکه پرستش ایتدککوز
نسنه لره بن عبادت ایتمم وَلَٰكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ ولیکن جانکوزی
الان تنکری تعالی یه عبادت ایدرم وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞ وسویله
اهل ایماندن اولمغه مأمور اولدم وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ودخی دینه ایچوندن
عملی خالص قیلمغه مأمور اولدم حَنِيفًا ادیان باطله دن دین اسلامه مائل
اولدوغم حالده وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞ وتنکری یه اورتاق قتانلردن
اولمه وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ وتنکریدن اوزکه نه سکا
سود ایدن ونه سکا زیان ایدن نسنه یه عبادت ایتمه فَإِنْ فَعَلْتَ پس اکر اکا
عبادت ایدرسن فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ ۞ تحقیقا که سن اول محلده ستمکاردن
اولورسن وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ واکر حق تعالی سنی بیر زیان ایله دکر فَلَا كَاشِفَ
لَهُ إِلَّا هُوَ کندودن اوزکه انی بیر کیمسه قالدورمز وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ واکر سکا

بر اولك ايصالى ايتمسين قصد ايدرم فلا راد لفضله ويردوكى احسانى بر
منع ايدیجى بولنمز يصيب به من يشاء من عباده قوللرندن ايستدوكى كيمسنة
انى ايصال ايدر وهو الغفور الرحيم وكندودر غايتله كناهى ستر
ايدوب صحى قوللرين انواع نعمله اسركيان پس طاعتله رحمتى فيضنه تعرض
ايدك ومعصيت سببيله مغفرتندن نا اميد اولمكوز قل يا ايها الناس
قد جاءكم الحق من ربكم سويله اى ادميلر تحقيقا كه پروردكاركزدن سيزه
درستلك يعنى قران عظيم الشان كلدى فمن اهتدى فانما يهتدى لنفسه پس
هركيم كه ايمان وطاعته بريول بولديسه بولدن اوزكه بوقدركه انك نفعى كندو
جانبنه اولور ومن ضل فانما يضل عليها وهركيمسه كه كفر وتكذيبله ازدى
دخى ازمغك وبالى كندو نفسى اوزره در وكلندوردى دخى وما انا عليكم بوكيل
وبن اوزريكوزه نكهبان دكلم واتبع ما يوحى اليك وسكا فرشته ايله كوندرلن
نسنه يه بيرولك ايت واصبر وخلقى دعوت ايتمكده اذيتلرينه تحمل ايله حتى
يحكم الله تنكرى تعالى سكا ياردم اولمسنه حكم ايدنجه وهو خير الحاكمين
وكندودر حكم ايدنلرك بيكركى زيرا حكمنده هركز خطا متصور اولما

سورة هود عليه السلام مكيه وهى مائة وثلث وعشرون آيه

بسم الله الرحمن الرحيم

الر حق جل وعلا كندو مقصدين اعلمدر كتاب احكمت اياته بو بر كتابدركه
ايتلرى دلائل وحجتلر ايله محكم اولدى ثم فصلت من لدن حكيم خبير صكره
اول ايات بندكان محتاج اولدوقلرى اشيا ايله مبين قيلندى بر درست
حكم ايديجى جميع احوالى دانا قتندن ان لا تعبدوا الا الله تنكرينك عبادتندن
اوزكه اولانى ترك ايدك انني لكم منه نذير وبشير تحقيقا كه بن سزه انك
طرفندن عقابيله بر قورقوديجيم ونوابله بشير مژده ويريجيم وان استغفروا
ربكم ودخى پروردكاركزدن مغفرت طلب ايتمكه سعى ايدك ثم توبوا اليه
صكره معاصيدن فراغت ايتمكله حضور عزتنه رجوع ايدك يمتعكم سيزى
برخوردار ايدر متاعا حسنا بر كوزل برخوردارلق الى اجل مسمى بر معين
مدته دك واو كندولره معين اولان مدت عمردر ويؤت كل ذى فضل
فضله وهر ايولك صاحبنه ايولكنك ثوابن ويرر وان تولوا فانى اخاف

عليكم عذاب يوم كبير واكر توحيددن يوز چيوررسنز بى شبهه كه بن
اوزريكوزه بر اولو اشكنجه سندن قورقرم الى الله مرجعكم دونمككز ايزد
ذو الجلالك جزاسى سمتنه در وهو على كل شىء قدير وكندو هر نسنه اوزره
توانادر پس سزى اشد عقوبتله تعذيب ايتمكه قادردر كتوردیلركه مشركلرك
بر كروهى كه حضرتك عداوتنه كوكل بغلمشلر ايدى وبرابى مصلحت لسانلرى ايله
انى اشكار ايتمزلر ايدى بر كون بيرى برينه سويلديكه هركاه كه بيز برده لرمزى
صالرز وكندومزى دونلر ايله اورتوز وسينه لرمزى محمدك عداوتى اوزره
باغلرز محمد نيجه بيلور حق تعالى حضرتلرى بو ايتى منزل ايدوب بيوردى الا انهم
يثنون صدورهم اكاه اولك كه مشركلر كفر اوزره وحضرت محمد المصطفىنك
عداوتى اوزره سينه لرين ميل ايندورورلر يعنى انك عداوتى سينه لرنده صاقلرلر
ليستخفوا منه تاكه خدادن سترلرين كزلیوب بيغامبر واهل ايماندن عداوتلرين
اورتوه اكاه ايتمسه الا حين يستغشون ثيابهم بيلك كه دونلرى ايله اورتوندكلرى
حال يعلم ما يسرون وما يعلنون حق جل وعلا سينه لرنده صاقلدوقلرى
اسرارى ولسانلرى ايله اشكار قيلدوقلرى سوزى بيلور انه عليم بذات الصدور
بى شبهه كه ايزد ذو الجلال سينه لر ايچى اولان اسراره درست دانادر
وما من دابة فى الارض الا على الله رزقها ويرى يوزى اوزره بر حيوان
بوقدر الا كه يجيه جك نسنه سى تنكرى تعالى اوزره در ويعلم مستقرها
ومستودعها وحال حياتنده انك قرارکاهنى وبعد الممات انك مكاننى
بيلور كل فى كتاب مبين جمله مذكور اولان دوابك وارزاقك ومستقر
ومستودعك بر روشن كتابده مثبتدر واو لوح محفوظدر وهو الذى خلق
السموات والارض وكندودر اول پروردكار كه كوكلرى وييرى واجنده
اولان اشيايى يراتدى فى ستة ايام التى كون مقدارنده وكان عرشه
على الماء وانلرى يراتمزدن اقدم عرشى صوبك يوزى اوزره قرار ايتمش
ايدى ليبلوكم ايكم احسن عملا خلق لفظنه متعلقدر يعنى انلرى يراتدى
تاكه معلوم اوله عمل جهتندن قنغكوز يكركدر ولئن قلت انكم مبعوثون من
بعد الموت وقسم اولسونكه اكر كندولره سويلرسن تحقيقا سز اولمكدن صكره
زنده اولوب كوندرلمش قيلنورسز ليقولن الذين كفروا ان هذا الا سحر

الجزء الثاني عشر من التفسير

مُبِينٌ ۝ البتّه كفرايدن كيمسه لردر لر بعث خصوصنده سويلنان سوزده كلدر
الاحبار آشكار ايجاب دولتدر وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ وبي شبهه
كه اكر موعود اولدوقلرى عذابى كندولردن تأخير ايلدرز اوقاتدن بر صايلمش
اوزجا عتندك يعنى بر معلوم وقته دك لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ البتّه استهزا
يوزندن ديرلر قنغى شيء عذابك وقوعنى منع ايدر أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ آكاه اولك
اول كون كه انلره كلور لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ كندولردن دفع اولنماز وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ واستهزا ايندوكلرى نسنه كندولره
محيط اولدى وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ودخى قسم اولسونكه اكر آدم
اوغلنه بيزدن نعمتك چاشنيسين ويرهلك ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ صكره اول
نعمتى اندن سلب ايلسك إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ ۝ بى شبهه كيم اولقلت صبردن
غايتله برنا اميد كيمش نعمتلرى غايتله پوشيده قيليجيدر وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ
نَعْمَاءَ وعلى التحقيق اكر اكا برابولك لذتنى دادندروسق بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ
ايرن زحمتدن صكره كه كندويه دكشدى لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي
البتّه سويليجيدر اولان اشيا بندن كتدى إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ۝ بى شبهه كه
انسان انكله شادمان ومغرور اولوب خلق اوزره غايتله فخر ايديجيدر
كه اول مسرورلك وفخر سببيله دخى نعمتك شكرين ادا ايتمكدن وانك حقوقنه
قيام ايتمكدن معطل اولور إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مكر اول
كيمسه لركه بلالره اوزره صبر ايدوب كيجمش وكلهجك نعمتلرين شكرين ادا ايتمك
ايچون كوزل اعمال ايشلديلر أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝ اول كروه كه
صبر وشكر صفتيله موسوم درلر كناهلرك يارلغنمسى واولو اجرت كندولره در
فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ پس متوقّعدركه سكا ارسال اولنان
شيئك بر مقدارين سن ترك ايدهسين بيلنمك كركدر كه متوقّع اولان
نسنه نك حصولى لازم دكلدر زيرا پيغامبرلره وحى تبليغ ايتمكده خيانتدن
معصوم درلر وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ ودخى كوكسك انكله دار اوله أَنْ يَقُولُوا
لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ اندن اوترى كه قورقرسن ديهلر نيچون اوزرينه بر كنج
ايندريلمدى كه اندن انفاق ايدوب خلق انك سببيله كندويه تابع اولهلر أَوْ جَاءَ مَعَهُ
مَلَكٌ ياديهلر نيچون كندوسيله بر فرشته كلمدى كه نبوتنه شاهد اولهيدى

إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ بوندن اوزكه يوقدر كه سكا ارسال اولنان نسنه ايله سن بر
قورقودريجى سين وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝ وحق جل وعلا حضرتلرى نسنه اوزره
نكهبانلر پس سن اوزرينه معتمد اول كه كندوسى انلرك احوالنى بيلور واقوال
وافعاللرينه كوره انلره مكافات ايدر أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بلكه ديرلر سكا وحى
اولنان نسنه دن اونى محمّد المصطفى عليه السلام انى كندو نفسندن سويلدى
قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ سويله پس ديدوككز كبى ايسه
بونك كبى كندو نفسكزدن ايجاد اولنمش اون سوره كتورلك وَادْعُوا مَنِ
اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وانك ايجاد ايتمسى ايچون تنكريدن اوزكه سزه يارديم
ايتمكه هركيمك احضارينه قادرسز چيغرلك إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ اكر كرچك سويليا
ايديكوز كه بنم كتورديكم سوز افترادر فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ پس اكر كندولره دعوت
ايندوككز شيئك كتورمسنه سزه اجابت ايتمزلر فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ پس
بيلك كه قرآن ايندرلمدى الّا تنكرينك بيلمكنه مقارن اولدوغى حالده وَأَنْ لَا إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ وبيلك شانن بوكه وجودده كندودن اوزكه بر درست معبود يوقدر
فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۝ پس حجّت قاطعه نمايان اولدوقدن صكره سز حقّه مطيع
ومنقاد اولورميسز مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا هر كروه كه يقين
زندكانيلكى وانك آرايشين اعمالرى مقابله سنده ايستردى نُوَفِّ
إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا حيوة دنيويه ده اعماللرينك جزاسين كندولره ايصال
ايدرز يعنى بر كروهكه دار دنياده صدقه وطاعت ايدوب انك جزاسين
بو دار دنياده توقّع ايدرلر بيز انلره جزالرينى دار دنياده ويررز وَهُمْ
فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ۝ وحال بوكه انلر دار دنياده اعماللرى جزاسنده
بر نسنه نقصان اولنمازلر أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ
انلردر اول كيمسه لركه اوبيرجهانده جهنّمدن اوزكه بر نسنه كندولره
اولماز وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا ودنياده ايشلدوكلرى اشيا نابود
اولدى اوجهتدن كه دخى آخرتده بر اثرى ظاهر اولمدى وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ۝ نفس الامرده اصلى يوقدر وايشلدوكلرى نسنه زيرا كركك
اوزره ايشلمدى أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ پس بر كيمسه كه پروردكارندن
صادر اولان بر دليل اوزره اولوب كه كندونك حق اوزره دلالت ايدر

دنیایه طالب اولان کیمسنه کبیمیدر یعنی انلر کبی دکلدر ۞ و بو بینه دن مراد
دلیل عقلیدر ویتلوه شاهد منه و اول دلیلک عقبنجه تنکریدن
بر کواه اوله که حق اوزره اولمسنه شهادت ایلیه و او قرآن عظیم الشاندر
ومن قبله کتاب موسی و دخی قرآندن اسبق حضرت موسی علیه السلامک
کتابی یعنی توراة اول دلیلک عقبنجه اوله که کندوبی تصدیق ایده اماما
ورحمة امور دینیه ده رهنما و اوزرلرینه منزل اولان کیمسنه لره رحمت
اولدوغی حالده اولئک اول کروه که ارباب بینه و شاهددرلر یؤمنون
به انی تصدیق ایدرلر ومن یکفر به من الاحزاب و حضرت پیغامبر علیه
السلامک عداوتنه بیل بغلیان کروهلردن هر کیم اکا کفر ایدوب ایمان
کتورمدی فالنار موعده اتشدر انک محل وعده سی دوزخدر یعنی لا محاله اکا داخل
اولور فلا تک فی مریة منه پس بو وعدنک وقوعندن بر مریه ده دکل انده
اولمه انه الحق من ربک کبی شبهه کندو صی پروردکارکدن اولان درکه
اندن اوزکه بر نسنه کلمز ولکن اکثر الناس لا یؤمنون ۞ ولیکن خلقک
چوغی قلت تأملرندن اوتری انک وقوعین تصدیق ایتمزلر ومن اظلم ممن افتری
علی الله کذبا ۞ و کیمدر زیاده ستم صاحبی شول کیمسه دن که تنکری تعالی اوزره
یلان بغلدی که ایتدی دکی نسنه یی ذات باهر الصفاتنه اسناد ایلدی
اولئک یعرضون علی ربهم اول کروه که مفتریدرلر قیامت کوننده دخی
پروردکارلری اوزره عرض اولنورلر ویقول الاشهاد ۞ و فرشته لردن
و پیغامبرلردن شاهد اولنلر سویلرلر هؤلاء الذین کذبوا علی ربهم بونلر
شول کیمسه لردر که کندولرین تربیه ایدن اوزره یالان سویلدیلر الا لعنة الله
علی الظالمین ۞ اکاه اول که تنکری تعالینک لعنتی یلانله ستم ایدنلر
اوزره در الذین یصدون عن سبیل الله شول کیمسه لر که تنکری تعالینک
یولندن خلقی منع ایدرلر ویبغونها عوجا ۞ و اکا اکریلک طلب ایدرلر
یعنی انی خلقه اکریلکله وصف ایدرلر وهم بالآخرة هم کافرون ۞
و حال بو که انلر او بیری جهانک موجود اولمسنه کندولر کافردرلر اولئک
لم یکونوا معجزین فی الارض انلر که آخرتی انکار ایدرلر ممکن دکل ایدی که
یر یوزنده تنکری تعالی یه عذابلرندن عاجز ایدیلر وما کان لهم من دون الله

من اولیاء و اولمزدی که انلره تنکری تعالی دن اوزکه دوستلر اوله کیم
بنی کندولردن عذابی دفع ایلیه لر یضاعف لهم العذاب اشکنجه انلره
ایکی قات اولور ما کانوا یستطیعون السمع حق سوزدن کمال نفرتلری اولمغله
ایشتمکه کوجلری یوق ایدی وما کانوا یبصرون ۞ و تنکرینک یاتندن
کورنک اظهار ایدوکلرندن اوتری عیاناً مشاهد اولان ایاتی کورمزلردی
اولئک الذین خسروا انفسهم اول کروه که نختی ایتدیلر ونه کوردرلر
شول کیمسه لردر که کندو جانلرین اوتوردیلر وضل عنهم ما کانوا یفترون
وبتلردن وشفاعتلرندن افترا ایتدوکلری نسنه کندولردن کم اولدی
لا جرم انهم فی الآخرة هم الاخسرون ۞ بی شک وبی شبهه که علی التحقیق
که انلر اوبیری سرایده کندولرغاشله اوتورزلردر ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات
تحقیقا که شول کیمسه لر ایمان کتوروب کوزل عملر ایتدیلر واخبتوا الی
ربهم و پروردکارلرینک یادیله اطمئنان ایدوب آرام ایتدیلر اولئک
اصحاب الجنة انلردر بهشتک ملازملری هم فیها خالدون ۞ کندولر
انده همیشه اقامت ایدرلر مثل الفریقین ایکی کروهک یعنی کافر ومؤمن
مقوله سنک صفتی کالاعمی والاصم دخی کور وصاغر کبی والبصیر
والسمیع و کوزلری آچق و درست ایشیدیجی کبی هل یستویان مثلا ۞
بو ایکی کروه صفت جهتندن برابر اولورلرمی افلا تذکرون ۞ پس نیچون
بو تشبیهلری تعقل ایدوب اندن بر پند ونصیحت المزسز ولقد ارسلنا
نوحا الی قومه و تحقیقا که حضرت نوح علیه السلامی کندو عشیرتنه
رسول قیلدق انی لکم نذیر انلره سویلدی بی شبهه که بن سزه قورقودیجیم
مبین ۞ سزه بیان ایدیجیم که ان لا تعبدوا الا الله تنکریدن اوزکه یه
عبادت ایتمیه سز انی اخاف علیکم عذاب یوم الیم ۞ بی شک که بن
بردردلو کوننک اشکنجه سندن اوزرکوزه قورقرم فقال الملأ الذین
کفروا من قومه پس عشیرتندن کفر ایدن اشراف سویلدیلر ما نریک الا بشرا
مثلنا سنی کورمزز الا بزم کبی بر انسان یعنی سنک بزدن ارتق بر نسنه ک
جودکی یوقدرکه انک سببیله سکا اتباع ایدروز وما نریک اتبعک الا
الذین هم اراذلنا وسنی کورمزز که بر کیمسه سکا اتباع ایتدی الا شول

كيمسنه لركه انلر بيزم اچقومزلردر بادى الرأى ظاهر رأيده يعنى نفس الامرده
واصل اولدوقلرندن اول لحظه تعمق وتأمل سز اتباع ايتديلر وما نرى لكم
علينا من فضل وسيزه اوزريمزه بر ارتقلك كورمزز بل نظنكم كاذبين
بلكه سنى دعواى نبوتده واتباعكى سنى تصديق ايتمكده يالانجيلر كمان ايدروز
قال يا قوم ارأيتم ان كنت على بينة من ربى حضرت نوح سويلدى اى بنم
قوم بكا خبر ويرك كه اكر پروردكارمدن بر آشكار حجت اوزره اولورسم
وآتانى رحمة من عنده وكندى قتندن بر احسان بكا ويردىسه فعميت
عليكم پس اولدبينه اوزريكزه پوشيده قيلندى انلزمكموها انك
قبولنى سزه لازم قيلرز وانتم لها كارهون وحال بوكه سز انى اكراه
ايتمش سز ويا قوم لا اسألكم عليه مالا واى بنم جماعتم رسالتك تبليغى
اوزره بر اجرت سزدن استمم ان اجرى الا على الله بنم اجرتم بر كيمسه اوزره
دكلدر الا تنكرى تعالى حضرتلرى اوزره كنوردىلركه اكابر قوم نوح حضرت
نوح عليه السلامه ديرلردى كه فقرانى مجلسكدن دور ايله تا كه سنكله بز
اوتوروب قالقهلم حضرت نوح انلره بوكونه جواب ويردى نته كه حق تعالى
بيوردى وما انا بطارد الذين آمنوا دين ايمانه كلان كيمسنه لرى قاوجى كلم
انهم ملاقوا ربهم كه على التحقيق انلر پروردكارلرى ايله ملاقات ايدجيدرلر
ولكنى اريكم قوما تجهلون وليكن سزى بر كروه كورورم كه اصلا دانشكوز
يوقدر ويا قوم من ينصرنى من الله واى بنم عشيرتم تنكرينك غضبندن بكا
كيم حمايت ايدوب انى بندن دفع ايدر ان طردتهم انلرى قاوورسم افلا
تذكرون پس نيچون پند ونصيحتى قبول ايتمازسز تا كيم بيله سز انلرك
قاوسين الناس ايتمك بر معقول ايش دكلدر ولا اقول لكم عندى
خزائن الله ونه سزه سويلرم كه تنكرينك خزينه لرى قتمده در تا كه سويليه سز
بزم اوزريمزه سنك بر فضيلتك يوقدر ولا اعلم الغيب ونه سزه سويلرم كه
پوشيده اولان اشيانى بيلورم تا كه بيلهيم بونلر بكا بادى الرأيده متابعت
ايتديلر ولا اقول انى ملك ونه سويلرم بى شبهه كه بن فرشتهيم تا كه بكا
ديه سز بر سنى بشر مقوله سندن بيلورز ولا اقول للذين تزدرى اعينكم
ونه سويلرم شول كيمسنه لردن اوترى كه كوزلريكز انلرى حقير دوتركن

يؤتيهم الله

يؤتيهم الله خيرا حق جل وعلا حضرتلرى انلره بر ايولك ويرمز الله اعلم بما في
انفسهم حق تعالى ضميرلرنده اولان صدق واخلاصى يكنى بيلور واكر بو اولان
اشيايى ادعا ايدرسم انى اذا لمن الظالمين تحقيقا كه اول وقت ستمكارلر زمره سنده
اولورم قالوا يا نوح قد جادلتنا قومى ديديلر اى نوح تحقيقا بزمله خصومت
ايلدك فاكثرت جدالنا پس خصومتمزى چوق ايلدك فأتنا بما تعدنا بوندن صكره
عذابدن بزه وعده ويردوكك نسنه يى بزه كتور ان كنت من الصادقين
اكر ارباب صدقدن ايسك قال انما يأتيكم به الله ان شاء حضرت نوح عليه السلام
سويلدى بوندن غيرى بر نسنه يوقدر كه تنكرى تعالى استرسه سيزه انى
كتورر وما انتم بمعجزين وسز تنكرى يى سيزه ايده جك نسنه دن عاجز
ايدجى دكلسز ولا ينفعكم نصحى وپند ويرمكم سزه فائده ويرمز ان اردت ان انصح لكم
سزه پند ويرمك استرسم ان كان الله يريد ان يغويكم اكر ايزد ذو الجلال
كراه اولمغكوزى استر يعنى حق تعالى ازغونلغكوزى استرسه اكرچه سزه نصيحت
ايدرسم نصيحتم سزه فائده ويرمز هو ربكم سيزى ايجاد ايدن كندودر ايستدوكى
كبى سزه تصرف ايدر واليه ترجعون وكندو سمتنه دونمش قيلنورسز
پس ايتدوككوز ايشلر اوزره سزه مكافات ايدر ام يقولون افتراه بلكه كفره
سويلرلر حضرت نوح وحيك كلمسين كندو نفسندن اختراع ايتدى قل ان افتريته
فعلى اجرامى سويله بن انى افترا ايتدم ايسه كناهمك وبالى اوزريمه در وانا برئ
مما تجرمون وبن ايتدوككوز كناهلردن بيزارم واوحى الى نوح وحضرت
نوحه وحى اولندى كه انه لن يؤمن من قومك الا من قد آمن على التحقيق شان بوكه
جماعتكدن بر كيمسه ايمانه كلمز الا اول كيمسه كه ايمان كتوردى فلا تبتئس بما
كانوا يفعلون پس ايشلدوكلرى ايشدن اوترى غمناك اولمه واصنع الفلك
باعيننا ووحينا وكمى يى بزم محافظه مزه وكيفيت ايشلمسنده سكا وحى
ايتمكمزه مقارن اولدوغى حالده ولا تخاطبنى في الذين ظلموا وستم ايدنلرك
شاننده بكا مراجعت ايدوب اوزرلرينه مسلط ايدهجكم عذابك دفعين
طلب ايتمه انهم مغرقون كه على التحقيق انلر صوده بوغلمش قيلنورلر
ويصنع الفلك وحضرت نوح عليه السلام كمى يى ايشلردى وكلما مر عليه
ملأ من قومه وهر كاه كه قومندن بر كروه اشراف اوزرينه كچردى سخروا

فيه كمي يه اينلدوكندن اوترى اكا استهزا ايدوب سويلرلردى پيغامبرلكدن
صكره نجارلق ايدرسن قال ان تسخروا منا حضرت نوح انلره سويلدى اكر سز بزم
ايشمزدن استهزا ايدرسكز فانا نسخر منكم بى شبهه كه بز سزدن سخريت
ايدرز يعنى غرق سزى آلوردنياده وياندرمق آخرتده كما تسخرون ۝ نته كم
سز استهزا ايدرسز فسوف تعلمون ۝ پس يقين اوله كه بيله سز من يأتيه
عذاب يخزيه اول كسه يى كه كندويه بر عذاب كلور انى رسوا ايدر ويحل
عليه عذاب مقيم ۝ وبر دائم اشكنجه اوزرينه اينار واو جهنم عذابيدر
حتى اذا جاء امرنا تا اول وقته دك كه عذابلرينه زمانمز كلدى وفار التنور ۝ وصو تنوردن
قيندى واو اول تنوردركه حضرت حوا اتمك ياپمق ايچون انى طاشدن ياپمشدى
صكره حضرت نوحه ميراث ايله دكدى وطوفانك صوى ابتدا اندن قيندى
قلنا احمل فيها حضرت نوحه سويلدك كه كمي ايچنده كوتور من كل زوجين اثنين
حيواناتك هر بر نوعندن ايكي جفت اركك وديشى واهلك وسكا مخصوص
اولان كسنه لرى دخى الا من سبق عليه القول مكر اول كيمسه كه اوزرينه
حكم كچدى كه صوده بوغلسلردن اوله واو اوغلى كنعان وانامى واعله‌دكه
انلر كافر ايديلر ومن آمن وسويلدك كه ايمان كتورن كيمسه لرى دخى كيدر قالدر
وما آمن معه الا قليل وحضرت نوحه موافقت ايدوب ايمان كتورمدى الا آز
كيمسه بعض روايتده بو كونه ثابت اولمشدركه اكا ايمان كتورنلرك عددى
يتمش طقوز ايدى ايمانه كلن قاريسى واوچ اوغلى سام وحام ويافث وانلرك
قاريلرى ويتمش ايكي كشى وقارى كتورديلر كه حضرت نوح عليه السلام
كمي يه ساج اغاجندن ياپدى اوزنلغى اوچيوز ارشون ايدى وانى اللى ارشون
وهواده ارتفاعى اوتوز وانى اوچ طبقه قيلدى اشاغى طبقه ده دواب
ووحوشى قودى ۝ واورته سنده ادميلرى ۝ واوقاروسنده قوشلرى
وقال اركبوا فيها بسم الله مجريها ومرسيها وحضرت نوح مزبورلره سويلدكه
كمي يه سوار اولك اول حالده كه آقمقى ودورمقى وقتلرنده بسم الله
سويلرسز مرويدركه يعنى آقسين ايستردى بسم الله سويليوب آقاردى
وكمي دورمسين ايستردى بسم الله سويليوب دوررردى ان ربي لغفور
رحيم ۝ بى شبهه كه پروردكارم غايتله مغفرت ايدوب قوللرينى بغشى

حزب

ايسركر كه بزى وسزى طوفانك بلاسندن قورتردى بعده تسميه ايدرلك
كمي يه بنديلر وهي تجري بهم في موج كالجبال وحال بوكه اول كمي يه طاغلر كبي بر دلغه
ارا سنده انلرله آقردى ونادى نوح ابنه وحضرت نوح اوغلى كنعاني چاغردى
وكان في معزل وحال بوكه اوبيدرندن وكميدن بر طرفده ايدى يا بني اركب
معنا اى بنم اوغلم بزمله كمي يه بين ولا تكن مع الكافرين ۝ وكفار زمره سيله
اولمه قال ساوي الى جبل يعصمني من الماء ديدى يعنى اوله كه صويك اغراقندن بنى
صاقلر بر طاغ سمتنه كيدوب التجا ايدرم قال لا عاصم اليوم من امر الله
حضرت نوح سويلدى بو كون تنكرينك قضاسندن بر صاقلييجى يوقدر الا
من رحم مكر رحمت صفتيله متصف اولان واو تنكرى تعاليدر وحال
بينهما الموج واوغول ايله پدر ارا سنده موج مانع اولدى فكان من المغرقين
۝ پس صوده هلاك اولنلرك كروهندن اولدى وقيل يا ارض ابلعي ماءك
وزمان اولديكه اى زمين صويكى يوت ويا سماء اقلعي واى كوك صويكى اقدقدن
صاقلايت وغيض الماء وصو اكسلدى وقضي الامر وكفارك هلاكنه ودخي
مؤمنلرك نجاتنه سبقت ايدن وعده انجاز اولندى واستوت على الجودي وكمي
موصل زمیننده واقع اولان جودى نام طاغ اوزره مستقر اولدى ۝ مرويدركه
حضرت نوح عليه السلام ماه رجبك اوننجى كوننده كمي يه بندى وماه
محرم الحرامك اوننجى كوننده اندن ايندى واول كونه اوروج دوتدى وقيل
بعدا للقوم الظالمين وسويلندى ستمكار اولان كروهه اوزاقلق وهلاك
اولسون ونادى نوح ربه فقال رب ان ابني من اهلي ۝ وحضرت نوح
كندويى ايجاد ايدنه ندا ايدوب سويلدى اى بنم پروردكارم تحقيقا كه اوغلم بنم
اهلمدندر وان وعدك الحق وبى شبهه كه سنك وعدك درستدركه هيچ
خلف ايتمز وحال بوكه سن بكا وعده ويرمشدك كه اهلك نجات بولورلر پس
نيچون اوغلم نجات بولمدى وانت احكم الحاكمين ۝ وسن داورلك ايدنلرك
حكمي سن قال يا نوح انه ليس من اهلك ايزد ذو الجلال سويلدى اى نوح
على التحقيق او سنك اهلكدن دكلدر انه عمل غير صالح زيرا او كوزل عمل
يى دكلدر فلا تسألن ما ليس لك به علم پس سكا انك بيلكى حاصل اولميان
نسنه بكا صورمه اني اعظك ان تكون من الجاهلين ۝ تحقيقا كه بن سكا پند

ویرزم تاکرنادانلردن اولمیه سن قال رب انی اعوذ بک ان اسألک حضرت
نوح سویلدی ای بنم پروردکارم بی شبهه که بن سکا صیغنورم که سندن صورم
ما لیس لی به علم اول نسنه‌یی که انکله بکا بیلکی اولمیه والا تغفر لی
وترحمنی واکر بندن دوشن تقصیری عفو ایدوب لطف واحسان ایله
بکا مهربانلق ایتمزسین اکن من الخاسرین اوتوزنلردن اولورم قیل یا نوح
اهبط بسلام منا سویلنلدی یعنی تعالی بیوردی ای نوح بزدن صادر سلامه
ملازم اولدوغک حالده کیدن این وبرکات علیک ودخی اوزرکه ایتمش مالو
خیراته مصاحب اولدوغک حالده که ذریتک اولقدر زیاده اوله کیم ایکنجی آدم
اوله سن وعلی امم ممن معک ودخی سنکله اولنلردن بیر کروهلر اوزره والثمرد
مراد کندوسیله اولان جماعتک مؤمن اولادلری وامم سنمتعهم وانلرک
اولادندن بیر کروهلر وارکه انلری دادنیاده برخوردار ایدرزثم یمسهم
منا عذاب الیم صکره بزدن انلره بیر اولو اشکنجه دوکنر تلک من انباء
الغیب مذکور اولان نقل یوشیده اولان اشیانک خبرلرندندر نوحیها
الیک وحی ایله سکا کوندورز ماکنت تعلمها انت ولا قومک من قبل
هذا بوندن اسبق انلری نه سن بیلوردک ونه جماعتک فاصبر ان العاقبة
للمتقین پس خلقک اذیتی اوزره صبر ایله نته که نوح علیه السلام صبر
ایلدی زیرا دنیاده وآخرتده کوزل عاقبت شرک ومعصیتدن پرهیزکارلق
ایدنلره در والی عاد اخاهم هودا وعاد قبیله سنه قرنداشلری حضرت
هود علیه السلامی مرسل قیلدق قال یا قوم اعبدوا الله دیدی ای بنم عشیرتم
خدای توحید ایدک مالکم من اله غیره اندن اوزکه سیزه بیر درست
معبود یوقدر ان انتم الا مفترون سیز دکلسز الا افترا ایدیجی جماعت
که بتلری شریک ایتدوکز یا قوم لا اسألکم علیه اجرا ای بنم کروهم رسالتک
تبلیغی اوزره سیزدن اجرت طلب ایتمم ان اجری الا علی الذی فطرنی اجرم بنم
اوزره دکل الا اول پروردکار اوزره که بنی عدمدن ایجاد ایتدی افلا تعقلون
پس نیچون عقولکزی اشیانک حقیقتنی فهم ایتمکیچون استعمال ایتمزسز تاکه
حق مبطلدن سیزه نمایان اوله ویا قوم استغفروا ربکم وای بنم جماعتم ایمان
کتورمکله پروردکارکزدن مغفرت ایستکوز ثم توبوا الیه صکره پشمانلق

خدایه م

ایدوب معصیتدن رجوع ایدوک یرسل السماء علیکم مدرارا حاجت قدر یغموری
متصل اولدوغی حالده سیزه یوللر ویزدکم قوة الی قوتکم وکوجکوزه بیر کوچ اضافت
ایدر یعنی سیزه اولاد ویرر که انلرک مددیله اعدانک دفعنه قادر اولورسز ولا
تتولوا مجرمین وسیزی دعوت ایتدوکم نسنه‌دن کناهلر اوزره مصر اولدوغکوزده
یوز چویرمکوز قالوا یا هود ما جئتنا ببینة دیدیلر ای هود سن بیزه بیر دلیل
کتوردک که نبوتکک صحتنه دلالت ایده وبو سوز عنادلرندن وکتوردوکی معجزه‌لره
اعتنا ایتمدوکلرندندر انلردن صادر اولدی وما نحن بتارکی الهتنا عن قولک
وبیزلر بیز تنکریلرمزک عبادتین سوزکدن اوتری براقیجی دکلز وما نحن لک
بمؤمنین وبیز سکا ایمان کتوریجیلر دکلز ان نقول الا اعتریک بعض
الهتنا بسوء بیز سوز دیمزز بو سوزدن اوزکه که بیزم تنکریلرمزک بیری سنی
بیر جنونله دکدی قال انی اشهد الله واشهدوا انی بریء مما تشرکون من دونه حضرت
هود علیه السلام سویلدی علی التحقیق بن تنکری‌یه کواه دوترم وسز دخی کواه
اولک که بی شبهه بن تنکریدن اوزکه اورتاق دوتدوککز اشیادن بیزارم
فکیدونی جمیعا ثم لا تنظرون پس سز وبتلریکوز تجربه‌ده حالا که قصد ایدک
اندن صکره بکا مهلت ویرمکوز وبو سوز حضرت هود علیه السلامدن بر معجزه
ایدی زیرا یالکوز بیر جان یوددکلو جبابره‌یه بو کونه خطابله خطاب ایتمدی الا کمال
توکلندن وانلرک قتلنه عدم اقداملری دکل ایدی الا حق تعالی‌نک اکا کمال
عصمتندن وانیچون اول سوزی بو کلامله تعقیب ایتدی نته که حق تعالی
بیوردی انی توکلت علی الله ربی وربکم تحقیقا که بن پروردکارم وپروردکارکز
تنکری تعالی اوزره اعتماد ایتدم ما من دابة الا هو اخذ بناصیتها بیر حرکت
ایدیجی جانور یوقدر الا که تنکری تعالی انک الی‌نک صاحبی المشددیعنی جمله حیواناته
مالک ومتصرفدر ان ربی علی صراط مستقیم بی شک کیم پروردکارم طریق
حق وعدل اوزره‌در فان تولوا فقد ابلغتکم ما ارسلت به الیکم پس اکر سوزمدن
اعراض ایدرسز بی کمان که بن سیزه ایصال ایتدم اول نسنه‌یی کیم سیزه انکله
کوندرلدم شمدن صکره نه بنیم قصورم قالدی ونه سیزه بر عذرکز واردر
ویستخلف ربی قوما غیرکم وپروردکارم سیزی نابود ایدوب سیزدن
اوزکه بیر کروهی مکانکوزده قائم مقام ایدر ولا تضرونه شیئا واعراضکوز

بلغ

سببیله اکا برنسنه زیان ایتمزسز اِنَّ رَبّی عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ حَفیظٌ تحقیقا که
ربم هرنسنه اوزرینه نکهباندر پس افعال و اقوالکوزی مشاهده ایدوب
اکا کوره سزه مکافات ایدر وَلَمّا جٰاءَ اَمْرُنٰا و اول وقت که عذابمز وقوعنه
فرمانمز کلدی نَجَّیْنٰا هُودًا وَالَّذینَ اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنّٰا حضرت هودی و کندو سیله
ایمان کتورنلری بزدن صدور ایدن رحمت سببیله قورتردق وَنَجَّیْنٰاهُمْ مِنْ
عَذٰابٍ غَلیظٍ و بیرد ریحت اسکنجه دن انلری قورتردق و آنده بیر اسیف
سیل ایدیکه کفارک بورنلرندن کیروب آشغه لرندن چیقوب وجودلرین پاره پاره
ایدردی وَتِلْكَ عٰادٌ و اول آثارکه احقافده مشاهده ایدیورسز عاد قبیله سنک
آثاریدر جَحَدُوا بِاٰیٰاتِ رَبِّهِمْ پروردکارلرینک آیاتنه تصدیق کتورمدیلر
وَعَصَوْا رُسُلَهُ و پیغامبرلرینه مطیع اولمدیلر وَاتَّبَعُوا اَمْرَ كُلِّ جَبّٰارٍ عَنیدٍ
وهر بیر سرکش عنادکارک فرمانته پیروک ایتدیلر یعنی کندولرینی
طریق حقه دعوت ایدنلک سوزینه مخالفت ایدوب کفره دعوت ایدنلک
سوزینی قبول ایتدیلر وَاُتْبِعُوا فی هٰذِهِ الدُّنْیٰا لَعْنَةً وَیَوْمَ الْقِیٰمَةِ و بو جهانده
و روز جزاده لعنت کندولره تابع قیلندی اَلٰا اِنَّ عٰادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ اکاه اولک
که قبیلهٔ عاد پروردکارلرین انکار ایتدیلر اَلٰا بُعْدًا لِعٰادٍ بیلک که اوزاقلق
عاد قبیله سنه اولسون قَوْمِ هُودٍ لفظ عاده عطف بیاندر عاد ارمه
قبیله سندن تمییز اولنمقلیچون ذکر اولندی وَاِلٰی ثَمُودَ اَخٰاهُمْ صٰالِحًا
و ثمود قبیله سنه قرنداشلری حضرت صالحی کوندردک قٰالَ یٰا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
الله دیدی ای بنم کروهم ایزد ذو الجلاله پرستش ایدک مٰا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَیْرُهُ
اندن اوزکه سیزه بر دیکر مستحق معبود یوقدر هُوَ اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ
کندو در سزی یردن ایجاد ایتدی وَاسْتَعْمَرَكُمْ فیهٰا و ایچنده سزه زندکانیلک
و بقا ویردی فَاسْتَغْفِرُوهُ پس کندوسندن مغفرت ایستکوز یعنی ایمانه کلک
تا که سزه مغفرت ایده ثُمَّ تُوبُوا اِلَیْهِ صکره اوزکه لرک عبادتندن عبادتی
طرفنه رجوع ایدک اِنَّ رَبّی قَریبٌ مُجیبٌ بی شبهه پروردکارم رحمت
ایسدنلره اولنلره غایت ایله یقندر دعالرینی علی الفور اجابت ایدر قٰالُوا
یٰا صٰالِحُ قَدْ كُنْتَ فینٰا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذٰا اول کروه سویلدیلر ای صالح سن
نبوتک دعواسن ایتمدن اول ارامزده مرجا اولنور دک یعنی سنده مشاهده

اولان آثار رشد سببیله سکا امیدمز وار ایدی که سوزلک ارامزده مسموع
اوله لیکن بو ایتدوکک دعوی جهتندن سنک سوزوکی قبول ایتمز قالدق
اَتَنْهٰانٰا اَنْ نَعْبُدَ مٰا یَعْبُدُ اٰبٰاؤُنٰا نیچون پدرلرمز پرستش ایتدوکلری اشیانک
پرستشندن بزی منع ایدرسک وَاِنَّنٰا لَفی شَكٍّ مِمّٰا تَدْعُونٰا اِلَیْهِ مُریبٍ
و تحقیقا که بز نهنت صالحیی بیرکانند دوشمشوز اول نسنه دن که سن بزی
اکا دعوت ایدیورسن قٰالَ یٰا قَوْمِ اَرَاَیْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰی بَیِّنَةٍ مِنْ رَبّی
حضرت صالح دیدی ای بنم کروهم بکا خبر ویرک که بن پروردکارم سمتندن
بر روشن حجت اوزره اولسم وَاٰتٰانی مِنْهُ رَحْمَةً و کندو طرفندن بکا پیغامبرلک
احسان ایتسه فَمَنْ یَنْصُرُنی مِنَ اللّٰهِ تنکرینک عذابندن بکا نجات ویرن کیمدر
اِنْ عَصَیْتُهُ اکا سرکشلک ایدرسم فَمٰا تَزیدُونَنی غَیْرَ تَخْسیرٍ پس ویرمزسز بکا
اوزکه بکا بیر نسنه ادترمزسیز وَیٰا قَوْمِ هٰذِهِ نٰاقَةُ اللّٰهِ و ای بنم کروهم بو تنکرینک
دوه سیدر لَكُمْ اٰیَةً سزکیچون بر معجزه فَذَرُوهٰا تَاْكُلْ فی اَرْضِ اللّٰهِ پس
انی قوبک تنکرینک زمیننده اوت بیسون وَلٰا تَمَسُّوهٰا بِسُوءٍ فَیَاْخُذَكُمْ عَذٰابٌ
قَریبٌ و انی بیر یرمازلکله دکمکوز که دکمککز سببیله سزه بیریقین اشکنجه
دکر فَعَقَرُوهٰا بو وصیتدن صکره دوه یی سکرلدیلر فَقٰالَ تَمَتَّعُوا فی دٰارِكُمْ
ثَلٰثَةَ اَیّٰامٍ پس حضرت صالح انلره سویلدیکه منزلکوزده اوچ کون
یاشکوز ذٰلِكَ وَعْدٌ غَیْرُ مَكْذُوبٍ اول وعد بر وعددر که یلانی قبول ایتمز
البته وجوده کلیدر کتوردیلرکه چهارشنبه کونی یوزلری صاری اولدی
و پنجشنبه کونی قرمزی و جمعه کونی قره و شنبه کونی اوزرلرینه عذاب
نازل اولدی فَلَمّا جٰاءَ اَمْرُنٰا پس اول محلکه عذابمز وقوعنه فرمانمز کلدی
نَجَّیْنٰا صٰالِحًا وَالَّذینَ اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنّٰا حضرت صالحی و کندو سیله ایمان
کتورنلری بزدن صدور ایدن فضل و احسانله عذابدن قورتردق وَمِنْ خِزْیِ
یَوْمِئِذٍ و اول کونک رسوالغندن دخی اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِیُّ الْعَزیزُ تحقیقا که
پروردکارک کندودر مؤمنلره نجات ویرمکه کوجلو دشمنلرک اهلاکنه
غالب وَاَخَذَ الَّذینَ ظَلَمُوا الصَّیْحَةُ و کفر ایله جانلرینه ستم ایدنلری چیغرق
الدی یعنی حضرت جبرائیلک چیغرمسی مزبور اولانلرک کفاری هلاک ایتدی
فَاَصْبَحُوا فی دِیٰارِهِمْ جٰاثِمینَ پس کندو مسکنلرنده مرده اولوب اصلا حرکت

ايتمزاولديلر كأن لم يغنوا فيها كويا كه ايچنده هيچ اقامت ايتمديلر الا ان ثمود
كفروا ربهم الا بعدا لثمود نظيره سنك تفسيري منبعثا ايتمشدر ولقد
جاءت رسلنا ابرهيم بالبشرى وتحقيقا كه فرشته لردن كوندرلمشلر
حضرت ابرهيمه مژده ايله كلديلر قالوا سلاما ديديلر اوزركه سلام اولسون
قال سلام حضرت ابرهيم ديدي جوابم سلامدر فما لبث ان جاء بعجل حنيذ
○ پس اكلنمديكه قزمش طاش اوزره بريان اولمش بر بوزاغو ايله كلدى فلما
رأى ايديهم لا تصل اليه پس چونكه حضرت ابرهيم عليه السلام كوردىكه
انلرى اول بوزاغويه تشمير ديعنى طعامنه ال اوزاديويرلر نكرهم واوجس
منهم خيفة اول فعلى انلردن انكار ايتدى وكوكلنده انلردن بر قورقو
بيدا ايدوب كمان ايتديكه بونلر اوغريدرلر قالوا لا تخف انا ارسلنا الى
قوم لوط فرشته لر حضرت ابرهيمك خوفين اثرين مشاهده ايجك كنديه
ديديلر قورقمه كه على التحقيق بز عذاب ايله قوم لوطه كوندرلدك وچون
طعامى ييمك دأبمز دكلدر طعامكه ال اوزاتمدق وامرأته قائمة وحضرت
ابرهيم عليه السلامك قاريسى برده اردنده دوروب سوزلرين ايشديردى
فضحكت پس قورقونك كتمسندن سيويوب كولدى فبشرناها باسحق
درعقب اسحق نام براوغول ايله كنديني مژده لندردك ومن وراء
اسحق يعقوب وحضرت يعقوبى اسحاقدن صكره اولديغى حالده كنديه
هبه ايتدك بيلمك كركدركه بشارت يالكز حضرت ابرهيمك قاريسى
ساره خاتونه اولمسيدن اولديكه اول بر عقيمه خاتون ايدى واوغلى
كلمسنده غايتله تشنه ايدى پس كنديه مژده ويرلدوكده قالت يا ويلتى
ديدى اى عجبا أألد وانا عجوز طوغورميم وحال بوكه بن طقسان ياشنده
بر قوجه قاريم وهذا بعلى شيخا وبو بنم قوجهم دخى يوز يكرمى ياشنده
بر پيردر ان هذا لشيء عجيب ○ تحقيقا كه بو امر عجيب در يعنى
كنايكى پيردن اوغلان كلمسى حسب العاده بر امر مستبعد در
قالوا اتعجبين من امر الله فرشته لر انكا سويلديلر نيچون تنكرينك ايشندن
عجب بيدا ايدرسن رحمت الله وبركاته عليكم اهل البيت تنكرينك مهربانلغى
وخيراتنك زياده لكى اوزريكوزه در اى خاندان نبوتك اربابى انه حميد مجيد

تحقيقا كه

تحقيقا كه ايزد ذو الجلال حمده موجب اولان ايشى ايشليجى در قوللرينه خير واحسانى
چوقدر فلما ذهب عن ابرهيم الروع وجاءته البشرى پس چونكه قورقو حضرت ابرهيمدن
كيدوب كنديه مژده كلدى يجادلنا في قوم لوط قوم لوطك شاننده فرشته لرله
جادله ايدركه سويلدى اراكر انلرين حضرت لوط وايرنجه انلرى اهلاك ايدرسز
ان ابرهيم لحليم تحقيقا كه حضرت ابرهيم بردبار ايدى انلردن انتقام
المغه عجول دكلدر اواه كناهلردن چوق تأوه ايدوب خلقه اوزرينه چوق تأسف
ايدر منيب حق تعالى حضرتنه غايتله دونجيدر يا ابرهيم اعرض عن هذا فرشته لر ديديلر
اى ابرهيم بو مجادله دن واز كچ انه قد جاء امر ربك تحقيقا شان بودركه قضاء
ازلينك اقتضاسيله پروردكارك فرماني كلدى وانهم اتيهم عذاب غير مردود
وبى شبهه كيم انلره دونمز عذاب كلجيدر ولما جاءت رسلنا
لوطا واول وقت كه بزم فرشته لرمز حضرت لوطه كلديلر سيء بهم انلرك
سببنده غمناك قيلندى وضاق بهم ذرعا ○ وانلردن اوترى تنكدل
اولدى وقال هذا يوم عصيب ○ وديدى بو برشدتلو كوندر وبو احوال
ودخى بو سوزى سويلمك حضرت عليه السلامه اولمسندن عارض اولديكه
فرشته لر برخوب كنج ييكتلر صورتلريله خانه سنه كلديلر پس حضرت لوط انلرى
آدمى مقوله سندن ظن ايدوب جماعتندن اوزرلرينه خوف ايتدى وجاءه
قومه وحضرت لوط سمتنه جماعتى كلديلر يهرعون اليه اول حالده كه كندو
طرفنه شتاب ايدرلر كويا كه بيرى بيرين ايتيور ومن قبل كانوا يعملون السيئات
وبوندن اسبق يرماز ايشلرى ايشلرلردى يعنى انلك فعلنه بودكلو معتاد
اولمشلرديكه اوتمدن انشكار اكلوب حضرت لوطك مسافرلرينه يرماز
فعل ايتمكه قصد ايتديلر قال يا قوم حضرت لوط سويلدى اى بنم كروهم هؤلاء
بناتي بونلر بنم قزلرمدر نكاحله كندولرينه الك هن اطهر لكم اول يرماز
فعلدن انلر سزه پاكيزه تردرلر فاتقوا الله ولا تخزون في ضيفي پس تنكريدن
قورقايدوب مهمانلرمك شاننده بنى رسوا ايتمكوز اليس منكم رجل رشيد
سزدن رشد صاحبى بر كيشى يوقميدركه طريق حقه مهتدى اولوب قبايحدن
منع اوله قالوا لقد علمت ما لنا في بناتك من حق ديديلر على التحقيق سن بيلوردن
سن كه قزلركده بزم بر حاجتمز يوقدر وانك لتعلم ما نريد ○ وبى شبهه سن

بیلورسك كه بزم فنمز نسنه‌یی ایسترز قال لو ان لی بكم قوة حضرت لوط ایدیلر
سویلدی كندو قسمه سزی دفع ایتمكه بر كوچ اولسیدی البته سزی دفع ایدردم
او آوی الی ركن شدید ● یا بر بك ركنه التجا ایدوب دونسیدم یعنی بر
عشیرتم اولسیدی انلرك معاونتیله سزی مدافعه ایدردم مرویدر كه
حضرت لوط انلرك هجوملرین مشاهده ایدیجك قپویی قپایوب قپونك
اكسه‌سندن كندولرله مجادله ایتمكه شروع ایلدی سوزینه قولاق ویرمیوب
دیواری آشدیلر بوندن حضرت لوطه چوق اضطراب حاصل اولدی پس
ملئكه كرام اضطرابین مشاهده ایدیجك قالوا یا لوط انا رسل ربك دیدیلر
ای لوط بی شبهه كه بز پروردكارك كوندرلمشلریوز لن یصلوا الیك
قدرتلری یوقدر كه سكا ضرر یتشدره‌لر پس بزی قوكشم انلره بتشورز بعده
حضرت جبرائیل علیه السلام قنادیله كوزلرینه اوروب جمله‌سی كور اولدیلر
چیقوب كیتمك باشلدیلر كه حذر ایدك كیم لوطك خانه‌سنده سحره‌لر وار
فاسر باهلك بقطع من اللیل پس سكا مخصوص اولان جماعتله كیجه‌دن
بر مقدار یوری ولا یلتفت منكم احد وسزدن بر كیمسه كرویه باقمسون
الا امراتك انجق عورتكی بیله كتورمه انه مصیبها ما اصابهم كه شاندر
بوكه انلره دكن عذاب اكا دكیجیدر ان موعدهم الصبح بی شبهه كیم وعده‌لری
صباح محلیدر حضرت لوط علیه السلام بو كلامی ایشدیجك حضرت
جبرئیله سویلدی عذابلرینك وقوعی بوندن تیز ایستردم حضرت جبرئیل
علیه السلام كندویه سویلدی الیس الصبح بقریب ● ایا صباح وقتی
قریب دكلمیدر یعنی غایتله یقیندر فلما جاء امرنا پس اول وقتكه عذابك
كلمسنه فرمانمز كلدی جعلنا عالیها سافلها اوستنی التنی قیلدق وامطرنا
علیها حجارة من سجیل ● وشهرلری اوزره یاغدوردك چاموردن طاشلمشی
بر طاش منضود پیدر پی قطراتی كبی بی اندر بی بوقمش مسومة عند ربك دخی
پروردكارك خزانه‌سنده عذاب ایچون نشانلنمش وما هی من الظالمین ببعید
● واول طاش ستمكارلردن اوزاق دكلدر زیرا ظلملری سببیله اول كونه عذابه
مستحقدرلر والی مدین اخاهم شعیبا وحضرت ابراهیم اوغلی مدین اوغللرینه
قرنداشلری شعیبی كوندردك قال یا قوم اعبدوا الله ما لكم من اله غیره حضرت

شعیب انلره دیدی ای بنم كروهم تكری‌یه قوللق ایدك كیم اندن اوزكه سزه بر
معبود یوقدر ولا تنقصوا المكیال والمیزان واولچك الت ودارتق الشی اكسك
ایتمكوز انی اریكم بخیر علی التحقیق بن سزی بر دولت ونعمتده كوزدورم كه
اولچكدن ودارتقدن اكسكلك ایتمكه سزی محتاج ایتمز وانی اخاف علیكم عذاب
یوم محیط ● وبی شك كیم بن بر قپلایجی كونك اشكنجه‌سندن اوزركوزه قورقرم
ویا قوم اوفوا المكیال والمیزان بالقسط وای بنم عشیرتم كیلیی وترازویی عدل
ایله تمام ایدك ولا تبخسوا الناس اشیاءهم وخلقه نسنه‌لرین اكسك ایتمكوز
ولا تعثوا فی الارض مفسدین ● ویر یوزنده مفسد اولدوغكوز حالده
رما زلكله سعی ایتمكوز بقیت الله خیر لكم حرامدن منزه اولدوغكوزدن صكره
تكری تعالی سزه قودوغی حلال لجمع ایندوكلكوز حرامدن سزه یكرکدر
ان كنتم مؤمنین ● اكر سوزمه تصدیق ایدیجیلر ایدكوز وما انا علیكم
بحفیظ ● وبن اوزركوزه نگهبان دكلم كه قبائحدن سزی صاقلیم قالوا یا
شعیب اصلوتك تامرك ان نترك ما یعبد اباؤنا دیدیلر ای شعیب نمازكمی
سكا فرمان ایدركه بدرلریمز طپدوكی اشیایی بز ترك ایده‌لم او ان نفعل فی اموالنا
ما نشاء یاخود سكا فرمان ایدركه اموالمزده ایستدوكمز شیئلك ایتلسنی
ترك ایده‌لم انك لانت الحلیم الرشید ● بی شبهه كه زیاده حلم صاحبی
غایتله رشد ایه‌سی سن سن پس سندن بوكونه سوزلك صدوری غایتله
مستبعددر قال یا قوم ارایتم ان كنت علی بینة من ربی حضرت
شعیب سویلدی ای بنم كروهم بكا خبر ویرك كه بن پروردكارم طرفندن بر بصیرت
وحجت اوزره اولسم ورزقنی منه رزقا حسنا وكندو فضل واحساننده
بكا بر كوزل رزق روزی قیلسه بكا ال ویرمیكه بو احساندن صكره اكا خیانت
ایدوب امر ونهیسنه مخالفت ایده‌یم وما ارید ان اخالفكم الی ما انهیكم عنه
وحال بوكه بن ایستمم كیم سزه مخالفت ایده‌یم اول نسنه‌یه كه بن سزی اندن
منع ایدیورم ان ارید الا الاصلاح ما استطعت اصلاحدن اوزكه بر نسنه
ایستمم مادام كه اصلاح ایتمكه قدرتم واره وما توفیقی الا بالله واصلاح امورده
بكا توفیق یوقدر مكر تكری‌نك هدایت ومعونتیله علیه توكلت اوزرینه
اعتماد ایلدم والیه انیب ● وانك حضرتنه دونرم ویا قوم لا یجرمنكم

شقاقی وای بنم عشیرتم بکا عداوت ایتمکلکوز سزه قزنده‌ورمسون که اَنْ یُصِیبَکُمْ
مِثْلُ مَا اَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ حضرت نوحك قومنه دکن غرق کبی سزه بر عذاب
دکه اَوْ قَوْمَ هُودٍ یا حضرت هودك کروهنه دکن باد صرصر کبی اَوْ قَوْمَ
صَالِحٍ یا حضرت صالحك جماعتنه دکن زلزله کبی وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ
بِبَعِيدٍ ۞ وحضرت لوطك جماعتی سزدن ایراق دکلدرلر پس انلردن
اسبق اولنلردن عبرت المزمسکوز بونلردن اعتبار آلك وَاسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا اِلَيْهِ وایمان کتورمکله پروردکارکزدن مغفرت طلب
ایدك صکره اولدوغکوز حالدن تجاوز ایدوب کندو عبادتنه ایتمکله
ممتنه رجوع ایدك اِنَّ رَبِّی رَحِيمٌ بی شبهه حکیم بنم ابجاد ایدن توبه
ایدنلره چوق مهربانلك ایدر وَدُودٌ ۞ توبه ایدنلره محب محبوبنه ایتدوکی
لطف واحسان کبی ایشلیجیدر قَالُوا یَا شُعَیْبُ مَا نَفْقَهُ کَثِیرًا مِمَّا تَقُولُ
دیدیلر ای شعیب دیدوکك کلامدن چوق شیء فهم ایتمزز وَاِنَّا لَنَرَاكَ
فِینَا ضَعِیفًا ۞ وعلی التحقیق سنی ارامزده بر زبون کمسنه بیلورز که سکا
یرمازلك قصد ایدرسك سکا بر کوجلو یوقدر کیم بزدن کندوکی
حمایت ایده سن وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ واکر جماعتك اولمسیدی کیم
انلرم ایتمزده اولوب اوزرمزده عزیزدرلر سنی طاش اطنسیله هلاك
ایدردك وَمَا اَنْتَ عَلَیْنَا بِعَزِیزٍ ۞ وسنا اوزرمزده حرمت صاحبی دکلسن که
عزتك بزی رجمکدن منع ایدر قَالَ یَا قَوْمِ اَرَهْطِی اَعَزُّ عَلَیْكُمْ مِنَ اللّٰهِ حضرت
شعیب دیدی ای بنم عشیرتم ایا جماعتم اوزرکوزده تنکریدن سزه
عزیزدرلر وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظِهْرِیًّا ۞ وانی ازقاردکزده بوراقلمش
اونودلمش نسنه کبی ارکه کوزده قیلدکوز یعنی بنم جماعتمك حقینی کوزدوب
تنکری تعالینك فرمانی کوزتمیوب ترك ایتدوکوز اِنَّ رَبِّی بِمَا تَعْمَلُونَ
مُحِیطٌ ۞ تحقیقا که پروردکارم ایشلدوککوز اشیایه علمی قابلمشدر بنی
اکا کوره مجزا کوزی ویرر وَیَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَی مَکَانَتِکُمْ وای بنم کروهم متمکن
اولدوغکوز حال اوزره ایشلکوز اِنِّی عَامِلٌ که بی شبهه بن دخی ایشلیجیم
مکانتم اوزره سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ یَأْتِیهِ عَذَابٌ یُخْزِیهِ یقین اوله که بیله‌سز
اول کیمسه‌یی که کندوبه بر اشکنجه کلورکیم انی رسوا ایدر وَمَنْ هُوَ کَاذِبٌ

واول کیمسه‌یی که زعمکوزله کندو یالانجیدر وَارْتَقِبُوا اِنِّی مَعَکُمْ رَقِیبٌ ۞
وسزه دیدوکم سوزی انتظار ایدك که بن سزکله انتظار ایدیجیم وَلَمَّا جَاءَ
اَمْرُنَا نَجَّیْنَا شُعَیْبًا وَالَّذِینَ اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وبزم عذابمز وقوعنه
وزمانمز کلدی حضرت شعیبی وکندو وسیله‌سیله ایمان کتورنلری بزدن صدور
ایدن رحمتله قورتردق وَاَخَذَتِ الَّذِینَ ظَلَمُوا الصَّیْحَةُ وحضرت جبرئیلك
چغرمسی ستم ایدنلری الدی فَاَصْبَحُوا فِی دِیَارِهِمْ جَاثِمِینَ پس کندو منزللرنده
میت اولدیلر کَاَنْ لَمْ یَغْنَوْا فِیهَا کویا که ایچنده اقامت ایتمدیلر اَلَا بُعْدًا لِمَدْیَنَ
اکاه اولك که هلاك مدین قبیله‌سنه اولسون کَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ ۞ نته که
هلاك ثمود قبیله‌سنه اولدی وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰی بِاٰیَاتِنَا وَسُلْطَانٍ
مُبِینٍ ۞ وتحقیقا که حضرت موسایی معجز اولان نشانلرمزله واشکار
اولان برهانله کوندردك اِلٰی فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ مصر پادشاهنه واعیان
دولتنه فَاتَّبَعُوا اَمْرَ فِرْعَوْنَ پس حضرت موسایی تصدیق ایتمکله فرعونك
زمانته مطیع ومنقاد اولدیلر وَمَا اَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِیدٍ ۞ وفرعونك فرمانی
صواب اوزره دکلدر یَقْدُمُ قَوْمَهُ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ روز جزاده جهنم سمتنه
کیتدوکده جماعتنك ایلروسنده کیدر نته که دنیاده ایلرولرنده کیدردی
فَاَوْرَدَهُمُ النَّارَ پس انلری جهنمه داخل قیلدی وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ۞ وکردوکلری
یر غایتله یمان یردر وَاُتْبِعُوا فِی هٰذِهِ لَعْنَةً وَیَوْمَ الْقِیٰمَةِ وبو جهانده بر
لعنت تابع قیلندیلر وروز جزاده دخی یعنی ایکی جهانده ملعون اولدیلر بِئْسَ الرِّفْدُ
الْمَرْفُودُ ۞ کندولره ویریلن عطا یمان عطادر ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَاءِ الْقُرٰی اول خبر
هلاك اولنان کویلرك خبرلرندندر نَقُصُّهُ عَلَیْكَ اوزرکه انی اوقورز مِنْهَا قَائِمٌ
اول کویلرك بعضی دورمش اکین کبی باقیدر وَحَصِیدٌ ۞ وکیمی بچلمش اکین کبی
ازی قالمشدر وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وانلری اهلاك ایتمکزله کندولره ستم ایتمدك
وَلٰکِنْ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ ولیکن نامعقول ایشلره ارتکاب ایتدوکلرندن اوترو
انلرنده ستم ایتدیلر فَمَا اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِی یَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ
پس تنکریدن اوزکه چغردوکلری ناحق معبودلر کندولردن بر نسنه دفع ایتمدیلر
لَمَّا جَاءَ اَمْرُ رَبِّكَ چونکه پروردکارك عذابی کلدی وَمَا زَادُوهُمْ غَیْرَ تَتْبِیبٍ ومعبودلری
انلرکدن اوزکه بر نسنه کندولره ارترمدیلر وَکَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ واول الوق کبی

پروردكارڭ الی اذا اخذ القری یعنی کویلرك خلقنی عذاب الدی وهی ظالمة
و حال بوکه کندولر ستمکار در لر ان اخذه الیم شدید ● بی شبهه کیم سنکریلک
الیمی غایتله پك دردناکدر که اندن قورتلمغه امید یوقدر ان فی ذلك لاية
تحقیقا که هلاك اولنلره نزول ایدن احوالده بیر عبرت وار لمن خاف عذاب
الاخرة اول کمسه یه که اوبیرجهانك اشکنجه سنی توقع ایلدی ذلك یوم
مجموع له الناس قیامت کونی بیر کوندر که خلق انك ایچون جزالری ویرلمك
ایچون بیغلورلر وذلك یوم مشهود ● واول کون بیر کوندر که ایچنده کوکلر و یرلرك
خلقی حاضر اولورلر وما نؤخره الا لاجل معدود و انی تاخیر ایتمز الا بیر صایلمش
مدتك انتهاسنه یوم یأتی لا تکلم نفس الا باذنه اول وقت که اول کلور نفع
و شفاعت خصوصنده بیر جان بیر نسنه سویلمکه قادر اولماز مکر
خدانك دستوریله فمنهم شقی پس اهل موقفدن ارباب شقاوت بیر کروه
وار که مقتضای وعیدله جهنمه مستحق اولدیلر وسعید ● وانلردن اهل
سعادت بیر قسم وار که مقتضای وعدله بهشت جاودانه اهل اولدیلر
فاما الذین شقوا ففی النار پس اول کمسه لر که ارباب شقاوت اولوب
دوزخده قرار ایتدیلر لهم فیها زفیر وشهیق ● دوزخده انلره بیك بغریق
و چیغریق وار اصل لغتده زفیر شدتلو صوتدر و استعمالی اشکك ابتدا
بغرمسنه اطلاق اولنور و شهیق ضعیف اولان صوتدر و استعمالی اشکك
صونکی صوتنه اطلاق اولنور و اول بدبختلر بونا لله واقعاتله خالدین فیها
دوزخده اقامت ایتمشلر ما دامت السموات والارض کوکلر و یر مکانلری
دوردوقچه چون بوکلمات عرف عربده تابیدی افاده ایدر جهنمده همیشه قالمه‌لری
بو الفاظله ادا اولندی والا انلرك دوزخده دورملری سموات و ارضك
وجودیله مربوط دکلدر اول سببدن که نصوص قاطعه اکا دلالت ایلدیکه
کوکلر و یرلر دوامی منقطع اولور و انلرك اقامتلری دوزخده منقطع اولماز
الا ما شاء ربك مکر اول وقت که پروردکارك ایستدی که انلر آتشك
عذابندن زمهریرك عذابنه نقل اولنه لر ان ربك فعال لما یرید ● تحقیقا که
پروردکارك ایستدوکی نسنه یی ایشلیجیدر واما الذین سعدوا ففی الجنة
خالدین فیها و اما اول کمسه لر که اهل سعادت قیلندیلر بهشتده اولورلر

اقامتی

اقامتی ایچون علی الدوام تقدیر ایتدوکی حالده ما دامت السموات والارض
کوکلر و یر محلرندن دوردقچه الا ما شاء ربك مکر اول وقت که پروردکارك
ایستدی کیم انلر جنتدن دیدارك مشاهده سنه نقل اولنه لر عطاء غیر
مجذوذ ● بیر ویرکی که کسلمش دکلدر فلا تك فی مریة مما یعبد هؤلاء پس
بو مشرکلر عبادت ایتدوکی نسنه دن بیر شکده اولمه ما یعبدون الا کما یعبد
اباؤهم من قبل بیر طپمق طپمزلر الا کندولردن اسبق پدرلرینك طپمسی کبی ومکافات
خبر ایرشدیکی پدرلرینه نه کونه عذاب دکشدر پس بونلره دخی اول کونه عذاب
دکر وانا لموفوهم نصیبهم و بی شبهه که بیز انلره عذابدن بهره لرینی بالتمام
یتشدیرییوز غیر منقوص اکسك قیلمند و غی حالده ولقد اتینا موسی الکتاب
و تحقیقا که بیز حضرت موسی یه توراتی ویردك فاختلف فیه پس انك ایچنده اختلاف
اولندیکه بر کروه اکا ایمان کتوروب بر کروه کفر ایتدی نیته که قرآنده جماعتك
اختلاف ایتدیلر ولولا کلمة سبقت من ربك و اکر پروردکاردن بر سوز مسبقت
ایتمسیدی که عذابلرین قیامته تاخیر ایتدی لقضی بینهم البته انلرك ارالرنده حکم
اولنوردی که اوزرلرینه عذاب اینوب مبطل محقدن متمیز اولوردی و انهم
لفی شك منه مریب ● و تحقیقا که قومك کفاری قرآندن اضطرابه
دوشمش شکده در لر وان کلا و تحقیقا که اختلاف ایدنلرك هر بیری
لما لیوفینهم ربك اعمالهم اول کمسه لردر که پروردکارك اعمالرینك
جزاسین کندولره بالتمام ایصال ایدر انه بما یعملون خبیر ● تحقیقا که خدا عز و جل
ایشلدوکلری نسنه یه داناددر فاستقم کما امرت پس فرمان اولندوغك کبی
استقامت ایله ومن تاب معك و شرك و کفردن رجوع ایدوب سنکله ایمان
کتورنلر دخی استقامت ایتسونلر انه بما تعملون بصیر ● بی شبهه که ایزد ذو الجلال
ایشلدوککز نسنه یه بینادر ولا ترکنوا الی الذین ظلموا و ستم ایدنلره آز
میل ایتمکوز فتمسکم النار که انلره میل ایتمکله سزه آتش دکر وما لکم من دون الله
من اولیاء و سزه تکریدن اوزکه دوستلر یوقدر ثم لا تنصرون ● صکره یاردم
اولنمازسز واقم الصلوة و نمازی شرائطیله ادا ایله قیل طرفی النهار کندوزك
ایکی طرفنده وزلفا من اللیل وکیجه دن کوندوزه یقین ساعتلرده ان الحسنات
یذهبن السیئات تحقیقا که ایولکلر یمان اولان اشیایی نابود قیلر اسباب

ولا تطغوا و حدی تجاوز ایتمکوز

النزوله کتوردیلر که بیر کشی حضرتك حضورینه کلوب صوردی یا رسول الله

برینا قوندن عورتنه یه نائل اولدم انجق الاجماع ایتمدم حالم نیجه اولور

حق تعالی حضرتلری بو آیتی منزل ایلدی پس حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم

اکا سؤال بیوردیکه اول حالتدن صکره نمازی بزمله جماعتله قیلدکمی دیدی

بلی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی اول نماز سکا کفاره اولدی

صحابهٔ کرام حضرتنه سؤال ایلدیلرکه یا رسول الله بو حال اکا یالکز مدر یاخود

اهل ایمانه بیوردیکه جمیع اهل ایمانه و بو روایتی دخی حضرتك حدیث شریف

تاییدایدرکه بیوردیکه زاجتنا با ولنجه نماز نمازه دك ارالرنده اولان

کناهلره کفاره اولور ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذّٰاكِر۪ينَ بو وعظ کریمه پند الانلره برپنددر

وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُض۪يعُ اَجْرَ الْمُحْسِن۪ينَ ۞ وطاعتك ایشلمسی اوزره ومعاصینك

اجتناب ایتمکله صبر ایله که ازدد وا ابتلا لصبر لا اوللك ایدنلرك ثوابین ایتمز

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ پس نیچون سزدن اسبق اولان اهل زمانه لردن

اولمدی اُولُوا بَقِيَّةٍ ارباب عقل وفضل که حزم جمتندن يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ

فِي الْاَرْضِ یریوزنده خلق فساد ایتمکدن منع ایده لر اِلَّا قَل۪يلًا مِمَّنْ اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ

مکر انلردن قورتردوغمزدن ازکیمسه لرکه خلق فساد ایتمکدن منع ایدرلردی

وَاتَّبَعَ الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا مَا اُتْرِفُوا ف۪يهِ وستم ایدنلر اویمش قیلنانلر اولنسنه یه

ایچنده متنعم اولندیلر یعنی نفسك ارزولرینه تابع اولوب امور اخرویه دن

بالکلیه اعراض ایلدیلر وَكَانُوا مُجْرِم۪ينَ ۞ و کفار ایدیلر وَمَا كَانَ رَبُّكَ

لِيُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ واولمز دیکه پروردکارك کویلر خلقنی شرك سببیله

نابود قیله وَاَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ۞ وحال بوکه اول کویلر خلقی ارالرنده اصلاحه

اجرا ایتمش اوله لر یعنی حق جل وعلا حضرتلری کویلر خلقنی یالکز شرك سببیله

اهلاك ایتمز ظلم وستملری اکا منضم اولمینجه و بوندن دیدیلر اَلْمُلْكُ يَبْقٰى

مَعَ الْكُفْرِ وَلَا يَبْقٰى مَعَ الظُّلْمِ وَلَوْ شَاۤءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ اُمَّةً وَاحِدَةً واکر

پروردکارك ایستسیدی البته جمله خلقی برکروه قیلردی یعنی قولرین بر دینه

جمع ایدردی وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِف۪ينَ ۞ وهمیشه اختلاف قیلیجی اولورلر کیمی کروه

حق اوزره ۞ وبرکروهلری باطل اوزره اِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ مکر پروردکارك

رحم ایلدوکی کروهکه انلر حق اوزره اتفاق ایلدیلر وَلِذٰلِكَ خَلَقَهُمْ وبو اختلاف

ایچون انلری یاراتدی وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ و پروردکارك سوزی یرینه کلوب

تمام اولدی یعنی ملئکه یه سویلدوکی سوز واو بوایدیکه لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ

وَالنَّاسِ اَجْمَع۪ينَ ۞ علی التحقیق دوزخی دیولرك وآدمیلرك عاصیلرندن

طولدوررم وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَاۤءِ الرُّسُلِ و پیغمبرلرك خبرلرندن

اوزرکه هر خبری اوقورز مَا نُثَبِّتُ بِه۪ فُؤَادَكَ اول نسنه یی اوقورزکه قلبکی

انکله بکشدرورز وَجَاۤءَكَ ف۪ي هٰذِهِ الْحَقُّ و بو سورهده درستلك دراستلك

سکا کلدی وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِن۪ينَ ۞ واهل ایمانه بر پند ونصیحت

کلدی وَقُلْ لِلَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ وایماندن کلمیانکیمسنه لره

سویله متمکن اولدوغکز حالت اوزره ایشلکوز اِنَّا عَامِلُونَ ۞ بی شبهه که

بزدخی متمکن اولدوغمز حالت اوزره ایشلیجیوز وَانْتَظِرُوا وبزه مصایب

کلمسین انتظار ایدك اِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۞ که بی شبهه بز بوندن اسبق اولنلرك

مصایبلری کبی بر مصیبت سزه کلمسین منتظریوز وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ

وَالْاَرْضِ کوکلرده و یرده بوشنیده اولان اشیانك بیلمسی حق تعالی

خصوصیدر وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهُ وجمله ایش کندو سمتنه دونمش

قیلنور فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ پس اکا پرستش ایدوب اوزرینه اعتماد ایله

وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞ و پروردکارك ایشلدوککز نسنه دن غفلت ایدیجی دکلدر

سورة یوسف علیه السلام مکیة وهی مائة واحدی عشر آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

الٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُب۪ينِ ۞ بو سورهده مذکور اولان آیات عظام

اعجازی ظاهر اولان کتابك آیتلریدر اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا تحقیقا که بز

بوکتابی بز اوقنمش لسان عربه منسوب اولدوغی حالده ایندردك لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

۞ تاکه سز فهم ایدوب معنالرینه واصل اوله سز نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ

الْقَصَصِ اخبار ایتمکك غایتله کوزلنی بز اوزرکه اوقیوب اخبار ایدرز

بِمَا اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْاٰنَ بو سوره یی سکا فرشته ایله کوندردیکمز واسطه

سیله وَاِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِه۪ لَمِنَ الْغَافِل۪ينَ ۞ واکر بو سورهنك نزولندن اول

خبرلردن ایدك اِذْ قَالَ يُوسُفُ لِاَب۪يهِ یاد ایله کتر اول وقتی که حضرت یوسف

پدرینه سویلدی يَا اَبَتِ اِنّ۪ي رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ای بنم

بدرم على التحقيق كيم عالم خوابده اون بير يلدزو كونش وآيى كوردم رأيتهم لي
ساجدين انلرى بكا سجده ايدجيلر كوردم قال يا بني لا تقصص رؤياك
على اخوتك حضرت يعقوب عليه السلام حضرت يوسفه سويلدى اى بنم
اوغلجغم كوردوكك واقعه يى قرنداشلرك اوزرينه اوقيوب نقل ايتمه فيكيدوا
لك كيدا كه سنى اهلاك ايتمكه بر درست حيله ايدرلر چون حضرت يعقوب
بو واقعه دن حضرت يوسفك علو مرتبه سنى فهم ايلدى قورقديكه برادرلرى
حسد جهتندن اكا بر تعدى ايليه لر اكا شفارش ايلديكه رؤياسنى قرنداشلرندن
صاقليه ان الشيطان للانسان عدو مبين تحقيقا كه ابليس شقى
آدم اوغلنه بر آشكار دشمندر پس سكا ضرر ايصال ايتمكه قرنداشلرك
اغوا ايتسه عجب كلدر وكذلك يجتبيك ربك ونته كه بو رؤيا كورمكله
منتخب اولدك پروردكارك سنى انتخاب ايدوب ويعلمك من تأويل الاحاديث
رؤيالرك تعبيرندن سكا تعليم ايدر ويتم نعمته عليك واحسانينى كه نبوتدر
اوزركه اتمام ايدر وعلى آل يعقوب وحضرت يعقوبك اولادى اوزره دخى
كما اتمها على ابويك من قبل ابراهيم واسحق نته كه بوندن اسبق ايكى
بدرك ابراهيم واسحق حضرتلرى اوزره اتمام ايتدى ان ربك عليم حكيم بى
شبهه كه پروردكارك اجتبايه مستحق اولانى بيلور كما ينبغى ايشى ايشلر
لقد كان في يوسف واخوته آيات للسائلين تحقيقا كه يوسف وقرنداشلرى
اخبارندن سؤال ايدنلره دلائل قدرت وار ايدى بيلمك كركدركيم حضرت يوسفك
اون بر قرنداشى وار ايدى اونى پدرندن ايديلر وبريكى بنيامين در آنا ذن
وبابا ذن ايدى اذ قالوا ليوسف واخوه ياده كتور اول حالى كه يعقوبك اوغللرى
ديديلر بى شبهه كيم يوسف وقرنداشى بنيامين احب الى ابينا منا پدرمز
بيزدن زياده سوكليدرلر ونحن عصبة وحال بوكه بيز بر كوچلى جماعتوز ان
ابانا لفي ضلال مبين فى الحقيقه پدرمز بر آشكار ازغونلقده در صكره
بريبرينه سويلديكه اقتلوا يوسف او اطرحوه ارضا يوسفى اولدرك
ياخود اوزاقلقدن بر اوزاق يره آتك يخل لكم وجه ابيكم پدركوزك
يوزى سزه خالى قالور يعنى يوسف غائب اولديغى پدركوز جميع وجود ايله اوزركزه
اقبال ايدر وتكونوا من بعده قوما صالحين واندن صكره بر عذر كتورمكله

بدركوزله

بدركوز ايله بر كوزل كوره اولورسكز قال قائل منهم انلردن بريسى سويلديكه
وآنك آدى يهوذا ايدى لا تقتلوا يوسف يوسفى اولدرمكوز زيرا اولدرمك
بر اولو كناهدر والقوه في غيابت الجب وانى قويينك ديبنه صالك
يلتقطه بعض السيارة مسافرلرك بريسى انى آلور ان كنتم فاعلين اكر
مشورتمه عمل ايدجك ايسه كز بعده بونلر اوزرينه اتفاق ايدوب قالوا يا ابانا
مالك لا تأمنا على يوسف سويلديلر اى پدرمز سكا نه اولديكه يوسف
اوزره بزى امين دوتمزسن وانا له لناصحون وحال بوكه على التحقيق بيز
اكا خيرلو مستصوب اوزرينه مشفقلر ايدييوز ارسله معنا غدا يارين بزمله
كندوى صحرايه يوللا يرتع ويلعب ميوه لر جمعنده اتساع ايدوب تيراندازلكله
ودوه سكرتمسيله اوينسون وانا له لحافظون وبى شبهه كه بيز
بلالردن دكسندن انى صاقليوز قال انى ليحزننى ان تذهبوا به حضرت
يعقوب سويلديكه على التحقيق بن انى كوتورمككزدن اندوهناك قيلور واخاف
ان يأكله الذئب ودخى قورقرمكه انى قورد ييه وانتم عنه غافلون
وحال بوكه سز اندن بى خبرسز قالوا لئن اكله الذئب ونحن عصبة حضرت
يعقوب عليه السلام اوغللرى پدرلرينه سويلديلر اكر انى قورد ييه
وحال بوكه بز بر قوتلو كروهز انا اذا لخاسرون بى شبهه كه بز اول
وقت بر زيانكار جماعت اولوروز فلما ذهبوا به پس چون حضرت
يوسفى پدرندن ايروب كتورديلر واجمعوا ان يجعلوه في غيابت الجب
وعزم ايلديلركه كندوين قويينك ديبنه قيله لر مقصدلرندن متمكن
اولدوقلرى برله اكا كوناكون اذيتلر ايدوب قويى يه براقديلر مرويدركيم
صحرايه چيقدوقلرى دم مبارك نورانى يوزينه طپنچه لر اورمغه شروع ايلدكده
انواع ستمله كندوين معذب ايتديلر بر حاله دك كه هلاكى يقلشدى بعده يهوذا
انلره سويلدى سز بنمله عهد ايتمدكزمى كه انى اولدرميوب قويى يه صالورسز ديو
تسلى ايدوب قويى يه كوتوروب كندوين ايچنه صالقندوردیلر چاهك حالا وسندن
قويينك اطرافنه ياپشدى پس الرين باغليوب كوملكين صويديلر تاكه قانله آلوده
ايدوب پدرلرينه بر حيله ايده لر حضرت يوسف انلره سويلدى اى برادرلرم
كوملكمى ويرك تاكه عورتمى انكله اورتم كندويه ديديلر اون بر يلدزى وكونش

وأي چيغز كه سكا كومك كيدروب وسنكله انسيت ايدن لرجعل بيلني بر ايله
باغليوب قويي نك يارسنه ايرشنجه بورا قديلر هنوز صويه يتشمدن حضرت
جبرئيل عليه السلام مقدس قنادلري اوزره كوتوروب قويي نك ايچنده
واقع اولان طاش اوزره اوتورتدي ● مرويدر كه چون حضرت ابرهيم عليه
السلامي نمرود آتشه بوراقمق ايستدي ● دونلرين صويديلر حضرت جبرئيل
عليه السلام جنتك حريرندن اكا بر كوملك كتوروب كيدردي بعده حضرت
ابرهيم عليه السلام اول كوملكي اوغلي حضرت اسحاقه ويردي صكره حضرت
اسحاق عليه السلام حضرت يعقوب عليه السلامه ويردي حضرت يعقوب
اني برباذوبند ايدوب حضرت يوسفك قولنه باغلمشدي چون باشنه بو احوال
كلدي حضرت جبرئيل اول كوملكي چيقاروب كندويه كيدردي وجناب رب
العزتدن كندويه بشارت كتوردي نته كيم حق تعالى حضرتلري بيوردي وَأَوْحَيْنَا
إِلَيْهِ ديبوز اكا فرشته ايله خبر ويرلدق كه لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا البته انلري بو
ايشلرندن آكاه ايدرسن وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ● وحال بونكه سنكدن اوتري كندولر
بيلمزلركه سن يوسفسن وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ● وكوندزك آخرنده
اغليه رق بدرلرينه كلديلر قَالُوا يَا أَبَانَا ديديلر اي بدرمز إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ
تحقيقا كه بز بربرمزدن ايلرو سكرمك كيتمش ايدك وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَاعِنَا
ديو سني اسباب واثقالمز يانندة بوراقدك فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ پس قورد كندويي
يدي وَمَا أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وسن بزه اينانيجي دكلسن وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ● واكر
كرچك سويليانلر ايدك زيرا بزه سوء ظنك وار در يوسفه غايت محبتك
وار دور وَجَاءُوا عَلَىٰ قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ وكوملكي اوزره بر يالان قان ايله كلديلر يعني حضرت
يوسفك كوملكي يلاندن بر قانه الوده ايدوب بدرلري نظرنده كتورديلر مرويدر
حضرت يعقوبه كوملك اول كيفيت اوزره كليجك زياده ايدوب كوملكي يوزينه
سوردي تاكه مبارك چهرهسي قانه بويانمدي وسويلدي بو قورد عجب قورد ايمش
كه اوغلمي ييه وكوملكني پاره لميه قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا حضرت
يعقوب اوغوللرينه سويلدي ايش ديدوككز كبي دكلدر بلكه نفسلركز كوزكزه
بر عظيم ايشي قولاي ايدوب اوزكوزه آسان قيلدي فَصَبْرٌ جَمِيلٌ پس بنم
ايشم كوزل صبردر حديث شريفده وارد اولمشدركه صبر جميل اولدركه ايچنده

خلق

خلقه شكايت اولميه وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ● وبو سزك حالكزدن
وصف ايتدوككز نسنه اوزرينه ياردم طلب اولنه جق كيمسنه ايزد ذو الجلالدر
كوزديلر كه اوچ كون حضرت يوسف عليه السلام اول قويوده مكث ايتدي
دردنجي كونك صبوحيسندن كندويه مژده نجات كلدي وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ ●
ومدين شهرندن مصره متوجه بر كاروان كلوب اول قويي يه قريب بر مكانده
قونديلر فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ پس كندولره صويي چكوب چيقارن كيمسنه يي يولديلر
فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُ درعقب قويي يه قوغه سين دولدرمق ايچون ايندردي همان
حضرت يوسف ايچنده اوتوردي چون طشره يه چيقاروب ايچنده حضرت
يوسفي مشاهده ايتدي قَالَ يَا بُشْرَىٰ هَٰذَا غُلَامٌ ديدي اي مژده حاضر اولكه
بو بر اوغلاندر وَأَسَرُّوهُ وصويه كلان كيمسنه يولداشلري ايله كاروان خلقندن
اني كيزلديلر بِضَاعَةً تجارت ايچون بر متاع اولدوغي حالده وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ
● وخداي ذو الجلال ايشلدوكلري نسنه يي دانادر كه كيزلمكلري اوزرينه
خفي اولماز وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ وبر آز بها ايله اني صاتديلر دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ تمنده
بدللر يعني اول بها بر بها بلمش ايقچه ايدي ● بيلمك كركدر كيم اول زمان
خلقنك معتادي بو ايدي كه بر شي صاتوب الدقلرنده بها قرق درهمدن آز
اولورسه صايرلردي [illegible] زياده ايسه وزن ايدرلردي وَكَانُوا فِيهِ
مِنَ الزَّاهِدِينَ ● وانلر حضرت يوسفه رغبت ايديجيلردن دكل ايديلر ●
زيرا اني بولمشلر ايدي ودخي برشيء بولان كيمسنه اكا بو قلق اعتنا ايدوب حفظ
ايتمز وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِن مِّصْرَ لِامْرَأَتِهِ واهل مصردن اني صاتون الان
نسنه قاريسي زليخايه سويلدي وآن مصر خزانسي اوزرنه متوكل اولان عزيز ايدي
أَكْرِمِي مَثْوَاهُ بو غلامك علقي مكرم قيل عَسَىٰ أَن يَنفَعَنَا شايد امورمزده بيزه
ويره أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا يا اني بر اوغول ايدنرز چونكه آثار رشدي حضرت يوسفده
مشاهده ايتدي وكندوسي عقيم ايدي اني اوغول ايدنمك آرزو ايتدي ديوندن
ديديلر كم زياده فراستلوسي اوچ كيمسنه در بيري عزيز مصر دربري حضرت
شعيبك قيزي چون بدرينه حضرت موسى حقنده سويلدي يا أبت استأجره
دربري حضرت ابو بكر الصديق رضي الله تعالى عنه چون حضرت عمر الفاروق
رضي الله تعالى عنه يرينه خليفه قيلدي وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ

ونته که حضرت یوسفک محبتنی عزیزک قلبنده برقرار قیلدق بیر یوزنده کندویه
مکانت ویردک تا که ایچنده عدل ایله متصرف اوله ولنعلمه من تأویل الاحادیث
وتا که کتب الهیه نک معنالرندن کندویه تعلیم ایده لم والله غالب علی امره
وحق جل وعلا حضرتلری کندو ایشی اوزره غلبه ایدیجیدر نسنه انی
دوندرمز ولکن اکثر الناس لا یعلمون ● ولیکن خلقک چوغی بیلمزلر که جمیع
امور تصرفنده در ولما بلغ اشده وچون حضرت یوسف قوتی نهایتنه ایرشدکه
یعنی یگرمی اوتوزه قریب اراسنده اولان سنه واصل اولدی آتیناه حکما
وعلما عمل ایله مؤید اولان علم ورؤیا تعبیرینک دانشین اکا احسان ایلدک
وکذلک نجزی المحسنین ● ونته که حضرت یوسف علیه السلامه مکافات
ایلدک ایولک ایدنلره مکافات ایدرز وراودته التی هو فی بیتها عن نفسه
واول خاتونکه حضرت یوسف انک خانه سنده ایدی جانندن اوتری کندوی
طلب ایلدی یعنی عزیزک خاتونی زلیخا غایت ایله طلب ایلدیکه حضرت یوسف
کندو وصله مواقعه ایده وغلقت الابواب وقپولری باغلدی وقالت هیت لک
وسویلدی بن سکا آماده اولمشم حضرت یوسف بو حالی مشاهده ایدیجک قال
معاذ الله دیدی تکری یه صیغنمق صیغنورم انه ربی احسن مثوای ●
تحقیقا شان بودرکه بنی تربیه ایدن عزیز منزلمی کوزل قیلدی پس اهلنه خیانت
ایتمکله اکا مکافات می ایدرم بو امردن کوز وجودم کلماز انه لا یفلح الظالمون
● زیرا که علی التحقیق ایولک ایدنلره کوتلک ایله مکافات ایدنلر قورتولمزلر
ولقد همت به وهم بها وبی شبهه که زلیخا یوسفک مخالطه سنه قصد ایتدی
واقتضاء بشریت جهتیله حضرت یوسف دخی زلیخانک مخالطه سنه عزم
ایتدی لولا ان رأی برهان ربه حضرت یوسف علیه السلام پروردکارینک دلیلی
آشکاره لیغنی کورمسیدی اصح اقوال اوزره اول دلیل نور عصمت
الهیه ولمعه نبوت یوسفیه ایدی کذلک اول ثبات کبی کندویه بیر ثبات ویردک
لنصرف عنه السوء والفحشاء تا که کندوی بر قبیح ایدنک خیانتی وزنا
فعلی کندوسندن دور قیله لم انه من عبادنا المخلصین ● زیرا اول وجود
شریف ارباب اخلاصدن اولان قوللرمزدندر واستبقا الباب وحضرت یوسف
وزلیخا اوده نک قاپوسنه بیری بیرندن ایلرو کتمکه سعی ایتدیلر یعنی حضرت

یوسف قاپویه سکردی تا که زلیخانک الندن خلاص اوله و زلیخا قاپویه سکردی
تا که قاپویی تا پیوب یوسفی آچمیه قالدی وقدت قمیصه من دبر وکندوسمتنه چکدی
یوسفی چکمکله کوملکنی اردندن یرتدی والفیا سیدها لدی الباب وقاپونک
نوجه سنده صاحبنی بولدیلر قالت ما جزاء من اراد باهلک سوءا زلیخا دیدی اهلکه
بد لک ایستیانک سزاسی دکل الا ان یسجن او عذاب الیم ● الا حبس ولنعقد
یا بر درد ناک اشکنجه در قال هی راودتنی عن نفسی حضرت یوسف سویلدیکه
کندوسی نفسمدن اوتری بکا الحاح ایتدی وشهد شاهد من اهلها و زلیخانک
خصملرندن بر طفل نطقه کلوب سویلدی ان کان قمیصه قد من قبل اکر
یوسفک کوملکی اوکندن یرتلدی فصدقت وهو من الکاذبین ● زلیخا سوزنده
صدق ایتدی و یوسف یلانجیلردندر زیرا بو حالت اکا دلالت ایدرکه نفسندن
یوسفی مدافعه ایتمکله کوملکی یرتلدی یا اردنه سکرتمکله اتکنه ایلشوب کوملکی
یرتلدی وان کان قمیصه قد من دبر واکر کوملکی اردندن یرتلدی فکذبت
وهو من الصادقین ● زلیخا یلان سویلمش اولدی وکندوسی صدق ایدیجیلر
زمره سندندر زیرا بو کیفیت اکا دلالت ایدرکه زلیخا یوسفک اردنه دوشوب
کندو طرفنه چکمکله کوملکی یرتلدی فلما رای قمیصه قد من دبر پس اول وقتکه
عزیز حضرت یوسفک کوملکنی اردندن یرتلمش کوردی قال انه من کیدکن
دیدی بو ایش حیله کزدندر ان کیدکن عظیم ● بی شبهه که حیله کز غایتله
اولودر یعنی حیله کز نفوسده بک تأثیر ایدوب کوکللره یاپشور یوسف اعرض
عن هذا ای یوسف بو ایشی صاقله برکمسه یه سویلمه واستغفری لذنبک
وای زلیخا ایتدیکک کناه ایچون مغفرت طلب ایله انک کنت من الخاطئین ● بی شبهه
که سن کناهکارلرک کروهندن ایدک کوزدیلرکه اکرچه عزیز بو حالتی بو کونه برتسکین ویردی
اما نه زمان اولدیکه محبتک داستانی خلق اوزره پوشیده اولدی نظم

نسازد عشق را کنج سلامت ● خوشا رسوائی وکنج ملامت ●
غم عشق از ملامت تازه کردد ● وزین سودا بلند آوازه کردد ●

وقال نسوة فی المدینة ومصر شهرنده قاریلر سویلدیلرکه امرأة العزیز تراود فتاها
عن نفسه عزیزک خاتونی غلامنی نفسندن اوتری طلب ایلدی یعنی ایستدیکه
اندن کام الوب کام ویره قد شغفها حبا تحقیقا که سومک جهتندن کوکلنک غلافنی یاردی

إنا لنراها في ضلال مبين ۞ یعنی تحقیق بز انی آشكارا آزغونلقده كوررز فلما
سمعت بمكرهن اول قادینلرك كزلو سویلدوكلری سوزی ایشتدی ارسلت الیهن دعوت ایتمكه
انلره خبر صالدی تا كه انلره عذرنی بیان ایده و حضرت یوسفی و جمالنه رام ایده لر
كوزدیلر كه فرق خاتونی ضیافته دعوت ایلدی بنی پادشاهك خدمتنده اولادن
قاپوجینك و ساقینك و اتمكجینك و زندانجینك و امیراخورك قادینلری كه اول
ملامت سوزی آرالرنده دوشمشدی و قلنلری سائر اعیانك قادینلریدی
واعتدت لهن متكأ و انلره بر یاصدق و نهجی نسنه آماده ایلدی تا كه انلر
یاصدنورلر وآتت كل واحدة منهن سكينا و قادینلرك هر برسنه بر بچاق
ویردی تا كه كندولره مهیا اولنان میوه یی انلرله صویه لر و طعام علتندن اتی
انلر ایله بیره لر وقالت اخرج علیهن و انلر بیچه جكلرین بوجهله استعمال
ایدرلر ایكن حضرت یوسفه سویلدی اوزرلرینه چیق فلما رأينه اكبرنه پس اول
وقت كه كندوسین كوردیلر تعظیم ایدوب فائق اولان حسنندن هیبتده كیدیلر
حضرت سرور كائنات علیه اشرف التحیاتدن مرویدر كه بیوردی معراج كیجه سنده
حضرت یوسفی كوردم چهره سی ایلك ایدآری كیجه سی كبی وقطعن ايديهن و شدت
دهشتدن الرین كسدیلر وقلن حاش لله و دیدیلر صفات عجزدن حق تعالی یه
تنزیه اولسون كه ما هذا بشرا بو وجود نازنین نوع انساندن دكلدر زیرا
بو كونه جمال نوع بشرده معهود دكلدر ان هذا الا ملك كريم بو بر نسنه دكلدر
الا تكری قتنده بر مكرم فرشته قالت فذلكن الذي لمتنني فيه زلیخا سویلدی
بو اول غلامدر كه محبتی جهتندن بكا ملامت ایلدكوز ولقد راودته عن نفسه
و نفسندن اوتری كندوینی غایتله طلب ایلدم فاستعصم پس عصمت طالب
اولوب خواهشمدن ممتنع اولدی ولئن لم يفعل ما آمره و بو نسنه كه كندویه فرمان
ایدرم نسنه یی ایشلزسه ليسجنن وليكونا من الصاغرين ۞ البته حبس
اولنوب خوار و ذلیللردن اولور پس اول خاتونلر بالاتفاق حضرت یوسفه سویلدیلر
خاتونكك امرینه اطاعت ایله تا كه سكا بر حادثه مذلت ایرشمیه قال رب السجن
احب الي مما يدعونني اليه حضرت یوسف سویلدی ای پروردكارم حبس اولنمق
بكا زیاده سیوكلیدر اول نسنه دن كه بنی اكا ایسترلر و الا تصرف عني كيدهن
واكر حیله و مكرلرین بندن اوزاق قیلمزسن اصب اليهن انلرك طرفنه میل ایدم

واكن

وأكن من الجاهلين ۞ و نادانلردن اولورم تا آنلر كوردكلرینی اشلیم فاستجاب
له ربه پس پروردكاری دعاسنی مستجاب ایدوب فصرف عنه كيدهن مكر و حیله لرین
كندوسندن دور قیلدی انه هو السميع العليم ۞ تحقیقا كه خدا عزوجل
هر كسنك دعاسین درست ایشیدوب احوالینی كما ینبغی بیلیجیدر ثم بدا لهم من بعد
ما رأوا الآيات پس حضرت یوسفك برائتی اوزره دلالت ایدن شواهدی كوردكلرندن
صكره كندولره ظاهر اولدیكه ليسجننه حتى حين ۞ البته بر مدتدك انی حبس
ایدرلر بعده حضرت یوسفی زندانه كتوروب داخل قیلدیلر ودخل معه السجن فتيان
و حبسده اتفاقا ایكی یكت پادشاهك شرابداری و اتمكجیسی حضرت یوسفله زندانه
كردیلر قال احدهما اول ایكی یكتك برى یعنی شرابدار سویلدیكه اني اراني اعصر خمرا ۞
یعنی تحقیق عالم خوابده بن كندومی كوررم كه خمر یعنی اوزم صیقیورم پس اول اعنابی
اوزم خمر ایله تسمیه اولندی وقال الآخر و اوبریسی سویلدی كه اني اراني احمل فوق رأسي خبزا
تعلی التحقیق بن كندومی كوردم كیم باشم اوستنده اتمك كوتوردم تأكل الطير منه كه اندن
قوشلر یر نبئنا بتأويله عالم رؤیاده كوردوكمز نسنه نك مآلندن بزه خبر ویر انا نراك
من المحسنين ۞ یعنی تحقیق كه بز سنی ایو ایشلوجیلردن كوررز قال لا يأتيكما طعام ترزقانه حضرت
یوسف اول ایكی كیشنه یه دیدی سزه بر طعام كلمز كه اوسزه روزی قیلنمش اوله الا نبأتكما بتأويله
الا اول طعام كلمزدن سزه خبر ایدرم یعنی اتك ماهیتنی و كیفیتنی سزه بیان ایدردم قبل ان يأتيكما
سزه كلمزدن اول ایچون حضرت یوسفك مرادی شریعت اولدیكه انلری ایمانه دعوت ایلمیه [illegible]
اول كندولره بیان ایتدیكی كندوسی علم غیبی بیلكله معجز صاحبیدر بو بیلمك كهانت و تنجیم طریقیله توهم
ایتمكلر ایچون انلره خطاب ایدوب سویلدی ذلكما مما علمني ربي اول غیب بیلمك كه وحی ایله
پروردكارم بكا اوكرتمشدر اني تركت ملة قوم لا يؤمنون بالله زیرا علی التحقیق بن [illegible]
[illegible] تصدیق قیلمیانلرك [illegible] ترك ایلدم وهم بالآخرة هم كافرون ۞ و انلر [illegible]
وجودنه كندولر كافردرلر واتبعت ملة آبائي ابراهيم واسحق ويعقوب و مذكور اولان پدرلرمك
ملتنه تبعیت ایلدم ما كان لنا ان نشرك بالله من شيء بز كه انبیا معشریز [illegible]
دكلدر كه تكری یه بر نسنه اورتاق دوتمه لم ذلك من فضل الله علينا بو توحید ایتمك [illegible]
تكرینك فضل و كرمندندر كه وحی ایله بزی اندن آگاه ایلدی وعلى الناس و سائر خلق اوزرینه
دخی كه پیغمبرلرك ارسالیله انلره [illegible] ولكن اكثر الناس لا يشكرون ۞ و لیكن
[illegible] بوغی كه پیغمبرلر كندولره مرسل اولدیلر شكرینك فضل و كرمندن شكر ایتمزلر يا صاحبي

السجن ای زندانده اولان یارانم ءارباب متفرقون خیر یا لکثره متکثر بلری یکرکدر ام الله الواحد
القهار یا ذاتنده متوحد هر نسنه اوزره غالب اولان تنکری ما تعبدون من دونه
تنکریدن اوزکه برنسنه‌یه عبادت ایتمزسز الا اسماء سمیتموها انتم وآباؤکم الا برنسنه‌لرکه
انلر اوزره متوهم ایدرلر بکوزیرنا مناسب ادلر اطلاق ایدوب اول اطلاق اعتباری ایله
عبادت ایتدوکوز ما انزل الله بها من سلطان حق جل وعلا انلرك عبادتنه بر دلیل
ایندرمدی ان الحکم الا لله عبادت خصوصنده فرمان یالکز ذو الجلال لدر امر ان
لا تعبدوا الا ایاه پیغمبرلرك لسانی اوزره فرمان ایلدیکه کندوسندن اوزکه برنسنه‌یه
عبادت ایتمیه‌سز ذلك الدین القیم حق و درست اولان دین اولدر ولکن اکثر الناس
لا یعلمون ● ولیکن خلقك چوغی انی بلمیوب ادیانلرنده سرکردان قالمشلر یا صاحبی
السجن ای زنداندن یارانم اما احدکما فیسقی ربه خمرا البته بریکوز یعنی شرابدار کندوینی
بسلیا باده ایچوره‌جك کوندن اصلی یچوردی واما الآخر فیصلب فتأکل الطیر من رأسه
وبی شبهه که اوبیر کوز اصلوب اولنسه‌دن قوش بر بعض بونلر سویلدیلرکه بز بلادن سویلدك
اصلا واقعه کورمدك حضرت یوسف سویلدی قضی الامر الذی فیه تستفتیان
اول ایش کسلدی که خصوصنده بندن عاقبتنك فهمنی طلب ایدرسز وقال للذی ظن
انه ناج منهما وحضرت یوسف سویلدی انلردن اول کیمسه‌یه که کمان ایتدیکم کندو
قورتلجقدر اذکرنی عند ربك سنی پرورده ایدن پادشاهك قتنده احوالمی سویله تاکه
بنی زنداندن قورتره فانساه الشیطان ذکر ربه پس ابلیس شقی شربداری اونوتدردی یوسفك
احوالنی مربیسی قتنده ذکر ایلمیه فلبث فی السجن بضع سنین ● پس زندانده یدی ییل
مکث ایتدی لغت عربیه‌ده بضع اوچدن طقوزه واریدنجه اولان عدده اوزره اطلاق
اولنور وقال الملك انی اری سبع بقرات سمان وپادشاه دیدیکه عالم رؤیاده بن یدی
سمز اینك کوردم که یأکلهن سبع عجاف انلری یدی زبون اینك یبر وسبع سنبلات
خضر ودخی کوردم یدی کوك خوشه واخر یابسات ویدی قوری خوشه پس قوری
خوشه‌لر کوك خوشه‌لره صاریلوب اوزرلرینه غلبه ایتدی یا ایها الملأ افتونی
فی رؤیای ای ذوی الالباب تعبیرلرین کوره اشراف واقعه‌مك تعبیرندن بکا جواب ویرك ان
کنتم للرؤیا تعبرون ● اکر واقعه‌یی تعبیر ایدر ایدیکوز قالوا اضغاث احلام
اهل تعبیر دیدیلر بو اوغورلك قارشقلریدر وما نحن بتأویل الاحلام بعالمین
وبز باطل اولان اوغورلرك تعبیرینه بیلیجی کلوز وقال الذی نجا منهما واول کمسه

زندانیلردن

زندانیلردن قورتلن کیمسه یعنی شرابدار سویلدی وادکر بعد امة وبر اوزون
مدتدن صکره حضرت یوسفی ورزدیاده اولان داناشنی یاد ایلدی انا انبئکم بتأویله
فارسلون ● بن سزه انك تعبیرندن خبر ایدرم پس بنی زندانه کوندرك انده بر کیمسه وار که
علم تعبیری غایتله خوش بیلور ملك علی العزیز فرمان ایلدیکی زندانه واروب کندوسیه
بو خبر کتوردم بعده ساقی زندانه کلوب سویلدی یوسف ایها الصدیق ای یوسف
ای صدقك غایتله متصف اولان ذات شریف افتنا فی سبع بقرات سمان یأکلهن
سبع عجاف وسبع سنبلات خضر واخر یابسات بو مذکور اولان اشیانك
رؤیاسی تعبیرندن بزه فتوی ویر لعلی ارجع الی الناس شاید که پادشاه وانده
اولان کیمسه‌لرك طرفنه دونرم لعلهم یعلمون ● شاید سنك فضل ومعرفتکی
بیله‌لر قال تزرعون سبع سنین دأبا حضرت یوسف اول رؤیانك تعبیرنده دیدی
مستمر اولدن عادتکز اوزره یدی ییل اکرسز فما حصدتم پس هر نسنه‌یی که بچرسیز
فذروه فی سنبله انی صاپلری ایچنده قویك تاکه آفاتدن محفوظ اوله الا
قلیلا مما تأکلون ● مکر اول مقداری یدیکلکوزدن بر آز نسنه که انی پاك ایدرسز ثم یأتی
من بعد ذلك سبع شداد پس اول یدی ییلدن صکره یدی صعوبتلو ییل کلور یأکلن
ما قدمتم لهن انلرك اهالیسی بیرلر اول نسنه‌یی که کندولر ایچون ادخار ایتمش
ایدکوز الا قلیلا مما تحصنون ● مکر صاقلدککز نسنه‌دن براز که انی تخم
ایچون آلقویوب انلره بیدرمیه‌سز ثم یأتی من بعد ذلك عام پس اول ییللردن
صکره بر ییل کلور که فیه یغاث الناس ایچنده خلق یغمورلر کثرتیله مدد اولنورلر
وفیه یعصرون ● وصیقلدجق نسنه‌یی ایچنده صیقرلر یعنی میوه‌نك کرکی
اولوب اوزم وزیتون کبی اولان میوه‌لری صیقرلر وقال الملك ائتونی به وحضرت
یوسفك قتنده رؤیانك تعبیرن ایدن کیمسه کلوب تعبیری نقل ایتدوکدن صکره
پادشاه سویلدیکه انی بکا کتورك فلما جاءه الرسول پس اول وقت که پادشاهك
کوندرلیسی حضرت یوسفه کلدی تاکه کندوی زنداندن چیقره قال ارجع الی ربك
فاسأله ما بال النسوة اللاتی قطعن ایدیهن حضرت یوسف اکا دیدی سنی
پرورده ایدن ملکك حضرتنه دون کندو جهوره که الرین کسن خاتونلرك حالی نه ایدی
انلرك احوالنه تفتیش وتفحص ایلسون که زلیخانك مجلسنده الرین قطع ایدن خاتونلرك
حیله‌سی نه ایدی ان ربی بکیدهن علیم ● بی شبهه که بنی اجداد ایدن خدا انلرك مکر وحیله‌

الجزء الثالث عشر من التفسير

غاینده دانانادر یعنی بکا سویلدیلر خاتونلرك فرمانه مطیع ومنقاد اول دیو لغت ایتمه بعده ملك انلری احضار ایدوب قال ما خطبكن اذ راودتن یوسف عن نفسه سویلیه حالکوز نه ایدی یعنی یوسفی نفسندن اوزری طلب ایتدیککز قلن حاش لله اول خاتونلر سویلدیلر باکمال خدای ذوالجلال اولسونکه یوسف کبی بر عفتلو یکیت خلق ایتدی ما علمنا علیه من سوء اصلا اوزرینه بر بدلك بیلمدك قالت امرأة العزیز الان حصحص الحق عزیزك قادینی یعنی زلیخا سویلدی شمدی دوغرولق ثبوت قرار دوندی انا راودته عن نفسه نفسندن اوزری بن کندویی طلب ایتدم وانه لمن الصادقین ودخی شبهه که کندو کرچك سویلیانلردندر بعده پادشاه حضرت یوسفه خبر صالدیکه قادینلر کناهلرینه معترف اولدیلر شمدنصکره کلنا که حضور که انلره عقوبت ایده لوم حضرت یوسف سویلدی انلرك عقوبتی مرادم دکلدر ذلك لیعلم انی لم اخنه بالغیب اول توقف ایتدیکیمون که بکا اکرام ایدن عزیز بیلسون کیم غائب اولدوغی حالده بن اکا خیانت ایتمدم وان الله لا یهدی کید الخائنین ودخی کندویه معلوم اوله که علی التحقیق ایزد متعال خیانت ایدنلرك حیلهسنی تنفیذ ایتمز وما ابرئ نفسی و بن کندو نفسمی تزکیه ایتمم یعنی بن بو حرکتی شکر نعمتی اظهار ایتمك ایچون ایتدم نه کندو نفسمی پاك ایتمکیچون ان النفس لامارة بالسوء زیرا نفس مقتضای جبلتله هر وقت بد لکله امر ایدر الا ما رحم ربی مکر پروردگار اسرکیه وقتده که بد لکدن قورتیه اسسمه ان ربی غفور رحیم بی شبهه کیم بنی ایجاد ایدن فعل کلیاندن کناهی مغفرت ایدوب اسسنددوکی کیمسنهیه فضلندن رحم ایدر وقال الملك ائتونی به استخلصه لنفسی وپادشاه سویلدی که حضرت یوسفی بکا کتورك انی کندو جانمه مخصوص ایدهیم فلما کلمه پس اول محل که حضرت یوسف کلوب پادشاه ایله سویلشدیلر آثار رشادی کندویه ظاهر اولدی قال انك الیوم لدینا مکین امین پادشاه سویلدی علی التحقیق سن بوکون بزم یانمزده قدر و منزلت ایهسی هر نسنده اوزره مؤتمن سن قنغی مرتبهیی ایسترسن ایسته قال اجعلنی علی خزائن الارض حضرت یوسف سویلدی بنی زمینك خزینهلری اوزره قوی یعنی اقلیم مصرك زمیننده حاصل اولان اشیا اوزره بنی متولی قیل انی حفیظ زیرا علی التحقیق بن یخشی نکهبانم اندن بر شیئی ضایع ایتمم علیم کیفیت تصرفی یخشی بیلورم وکذلك مکنا لیوسف فی الارض

ونده

ونده که پادشاهی کندو به مهربان قیلدق حضرت یوسفی زمین مصرده کمال تصرف احسان ایتدك که یتبوا منها حیث یشاء اندن ایستدوکی مکاندن نزول ایدردی ولا نضیع اجر المحسنین نصیب برحمتنا من نشاء ایستدوکمزی یخشی جهاندن احسانمز ایله دکوز و بو لك ایدنلرك ثوابنی ضایع قیلمز ولاجر الاخرة خیر للذین آمنوا وکانوا یتقون ودخی شبهه کیم او بیر جهانك ثوابی ایمان کتوروب تقوی ایدنلره بیک کره کندو کتوردیلر که یعنی مصر پادشاهی حضرت یوسفی وزیر قیلدی لوای عدلی قالدروب اکینلك ازدیادینه وغلالك ضبطنه سعی تمام ایدوب معهود قحط ییللری داخل اولیجق بعده قحط مصر وشام اقلیملرینه عام اولوب صاکنلری ذخیره الینه حضرت یوسفه توجه ایتدیلر اول دفعه کومش و التونله صاتدی تا که معقوله سی یانلرنده قالدی بعده حلی وجواهر ایله صکره دوار لر ایله اندن صکره عقار روامالا که بو اشیاکه خلاص اولدی هرکس جاننی صاتوب مقابله سنده حبوبدن بر شی الدی ایش بو قراره یتشیجه صورت حالی پادشاهه عرض ایتدی پادشاه دیدی فرمان سنکدر نیجه که ایسترسن ایله پس حضرت یوسف علیه السلام جمله سین آزاد ایدوب اموالرین کندولره رد ایتدی وبو اثناده زمین کنعاندن ساکن اولنلره قحط اصابت ایتدی حضرت یعقوب علیه السلام اولادینی ذخیره المق ایچون کوندروب اوغلی بنیامین که حضرت یوسف علیه السلامك شفیقی ایدی یاننده الیقودی وجاء اخوة یوسف وحضرت یوسفك برادرلری ذخیره المغیچون یانه کلوب فدخلوا علیه اوزرینه کردیلر فعرفهم پس انلری بیلدی وهم له منکرون وانلر تقادم مدندن ونغیر هیئتندن اونی طانیمدیلر روایت در که یعنی اوزرینه کردیلر کندولره دیدی سن کیم سن وایشکوز نه در شاید جاسوسلرسن دیدیلر معاذ الله بیز بر پدرك اولادیوز که اونبر صدیق پیردر بیجا بیرلردن بر بیجا بیردر اسم شریفی یعقوبدر پس خبرك یوسفا انلره سویلدی سنز قج برادرسن دیدیلر اون ایکی ایدك بر بیز صحراده هلاك اولدی وبرنمز پدرده هلاك اولان اوغلندن تسلیه ویریکیچون یاننده قالدی ونومن بو مکانه کلدك حضرت یوسف انلره سویلدی بو سوزه شاهد ایسترم دیدیلر بو مکانده بیزی بر کیمسه بیلمز تا که بزه شاهدلك ایده دیدی پس بریکزی

یا منی دهین قویك و بدریكزك یانمزه قالان قرنداشكزی كتورك تا كه سوزكزی
تصدیق ایدرم بعده ارالرنده قرعه صالوب شمعون اوزرینه قرعه دوشدی
ولما جهزهم بجهازهم و اول وقت كه حضرت یوسف برادرلرینك ایشنی كوردی
قال ائتونی باخ لكم من ابیكم سویلدی پدركوزدن اولان قرنداشكزی بكا
كتورك الا ترون انی اوفی الكیل بیلمزمسز كه بن اولچكی تمام ویرورم وانا خیر
المنزلین و بن مهمانلق ایدنلرك یكركی یم فان لم تاتونی به پس اكر انی بكا
كتورمزسز فلا كیل لكم عندی ولا تقربون نه قتمده سزه اولچمك واروشه
اولدوغم یره یقلشورسز قالوا سنراود عنه اباه دیدیلر البته اندن اوتری
پدریمزه مراجعت ایدوب طلب ایدرز وانا لفاعلون و علی التحقیق بز انی ایشلیجیز
اول خصوصده تكاسل ایتمزز وقال لفتیانه اجعلوا بضاعتهم فی رحالهم وكیالك
خدمتنده اولان قوللرینه سویلدیكه بدلنه ذخیره الدقلری ایچون كتوردوكلری متاعی
یوكلرنده قیلك واو بیر معتاد ادریمی وایاقی قابلردی و بو ایشی اول مصلحت ایچون
ایلدیكه عجملهدر بیزه دلری اولمغله بیردخی كلمیه لر وهم اجتناب ایدیكه دوكی
شیئك بهاسینی الردن اله لعلهم یعرفونها شاید انلر انی بیله لر اذا انقلبوا
الی اهلهم نچن كندو عیاللرینه دونوب یوكلرینی آچه لر لعلهم یرجعون شاید
انی بیلمك سببیله انلر دونه لر فلما رجعوا الی ابیهم پس اول وقت كه پدرلری
حضورینه دوندیلر قالوا یا ابانا منع منا الكیل دیدیلر ای پدریمز بنیامین برادریمز
بیرمله بله كلمزایسه شمدنصكره طعام اولچمی بیزدن منعدر حكم اولندی
فارسل معنا اخانا نكتل پس بزمله برادریمزی یولله تا كه اولچمكه مانعمز
قالدروب بیزه لازم اولهجق نسنه یی اولچه لر وانا له لحافظون و بن شبهه
كه بیز انی صاقلیجیوز بوهارنك دیكدن قال هل امنكم علیه الا كما امنتكم
علی اخیه من قبل حضرت یعقوب سویلدی اوزرینه سیزه امین دوتیم الا كه
بوندن اسبق برادری اوزره امین دوتیم كیبی وحال بوكه انی الدوغكز وقتده دیمش
ایدوكز وانا له لحافظون فالله خیر حافظا پس حق جل وعلا حضرتلری نكهبان
اولدوغی حالده جمله نكهبانلردن بیكركدر بن انی اكا اصمارلرم وهو ارحم الراحمین
وكندودر اسركیانلرك زیاده اسركیجیسی ولما فتحوا متاعهم وجدوا بضاعتهم
ردت الیهم و اول وقت كه یوكلرین اچدیلر كوردیلر كه بغدای الدقلری ایچون كتوردوكلری

اشیا كندولره دونمش قیلندی قالوا یا ابانا ما نبغی دیدیلر ای پدریمز بوندن زیاده
نه طلب ایده لم هذه بضاعتنا اول احساندن صكره بو بیزم بضاعتمزدركه اكله
قلدیغمز الندن ردت الینا بیزه دونمش قیلندی پس بو بضاعتله استظهار
ایدوب ملكه رجوع ایدرز ونمیر اهلنا و بزه مخصوص اولان كیمسنه لره طعام
كتوردرز ونحفظ اخانا و كیدشمزده و كلشمزده برادریمزی صاقلرز ونزداد كیل
بعیر و برادریمزك كتمسی سببیله بردوه یوكی زیاده الورز ذلك كیل یسیر
اول دوه نك یوكی بیر از مكیلدر ملك اولقدرشیئله بیزه مضایقه ایدن جك
دكلدر قال لن ارسله معكم حضرت یعقوب سویلدی بنیامینی سزكله كوندرم
حتی تؤتون موثقا من الله تنكری تعالیدن بیر پیمان سزبكا ویرمینجه یعنی بكا بر عهد
ویرك كه خدانك ذكری ایله موكد اوله لتاتننی به كه البته انی بكا كتوررسز الا ان
یحاط بكم مكركه مغلوب اولوب كتورمسی سزه ممكن اولمیه فلما اتوه موثقهم
پس اول وقت كه عهد و پیمانلرین حضرت یعقوبه ویردیلر قال الله علی ما نقول وكیل
دیدی حق جل وعلا حضرتلری دیدوكمز اوزره نكهبان و مطلعدر وقال
یا بنی لا تدخلوا من باب واحد و حضرت یعقوب شفقتیوزندن سویلدی
ای اوغوللرم بیر قاپودن كرمكوز كه عجملر بو جمعیتله و بو جمال ایله سزی خلق كوزینه
كوربعك كوزلریله سزی دكرلر وادخلوا من ابواب متفرقة و متعدد قاپولردن
كیرك وما اغنی عنكم من الله من شیء و بن تنكرینك قضاسندن برنسنه سزدن
دفع ایتمم ان الحكم الا لله فرمان بركیمسه یه ثابت دكلدر الا تنكری یه حكمی ایشته البته
وجوده كلور علیه توكلت اوزرینه اعتماد ایلدم وعلیه فلیتوكل المتوكلون
وانك اوزرینه ارباب توكل اولانلر اعتماد ایتسونلر ولما دخلوا من حیث امرهم
ابوهم و اول محلكه پدرلری كندولره فرمان ایتدوكی یردن مصر شهرینه كردیلر ما كان
یغنی عنهم من الله من شیء پدرلرینك فرمانی واكا اتباع ایتمك تنكرینك قضا
سندن برنسنه انلردن دفع ایتمزدی الا حاجة فی نفس یعقوب قضاها لیكن
حضرت یعقوبك طبیعتنده بر شفقت وار ایدیكه اول محل انی اظهار ایدوب وصیت
ایلدی وانه لذو علم و علی التحقیق كه او دانش صاحبیدر لما علمناه كندویه اوكرتدوكمز
ایچون ولكن اكثر الناس لا یعلمون و لیكن خلقك چوغی بیلمزلر كه تقدیر تدبیر ایله دونده
نسنه ایدرز ولما دخلوا علی یوسف و اول محلكه حضرت یوسفك اوزره كردیلر اوی

آوى إليه أخاه سفره اوزره قرنداشنی کندو یاننه الدی مرویدر که یعنی کلدیلر حضرت یوسف کندولره ضیافت ایدوب فرمان ایتدیکه هر ایکی قرنداش بر سفره ده اوتورسونلر پس بیش سفره اوزره اوتوردی بنیامین یالکوز قالمغله اغلیوب سویلدی
برادرم یوسف صاغ اولسیدی کندو سیله بر سفره اوزره اوتوردم پس حضرت یوسف سویلدی چونکه بو بیکیت بر ایش یوقدر کلسون بنمله سفره ده اوتورسون بعده فرمان ایتدیکه هر ایکیسی بر اوده اقامت ایتسونلر و بو یکیت بنمله قالسون اول کیجه حضرت یوسف بریرده قالدی اثناء مصاحبتده کندویه سویلدی ایسترمیسن که حالا انلر برادرک یرینه سکا برادر اولیم بنیامین سویلدی کیمک النه سنک کبی برادر دوشر لیکن سنی حضرت یعقوب ووالده م طوغورمدی قال إني أنا أخوك حضرت یوسف کندویه دیدی علی التحقیق که بن سنک قرنداشکم فلا تبتئس بما كانوا يعملون ۝ پس حزین ده اینانده وکلری نسنه سببیله غمناک اولمه فلما جهزهم بجهازهم پس اول وقتکه کندولره لازم اولان شیء ویروب یوکلرین دوکدی جعل السقاية في رحل أخيه التوندن اولان مشربه یی قرنداشی بنیامین یوکنه رضاسیله قیلدی ثم أذن مؤذن صکره بر فریاد ایدیجی فریاد ایتدیکه أيتها العير ای کاروان خلقی إنكم لسارقون ۝ علی التحقیق سز اوغریلرسز قالوا وأقبلوا عليهم دیدیلر اول حالده که اوزرلرینه اقبال ایتدیلر ماذا تفقدون ۝ نه اصل شیء معدوم ایدوب ارپورسز قالوا نفقد صواع الملك دیدیلر پادشاهک مشربه سینی که انکله غله اولچردک ایتوب ارپوروز ولمن جاء به حمل بعير وکندو نفسندن انی کتورن کیمسنه یه بر دوه یوکی مقرر اولور وأنا به زعيم ۝ و بن که فریاد ایدیجیم انکا کفیلم قالوا تالله لقد علمتم ما جئنا لنفسد في الأرض دیدیلر خدایه قسم که علی التحقیق سز بیلدیکز که بز بیره یوزنده بدلک ایتمککه کلمدک وما كنا سارقين ۝ و بز اوغریلر دکل ایدک واو زمان کادر بز اوغرلق قلدرد قالوا فما جزاؤه إن كنتم كاذبين ۝ مشربه یی آرایلرده دیدیلر پس نه عوایی بر آدم اکر یالان سویلیوب ایدی یوز انی اوغرلدانک سزاسی ندر قالوا جزاؤه من وجد في رحله دیدیلر انک سزاسی یوکنده بولنان کیمسنه النفسیدر یعنی مشربه کیمک یوکنده بولنورسه مقابله سنده اول کیمسه الندن قول اولور فهو جزاؤه که او درسزاسی كذلك نجزي الظالمين ۝ ستم ایدنلره یعنی اوغریلره بو کونه سزا ویروز بو کلامی اول جهتدن او زره سویلدیلر که حضرت یعقوب علیه السلام

شریعتی بو ایدیکه بر کیمسنه بر کیمسنه دن بر شی اوغرلیه انی بر نسنه مال ایله ایجی اوغرو یی قول ایدینورلر فبدأ بأوعيتهم قبل وعاء أخيه پس انلری مصر شهرینه دوندروب حضرت یوسف برادری بنیامینک یوکندن اول یوکلرین آرامغه باشلدی ثم استخرجها من وعاء أخيه صکره قرنداشنی یوکندن انی چیقردی كذلك كدنا ليوسف حضرت یوسفه اول کیدکبی تعلیم ایتدک ما كان ليأخذ أخاه في دين الملك برحیله الا صحیح ولائق اولمازدیکه قرنداشنی پادشاهک آیینی اوزره اوغرلق خصوصنده پادشاه حکمی بو ایدیکه اوغرو یه کوتک چالنه و سرقه اولنان نسنه نک ضعفی اننه الندن اوغرو یی بنده لکه المق ایدی إلا أن يشاء الله مکر تنکری تعالی ایسته یه که اول حکمی پادشاهک حکمی قیله نرفع درجات من نشاء ایستدوکمز کیمسنه لرین پایه لرین قالدروروز وفوق كل ذي علم عليم ۝ و هر دانش آیه سی اولان دانشمند اوسته علیم وار قالوا إن يسرق حضرت یعقوبک اولادی دیدیلر اکر بنیامین اوغرلدی فقد سرق أخ له من قبل بی شبهه که بوندن اسبق کندویه انادن واتادن اولان قرنداشی اوغرلدی مقصودلری حضرت یوسفدر تفسیرمدارکده کتوردیکه حضرت یوسفک خاله سی یوننده بیر طاوق وارایدی قاپولرینه بر صائل کلوب حضرت یوسفدن اوزکه انده بر کیمسه یوق ایدی اول طاوقی اول سائله ویردی برادرلری بو فعل سببیله کندوی سرقه فعلنه نسبت ایتدیلر و بوندن غیری دخی برنیچه قول وار فأسرها يوسف في نفسه پس حضرت یوسف اول سوزی کندو طبیعتنده صاقلیوب ولم يبدها لهم کندولره آنی آشکاره قیلمدی قال أنتم شر مكانا حضرت یوسف برادرلرینه سویلدی منزله جهتندن سز زیاده یمانسز والله أعلم بما تصفون ۝ و حق جل و علا وصف ایتدوککز نسنه یه داناتردر پس حضرت یوسف بنیامینی ادملرینه تسلیم ایدوب کتوردیلر هر چند که قرنداشلری خلاصنه سعی ایتدیلر فائده اولمدی صکره حضرت یعقوبک بیوک اوغلی روبیل غضبه کلوب سویلدی ایها الملك قرداشمزی ویررمسن یوقسه بر چیغر چیغرورم که شهرده نه قدر حامله عورتلر وار انک چیغرتندن حمللرین وضع ایدرلر بو سوزی سویلدی و روبیلک قاعده سی بو ایدیکه غضبلندیکی وقت قیللری طشره چیقدی حضرت یوسف کندو اوغلنه سویلدیکه اکسه سندن وارالکی دقر سنه دکدهان بویله که ایتدی غضبی ساکن اولدی روبیل دخی قرنداشلرینه ایتدیکه هیچ بریکوز بکا دکدی دیدیلر یوق پس دیدی بی شبهه که

بو زمینده حضرت یعقوبك تحمندن براز وار زیرا اداملری بوایدیکه بر ایکی خشمه
کلدکده اوبیرسیسی که انی ذکر خشمی ساکن اولور بعده که کوردیلر زور ایله بر نسنه
حاصل اولمیه یوریلوارمغه باشلدیلر نته که حق تعالی بیوردی قالوا یا ایها
العزیز ان له ابا شیخا کبیرا ۞ دیدیلر ای عزیز علی التحقیق که اداوغلنک
عظیم القدر بر پیری واردر فخذ احدنا مکانه پس بریننه بیرمزی آل زیرا
بونك قرنداشی غائب اولدوقدن صکره اول پیر جلیل القدر بونکله الفت
تحصیل ایتدی انا نراك من المحسنین ۞ تحقیقا که بز سنی ایولردن کوردیوز
قال معاذ الله ان نأخذ الا من وجدنا متاعنا عنده حضرت یوسف سویلدی
تنکری یه صیغنمق صیغنورم که بر کیمسنه یی الله امر اول کیمسنه یی که قنده
شیمزی بولدق زیرا سوزیکوزه کوره اندن اوزکه سینی الق ظلمدر پس بریننه
بریکزی آلورسك انا اذا لظالمون ۞ بی شبهه بکم اول حالده بز ستمکارلر اولوردز
فلما استیأسوا منه پس اول وقت که حضرت یوسفدن ناامید اولدیلر یعنی
قلبلرنده محقق اولدیکه برادرلرینی کندولره ویرمز خلصوا نجیا ۞ بری بریله
آهسته سویلشدوکلری حالده بر کناره چکلدیلر قال کبیرهم سننده یا عقلده
بیوکلری اولان سویلدی الم تعلموا ان اباکم قد اخذ علیکم موثقا من الله بیلمز
میسنکیم پدرکوز اوزرکزه تنکریدن بر عهد الدی یعنی اوزرکوزه بر محکم عهد
الدیکه بنیامینه کال المحافظه ایده سز وشمدیلکن ایش بو یله واقع اولدی
ومن قبل ما فرطتم فی یوسف و بوندن اسبق یوسفك شاننده تقصیر کوزی بیلمز میسز
فلن ابرح الارض حتی یأذن لی ابی پس مصر زمیننده حرکت ایتمم پدرم بکا دستور
ویرنجیه او یحکم الله لی یا ایزد ذو الجلال دونمکه یا قرنداشمك خلاصنه حکم
ایده وهو خیر الحاکمین ۞ واو درحکومت ایدنلرك یکرکی زیرا انکی مداهنه
و محابایی قبول ایتمز ارجعوا الی ابیکم پدرکز سمتنه دونك فقولوا یا ابانا ان
ابنك سرق پس سویلکوز ای پدرمز علی التحقیق که اوغلك اوغرلدی وما شهدنا
الا بما علمنا و بیر نسنه ایله شهادت ایتمدك الا بیلدوکمز نسنه ایله وما کنا
للغیب حافظین ۞ و بو شیده اولان شیئه اربابه اطلاع دکل ایدك یعنی ظاهرا
ایزده سرقه ایتدوکنی مشاهده ایتدك اما حقیقت الحالده سرقه ایتدوکنی بیلمز
زیرا محتملدر که اولا بش کندویه تهمت اوله واسأل القریة التی کنا فیها واول

کوی خلقندن صورکه بز انک ایچنده ایدك والعیر التی اقبلنا فیها واول
کاروان خلقندن صورکه بز انلرله اولوب کندولرله کلدك وانا لصادقون ۞
وبی شبهه که بز کرچك سویلیجیلرز پس حضرت یعقوبك اولادی پدرلری سمتنه توجه
ایدوب برادرلری سفارشی ایتدوکی الفاظی پدرلرینك سمع شریفنه عرض ایتدیلر
قال بل سولت لکم انفسکم امرا حضرت یعقوب دیدی بلکه نفسکوز سزه بر نسنه
تزیین ایدوب آسان قیلدی فصبر جمیل پس بنم ایشم کوزل صبردر عسی الله ان
یأتینی بهم جمیعا شاید ایزد ذو الجلال یوسفی و بنیامینی و مصرده توقف
ایدن قرنداشلرینی جمله بکا کتوره انه هو العلیم الحکیم ۞ بی شك که حق جل
وعلا احوالمه واحوالمزینه درست دانا تدبیرینه محکم ایدن کندودر وتولی
عنهم وقال یا اسفی علی یوسف وانلردن یوز چویروب دیدی ای یوسف
اوزره اولان اندوه حسرتم کل که عملك بودردر وابیضت عیناه من الحزن وشدت
الدن اغلدوغیچون ایکی کوزی آق اولدی فهو کظیم ۞ پس کندوسی اوغوللری اوزره
ایغدن دولمش انی قلبنده صاقلیوب اظهار ایتمز ایدی قالوا تالله تفتؤ
تذکر یوسف اوغوللری دیدیلر خدای قسم که دائم یوسفی اکرسن حتی
تکون حرضا اول وقته دکین که خسته اولهسن او تکون من الهالکین ۞ یا
اولیلردن مسندن اولهسن قال انما اشکو بثی وحزنی الی الله حضرت یعقوب
دیدی غمم واندوهمی یالکوز حضرت خدای ذو الجلاله شکوی ایدرم واعلم
من الله ما لا تعلمون ۞ وتنکرینك رحمت وصنعندن بیلدوکمی سز بیلمیوب
بیلورم یا بنی اذهبوا ای اوغوللرم وارك فتحسسوا من یوسف واخیه پس
یوسف وقرنداشندن اوتری تفتیش وتفحص ایدك ولا تیأسوا من روح الله
وتنکرینك فرج وفضلندن ناامید اولمك انه لا ییأس من روح الله الا القوم
الکافرون ۞ که علی التحقیق تنکرینك فرج وفضلندن ناامید اولماز الا
اول کروه که منکر انك ذات وصفاتنه کفر ایتدیلر چون حضرت یعقوب
اوغوللرینه بو کلامی ایراد ایتدی ۞ سوزنی قبول ایدوب ماحضرلری اولان
متاعی آلوب بردخی دیار مصره توجه ایتدیلر فلما دخلوا علیه پس چونکه
حضرت یوسف اوزره داخل اولدیلر قالوا یا ایها العزیز دیدیلر ای عزیز ملك
عزت ایله متصف اولان وجود شریف مسنا واهلنا الضر احتیاجك شدتی
بزه وعیالمزه دکدی وجئنا ببضاعة مزجاة وبر آز متاع ایله کلدك فاوف لنا

الكيل بسن بيزه اولچكی تمام ایله وتصدق علینا وبرادرمزی دوندورمکله
اوزریمزه تصدق ایله ان الله یجزی المتصدقین بی شك كه حق جل وعلا صدقه
ویرنلره مكافات ایدر قال هل علمتم ما فعلتم بیوسف حضرت یوسف انلره
دیدی یوسفه ایشلدوككز نسنه نك قبحنی بیلدوكزمی واخیه وقرنداشنه
دخی كه یوسفه ایشكوزی ایشلدكدن صكره انی اول قدر ذلیل ایتدكوزكه برکوزله
سویلشمكه طاقتی قالمدی اذ انتم جاهلون اول حالده كه سز ایشلدوككوز
ایشك قبحنی بیلمزدكوز قالوا ائنك لانت یوسف استفهام تقریر ایچوندر یعنی دیدیلر
علی التحقیق البته سن یوسف سن زیرا بوكونه جمال وكمال غیر كیمسنه ده
بولنمز قال انا یوسف وهذا اخی دیدی یوسف بنم وبو انادن واتادن
برادرمدر قد من الله علینا بی شبهه كه حق جل وعلا حضرتلری ثسلا متدكرامتله
اوزریمزه تفضل ایلدی انه من یتق ویصبر تحقیقا كه شان بودركم هر كیمسنه كه
تنكریدن خوف ایدوب بلالره اوزره صبر ایدر خدا جل وعلا اكا رحمت ایدر
فان الله لا یضیع اجر المحسنین زیرا ایزد متعال ایولك ایدنلرك مكافاتن
ایترمز قالوا تالله لقد اثرك الله علینا دیدیلر خدایه قسم كه حق جل وعلا اوزریمزه
سنی بركزیده قیلدی وان كنا لخاطئین وعلی التحقیق شان بوكه سنكله ایتدوكمز
ایشده بز كنهكارلر ایدك قال لا تثریب علیكم الیوم حضرت یوسف برادرلرینه
دیدی اوزركزه بوكون ملامت وسرزنش یوقدر یغفر الله لكم حق جل جلاله سزه
كناهلركزی یارلغادر وهو ارحم الراحمین وبغشنده لرك غایتله بغشنده لری
اولان كندودر زیرا صغائر وكبائری مغفرت ایدوب توبه ایدنه احسان ایدر
اذهبوا بقمیصی هذا بو كوملكمی كتدك فالقوه علی وجه ابی یات پدرمك
یوزی اوزره صالك یات بصیرا اچق كوزلی اولور واتونی باهلكم
اجمعین وسزه مخصوص اولان كیمسنه لری تمامنجه كتورك ولما فصلت العیر
واول وقت كه اولاد یعقوبك قافله سی مصرك حدودندن ایرلدی قال ابوهم
پدرلری یاننده اولان كیمسنه لره سویلدی انی لاجد ریح یوسف بی شبهه
كه بن یوسفك قوقوسنی بولورم لولا ان تفندون بیر لكدن حاصل اولان نقصان
عقله نسبت ایتمسه كوز اول سوزی بندن تصدیق ایدردكوز قالوا تالله انك لفی ضلالك
القدیم حاضر اولان دیدیلر ایزد ذو الجلاله قسم كه علی التحقیق یوسفك محبتنده

اوزاط ایتد وكلكدن اوتری اسكی خطاكده سن فلما ان جاء البشیر پس اول
حال كه مژده جی یعنی حضرت یعقوبك اوغلی یهودا كوملكله كلدی مژده كه
یعنی حضرت یوسف برادرلرینه كوملكی كوتورمكه ویردی یهودا دیدی كه
قانله بولنمش اولان كوملكی كوتوروب پدری محزون قیلدم بو كوملكی كوتورمكله
كندویی مسرور ایدرم پس برادرلرینه دوروب شتاب ایدرك پدرینه
كلدی القاه علی وجهه كوملكی حضرت یعقوبك یوزی اوزره صالدی
فارتد بصیرا درعقب اچق كوزلو اولدی قال الم اقل لكم حضرت یعقوب
انلره دیدی بن سزه دیمدمی كه انی اعلم من الله ما لا تعلمون علی التحقیق تنكریدن
فضل وكرمندن بیلدوكوزی بیلورم قالوا یا ابانا استغفر لنا ذنوبنا دیدیلر
ای پدر من بزم ایچون صوچلرمزه خدادن مغفرت استه انا كنا خاطئین
كه بی شبهه بز كنهكارلر ایدك قال سوف استغفر لكم ربی دیدی یعنی اولیا كرم
پروردكارمدن سزه مغفرت طلب ایدرم انه هو الغفور الرحیم كه بی شبهه
حق جل وعلا كندودر ارباب تقصیرك كناهین غایتله عفو ایدوب احسان ایلكندور
امر كز بیلمك كركدر كه حضرت یعقوب حضرت یوسفدن استحلال ایتمك ایچون
طلب مغفرتی تأخیر ایلدی زیرا مظلومك عفوی مغفرتك حصولنه شرطدر
كوردیلر كه حضرت یوسف علیه السلام بر خیلی اموال ودوابلر یوللدی
تا كه پدری جمیع اهل وعیالیله مصر سمتنه توجه ایده بعده كه مصر شهرینه قریب یره
كلدیلر حضرت یوسف پادشاهله وجمیع اعیان دولتله استقباله چیقدی
حضرت یعقوبك كوزی حضرت یوسفك جمالین مشاهده ایتدوكندن صكره
السلام علیك یا مذهب الاحزان سویلیوب شاد لكدن اغلغه باشلادی
نظم چه خوش باشد كه بعد از انتظاری بامیدی رسد امیدواری
زدلبر حال هجر آغاز كردن زعاشق درد غم باز كردن
نعدن شهرك طشنده چیقوب مهیا اولنان مكانه حضرت یوسف ایندی
فلما دخلوا علی یوسف پس اول وقت كه یوسفه واروب كیردیلر اوی الیه
ابویه پدریله خاله سینی كه اناسی یرینه ایدی در آغوش ایدوب سمتنه الدی
وقال ادخلوا مصر ان شاء الله ودیدی مصر شهرینه كیرك تنكری ایسترسه
امنین قحط وانواع مكارهدن امین اولدوغكز حالده ورفع ابویه علی العرش

ویدردخالده سنی قشا اوزره قالدوردی وخروا له سجدا وپدر وخاله وبرادرلر
کندویه سجده ایتدوکلری حالده یوزلری اوزره دوشدیلر زیرا اول عصرده
تحیه ایتمك سجده ایله اولوردی وقال یا ابت هذا تاویل رؤیای من قبل ودیدی
ای پدرم بوندن اسبق کچمش عصرده کوردوکم واقعه نك تعبیری بودر
قد جعلها ربی حقا بی شبهه که پروردکارم انی درست قیلدی وقد احسن
بی اذ اخرجنی من السجن وبکا ایولك ایتدی چونکه بنی زندانندن چیقردی
وجاء بکم من البدو وسیزی صحرادن کتوردی زیرا حضرت یعقوب
شام زمیننده دوشن فلسطین نام شهرك صحراسنده مسکن ایتمش ایدی
صکره حضرت یوسف کندو شهری مصره کتوردی من بعد ان نزغ الشیطان
بینی وبین اخوتی ابلیس شق ارامده وبرادرلرمك ارامسنده فساد صالدقدن
صکره ان ربی لطیف لما یشاء بی شبهه که بنم پروردکارم ایدن ایستدوکی
نسنه یی کوزل تدبیر ایدر انه هو العلیم الحکیم تحقیقا که خدا کندودر
مصالحك یوللرین بجشی بیلور هر نسنه یی محلنده اجرا ایدر کتوردیلرکه
حضرت یوسف پدرینه خزانه سنی سیر ایتدوردی اثنای سیرده کاغدخانه
اوغرادوردی حضرت یعقوب انده کاغدلك کثرتن مشاهده ایدیجك سویلدی
ای نور دیده م بونجه کاغد سنده اوله وبن سندن مسکرمانلق مکاتبن اوله
بر کاغد پاره سیله بکا یاد ایتمیه سن بو قدر زمان نیچون حضرت یوسف
ایتدی ای پدر بزرکوار جبرائیل بکا فرمان ایتدی که پدرکه بر کاغد ارسال ایتمه دیدی
سببی اندن صورمزمسن حضرت یوسف سویلدی سن صورکه سن اکا بندن
رقن سن حضرت یعقوب جبرائیل علیه السلام ایله کوروشدکده انی صوردی
حضرت جبرائیل سویلدی که بلی رب العزة انکله بکا فرمان ایلدی اول جهتدن
اوتری که کندونك خوفی ملاحظه ایتمیوب ولکن اخاف ان یاکله الذئب سویلدك
رب قد اتیتنی من الملك ای پروردکار بنم تحقیق که مصر پادشاهلغندن بکا
بر مقدار ویردك وعلمتنی من تاویل الاحادیث واویقولرك تعبیرندن دخی
بکا بر حصه اوکرتدك فاطر السموات والارض ای کوکلر ویرلرك مبدعی انت
ولیی پادشاهم وامورمه متولی اولان سن سن فی الدنیا والاخرة بو جهانده واو بر
جهانده توفنی مسلما بکا مطیع ومنقاد اولدوغم حالده روحمی قبض ایله والحقنی بالصالحین

وانلر زمره سنه بنی تابع قیل ذلك من انباء الغیب بو اخبار که بو سوره ده
مذکور اولدی پوشیده اولان نسنه نك خبرلرندندر نوحیه الیك انی سکا
وحی ایله ارسال ایدرز وما کنت لدیهم اذ اجمعوا امرهم وبو سقلر برادرلری
یانلرنده دکل ایدك چونکه کندو رایلرین بیتخدیلر وهم یمکرون وحال بوکه کندولر
یوسف ویعقوبه حیله وتدبیر ایدرلر وما اکثر الناس ولو حرصت بمؤمنین
وخلقك چوغی ایمانه کلیجی دکلدرلر واکر ایمانلری اوزره حریص ایدرسك وما تسئلهم
علیه من اجر وقرآنك تبلیغی اوزره انلردن بر اجرت طلب ایتمزسن ان هو الا
ذکر للعالمین قرآن بر نسنه دکل الا عامه خلقه بر پند در وکاین من آیة
فی السموات والارض وکوکلرده ویرده نیجه دلائل وحدت وار که یمرون
علیها اوزرینه کچرلر وهم عنها معرضون وکندولر اندن یوز چویرمشلر
وما یؤمن اکثرهم بالله وخلقك چوغی تکری یه ایمان کتورمزلر الا وهم مشرکون
الا وحال بوکه کندو عبادتنده تکری یه اورتاق قترلر افامنوا ان تاتیهم غاشیة
من عذاب الله پس امین اولدیلرمی که تکرینك اشکنجه سندن برقبلیجی عقوبت
کندولره کله او تاتیهم الساعة بغتة یاقیامت بغتة کله واو حال ایکن کندولره کلهم
وهم لا یشعرون وحال بوکه کلسین کندولر بیلمیلر قل هذه سبیلی سویله
بو بنم یولمدر ادعوا الی الله علی بصیرة انا بیان وحجت اوزره اولدوغم
حالده تکرینك توحیدی سنتنه خلقی بن دعوت ایدرم ومن اتبعنی وبکا
پیرولك ایدن کمسنه دخی وسبحان الله وخدای ذوالجلال شوآب نقصدن
منزه قیلرم وما انا من المشرکین وبن ارباب شرکدن کورونمم وما ارسلنا
من قبلك وسندن اسبق رسالت ایچون بر کسنه کوندرمدك الا رجالا نوحی
الیهم من اهل القری الا کویلر خلقندن کشیلر که کندولره وحی ایله خبر
کوندررز حسن البصری حضرتندن منقولدر که بیوردی حق جل وعلا پیغمبر
مقولهسنی اهل بادیه دن وقاریلردن واجنه دن هرکز کوندرمدی افلم یسیروا
فی الارض پس کفره اولانلر یرده یوریمدیلرمی فینظروا کیف کان
عاقبة الذین من قبلهم که بقه لر کندولردن اسبق اولان کمسنه لرك صوکی
نیجه اولدی ولدار الاخرة خیر للذین اتقوا والبته صوکی سرای پرهیزکارلر
ایچون انلره بیکدر افلا تعقلون پس نیچون عقوللرکزی استعمال ایتمزسز تا کرتیرز

فهم ایدوب شیئ دیو کرکدکه زمانکزه اولوب محاندلر ایام حیاتلرینه وکندو ولذتلرینه
مغرور اولمیه لر زیرا امم ماضیه حیات ودولتلرینه متمتع اولوب مهلت ویرلدیلر
حتی اذا استیأس الرسل بر حده دکین که یعنی اول امم مرسل اولان پیغمبرلر انلر اوزره
منصور اولمقلرندن نا امید اولوب وظنوا انهم قد کذبوا کمان ایتدیلر که کندولر
مکذوب اولدیلر ● یعنی نصرت خصوصنده نفسلری کندولره یلان سویلدی
جاءهم نصرنا یاردممز انلره کلدی فنجی من نشاء پس ایستدوکمز کیمسنه یعنی
پیغمبر ومؤمنلر قورتلمش قیلندیلر ولا یرد بأسنا عن القوم المجرمین ● وکفارلك
کروهندن عذابمز دونمش قیلنمز بلکه اوزرلرینه نازل اولور لقد کان فی قصصهم
عبرة لاولی الالباب ● تحقیقا که پیغمبرلرك وامتلرینك اخبارنده ارباب
عقول ایچون اعتبار وپند وار ما کان حدیثا یفتری قرآن عظیم الشان یلان
بغلنمش بر سوز دکل ایدی ولکن تصدیق الذی بین یدیه ولیکن الهی وسنده
اولان کتب الهیه‌یی تصدیق ایدیجیدی وتفصیل کل شیء وامور دینیه‌دن
هر نسنه‌یی بیان ایدیجی وهدی ورحمة لقوم یؤمنون ● ودوغری یوله
یولجی ومرحمت ایدیجی بر گروهه که خدانك وحدانیتنه تصدیق ایدرلر ●

سورة الرعد مدنية وهي خمس واربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

المر ● بر قولده معناسی بو که انا الله اعلم واری تلك آیات الکتاب ●
بو سوره ده مذکور اولان آیات عظام صفات کمالده جامع اولان کتابك آیتلریدر
والذی انزل الیك من ربك الحق واول نسنه که بروردکاردن سکا ایندرلمش
قیلندی دوستلك ودوغرولقدر ولکن اکثر الناس لا یؤمنون ● ولیکن
خلقك چوغی تصدیق ایتمزلر الله الذی رفع السموات بغیر عمد ترونها تنکری تعالی
اول قادر علی الاطلاقدر که کوکلری دیرکسز قالدردی که اول
هیئتده اوزره انلری کوزکزله مشاهده ایدیورسیز ثم استوی علی العرش
بعده حفظ وتدبیر ایله عرشه اوزره فرمانی مستولی اولدی وسخر الشمس
والقمر وکونشی وآیی ایستدوکی شیئه رام قیلدی کل یجری لاجل مسمی
هر بری بر معین مدته دك حرکت ایدر یدبر الامر حق جل وعلا ملکوتنك
ایشنی تدبیر ایدر یفصل الآیات آیات قرآنیه‌یی تفصیل وبیان ایدر لعلکم

الجزء الرابع عشر

بلقاء ربکم توقنون ● تا که بروردکارکزك لقاسنه یقینا اینانورسیز وهو الذی
مد الارض ● واودر اول تنکری که یری چکدی یعنی زمینی طول وعرضده جهتندن
مبسوط قیلدی تا که اوزرینده کزمك حیوانات ممکن اوله وجعل فیها رواسی
وانهارا وانك ایچنده محکم وثابت طاغلر وایرمقلر قیلدی ومن کل الثمرات
جعل فیها زوجین اثنین وقمو میوه‌لردن ایکی صنف بیاض وسیاه وشیرین
وترش کبی انك ایچنده قیلدی یغشی اللیل النهار کیجه ایله کوندزی قبلندوردی
ونا غلیه کوندزك روشنلکی نابود قیلدی ان فی ذلك لآیات لقوم یتفکرون
تحقیقا که مذکور اولانلرده قدرته دلالتلر وار بر گروهه که اشیانك خلقتنده
اندیشه ایدرلر وفی الارض قطع متجاورات ویرده بری برینه پیوسته پاره‌لر
وار که بعضیسی کوزل واکثره بیردر که هر شیئ بتر ● وبعضیسی شور لقدر ●
بر نسنه‌نك بتورمسنه قابلیتی یوقدر وجنات من اعناب وزرع ودخی یرده
اوزمدن باغلر وایکین وار ونخیل صنوان وغیر صنوان ● وایچنده بر
دیبدن بتمش ومتعدد اصولدن بتمش خرما اغاجلری وار یسقی بماء واحد بو مذکور
اولانلر بر صو ایله ایچمش قیلنور ونفضل بعضها علی بعض فی الاکل ومیوه‌ده
بر مقداری بر مقداری اوزرینه الروطوبت زیاده ● ان فی ذلك لآیات لقوم یعقلون
تحقیقا که اول اشیاده اولونان نظرده بر گروهه که عقللرین تفکر ایله استعمال
ایدرلر که بر دلو صودن بوده کلو مختلف اشیانك حصولی کمال قدرتدن ناشی
اولمشدر وان تعجب واکر یا محمد کفارك عدم ایمانندن عجبلنورسن فعجب
قولهم پس عجب لایق انلرك سوزلریدرکه دیرلر أئذا کنا ترابا ایا بیز که بیز
توپراق اولورز أئنا لفی خلق جدید بیز بر ینکی یر تمعده اولورمی یوز یعنی
وزدیمزده عاجز مستولی اولدقدن صکره حیچ ممکن میدر که بر دخی وجوده کلیلو
وبو کلام اول سببدن محل تعجبدر ولدیکه انلرك قتنده محقق اولمشدر که
خدا عز وجل کوکلری ویری خلق ایتدی وفکر ایتمزلر که اوکونه شیلری ابتدا ده
دزلوا بیری دخی اعاده ایتمکه قادردر اولئك الذین کفروا بربهم اولر
اول شول کسه‌لردر که بروردکارلرینك قدرتنه کفر ایتدیلر ● واولئك
الاغلال فی اعناقهم وانلردر طوقلر کردنلرنده دخی اولئك اصحاب
النار هم فیها خالدون ● وانلردر دوزخ اهلی که انلر ابدی علی الدوام اقامت

ایدرلر ویستعجلونك بالسیئة قبل الحسنة وعافیت کلمدن اول عقوبتك
کلمسیله سندن عجله طلب ایدرلر وقد خلت من قبلهم المثلات وحال بوکه کندولردن
اسبق تکذیب ایدنلرك عقوبتلری کچمشدر بنی نیچون انلرك احوالنده تأمل
ایدوب اعتبار المزلر وان ربك لذو مغفرة للناس على ظلمهم وبی شبهه کرچه
پروردکارك خلقك ستملری اوزره عفو آیه سیدر ● وان ربك لشدید العقاب
● وعلى التحقيق که سنی تبلیغندن انکار ایدنلره عقوبتلودر ویقول الذین
کفروا لولا انزل علیه آیة من ربه وکفر ایدنلر دیرلر که نیچون اوزرینه پروردکاری
طرفندن نشانه ایندرلمدی یعنی دیرلر نیچون حضرت موسانك وحضرت عیسانك
معجزه لری کبی حضرت محمد المصطفی بر معجزه کتورمدی انما انت منذر
یوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که سن بر قورقودیجی سن یعنی سن خلقی قورقو
دیرمکه مبعوث اولمش سن ونبوتکی تصحیح ایتمکه بر معجزه نك کتورمسی اوزرکه
لازمدر نه ایستدوکلری معجزه یی کتورمك اوزرکه متعین اولور ولکل قوم
هاد ● وهر کروهه بر یول کوستریجی پیغمبر وارکه انلری تعالیبی غلبه ایدن
نسنه لك جنسندن کندولره بر معجزه کتورر الله یعلم ما تحمل کل انثى حق جل
وعلا بیلور هر دیشینك کوتوردوکی نسنه یی وما تغیض الارحام وما تزداد
وارحام اکسك قیلدوغی نسنه یی وارتدوغی شیئی دخی بیلور یعنی خاتونلرك
رحمنده اوشاغنك جثه سنی ومدت مکثنی وعددلرینك اکسکلکنی وارتوغلکنی
حق تعالی فقی بیلور وکل شیء عنده بمقدار ● وهر نسنه تنکری تعالی
قتنده بر اولچیله در که زیاده ونقصانی قبول ایتمز عالم الغیب والشهادة
کندودن حواسدن پوشیده اولنی واکا مشاهد اولان نسنه لری بیلیجی
الکبیر هر نسنه علمدن غالب ولیان عظیم الشان المتعال ● هر شیئی
اوزرینه قدرتیله توجه ایتمش سواء منکم من اسر القول ومن جهر به سیزدن
برابردر اول کیمسه که سوزی نفسنده کیزلدوتدی واول کیمسه که اوزکه سنه
آنی آشکارا قیلدی ومن هو مستخف باللیل وسارب بالنهار ودخی سیزدن
برابردر بر کیمسه که کندو کیجه ده صاقلنمش وبر کیمسه که کوندوزده ظهور ایده
یعنی اقوال وافعالنك کیزلیسی وآشکاره سی رب العزتك علمندن اصلا خفی
اولمازلر تعرلری کندوسنه ملازمانلر له معقبات من بین یدیه ومن خلفه ● اوله

کیمسه یر که اقوال وافعالنی کیزلی واشکارا قیلر ایلروسی جهتندن واکه سی
طرفندن بری برینی اردنجه کلور فرشته لر زوار یحفظونه من امر الله تنکرینك
زمانی جهتندن انك احوالنی ضبط ایدوب صاقلرلر ان الله لا یغیر ما بقوم
تحقیقا که خدا عز وجل بر کروهك ذاتندن نعمتلردن فانی اولان نسنه یی کیدرمز
حتى یغیروا ما بانفسهم طبیعتلرنده موجود اولان احوال جمیله یی احوال قبیحه یه
تبدیللری واقع اولمینجه واذا اراد الله بقوم سوءا وچون تنکری تعالی بر کروهه
بدلك ایستر فلا مرد له اکا دوندرمك یوقدر وما لهم من دونه من وال وتنکریدن
اوزکه انلره بر متولی یوقدر که عذابی کندولردن دفع ایلیه هو الذی یریکم البرق
اودر اول قادر مختار که شمشکی سیزه کوستر ● خوفا وطمعا رحمتندن
قورقوویرمك ایچون ویغموردن امید دوتدرمق ایچون وینشئ السحاب
الثقال ویغمورله اغرلنمش بولوتی ایجاد ایدر ویسبح الرعد بحمده ورعد تنکرینك
تمثل ورحمتنده مغاززن اولمش ایکی خدانك کمال قدرتنده دلالت ایدر ●
والملائکة من خیفته وفرشته لر تنکرینك قورقوسندن دخی تسبیح ایدرلر
ویرسل الصواعق وصاعقه لری یولر فیصیب بها من یشاء پس انکله ایستدوکی
کیمسه یی کوب اهلاك ایدر ● نته که حضرتك قتلنه قصد ایدن کیمسه لری
انکله اهلاك ایتدی ● کوردیلر که عامر بن الطفیل واربد بن ربیعه ● سرور
کائناتی اهلاك ایتمك ایچون مخالرندن فالعرب مدینه یه توجه ایتدیلر ●
پس حضرتك حضورینه حاضر اولدیلر ● عامر حضرتله کفت وکویه شروع ایدوب
اربد حضرتك اکسه سنه دورلوب قلیجیله اورمق ایستدی ● حضرت صلی الله
تعالى علیه وسلم انلرك فعلندن آکاه اولوب دیدی ● اللهم اکفنیهما بما شئت
در عقب بر صاعقه کلوب اربدی اولدردی ● وعامر مدینه دن چیقنجه بر علت
رشیه مبتلا اولوب بنی سلولك طائفه سندن بر قارینك ایونده فوت اولدی
وهم یجادلون فی الله وحال بوکه انلر تنکرینك شاننده مجادله ایدرلر ● یعنی
پیغمبری تکذیب ایدرلر که تنکری اثبات ایتدوکی صفات کمالده وجود ویرمزلر
وهو شدید المحال ● وخدا عز وجل دشمنلرینه بك عقوبتلودر له دعوة الحق
● دعوت وثابت اولوب محلنده حیز قبوله کچن دعوت کندویه مخصوصدر
کا توجه ایدوب دعا ایدنك دعاسی مجاب اولور والذین یدعون من دونه

وشول كسنه‌لركه مشركلر تنكريدن اوزكه انلره دعا ايدرلر لا يستجيبون لهم بشيء
برنسنه ايله انلرك اجابت ايتمزلر الا كباسط كفيه الى الماء مكر بر كسنه‌نك
مستجاب اولنمه‌سی كبی كه صويه اليرن اچمش ليبلغ فاه تا كه صو اغزينه ايرشه
وما هو ببالغه واو اغزينه ايرشيجی دكلدر ● زيرا صو جماددر دعا يی فهم ايتمز
كندويه دعا ايدنك مقصدينی اعطا ايليه وما دعاء الكافرين الا فی ضلال
● وبی دينی اولانلرك دعاسی بر نسنه دكلدر ● الا كرا هلاك وبطلاندر
ولله يسجد من فی السموات والارض وكوكلرده و يرده اولانلر ماالكوز خدايه
سجده كتورر طوعا وكرها ● راضيلری اولدوغندن واراده‌لری اولمدوغندن
يعنی تعقلندن اولان مؤمنلر وفرشته‌لر شدت ورخاده تنكری خدايه سجده
ايدرلر وكفار شدت وضرورت وقتنده الا سجده ايدرلر وظلالهم بالغدو
والاصال ● ودخی زمين واسمان خلقنك سايه‌لری تورشلقده وايكندی
وقتندن صكره خدايه سجده ايدرلر يعنی على الدوام الا سجده كتوردرلر لیكن
سايه‌نك كمال ازدياد ونقصانی بو ايكی وقتده ظاهر اولمغله بو ايكی وقت
ذكر ايله مخصوص قيلندی قل من رب السموات والارض يا محمد كفاره سويله
كوكلر ويرلرك خالقی كيمدر قل الله انلرك طرفندن جواب ويركيل انلرك ربی
تنكری تعالی‌در زيرا اندن اوزكه انلرك جوابی يوقدر قل افاتخذتم من دونه اولياء
سويله پس نيچون اندن اوزكه امورکز مستوليلر ايدندكز لا يملكون لانفسهم
نفعا ولا ضرا كه انلر كندو جانلرينه نه سود كتورمكه ونه زيان دفع ايتمكه قادر
اولورلر قل هل يستوی الاعمى والبصير سويله كوزوبينا برابر اولورمی
يعنی عبادتك حقيقتنی بلميان جاهل وانی بيلن عارف برابرمیدر اولمزلر
ام هل تستوی الظلمات والنور ● ياخود قرانلقلر واييشق برابر اولورمی
يعنی شرك وتوحيد بر درجه‌ده اولمق ممكن دكلدر ام جعلوا لله شركاء خلقوا
كخلقه ● ياخود كفار تنكريه بر اورتاقلر قيلديلرمی كه بر نسنه كبی برتدبيلر
فتشابه الخلق عليهم پس برانمق اوزرلرينه مشتبه اولدی يعنی كفار تنكری
كبی برايدجی اورتاقلر الا قيلمادیلر تاكه برانمق اوزرلرينه مشتبه اولوب
كه ديه‌لر بونلر بعض اشيايی برتديلر نته كه تنكری تعالی برتدی پس عبادته
مستحق اولديلر نته كه تنكری تعالی الا مستحق اولدی ● ولیكن انلر تنكريه

سجده

برنجه اورتاقلر قيلديلركه مخلوقاتك قدرتندن اولدن شيئی كندولرك قدرتنده
يوقدر قل الله خالق كل شيء سويله تنكری تعالی هر نسنه‌نی ايجاد ايدبجيدر
اندن اوزكه بر خالق يوقدر وهو الواحد وكندودر الوهيتده منفرد القهار ●
هر نسنه اوزره غالب انزل من السماء ماء كوكك سمتندن صو اينديردی
فسالت اودية بقدرها پس اول صو ايله ازمقلر لر اولچی قدريله اقدی فاحتمل
السيل زبدا رابيا ● پس اول سيل بر مرتفع كف فالدردی ومما يوقدون عليه
فی النار واول نسنه‌دن كه خلق اتشده اوزرينه ياقدرلر يعنی معدنی اولدن
اشيادن التون وكمش وباقر ودمور كبی ابتغاء حلية او متاع زبد مثله التون
بالاتحوب وزراعت وقاب وبقی طلبنا ايچون يعنی بو مذكورا اوله الا تی
طلب ايتمك ايچون اتشده اوزرينه ياندردوغی نسنه‌دن زبد مثله صو كوپوكی
اوزره كلان كف كبی بر كف حاصل اولور كذلك يضرب الله الحق والباطل
اول مذكور اولان مثل كبی خدا حق وعلا اصلی اولان شينك واصلی اولميان
شينك مثالنی اوردی زيرا حق عموم نفعده صويه ومعدنی اولان شئه
تشبيه ايتدی ● وباطل عدم نفعده وسرعت زوالده صو يوزنی اوزره
اولان كفه ومعدنی اشيادن حاصل اولان تلفه تشبيه ايتدی فاما الزبد
فيذهب جفاء پس اما كف وغش الملش اولور واما ما ينفع الناس واما
اول نسنه يعنی صاف صو ومعدنی اولان اشيانك سوزلمشی كه خلقه يرار
فيمكث فی الارض يرده باقی قالور كذلك يضرب الله الامثال ●
خدا جل وعلا امثالی بويله اوردی للذين استجابوا لربهم اول كمسنه‌لره كه
پروردكارلرينه انقياد ايتديلر الحسنى كوزل مكافات اولور والذين لم يستجيبوا
له وشول كسنه‌لركه عناد ايدوب الا اطاعت ايتمديلر شانلری بودركه لو ان لهم
ما فی الارض جميعا زمينده اولان اشيا قمو كندولره اولسيدی ومثله
معه وانك كبی بيله اولسيدی لافتدوا به انكله جانلرين عذابدن
قورترمغه سعی ايدرلر ايدی اولئك لهم سوء الحساب ● اول كروه كه
اطاعت ايتمديلر حسابك يمانی كندولره اولور كه حسنه‌لری جزه قبوله كچموب
سيئه‌لری عفو اولنمز ومأويهم جهنم وقرارگاهلری دوزخدر وبئس
المهاد ● ويمان ارامكاهدر دوزخ افمن يعلم انما انزل اليك من ربك الحق

حزب

پس ایا اول کسه که بیلور کیم پروردکاردن سکا ایندرلن نسنه درستدر پس
اکا منقاد اولور کبی هو اعمی شول کمسه کبی که کندو کوردد تبصر ایتمیوب که
انما بتابعن یعنی بو ایکی صفاتیله متصف اولدن کمسنه لر هرکز برابر اولمزلر
انما یتذکر اولوا الالباب ● پند و نصیحتی یاده کوتورمز الا وهمی معانی
سندن صاف اولان عقول اربابی الذین یوفون بعهد الله شول کمسنه لرکه
تنکرینک پیمانی برینه کتوررلر ● یعنی روز الست ده نفسلری اوزره باغلادقلری
عهد و پیمانه وفا ایدرلر و لا ینقضون المیثاق ● و ارالرنده و تنکری
ارا سنده و قوللر ارا سنده باغلادقلری انذی بوزمزلر و الذین یصلون
ما امر الله به ان یوصل و شول کمسنه لرکه تنکری تعالی اولاشدرمسنه
فرمان ایتدوکی نسنه یی اولاشدورورلر یعنی خصملک رعایتنده و اهل
ایمانک حقوقنی کوزتمک خصوصنده وارد اولان خدانک فرمانی یرینه
کتوررلر و یخشون ربهم و کندولرن تربیه ایدن مولانک وعیدندن خوف
ایدرلر و یخافون سوء الحساب و محاسبه نک یماننده قورقرلر و الذین صبروا
و شول کمسنه لرکه نفس اکراه ایتدوکی شی اوزره صبر ایتدیلر ابتغاء
وجه ربهم پروردکارلرینک رضاسنی طلب ایتمک ایچون و اقاموا الصلوة
و فرض اولان نمازی قیلدیلر و انفقوا مما رزقناهم و کندولره روزی
قیلدوغمز نسنه دن اوزرلرینه واجب اولانی فقرایه ویردیلر ● سرا
کزلیلک حالتنده و بو حالت مالدارلکلری بیلنمیان کمسنه یه در و علانیة
و اشکارلکن ● و بو حالت مالدارلکلری بیلنان کمسنه یه در و یدرؤن
بالحسنة السیئة و بدلکی ایولکله دفع ایدرلر که کندولره یرمازلک ایده نه
ایولکله مقابله ایدرلر اولئک لهم عقبی الدار ● اول کروه که بو صفات
حمیده ایله موصوفدرلر دنیانک صوکی کندولره در یعنی حیات دنیویه نک
مالی که جنتدر انلره اولور جنات عدن ● بدلدر عقبی الداردن یعنی
انلره در اقامتده منسوب اولان باغلر یدخلونها اهل ایمان انلره کیررلر
و من صلح من ابائهم و ازواجهم و ذریاتهم و پدرلرندن و قادینلرندن
و اولادلرندن ایمان و طاعتله شایسته اولانلر دخی اکا کیررلر و الملائکة
یدخلون علیهم من کل باب ● و فرشته لر اوزرلرینه هر قپودن کیروب

سویلرلر

سویلرلر سلام علیکم بما صبرتم قاتلمغکوز مقابله سنده همیشه سلامت
اوزره کوزه ما اولسون فنعم عقبی الدار ● پس محمود اولدن سرایک صوکی
غایتله کوزلدر و الذین ینقضون عهد الله من بعد میثاقه و شول کمسنه لرکه
تنکرینک پیمانی باغلدقلرندن صکره بوزرلر و یقطعون ما امر الله به ان
یوصل و تنکری تعالی اولاشدرمسنه فرمان ایتدوکی نسنه یی کسرلر و یفسدون
فی الارض و یر یوزنده بدلک ایتمکه سعی ایدرلر اولئک بو کروه که بو صفات
قبیحه ایله موسومدرلر لهم اللعنة رحمتدن دور اولمق انلره در و لهم سوء
الدار و دنیانک یمان صوکی انلره در و او دوزخدر الله یبسط الرزق لمن
یشاء حق تعالی ایستدوکی کمسنه یه روزیی واسع قیلور و یقدر و ایستدوکی کمسنه یه
دار قیلور و فرحوا بالحیوة الدنیا و اهل مکه یعنی اولدن صفا غلغله سیوندیلر
و ما الحیوة الدنیا فی الاخرة الا متاع ● و قریب اولدن صفا غلتی و بیر
حیاتک یاننده سنده دکلدر الا ابراز برخوردارلک و یقول الذین کفروا لولا
انزل علیه ایة من ربه و کفر ایدنلر دیدیلر چون ایستدوکمز وجه کوره پیغمبر
اوزرنه ربندن بر ایت ایندورلمدی قل ان الله یضل من یشاء سویله
تحقیقا که حق تعالی معجزه لر ظهور ایتدوکدن صکره ایاتک انکاریچون سبیله
ایستدوکی کمسنه یی کمراه ایدر و یهدی الیه من اناب و کندو ممنته
رجوع ایدنه برحقی دلیل ایله یول کوسترر الذین امنوا مهتدی اولانلر شول
کمسنه لردر که خدانک وحدانیتنه تصدیق ایدوب و تطمئن قلوبهم
بذکر الله تنکرینک یادیله کوکللری ارام ایدر الا بذکر الله تطمئن القلوب
● اکاه اول که تنکرینک یادیله کوکللر سکون ایدوب اضطرابدن
خلاص بولور الذین امنوا و عملوا الصالحات شول کمسنه لرکه ایمان کتوروب
کوزل ایشلر ایشلدیلر طوبی لهم کوزل زندکانیلک انلره در و حسن ماب
و دونجک یرک ایوسی انلره در کذلک نسنه که سندن اسبق رسل کوندردک
ارسلناک فی امة قد خلت من قبلها امم سنی مرسل قیلدک برجماعتده که
انلردن اسبق چوق جماعتلر کچمشدی لتتلو علیهم الذی اوحینا الیک
که سکا وحی ایتدوکمز نسنه یی اوزرلرینه اوقویه سن و هم یکفرون
بالرحمن ● و حال بو که چوق مرحمتلو اولان خدایه کفر ایدرلر قل هو ربی

سويله يوق مرجعلو خدا بنم پروردكارمدر لا إله إلا هو اندن اوزكه بر معبود
يوقدر عليه توكلت يارديم خصوصنده اوزرينه اعتماد ايتدم واليه
متاب ۞ وبنم دونمكم وميزلك دونمككوز كندو طرفنهدر كتورديلر
كه قريشدن بر كروه كلوب حضرته سويلديلر يا محمد اكر ايسترسن كه سنك نبوتكه
تصديق كتوره لر مكه اطرافنده اولان طاغلری قالدر تا كه بر يرلر متسع
اوله ودخی زمينی يار تا كه چشمه لر واير مقلر بره اقه ودخی اولان اباء واجدادمزی
احيا ايله تا كه سنك نبوتكه شهادت ايده لر حق تعالی بو ايتی منزل ايدوب
بيوردی ولو أن قرآنا سيرت به الجبال ۞ واكر بر كتاب اولسيدی كه انك
سببيله طاغلر مكانندن حركت ايدردی أو قطعت به الأرض يا اوقونديغی
محل جهتندن اوتری ير پاره پاره اولوب يوكارلر واير مقلر اقردی أو كلم
به الموتى يا انك سببيله اولولر سويلتمش قيلندی البته ايمانه كلزلر ايدی
بل لله الأمر جميعا ۞ بلكه ايشلرك جميعی تنكری تعالی نكدر پس استدوكی
اشيانك ايجادينه قادردر وليكن انلره ارادت ملیتهسی تعلق ايتمكله انلر
وجوده كلمديلر أفلم ييأس الذين آمنوا پس ايمانه كلانلر بيلمديلرمی كه أن لو يشاء الله
لهدى الناس جميعا شاندر كه تنكری تعالی ايستسيدی قمو خلقی
هدايت ايدردی ولا يزال الذين كفروا وبو دينی اولانلر منفك اولمزلر كه
تصيبهم بما صنعوا قارعة ايشلدوكلری نسنه سببيله كندولره بر
دوكجی عذاب دكر أو تحل قريبا من دارهم يا اولدقلری يردن يقين يره اينه
حتى يأتي وعد الله تنكرينك وعدی كه موتدر يا قيامتدر كلنجه دك إن الله
لا يخلف الميعاد ۞ بی شبهه كه حق جل وعلا وعده خلاف ايتمز ولقد
استهزئ برسل من قبلك وعلى التحقيق كه سندن اسبق كوندرلمش
پيغمبرلره استهزا اولندی فأمليت للذين كفروا پس كفر ايدنلره مهلت
ويردم ۞ ثم أخذتهم صكره انلری عقوبت ايله الدم فكيف كان عقاب
پس بنم عقوبتم انلره نيجه ايدی أفمن هو قائم على كل نفس بما كسبت
پس ايا اول پروردكار كه كندوسی هر نفس اوزرهدر مطلع اولوب خير
وشردن قزنديغی نسنهيه مكافی اول كمسه كبيدر كه هيچ بر نسنهدن
اكاه دكلدر وجعلوا لله شركاء وتنكرييه اورتاقلر قيلديلر قل سموهم

سويله انلره ادقويوب وصف ايدك پس نظر ايدك كيم انلرده بر وصف واردر كه
انك سببيله عبادته مستحق اولورلر أم تنبئونه بما لا يعلم في الأرض
ياخود تنكرييی يرده بيلمدوكی نسنه ايله بيلدورورميسز وحال بو كه يرده وكوكده
اولان اشيا علمنه نمايانندر ۞ أم بظاهر من القول ياخود سوزدن بر نمايان
ايله يعنی حقيقت ومعناسی اعتبار ايتمدن بتلری اورتاقلر له تسميه ايدرميسز
بل زين للذين كفروا مكرهم بلكه كفر ايدنلره كذب وحيله لری بزنمش قيلندی
وصدوا عن السبيل ۞ وطريق حقدن منع اولنديلر ومن يضلل الله وهر كيمی كه
تنكری تعالی ازغون قيلور فما له من هاد ۞ اكا اصلا بر يول كوستريجی اولمز لهم
عذاب في الحياة الدنيا عن اولدن صاحبقلندیم انلره اشكنجه وار ولعذاب
الآخرة أشق وبی شبهه كه اوبرجهانك اشكنجهسی زيادهده مشقتلودر وما
لهم من الله من واق ۞ وتنكرينك عذابندن انلره بر صاقليجی اولمز مثل الجنة
التي وعد المتقون ۞ پرهيزكارلره وعد اولنان بهشتك صفتی بر باغ كبيدر
تجري من تحتها الأنهار كوشكلری التندن ايرمقلر اقر أكلها دائم ميوهسی
منقطع اولمز وظلها وسايهسی دخی تلك عقبى الذين اتقوا اول موصوف
اولان بهشت پرهيزكارلر اولانلرك صوكيدر وعقبى الكافرين النار ۞ وكافر
اولانلرك صوكی دوزخدر والذين آتيناهم الكتاب واول كمسنهلر كه كندولره
كتاب ويردك يعنی اهل كتابدن اسلامه كلان كمسنهلر يفرحون بما أنزل إليك
سكا ايندرلن نسنه ايله سيونورلر ومن الأحزاب من ينكر بعضه وحضرتك
عداوتنده اوزرلرينه اجتماع ايدنلردن يعنی اهل كتابك كفره مسندن كمسنه واردر كه
قرآنك بر مقداريني انكار ايدر قل إنما أمرت أن أعبد الله ولا أشرك به سويله
بوندن اوزكه يوقدر كه بن فرمان اولندم كه تنكرييه قوللق ايدوب اكا اورتاق
دونميهيم إليه أدعو انك سمتنه خلقی دعوت ايدرم وبنم واليه مآب
وانك سمتنهدر دونمكم وكذلك أنزلناه وبونك كبی كه كچمشده اولان انبيا
اوزرنه امتلری لساننجه موافق كتاب ايندردك قرآنی دخی ايندردك
حكما حق ايله باطل ارهسنده حكم ايدیجی عربيا لغت عربيه ايله مترجم
اولدوغی حالده ولئن اتبعت أهواءهم وخدايه قسم كه اكر ارزولرينه يرودك
رسن بعد ما جاءك من العلم سكا كلان دانشدن صكره ما لك من الله

من ولي ولا واق ۝ تنكرينك عقابندن سكا نه دوست ونه صاقلجي يوقدر كم
سكا ياردم ايدوب انى سندن منع ايليه ولقد ارسلنا رسلا من قبلك
وبي شبهه كه سندن اسبق پيغمبرلر كوندردك وجعلنا لهم ازواجا وذرية
وانلره قادينلر واوشاقلر قيلدق نته كه سكا وار وما كان لرسول ان يأتي
باية وبر پيغمبره ممكن اولمدى كه كندودن طلب اولنان ايتي كتوره الا
باذن الله مكر تنكرينك دستوريله لكل اجل كتاب ۝ هر وقت
ايچون قرارلاوديغمز بر يازلمش حكم وار يعني كه علي الكلور البشر ظهور ايدر يمحو الله
ما يشاء تنكري تعالى حكمتينك اقتضاسنه كوره احكامدن ايستدوكي
نسنه يي محو ايدر ويثبت وانلردن ايستدوكي نسنه يي برقرار ايدر وعنده
ام الكتاب ۝ ويازلمشك اصلي قتنده در يعني ايچنده جميع كائنات يازلدن
لوح محفوظ قتنده در واما نرينك بعض الذي نعدهم او نتوفينك واكر كافرلره
عذابدن وعده ويردوكمزك برمقدارين سكا كوسترورز ياانلردن اول دخي
قبض ايدرز فانما عليك البلاغ وعلينا الحساب ۝ بوندن اوزكه بر نسنه
يوقدركه اوزرك ده در احكامي تبليغ ايتمك واوزرمزده در كفاره جزا ويرمك
ايچون حساب ايتمك نه اوزركه بس بوزچيور مكلزندن اوتري غمناك اولوب
عذابلرنه استعجال ايتمه اولم يروا انا نأتي الارض ايا معاندلر بقمزلر كه بز
كفارك زمينينه كلورز يعني قربا تمز كلورز ننقصها من اطرافها اني كنارلرندن
اكسلك ايدرز يعني كفارك تصرفندن اخراج ايدوب اهل اسلامك
حوزه تصرفلرنه قيلورز والله يحكم وتنكري تعالى حكم ايدر لا معقب
لحكمه انك حكمني كيرو صالوب دوندوريجي يوقدر وهو سريع الحساب
۝ وحسابي تيز كورن كندودر بس دنياده قتل واجلا ايله كندولرين معذب
قيلدقدن صكره انلرين حسابلرين سرعتله كوروب مزالرين ويرر وقد مكر
الذين من قبلهم وتحقيقا كه بو كفاردن اسبق اولانلر دخي دينلر پيغمبرلرينه
حيله لر ايتديلر فلله المكر جميعا ۝ بس ايتدوكلري حيله لرك سزاسي
قمو تنكري يه مخصوصدر يعلم ما تكسب كل نفس خير وشردن اول نسنه يي
هر نه قزنورلر بيلور وسيعلم الكفار لمن عقبى الدار ۝ ويقين اولدكه بي دين اولان
كيمسنه لر بيلورلر كه بوجهانك محمود اولان عاقبتي كيمه اولور ويقول الذين
كفروا لست مرسلا واهل كفر اولانلر ديرلركه سن كوندرلمش پيغمبر دكلسن
قل كفى بالله شهيدا بيني وبينكم سويله اراده واركوزده تنكرينك
شهادتي بسدر ومن عنده علم الكتاب ۝ وتوراتك دانشي قتنده اولدن
كيمسنه دخي عبدالله بن سلام وامثالي اولدن كيمسنه لر كبي ۝

سورة ابراهيم عليه السلام مكية وهي احدى وخمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الر ۝ انشالي سبقت ايتدي كتاب انزلناه اليك اوبر كتابدر كه سنك كاني
ايندردك لتخرج الناس من الظلمات الى النور ۝ تاكه خلقي كفرك وتلقلرندن
هدايتك ايشغنه چيقره دوره سن انك احكامنه دعوت ايتمكله باذن
ربهم پروردكارلرينك توفيق وتيسيريله الى صراط العزيز الحميد ۝ بدلدر
الى النوردن يعني كتابي سكا ايندردك تاكه خلقي ظلماتدن هر نسنه اوزره غالبه
ايدوب جميع اوككلره مستحق اولان انك يولنه چيقره دره سن الله الذي
له ما في السموات وما في الارض لفظ عزيزدن عطف بيانادر يعني عزيز اولان
تنكريدركه كوكلرده اولان اشيا ويرلرده اولان اشيا كندويه مملوكدر
وويل للكافرين من عذاب شديد ۝ ونورايمانه چيقميوب ضلالت
وتلقلرنده قالان بي دينلره بك اشكنجه دن هلاك حاصل اولسون الذين
يستحبون الحيوة الدنيا على الآخرة شول كيمسه لركه اوبرجهانك نعيمي اوزرنه بوجهانك
آرايشني سيوب ترجيح ايدرلر ويصدون عن سبيل الله وتنكرينك يولندن
منع ايدرلر يعني خلقي تنكري يه وپيغمبرينه ايمان كتورمكدن عوق ايدرلر ويبغونها
عوجا ۝ وتنكرينك يولنه اكريلك طلب ايدرلر اولئك اول كروه كه بو وصفلر ايله
متصف درلر في ضلال بعيد ۝ بر اوزاق ازغونلقده درلر وما ارسلنا
من رسول الا بلسان قومه وهيچ بر پيغمبر كوندرمدك الا كندو جماعتينك
لسانيله يعني نه كه بر پيغمبر مرسل قيلدق انك لغتني اقوامك لغتنه موافق
قيلدق ليبين لهم تاكه امر اولندقلري نسنه يي كندولره بيان ايدوب
انلري فهم ايتدره فيضل الله من يشاء بس تنكري تعالى ايستدوكي كيمسنه يي
عون ايدوب ايمان كتورمكه موفق قيلمز ويهدي من يشاء وايستدوكي
كيمسنه يه دوغري يولي كوستروب ايمانه كلمكه موفق قيلور وهو العزيز الحكيم

وکندو درهرنسنه اوزره غلبه ایدوب حکمتینك مقتضاسیله خلقی
ارعون ایدوب مهدی قیلر ولقد ارسلنا موسی بایاتنا وعلی التحقیق کیم
حضرت موسانك معجزاتمزه مقارن اولدوغی حالده کوندردك که ان اخرج
قومك من الظلمات الی النور ⊛ کندو عشیرتکی انواع ضلالتلك ونلقلرندن
هدایتك ایشغنه چیقار تدر وذکرهم بایام الله دوام سالفه یه اولان وقائعك
عذابیله انلره پند ویر ان فی ذلك لآیات تحقیقا که اول وقائعده خدانك
قدرتنه دلالت ایدن علامتلر وار لکل صبار شکور ⊛ هر کیمسه که بلا
اوزره قاتیله صبر ایدوب نعمتلرك شکرین یحقنی ادا ایدر واذ قال موسی
لقومه و یاده کتورز اول وقتی کیم حضرت موسی کندو قبیله سنه سویلدی
اذکروا نعمة الله علیکم اذ انجاکم من آل فرعون اوذریکزه اولان تنکرینك
احسانی خاطره کتورك چونکه فرعونك اتباعندن سیزی قورتردی
یسومونکم سوء العذاب اول حالده که اشکنجه نك یمانینی سیزه دادندرلردی
ویذبحون ابناءکم واوغللریکزی بوغازلرلر ویستحیون
نساءکم ودیشلریکزی صاغ قورلر وفی ذلکم وبو ایشده سیزه بلاء من
ربکم عظیم ⊛ پروردکارکزدن بیوك ابتلا وار واذ تأذن ربکم
ویاده کتورك اول وقتی کیم تنکریکز اعلام ایتدیکه لئن شکرتم سیز
ویردوکم نعمتلره اعتراف ایدوب حمد وثناسی ایدرسکز لأزیدنکم
البته نعمتلری سیزه ارتررم ولئن کفرتم واکر نعمتلرمی ستر
ایدوب حقنی ادا ایتمزسکز ان عذابی لشدید ⊛ علی التحقیق کیم اشکنجه م
غایتله پکدر وقال موسی ان تکفروا انتم ومن فی الارض جمیعا ⊛ وحضرت
موسی سویلدی اکرسز ای بنی اسرائیل وییره اولان قوم انس وجن خدانك
ویردیکی نعمتلرینه شکر ایتمیوب کفر ایدرسکز فان الله لغنی بی شبهه که
تنکری تعالی شکرکزدن بای در حمید ⊛ کندو ذاتنده حمده مستحق در که قمو
ذرات مخلوقات انك حمد وثناسین ایدرلر الم یاتکم نبأ الذین من قبلکم سیزه
اسبق اولانلرین خبری سیزه کلمدیمی قوم نوح وعاد وثمود ⊛ حضرت نوحك
عشیرتی وعادك قبیله سی وثمودك طائفه سی والذین من بعدهم واولر
عقبلرندن صکره اولان کیمسنه لر لایعلمهم الا الله تنکریدن اوزکه انلرك

عددنی

عددنی کیمسنه بیلمز جاءتهم رسلهم بالبینات پیغمبرلری کندولره اشکار
معجزه لرله کلدیلر فردوا ایدیهم فی افواههم پس الرین قالدروب اغزلرینه قودیلر
یعنی رسل اوزره شدتله اجغلرندن اغزلری ایله الرین اصردیلر وقالوا انا کفرنا بما
ارسلتم به ودیدیلر علی التحقیق کم بز کفر ایتدك اول نسنه یه سیز انکله مرسل
اولدکز وانا لفی شك مما تدعوننا الیه مریب ⊛ وبی شبهه کیم بز تهمته التجا
برکاندن دوشمشوز اول نسنه دن که سز بیزی اکا دعوت ایدیورسیز قالت
رسلهم انلره کوندریلان پیغمبرلر سویلدیلر افی الله شك فاطر السموات
والارض کوکلری ویرلری ایجاد ایدن تنکرینك وجودنده کمان اولورمی یدعوکم
لیغفر لکم من ذنوبکم سیزی ایمانه دعوت ایدر تاکه کناهلرکزك برمقدارین
سیزه یارلغیه یعنی ایمانه کلدوککزدن صکره مظلمتلردن ماعدا اکثر حالتلرده
واقع اولان کناهلریکزی مغفرت ایدر ویؤخرکم الی اجل مسمی ⊛ وبر معین
مدته دك سیزی امهال ایده یعنی مدت عمرکز تمام اولنجه سیزی تاخیر
ایدوب عذابه کرفتار ایتمز قالوا ان انتم الا بشر مثلنا دیدیلر سز ای دعوی
نبوت ایدنلر برنسنه دکلسیز ⊛ الا بزم کبی برادمی اوزدیمز برفضلکز یوقدر
بس بزدن کلدیکه ارامزده سیز نبوتله مخصوص اولورسیز تریدون ان
تصدونا عما کان یعبد اباؤنا بو دعوی ایله ایسترسیز که بدرلرمز عبادت
ایتدوکی اشیادن بزی ده وندوره سز فأتونا بسلطان مبین ⊛ پس بزه
براشکار دلیل کتورك که فضیلت واستحقاقکز اوزره دلالت ایلیه که
قالت لهم رسلهم ان نحن الا بشر مثلکم ⊛ انلره پیغمبرلری سویلدیلر بیز
برنسنه دکلوز الا سزلك کبی بر بشر یعنی بیز تسلیم ایدرزکیم بیز سز کله
نوعده متفقوز ولکن الله یمن علی من یشاء من عباده ولیکن حق تعالی
قوللرندن ایستدوکی کیمسنه اوزره نبوتك نعمتیله امتنان ایدر وماکان
لنا ان نأتیکم بسلطان ⊛ وبیزه صحیح اولمز دیکه کندو نفسمزدن سیزه
برمعجزه کتوره لر الا باذن الله مکر تنکری تعالینك دستوریله وخواهشیله
وعلی الله فلیتوکل المؤمنون ⊛ وحق جل وعلا اوزره اهل ایمان اعتماد ایتسونلر
ومالنا الا نتوکل علی الله وبیزه نه عارض اولدیکه تنکری تعالی اوزره اعتماد
ایتمیه لر وقد هدانا سبلنا وحال بوکه یوللرمزی بیزه کوستردی یعنی معرفتنه

ایصال ایدن طریقلره بیزی مهتدی قیلدی وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَى مَا آذَيْتُمُونَا وخدا
قسم که البته بیزه اولان ایجتمکوز اوزن قاتلنورز وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ۞ ویالکز خدای ذو الجلال اوزره ارباب توکل اولانلر اعتماد
ایتسونلر وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا وکفر ایدن کیمسنه
پیغمبرلرینه سویلدیلر البته سیزی بیر یرمزدن چیقرورز یا أَوْ لَتَعُودُنَّ
فِي مِلَّتِنَا یاخود البته بیزم آیینمزه دونرسز فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ
پس پیغمبرلرینه پروردکارلری فرشته ایله خبر صالدیکه لَنُهْلِكَنَّ
الظَّالِمِينَ ۞ علی التحقیق ستمکارلری نابود قیلرز وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْأَرْضَ
مِنْ بَعْدِهِمْ والبته انلردن صکره زمینلرنده سیزی ساکن قیلرز ذَلِكَ اهل
ایمانی کفره یرینه اسکان ایتمک لِمَنْ خَافَ مَقَامِي ۞ اول کیمسنه یه درکه قیامت
کوننده حکومتمه مخصوص اولان موقفدن قورقوب ملاحظه ایتدی وَخَافَ
وَعِيدِ ۞ وعذابله ویردکم وعده دن قورقدی وَاسْتَفْتَحُوا و پیغمبرلر
طلب فتح ایتدیلر یعنی دشمنلری اوزرینه نصرتی ایستدیلر پس حق جل وعلا
کندولره نصرتی ویروب اهل ایمان مقصد اعلایه واصل اولدیلر وَخَابَ كُلُّ
جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۞ وهر سرکش وعنادکار بی بهره اولدی مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ
انک کیروسندن دوزخ اولسه در ایچنه بولاجغی بولور وَيُسْقَى مِنْ مَاءٍ
صَدِيدٍ وبرایرین صودن ایچمش قیلنور يَتَجَرَّعُهُ اول حالده که آنی تکلفله
یوددر وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وبدمزه لکندن ویرماز فوقوسندن یقلنورکه آنی
یوده مز وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ واکا هر طرفدن مرکک اسبابی واولم
کلور وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وحال بوکه فی الحقیقه کندو اولمش دکلدر وَمِنْ وَرَائِهِ
عَذَابٌ غَلِيظٌ ۞ وانک ایلروسندن برشدتلو اشکنجه وار مَثَلُ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ اوزدکره اوغان نسنه دهم تنکریلرینه کفر ایدنلرک صفتی
مذکوردرکه أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ ایشلدوکلری ایشلر بر کول
کیبیدرکه ییل انی قالدروب تیز کوتوردی فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ بر ییللو شدتلو
کونده لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَى شَيْءٍ قزندوقلری نسنه دن بر نسنه اوزرینه
کوجلری یوق یعنی عملری قوباطل اولوب انک برذره سیله منتفع
اولمدیلر ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ۞ اول ینداردلری که بیز ابو ایش

حزب

ایشلشوز کندودر اوزاق ازغونلق أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ کورمزمیسن که تنکری تعالی حکمتله و یرنعقده نیق اولان وجه اوزره
کوکلری و یری یرتدی إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ ایسترسه سیزی معدوم قیلور وَيَأْتِ
بِخَلْقٍ جَدِيدٍ و برینکی خلق بیرکزه ایجاد ایدوب کتورر وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيزٍ
واعدام وایجاد تنکری تعالی اوزرینه متعذر دکلدر وَبَرَزُوا لِلّٰهِ جَمِيعًا ۞
وقیامت کوننده تنکرینک فرمانینه تورلی قبوردن ظهور ایتدیلر فَقَالَ
الضُّعَفَاءُ پس زبون اولان توابع دیدیلر لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا سرافرازلک
ایدن رؤسایه إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا تحقیقا که بیز سزه تابع ایدک پیغمبرلری تکذیب
ایتمکده فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا پس سیز بیزدن دفع ایدرمی سز مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ
مِنْ شَيْءٍ تنکرینک اشکنجه سندن برازنسنه قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللّٰهُ استکبار
ایدنلر بونلره دیدیلر تنکری تعالی بزه طریق نجاتی کوسترسیدی لَهَدَيْنَاكُمْ
البته سیزه آنی کوستردک ولیکن طریق نجات بیزدن مسدود اولمغله
بیز سیزی عذابه اوغراتدردق سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا بیتابلک
واتمک اوزرمزه برابردر مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ۞ عذابدن بیزه برقورتلش
یرقدر وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ وابلیس سویلدی چون ایش محکم
اولدی یعنی چون خلق حسابدن قورتولدلر واهل جنت جنته کیرر واهل جهنم
جهنمه ۞ ابلیس شقی نقلیندن اولان اشقیا آراسنده دوروب سویلر
إِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ تحقیقا که ایزد ذو الجلال خلایقی قبول ایمان
درست وعدی سیزه وعد ایتدی وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وبن وعد ایتدم
وعدمه سیزه خلاف ایتدم وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ واوزرکزه
اصلا بکا بر تسلط یوق ایدی که سیزی کفر ومعصیته الجا ایدهیم
إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ لیکن وسوسه ایله سیزه چاغرمغم ایدی فَاسْتَجَبْتُمْ لِي
درعقب بکا اجابت ایدوب کفر ومعصیتی ارتکاب ایتدوکوز فَلَا تَلُومُونِي
پس وسوسه م سببیله بکا ملامت ایتمکوز وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ وکندو جانکزی
ایدک که بکا اطاعت ایتدکوز مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ بن سیزه مدد ایدوب
عذابدن قورترجی دکلم وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ ۞ ونه سیز مدد مه یتشوب
بنی عذابدن قورترجی سیز إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ تحقیقا بن

بوندن اسبق یعنی دنیاده بنی اشراک ایتمککوزه کفر ایتدم إن الظالمين
لهم عذاب أليم ● بی شبهه کیم ستمکارلر انلر کندولره برورنده ناک
اشکنجه وار وأدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات و ایمان کتوروب کوزل عمل
اشلینلر کیرمش قیلندیلر جنات تجري من تحتها الأنهار برباغلر که اغاجلرینک
التندن ایرمقلر اقار خالدين فيها بإذن ربهم خدالری فرمانیله ایچنده اقامت
على الدوام تقدیر ایتدوکلری حالده تحيتهم فيها سلام ایچنده ملئکه‌نک
تحیتی انلره سلام ایله دعا ایتمکدر ألم تر كيف ضرب الله مثلا یعنی بیلمز میسن
نیجه حق تعالی برمثل اوروب قیلدی كلمة طيبة برپاک سوز كشجرة
طيبة برپاک اغاج کبیدر که أصلها ثابت انک کوکی یرده متمکندر
وفرعها في السماء و داللری و بداغی کوک سمتنه‌ده‌در تؤتي أكلها یمشنی
ویرر كل حين هر زمان که خدای عز وجل یمشن ویرمسین کندو بر تعیین
ایتدی بإذن ربها کندو بی ایجاد ایدننک اراده‌سیله ويضرب الله الأمثال
للناس وحق جل وعلا خلق ایچون مثللری اورر لعلهم يتذكرون
● تاکه اندیشه و نصیحت آلورلر زیرا ضرب امثالده زیاده افهام
ایتمک وار اولدیغندندر که مثالده معانی معقوله‌یی محسوسات کبی قیلرلر
ومثل كلمة خبيثة كشجرة خبيثة و بد ایمان سوزلک وصفی بر یمان اغاج کبیدر
اجتثت من فوق الأرض زمینک یوقاروسندن کوده لندی ما لها
من قرار ● اصلا انکا استحکام و تمکین یوقدر يثبت الله الذين آمنوا
بالقول الثابت تنکری تعالی ایمان کلان کیمسنه‌لری قتلرنده دلیل ایله
ثابت اولان قلبلرنده تمکن ایدن سوز ایله ثابت قیلور في الحياة الدنيا
یقین اولان صاغلغنده که بر فتنه‌یه مبتلا اولدقلرنده اعتقادلرینه
برخلل حاصل اولماز وفي الآخرة و اوبرجهاننده دخی متمکن ایدرکه قبرده‌نک
احوالی کندولرینه شاشروب کیفیت اعتقادلری صوردقده جواب
ویرمکده توقف ایتمزلر ويضل الله الظالمين و ایزد متعال ستمکارلری
کمراه قیلور ويفعل الله ما يشاء وحق جل وعلا ایستدوکنی
ایشلر بس صورلماز که نیچون بر کروهه هدایت ویردی ● و نیچون بر کروهی
ضلالته قودی ألم تر إلى الذين بدلوا نعمت الله كفرا یعنی بیلمز میسن شول

کیمسنه‌لره که تنکرینک احساننه اعتراف ایتمکی انکاره دکشدیلر یعنی
انک مقابله‌سنده شکر ایدجک ایکن کفر ایتدیلر وأحلوا قومهم دار
البوار و کندو جماعتلرین یعنی انلره تبعیت ایدن کیمسنه‌لری هلاک خانه‌سینه
ایندردیلر جهنم انکا عطف بیاندر یعنی دار البوار دوزخدر يصلونها
اول حالده که انکا کیروب حرارتین چکرلر وبئس القرار ● و یمان ارام
ایدنجک یردر جهنم وجعلوا لله أندادا و تنکری‌یه مانندلر قیلدیلر
یعنی شنه که تنکری‌یه پرستش اولنوب بتلره دخی او کونه پرستش
ایتدیلر ليضلوا عن سبيله تاکه خلقی تنکرینک یولندن ازدوره‌لر
قل تمتعوا سویله اذدولره که بر نیچه کون برخوردار اولک فإن مصيركم إلى
النار که بی شبهه دونمککوز دوزخ سمتنه‌دور قل لعبادي الذين آمنوا
سویله ایمان کتورن قوللریمه يقيموا الصلاة نمازی قیلسونلر وينفقوا
مما رزقناهم و کندولره روزی قیلدوغمز نسنه‌دن فقرایه ویرسونلر
سرا وعلانية کیزلینده و اشکاره‌ده من قبل أن يأتي يوم بر کون
کلمدن اول که لا بيع فيه نه ایچنده الوب صاتمق وارکه انک سببیله
نفسلرینه فدا اولجق نسنه بیدا ایدرلر ولا خلال ● و نه ایچنده دوستلق
وارکه انکله طلب نفع ممکن اوله الله الذي خلق السماوات والأرض
تنکری تعالی اول پروردکاردر که کوکلری و یرلری یراتدی وأنزل من السماء
ماء فأخرج به من الثمرات و کوک سمتنه‌دن صو اندردی بس انکله میوه‌لردن
چیقردی رزقا لكم سیزه روزی تاکه انکله اوقاتکزی کچوره‌سز وسخر لكم
الفلك لتجري في البحر بأمره و کمی‌یی سزه رام قیلدی تاکه دریاده ایستدوککز
مکانه اراده‌سیله یوریه وسخر لكم الأنهار و ایرمقلری سزه رام قیلدی
یعنی انتفاع ایتمککوزه و تصرف ایتدککوزه انلری مهیا قیلدی وسخر لكم الشمس
والقمر دائبين و کونش و آیی سزه مسخر قیلدی اول حالده که یورمکلرنده
مستمردیرلر وسخر لكم الليل والنهار و کیجه‌یی و کوندوزی سزه رام قیلدی
تاکه راحت ایتدککوزه و معیشت کورمککوزه سبب اوله‌لر وآتاكم من كل ما سألتموه
و هر صوردوغکز نسنه‌دن سزه بر نسنه ویردی یعنی هر نسنه که خلقک
احتیاجنده اوتری مسئول اولمغه لایقدر او سزه اندن ویردی وإن تعدوا

نعمة الله لا تحصوها واكر تنكرينك نعمتلرين صايارسڭز انواعين صايمغه
قادر اولمزسڭز إن الإنسان لظلوم كفار تحقيقا كه آدم اوغلى غايتله نعمتنه
ستمكاردر كه نعمتلره شكرى اولمغله كندو نفسنى انلردن محروم ايدر كفار
نعمتلرى يك انكار ايدوب صاقلر وإذ قال إبراهيم رب اجعل هذا البلد
آمنا ۞ وياد ايله كور ديكن حضرت ابرهيم مناجاتنده سويلدى اى
پروردكارم بو شهرى يعنى مكه مكرمه يى برماز اولان اشيادن امنيت
حاصل ايتمش بر شهر قيل واجنبني وبني أن نعبد الأصنام وبنى واوغوللرمى
بتلرك عبادتندن دور ايله رب إنهن أضللن كثيرا من الناس ۞ اى
پروردكارم على التحقيق كه بتلر خلقدن چوق كيمسه ازدردلر يعنى انكيچون بتلرك
عبادتندن دورلكى سندن طلب ايتدم زيرا بتلر سببيله شياطين
اديلردن چوق كيمسنه يى كمراه قيلدلر فمن تبعني فإنه مني پس هر كيم دينمده
بكا اويدى بى شبهه كه او بندندر اصلا بندن منفك اولمز ومن عصاني
وهر كيم دينمده بكا تابع اولمدى فإنك غفور رحيم بى شبهه كه سن
غايتله غفران ايديجى ومرحمت صاحبى سن پس قادرسن كه انى توبه يه موفق
ايدوب كناهى مغفرت ايتمكله اكا مرحمت ايدرسن مرويدر كه ساره
خاتون كه حضرت خليل اللهڭ خاتونيدى هاجر نام مملوكه سين خليل
اللهه تمليك ايلدى اكا تسرى ايدجك حضرت اسمعيلى كتوردى غرق
غيرت ساره اوزن حركت ايدوب حضرت ابرهيم اوزره الحاح ايتديكه
هاجرى اوغلى ايله ماننده چيقرته ده پس حضرت ابراهيم انلرى مكه مكرمه
زميننده كوتوروب حضرت جناب رب العزته بو دعا ايله نياز ايلديكه
حق جل وعلا بيوردى ربنا إني أسكنت من ذريتي اى پروردكارم بر
شبهه كيم بن اولادمدن يعنى حضرت اسمعيل واندن حاصل اولان اولادى
اسكان ايتدم بواد غير ذي زرع اكين ايرمى اولميان دره ده عند بيتك
المحرم متعدى لرك دستت تطاوللرندن محفوظ اولان خانه كڭ قتنده ربنا
ليقيموا الصلوة اى پروردكارم انلرى اول زمينده مساكن قيلدم تا كه نمازى
شرائطى ايله ادا ايتسنلر فاجعل أفئدة من الناس پس خلقك كوكللرندن
بر مقدار كوكللر قيل كه تهوي إليهم شرعله ممتلرينه توجه ايدرلر پس

حق جل وعلا حضرت ابرهيمڭ دعاسنى قبول ايتديكه حضرت خليل الله
اسمعيل وانا سندن منفك اولديغى محض قدرتله زمزم صوين پيدا ايلدى
بعده جرهم قبيله سندن بر كروه كلوب اول مكانه قريب واقع اولمغله
انلر قوشلرڭ ورود وصدورلرين كوروب استدلال ايتديلركه انده بر صو
وار مكان جهودده كلنجه كورديلركه حضرت اسمعيل ووالده سى انده اقامت
ايتمشلر كندولر دخى اقامت ايتمكه ميللرى اولوب حضرت هاجره سويلديلر
اى خاتون صو يكديب بيزه برحصه قيل بز دخى بيكمزدن سكا برحصه قيله لوم
اكا راضى اولدى وارزقهم من الثمرات وانلره ميوه لردن روزى قيل لعلهم
يشكرون ۞ شايدكه انلر اول نعمته معترف اولوب حمد وثنا ايدرلر ۞ بو دعاسين
دخى حق تعالى مستجاب قيلديكه جميع اطراف واكنافدن انلره ميوه لر جلب اولنوب بر
ايچنده دورت فصلڭ ميوه سى بر كونده بولنور ربنا إنك تعلم ما نخفي وما نعلن
اى خداوندم تحقيقا كه سن كيزلى قيلدوغمز شيئى واشكار قيلدوغمز نسنه يى
بيلورسن يعنى احوال ومصالحمزى سن بزدن اعلمسن پس دعا ايتمكه حاجت
يوقدر ليكن سكا عبوديتمزى اظهار ايتمك ايچون ورحمتكه افتقارمز اولدوغى
ايچون سكا دعا ايدرز وما يخفى على الله من شيء في الأرض ولا في السماء
وتنكرى تعالى اوزره يرده بر نسنه پوشيده اولمز ونه كوكده دخى الحمد لله
جميع اوكتلر تنكرى تعاليه در الذي وهب لي على الكبر إسمعيل وإسحق
اول تنكرى كه فضل وكرمندن بكا قوجه لقلق اوزره ايكى اوغول ويردى
مرويدر كه حضرت ابراهيمڭ عمرى طقسان طقوز سنه يه ايرشدكده
كندويه حضرت اسمعيل كلدى ويوز اون ايكيده حضرت اسحق إن ربي
لسميع الدعاء تحقيقا كه پروردكارم دعايى غايتله ايشيديجيدر ۞ يعنى
دعا ايدنلرك دعاسين اجابت ايدر رب اجعلني مقيم الصلوة اى بنم
خداوندم بنى نمازڭ اداسى اوزره مداومت ايديجى قيل ومن ذريتي
واولادمدن دخى يعنى بندن حاصل اولان ذريتڭ بر مقدارينى نماز اوزره
مواظب قيل ۞ چونكه حضرت ابراهيم بيلديكه عادت الله بويله جارى
اولمدى كيم بر شخصدن حاصل اولان ذريت قولرى توحيد وطاعت
اوزره اولورلر تنكريدن ايستديكه ذريتندن بر مقدار نمازڭ

اداسنه مواظب اوله لر ربنا وتقبل دعاء ای پروردکارمز دخی
ایتدوکم دعایی قبول ایت ربنا اغفرلی ولوالدی وللمؤمنین یوم یقوم
الحساب ● ای بزه عفو ایدن و اتامه و انامه و اهل ایمانک کافه سنه
اول کونده که اهل حساب ایچون اوده قالقرلر ولا تحسبن الله غافلا عما
یعمل الظالمون ● دخی کمان ایتمه کیم تنکری تعالی ستمکارلرک ایشلدکلری
بی خبردر انما یؤخرهم لیوم بوندن غیری یوقدر کیم انلری بر کونه تاخیر ایدر کیم
تشخص فیه الابصار ● شدت هولدن اچلوب کوزلر یوقارو قالقر
مهطعین اول حالده که حضرت اسرافیلک دعوتنه سرعت ایدیجیلر اوله
مقنعی رؤسهم باشلرین یوقارو قالدرمشلر لا یرتد الیهم طرفهم
کوزلری کندو سمتلرینه دونمز یعنی کوزلری خیره لنوب اچق قالور بر مرتبه
که کندو نفسلرینه دونوب باقمزلر وافئدتهم هواء وکوکلری خالیدر
یعنی شدت هول وحیرتدن قلوبلری فهمدن خالی اولمشدر وانذر الناس
وخلقی قورقوتدر یا محمد یوم یاتیهم العذاب ● اول کوندن که کندولره
عذاب کلور فیقول الذین ظلموا پس تکذیب وشرک ایله ستم ایدنلر دیرلر ربنا
اخرنا الی اجل قریب ● ای خداوندمز بزی دنیایه دوندروب بر یقین
مدته دک مهلت ور نجب دعوتک ونتبع الرسل دعوتکه اجابت ایدوب
کوندرلن پیغمبرلره پیروک ایدهلم اولم تکونوا اقسمتم من قبل ما لکم
من زوال جوابلرندن سویلنور که دخی بوندن اسبق سز اند ایمجد کز
که سزه دنیادن اصلا بر زوال یوقدر یعنی موت سزه عارض اولمزیدی
ایچون بنالر وطول امللر ایتدوکز وسکنتم فی مساکن الذین ظلموا انفسهم
وساکن اولدکز کفر ومعصیتله کندو نفسلرینه ستم ایدنلرک منزللرنده اقامت
ایتدکز وتبین لکم کیف فعلنا بهم واول هلاکلرک اثارندن سزه
ظاهر اولدیکم بز عذابی انلره نه کونه ایلدک وضربنا لکم الامثال
واحوالرندن سزیچون مثللر اوردق یعنی سزه بیان ایتدک که سز کفرده
واستحقاق عذابده انلرک کبی سز وقد مکروا مکرهم وتحقیقا که حقی
ابطال ایتمک ایچون حیله لرین اجرا ایتمکه غایتله سعی ایتدیلر وعند الله
مکرهم ومکرلرینک سزاسی تنکری تعالی قتنده در وان کان مکرهم

وعلی التحقیق شان بودر که حیله لری اولدی لتزول منه الجبال تا که اندن طاغلر
شدتندن یرندن قالقیه یعنی انلر مکر ایتدیلر تا که طاغلر کبی ثابت اولان
شرائع واحکامی زائل قیله لر فلا تحسبن الله مخلف وعده رسله پس
کمان ایتمه حق جل وعلا پیغمبرلرینه وعده سنی خلاف ایدیجیدر ان الله
عزیز بی شبهه که الله ذوالجلال هر کیسه اوزره غلبه ایدیجیدر ذو انتقام
● دوشمنلرندن دوستلرینه کینه المق ایه سیدر یوم تبدل الارض
غیر الارض اول کونده که حالا اولان یر بر اوزکه یره تبدیل اولنور ●
والسموات وحالا اولان کوکلر غیر کوکلره دخی تبدیل اولنور تغییر در
کوزدکرمنشک تبدیلی بر که جبال وانهار واشجار زائل اولوب
یر بر اولور ● وسما والک دکشمسی بوکه کونش وآی ویلدزلر
قالقوب صاف کوک قالور وبرزوا لله الواحد القهار ● وخلق کمانه
تمام ایدیجی خدانک جزا وحسابنه قبوردن ظاهر اولدیلر وتری المجرمین
یومئذ مقرنین فی الاصفاد ● واول کونده کنهکار اولان مشرکلری
بوقاغولرده بربری ایله یاقین ایلمش کوررسن سرابیلهم من قطران
کوملکلری قطراندندر یعنی اهل جهنم آتشده بر خوشی یانوب کندولره ایذا
حاصل اولمق ایچون بدنلری قطران ایله سوریلوب بر مرتبه که او مسلرینه
کوملک کبی قاپلانور اولور وتغشی وجوههم النار واتش یوزلرینی قبلر
اول جهتدن که انلر حقی معرفته توجه ایتمدیلر لیجزی الله کل نفس ما کسبت
تا که حق جل وعلا هر نفسه قزاندوغی نسنه ایله مکافات ایده یعنی اول عذابی
ایدر تا که هر مجرم مکافاتنی بوله ان الله سریع الحساب ● تحقیقا که حق
ذوالجلال حسابی غایتله تیز ایدر ● یعنی بر فردک حسابی بر فردک حسابندن
کندوبی مشغول ایتمز هذا بلاغ للناس بو قران عظیم الشان خلقه کفایت ایده
جک نصیحت اوله لر ولینذروا به وتا که انکله قورقیش اولنه لر ولیعلموا
انما هو اله واحد وتا که قران ایله اولان ادله نظر وتامل
انکله بیله لر که بوندن غیری یوقدر که معبود دخی بر معبوددر
که نه شرکی قبول ایتمز ولیذکر اولوا الالباب
● وتا که ارباب عقول پند ونصیحت الهلر ●

سورة الحجر مكية وهي تسع وتسعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الر تلك آيات الكتاب وقرآن مبين ● بو سوره ده مذكور اولنجق
آيات ● صفات كماله جامع اولان كتابك ● وحقى باطلدن آيريجى
قرآن عظيم الشانك آياتيدر ربما يود الذين كفروا لو كانوا مسلمين ●
كفر ايدن كمسنه لر محنتله چوق طلب ايدرلركه اهل اسلام اولسه يدلر
واو اول زمان اولوركه اهل ايمان مدد اولان اعزاز واكرامى مشاهده
ايدرلر ذرهم يأكلوا انلرى قوى دنياده يسونلر ويتمتعوا وانك لذائذيله
اوقاتلرين كچرسونلر ويلههم الأمل واملِ كيذ ولرين موتك توقعندن
مشغول ايتسون فسوف يعلمون ● كه بى شبهه ايتدوكلرى اشيانك
نتيجه سين بيلورلر وما أهلكنا من قرية وهيچ بركوى خلقنى نابود قيلمدق
الا ولها كتاب معلوم الا كه انكا لوح محفوظده يازلمش بر مدت معلومه
وار ما تسبق من أمة أجلها اصلا بر كروه مدت هلاكندن ايلروكيتمز
ولا يستأخرون ● وندن كرو قالورلر وقالوا يا أيها الذي نزل عليه
الذكر واستهزا يوزندن ديدلر اى اول كمسنه كه اوزرينه قرآن
ايندرلدى إنك لمجنون ● تحقيقا كه سن ديوانه سين لو ما تأتينا
بالملائكة نيچون بزه فرشته لرى كتورمزسين تاكه سنى تصديق
ايده لر وسكا معين وظهير اوله لر إن كنت من الصادقين اكر ايتدوكك
دعواده ارباب صدقدن ايسك چونكه بو كونه الفاظ اولارى ادبلردن
صادر اولدى حق جل وعلا جوابلرنده بيوردى ما ننزل الملائكة إلا بالحق
فرشته لرى ايندرمزز الا برايندرمك كه دوغرولغه مصاحب اوله
وما كانوا إذا منظرين ● واكر فرشته لرى ايندررز كفار اولوقت
وقت مهلت ويرلمزلردى إنا نحن نزلنا الذكر بى شبهه كه بز قرآنى
ايندردك وإنا له لحافظون ● وعلى التحقيق بز تحريف وتبديلدن
انى صاقليجيوز ولقد أرسلنا من قبلك في شيع الأولين ● وبى كمانكه
سندن اسبق كچمشلرك فرقه لرنده پيغمبرلر كوندردك وما يأتيهم من
رسول إلا كانوا به يستهزئون ● وهيچ انلره بر مرسل پيغمبر كلمزدى

الا كه استهزا ايدرلردى نته كه بو مشركلر سكا استهزا ايدرلر ● بو كلام
جناب ذو الجلال والاكرامدن حبيبنه بر تسليه در كذلك نسلكه في
قلوب المجرمين ● نته كه اول استهزايى كچمشلرك قلوبنه داخل قيلدق
عصرنده اولان اهل شركك كوكللرينه داخل قيلورز لا يؤمنون به
اول حالده كه قرآنى تصديق ايتمزلر وقد خلت سنة الأولين ● واليلرو
اولانلرك طريقى كچمشيدى يعنى امم سالفه ده تنكرينك عادتى كچمشيدركه
هر كيمه انلردن كفر اوزره مصر اولورلرسه انى اهلاك وتدمير ايدر ولو فتحنا
عليهم بابا من السماء فظلوا فيه يعرجون ● واكر بز بو معاندلره
كوكدن بر قاپو آچوب دوروب اچندن چيقسيدلر لقالوا إنما سكرت
أبصارنا البته ديرلردى كه بزم كوزلرمز باغلندى كه بر نسنه بو قدركه كوزلرمز
باغلندى بل نحن قوم مسحورون ● بلكه بز سحر اولنمش بر كروهز يعنى
ديرلردى محمد المصطفى بونكله بزى مسحور ايتدى نته كه سائر آياتى
مشاهده ايتدوكلرنده بو سوزى ايراد ايدرلردى ولقد جعلنا في السماء
بروجا وعلى التحقيق كيمه كوكده اون ايكى برج قيلدق كه هيئات وخواصنده
بيرى برينه مشابه دكلدر وزيناها للناظرين ● وكوكى يلدزلر
ايله آراسته قيلدق تاكه انكا عبرتله نظر ايدوب مبدعك قدرتنه
استدلال ايده لر وحفظناها من كل شيطان رجيم ● وآنى هر
سورلمش ديودن محفوظ قيلدق تاكه انكا چيقوب احوالنه مطلع اولميه
إلا من استرق السمع ليكن اول شيطان كه ايشيدلان سوزى اوغورلدى
فأتبعه شهاب مبين انكا براشكارا اتش پاره سى يتشوب يانديردى
والأرض مددناها وييرى چكوب هموار قيلدق وألقينا فيها رواسي
واچنده ثابت اولمش طاغلر صالدق وأنبتنا فيها من كل شيء موزون
واچنده هر مستحسن وملائم اولان نسنه دن بتوردك
وجعلنا لكم فيها معايش واچنده ماكول وملبوسدن سيزه
كچنه جك نسنه لر قيلدق ومن لستم له برازقين ● ودخى سيزه قيلدق
اول كمسنه يى كه سيز انكا روزى ويريجى دكلسين يعنى خدام ومماليك
وعيال وغيرلرى كه انسان زعم فاسدله كمان ايدركه انلرك رزقنى كندو

ایصال ایدیور وان من شیء الا عندنا خزائنه واشیا مقوله سندن
بر نسنه یوقدر الا انك خزینه لری قتمزده دیر یعنی اکر انلری برنجه بر وقت
الاکه انك ایجادنه و اضعاف مضاعفه سننك ایجادنه قادریز و ارو ما ننزله
الا بقدر معلوم ● و انی ایندرمزز الا بربلنمش اندازه ایله که نه اندن
اکسك اولسه لیاقتی اولوردو نه اندن ارتوق اولورسه کرك اولوردی وارسلنا
الریاح لواقح و یللری یوللدك بولطلمش اولدوقلری حالده کوندردك فانزلنا
من السماء ماء پس کوکدن بر صو ایندردوب فاسقیناکموه انی
سیزه ایچورك نسنه قیلدق وما انتم له بخازنین ● وسیز انی کوزلرده
و قویلرده صاقلیجی دکلسیز وانا لنحن نحیی ونمیت و علی التحقیق بز حیاتی
بعض اجسامده ایجاد ایتمکله زنده قیلرز و انی ازاله ایتمکله مرده قیلرز
ونحن الوارثون ● و میراث حاجتزا و لنلربیز یعنی خلق عالم فنایه وارد قلرنده
صکره باقی قالانلربیزز ولقد علمنا المستقدمین منکم و بی شبهه که سیزدن
ایلرو کیدنلری بیلدك ولقد علمنا المستأخرین ● و شلی بوقدر که کیرو قالانلری
بیلدك یعنی اسلام وطاعتده ایلرو کیدنلری وکیروه قالانلرینی احوالندن
اوزرمزه برنسنه خفی اولماز وان ربك هو یحشرهم و تحقیقا که پروردکارك
کندو انلری جزا ویرمك ایچون بیغر انه حکیم علیم بی کان که تنکری تعالی
ایشلرنی کما ینبغی ایشلیوب هر نسنه یه درست دانادر ولقد خلقنا الانسان
من صلصال علی التحقیق که حیوان ناطقی بر قوری چامور دن یرتدق من حماء
لنده صلصاله صفتدر یعنی اول قوری چامور بر چامور دن ایدی که صوده
چوق دورمقدن متغیر اولوب قوقی بیدا ایتمشدر مسنون بنه صلصاله
صفتدر یعنی اول صلصال مصوردر والجان و بریلك پدرین خلقناه
من قبل من نار السموم ● انسانی یراتمدن اول احراوکی شدید اولان
اتشدن انی یراتدق واذ قال ربك للملائکة و یاد ایله کتور اول وقتی که پروردکار
فرشته لره سویلدی انی خالق بشرا علی التحقیق که بن بر انسان یاردیجی یم
من صلصال من حماء مسنون فاذا سویته پس چون انك خلقتنی درست
قیلورم ونفخت فیه من روحی و فرمانمدن صادر اولان جاندن انك
ایچنه اوفوردم فقعوا له ساجدین ● پس اکا سجود ایدیو کلوز حالده

دوشنك فسجد الملائکة کلهم اجمعون پس حق جل و علا انی ایجاد ایدوب
فرشته لر قمو سجده ایندیلر الا ابلیس ابی ان یکون مع الساجدین ● لیکن
عزازیل سجده ایدیجیلر زمره سنله اولمقدن ممتنع اولدی قال یا ابلیس ما
لك ان لا تکون مع الساجدین ● حضرت باری تعالی جل جلاله سویلدی
ای ابلیس سکا نه فارض اولدی که حضرت ادمه سجود ایدنلر له اولمدك قال
لم اکن لاسجد لبشر دیدی ابلیس حالمه مناسب دکل ایدی که سجود ایدهیم
بر جنسه کثیفه که خلقته من صلصال من حماء مسنون انی بو صفات ایله
متصف ولان چامور دن یاراتدك قال فاخرج منها حق جل و علا دیدی
پس ای ابلیس کوکدن چیق فانك رجیم ● زیرا علی التحقیق سن خیر و کرامتدن
دور اولمشسن وان علیك اللعنة الی یوم الدین و دخی دور اولمقلق
روز جزایه دك اوزرکه در قال رب فانظرنی الی یوم یبعثون ● دخی
ابلیس خبیث دیدی ای پروردکارم پس بنی تاخیر ایله اول کونه دك که خلق
مبعوث اولورلر قال فانك من المنظرین حق جل جلاله بیوردی پس تحقیقا
که سن تاخیر اولانلردنسن الی یوم الوقت المعلوم بیلنمش اولان
وقتك کوننه دك و او نفخه اولی عملیدر قال رب بما اغویتنی شیطان
شقی سویلدی خدایا بنی اذدرمغکه قسم اولسون که لازینن لهم فی الارض
البته معصیتلری انلره یرده آراسته قیلورم ولاغوینهم اجمعین ●
و هم و جمله انلری قو اذدررم الا عبادك منهم المخلصین مکر انلردن
عبادتکی صاف قیلدغك قوللرکی که انلره مکر و حیله لرم کار ایتمز قال
هذا صراط علی مستقیم ● خدای ذو الجلال دیدی بو یعنی ارباب اخلاصك
قورتلمق یری و طریقی بو لدرکه عهدی کرمدن کوزتمسین اوزریمه لازم کبی قیلدم
ان عبادی لیس لك علیهم سلطان تحقیقا که قوللرم اوزرلرینه سکا تسلط
و قوت یوقدر الا من اتبعك من الغاوین ● مکر کمراهلردن اول کیمسه لر که
سکا اویدیلر کیم انلر اوزرینه مسلط اولورسن وان جهنم لموعدهم اجمعین
و تحقیقا که دوزخ کمراهلرك قمونك وعده کاهیدر لها سبعة ابواب اکا یدی
قابو وار لکل باب منهم جزء مقسوم ● هر برقابو ایله ابلیسه تابع اولاندن
بر بولنمش پاره وار یعنی جهنمك یدی طبقه سی که وار هر طبقه ده کمراهلردن

بركروه قوزر اولكسنده كه جهنمدر اهل توحيدك عاصيلري اولور وايكنجيسنده
كه لظادر يهود طائفه سي اولور وچنجيسنده كه حطمه در نصاري كفره سي
ودردنجيسنده كه سعيردر صابئلر وبشنجيسنده كه سقردر مجوس قسمي
والتنجيسنده كه جحيمدر مشركلر مقوله سي ويدنجيسنده كه هاويه در ارباب
نفاق اولنلر ● اللهم اعذنا من الجميع ان المتقين في جنات وعيون
تحقيقا كه پرهيزكارلر باغلرده و بكارلرده اولورلر ● يعني ارباب تقوى
بر باغلرده اولورلر كه آنلك بيكارلري صو وخمر وبال آقر ادخلوها
بسلام فرشته لر انلره ديرلر اوباغلره سلامتله وارين كيرين آمنين
زوالدن امين اولدوغكوز حالده ونزعنا ما في صدورهم من غل وسينه لرندن
اولان كين وكدورت مقوله سندن اولان اشيايي طشره چيقارديق اخوانا
فاعل ادخلوهادن حالدر يعني پرهيزكارلر جنتلره كيردكلرنده اشلر اولدقلري
حالده على سرر جواهر ايله مرصع اولان تختلر اوزرنده اوتورمشلر متقابلين
بيري برينه يوزلرين دوندرمشلر لا يمسهم فيها نصب جنتده انلره تعب
ومشقت دكمز وما هم منها بمخرجين ● وانلر اندن اخراج قلنمشلر
قلنماز نبئ عبادي اني انا الغفور الرحيم ● قوللريمه آكاه ايت كه
علي التحقيق بن كندم خاصه مغفرت ايدوب مرحمت ايديجيم وان عذابي
هو العذاب الاليم ● وبي شبهه كه اشكنجهم كندودر درد ناك
اشكنجه ونبئهم عن ضيف ابراهيم ودخي حضرت ابراهيمك قوناقلري
احوالندن انلره خبر وير اذ دخلوا عليه فقالوا سلاما ما كه قجن اوزرينه كيروب
سويلديلر اوزركدرست سلام ايدروز قال انا منكم وجلون ● حضرت
ابراهيم ديدي تحقيقا كه بيز سيزدن قورقيشوز قالوا لا توجل انا نبشرك
بغلام عليم ● قوناقلر حضرت ابراهيمه سويلديلر قورقمه كه بي شبهه
بيز سني بر دانش صاحبي اوغول ايله مژده لندرورز قال ابشرتموني على ان
مسني الكبر تعجب ايدوب ديدي آيا بيرلك بكا دكدكده صكره بني مژده لندردكز
فبم تبشرون ● پس نه شي عجيب نسنه ايله بكا مژده ويرورسز قالوا بشرناك
بالحق ديديلر درستلكله سني مژده لندردك فلا تكن من القانطين
● بو انك حصولندن نا اميدلردن مژده سندن اولمه قال ومن

يقنط من رحمة ربه دخي حضرت ابراهيم ديدي قنقي كيمسنه پروردكارينك
رحمتندن اميدك كسر يعني هيچ بر كيمسنه اميد كسمز الا الضالون ●
مكر ازغون اولنلر قال فما خطبكم ايها المرسلون ● حضرت ابراهيم
سويلدي پس اي خدادن كوندرلمش اولنلر ايشكوز نه در يعني بشارتدن اوزكه
نه عظيم ايش ايچون كلدكوز قالوا انا ارسلنا الى قوم مجرمين ● ديديلر بي
شبهه كه بز كنهكار كروهه مرسل اولمشوز يعني حق سبحانه وتعالى بزي
قوم لوطك اهلاكنه كوندردي زيرا انلر كنهكار اولديلر الا آل لوط
مكر حضرت لوطك خانداني اولنلركه انلر جمله متضعفا ولديلر
انا لمنجوهم اجمعين ● تحقيقا كه بز انلري تمام قورتريجي يوز الا امرأته
مكر حضرت لوطك قاريسي قدرنا انها لمن الغابرين ● حكم ايتدك كه
علي التحقيق او مكانلرده قالنلردندر تا كه انلر ايله هلاك اوله فلما جاء آل
لوط المرسلون ● پس اول وقت كه كوندرلمشلر حضرت لوطك خاندانننه
اولنلره كلديلر قال انكم قوم منكرون ● حضرت لوط ديدي تحقيقا كه
سيز بر بيكانه كروه سز يعني سيز بر قوم سز كه طبيعتمز سزدن نفرت ايديور
اول سببدندر كه قورقرم يعني بر بدلكله اصابت ايده سز قالوا بل
جئناك بما كانوا فيه يمترون ● فرشته لر ديديلر ملاحظه ايتدوكك
نسنه كلمدك بلكه سكا كلدك اول نسنه ايله كه قومك ايچنده شك
ايدرلردي يعني سني قومك ايتدك نسنه ايله سكا كلدك واول عذاب ايدكيكه
سن انلره اشكنجه وعده ويروب انذار ايتدك وقومك اندن شك ايدرلردي وآتيناك
بالحق وسكا عذابلردن محقق ومتيقن اولان نسنه ايله كلدك وانا لصادقون
وعلي التحقيق كه بيز بو اخبارده مژده كرچك سويليانلرز فاسر باهلك
پس كندو اهلكله كيجه يوري بقطع من الليل كيجه دن بر مقدار ايله واتبع ادبارهم
وسن انلرك اكسه لرينه تابع اول تا كه يوروميكه انلري سوره سن
ولا يلتفت منكم احد ● وسيزدن بر كيمسنه كرويه باقمسون وامضوا حيث
تؤمرون وفرمان اولندوغكوز يره كيدك دخي حضرت ابن عباس رضي الله
تعالى عنه بيوردي كه اول يير شامدر وقضينا اليه ذلك الامر ● وانكا
اورتابش حكم اولنمش ايكي فرشته لره كوندردك كه ان دابر هؤلاء مقطوع

مصبحين بی شبهه بونلرك كوكی كسلمشدر صباح وقتنه داخل اولدقلرنده
وجاء اهل المدينة يستبشرون ● وسدوم شهرینك خلقی كلوب
طمع خاملریچون حضرت لوطك قوناقلری كلمشلر بیری برینه مژده ویرد
قال ان هؤلاء ضيفي حضرت لوط انلره سویلدی بی شبهه كه بونلر بنم
قوناقلرمدر فلا تفضحون پس انلره تعرض ایتمكله بنی رسوا ایتمكوز واتقوا الله
ولا تخزون وفاحشه ارتكاب ایتمكله تكریدن خوفینی ملاحظه ایدوب
بنی رسوا ایتمكوز قالوا اولم ننهك عن العالمين ● دیدیلر بز سنی
خلقك حمایتندن منع ایتمدكمی دخی قال هؤلاء بناتي دیدی بونلر یعنی
سیزك قادینلریكز بنم قیزلرمدر چونكه هر پیغمبر امتینه پدر یا پرمنزله‌ده
دخی حضرت لوط علیه الصلاة والسلام قومینك قادینلرندن اوترو
دیدی بونلر بنم قیزلرمدر ان كنتم فاعلين ● اكر قضاء وطر ایده جك
ایدكوز لعمرك انهم لفي سكرتهم يعمهون ● یا محمد حیاتكه قسم كه علی التحقیق
انلر كرا حلرنده متحیر وسركردان ایدیلر فاخذتهم الصيحة مشرقين ● پس
مهلك اولان چغیرتی انلری الدی افتاب طلوعی وقتنه داخل اولدقلری
حالده فجعلنا عاليها سافلها پس اول شهرلك اوستنی التنی قیلدق وامطرنا عليهم
حجارة من سجيل واوزرلرینه طاشلنمش چاموردن بر طاش یاغدردك
ان في ذلك لآيات للمتوسمين ● تحقیقا كه قوم لوطك هلاكنده ارباب
فراست وفكره نشانه‌لر واردر وانها لبسبيل مقيم ● وتحقیقا كه قوم
لوطك شهرلری بر ثابت یولده درکه انك ایچندن خلق كیدوب انلرك
آثارین مشاهده ایدرلر ان في ذلك لآية للمؤمنين ● تحقیقا كه بومذكور
اولان اشیاده تكری یه ورسولنه ایمان كتورنلره بر اولو علامت وار
وان كان اصحاب الايكة لظالمين ● وتحقیقا كیم ایكه نام شهرده ایرلر
ستمكار ایدیلر وانلر قوم شعیبدر اصل لغتده چوق داللو وبوداقلو
اغاجه ایكه دیرلر ● واول مكانده اوكونه اغاچ بولنمغله انكله تسمیه اولندی
فانتقمنا منهم پس هلاك ایله انلردن انتقام الدق وانهما لبإمام
مبين ● وتحقیقا كه قوم لوطك وقوم شعیبك مكانلری بر آشكار یولده
درلر ولقد كذب اصحاب الحجر المرسلين ● وتحقیقا كه حجر نام مكانك

ایرلری

ایرلری پیغامبرلرین یلانجی دوندیلر یعنی قبیله ثمود حضرت صالحی تكذیب
ایتدیلر چونكه بر پیغمبری تكذیب ایتدن جمیع پیغامبرلره تكذیب ایتمش یرینده
اولور لفظ مرسلین صیغه جمعله ایراد اولندی وآتيناهم آياتنا وپیغامبرلرندن
ایتدرن كتابك ایاتنی كندولره ویردك فكانوا عنها معرضين ● پس انلر یوز
چویرمشلر ایدی وكانوا ينحتون من الجبال بيوتا وطاغلردن ایولر اوبارلر
ایدی آمنين ● خراب اولمقدن واوغرینك تسلطندن امین اولدقلری
حالده فاخذتهم الصيحة مصبحين ● پس صباح وقتنه داخل اولدقلری
دم عذاب چغیرتیسی كندولرین الدی فما اغنى عنهم ما كانوا يكسبون ●
صكره قزندقلری نسنه انلردن بر شیء دفع ایتمدی وما خلقنا السموات
والارض وما بينهما وكوكلری ویرلری وارالرنده اولان اشیایی یرتمدق
الا بالحق الاكه دوغرولغه مقارن بر یارتمق كه اصلا فساد ویدیلكه دوامنه
ملایم دكلدر وان الساعة لآتية والبته قیامت كلیجیدر كه تكذیب
ایدنلردن الله انتقام الیزدر فاصفح الصفح الجميل پس كوزل وازكچمك
وازكچ یعنی انلردن انتقام الغه عجله ایتمه ارباب حلمك معامله سیله
انلره ایت ان ربك هو الخلاق بی شبهه كه پروردكارك كندودر سنی
وانلری عدمدن ایجاد ایدن العليم ● حالكی وحاللرینی بیلیجی سنی
امورین كندویه تفویض ایله ولقد آتيناك سبعا من المثاني وتحقیقا كه
سكا مثانیدن كه قرآن عظیم الشاندر یعنی یدی آیت كریمه فاتحه سوره سنی
ویردك چونكه قرآن جلیل الشاندن قصص ومواعظ مكرر ذكر اولندی
مثانی عنوانیله موصوف اولدی والقرآن العظيم ● وغایتله اولو
اولان قرآن عظیم الشانی دخی سكا ویردك لا تمدن عينيك الى ما متعنا
به ازواجا منهم كوزلرینی اوزاتمه اول نسنه‌نك سمتنه كه كفاردن
برنچ كروهی انكله برخوردار قیلدق زیرا دنیانك الاینی سكا ویرلن
اشیایه نسبت بر امر مستحقردر ولا تحزن عليهم وایمانه كلمدوكلرندن
اوری اندوهناك اولمه واخفض جناحك للمؤمنين ● واهل ایمانه تواضع
ایله وقل اني انا النذير وسویله كیم علی التحقیق بن كندوم قورقودیجی
المبين ● عذابك حلولنی بیان ایدرم یعنی بیان وبرهانله منذری انداز

ایدرم که ایمان کترمسه کز تنکرینڭ عذابی سیزه نازل اولور كما انزلنا
على المقتسمين ○ نته که اول شانلر اوزره عذابی ایندردك وانلر اون
ایکی نفر ایدیلر که موسم کونلرنده مکهٔ مکرمه نڭ کره جك یوللرین اقتسام
ایتدیلر تا که حضرت سلطان سید الکونین دن خلقی تنفیر ایدهلر الذين
جعلوا القرآن عضين ○ انلر شول کیمسنهلردر که قرآن عظیم الشانی
پاره پاره قیلدیلر یعنی بعضه اوصاف نسبت ایتدیلر که کاه سحر وکاه
شعر وکاه افترا در دیرلر ایدی فوربك لنسئلنهم اجمعين
عما كانوا يعملون ○ پس پروردکارڭ قسم که ایتدوکلری نسنهدن
اونلری التی قوصوروب مکافاتلرین ایدهوز فاصدع بما تؤمر پس
فرمان اولندوغڭ نسنه ایله جهر ایت واعرض عن المشركين
○ واهل شرکدن یوز چیور سوزلرینه التفات ایتمه ○ کتوردیلر که
اشراف قریشدن بیش کیمسنه که وليد بن المغيرة وعاص بن وائل
وعدی بن قيس واسود بن عبد يغوث واسود بن المطلب دردر حضرتنه
غایتله استهزا ایدرلر ایدی پس بر کون حضرت جبرئیل علیه السلام
حضرت سرور کائنات واشرف موجودات علیه اشرف التحیات کلوب
سویلدی بکا فرمان اولندی که بو بیش کیمسنه نڭ شرین سندن دفع ایدهیم
بعده ولیدڭ ایاغنه اشارت ایتدی اول اثناده کذرکاهی بر اوقچی
دکانی اوزره واقع اولدی اوقلرڭ بر پیکانی اتکنه یاپشدی تکبرندن
اکلوب چیقرمدی فی الحال اوق ایاغنه دکوب مجروح ایلدی انکله هلاك
اولدی ○ وعاص بن وائلڭ ایاغنه اشارت ایلدی اکا بر تکان باتوب
انکله مردار اولدی ○ ودخی حارث بن قیسڭ بورننه ایما ایلدی اندن
ایرن اقوب دوزخه کیتدی ○ واسود بن یغوث براغ السنه اوزره
ایکن اکا اشارت ایلدی اول اغاجه باشینی اوره اوره نفسی جهنمه سوق
قیلدی ○ واسود بن المطلبڭ ایکی کوزینه ایما ایلدی فی الحال اعمی اولدی
وبو آیت کریمه نازل اولدی که انا كفيناك المستهزئين ○ تحقیقا که
بز استهزا ایدنلرڭ شرینی سندن دفع ایلدك الذين يجعلون مع الله
الها آخر ○ شول کیمسنهلر که تنکری ایله بر معبود دخی قیلدیلر فسوف

يعلمون ○ پس یقین اوله که عاقبت حاللرین بیلورلر ولقد نعلم انك يضيق
صدرك بما يقولون ○ وبی شبهه بز بیلورز کیم علی التحقیق سنڭ
دیدوکلری سوزدن اوتری سینه ڭ دار ○ فسبح بحمد ربك پس
پروردکار ربڭ حمدینه مقارن تسبیح ایله وكن من الساجدين ونماز
قیلنلردن اول واعبد ربك وتنکری که عبادت ایله حتى يأتيك
اليقين ○ هرکسك قتلی محقق ومتیقن اولان موت سکا کلنجه دك

سورة النحل مكية وهي مائة وثمان وعشرون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

اتى امر الله تنکرینڭ فرمانی کلدی موعود اولدن قیامت کلور چون قیامتڭ
کلمسی بر امر متعقدر صیغهٔ ماضی ایله تعبیر اولندی فلا تستعجلوه ○ پس انڭ
وقوعین عجله ایله طلب ایتمکوز کتوردیلر که قریش کذولر وعده اولنان
عذابڭ وقوعی استهزا طریقی ایله عجله ایله استعجال سویلرلردی
اکر وقوعی صحیح اولورسه بزی قورتورر دیو حق تعالى بو آیتی منزل ایتدی سبحانه
وتعالى عما يشركون ○ حق جل وعلا اشراك ایتدوکلری نسنهدن
کندو ذاتنده پاك اولوب یوجلندی ينزل الملائكة بالروح من امره
فرشتهلری فرمانندن اولان وحی ایله ایندرر على من يشاء من عباده
قوللرندن ایستدوکی کیمسنه اوزره ان انذروا انه لا اله الا انا خلقه
بیلدرڭ کیم علی التحقیق شان بو که بندن اوزکه بر معبود یوقدر فاتقون
○ پس بندن خوف ایدڭ خلق السموات والارض بالحق ایرد متعال
یری درست حکمتله یاراتدی تعالى عما يشركون ○ اورتاق قیلدوقلری
اشیادن یوجلوب منزه اولدی خلق الانسان من نطفة ادم اوغلنی
یاراتدی بر نجس صویدن که اوبر جماد در نه حس وحرکتی وار ونه درایتی
نسنه در که تصویری قبول ایتمز فاذا هو خصيم پس وجوده کلوب
قابل خطاب اولدوقده کندو پروردکارینه جدال ایدیجی مبين ○ تلقین اولنکوجی
حجتی اظهار ایدیجیدر والانعام خلقها لكم ودوه وصغر وقیون
وکچی سزڭ ایچون انلری یاراتدی فيها دفء انلرده قیزدرر نسنه وار
یعنی انلرده بر پوشاك حاصل اولور که انسان انی کیمکله وجودی قیزدرر

کوکلری

وَمَنَافِعُ ودخی انلره منفعتلر وار یعنی انلردن حاصل اولان ذریت
وصوت سزه فائده در وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝ وماکول اوله جق شیئی
انلردن بیورسز وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ ودخی سزه انلرده زینت وار حِينَ
تُرِيحُونَ اول وقت که اوتلاقدن انلری دوندروب مکانلرکزه قورسز
وَحِينَ تَسْرَحُونَ واول محل که اوتلاغه انلری چیقاررسز یعنی اخشام
وصباح وقتلرنده دوه لرك کلوب کیتمسندن مکانلرکز زینتلو
اولور وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَى بَلَدٍ واغر یوکلریکزی قالدورر بر شهره دك که
لَمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ اکا یتیشمیه اولمزدکز مکر بدنلرکزه
ایرشن خیلی مشقت وکلفتله إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ۝ بی کمان که
تنکری یکز چوق مهربان ومرحمت صاحبیدر که سزه بو کونه شیئی یراتدی
وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ وآتلری وقاترلری واشکلری دخی سزه
یراتدی لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً تاکه انلره بنه سز وتاکه انلکله بر زینتلك بوله
سز وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ ودخی بیلمدوککز نسنه لری یاراددر یعنی
مذکور اولان اشیادن ماعدا نیجه بیلمدوککز اشیالری یاراتدی وَعَلَى اللَّهِ
قَصْدُ السَّبِيلِ ۝ ومعتدل یولك بیانی تنکری تعالی اوزرندر یعنی
حق جل وعلا کندو کرمندن حقه ایصال ایدن طریقك بیانی اوزرینه
لازم کبی قیلدی واز بس که سبیلدن مراد جنسدر قصد اکا مضاف
اولندی ۝ واو برقسمنی دخی علی طریق التبعیة ذکر ایدوب بیوردی
وَمِنْهَا جَائِرٌ واول سبیلك بعضیسی منحرفدر یعنی مقصده ایصال ایتمز
وَلَوْ شَاءَ واکر تنکری تعالی حضرتلری نورکزك هدایتنی استیسیدی
لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ۝ سزه قمودکزی یولی کوستردی هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً کندودر اول خالق مختار که کوکدن ممتنددن بر صو ایندردی
لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ سزه اندن ایچجك نسنه وار وَمِنْهُ شَجَرٌ واندن براغجلر
اولورکه فِيهِ تُسِيمُونَ الك ایچنده داورلرکزی اوتلادورسز يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ
الزَّرْعَ حق تعالی انکله سزنکیچون اکین بیتدورر وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ
وزیتونی وخرمایی واوزومی دخی وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۝ وقموسی لوك
بر مقدارنی دخی چون حذا امکانده اولان میوه لرجمله سی زمینده بتمندن

بو معنا مدن من تبعیض اوزره حمل اولندی إِنَّ فِي ذَٰلِكَ تحقیقا که حبوب
واشجارك بتمسنده لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ خدانك وحدانیتنه بر بیوك
علامت وار بر کروهه که تفکر وتأمل ایدرلر ۝ زیرا بر کیمسه که بر دانه یه
تأمل کوررکه اوزمینه دوشر واکا بر تمنا کلك ایرشوب ایچنه نفوذ ایدر پس
یوقارو سی یاریلوب اندن شجرك ساقی حاصل اولور واشغه سی یاریلوب
اندن کوکی پیدا اولور بعده نمو ایدوب یپراقلری حصوله کلور اندن صکره
چیچکلنوب میوه سی وجوده کلور وکوردهر براغج اشکال وانواع مختلفه
اوزره مشتملدر باوجودا که مواد سفلیه وتأثیرات فلکیه متحد
درلر پس بالضروره حکم ایدر که بو اشیانی ایجاد ایدن بر فاعل مختاردر که
ضد وشریکدن منزهدر وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
وسیزنکیچون بو اشیانی رام قیلدی یعنی سزه منفعت حاصل اولمق ایچون
انلری مهیا قیلدی وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ویلدزلر کندو فرمانیله
رام اولمشلردر إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ تحقیقا که بو مذکور
اولان اشیاده کمال قدرته دلیللر وار بر کروهه که اشیانك احوالنی
تعقل ایدوب فهم ایدرلر وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ وزمینده حیوانات ونباتاتدن
سیزه یاراتدوغی نسنه یی دخی سزه رام قیلدی مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ اول
حالده که انلرك هیئات واشکال والوانلری مختلفدر إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ
يَذَّكَّرُونَ ۝ تحقیقا که بو اشیانك اختلافنده بر بیوك علامت وار بر کروهه که
پند الورلر وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ واودر اول خدای متعال که دریایی سزه
مسخر قیلدی لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا تاکه اندن بر تازه ات ییه سز
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً وتاکه اندن بر زینت التین اینجو ومرجان کبی چیقاره سز
تَلْبَسُونَهَا که انی کییرسیز وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وکمیلری ایچنده یورمشلر
کوررسز وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ودخی دریایی مسخر قیلدی تاکه کمیلرده تجارت
ایچون سوب خدای متعالك کرمندن ومنفعتندن طلب ایده سز
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وتاکه خدانك نعمتلرینه معترف اولوب
حقوقنه قیام ایده سز وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وبر نیچه محکم
طاغلر صالدی تاکه سزکله میل ایدوب اضطرابه یتمیه اخبارده کلمشدر

یقین حق سبحانه وتعالی حضرتلری زمینی صو اوزرنده خلق ایتدی حرکت ایتمکه
باشلادی ملائکه کرام علیهم السلام دیدیلر بو بر کیمسه یه قرارگاه اولماز حق
تعالی حضرتلری قوت کامله سیله اوزرینه طاغلر یاراتدی پس انلرله قرار
دوتدی وَأَنْهَارًا ودخی زمینده ایرمقلر خلق ایتدی وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ۝ ودخی ایچنده یوللر یاراتدی تا که سز مقاصده کوره کیده واصل
اوله سز وَعَلَامَاتٍ ودخی زمین ایچنده نشانلر خلق ایتدی تا که مسافر
اولنلر انلرله یولی بوله لر وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ۝ ویلدز معونتیله
کندولر یولی بولورلر ۝ صاحب تنویر دیر شاید ضمیر قریشه راجعدر
زیرا انلر چوق سفرلو بر جماعت ایدیلر وسفرلرنده یلدزلر ایله یول بولمده مشهور
ایدیلر أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ پس اول کیمسه که مشهور اولان اشیایی
قویاراتدی شول کیمسه کبی میدر که اصلا بر نسنه یاراتمز أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
پس نیچون یاد ایدوب تأمل ایتمزسز که اوکونه تشبیهک قبحین بیله سز
وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا واکر تنکرینک نعمتلرین صایارسز عددنی
ضبط ایتمکه قادر اولمازسز إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ بی شبهه که ایزد متعال
غایتله مغفرت ایدیجیدر که نعمتلرین شکری اداسنده تقصیریکزی
عفو ایدر رَحِيمٌ زیاده ایله سزی اسیرکر که اول تقصیر سببیله نعمتلرین
سزدن منع ایتمز وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وحق جل وعلا عقائدکزدن
واعمالکزدن کزلدکیکز نسنه یی واشکار ایتدوککز شیئی بیلور
وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وشول باطل معبودلر که تنکرینک عبادتندن
تجاوز ایدوب انلری عبادت ایدرسز لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا بر نسنه یاراتمزلر
وَهُمْ يُخْلَقُونَ ۝ وکندولر خلق اولنورلر أَمْوَاتٌ انلر اولیلردر
غَيْرُ أَحْيَاءٍ بحسب الذات حیاتلری یوقدر وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ
يُبْعَثُونَ ۝ وبیلمزلر که عبده لری نه زمان قبوردن احیا اولنوب
کوندورلمش قیلنورلر إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ معبودکز بر معبوددر که شریکی
قبول ایتمز فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ پس اول کیمسه لر که اخرتک اولمسنه
تصدیق ایتمزلر قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ کوکللری حقی انکار ایدوب قبول ایتمزلر
وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ وکندولر پیغامبرک متابعتندن سرکشلک ایدوب

ایدرلر

ایدرلر لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۝ حقا که تنکری تعالی
حضرتلری کیزلو واشکاره قیلدوقلری نسنه یی بیلور إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ
۝ تحقیقا که ایزد ذو الجلال تکبر ایدنلری سیومز وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ
رَبُّكُمْ وقچن کندولره سویلنور که پروردکارکز قنقی نسنه یی ایندردی
یعنی پیغمبرینه علی طریق الاستهزا بو سوزی سویلدکلرنده قَالُوا أَسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ دیدیلر اوکیمسنه لرک افسانه سیدر بو سوزی سویلیانلر سورۀ
حجرده ذکرلری سبقت ایدن مقتسمیندر لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ
الْقِيَامَةِ تا که روز قیامتده کناهلرینی بالتمام قالدوره لر وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ
يُضِلُّونَهُمْ وکمراه قیلدوقلری کیمسنه لرک بعض کناهلرینی دخی کوتوره لر
بِغَيْرِ عِلْمٍ اول حالده که کمراه اولنلری دانستندر أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ۝
اکاه اولک که کوتوردوکلری اشیا غایتله یماندر قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
تحقیقا که اهل مکه دن اسبق اولنلر پیغامبرلرک اهلاکیچون منصوبه لر
قوردیلر فَأَتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ پس حق تعالینک فرمانی یابدوقلری
اشیانک تملرندن کلوب فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ اوستلرندن دام
اوزرلرینه دوشدی یعنی دیوارلر دوشمدن اول اوزرلرینه دام دوشدی
وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ۝ وبیلمدوکلری یردن کندولره
اشکنجه کلدی ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ صکره حق تعالی قیامت کوننده کندولرنی
رسوای وذلیل ایدر وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ وانلره استهزا ایدوب سویلر
قانی بنم اورتاقلرم الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ اول اورتاقلرکه انلرک
شاننده اهل ایمان ایله عداوت ایدردیکوز قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دیدیلر
شول کیمسنه لرکه کندولره دانش ویرلدی إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ
۝ بی شبهه کیم بوکون ذلت وعذاب کفر ایدنلر اوزرینه در الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ
الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ شول کیمسنه لرکه فرشته لر روحلرین قبض ایدرلر
کندو نفسلرینه ستم ایتدوکلری حالده که عذابه موجب اولان اشیایه مرتکب
اولدیلر فَأَلْقَوُا السَّلَمَ پس اول دمده که موتی مشاهده ایتدیلر صلحی
اولمسنی اختیار ایدوب وحدانیته معترف اولوب دیرلر مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ
بز بر نالایق ایش ایشلمز ایدک پس ملائکه کندولره جواب ویررلرکه بَلَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ

بما كنتم تعملون ۝ بلى وكفر ومعصيتى ايشلدوكوزكه على التحقيق تنكرى
تعالى ايشلدوكوز نسنه يه درست داناردر فادخلوا ابواب جهنم پس جهنمك
قاپولرينه كيرك يعنى هر صنف دوزخه كندويه مهيا اولان قاپودن كيروك
فلبئس مثوى المتكبرين ۝ پس بى شبهه كه قاتيله بددر اهل تكبرك
مكانى وقيل للذين اتقوا وپرهيزكارلك ايدنلره صوريلدى ماذا انزل
ربكم پروردكاركز نه ايندردى قالوا خيرا ديديلر ايولك جامع اولان
نسنه يى ايندردى للذين احسنوا فى هذه الدنيا حسنة ايولك ايدنلره
بو جهاندن بر كوزل مكافات وار ولدار الآخرة خير وبى شبهه كه اوجماق
ثوابلرى بوندن يكركدر ولنعم دار المتقين ۝ وتحقيقا كه زياده كوزلدر
پرهيزكارلرك مكانى جنات عدن يدخلونها متقيلرك سراى اقامت
باغلريدركه انلره كيررلر تجرى من تحتها الانهار اشجارى النندن ايرمقلر
اقار لهم فيها ما يشاؤن انواع مشتهيادن ايستدوكلرى نسنه كندولره
انجنده وار كذلك يجزى الله المتقين ۝ بو مكافات كبى تنكرى تعالى
پرهيزكارلره مكافات ايدر الذين تتوفيهم الملئكة شول كيمسنه لركه
فرشته لر روحلرين قبض ايدرلر طيبين كفر ومعصيتدن پاك اولمقلرى
حالده يقولون سلام عليكم ادخلوا الجنة بما كنتم تعملون ۝ تعظيم
يوزندن فرشته لر كندولره ديرلر سلامت اوزركوزه اولسون
خيرات وحسناتدن ايشلدوكوز نسنه سببيله بهشته كيرك هل
ينظرون الا ان تأتيهم الملئكة كافرلر كوزتمزلر الا فرشته لرك
كندولره كلمسين تاكه اروا حلرين قبض ايده لر او يأتى امر ربك يا تنكرينك
فرمانى كلمسين يعنى قيامت يا كندولرين دنيده اهلاك ايدن عذاب
كذلك فعل الذين من قبلهم بو شرك وتكذيب كبى كندولردن اوكدكى
اوللر ايشلديلر وما ظلمهم الله وتنكرى تعالى انلره ستم ايتمدى
ولكن كانوا انفسهم يظلمون ۝ ولكن كندو نفسلرينه كفر ومعصيتله
ستم ايدرلردى فاصابهم سيئات ما عملوا پس ايشلدوكلرى
سيئاتك مكافاتى انلره دكدى وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن
وكندولرين قوشادى اول نسنه نك سزاسى كه انكله استهزا ايدرلردى

وقال الذين اشركوا لو شاء الله ما عبدنا من دونه من شيء نحن ولا اباؤنا
وشرك ايدنلر ديديلر تنكرى تعالى ايستسيدى كندوسندن اوزكه بر نسنه يه
عبادت ايتمزدك نه بيز ونه پدرلريمز ولا حرمنا من دونه من شيء وتنكرينك
حكمى تجاوز ايدوب كندومزدن بر نسنه حرام ايتمزدك اهل شرك بو سوزلرى
استهزا يوزندن ديرلردى نه انلرك عقيده سى بو ايدى ۝ حضرت حسين
بن فضل الله رحمه الله دن منقولدركه ديدى اكر كفار بو سوزى تعظيم واجلال
ومعرفت يوزندن ديرلرايدى حق سبحانه وتعالى انلره بو سوز سببيله عيب
ايتمزدى كذلك فعل الذين من قبلهم بونلرك ايشى كبى كندولردن ايلك
اولانلر ايشى ايشلديلر فهل على الرسل الا البلاغ المبين ۝ پس رسل اوزرنه
حقى اشكاره ايدن تبليغ ايتمكدن اوزكه بر نسنه واريمى ولقد بعثنا فى كل امة
رسولا وتحقيقا كه هر بر كروه ارسنده بر پيغامبر كوندردك كه ان اعبدوا الله
واجتنبوا الطاغوت تنكرى يه عبادت ايدك وتنكريدن ما عدا اولان
معبودلرك عبادتندن كندوكزى صاقنوك فمنهم من هدى الله
پس انلردن بر كروه وار كه ايزد ذو الجلال انى ايمانه كتورمكه موفق
قيلدى ومنهم من حقت عليه الضلالة وانلردن بر كروه وار كه كمراهلق
اوزرلرينه لازم اولدى فسيروا فى الارض فانظروا كيف كان عاقبة
المكذبين ۝ پس اول معشر قريش يره يوزنده كزوب كورك كه پيغامبرلرى
يلانجى قيلانلرك صوكى نيجه اولدى ان تحرص على هداهم اكر هدايتلرينه
اورزنى زياده جالشرسك انلر طريق حقه كلمازلر فان الله لا يهدى من يضل
زيرا حق جل وعلا اول كيمسنه يه كه كمراهلكين ايسته دوغرى يولى كوسترمز
وما لهم من ناصرين ۝ وانلره ياردمجيلر اولمز كه دوغرى يولى كندولره
كوستره لر واقسموا بالله جهد ايمانهم وتنكرى يه اندلر ايچديلر كه
اندلرينك غايت الده سعى ايتمشلر ايكن لا يبعث الله من يموت كه تنكرى
تعالى اولنى قبرلردن كوندرمز اول كيمسنه يى كه اوله بلى نفيدن صكره
دوشن كلامى اثبات ايدر يعنى حق تعالى اولولرى كوندرر وعدا اولكوندرمك
خصوصنده ايتدوكى وعد بر وعددركه عليه اداسى حق تعالى اوزرينه لازمدر كه
حقا بر درست وعد كه خلفى قبول ايتمز ولكن اكثر الناس لا يعلمون ۝ ولكن

خلقک چوغی بیلمزلر که کندولره مبعوث اولورلر لیبین لهم حق تعالی انلری
مبعوث قیلدی تاکه کندولره بیان ایده الذی یختلفون فیه شول نسنه‌یی
یعنی حقی که ایچنده اختلاف ایدرلردی ولیعلم الذین کفروا انهم کانوا کاذبین
● وتاکه کفر ایدنلر بیلهلر که کندولر یلانجی ایدیلر اول نسنه‌ده که زعم
ایدرلردی کیم حشر ونشر یوقدر انما قولنا لشیء بوندن غیری بر نسنه
یوقدر که دیمکز بر نسنه‌یه اذا اردناه چون انک وجودینی استرز
ان نقول له کن فیکون ● که انکا دیرز وجوده کل در عقبنجه وجوده
کلور خلاصهٔ کلام بوکه خدایه نسبت اشیانک تکوینی مدده وماده‌یه
متوقف دکلدر ● پس اول کیمسه که اشیایی بنجه ماده ومدد ابتداء
ایجاد ایدر انلرک اعاده‌سنه ارادتی تعلق ایدیجک کندویه ممکن واسان‌در
والذین هاجروا فی الله وشول کیمسه‌لر که تکرینک رضاسی ایچون اوطانلرین
ترک ایتدیلر من بعد ما ظلموا ستم کورمش قیلندقلرندن صکره وانلر
حضرت پیغامبر وصحابه‌لر ایدیلر که کفار مکه انلری چوق اینجیتدیلر
لنبوئنهم فی الدنیا حسنة البته بو جهانده بر کوزل یره انلره مکان قیلورز
واول مدینهٔ منوره‌در ولاجر الاخرة اکبر ودخی شبهه یوق اوبر جهانک ثوابی
بو ثوابدن غایتده بیوکدر لو کانوا یعلمون ● بیلورلر اولسیدیلر یعنی کفار
بیلسیدیلر که حق جل وعلا ایکی جهانک ثوابنی اهل هجرته ویرر البته انلر موافقت
ایدرلردی الذین صبروا وعلی ربهم یتوکلون ● ارباب هجرت شول کیمسه‌لردر که
کفارک اذیتلرینه صبر ایدوب پروردکارلری اوزرینه اعتماد ایدوب
دخی امورلرین انکا تفویض ایدرلر چون کفرهٔ قریش کندو زعملری ایله دیرلر
دیکه تکری تعالی بشر مقوله‌سندن رسول کوندرمکدن منزه‌در حق تعالی
بو کلاملرینه رد ایدوب بیوردی وما ارسلنا من قبلک الا رجالا
نوحی الیهم وسندن اسبق خلقک دعوتنه کوندردک الا بر کیشیلر که
فرشته‌لره کندولره خبر کوندردک ● یعنی عادت الهیه بویله اولوب
جاری اولدی که حق جل وعلا خلقک دعوتنه بشردن اوزکه بر کیمسه کوندرمز
واکر بو کلامده شک ایدرسکز فاسئلوا اهل الذکر اهل کتابدن یعنی انلرک
علماسندن صورک ان کنتم لا تعلمون ● اکر انی بیلمز ایدوکز بالبینات

والزبر سندر ایتدن مذکور اولان رجاله صفتدر یعنی سندن اسبق مرسل قیلدق
الا بر کیشیلر که معجزات وکتب معاریدرلر وانزلنا الیک الذکر وسنک شمدیکی
قرآنی ایندردک لتبین للناس ما نزل الیهم تاکه امر ونهیدن خلقه اظهار ایدن
اول نسنه‌یی که کندولره ایندرلدی ولعلهم یتفکرون ● وتاکه انلر ایچنده
تامل ایدوب حقایق اشیایی فهم ایدرلر افأمن الذین مکروا السیئات
پس انبیایه حیله‌لری تدبیر ایدن کیمسنه‌لر امین اولدیلرمی که ان یخسف الله
بهم الارض حق سبحانه وتعالی کندولرله یری چوکدوره او یأتیهم العذاب
من حیث لا یشعرون ● یا بیلمدوکلری یردن عذاب کندولره کله او یأخذهم
فی تقلبهم یا تجارت ایچون سفرده دوروب کزدکلرنده حق تعالی کندولرین عذاب
ایله الزام فما هم بمعجزین ● پس انلر تکری تعالی‌یه عقوبتلرندن تعجیز
ایدیجی دکلدرلر او یأخذهم علی تخوف ● یا خود امین اولدیلرمی که تکری تعالی
کندولرین قورقو اوزره اولدوقلرنده آله یعنی حق تعالی کندولردن اسبق
بر جماعتی اهلاک ایدوب بونلر انلرک حالی کندن بر خوف حاصل اولوب
ول خوف اوزره کندولرین اهلاک ایده فان ربکم لرؤف رحیم ● پس
بی شبهه که پروردکارکز چوق مهربانلق ایدوب خلقی اسرکه که عقوبتلرنده
عجله ایتمز امهال ایدر اولم یروا الی ما خلق الله دخی بعضیلر کورمدیلرمی اول نسنه‌لره
که تکری تعالی حضرتلری انی یاراتدی من شیء هر نسنه‌دن یتفیؤا
ظلاله عن الیمین والشمائل صاغلرندن وصوللرندن سایه‌لری رجوع ایدرلر
سجدا لله دخی تکری تعالی‌یه سجود ایتمشلر ایکن وهم داخرون وحال
بوکه کندولر مطیع ومنقاددرلر ولله یسجد ما فی السموات وما فی الارض
من دابة وکوکلرده ویرلرده حیوانات مقوله‌سندن اولنلر تکری تعالی‌یه
سجده ایدرلر والملائکة وفرشته‌لر دخی سجده ایدرلر وهم لا یستکبرون ●
وحال بوکه ملائکه خدانک عبادتندن سرکشلک ایتمزلر یخافون ربهم
من فوقهم پروردکارلرندن قورقارلر که اوستلرندن بر عذاب بولندیره
ویفعلون ما یؤمرون ● ودخی طاعاتدن فرمان اولندقلری نسنه‌یی
ایشلرلر وقال الله لا تتخذوا الهین اثنین وحق جل وعلا دیدی ایکی معبود
ایدنمکز انما هو اله واحد بوندن غیری یوقدر که معبود بالحق بر معبوددر

فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ۝ پس بندن خوف ایدك غیری کیمسه دن خوف ایتمکوز
وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وکوکلرده و یرلرده اولان اشیا اول
خدای بیگانه مخلوق و مملوکدرلر وَلَهُ الدِّينُ ۝ وطاعات و انقیاد
کندویه مخصوصدر وَاصِبًا لازم و ثابت اولدوغی حالده أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ
پس نیچون تنکریدن اوزکه اولاندن قورقارسز و حال بوکه نافع و ضار کندودر
وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ و نعمت مقوله سندن هر نه سزده متصل اولدی
تنکری تعالینك فضل و کرمندندر ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ
۝ صکره سزه بر یمانلق دکیجك کندو طرفنه تضرع و زارلك ایدرسز
غیر کیمسه یه ایتمزسز ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ بعده سزدن اول بدلکی قالدوردقده
إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ۝ اول وقت سزدن بر کروه بروردکارلرینه
اورتاق قاترلر لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ تاکه کندولره ویردوکمز نسنه یه کفر ایدهلر
یعنی انلردن دفع ایتدوکمز بلا مقابله سنده شکر ایده جك یرده کفر ایدرلر
فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ پس بو جهاندن برخ کورك کیمنك که یقین زماننده
احوالکزك نتیجه سین بیلورسز وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا و کفار
بیلمدکلری ولینا نلره یعنی بتلره برحصه قیلرلر مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
کندولره روزی قیلدوغمز نسنه لردن تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ ۝
دخی خدای متعالدن قسم که البته باطل و کذب یلاندن اوتری صورلورسز
وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ و تنکری تعالی یه قیزلری قیلرلر یعنی خزاعه و کنانه
طائفه لری دیرلر دیکه دخی ملائکه تنکرینك قیزلریدر سُبْحَانَهُ ذات پاکی
بو کونه شینك نسبتندن منزهدر وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ۝ و اردوا ایندکلری
نسنه یی یعنی اوغوللری کندولره مخصوص قیلرلر وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ
بِالْأُنْثَى و قچن بیرلری دیشینك کلمسیله مژده لنورسه ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا یوزی
قره اولور یعنی آثار حزن و غم یوزنده نمایان اولور وَهُوَ كَظِيمٌ ۝ و کندو
اجخدن دولمشدر يَتَوَارَى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ مژده لندوکی
نسنه نك بدلکندن اوتری دوست و خصمدن صاقلنور فکر ایدرکه
أَيُمْسِكُهُ عَلَى هُونٍ آیا خوارلق اوزره اول طوغنی دوتوب صاقلیه أَمْ يَدُسُّهُ
فِي التُّرَابِ یا خود انی صاغ ایکن توپراغه کومه أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۝ آگاه

اول وقتکیم مشرکلرك حکمی غایتیله بدحکمدر لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ
صفت یعنی اركك اولاده محتاج اولمق و قیزلردن کراهت ایتمك عقبا یه ایمان کتورمیانلر
وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى و هر نسنه اوزره یوجه لغین صفت وجوب ذاتی و غنای مطلق
ایله متصف اولان خدای ذو الجلال ده در وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ و کندو هر
نسنه اوزره غالب اشیایی کما ینبغی ایدیجی ۝ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ
و اکر ایزد جل و علا خلقی کفر و معصیتلری سببیله مؤاخذه ایتسیدی
مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ کفرك شآمتندن یر یوزی اوزره بر متحرك قومزدی
وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ولیکن بر تعیین اولنمش الهی مدته کروتورر یعنی
عمرلرینه تسمیه اولنمش مدته دك انلری تأخیر ایدر تاکه توالد ایدرلر فَإِذَا
جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ۝ پس قچنکیم حیاتلرینه
معین اولان وقت کلوب منقضی اولور نه بر ساعت کرو قالورلر و نه بر ساعت
ایلرو کیدرلر همان اول محلده هلاك اولورلر وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ ۝ و کندو
نفسلرینه ایستمدوکلری شیئی تنکری تعالی یه قیلرلر وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ
و با وجود اکی بو کونه افترا ایدرلر ایدی دیللری یالانی وصف ایدر یعنی
سویلرلر که أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَى على التحقیق بهشت باودان یا انکریدن کوزل
مکافات کندولرهدر چون کفار دیرلردی فرضا اکر بن آخرته رجوع حاصل
اولورسه کوزل مرتبه لره نائل اولورز حق تعالی دخی بو سوزلرینی اوزرلرینه رد
ایدوب نقیضنی کندولره اثبات ایدوب بیوردی لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ ۝
بی شبهه که دوزخ انلره اولور وَأَنَّهُمْ مُفْرَطُونَ ۝ و على التحقیق که انلر
جهنمه ایلرو کوندرلمش قیلنورلر تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ ۝
خدای قسم که سندن اسبق اولان کروهلره پیغامبرلر کوندوردك فَزَيَّنَ
لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ پس ابلیس ایشلرین کندولره آراسته ایدوب انلر
اوزره مظهر اولدیلر فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ پس بو کون یعنی دنیاده شیطان
دوستلریدر وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ و دردلو الم اشکنجه کندولره در
وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ و اوزرینه
قرآنی ایندرمدك الا که خلقه بیان ایدهسین اول نسنه یی که انده اختلاف
ایتدیلر یعنی انی اول مصلحت ایچون ایندردك که توحید و حشر و نشر و قضا

وقدرواحكامدر اولان اختلافلرين بيان ايدوب طريق حقى انلره كوسترسين وهدى ورحمة لقوم يؤمنون ● ودخى قرآنى اوزركه ايندردمك الا كه
دوغرويول كوسترە ومرحمت اوله بركروهه كه تنكرينك وحدانيتنه تصديق
ايدرلر والله انزل من السماء ماء فاحيى به الارض بعد موتها وايزد
ذوالجلال كوك سمتندن صو ايندروب زمينى اولدكدن صكره انكله زنده
قيلدى يعنى زمين قوردوقدنصكره كوك سمتندن ايندردوكى صويله
انواع نباتاتى ايچنده پيدا ايتدى ان فى ذلك لاية لقوم يسمعون ● تحقيقا كه
بومذكور اولان نسنه دە براولو علامت واربرجماعته كه تدبر وانصاف
ايله استماع ايدرلر وان لكم فى الانعام لعبرة وبى شبهه كه دوار مقوله
سيزه بربيوك دلالت واركه انك سببيله جهلدن علمه عبور ايدرسيز
نسقيكم مما فى بطونه قادرلرنده اولان نسنه دن سزه ايچوروز من بين
فرث ودم لبنا برسوت كه سركين وقاندن ارامسندن پيدا اولمش خالصا
سوكينك رايحه سندن وقانك رنكندن پاك اولمش سائغا للشاربين ●
ايچنلره قاتلمش ومن ثمرات النخيل والاعناب وخرمالرك واوزملرك
ميوه لرندن تتخذون منه سكرا اول ميوه مقوله سندن مسكر ايچك
نسنه ايدنورسز بوايت خمر حرام اولمدن اول نازل اولدى ياسكردن
مراد نبيذدر ورزقا حسنا ودخى اندن كوزل روزى ايدنورسيز
خرما وقورى اوزم وبكز وسركه كبى ان فى ذلك لاية لقوم يعقلون
● تحقيقا كه انده بربيوك نشان واربركروهه كه عقوللرين ايمانله
نظر وتأمل ايتمكه استعمال ايدرلر واوحى ربك الى النحل وپروردكارك
بال اروسنه الهام ايتديكه ان اتخذى من الجبال بيوتا طاغلرك
بعضيسين اوده لر ايدنك ومن الشجر واغچ مقوله سنك برمقدارين دخى
ومما يعرشون ● وخلق بنا ايدوب قالدردوقلرى اشيانك بعضلرين
دخى ثم كلى من كل الثمرات صكره قو ميوه لردن يى يعنى هر اشتهاايتدوكك
ميوه نك چيچكندن اوتلالك فاسلكى سبل ربك پس پروردكارك
يوللرندن يورى يعنى تنكرى تعالى حضرتلرى بال عملنده سكا الهام ايتدوكى
يوللرده يورى ذللا مطيع ومنقاد اولدوغك حالده تخرج من بطونها

قادرلرندن چيقر شراب مختلف الوانه رنكلرى كوناكون براچيله جك نسنه يعنى
بربال كه سن وفصل حسبيله رنكلرى بياضى وصارى وقزل وسياهدر
فيه شفاء للناس اچنده خلق ايچون دردلردن شفاوار كندوذاتيله نيچه
امراض بلغميه ده وياكندووسيله براوزكه دوانك قارشمه سيله نيچه كه سائر
امراضده زيرا اغلب معاجينك جزء اعظمى بالدر وآز اولوركه برمعجونلجنده
الا وليه ان فى ذلك لاية لقوم يتفكرون ● تحقيقا كه بال زنبورينك كيفيت
عملنده برعظيم علامت واربركروهه كه تأمل ايدرلر زيرا بركيمسه كه اول افعال
غريبه ده واعمال دقيقه ده زنبورلرك اختصاصنى مشاهده ايتدى جزم
ايدركه البته برقادر حكيم واركه كندولره بوشيئى الهام ايديور والله
خلقكم ودخى حق جل وعلا سزى عدمدن وجوده كتوردى ثم يتوفيكم صكره آجاللر
مختلفه ايله ارواحكزى قبض ايدر ومنكم من يرد الى ارذل العمر وسيزدن برقيم
واركه يا شلك الچقركنه دوشمش قيلنور لكيلا يعلم بعد علم شيئا تاكه بيلمكدن
صكره برنسنه بيلميه يعنى تاكه طفوليت حالنده كندويه اولان قلت فهم
وكثرت نسيان ينه كلسون اول ان الله عليم قدير ● بى شبهه كه خدا
متعال عزّ وجل عمرلرك مقادرينه درست داناو هر نسنه اوزره كوجلودركه
تناقص صاحبى اولان كنجلك حالنى الوب برنا توانى ابقا ايدر والله فضل بعضكم
على بعض فى الرزق وحق جل وعلا روزى خصوصنده برمقدار برمقداراوزره
المرو وقيدى كه كيميكزنى باى وكيميكزنى يوقسل قلدى ● وكيميكزنى خادم وكيميكزى
مخدوم ايتدى فما الذين فضلوا برادى رزقهم پس شول كيمسه لركه رزقله
اوزكه لرى اوزره تفضيل اولنديلر كندولره اولان روزيى دونديريجى
دكلدرلر على ما ملكت ايمانهم صاغ اللرى مالك اولدوقلرى كيمسه لراوزره
زيرا قوللره ويردكلرى روزى خدادن معين اولان قوللرك رزقيدركه تنكرى تعالى
حضرتلرى انلره اقالرى الى اوزره اجرا ايتمشدر فهم فيه سواء پس تنكرينك
رزقنده مالك اولنلر ومملوك اولنلر برابردر افبنعمة الله يجحدون ● پس
نيچون تنكرى تعالى حضرتلرينك نعمتنه انكار كتورورلركه بوكونه ديلللرك اختصاص
اوزرلرنده انعام ايتدوكندن صكره انى انكار ايدرلر والله جعل لكم من انفسكم
ازواجا ● ودخى حق جل وعلا جنسكزدن سزه قادينلر قيلدى تاكه انلرله انس

ایدن سن وجعل لكم من ازواجكم بنين وحفدة وقاریلرکوزدن سزه اوغوللر
وقیزلر قیلدی چون قیزلرك خدمتی خانه لرده زیاده در حفده عنوانیله
ذکر اولندیلر زیرا لغت عربیده خدمتده شتاب ایدنلره حفده دینلور
ورزقكم من الطيبات وپاکیزه ولذیذ اولان اشیادن سزه روزی
قیلدی افبالباطل یؤمنون ● پس نیچون اهل شرك اصلی اولمیان
شیئك تصدیقنی کتورورلر وبنعمة الله هم یکفرون ● وشکرینك نعمتنی
کندولر انکار ایدرلر ویعبدون من دون الله ما لا یملك لهم رزقا من
السموات والارض شیئا وشکرینك عبادتندن تجاوز ایدوب اول
نسنه یه عبادت ایدرلر که کوکلردن وییردن کندولره برنسنه روزی قیلمغه
مالك اولمیه ولا یستطیعون ونه اکا مالك اولمغه قادر اولورلر فلا
تضربوا لله الامثال پس تنکری یه مثللری اورمکوز که بتلری اکا تنظیر
ایدوب انلری اکا اورتاق قیلورسز ان الله یعلم بی شبهه که حق تعالی سوزکز
فسادنی بیلور وانتم لا تعلمون ● وسیز انی بیلمزسز ضرب الله
مثلا خدای ذوالجلال برمثال پیدا ایدوب اوردیکه عبدا مملوکا بر آزادکی
کوله لا یقدر علی شیء برنسنه اوزره قدرتی یوق ومن رزقناه منا رزقا حسنا
وبرکیمسه که بزدن صادر اولمش برکوزل روزی کندویه روزی قیلدق
فهو ینفق منه سرا وجهرا پس اول رزقدن کیزلی واشکاره صرف ایدر
هل یستوون بو ایکی قسم برابر اولورلرمی یعنی بنده بی اختیار
خواجه صاحب اقتدار ایله برابر اولماز ● پس عجز مخلوقات اولدن
بتلر نیجه قادر علی الاطلاق اورتاق اوله بیلور ● نظم ● نظم
● راه تو بنمود لوی بزالی ● از شرك وشریك هر دو خالی ● ان بنده که عاجز نیست
ومحتاج ● کی راه برد بصاحب تاج ● الحمد لله جمیع مدح وثنا تنکری یه
مخصوصدر زیرا جمیع نعمتلر کندو کرمندن صادر اولمشدر بل اکثرهم لا
یعلمون ● بلکه مشرکلرك چوغی بیلمزلر که جمله نعم تنکرینکدر پس اول
جهتدن انلری اوزکه لره نسبت ایدرلر وضرب الله مثلا رجلین ● وحق
تعالی برمثل اوردی ایکی کیشی احدهما ابکم انلرك بیری دیلسز طوغدیغی ایسه
وندسوزلر لا یقدر علی شیء ایش معقوله سندن برنسنه اوزره کوچی

بوقدر

بوقدر وهو کل علی مولاه وحال بوکه کندوسی امورینه متولی اولدن کیمسنه
اوزره آغردر اینما یوجهه انك اقامسی انی قنغی مکانه کوندررسه لا یأت
بخیر ● برایو لکله کلمز یعنی برمکانه ایرسال اولنقه کارسازلك ایتمز هل یستوی
هو ومن یأمر بالعدل برابر اولورمی اول ابکم کنگ اول کیمسه ایله که لسان فصیحله
مکارم اخلاقه جامع اولان عدالت ایشلمسیله خلقه فرمان ایدر وهو علی صراط
مستقیم ● وحال بوکه اول کیمسه کندو نفسنده برطوغری یول اوزره در که
قنغی مقصده توجه ایدر ایسه اکا ایرشور پس نسنه کیم بوکونه ایکی کیمسنه
اول فاضل اولدن کیمسنه یه مساوی اولمازدن بی شبهه که بو اعتبار اولان
بتلر قو اشیانك موجدینه برابر وشریك اولمازلر ولله غیب السموات والارض
وکوکلرو ییرك پوشیده اولان اشیانك بیلمسی خدای ذوالجلاله مخصوصدر
وما امر الساعة الا کلمح البصر وقیامتك ایشی تیزلکده برنسنه دکلدر ●
الا کوز دوندرمسی کبی او هو اقرب بل کثیرا اندن یقینرکدر زیرا لمح
بصر ایکی فعلدر کوز قپاغنك ایمسی وقالقمسی وقیامتك ایقلقی برفعلده
اولور ان الله علی کل شیء قدیر ● تحقیقا که خدای ذوالجلال هر نسنه اوزره
توانادر یعنی قادر درکه دفعه واحده ده جمیع خلقی احیا ایدر نته که علی طریق
التدریج کندولرین ایجاد ایلدی پس اندن خبر ویروب بیوردی والله اخرجکم
من بطون امهاتکم وحق جل وعلا سزی انالرکزك قارنلرندن چیقردی
لا تعلمون شیئا برنسنه بیلمدوکز حالده وجعل لکم السمع والابصار
والافئدة وسیز کیچون قولاغی وکوزلری وکوکللری قیلدی یعنی سزده
اشیایی برآلات قیلدیکه انلرله معارفی تحصیل ایدرسز لعلکم تشکرون
تا که سزه ویردوکی نعمتلری شکر ایدهسز الم یروا الی الطیر مسخرات
فی جو السماء ایا قوش قسمنه نظر قیلمدیلرمی که کوك ایله ییر ارا سنده
جمعن رام اولمشلر ما یمسکهن الا الله تنکریدن اوزکه برکیمسنه انلری
دوتمز زیرا بدنلرینك اغرلغی دوشمکی اقتضا ایدر ان فی ذلك لآیات
لقوم یؤمنون ● تحقیقا که قوشلرك هواده اوچمسنده قدرتك کمالنه دلالت
ایدیجی نشانلر واردر برکروهه که ایمان کتورورلر والله جعل لکم من بیوتکم
سکنا ودخی خدای ذوالجلال خانه لرکزدن سیزه آرام ایدجك مکان

قیلدی وجعل لكم من جلود الانعام بیوتا ودوارلرك دریلرندن سیزه
برخانه‌لر قیلدی كه تستخفونها یوم ظعنكم كوچ ایتدوككز كون انلری
یونكل بولورسیز ویوم اقامتكم واوتراق اولدوغكز كون دخی ومن
اصوافها واوبارها واشعارها اثاثا ودخی دوارلرك یوكلرندن وتویلرندن
وقیللرندن كیله‌جك ودوشنه‌جك نسنه‌لر سیزه قیلدی ومتاعا
الی حین ونوبه ونوبه فروختلرندن حاصل برخوردارلق منی برمدته دك
قیلدی والله جعل لكم مما خلق ظلالا وتكری تعالی حضرتلری یرادوغی
شجر ومدردن سیزكیچون كولكه‌لر قیلدی تاكه اقتضا ایتدوكی محل انده
سكون ایده‌سیز وجعل لكم من الجبال اكنانا ودخی طاغلردن سیزكیچون
مكانلر قیلدی كه انلرده سكنی ایدرسیز وجعل لكم سرابیل تقیكم الحر
ودخی سیزكیچون پنبه وكتان وحریر وغیرلرندن دونلر قیلدی كه اسیلكدن
سیزی حفظ ایدر وسرابیل تقیكم بأسكم ودخی دموردن جبه وجوشن
كبی كیله‌جك نسنه‌لر سیزكیچون قیلدی كه جنك علتدن برككزه ایرشن زخملردن
سیزی صاقلر كذلك یتم نعمته علیكم نته كه بو نعمتلری وردیكوزده اتمام ایلدی
كندو نعمتنی اوزركزه اتمام ایدر لعلكم تسلمون تاكه فرمانه مطیع و
منقاد اولاسز فان تولوا فانما علیك البلاغ المبین پس اگر سوزكه عمل
ایتمیوب اعراض ایدرلر احكامی اشكارا ایدیجی تبلیغ سندن غیری اوزركزه برنسنه
یوقدر یعرفون نعمة الله تكرینك احسانی بیلورلر یعنی اهل شرك معدود
اولان نعمتلری بیلورلر كه تكری تعالینك كرمندندر واولمشدر ثم
ینكرونها صكره انلری انكار ایدرلر كه خدادن اوزكه‌یه عبادت ایدرلر
واكثرهم الكافرون واچوغلری عناد یوزندن انكار ایدنلردر ویوم نبعث
من كل امة شهیدا ویاد ایت اول كونی كه هر بر گروهدن برطانق كوندردوز
كه كندولره طاعت وایمان كتوردكلرینه شهادت ایدر ودخی كفر ومعصیت
ایتدكلرینه اوزرلرینه شهادت ایدر واو هر گروهك پیغامبریدر ثم لا یؤذن
للذین كفروا صكره كفر ایدنلره عذر كتورمكه دستور ویرلمز ولا هم
یستعتبون ونه انلردن رضا ایله طلب اولنورلر یعنی انلره سویلنمز كه كوزل
اعمال ایشلمكله تكریكزی سندن خشنود ایدك زیرا آخرت دار تكلیف دگلدر

واذا رأى الذین ظلموا العذاب ودخی یاد ایت اول وقتی كیم ستم ایدنلر جهنم اشكنجه
سین مشاهده ایدرلر فلا یخفف عنهم پس انلردن عذاب یونكلنمز ولا هم
ینظرون ونه انلره مهلت ویریلورلر واذا رأى الذین اشركوا شركاءهم ودخی
شرك ایدنلر اورتاقلرین كوردكلرده یعنی اول بتلری كه عبادتده تكری‌یه شریك ایدرلردی
قالوا ربنا هؤلاء شركاؤنا دیرلر ای پروردگار بزیم بونلر اورتاقلرمزدر اول الذین
كنا ندعوا من دونك اول اورتاقلر كه عبادتكی تجاوز ایتدوككز حالده انلره عبادت
ایدردك فالقوا الیهم القول پس بتلر انلرك سمتنه سوزی صالورلر یعنی حق تعالی
بتلره قوت ناطقه ویروب كه انلره دیرلر انكم لكاذبون علی التحقیق سز یلانجیلرسز
غرضكز بیزه عبادت ایتمك اولدی ایتدوككز عبادت قصدی هوای نفسكزه ایدی
والقوا الى الله یومئذ السلم واول كونده اول اشیایی مشاهده ایدرلر ایكه
دنیاده ایتدوكلری تكبردن صكره تكری تعالینك حكمی سمتنه انقیاد ایتیلر
وضل عنهم ما كانوا یفترون وافترا ایتدوكلری اشیا كه بزه بتلر شفاعت
ایدر دیرلردی ضایع اولدی الذین كفروا وصدوا عن سبیل الله شول كمسه‌لر كه
كفر ایدوب تكرینك یولندن خلقی منع ایتدیلر زدناهم عذابا فوق العذاب
كفر سببیله مستحق اولدقلری عذابدن یوقاری بر عذاب كندولره ارتوررز
بما كانوا یفسدون خلقی طریق حقدن منع ایدوب یاراماز قللق ایتدوكلرندن
اوتری ویوم نبعث فی كل امة شهیدا علیهم من انفسهم ویاد ایت اول كونی
كه هر بر گروهده كندو نفسلرندن اوزرلرینه بر گواه كوندررز یعنی هر امتك
پیغامبرینی اوزرلرینه شهادت ایتمكه احضار ایدرز وجئنا بك شهیدا
علی هؤلاء وبونلر اوزرینه یعنی امتك اوزرینه سنی گواه كتوردك تاكه سنی
تصدیق ایدنلره وسنی تكذیب ایدنلر اوزرینه شهادت ایده‌سن ونزلنا
علیك الكتاب وقرآن عظیم الشانی اوزركه ایندردك تبیانا لكل شیء
امور شرعیه‌دن هر نسنه‌یه مبالغه ایله بیان ایتمك وهدى وجمله خلقه دوغری
یولی كوسترمك ورحمة وانلره اسیرگمك الا ایمان كتوردیسه‌لر وبشرى
للمسلمین واهل اسلامه بهشت جاودان ایله مژده ویرمك ان الله یأمر
بالعدل والاحسان تحقیق كه حق تعالی خلقه جمیع اشیاده توسط ایتمكی
وترك ایتمكه فرمان ایدر وایتاء ذی القربى وخصملره ایلكی ولات

کیمسه یه ایولك ایصال ایتمکه دخی امر ایدر وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وخلقی منع
ایدر بر ماذ عملدن که هوای نفسه افراط ایله اتباع ایتمکدر اول فعل
زنا و لواطه کبی وَالْمُنْكَرِ ودخی بر فعلدن نهی ایدر که اکا مباشرت
ایدن اوزره انکار اولنور ۞ واو قوت غضبیه‌یی محلسیز اجرا ایتمکدر قتل
نفس و غصب اموال کبی وَالْبَغْيِ ودخی خلق اوزره استعلا و تجبر ایتمکدن
منع ایدر و او قوه وهمیه‌نك مقتضاسندن ناشی اولان شیطنتدر وانسانا
معقوله سنده نه قدر که کوتلك وار ایسه بو اوچ صفتك التنده مندرجدر وانکیچون
حضرت عبد الله بن مسعود بیوردی قرآن عظیم الشانده خیر و شر بیانندن
بو آیت کریمه‌دن زیاده بر جمعیتلو آیت یوقدر يَعِظُكُمْ بو امر و نهی ایله وخیر
و شرارا سندن تمییز ایتمکله سیزه پند ویرر لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۞ تاکه
سیز پند دوترسز وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ و تکرینك بیماننی بیرنه کتورك
یعنی حضرت پیغمبرله اسلام اوزره بغلدیغکز عهد و بیمانه وفا
ایدك إِذَا عَاهَدْتُمْ قچن عهد بغلرسز وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا
و اندلری تکرینك نامیله بغلدقدن صکره بوزمکز وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ
عَلَيْكُمْ كَفِيلًا وحال بو که اول عهدده تکری تعالییی اوزرکزه کواه
ونکهبان قیلدکز إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ۞ بی شبهه کیم عهدی بوزمقدن
و اکا وفا ایتمکدن ایشلدوککز نسنه‌یی تکری تعالی بیلور کتوردیلر که
عرب ایچنده ریطه نام بر احمق قاری وار ایدی که صباحدن اویله یه دك قرار و
ایلکی بوریردی اندن صکره اخشامه دك بوردوغنی بوزردی حق جل وعلا
عهدلرین بوزن کیمسه‌لری اکا مشابه قیلدی پس قوللرین او کونه فعلدن
نهی ایدوب بیوردی وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا
و اولمکز اول قاری کبی که ایپلکنی بك بوردوغندن صکره بوزمق بوزلمش
رشته‌لر قیلدی تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ اول حالده که اراکزده
اندلریکزی مفسد ایدنورسز أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ اول
سببله که بر جماعت کندوسی کثرت مال و رجال جهتندن بر جماعتدن زیاده
اوله یعنی چوقلغکز سببیله بر جماعتله قلتلرندن اوتری اراکزده اولان
عهدی بوزمکز إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که حق

جل وعلا بو کثرت و قوت سببیله بر ابتلانك معامله‌سی کبی سیزکله
معامله ایدر وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۞ والبته
حشر و نشردن صکره سنده اختلاف ایتدوککز نسنه‌یی سیزه قیامت کوننده
بیان ایدر قچن ثواب و عقاب ایله سیزه مکافات ایدر وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ
أُمَّةً وَاحِدَةً واکر تکری تعالی استسه‌یدی سیزی دین اسلام اوزره متفق
جماعت قیلوردی وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ولیکن استدوکنی
ضلالتده قور و استدوکنی توفیقله دوغری یوله کوسترر که مقصد اعلا
نائل اوله وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞ والبته قیامت کوننده دخی
ایشلدوککزدن اوتری صورلورسز وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ واراکزده
اندلرکزی غدر و خیانت ایدینمکز فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا کما اول
سببله یرده ایمانده استحکام بولدقدن صکره سورچه وَتَذُوقُوا
السُّوءَ ودخی عذاب دنیوی‌یی دادرسز بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ اول
سببله که وفاء عهد اولان تکرینك طریقندن اعراض ایتدوککز وَلَكُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞ وآخرتده سیزه بر اولو اشکنجه وار وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا و تکرینك عهدنی و پیغمبرك بیعتنی بر از عوض دنیوی‌یه تبدیل
ایتمکز إِنَّ مَا عِنْدَ اللَّهِ تحقیقا که تکری تعالی قتنده اولان دنیاده نصرت و نعیم
ودخی آخرتده ثواب جزیل هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ سیزه قریش ویردوکی وعده‌دن او سیزه
یکدر إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ اکر ارباب علم و تمییزدن ایسه‌کز
مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ ۞ فکوزده اولان شیء فانی اولور وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ
و تکری تعالی قتنده اولان شیء عینیله موجوددر اصلا فانی اولماز وَلَنَجْزِيَنَّ
الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ والبته کفارك اذیتی اوزره و فقر و فاقه اوزره صبر
ایدنلره اجرلرین ویررز بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ ایشلدوکلری نسنه‌نك
یکرکیله مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى ارکك و یا دیشی معقوله سندن
هر کیم بر کوزل ایش ایشلدی وَهُوَ مُؤْمِنٌ وحال بو که اول کیمسنه ایمان
کتوردی فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً البته انی بر پاکیزه یاشمقله یاشدوررز زیرا
اکر اول کیمسنه بای ایسه احوالی جیددر و اکر یوقسلدر یوقسل ایسه بی شبهه
نسنه قناعت ایدوب اللهك سببیله اوقاتی حلاوت عیش ایله کذران ایدر

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ والبته انلره اجورلرین ویررز بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ ایشلدوكلری ایشلك ینكوكیله یعنی ایو كوزل عمللری ملاحظه اولنوب جزاسی

ویرلور اندن صكره قالان اعماللك دخی جزاسنی اكا كوره ویریلور فَإِذَا قَرَأْتَ

الْقُرْآنَ پس اول وقت كه قرآن عظیم الشانك تلاوتین ایتمك ایسترسین

فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ۝ درگاه عزتدن سورلمش ابلیس

خبیثك شرندن جناب ذو الجلاله التجا ایتمكه طالب اول إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ

بی شبهه كیم ابلیس كندو یه تسلط یوقدر عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ

يَتَوَكَّلُونَ ۝ شول كیمسه لر اوزرینه كه ایمان كتوروب پروردگارلرینه اوزره

اعتماد ایدرلر إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ ابلیسك بر كیمسه اوزره

تسلطی یوقدر مگر شول كیمسه لر اوزره كه اكا محبت ایدوب طاعت ایدرلر

وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ۝ وشول كیمسه لر اوزره كه ابلیس سببیله خدایه

اورتاق قاتمشلردر وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ وچون بر آیت قرآنیه یی نسخ

ایدوب یرینه بر آیت قرآنیه كتوررز وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ وحق جل وعلا نه

ایندوردوكی نسنه ایله دانا تردر قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ كفره دیرلر بوندن

غیری بر نسنه یوقدر كه سن یا محمد تنكری تعالی اوزره یالان بغلرسین بَلْ

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ دیدكلری كبی دكلدر بلكه چوقلری احكامك حكمتنی

بیلیوب صوابی خطادن فرق ایتمزلر قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ

سویله قرآنی حضرت جبرائیل علیه السلام پروردگاركدن دوغرولغله

ایندردی لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا تاكه ایمانه كلنلری اعتقادلری اوزره ثابت

قیله وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ۝ ودخی دوغرو یول كوستریجی اولوب و اهل

اسلامه مژده اولمق ایچون قرآن عظیم الشانی ایندردی كتوردیلر كه بجبیه

نام كیمسه حضرتك حضور سعادتنه قرآن عظیم الشانی اوكرنمك ایچون

كلیجه كلوردی قریش دیرلر كه محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم ابو كلمه دن

سوزا وكرنوب بیزه خدادن منزل قرآندر دیو دعا ایدر حق سبحانه وتعالی برآیت

منزل ایدوب بیوردی وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ وتحقیقا كه

بیز بیلورز كه كفار دیرلر بوندن غیری بر نسنه یوقدر كه محمد المصطفایه بر آدم

اوكرتدی لِسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ اول كیمسه نك دیلی كه كندو

سوزلرین استناد ایتدكلری انك سمتنه دوندرلر عربی لسان دكلدر وَهَٰذَا لِسَانٌ

عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ۝ وبو بیان وفصاحت صاحبی بر عربی دیلدر بو آیت جمله كفارك

ایتدوكی افترایی ابطال ایدر بو وجهله كه حضرت محمد المصطفی مزبور اول كیمسه دن

ایشتدوكی سوز بر عجمی سوزدر نه شمدی نه كندوسی انی آكلر وقرآن عظیم

الشان بر عربی سوزدر ادنی تأمل ایله سن انی فهم ایدرسین پس نیجه بو سوزی

اندن اوكرنمش اولور إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ تحقیقا تنكرینك آیاتنه

ایمان كتورمیانلر لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ تنكری تعالی انلره دوغری یول كوسترمز

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وانلره بردرلو اشكنجه وار إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ

لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ تنكرینك آیاتنه ایمان كتورمیانلردن اوزكه بر كیمسه

افترا ایتمز وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ۝ واول كروه كه افترا ایدرلر كندولردر

یلانجیلر اوزكه لری دكل كتوردیلر كه كفار قریش حضرت عماری و اناسنی و اتاسنی

كفر ایتمك اوزره اكراه ایتدیلر بعده اتاسنی و اناسنی قتل ایتدیلر حضرت

عمار ایستدوكلری سوزی لسانی اوزره اجرا ایتدی حضرتك

حضورینه عرض ایتدیلر كه عمار مرتد اولدی حضرت صلی الله تعالی علیه

وسلم بیوردیكه هركز عمار ردن بو كونه ایش صادر اولماز او بر كیمسه

در كه دپه سندن درناغنه دك ایمانله دولمشدر ۝ بعده عمار رضی الله

تعالی عنه اغلیه رق حضرتك درگاه عزتنه كلدی حضرت صلی الله تعالی

علیه وسلم كوزینك یاشین سیلوب سویلدی صكا نه اولدی اگر كفار

سنی اكراه ایتمكه دونرلرسه سن دخی دیدوكله سوزه دون و بو آیتی

حق سبحانه وتعالی منزل ایدوب بیوردی مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ شول

كیمسه كه كندو ایماننددن صكره تنكرینك وحدانیتنه كافر اولدی عذابه

مستحقدر إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ مگر شول كیمسه كه كفر

اوزره اكراه اولندی و حال بو كه كوكلی ایمان ایله رام اولمشدر یعنی اصلا

عقیده سنی متغیر اولمیوب تصدیقی اوزره ثابتدر وَلَٰكِنْ مَنْ شَرَحَ

بِالْكُفْرِ صَدْرًا ۝ ولیكن هر كیم كه كفر ایله سینه سین كشاد قیلدی یعنی

انی اعتقاد ایدوب انكله خوشحال اولدی فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ انلرك

اوزرینه تنكریدن بر خشم وار وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ وانلره بر اولو اشكنجه

اولور زیرا انلك جرمندن زیاده دخی بر جرم یوقدر ذلك بانهم استحبوا الحیوة
الدنیا علی الآخرة اول ختم وعذاب اول سببله درکه انلر حیوة دنیویه یی
نعیم ابدی اوزره ترجیح ایتدیلر وان الله لا یهدی القوم الکافرین ● ودخی
اول سببله درکه علی التحقیق ایزد ذو الجلال کفر ایدن کروهه دوغری یول
کوسترمز اولئك الذین طبع الله علی قلوبهم وسمعهم وابصارهم
اول کروه شول کیمسه لردرکه تنکری تعالی کوکللری وقولاقلری وکوزلری
اوزره مهر اوردی پس حقی ادراك ایتمکدن واچنده تأمل ایتمکدن ابا
ایتدیلر واولئك هم الغافلون ● واول کروه کندولردر غفلتده کامل
اولنلر لا جرم انهم فی الآخرة هم الخاسرون ● حقا که بی شبهه انلر
جهانمده کندولردر اوتوزنلر ثم ان ربك للذین هاجروا من بعد ما فتنوا
صکره علی التحقیق کیم پروردکارك شول کیمسه لره که کفار الیله معذب
اولدقلرندن صکره وطنلرین ترك ایتدیلر ثم جاهدوا وصبروا صکره
فی سبیل الله جا لشوب جالشمقلری اوزره صبر ایتدیلر ان ربك من بعدها
بی شبهه که پروردکارك اول هجرت وجهاد وصبردن صکره لغفور
یرلغیجیدر واقع اولان تقصیرلرین عفو ایدوب رحیم ● کله جکی ایتدکلری
اعمال سببیله کندولرین ابواس کر یوم تأتی کل نفس تجادل عن نفسها
کتور اول کونی که هر جان انجق کندو ذاتندن اوتری خصومت ایدوب
خلاصنه سعی ایدر وتوفی کل نفس ما عملت وهر جان ایشلدوکی نسنه نك
سزاسی کندویه ویریلور وهم لا یظلمون ● وکندولر نقصان اجرله ستم کورمش
قیلنمازلر وضرب الله مثلا قریة وتنکری تعالی بر کوی مثل قیلدی هر کروه
که تنکری تعالی اوزرلرینه انعام ایدوب نعمت کندولرین بطر ایدوب
کفران ایتدیلر بعده حق تعالی اوزرلرینه بلایی مسلط ایتدی پس اول مثل
اولنجی کویك وصفنی بیان ایدوب بیوردی کانت آمنة مطمئنة
ایچنده ساکن اولنلر ارباب شغاوتدن امین ارام آیرلری ایدیلر یأتیها
رزقها رغدا من کل مکان کیچینه جك نسنه لری هر یردن انلره مستوفی
کلور فکفرت بانعم الله پس ایزد ذو الجلالك نعمتلرینه شکر ایتمیوب انکار
ایتدیلر فأذاقها الله لباس الجوع والخوف پس حق جل وعلا اول کوی

خلقنه کیینه جك نسنه یی اوزرلرینه اشتمال ایدن اجلغك وقورقونك ضربنی
ینشتردی بما کانوا یصنعون ● ایشلدوکلری نسنه سببیله ولقد جاءهم
رسول منهم خدایه قسم که مکه خلقنه کندو عشیرتلرندن اولان حضرت
محمد المصطفی خدادن رسالتله کلدی فکذبوه پس انی تکذیب ایتدیلر ●
فأخذهم العذاب درعقب کندولرین اشکنجه آلدی وهم ظالمون ● اول
حالده که کندولر ستمکار ایدیلر فکلوا مما رزقکم الله پس حق جل وعلا سزه
روزی قیلدوغی اشیاده ییکوز حلالا طیبا پاکیزه حلال تمامتی اولدقده
حالده واشکروا نعمت الله وتنکرینك نعمتنه معترف اولوب ذات پاکی
الطافنه حمد وثنا ایدك ان کنتم ایاه تعبدون ● اکر کندویه یالکوز
عبادت ایدر ایدیکوز انما حرم علیکم المیتة والدم ولحم الخنزیر بوندن اوزکه
بر نسنه یوقدرکه حق تعالی اوزریکوزه بوغازلنمیوب اولمشی وقانی وطوکوزك
اتنی حرام قیلدی وما اهل لغیر الله به واول نسنه که ذبح حالتنده تنکرینك
اسمندن اوزکه بر نام ذکر اولندی فمن اضطر غیر باغ ولا عاد پس بر کیمسه که بو
محرمالك برسین ییمکه محتاج اولدی اول حالده که نه طالب لذت اوله ونه
حاجتدن ارتق ییمش اوله فان الله غفور رحیم ● بی شبهه که تنکری تعالی
مضطر اولانه عفو ایدوب اول خصوصده رخصت ویرمکله اکا مهربان
اولمشدر ولا تقولوا لما تصف السنتکم الکذب ودیللریکز وصف ایتدوکلری
یالاندن اوتری دیمکوز هذا حلال بو حلالدر یعنی بحیره وسائبه قادنلرنده
حلال اولان یوریلر کشیلره حلالدر وهذا حرام ● وبو حرامدر یعنی مزبورلرلك
قادنلرنده اولان لر دیشیلره اوزره حرامدر ● حاصل کلام بو که لسانکز
اوزره جاری اولان سوزله دلیلسز بر نسنه تحریم وتحلیل ایتمکوز لتفتروا
علی الله الکذب تا که تنکری تعالی اوزره یالانی باغلیه سز ان الذین یفترون
علی الله الکذب لا یفلحون ● تحقیقا تنکری تعالی اوزره یالانی بغلیانلر قورتلمزلر
متاع قلیل ● ایتدوکلری تحریم وتحلیل منفعتلری بر آز بر خوردارلقدر
ولهم عذاب الیم ● وانلره بردردلو اشکنجه وار وعلی الذین هادوا
ودین یهودیته ندین ایدن کیمسه لر اوزره حرمنا ما قصصنا علیك
من قبل بو سوره نازل اولمدن اول سوره انعام شریفده اوزرکه اوقودوغمز

اشیایی حرام قیلدق وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ و اول اشیایی تحریم ایتمكله انلره ستم
ایتمدك وَلٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ● ولیكن كندو جانلرینه ستم ایدرلردی
كه نامعقول ایشلره ارتكاب ایدوب اول اشیانك تحریم اولنمسنه سبب
اولدیلر ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ پس بی شبهه كه پروردكارك
اول كیمسنه لره نادانلق سببیله یارمازلكی ایشلدیلر ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ
وَأَصْلَحُوا درعقبا اول یرمازلكدن صكره توبه ایدوب ایولك ایشلدیلر إِنَّ رَبَّكَ
مِنْ بَعْدِهَا علی التحقیق كیم پروردكارك توبه ایتدكلرندن صكره لَغَفُورٌ رَحِيمٌ
● البته اول یرمازلكی مغفرت ایدوب توبه ایدنلری احسانلرله اسیركر
إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً تحقیقا حضرت ابرهیم علیه السلام بر امت ایدی كه
یعنی جمیع كمالاته جامع بر ذات شریف ایدی قَانِتًا لِلّٰهِ شكر ینك فرمانته مطیع
ومنقاد حَنِيفًا جمیع ادیان باطله دن یوز چیورمشی وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ●
وارباب شرك زعم ایتدكلری كبی دكل ایدی نته قریش زعم ایدرلر شَاكِرًا
لِأَنْعُمِهِ حق تعالینك نعمتلرینه شكر ایدیجی اجْتَبَاهُ پیغمبرلكه انی
انتخاب ایلدی وَهَدَاهُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ● ومقصد اعلایه انی
ایلتدی ودی وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً و بر جهانده اكا بر ایولك ویردك
جمیع خلقه كندوبی سیوردردی بر مرتبه ده كیم جمیع اهل مللك انكا انتساب
ایدوب مدح وثناسین ایدرلر وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ● وبی
شبهه كه حضرت ابرهیم علیه السلام اول جهانده اهل جنتدندر ثُمَّ
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ صكره سكا یا محمد فرشته ایله خبر كوندردك كه أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا توحید خصوصنده و انكا دعوت ایتمكده حضرت ابرهیمك
ملتنه بیرو اول ادیان باطله دن حقه مائل اولدوغی حالده وَمَا كَانَ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ● و حضرت ابرهیم علیه السلام ارباب شركدن دكل ایدی
بلكه اهل توحیدك مقتداسی ایدی إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا
فِيهِ یوندن اوزكه بر نسنه یوقدر كه شنبه نك تعظیمی قیلندی اول كیمسنه لر
اوزرینه كه ایچنده پیغامبرلری اوزرینه اختلاف ایتدیلر واول یهودی
طائفه سیدرلر كه حضرت موسی علیه السلام كندولره سویلدی جمعه
كوننی تعظیم ایدك سوزینی قبول ایتمیوب دیدیلر شنبه كوننك تعظیمی

ایسترز زیرا اول بر كوندر كه ایچنده حق سبحانه وتعالی كوكلرك و یرلرك خلقندن
فارغ اولدی ● پس حق تعالی شنبه كوننك تعظیمنی كندولره الزام ایدوب
تعظیمنده اوزرلرینه چوق تشدید ایتدی وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وبی شبهه كیم روز جزاده پروردكارك آرالرنده حكومت ایدر فِيمَا كَانُوا
فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ● اول نسنه ده كه ایچنده اختلاف ایدرلردی ادْعُ إِلَىٰ
سَبِيلِ رَبِّكَ پروردكارك یولنه یعنی دین اسلامه خلقی دعوت ایله
بِالْحِكْمَةِ حقی ایضاح ایدن و شبهه لری ازاله ایدن دلیل ایله وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ و كوزل پند ایله دخی كه خطابات مقنعه و حكایات نافعه در
وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ و معاندلرله غایتله مستحسن اولان مجادله لر
ایله مباحثه ایت إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ تحقیقا كه پروردكارك
كندو یولنی بیلور اول كیمسنه یی كه طریق حقدن بر اه اولدی وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ
● و دوغری یولی بولنلری غایتله دانادر وَإِنْ عَاقَبْتُمْ واكر بر كیمسنه یه
عقوبت ایدرسه كز فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ عقوبت اولندوغكز
نسنه كبی عقوبت ایلدك وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ وخدایه قسم كه اكر صبر ایدوب
عقوبتلرندن واز كچرسكز لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ● بی شبهه كه صبر ایتمك
ارباب صبره انتقام المقدن یكركدر وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللّٰهِ و ماثلاتك
فا تلمقدن بر كیمسه نك تحمیلدن دكلدر مكر شكر ینك توفیق وخواهشیله وَلَا
تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ واهل كفر اوزرینه یوز چیوردكلرندن اوتری غمناك اولمه
وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ● وایتدوكلری حیله لر جهتندن
دارلقده اولمه إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ● بی شبهه
كه حق تعالی ارباب تقوی ایله در كیم انلره نصرت و معونت ایدر
واول كیمسنه لر ایله كه كندولر احسان صاحبلریدر یعنی انلره علی التوالی احسانلر ایدرلر

سورة بنی اسرائیل مائة واحدی عشر آیة مكیة

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِ لَيْلًا شول پروردكاری كه جمله ناسزا اوصافدن
تنزیه ایدرم كه كندو قولنی یعنی حضرت محمد المصطفانی كیجه نك بر از مقدارنده
كوتوردی مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ مكة مكرمه نك محترم مسجدندن إِلَى الْمَسْجِدِ

الجزء الخامس عشر من القرآن

الاقصى مكه مكرمه‌دن اوزاق اولان مسجده دك یعنی بیت المقدسه
الذی بارکنا حوله اول مسجد که دینك و دنیانك برکاتنی چوره‌سنده
صالدق زیرا اول بقعهٔ مبارکه حضرت موسی علیه السلامك عصرندن
پیغامبرلرك عبادتخانه‌لری ایدی و اطرافنده اولان اشجار و انهار
حسنا برکلمز لنریه من آیاتنا تاکه قدرتمزك نشانلرندن بر مقدار کندویه
کوستره‌لم انه هو السمیع بی شبهه کیم حق جل و علا محمد علیه السلامك
اقوالنی ایشیدن البصیر ● انك افعالنی یخشی کورر پس انلره
کوره کندوسنی اکرام ایدوب مقرب قیلار ● مرویدرکیم حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم یاتسو وقتندن صکره ام هانی خانه‌سنده یاتور ایکن
جناب رب العزتدن حضرت جبرئیل علیه السلام کلوب کندوسنی خوابدن
قالدروب ● براق اوزرینه بندردی بیده طرفنه ایلتدی مسجد اقصایه
واردی اندن صکره سمواته عروج ایدوب رب العزتی کوزیله مشاهده ایلدی
و کندوسنه نیجه خطابلر ایتدی نتیم کتب احادیث و سیرده مسطوردر
و بو کلو مکانلری کذرکاه ایتدی کندن صکره مکاننه رجوع ایلدی قوتوز
دوشکی صیا و مدی ● صباح وقتنده و مسجد الحرامده بو امری قریشه
نقل ایتدی ● چون فهملرینه کوره بو ایش بر از محال کوروندی عجیلنده بلدوا
و ایمانه کلمشلردن بعض کیمسنه مرتد اولدی ● و بعضیسی حضرت ابی بکر
الصدیق رضی الله عنه یه واروب سویلدیکده و سنك بو یله سوز سویلیور
حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه بیوردی بو سوزی یدیسه کرچك سویلشدر
دیدیلر سن بو کونه سوزده انی تصدیق ایدرمی سن بیوردی اندن اوزاق
اولان نسنده انی تصدیق ایدرم پس انیچون صدیق ایله تلقیب اولندی
و بعضی کیمسنه لر بیت المقدسك نعتنی کندوسندن صوردیلر فی الحال
بیت المقدس کندویه نمایان اولوب وصف ایلدی ● بعضی ایتدی وکلامنده دیدك
کیم وصفنده خطا ایتمدی ● پس دیدیلر اول سمتدن کلان دوه کاروانی خبرندن
بیزه بر خبر ویر حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم اول دوه لرك صاحبلرندن
خبر ویردی و سویلدیکی فلان کون کونش طلوعی وقتنده مکه مکرمه‌یه واصل اولور
مسافه جالر بهایضی دوه قافله‌نك ایلروسنده یورر دیو محل معهوده کلیجك

قریش یولنه باقمسنه چیقدیلر کوردیلر که حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم وصف
ایتدوکی منوال اوزره دوه‌لری کلدی و بونلری مشاهده ایتدیلر و بیریسی
ایمانه کلدی ● بیلمك کرکدر کیم معراج حضرتنك روحیله یا بدنیله اولدوغنده
اختلاف واقع اولمشدر ● اکثر علما بونك اوزره‌در که بدنیله واقع
اولمشدر و بو محلك تفاصیلی کتب سیرده مذکوردر وآتينا موسى
الكتاب و حضرت موسی‌یه توراتی ویردك وجعلناه هدى لبنى اسرائيل
و یعقوب اوشاقلرینه انی رهنما ایلك قیلدق انك اوزره که ان لا تتخذوا من دوني
وكيلا ● بندن اوزکه‌یه اعتماد ایدنمك تنکری ایدنمکوز ذرية من حملنا
مع نوح ندا اوزره منصوبدر یعنی ای حضرت نوحله کمیده قالدردوغمز
کمسنه‌لرك نسللری بکا اعتماد ایدك انه كان عبدا شكورا ● تحقیقا که
حضرت نوح علیه السلام خدانك نعمتلرینه معترف چوق حمد و ثنا ایدیجی
بنده ایدی وقضينا الى بنى اسرائيل فى الكتاب و یعقوب اوشاقلرینه بز
حکم توراتده کوندردك که لتفسدن فى الارض مرتين البته بر یوزنده ایکی
کره فساد ایدرسیز اولکیسی توراتك احکامنی مخالفت ایتمك و حضرت
شعیایی اولدورمك و ایکنجیسی حضرت یحیایی اولدورمك و حضرت عیسانك
قتلنی قصد ایتمکدر ولتعلن علوا كبيرا ● والبته بر بیوك یوجه لنمك
یوجه لنورسیز یعنی بنم طاعتمدن سرکشلك ایدوب حدیکی تجاوز ایدرسز
فاذا جاء وعد اولیهما پس چون کیم ایکلرینك عقابی وعدنی کلوردی بعثنا
عليكم عبادا لنا بیزه مخصوص بر قوللر اوزرکزه مسلط قیلوب کوندردك
بر مخصوصلك خلقت مخصوصلکیدر زیرا انلردن مراد بابل اوزره بهر
اسفك عاملی بخت نصر و توابعیدر اولى بأس شديد جنك خصوصنده
بیوك زور ایه‌لری فجاسوا خلال الديار پس قتل و اسر و غارتکرك طلبنده
منزل معموره مسکن اوزره سنك تردد ایتدیلر وكان وعدا مفعولا ● وفقا
ایشلنملو بر وعد ایدی ● مرویدرکه بخت نصر انلرك اوزرلرینه غلبه ایدوب
علمالرین و بیوکلرین قیردی ● و توراتی یاندردی و بیت المقدسی ویران
ایتدی ● و صحی قمش بنك نفسی اسیر ایتدی ثم رددنا لكم الكرة عليهم
صکره سزه دولت و غلبه‌یی دوندردك اول کیمسه‌لر اوزرنه که اوزرلرکزه

کندولرین مسلط قیلمشدی وا واویلا اولدیکه اسفندیارك اوغلی
بهمن دەمسی بهرا اسفندن ملکه وارث اولدوقده جمیع بنی اسرائیلك
دوتسالرین شفقت یوزندن شام شریفه دوندردی و اوزلرینه
حضرت دانیالی پادشاه دکدی پس شام شریف زمیننده قلاندجت
نصرتك توابعی و وزره مسلط اولدیلر وامددناكم باموال وبنين
واموال و اوغوللرله سیزه مدد ایلدك یعنی اکیلدنه برکت صالدق که
چوق اولدیلر وجعلناكم اكثر نفيرا وجنککیده و بجمع اولنلرك بیشندن
اولکی جمیعنکزدن زیاده سیزی قیلدق ان احسنتم احسنتم لانفسكم
اکر ایولك ایدرسز کندو جانلریکزه ایولك ایدرسز وان اسأتم فلها
واکر یمانلك ایدرسز کندوکزه ایدرسز فاذا جاء وعد الآخرة پس قچن
صوڭکی عقابك وعدەسی کلور ليسوؤا وجوهكم معهود اولان قوللری کوندورز
تاکه یوزلرکزی یمان ایدەلر یعنی آثار غم و اندوه اوزلرینده ظاهر اوله وليدخلوا
المسجد وتاکه بیت المقدسك مسجدینه کیرەلر كما دخلوه اول مرة نته که ایلکی
کره اکا کردیلر وليتبروا ما علوا تتبيرا وتاکه غلبه ایتدوکلری
نسنه یی درستا هلاك ایدەلر بو قصەده ارباب تاریخك چوق
اختلافی واقع اولدی اشهر اقوال بو که حق تعالی فرس طائفەسنی بر دخی
اوزلرینه مسلط قیلدیکه اکثرلرینی طعمهٔ شمشیر ایتدیلر کوردیلر که
چون اوزلرینه کمال غلبەلری اولدی سردار اولان کیمسنه قربانکاه اهلرینه
کردی بر قینار قان کوردی انلردن صوردیکه بو قان نیچون قیناریور
دیدیلر بو بر قربان قانیدرکه بیزدن مقبول اولمدی دیدی بکا خبرك
صحیحنی سویلکز دیدیلر صحیحی سویلدوکمز سوزدر ایمدی اول قان اوزره
نیچه بیك آدم اولدردی و اول قان سکون ایتمدی بعده کندولره
سویلدیکه خبرك صحیحنی بکا اعلام ایدك یوقسه تمکزی قیررم بو خبری
ایشدوکلرنده دیدیلر که کرچکی بودر که بو قان حضرت یحیانك قانیدر که
کندویی ناحق یره اولدردك کندولره سویلدی پس بوکون ایشدن
اوتری حق تعالی سیزدن انتقام الور بعده سویلدی یا یحیی پروردکارکه
و پروردکارمه معلوم اولدیکه سنك یوزندن عشیرتك ترجکدی یا

تکری

تکرینك اذنیله ساکن اول یوقسه جملەلرین قیررم بو سوزدن صکره باذن الله
تعالی ساکن اولدی عسى ربكم ان يرحمكم شاید صوڭکی وقعەدن صکره حق
جل وعلا سزی اسیرکر وان عدتم عدنا واکر ایکنجی وقعەدن صکره فسق
وفجوره دونرسیز بیز دخی عقوبتکزه دونرز وجعلنا جهنم للكافرين
حصيرا وارباب کفره دوزخی زندان قیلدق و بوندن صکره بنی
اسرائیل فسقه دوندیلر که حضرت محمد المصطفی یی تکذیب ایتدیلر
پس حق جل وعلا کندولرین اوزلرینه مسلط ایتدیکه قتل وجلاء وطن
وجزیه ایله کندولرین معاقب قیلدی ان هذا القرآن يهدي للتي هي
اقوم تحقیقا که بو قرآن عظیم الشان دوغرو یول کوسترر اول خصلته که
کندوسی جمیع حالاتك اعدلیدر ويبشر المؤمنين الذين يعملون الصالحات
وکوزل عمللر ایشلیان اهل ایمانه مژده ویرور که ان لهم اجرا كبيرا
علی التحقیق کندولره بر اولو اجرت مقرردر وان الذين لا يؤمنون بالآخرة
ودخی اهل ایمانه مژده ویرور که صوڭکی سرایه ایمان کتورمیانلر اعتدنا لهم
عذابا اليما کندولره بر دردناك اشکنجه آماده قیلدق ويدع الانسان
بالشر وآدم اوغلی غضبی محلنده نفسی و مالی و اولادی دعا ودرده یرماز لکله دعا
ایدر دعاءه بالخير ایولکله دعا ایتدوکی کبی وكان الانسان عجولا وآدم
اوغلی نشتابان ایدی خاطرینه خطور ایدن نسنەنك وقوعنه تیز لیوب
عاقبته تأمل ایتمز وجعلنا الليل والنهار آيتين وکیجەیی و کوندوزی
ایکی نشان قیلدق که بیری بری اردنجه کلوب برقرارده سیرلری اولمغله
قادر مختارك وجودینه دلیل ایدرلر فمحونا آية الليل پس کیجه اولان
ایکی نشانی اسیله محو ایلدك وجعلنا آية النهار مبصرة وکوندوز اولان
ایکی نشانی قیلدق لتبتغوا فضلا من ربكم تاکه کوندوزك ایشغنده
پروردکارکزدن صادر اولمش اسباب معیشتی طلب ایدەسز ولتعلموا عدد
السنين والحساب وتاکه ییللرك صاییسنی و عملرك حسابنی بیله سز
وكل شيء وامور دینیه و دنیویەدن محتاج اولدوغکز نسنەیی تفصیل
ایلدك فصلناه تفصيلا انی بر زمره بیان ایلدك که هیچ التباسی قبول
ایتمز وكل انسان الزمناه طائره في عنقه وهر آدمه عملنی وکندو مقدر

اولان شیئی برینه طوق کبی کندویه ملازم قیلدق کا اصلا اندن منفك
اولماز ونخرج له یوم القیمة کتابا و روز قیامتده کندویه اعمالی ایچنده
یازلمش بر صحیفه چیقاریرز یلقاه منشورا جمیع اعمالی کندویه نمایان
اولمغیچون آنی آچلمش کوردیش کا سویلینورز اقرأ کتابك صحیفهٔ اعمالکی
اوقی کفی بنفسك الیوم علیك حسیبا بوکون حساب جهتندن
کندو جانك اوزرینه یتیشدر من اهتدی هر کیمسه دوغرو یولی بولوب
ایچندن کیدرسه فانما یهتدی لنفسه بوندن اوزکه دکل بو قدر که کندو
جاننه نجات بولمش اولدی ومن ضل فانما یضل علیها وهر کیم ازغون
اولدیسه یالکوز کندو جانی اوزرینه ازغون اولور ولا تزر وازرة وزر
اخری و بر یوك چکیجی جان بر یوك چکیجی جانك یوکنی چکمز وما کنا
معذبین حتی نبعث رسولا و بر قومی تعذیب ایدیجی دکل ایدك کندولره
بر پیغمبر کوندرمینجه واذا اردنا ان نهلك قریة وقچان ارادهٔ علیه‌مز
بر کویی خلقنك اهلاکنه تعلق ایدر امرنا مترفیها اول مکانك ارباب تنعمنه
فرمان ایلدك یعنی انلره مرسل اولان پیغامبرك لسانی اوزره طاعت ایتکه
کندولره فرمان ایلدك ففسقوا فیها پس فرمانه مخالفت ایتمکله حدی
تجاوز ایتدیلر فحق علیها القول پس حکم ازلیده سبقت ایدن کلمهٔ عذابك
اولمسی اوزرلرینه واجب اولدی فدمرناها تدمیرا در عقب اول کویك
خلقنی اهلاك ایتمکله کندولرینی دیبدن ویرانه قیلدق وکم اهلکنا من القرون
من بعد نوح و دخی حضرت نوح علیه السلام مدتندن صکره اهل اعصاردن
نیجه کیمسنه‌لری نابود ایتدك وکفی بربك بذنوب عباده خبیرا بصیرا
و پروردکارك قوللرینك کناهلرینه دانا اولمق و بینا اولمق جهتندن
کافیدر که پنهان و آشکار اولان کناهلری کندویه نمایاندر من کان یرید
العاجلة دخی هر کیم سریع الزوال اولان دنیانك لذاتنی ایسترسه
عجلنا له فیها ما نشاء نعمتلردن ایستدوکمز شیئی دنیاده اکا ویررز
لمن نرید له دن بدل بعضدر یعنی ایستدوکمز کسنه‌یه تعجیل ایدرز
ثم جعلنا له جهنم صکره دوزخی اکا آماده قیلدق یصلیها اکا کیرر
مذموما مدح اولنمش مدحورا تنکرینك رحمتندن سورلمش اولدیغی حالده

ومن اراد

ومن اراد الآخرة وسعی لها سعیها وهر کیم آخرتی استیوب آنی تحصیل ایتمك
ایچون اکا لایق اولان چالشمغی چالشدی وهو مؤمن وحال بو که اول کیمسنه
تنکرینك وحدانیتنه و پیغامبرك رسالتنه تصدیق ایتمشدر فاولئك کان
سعیهم مشکورا پس اول کروه که آخرتك طلبنه و ایمانه جامع اولدیلر
حق سبحانه وتعالی قتنده چالشمقلری مقبول ایدی کلا نمد مذکور اولان
ایکی کروهك هر برینه مدد ایدرب عطا ایدرز هؤلاء وهؤلاء کلا لفظندن
بدلدر یعنی اول کروهه کنا یشلری قدر و اول کروهه حسنتلری قدر مدد ایدرز
من عطاء ربك پروردکارك احساننده وما کان عطاء ربك محظورا
و پروردکارك ویرکیسی منع اولنمش دکل ایدی یعنی کندو عطاسینی دنیاده
تفضل طریقیله هر مؤمن و کافردن منع ایتمز انظر کیف فضلنا بعضهم
علی بعض باق نیجه بر مقدارلرین بر مقدارلری اوزرینه ایلرو ایتدك رزق
خصوصنده وللآخرة اکبر درجات و بی شبهه کیم اوزرجهان پایه‌لری
جهتندن زیاده اولودر واکبر تفضیلا و ایلرو دوتمق جهتندن غایتله
اولودر یعنی آخرتده اولان تفاوت دنیانك تفاوتندن غایتله چوقدر
زیرا انده اولان تفاوت جنتده پایه‌لریله در و جهنمده طبقه‌لریله در لا
تجعل مع الله الها آخر ایزد ذو الجلال ایله بر آخر شریکی قیلمه فتقعد مذموما
مخذولا که اکر آنی ایشلرسن جمیع خصال ذمیمه جامع شریکی تعالی
طرفندن جمله خیراتدن محروم اولورسن یعنی نفسك اوزن جمع ایتمه ملتك
ومؤمنلرك ذمنی و خدانك عدم توفیقنی وقضی ربك و پروردکارك قطعی حکم
ایلدی که ان لا تعبدوا الا ایاه کندوسندن اوزکه بر کیمسنه‌یه عبادت
ایتمیه‌سز و بالوالدین احسانا و آتایه و آنایه بر خوشلق بولك ایدسز
اما یبلغن عندك الکبر احدهما او کلاهما اکر یاننده بریسی یا ایکیسی
پیرلکه ایرشور فلا تقل لهما اف خدمتلرندن اوزلنوب تضجر معناسنه
ادن سوزی انلره ایراد ایتمه ولا تنهرهما و اوزرلرینه چیغرمه وقل لهما
قولا کریما و اف دیه‌جك یرده انلره بر کوزل سوز سویله واخفض
لهما جناح الذل و انلره تذلل و تواضعك قنادنی الچق قیل من الرحمة
اوزرلرینه زیاده شفقتکدن اوتری یعنی انلره شفقت یوزندن زیاده تواضع

ایله زیرا اسکا محتاج اولسلر و حال بو که سن قوجلقدن زیاده کندولره محتاج
ایدک وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا وسویله ای پروردکارم انلره اسرکه كَمَا رَبَّيَانِي
صَغِيرًا کوچکلکمده بنی بسلیوب شفقت ایتدوکلری کبی رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا
فِي نُفُوسِكُمْ پروردکارکز طبیعتلرکزده والدینک اکرام و عقوقلرندن اولان
نسنه یه دانا تردر إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ پدر و مادرک خدمتنده کوزل عمل
قصدنده اولورسه کز فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا بی شبهه که خدای
متعال والدینک خدمتلرنده قصور ایتمکدن توبه ایدنلره غایتله مغفرت
ایدیجیدر وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وسنکله قرابت صاحبی اولنه اوزرکه
لازم اولدیغی نسنه یی یعنی ... صله احسان و کوزل ایدی عشرت کبی و حضرت
ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قرابت صاحبی فقیر و محرم اولدوقده نفقه سی بونک
اوزرینه انفاق اولنه و بعض علما دیدیلر که ذا القربیدن مراد حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلمک اقاربیدر وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ودخی
یوقسله و یابانده مالی اولنلره ... حقلرینی ویر وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا
و مالی لازم اولنیان یره غایتله صرف ایتمه إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا
إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ تحقیقا که مسرف اولنلر شیطانلرک برادرلریدی یعنی
انلره مشابه درلر وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا وشیطان معبودی
پروردکارک نعمتنه منکر ایدی وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ واکر ذا القربی
ومساکین وابن السبیلدن اوتوری یوز چویرورسن ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ
پروردکارکدن بر روزی طلب ایتدوکک حالده تَرْجُوهَا که اول روزی
کلمسنه امید بغلمش سین تا که ایچندن انلره ویره سن فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
مَيْسُورًا پس انلره بر ملایم سوز سویله تا که انلک کوکللرینه بر خوشلق
حاصل اوله حضرت جابر رضی الله تعالی عنه دن مرویدر که دیدی بر کودک
سرورکائنات علیه افضل الصلوات واکمل التحیات اوترمش ایدی بر اوغلان
کلوب سویلدی یا رسول الله انام سندن بر کیملجک کوملک ایستر
حضرتک برزاده بولنمغله اکا بیوردی بر ساعتدن بر ساعته دک صبر
ایله صکره بیره دون اوغلان اناسنه کیدیجک اکا سویلدی وار حضرته
سویله انام ارقکده اولان کوملکی سندن ایستر اوغلان کلوب سویلدی

یاننده م

سویلیمزدی

سویلیمزدی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بلا توقف خانه سنه کیروب
ارقه سنده اولان کوملکی اوغلانه ویروب اوجه عریان اوتوردی نماز وقتی
اولیجق بلال حضرتلری رضی الله تعالی عنه اذان شریفی ویردی خلق حضرتک نمازه
چیقمسنه منتظر اولدیلر عریانلک سببندن نمازه چیقمدی حق تعالی بو آیتی منزل
ایدوب بیوردی وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ والکی بوینکه بغلنمش
قیلمه وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ وقوامجمی انی اچمه بو ایکی جمله بخل واسرافک
نهیندن تمثیلدر یعنی وصف بخل ایله متصف اولمه وعنوان اسراف ایله متعرف
اولمه فَتَقْعُدَ مَلُومًا که شکری قتنده وخلق یاننده اسراف وسوء تدبیر
سببیله ملامت اولنمش اولورسن مَحْسُورًا درمانده ومحتاج که اصلا
برزادک یوقدر إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ تحقیقا که پروردکارک
ایستدوکی کیمسنه یه رزقی واسع قیلر وَيَقْدِرُ وایستدوکی کیمسنه یه
دار قیلر إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا بی شبهه که حق جل وعلا کندی
قوللرینک احوالنه غایتله دانا درست کوریجیدر پس حکمتی اقتضا
ایتدوکی شیئی انلره ایصال ایدر وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ
واوشاقلرکزی فقرک قورقوسندن اولدرمکز نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ
بز انلره وسیزه روزی ویررز إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا تحقیقا
اولدرمکلری بر بیوک کناه ایدی وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَا وحلال اولمیان قارینک
جماعنه عزیمت ایتمکوز إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً بی شبهه که زنا ایتمک قبحی
ظاهر بر ایش ایدی وَسَاءَ سَبِيلًا وزنا یولی غایتله بر بد یولدر
وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ وشکری تعالی تحریم ایتدوکی نفسی اولدرمکوز
إِلَّا بِالْحَقِّ مکر دوغرولقله یعنی قتله موجب بر ایش مباشرت ایتمش
اولدقده اول زماندن قتلی مباح اولور وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا وهر کیم ناحق
یره اولمش قیلندی فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا بی شبهه که اکا
متولی اولوب وارث اولانه بز تسلط قیلدق قاتل اوزرینه فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ
پس اولدرمکده اسراف ایتمسون یعنی قاتلدن اوزکه بر کیمسنه یی اولدرمسون
إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا تحقیقا کیم ولی مقتول خدانک فرمانیله وحکامک
معاونتیله یاردم اولنمش ایدی وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

واوكسزك مالنه بر وجهله يقلشمكوز مكر اول وجهله كه كندوسى غايت ايله
كوزل اوله حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ اول وقته دك كه اوكسز قوتنه ايرشه يعنى
بالغ اولوره وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ وحق جل وعلا سزكله باغلدوغى بيمانى يرينه كتورك
إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ● تحقيقا كه بيمان بر مطلوب امر ايدى كه بغليانلردن
انك ايفاسى طلب اولنوره وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ ويعنى بر نسنه يى اولچوسى
اولچوكى تمام ايدك وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ● وبرابر اولدن ترازو ايله
چكك ذَلِكَ خَيْرٌ اولچكى تمام ايتمك ودرست ترازو ايله چكمك بيكركدر
وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ● وعاقبت جهتندن غايتله كوزلدر وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِ عِلْمٌ ومتبع اولمه اول نسنه يه كه سكا انكله بيلكى ولميه إِنَّ
السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ تحقيقا كه قولاق وكوز وكوكل كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ
مَسْئُولًا ● بو اوچ عضوك هر برى كندو نفسندن اوترى صورلمليدر يعنى
اندن صورولورك صاحبك سنى قنغى نسنه ايله استعمال ايتدى وَلَا تَمْشِ
فِي الْأَرْضِ مَرَحًا وهير يوزنده تكبر يوردشى يورما إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ
بى شبهه كه سن يك بصمغكله يرى دلمجك دكلسن وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ
طُولًا ● وباشنك يوقارو قالدرمغله اوزونلق جهتندن طاغلره ايرشجك
دكلسن كُلُّ ذَلِكَ بو مقامده مذكور اولان بيكرمى بيش خصلت كَانَ
سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ● بونلرك منهيات مقوله سى پروردكارك
قتنده بر بند ايش ايدى ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ رَبُّكَ بو مذكور اولان احكام
پروردكارك فرشته ايله سكا كوندردوكى احكامدندر وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ
إِلَهًا آخَرَ وشكرى تعالى ايله بر آخر معبود قيلمه فَتُلْقَى فِي جَهَنَّمَ
كه دوزخه صالنورسن مَلُومًا مَدْحُورًا ● اول حالده كه ملامت اولنوب
خدانك رحمتندن سورلمش سن أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ استفهام
بونده انكاره يعنى حق جل وعلا سزى اوغلانلر ايله افضليلر كه اوغلانلر در
خصوص قيلدى مى وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا وفرشته لردن قيزلر
ايدندى و بو بر حالدر كيم عادتكزه وعقولكزه اندن اوزرينه جارى اولمشدر
زيرا سز قيزلردن عار ايدوب اوغلانلرى افضل ايدرسز إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ
قَوْلًا عَظِيمًا ● بى شبهه كه سز بر اولو سوز سويلرسز وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي

هَذَا الْقُرْآنِ وتحقيقا كه بو قرآنده وجوه متعدده ايله بر معنايى ايراد ايتدك
لِيَذَّكَّرُوا تا كه نصيحت بذير اوله لر وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ● ومعاند اولانلرى قرآن
ارتورمز الا حقدن اوركمكه قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ سويله اكر شكرى ايله
متعدد شكرلر اولسيدى بلر ايتدكلرى كه اهل شرك ديرلر إِذًا لَابْتَغَوْا إِلَى ذِي الْعَرْشِ
سَبِيلًا ● اول وقت عرش اياسنه بر يول طلب ايدرلر ايدى كه آنك
ازاله سنه چالشرلر ايدى نته ملوك برى بريله اوله ايشلر سُبْحَانَهُ حق
جل وعلا ذاتنه لايق اولميان صفاتدن درست منزه اولدى وَتَعَالَى عَمَّا
يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ● ودخى كفارك ديدوكى سوزدن بر اولو يوجلمقله يوجلمشدر
تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ يدى كوك وزمين وانلرده اولنلر
حضرت خداى متعالى تنزيه ايدرلر وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وهيچ بر نسنه
يوقدر الا كه خدانك مدح وثناسنه مقارن اولدوغى حالده تنزيه ايدر
وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ وليكن سز انلرك تسبيحلرينى فهم ايتمزسز
إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا بى شبهه كه حق تعالى قاقيجى دكل كه عقوبتكزى تعجيل ايده
غَفُورًا ● سزدن توبه ايدنلره غايتله غفران ايديجيدر وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ
ويعنى كلام مجيدى اوقودوغكده جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
حِجَابًا مَسْتُورًا ● آخرته ودرزخه تصديق ايتميانلرك اراسنده جهتدن
اورتولمش بر پرده قيلرز چونكه قرآن عظيم الشان لفظ ومعنى جهتندن
بر معجز شى ايدى انى انكار ايدنلره اثبات ايتدى اول نسنه يى كه انلرى
معناسينى فهم ايتمكدن ولفظنى ادراك ايتمكدن منع ايدر يعنى بيوردى
وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وكوكللرى اوزره حائلر قيلدق
تا كه قرآن عظيم الشانى فهم ايتميه لر وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ● وقولاقلرنده بر اغرلق
قيلدق تا كه انى ايشتميه لر وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ ويعنى قرآنده
پروردكارى يالكوز اكوب انلرك معبودلرينى ذكر ايتمزسن وَلَّوْا عَلَى أَدْبَارِهِمْ
نُفُورًا ● حق سوزى ايشتمكدن اكسه لرى اوزره قچهلرك دونرلر نَحْنُ أَعْلَمُ
بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ بز داناترز اول نسنه يه كه انك سببيله استماع ايدرلر
إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ يعنى سنك سمعكه قولاق دوترلر وَإِذْ هُمْ نَجْوَى ويعنى انلر
راز سويلرلر يعنى انلرك مقصدنى بز خوشجه بيلورز اول وقتكه سمعكه

قولاق دوتارلر اول وقت كه بربیرى ایله كیزلو سویلشورلر اذ یقول
الظالمون ان تتبعون الا رجلا مسحورا ۞ یادكلی كتوردیا محمد یعنی ستمكار
اولان مشركلر صحابه كرامه دیدیلر سنی او یمیوه سنی الا بر سحر اولنمش كیشیه
انظر كیف ضربوا لك الامثال باق نیجه مثللری سكا ایراد ایتدیلر كه معنی ساحر
وشاعر وكاهن ومجنونه تشبیه ایتدیلر فضلوا فلا یستطیعون سبیلا
۞ پس طریق حقدن كمراه اولوب دوغرو یوله بولمغه قدرتلری اولماز وقالوا
اءذا كنا عظاما ورفاتا وكفار دیدیلر ایا اول وقت كه بز كمكلر و رفات
طوپراق اولورز ءانا لمبعوثون خلقا جدیدا ۞ علی التحقیق بز یڭی
یارادلمش اولدوغمز حالده كوندرلمش قیلنورمیوز قل كونوا حجارة او حدیدا
سویله طاش ایدوكز اولك او خلقا مما یكبر فی صدوركم یا سینه لركز
بیوك دوتدوكز نسنه لردن بر پاره دلمش اولك البته حق تعالی سزی
احیا ایدر فسیقولون من یعیدنا پس بو شبهه كه دیرلر اولدوكمزدن صكره
كیم بزی زنده قیلور قل الذی فطركم اول مرة سویله سزی اعاده ایدر
اول پروردكار كه ایلكی طوپراقدن سزی ایجاد ایتدی فسینغضون
الیك رءوسهم بو سوزدن صكره تعجب و استهزا یوزندن باشلرین صالقیه
ایردرلر ویقولون متی هو ودیرلر بو بعث ونشر نه زمان اولور قل عسی ان یكون
قریبا ۞ سویله شاید انك اولمسی یقین اوله یوم یدعوكم فتستجیبون
بحمده اول كونكه حق سبحانه وتعالی سزی چاغروب مدح وثنا سیله متلبس
اولدوغكز حالده اجابت ایدرسز ۞ اخبارده كلمشدر كه خلق قبورلردن چیقدقلرنده
باشلرندن طوپراغی سلكوب دیرلر سبحانك اللهم وبحمدك وتظنون ان
لبثتم الا قلیلا وقیاسلك ظن ایدرسز كه دنیاده اقامت ایتمدكز
الا براز مدت وقل لعبادی یقولوا التی هی احسن ومؤمن اولان قوللرمه
سویله كفاره سویلسونلر اول سوزی كه كندوسی خایشله كوزلدر وانلره درشت
سوز دیمسونلر ان الشیطان ینزغ بینهم زیرا علی التحقیق ابلیس شقی
ارالرنده شر وعنادی تهییج ایدر ان الشیطان كان للانسان عدوا
مبینا ۞ تحقیقا كه شیطان ادم اوغلنه عداوتی اشكار ایدر دشمنیدر
ربكم اعلم بكم ان یشأ یرحمكم او ان یشأ یعذبكم بو كلام التی هی احسن كلمه

تفسیردر وارا كوستر اولان جمل معترضه در پس معنی بویله اولور كه قوللرمه
سویله سویلسونلر پروردكاركز سزی كوزه اعلمدر ایسته سه سزی امن كرم ایسترسه
سیزی معذب قیلر وما ارسلناك علیهم وكیلا ۞ ودخی اوزرلرینه نكهبان
كوندرمدك تاكه ایمانه اوزنمه كندولرین جبر ایدوسن ایمدی مبشر ونذیر
كوندردك پس انلره مدارا ایله واصحابكه فرمان ایت كه انلرله جنك ایتمسونلر
كوردیلركه قبیله قریش استبعاد ایتدیلر كه ابوطالبك اوكسزی پیغمبر
اولوب اچ و چپلاق اولان كیمسنه لر اصحابی اوله لر حق تعالی انلرك كلامی
رد ایدوب بیوردی وربك اعلم بمن فی السموات والارض وپروردكار
كوكلرده ویرده اولان كیمسنه لره داناتر در پس نبوته وولایته انلردن
ایستدوكنی انتخاب ایدر ولقد فضلنا بعض النبیین علی بعض
وبی شبهه كه پیغمبرلرك بر مقدارینی بر مقدارلرینه اوزره ایلرو دوتدق
فضائل نفسانیه ایله تحلی اولمقله وعلائق جسمانیه دن تبری ایتمكله
نه كثرت اموال واتباع ایله واتینا داود زبورا ۞ وحضرت داوده
زبور كتابی ویردك پس شرفی اول كتاب ایله ایدی نه كندویه ویرلن پادشاهلقله
ایدی قل ادعوا الذین زعمتم من دونه سویله دعا ایدك اول كیمسه لره كه
تنكریدن اوزكه انلری معبودلركز ایتدوكز فلا یملكون كشف الضر عنكم
پس خسته لك وفقر وقحط كبی اولان برمازلكی سیزدن قالدرمغه
قدرتلری یوقدر ولا تحویلا ۞ وینه اول بدلكی سیزدن قالدروب اوزكه
صالمغه لیاقتلری وار اولئك الذین یدعون رسل وملائكه دن اول
كروهكه كفار كندولره عبادت ایدرلر یبتغون الی ربهم الوسیلة
پروردكارلرینه طاعتله تقرب ایتمك ایسترلر ایهم اقرب فاعل یبتغوندن
بدلدر بعضیدر یعنی انلردن تقربی اولان كیمسنه تنكری تعالی یه طاعتله
تقرب ایتمك ایستر پس زیاده قربی ولیان بالطریق الاولی تقرب ایتمك
ایستر ویرجون رحمته ویخافون عذابه ودخی تنكرینك رحمتنه امید
دوتمشلر وعذابندن قورقرلر پس نیجه سز انلری تنكری كاذب ایدرسز
ان عذاب ربك كان محذورا ۞ بی شبهه كه پروردكارك عذابی شكفته یه
ستقبلدی سزاوار در كه هر كس اندن صاقنه رسل وملائكه واولیا

وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا وجميع بر كوى يوقدر الا كه بز انك اهلنى
موتله يا قتيل مغله نابود قيلميوز قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ روز قيامتدن اقدم
اولمدن اول أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا يا انى بر بلا ايله شكنجه ايله تعذيب
ايدرز كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۞ بو جوابا ولمقلرى لوح
محفوظده يازلمش ايدى حديث شريفده وارد اولمشدر كه كويلردن
اك اخر ويران اولان مدينهٔ منوره در وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ
وقوم قريش اقتراح ايتدوكلرى ايتلك كوندرمسندن بزى بر نسنه
منع ايتدى إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ ۞ الا كيم شولك اقتراح ايتدوكلرى
ايتلرى تكذيب ايتمكلرى وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ وقبيلهٔ ثموده دوه يى
ويردك ايستمكلريله مُبْصِرَةً كورمك ايچون بر نشانه اولدوغى حالده
فَظَلَمُوا بِهَا پس انكا كفر ايتديلر يا انى صغرلمقله كندو نفسلرينه ستم
ايتديلر وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ۞ ومقترح اولان ايتلرى
كوندرمزز الا استيصال ايدن عذابك ايمسندن كندولرين قورقتمق
ايچون پس اول ايات كلدكدن صكره ايمان كتورمسه عذاب اوزرلرينه
نازل اولور وَإِذْ قُلْنَا لَكَ وياده كتور يا محمد اول وقتى كه سكا وحى
ايدوب سويلدك إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ بى شبهه كه پروردكارك
قريشى اهلاك ايتدى بو كلام بدرك وقعه سندن مژده ويرمكدر ۞ و ايش
بر امر محقق الوقوعدر لفظ ماضيله تعبير اولندى وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا
الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وعام حديبيه ده سكا كوسردوكمز
واقعه يى بر نسنه قيلمدق الا كه خلق ايچون بر سبب فتنه اوله مرويدر
حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم عام حديبيه ده بر واقعه ده
كوردى كه كندوسى مكهٔ مكرمه يه كيروب افعال عمره يى يرينه كتوردى
پس اول سنه مكهٔ مكرمه يه توجه ايتدى مشركلر كندوبى مكهٔ مكرمه يه
كيرمكه قويمديلر ۞ اهل نفاق بو حالى كوردكلرنده اطالهٔ لسان
ايدوب ديديلر واقعه سى درست چيقمدى ۞ و بيلمديلر كه حكم الهى بونك
اوزره واقع اولديكه بو واقعه نك تعبيرى سنهٔ اتيه ده اولجقدر
وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ ودخى قرآن عظيم الشانده يعنى مذكور اولان

انجى

انجى قيلمدق الا بر نسنه اچون كه ملعون اولمشدر مرادى بيا انلرك ملعون
اولمشدر كتوردكلرى كه يعنى اهل شركك دوزخ ايچنده شجرهٔ زقومك بيتمسنى
اشيتديلر متعجب اولوب ديديلر محمد ادعا ايدر كه دوزخ طاشى ياندرر ۞
صكره دوزخ ديركه ايچنده اغاج بتر بو بر امر غريبدر ولكن بيلمديلر كه
سمندرك توينى اتشده ياندرمديغى و دوه قوشى كوزى قيزمش دمورى
يوتدوغنده بغرسقلرين ياندرمديغى پروردكار قادردر كه دوزخده بر اغاج
بيدا ايده كه انى اتش ياندرميه وَنُخَوِّفُهُمْ وانواع تخويفله كفارى قورقيدورز
فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ۞ پس اول تخويف انلره بر اولو سركشلكدن
اوزكه بر نسنه ارتورمز وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ و ياده كتور يعنى
فرشتهلره سويلدك حضرت ادمه تعظيم يوزندن سجود ايدك فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ در عقب قولرى سجده يه واردلر انجق ابليس سجده ايتمدى ويعنى
سجود ايتمدوكندن اوترى حق جل وعلا كندوبى توبيخ ايتدى قَالَ أَأَسْجُدُ
لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ۞ ديدى چامور دن يراتدوغك كمسنه يه سجده ايدرميم
قَالَ أَرَأَيْتَكَ هٰذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ بردخى ابليس سويلدى بكا خبر
وير بو كمسنه دركه بنم اوزريمه انى مفضل قيلدك نه يه كندوسين
تفضيل ايتدك لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ جنابكه قسم كه اكر بنى
قيامت كوننه دك صاغ قويرسين لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ۞
البته ازدرمغله اوشاقلرى اوزرينه مستولى اولورم مكر انلردن از كمسنه
انلره مقاومت ايتمكه قدرتم يوقدر قَالَ اذْهَبْ حق جل وعلا حضرتلرى
ابليسه سويلدى طلب ايتدوكك نسنه يه وار يعنى حضورمزدن دور اول
ايستدوكك نسنه يه كيت فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ پس ادم ذريتندن هر كيم
سكا اويره فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا بى شبهه كيم دوزخ سزاكزدر
بر سزا كه اصلا اكسكلكى اولماز وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ
وندا ده دعوت ايتمكله انلردن يرندن كلمكه قادر اولدوغك كمسنه يى يوكلندر
وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وانلر اوزرينه اتلى و ييادن اولان اتباعك
وانصاركله چاغر وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ واموالده و اوشاقلرده
انلره اورتاق اول يعنى انلره باعث اول كه اموال حرامى يردن قزنوب لازم

اولیسان بیره صرف ایدرلر وادوشاقلری دخی اسباب محرمه ایله تحصیل
ایدرلر وعدهم وانلره باطل وعدلر ایتسله وما یعدهم الشیطان الا غرورا
● وابلیس شقی الا ثمقدن اوزکه انلره برنسنه وعد ایتمز ان عبادی
لیس لك علیهم سلطان تحقیقا کیم مخلص اولان قوللرم اوزرلرینه
سکا تسلط یوقدر وکفی بربك وكیلا ● وابلیسك شرندن محفوظ اولمغه
اعتماد ایتمك جهتندن پروردکارك بسدر ربکم الذی یزجی لکم الفلك
فی البحر پروردکارکز اول قادر مختاردر که کمیلری دریاده سزکیچون یوریدور
لتبتغوا من فضله تاکه سزده اولیسان امتعه یی وقرنجی کندو کرمندن
ایسته یه سز انه کان بکم رحیما ● بی شبهه که حق جل وعلا سزه
چوق اسیرکه سیدر اولیسان اشیانك اسبابنی سزه مهیا قیلدی
تاکه اسباتکله انلری تحصیل ایده سز واذا مسکم الضر فی البحر وقچن
دریاده غرقدن قورقوسی سزه دکرضل من تدعون خاطرکزدن
کیدر هر کیمسه که امور و حوادثکزده کندویی چیغیره سز الا ایاه
مکر حق تعالییه که اول علم اندن اوزکه برکیمسه خاطرکزه کلمز فلما نجاکم
الی البر پس اول وقت که غرقدن بیابان سمتنه سزی قورتردی اعرضتم
توحیدن یوز چویروب بتلرك عبادتنه توجه ایلدیکوز وکان
الانسان کفورا ● وبشر مقوله سی نعمتلره شکر ایدیجی کل ایدی
أفأمنتم ان یخسف بکم جانب البر پس غرقدن خلاص اولدوغکوزدن
صکره امین اولدکوزمی که خدای ذو الجلال بیابان طرفنی سزکله چوکدره
او یرسل علیکم حاصبا یاخود امین اولدوکوزمی که اوزریکزه طاشلی
روزکار یولیه ثم لا تجدوا لکم وكیلا ● صکره سزه بر معتمد کیمسه بولمزسز
سزی اول بلالردن صاقلیه ام امنتم ان یعیدکم فیه تارة اخری
یاخود امین اولدکوزمی که بردخی سزی دریاده دوندوره فیرسل علیکم
قاصفا من الریح پس بیلدن بر قرینی نسنه اوزرکزه یولیوب فیغرقکم بما کفرتم
کفر ایتدکوز سببیله سزی صوده بوغه ثم لا تجدوا لکم علینا صکره سز
اوزریمزه بودو سزیی به تبیعا ● انکلا اردمزه دوشن برمطالبه ایدیجی
ولقد کرمنا بنی آدم وتحقیقا که ادم اوغوللرینی حسن صورتله و اعتدال

مزاجله وعقل ایله دخی بونجه خصائل ایله مکرم قیلدق وحملناهم فی البر والبحر
وانلری بیابانده بغله جتك دوا دولرله ودریاده کمیلرله کتاردق ورزقناهم
من الطیبات وپاکیزه اولان طعاملردن انلره روزی قیلدق وفضلناهم
علی کثیر ممن خلقنا تفضیلا ● ویاراتدوغمز نسنه لردن چوق کیمسه لر اوزرینه
شرف وکرامتله انلره برا و لوا درتمق ارتردق یوم ندعوا کل اناس بامامهم
یاده کتورا ول کونی که ادمیلردن هر کروهی معتقد الری اولان شئیك
نامیله چیغیره ز یعنی حرامت پیغمبرلری ادیله ندا اولنورلر یا امت
محمد یا امت عیسی کبی یا کتابلری ادیله یا اهل القران یا اهل الانجیل
کبی یا دینلری یا مذهبلری مقدم برکیمسه نك ادیله یا حنفی یا شافعی کبی رحمه الله
تعالی علیهم فمن اوتی کتابه بیمینه پس اول کیمسنه که نامه اعمالی
صاغ الیله ویریلور فاولئك یقرؤن کتابهم اول کروه نامه لرن اوقورلر
ولا یظلمون فتیلا ● وبرادنی شی ستم کورمش قیلنمز ومن کان فی هذه
اعمی وهر کیم بو جهاندن دو بتروبیلك کورمکدن کور ایدی فهو فی الاخرة
اعمی کندوسی اوبر جهاندن دخی طریق نجاتی کورمکدن کوردر واضل
سبیلا ● ویول بولمق جهتندن کوردن ازغوندر اول سبیله که کورلك
استعدادی بالکلیه کندو سندن زائل اولدی کتوردیلرکه قبیله ثقیف
حضرت سرور کائناته تردید ایلدیلر که سکا ایمان کتوررز بوشرطله که بت
پرستلك اودن بیزی بریل قوییه سین و نمازده ده رکوع و سجود ایتمیه لم
ونه دلکوکه اوزریمزه ربا مالی وار بیزده ساقط اوله وندقدر کیمزه
مالمز وار برن اوله وطائف ولایتی حرم بیزی مکه مکرمه نك حرمی شریفی
کبی محترم ایده سن ● واکر خلق سندن صورارلرکه نیچون بونلره بویله
ایلدك سویله شکری تعالی حضرتلری بونکله بکا فرمان ایلدی تاکه دخی
بو فضیلتلرله عربیا وزره افتخار ایده لم پس حق جل وعلا حضرتلری
بو ایت منزل ایدوب بیوردی وان کادوا لیفتنونك عن الذی اوحینا
الیك وتحقیقا که طائفه ثقیف یقلشدیلر که سکا کوندردوکز احکامدن
سنی دوندروب فتنه یه صاله لتفتری علینا غیره تاکه سکا وحی
ایلدکز نسنه دن اوزکه اوزریمزه برنسنه افترا ایده سن واذا لاتخذوك

جليلا ۞ واكر خواهشلرينه تبعيت ايتسيدك اول وقت سنى دوست
ايدنورلردى ولولا أن ثبتناك واكر مدد من له سنى بكشتر مسيدك
لقد كدت تركن إليهم شيئا قليلا ۞ على التحقيق بر از نسنه انلرك
خواهشلرينه ميل ايتمكه يقلشيدك إذا لأذقناك ضعف الحيوة
وضعف الممات اكر انلرك مرادنه ميل ايتسيدك بو جهاندن ايكى
قات اشكنجه واخرتده دخى ايكى قات اشكنجه سكا ايدردك يعنى
بوكون ايتى سندن اوزكه بركسنه ايتسيدى دنياده واخرتده بر قات
كندوى معذب ايدردك اما سنك كبى بركامل الوجود عزيزدن
صدور ايتسيدى ايكى جهانك عذابنى ايكيشر قات سكا ايدردك
ثم لا تجد لك علينا نصيرا ۞ صكره اوزدرزه بر يار دنجى سكا بولمزسين
كه سنى عذابدن قورتره وكتورديلركه كفار مكه حضرتى مكه دن اخراج
ايتمكى مشاورت ايتديلر رايلرى بونك اوزرينه مستقر اولديكه عداوت
غايتله اظهار ايدرلر تا كه ناچار قالوب مكه مكرمه دن رحلت
ايده حق سبحانه وتعالى حضرتلرى بو ايتى نازل ايدوب بيوردى
وإن كادوا ليستفزونك من الأرض ودخى تحقيق يقلشديلركه مكه
خلقى دشمنلكله مكه مكرمه زمينندن سنى ازعاج ايده لر ليخرجوك
منها تا كه سنى اندن چيقره يدورلر وإذا لا يلبثون خلافك
إلا قليلا ۞ واول وقت كه بويله ايدرلر سندن صكره اقامت
ايتمزلر مكر براز مدت وفي الحقيقة بويله اولديكه حضرت صلى الله
تعالى عليه وسلم مكه دن چقدوكدن صكره از مدت كچمدن بدر وقعه
سنده روساسى هلاك اولدى سنة من قد أرسلنا قبلك من
رسلنا سندن اسبق پيغامبرلردن كوندردكمز كمسنه لرك
يولى يعنى حق تعالى طريقى بو كونه بر قرار ايتمش قودى كيم هر جماعت
كه پيغمبرلرين تكذيب ايدوب ازا لرندن چيقره لر البته انلرى
نابود ايدرز ولا تجد لسنتنا تحويلا ۞ وهيچ سنتمزه بر تبديل وتغير
بولمازسين أقم الصلاة لدلوك الشمس نمازى اياقلندر وقت
فلكدن كونشك مغرب سمتنه ميل ايلدوكى محل إلى غسق الليل

كيجه نك قرانلغى بصاغنجه دك يعنى زوالدن صكره تا يا تسو وقتنه دكين
اويله وايكندى ه ومغرب ه ويا تسو نمازلرنى ادا ايله وقرآن الفجر
وصباح نمازينى دخى قيل إن قرآن الفجر كان مشهودا ۞ بى شبهه كه
فجر نمازى بركوزلنمش نماز ايدى يعنى كيجه وكوندوزك فرشته لرى
انى مشاهده ايدرلر ومن الليل فتهجد به وكيجه نك بر مقدارينى نماز
ايچون قالقوب اويقويى ترك ايله نافلة لك فرضلردن اولان نمازلره اوزدن
سكا مخصوص بر زيادة فرض عسى أن يبعثك ربك مقاما محمودا ۞
تا ايدكه پروردكارك سنى بر يرسندا ولتمش مكانه كوندرده واول مقام
شفاعت عظمى مقاميدر حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم انكله
جميع مخلوقات اوزرنه مشرف اولور وقل رب أدخلني مدخل صدق
وسويله اى پروردكار دم تربده بنى كرزدل كيورمك كيورت وأخرجني مخرج
صدق واندن بنى بركوزل چيقرمق چيقرت واجعل لي من لدنك سلطانا
نصيرا ۞ وبكا سنك قتكدن غالبله بر ياردم ايدجى حجت قيل
كه بكا غالب ايدن اوزرنى منصور قيله وقل جاء الحق وزهق الباطل
وسويله اسلام كلدى وكفر نابود اولدى إن الباطل كان زهوقا ۞ تحقيقا كه
باطل بر مضمحل نسنه ايدى وننزل من القرآن وقرآن عظيم الشاندن ايندررز
ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين اول نسنه لى كه كندوسى اهل ايمانه كاكى
امراض جهلدن شفا وامر كندور ولا يزيد الظالمين إلا خسارا ۞ ويتمكار
اولنلره زيانده اوزكه نسنه ارترمز وإذا أنعمنا على الإنسان
بنى ادم اوغلى اوزرينه صحت ودولتى احسان ايدرز أعرض ونأى بجانبه
شكرى تعالى ياد ايتمكدن يوز چويروب كندو نفسنى دوز قيلدر وإذا مسه
الشر يعنى فقر وخسته لك كبى بر مازللك كندويه دكر كان يؤوسا
شكر ايلك لطف كرمندن نا اميد ايدى قل كل يعمل على شاكلته سويله
هدايت وضلالتده هركس كندو حالته مشابه اولان طريقدا وزره
عمل ايدر فربكم أعلم بمن هو أهدى سبيلا ۞ پس پروردكاركز هر
كسدن داناتردر اول كمسنه نك حالنه كه او طريق بولمق جهتندن
يمنى بوليجيدر ويسألونك عن الروح وانسانك بدننه حيات ويرن

روحك حقيقتندن سكا صورارلر قل الروح من أمر ربي سويله روح ديدكلري
نسنه پروردكارمك فرماننددر يعني اوماده واصلدن تولد ايتمش
برنتيجه دكلدر انجق لفظ كن ايله وجوده كلمش برنسنه در وما أوتيتم
من العلم الا قليلا ● ودانشدن ويرلدكوز الا آز نسنه ولئن شئنا
لنذهبن بالذي أوحينا إليك وبي شبهه ايسترسك وحي ايله سكا
كوندردوكمز نسنه يي البته كوتوررز يعني ايسترسك قرآني
صحيفه لردن وسينه لردن محو ايدوب قالدوررز ثم لا تجد لك صكره
سنكيچون بولمزسن به علينا وكيلا ● انكله اوزرمزه برنگهبان
كه اني سكا دوندوره الا رحمة من ربك مكر پروردكارك سمتندن
براسركمك اني سكا باقي قيلدي إن فضله كان عليك كبيرا ● بي
شبهه كه تنكرينك احساني اوزرڭه براولو احسان ايدي كه سني مرسل
قيلوب اوزركه كتابي ايندروب اني محفوظ قيلدي قل لئن اجتمعت
الانس والجن على أن يأتوا بمثل هذا القرآن سويله تنكري حقيچون كه
اكر ادميلر وپريلر بيعلوب انك اوزره كه بو قرآن كبي كتوره لر لا
يأتون بمثله انك كبي كتورمزلر ● وجود ايتكه ارباب فصاحت
اولان عرب عرباء آرالرنده درلر ولو كان بعضهم لبعض ظهيرا ● ان
واكر بري برينه ارقه لق ايتسه يدي ولقد صرفنا للناس في هذا القرآ
ن من كل مثل ● وتحقيقا كه بو قرآن عظيمده الكشانك خلقي ايچون غرايبده
مثل بايرسند اولان هر معناني بيان ايتدك فأبى أكثر الناس
الا كفورا ● پس خلقك چوغي انكاردن اوزكه برنسنه قبول ايتمدك
وقالوا لن نؤمن لك واهل شركك جمله الزام اولدوقلرندن صكره
ديديلر سكا تصديق كتورمزز حتى تفجر لنا من الأرض ينبوعا ● مكه
زمينندن برچشمه چقاريه جق قيلجه أو تكون لك جنة من
نخيل وعنب ● ياخود سكا خرمادن واوزومدن بر باغ اولوب
فتفجر الأنهار خلالها تفجيرا ● ايرماقلري اراسندن اقندرمق
اقندره سين أو تسقط السماء كما زعمت علينا كسفا ياكوكي كه
ايندوكك كبي اوزرمزه پاره پاره صاله سين أو تأتي بالله والملائكة

قبيلا ● يا تنكري يي وياخود فرشته لري ايندوكك دعوايه شاهد كتوره سين
أو يكون لك بيت من زخرف ياسكا التوندن برخانه اوله أو ترقى في
السماء ياكوكه عروج ايله بلندن چيقه سين ولن نؤمن لرقيك ويا كوكه
چيقمغكه تصديق كتورمزز حتى تنزل علينا كتابا ● اوزرمزه بر كتاب
نسنه ايندرمينجه نقرؤه كه انجق تصديقك اولوب اني اوقورز
قل سبحان ربي سويله پروردكارم منزهدر كه اوزرينه تحكم اولنه
هل كنت الا بشرا رسولا ● بن برنسنه دكل ايدم الا بر كوندرلمش آدمي
سائر رسل كبي وانلر كندولره ويرلن نسنه دن اوزكه برنسنه غيري
كتورمزلر ايدي نه انكارايلك حكمي كندولره مفوضدر اولوب تنكري تعالى
اوزره ايستدوكلرني تحكم ايدرلر ايدي تا كه بن بنم اوزريمه بو كونه
اشياي تحكم ايده سيز وما منع الناس أن يؤمنوا إذ جاءهم الهدى إلا
أن قالوا وخلقي ايمان كتورمكدن برنسنه منع ايتمدي هدايت كندولره
كلدوكده الا ديمه لري أبعث الله بشرا رسولا ● كه تنكري تعالى انساندن
مقوله سندن برپيغمبر كوندردي يعني حضرت محمد المصطفى صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرتلرنه وقرآن عظيم الشانه ايمان كتورمكدن خلقي برشبهه
قالمدي كه كندولرني منع ايده مكر بشر مقوله سندن پيغمبر كلمسنك
استبعادي قل لو كان في الأرض ملائكة يمشون سويله اكر يرويوزنده
يرورر فرشته لر اولسيدي نته كه آدم اوغوللري يورورلر مطمئنين
ايمين سكني ايدوكلري حالده لنزلنا عليهم من السماء ملكا
رسولا ● البته كوك سمتندن اوزرلرينه بركوندرلمش فرشته ايندر
يعني كندو جنسلرندن بر فرشته اوزرلرينه منزل قيلردك تاكه آنكله
بولشوب كندو مسندن تلقين المغه لياقتلري اوله ● زيرا تعليم وتعلم
تجانس مشروطدر قل كفى بالله شهيدا بيني وبينكم سويله ارامده واراكزده
شهادتنا يتمك جهتندن تنكري تعالى بسدر انه كان بعباده خبيرا
بصيرا ● بي شبهه كه حق تعالى قوللرينك اقوال واحوالنده دستدر داناء
غايتله كوريجيدر پس اكا كوره كندولره مكافات ايدر ومن يهد الله
فهو المهتد ● وهر كيمه كه تنكري تعالى دوغرو يول كوستره مقصده اعلاييم

واضل اولان اودر ومن يضلل فلن تجد لهم اولياء من دونه وهر كيمى كه
ازغون قيلا انلره حق سبحانه وتعالى دن اوزكه دوستلر بوله مزسن كه
كندولرين هدايت ايدهلر ونحشرهم يوم القيامة على وجوههم ودور قيامت
انلرى يوزلرى اوزره يوريمش اولدوقلرى حالده حشر ايدرز عميا
كوزلركه كندولرين خوش جمال ايديجك نسنه كورمسونلر وبكما لال دلر كه
تا كه كندولردن مقبول اولهجق سوز سويلميهلر وصما صاغرلر دخى تا كه
بر مفرح سوز ايشتميهلر مأويهم جهنم قرارگاهلرى دوزخدر كلما
خبت هر كاه كه شعلهسى ساكن اولوردر زدناهم سعيرا بز انلرده زياده ايدرز
انلره ارترز كه انلرين وجودلرين دكشدروب انكله دوزخك شعلهسى تازه لنور
ذلك جزاؤهم بو اشكنجه جزالريدر بانهم كفروا بآياتنا اول سببله كه
انلر آياتمزه كفر ايتديلر وقالوا ائذا كنا عظاما ورفاتا وديديلر ايا اول
وقت كه كوك واوفاق توپراق اولورز أئنا لمبعوثون خلقا
جديدا على التحقيق كه بز ينكى ياردلمش اولدوغمز حالده كوندرلمش
اولورمى يوز چون ينكيدن يارتمغى انكار ايدرلردى حق سبحانه وتعالى
حضرتلرى عذابلرين اركوزه ايتديكى وجودلرى هر بار كه عذاب ايله نابود اوله
ينه تازه لنوب معذب اولورلر اولم يروا ان الله الذى خلق السموات
والارض قادر ايا بيلمزمى كه كوكلرى ويرلرى ايجاد ايدن ايزد ذو الجلال
توانادر على ان يخلق مثلهم انلرى ودوزرينه كندولر كيبى اشخاص ياراده
وجعل لهم اجلا وانلرك فناسنه بر معين مدت قيلديكى لاريب
فيه اينده شك يوقدر فابى الظالمون الا كفورا پس حق آشكاره
ايكن ستمكارلر انى حقى انكار ايتمكدن اوزكه نسنه قبول ايتمديلر
قل لو انتم تملكون خزائن رحمة ربى سويله سن پروردكارمك رزق
خزينهلرينه مالك اولسه يديكز اذا لامسكتم خشية الانفاق نفقه
البته اول وقت توكنمك قورقوسندن بخل ايدرديكز وكان الانسان
قتورا وآدم اوغلى بخيل ايدى ولقد آتينا موسى تسع آيات بينات
وتحقيقا كه حضرت موسى عليه السلامه طقوز آشكار معجزه لر ويردك
وانلر دكنك ويد بيضا وآل فرعونه اوزره مسلط اولدقجه كه

وچكيركه وكوكچكلرى وقورباغه لر وقان ، وبنى اسرائيل تيهده اولدقلرنده
طاشدن صو ياريب چيقمسى وانلر ايچون دريانك ياريلمسى واوزلرينه طاغك
قالدرلمسى ايدى فاسئل بنى اسرائيل پس يا محمد بنى اسرائيلك علماسندن
حضرت موسى ايله فرعون بى عونك ارالرنده اولان ماجرايى صور سلطان
ويررلر اذ جاءهم چون حضرت موسى عليه الصلوة والسلام كندولره رسول
واردى فقال له فرعون پس حضرت موسى عليه الصلاة والسلام فرعونه انده
كلوب بعض آياتى اظهار ايدوب فرعون كندويه سويلدى انى لاظنك يا موسى
مسحورا تحقيقا كه من سنى اى موسى كمان ايدرم كه جادو ايله اولنمش سنكه
عقلك قارشديرلمشدر قال لقد علمت ما انزل هؤلاء الا رب السموات
والارض حضرت موسى ديدى خدايه قسم كه اى فرعون على التحقيق سن بيلدك كه
بو آيتلرى ايندرمدى الا كوكلرك ويرلرك پروردكارى بصائر نيتهكيمه آشكاره
دليللر اولدوقلرى حالده وانى لاظنك يا فرعون مثبورا وبن شبهه كه بن
اى فرعون خيردن مصروف وشر اوزره مطبوع بر كيمسهنه كمان ايدرم فاراد
ان يستفزهم من الارض پس فرعون ايستديكه حضرت موسى عليه الصلاة
والسلامى وجماعتنى زمين مصردن انزعاج ايدوب دفع قيله فاغرقناه
ومن معه جميعا پس كندوسنى وبيله سنده اولنلرى قمو قلزم درياسنده
بوغدق وقلنا من بعده لبنى اسرائيل اسكنوا الارض وانك غرقندن
صكره يعقوب اولادينه ديدك زمين مصرده مسكن ايدك فاذا جاء وعد
الاخرة دخى پس قيامت وعدهسى كلدكده جئنا بكم لفيفا سزى
وانلرى قارشمش اولدوغكز حالده كتوررز وبالحق انزلناه وبالحق نزل
وقرآن عظيم الشانى دوغرولغيله معارضه ايتدردك وكندوسى دوغرولغيله
معارضه ايندى وما ارسلناك الا مبشرا ونذيرا وسنى كوندرمدك الا
مطيعلره ثواب ايله مژده ويريجى وعاصيلره عقابدن قورقوتيجى وقرآنا فرقناه
وقرآن عظيم الشانى بر مقدار بر مقدار ايندردك لتقرأه على الناس
على مكث تا كه خلق اوزره آنى اوقويه سن تأمل ايتمش ايكن زيرا
بو ايله اوقومق ازبرلكه قولاى ودخى فهم ايتمكه معيندر ونزلناه تنزيلا
وحوادث حسبله آنى بيكبار ايندردك قل آمنوا به او لا

يؤمنوا احل كفره سويله تراننه ايمان كتورك يا كتورمكك زيرا ايمانكز اكا كمال مرتبه آرترمز وعدم ايمانكز اكا نقصان كتورمز وبو كلام تهديد بو ايچوندر إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ تحقيقا كه قرآن عظيم الشانك معنى نزولندن اسبق دانش ويرلن كيمسنه لر يعنى كتب سما ويه يى اوقيان ووحيك حقيقتنى ونبوتك علامتنى بيلن علما عاملين عبد الله بن سلام ونجاشى اصحابى ونجاشى كبى واتباعى كبى إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ اوزرلرينه قرآن اوقوندوغى يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا تنكرى تعالينك فرماننى تعظيم ايتمك ايچون چكه لرينه يعنى يوزلرى اوزره قپانورلر سجده ايدوكلرى حالده وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا وديرلر پروردگارمز كفارك سوزندن منزهدر إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا تحقيقا كه تنكرى تعالى نزلنك وعده سى البته اولمليدر وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وسجود ده يوزلرى اوزره قپانورلر اغلرا ولدوقلرى حالده وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا وقرآن عظيم الشانك دكلمه سى انلره تواضع وتضرع ارتدرد نتنجه انلك وحدانيتنه علم ويقين كندولره ارتدرد ورويدركه چون اهل شركك ايشتديلركه سرور كائنات يا الله يا رحمن ديو سوله ديلر حضرت محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم بزى ايكى تنكرى يه عبادت ايتمكدن نهى ايدر وكندوسى تنكريدن اوزوكه بر معبود دخى نداايدر بو خداى ذو الجلال بو آيتى منزل ايدوب بيوردى قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ سويله تنكرى تعالى يه لفظ جلال ايله تسميه ايدك يا لفظ يا رحمن ايله تسميه ايدك كه ايكيسى واجب الوجودك ذاتى اوزره اطلاق اولنمسى تخشيدر أَيًّا مَا تَدْعُوا بو ايكى اسمك قنقى سيله كندوسنى تسميه ايدرسيز اوكوزلدر فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ كه كوزل ادلر كندو ذاتنه مخصوصدر وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ ونماز كله اوقسنى يك اشكار ايتمه جرمده دك كه مشركلر انى ايشدولر زيرا انلرك ايشتمه سى سكا استهزا ايتمه لرينه باعث اولور وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وانى يك خفى ايتمه بر مرتبه يه دك كه اردكك نمازى قيلان مؤمنلر دخى قراءتكى ايشتميه لر وَابْتَغِ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا وجهر ومخافته آراسنده براورته طريق قصد ايله وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وسويله جميع مدح وثنا خدانك ذاتنه مخصوصدر الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا اولخداكه براوغول ايدنمدى

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ والوهيتده اكا براورتاق يوق ايدى وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وخوارلك جهتندن اكا بر دوست يوق ايدى كه انك سببيله معزز اوله وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا واني دوست تعظيم ايله وبعضيسى ديديكه كَبِّرْهُ تَكْبِيرًا معناسى الله اكبر سويله مرويدركه سرور كائنات مفخر موجودات عليه افضل التحيات حضرتلرينك ذات شريفلرى وابديكه بنى عبد المطلبدن براوغلانك دلى اچلدقده بو سوره منك صوكى آيتنى اكا تعليم ايدرلردى

سورة الكهف مكية وهي مائة واحدى عشر آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ عالمده نه دكلو مدح وثنا وار خدانك ذات باهر الصفاتنه مخصوصدر الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ اولخداكه كندو قولنه اوزره قرآنى ايندردى وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا قَيِّمًا دخى انى مستقيم قيلديكه ايچنده معناى مطلوبدن نه ارتق ونه اكسك برنسنه وار لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِنْ لَدُنْهُ تاكه تنكرى تعالى طرفندن صادر بر يك اشكنجه نك وقوعندن كفره يى قورقوندره وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ كوزل اعمال ايشليان مؤمنلرى مژده لندره كه أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا على التحقيق كندولره بر كوزل مكافات وار در او بهشت بقا ودار در مَاكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا انك ايچنده على الدوام اقامتى تقدير ايتمشلر وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ودخى قورقوتدره مشغول كيمسه لرى كه ديديلر حق تعالى براوغول ايدندى مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ ديدوكلرى سوزه كندولره اصلا بربيلكو يوقدر وَلَا لِآبَائِهِمْ ونه پدرلرينه كَبُرَتْ كَلِمَةً بو سوزلرى كفرده غايتله بيوك اولدى تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ اغزلرندن چيقر لفظ كلمه تميز اوزره منصوبدر وبر جمله انك صفتندر حرآت تلرينك استعظامنى افاده ايتمك ايچون ذكر اولندى إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا يلاندن اوزكه برنسنه ديمزلر چون حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم كفارك ايمانه كلمدوكلرندن ازترى غمناك اولدى منح حق جل وعلا حضرتلرى كندويه تسليه ايدوب بيوردر فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ عَلَىٰ آثَارِهِمْ بر نيچه دسن اردلرى اوزره نفسكى اولدوريجى سين إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا شدت حزن وغضب جهتندن بو سوزه ايمان كتورمزلرسه

وإكّا أكريلكدن برنسنه قيلارى يعنى الفاصلك اختلافى ونه معنالرندن تنافى قيلدى

یعنی کفار قرآن عظیم الشانه ایمان کتورمدن دونوب کیدرلرسه اولمیه‌سین
که اردلری اوزره شدت حزن و غضبدن کندو نفسکی ولادزهی مسین إِنَّا
جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ تحقیقا که بیر یوزی اوزرنده اولان شیء مقوله‌سین قیلدق
زِينَةً لَهَا انجه سکنی ایدنلره بیر بزك لِنَبْلُوَهُمْ تا کیم تجربه ایده‌لم
معامله‌سین کندولره ایدروز أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ● عمل جهتندن قنغیلری
یکرکدر یعنی تا که دنیانك الایشنه رغبت ایتمیان نمایان اوله وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ
مَا عَلَيْهَا و دخی شبهه که بز بیر یوزی اوزرنده اولان زینتی قیلیجی یز صَعِيدًا
جُرُزًا ● اوتلغی کسلمش بر دوز یر یعنی آخر الامر اول زینتی یرله یکسان ایدوب تراب
قیلرز أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ بل کیم کان ایندکی که
مغاره و طالع آیه‌لری كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ● دلائل قدرتمزدن بر غریب
نسنه ایدیلر یعنی انلرك احوالی سائر آیات قدرتمزه نسبتا و تعجبده
وعجیب و غریب دکلدر بلمك کرك که اصحاب کهف کیم اولدوقلرنده
چوق اختلاف واقع اولمشدر اصح اقوال بو که دقیانوس نام بر پادشاه ستمکار
خلقی بت پرستلکه دعوت ایلرایدی افسوس شهرندن التی کاپر زاده
کندو آیینه دعوت ایلدی انلر سوزین رد ایدوب دیدیلر بیز کوکلر و یرلر
خالقنه عبادت ایدروز ایسته دوکك نسنه بیزدن اصلا صدور
ایتمز بعده اوچ کونه دك انلره مهل و یروب سویلدی بو مدتدن صکره یا
مطلوبمه عودت ایدرسز یاخود سزی قتل ایدرم انلر دخی بو مهلی بر فرصت
بیلوب انك فتنه‌سندن امین اولمقچون هر بری بدری مالندن بر مقدار
نسنه آلوب شهرك طشره‌سنده اولان طاغه توجه ایتدیلر اثناء
طریقده بر چوبان کندولره رفیق اولوب کوپکی دخی کندویه اویدی هر چند
انی منع ایتدیلر دونمدی غایتله الحاحلرین منع مشاهده ایدیجك لسان
فصیح ایله سویلدی بندن خوف چکمك که بن تکرینك دوستلرین سیورم
سیز خوابه وارد و غکوزده بن سیزه پاسبانلق ایدرم بعده چون طاغه
قریب اولدیلر چوبان دیدی بو طاغده بر مغاره بیلورم صاقلنمغه غایتله
مناسبدر پس مغاره‌ده اقامت ایتمك ایچون توجه ایتدیلر نته که حق جل و علا
اندن خبر و یروب بیوردی إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ یاد ایله کتور اول وقتی

اشراف رومدن اولان یکتلر مغاره‌یه کیدوب اوتوردیلر فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا
مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً پس دیدیلر ای پروردکارمز قتکدن بر مهربانلق بیزه و یرکه
مغفرتمزه و رزقمزه و دشمندن امینلکمزه باعث اوله وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا
● و مباشرت ایتدوکمز ایشدن بیزه بر یولك و دوغرولق آماده قیل فَضَرَبْنَا
عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ پس مغاره‌ده قولاقلری اوزره بر حجاب اوردق
یعنی انلری مغاره‌ده یاتردق بر یاتمق که چیغرمق انلری قالدرمز سِنِينَ
عَدَدًا ● صایلی یه‌سی ییللر ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ صکره انلری عالم خوابدن عالم بیداره
کوندردك لِنَعْلَمَ تا که بیله‌لوم یعنی تا که بنده‌لرمز بیله‌لر که أَيُّ الْحِزْبَيْنِ شانلرنده
اختلاف ایدن ایکی کروهك قنغیسی أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا ● زمان اقامتلری چون
مدت ضبط ایتدی نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُمْ بِالْحَقِّ بیز انلرك خبرین دوغرولغله
اوزرکه اوقورز إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ تحقیقا که انلر یکتلردر که آمَنُوا بِرَبِّهِمْ پروردکارلرینه
ایمان کتوردیلر وَزِدْنَاهُمْ هُدًى و انلره ثبات و یقینله هدایت آرتردق وَرَبَطْنَا
عَلَى قُلُوبِهِمْ و یوردکلری اوزره باغلادق یعنی یوردکلرین پکشتردك که ترك وطن
اوزره صبر ایتدیلر و حقی اظهار ایدوب دقیانوسك سوزین دوندردیلر إِذْ قَامُوا
فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ یعنی دقیانوسك اوکنده دوروب دیدیلر
پروردکارمز کوکلر و یرلر ایجاد ایدن خدادر لَنْ نَدْعُوَ مِنْ دُونِهِ إِلَهًا اندن اوزکه
بر معبوده پرستش ایتمز لَقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا ● اندن اوزکه بر نسنه‌یی
معبود اوقورسك خدایه قسم که اول وقت حددن طشره سوز سویلمش اولورز
هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا بونلر که بزم کروهمزدر اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً ایزد ذو الجلالدن
اوزکه تکریلر ایدندیلر لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ نیچون انلرك عبادتی
اوزره بر آشکارا دلیل کتورمزلر فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ● پس
کیمدر زیاده ستملو اول کیمسه‌دن که تکری تعالی اوزره یلان بغلدی وَإِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ
وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ و بیری بیرینه سویلدی اول وقت که کروهکوزی و تکریدن
اوزکه عبادت ایتدوکلری اشیایی ترك ایدوب بر طرفده اولدکوز فَأْوُوا إِلَى الْكَهْفِ
بر مغاره‌یه کیدوب آنده آرام ایدك يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ پروردکارکز
جهانی فضل و کرمندن سیزه رزقی توسعه ایدوب مبسوط قیلر
وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مِرْفَقًا ● و ایشکوزدن سیزه بر منفعت ایده‌جك

نسنه مهنا قیلدو وتری الشمس اذا طلعت خطاب حضرت محمد المصطفی یه در
یعنی انلرك مكانی بویله ایردی دوشمشدركه اكرانی كورسیدك كونشی كوردك
طلوع ایتدوكده تزاور عن كهفهم ذات الیمین مغاره لرندن صاغ اولان سمتنه
میل ایدر واذا غربت وغروبی حالنده تقرضهم ذات الشمال انلری شمیوب
مغاره نك صول سمتنه كیدر چون مغاره نك اغزی بنات نعشك مقابله سنده
دوشمش ایدی اطرافنده كونش اول كیفیتله كزدی ومغاره نك صاغ وصول
اكا توجه ایدن كیمسنه ایله متشخص اولور وهم فی فجوة منه وانلر مغاره ده
براچق مكانده اولورلرتاكه مغاره نك وسعتی وكونشك حرارتی كندولرینه ایصمه
ذلك من آیات الله بوكونه مغاره یه كتملری خدانك دلائل قدرتندندر من
یهد الله هر كیمی كه خدای ذوالجلال موفق ایدوب دوغری یول كوستر فهو
المهتد اودر دوغری یول بولان ومن یضلل وهر كیمی كه كمراه ایدر
فلن تجد له ولیا مرشدا اصلا اكا بر یول كوستریجی دوست بوله مزسین
وتحسبهم ایقاظا وانلری اویانمش صانورسین كوزلری اچق اولدوغنده
وهم رقود وحال بوكه انلر یاتمشلردر ونقلبهم ذات الیمین وذات الشمال
وانلری صاغ یانه وصول یانه دوندورورز تاكه یانلرین یرچورتمیه وكلبهم باسط
ذراعیه بالوصید وكوپكلری مغاره نك اوكنده ایكی الین دوشمش لو
اطلعت علیهم اكر انلر اوزرینه اطلاع ایدوب كندولره نظر ایتسیدك
لولیت منهم فرارا البته قچمش اولدوغك حالده انلردن یوز چیوروب
كیدردك ولملئت منهم رعبا والبته هیبتلرندن قورقودن دولمش
اولوردك وكذلك بعثناهم ونته كه كال قدرتمز آیت اولمقلغیچون انلری یاترد
یه كال قدرتمزه دلیل اولمقلغیچون عالم خوابدن كندولرین كوندردك لیتسائلوا
بینهم تاكه انلرك صورشوب بیلهلر حق جل وعلا كندولره نه كونه لطف
واحسان ایتمشدر وقال قائل منهم انلردن بر صورلیجی دیدی كم لبثتم
نه قدر بونده دوردكوز قالوا لبثنا یوما او بعض یوم كانلر اوزون بنا
ایدوب دیدیلر بركون یابركوندن برمقدار بونده اقامت ایتدك زیرا اویقده
اولان كیمسنه اویقوسینك مقدارینی ضبط ایدمزو انیچون علمی خدایه
تفویض ایتدیلرتنه كه حق تعالی بیوردی قالوا ربكم اعلم بما لبثتم دیدیلر

بروردكاركز مدت اقامتكوزی سیزدن یكشی بیلور فابعثوا احدكم بورقكم
هذه الی المدینة پس بركزی بو درهمكوزله شهر سمتنه یولیوب فلینظر ایها
ازكی طعاما بقسون اول شهرك اهالیسندن قنقی كیمسنه نك طعامی پاكیزه
تردر فلیأتكم برزق منه پس اندن سیزه بر روزی كتورسون ولیتلطف
وطعامی المغه كیدن كیمسنه خرید وفروخت حالنده ملایمت ایتسون ولا یشعرن
بكم احدا وبرایش ایشلمسونكه شهر خلقندن بر كیمسنه بی احوالكوزدن
خبردار قیلمغه باعث اوله انهم ان یظهروا علیكم تحقیقا كه شهر خلقی اوزركوزه
اطلاع ایدرلرسه یرجموكم او یعیدوكم فی ملتهم طاشله قمسه سیزی
اهلاك ایدرلر یاكندو آیینلرینه سزی دوندوررلر ولن تفلحوا اذا ابدا
واكر آیینلرینه كیررسن هركز نجات بولمزسین كتوردیلركه یمنی
طعام الیسنه كیدن كیمسنه بازاره كیروب اول درهمی چیقردی بازار خلقی
كوردیلركه اول درهم اوزره دقیانوسك اسمی یازلمشدر كان ایتدیلركه اول
كیمسنه بردفینه بولمشدر علی العور حاكم مملكته كندیی كوتوردیلر ملك
اندن استفسار ایتدی كندو بركیفیت حاللرین سویلدی ملك ایشدیكی
پدرلرندن ایشتمشدی كه برقچ ییكت دینلرین حفظ ایتمك ایچون دقیانوسدن
فرار ایتدیلر شایدكه بونلر اوله لر بعده ملك اعیان مملكتله بنوب غاره
توجه ایتدی كم انلرله كورشدوكده اكا دعا ایدوب مكانلرینه دوندیلر درعقب
حق تعالی روحلرین قبض ایلدی پس ملك انلری اننده دفن ایدوب اوزرلرینه
بر مسجد یاپدی وبو احوالدن حق تعالی خبر ایدوب بیورر وكذلك اعثرنا علیهم
ونته كه انلری اویقودن قالدردق اوزرلرینه ملكی مطلع قیلدق لیعلموا ان
وعد الله حق تاكه مطلع اولنلر بیلهلر كه بی شبهه تنكری تعالینك وعدی حق
دورسندر یعنی حشر ونشردن تنكری تعالی ایتدوكی وعده حقدر وان الساعة
لا ریب فیها وتاكه بیلهلر كه علی التحقیق قیامت ممكن اولمسنده هیچ شبهه
یوقدر اذ یتنازعون بینهم امرهم اعثرنا لفظنه متعلقدر یعنی انلری مطلع
قیلدق اول وقت كه ارالرنده امور دینیه یه متعلق اولان امرلرین اختلاف
ایدرلر ایدی كه كیمیسی دیردی روح وجسد حشر اولنور وكیمیسی دیردی یالكز
روح حشر اولنور كوردیلر اول عصرده اولان پادشاه دیانتصالح

برپادشاه ایدی ایا مردولرندن اولان علماء حشر و نشر خصوصنده اختلاف
ایتدیلر بو سؤال اوزره که کیمیسی دیردی یالکز روح حشر اولنور و کیمیسی
دیردی روح ایله بدن ۞ پادشاه بو اختلافی کوریجک پلاس کیوب عبادت
خانه یه قاپنوب ایزد ذو الجلالدن نیاز ایتدیکه بو شبهه یی لطف و کرمیله
ازاله ایله حق جل و علا حضرتلری نیازین قبول ایدوب ارباب کهفک واقعه
سنی وجوده کتوردی ۞ پس اندن استدلال ایتدیلر که اوچ یوز ییل
مقداری روحی امساک ایدوب بدنی چوریمکدن حفظ ایدوب صکره روحی
بدنه ارسال ایدن پروردکار قادردر که ارواح و اجسامی اعاده ایده فقالوا
ابنوا علیهم بنیانا ۞ بعده که انلری مزبور اولان حینده وزره کوروب
بعضیلری دیدیلر مغاره لرینک قپوسنی اوزره بیرانی بایلک تاکه برکیمسه انلره
ایرشمیه ربهم اعلم بهم پروردکارلری انلرک احوالنده داناتردر قال الذین
غلبوا علی امرهم دیدی شول کیمسه لر که دینی اولان امرلری اوزرینه غلبه ایلدیلر
یعنی اول جماعتکه اجساد و ارواحک حشرینه ذاهب اولمشلردی ۞ و انلر
پادشاه و اکا تبعیت ایدن جماعتدر لنتخذن علیهم مسجدا ۞ البته
اوزرلرینه بر عبادتخانه ایدنورز تاکه خلق اندن نماز قیله لر سیقولون
ثلاثة تحقیقا که نصاریدن یعقوبیه طائفه سی دیرلر اصحاب کهف
اوچدرلر رابعهم کلبهم دوردنجیلری کوپکلریدر ویقولون خمسة ونصارا
نسطوریه طائفه سی دیرلر انلر بشدرلر سادسهم کلبهم التیجیلری کوپکلریدر
رجما بالغیب بو شبهه اولان شیئه بر آتمقدر یعنی سوزلری داننده
پیدا اولدی کندو کندولرندن انی اختراع ایدرلر ویقولون سبعة وثامنهم
کلبهم واهل اسلام حضرت پیغامبر صلی الله تعالی علیه وسلمک اخباریله
دیرلر انلر یدیلردر و سکزنجیلری کوپکلریدر قل ربی اعلم بعدتهم سویله پروردکارم
صایلرینه هرکسدن داناتردر ۞ دخی چونکه بو سوز صحیح ایدی علم خدا ایله
تعقیب اولندی ۞ و انلرک سوزی قامندو اولمغله رجما بالغیب ایله ختم اولندی
ما یعلمهم الا قلیل ۞ انلری بیلمز الا آز کیمسنه و انلر سرور کائنات علیه
افضل الصلوات واکمل التحیاتک اصحابیدرلر حضرت ابن عباس رضی الله
تعالی عنهدن منقولدرکه بیوردی انا من ذلک القلیل فلا تمار فیهم الا مراء ظاهرا

پس اصحاب کهفک شأننده اهل کتابله مجادله ایتمه الا بر اشکار مجادله یعنی سنکه
انزال اولنان قرآنده مذکور اولان شیئه انلره ارق و کندولرین
تجهیل ایدوب سوزلرین اوزلرینه رد ایتمه ولا تستفت فیهم منهم احدا ۞
و اهل کتابدن استرشاد طریقیله انلرک شأننده بر فرده سؤال ایتمه که سکا
ایحا اولنان نسنه سؤال ایدندن مستغنی ایتمشدر ولا تقولن لشیء انی فاعل ذلک
غدا و برایشی ایشلمسین قصد ایتدوکک نسنه ایچون دیمه که علی التحقیق یارین
بن انی ایشلیجین الا ان یشاء الله اکر خدا انک مشیتینه متلبس اولدوغی حالده کرم
دیمسین ان شاء الله ۞ دخی بیلمک کرکدرکه بو کلام خدادن پیغامبرینه تأدیب
طریقیله بر تنبیهدر بعض یهود قریشه سویلدیلر که حضرت محمد المصطفی صلی الله
تعالی علیه وسلمه روح و اصحاب کهف و ذو القرنین دن اوتری صورتک دن عقب
قریش انلری سؤال ایتدیلر ۞ حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم استثنا
ایتمدن بیوردی یارین کلک انلرین شأننی سیره بیان ایدرم ۞ پس اون کوندن
زیاده وحی الکلنوب کندویه کلمدی ۞ اندن قایسله محصور اولدی و کفار قریش
طعن ایتمکه یول بولدیلر ۞ اندن صکره بو آیت نازل اولدی واذکر ربک اذا
نسیت و پروردکارینک مشیتنی خاطره کتور یعنی انی اونوتدرسن وقل عسی
ان یهدین ربی و سویله شاید پروردکارم بکا دولت ایده لاقرب من هذا
رشدا ۞ اهل کهفک خبرندن یقینرک بر ارشاده وا به ولبثوا فی کهفهم ثلاث
مائة سنین و اول کیمسنه لر مغاره لرنده اوچ یوز ییل اقامت ایتدیلر
وازدادوا تسعا ۞ وطقوز ییل دخی اقامتلرینه ارتدی ۞ لکن بو
کوردیکز اقامتلری سنین شمسیه حسابیله اوچیوز ییل ایدی وقمریه
حسابیله اوچیوز طقوز ییل ایدی ۞ اخبارده کلمشدرکه بعض نصارا دیدیکه
اوچیوز ییلی بیلورز ولکن طقوزی بیلمزز حق جل و علا بیوردی قل الله اعلم
بما لبثوا سویله خدای ذو الجلال مدت اقامتلرینه هرکسدن داناتردر ۞ له
غیب السموات والارض کوکلرک و یرک پوشیده اولان اشیالری علمنه
مخصوصدر ابصر به واسمع حق جل و علا حضرتلری هر موجودی نه ایسنی
کوریجیدر و هر ایشیدلان نسنه یه نه خوش ایشیدیجیدر ما لهم من دونه
من ولی کوکلر و یرک خلقنه اندن اوزکه اصلا بر دوستی یوقدرکه امورلرک

اوزره مستولی اوله ﴿ولا يشرك في حكمه أحداً﴾ ● وقضا وحكومتنده بر كمسنه‌یی
اورتاق قیلمز ﴿واتل ما أوحي إليك من كتاب ربك﴾ وسكا وحی ایله
كوندرلن پروردكارڭك كتابنی اوقو ﴿لا مبدل لكلماته﴾ انڭ سوزلرین
بر كمسنه تغییر ایتمكه قادر دكلدر ﴿ولن تجد من دونه ملتحداً﴾ ● واندن اوزكه
بر پناه ایده‌جك كمسنه بولمزسین كتوردیلر كه رؤسای كفره‌دن بر نیچه
كمسنه كلوب سرور كائناته خباب وعمار وبلال كبی فقرای صحابه‌دن
اوتری صحبتڭه كلمیورز كه بونلرڭ پشمینه پوشی اولان كدالری مجلسكدن دور قیل تاكه
سنكله همنشین اوله‌لم ● حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردیكه ﴿واصبر
نفسك مع الذين يدعون ربهم بالغداة والعشي﴾ وكندو نفسكی منع ایدوب
ثابت قیل شول كمسنه‌لر ایله كه ترشلق ودالسو وقتلرنده پروردكارلرینه پرستش
ایدرلر ﴿يريدون وجهه﴾ انڭ رضاسین ایسترلر ﴿ولا تعد عيناك عنهم﴾
وایكی كوزلك انلردن اوزاق اولسون یعنی ایكی كوزكڭ نكاهی انلردن كسوب
غیر كمسنه‌یه مصروف قیلمه ﴿تريد زينة الحياة الدنيا﴾ اول حالده
كه یقین اولان صحابه‌لرك اراسته‌لكنی طلب ایدرسن ﴿ولا تطع من أغفلنا
قلبه عن ذكرنا﴾ ومطیع ومنقاد اولمه شول كمسنه‌یه كه كوكلنی بزی یاد ایتمكدن
مصروف قیلدق ﴿واتبع هواه﴾ وكندو آرزوسنه اویدی ﴿وكان أمره
فرطاً﴾ ● وایشی تباه وضایع ایدی ﴿وقل الحق من ربكم﴾ وسویله دیرسك
پروردكاركزدن صادر اولان نسنه درر آرزولركز اقتضا ایندوكلری
اشیادر ﴿فمن شاء فليؤمن﴾ پس هر كیم ایستر ایمانه كلسون ﴿ومن شاء
فليكفر﴾ وهر كیم ایستر كفری اختیار ایتسون یعنی ایمانه كلان كمسنه‌نك
ایمانیله وكافر اولانك كفریله معتد دكلم اوزرمه لازم اولان نسنه سزه
احكامی تبلیغ ایتمكدر وبو امردن مراد تهدید وتهویلدر نه اجازت واباحت
﴿إنا أعتدنا للظالمين ناراً﴾ ● تحقیقا كه بز ستمكار اولان كفار ایچون
بر آتش آماده قیلدق كه ﴿أحاط بهم سرادقها﴾ چادره مشابه اولان
اتشك طوی كندولری قابلدی ﴿وإن يستغيثوا﴾ واكر شدت عطشدن
فریاد ایدرلر ﴿يغاثوا بماء كالمهل﴾ ارمش باقر كبی بر صو ایله فریادلرینه ایرشلور
﴿يشوي الوجوه﴾ ایچمك ایچون یقین قیلندوغی محل یوزلری كباب ایدر ﴿بئس الشراب﴾

قاتیله

قاتیله بد ایچلمك نسنه‌در جهنم صوی ﴿وساءت مرتفقا﴾ ● ویلنیر ماذ
ارامكاهدر دوزخ ﴿إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات﴾ تحقیقا شول كمسنه‌لر كه
ایمانه كلوب كوزل عمللر ایشلدیلر ﴿إنا لا نضيع أجر من أحسن عملاً﴾ ● بی شبهه كه
بز انلردن یعنی ایی ایشلیانلرڭ اجرتنی ایستمیز ﴿أولئك﴾ اول كروه كه اوصاف
مزبوره ایله موصوف دیرلر ﴿لهم جنات عدن﴾ اقامت ایچون آماده اولنان
باغلر كندولرڭدر ﴿تجري من تحتهم الأنهار﴾ كندو كوشكلری التندن ایرماقلر
﴿يحلون فيها من أساور من ذهب﴾ اول باغلرده التوندن اولان بلزكلردن مزبور
اولان آرایش ویرلمش قیلنورلر ﴿ويلبسون ثياباً خضراً﴾ ● ویاشل دونلر كیدیرلر
﴿من سندس وإستبرق﴾ دیبانك نازكندن ومحكم طوقلمشندن ﴿متكئين
فيها على الأرائك﴾ بهشت ایچنده تختلر اوزرنده یاصدنمشلر ﴿نعم الثواب﴾
بهشت جاودان نه كوزل مكافاتدر ﴿وحسنت مرتفقا﴾ ● وایچنده اولان
تختلر قاتیله یعنی یاصدنجق نسنه‌در ﴿واضرب لهم مثلاً رجلين﴾ واهل ایمان
وكفاره ایكی كیشینك حالن برمثل قیل وانلر بنی اسرائیلدن ایكی قرنداش ایدیلر
بری كافر وبری مؤمن ایدی پدرلرندن كندولره سكز بیك التون میراث قالدی
كافر اولان قرنداشی حصه‌سیله املاك وعقارات الدی ● مؤمن اولان قرنداش
حصه‌سنی وجوه خیراته صرف ایلدی ● بعده نتیجه‌لرینه اولدوغین
حق سبحانه وتعالی حضرتلری بیان ایدوب بیوردیلر ﴿جعلنا لأحدهما جنتين﴾
جمع برنیه ایكی باغچه قیلدق ﴿من أعناب﴾ اوزملردن ﴿وحففناهما بنخل﴾ وانلرك
جوانبی صنیر خرما اغجلری ایله قبلمشن قیلدق ﴿وجعلنا بينهما زرعاً﴾ ●
واول ایكی باغك اورته‌سنده بر اكین قیلدق تاكه هر بری باغ اقواتی ومیوه‌لره
جامع اوله ﴿كلتا الجنتين﴾ اول ایكی باغك هر بری ﴿آتت أكلها﴾ میوه‌سنی
ویردی ﴿ولم تظلم منه شيئاً﴾ واندن بر نسنه اكسك ایتمدی یعنی بو باغلر
سائر باغلر كبی دكلدر كه اغلب بریل میوه‌سنی تمام ویردلر وبریل اكسك
﴿وفجرنا خلالهما نهراً﴾ ● وانلرك اورته‌سنده برابرمق اقتدوردق
تاكه ایچملری مستوفی اوله ﴿وكان له ثمر﴾ ● وایكی باغدن ماعدا انواع مالی
اكا وار ایدی ﴿فقال لصاحبه﴾ پس كافر اولان برادری یارانه سویلدی
﴿وهو يحاوره﴾ اول حالده كه كندو می برادرینه سوز دوروب الوردی ﴿أنا أكثر﴾

منك مالا واعز نفرا ● بنم مالم سنك مالندن چوقدر ● وخدم وحشم سنك
خدم وحشمكدن ارتوقدر ● ودخل جنته وكندو بلجنه برادریله مفاخرت ایتمك
ایچون كیردی وهو ظالم لنفسه وحال بوكه كفر وعجبی سببیله كندو نفسنه
ستم ایدیجیدر قال ما اظن ان تبید هذه ابدا ● دیدی كمان ایتمم كه بو باغ
هرگز فنایی قبول ایده وما اظن الساعة قائمة ودخی كمان ایتمم كه قیامت
اولیجقدر ولئن رددت الی ربی واكر بروردكارمه دوندرلمش قیلنورسم نته كه
سن كمان ایدرسن لاجدن خیرا منها منقلبا ● البته اول باغدن یكرك
بر رجوع ایده جك یر بولورم یعنی بنم استحقاقم بونی اقتضا ایدر كه بهشت
جاویداندن بكا ویره نته كه شمدی بو باغی بكا ویردی قال له صاحبه وهو یحاوره
برادری كندویه دیدی وحال بوكه كندوسی انكله مجادله ایدیور اكفرت بالذی
خلقك من تراب كافر اولدوكمی یعنی كوكز دیكه كافر اولدكسن اول كیمسنه یه كه اصل
ماده كی طوبراقدن یراتدی ثم من نطفة صكره سنی بر پاره صودن خلق ایلدی
ثم سویك رجلا ● بعده سنی بر كامل كشی قیلدی لكنا هو الله ربی لكن
بن سویلرم شان بوكه تنكری تعالی حضرتلری طوبراق ونطفه دن بنی ایجاد
ایتمشدر ولا اشرك بربی احدا ● وبن بروردكارمه بر كیمسه اورتاق
دوتمم ولولا اذ دخلت جنتك قلت ونیچون باغكه كیردوكك وقتده دیمدك
ما شاء الله تنكری تعالی ایستدوكی نسنه اولمشدر لا قوة الا بالله [illegible]
كوج بوقدر الا تنكرینك معونتیله ان ترن انا اقل منك مالا وولدا ● اكر مالك
واوشاقجه سندن بنی سندن زیاده اذ كوررسن فعسی ربی ان یؤتین خیرا
من جنتك شاید بروردكارم دنیاده وآخرتده سنك باغكدن یكرك بر
باغ بكا ویره ویرسل علیها حسبانا من السماء وكوك سمتندن باغك
اوزره صاعقه لر یوللیه فتصبح صعیدا زلقا ● درعقب بر هموار یر
اوله كه ایچنده ایاق سورچه او یصبح ماؤها غورا ● یا صوبی یره بیوب دلنمش
اوله فلن تستطیع له طلبا ● پس انی جستجو ایتمكه قدرتك اولمیه واحیط
بثمره وقرا مراد نابود قیلندی فاصبح یقلب كفیه پس ایكی الی ویندردی
اولدی یعنی حسرت واندوه جهتندن الرینی بر برینه چالوب پشیمانلق
اظهار ایدردی علی ما انفق فیها اول نسنه اوزره كه عمارتنده صرف

ایتدی وهی خاویة علی عروشها وحال بوكه اول باغ یعنی اوزملری كندو چردافلری
اوزره دوشمشدر ویقول یا لیتنی لم اشرك بربی احدا ● بو جمله یقلب كفیه
جمله سی اوزره معطوفدر یعنی الرینی اوستی دندروب سویلر ای كاشكی
بروردكارمه بر كیمسه اورتاق دوتمیه ایدم ولم تكن له فئة ینصرونه من
دون الله وتنكریدن اوزكه اكا بر جماعت بولنمدی كه كندویه یاردم ایدوب
انی كمان دوندوره لر وما كان منتصرا ● وزوریله كندو نفسنه یاردم
ایدیجی دخی اولمدی هنالك الولایة لله الحق اول مقامده نصرت ومعونت
دوغرولغله متصف اولان تنكری تعالی یه در هو خیر ثوابا مكافات ایتمك
جهتندن كندوسی هر كیمسه دن یكركدر وخیر عقبا ● ونتیجه جهتندن
كندوسی هر كسدن غایتله ایودر یعنی اكا عبادت ایتمكك نتیجه سی اوزكه لرك
عبادتینك نتیجه سندن یكركدر واضرب لهم مثل الحیوة الدنیا ودخی خلقه
بو جهاندن اولان صاغلغك صفتنی بیان ایت كماء انزلناه من السماء او بر
صو كبیدر كه انی كوك سمتندن ایندردك فاختلط به نبات الارض
پس انك سببیله زمینك اوتلری تازه لنوب بری برینه چاتلدی فاصبح هشیما
تذروه الریاح بعده قورلمش اوت اولدی بر مرتبه كه انی یللر براكنده ایدر وكان الله
علی كل شیء مقتدرا ● وانی قادر ذو الجلال هر نسنه اوزره غایتله قادردر
المال والبنون زینة الحیوة الدنیا مال واوغوللر یعنی اولادن صاغلغك
آرایشیدر كه انسان انلرله مزین اولور والباقیات الصالحات وپایدار
اولان كوزل ایشلر خیر عند ربك ثوابا بروردكارك قتنده مكافات
جهتندن مال وبنیندن یكركدر وخیر املا ● ودخی امید جهتنده انلرك
غایتله كوكیدر ● بر قولده الباقیات الصالحات دن مراد بش وقت نمازدر
ودخی بر قولده سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ودخی
بعضیسی كلمات ذاهبا ولدیكی اندن مقصود كوزل سوزدر وجمله اقوالی
جامع بو قولدر كه اندن مراد جمله اعمال خیردر ویوم نسیر الجبال
واده كتور اول كونی كه طاغلری مكانلرندن قوپاروب هوادن یورودرز
وتری الارض بارزة وطاغلر اللندن یری چیقمش كوررسن وحشرناهم
وخلقی عرصۀ محشرده جمع ایدرز فلم نغادر منهم احدا ● پس انلردن بر كیمسه

متروك قيلمزز يعنی جمله سنی بيغرز وَعُرِضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا دوزلمش
اولدوقلری حالده پروردكارڭ اوڭنه عرض اولنديلر تاكه بر كيمسه بر كيمسه يه
حجاب اولميه لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ انلره ديمش اولور كيم علی
التحقيق الحكی كوزسزی يالڭز و عريان كبي بزه كلدڭز يعنی نته كه ابتدا سزی
ايجاد ايتدوكڭزده دنيايه چيلاق كلدڭز شمدی دخی اول قلغيله بزه كلدڭز
بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّن نَّجْعَلَ لَكُم مَّوْعِدًا ● بلكه سز كمان ايتدڭز كه بز سزه بر وقت
قيلمدق كه حشر و نشر وعده منی تجاوز ايتمز وَوُضِعَ الْكِتَابُ و صحائف اعمال
اهل محشرڭ الرنه قونيلور فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ پس كنهكارلری
كوررسن ايچنده يازلمش اولدن كناهلردن قورقيشلر وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا و ديرلر
ای بزم هلاكمز كل حاضر اول كه عالك بودر مَالِ هَٰذَا الْكِتَابِ بو نامه يه نه
اولديكه لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا اصلا نه بر كوچك
كناه قودی و نه بر بيوك الا كه انی صايوب مضبوط قيلدی وَوَجَدُوا مَا
عَمِلُوا حَاضِرًا و ايشلدوكلرنی نامه لرده يازلمش كورديلر وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ
أَحَدًا ● و پروردكارڭ بر كيمسه يه ستم ايتمز يعنی بنده ايشلدوكی نسنه نك
اوزرينه يازمز و مستحق اولدوغی عذابدن زياده سيله عذاب ايتمز وَإِذْ قُلْنَا
لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ و ياده كتوركه اول دمی كه فرشته لره سويلدك
حضرت آدمه سجده ايدڭ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ در عقب جمله لری سجود
ايتديلر الا ملعون شيطان شقی اول جهتدن كه كَانَ مِنَ الْجِنِّ پری معقوله سندن
ايدی فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ اول سببله پروردكاری فرماننده ن خروج ايدوب
سجودی ترك ايتدی أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِي پس معقولمی كه
بو كونه ايشلندن صادر اولدوقدن صكره بنم ولايتمی كچوب انی و اولادنی
امور كزه متوكليلر ايدينورسڭز وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ و حال بو كه انلر سزه دشمندرلر
بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ● تنكری تعالی يرينه ستمكارلره اولان بدل
ابليس و ذريتيدر نه يمان بدلدر مَا أَشْهَدتُّهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ كوكلر و يرڭ يارتمسی محلنده ابليس و ذريتنی حاضر قيلمدم
وَلَا خَلْقَ أَنفُسِهِمْ و نفسلرينڭ يارتلمسينه دخی وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ
الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ● و خلقی كمراه ايدنلری اعوان و انصار ايدينيجی دكلايدم

وَيَوْمَ يَقُولُ و ياده كتور اول كونی كه ايرند ذو الجلال مشركلره ندا ايده نَادُوا شُرَكَائِيَ
بنم اورتاقلرمی چغرڭ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ اول كيمسنه لری كيم سز كمان ايتدوكڭز
كيم انلر بنم اورتاقلرمدر فَدَعَوْهُمْ پس انلری مدد ايچون چغرديلر فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ
صكره معبودلری انلره مدد ايتمديلر وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ● و كافرلر ايله
معبودلری آراسنده بر هلاك يری قيلدق كه ايچنده مشترك اولورلر و اول جهنمدر
وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ و اهل شرك آتشی كورديلر فَظَنُّوا أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا
پس بيلديلر كه كندولر آنكا الوده اولوب ايچنده دوشجيلردر وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا
مَصْرِفًا ● و انلر احاطه ايتدوكی اجلدن بر صرف ايده جك ير بولمديلر وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍ دخی قسم اولسونكه بو قرآنده خلقك ايچون
محتاج اولدوقلری نوعدن بيان ايلدك وَكَانَ الْإِنسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ●
و ادم اوغلی باطل ايله خصومت ايتمك جهتندن هر نسنه دن چوق ايدی
وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا و خلقی ايمان كتورمكدن بر نسنه منع ايتمدی
إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ هدايت يعنی محمد المصطفی و قرآن عظيم الشان كندولره كلدكده
وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ و دخی پروردكارلرندن مغفرت طلب ايتمكدن كندولرين
بر نسنه الی قومدی إِلَّا أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ● الا طلب ايتمكلری
كچمشلرڭ طريقی كندولره كله أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا يا الوان اشكنجه سی
كندولره اشكارا كله يعنی كچمش اولانلرڭ هلاك دابی بو كه پيغمبرلرينه تكذيب
ايدوب باشلرينه عقوبت كلوردی بونلر دخی پيغامبرلرين تصديق ايتمكدن
غرضلری بو كه انلر كبي دنياده باشلرينه بر عقوبت كله يا آخرت عذابن
عيانا كوره لر وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ● و پيغمبرلری
خلقه كوندرمزز الا مؤمنلره مژده ويجی و كافرلره قورقودجی اولدقلری
حالده وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ و كفر ايدنلر اصلی اولميان نسنه ايله خصومت
ايدرلر لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ تاكه اول خصومت سببله دوغرولغی يرندن قالدره لر
وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا ● و كافرلر بنم آيتلرمی و كندولرين تخويف
ايدن نسنه يی استهزا ايدنديلر وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ و كيمدر زياده
ستمكار اول كيمسه دن كه آيات قرآنيه ايله پند ويرلدی فَأَعْرَضَ عَنْهَا
در عقب انلردن يوز چيوروب پند المدی وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ و كفر

آندن

ومعصيتندن الكروايلروكندردركى نسنه‌يى اونوتدى انا جعلنا على قلوبهم اكنة كه على التحقيق بز انلرك كوكللرى اوزرنه اورتولر قيلدق ان يفقهوه تا كه انى بيلميه‌لر وفى اذانهم وقرا وقولقلرندن صاغرلق قيلدق وان انى كه حوحقدر اشتميه‌لر وان تدعهم الى الهدى واكر طريق حقه انلرى چاغررسن فلن يهتدوا اذا ابدا انلر طريق حقى بولمغه هركز قدرتلرى اولمز وربك الغفور ذو الرحمة وكناهلرى غايتله يورتيجى قيلوب مرحمت صاحبى اولان پروردكارك لو يؤاخذهم بما كسبوا اكفارى قزندوقلرى نسنه سببيله مؤاخذه ايتسيدى لعجل لهم العذاب البته انلره اشكنجه‌يى تيزلردى بل لهم موعد بلكه انلره بر معين وقت واردر او قيامت كونيدر يا بدر وقعه‌سيدر لن يجدوا من دونه موئلا عذابدن اوزكه بر التجا اولنجق يير بولمازلر وتلك القرى واول كوبلركه دخى لوط القوم مثلا نقل ايتدك اهلكناهم لما ظلموا ظلم ايتديلر كندولرين نابود قيلدق وجعلنا لمهلكهم موعدا وهلاك اولمقلريچون بر معين مدت قيلدقكه اول مدت چوللى ايدنجك اوزرلرينه عذاب مستولى اولور كوردكلركه فرعون واتباعى هلاك اولدوقلرندن صكره بركون حضرت موسى على نبينا وعليه افضل الصلوة والسلام بر بليغ خطبه اوقيوب بنى اسرائيل اندن خيلى خوشحال اولديلر بيرى ايتدى يا كليم الله روى زمينده سندن اعلم بركيمسنه وارمى حضرت موسى جواب ويردى كه بركيمسنه بندن اعلم اولدوغن بيلمم حق جل جلاله خطابنده خضر كلرى الا وحى ايتديكه مجمع البحرين نام مكانده خضر نام بر قولم واردر او سندن اعلم در اكر انكله ملاقى اولمق ايسترسن بر زنبيل ايچنده بر پشمش بالق ال قنغى موضعده كه انى بولمازسين اول عزيز الوجودى بولورسين بعده حضرت موسى الات سفرى تهيئه ايدوب شاكردى حضرت يوشع بيله الوب متوجه اولدى نته كه حق تعالى اول احوالى نقل ايدوب بيوردى واذ قال موسى لفتاه وياده كتور كه حضرت موسى شاكردينه سويلدى لا ابرح دورميوب كيدرم حتى ابلغ مجمع البحرين حضرت خضر اولدوغى ييره ايرشنجه او امضى حقبا يا اوزن مدت سفر ايدوب

كيدرم

كيدرم يعنى هيچ بر وجهله بو سفرى ترك ايتمم مقصدمى تحصيل ايتميجه كوروندكى اول وقت كيم ايكى دريانك اراسين جمع ايدن مكانه واصل اولديلر بر بكا ركانه اوتورديلر حضرت موسى صلوات الله على نبينا وعليه اول مكانده بر طاش اوزره ياتوب حضرت يوشع ابدست المغه شروع ايلدى بكا ر مزبوره عين الحيات اولمغله ابدست صوبندن بالغه بر قطره دكوب زنده اولوب دريايه متوجه اولدى حضرت يوشع عليه السلام بو حالى مشاهده ايتدوكى كندويى بر حيرت الدى حضرت موسى عليه الصلوة والسلام اويقودن قالقوب يوشع حضرتلرى ايله بالغك احوالنى تفقد ايتمدن يوله دوتوب كيتديلر نته كه حق سبحانه وتعالى حضرتلرى اكا اشارت ايدوب بيوردى فلما بلغا مجمع بينهما پس اول وقت كه ايكى دريانك اراسين جمع ايدن مكانه يتشديلر نسيا حوتهما حضرت موسى عليه السلام اونتديكه يوشعدن بالغى سؤال ايده ودخى حضرت يوشع اونتديكه حضرت موسى‌يه بالغك كيفيت احوالنى خبر ويره فاتخذ سبيله فى البحر سربا پس بالق كندو يولنى دريا ده بر مسلك ايدندى فلما جاوزا وصكره مكان مزبوردن كچدكلرنده قال لفتاه حضرت موسى صلوات الله على نبينا وعليه شاكردينه ديدى اتنا غداءنا قوشلق چكرى بيزه كتور لقد لقينا من سفرنا هذا نصبا تحقيقا كه بيز سفرمزدن يورغونلق بولدق پس حضرت يوشع طعامى كتورمك ايستدوكى بالغك احوالنى خاطرينه كلدى قال ارايت اذ اوينا الى الصخرة حضرت موسى‌يه ديدى خبرك وارمى كيم چونكه چشمه كنارنده اولان طاشه كلوب اوزرينه ارام ايتدك فانى نسيت الحوت على التحقيق بن بالغك احوالن سكا اكسين اونوتدم وما انسانيه الا الشيطان وبر كيمسه بكا انى اونوتدرمدى مكر ابليس شقى ان اذكره ضميردن بدلدر يعنى ابليس انك اكسين بكا اونوتدردى واتخذ سبيله فى البحر عجبا وبالق كندو يولنى دريا ده بر وجهله بر غريب ايد نش ايدندى قال ذلك ما كنا نبغ حضرت موسى عليه السلام بيوردى بزم ايستدوكمز بو ايش ايدى زيرا علامت مطلوب كندوكز اول حالت اولمشدى فارتدا على اثارهما پس كندوكلرى يولده ايزلرى اوزرينه دوندليرقصصا كندو ايزلرينه متبع اولدوقلرى حالده تا كه اول طاشه

كلديلر فوجدا عبدا من عبادنا پس خاص قوللرمزدن بر قول كورديلر و حضرت
خضر عليه الصلاة و السلام ايدى آتيناه رحمة من عندنا كندو قتمزدن
آكا بر بخشش ويردك و او وحى و نبوتدر وعلمناه من لدنا علما ● و بيزه
مخصوص اولان دانشدن آكا بر دانش اوكرتدردك كه بر كيمسه آكا مطلع اولمز
مكر بيزم توفيقمزله قال له موسى هل اتبعك على ان تعلمن مما علمت حضرت
موسى عليه السلام آكا سويلدى سكا ييروك ايدەيم مى بو شرط اوزره كه اوكرتەسن
قيلندوكك نسنه دن بكا اوكرتدوره سن رشدا ● بر علم كه اصابت
خيرا اوزره مشتمل اوله قال انك لن تستطيع معى صبرا ● حضرت خضر
سويلدى بى شبهه كه سن بنمله ثابت كتورمكه قادر ايمك بوقدر حضرت موسى
عليه السلام سويلدى نيچون صبر كتورەمم دينجه حضرت خضر سويلدى
اولسبندن اوترى كه سن بر مرسل بيغمبرسن و سنك حكمك ظاهر
اوستنه در شايد بندن بر فعل صادر اوله صورتا منكر و نا معقول در پس سن
آكا صبر كتورەمزسن وكيف تصبر على ما لم تحط به خبرا ● و نيجه صبر ايدە
بيلورسن اول نسنه اوزره كه دانش جهتندن آنى قبلمامشسن قال
ستجدنى ان شاء الله صابرا حضرت موسى عليه السلام ديدى تنكرى
تعالى ايستر ايسه بى شبهه سن بنى ثابت كتورجى بولورسن ولا اعصى لك امرا
● و سكا بر زمان نا فرمانلق ايتمم قال فان اتبعتنى فلا تسئلنى عن شىء حضرت
خضر سويلدى يا موسى اكر سن بكا ييروك ايدرسن بر نسنه دن اوتورى
بكا صقين صورمه يعنى بندن بر منكر فعل صادر اولورسه ايده جك و سن آنك حقيقتندن
خبردار دكلسن ابتداء آنى بكا صورمه حتى احدث لك منه ذكرا ● فانطلقا
سنكا بن آندن بيان ايدنجه دك حضرت موسى بو سوزى قبول ايدوب
حضرت خضر ايله متوجه اولوب يوريدلر دريا كنارندن بر كيمسه يه گميلرينه
تا كه بر كيميه ايرشدلر ● مرويدر كه آنلر ايرلرندن آكا كميك ايجازنى ايستديلر
ملاحلر قبول ايتمديلر ● بعده حضرت خضرى بيلوب كندولرين تعظيم تمام ايله
كيميه آلديلر حتى اذا ركبا فى السفينة اول وقته دكين كه كيميه يه بندكلرنده
خرقها حضرت خضر اول كيمينك اشقه سندن ايكى تخته قوپاردوب آنى دلدى
قال اخرقتها لتغرق اهلها حضرت موسى سويلدى ايا سن بونى دلدك تا كه

اهلين صو ده بوغه سن لقد جئت شيئا امرا ● خدايه قسم كه بر بيوك نسنه مباشرت
ايلدك قال الم اقل انك لن تستطيع معى صبرا ● حضرت خضر سويلدى سكا
ديمدمى كه بى شبهه سن بنمله ثابت كتورمكه طاقتك يوقدر قال لا تؤاخذنى بما نسيت
حضرت موسى ديدى بكا اونتدوغم نسنه ايله بكا مؤاخذه ايتمه ولا ترهقنى من امرى
عسرا و ايشمدن بكا بر دشوارلق قيلمه يعنى بكا يك تشديد ايتمه و بر دخى او نسنه ايله
بكا مضايقه ايتمه كه بو سكا تبعيت ايتمكه مشغلت ويره فانطلقا پس چقديلر
ايدوب كيمدن چيقوب كنديلر حتى اذا لقيا غلاما فقتله بر محله دك كه ايكيدخى
بر اوغلانه ملاقى اولوب حضرت خضر آنى اولدردى قال اقتلت نفسا زكية
بغير نفس موسى عليه السلام حضرت خضره ديدى نيچون كناهدن پاك اولمش
بر جانى اولدوردك بر نفس عوضى اولمدمش ايكن لقد جئت شيئا نكرا على
التحقيق كيمسنه نك بر مستقبح ايشى ارتكاب ايلدك قال الم اقل لك انك لن تستطيع معى
صبرا ● حضرت خضر سويلدى سكا ديمدمى كه على التحقيق سن بنمله صبر ايتمكه
قدرتك يوقدر قال ان سألتك عن شىء بعدها حضرت موسى عليه السلام ديدكه
بو قصه دن صكره بر نسنه دن اوترى سكا صورورسم فلا تصاحبنى و اكر سنك
صحبتك طالب اولورسم سن بنمله مصاحبت ايتمه قد بلغت من لدنى عذرا تحقيقا كه
سن بنم قتمدن بر عذره ايرشدك يعنى سكا اوچكره مخالفت ايتمكله جهتندن
سن بنم طرفمدن بر او لوغدر برلمش اولدك ● و حديث شريفده وارد اولمشدر كه
حضرت صلى الله تعالى عليه و سلم بيوردى حضرت خداى عز و جل قرنداشم
موسايه رحمت ايتسون تعجيل ايدوب بو سوزى سويلدى يوخسه صبر ايتسيدى
البته اعجب عجايبى كوروردى فانطلقا حتى اذا اتيا اهل قرية پس بو كفتكودن
دانع اولدقدن صكره كنديلر او لعلدك كه بر كوى خلقنه كلديلر استطعما
اهلها كه اول كوى ارباندن چيك ايستديلر فابوا ان يضيفوهما پس اول قوملر
اول ايكى عزيز الوجوده مهمانلق ايتمكدن ممتنع اولديلر فوجدا فيها جدارا يريد
ان ينقض دعقبا ايجنده بر ديوار كورديلر كه دوشمك ايستر فاقامه پس حضرت
خضر ال دپوارى عبره دير كلدرودى قال لو شئت لاتخذت عليه اجرا ●
حضرت موسى عليه السلام سويلدى كه اكر ايسته يدك اوزره بر اجرت آلوردك
قال هذا فراق بينى و بينك حضرت خضر سويلدى بو وقتار آيرلق وار اكرار الوق

وقتیده سأنبئك بتأويل ما لم تستطع عليه صبرا ● البتّه سنی خبردار ایدرم
اول نسنه‌لرك نتیجه‌سندن كه سن انلك مشاهده‌سی اوزره تاب كتورمدك
أمّا السفينة فكانت لمساكين يعملون في البحر اما كیمینك خبری بودركه اوبر نیچه فقیرلرك
ملكی ایدیكه انلرده زیاده ایشلرلر فأردت أن أعيبها پس بن انی عیبلو قیلمق
ایستدم وكان وراءهم ملك والیرولرنده بر پادشاه وار ایدیكه يأخذ كل
سفينة غصبا ● صاغ كیمی‌یی اربابندن ناحق یره چكوب الوردی پس انی
عیبلو ایتدم تا كه انلردن چكوب المیه وأمّا الغلام فكان أبواه مؤمنين
واما اوغلانك خبری بودركه انك اتاسی وانا‌سی اهل ایماندن ایدیلر فخشينا
أن يرهقهما طغيانا وكفرا ● پس قورقدك كه حددن تجاوز ایتمكله طغیان وكفر ایله
انلری قبلیه یعنی انلری اولجه ایتدك تا كه انك علقی انلره سرایت ایدوب مرتد
اولمیه‌لر فأردنا أن يبدلهما ربهما پس ایستدك كه پروردگارلری انلره یرینه
ویره خيرا منه زكاة پاكلك جهتندن اندن ییكرك براوغول وأقرب رحما ●
ومهربانلك جهتندن اندن یعقرك وأمّا الجدار واما دیوارك شانی بودركه
فكان لغلامين يتيمين في المدينة وشهرده ایكی اوكسز اوغلانلرك ایدی وكان
تحته كنز لهما وانك التنده انلر اچون قویلمش التون وكومشدن بر كنج وار ایدی
واكر بن دیواری دوزتمسیدم البتّه دیوار دوشوب كنج ظاهر اولوب خلق انی
یغما ایدرلردی وكان أبوهما صالحا وپدرلری بر كوزل عمللو كیمسه ایدی فأراد
ربك أن يبلغا أشدهما پس پروردگارك ایستدیكه انلر بلوغه وكمال رشده
واصل اوله‌لر ويستخرجا كنزهما ودیوار التندن كنجلرین چیقره‌لر وره‌لر رحمة
من ربك سنی پروردگارك ایدندن مرحوم اولدوقلری حالده وما فعلته عن أمري
وبو كوردوكك ایشلری بن كندو رایمدن ایشلمدم بلكه حق جل وعلانك فرمانیله
انلری ایشلدم ذلك تأويل ما لم تسطع عليه صبرا ● بو سوزلركه سكا ایراد ایتدم
مشاهده‌سی اوزره تاب كتورمدوكك اشیانك بیانی ونتیجه‌سیدر دیو بو قصه‌دن
قراندندن بو كه انسان كركدركه علمنه مغرور اولمیه وهر كوردوب بیلمدوك
شیئی تقبیح ایتمیه كه شاید انده بر سر واردركه كندوسی اكا مطلع دكلدر
تذلل ایدوب وجمیت اوكرنه ويسألونك عن ذي القرنين وجهودلر امتحان ایچون سندن
مشرق ومغرب پادشاهی اولان اسكندرك احوالنی سندن صورارلر

اوّل الاوزره اسكندر روميدر وبعض كیمسنه اسكندر یونانی اولدوغنی ترجیح
ایتدی قل سأتلو عليكم منه ذكرا سویله عن قریب انلك احوالندن اوزدكره برهان
وخبر اوقورم إنا مكنا له في الأرض تحقيقا كه بز یر یوزنده اكا ایستدوكی كبی
قوت وتصرف ویردك وآتيناه من كل شيء سببا وهر نسنه‌دن اكا بر وسیله
ویردك یعنی ملك فتحنده پادشاهلره لازم اولان اشیایی كندوسنه مهیا قیلدق
فأتبع سببا ● پس مغرب سمتنه جانبنه ایستدوكی اكا ایصال ایدن وسیله‌یه
اتباع ایتدی حتى إذا بلغ مغرب الشمس اول حده دك كه كونشك باتدوغی مكاننه
ایرشدوكده وجدها تغرب في عين حمئة آنی بر قرا صولی كوزده غروب ایدر بولدی
ووجد عندها قوما ● وانك یاننده بر كروه بولدی ● وبعض روایتده ثابت
اولمشدركه اول كروهك لباسی وحوش دریلرندن ایدی ● وبعضلری
دریانك اندوكی اشیادن ایدی ● بعض حق تعالی حضرتلری ذو القرنینه
مخیر ایتدیكه كفرلری سببیله انلری معذب ایلیه یاخود ایمانه دعوت ایلیه
نته كیم بیوردی قلنا يا ذا القرنين إما أن تعذب دیدك ای ذو القرنین یا بونلرك
كفرلری اوزره قتل ایله تعذیب ایده‌سن وإما أن تتخذ فيهم حسنا ● یعنی
تعلیم شرایع وارشاد ایله انلرك مثالنی میر اولان ایده‌سن قال أما من ظلم
فسوف نعذبه اسكندر ایمانه دعوتلرین اختیار ایدوب دیدی اما اول كیمسه كه
انی ایمانه دعوت ایدوب كندو نفسنی كفر اوزره اصرار ایتمكله ستم ایلدی
بی شبهه كه انی معذب قیلرز ثم يرد إلى ربه وصكره پروردگاری سمتنه دوندر
قیلنور فيعذبه عذابا نكرا ● پس انی بر شدید تلو اشكنجه ایله معذب ایدر كه انك
كبی كورلمشدر وأما من آمن وعمل صالحا واما اول كیمسه كه ایمانه كلوب كوزل
عمل ایشلدی فله جزاء الحسنى ایكیسی نك مكافاتی جهتندن اكا ایولك اولور
وسنقول له من أمرنا يسرا وبز شهیدكیم فرمانمزدن اكا بر قولای ایش سویلرز یعنی
اكا ایشدوكی فرمانی بو شغیلی فرمان قیلرز ثم أتبع سببا ● صكره مشرق
سمتنه ایصال ایدن بر وسیله‌یه تابع اولدی حتى إذا بلغ مطلع الشمس اول
حده دك كه افتابك چیقه‌جق یرینه ایرشدكده وجدها تطلع على قوم انی بولدیكه
بر كروه اوزره چیقاركه لم نجعل لهم من دونها سترا ● كونشك بر وسیله‌دن انلره
لباس وبنا مثللو سنده بر پرده قیلمدق كذلك شمدی كه اسكندر مغرب خلقنه

ایتدی بونلره دخی اویله ایتدی وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا وحال بوکه علی الخصو
املك قتندن اولان اشیای الٰهیه جهتنده تیلسندن یعنی حصری قبول ایتمیان
لشکر والات واسبابینه علمز احاطه ایتمشدر ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ● بعده مشرق ایله
مغرب آراسندن جنوبدن شماله دوغری بر یوله سلوك ایتدی حَتَّى إِذَا بَلَغَ
بَيْنَ السَّدَّيْنِ برحده دك که اذربیجان اقلیمنده دوشن ایکی طاغ آراسنده در
ارشدکده وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا اول ایکی طاغك بروسنده بر کروهه بولدیکه
لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ● یقلشمزلرکه بر سوز فهم ایده لر قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ
ترجمانلری سویلدی ای حکمی مغرب ومشرقه ایرشن پادشاه إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ
مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ تحقیقا که یافث بن نوحك نسلندن اولان ایکی
قبیله بیر مرده میرهادلکله سعی ایدرلرکه بزی قتل یولسه لر اولدیررلر
واکینلرمزی تلف ایدرلر فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا ● پس امولمزدن سکا بر مقدار
شی معین قیلمیه لومی عَلَى أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ● انلك اوزره که
ارامزده وارالرنده بر بند ایده سن تاکه انلری بزه سیتمزه جیقمدن منع ایده
قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ اسکندر دیدی پروردگارم مال وملکدن
بکا ایجنده تصرف ویردیکی نسنه ویردوککوزشیندن یکرکدر و بنم
اکا حاجتم یوقدر فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ پس بکا توانالکله یعنی الاتدن بکا قوت
اوله جق نسنه ایله یاردم ایدك أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ● اراکزده
وارالرنده بر محکم سد قیلیم آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ دمور پاره لرین بکا کتورك
انلردخی فرماننه امتثال ایدوب انلری کتوروب ایکی طاغك آراسننده
دوزدیلر حَتَّى إِذَا سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ اولحینه دك که ایکی طاغك
اراسین دمور پاره لری ایله برابر قیلدی وقتی قَالَ انْفُخُوا نفخ ایدیدی دیدی مهیا
اولنان اودونی کوروکلرله اوفورك حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا ● برحده دك که
تمورای آتش کبی قیلدی قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا دیدی بکا بر باقر کتورك
اولا ریمش دمورا وزره انی دوکیم فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ پس
یأجوج ومأجوج انك شدت ارتفاعندن ویمشالقندن قادر اولمدیلر
که اکا چیقه لر وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ● وصلابتندن اوتری انی دلمکه
دخی قادر اولمدیلر قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي اسکندر دیدی بو سد پروردگا

رامر ککدر فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي پس اول وقت که پروردگارمك وعدسی کلور
یعنی یأجوج ومأجوجك چیقمسنه اولان خدانك وعدی حلول ایتدوکده جَعَلَهُ
دَكَّاءَ انی یر ایله یکسان ایدر وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ● وربمك وعدی درست
ایدی البته واقع اولور بو کلام اسکندرك سوزینك صوکیدر وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ
يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ ● واول کونکه یأجوج ومأجوج سددن چیقرلر
برمقدارلرین برمقدارلرینه ازدحامدن قارشدر قیلدق وَنُفِخَ فِي الصُّورِ وقیامت
قائم اولیجون صوره اوفورلور فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا پس خلقی برابر بیغنق بیغدك
وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ● واول کونده دوزخی کفاره ایجرت
برجوش اظهار ایدوب نمایان ایتدك الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي
انلرشول کیمسه لردرکه توحید وتمجیده مؤدی اولان آیاتك کورمسندن
کوزلری پرده ده ایدی وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ● وسوزمی ایشتمکه
قدرتلری یوق ایدی أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ
پس کفر ایدن کیمسه لر کمان ایتدیلرمی که مسیح وفرشته لر کبی اولان قوللرمی
بندن اوزکه معبود ایدنه لروبن کندولرین معذب ایتیم إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ
لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ● تحقیقا که بز دوزخی کفار ایجون اماده قیلدق مهمان ایجون
اماده اولنان نسنه کبی بر نسنه وبو سوز کفاره تهکم ایتمکدر وانلك ازدرینه
دخی تنبیه ایدرکه هرکاه بر طائفه یه ابتدا اماده اولنان دوزخ اولورسه
اندن صکره انلره بر عظیم اشکنجه اولور قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ ●
أَعْمَالًا سویله اعمال جهتندن زیاده زیانکار اولانلر کیمسنه لرك احوالندن
سزی آکاه ایدیلم می الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا انلرشول کیمسه لر
درکه یقین اولان صاغلقلری جالشمقلری باطل ومحو اولدی وَهُمْ يَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ● وحال بوکه انلر عجبلرندن کمان ایدرلرکه کندولر
ایشلرین کوزل ایشلیورلر أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ مذکور اولنلر
شول کیمسه لردر کیم پروردکارلرینك وحدانیتنه دلالت ایدن علامتلری
تصدیق کتورمدیلر وَلِقَائِهِ وبولشمسنه دخی یعنی حشر ونشرك اولمسینه
اینانمدیلر فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ پس کفرلری سببیله عمللری باطل اولدی
فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ● پس دوز قیامتده انلره بر ترازو ا

قالدیرمزز کہ اعمالری ایچندہ وزن اولنہ یا معنی بو اولہ کہ قیامتدہ انلرہ
بر قدر و اعتبار قیلمیز ذٰلِكَ اِیش اویلہ در جَزَآؤُهُمْ جَهَنَّمُ انلرک سزالری
دوزخدر بِمَا كَفَرُوا اول سبب ایلہ کہ ایمان کتورمدیلر وَاتَّخَذُوٓا اٰيَاتِي وَرُسُلِي
هُزُوًا ۞ و کتابلرک ایاتنی و پیغامبرلری مسخریت ایدندیلر اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ حقیقتا شول کیمسہ لر ایمان کتوروب کوزل عمل ایشلدیلر كَانَتْ
لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۞ بهشتلرک یوکسک یرلری انلرہ بیشکش ایدی
خَالِدِينَ فِيهَا انلردہ اقامتی علی الدوام تقدیر ایدوکلری حالدہ لَا يَبْغُونَ عَنْهَا
حِوَلًا ۞ اول بهشتلردن برغیر مکانہ انتقال ایتمکی ایستمزلر قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ
مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي سویلہ اکر دریا پروردکارمک سوزلرینی یازمغچون
مرکب اولسیدی لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي تنکریمک سوزلری
توکنمدن اول البتہ دریانک صوینی توکنوردی وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ۞
و اکر انک کبی بر دریا دخی کتورمش اولسیدک ۞ کتوردیلر کہ جندب بن زهیر
حضرت سرور کائنات علیہ افضل الصلوات و اکمل التحیات سویلدی
یا رسول اللہ بن بر ایشی تنکری تعالی یہ تقرب نیتیلہ ایشلرم و بعده
انک اوزرہ بر کیمسہ مطلع اولورسہ مسرور اولورم ۞ حضرت صلی اللہ
علیہ وسلم بیوردیکہ حق جل و علا قبول ایتمز اول عملی کہ ایچندہ کندو یہ اورتاق
قیلنہ در عقب حضرت سرور کائناتک تصدیقنہ بو آیتک آخری نازل
اولدی ۞ قُلْ اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ سویلہ بوندن اوزکہ بر نسنہ یوقدر کہ
بن سزک کبی بر انسانم يُوحٰى اِلَيَّ ۞ خداذن بکا فرشتہ ایلہ خبر کلور کہ
اَنَّمَا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ ۞ معبودکز یالکز بر معبوددر فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ
رَبِّهِ پس هر کیمسہ کہ پروردکارینک لقاسنی امید ایدر فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا
۞ بر کوزل ایش ایشلسون وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ اَحَدًا ۞ و کندو
پروردکارینک عبادتنہ بر کیمسہ یی اورتاق قیلمسون ۞ حضرت
سرور کائنات علیہ اشرف التحیات دن مرویدر کہ بیوردی ۞ اِتَّقُوا الشِّرْكَ
الْاَصْغَرَ کوچک شرکدن صاقنک بعضی صوردیلر کہ شرک اصغر ندر بیوردیکہ اورتادر

سورہ مریم علیہا السلام [illegible] مکیة

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

كٓهٰيٰعٓصٓ ۞ تفسیرنده چوق اختلاف واقع اولمشدر بعضیسی انکا ذاهب اولدیکہ
سورہ نک اسمیدر پس تقدیر کلام بو کونہ اولور کہ بو سورہ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ
عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۞ پروردکارک زکریا قولنہ ایتدوکی رحمتک آکمہ سیدر اِذْ نَادٰى
رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ۞ چونکہ خداوندینہ بر آهستہ چغرمقہ چغردی قَالَ رَبِّ اِنِّي
وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي دیدی ای پروردکارم علی التحقیق کہ بدنمدن کوکلک زبون اولدی
وَاشْتَعَلَ الرَّاْسُ شَيْبًا و باشمک شعلہ سی کبی اولدن باشمک اغ صاچی آتشک
انتشاری کبی منتشر اولدی وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۞ و سکا دعا ایتمکلہ
ای بنم پروردکارم بی بهرہ دکل ایدم بلکہ هرکاہ کہ سکا توجہ ایتدم نجح حاجاتہ
دوندرمدک و بونک اوزرہ معتاد اولمشم وَاِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي
و بی شبهہ کہ بن موتمدن صکرہ عم زادہ لرمدن قورقدم کہ خلافتمدہ تقصیر
ایدوب امور دینیہ دہ تهاون ایدہ لر وَكَانَتِ امْرَاَتِي عَاقِرًا ۞ و حال بو کہ
عورتم قصیر ایدی اولاد کتورمز فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۞ پس فضلک و کرمکدن
امور دینیہ یہ متولی بر اوغول بکا باغشلہ کہ يَرِثُنِي بنم علم و حکمتمہ وارث اولہ
وَيَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوبَ و حضرت یعقوبک نسلندن دخی علم و حکمتہ وارث
اولہ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۞ و ای خداوندم انی برضا پسند و پسندیدہ قیل
کہ سن انک قول و فعلنی پسند بیورمش اولہ سن بو دعادن صکرہ بامشیت
سبحانیہ یہ خوب تضرع و نیاز ایتمکلہ باشلدی منادی کرم ربانی دعاسنی مستجاب
اولدوغنہ وعدہ ایلدی شویلہ حق تعالی بیوردی یَا زَكَرِيَّا اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ
يَحْيٰى ای زکریا تحقیقا کہ بز سنی مژدہ لنددورز بر اوغلان ایلہ کہ آدی یحیی در
لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ۞ بوندن اسبق انکا بر همنام ایجاد ایتمدک قَالَ رَبِّ
اَنّٰى يَكُونُ لِي غُلَامٌ حضرت زکریا دیدی ای پروردکارم نیجہ بکا اوغول اولور
وَكَانَتِ امْرَاَتِي عَاقِرًا و عورتم طوغرمز بر عورت ایدی وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ
عِتِيًّا ۞ و علی التحقیق کہ بیوکلکدن ضعف و رخاوت اعضایہ یتشدم یعنی
بر یکدن و وجودم قابلہ غیغا و لوب قورشدر حضرت زکریا بو سوزلری
استعلام جهتندن سویلدی بو معنی ایلہ کہ سن بنی کنج ایدوب بو ایشی اجرا
ایدرسن یا بو حالمدہ قدرتکی اظهار ایلرمسن استخبار دیوزندر
قَالَ كَذٰلِكَ مژدہ یی ویرن ملک حضرت زکریا یہ دیدی ایش دیدوک کبیدر کہ

پیرلك وضعفا اوزرکه مستولی اولدی لیکن قال ربك هو علی هین ۞ پروردکار
سویلدی ایکی پیردن اوشاق بیدا ایتمک اوزرمه غایتله آساندر وقد خلقتك
من قبل ولم تك شیئا ۞ وحال بوکه بوندن اسبق بن سنی یاراتدم وسن برله
معدوم ایدك قال رب اجعل لی آیة حضرت زکریا علیه السلام دیدی ای
پروردکارم بکا بر علامت قیل که انکله موعود اولدوغم شیئی بیله یم قال
آیتك ان لا تکلم الناس ثلث لیال حق جل وعلا دیدی سنك علامتك
بوکه خلقله اوچ کیجه سویلشمکه قدرتك اولمیه با وجود اکه تسبیح ایتمکه قدرتك
وار سویا ۞ اول حالده که خلقك درستدر نه سنده دیلسزلك ونه صاغرلق
وار فخرج علی قومه من المحراب پس حضرت زکریا جماعتی اوزرینه مصلاسندن
چیقوب فاوحی الیهم انلره اشارت ایلدی که ان سبحوا بکرة وعشیا ۞ صباح
واخشام شکری یچون تنزیه ایدك پس مدت حمل تمام اولدوقده حضرت یحیی
علیه السلام وجوده کلوب عالم طفولیتده احبار ایله مشغول اولدیغی که
کندویه وحی کلدی ایزد ذو الجلالدن کندویه خطاب کلدیکه یا یحیی خذ الکتاب
بقوة ای یحیی توراتی جد وجهد ایله آل وآتیناه الحکم صبیا وحضرت
یحیی یه حکمی وتوراتك فهمنی وشرایعی ایکی ویردك وحنانا من لدنا وفضلمزدن
وکرممزدن صدور ایتمش بر مهربانلق اکا ویردك وزکوة وکناهلردن پاکلك
دخی وکان تقیا ۞ ومعاصیدن پرهیزکار قرنانه سنغا دایدی وبرا بوالدیه
وانا سینه وانامسینه کوزل احسان صاحبی ایدی ولم یکن جبارا عصیا ۞
وسرکش معصیت ایرسی دکل ایدی وسلام علیه یوم ولد وشیطانك شغبندن
ثوندن اوزرینه شکری تعالی دن صادر بر سلامت اولدی طوغدوغی کون
ویوم یموت واولدوکی کون دخی ویوم یبعث حیا وقبردن زنده مبعوث اولدوغی
کون دخی واذکر فی الکتاب مریم وقرآنده مریم خاتونك احوالنی یاد ایت
اذ انتبذت من اهلها اول وقت که کندو اهلندن اوزاق اولدی مکانا
شرقیا ۞ بیت المقدسك جانب شرقیسنده بر پرده یا خانه سی ایوان
چون حضرت مریم بیت المقدسی بیتنه اولوردی هرکاه که کندو حیضن کوردی
خاله سی حضرت زکریانك خاتونی ایونده مدت حیضنی کچوردی بعد الاغتسال
ایدوب بیت المقدسده دوردی بر کون معتادی اوزره حیضندن اغتسال

ایچون قصد ایلدی فاتخذت من دونهم حجابا ۞ پس اهلندن یعنی بردن بر پرده
ایلندی تا که کندویی کورمکدن مانع اوله فارسلنا الیها روحنا دعقب حضرت
جبرئیلی طرفنه کوندردك فتمثل لها بشرا سویا ۞ پس حضرت جبرئیل علیه السلام
تمام الخلقة کنج انسان صورتنده اکا کورندی قالت انی اعوذ بالرحمن منك
حضرت مریم اکا سویلدی بی شبهه که بوق من سنلرده خدایه سندن صیغنورم
ان کنت تقیا ۞ کر پرهیزکار کیشی ایسك قال انما انا رسول ربك دیدی
بوندن اوزکه بر نسنه دکل که بن خداوندکك کوندردکیم لاهب لك غلاما
زکیا ۞ تا که سکا کناهدن پاك بر اوغلان بغشلیه سنده سبب اوله یم
قالت انی یکون لی غلام مریم خاتون دیدی نیجه بکا اوغول اوله ولم یمسسنی بشر
وحال بوکه بنم حلالك ایله بر کیشی دکدی ولم اك بغیا ۞ وزنا ایدیجی کل ایدم
قال کذلك حضرت جبرئیل علیه السلام دیدی ایش دیدوکك کبیدر قال
ربك هو علی هین پروردکارك سویلدی ارککسز اوشاق بیدا ایتمک
اوزریمه غایتله آساندر تا که کمال قدرتمزی انك سببیله بیان ایدرز
ولنجعله آیة للناس وتا که انی خلق ایچون بر اولو علامت قیلرز ورحمة منا
وکرممزدن صدور ایتمش قوللره اوزره بر اولو رحمت دخی وکان امرا
مقضیا ۞ وانك اولمسی حکم اولنمش بر ایش ایدی فحملته پس حضرت
مریم انکله کبه اولدی ۞ حضرت جبرائیل علیه السلام یکنی اوفوروب
اوفورمسی قارننه داخل اولمسی سببیله فانتبذت به مکانا قصیا ۞ دعقب
حضرت عیسی قارننده ایکن بر اوزاق یره کندو اهلندن بعید اولدی فاجاءها
المخاض پس طوغرمق کندویی مضطر قیلدی الی جذع النخلة خرما اغاجنه تا که
انکله ستر اولوب اکا استناد ایده قالت یا لیتنی مت قبل هذا خلقدن
اوتندوغی جهتدن دیدی ای کاشکی بوندن اسبق روحم قبض اولنوب
وکنت نسیا منسیا ۞ خاطرلردن کلیا اونودلمش نسنه اولسیدم فنادیها
من تحتها پس حضرت عیسی علیه السلام حضرت مریمی التندن چاغردیکه
ان لا تحزنی غمکین اولمه قد جعل ربك تحتك سریا ۞ بی شبهه که پروردکارك
التکده بر ایرمق قیلدی تا که انکله طهارت ایدیسن وهزی الیك بجذع النخلة
وخرما اغاجی جانب طرفکه میل ایتدر تساقط علیك رطبا جنیا ۞

ترونازه بر خرما اوزرینه دوشورر فکلی پس اول خرمادن تناول ایله
واشربی واول صودن ایچ وقری عینا واوغلک دیداری مشاهده سیله
کوزکی روشن قیل فاما ترین من البشر احدا پس انساندن معوله سندن
برکیمسنه کوررایسک فقولی انی نذرت للرحمن صوما سویله ایرد
ذوالجلال اوروج نذر ایتدم وانلرک اوروجی طعام وکلامک ترکی ایدی
فلن اکلم الیوم انسیا پس بوکون ادمی معوله سیله سویلشمیم فاتت
به قومها تحمله درعقب اوغلیله کندو جماعتنه کلدی انی قالدرمش
ایکن قالوا یا مریم لقد جئت شیئا فریا جماعتی دیدیلر ای مریم علی
التحقیق سن برامر غریب کتوردک یا اخت هرون ای حضرت هارونک
باجیسی هروندن مراد اول زماننده بر مرد صالح ایدی یعنی ای اول عزیزه
عباد مانندی اولان خاتون ما کان ابوك امرأ سوء بیدرك بر یمان
کشی دکل ایدی وما کانت امك بغیا وانا ک زناکار و فاجره خاتون
دکل ایدی فاشارت الیه پس حضرت مریم حضرت عیسی علیه السلام مه اشارت
ایتدیکه انکله سویلیشک جواب سزه ویره قالوا کیف نکلم من کان فی المهد
صبیا دیدیلر نیجه بیشکده اولاناوشاغله سویلشرز حضرت عیسی
علیه السلام یعنی بو کلاملرین ایشتدی قدرت الهیه ایله نطقه کلوب
قال انی عبد الله دیدی بی شبهه کیم بن تنکرینک قولیم اتانی الکتاب
انجیلی بکا ویردی یعنی روز ازلدن تقدیر ایتدیکه انجیلی بکا ویره وجعلنی نبیا
وبنی پیغامبر قیلدی وجعلنی مبارکا دبنی چوق نفعلو قیلدی این ما کنت
نقغی یرده اولسم واوصانی بالصلوة والزکوة ونماز قیلمسنه وزکات
ویرمسنه بکا امر ایلدی ما دمت حیا مادام بن که صاغم وبرا بوالدتی
وبنی انامه مهربان ایدیجی قیلدی ولم یجعلنی جبارا شقیا وبنی بر کشی
وبدفعل ایرسی قیلدی والسلام علی ویمان نسنه لردن سلامت بنم اوزرمه در
یوم ولدت والدهمک قارنندن وضع اولندوغ کون ویوم اموت ودنیای
فانیدن انتقال ایتدوکم کون ویوم ابعث حیا وقبردن زنده کوندورلدکم
کون ذلك عیسی ابن مریم اوصاف مزبوره ایله موصوف اولان کیمسنه حضرت
مریم اوغلی عیسادر قول الحق درست سوزی سویلدی الذی فیه یمترون

اول درست سوزکه انک حقنده یهود و نصاری شک ایدرلر ما کان لله ان یتخذ
من ولد قادر مختاره لایق و سزاوار دکل ایدی که اوغول ایده سبحانه تقدس و تنزه موجب
اولان اشیادن ذات پاکی منزهدر اذا قضی امرا چون بر ایشک اولمسنه حکم
ایدر فانما یقول له کن فیکون بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که اکا دیر اول
درعقب اول ایش اولور وان الله ربی وربکم ودخی حضرت عیسی علیه السلام
دیدی تحقیقا که خدای ذوالجلال بنم ربم و سزک ربکوزدر فاعبدوه پس
اکا پرستش ایدک هذا صراط مستقیم بو دیدوکم سوز بر دوغری
یولدر که انسانی جنته ایصال ایدر فاختلف الاحزاب من بینهم پس یهود
ونصاری آراسنده فرقه لر شاننده اختلاف ایتدیلر که یهود تفریط
ایدوب ساحرلکه کندو یه نسبت ایتدیلر ودخی نصاری افراط ایدوب
تنکری لغه انی منسوب قیلدیلر فویل للذین کفروا پس عذاب لر شدتی
کافر ایدنلره اولور من مشهد یوم عظیم بر اولو کونک احوالی مشاهده
سندن و او قیامت کونیدر اسمع بهم وابصر کفار یه وجود اکرچه
نه کوررلر و نه ایشدرلر ایدی نه عجب ایشدیجی اولورلر و نه غریب
کوریجی یوم یأتوننا اول کونکه جزا ایچون بزه کلورلر لکن الظالمون الیوم فی ضلال
مبین لیکن ستم ایدنلر بو کون بر آشکارا ازغونلقده درلر وانذرهم
یوم الحسرة و کفاره قورقودور اول کوندن که بدلک ایدن ایتدوکی بدلک
اوزره پشیمان اولورلر و ایولک ایدن ایولکی از ایتدوکنه ندامت چکر
اذ قضی الامر اول وقتده که حساب دوکنوب هر کس کندو یه معین
اولان مکانه کیدر وهم فی غفلة انلر فورقودور اول حالدن که کندولر
بر غفلته دوشمشلر وهم لا یؤمنون و کندولر ایمان کلمازلر انا نحن
تحقیقا که بالکز بز نرث الارض ومن علیها بیز کلور زنده اولان مخلوقاته وارث
اولورز یعنی زمینی و اوزرنده اولان اشیایی افنا ایدوب بیز باقی قالورز
والینا یرجعون و فانی اولدوقلرندن صکره جزا ایچون طرفمزه ارجاع
اولنورلر واذکر فی الکتاب ابرهیم ودخی قرانده حضرت ابرهیم علیه
السلامک احوالنی یاد ایت انه کان صدیقا نبیا تحقیقا که اول
اولمنزل الوحید برو دوغرو سوزلی تنکری تعالی دن خبر کتوریجی ایدی اذ قال

حسب

لابيه يعنی پدری آزره سويلدی يا ابت لم تعبد ما لا يسمع ولا
يبصر نيچون عبادت ايدرسن اول نسنه يه كه نه دعاكی ايشيدر ونه خشوع
وتذللكی كورر ولا يغني عنك شيئا ● وسندن بر ادنی شیء دفع ايتمكه قادر
دكلدر يا ابت اني قد جاءني من العلم ای بنم پدرم علی التحقيق كه بن دانشدن
بكا كلدی ما لم ياتك اول نسنه كه سكا كلمدی فاتبعني پس بكا اويه اهدك
صراطا سويا ● بر معتدل يول سكا كوستره‌يم يا ابت لا تعبد الشيطان
ای بنم پدرم ابليسه قوللق ايتمه ان الشيطان كان للرحمن عصيا ● بو
شبهه كه شيطان ايزد ذو الجلاله غايتله عصيان ايديجيدر يا ابت
اني اخاف ان يمسك عذاب من الرحمن ای بنم پدرم علی التحقيق بن قورقرم
كه تكری طرفندن بر اشكنجه سكا دكه فتكون للشيطان وليا ● پس
عذابده ابليسه قرين اولهسن قال اراغب انت عن الهتي يا ابراهيم آزر
سويلدی ای ابراهيم بنم تكريلرمدن يوز چويريجيميسن لئن لم تنته
اكر بو سوزدن واز كچمزسن لارجمنك البته طاشله سنی اوررم واهجرني
مليا ● وكندوكی بندن صاقين بر اوزن مدت اوزاق اول قال
سلام عليك حضرت ابراهيم ديدی اوزركه سلام اولسون يعنی كيدرك
سكا وداع ايدرم وطبيعتكی بو سوزله دخی رغبت قيلم ساستغفر لك
ربي يقين اولدكه پروردكارمدن سكا مغفرت طلب ايدرم انه كان بي حفيا
بی شبهه كه ربم بكا چوق لطف واحسان ايديجيدر واعتزلكم وما تدعون
من دون الله وسيزی وتكريدن اوزكه عبادت ايتدوكز نسنه‌لری هجر
ايدوب برطرفه كيدرم وادعوا ربي وخدا اوندن يالكز عبادت ايدرم
عسى ان لا اكون بدعاء ربي شقيا ● شايدكيم پروردكارمه عبادتيله
نا اميد و بی بهره اولميم ● بلكه كراكيم بو كلام انك اوزرنه دولتنا ايدكی
مخاطبه ولسانك علی هذا ثابع وباطلدر ● ودعا ايچنده تنبيه وار كه عبادتك
قبولی ومكافاتی تكری تعالينك محض كرمندندر نه وجوب طريقيله در
فلما اعتزلهم وما يعبدون من دون الله پس اول وقت كه حضرت ابراهيم
عليه السلام انلردن دور اولوب شام شريف زمیننده سكنی ايتدی
وهبنا له اسحق ويعقوب نامی اسحق بر اوغول و آنك اوغلی يعقوبی اكا بغشلدق

وكلا جعلنا نبيا ● وهر بيرين پيغمبر قيلدق ووهبنا لهم من رحمتنا وكندو
رحمتمزدن انلره باغشلدق رحمتدن مراد اموال واولاددر ونبوتدر وجعلنا لهم
لسان صدق عليا ● وانلره بر بلند ذكر جميل قيلدق كه جميع خلق انلرله افتخار ايدكی
بر كلمه‌ين سويلرلر واذكر في الكتاب موسى وحضرت موسانك احوالنی قرآنده
ذكر ايت انه كان مخلصا حقيقتا كه اودنسن ونقصدن پاك اولنمش بر وجود
ايدی وكان رسولا نبيا ● وحقدن كوندرلمش خلقه اندن خبر ويريجی ايدی
وناديناه من جانب الطور الايمن وحضرت موسى عليه السلامی طور نام
طاغك صاغ طرفندن چاغردق وقربناه ودركاهه قربيه كندويی يقلشدردك
نجيا ● بر مله راز سويلشديكی حالده ووهبنا له من رحمتنا اخاه هرون
نبيا ● ومهربانلقمزدن اوتری برادری هرونی پيغامبر اولدوغی حالده اكا احسان
ايلدك تا كه امور نبوتده كندويه اعانت ايده واذكر في الكتاب اسمعيل
وقرآن عظيم الشانده حضرت اسمعيل عليه السلامك احوالنی ياد ايت انه
كان صادق الوعد حقيقتا كه اول وجود شريف بر دوسته وعده ايدی كه بر كمسنه
بر مكانده وعده ويردی اندن انی بر ييل مقداری انتظار ايتدی وكان رسولا نبيا
● دخی ايزد ذو الجلالدن خلقه كوندرلمش انلره اندن خبر ويريجيدی وكان
يامر اهله بالصلوة والزكوة وكندو مخصوص اولادن جماعتی نماز قيلمسيله
وزكاة ويرمسيله فرمان ايدردی وكان عند ربه مرضيا ● وپروردكاری
تنده پسنديده اولمش برحمة ايدی واذكر في الكتاب ادريس وقرآنده حضرت
ادريس عليه السلامك اوصافنی ذكر ايله انه كان صديقا نبيا ● حقيقتا كه
اول جليل القدر غايتله راست كو خلقه خبر كتوريجی ايدی ورفعناه مكانا
عليا ● وانی بر يوجه يره قالدردق واو شرف نبوت يا بهشت جاودان
ياد ورد دخی كوككر اولئك الذين انعم الله عليهم اول كروه كه بو سوره‌ده مذكور
اولديلر شول كيمسه‌لردركه ايزد ذو الجلال اونلر اوزرلرينه نعم دينيه ودنيويه
ايله انعام ايتدی من النبيين موصوف بياندر يعنی خدانك نعمتنه مظهر
اولنلر انبيا مقوله‌سندندر من ذرية آدم جار ومجروردن بدلدر يعنی
پيغامبرلر حضرت آدمك نسلندندرلر وممن حملنا مع نوح وحضرت
نوح عليه السلام ايله كيمه قالدردوغمز كيمسه‌لرك نسلندندر و[illegible]

ادریسدن ماعدا وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وحضرت خلیل الملك
وحضرت یعقوبك اولادندن وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ودوغرو یوله کوستردیکمز
نبوت وکرامته برکزیده قیلدوغمز کیمسنه لردن إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُ
الرَّحْمَٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۞ یعنی مزبورلر اوزرلرینه ایزد ذو الجلالك آیاتی
اوقنور سجده ایدوب اغلشلر ایکن یوزلری اوزره دوشرلر فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ
خَلْفٌ پس انلردن صکره بد فعل اوغوللر یتیشدی اول دیکه أَضَاعُوا الصَّلَاةَ
نمازی ترك ایتدیلر وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ وانواع معاصیدن نفسلرینك
ارزولرینه پیرولك ایتدیلر فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۞ پس یقین اوله که عظیم
بدلك بولورلر إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا مکر انلردن اول کمسنه لرکه دخی
کفردن توبه ایدوب ایمان کتوردی وکوزل عمل ایشلدی فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ پس اول کروه که ایمان وعمل صالح ایله منعوت اولدیلر ۞ بهشته
داخل اولورلر وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۞ واعمال خیرلرینك مکافاتندن برنسنه
اکسك اولنمازلر مع الزیاده کندولره ایصال اولنور جَنَّاتِ عَدْنٍ سبقت
ایدن لفظ جنتدن بدل بعضدر یعنی بهشت مقوله سندن اقامت ایچون
تعیین اولنان بهشتلره کیررلر الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ اول باغلر که
ایزد ذو الجلالك قوللرینه وعد ایتدی اندن غائب اولدقلری حالده إِنَّهُ كَانَ
وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۞ تحقیقا کیم شان بودرکه حق تعالی نك وعدی
کلملیدی یعنی موعود اولان بهشت جاودان ظهوره کلوب مؤمن البته
انکا کیرجیدر لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا بهشتیلر بهشتده اصلا بیهوده سوز
ایشتمزلر إِلَّا سَلَامًا لیکن بر سوز ایشیدرلر که عیب ونقصدن بیزاردر وَلَهُمْ
رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۞ وبهشتده صباح واخشام انلره روزیلری
مقرردر یعنی نتکم دنیاده ارباب تنعم صباح واخشام یمکلری
معتاددر ارباب بهشتك دخی روزیلری تعیین ایتدکلرینه کلور تِلْكَ الْجَنَّةُ
اول مذکور اولان بهشت الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۞ اول
نسنه درکه قوللرمزدن تقوی صاحبی اولان کیمسنه یه انی میراث قیلورز
کوزدیلرکه یعنی حضرت سرور کائنات علیه افضل الصلوات آندن اصحاب
کهفدن وذو القرنینك وروحك احوالرین یهود سؤال ایدوب حضرت

استثنا

استثنا ایتمدن بیوردی یعنی یارین کلك سزه جواب ویریرم بعده اون بش کون
حضرت جبرئیل علیه السلام الکلمدی تا که اهل شرك دیدیلر محمدك تنکریسی
کندویی ترك ایتدی اندن صکره کلدکده حضرت اکا سویلدی نیچون کیچ کلدك
بن سکا منتظر ایدم حضرت جبرئیل علیه السلام بو مضمون اوزره جواب
ایتدی نتکه حق تعالی بیوردی وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ وبز آنی فانی اینمز
الا پروردکارك فرمانیله که لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا الدر بزده اولان امور دنیانك تصرفی
کندویه در وَمَا خَلْفَنَا واکسرزده اولان اشیانك تصرفی وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ
وا ایکیسنك ارا سنده اولان احوالك تصرفی یعنی کلدجکمز وکیتمه مز وحالا
اولان احوالمز قدرتی الینده در بیزم اصلا بر شیده تصرفمز یوقدر وَمَا كَانَ
رَبُّكَ نَسِيًّا ۞ وخداوندك سنی اونودوب ترك ایدجی دکل ایدی پس کندونك
حکمتی وجهله تاخیره اقتضا ایلدی نه که زعم کمان ایتدوکك نسنه در رَبُّ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا کوکلرك ویرلك واراسنده اولان اشیانك پروردکاریدر
فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ پس اکا عبادت ایدوب عبادتنه صبر ایله
یعنی هرکاه که بیلدك سنی اونتمز کرکدرکه سن عبادتك اوزره ثابت اولوب
رخاوت ایتمدیدن اوتری سینك دارا اولمه هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ۞ هیچ
اکا همنام بر کیمسنه بیلور میسین یعنی الله لفظیله هیچ برشی تسمیه اولنمشدر
زیرا اهل شرك اکرچه بتلرینه اله دیرلردی ۞ ولیکن لفظ جلاله ایله
هرکز بیرینی صنمی تسمیه ایتمدی وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ وادم اوغلی سویلر أَإِذَا مَا مِتُّ
لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ۞ ایا بن اولدوکم حالده تیزدن چیقمش قیلنورمیم یعنی ابی بن
خلف منافق بو کلامی سویلدی ۞ زیرا اولمش دیرین برقاچ چورومش کمیك الندا الوب
انلری دیره قیلوب علی طریق الاستبعاد سویلدی محمد المصطفی کمان ایدرکه
بز بعد الموت مبعوث اولورز أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ
دخی یاد ایدوب فکر ایتمزمی که بی شبهه بز انی بوندن اسبق ایجاد ایلدك
وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ۞ وحال بوکه کندو هیچ بر نسنه دکل ایدی فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ
وَالشَّيَاطِينَ پس پروردکارك قسم که قیامت کوننده انلری دیولرله
بیله ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ صکره البته دوزخ چوره سنده انلری
احضار ایدرز جِثِيًّا ۞ حساب کوننده دیزلری اوزره کلمش اولدقلری حالده

حالده ثم لننزعن من كل شيعة صكره بر كروهدن البته چيقروب جهنمه
صالورز ايهم اشد على الرحمن عتيا ● هر كيم كه ازيدوب ضلالده اوزره
زياده سركشلك ايتدي ثم لنحن اعلم بالذين هم اولى بها صليا ● بعده
بز داها ايترز اول كيمسنه لره كه كندولر دوزخه يانمغه زياده مستحقدر
وان منكم الا واردها وسزدن اي آدم اوغوللري بر شخص يوقدر الا كه
جهنمه يتشوب اوزرينه كچيجيدر و ليكن مؤمنلر اوزرينه كچدوكلري
دم صونمش اولور كان على ربك حتما مقضيا ● هر كسك جهنمه ورود
ايتمسي پروردكارك اوزره قطعي حكم اولنمش بر ايش ايدي يعني حق تعالينك
وعدي اقتضاسيله بو حكم هركز تخلف قبول ايتمز ثم ننجي الذين اتقوا صكره
كفر و معصيتدن پرهيزكار اولنلري اندن قورتررز ونذر الظالمين فيها
جثيا ● وكفر و معصيتله جانلرينه ستم ايدنلري ايچنده ديزلري اوزره
اوتورمش بوراقورز واذا تتلى عليهم آياتنا واول وقت كه اوزرلرينه
آيتمز اوقنور بينات معنالري روشن اولدوغي حالده قال الذين كفروا
للذين آمنوا كفر ايدنلر اهل ايمانه ديرلر اي الفريقين خير مقاما اكي
كروهدن يعني مؤمن كروهي وكافر كروهي منزل جهتندن قنغيسي يكركدر واحسن
نديا ● ومجلس جهتندن دخي قنغيسي غايتله كوزلدر حاصل كلام بو كه كافرلر
هر كاهكه بر معجزه دليل كلوراكا معارضه ايتمكدن عجزلري اولمغله منزل ومجلسلر
افتخار ايتمكه باشلرلر پس حق تعالى ايتدوكلري افتخاري تهديد ايله رد ايدوب
بيوردي وكم اهلكنا قبلهم من قرن وبونلردن اسبق نيجه اهل زمانلري
نابود قيلدق هم احسن اثاثا ورئيا كه انلر سر و سامان وكوزل هيئت
جهتندن بونلردن غايتله كوزلدر قل من كان في الضلالة سويله هر كيم كه
ازغونلقده ايدي فليمدد له الرحمن مدا ● حق تعالى انكا بر اوزون تمتعي اوزاتسون
يعني انكا چوق مهلت ويروب نعمت بي اندازه يه بولر حتى اذا راوا ما يوعدون
اول حده دك كه موعود اولدوقلري نسنه يي مشاهده ايتدوكلرنده اما العذاب
واما الساعة ما يوعدون لفظندن بدل تفصيلدر يعني موعود اولدوقلري
نسنه يا دركه اهل اسلام دنياده اوزرلرينه غلبه ايدوب قتل واسر
كندولرين معذب قيلهلر يا دوزخده كندولره دكن عقاب ورسوالقدر

فسيعلمون

فسيعلمون من هو شر مكانا واضعف جندا ● پس على التحقيق بيليجكلردر اول
كيمسه كي كندوسي منزل جهتندن بدتردر وتوابع ولواحق جهتندن زبونلشدر
ويزيد الله الذين اهتدوا هدى وحق جل وعلا مهتدى اولنلره هدايت آرترر
والباقيات الصالحات خير عند ربك ثوابا ووفاتندن صكره باقي قالان كوزل عملر
ثواب جهتندن پروردكارك قتنده يكدر وخير مردا ● ودونلك جهتندن
دخي يكدر اول فاني نعمتلردن كه كفار انكله دنياده بهره ياب اولديلر كوردكمي
حضرت خبابك بر مقدار بورجي وار ايدي وائل اوغلي عاص يانته پس اندن
حقني ايستديكنده اكا جواب ايتدي كه سن محمد المصطفى يه كفر ايتميجه بن سكا
حقني ويرمم حضرت خباب ايتدي كه بن نه صاغ ايكن ونه مؤمن ايكن مبعوث
اولدوغم وقتده اكا كافر اولورم اول خبيث ايتدي كه پس مبعوث اولدوغك
محل بكا كل بو رجيكي انده ويرم زيرا اول وقت بنم مال واولادم چوقدر حق تعالى
بو آيتي حقنده منزل قيلدي افرأيت الذي كفر بآياتنا پس كوردوكمي اول
كيمسنه يي كه آيتلرمزه كفر ايتدي وقال لاوتين مالا وولدا ● وديدي
البته مال واوغول ويرلورم اطلع الغيب آيا بو شيئه اولدن نسنه مطلع
اولدي ام اتخذ عند الرحمن عهدا يا خود كندويه مال واوغول ويرلمسنه تكري
تعالى قتنده بر پيمان آلدي كلا سنكتب ما يقول ديدوكي كبي دكلدر يقين
اولكه ديدوكني يازرز يعني كندويه ظاهر اولوركه ديدوكي سوزلري مضبوط
قيلرز ونمد له من العذاب مدا ● واشكنجه دن اكا بر عظيم اوزاتمق
اوزادرز ونرثه ما يقول وبيز اكا وارث اولورز اول نسنه يه كه سويلردي
يعني ديدوكي مال واوغوله ويأتينا فردا ● ودوزخده بزه يالكز كلور
نه مال وار ونه اوغول واتخذوا من دون الله آلهة وكفار ازيدوب ضلالدن
عبادت ايچون بتلري اختيار ايتديلر ليكونوا لهم عزا تا كه كندولره
سبب عزت اوله لر يعني تكري تعالى حضرتلري قتنده كندولره شفاعت ايدوب
اول سبيله ارباب عزت اوله لر كلا اول كمان ايتدوكلري كبي دكلدر سيكفرون
بعبادتهم يقين اولدر كه تكريلغنه اتخاذ اولنان كيمسنه لر انلرك عبادتني انكار
ايدرلر ويكونون عليهم ضدا ● واوزرلرينه سبب خوارلك اولورلر الم تر انا
ارسلنا الشياطين على الكافرين بغر مي سن كه بز ديولري كفار اوزرينه مسلط

قیلدق كه تؤزهم ازا ● كندولرین بربرك دپرتمك دپردوب معاصی‌یه وزر و
حمل ایدرلر فلا تعجل علیهم پس اوزرلرینه تیز لمه كه انما نعد لهم عدا ● بوندن
اوزكه برنسنه یوقدر كیم مدتِ آجالرین انلره برصایوق صایرز یعنی انلره قالمشی
الابرغ معلومدر كون وبرغ صایلمشدر پس هلاككلرینه چوقلق عجله ایتمه یوم
نحشر المتقین الی الرحمن وفدا یاده كتوراول وقتی كه شركدن پرهیزكاراولانلری
ایزد ذوالجلال حضرتنه جمع ایدرروز وفدا یعنی اولدوقلری حالده ونسوق المجرمین
الی جهنم وردا وبزسوررز مشركلری دوزخه تشنه اولدقلری
حالده لایملكون الشفاعة جمله عبادده مالك اولمیه‌جقلر شفاعته الا من اتخذ
عند الرحمن عهدا ● مكراول كیمسه كه شفاعت خصوصنده شكری قتنده
برپیمان المشدر وقالوا اتخذ الرحمن ولدا وكفره دیدیلر خدای دیزالا دعوا
ایدندی لقد جئتم شیئا ادا ● قسم اولسون كه بر باطل نسنه كتوردكز تكاد
السموات یتفطرن منه یقلشورکه كوكلراول سوزك عظمتندن یریلوب
چاتلر وتنشق الارض ویر دخی آندن یاریلور وتخر الجبال هدا وطاغلر دخی بر
اولوب دوشمك دوشر ان دعوا للرحمن ولدا ● اول جهتدن اوتری كه ایزد ذوالجلاله
اوغول ایدینمسن اسناد ایتدیلر وما ینبغی للرحمن ان یتخذ ولدا وایزد ذوالجلاله
لایق دكلدركه اوغول ایدنه زیرا اوغول ایدنمك معاونت ایچوندر وحق تعالی
هرنسنه‌دن مستغنیدر ان كل من فی السموات والارض كوكلرده ویرده
هركیمسه كه واربرنسنه دكلدر الا آتی الرحمن عبدا ● الا ایزد ذوالجلال
حضورینه كلیجیدر قول اولدوغی حالده لقد احصیهم تحقیقا كه انلری
بیلوب حصر قیلمشدر وعدهم عدا ● واشخاص وافعال واقوالرین
بر بر دستـه صایوق صایدی وكلهم آتیه یوم القیمة وقولری دوزجزاده
حضور عزتنه كله جكدرلر فردا ● تك وتنها اولدوقلری ان الذین آمنوا
وعملوا الصالحات تحقیقا ایمان كلوب كوزل اعمال ایشلیانلر سیجعل
لهم الرحمن ودا ● البته ایزد ذوالجلال خلقك قلوبنده انلره برمحبت
قیلور فانما یسرناه بلسانك پس بوند اوزكه برنسنه یوقدركه قرآنی دیلكده
آسان قیلدق قرآنی لغتكه موافق قیلدق لتبشر به المتقین تاكه انكله ارباب
تقوایه مژده ویره‌سن وتنذر به قوما لدا ● وتاكه انكله خصومتده برك

اولدن كورجی قوم قورقوتدوره‌سن وكم اهلكنا قبلهم من قرن وانلردن اسبق نیجه
عصر خلقین نابود قیلدق هل تحس منهم من احد انلردن بركیمسه كوروب
بولورمیسن او تسمع لهم ركزا ● یا انلره برآهسته صوت ایشیدورمیسن
یعنی انلری بالكلیه اهلاك ایتدك اصلا انلردن براثر قالمدی ●

سورة طه مكية وهي اربع وثلثون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

طه معناسنده نیچه وجوه واردر بوكه شرور كائنات لك اسمیدر یس
بود بجه كوره منادی اولور ما انزلنا علیك القرآن لتشقی ● كتوردیلركه چون
حضرت سید الكونین ● ومفخر الثقلین اوزره سوره یا ایها المزمل ایندی
اودكلو قیام لیل ایتدیكه مبارك دپانلری شیشندی بعده حق جل وعلا بوآیتی
نزل ایدوب بیوردی ای طه قرآنی اوزرکه ایندرمدك تاكه محنت ومشقته
دوشه‌سن الا تذكرة لمن یخشی ● لیكن قلبنده خوف اولان كیمسنه یه بیند
ونصیحت ایندردك تنزیلا ممن خلق الارض والسموات العلی بردست
ایندرلمك ایندرولدی شول خدادن كه یری وبلند اولان كوكلری ایجاد ایتدی
الرحمن ● غایتله مرحمت ایسی اولان خدا علی العرش استوی زمانی
عرشا اوزره مستولی اولدی له ما فی السموات وما فی الارض وما بینهما وما
تحت الثری كوكلرده اولان متبدعات ویرده اولان مخلوقات واراولرده
اولان عناصر وموجودات وثری التنده اولان اشیا كندونه مخصوصدر
وان تجهر بالقول فانه یعلم السر واخفی ● واكر سوزی آشكار ایلرسن
بی شبهه كه حق جل وعلا حضرتلری كزلی اولان نسنه‌یی وكزلیدن زیاده
كزلی اولنی بیلور الله لا اله الا هو اوصاف مزبوره ایله متصف اولان
كیمسنه ایزد ذوالجلالدر ● دخی اندن اوزكه برفرد عباده لایق ومستحق
یوقدر له الاسماء الحسنی كوزل آدلر كندونه‌در وهل اتیك حدیث موسی
وسنا حضرت موسی علیه السلام ملك خبری كلدیمی اذ رای نارا یعنی برآتش كوردی
فقال لاهله امكثوا پس كندو عیالنه دیدی برمكاندن توقف ایدك كه انی
آنست نارا ● علی التحقیق بن برآتش كوردم لعلی آتیكم منها بقبس شاید بن
اندن سزه برشعله كتورم او اجد علی النار هدی ● یاخود آتش اوزره

برپول کوستریجی بولورمکه بکا یول کوسترهٔ بعده اهلنی براقوب آتشه متوجه
اولدی فلما اتاها پس اول وقت که کوردوکی آتشه کلدی بر کوك اغجده بر یانر
آتش پیدا کوردی واطرافنده هیچ بر کیمسنه کورمدی کندوینی بر حیرت الدی
اول اثناده نودی یا موسی کندویه صدا کلدیکه ای موسی انی انا ربك تحقیقا
بن سنك پروردکارکم تکرار ضمیر توکید وتحقیق ایچوندر یعنی بوکا متیقن اول
شك ایتمه مرویدر که چون حضرت موسی علیه السلام مندتج اولندی دیدی
سویلیان کیمدر کندویه جواب ویرلدیکه بنم ایزد ذو الجلال ● درعقب
ابلیس لعین کندویه وسوسه ایتدیکه شاید بو سوز شیطانك سوزیدر
پس حضرت موسی علیه السلام کندو نفسنه رجوع ایدوب سویلدی
بن فهم ایتدم که بو سوز تنکرینك سوزیدر ● زیرا بن انی جمیع جهاتدن
وجمیع عضولرمدن ایشتدم فاخلع نعلیك پس ایکی نعلکی چیقر انك
بالواد المقدس طوی ● که بی شبهه سن طوی نام پاك اولان درهٔ ده
سن وانا اخترتك وبن سنی بر نبوت ایچون بکزیده قیلدم فاستمع لما
یوحی ● پس سکا وحی اولنن نسنه یه قولاق دوت واول وحی اولنان
نسنه بودر که اننی انا الله تحقیقا که بن کندم ایزد ذو الجلال لا اله الا انا
وجودده بندن اوزکه عبادته مستحق بر معبود یوقدر فاعبدنی پس بکا
پرستش ایله واقم الصلوة لذکری ● وبنی یاد ایتمك ایچون نمازی قیل
ان الساعة اتیة بی شبهه قیامت کلیجیدر اکاد اخفیها انك وقتنی
کرکدر قلمق ایسترم لتجزی کل نفس بما تسعی ● آتیةٌ لفظنه متعلقدر
یعنی قیامت کلیجیدر تاکه هر جان قزاندوغی نسنه ایله مکافات اولنور
فلا یصدنك عنها پس اکا ایمان کتورمکدن سنی الیقومسون من لا
یؤمن بها واتبع هواه شول کیمسنه که اکا ایمان کتورمیوب نفسنك
آرزوسنه اویدی فتردی ● انك منعنه اویمقله هلاك اولورسن
بو کلامدن صکره حضرت حق جل وعلا حضرت موسی یه انسیت
حاصل اولمغیچون وکندویه عجائب کوسترمك ایچون خطاب ایدوب
بیوردی وما تلك بیمینك یا موسی وندر اول نسنه که صاغ الکده در دی
موسی قال هی عصای حضرت موسی دیدی او بنم دکنکمدر اتوکؤا علیها

اوزرینه

اوزرینه یاصدنورم واهش بها علی غنمی ● وانکله قویونلرمك باشلری
اوزره اغاجلرك یپراغنی سلکرم ولی فیها مارب اخری وبکا انده بر نیچه
ایشلر وار مثلا مسافر اولدیغمده اموزومده قویوب مطهره سینی باشنده
آصرم واقتضا ایتدوکی دشمنی انکله مدافعه ایدرم وبونلرك امثالی
نیچه ایشلر قال القها یا موسی حق جل وعلا دیدی ای موسی انی صال
فالقیها درعقب حضرت موسی علیه السلام انی صالدی فاذا هی
حیة تسعی ● علی الفور اول دکنك بر یورور ایلان اولدی کتوردیلرکه
چون اول دکنك ایلان اولدی حضرت موسی انی کوردیکه سعی ایدوب
قاچش واغجی یوتدی پس اندن خوف ایتدی قال خذها ولا تخف حق تعالی
کندویه فرمان ایتدیکه انی آل واندن قورقمه سنعیدها سیرتها الاولی
زمن اولدکه انی اولکی هیئتنه دوندوررز مرویدر که حضرت موسی بو کلامی
ایشتدوکی کندویه بر آرام حاصل اولدی بعده الینی انك اغزینه صوقوب
چکلرینه یاپشدی فی الحال کما کان دکنك اولدی واضمم یدك الی جناحك
وقولتك التنه الکی آل تخرج بیضاء ایشغل بیاض چیقر من غیر سوء ●
علتسز وعیبسز یعنی الك بیاضلکی برص دکلدر ایلکین مومر کبی ... بر
روشن ودرخشنده بیاضلکده در آیة اخری ● نبوتکه شاهد بونی دخی
یاپشغه معجزه آل لنریك من آیاتنا الکبری تاکه سکا اولو آیتلرمزدن کوسترهرز
اذهب الی فرعون بو ایکی معجزه ایله فرعونه کیت انه طغی تحقیقا که
اول خبیث حدی تجاوز ایتدی قال رب اشرح لی صدری حضرت موسی
دیدی یا الهی سینه می بکا فراخ قیل ویسر لی امری واشیمی بکا آسان قیل
واحلل عقدة من لسانی ودیلمدن بر دوکم آچ یفقهوا قولی ● سوزمی
اکلسونلر کتوردیلرکه بر کون فرعون حضرت موسی یی قوجاغنه الندی
موسی علیه السلام فرعونك جواهر ایله دوزلمش اولان صقالنه الی
اوزادوب اندن بر مقدار قوپردی فرعون بو وضعدن غضبناك
اولوب موسانك قتلنه فرمان ایلدی بعده قاریسی آسیه خاتون
دیدی بر طفلدر جواهر ایله آتشی مشاهده ایدجك اکا ال اوزاتدی
شمدیلکی اکر بر کوز کتورسن اکا دخی ال اوزادر پس فرعون بر معدنه

برمقدار دكوزلك وبرمقدار يا قوتلر احضارينه فرمان ايتدى تاكه حاضر
اولدى حضرت موسى عليه السلام مراد ايتديكه يا قوته ال اوزاده همان
حضرت جبرائيل آنك اليني كوز ممثنه طوكوردى حضرت موسى دخى اندن بركوز
الوب اغزينه براقدى اندن ديلنده بر عقده پيدا اولدى كه كلامى تفهيم
اولنماز قالدى بو سببدن ايزد ذو الجلالدن ايستديكه ديلندن اول عقده
يى حل ايده ودخى حضرت موسى عليه السلام خداى لايزاله مناجات
ايدوب ديدى وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي وبكا خصوصا اولان جماعتدن
بكا برياردمجى قيل هٰرُونَ أَخِي قرنداشم هارونى اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي قوتمى انكله
محكم قيل وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ورسالت خصوصنده انى بكا اورتاق قيل كَيْ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرًا وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا تاكه سنى چوق تنزيه ايدرز وحمد وثنا ايله سنى چوق ذكر ايدرز
إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ۞ كه بى شبهه سن بزم احوالمزه دائما ايدك هر وجهله
بزه نافع اولانى شبهه احسان ايدرسن قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَىٰ حق
جل وعلا ديدى تحقيقا كيم مقصودك سكا ويرلدى اى موسى وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ
مَرَّةً أُخْرَىٰ ۞ وبى شبهه كيم بر وقتده دخى اوزريكه منت قودق إِذْ أَوْحَيْنَا
إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ۞ يعنى وحيدن اوزكه ايله بيلنميان نسنه يى اناكه وحى
ايتدك يعنى اكا الهام طريقيله بيلدردك كه أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ
حضرت موسانى صندوقه قوى فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ بس اول صندوقى
نيل درياسنه صال فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ بعده دريا انى كناره بوراقسون
يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِي وَعَدُوٌّ لَهُ ۞ بكا دشمن وكندويه دشمن بر كيمسنه انى الصون
كتورديلركه حضرت موسى عليه السلامك والده سى صندوغى بنيه قويوب
حضرت موسانى ايچنه قيلدى صكره صندوغك باشنى قفلليوب نيل
درياسنه صالدى چونكه نيلدن برايرمق فرعونك باغچه سنه جريان ايدردى بامر الله تعالى
صو آنى اول ايرمغه صالوب باغ ايچنده اولان حوضه واصل اولدى قدرت الٰهيله
فرعون وخاتونى آسيه حوض باشنده بولنديلر اول صندوقى اخذ ايدوب
ايچنده حضرت موسى يى بولديلر آنى مشاهده ايتدوكلرى بره محبتى كوكللرينه
غايتده تأثير ايتدى بر مرتبه كه جمالين بر لحظه مشاهده ايتمسه لر دوراماز
اولورلر ايدى وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي ۞ واوزريكه بندن بر محبت

صالدم يعنى محبتكى قلوبه صالدم تاكه سنى كورن البته سكا محبت ايدر وَلِتُصْنَعَ
عَلَىٰ عَيْنِي وتاكه كوزمك اوزره تربيه اولنه سن يعنى حفظ ونكهبانلقمله بسلنوب
وجوده كله سن إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ يعنى همشيرك كيدوب سويلردى هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَنْ
يَكْفُلُهُ سزه دلالت ايدرميم اول كيمسه اوزرينه كه بو طفله صوت ويروب حفظ
ايده كتورديلركه يعنى حضرت موسى يى صندوقدن بولديلر انى طايه لر اوزرينه عرض
ايتديلر هيچ بريسنك امجكنى قبول ايتمدى انوك اوزرينه همشيره سى مريم خاتون خبرت
آلمغيچون فرعونك سراى خاصه سنه ايريشوب صورتحالى مشاهده ايتدى
دن ايلرو كلوب آسيه خاتونه سويلدى ايسترميسزكه بو اوشاغك صاقلمسنه
تكفل ايدن كيمسنه اوزرينه سزه دلالت ايدهيم انلر جواب ايتديلركه مقصودمز
اعظمى بودر على الفور دوروب اناسين احضار ايتدى حضرت موسى يى
ذراعنده الفيه بلا توقف امجكنى قبول ايتدى فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ بس سنى اناكه
دوندردك كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا تاكه سنى مشاهده ايتمكله كوزى روشن اوله وَلَا تَحْزَنَ
وتاكه فراقك سببيله غمناك اولميه وَقَتَلْتَ نَفْسًا وبرجان اولدردك واو قبطيلردن
بر شخص ايدى نته كم بيانى كلور ان شاء الله فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ بس سنى قيغودن
قورتردق يعنى عقاب آخرتينك ودنياده قصاص ايدنلرك غمندن سنى قورتردق كيم سكا
مغفرت ايدوب مدين شهرينه هجرت ايتمكى سكا ميسر قيلدق وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۞ ودخى
بلالرله انواعيله مبتلا قيلدق تاكه نفسك كدورتندن پاك اولدى فَلَبِثْتَ سِنِينَ
فِي أَهْلِ مَدْيَنَ بس مدين خلقى آراسنده ييللر اقامت ايتدك واو اون ييل ايدى
ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَىٰ ۞ صكره بر معين وقتده وارديكه كلدك اى موسى يعنى بن
سنا تعيين ايتدوكم محل حلوله ايريشوب كلوب بنوم ايله تكلم ايتدك وَاصْطَنَعْتُكَ
لِنَفْسِي وبنم محبتم ايچون سنى بركزيده قيلدم اذْهَبْ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي سن وبرادرك
بنوم ارمغانلريمله كيدك وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي وبنى خاطره كتورمكدن فتور وتقصير ايتمكوز
اذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ مصر حاكمنه كيدك إِنَّهُ طَغَىٰ ۞ كه بى شبهه اول بدعمل حدى
تجاوز ايتدى فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا بس اكا برملايم سوز سويلكوز يعنى حقوق
تربيتى انكله كوزدوب سوزده اصلا خشونت ايتمكوز لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ۞
شايد اول عاقبت كارينى اكليه يا قورقيه قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَا
حضرت موسى ايله هرون ديديلر اى پروردكارمز تحقيقا بز قورقرزكه فرعون

اوزرمزه عقوبتی تعجیل ایده أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ۞ یا طغیانی زیاده اوله که جرأت
وقساوتندن ذاتکه لایق اولمیان سوزی سویله قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا حق تعالی
دیدی قورقمکوز که حفظ و یاردمله بن سیزکله یم أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ۞ اراکزده
جاری اولان اقوال و افعالی ایشدوب کوررم فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ
پس اکا کیدوب سویلکوز بی شبهه که بز سنک ربنک کوندورلمش ایلچیلریز فَأَرْسِلْ
مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ پس بزمله یعقوب اوغلانلرینی ویر تا که مسکن اجدادمز اولان
ارض مقدسه‌یه کیده‌لم وَلَا تُعَذِّبْهُمْ و انلری تکالیف شاقه ایله معذب قیلمه
زیرا جماعت اسرائیلیه قبطیلر تصرفنده ایدیلر ایستدوکلری اشیاده انلری
استخدام ایدرلر ایدی قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكَ تحقیقا که بز سکا پروردکارکدن
بر معجزه ایله کلدک وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ۞ و ایکی جهاندن سلامت
اول کیمسنه اوزره‌در که دوغرو یوله اویدی إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا بی شبهه که بیز
فرشته ایله بزه خبر کلدیکه أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ علی التحقیق اشکنجه
اول کیمسنه اوزره‌در که پیغمبرلری تکذیب ایدوب انلردن یوز چویردی بعده
حضرت موسی و هرون کلوب تلقین اولندقلری کلامی ایراد ایتدیلر قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا
يَا مُوسَىٰ فرعون دیدی پس پروردکارکز کیمدر ای موسی قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ
كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ حضرت موسی دیدی پروردکارمز اول قادر مختاردر که مخلوقاته
هر محتاج اولدقلری نسنه‌یی ویردی ثُمَّ هَدَىٰ صکره ویردوکی نسنه‌لرک
کیفیت استعمالنی انلره تعلیم ایتدی قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۞ فرعون ایتدی که بر
کچمشلرک حالی نه‌در یعنی زمان سابقده اولان طوائف قوم عاد و قوم ثمود کبی که انلر
تنکری‌یه عبادت ایتمشلردی حال رعیتیه نجه اولدی شقاوتمی یا سعادتمی
قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي حضرت موسی سویلدی انلرک احوالنی بیلمسی پروردکارم
قتنده‌در فِي كِتَابٍ لوح محفوظده ثبت اولمش لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ۞ پروردکارم
بر نسنه‌یی خطا ایدر و نه اونودر یعنی علمی جمیع اشیایه محیطدر اولوب نجه
کندوسی بیلور بن سنک کبی بر غلامم پوشیده اولان اشیایه اطلاعم یوقدر
مکر پروردکارم بنی بر نسنه اوزره مطلع قیله الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا ۞
اول پروردکار که زمینی سزه دوشنه‌جک نسنه کبی قیلدی تا که اوزرنده قرار
ایده‌سز وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا ۞ و ایچنده سزه کیچه‌جک یوللر پیدا ایتدی تا که

اول مقصودلرکزه یتشه‌سز وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً و کوکدن صو ایندردی فَأَخْرَجْنَا
بِهِ أَزْوَاجًا پس انکله کونا کون اصناف چیقارتدک مِنْ نَبَاتٍ شَتَّىٰ ۞ لون و طعم و رائحه‌ده
بر برلرندن آیری بیتکیلردن چونکه ایزد ذو الجلالک کمال قدرتی و عظم حکمتی نباتاتک چیقمسنده
قابلیته تمام اولدی نظم کریمده غیبتدن تکلمه عدول اولندی كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ
اول نباتاتی انواعیله یینکز دیمش اولدی یعنی حالده اندن ییکوز و داوارلریکزی
اوتلادک إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَىٰ ۞ تحقیقا که مزبور اولان اشیاده
خدانک قدرتنه اوزره ارباب عقول ایچون دلیللر وار مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ یردن سزی
ایجاد ایتدک وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ و ایچنه سزی دوندررز وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ۞
و اندن بر دخی سزی چیقاررز وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا و تحقیقا که حضرت
موسایه ویرلدوکی جمله معجزه‌لری فرعونه کوستردک فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ۞ پس انلری
یلانه نسبت ایدوب عناد و تکبرندن ایمانه کلمکی قبول ایتمدی قَالَ أَجِئْتَنَا
لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ ۞ حاکم مصر دیدی ای موسی یا سن بزه کلدک
که سحر و حیله‌که زمینمزدن بزی چیقاره‌سن فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ پس قسم اولسون که
سکا انک کبی بر جادولکله کلورز فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا پس ارامزده وارا کلمکه
بر وعده قیل که لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ انی نه بیز و نه سن اخلاف ایدرز مَكَانًا سُوًى
بر یرده که مسافه‌سی بزه و سکا برابر اوله قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ حضرت موسی
دیدی وعده‌کزک زمانی قبطیلرک آرایش کونیدر و آنی نوروز یا عاشورا کونیدر دیدیلر
وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ۞ و دخی وعده‌کز زمانی چاشت وقتنده خلقک بیغلسی
ایدر فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ پس فرعون مجلسندن کیدوب مکر و حیله‌سنی
بیغدی یعنی جادولری و آلاتلرین جمع ایتدی ثُمَّ أَتَىٰ ۞ صکره وعد اولنمش مکانه
کلدی قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ حضرت موسی جادولره دیدی وای سزه لَا تَفْتَرُوا
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا تنکری تعالی اوزره یلان باغلیکوز فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ که بر اشکنجه ایله
سزی دیبدن قیره وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ ۞ و بی شبهه که بی بهره اولدی اول کیمسنه که
تنکری تعالی اوزره افترا ایتدی فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ پس جادولر حضرت موسانک
معارضه‌سی خصوصنده محاوره ایتدیلر که انکله نیجه معارضه ایده‌لم وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ ۞
و مشاوره‌یی کزلو قیلدیلر قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ دیدیلر بو ایکی جادودرلر يُرِيدَانِ
أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ ایسترلر که زمینکزدن سزی چیقاره‌لر بِسِحْرِهِمَا جادولکلریله

وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَى وایسترلركه ایسلرك افضلی ولاذ ابنكزى كيدرلر
فَاَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ پس مكر وحیله كزك اوتين جمع ايدوب اماده قيلك ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا
صكره صف بغلمش اولدوغكوز حالده كلك تاكه خلقك قلوبنده هيبتكوز قراردة
وَقَدْ اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلٰى وتحقيقا كه بوكون مطلوبه واصل ولدى اول كيمسنه كه
غالب كلدى بعده یتمش بيك يا اوتوز اوج بيك ساحر هر بريله زيبق ايله الوده
بيرو دكنك و ييپرايب صف بغليوب دفعةً واحدةً ميدانه كلديلر وحضرت
موسی برادريله ميدانه توجه ايلدى قَالُوا يَا مُوسٰى اِمَّا اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّا اَنْ نَكُونَ اَوَّلَ
مَنْ اَلْقٰى طريقه ادبى كوزدوب ديديلر اى موسى يا سن دكنككى اول صالسن
يا بيز صالان كيمسه لرك اولى اوله لم قَالَ بَلْ اَلْقُوا حضرت موسى ادبلرين ادبله
مقابله ايدوب وايندوكلرى ايشه اعتداد اتميوب ديدى بل كيم سز صالك
پس لا تلرين صالديلر فَاِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّهَا تَسْعٰى
اول وقتده ايپلرى ودكنكلرى جادولكلرندن حضرت موسايه كورنوركه انلر يوردرلر
فَاَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسٰى پس حضرت موسى اقتضاء بشريتيله كندو نفسنده
برنوع قورقو حس ايلدى قُلْنَا لَا تَخَفْ كندويه سويلدك قورقمه ايندوكلك نسنه دن
قورقمه اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى كه على التحقيق انلره غلبه ايدوب اوسته اولان سنسن
وَاَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ وصاغ الكده اولان نسنه يى صال يعنى دكنككى صال تَلْقَفْ
مَا صَنَعُوا ايشلدوكلرى نسنه يى يوده اِنَّ مَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ تحقيقا كه ايشلدوكلرى
نسنه جادو حيله سيدر وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ وجادو مقوله سى قورتلوب مقصده
نايل اولماز حَيْثُ اَتٰى كلدوكى يرده وكيتدوكى يرده بعده حضرت موسانك
دكنكى سحرلرنك ايندوكى جميع اشيايى يوتدى وخلق قورقودن نجمعنه بوزدى ديلر
پس موسى عليه السلام اني الوب ينه كما كان دكنك اولوب جادولر بو حالى
مشاهده ايدنجك برى بيرينه سويلدى كه بو سحردكلدر بلكه برقدرت الهيه در
فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا پس قوجادولر سجده ايندوكلرى حالده دوشمش قيلندى لر
قَالُوا اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُونَ وَمُوسٰى ديديلر حضرت هرونك وحضرت موسانك
پروردكارلرينه تصديق كوردك قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ فرعون
سحره يه ديدى بن سيزه دستور ويرمدن اول اكا اتباع ايدوب تصديق
ايندوكوز اِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ بى شبهه كيم موسى سزه جادولكى

تعليم ايدن بيوككزدر فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ پس البته الوركزى
واياقلركزى بيرى برينه مخالف كسرم يعنى صاغ ال وصول اياغى كسرم يا برعكس
وَلَاُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ والبته خرما درختلرنده سزى اصرم وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَا
اَشَدُّ عَذَابًا وبى شبهه بيلورسنز كه قنغمزك بنم يا موسانك اشكنجه سى غايتله
دشواردر وَاَبْقٰى وقنغمزك عذابى غايتله دائمدر قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَاءَنَا
سحره ديديلر اى فرعون سنى اختيار ايتمزز اول نسنه اوزرينه كه بيزه كلدى مِنَ الْبَيِّنَاتِ
انكار اولنمز معجزه لردن وَالَّذِي فَطَرَنَا ودخى سنى ايثار ايتمزز اول قادر مختار اوزرينه
كه بيزى عدمدن وجوده كتوردى فَاقْضِ مَا اَنْتَ قَاضٍ پس حكم ايده جك نسنه يى
حكم ايت اِنَّمَا تَقْضِي هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بوندن اوزكه بر نسنه يه قادر دكلسنكه
بو فنى اولان صاقلقده اجرا ايدرسن اِنَّا اٰمَنَّا بِرَبِّنَا تحقيقا كه بيز شكر پروردكارمزه ايمان
كتوردك لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا تاكه كناهلرمزى بيزه مغفرت ايده وَمَا اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ
مِنَ السِّحْرِ وتاكه جادولكدن بيزى اوزرينه جبر ايندوكك نسنه يى بيزه غفران ايده
مرادلرى تعليم سحر ايچون فرعونك قتلنده جمع اولنديلر ديديلر حضرت موسايى ياترايكن بيزه
كوسترپس كوردیلر كه حضرت موسى ياتوب دكنك كندو حراست ايدر
ديديلر بو سحر دكلدر زيرا ساحر ياتدوقده نفسك سحرى باطل اولور بيز بوكا معارضه
ايتمكه طاقتمز يوقدر فرعون سوزلرين قبول ايتميوب كندولرين معارضه يه جبر
ايلدى وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَاَبْقٰى وايزد ذو الجلال مكافاتى جهتندن هر كسدن
يكرك وپاينده رك اِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ تحقيقا شان بودركه هر كيم پروردكارى حضورينه
كلور مُجْرِمًا كفر ومعصيتله كناهكار اولدوغى حالده فَاِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ بى شبهه كه دوزخ اكا
دلور لَا يَمُوتُ فِيهَا انده اولمز اولوركه راحت بوله وَلَا يَحْيٰى ونه صاغ اولور بر
صاغلق كه انكله خوشحال اوله وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا وهر كيم ايزد ذو الجلال حضورينه
ايمان كتورمش اولدوغى حالده كلور قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ كوزل عملر ايشلمش ايكن فَاُولٰئِكَ
اول كروهكه اهل ايمان وكوزل عملودرلر لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلٰى بو وجه يا ييه لر
كندولره درجات جَنَّاتُ عَدْنٍ انلر اقامت باغلريدر تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ انهارى
التنده ايرمقلر و خَالِدِينَ فِيهَا انده على الدوام اقامتى تقدير ايتمشلر وَذٰلِكَ
جَزَاءُ مَنْ تَزَكّٰى واول نعمتلر كفر ومعصيتدن پاك اولان كيمسنه نك سزاسيدر
وَلَقَدْ اَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى وتحقيقا حضرت موسايه وحى ايتدك كه اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِي

مصر شهرندن قوللرمله کیجه کیت فاضرب لهم طریقا فی البحر یبسا ۞ پس انلره
دریاده بر قوری یول قیل لا تخاف درکا اول حالده که دشمنك یتشمسندن ایمن
سن ولا تخشی ۞ وصوده بوغولمقدن خوف ایتمزسن فاتبعهم فرعون بجنوده
پس چیقدقلری معلوم اولنجه فرعون کندو لشکریله اردلرینه دوشدی فغشیهم
من الیم ما غشیهم درعقب فرعون ولشکرین دریادن قبلدی اول نسنه که کندولری
قبلدی ابهام مسند الیه تعظیم ایچوندر یعنی انلری بر موج قبلدی که انك حقیقتنی
تنکری تعالیدن اوزکه برکیمسنه ادراك ایتمز واضل فرعون قومه وما هدی
۞ وفرعون کندو کروهین کمراه ایدوب دوغری یول کوسترمدی یا بنی اسرائیل
ای یعقوب اوغوللری قد انجیناکم من عدوکم تحقیقا که دشمنکزدن سزی قورتردق
وواعدناکم جانب الطور الایمن دیخی مبرکزك مناجاتیچون وتوراتك انجیچون
طور طاغنك صاغ طرفن سزه وعد ویردك بو وعد حضرت موسایه ویرلمشدر
لیکن ملابسه طریقیله قومنه اضافت اولندی ونزلنا علیکم المن والسلوی
۞ وترنجبین وبلدرجین قوشین اوزرکزه منزل قیلدق کلوا من طیبات
ما رزقناکم سزه روزی قیلدوغمز نسنه دن ییکوز ولا تطغوا فیه وسزه
روزی قیلنان نسنه ده حدی تجاوز ایتمکوز که شکرین ادا ایتمیه سز وایچنده
اسراف ایدوب مستحقدن انی منع ایده سز فیحل علیکم غضبی که طغیانکز سببیله
اوزرکزه خشمم اینار ومن یحلل علیه غضبی وهرکس که اوزرینه خشمم اینرسه فقد
هوی ۞ بی شبهه که اول کیمسنه هلاك اولور وانی لغفار لمن تاب وآمن وعمل
صالحا وعلی التحقیق بن غایتله مغفرت ایدیجیم شول کیمسنه یه که شرکدن توبه
ایدوب ایمان کتوردی وکوزل عمل ایشلدی ثم اهتدی ۞ صکره هدایت
اوزره استقامت ایلدی ۞ کوردیلر که فرعون هلاك اولدوقدن صکره بنی
اسرائیل حضرت موسادن استدعا ایتدیلر که قواعد شرعیه یی وقوانین
واحکامی کندولره مبین ومعین ایلیه حضرت موسی علیه السلام بو خصوصی
حضرت ربنا دریا به عرض ایلدی کندویه خطاب کلدیکه بنی اسرائیلك اشرافندن
برجمله طور طاغنه کل تا که احکام شرعیه یه جامع بر کتاب سکا ویره یم حضرت
موسی برادری هارونی مکاننه جانشین ایدوب بنی اسرائیلدن یتمش کیمسنه ایله
طور طاغنه توجه ایلدی بغیری کیم محل معهوده یقلشدیلر حضرت موسی علیه السلام

شدت

شدت اشتیاقدن شتاب ایدوب طاغه ایلرو چیقدی ایزد ذوالجلالدن کندویه
خطاب کلدیکه وما اعجلك عن قومك یا موسی ۞ وقنغی نسنه جماعتکدن سنی ایلدردی
ای موسی قال هم اولاء علی اثری حضرت موسی دیدی بنم جماعتم بونلر بنم ایزم اوزره
کلیورلر اوزرلرینه تقدم ایتمدم الا بر ایکی قدم مقداری که اکا اعتداد اولنمز وعجلت الیك
رب لترضی ۞ ویا الهی حضور عزتکه کلمکه شتاب ایتدم تا که بندن خشنود اولهسن
قال فانا قد فتنا قومك من بعدك ایزد ذوالجلال دیدی پس علی التحقیق سندن
صکره کندو عشیرتکی فتنه یه صالدق واضلهم السامری ۞ وانلری سامری
کمراه قیلدی یعنی ازغونلقلرینه سامری سبب اولدیکه التوندن بر بوزاغو پیدا
ایدوب انك عبادتنه کندولرین دعوت ایلدی فرجع موسی الی قومه پس حضرت
موسی توراتی الدوقدن صکره عشیرتنه دوندی غضبان اسفا ۞ فعللرندن خشمناك
اندوهکین اولدوغی حالده قال یا قوم الم یعدکم ربکم وعدا حسنا ۞ دیدی ای بنم
قومم ایا پروردکارکز سزه کوزل وعده موعد ایتمدی افطال علیکم العهد پس زمان
مفارقتم اوزرکزه اوزاندی می ام اردتم ان یحل علیکم غضب من ربکم یاخود ایستدکز
که اوزرکزه تنکریکزدن بر خشم اینه فاخلفتم موعدی که ایمانده ثبات ایتمکه
بکا ویردککز پیمانه خلاف ایلدکز قالوا ما اخلفنا موعدك بملکنا دیدیلر
وعده کی اختیارمزله مخالفت ایتمدك ولکنا حملنا اوزارا من زینة القوم
ولیکن فرعونیلرك الات زینتلرندن یوکلر کوتورمش قیلندق فقذفناها
درعقب انلری آتشه صالدق فکذلك القی السامری ۞ پس نیجه که بز صالدق
سامری دخی حلیدن کندو نیله اولان نسنه یی دخی صالدی مرویدر که بغیری
حضرت موسی علیه السلام طور طاغنه کیتدی بنی اسرائیل دونسنه تعیین
اولنان اوتوز کونی حساب ایدوب کوردیلر که تمام اولوب کلمدی زیرا بو وجهله حساب
ایتدیلر که کیجه یی بر وقت وکوندوزی بر وقت حساب ایدوب ییکرمی کونه تمامنده
دیدیلر مدت بالتمام کیچوب حضرت موسادن بر اثر ظاهر اولمدی پس سامری
کندولره سویلدیکه حضرت موسانك بزدن سبب تاخیری بو که عاریت طریقیله
فرعونیلردن الدغمز الات زینتلری یانمزده اخراج ایتمیجك اویزه کلمز
پس رای بودر که بر چقور قازوب ایچنه آتش یاندروب اول الات زینتی ایچنده
صالورز بنی اسرائیل سوزین قبول ایدوب جمیع فرعونیلردن الدوقلری زینتی

حزب

اندن بوراقدیلر فأخرج لهم عجلا جسدا درعقب اول زینت آلتونندن انلره بر بوزاغو
قالب چیقردی که له خوار کندو یه بوزاغو صوتی وار فقالوا هذا الهکم
واله موسی پس سامری و توابعی دیدیلر بو سزك تنکریکوز و موسانك تنکریسیدر
فنسی پس موسی اونوتدی طور طاغنده انی ارامغه کیتدی افلا یرون الا
یرجع الیهم قولا پس اکا عبادت ایدنلر بوقوب بیلمزلرمی که نه شان بودرکه
کوسالهٔ کندولره برسوز دوندرمز یعنی اندن برشیئه سؤال ایتسهلر کندولره
جواب ویرمز ولا یملک لهم ضرا ولا نفعا وکندولره نه بر نفع یتشدرمکه ونه
برضرر دفع ایتمکه قادر اولور ولقد قال لهم هرون من قبل وتحقیقا که حضرت
هرون حضرت موسی رجوع ایتمدن اول انلره سویلدی یا قوم انما فتنتم به ای
بنم عشیرتم بوندن غیری برنسنه یوقدر که سز بو بوزاغونك عبادتیله مبتلا اولدکز
وان ربکم الرحمن وتحقیقا که خداوندکز عدمدن سیزی ایجاد ایدن چوق رحملو
خدادر فاتبعونی پس بکا اویك واطیعوا امری ودینی اوزره ثبات ایتمده
وفرمانمه اطاعت ایدك قالوا لن نبرح علیه عاکفین دیدیلر بوزاغونك
عبادتی اوزره اقامت ایتمکدن منفك اولمزز حتی یرجع الینا موسی طور
طاغندن حضرت موسی بزم طرفمزه دونجه دك بعده که حضرت موسی
کلوب انلری اول حالده کوردی قال یا هرون ما منعك اذ رایتهم ضلوا برادرینه
سویلدی ای هرون چون بنی اسرائیلی کوردك ازغون اولدیلر قنغی نسنه سنی
الی قودی الا تتبعن الله ایچون غضب ایتمده بکا متابعت ایتمکدن افعصیت
امری پس فرمانمه سرکشلك میا ایتدك بعده حضرت موسی دین ایچون
غضب کلوب حضرت هرونك صاچنه یاپشدی پس حضرت هرون
استعطاف طریقیله کندو یه دیدی نته که حق تعالی بیوردی قال یا ابن ام
لا تاخذ بلحیتی دیدی ای انام اوغلی صقالمه یاپشوب چکمه ولا براسی ونه باشمك
صاچنه انی خشیت ان تقول فرقت بین بنی اسرائیل علی التحقیق بن قورقدم که
دیەسن بنی اسرائیل ارا سنه جدالك صالدك ولم ترقب قولی وقورقدم که
دیەسن طوره کیتدوکم محلده سکا دیدوکم سوزه محافظه ایتمدك که سویلدك
بیرمده قائممقام اول وخلق ارا سنده اصلاح ایت واصلاح برایده یکه نسنه
ترکلمکدن حفظ ایدەیم وکندولره مدارا ایدەیم تاکه سن کلەسن شمدی نصکره

راکله یمی تدارك ایده‌لم پس حضرت موسی سامری جهتنه خطابی توجیه ایتدی
قال فما خطبك یا سامری دیدی پس بو ایشدن سنك مرادك نەدر ای سامری
و ایتدکلرنده سکا قنغی نسنه حامل اولدی قال بصرت بما لم یبصروا به سامری
ایتدیکه کورمدوکلری نسنه‌یی بن کوردم یعنی حضرت جبرئیلی حیاتاتنه بنجنو
ایکن کلور کوردم بیلدم که اوبر روحانی نسنه در ایزی قنغی نسنه‌یه دکسه البته
اول شیئه حیات بولور فقبضت قبضة من اثر الرسول پس کوندرلشك اثر ندن
براوچ طبراق الدم فنبذتها صکره انی التوندن یاپدوغم بوزاغونك ایچنه
صالدم زنده اولدی وکذلك سولت لی نفسی و بویلجه که دیدم نفسم بکا تحسین
ایلدی قال فاذهب فان لك فی الحیوة ان تقول لا مساس حضرت موسی سامری یه
سویلدی پس ارادن چیق کیت که علی التحقیق دنیا صاغلغنده سکا بوکه دیمك
دکلك اولیه یعنی دنیاده عقوبتك بو اولسون که هرکیمی کورورسن دیەسن بکا
دکمه که سنی ونه بنی کمسه المورا اندن صکره سن خلقدن نفرت ایدەسن وانلر سندن
نفرت ایدەلر پس یابانی حیوانات کیبی یالکوز قالەسن وان لك موعدا لن تخلفه
وبی شبهه که آخرتده سکا بر موعد وار که حق جل وعلا انی بروجهله سکا اخلاف
ایتمز وانظر الی الهك ومعبودکه باق الذی ظلت علیه عاکفا شول معبودکه عبادتی
اوزرینه پیوسته مقیم قالدك لنحرقنه البته انی یاندررز ثم لننسفنه فی الیم
نسفا صکره انك کولنی دریاده بر صاورمق صاورزکه هیچ اندن بر اثر بولنمیه
انما الهکم الله عبادتکوزه مستحق اولان تنکری تعالی دروبس الذی لا اله الا
هو شول تنکری که کندوسندن اوزکه عبادته مستحق بر معبود یوقدر وسع کل
شیء علما داننی هر نسنه‌یی احاطه ایتدی کذلك نته که حضرت موسانك
اخبارین سکا یا محمد نقل ایتدك نقص علیك من انباء ما قد سبق امور ماضیه‌نك
وامم سالفه‌نك اخبارین اوزرکه اوقورز وقد اتیناك من لدنا ذکرا وتحقیقا
که قتمزدن سکا برکتاب ویردك که اول اخبار اوزره مشتملدر من اعرض عنه هرکیم
که اندن یوز چویره فانه یحمل یوم القیمة وزرا بی شبهه که او قیامت کوننده
بر اغر یوکی کوتورر خالدین فیه اول حالده که اول اغر یوکك سزا سنده اقامتی
علی الدوام تقدیر ایتمشلر وساء لهم یوم القیمة حملا و روز قیامتده اول
اغر یوك انلره نه یمان یوکدر یوم ینفخ فی الصور خاطره کتور اول کونی که صوره ده

اوفوریلور ونحشر المجرمین یومئذ زرقا ۞ وکنهکارلری کوك کوزلو اولدوقلری حالده اول کونده جمع ایدرز یتخافتون بینهم ارالرنده آهسته سویلشورلرکه ان لبثتم الا عشرا ۞ اون کوندن اوزکه دنیاده اقامت ایتمدوکز یعنی اولرنده مدتی اوزون کوردوکلری ایچون دنیاده اقامتلرین آز صانورلر نحن اعلم بما یقولون دیدوکلری سوزه یعنی مدت اقامتلرینه بیزدانا ترز اذ یقول امثلهم طریقة یعنی رای ودانش جهتندن اشبه لری اولدن کیمسه سویلر ان لبثتم الا یوما ۞ دنیاده اقامت ایتمدکز الا بر کون کوردیلرکه ثقیف طائفه سندن برکیمسه سرور کائنات علیه اشرف التحیاتدن سؤال ایلدیکه یارین روز قیامتده داغلر بو جهاندن بتلدی نیجه اولور حق تعالی بر آیتی منزل ایدوب بیوردیکه ویسئلونك عن الجبال وطاغلردن اوتوری سکا صورورلر فقل ینسفها ربی نسفا ۞ پس سویله پروردکارم انلری درست برا کنده ایدر یعنی انلری قوم کبی قیلور بعده بیللری اوزرلرینه ارسال ایدوب انلری برا کنده ایدر فیذرها پس انلرك مکانلرین براقور قاعا برخالی یر صفصفا هموار که کویا جمله اجزاری بربرنسنی اوزره در لا تری فیها عوجا ۞ نه ایچنده اکریلك کوردسن ولا امتا ونه یوکسکلك یومئذ یتبعون الداعی اول کونده خلق چاغیریجی یه اویررلر یعنی حضرت اسرافیل کندولرین حشر ایچون چاغیرنجه قبورلری صوتنه تابع اولورلر لا عوج له الاجیه اکریلك اولمز یعنی هر مدعو اولان کیمسه انك صوتنه اویوب تخلف ایدمز وخشعت الاصوات للرحمن وایزد ذوالجلالك عظمت وهیبتنه جمله آوازلر پست اولدی فلا تسمع الا همسا ۞ پس اول کونده ایشتمزسن الا برخفی آواز یومئذ لا تنفع الشفاعة اول کونده دیلك برکیمسه یه یرمز الا من اذن له الرحمن مکر اول کیمسه نك دیلکی که خدای ذوالجلال کندو یه دیلك ایتمسنه اذن ویردی ورضی له قولا ۞ واکا بر سوز پسند ایتمش اولدی یعلم ما بین ایدیهم خدای ذوالجلال خلقلك ایلروسنده اولان احوال بیلور وما خلفهم وکیرولرنده اولان احوالی ولا یحیطون به علما ۞ وداش جهتندن انك معلوماتنه احاطه ایتمزلر وعنت الوجوه للحی القیوم وزنده وپاینده اولان خدای ذوالجلاله یوزلر خوار وذلیل اولدی اسیرلرك امیرلرینه خضوع ایتدکلری کبی وقد خاب من حمل ظلما ۞ وتحقیقا که ستم یوکلنان کیمسه نی بهره اولدی یعنی شرکله یوکی کوتوردی

تحقیقا که کیمسه خائب وخاسر اولدی ومن یعمل من الصالحات وهو مؤمن وهر کیم کوزل ایشلرك برمقدارین ایشلر وحال بوکه کندو مؤمن ایمانله کلمشدر فلا یخاف ظلما مقتضای وعد له مستحق اولدوغی ثوابك منع اولنمسین ملاحظه ایدوب قورقمز ولا هضما ۞ ونه انك اکسك اولمسین دخی وکذلك ونشه کیم وعد ووعیده متضمن اولان آیاتی ایندردك انزلناه قرآنا عربیا جمله سنی لغت عربه منسوب برقرآن ایندردك وصرفنا فیه من الوعید وآیات وعیدی انك ایچنده مکرر قیلدق لعلهم یتقون ۞ تا که خلق معصیتدن صاقنه لر او یحدث لهم ذکرا یا انلره بند ونصیحت تجدید ایدر یعنی اتی استماع ایدرلر فتعالی الله الملك الحق پس امر ونهی نافذ ذات وصفاتنده ثابت اولان ایزد ذوالجلال مخلوقاتك شاهبتندن بوجه لنوب منزه اولدی ولا تعجل بالقرآن وکلام مجیدك اوقومسیله تعجیل ایتمه من قبل ان یقضی الیك وحیه سکا وحی اداا اولنمدن اول بعض علما برآیتك معناسنده بیوردیکه سکا وحی کلمدن اول قرآنك منزل اولمه سن بسم وقل رب زدنی علما ۞ وعجله یرینه سویله یا الهی بکا بیلکی ارتر احکام شرعیه ده ولقد عهدنا الی آدم وتحقیقا که بز آدم صفی یه فرمان ایلدك من قبل بو وقتدن اسبق فنسی پس فرمانمزی اونتدی ولم نجد له عزما والا زمان اوزره ثبات وتصمیم رای بولمدق واذ قلنا للملائکة اسجدوا لآدم ویاد ایله کور حضرت آدمك حالنی اول وقتده که فرشته لره دیدك آدم ایچون سجده ایدك فسجدوا الا ابلیس در عقب قولری سجده یه واردیلر نی شیطان مشتی ابی سجده ایتمکدن ممتنع اولدی فقلنا یا آدم ان هذا عدو لك ولزوجك صکره دیدك ای آدم بو شقی سکا وجفتکه دشمندر فلا یخرجنکما من الجنة پس بهشتدن سزی چیقرمسون یعنی اکا متابعت ایتمك که انك متابعتی اندن چیقرمغکزه سبب اولور فتشقی که محنت ومشقته دوشرسن ان لك الا تجوع فیها ولا تعری ۞ تحقیقا که بهشتده آج اولمق وچیپلاق اولمه مق سکا مقرردر وانك لا تظمأ فیها ولا تضحی ودخی سکا مقرردر که سن ایچنده صوسز اولورسن ونه آفتاب قاکورنجه شریون صوسندن ایچوب قالن کولکه یی النمه اولورسن فوسوس الیه الشیطان پس ابلیس پرتلبیس آدمه دوغری وسوسه سنی توجیه ایلدی

قال يا آدم هل ادلك على شجرة الخلد ديدى اى آدم حيات ابدى يه مؤدى
اولان اغاجه اوزره سكا دلالت ايدەيم وملك لا يبلى و دخى زوال قبول
ايتميان ملك اوزره فاكلا منها بو كلمات كندولره القا اولندقدن صكره
اول اغاجدن يديلر فبدت لهما سوآتهما درعقب عورتلرى كندولرينه باديا
اولدى وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنة و بهشتك يبراقلرندن عورتلرى
اوزرينه بتشديرمكه باشلديلر وعصى آدم ربه فغوى ● و حضرت آدم پروردگارينه
عصيان ايدوب كندو مطلوبندن بى بهره اولدى ثم اجتبيه ربه فتاب
عليه صكره پروردگارى كندويى بركزيده قيلوب توبه ايدجك توبه سين قبول
ايتدى وهدى و دوغرو يولى كندويه كوستردى قال اهبطا منها جميعا
تنكرى تعالى ديدى اى آدم و حوا قوكوز بهشتدن ايكيكز بعضكم لبعض
عدو اولەدكز برلوكى برلوكه دشمن اولدوغى حالده فاما يأتينكم منى هدى
پس اكر بندن هدايت سبب بر كتاب و رسول سزه كلورسه فمن اتبع هداى هر كيم
بنم هدايتمه ييروك ايدر فلا يضل ولا يشقى ● نه دنياده آزغون اولور
ونه آخرتده محنت و شقاوته دوشر ومن اعرض عن ذكرى و هر كيم بنم كتابمدن
اولان هدايتمدن يوز چويردى فان له معيشة ضنكا ● بى شبهه كيم دنياده
اكا بر دار معيشت اولوركه وجودندن صفت قناعت مسلوب اولور همیشه
مشغله دنيانك تحصيلنه رغبت ايدوب راحت بولميه ونحشره يوم القيمة
اعمى ● و آنى روز قيامتده كور اولدوغى حالده يولده ايلتورمه بيغرز قال
رب لم حشرتنى اعمى سويلريا الهى نيچون بنى كور حشر ايتدك وقد كنت بصيرا
● و حال بوكه دنياده بن ايچى كوزلى ايدم قال كذلك اتتك آياتنا فنسيتها حق
جل وعلا اكا سويلر سن انك كبى ايش ايتدك كه بزم آيتمز سكا روشن و آشكار
كلدى درعقب سن انك كورمسندن كور اولوب آنلرى اونوتدك وكذلك
اليوم تنسى ● و نتكه آنلرى ترك ايدوب اونوتدك بوكون عذاب جهنمده
اونودلمش نسنه كبى ترك اولنورسن وكذلك نجزى من اسرف ولم يؤمن
بآيات ربه و نتكه آيات ربدن اعراض ايدنه عذاب ايله مكافات ايتدك
حدودى تجاوز ايدوب پروردگارنك آيتلرينه ايمان كتورميان كيمسنه‌يى
مكافات ايدرز ولعذاب الآخرة اشد وابقى ● و بى شك اوبيرجهانك

اشكنجه سى دنيانك دار محنتندن غايتله صعوبتلو و باقى ترر افلم يهد لهم
پس تنكرى تعالى كفاره يول كوسترمدى كه كم اهلكنا قبلهم من القرون كندولردن
اسبق اولان ارباب اعصاردن نيچه كروهلر اهلاك ايتدك يعنى تنكرى تعالى اهل
مكه‌يه امم سالفه‌نك احوالنى بيلدردى يمشون فى مساكنهم اول حالده كه تجارت
ايچون سفرلرنده اهلاك اولنان كروهلرك مكانلرنده يوروب آثارلرين مشاهده
ايدرلر زيرا اكثر اوقاتده مكه خلقى شام و يمنه سفر ايدوب حجر و احقافه مرور
ايدرلردى ان فى ذلك لآيات لاولى النهى ● تحقيقا كه اول مسكنلرك مشاهده
سنده ارباب عقوله اولونجه مثللر وار ولولا كلمة سبقت من ربك و اكر
پروردگاركدن بر سوز سبقت ايتميدى كه سكا انكار ايدنلرك عذابى آخرته
تاخير اولندى لكان لزاما البته عذابلك واقع اولمسى بونلره لازم اولوردى
واجل مسمى ● كلمه اوزره معطوفدر يعنى تاخير عذابلك وعده سى و عمرلرينه
بر معين مدت اولميدى البته عذاب انلره نازل اولوردى فاصبر على ما يقولون
پس اهل شركك ديدوكلرى سوزلر اوزره صبر ايت وسبح بحمد ربك قبل طلوع
الشمس و كونش چيقمدن اول تنكريك مدح و ثناسنه مقارن اولدوغك
حالده نماز قيل يعنى صباح نمازين وقبل غروبها و كونش باتمدن اول دخى نماز
قيل يعنى اويله و اكندى نمازلرين ومن آناء الليل فسبح وعلى الخصوص كيجه‌نك
ساعتلرندن نماز قيل يعنى مغرب و ياتسو نمازلرى واطراف النهار و كوندزك
طرفلرنده نمازى قيل و انلردن مراد صباح و مغرب نمازلريدر اراده اختصاص
ايچون مكرر اولندى حاصل كلام بو كه بش وقت نمازك قيلنمسنه غايتله محافظت
ايله لعلك ترضى تا كه سن خشنود اولەسن يعنى بو اوقاتده نمازى قيل اولا ايدله
كه تنكرينك قتنده بر نسنه‌يه نائل اولەسن كه انكله نفسكى خشنود قيلەسن
ولا تمدن عينيك و استحسان ايدوب كوزلرك نكاهين اوزاتمه الى ما متعنا
به ازواجا منهم متمول نسنه‌يه كه كفاردن بر نيچه كروهى انكله برخوردار ايدوب
ويردك زهرة الحيوة الدنيا يعنى اولان زندكانيلكك زينتى لنفتنهم فيه
تا كه انك سببيله روز قيامتده كندولرين تعذيب ايدرز ورزق ربك خير
وابقى ● و آخرتده سكا مدخر اولان تنكريك رزقى دنياده انلره اولان روزيدن
يكركدر و باقى ترر وأمر اهلك بالصلوة و سكا مخصوص اولان كيمسنه‌لرى

الجزء السابع عشر من التفسير

نمازك قيلمسنى فرمان ايت وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا و نمازه اوزره مداومت ايدوب
صبر ايله لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا سندن روزى ويرمسين طلب ايتمزز يعنى سكا ديمزز كه
جانكى واهلكى معيشت ايچون جلب نفسنه پيدا ايت نَحْنُ نَرْزُقُكَ بيز سكا واهلكه
روزى ايصال ايدرز وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى ● و كوزل سرانجام ارباب تقوايه در
وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ و كفار عناد و تعنت يوزندن ديديلر نيچون محمد
المصطفى پروردكارندن بر معجزه ايله بزه كلمدى أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ
الْأُولَى ايا كلمش اولان كتب سماويه ده مثبت اولان نسنه لرك خبرى كندولره
كلمدى وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ واكر كفار قريشى حضرت محمد المصطفى
كلمدن اول ديرلشكنجه ايله نابود قيلسيدق لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا
البته ديرلردى يا الهى نيچون بزه بر نبى مرسل كوندرمدك فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ كه سنك
اياتكه پيرو لك ايدردك مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَى قتل واسره خوار و رسوا اولمدن
اول قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ سويله بيزدن و سزدن هر كروه مآل امره منتظردر فَتَرَبَّصُوا
پس سز منتظر اولك فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ كيم على الطريق
بيلجكسز دوغرو يوله يه لرى كيمدر لر وَمَنِ اهْتَدَى ● كه دوغرو يوله سلوك ايله كيمدر

سورة الانبياء عليهم السلام مكية وهي مائة واثنتا عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ كفار اولان كيمسنه لره اعماللرينك محاسبه سى وقتى
يقلشدى وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُعْرِضُونَ ● و حال بوكه كندولر حسابدن يعنى خبر
اولمغله اجتماع وتفكر ايتمكدن يوز چويرمشلر مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحْدَثٍ
پروردكارلرى طرفندن تازه بر ايندرلمش بر پند كندولره كلمز إِلَّا اسْتَمَعُوهُ
وَهُمْ يَلْعَبُونَ ● الا انى ايشيدرلر اول حالده كه كندولر اوينارلر لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ
كوكللرى غيرى شيء ايله مشغول ايكن وَأَسَرُّوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا و شرك و عنادده
معصيتله نفسلرينه ستم ايدنلر كيزلى سوزى كيزلو بسويلديلر هَلْ هَذَا
إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ بوكه دعواى نبوت ايديور دكلدر الا سزك كبى برآدمى
أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ پس جادوكه كلوب اتباع ايدرميسز وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ
وحال بوكه سز كوررسز كه او جادودر قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
حضرت پيغامبر جوابلرنده سويلدى بنم پروردكارم كوكده و يرده اولان سوزى

بلور

بلور كزلو اولورسه بالشكارا وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ● و كندو دركه بيلنمى ايشيديجى
دانا پس كزلو سويلدكلرى نسنه و كوكللرنده اضمار ايتدوكلرى شيء اوزرينه خبر
اولماز بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ قرآنه اول نسبت ايتدكلرى
سوزدن اضراب ايدوب يعنى اول ديديلركه محمد المصطفى كوردوكى شيء برصرف صكره
بو سوزدن اعراض ايدوب ديديلر اوقودوغى قارشمش دوشلردر بو سوزى دخى ترك
ايدوب ديديلر انى كندو قتندن پيدا ايلدى بو سوزده دخى قرار ايتميوب
ديديلر محمد المصطفى شاعردر حاصل كلام بوكه انلر حضرتك شاننده مضطرب
و مضطرب اولديلر كاه كندويى سحره نسبت ايتديلر ● وكاه كوردوكى
نسنه يى اضغاث احلامه و بر وقت يلانه و بر زمان شاعرلكه و دخى ديرلردى اكر
كندوسى درست پيغامبر ايسه فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ ● پس بزه بر معجزه
كوترسون نته كه زمان سابقده پيغمبر اولانلر انكله ارسال اولنديلر يد بيضا
و عصا و احياء موتى كبى مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ مكه كفارندن اسبق بر كويك
خلقى ايمانه كلمديلر أَهْلَكْنَاهَا كيم انلرى نابود قيلدق يعنى اهلاك اولنان امم
سالفه دن اضلاء برامت ايمانه كلمدى چون ايستدوكلرى ايات كندولره ويرلدى
أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ● پس كندولرى ايمانه كلورلر اكر ايستدوكلرى ايات كندولره
معجزه يى كندولره كوترسن وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ و سندن اسبق پيغامبرلكله كوندرمدك
إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ الا بر كشيلر كه انلره فرشته ايله خبر كوندررز تا انكه غير
جنسدن بر پيغامبر كوندرمدك كه بونلر ديه لر بو دكلدر الا بر بشر نيچه پيغمبر
اولسون فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ پس اهل كتابه صورك إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ● اكر سز
بيلمز ايدكوزكه پيغامبر بشر قسمندن اولور كه مبر قسمندن اولماز و اكر اعتقاد ايتدكز
كه پيغامبرلره ييمك و اوملك اولماز وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ و پيغمبرلرى
بر جسم قيلدق كه ييجى ييمزلر وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ● و دنياده باقى ولهجق دكل
ايديلر ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ صكره وعده يى انلره كرچك قيلدق يعنى كندولره
ويردوكمز وعدى كه غالبيت اهل توحيده در و مغلوبيت اهل شركه در وجوده كتوردك
فَأَنْجَيْنَاهُمْ پس انلرى قورتاردق وَمَنْ نَشَاءُ و اهل ايماندن و بقالرنده حكمت
اولان كيمسه لره ايستدوكز كيمسه لرى دخى وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ●
كفر و معصيتده حدى تجاوز ايدنلرى يوق ايتدك لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا

قسم اولسونکه سزه ای قریش بر کتاب ایندردك که فیه ذکرکم سزه بیان
اولنمش نسنه ایچنده وار افلا تعقلون ۞ پس نیچون تفکر ایدوب ایمانه کلمزسز
وکم قصمنا من قریة نیجه کوی خلقینی قیردق که کانت ظالمة ستمکار ایدیلر
وانشأنا بعدها قوما آخرین وانلردن صکره بر بشقه کروه ایجاد ایلدك فلما احسوا
بأسنا پس اول وقت که عذابمزی حواسله مشاهده ایتدیلر اذا هم منها یرکضون
بلا توقف اول کوییدن قچوب سکردیلر لا ترکضوا وارجعوا الی ما اترفتم فیه ومساکنکم
فرشتهلر انلره دیرلر سکردوب قچمکوز و ایچنده تنعم ایتدوککز نسنهیه و اولرکزه
دونك لعلکم تسألون شاید سز اعمالکزدن اوتری صورولورسز بعده که عذابك
وقوعنی محقق بیلدیلر قالوا یا ویلنا دیدیلر ای هلاککز حاضر اول که هلاك بودر
انا کنا ظالمین ۞ علی التحقیق بز نفسمزه ستمکارلر ایدك فما زالت تلك
دعواهم پس همیشه چیغرقلری یا ویلنا کلمهسی اولدی حتی جعلناهم
حصیدا خامدین ۞ تا که کندولرین سورمش بچلمش اوتلق کبی قیلدق وما خلقنا
السماء والارض وما بینهما لاعبین ۞ وکوك و یری و ارالرنده اولان اشیایی
بر تمدق اوینمش اولدوغمز حالده بلکه اهل نظره تبصره و اربابه اعتباره تذکره
اولمق ایچون انلری یاراتدق زیرا هر ذرهسنده بر درلو حکمت وار که اویرده
ولقد زبیت بنکر بچشم فکرکه از عرش تا ثری ۞ در هر ذره بنکرکه ستن عجب نیست
لو اردنا ان نتخذ لهوا اوینه جق نسنه ایدنمك استسیدك لاتخذناه
من لدنا البته انی کندو قتمزدن ایدنوردك یعنی انی بر وجه اوزره ایدنوردك که
حضوریمزه مخصوص اوله ان کنا فاعلین ۞ اکر انی ایدنجیدك بل نقذف
بالحق علی الباطل فیدمغه اتخاذ لهودن اضراب ایدر یعنی حق کوز اتخاذ لهو ایتمزز بلکه
درستلکی لهو ولعب اوزره صالوب باطلی محو ایدرز فاذا هو زاهق پس
الحال باطل اولان نسنه جانی چیقمش حیوان کبی اولور ولکم الویل واندوه حسرت
سزه اولان سوزسزه در مما تصفون اول نسنهدن که انکله خدایی وصف
ایدرسز یعنی خدانك ذات باهر الصفاتنه لایق اولمیان اشیایی نسبت
ایتمکوزدن اوتری بشیمانلك و حسرت سزه محیطدر وله من فی السموات
والارض وکوکلرده و یرده اولان مخلوقات کندونه مخلوق و مملوکلردر ومن
عنده وعنده اولانلر یعنی درکاه الوهیته مقرب اولان ملائکه کرام لا

یستکبرون عن عبادته کندونه پرستش ایتمکدن استنکاف ایدوب سرکشلك
ایتمزلر ولا یستحسرون و نه اندن اوصانورلر یسبحون اللیل والنهار کیجه و کوندز ذات
پاکنی تنزیه و تعظیم ایدرلر لا یفترون ۞ اصلا سست و زبون اولمزلر ام اتخذوا
آلهة من الارض بلکه اهل شرك یر جنسندن معبودلر ایدندیلر هم ینشرون ۞
کهانلر اولولری زنده قیلرلر ۞ اهل شرك اکرچه بو مضمونی الهه لرینه ادعا ایتمدیلر
لکن انلره الوهیت اثبات ایتملرندن لازم کلدی و بو سوزدن مراد کفرهنی تجهیل
ایتمك و انلره تهکم ایتمکدر لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا اکر کوکده و یرده دکو
تکریدن اوزکه تکریلر اولسیدی البته بوزلورلردی زیرا تکریلرك مرادی بر نوع
اوزره متفق اولسه لازم کلورکه بر مقدور اوزره ایکی قدرت طاری اولوردی اکر
مرادلری بر نسنه اوزره مختلف اولورسه اقتضا ایدرکه اول نسنه معطل اولوره ۞
فسبحان الله رب العرش پس عرشی ایجاد ایدن اول ذو الجلاله درست تنزیه
اولسون عما یصفون ۞ ذات باهر الصفاتنه نسبت ایتدوکلری ناسزا
اتخاذ شریك و ولد و صاحبه کبی لا یسأل عما یفعل تکری تعالی عظمتی جهتندن
ایتدوکی نسنهدن اوتری صورلمز وهم یسألون وجمله بندهلر ایشلدوکلری
نسنهدن صورولورلر ام اتخذوا من دونه آلهة بلکه تکریدن اوزکه
تکریلر ایدندیلر می قل هاتوا برهانکم سویله دلیلکوزی کتورك هذا ذکر من
معی بو یعنی قران مجید بنمله اولان امتلرك پندیدر وذکر من قبلی و بو یعنی
سائر کتب سماویه بندن اسبق اولنلرك پندیدر پس انلره نظر ایدوب
کورك توحید الهی فرمان اولنمقدن و اشراکدن منع اولنمقدن اوزکه بر نسنه
بولورمیسز بل اکثرهم لا یعلمون الحق بلکه چوقلری حقی بیلمزلر و نه حقله
باطل آراسنده تمییز ایدن بیلورلر فهم معرضون ۞ پس انلر اندن اوتری
کندیلر حقدن یوز چویرمشلر وما ارسلنا من قبلك من رسول و سندن
اسبق بر پیغامبر کوندرمدك الا نوحی الیه انه لا اله الا انا فاعبدون ۞
الا اکا وحی ایدرزکه بندن اوزکه بر معبود یوقدر پس بکا عبادت ایدك
وقالوا اتخذ الرحمن ولدا واهل شرك دیدیلر حق سبحانه فرشتهلردن
بر اوشاق ایدندی و بونی دیانه خزاعه قبیلهسی سبحانه بو کونه اشیادن
ذات پاکی منزهدر بل عباد مکرمون ۞ بلکه فرشتهلر درکاه کبریایه

مقرب قوللردر لركه لا يسبقونه بالقول سوزده اندن ايلرو وار مزلر يعنى اذن شريفى اولمايجنجه بر سوزى ايراد ايتمزلر وهم بامره يعملون وكندولر فرمانيله ايش ايشلرلر فرمان ايتمدوكى نسنه اصلا يا پشمزلر يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم ايلرولرنده اولان شئ وكرولرنده قلان شئ بيلور ولا يشفعون الا لمن ارتضى وبر كمسه يه دخى شفاعت ايتمزلر الا اول كمسه يه كه حق تعالى انكا شفاعت اولنمسن بسند ايتمش اوله وهم من خشيته مشفقون وحال بوكه كندولر تنكرينك قورقوسندن ترسانلر در ومن يقل منهم انى اله من دونه وهر كيم انلردن سويلر كه تنكريدن اوزكه بن دخى تنكري يم فذلك نجزيه جهنم اول كمسه يه دوزخى كندويه سزا ديرورز كذلك نجزى الظالمين بونك كبى سزا شركله ستم ايدنلره سزا ويرورز اولم ير الذين كفروا ان السموات والارض كانتا رتقا ففتقناهما ايا كافر ايدن كمسه لر دخى بلمزلر كه كوكلر ويرلر بتشك ايديلر يعنى شئ واحد وحقيقت متحده ايديلر پس انلرى تنويع وتمييز ايله ايردق وجعلنا من الماء كل شئ حى وصو دن هر زنده نسنه يى ايجاد ايتدك افلا يؤمنون پس كركدركه بو كوزلر ايماني ظهوريله ايمان كتورلر وجعلنا فى الارض رواسى ان تميد بهم ويرده محكم طاغلر قيلدق تا كه آدميلرله حركت واضطراب ايتميه وجعلنا فيها فجاجا سبلا ويرده ياطاغلرده آچق يوللر قيلدق لعلهم يهتدون تا كه آدميلر سفرده يوللري بوله لر وجعلنا السماء سقفا محفوظا وكوكى دوشمكدن صاقلنمش بر دام قيلدق وهم عن اياتها معرضون وكفار كوكك نشانلرندن يوز چويرمشلردر يا وجود اكى انلرده دلالت صانعك وجودنه وكمال قدرتنه غايتيله ظاهردر وهو الذى خلق الليل والنهار واودر اول خالق ذو الجلال كه كيجه يى وكوندوزى ياراتدى والشمس والقمر وكونشى وآيى دخى كل فى فلك يسبحون هر بر كونشدن وايدن بر برجده جمله كيجه سرعتله يورر كتوردلر كه يغين سرور كائناتك عداوت ايدن كمسه لر ديرلردى نتربص به ريب المنون حق تعالى حبيبنه تسليت ويرمك ايجون بو آيتى منزل ايدوب بيوردى وما جعلنا لبشر من قبلك الخلد وسندن اسبق بر انسانه دنياده بنكى قيلمدق افإن مت فهم الخالدون

پس نوت اولسك كندولرى دنياده باقى اوله لر كل نفس ذائقة الموت وجان مركى دادجيدر ونبلوكم بالشر والخير فتنة وبلالر ونعمتلرله تجربه ايدنلك معامله سى كبى سزه بر معامله ايدرز والينا ترجعون وبزم طرفمزه دونرسز پس اعمالكز حسبيله مكافات اولنورسز واذا راك الذين كفروا ان يتخذونك الا هزوا وچون كفر ايدنلر سنى كوررلر سنى ايدنمزلر الا استهزا اولنجق نسنه كه ديرلر اهذا الذى يذكر الهتكم بوميدر اول كمسنه كه معبودلركزى بد لكله ياد ايدر وهم بذكر الرحمن وحال بوكه انلر جوق رحمتلو خدانك توحيدنه هم كافرون كندولر منكردر خلق الانسان من عجل بشر معلوم ميدر لكن ياردلدى يعنى شدت شتابندن كويا كه شتابدن خلق اولنمشدر ساريكم اياتى بعنى اولكه انتقاملرى سزه كوسترورم وانلر دنياده وقعه بدر كبى وآخرتده جهنم عذابي دركه فلا تستعجلون پس بكا آنى طلبنه عجله ايتمكوز ويقولون متى هذا الوعد وكفار ديرلر عذابك وعدى نه زمان واقع اولور ان كنتم صادقين سوزكزده كرچك سويليانلر ايسه كز لو يعلم الذين كفروا كفر ايدنلر بلسيدلر حين لا يكفون عن وجوههم النار اول وقتى كه نه يوزلرندن آتشى دفع ايتمكه قدرتلرى اولور ولا عن ظهورهم ونه ارقه لرندن ولاهم ينصرون ونه كندولره ياردم اولنورلر البته عذابك وقوعن استعجال ايتمزلر ايدى بل تاتيهم بغتة بلكه وعيد انلره نجاة كلور فتبهتهم كندولرين حيران قيلر فلا يستطيعون ردها پس انك دوندرمسنه قدرتلرى اولمز ولاهم ينظرون ونه كندولره مهلت ويرلمش اولنورلر ولقد استهزئ برسل من قبلك وتحقيقا كه سندن اسبق پيغمبرلره استهزا اولندى فحاق بالذين سخروا منهم ما كانوا به يستهزؤن پس انلردن مسخره ايدن كمسنه لره استهزا ايتدوكلرى نسنه نك سزاسى محيط اولدى قل من يكلؤكم بالليل والنهار من الرحمن سويله خدانك عذابندن كيجه وكوندز كيم سزى صاقلر عذابى سزه دكدرمك ايسترسه بل هم عن ذكر ربهم معرضون بلكه انلر پروردكارلرينك پند ونصيحتندن يوز چويرمشلردر ام لهم الهة تمنعهم من دوننا يا خود انلره معبودلر واردركه كندولره اودن منعمزى تجاوز ايدوب انلرى عذابدن منع ايدرلر لا يستطيعون نصر انفسهم معبودلر درديوزعم ايتدوكلرى

بتلرنه کندو جانلرینه یاردم ایتمکه قدرتلری واردر ولا هم منا یصحبون ● ونه انلره بزدن
امان ویرلمش قیلنوردر بل متعنا هؤلاء وآباءهم بلکه بونلری یعنی مکه خلقلرین
وپدرلرین دنیا حیثیت عیشیله برخوردار قیلدق حتی طال علیهم العمر تا که مدت
حیاتلری اوزون لرینه اوزانوب مغرور اولدیلر بر مرتبه که اوقاتلری بو حال اوزره
همیشه کچه لیدر دیو تصمیم ایتمشلردی افلا یرون انا نأتی الارض پس تعجیز ایکن
علی التحقیق کیم فرمان ترکلفادک زمینینه کلوب ننقصها من اطرافها اهل اسلامک
غلبه سیله چوره سندن انی اکسلک ایدرز افهم الغالبون ● پس کندولری
پیغامبری ومؤمنلری غلبه ایدیلرمیدر قل انما انذرکم بالوحی سویله بکا وحی اولنان
نسنه ایله سزی قورقوتدیرم ودیمین ولا یسمع الصم الدعاء وصاغر اولان کیشیلر
چاغرمغی ایشتمزلر اذا ما ینذرون ● یعنی قورقیتلندقلرده ولئن مستهم نفحة
من عذاب ربک وبر شمه اکر بر پرورد کارکک اشکیچی سندن انلره براز نسنه
لیقولن یا ویلنا انا کنا ظالمین ● البته درلر ای وای بزه کیم علی التحقیق بز نفسمزه
کفر ایله ستم ایتمشلر ایدک ونضع الموازین القسط وعدل صاحبی اولان ترازولری
قورز لیوم القیمة روز قیامتک سزاسیچون فلا تظلم نفس شیئا پس بر جان
بیراز نسنه ایله ستم کورمش قیلنمز وان کان مثقال حبة من خردل واکر عمل
خردلدن بر دانه چکسی قدر اولسه اتینا بها انی کتوروب ترازوی عدلده
قیلرز وکفی بنا حاسبین ● وقوللرک اعمالن حساب ایتمکه بز کفایت ایدیجیوز
ولقد آتینا موسی وهرون الفرقان وتحقیقا کیم بز ایکی سرورده حقی باطلدن
ایرمغی نسنه‌یی ویردک وضیاء وظلام حیرتده ایشیغ ویرن روشنلغی وذکرا
للمتقین وپرهیزکارلره بند اوله جق نسنه‌یی دخی یعنی انلره بر کتاب ویردک
که بو صفاته جامعدر الذین یخشون ربهم بالغیب ارباب تقوی شول کیمسه‌لر
درکه پرورد کارلرندن غائب اولدقلری حالده قورقرلر یعنی خدای ذو الجلالی
مشاهده ایتمدلر ایکن فرماننه امتثال ایدوب اجلال وتعظیم ایدرلر وهم
من الساعة مشفقون ● وکندولر قیامتک احوالندن خوف ایدرلر وهذا
ذکر مبارک وبو یعنی قرآن عظیم الشان بر چوق منفعتلو سوزدر انزلناه
انی حضرت محمد المصطفی اوزره ایندردک افانتم له منکرون ● پس سز
انی انکار ایدرمیسز ولقد آتینا ابرهیم رشده وتحقیقا که حضرت ابرهیمه

رشد صلاحنی اعطا ایتدک ویردک من قبل حضرت موسی وهروندن اسبق وکنا
به عالمین ● وحال بو که انک استحقاقنه دانا ایدک که اکا اوکونه هدایت
ویردک اذ قال لابیه وقومه یعنی پدرینه وجماعتنه سویلدی ما هذه التماثیل
نه در بو هیکللر وصورتلر التی انتم لها عاکفون ● شول هیکللر که سز انلره
مجاورلرسز قالوا وجدنا آباءنا لها عابدین ● جوابنده دیدیلر که پدرلرمزی انلره
پرستش ایدیجیلر بولدق قال لقد کنتم انتم وآباؤکم فی ضلال مبین
حضرت ابرهیم انلره سویلدی تحقیقا که سز وپدرلرکز بر آشکارا آزغونلقده
ایدکوز قالوا اجئتنا بالحق ام انت من اللاعبین ● حضرت ابرهیمه سویلدیلر
آیا سن بزه دوغری اصل کلامک یاخود سن اویناجیلردن میسن قال بل ربکم رب
السموات والارض حضرت ابرهیم انلره دیدی لعب ایدیجیلردن دکلم بلکه
سزک پرورد کارکز کوکلرک ویرک خالقیدر الذی فطرهن اول خالق که انلری
عدمدن وجوده کتوردی وانا علی ذلکم من الشاهدین ● وبن توحیددن
مذکور اولان نسنه اوزرینه کواهلردنیم یعنی وجه تحقیق اوزره اداء شهادت
ایدرم که پرورد کارکز کوکلرک ویرک خالقیدر کتوردیلر که نمرودیلرک بر بیرام
کونلری وار ایدی که انی صحرایه چیقوب تماشا ایدرلردی شهره دوندکلرنده
بتخانه لرینه عبور ایدوب مراسم عبادت ایدرلردی چون حضرت ابرهیم
علیه السلام بر بولکره بتلر خصوصنده مناظره ایتمش ایدی وقت معهود
زیباده کندوینه سویلدیلر کل بزم عیدکاهه چیق تا که آیینمزک حسننی
مشاهده ایده سن حضرت ابرهیم دونم سویلیوب جوابلرین ویرمدی
جمله چیقدقلری دم ایستدیلر که کندولری ایله چیقه خسته لکی بهانه ایدوب
چیقمقدن تخلف ایتدی وتالله لاکیدن اصنامکم وقاصنه سویلدی خدایه
قسم که البته بتلرکزه قرینه جهد ایدرم بعد ان تولوا انلر دونوب وروب کیتدکدن
صکره مدبرین ● انلره اکسه دونوب عیدکاهه توجه ایتدکلری حالده فجعلهم
جذاذا درعقب انلری برکسرا ایدوب قولرین پاره پاره قیلدی الا کبیرا لهم
انجق بتلرک بیوکنی قومیوب کسری بونینه آصدی لعلهم الیه یرجعون ● تا که
الا دونوب سؤال ایده لرکه منا بتلری قیران کیمدر قالوا من فعل هذا بآلهتنا یعنی
عیدکاهدن دونوب بتخانه یه کروب انی مشاهده ایتدیلر دیدیلر معبودلرمزه بو ایشی

کیم ایشلدی اِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ تحقیقا که بو کونه جرأت ایدن کیمسنه ستمکارلردن در
قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ حاضر اولنلر نمروده دیدیلر خلقدن ایشتدک که بر یکت
انلری بد لکله اکر یُقَالُ لَهُ اِبْرَاهِيمُ اکا ابراهیم دینلور یعنی اسم شریفی ابراهیمدر
قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَى اَعْيُنِ النَّاسِ نمرود وامراسی دیدیلر پس انی خلقک کوزلری او زرینه
کتورک یعنی انی بو کونه احضار ایدک که جمله خلقک کوزلری انی کورسون لَعَلَّهُمْ
يَشْهَدُونَ تا که فعلنه یا قولنه خلق شهادت ایده لر بعده حضرت ابراهیمی
احضار ایدوب قَالُوا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا يَا اِبْرَاهِيمُ دیدیلر ای ابراهیم بو انجی
معبودلریمزه سن می ایشلدک قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هٰذَا حضرت ابراهیم سویلدی
بونی بن ایشلدم بلکه بو بیوکلری انی ایشلدی فَاسْأَلُوهُمْ اِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ
پس انلردن صورک اکر سوز سویلیسورلر ایدی فَرَجَعُوا اِلَى اَنْفُسِهِمْ بعده کندو
کندولرینه دونوب یعنی عقوللرینه مراجعت ایدوب فَقَالُوا اِنَّكُمْ اَنْتُمُ
الظَّالِمُونَ بیری برینه دیدی علی التحقیق سز ایشدوب سویلیمیان
نسنه لرک پرستشنده ستمکار اولنلر سز ثُمَّ نُكِسُوا عَلَى رُؤُسِهِمْ صکره باشلری
اوزره دونمش قیلندیلر یعنی نفسلرینه مراجعت ایتمک سببیله استقامت
ایتدوکدنصکره مجادله یه دونوب دیدیلر لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ
علی التحقیق سن ای ابراهیم بیلدک که بو بتلر سوز سویلمزلر پس نیچه انلره
سؤال ایتمکه بیزه امر ایدرسن بعده که انلر بتلرینک عجزلرینه معترف اولدیلر
قَالَ اَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ حضرت ابراهیم دیدی پس نیچون تنکرینک
عبادتندن تجاوز ایدوب پرستش ایدرسن مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ
اول نسنه یی که سزه نیرآز نسنه یاردم ویرمز و سزه برنسنه زیان ایدر اُفٍّ
لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ بد لک و بد بولک سزه و تنکریدن اوزکه
پرستش ایتدوککز نسنه لره اولسون اَفَلَا تَعْقِلُونَ پس نیچون انکر
قبحنی تعقل ایتمزسز قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانْصُرُوا اٰلِهَتَكُمْ چون نمرودیلر مباحثه ده
عجز ایتدیلر ضرر ایتمکه شروع ایدوب دیدیلر ابراهیمی یاندرک و اندن انتقام
الغه معبودلرکزی منصور قیلک اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ اکر نصرت ایدیجیلر ایسه کز
پس نمرود فرمان ایتدیکه برحظیره بنا اولنه که دیوارینک ارتفاعی التمش ارشون
اوله تمام اولدوقدنصکره انی اودون و یاغله دولدوروب آتش ایچنده اوردیلر

درعقب حضرت ابراهیمک الیرین باغلیوب منجنیق آلتیله آتشه صالدیلر حضرت
جبرئیل اکا هواده ایکن ایریشوب دیدی هیچ سکا بر حاجتک واری حضرت ابراهیم
دیدی وار ولیکن سکا دکل حضرت جبرئیل دیدی پس حاجتک کیمه ایسه ایسته
حضرت ابراهیم ایتدی که حَسْبِي عَنْ سُؤَالِي عِلْمُهُ بِحَالِي چون کمال توکل اولوب
ماسوادن منقطع اولدی قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى اِبْرَاهِيمَ دیدک
ای آتش حضرت ابراهیم اوزره صاوق و سلامت سبی اول حضرت
ابن عباسدن مرویدرکه بیورردی حق جل و علا آتشه بردا وسلاما دیمسیدی
حضرت ابراهیم صاوقدن دوکردی وَاَرَادُوا بِهِ كَيْدًا وآتشله یاندرمغله
اکا برمکر و حیله ایتمکی ایستدیلر فَجَعَلْنَاهُمُ الْاَخْسَرِينَ پس کندولرین
زیاده زیان بولانلر قیلدق زیرا سعیلری حضرت ابراهیمک کلامنه برهان قاطع
اولدی کتوردیلرکه یعنی حضرت خلیل الله صلوات الله علیه آتشه اوزرینه
اولدی علی الفور بندلری یاتوب اطرافنده انواع ریاحین بتوب اورتاسنده
بر چشمه صو روان اولدی نمرود کوشکک یوقاروسندن حضرت ابراهیمی اول حدیقه ده
تکیه الظّل ایله اوتوروب صحبت ایدر کوردی چاغروب دیدی ای ابراهیم سنک
تنکرینک که بو کونه قدرتی وارمالکدر اولو تنکریدر بن اکا قربانلر ایتسم کرک حضرت
ابراهیم اکا جواب ایتدیکه قربانک سنک قبوله یقیشمز اولدوغی ایتیندن فراغت
ایتمدکجه بعض اخبارده کلمشدرکه نمرود دورت بیک قربان بوغازلیوب
حضرت ابراهیمی وَنَجَّيْنَاهُ قیلمقدن قصر ایتدی وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا وآنی
و برادری اوغلی حضرت لوطی انلرک شرندن قورتردق اِلَى الْاَرْضِ الَّتِي
بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ اول زمینه که خلق ایچون ایچنده برکت صالدق
یعنی کندولری عراق زمیننده ن قرارکاه انبیا اولان شام زمیننه نقل ایتدک
وَوَهَبْنَا لَهُ اِسْحَاقَ وکندویه حضرت اسحقی باغشلدق وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً
وحضرت یعقوبی دخی زیادة اوغلی اولدوغی حالده وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ
وبو دورتنک هر برین کوزل عمللو قیلدق وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً وانلری
اقتدا اولنه جق کیمسنه لر قیلدق يَهْدُونَ بِاَمْرِنَا وزم امریمز ایله خلقی طریق
خیره هدایت ایدرلر وَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وانلره فرشته ایله
خبر ایندردک که کوزل ایشلری ایلیه لر تا که خلقی انلرک ایشلسنه ترغیب

ایدەلر واقام الصلوة وایتاء الزکوة ودخی نمازی شرائطی وادابیله ادا
ایدرلر ومال وذکاتی ارباب استحقاقه ایصال ایدرلر وکانوا لنا عابدین ۞
وبیزه اخلاص ایله پرستش ایدرلردی ولوطا آتیناه حکما وعلما وحضرت لوطه
نبوت ودانش ویردك ونجیناه من القریة التی کانت تعمل الخبائث وبمان
ایشلرك ایشلنمسنه مباشرت ایدن کوی خلقندن شرندن انی قورتردك انهم کانوا
قوم سوء فاسقین ۞ که بو شبهه الرحد ودی تجاوز ایتمش ترککرده ایدیلر وادخلناه
فی رحمتنا ومحل رحمتمز اولان بهشته انی کیرمش قیلدق انه من الصالحین ۞
علی التحقیق اول ذات پاك صلحا زمره سندندر ونوحا اذ نادی من قبل وحضرت
نوحك احوالنی یاده کتور زیرا بو مذکور اولان پیغامبرلردن اسبق قومی اوزره
تنکری یه دعا ایتدی فاستجبنا له پس دعاسنی مستجاب قیلدق فنجیناه
واهله من الکرب العظیم ۞ وکندویی واتباعنی و اوقیغودن یعنی طوفانك
محنتندن قورتردق ونصرناه من القوم الذین کذبوا بایاتنا وایاتمزه تکذیب
ایدن کروهدن حمایت ایدوب کندویی منصور قیلدك انهم کانوا قوم سوء
تحقیقا که انلر یمان کروه ایدیلر فاغرقناهم اجمعین ۞ پس انلری قوصوده
بوغدق وداود وسلیمان وحضرت داود وحضرت سلیمانك اخبارینی
یاده کتور ۞ کتوردیلر که چون حضرت داود علیه السلام بر حکومتیچون
اوتورمشدی ایکی کیمسنه حضورینه کلوب بیری دیدی یا نبی الله بو کشینك اکینی
قیونی قیودیروب جملسینی انلر یدیردی ۞ خصمندن سؤال ایدیجك
سوزینی تصدیق ایتدی ۞ حضرت داود علیه السلام حکم ایتدی که جمله
قیونی اکین صاحبنه ویره ۞ حضرت سلیمان اون بر یاشنده صبی ایکن بو حکمی
مشاهده ایدیجك سویلدی بو حکمدن اوزکه بر حکم دخی اولسه ایدی ایکسنه
حقنده یکرك اولوردی ۞ پس پدر بزرکواری حکمی کندویه تفویض ایدوب
هماندم حضرت سلیمان فرمان ایدوب قیونی اکین صاحبنه بر یل مکث ایدوب
انك نماسیله منتفع اوله وبیر قیون صاحبنه تسلیم اولنوب بر سنه که مالك
آنك زراعتنه مشغول اوله کیفیتی کما کان اولدوقدن صکره بیرا کیسله مالکنه
رد اولنه وقیون آیره سنه چون حدیقه نبوتك کلندن بو حکم عجیب صادر
اولدی خدای ذوالجلال جنابی اکرمه اندن خبر ایدیکه حضرت داود وسلیمان

احوالنی یاده کتور اذ یحکمان فی الحرث چون ایکی خصومتنده حکومت ایدرلردی
اذ نفشت فیه غنم القوم اول وقت که کروهك قیونلری ایچنده منتشر اولوب
یجه آنی ییدی وکنا لحکمهم شاهدین ۞ وبیز حکومتلرینه دانا ایدك
ففهمناها سلیمان پس کیفیت حکومتی حضرت سلیمانه اکلاتدردك وکلا آتینا
حکما وعلما ۞ وهر برینه اوغله وپدره پیغمبرلك وامور دینیه ده دانش
ویردك وسخرنا مع داود الجبال یسبحن وطاغلری رام ایتدك اول حالده کم
حضرت داود ایله بالاتفاق خدایه تقدیس وتنزیه ایدرلر والطیر وقوش معوله سین
دخی اول کیفیتده اوزره مسخر قیلدق وکنا فاعلین ۞ وبز بو کونه اشیایی
ایدیجیدك پس بزدن بو کونه شی صادر اولسه مستبعد کلدر واکرچه سنکوزده
بو امر مستبعددر وعلمناه صنعة لبوس لکم وسزکیچون زرهلرك ایشلنمسین
اکا اوکرتدك لتحصنکم من بأسکم تا که اول زرهلر دشمنکوزك سلاحندن
سزی حفظ ایدە فهل انتم شاکرون ۞ پس بزه شکر ایدیجیلرمیسز یعنی بو کونه
نعمتلرك مقابله سنده خدای ذوالجلاله مدح وثنا ایدك ولسلیمان الریح
عاصفة وییلی برك اسر اولدوغی حالده حضرت سلیمانه مسخر قیلدك که تخت
برابلك یوله براز مدتنایله کوتوریر تجری بامره خواهشیله کیدر الی الارض
التی بارکنا فیها ایچنده چوق منفعتلر انشا قیلدوغمز بره واو شام زمینیدر
مختار القصص کتوردیکه حضرت سلیمان علیه السلام شام زمینندن دورت
تدمر نام شهرده صباحدن بساط بنوب قیلوله دخی بیل انی فارس اقلیمنده
دوشن اصطخر نام شهره کوتوروردی اندن بساط اوزره جماعتیله بنوب
اخشام خراسانده دوشن کابل شهرینه واصل اولوردی کیجه انده مکث ایدوب
صباح ترتیب سابق اوزره تدمره کلوروردی وکنا بکل شیء عالمین ۞ وهر نسنه نك
حقیقتنه دانا ایدك پس مقتضای حکمت اوزره اشیایی اجرا ایدرز ومن الشیاطین
من یغوصون له ودخی اکا مسخر قیلدق دیولردن شول کیمسه لری که کندو ایچون
دریالره طالوب نفیس اولان اشیایی کندو ایچون چیقاریدرلر ویعملون
عملا دون ذلك ودخی کندو ایچون غوص ایلکدن اوزکه ایشلر ایشلرلر شهرلر بناسی
وغریب اولان صنایع کبی وکنا لهم حافظین ۞ وبز انلره نکهبانلر ایدك
تا که زمان سلیمانده تجاوز ایتمیه لر وایوب ودخی حضرت ایوبك سوکذشتی

ياد ايله كتور بيلمك كرك كيم حضرت ايوب عليه السلام روميدن ايدي نسبي
حضرت اسحق عليه السلام اوغلي عيصه متصل ايدي ● حق جل وعلا اكا
خيلي اموال واولاد انعام ايتمشيدي بعده اني انواع محنتلره مبتلا قيلوب
كه دوه لرين بر صاعقه نسفا وبر اهلاك ايتدي وقيونلرين سيل سببيله
كرداب فنايه دوشدي ● وزراعتي ريح عاصف ايله نابود اولدي ● ويدي
اوغلي واوچ قيزي بر انسيله قالديلر ● ومبارك جسدنده عظيم يارهلر
پيدا اولديكه جميع خلق كندوسندن نفرت ايتدي الحق خاتوني حضرت
يوسفك اوغلي افرائيمك قيزي رحمة نام خاتون خدمتنده دوردي ● بو حاله
اوزره يدي ايل ويدي اي ويدي كون ويدي ساعت قالدي وبر كون لساني
شكردن مشغول اولمدي بس حق جل وعلا سيد الكونينه تسليه ويرمك ايچون
وامتنه بلا اوزره صبر ايتمك كيفيتني تعليم ايتمك ايچون بيوردي كه حضرت
ايوبك سركذشتني ياد ايله كتور اذ نادى ربه يعني پروردكارني چاغردي كه انى
مسنى الضر على التحقيق بكا رنج ومحنت ايرشدي وانت ارحم الراحمين ●
واسركيانلرك زياده اسركيجيلري سن سن فاستجبنا له بس دعاسين
كندوسندن قبول ايدوب فكشفنا ما به من ضر رنج والمدن وجودنده اولان
نسنه يي قالدردق وآتيناه اهله واولادني احيا ايدوب كندويه ويردك
ومثلهم معهم وانلرله انلركبي دخي اولاد كندويه ويردك كه انلره مانند
اولاد انلردن حاصل اولدي رحمة من عندنا قتمزدن حضرت ايوبه رحمت
اولمق ايچون وذكرى للعابدين ● وعبادت ايدنلره پند اولمق ايچون
انلري ويردك واسماعيل وادريس وذا الكفل وحضرت اسمعيل وادريسي
ونصيبا برسي يعني حضرت الياسي دخي ياد ايله كتور كل من الصابرين ● بونلرك
هر بري مصيبتلر اوزره وتكاليف شاقه اوزره صبر ايدنلردندر وادخلناهم
في رحمتنا وانلري نعم اخرويه اولان رحمتمزده داخل قيلدق انهم من الصالحين
● كه بي شبهه كه انلر اعمال خيرده رتبه كماله ايرشنلردندر وذا النون
وبالق ايه سنك ماجراسني دخي ياد ايله كتور وحضرت يونسدر اذ ذهب
مغاضبا يعني كندو جماعتنه خشمناك اولوب كيتدي فظن ان لن نقدر
عليه پس كمان ايتديكه اوزرينه دارلق ايتمزز بونده صكره كندوني دريايه

اتوب بالق قرننده محبوس قيلدق فنادى في الظلمات درعقب قرانلقلرده
يعني دريانك وبطن حوتك وكيجه نك قرانلقلرنده چاغردي كه ان لا اله الا انت
تحقيقا شان بودركه اكرامدن سندن اوزكه حق برمعبود يوقدر سبحانك
شوائب نقصدن منزه سن انى كنت من الظالمين ● بي شبهه كه بن
ستمكارلردن ايدم فاستجبنا له ونجيناه من الغم عقبنجه دعاسن مستجاب
قيلوب كندوني قيغودن قورتردق كه دورت ساعت حوتك قارننده مكث
ايتدوكدن صكره فرمان الهي ايله كندوني دريا كنارنده قذف ايتدي وكذلك
ننجي المؤمنين ● ونته كه حضرت يونسي اوكونمكدن قورتردق اهل ايمان اولان
كمسنه لري دخي قورتررز وغمومدن كه ازاله سنه خدايه اخلاص ايله دعا ايدرلر
وزكريا اذ نادى ربه وحضرت زكريانك احوالني دخي ياد ايله كتور چونكه پروردكارين
چاغروب ديدي رب لا تذرني فردا يا الهي بني تنها قومه يعني بكا براوغول احسان
ايت كه بكا وارث اوله وانت خير الوارثين ● ووارث اولنلرك يكركي سن
سن پس اكر بكا بر ميراث الهي اوغول احسان ايتمزسن باكم يوقدر فاستجبنا له
ووهبنا له يحيى ● صكره كندويه استجابه ايدوب يحيى نام براوغول اكا باغشلدق
واصلحنا له زوجه وكندو عيالن قارسين عقيم ايكن ولادته يارار قيلدق
انهم كانوا يسارعون في الخيرات تحقيقا كه مذكور اولادن سرورلر ايولكلر
ايشلمسنده شتاب ايدرلردي ويدعوننا رغبا ورهبا وثوابه رغبت ايدوب وعذابدن
اجلدن وعقابي ملاحظه ايدوب كلرندن اوتري بزه دعا ايدرلردي وكانوا لنا
خاشعين ● وبزه متضرع ومتذلل ايديلر والتي احصنت فرجها وياد ايله كتور
شول خاتوني كه حلال وحرامدن فرجني حفظ ايتدي فنفخنا فيها من روحنا بس
روحمزدن ايچنه اوفوردك يعني فرمانمزدن صادر اولان روحدن قارننده حضرت
عيسى عليه السلامي زنده قيلدق وجعلناها وابنها آية للعالمين ● وكندو
واوغلنك حالني خلق ايچون براولو علامت قيلدق كه كمال قدرتمزه دلالت ايدر
ان هذه امتكم تحقيقا كه بو يعني ملت توحيد واسلام سزك ملتكزدر پس
اوزرينه استقامت ايدك امة واحدة بريكانه ملتدر ولدوغي حالده يعني اصلا
ايچنده اختلاف يوقدر وجمله انبيا انك اصولنده متفقدرلر وانا ربكم وبن سزك
پروردكاركزم فاعبدون ● پس بكا پرستش ايدك وتقطعوا امرهم بينهم

وامر سائرلرینی ایشلرین ارالرنده کسدیلر یعنی دینی پاره پاره بلوك بلوك اولدیلر
بربلوکلری تکفیر ایدر اوبربلوکلرین کل الینا راجعون ● قمو بولکلر بزم طرفمزه
دونرجکلردر وبز ایشلدوکلری اعمالك مکافاتن ایدرز فمن یعمل من الصالحات
پس هرکیم که بعضی ایشلردن ایش ایشلر وهو مؤمن وحال بوکه کندو ایمانه
کلمشدر فلا کفران لسعیه البته انك سعینه ایتمزلك یوقدر وانا له کاتبون
● وبی شبهه که بز اکا یازیجیلرز یعنی صحیفهء اعمالنده انی اثبات ایدرز وحرام
علی قریة اهلکناها وبرکوی خلقی اوزرینه که انلرك هلاك اولملرینه حکم ایتمشز
عمل صالحه وسعی مشکوره امید انهم لا یرجعون ● زیرا علی التحقیق انلر توبه ایچون دونمزلر
حتی اذا فتحت یأجوج ومأجوج اول وقته دك که قیامت علامتی اولان سد
یأجوج ومأجوج اچلور وهم من کل حدب ینسلون ● وبو ایکی طائفه هر یوکسك
یردن سرعت ایدوب کلورلر واقترب الوعد الحق وددعوه اولان وعده یعنی
قیامتك وقوعی یقلشوب فاذا هی شاخصة ابصار الذین کفروا علی الفور قیامتده کی
شدتدن هولدن کفر ایدنلرك کوزلری اچق قالوب دیرلر یا ویلنا قد کنا فی غفلة من
هذا ای وای بزه کیم علی التحقیق بز بو حالدن برغفلتده ایدك بل کنا ظالمین ●
بلکه کندو نفسمزه ستم ایدیجیلر ایدك که بزه کلان پیغامبرلرك سوزلرین ایشتمدك
انکم وما تعبدون من دون الله تحقیقا که سز ای مشرکلر وسز که ایدنلر اوزکه عبادت
ایدوکلرکز نسنه لر حصب جهنم دوزخك یاقمنه صالنجق نسنه لرسز انتم
لها واردون ● البته سز اکا وارد ایدیجیلرسز لو کان هؤلاء الهة اکر اول
بتلر تکریلر اولسیدیلر نته که سز کمان ایدرسز ما وردوها اکا کیرمزلردی زیرا
تکری اولان کیمسه کندوسی تعذیب ایدر معذب اولمز وکل فیها خالدون ●
وهر کل بت وبت پرست دوزخده علی الدوام اقامت ایدیجیلردر لهم فیها زفیر
کفاره اچنده ناله وزارلق وار وهم فیها لا یسمعون ● وکندولر انده
برسوز ایشتمزلر که انکله مسرور اولورلر ان الذین سبقت لهم منا الحسنی
تحقیقا شول کمسنه لرکه بزدن کندولره کوزل خصلت یعنی سعادت سبقت
ایتمشدی اولئك عنها مبعدون ● اول کروه دوزخدن اوزاق قلنمشلردر
لا یسمعون حسیسها که انك اوازین ایشتمزلر وهم فی ما اشتهت انفسهم
خالدون ● وکندولر نفسلری ارزو ایتدوکلری نسنه ده دائما دورلر اصلا

اندن

اندن منقطع اولمزلر لا یحزنهم الفزع الاکبر غایتله بیوك اولان خوف که نفخهء ثانیه دن
کندولرین محزون قیلمز وتتلقاهم الملائکة وتهنیت ایتمك ایچون فرشته لر انلری
استقبال ایدوب دیرلر هذا یومکم الذی کنتم توعدون ● بوسزلك کونکزدر
شول کونکه عالم دنیاده انکله موعود اولوردکز یوم نطوی السماء کطی
السجل خاطره کتور اول کونی که کوکی بوکرز طومارك بوکلمسی کبی دوکلت
للکتب اچنده یازیلان معانی مصلحتیچون کما بدأنا اول خلق نعیده
ابتداء یارتدوغمز اشیایی دوندررز دیرد دوندرملك ابتداده ایجاد
ایتدوکمز کبی وعدا دوندرمکی بزه درست وعده ایتدك علینا که اتمامی
اوزریمزه در انا کنا فاعلین ● بی شك که بز انی ایشلیجیلر ایدك ولقد کتبنا
فی الزبور من بعد الذکر وتحقیقا که توراتدن صکره حضرت داود کتابنده
یازدق که ان الارض یرثها عبادی الصالحون ● بی شبهه که بهشت جاودان
زمینی کوزل عمللو اولان قوللرم اکا وارث اولورلر ان فی هذا لبلاغا
تحقیقا که بو مذکور اولان پند ونصیحتلرده برکفایت وار لقوم عابدین ●
برکروهه که همتلرین عبادته صرف ایدرلر وما ارسلناك الا رحمة للعالمین
● وسنی کوندرمدك الا خلق ایچون بر رحمت زیرا کندولره کوزدوکك
نسنه سعادتلرینه برسببدر وامور معاش ومعادلرین اصلاح ایتمکه موجبدر
قل انما یوحی الی انما الهکم اله واحد سویله بوندن اوزکه برنسنه یوقدر که
بکا وحی اولنور که تکریکوز انجق بر تکریدر فهل انتم مسلمون ● پس سز
عبادتنده اخلاص ایدیجیلر میسز فان تولوا بو سوزدن صکره اکر توحیددن
یوز چویررلرسه فقل آذنتکم انلره سویله مأمور اولدوغم نسنه یی سزه بیلدردم
علی سواء بن وسز انی بیلمکده برابر اولدوغمز حالده وان ادری اقریب
ام بعید ما توعدون ● وحشر ونشردن موعود اولدوغکز نسنه بیلم
که یقین میدر یا اوزاق میدر انه یعلم الجهر من القول تحقیقا که خدا عز وجل سوزدن
اشکارا اولانی بیلور یعنی دین اسلامه اشکارا ایتدوککز طعنه داناندر
ویعلم ما تکتمون ● واهل اسلامه کزلو قیلدوغکز حقد وحسدی بیلور وان
ادری لعله فتنة لکم وبیلمم که شاید مکافاتکزك تاخیری سزه بر امتحاندر
اوله ومتاع الی حین ● وشاید انك تاخیری بر معین مدته دك سزه بر فائده در

اوله قال رب احكم بالحق حضرت رسول دیدی یا الهی سن بنمله مکذبلریم
اراسنده دوغرلغله حکم ایت وربنا الرحمن وپروردکارمز رحوف
مرحتلو اولان المستعان کندوسندن یاردم طلب اولنان علی ما
تصفون اول نسنه اوزره که سیز وصف ایدوب سویلرسز که موعود
اولان عذاب حق اولسیدی البته ظهوره کلوردی ودخی اسلام ملک
شوکتی بیش اون کوندن زیاده قالمیوب تیز زائل اولور دیدکلرکبی ناسزا سوزلر

سورة الحج مکیة وهی ثمان وسبعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

یا ایها الناس ای مقام تکلیفه ایرشن کیمسنه لر اتقوا ربکم پروردکارکزك
عذابندن صاقنك ان زلزلة الساعة شیء عظیم بی شبهه که قیامتك
زلزله سی برا اولو نسنه در یوم ترونها اول کونده که انی کوررسز تذهل کل مرضعة
عما ارضعت هر سوت ویریجی قاری سوت ویردوکی کیمسنه دن بی خبر اولوب
اونودر وتضع کل ذات حمل حملها وهر یوك ایسی یوکنی بوراقور یعنی هر کبة
انك هیبتندن حملنی وضع ایدر وتری الناس سکاری وخلقی سرخوشلر کبی
کوررسن وما هم بسکاری وحقیقتده انلر سرخوش دکلدرلر ولکن عذاب الله
شدید ولیکن تکرینك اشکنجه سی بکدر که عقللرین ادوب تمیزلرین
کیدرتدی ومن الناس من یجادل فی الله بغیر علم وخلقدن برکیمسه وار که
معرفتسز تکرینك کتابی حقانده مجادله ایدر نضر بن الحارث کبی که سویلر
قرآن اساطیر الاولیندر ویتبع کل شیطان مرید وقمو اعوال الله
شرکشی دیوه پیرولك ایدر کتب علیه اول دیوا وزره لوح محفوظده
یازلدیکه انه من تولاه علی التحقیق شان بوکه هر کیم انکا دوستلك
ایدوب اتباع ایلر فانه یضله محققدر که انی کمراه ایدر ویهدیه الی
عذاب السعیر وپالمش آتشك اشکنجه سنه الکا یول کوستررر یا ایها
الناس ان کنتم فی ریب من البعث ای بشر مقوله سی اکر حشر ونشر
جهتندن برشکده دوشد کوزکده ایسیز ایا ممکن ومقدور در که انسانك
طرابی اولدوقدن صکره بردخی دونه فانا خلقناکم من تراب بی شبهه که
ابتداده سزی طپراقدن یاراتدق یعنی بنی ادم ایجاد کرده مز تفکر ایدك

که او شبهه کزی کیدرتدر ثم من نطفة صکره منی صوبندن سزی یاراتدق
ثم من علقة صکره بر دونمش قاندن ثم من مضغة صکره بر ات پاره سندن
مخلقة وغیر مخلقة یرادلسی تمام اولمش ویرادلسی تمام اولمامش لنبین لکم
تا که بو تدریج ایله قدرتمزی سزه بیان ایده رز ونقر فی الارحام ما نشاء
ورحملرده دوتدوررز اول نسنه یی که دوتمسنی ایسترز الی اجل مسمی
دخی بر معین مدته دك واوطوغمق وقتیدر ثم نخرجکم طفلا صکره
انالرقارنندن سزی کوچك اوشاق چیقاررز ثم لتبلغوا اشدکم
قواکز کمال مدته مستغنا دا اولان تغایه علتنده تقدیری اول قرار واخراج
اولدی تا که قوتکز کمالکه ایرشه سز ولفظ ثم دیجی اولان تراخی یه افاده ایدر
ومنکم من یتوفی وسزدن شول شخص وار که بلوغ محلنه یا اندن اوّل
دار اخرته انتقال ایدر ومنکم من یرد الی ارذل العمر وسزدن شول کیمسه
وار که یاشنك الچق کننده دونمش قیلنور واو قوتلك سننیدر لکیلا یعلم من بعد
علم شیئا تا که بیلکیدن صکره بر نسنه بیلمیه یعنی اوّل طفولیتده اولان
سخافت عقل وقلت فهمه دونه وتری الارض هامدة وییری اولمش
قورومش کوررسن فاذا انزلنا علیها الماء پس چون که اوزرینه صویی
ایندررز اهتزت وربت اوتلغله جنبش ایدوب شیشر وانبتت من کل
زوج بهیج وبنا تاتك هر تازه وتر صنفندن بتوردی ذلك بو مذکور اولان
انسانك اطوار مختلفه ده خلقنی واحوال متضاده یه تحویل اولنمسی وزمین
اولدوکدن صکره احیا اولنمسی بان الله هو الحق اول سببدندر که ایزد ذو الجلال
کندو ذاتنده ثابت ومستحق صفات کمالدر وانه یحیی الموتی واول جهتدندر که
علی التحقیق کندوسی اولولری زنده قیلور وانه علی کل شیء قدیر وانکچوندر که
بی شبهه کندوسی هر نسنه اوزره توانادر وان الساعة آتیة واندندر
اوزی که البته قیامت کلیجکدر لا ریب فیها کلمسنده شك یوقدر وان الله
یبعث من فی القبور واول سببدندر که بی کمان خدای ذو الجلال کوردلرده
اولان کیمسنه لری کوندورور ومن الناس من یجادل فی الله وخلقدن
شول کیمسه وار که تکرینك قدرتنده مجادله ایدر بغیر علم دانشسز
ولا هدی ودلیلسز که مقصده یول کوستره ولا کتاب منیر

ورو شنلك ويريجى كتابسز كه انكله صواب وخطانى تميز ايدم يعنى مجادله
سندن اصلا بر سند ايدنجك نسنه سى يوقدر انجق تقليد محض ايله جدال
ايدر ثانى عطفه يعنى بيانن بوكورمش ايكن يعنى متكبرا اولدوغى حالده ليضل عن سبيل الله
جدال علشدر يعنى جدال ايدر تاكه خلقى تنكرينك يولندن كمراه ايده له في الدنيا
خزى اكا بو جهانده رسوالق وار ونذيقه يوم القيمة عذاب الحريق ● وروز
قيامتده اكا يانمق اشكنجه سين داددورر ذلك بما قدمت يداك اكا
ديسلور بو اشكنجه دا تمسى الرك ايلرو كندردوكى نسنه سببيله در وان الله
ليس بظلام للعبيد ● واندن اوتوريدر كه على التحقيق تنكرى تعالى قوللرينه
ستم ايدجى دكلدر ● كوردكلركه اعرابدن بر كروه مدينه منوره يه كلوب
شرف اسلام ايله مشرف اولديلر پس انلردن هر كيم كه بدنى صاغ اولوب اتى بر كوزل
طاى طوغروب وقادينى بر كوزل اوغلان كوروب مالى چوق اولوردى ديرديكه
دين اسلامدن خيردن اوزكه بر نسنه كورمدم و دينده ثابت اولوردى واكر
قضيه بر عكس اولوردى سويلرديكه دين اسلامدن بدلكدن اوزكه بر نسنه
بر نسنه بولمدم و مرتد اولوردى حق تعالى انلرك احواللرندن خبر ايدوب
بيورر كه ومن الناس من يعبد الله على حرف وادميلردن شول كيمسه واركه
تنكرى تعالى يه بر طرفده اوزره عبادت ايدر يعنى دينده ثبات وتمكنى يوقدر
شول كيمسه يه بكزركه عسكرك بر طرفنده اولوب ظفر وغنيمته دوررسه طوروب
علنده قرار ايدر فان اصابه خير اطمأن به پس اكا بر ايولك دكرسه انكله برقرار
اولور وان اصابته فتنة واكر كندويه بر بلالك دكرسه انقلب على وجهه
يوزى اوزره دونر يعنى مرتد اولوب كلدوكى يوله عودت ايدر خسر الدنيا
والاخرة عصمتى كتمكله وعمل محبط اولمغله ايكى جهانى اوتوردى ذلك
هو الخسران المبين ● ومذكور اولان ايكى جهانك اوتورمسى كندو در هويدا
اوتورمق يدعوا من دون الله ما لا يضره وما لا ينفعه تنكريدن اوزكه اولى
نسنه يه عبادت ايدركه نه كندويه زيان ايدر ونه كندويه سود ايدر ذلك هو الضلال
البعيد ● اول عبادت كندو ره مقصددن اوزاق كمراهلق يدعوا لمن ضره
اقرب من نفعه قيامت كوننده كافر فرياد ايدوب سويلر شول كيمسه يه كه
ضررى نفعندن يقين كدر لبئس المولى البتة اوبد ياردر بجيدر ولبئس العشير

وغايتسى بياندن مصاحبدر ان الله يدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات تحقيقا كه
تنكرى تعالى ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشليانلرى كيوردر جنات تجرى
من تحتها الانهار بر باغلره كه انهارى آلتندن اقر معلا اوز ان الله يفعل ما يريد ●
بى شبهه كه تنكرى تعالى ايستدوكى نسنه يى ايشلر پس كيمسنه اكا مانع
اولمز اكر مطيعى مثاب ايدر وعاصى يه معذب ايدر كوردكلر كه اهل اسلامدن
بر كروه استعجال ايدرلر ومشركلر اوزره منتلت اجعلرندن تنكرينك نصرتنى
استبطا ايتديلر حق تعالى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى من كان يظن ان لن
ينصره الله في الدنيا والآخرة هر كيم كه كمان ايدردى كه حق تعالى پيغامبرينه
ايكى جهانده ياردم ايتمز فليمدد بسبب الى السماء پس آجغنى كيدرتمك
ايچون خانه سنك دامنه بر ايپ اوزادوب كندوسنى انكله اصه ثم
ليقطع صكره كندوسنى بوغسون فلينظر هل يذهبن كيده ما يغيظ پس
كندو نفسنده تصور ايدوب بقسون كه ايشدوكى حيله آجغينى كيدررمى
وكذلك ونته كه بو ايتى بيان ايدوب واضح قيلدق انزلناه آيات بينات
احكام واخبارده جمله قرآنى اشكاره آيتلر ايندردك وان الله يهدي
من يريد ● وشانى بوكه على التحقيق خداى لايزال ايستدوكى كيمسنه يه
دوغرى يولى كوسترر ان الذين آمنوا والذين هادوا والصابئين والنصارى
والمجوس والذين اشركوا تحقيقا كه بو مذكور اولدن كروهلر ان الله يفصل
بينهم يوم القيامة شكسز كه تنكرى تعالى روز قيامتده ارالرنده حكومت
ايدوب محقى مبطلدن آيرر ان الله على كل شيء شهيد ● بى شبهه كه ايزد
متعال هر نسنه اوزره كواهدر ودخى جمله نك احواللرنده آكاهدر الم تر ان الله
يسجد له من في السموات ومن في الارض والشمس والقمر والنجوم
والجبال والشجر والدواب يعنى بيلمسن كيم على التحقيق خداى ذو الجلال
زبور اولان اشيا كندو قدرتنه رام اولورلر وكثير من الناس وخلقدن چوق
كيمسنه كندويه سجده طاعت كتورورلر وكثير حق عليه العذاب وخلقدن
چوق كيمسنه واركه كفرى سببيله اشكنجه اوزرينه لازم اولدى ومن يهن الله
فما له من مكرم وهر كيمى كه ايزد ذو الجلال خوار وحقير ايدر انى بر كيمسنه عزيز
ايتمز ان الله يفعل ما يشاء ● بى شبهه كه خداى عز وجل ايستدوكى نسنه يى

سجده

ایشلر كوردیلر كه یهود طائفه سی اهل اسلام ایله بر زمره سیله خصومت
وجدال ایدوب دیدیلر كه بزم كتابمز سزك كتابكزدن اقدم وپیغامبرمز
پیغامبركزدن اسبق پس شكری تعالی یه بز سزدن احقز اهل ایمان دیدیلر
بز اكا سزدن سزاوارترز زیرا بز حضرت محمد المصطفی یه وسزك پیغامبركزه
تصدیق كوردك ودخی جمله كتب سماویه یه دخی تصدیق كوردك
وسن بزم كتابمزك وپیغامبرمزك دوغرولغینی بیلدكدنصكره حسدیكزدن
انلرك حق اولدوغینی انكار ایتدوكز ● پس حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی هذان خصمان بو ایكی كروه دشمنلركه اختصموا فی ربهم
پروردكارلرینك دیننده خصومت وجدال ایتدیلر فالذین كفروا ایمدی
شول كیمسه لركه كفر ایتدیلر قطعت لهم ثیاب من نار كوده لرینه كوره
آتشدن كوملكلر كندولره كسلدی یعنی دوزخ آتشی وجودلرین قبلر نتكه كوملك
انسانك وجودین قبلر یصب من فوق رؤسهم الحمیم ● باشلری اوستندن
اسیجی صو دوكلور یصهر به ما فی بطونهم والجلود كه انكله قارنلرنده اولان اشیا
ودریلری اریمش قیلنور ولهم مقامع من حدید وتعذیب اولندقلرنده كندولرن
دمور دكوزلر وار كلما ارادوا ان یخرجوا منها من غم هر كاه كه قساوت جهتندن
آتشدن چیقمق ایسترلر اعیدوا فیها اكا دوندریلورلر وذوقوا عذاب
الحریق ● وكندولره سویلنور كه یاقغلق اشكنجه سین دادك ان الله
یدخل الذین آمنوا وعملوا الصالحات جنات تجری من تحتها الانهار
تحقیقا كه خدا عز وجل كندویه ایمان كتوروب كوزل عمللر ایشلیانلری كیورر
وباغلره كه اشجاری التندن ایرمقلر آقر یحلون فیها من اساور من ذهب
ایچنده التوندن اولان بلازكلردن بزنمش اولنورلر ولؤلؤا وانجو ایله دخی
آراسته قیلنورلر ولباسهم فیها حریر ● وایچنده كیجكلری ابریشمدر
حدیثده وارد اولمشدركه دنیاده حریر كیانلر آخرتده انی كیمزلر واسلرده
مراد اتمك كشیلردر وهدوا الی الطیب من القول وسوزدن پاك
اولان شئه هدایت اولندیلر وسویلدكلری الحمد لله الذی هدانا وعدی
وهدوا الی صراط الحمید ● ومآل وعاقبتی مدح اولنمش طریقه هدایت
قیلندیلر واو دین اسلامدر ان الذین كفروا ویصدون عن سبیل الله

والمسجد

والمسجد الحرام تحقیقا شول كیمسه لركه كفر ایدوب خلقی خدانك یولندن ومسجد
حرمك طوافندن منع ایدرلر معذب اولورلر الذی جعلناه للناس اول مسجد
حرامكه كندویی جمیع خلقه قیلدق سواء العاكف فیه والباد ایچنده اقامت
ایدن وطشره دن كلان برابردرلر یعنی غریب وایچنده ساكن اولان ایچنده مناسكی
ادا ایتمكن برابردرلر ومن یرد فیه وهر كیم ایچنده بر ادنی شیئه ایستیه بالحاد
بظلم مستلزم حقدن مائل اولدوغی حالده نذقه من عذاب الیم ● بز دردناك
اشكنجه دن اكا داندوررز واذ بوأنا لابراهیم مكان البیت ویاد ایله كوز
اول وقتی كه حضرت ابراهیمه كعبه خانه سینك مكانینی تعیین ایدوب
انی كندویه مسكن ایدجك یر قیلدق یعنی انده عبادت ایتمكه اكا قومایب
ایدوب سویلدك ان لا تشرك بی شیئا بر نسنه یی بكا اورتاق قیلمه زیرا اودتا
ذاتم منزه ومقدسدر وطهر بیتی وخانه می بتلردن ومردار اشیادن
پاك قیل للطائفین اطرافنده دولاشنلر ایچون والقائمین والركع
السجود ● ونماز قیلانلر ایچون واذن فی الناس بالحج ودخی خلق اراسنده
حج دعوتیله چاغر یأتوك رجالا سكا پیاده كلورلر وعلی كل ضامر وهر
زبون دوه اوزره دخی یأتین من كل فج عمیق ● كه اول دوه لر هر بر اوزاق
یردن كلورلر حاصل كلام بو كه خلقی حج شریفه دعوت ایله انلر اكا پیاده
وبینمش كلورلر لیشهدوا منافع لهم تاكه دینیه ودنیویه كندولره اولان
منفعتلره حاضر اوله لر ویذكروا اسم الله فی ایام معلومات وتاكه بیلنمش
كونلرده خدانك اسم شریفنی اكه لر یعنی ذی الحجه نك اون كوننده علی ما رزقهم
اول نسنه نك اوزره كه كندولره روزی قیلدی من بهیمة الانعام دن
اولان دوارلردن یعنی قربانلری تهیئه وذبح ایتدوكلری محلده شكرینك
ادیسن اكرلر فكلوا منها پس انلردن ایتدن یكوز واطعموا البائس الفقیر
والدار یوقسله اندن یدرك ثم لیقضوا تفثهم صكره احلال محلنده
درناقلرینك وبیغلرینك كسمسیله وقولتوق قیللرین یولمسیله وتخلرین
زائل قیلسونلر ولیوفوا نذورهم ونفسلرینه اوزره لازم قیلدقلری
بونسنه لری ایفا ایتسونلر ولیطوفوا بالبیت العتیق ● وظالملرك
تسلطندن ازاد اولدوغی خانه یه زیاده طواف ایتسونلر ذلك مبتداء

محذوفه خبردر يعني ايشي اولدر و بو لفظ و امثالي ايكي كلامك ارا سنده فصل
ايتمك ايچون ذكر اولنور ومن يعظم حرمات الله وهر كيم تنكرينك احكامني
تعظيم ايدر فهو خير له اول تعظيم ايتمك كندويه خيرلودر ثواب جهتندن عند
ربه پروردكاري قتنده واحلت لكم الانعام ودوارلر سزه حلال قيلندي
الا ما يتلى عليكم مكر اول نسنه كه اوزركزه قرآنده اوقونور كه انك يمسي
سزه روا دكلدر لحم ميته و بتلر ايچون قربان اولان حيوانك اتي كبي نسنه كه
بياني سبقت ايلدي فاجتنبوا الرجس من الاوثان پس پرهيز ايلك اولان
بتلرك عبادتندن اجتناب ايدك واجتنبوا قول الزور و يلان اولان
سوزدن صاقنك حنفاء لله ايزد ذو الجلاله مخلص اولدوغكز حالده
غير مشركين به كندويه اورتاق دوتمدوغكز حالده ومن يشرك بالله وهر كيم كه
تنكري يه اورتاق دوترسه فكانما خر من السماء كويا كه كوكدن دوشدي فتخطفه
الطير پس قوش كنديني قاپه او تهوي به الريح في مكان سحيق ۞ يا كويا كه يل
اني براوزاق يره صالر يعني هر كيم اوج ايماندن حضيض كفره دوشدي
بلا شبهه هواي نفس اني پريشان و پايمال قيلدي و وسوسهٔ شيطانيه انك
دينني وادي ضلالتده اني بوراقوب نابود قيلدي ذلك ايشي اولدر كه مذكور اولدي
ومن يعظم شعائر الله وهر كيم تنكرينك نشانلرين يعني حجك مناسكين تعظيم
ايدر فانها من تقوى القلوب بي شبهه كه اول تعظيم ايتمك كوكللرك تقواسندن
صادر اولمشدر لكم فيها منافع قربان اولديجق دوارلرده سزه منفعتلر وار
سودندن و نسلندن و بنكندن و يوكلندن ... الى اجل مسمى
بر معين وقته دك كه عرفه قيديدر ثم محلها الى البيت العتيق ۞ صكره
بوغازلنه جق ... طوفانك غرقندن ازاد اولان خانه يه يتشنجه دك ولكل امة
جعلنا منسكا و ارباب اديانك هر بر كروهنه بر قربان قلدق كه انكله خدايه
تقرب ايدرلر ليذكروا اسم الله تا كه ذبح علنده خدا انك اسم شريفني اكه لر
على ما رزقهم اول نسنه اوزره كه تنكري تعالى كندولره روزي قيلدي
من بهيمة الانعام ديلسز اولان دوه و صغر و قويون و كچيدن فالهكم
اله واحد پس تنكريكز بر تنكريدر فله اسلموا پس اكا مطيع و منقاد اولك
ترابكزي شرككله ملوث ايتمكز وبشر المخبتين ۞ و ارباب تواضع

بهشت جاودانك كرمسيله مژده ايله الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم ارباب
تواضع شول كيمسه لردر كه چون ايزد ذو الجلال ذكر اولنسه اشراق اشعهٔ جلالك
هيبتندن كوكللري قورقر والصابرين على ما اصابهم ودخي كندولره ذكين محنتلر
اوزره صبر ايدنلر والمقيمي الصلوة ودخي نمازي وقتنده قيلنلر ومما رزقناهم
ينفقون ۞ و كندولره روزي قيلدوغمز نسنه دن فقرايه ويررلر والبدن
جعلناها لكم من شعائر الله ودوه لري تنكرينك ديني نشانلرندن سزنچون قيلدق
لكم فيها خير دينيه و دنيويه منفعتلرندن انلرده سزه ايولك وار فاذكروا
اسم الله عليها پس خدا انك اسم شريفني اوزرلرينه ذكر ايدك كه ذبحلري
علنده ديه سز الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر اللهم منك واليك
صواف الدين وايقلرين دوزلوب دورمش اولدوقلري حالده فاذا وجبت
جنوبها پس چون قربان ايچون بوغازلنان دوه لرك يانلري يره اوزره دوشوب
بي حس اولدوقلرنده فكلوا منها اندن يكز واطعموا القانع وسؤال
ايتميان بو قسمه ... والمعتر و سؤال ايدن بو قسمه دخي كذلك سخرناها لكم
وصف ايلدوكمز كبي كه اول قوت و عظم هيكل ايله درشتلر ايكن بوغازلنه
... انلري سزه رام قيلدق لعلكم تشكرون ۞ تا كه سزه حاصل اولان
نعمتلر اوزره خداي ذو الجلالي تعظيم و تبجيل ايده سز لن ينال الله لحومها
انلرك اتلري تنكرينك رضاسين اصابت ايتمز ولا دماؤها ونه قانلري
ولكن يناله التقوى منكم وليكن سزدن اولان پرهيزكارلق انك رضاسين
اصابت ايدر كذلك سخرها لكم نته كه ذكر اولندي انعامي سزه رام قيلدي
لتكبروا الله تا كه تنكري تعالي يي بزركلكله ياد ايده سز على ما هديكم اول نسنه
اوزره كه انلري سزه تسخير ايتمكله و انلرك بوغازلنمسيله تقرب ايتمكه سزه يول
كوستردي وبشر المحسنين ۞ و ايو ايشلر ايدنلري قبول طاعتله مژده ليكده
ان الله يدافع عن الذين امنوا تحقيقا كه تنكري تعالي مشركلرك غائله سين
ايمان كلان كيمسه لردن مدافعه ايدر ان الله لا يحب كل خوان كفور بي شبهه كه خداي
عز وجل سيومز هر كيمسه يي كه امانتده خيانت ايدوب خدانك نعمتنه انكار
ايدر ... انسانيا ... كه كفار مكه الينده دين اهل اسلام
آزارينه سعي ايدرلردي و هر ساعت جفا ... ياشنبا ...

حزب

كيمسنه لر سرور كائنات حضورينه شكايت ايتمكه كلورلردى ۞ حضرت
صلى الله عليه وسلم انلره دوزدبكز صبر ايدك زيرا بونلرله قتال ايتمكه مامور
اولمدم يعنى مدينهٔ منوره يه هجرت واقع اولدى كفار ايله جنك اولنمق
اذن ايچون اول اينن آيت بو ايدى أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ جنك اولنان كيمسنه لره
جنك ايتمكه دستور ويرلدى بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا اول سببله كه انلر ستم كورمش
قيلنديلر وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ۞ وبى شبهه كه خداى ذو الجلال
ياردملرى اوزره غايتله توانادر الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ انلر
شول كيمسنه لردر كه مسكنلرندن ناحق يره چيقمش قيلنديلر يعنى براينلره ايذا ايله
كه چيقمقلرينه موجب اوله إِلَّا أَن يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ مكر ديمه لرى تنكرى
تعالى پروردكارمزدر وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ واكر حق تعالى
خلقى بربريله دفع ايتمسيدى يعنى مؤمنلرى كفار اوزره مسلط قيلميه
لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ البته ويران اولوردى راهبلرك عبادتخانه لرى
وَبِيَعٌ وترسالرك كليسالرى وَصَلَوَاتٌ ويهودك مكان پرستشلرى
وَمَسَاجِدُ واهل اسلامك مسجدلرى يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا كه مذكور
اولور انلرده تنكرينك آدى اكثر وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ والبته تنكرى
تعالى ياردم ايدر اول كيمسنه يه كه دينينه ياردم ايدر إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ بى شبهه
اوزه متعال ياردملرى اوزره توانادر عَزِيزٌ ۞ هر كيمسه اوزره غالبدر ويرفرد
ايستدوكى نسنه يه مانع اولمز الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ ديارلرندن
اخراج اولنانلر شول كيمسنه لردر كه بر يرده كندولره تصرف ويرسك
أَقَامُوا الصَّلَاةَ نمازى شرائط وادابيله قيلرلر وَآتَوُا الزَّكَاةَ وفرض
اولان زكاتى اربابنه مستحقلرينه ادا ايدرلر وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وشرعا
مستحسن اولان نسنه ايله خلقه فرمان ايدرلر وَنَهَوْا عَنِ الْمُنكَرِ وشرعا
مستقبح اولان شيدن خلقى منع ايدرلر بو آيت كريمه حضرت چهار يار كزين
خلافتلرينه دليلدر زيرا بو صفاتى انلردن اوزكه كيمسه مهاجرينده
جامع اولمدى وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۞ وقمو ايشلرك صوكى يرده ذو الجلال
دندر زيرا جمله عالمك مرجعى فرمانينه در وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ

واكر سنى يا محمد جماعتك يالانچى دوتورلرايسه كه بى شبهه كندولردن
سبق مذكور اولان كروهلر بيغمبرلرين تكذيب ايتديلر وَكُذِّبَ مُوسَىٰ وحضرت
موسى دخى يلانه منسوب اولدى ۞ چونكه حضرت موسانك كندو جماعتى تكذيب
ايتميوب قبط كروهى كندوى تكذيب ايتديلر شانندن نظم كريم تغيير اولندى
فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ۞ پس اهل كفره مهلت ويردم اجللرى منقضى اولنجه
ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ صكره عذاب ايله كندولرين الدم فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۞ پس نيجه ايدى
اوزرلرينه انكار ايتدكم كه نعمتلرين محنته وحياتلرين هلاكه تبديل ايتدم ۞
فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا پس نيجه كوى نابود قيلدق خلقين نابود ايتمكله
وَهِيَ ظَالِمَةٌ وحال بوكه اول كوى خلقى ستمكاردر فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا
پس اول كوى معموره يى دامرى اوزره ديوارلرى دوشمشدر وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ
ونيجه ترك اولنمش قويى دخى يعنى صحراده نيجه معمور قويى وارايدى هلاك
اولدوغيچون ترك اولنمشدر اصلا بر كيمسنه اندن صو وارمز وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ
ونيجه كچله ياپلمش يوكسك كوشك كه بر انى اربابندن خالى قيلدق ۞
أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ اياغافل اولوب يرى يوزنده سياحت ايتمديلر ۞
فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا كه كندولره بر كوكللر اوله كيم انلرله امم
ماضيه نك اثارلرين مشاهده ايتدوكلرندن حقيقت احواللرين تعقل
ايدوب حصته مند اوله لر أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا يا بر قولاقلر اوله كه انلرله
امم ماضيه نك احوالن ايشدوب اعتبار الدلر فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ
پس بى شبهه كه قصه بودر كه كوزلر كور اولمز وَلَٰكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ
۞ ولكن سينه لرده اولان كوكللر كور اولور وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ
وكندولره موعود اولان عذابك وقوعى سندن تيز ايسترلر وَلَن يُخْلِفَ اللَّهُ
وَعْدَهُ وحق جل وعلا هركز وعده سنه خلاف ايتمز وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ
وشفقتله پروردكارك قتنده بر كون كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۞ صايدوكز
ييللرك بيك ييلى كبيدر پس عذابك كلمسنده بلك استعجال ايتمكوزكه او البته كلمليدر
وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ ونيجه كوى خلقين أَمْلَيْتُ لَهَا انلره مهلت ويردم نيته كه سزه
مهلت ويرمشم وَهِيَ ظَالِمَةٌ وحال بوكه انلرسزك كبى ستمكاردرلر ثُمَّ أَخَذْتُهَا
صكره انلرى عذاب ايله الدم وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ ۞ وجمله نك دونشكى بنم سمتمه در قل

يا أيها الناس إنما أنا لكم نذير سوزلرمه يا محمد اى آدميلر بن سزدن اوزكه بر نسنه
يوقدر كه بن سزه بر قورقوجى ويريجيم مبين ● قورقوجى ويردوكم نسنه‌يى
آشكار ايديجيم فالذين آمنوا وعملوا الصالحات پس شول كيمسه‌لر كه ايمانه
كلوب كوزل عمللر ايشلديلر لهم مغفرة كندولره كچمشى كناهلرك يارلغمى وار
ورزق كريم ● وتعبسز روزى دخى وار وجنتده درلر والذين سعوا في آياتنا
واول كيمسه‌لر كه آيات قرآنى رد وابطال ايلمه‌يه جهد ايديلر معاجزين اول حالده كه عاجز
ايلمك ايسترلر ايدى پيغمبرى اسلامدن ايشدوكلرى مكر وحيله كندولره قالدى اولئك أصحاب
الجحيم ● اول كروه جهنم اربابى درلر وما أرسلنا من قبلك من رسول ولا نبي
وسندن اسبق نه بر شريعت صاحبى رسول ونه بر پيغمبر كوندردك بيلمك
كرك در كه رسول اول وجود شريفدر كه حق تعالى كندوى بر يڭى شريعتله كوندردى
خلقى اكا دعوت ايدر ونبى اول ذات پاكدر كه ايزد ذوالجلال آنى بر يڭى شريعتله
كوندرمش اوليه بلكه كندودن اسبق اولان پيغمبرك شريعتنى تقرير ايلمك ايچون
وخصوصى كوره حق تعالى بيوردى كه اول ايكيدن هر بريسين كوندردك إلا إذا تمنى
الا انكه نفسنه بر آرزو تصور ايدر ألقى الشيطان في أمنيته ابليس شوم دنيايه
اشتغال ايلمك موجب اولان نسنه‌يى اول آرزوسنه صالور فينسخ الله
ما يلقي الشيطان پس ايزد ذوالجلال انى خاطرندن محو ايدر اول نسنه‌يى كه شيطان
انى صالدى ثم يحكم الله آياته صكره تڭرى تعالى مود انغوينه ده استغراقه داعى
اولدن آياتنك اثبات ايدر والله عليم وخداى ذوالجلال خلقك احوالنه غايتله
دانا حكيم ● الترده ايشلدوكى ايشده درست حكم ايديجيدر ليجعل ما يلقي
الشيطان فتنة للذين في قلوبهم مرض شيطانك تمكنندن علتدر يعنى
حق جل وعلا القاء مزبوردن شيطانى متمكن قيلدى تا كه كوكلرنده شك ونفاق
خسته‌لكى اولان كيمسه‌لره بر فتنه وازمايش اوله والقاسية قلوبهم
وكوكلرى پك اولان كروهه دخى وانلر اهل شركدرلر وإن الظالمين لفي شقاق
بعيد ● وبى شبهه كه ستمكارلر يعنى بو ايكى كروه اهل نفاق واهل شرك
حقدن اوزاق بر خلافده اولمشلر وليعلم الذين أوتوا العلم ودخى شيطانه
اول تمكن ويردى تا كه كندولره دانش ويرلن كيمسه‌لر بيله‌لر أنه الحق من ربك
كه على التحقيق قرآن عظيم الشان پروردكاركدن نازل اولدن درستلك

ودوغرو لغدر فيؤمنوا به فتخبت له قلوبهم پس اكا ايمان كتوروب كوكلرى
بكجون ملايم ونرم اوله وإن الله لهادي الذين آمنوا وتحقيقا كه خداى عز وجل
ايمانه كلنلره يول كوسترجيدر إلى صراط مستقيم ● بر صحتلى يوله يعنى حق جل
وعلا انلرى بر فكر صحيحه مهتدى قيلور كه انلك سببيله مقصد اعلا يه واصل اولورلر
ولا يزال الذين كفروا في مرية منه ودائما كفر ايدن كروه قرآندن بر شبهه ده درلر ●
حتى تأتيهم الساعة بغتة كندولره قيامت ناكهان كلنجه أو يأتيهم عذاب يوم عقيم ●
يا دينلى كيسان كوننك اشكنجه‌سى كندولره كلنجه الملك يومئذ لله اول كونده پادشاهلق
بى منازع وبى مزاحم خدايه در يحكم بينهم مومنلرله كافرلر اراسنده حكومت ايدر
فالذين آمنوا وعملوا الصالحات پس شول كيمسه‌لر كه ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشلديلر
في جنات النعيم ● نازونعمت باغلرنده اولورلر والذين كفروا وكذبوا بآياتنا
وشول كيمسه‌لر كه كفر ايدوب آيا تمزه تصديق ايتمديلر فأولئك لهم عذاب مهين
○ پس اول كروه كندولره خوار ايديجى اشكنجه اولور والذين هاجروا في سبيل الله
ثم قتلوا واول كيمسه‌لر كه تڭرى يولنده وطنلرين ترك ايدوب صكره كفار ايله جهاد
ايدوب كافرلر دم شهيد قيلنديلر أو ماتوا يا خود شربت شهادت ايچمين كندولره بستره
اوليوب دوشكلرنده اولديلر ليرزقنهم الله رزقا حسنا البته خداى ذوالجلال
بر كوزل روزى رزق ويرر وإن الله لهو خير الرازقين ● وبى شبهه كه حق جل وعلا
كندودر رزق ويريجيلرك بيكركى ليدخلنهم مدخلا يرضونه البته حق جل وعلا
انلرى بر كيرجك يره داخل قيلور كه انى پسند ايدرلر وإن الله لعليم وتحقيقا كه
ايزد متعال احوال مريدلرى غايتله دانا حليم ● اعدائك عقوبتنده عجله ايتمز
ذلك مومنلرك رحمتنده تڭرينك حكمى ولدر كه ذكر اولندى ومن عاقب بمثل ما
عوقب به وهر كيم كه عقوبت اولندوغى نسنه كبى بر عقوبت ايتدى انلك
اوستنه بر نسنه ارتردى ثم بغي عليه صكره اوزرينه تعدى اولندى لينصرنه الله
البته حق جل وعلا اكا يارديم ايدر اول كيمسه اوزره كه اوزرينه تعدى ايتدى
إن الله لعفو غفور ● تحقيقا كه تڭرى تعالى انتقام الان كيمسه‌نك تقصيرنى
عفو ايدوب ستر ايدر يعنى عفو ايتملوا انتقام الماقدن غايتله كوزلدر پس
بر كيمسه كه خصمندن عفو ايتميوب انتقام الدى لا شك تقصير ايتمش اولور ●
دخى حق جل وعلا لطف وكرمندن انك تقصيرنى عفو ايدر ذلك بأن الله يولج الليل

فِى النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِى اللَّيْلِ اول يارديم ايتمك بو سببله دركه على التحقيق
تنكرى تعالى كيجه يى كوندزده كيورركه كيجه يى اكسك ايدوب كوندوزى ارتورر و كوندوزى
كيجه يه كيوررركه ساعتلرين اكسك ايدوب كوندوزى انكله ارتورر يعنى اول يارديم ايتمك
اول سببله دركه حق جل وعلانك شان وعادتى بوكونه جارى اولديكه اضدادى
بيرى بيرى اوزره غلبه ويرهرر وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ● ودخى اول سببله دركه
على التحقيق ايزد متعال عقوبت ايدنلك وعقوبت اولنانك سوزلرين ايشدوب
افعاللرين مشاهده ايدوب كندولرين اعمالله ايتمز ذٰلِكَ خداى ذو الجلال كمال
قدرت وعلمله وصف اولنمسى بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ اول سببله دركه تنكرى تعالى
كندوذاتنده ثابت وواجب الوجوددر وَاَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ ودخى اول
جهتله دركه كفار تنكريدن اوزكه الٰهجيغز ديوكلرى نسنه هُوَ الْبَاطِلُ الوهيتى
باطل اولان اودر وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ● ودخى اول سببله دركه
تنكرى تعالى كندو هر نسنه اوزره غالبدر بوجه لنان كندويه شريك اولمقدن
بيوك ومنزهدر اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً كورمزميسن كه حق جل
وعلا كوكدن صو اينديردى فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ مُخْضَرَّةً درعقب زمين اوتلغله
ياشل اولور اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ● تحقيقا كه ايزد ذو الجلال بنده لرينه چوق
لطف ايديجى ظاهر وباطنى اولان تدبيراتى ايوبيلور لَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِى الْاَرْضِ كوكلرده ويرده اولان اشيا كندويه مخلوق ومملوكدر
وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ وبى شبهه كه حق تعالى كندودر قوى اشيادن باى الْحَمِيدُ
صفات وافعالله حمد وثنايه مستوجب اولان اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِى الْاَرْضِ
يكورمزميسن كه تنكرى تعالى على التحقيق يرده منفعتلو اولان اشيايى سزه مطيع
ومنقاد قيلدى وَالْفُلْكَ تَجْرِى فِى الْبَحْرِ بِاَمْرِهِ وكيمى ده سزه قيلدى درياده
زمانيله يورمش ولدوغى حالده وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ وكوكى يير
اوزره دوشمكدن دوترا اِلَّا بِاِذْنِهِ مكر خواهشيله دوشمسى اولدوار قيامت
كوننده واقع اولور اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ● بى شبهه كيم ايزد
متعال خلقه چوق مهربانلك ايدوب اسركركه اسباب استدلالى كندولره مهيا
قيلوب منفعت قاپولرين ايوب كندولردن انواع ضررى دفع ايتدى وَهُوَ الَّذِى
اَحْيَاكُمْ واودر اول برودكاركه جماد اولدوغكزدن صكره سزى ذمنده بلدقه
يُمِيتُكُمْ بعده اجلكوز كلدوكى محلده حكوزى قبض ايدر ثُمَّ يُحْيِيكُمْ صكره آخرنده
سزى ديريلدورر اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُورٌ ● تحقيقا كه آدم اوغلى نعمتك انكارنده
مبالغه ايدر لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هر بردين اهاليسنه برشريعت قيلدق كه انلك
احكاميله تعبد اولنديلر هُمْ نَاسِكُوهُ كندولرانى قبول ايدوب مقتضاسيله تعبد
ايدرلر اوزكه لرده كل فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِى الْاَمْرِ پس صاتو ارباب ملادين خصوصنده
سنكله منازعه ايتمسونلر وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ ويروردكارك توحيدينه خلقى دعوت ايله
اِنَّكَ لَعَلٰى هُدًى مُسْتَقِيمٍ ● بى شبهه كه سن بر دوغرو يول اوزره سن وَاِنْ
جَادَلُوكَ واكر سنكله خصومت ايدرلرسه فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ● سويله حق تعالى
ايشلدوككوز نسنه يى دانا تردر اَللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ايزد ذو الجلال
قيامت كوننده سزدن اولان مؤمنلر وكافرلر اراسنده ثواب وعقابله آيرور
فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ● امور دينيه دن اول نسنه ده كه ايچنده اختلاف
ايدردكوز اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ بيلمزميسن على التحقيق
كيم حق جل وعلا كوكده ويرده اولان اشيايى بيلور اِنَّ ذٰلِكَ فِى كِتَابٍ
تحقيقا كه كوكده ويرده اولان اشيا بركتابده مثبتدر و او لوح محفوظدر اِنَّ ذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ ● بى شبهه كيم اول اشيايه احاطه ايتمك ايزد ذو الجلال اوزره بر
آسان نسنه در وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وتنكريدن
اوزكه عبادت ايدرلر اول نسنه يه كه انك عبادتى جائز اولمسنه خداى ذو الجلال
بر دليل ايندرمدى وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ ودخى عبادت ايدرلر اول نسنه يه كه كندولره
انك خلقلغنه بر دانش يوقدر يعنى انلره پرستش ايتمكلرنده بر استدلال عقلى
يوقدر بلكه محض تقليد ايله انلره پرستش ايدرلر وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ● وبو
كونه ظلمه ارتكاب ايدنلره يارديجى مقوله سى اصلا اولماز وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ
اٰيَاتُنَا ويقين اوزرلرينه ايا تمز اوقنور بَيِّنَاتٍ آشكارا وحويدا اولدوغى
حالده تَعْرِفُ فِى وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ كفر ايدنلرك يوزلرنده
شدت ابغضلرندن انكارى كوروب بيلورسن يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ
يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَا يقلشوردركه اوزرلرينه ايا تمزى اوقويانلره كيمسنه لره الا اوزادوب
اوره قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكُمْ سويله پس سزى خبردار ايدهيم مى ابغضكزدن يمانراك
ولان نسنه يه اَلنَّارُ اول نسنه دوزخدركه اوغيظ وسطوتكزدن اشددر

وعدها الله الذين كفروا تنكری تعالی انی كافر ایدنلره وعد ایلدی وبئس المصير
ویمان دونرجك یردر دونخ آتشی يا ايها الناس ضرب مثل ای آدمیلر سزه بر
مستغرب حال بیان اولندی فاستمعوا له پس اكا قولاق دوتوب ایچنده تأمل ایدك
ان الذين تدعون من دون الله تحقیقا كه شول كیمسه‌لر یعنی بتلر كه انلری تنكرینك
عبادتندن تجاوز ایدوب عبادت ایدرسز لن يخلقوا ذبابا بر سینك ایجاد ایتمكه قدرتلری
یوقدر ولو اجتمعوا له وحال بوكه اكر قوللری انك ایجادنه بیقلورلریس منفرد اولدقلری
محلده نیجه انی ایجاد ایده بیلورلر وان يسلبهم الذباب شيئا لا يستنقذوه منه
واكر سینك انلردن بر نسنه آلورسه اندن قورتره‌مزلر ضعف الطالب والمطلوب
بنه عبادت ایدن ومعبودی زبون اولدی ما قدروا الله تنكری تعالیی بیلمدیلر
حق قدره ذات باحر الصفاتندن لایق اولان درجه‌ده بیلمدیلر یعنی حق تعالینك
درجه‌سنه تعظیم ایتمدیلر كه ذاتنه لایق اوله انی اشیایی كندویه نسبت ایتدیلر
ان الله لقوي بی شبهه كه حق جل وعلا ممكناتك برجمیعی اوزره كوجلودر عزيز
هر كس اوزره غالبدر الله يصطفي من الملائكة رسلا ایزد ذو الجلال فرشته‌لردن
كوندورجك كیمسنه‌لری انتخاب ایدر كه كندو سیله بیغامبرلر اراسنده وحی ایله
واسطه اوله‌لر ومن الناس وآدمیلردن دخی رسل انتخاب ایدر تا كه خلقی دعوت
ایدوب طریق حقه انلری ارشاد ایده‌لر ان الله سميع بصير بی شبهه كه حق
تعالی تمام اشیایی ایشیدوب كوریجیدر يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم الوزنده
وارد اولان اولان اموری بیلور والى الله ترجع الامور وایزد ذو الجلال
طرفنه جمله ایشلر دونر يا ايها الذين آمنوا اركعوا واسجدوا ای ایمان كتورنلر
نمازكزده ركوع وسجود ایدك واعبدوا ربكم ویروردكاركزه قولق ایدك
وافعلوا الخير وایو اولان نسنه‌لرك ایشلسنی قصد ایدك لعلكم تفلحون
شاید سز قورتله‌سز یعنی بو مذكور اولان اشیایی جمله‌سنی ایشلكوز وحال بوكه
سز قورتلمغه امیدوار اوله‌سز نه انكه اعمالكزه اعتماد ایدوب خلاصكزه
جزم ایده‌سز وجاهدوا في الله وتنكری تعالینك رضاسین تحصیل ایتمك ایچون
دین دشمنلریله جنك ایدك حق جهاده برجنك ایتمك كه تنكری‌یه خالص اوله
هو اجتباكم كندو سی دینینه یاردم ایتمكه سزی اختیار ایلدی وما جعل عليكم
في الدين من حرج ودین بابنده اوزركزه بر آغر تكلیف قیلمدی ملة ابيكم ابراهيم

حق

ید ذكر حضرت ابراهیمك ملتنی ملازمت ایدك هو سماكم المسلمين من قبل كتب
سابقه‌ده حضرت ابراهیم مسلمانلر سزه آد قودی وفي هذا وبونك ایچنده دخی
یعنی قرآن عظیمده [illegible] مسلمانلر تسمیه اولنمغكزه سبب ایدیكی ایچون دیدی
ومن ذريتنا امة مسلمة لك ليكون الرسول شهيدا عليكم تا كه بیغامبر اوزركزه
كواه اوله كه سزه ادای رسالت ایلدی وتكونوا شهداء على الناس وتا كه خلق
اوزره سز طانق اوله‌سز كه بیغامبرلر انلره احكامی تبلیغ ایتدیلر فاقيموا الصلوة
وآتوا الزكوة پس نمازی شرائط وآداب ایله قیلوب زكاتی ویرك واعتصموا بالله
وجمله اموركزده خدای ذو الجلاله التجا ایدك هو مولاكم یاری ویجیكز كندودر فنعم
المولى ونعم النصير پس امور [illegible] مولا اولان كندودر ویحیی یاردیجی اولان كندودر

سورة المؤمنين مكية وهي مائة وتسع عشرة آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

قد افلح المؤمنون تحقیقا كه اهل ایمان اولان كیمسنه‌لر مقصد اعلاده ایرشوب
زیان اولان اشیادن قورتلدیلر الذين هم في صلاتهم خاشعون انلر شول مؤمنلر
درلر كه كندو نمازلرنده تنكریدن خوف ایدوب كوزلرین سجده‌یرینه ایتدوكلری یره
دیكرلر مرویدر كه سرور كائنات علیه افضل الصلوات واكمل التحيات
نمازده نظر شریفین كوك سمتنه قالدیرردی یعنی بو آیت كریمه نازل اولدی نظرین
سجده‌كاهنه ملازم قیلدی ودخی روایت اولندیكه حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم بر كیمسنه‌یی نمازده صقالنه اوینر كوردی پس بیوردی بونك كوكلی
خشوع ایتسیدی البته اعضاسی دخی خشوع ایدردی والذين هم عن اللغو
معرضون ودخی شول كیمسنه‌لردر كه اقوال وافعالدن مهملری اولیان نسنه‌دن
كندولرین [illegible] والذين هم للزكوة فاعلون ودخی شول كیمسنه‌لردر كه
واجب اولان مالك زكاتین ادا ایدیجیلردر والذين هم لفروجهم حافظون ودخی
شول كیمسنه‌لردر كه فرجلرین هر كیمسنه‌دن صاقلیجیلردر الا على ازواجهم مگر
كندو قاریلری اوزره او ما ملكت ايمانهم یاخود انلرك مالك اولدقلری
نسنه‌لر اوزره یعنی ملكیت طریقیله تحت تصرفلرنده اولان جاریه‌لری اوزره فانهم
غير ملومين كه انلر بو یرلرده وجه شروع اوزره جماع ایتمكده ملامت اولنمزلر
فمن ابتغى وراء ذلك پس هر كیمسنه كه مباشرت ایتمكه قاریلرندن وجاریه‌لرندن

اوزکه لره طالب اوله فأولئك هم العادون اول کروهك جملهٔ حددن اوزکه یه
طالب اوله لر کندولر حددن تجاوز ایدنلردر والذین هم لأماناتهم وعهدهم
راعون و اهل ایمان شول کیمسه لردرکه کندولره قونیلان امانتلرینی
و بغلدوقلری پیمانلرینی دورسنه محافظت ایدرلر والذین هم على صلواتهم یحافظون
ودخی شول کیمسه لردرکه کندولرینك نمازلری اوزره مداومت ایدوب اوقات
معینه ده انلری کما ینبغی ادا ایدرلر چون نماز اسلامك رکن اعظمی در اهل
ایمانك اوصافندن ابتداده و انتهاده آنی ذکر ایلدی أولئك هم الوارثون اول
کروه که اوصاف مزبوره یه جامعدرلر کندولر در وارث اولنلر یعنی وارثلره تسمیه اولنمغه
کندولر مستحقدرلر دنیای دنیه نك متاعین ترك الانلر الذین یرثون
الفردوس وراثت اولنجق نسنه بیاندر یعنی وراثت معنی سیله مستحق اولنلر
شول کیمسه لردر که بهشت جاودانك بلند مرتبه لرینه ارث مستحق اولدقلری
کبی مستحق اولورلر هم فیها خالدون کندولر در فردوس بریننده على الدوام
اقامت ایتمشلردر ولقد خلقنا الإنسان من سلالة من طین و تحقیقا که حضرت
آدمی چامور دن چکلمش بر خلاصه دن یاراتدق ثم جعلناه نطفة صکره انك
نسلنی بر بیاض صو قیلدق فی قرار مکین بر محکم قرار کاهده واورحمده
ثم خلقنا النطفة علقة بعده اول بیاض صونی بر قزیل قان ایتدك فخلقنا العلقة
مضغة عقبنجه اول قانی بر ات پارهسی قیلدق فخلقنا المضغة عظاما دخی عقب
اول ات پارهسین کوکلر ایتدق فكسونا العظام لحما پس کوکلری ات کیوردك
ثم أنشأناه خلقا آخر صکره انی بر غیری یردیش ایتدك که دوحی قالبنده نفخ ایدرك
کندویی زنده ایتدك فتبارك الله پس تنکری تعالینك شانی حکمتنده
یوجه لندی أحسن الخالقین کندو در تقدیر ایدنلرك ییکی ثم إنكم
بعد ذلك لمیتون صکره على التحقیق که سز مذکور اولان خلقتلردن صکره
لا محاله اوله جکسز ثم إنكم یوم القیامة تبعثون بعده بی شبهه که
سز روز قیامتده حساب و جزا ایچون زنده اولوب کوندریلورسز ولقد خلقنا
فوقكم سبع طرائق و تحقیقا که اوستکزده یدی کوك ایتدك وما كنا عن
الخلق غافلین و جمیع مخلوقاتدن بی خبر کلمایدك یعنی انلری اهمال ایتمزز بلکه
زوالدن و اختلالدن کندولرین صاقلیو مرادلرین تدبیر ایدرز کندولره متعلق

وقت کاله بلوغلری اولنجه وأنزلنا من السماء ماء بقدر وکوکدن اندازه ایله
بر صو ایندردك که خلقه نفعی چوق اوله و ضرری از اوله فأسكناه في الأرض
پس اول صویی زمینده ثابت و مستقر قیلدق وإنا على ذهاب به لقادرون
وبی شبهه که بزانی کیدرمکه توانایوز فأنشأنا لكم به جنات من نخیل وأعناب
پس انکله سزه کیجون خرمادن و اوزمدن باغلر بیدا ایتدك لكم فیها فواكه كثیرة
سزه اول جنتلرده چوق میوه لر وار ومنها تأكلون وانلرك میوه لرندن
و اکینلرندن یرسز وشجرة تخرج من طور سیناء ودخی سزه حضرت
موسایه منسوب اولان سینا طاغندن چیقار بر اغاج بیدا ایتدك تنبت
بالدهن یاغله مقارن اولدوغی حالده بیتر وصبغ للآكلین ویجیلره قاتق
اله اوزیتون اغاجیدر وإن لكم في الأنعام لعبرة و تحقیقا سزکیچون دوارلرك
شانلرنده سزه بر عبرت وار نسقیكم مما في بطونها قارنلرنده اولان سودلردن
سزه ایچورورز ولكم فیها منافع كثیرة وسزه انلرده چوق منفعتلر وار که
یونکلرندن و تویلرندن نیچه لوازم ایدنورسز وقارنلرندن بیهوده صاحبی اولورسز
ومنها تأكلون وانلرك اتلرندن یرسز وعلیها وعلى الفلك تحملون
وانلرك ارقلری اوزره وکیمیلر اوزره صحراده و دریاده کوتورلورسز
بیلمك کرك که انعام عرف لغتده قیون و کیچی و صغر دوه دریمی آیتده
محمول علیه دن مراد دوه و صغردر زیرا بیلمکه اخص انلرك لیاقتی وار دو بر وله
یالکز دوه مراددر زیرا انلرنده یوك کوتوردن یالکز دوه در ولقد أرسلنا
نوحا إلى قومه و تحقیقا که حضرت نوحی کندو عشیرتنه کوندردك فقال یا قوم
اعبدوا الله پس دیدی ای بنم کروهم ایزد ذو الجلاله عبادت ایدك ما لكم من
إله غیره اندن اوزکه سزه بر معبود یوقدر أفلا تتقون پس ایندوکوز
شرکدن اوتوری قورقمزمیسز که تنکری تعالی نعمتلرین سزدن سلب ایدوب سزی
نابود ایده فقال الملأ الذین كفروا من قومه دعقبنجه انندن کفر ایله
متصف اولان اشراف خلقك عوامنه دیدیلر ما هذا إلا بشر مثلكم بو بر
دکلدر الا سزك کبی برادمی یرید أن یتفضل علیكم ایستر که اوزر کزه برتر اولوب
بیدا ایدوب بیوککز اوله ولو شاء الله و اکر حق تعالی ایستسیدی که ادم اوغلنه
بر رسول کوندره لأنزل ملائكة البته فرشته لر ایندرردی ما سمعنا بهذا

في آبائنا الاولين ● يعني بدرلرمزك عصرلرنده بوني ايشتمدك كه تنكرينك بيرلي
اديلردن اولورلر ان هو الا رجل به جنة حضرت نوح بر نسنه دكلدر الا بر كشيدر كه
وجودنده جنون وار پس انكچون دعواى رسالت ايدر بودر فتربصوا به حتى حين
● پس بوندن صكره اني تحمل ايدوب بر مدتدرلك منتظر اولك شايد
بو جنوندن آيقلنوب ايتدوكي دعوادن فراغت ايده قال رب انصرني بما كذبون
حضرت نوح ايمانلرندن مأيوس اولدوقدن صكره ديدي يا الهي بكا تكذيب ايتمكلري
مقابلهسنده بكا ياردم ايت فاوحينا اليه بعده انكا فرشته ايله خبر صالدق كه
ان اصنع الفلك باعيننا ووحينا كمى يي محافظه مزله وتعليممز ايله ايشله فاذا
جاء امرنا پس چونكه عذابك وقوعنه زمانمز كلدي وفار التنور ● وتنور
صو ايله قيندي فاسلك فيها كميه داخل قيل من كل زوجين اثنين هر نوعدن
ايكي جفت اركك وديشي واهلك ومكا مخصوص اولنلري دخي ايچنه كيورت
الا من سبق عليه القول منهم مكر اهلكدن اول كيمسه كه اوزرينه حكم ازلده
مسبقت ايتديكي اوهلاك اوله جقدر ولا تخاطبني في الذين ظلموا وستم
ايدنلرك نجاتلري خصوصنده بكا مراجعت ايدوب سويلمه انهم مغرقون ● كه
على التحقيق المرصود بوغلجقدرلر فاذا استويت انت ومن معك على الفلك
پس چونكه سن وسنكله اولنلركمي اوزرنده برقرار اولوب اوتورسز فقل الحمد لله
سويله حمد اولسون اول تنكري يه در الذي نجانا من القوم الظالمين ● اول تنكري كه
ستمكار اولان جماعتك عذابندن بزي قورتردي وقل رب انزلني منزلا مباركا
ودخي سويله يا الهي بيرلويزندن بني بر چوق منفعتلو قونافله قونده دور وانت خير المنزلين
● وسن قوناق ويرنلرك ييكي سن ان في ذلك لآيات تحقيقا اول نسنه
كه حضرت نوح وقومنه واقع اولدي برادلو نشانلردر كه انكله ارباب بصيرت
استدلال ايدوب اعتبار الورلر وان كنا لمبتلين ● وتحقيقا كه بز قوللرمزي
اول آيات ايله امتحان ايديجي ايدك ثم انشأنا من بعدهم قرنا آخرين ● پس انلردن
صكره بر بشقه كروه پيدا ايتدك وانلر قوم عاد يا ثمود درلر فارسلنا فيهم رسولا
منهم عقبجه ايچلرندن كندولرده بر پيغامبر كوندروب انلرك لساني اوزره سويلدك
ان اعبدوا الله تنكري يه پرستش ايدك ما لكم من اله غيره اندن اوزكه سزه
هيچ بر معبود يوقدر افلا تتقون ● پس نيچون تنكرينك عذابندن قورقمزسز

وقال

وقال الملأ من قومه واول رسولك جماعتندن اشرافي ولا نلر ديديلر الذين
كفروا وكذبوا بلقاء الآخرة اول اشراف شول كيمسنهلردركه كفر ايدوب آخرتك
كورمسين تكذيب ايتديلر واترفناهم في الحياة الدنيا وحقا اولانده صاغلقده كثرت
اموال واولاد ايله كندولرين متنعم قيلدق ما هذا الا بشر مثلكم مقولتلريله ديرلر
ديدوكلري صوز بودركه دعواى رسالت ايدن كيمسنه بر نسنه دكلدر الا سزك
كبي بر آدمي ياكل مما تأكلون منه اول نسنهدن ييركه سز اندن ييرسز ويشرب مما
تشربون ● واول نسنهدن ايچركه سز اندن ايچرسز يعني يمك وصف وحالده
اركوزده و انك ارامسنده اصلا فرق يوقدر ولئن اطعتم بشرا مثلكم واكر سزلك
كبي بر انسانه اطاعت ايدرسز انكم اذا لخاسرون ● يعني شبهه سز اول وقت
اوتوزيجيلرسز كه كندو كبي سزك كبي بر شخصه ذليل ايتدكوز ايعدكم انكم اذا
متم وكنتم ترابا وعظاما پيغامبركي ادعا ايدن كيمسنه سزه وعد ويرمي كه
على التحقيق سز چونكه اولوب تپراق وكوككلر اولورسز انكم مخرجون كبي شبهه سز
زنده اولوب كورلردن چيقمش قيلنورسز هيهات هيهات لما توعدون ● موعود
اولدوغكز نسنه يراينا عمق اوزاق اولدي ان هي الا حياتنا الدنيا صاغلق
دكلدر الا بقين اولان صاغلغمز نموت ونحيا بعضمز اولوب وبعضمز
دوغر وما نحن بمبعوثين ● وبز قبورلردن زنده اولوب كوندرلمش دكلوز ان هو
الا رجل افترى على الله كذبا حضرت هود يا صالح دكلدر الا بر كيشي كه تنكري
تعالى اوزرينه يالان بغلدي وما نحن له بمؤمنين ● وبز انكا اينانيجي دكلوز قال
رب انصرني بما كذبون ● اول نقل مزبوره بر مرسل اولان پيغامبر ديدي يا الهي
بكا تكذيب ايتمكلري مقابلهسنده بكا ياردم ايت قال عما قليل حق تعالى ديدي
از مدتدن صكره ليصبحن نادمين ● البته پشيمان اولورلر فاخذتهم الصيحة
بالحق پس كيرودي اولان وعده سببيله چغرق كندولرين الدي واو حضرت
جبرئيلك چغرقي ايدي اوزرلرينه بر چغرق چغردي كوكلري اندن اوزلدي
جنلري چونكه نظم كريمده بو جماعتك اولدوقلري تصريح اولنمدي قوم صالح يا قوم
هود اولدوقلرنده اختلاف واقع اولدي ليكن هلاكلري صيحه ايله اولمق
قوم صالح اولدوقلرين تاييد ايدر زيرا انلرك هلاكي صيحه ايله اولمشيدي
نته كه بياني سوره اعرافده سبقت ايتدي فجعلناهم غثاء پس تكذيب ايدن

ایدن کروهی سیل کتوردوکی خاشاک کبی قیلدق فبعداً للقوم الظالمین ﴿﴾ پس
ستمکارا اولان کروهه اوزاقلق اولسون ثم انشأنا من بعدهم قروناً آخرین
﴿﴾ بعده انلردن صکره بر نیچه کروهلر ایجاد ایلدک ما تسبق من امة
اجلها اصلا بر کروه هلاکنه معین اولان مدتدن ایلرو کچمز وما یستأخرون
ونه اول مدتدن کرو قالورلر ثم ارسلنا رسلنا تترى صکره پیغامبرلرمزی
بیری برعقبنجه کوندردک کلما جاء امة رسولها کذبوه هرکاه که برکروهه
کندولره کوندرلان پیغامبرلری کلدیسه یالانجی دوتدیلر فاتبعنا بعضهم بعضاً
پس هلاکده تکذیب ایدنلرک برکروهلرین برکروهلرینه تابع قیلدق یعنی هیچ
برلرینه مهلت ویرمدک علی التتابع قورلرین نابود قیلدق وجعلناهم احادیث
وانلری سوزلر قیلدق یعنی انلردن براثر قالمدی الا افسانه لرکه خلق انلری اکلنورلر
فبعداً لقوم لا یؤمنون ﴿﴾ پس خدا انک رحمتندن دور اولسون برکروهه
که انبیانک سوزین تصدیق ایتمزلر ثم ارسلنا موسى واخاه هارون بآیاتنا صکره
حضرت موسی یی وبرادری حضرت هارونی معجزه لرمزله کوندردک وسلطان
مبین ﴿﴾ وبر اشکارا دلیل ایله یعنی عصا ایله دخی انلری کوندردک الى فرعون وملائه
مصر حاکمنه واعیان دولتنه فاستکبروا پس انلره انقیاد ایتمکدن سرکشلک
ایتدیلر وکانوا قوما عالین ﴿﴾ وبر متکبر کروه ایدیلر فقالوا انؤمن لبشرین
مثلنا پس دیدیلر بزم کبی ایکی ادمه تصدیق می ایدرز وقومهما لنا عابدون
﴿﴾ وحال بوکه انلرک کروهلری بزه قوللر کبی مطیع وخدمتکاردرلر فکذبوهما
پس فرعون واتباعی حضرت موسی ایله حضرت هارونی تکذیب ایتدیلر فکانوا
من المهلکین ﴿﴾ غرق ایله هلاک اولنانلرک زمره سندن اولدیلر ولقد آتینا موسى
الکتاب وتحقیقا که فرعون هلاک اولدقدن صکره حضرت موسی یه توراتی
ویردک لعلهم یهتدون ﴿﴾ تا که بنی اسرائیل احکام شرعیه یه یول بوله لر وجعلنا
ابن مریم وامه آیة ﴿﴾ ومریم اوغلی حضرت عیسی یی وانا سنی کمال قدرتمزه بر دلیل
قیلدق وآویناهما الى ربوة وایکیسنه بیر ویروب کوتردک بیت المقدس
زمیننده بر مرتفع مکانه که ذات قرار ومعین ﴿﴾ آرام دوتمغه یرمی واقرصو یجی
یا ایها الرسل ای احکامی تبلیغ ایتمکه مامور اولان پیغمبرلر کلوا من الطیبات
اکر حلال اولان نعمتلردن ییک واعملوا صالحاً وبر ممدوح ایش ایشلیک انی بما

تعملون علیم ﴿﴾ بی شبهه که بن ایشلدوککز نسنه یی دانایم وان هذه امتکم
امة واحدة وتحقیقا که بو یعنی اسلام وتوحیدک ملتی سزلک ملتکزدر ای رسل
بر متحد ملت اولدوغی حالده که اصول وعقائدده متفقدرلر وانا ربکم وبن سزلک
پروردکارکزم فاتقون ﴿﴾ پس سوزمه مخالفت ایتمکدن صاقنک فتقطعوا امرهم
بینهم زبراً پس رسله تبعیت ایدن امم دینلرینک ایشین ارالرنده پاره پاره کسدیلر
یعنی دین خصوصنده فرق فرقه اولدیلر کل حزب بما لدیهم فرحون ﴿﴾ هر بر فرقه دینده
نلرین اولانله شاد ماندرلر فذرهم فی غمرتهم حتى حین پس انلری انلرک
براق برمدته دکین کفرده اولسونلر فقط ایجلرنده قتل اولنسونلر یا اولورلر ایحسبون انما نمدهم به
من مال وبنین کمان ایدرلرکه اول شی که انلره کندولره مدد قیلدوغمز مال
واوغول مقوله سندن نسارع لهم فی الخیرات انلره ایولکلرده کندولره
شتاب ایدرز بل لا یشعرون ﴿﴾ کمان ایتدوکلری کبی دکلدر بلکه انلر اکلمزلر که
ایولکلرده تیز کلمسی استدراجدر نه ایولکده تیز کلمکدر ان الذین هم من خشیة ربهم
مشفقون ﴿﴾ تحقیقا که شول کیمسه لرکه کندولر پروردکارلرینک عذابی قورقوسندن
صاقنورلر والذین هم بآیات ربهم یؤمنون ﴿﴾ وشول کیمسه لرکه کندولر دخی
تکریلرینک ایاتنه ایمان کتوررلر والذین هم بربهم لا یشرکون ﴿﴾ وشول
کیمسه لرکه کندولر پروردکارلرینه شرکی وخفی اورتاق دوتمزلر والذین یؤتون
ما آتوا ودخی شول کیمسه لرکه صدقه دن ویره جکلری نسنه یی ویررلر وقلوبهم
وجلة وحال بوکه کوکللری قورقیجیدرلرکه شاید کندولردن قبول اولنمیه انهم
الى ربهم راجعون ﴿﴾ اول جهتدن اوتری که کندولر پروردکارلری سمتنه دونیجیدرلر
واصدقه انی اورزولرینه حق اولان تقصیری بیلورلر پس قورقورلرکه انک سببیله مواخذه
اولنورلر اولئك یسارعون فی الخیرات اول کروه که بو اوصافه بوده ایله
متصفدرلر طاعتلره مسارعت ایدوب شتاب ایدرلر وهم لها سابقون
﴿﴾ وکندولر اول خیراته اوکنده اولنانلر اولورلر ولا نکلف نفساً الا وسعها
وبر نفسه تکلیف ایتمزز بر نسنه که طاقتی قدر در ولدینا کتاب وقتمزده بر کتاب
وار که ینطق بالحق دوغرولغی سویلر ایجنده خلاف واقع بولنماز واول لوح محفوظدر
وهم لا یظلمون ﴿﴾ وکندولر عقابک ارتمسیله وثوابک نقصانیله ستم کورمیش
اولمزلر بل قلوبهم فی غمرة من هذا بلکه کفره نک کوکللری مزبوراوادن جاهلکده

اوصافندن بر غفلتدن درکه انلری قاپلمشدر ولهم اعمال من دون ذلك وکفار
مکه یه شرکدن اشغه بر بدا یشلر وار هم لها عاملون ● کندولر انلرك اشلمسنه
معتاددرلر حتی اذا اخذنا مترفیهم بالعذاب اول حینه دکین که ارباب تنعم
اولنلری اجلق اشکنجه سیله الدوقدن اذا هم یجأرون ● بلا توقف کندولر
فریاد ایدرلر لا تجأروا الیوم کندولره سویلنور بوکون فریاد ایتمکوز انکم منا
لا تنصرون ● تحقیقا که سز بزم طرفمزدن یاردم اولنمزسز قد کانت آیاتی
تتلی علیکم تحقیقا که آیاتم اوزرکزه اوقنوردی فکنتم علی اعقابکم تنکصون
● پس سز اوکچه لرکز اوزره دونر ایدکز مستکبرین به اول حالده که کتابك
آیاتنه تصدیق ایتمیوب تکبر ایدرسز سامرا تهجرون ● کیجه صحبت ایتدکلکزده
قرآنك شاننده هذیان ایدرسز افلم یدبروا القول پس نیجون قرآنك اعجازنده
تفکر و تأمل ایتمزلر تاکیم بیله لر بوکونه اعجازه جامع اولان سوزی شبهه تنکریدن
صادر اولمشدر ام جاءهم ما لم یأت آباءهم الاولین ● یاخود ایلکی اولان
پدرلرینه کتاب ورسولدن کلمیان نسنه کندولره کلدیکی که انی استبعاد ایتدیلر
و بو عمل استبعاد دکلدر زیرا تنکرینك سنتی انلر اوزره جاری اولمشدر که هر
اوکودلیجی قدر مدتده خلقه کتاب ورسول کوندردر ام لم یعرفوا رسولهم یاخود
کندولره مرسل اولان وجود شریفی امانت و حسن خلقی ایله بیلمدیلرمی فهم له
منکرون ● که کندولر ایندوکی دعوای انکار ایدرلر و بو دخی خلاف واقعدر
زیرا انك صدق و امانتی و حسن خلقی فوق الحد قتلرنده ثابت اولمشدر ام یقولون
به جنة یاخود دیرلرمی که رسولمزده بر جنون وار پس انك سوزینه اعتماد ایتمزلر
بو دخی مسلم دکلدر انکچون که قولری انك کمال عقلنه اعتراف ایتمشلردی ولیکن
حقیقته نظر اولنجه بو امورك بیری کفرلرینه سبب دکلدر بل جاءهم بالحق
واکثرهم للحق کارهون ● بلکه کندولره دوغریلق کلدی و حال بو که چوقلری
دوغریلغی سیومیوب اکراه ایدرلر زیرا ارزولرینه وشهوتلرینه مخالفدر پس
انکچون انی انکار ایتدیلر ولو اتبع الحق اهواءهم واکر دوغریلق ارزولرینه اویوب
وجودده متعدد معبود اولسیدی لفسدت السموات والارض ومن فیهن
البته کوکلر و یر و ایچلرنده اولان اشیا بوزیلورلردی بل اتیناهم بذکرهم بلکه
انلره وعظ و نصیحته مشتمل اولان کتابلرین کوندردك فهم عن ذکرهم معرضون

پس انلر وعظ و نصیحتلرندن یوز چویرمشلردر ام تسألهم خرجا یاخود رسالتك
تبلیغی اوزره انلردن اجرت طلب ایدرمیسن که اندن بوتکلوب نفور اولورلر و بو سندن
متصور دکلدر فخراج ربك خیر زیرا پروردکارکك منقطع اولمیان رزقی انلرك
اجرتندن بیکدر و سنك اعتقادك اکا درستدر وهو خیر الرازقین ● و کندو
روزی ویرنلرك ییکیدر وانك لتدعوهم الی صراط مستقیم ● و تحقیقا که
سن انلری بر دوغری یوله چاغیررسن وان الذین لا یؤمنون بالآخرة عن الصراط
لناکبون و بی شبهه دوزخاره تصدیق ایتمیانلر دوغری یولدن اعراض ایتمشلردر ولو رحمناهم
وکشفنا ما بهم من ضر واکر بز مکه کفاردینی اسرکوب اوزرلرینه مسلط اولدقن
قحطك ضررینی قالدرسیدك للجوا فی طغیانهم یعمهون ● البته کفرلرنده
افراط ایتمه و پیغامبرك عداوتنده سرکردان اولدیقلری حالده ثابت
اولورلردی کتوردیلر که مکه مکرمه خلقی اوزره اول قحط مسلط اولدیکی
انی دوه نك توییله قارشدروب ییدیلر بعده ابو سفیان حضرتك درکاهنه
ملازمتنه کلوب دیدی سن کان ایدرسن که خلقه ایچون رحمت کلدك و مکه
خلقینك پدرلرینی قلیچله قیردك واوغلرینی اجلق ایله پس حق جل وعلا اول
آیتی منزل ایتدی وانك مصداقی بو آیتله مقرر قیلدی ولقد اخذناهم
بالعذاب وقسم اولسونکه انلری بدر کوننده قتل اشکنجه سیله الدق
فما استکانوا لربهم پس پروردکارلرینه خضوع وتذلل ایتمدیلر وما یتضرعون
● ودیلوار مدیلر بلکه سرکشلکلری اوزره ثابت اولدیلر حتی اذا فتحنا علیهم
بابا ذا عذاب شدید اول وقته دکین که اوزرلرینه بر اچلق اشکنجه سی قاپو
آچدق وکزده اذا هم فیه مبلسون ● اول وقت کندولر ایچنده حیران و نومید
اولورلر وهو الذی انشأ لکم السمع والابصار واودر اول پروردکار که سزم
سزکیچون قولاق و کوزلری پیدا ایتدی تا که انلرله آیاتی ادراك ایده سز
والافئدة و کوکللری دخی تا که انلرله تفکر ایدوب دلائل قدرتی فهم ایده سز
قلیلا ما تشکرون ● بو نعمتلرك مقابله سنده شکری غایتله از ایدرسز
وهو الذی ذرأکم فی الارض واودر اول خالق ذو الجلال که سزی یر یوزنده
منتشر قیلدی والیه تحشرون ● وروز قیامتده انك طرفنه جمع اولنورسز
وهو الذی یحیی ویمیت واودر قادر علی الاطلاق که دنیاده قیلوب اولدرر

حزب

وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وكيجه وكوندزك اختلافى فرماننه مخصوصدر
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ پس نيچون فكر ايله تعقل ايتمزسز كه بر كوزه اشيايه قادر
اولان حشر ونشر اوزره دخى قادردر بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ۝ لكن مكه
كفارى ديديلر كچمشلرك ديدكى كبى قَالُوا أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَئِنَّا
لَمَبْعُوثُونَ ۝ كه ديديلر ايا بز اولوب توپراق وكوكلر اولدوغمزده على التحقيق
بز زنده اولوب كوندرلمش اولورمى يوز لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ
تحقيقا كه بز وبابالرمز بوندن اسبق بو سوزى وعد اولندق إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ۝ بو سوز بر نسنه دكلدر الا كچمشلرك افسانه لرى قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ
وَمَنْ فِيهَا سويله يرواچنده كى اشيا كيمكدر إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ اكر ارباب
دانش ايسه كز سَيَقُولُونَ لِلَّهِ بى شبهه كه ديرلر خداى ذو الجلاله مخصوصدرلر
قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ اكا معترف اولدقلرندن صكره سويله پس نيچون بونده
الوب فهم ايتمزسز كه كائناتى ابتدا ايجاد ايدن قادر مختار اعادسنه دخى
قادردر قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۝ سويله يدى
كوكك خالقى واولو عرشك پروردكارى كيمدر سَيَقُولُونَ لِلَّهِ البته ديرلر انك
يارتمسى ايزد ذو الجلاله مخصوصدر قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝ سويله پس نيچون عقابندن
قورقمزسز قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ سويله كيمدركه هر نسنه نك
غايت تصرفى اننك الندهدر وَهُوَ يُجِيرُ وكندو ايستدوكى كيمسنه يه امان ويروب
صاقلر وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ واوزرينه امان ويرلمز يعنى بر كيمسنه نك تعذيبين
قصد ايدرسه بر كيمسنه مانع اولوب معذبدن اولنه امان ويرمز إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
اكر بيلور ايسه كز سَيَقُولُونَ لِلَّهِ بى شبهه كم ديرلر انلر ايزد ذو الجلاله مخصوصدر
قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ۝ سويله پس قندن الدنورسز كه طريق حق واضح ايكن اندن
عدول ايدرسز بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ بلكه انلره توحيد ووعد حشر ونشردن
اولان دوغرولغى انلره كتوردك وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۝ وتحقيقا كيم انلر يالكز
شويله درلركه انى انكار ايتديلر مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ تنكرى تعالى اصلا بر اوغول
ايدنمدى وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ وهيچ كندوسيله بر تنكرى يوق ايدى واكر كندوسيله
بر تنكرى دخى اولسيدى إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ البته اول وقت كه هر بر
تنكرى ياراتدوغى نسنه يى الوب كيدردى وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ وبى شبهه كم

بيرى برلرى اوزره يوجه لنوب غلبه ايدردى سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ۝ اوغول
واورتاقدن وصف ايتدوكلرى نسنه دن خداى متعال منزه ومقدسدر عَالِمِ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ كيزلى واشكاره اولان اشيايه دانا فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝
پس اشراك ايتمكلرندن يوجه لندى قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ اى محمد سويله
يا الهى كفاره عذابدن وعد اولندوقلرى نسنه يى اكر بكا كوسترر ايسن رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي
فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ يا الهى پس سن بكا ظالم اولان كروه ايچنده قيلمه يعنى عذابده
بنى انلره مقارن ايتمه بيلمك كركدر كيم خداى ذو الجلال حبيب اكرمنه تواضع
تعليم ايتمكيچون بو دعايى تلقين ايلدى ياخود تنبيه ايتمك ايچون كه كاه اولوركيم
ظالملرك شئامتى انلرله علاقه سى اولميانلره دكر وَإِنَّا عَلَى أَنْ نُرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ
لَقَادِرُونَ ۝ وعلى التحقيق بز توانايوز انك اوزرينه كه سكا كوستره لم انلره وعده
ايتدوكمز نسنه يى ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ كندوسى فايشله كوزل اولان
نسنه ايله بدلكى كيدر يعنى بر كيمسنه دن بر بدلك صادر اولديغى انى احسان ايله
ياخود اندن تغافل ايتمكله انى دفع ايت ليكن بو شرطله كه ذبوللغه وخوارلغه
مودى اولميه نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ۝ سكا نسبت ايتدوكلرى اشيايه بز بيز
دانايوز وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وسويله يا الهى ديولرك
وسوسه لرندن سكا صغنوردم وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ۝ واى پروردكارم
انلرك بنم قاتمه حاضر اولمقلرندن سكا صغنورم حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
متعلقدر يصفون لفظنه يعنى مسنى بدلكله وصف ايتمكدن مستمر اولورلر اول
وقته دكين كه بيرلرينه اولوم كلدكده قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ۝ حسرتندن دير اى
پروردكارم بنى دنيايه دوندر صيغه جمع تعظيم ايچوندر لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا
تَرَكْتُ شايد ترك ايتدوكم نسنه ده بر كوزل ايشى ايشليم يعنى شايد دوندوكمده
ايمان كتوروب ايچنده بر كوزل عمل ايده يم كَلَّا بر دخى دنيايه كلمكه ايمدى دونمه
إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا تحقيقا كه رب ارجعون اغزندن بر سوزدركه كافر
اولان كيمسنه انى سويليجيدر وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ وكفر ايدنلرك وحالت
كندندن بر حائل وار واو قبردركه كندولرك دنيايه دونمكدن منع ايدر
إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝ قيامت كوننه دك بو كلام دنيايه رجعت ايتمكدن
اميدلرين بردن كسر زيرا معلوم اولمشدركه روز قيامتدن دونمك يالكز

آخرت خصوصیچون ندر فاذا نفخ فی الصور پس قچنکم قیام ساعتچون صور
اوفورلور فلا انساب بینهم یومئذ اول کونده آرالرنده خصملکلر وار
ولا یتساءلون ۞ ونه برلری برلرین صورر نفسلرینه مشغول اولدوقلری
ایچون فمن ثقلت موازینه پس هر کروه که کوزل اعماللا ترازولری آغر اولدی
فاولئك هم المفلحون ۞ انلردر اول جماعت که کندولر قورتلمشلردر ومن
خفت موازینه وهر کروه که ترازولری بد عمللرله یونکل اولدی فاولئك
الذین خسروا انفسهم انلردر اول کیمسه لر که کندو جانلرین اوتوزدیلر یعنی
سرمایهٔ عمری باد غفلته ویروب استعداد تحصیل کمالی نفسلك اوزولرینه
تبدیل ایتدیلر فی جهنم خالدون ۞ دوزخده همیشه اقامت ایتمشلردر
تلفح وجوههم النار آتش یوزلرین یاندرر وهم فیها کالحون ۞ وحال بوکه
انلر انده شدت الدن یوزلرین اکشتمشلر وکندولره سویلنور الم تکن
آیاتی تتلی علیکم ایاتم اوزرکزه اوقونمز میدی فکنتم بها تکذبون ۞
پس سز انلره تصدیق کتورمزدکوز قالوا ربنا غلبت علینا شقوتنا دیدیلر
ای پروردکارمز بدلکمز اوزرمزه غلبه ایتدی که نتیجه سی [illegible] براولدی
وکنا قوما ضالین ۞ وحقدن ازغون بر کروه ایدك ربنا اخرجنا منها
ای پروردکارمز بیزی دوزخدن چیقر اندر فان عدنا صکره ینه رسللری
تکذیب ایتمکه دونرسك فانا ظالمون ۞ بی شبهه که بز اول محل ستمکارلر
اولورز قال اخسئوا فیها حق تعالی انلره سویلدی خوارلق سکوننده سکوت
ایدك ولا تکلمون ۞ واصلا بر سوز سویلمکوز زیرا جهنم محل سؤال
دکلدر انه کان فریق من عبادی تحقیقا شان بو که قوللرمدن بر کروه وار
ایدیکه یقولون ربنا امنا فاغفر لنا وارحمنا وانت خیر الراحمین ۞
سویلرلر ای پروردکارمز سکا ایمان کتوردك پس بکا هل بیزی بزه یارلغه
وبزی اسرکه وسن اسرکیانلرك ییکرکی سن فاتخذتموهم سخریا پس
انلری استهزا ایدکدکوز یعنی انلره مبالغه ایله استهزا ایدردکوز حتی انسوکم
ذکری اول حده دك که انلرینم یادی سزه اونوتدردیلر یعنی اودکلو استهزا
لری ایله مشغول اولدیکوز که بنم یادمی ونتدوکز وکنتم منهم تضحکون
واستهزا یوزندن سز انلردن کولر ایدکوز انی جزیتهم الیوم بما صبروا

تحقیقا که بن انلره ادنکوز اوزره صبر ایتدوکلرینه بوکون مکافات ویردم که
انهم هم الفائزون ۞ بی شبهه انلر کندولردر جمیع مرادلره نائل اولوب
زحمتلردن قورتلانلر قال کم لبثتم فی الارض عدد سنین حق تعالی کفاره
سویلدی پردهٔ صماخ ایکن اولمش ییلر صیمی چندن نه قدر دوردکوز قالوا
لبثنا یوما او بعض یوم جهنمك طول اقامتلرندن اوتری دیدیلر بیرده یا برکون
یا برکونك بر مقدارین دوردق فاسئل العادین پس تحقیقین ایستر ایسك
صایوب ضبط ایدنلردن انلك مقدارین صور قال سوء الوینه مامور اولان
زبانیه جوابلرنده سویلدی ان لبثتم الا قلیلا دنیاده دوردکوز الا آز
مدت لو انکم کنتم تعلمون ۞ اکر سز بیلسیدکوز افحسبتم انما خلقناکم عبثا
پس کمان ایتدکوزمی که بز سزی یالکوز اوینمك ایچون یراتدك وانکم الینا لا
ترجعون ۞ وینه کمان ایتدکوزمی علی التحقیق سز بزم طرفمزه دوندرلمز
سز فتعالی الله پس ارزه ذو الجلال یوجه لندی الملك الحق متصرف مطلق اولان
اولان پادشا لا اله الا هو اندن اوزکه بر درست معبود یوقدر رب العرش
الکریم ۞ جمیع اجرامه محیط اولوب اندن خیر وبرکت اینان اولوجملك خالق
ومن یدع مع الله الها اخر وهر کیم تنکری ایله بر معبوده دخی عبادت
ایدر لا برهان له به که اکا عبادت ایتمکه کندویه بر دلیل یوقدر فانما حسابه
عند ربه یوندن غیری یوقدر که ایتدوکی عملك حسابی پروردکاری قتنده در
انه لا یفلح الکافرون ۞ بی شبهه شان بوکه بی دین اولنلر قورتلمزلر وقل رب
اغفر وارحم وسویله یا الهی کاهسزی یارلغه ولطفکله بیزی اسرکه وانت
خیر الراحمین ۞ وسن اسرکیانلرك ییکرکی سن خیرده دخی خیرده کلندر
که بو سورهٔ نك اولی واخری بهشتك کنجلرندندر ۞

سورة النور مدنیة وهی اربع وستون آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

سورة بو قرآن مجیددن معین بر مقدار سوزدر که انزلناها انی عالم قدسدن
جبرئیل واسطه سیله ایندردك وفرضناها وانده اولان احکامی اوزرکزه
فرض قیلدق وانزلنا فیها آیات بینات وانده دولی روشن ایاتلر ایندردك لعلکم
تذکرون ۞ تاکه پند آلوب عارمدن پرهیز کارلقه ایوه سن الزانیة والزانی

تحقیقا که

هر زنا ایدن قاری وهر زنا ایدن کشی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة هر برینی
دکنک ایله یوز اوردن اورك بیلمك کرك کیم بو حکم اول کیمسه اوزره اجرا
اولنور که حر وعاقل وبالغ اوله ومحصن اولمیه ومحصن اولان کیمسه نك
حدی رجمدر ولا تأخذکم بهما رأفة وسزی بو ایکی زنا ایدن کیمسه یه برحمت
السون فی دین الله تنکرینك طاعتنده وقوردوغی حدی اقامت ایتمکده یعنی
ایچون بر کیمسه دن زنا فعلی صدور ایتسه اکا مرحمت ایدوب اوزرینه حدی
اقامت ایتمکده تقصیر ایتمکوز ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الآخر اگر تنکرینك
وحدانیتنه وروز جزانك اولمسنه تصدیق ایدردکوز زیرا ایمان اقتضا ایدر
ایدرکه تنکرینك حدودی اقامت اولنه ولیشهد عذابهما طائفة من المؤمنین
● وزنا ایدنلرك عذابلری وقتنده اهل ایماندن بر کروه حاضر اولسونلر تا که
تشهیرلری حاصل اوله واو کونه فعله بر دخی معاوده ایتمیه لر الزانی لا ینکح الا
زانیة او مشرکة فعل زنایه ارتکاب ایدن کیمسه نکاح ایتمز الا بر زنا ایلیجی
قادینه یا بر شرك کتوردن قادینه والزانیة لا ینکحها الا زان او مشرك
وزنا ایدن عورتنی نکاح ایتمز الا زنا ایدیجی کشی یا شرك کتوردن کشی زیرا
اغلب بودر که زانی اولان کیمسه صالحه اولان خاتونك نکاحنه رغبت ایتمز
وسافحه نك نکاحنه صالح اولان کیمسه رغبت ایتمز وحرم ذلك علی
المؤمنین ● واول کونه ایشلرك اهل ایمان اوزره حرام اولدی یعنی مومن
اولان کیمسه یه بو ایش ایشلمسی لایق دکلدر پس حرامدن مراد تنزیهدر لیکن
مبالغه ایچون تحریم عنوانیله ذکر اولندی وبر قولده بو حکم ابتداء اسلامده
ایدی بعده وانکحوا الایامی منکم آیتیله منسوخ اولدی زیرا لفظ ایامی صالح
ایدن قادینه متناولدر والذین یرمون المحصنات وشول کیمسه لرکه محصن
اولان خاتونلری زنا فعلنه نسبت ایدرلر ثم لم یأتوا باربعة شهداء صکره
نسبت ایتدوکلری فعل اوزره دورت طانق کتورمدیلر فاجلدوهم ثمانین
جلدة پس اول کیمسه لری دکنك ایله سکسن اوردن اورك ولا تقبلوا لهم
شهادة ابدا وهرکز انلرك بر شهادت قبول ایتمکوز یعنی قذف سببیله حدود
شهادتی بر خصوصده خبز قبوله کیرمیکوز واولئك هم الفاسقون ● وانلر
حدود الهیه دن تجاوز ایدنلر الا الذین تابوا من بعد ذلك واصلحوا مکر شول

کیمسه لرکه ایتدوکلری قذفدن صکره توبه ایدوب عمللرین تحسین قیلدیلرکه انلر فسق
وصفندن خلاص اولورلر فان الله غفور رحیم ● زیرا ایزد ذو الجلال توبه
ایدنلرك گناهلرك غایتله ستر ایدوب کندولرین اسرکر والذین یرمون ازواجهم
وشول کیمسه لرکه کندو قادینلرین زنا فعلنه نسبت ایدرلر ولم یکن لهم شهداء الا
انفسهم وحال بوکه کندولره طانقلر اولمیوب الا کندو جانلری فشهادة احدهم اربع
شهادات بالله پس بریرینك شهادتی تنکری یه دورت کره قسم ایدوب شهادت
کتورمکدر یعنی دورت کز تنکری یه قسم ایدوب شهادت کتورر که انه لمن الصادقین
● تحقیقا که کندوسی قادینسینی زنایه نسبت ایتدوکنده کرچك سویلیانلردندر
والخامسة ان لعنة الله علیه ان کان من الکاذبین ● وبشنجی شهادت
بوکه تنکرینك لعنتی اوزرینه اولسونکه اگر قادینسینی زنایه نسبت ایتدوکنده
یالانجیلردن ایدی ● بو صورتده کشینك کیفیت لعانیله وبعده قاری ملاعنه یه تکلیف
اولنور ایتدیسه طلاقنه حکم اولنور ایتدیسه طلاقنه حکم اولنور واگر
ایتمدیسه حبس اولنور اول محله دك که یا کشی کندو سوزنك حقنده دیدوکی
سوزه معترف اولوب نکاحی باقی قاله یاخود کندو دخی ملاعنه ایلیه وانك
صورتی بودر ویدرؤا عنها العذاب وقادیندن حبسی دفع ایدرکه ان تشهد اربع
شهادات بالله خدایه قسم ایدوب دورت شهادت کتوره که انه لمن
الکاذبین ● علی التحقیق قوجه سی کندوسنی زنایه نسبت ایتدوکنده یالانجیلردندر
والخامسة وبشنجی شهادتی بو بیله شهادت ایلیه که ان غضب الله علیها ان
کان من الصادقین ● بی شبهه اوزرینه تنکرینك غضبی اولسون اگر قوجه سی
دیدوکی سوزده کرچك سویلیانلردن ایدی کتوردیلر که چون آیت قذف
نازل اولدی حضرت سرور کائنات علیه اشرف التحیات انی منبر اوزره
اوقودی در عقب عاصم بن عدی انصاری قالقوب سویلدی یا رسول الله تعالی
بنی سکا فدا قیلسون بر کیمسه عورتیله بر بیکانه کوردیکی وار دورت کیمسه یه
شهادت ایچون احضار ایدنجه اول بیکانه ایشین بتوروب کیدر واگر شاهد
سوز سویلسه سکسان دکنك اورلور واگر سکوت ایدرکه کلنی بر دردیله ایدر
بو سوزی سویلیوب مسجددن طشره اولدی اثناء طریقده هلال بن امیه یه
یا اشتر بیچهره سنده بر بوزغونلق کوردی اندن سؤال ایتدیکه سکا نه اولدی

جواب ایندیکه ای برادر عورتم خولده اوزره بر نکاح کیمسنه یی کوردم عاصم ایندیکه
سبحان الله حالا حضرته بو کونه بر سؤال ایندم پس سجده بیله دونوب حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلمه صورت حالی عرض ایندیلر حضرت صلی الله تعالی علیه
خولده یی احضار ایدوب اول احوالی اندن سؤال ایندی اصلا تقلشدن ریب
انکار ایندی حق سبحانه وتعالی آیت مزبوره یی منزل قیلدی پس حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلم اراینده ملاعنه ایدوب تفریقلرینه حکم ایندی
وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ واکر تنکرینک فضل ومهربانلکی اوزریکزه
اولمسیدی وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ وعلی التحقیق خدای ذو الجلال غایتیله
توبه یی قبول ایدوب حدود واحکامده درست حکم ایدیجی اولمسیدی البته
سزی رسوا ایدردی کتوردیلر که سرور کائنات بعض غزالرنده ام المؤمنین
حضرت عائشه صدیقه یی بیله کوتورمشدی غزادن دوندکلرنده بر کیجه
ام المؤمنین رضی الله تعالی عنها هودجندن قضاء حاجت ایچون چیقدی دوندکده
کردننده اولان بوینباغی غائب قیلوب کندوکی یرده ایکی ارمغه وارهدی
بریدن کوچ اولوب بندوکی دوه یی یدن کیمسنه چکوب کیتدی اول کاهده کی
حضرت صدیقه هودج ایچنده در بعده حضرت صدیقه دونجه یورتده بر کیمسه
کورمدی اندن اوتورمش قالدی کرودن صفوان بن المعطل السلمی رضی الله تعالی
عنه کلوب برقراری کوردی بیلدیکه سرور کائناتک حرمی محترمیدر
همان دوه سین چوکردی ام المؤمنین رضی الله تعالی عنها آکا سوار اولوب
حضرت صفوان دوه نک یولارینه یاپشوب لشکره دک ایلتدی ارباب
نفاقلک برقچی ولجنابه عفت مآبه عرض خرده حقنده لائق اولمیان سوزلر
ایراد ایندیلر حق جل وعلا انک عفتنه شهادتا ایدوب براونسکز آیتی منزل
ایدوب بیوردی اِنَّ الَّذِينَ جَاؤُ بِالْاِفْكِ تحقیقا شول کیمسه لر که صرف
یلان ایله کلدیلر عُصْبَةٌ مِنْكُمْ سزدن بر کروه در لر عصبه اوندن قرقه دک اولان
جماعته در وانلر عبد الله بن ابی وزید بن رفاعه وحسان بن ثابت وحمنه بنت
جحش ومسطح بن اثاثه وانلره مساعده ایدن کیمسنه لردر لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ
سزه انی بر بدلک صنمکوز بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ بلکه اوسزه بر ایولکدر زیرا انکله
ثواب عظیمه نائل اولدیکوز وتنکری تعالی قتنده معزز ومکرم اولدیغکوز بلندی

کبوه کلرایکی عفتیکوز ثابت اولمق ایچون حق تعالی ایندردی وبو خطاب حضرت
رسول اکرمه وحضرت ابی بکره وعائشه یه وصفوانه در لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ
صرف یلانی کوزلردن هر کشیه مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ کناهدن قزندوغی نسنه نک
سزاسی وَالَّذِي تَوَلّٰى كِبْرَهُ مِنْهُمْ وانلردن شول کیمسه که اول صرف یلانک
بیوکنه متولی اولوب سویلدی واو عبد الله بن ابی رئیس منافقیندر لَهُ
عَذَابٌ عَظِيمٌ اکا بر اولو اشکنجه وار لَوْلَا اِذْ سَمِعْتُمُوهُ نیچون اول سوزی
ایشتدوککوزده ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًا اهل ایمان اولان
کشیلر واهل ایمان اولان عورتلر جانلری بابه سنده اولان اهل ایمانه ایولک
کمان ایتمدیلر وَقَالُوا هٰذَا اِفْكٌ مُبِينٌ ونیچون ایشتدوکلرنده دیمدیلر بو بر
آشکاره صرف یلاندر بیلمک کرک که تو بیخنده مبالغه ایتمکیچون واشعار ایتمک
ایچون که ایمانک خیر وظن اولمسین اقتضا ایدر بو آیتده خطابدن غیبته واضمار
اظهاره عدول اولندی لَوْلَا جَاؤُ عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ نیچون دیدوکلری
سوز اوزره درت طانق کتورمدیلر فَاِذْ لَمْ يَاْتُوا بِالشُّهَدَاءِ پس چون که طانقلری
کتورمدیلر فَاُولٰئِكَ عِنْدَ اللّٰهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ اول کروه که تنکرینک حکمنده
کندولردر یلان سویلیانلر وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ واکر تنکرینک
احسان ومهربانلکی اوزریکزه اولمسیدی فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ بو جهاندن توبه یه
توفیق ویرمکله واو بیر جهاندن عفو ومغفرتله لَمَسَّكُمْ فِيمَا اَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ البته سزه بر اولو اشکنجه دکردی اول نسنه ده که صرف
یلاندن حضرت صدیقه شأننده خوض ایدوب سویلردکوز اِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِاَلْسِنَتِكُمْ
ایچون دیلرکوزله انی الوردکوز یعنی برکوز برکوزه اندن اوتری سؤال ایدوب انی الوردکز
وَتَقُولُونَ بِاَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ واغزلرکوزله سویلرسز اول نسنه یی که
سزه انکله بربلکی یوقدر یعنی قلوبک مساعدنسی سزکله اولمیوب انجق اغزلره مخصوص
اولان سوزی سویلرسز وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وانی بر قولای ایش صانورسز وَهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ
عَظِيمٌ وحال بو که او تنکرینک قتنده بر اولو کناهدر وَلَوْلَا اِذْ سَمِعْتُمُوهُ ونیچون
انی ایشتدوککوزده قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا اَنْ نَتَكَلَّمَ بِهٰذَا دیمدکوز بیزه جائز
اولان دکلدر که بو کونه ناسزا سوزی اغزمزه الهلم سُبْحَانَكَ منزهسن یا الهی که
بیغامبرک حرمنده بو کونه نسنه اوله هٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ بر افک سوزی کم

بجودیلر

اهل نفاق سویلدیلر بر او لویلان بغلقدر یعظکم الله ان تعودوا لمثله ابدا ۝
ایزد ذو الجلال سزه پند ویرر تا که بو کونه سوزه ما دامکه سن زنده سز
دونمیه سز ان کنتم مؤمنین ۝ اکر اهل ایمان ایدکوز زیرا ایمان برینده سلا
عرضنه طعن ایتمکدن مانعدر خصوصا سید الکونینک حرمنه ویبین الله لکم
الآیات وتنکری تعالی سزه شرائع ومحاسن آداب اوزره دلالتنا ایدن آیاتی
بیان ایدر تا که نصیحت پذیر اولوب مؤدب اوله سز والله علیم حکیم ۝ وایزد
ذو الجلال جمیع احواله دانا تدبیراتنده درست حکم ایدیجیدر ان الذین
یحبون ان تشیع الفاحشة فی الذین آمنوا تحقیقا شول کمسنه لر که ایمانه کلان
کمسنه لرک شاننده بد فعلک فاش اولمسین سیورلر لهم عذاب الیم ۝ انلره
برهورد ناک اشکنجه وار فی الدنیا بو جهانده حد قذفله والآخرة واو جهانده
جهنم آتشیله والله یعلم وایزد ذو الجلال کوکللرده اولان اشیایی
بیلور وانتم لا تعلمون ۝ وسز بیلمزسن پس صورت ظاهرده ثابت
اولان نسنه اوزره سیز تعذیب ایدلک وسینه لرده مضمر اولان بد ملکک
سزاسی خدای ذو الجلاله مفوضدر ولولا فضل الله علیکم ورحمته واکر
تنکرینک کرم و مهربانلکی اوزرکزه اولمسیدی وان الله رؤف رحیم ۝
وتنکری تعالی کمال رحمتله متصف اولمسیدی البته عقوبتکز تعجیل اولنوردی
یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه کلان کمسنه لر لا تتبعوا خطوات الشیطان
بد فعل فاش ایتمکله ابلیس شقینک آدملرینه یعنی وسوسه لرینه اویمکوز ومن
یتبع خطوات الشیطان وهرکیم ابلیس شقینک آثارینه پیرولک ایدر
فانه یأمر بالفحشاء والمنکر پس شبهه که او غایتده قبیح اولان ایشه وشرعا
مستقبح اولان نسنه ایله امر ایدر ولولا فضل الله علیکم ورحمته واکر
تنکرینک احسان و رحمتی اوزرکزه اولمسیدی ما زکی منکم من احد ابدا اصلا
سزدن بر فرد زماننک آخرینه دک پاک اولمزدی ولکن الله یزکی من یشاء
ولیکن ایزد ذو الجلال ایستدوکی کمسنه یی پاک ایدر والله سمیع علیم ۝
وایزد ذو الجلال خلقک سوزین ایشدوب نیتلرینه درست دانادر
حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه ایچد یکه فقرای مهاجریندن اولان
خالدسی اوغلی مسطح اوزره انفاق ایتمیه اول سببدن که حضرت صدیقه

حزب

حقنده نا سزا سوز سویلیانلرک بریسی اول بد زبان ایدی حق جل وعلا بو آیتی
نزل ایدوب بیوردی ولا یأتل اولوا الفضل منکم والسعة وسزدن دینده فضیلت
صاحبی ومالده وسعت اربابی اولان کمسنه لر قسم ایتمسونلر که ان یؤتوا اولی القربی
والمساکین والمهاجرین فی سبیل الله خصملک ایه سی ولانلره وبو قسماره
وتنکری تعالی یولنده جهاد ایدنلره برنسنه احسان ایتمیه لر ولیعفوا
وانلردن صدور ایدن سوزلک مکافاتندن واز کچسونلر ولیصفحوا وایندوکلری
ایشدن یوز چیوروب اغماض ایتسونلر الا تحبون ان یغفر الله لکم سیومزمیسزکه
ایزد ذو الجلال عفوکز مقابله سنده سزه مغفرت ایده والله غفور
رحیم ۝ وخدای ذو الجلال کمال قدرتیله کنهکارلرک صوچنی ستر ایدوب
کندولرین اسیرکر پس خدانک اخلاقیله تخلق ایدک ان الذین یرمون تحقیقا شول
کمسنه لر که زنا فعلنی نسبت ایدرلر المحصنات عفت صاحبی اولان عصمت خاتونلری
الغافلات کندولره نسبت اولان نسنه دن بیخبر اولانلری المؤمنات
تنکری یه ورسولنه ایمان کتورنلری لعنوا فی الدنیا والآخرة بو جهانده
واو جهانده خدانک رحمتندن دور قیلندیلر یعنی بو کوزل صفاتیله موصوف
اولان خاتونلری قذف ایدن کمسنه لر ایکی جهانده ملعوندرلر ولهم عذاب
عظیم ۝ وکندولره بر اولو اشکنجه وار یوم تشهد علیهم اول کونده که اوزرلرنه
ما فعلک ایدر السنتهم دیللری وایدیهم والری وارجلهم وایاقلری بما کانوا
یعملون ۝ ایشلدوکلری نسنه ایله یعنی حق جل وعلا حضرتلری مزبور اولان
اعضایه قوت نطق ویروب ایشلدوکلری نسنه ایله معترف اولورلر یومئذ
یوفیهم الله دینهم الحق اول کونده ایزد ذو الجلال ثابت ومستحق اولان سزالرین
بالتمام کندولره ایصال ایدر ویعلمون ان الله هو الحق المبین ۝ وبیلورلرکه
علی التحقیق تنکری تعالی کندو ذاتنده ثابت الوجودی ظاهردر که انک اوزکه سی
اکر شریک اولماز وکندودن اوزکه بر فرد عقاب وثواب ویرمکه قادر دکلدر
الخبیثات للخبیثین بد اولان قاریلر بد اولان کشیلره درلر والخبیثون للخبیثات
وعکسی اویله درو والطیبات للطیبین وپاک اولان خاتونلر پاک اولان کشیلره
والطیبون للطیبات ودر عکسی یعنی هرکس کندو بیم وصفنا اولدیغی ایولر اولئک
اولر کوه یعنی سرور کائنات علیه افضل الصلوات وحضرت عائشه وصفوان

مُبَرَّؤُنَ مِمَّا يَقُولُونَ اهل نفاق انلره اسناد ایتدوکلری سوزدن منزه در لر
زیرا کیجک سویلنش اولسیدیلر اولمز دیکه حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها
حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمک زوجه سی اوله لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ
منزه اولان کروهه بر اولو یارلغنی وار و کوزل دوزی دخی وار اندن مراد جنت
بهشتدر بیلنمک کرک کیم حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها برائتنده نازل اولدن
آیات بونده منتهی اولدی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ ای ایما
کلان کیمسنه‌لر سکنی ایتدوککز ایولردن اوزکه ایولره کیرمکوز حَتَّى
تَسْتَأْنِسُوا اکر مکده ستر ایلمیجه وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا و اول ایولرک ایه لری
اوزره سلام ویرمدکجه حدیث شریفده کلمشدرکه ایوایه لرینه سلام ویرمک
بوکونه اولورکه بر ایوک قاپوسنه بر آدم کلدوکده سویلیه السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
ادخل ایچ کره ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ دستور الوب سلام ویرمک سزه ییکرکدر لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ۝ سزه بو حکم دینلدی تا که سزه ایو اولان نسنه‌یی بیله سز فَإِنْ لَمْ
تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا پس اکر بر کیمسنه ایولرده بولمزسز فَلَا تَدْخُلُوهَا انلره کیرمکوز
حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ سزه اذن اولنه دک یعنی بر کیمسه کلوب سزه اذن ویرمدکجه
وَإِنْ قِيلَ لَكُمُ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا واکر سزه دینلورکه دونک بلا توقف
دونک الحاح ایتمکوز هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ الا دونمک قاپودن دوروب الحاح ایتمکدن
پاکیزه تردر وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝ وخدای متعال ایشلدوککز نسنه‌یی
کما ینبغی داناتدر پس امر اولندوغکز نسنه‌یه امتثال ایتمکوزی و اهمال
ایتمکوزی ایو بیلور مرویدرکه حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه
سرور کائنات علیه افضل التحیات حضرتنه یا رسول الله حق جل وعلا
حضرتلری فرمان ایتدیکه بر ایوه دستورسز کیرمکوز پس تجارت ایچون سفر
ایتدوکزده خانلره قونرز انلرده دخی اذن الغمنی لازممیدر حق جل وعلا
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ
مسکن اولنمیان خانلره کیرمکده اوزرکوزه بر کناه یوقدر فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ انلرده
سزه کیجمک ونفع وار اتی وضا وقدده صاقلمق کبی و اسباب و اثقالکزی اندن
صاقلمق کبی وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ۝ وحق جل وعلا اشکار ایتدوکوز
نسنه‌یی و کیزلدوکوز نسنه‌یی بیلور بر آیت وعید در اول کیمسنه‌یه

کیمسنه‌دا ایچون بر بیره کیرر قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ اهل ایمانه سویله یا محمد يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ
نامحرملره بقمقدن کوزلرین قپاسونلر وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ وحرامدن فرجلرین
صاقلسونلر ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ نامحرمدن کوزی قپامق و حرامدن فرجی حفظ ایتمک
کندولره پاکیزه تردر إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۝ بی شبهه که خدای عز وجل
ایشلدوکلری نسنه‌یه درست داناتدرکه اعضالرین نیه استعمال ایتدوکلرین
یخشی بیلور وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ واهل ایمان اولان خاتونلره
سویله نامحرم اولان کشیلره بقمقدن کوزلرین قپاسونلر وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ
وزنادن فرجلرین صاقلسونلر وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ واجنبیلره مظاهر قیلسونلر
زکلرین خلخال ودوملر ونکار کبی پس زینتک یرلرین صاقلمق بالطریق الاولی
ثابت اولور إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا مکر شول نسنه که بر ایشه مباشرت ایتدوکلرنده
اندن ظاهر اولدوکیم اندن اوزرلرینه بر حرج اوزلک وکوملکلرک اطرافی کبی
وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ومقنعه لرین یقه لری اوزرینه صالسونلر
کردنلرین ستر ایتمک ایچون وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ وسینه و ساعد کبی اولان
زینتلر یرلرین اظهار ایتمسونلر بر کیمسه یه إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ مکر قوجه لرینه که
زینتک انلر ایچوندر أَوْ آبَائِهِنَّ یا پدرلرینه أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ یا قوجه لرینک پدرلرینه
أَوْ أَبْنَائِهِنَّ یا کندو اوغوللرینه أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ یا قوجه لرینک اوغوللرینه أَوْ
إِخْوَانِهِنَّ یا کندو قرنداشلرینه أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ یا قرنداشلرینک اوغوللرینه
أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ یا باجیلرینک اوغوللرینه یعنی قاریلر زینتلو اولیجق اعضالرین
بونلره اولانلره کوسترمسه‌لر اوزرلرینه بر کناه اولماز زیرا بونلر محرمدر اختلاطلری
چوق اولور پس بونلردن صاقنسه‌لر اوزرلرینه حرج اولوردی بونلرک حمایه‌سنده
فتنه‌دن متوقع اولور أَوْ نِسَائِهِنَّ یا مؤمنه دینلری اولان قاریلره یعنی زینتلرین
مؤمن اولان خاتونلره کوسترمسه‌لر اوزرلرینه بر باس یوقدر اما کافر اولان
قاریلره جائز دکلدر زیرا اعتمادلرکه حسن جمالرین کشیلره وصف ایدرلر أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُنَّ یا صاحب الری مالک اولدوغی نسنه‌لره بو نصک ظاهری قول وقروانسه
شاملدر لیکن حضرت امام اعظم ابی قروانسه مخصوص قیلوب قول اجنبی حکمنده
دورر أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ یا کشیلردن شول کیمسنه‌لره که قاریلره
حاجتلری اولمیوب انجق طعام ایچسنه خلقه تبعیت ایدرلر انلره دخی کوزنسه

کوردنده اوزرلرینده کا. اولمزا اَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ
یا قادینلرك عورتلری اوزره اطلاع ایتمیان اوشاقلره تمیزلری اولمدوغی
جهتدن وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ و یره اوردقلرندن ایاقلریله یره اورمسونلر
لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ تا که خلخاللری صداسی ویروب زینتلرندن صاقلدقلری
نسنه بیلنمیه وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ وتنکری تعالی یه تقصیرکز
توبه ایدوب دونك ای اهل ایمان اولان کیمسنه لر لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ● تا که
ایکی جهانك سعادتنه نائل اولوب زحمتلرده قورتیله سز چونکه حق تعالی
انسابك تضییعنه موجب اولان مفاسدك اسبابندن خلقی نهی ایلدی
حفظ انسابه و بقاء نوعه موجب اولان نکاحله فرمان ایدوب بیوردی وَأَنْكِحُوا
الْأَيَامَى مِنْكُمْ وسزدن ارکك اولسون قیز اولسون وارکی اولان عورتی اولمیانلری که
ای ولدیت صاحبی اولنلر وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ وقوللرکزدن
وقرواشلرکزدن کوزل عملی اولنلری دخی ایولندرك إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ اکر
ایولنان کیمسنه لر یوقسل اولسه لر يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ایزد ذو الجلال کندو
کرم واحسانندن انلری بای قیلور بو حکم خدانك مشیئتنه مقیددر وَاللَّهُ وَاسِعٌ
وخدای تعالی وسعت صاحبیدر که نعمتی نفوذ بولماز عَلِيمٌ ● ارباب
استحقاقی داناد وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا وحرامدن نفسلرین
منع ایتسونلر شول کیمسنه لر که اسباب نکاحی بولمزلر حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ ایزد ذو الجلال کرم واحسانندن کندولرین بای ایدنجه که کبینلرینه
قدرتلری اوله وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ وشول کیمسنه لر که مکاتب اولمق استرلر
مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ صاغ الکز مالك اولدوقلری قول وقرواشدن فَكَاتِبُوهُمْ
انلری مکاتب ایدك بیلنمك کرك کیم عقد مکاتبه نك صورتی که اغا بنده سنه
سویلیه بکا بو قدر مال بیدا ایدوب کتورر ایسك ازاد اولورسن بنده دخی
انی قبول ایدوب بالتمام ادا ایدنجك ازاد اولور و بو ایش اول زمان مندوب
اولور اِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا اکر انلرده بر ایولك بیلورسز یعنی اوزرلرینه معین
اولان مالی کابینی ادا ایتمکه لیاقتلری اولیجق وَآتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ و انلره تنکرینك
مالندن ویرك الَّذِي آتَاكُمْ شول مال که ایزد ذو الجلال سزه احسان ایلدی
یعنی ای اهل اسلام مکاتب اولانلره وعده کرده لرین طوق رقیتدن ازاد بولمق

ایچون مال زکاتندن بر شی ویرك تا که عقوبتك عقبه سندن اسانلقله مرور
ایده سن کوزدیلرکه عبد الله ابن ابینك التی قرواشی اولوب زنا ایتمکه کندولرینی
اکراه ایدوب اوزرلرینه بر مقدار شی کسم ایتمشدی انلردن ایکیسی کلوب حضرت رسوله
ولو الدن شکایت ایتدیلر حق تعالی بو ایتی منزل ایدوب بیوردی وَلَا تُكْرِهُوا
فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ و قرواشلرکزی زنا فعلی اوزره اکراه ایتمکز اِنْ اَرَدْنَ
تَحَصُّنًا اکر نفسلرین حفظ ایتمك ایسترلر یعنی هر حالده اوزره انلری
زنا فعلنه اکراه ایتمکز بس نهینك مورد نزولنه بناء بو حکم شرطله تقیید اولندی
لِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا یعنی اولان صاقلغك مالی طلب ایتمکیچون وَمَنْ
يُكْرِهْهُنَّ و هر کیم قرواشلرین زنا اوزره اکراه ایدرسه فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ
بی شبهه که حق جل وعلا قرواشلر مکره اولدوقلرندن صکره غَفُورٌ رَحِيمٌ ●
انلره مغفرت ایدوب کندولرین اسیرکر وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وبی
شبهه که بو سوره ده سزه احکامی بیان ایدیجی ایتلر ایندردك وَمَثَلًا
مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وسزدن اسبق کذشته اولانلرك مثللرندن سزه
دخی بر مثل ایندردك یعنی کچنلرك احوالی کبی سزه بر عجیب حال بیان ایتدك واو
حضرت عایشه نك تبرئه سیدر که حضرت یوسف و مریمك تبرئه سنه ماننددر
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ● ودخی پرهیزکارلره بر پند و نصیحت بو سوره ده ایندردك
اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ایزد ذو الجلال کوکلری و یری ایشقلندیریجیدر
مَثَلُ نُورِهِ الله منسوب اولان نورك صفتی كَمِشْكَاةٍ یا قندیل اولمیان بنجره کبیدر که
فِيهَا مِصْبَاحٌ ایچنده بر ایشقلی چراغ وار الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ اول چراغ صرچه دن
بر قندیلده در الزُّجَاجَةُ اول قندیل غایت لطافت و صفادن كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ
دُرِّيٌّ کویا که کندوسی بر ایشقلی یلدزدر يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ اول چراغ
ابتداده بر چوق نفعلو اغاجك یاغندن یاندرلور زَيْتُونَةٍ یعنی بر شجرهٔ مبارکه دن
یعنی اول نفعلو اغاج زیتون اغاجیدر لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ نه کونش طوغدیغی اقلیمده
و نه بتدیغی اقلیمده بتمش بلکه معموره نك اورته سنده بتمشدر واو شام اقلیمیدر
زیرا انك زیتونی جمله زیتونلردن یخشیدر يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ یقلشور که انك
یاغی روشن اوله وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ واکرچه انی اتش دکمز نُورٌ عَلَى نُورٍ مذکور
اولان ایشق بر ایشق اوزره یعنی نوری مضاعف اولمشدر و اول سببدندر که

زیت یاغندن اولان صافلق چراغك ایشیغنی ارتردی وقندیلك لطافتی ویجوهنك
جمعیتی شعاعنی ارتردی یهدی الله لنوره من یشاء ایزد ذو الجلال کندو نوریله
ایستدوکی کیمسنه یه یول کوستر و بو تشبیهك معنا سنده چوق وجوه ذکر اولنمشدر
بربیسی بودرکه نوردن مراد نور ایماندرکه حق سبحانه وتعالی مؤمنك سینه سین
مشکاته تشبیه ایلدی وسینه سنده اولان کوکلی مشکاتده اولان قندیله
وایمانی قندیلده یانن چراغه وقندیلی بر روشن یلدزه وکلمهٔ اخلاص شجرهٔ
مبارکه یه که خوف کونشنك حرارتندن ورجا فرالینك سایه سندن بریدر
صفاجیدر ویقلشورکه اول کلمهٔ اخلاص مؤمن لسانی اوزره جاری اولمدن
عالم انك فیضندن منور اوله وچون لسانی اوزره کوکل اتفاقیله جاری اولور نور
علی نور عالمه ظهور ایدر ویضرب الله الامثال للناس وحق جل وعلا خلقه
مثللری اورر یعنی معقولاتی اولان اشیایی محسوسات ایله بیان ایدر والله
بکل شیء علیم ● وایزد ذو الجلال هر نسنه یه دانادر اول نسنه محسوس
یا معقول فی بیوت ماقبلنه متعلقدر یعنی اول مشکات بر ایولرده درکه
اذن الله ان ترفع حق تعالی فرمان ایدوب دستور ویردی کیم یوکسك
بنا ایله قالدرله ویذکر فیها اسمه وایچنده اسم شریفی اکله یسبح له فیها بالغدو
والآصال ایچنده کندویه صباح واخشاملرده تسبیح ایده اولنور رجال
اکا تسبیح ایدر بر کشیلر که لا تلهیهم تجارة ولا بیع نه بر رائج معامله ونه خرید
وفروخت کندولرین مشغول ایدر عن ذکر الله تکری نك اکه سندن واقام
الصلوة ونمازك قیلمسندن وایتاء الزکوة وارباب استحقاقه مال الزکوة
ویرمه واجب اولان شیئك اداسندن یخافون یوما بو مذکور احواللری وار ایکن
برکونك هولندن قورقرلر که تتقلب فیه القلوب والابصار اول کونده کوکللر
وکوزلر مضطرب اولوب دونر لیجزیهم الله احسن ما عملوا متعلقدر یسبح کلمه سنه
یعنی تسبیح ایدرلر تا که خدای متعال ایشلدوکلری حسنه لرك اك کوزللرینه
که انلره موعود اولندیلر کندولره مکافات ایلیه ویزیدهم من فضله وکندو
کرمندن بر اشیا ارتره که انلره موعود اولمدیلر والله یرزق من یشاء بغیر
حساب ● وخدای عز وجل ایستدوکی کیمسنه یه حسابسز روزی ویرر
والذین کفروا اعمالهم کسراب بقیعة وکفر ایدنلرك اعمالی دوز یرده بر سراب

بر زکه یحسبه الظمآن ماء تشنه اولان کیمسنه انی بر صو صانور حتی اذا جاءه
بر وقت دکین که اکا کلدوکنده لم یجده شیئا کمان ایتدوکی شیئدن انی بر نسنه
بولماز ووجد الله عنده وتکری تبارکك عقابن عملی قتنده بولور فوفیه حسابه
پس ایتدوکی اعمالك جزاسنی کندویه بالتمام ویرلور والله سریع الحساب وایزد
ذو الجلال تیز حسابلودر بر حساب بر حسابدن کندوینی مشغول ایتمز او کظلمات
یاخود کفارك اعمالی بر قرانکولقلره بکزر که فی بحر لجی بر دریاده اولمشدر یغشیه
موج اول دریانی بر طالغه قپلر من فوقه موج اول طالغه نك اوستندن
بر طالغه دخی من فوقه سحاب ایکنجی طالغه نك اوستندن بر بلوط وارکه
یلدزلرك ایشیغنه مانع اولور ظلمات بعضها فوق بعض بونلر بر قرانکولقدرکه
بری برلرینك اوستنده متراکم اولمشدرکم اذا اخرج یده لم یکد یراها چون
بر کیمسنه النی چیقره انی کورمکه یقلشمز ومن لم یجعل الله له نورا وهر کیمسنه
که تکری تعالی اکا بر روشنلك قیلمدی فما له من نور ● اصلا اکا بر روشنلك
اولمز الم تر ان الله یسبح له من فی السموات والارض بیلدکمی کیم علی التحقیق
ایزد ذو الجلالی کوکلرده ویرده اولنلر کندو ذاتنی هر نقصدن تنزیه ایدرلر والطیر
صافات وقوش مقوله سی دخی هواده قناتلرین اچمش ایکن کل قد علم صلوته
وتسبیحه مذکور اولانلردن هر بر فرد حق جل وعلا نك دعاسین وتنزیهین
بیلدی والله علیم بما یفعلون ● وخدای ذو الجلال ایشلدوکلری نسنه یه
درست دانادر ولله ملك السموات والارض وکوکلرك ویرك پادشاهلغی
خدایه مخصوصدر والی الله المصیر ● وجمله نك مرجعی ایزد ذو الجلالهدر
الم تر ان الله یزجی سحابا بلمزمیسن که حق جل وعلا بر بلوت سورر ثم یؤلف
بینه صکره اراسنی جمع ایدر ثم یجعله رکاما بعده انی قات قات ایدر
فتری الودق یخرج من خلاله پس یغموری کوررسن دلکلرندن چیقر وینزل
من السماء وبولتدن ایندرر من جبال فیها ماقبلندن بدلدر یعنی ایچنده کی
طاغلر کبی اولان بولتلردن ایندرر من برد دیر دولودن وبعض مفسرین اکا ذاهب
اولدیکه سما کوکدن عبارتدر ونته که یرده طاشدن طاغلر وار کوکده دخی
بولوردن طاغلر وار وبو عقل قتنده جائزدر فیصیب به من یشاء پس
انکله ایستدوکی کیمسنه یی دکر ویصرفه عن من یشاء وایستدوکی کیمسنه دن

انی الی قوره یکاد سنا برقه یذهب بالابصار گوزلری
قاپوب كیدر یقلب الله اللیل والنهار حق جل وعلا كیجه یی وگوندزی وگوندزی
بیرین اكسك ایدوب بریرینه ارتق قیلر ان فی ذلك لعبرة لاولی الابصار ●
بی شبهه كه مذكور اولان اشیاده ارباب بصائره بر دلالت واعتبار وار
والله خلق كل دابة من ماء وایزد ذو الجلال هر حیوانی بر صودن یراتدی فمنهم
من یمشی علی بطنه پس انلردن بر بلوك وار كه قارنی اوزره یورر ایلان كبی
ومنهم من یمشی علی رجلین وانلردن بر گروه وار كه ایكی ایاق اوزره یورر انسان
وقوش كبی ومنهم من یمشی علی اربع وانلردن بر قسم وار كه دورت ایاق اوزره
یورر دوارلر كبی ودورتدن ارتق ایاقلو اولان حیوانات بو قسمه مندرجدر
زیرا بونلر یورودكلرنده اعتمادلری دورت ایاق اوزره در یخلق الله ما یشاء
تنكری تعالی ایستدوكی نسنه یی ایجاد ایدر مذكور اولان اشیادن ومذكور
اولمیانلردن ان الله علی كل شیء قدیر ● بی شبهه كیم خدای متعال هر نسنه اوزره
توانادر پس هر نه ایسترسه ایشلر لقد انزلنا آیات مبینات تحقیقا كه
انواع دلائل ایله حقائقی بیان ایدیجی آیتلر ایندردك والله یهدی من یشاء
وایزد ذو الجلال ایستدوكی كمسنه یه انلرده تفكر ایتمك سببیله ارشاد
ایدر الی صراط مستقیم ● بر دوغری یوله واو دین اسلامدر كه حق بیلمك
نوره وجنت نعیمه فائز اولمغه موصلدر ● كوزردیلر كه بشر نام منافق بر یهودیله
خصومتی واقع اولدی یهودی آكا دیدی كل سنكله حضرت محمد المصطفانك
حضور شریفنه مرافعه یه چیقه لم بشر آكا سویلدی یوق كعب ابن الاشرفك
حكمنه راضی اولورم حق جل وعلا انلرك احوالندن خبر ویروب بو آیتی منزل
قیلدی ویقولون آمنا بالله وبالرسول واهل نفاق دیرلر كه تنكرینك وحدتنه
ورسولك حقنه اولسنه تصدیق ایلدك واطعنا وانلرك فرماننه منقاد
اولدق ثم یتولی فریق منهم من بعد ذلك صكره بو سوزلری دیدوكلرندن
صكره انلردن بر گروه پیغامبرك حكمین قبول ایتمكدن دوندرلر وما اولئك
بالمؤمنین ● واول گروه فی الحقیقه اهل ایمان دكلدرلر واذا دعوا الی الله
ورسوله وچون كیم تنكرینك وپیغامبرینك طرفنه دعوت اولنورلر لیحكم
بینهم تاكه پیغامبر آرالرنده حكومت ایده چون بحسب الظاهر حكومت

پیغامبره در

خدانك پیغمبرینه

پیغامبره در حكم آكا یالكوز اسناد اولندی پس تنكرینك ذكر اولنمسی تعظیم ایچوندر
ودلنشان ایتمك ایچوندر كه پیغامبرك حكمی در اذا فریق منهم معرضون ● علی الفور
انلردن بر گروه پیغامبرك حكومتندن یوز چویرمشلردر اوزلرینه حق مترتب
اولدوغیچون وان یكن لهم الحق واگر حكم كندولره اولورسه یأتوا الیه مذعنین
● پیغامبرك طرفنه فرمانبردار اولدوقلری حالده كلورلر افی قلوبهم مرض
كوكلرنده خسته‌لك یعنی ظلمه میل ایتمك می وار ام ارتابوا یاخود شكه دوشدیلرمی
پیغامبره تهمته موجب بر نسنه مشاهده ایتدیلر ام یخافون ان یحیف الله
علیهم ورسوله یاخود قورقرلرمی كه ایزد ذو الجلال ورسولی اوزرلرینه حكومتده
جور ایده‌لر بو سبیله دكلدر كه پیغامبر محل تهمت اوله یاخدا ورسولی جور ایده بل
اولئك هم الظالمون ● بلكه اول گروه كندولر ستمكاردرلر انما كان
قول المؤمنین بوندن اوزكه بر نسنه یوقدر كه اهل ایمانك سوزی بر ایدیكه اذا دعوا
الی الله ورسوله چون تنكرینك وپیغامبرینك طرفنه دعوت اولنورلر لیحكم بینهم
تاكه آرالرنده پیغامبر حكومت ایده ان یقولوا سمعنا واطعنا دیرلر پیغامبرك
سوزین ایشتدك وفرماننه منقاد اولدق واولئك هم المفلحون ● واول
گروه كندولر مقصد اعلایه نائل اولوب قورتلانلردر ومن یطع الله ورسوله
وهر كیمسه كه تنكری یه وپیغامبرینه امر ایتدوكلری اشیاده اطاعت ایدر
ویخش الله ویتقه وایتدوكی گناهلردن اوتری تنكریدن قورقوب بقیه
عمرنده خدانك خشمنه موجب اولان اشیادن پرهیزكارلق ایدر فاولئك
هم الفائزون ● اول گروه كه كندولر نعیم مقیمه فائز اولانلردر واقسموا
بالله جهد ایمانهم وتنكری یه اند ایچدیلر اندلرینك محكم ویركی كه لئن امرتهم
اگر ایرلرندن وماللرندن چیقملرندن فرمان ایدرسن لیخرجن البته اندن
دار چیقرلر قل لا تقسموا انلره سویله یلان یره اند ایچمكوز طاعة
معروفة سزدن مطلوب اولان اخلاص ایله بر بیلنمش فرمانبردارلقدر زیرا انلرك
بیرونی ونفاق آلوده اطاعت ان الله خبیر بما تعملون ● بی شبهه كیم ایزد
متعال ایشلدوكوز ایشه داناد پس اسراركوز اوزرینه خفی اولماز قل
اطیعوا الله واطیعوا الرسول سویله تنكری یه اطاعت ایدك وپیغامبره دخی
اطاعت ایدك فان تولوا پس اگر فرمانبرلقدن یوز چویررسن فانما علیه ما حمل

بوندن غیری بر نسنه یوقدر که حضرت محمد المصطفی علیه السلام اوزرینه یوکلندرکی
نسنه نك تبلیغی لازمدر وعلیکم ما حملتم و یوکلندیککز احکامك اداسی
اوزرکزه لازمدر وان تطیعوه تهتدوا واکر حکمنده اکا اطاعت ایدرسڭز دوغری
یول بولورسز وما علی الرسول الا البلاغ المبین ● وکوندرلمش پیغامبر
اوزرینه بر نسنه یوقدر مکر احکامی ایضاح ایدن تبلیغدر وعد الله الذین آمنوا
منکم وعملوا الصالحات ایزد ذو الجلال سزدن ایمان کتوروب کوزل
عمل ایشلیانلره وعده ایلدیکه لیستخلفنهم فی الارض البته انلری کفارڭ
بدلنه یر یوزنده متصرف خلف قیله مالك مملکتن تصرف ایتمی کبی کما استخلف
الذین من قبلهم نته که کندولردن اسبق اولنلری خلف قیلدی وانلری بنی اسرائیلده
جبابره‌دن صکره حق تعالی کندولرین مصر و شام قرزمینلرنده خلف قیلدی
ولیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم و دخی دینی شبهه‌سز انلره پسند ایتدرکی
دینلرین کندولره یوز محکم قیله ولیبدلنهم من بعد خوفهم امنا و دخی البته
دشمنلردن کندولره حاصل اولان قورقودن صکره امنك برینه انلره ثبات
ویره بیلمڭ که بو کیم بو امور قولری واقع اولدی زیرا سرور کائنات
علیه اشرف التحیات کندو اصحابیله اون ییل مقداری مکهٔ مکرمه‌ده
قورقو اوزره دوردیلر اندن صکره مدینهٔ منوره‌یه هجرت ایلدیلر انده دخی
حذر اوزره دوروب سلاحله یاتورقالقرلردی بعده حق تعالی وعده‌سن
انجاز ایدوب لوای دولت اسلامیه جمله دول باطله‌نڭ علملرینی سرنکون
ایلدی و کندولره واسع ممالك عرب و عجم ودوری مسخر قیلوب امنیت اوزره
کلوب کیدرلر ایدی واوقاتلرین کما ینبغی بجوررلر ایدی یعبدوننی لا یشرکون
بی شیئا بکا عبادت ایدرلر اولحالده که بکا بر نسنه اورتاق دوتمزلر ومن کفر
بعد ذلك وهر کیم اول خلافت حاصل اولدقدن صکره بو نعمتی انکار ایده
فاولئك هم الفاسقون ● اول کروه کندولردر فسقده کامل اولنلر واقیموا
الصلوة وآتوا الزکوة و نمازی قیلڭ و مال زکاتنی ویرڭ واطیعوا الرسول
وبقیهٔ احکامده پیغامبره اطاعت ایدڭ لعلکم ترحمون ● شاید رحمته
مظهر اوله‌سز لا تحسبن الذین کفروا معجزین فی الارض صانمه یا محمد که
کفر ایدنلر اهلاکلرندن تنکری تعالیی یریوزنده عجز ایدیجیلردر ومأویهم

النار وقرارکاهلری دوزخدر ولبئس المصیر ● ویمان دونیلیردر دوزخ کتوردیلر
که حضرت سرور کائنات علیه اشرف التحیات مدلج بن عمرو انصاری نام
غلامی اویله عقلنده حضرت فاروقی چاغرمغه کوندردی اول دخی واروب حضرت
فاروقڭ اوزرینه اذنسز کردی بحسب الاتفاق اول وقتده حضرت فاروق یاتوب
بعض اعضاسی آچیق بولنمش ایدی حضرت فاروق غیور اولمقدن قالقوب
کیفیت حالی مشاهده ایدیجك دیدی ای کاشکی حق تعالی بو زمانه ایندرمیدی
که بو وقتلرده اوغوللریمز و بنده‌لریمز و خدم و حشمیمز اوزریمزه اذنسز کرمیه
بعده قالقوب غلام انصاری ایله حضرتڭ درکاه معادتنه کیتدی
کوردیکه بو آیت کریمه منزل اولمشدر یا ایها الذین آمنوا ای ایمان کتورنلر کیمسنه‌لر
لیستأذنکم الذین ملکت ایمانکم صاحب اولدیغکز مال اولدوغی کیمسنه‌لر ذکور
واناث اوزرکزه کرمك سزدن دستور السونلر و برقولنده اذن ارکلك قوللره
مخصوصدر والذین لم یبلغوا الحلم منکم و سزدن ای احرار حد بلوغه ایرشمیانلر
اوشاقلر دخی ثلاث مرات کیجه‌ده وکوندزده اوچ کره من قبل صلوة الفجر
بر کره دان نمازندن اول وحین تضعون ثیابکم من الظهیرة و بر کره ایولنده قیلوله
دونلکوزی صالدوغکز وقتده ومن بعد صلوة العشاء و بر کره یاتسو نمازندن
صکره ثلاث عورات لکم بونلر سزه اوچ وقتدرکه تستر ایتمککز ایجنده
خلل اولور لیس علیکم ولا علیهم جناح بعدهن بو اوچ وقتدن صکره نه
سزکز و نه اوزرلرینه کناه وار طوافون علیکم انلر اوزرکزه دولاشیجیلر
بعضکم علی بعض بعضکز بعضکز اوزرینه دولاشیجیلر کذلك یبین الله لکم الآیات
نته که بو احکامی سزه بیان ایلدی احکام اوزره دلالت ایدن آیاتی دخی تنکری
تعالی سزه بیان ایدر والله علیم حکیم ● و ایزد ذو الجلال احوالکزه دانا
سزه مشروع قیلدوغی احکامده درست حکم ایدیجیدر واذا بلغ الاطفال
منکم الحلم و اول وقت که سزدن اولان اوشاقلر بلوغ حدینه ایرشرلر فلیستأذنوا
اوزرکزه هر کرمکه ایستدوکلرنده دستور السونلر کما استأذن الذین
من قبلهم نته که کندولردن اسبق بالغ اولنلر هر اوزرکزه کردوکلرنده اذن
طلب ایلدیلر کذلك یبین الله لکم آیاته اول بیان ایتدوکی کبی حق تعالی سزه آیاتنی
بیان ایدر والله علیم حکیم ● و ایزد ذو الجلال احوالکزه دانا هر حکمی

کما ینبغی حکم ایده‌جیدر وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ و قاریلردن حیضدن و حملدن اوتورنلر
اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا شول قاریلر که بیرلکدن نکاح ایتمکه امید دوتمزلر فَلَيْسَ
عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اوزرلرینه گناه اولمز أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ ظاهر اولان دونلرین
صاله‌لر یعنی بیاض شعر و اوستلک کبی غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ اول حالده که اخفاسی
مأمور اولدوقلری زینت مکانلرین اظهار ایتمیه‌لر یعنی اوست دونلرین صالمقدن
غرضلری اظهار اماکن زینت اولمیجق اوزرلرینه بر باس یوقدر وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ
خَيْرٌ لَهُنَّ و عفته طالب اولوب اوست دونلرین کیمک کندولره بیکدر
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ● و تنکری تعالی کشیلر سویلدوکلری سوزی ایشیدیجیدر
مقصودلرینه داناجیدر اهل اسلامک ارباب علتی صحیح المزاج اولانلرله
یمکدن احتراز ایدرلردی اول کمسنه که شاید اهل صحت بیله یمه‌لردن اذیت
چکوب کندولر گناهکار اولورلر حق تعالی بو آیتده بیان ایتدی که بو خصوصده
اوزرلرینه گناه یوقدر پس بیوردی لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ کور اوزره گناه
یوقدر صاغ اولان کمسنه ایله یمه‌ده وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ و نه طوپال اوزره گناه
وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ و نه خسته اوزره دخی صوچ واردر بو اوچ طائفه‌دن اوزکه
بعض کمسنه‌لر بونلری کوردوکلرنده بیله کمسنه‌لرک ایولرندن یمکه اجتناب ایدرلردی
پس حق تعالی انلرک رخصتلرین بیان ایتدوکدن صکره بونلرک رخصتنی
دخی بیان ایدوب بیوردی وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ و کندو نفسکز اوزره‌ای احتراز
ایدنلر گناه یوقدر أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ یمککزده عیالکز اولدوغی
ایولردن أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ یا پدرلرکزک ایولرندن أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ یا انالرکزک
ایولرندن أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ یا قرنداشلرکزک خانه‌لرندن أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ
یا همشیره‌لرکزک ایولرندن أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ یا عمجه‌لرکزک خانه‌لرندن أَوْ بُيُوتِ
عَمَّاتِكُمْ یا انالرکزک باجیلری ایولرندن أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ یا دایلرکزک
ایولرندن أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ یا انالرکزک قز قرنداشلری ایولرندن أَوْ مَا مَلَكْتُمْ
مَفَاتِحَهُ یا انلرلرینه یعنی تصرفنده اموالنه یا وکالة مالک اولدوغکز نسنه‌دن
أَوْ صَدِيقِكُمْ یا دوستکزک ایولرندن حاصل کلام بوکه اهل اسلام اوزرینه
برگناه مترتب اولماز بو مذکورلرک خانه‌لرندن رضالری ایله بر نسنه یسه‌لر
کتوردیلر که بر جماعت جمعیتله یمک یمه‌دن پرهیزکارلق ایتمشلر ایدی اول

مسیدن

مسیدن که شاید بعضیلری بعضیلرندن زیاده یبوب ارالقده برکدورت
حاصل اوله تنکری تعالی صایدوقلری عذوری دفع ایتمک ایچون بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا اوزرکزه برگناه اولماز طعامی یمه‌ده جَمِيعًا
أَوْ أَشْتَاتًا ییغلمش اولدوغکز حالده یا پراکنده فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا پس چونکیم
بو مذکور اولان ایولردن ایولره کیررسز فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ جانلرکز مرتبه
سنده اولان اربابی اوزره سلام ویرک تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ تنکری‌نک
قتندن ثابت اولمش بر سلام ویرمک مُبَارَكَةً بو منفعتلو زیرا انک سببیله
زیاده خیر و ثواب رجا اولنور طَيِّبَةً پاک که مستمع اولانک نفسی انکله خوش
اوله كَذَلِكَ نته که بو اموری سزه بیان ایتدی يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ حق تعالی
آیات حکمی سزه بیان ایدر لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ● تا که حقی تعقل ایدوب فهم ایده‌سز
إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که ایمانی کامل اولانلر الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ شول کمسنه‌لردر که تنکری‌نک وحدانیتنه و حضرت پیغامبرک رسالتنه
صمیم قلبدن ایناندیلر وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ و چون کندو مسیله بر ییغیجی
ایش اوزره اولورلر یعنی امور دینیه‌دن نماز جمعه و جنکلر کبی اولوب اشلره مباشرت
ایتمک ایستسه‌لر و کتمک لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ اذن وارمزلر حضرتدن
دستور المینجه إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ تحقیقا شول کمسنه‌لر که سندن
دستور الورلر أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ انلردر تنکری‌یه و رسولنه
تصدیق کتورنلر فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ پس چونکیم بعض مهم
ایشلرینه سندن اذن طلب ایدرلر فَأْذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ انلردن استدوککک
کمسنه‌یه اذن ویر وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهَ و انلر ایچون ایزد ذو الجلالدن
مغفرت طلب ایت إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ● بی شبهه که حق جل و علا
تو بیرلرک تقصیراتن ایو مغفرت ایدوب اوزرلرینه ایشی قولای ایتمکله دعو
کندولرین برخوش اسیرکر لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ حضرت پیغامبرک
اوقوسینی یعنی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم سزی بر ایشه ایچون
اوقودقده انک اوقوسینی ارا کزده قیلمکوز كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا برکزک
بیرکزه اوقوسی کبی که اجابتنده تساهل اولنوب اذن اذنسز رجوع اولنه
بر باس یوقدر زیرا پیغامبرک دعوتنه علی الفور اجابت ایتمک واجبدر واذن

شرینی اولیجق دونمك خواهد رپس انلك دعاسین سزك دعا کزه هرکز قیاس
ایتمکوز قد یعلم الله الذین یتسللون منکم تحقیقا که حق جل وعلا بیلور شول
کمسه لری که اداکزدن آز آز چیقوب کیدرلر لواذا اول حالده که اذنله چیقن
کمسنه یه صغنوب بیلسچه کیدر فلیحذر الذین یخالفون عن امره پس خدانك
زماننده تجاوز ایدوب مخالفت ایدنلر قورقسونلر کیم ان تصیبهم فتنة کندولره
دنیاده بر محنت دکه او یصیبهم عذاب الیم یا کندولره آخرتده بر درد ناك
اشکنجه دکه الا ان لله ما فی السموات والارض آکاه اولك کیم کوکلرده ویرده
اولان اشیا ایزد ذو الجلاله مخصوصدر ومملوکدر قد یعلم ما انتم علیه
ایزد ذو الجلال علی التحقیق بیلور نفاق واخلاصدن اول نسنه یی که سز
ای مکلفلر اولنلر اوزرینه سز ویوم یرجعون الیه واول کون که منافقلر
سزا لری ویرلمك ایچون تنکرینك حسابی طرفنه دونمش قیلنورلر فینبئهم
بما عملوا پس ایشلدوکلری اعمال قبیحه یی کندولره بیلدروب مکافات
ایدر والله بکل شیء علیم وتنکری تعالی هر نسنه یه دانادر اوزرینه بر نسنه پوشیده دکلدر

سورة الفرقان مکیة وهی سبع وسبعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

تبارك الذی نزل الفرقان علی عبده صفات وافعالی هر نسنه دن
یوجه لنوب بارتدی شول پروردکار که بنده سی اوزره حق باطلدن ایرن کلامی
ایندردی لیکون للعالمین نذیرا تا که بنده سی انس وجنه عذاب الهیدن قورقودیجی
ویریجی اوله الذی له ملك السموات والارض اول قادر مختار که کوکلر ویرك
پادشاهلکی کندویه مخصوصدر ولم یتخذ ولدا وهرکز اوغول ایدنمدی نته که
نصاری زعم ایدرلر ولم یکن له شریك فی الملك واکا پادشاهلکده براوناقی ولمدی
نته که ثنویه دیرلر وخلق کل شیء وهر نسنه یی مواد مخصوصه دن حیثیات
مختلفه ایله واشکال متنوعه ایله ایجاد ایتدی فقدره تقدیرا پس اکا
بر درست اندازه قیلدی یعنی اندن ایستدوکی افعال وخواصه انی آماده
قیلدی واتخذوا من دونه آلهة وکفار تنکریدن اوزکه بر معبودلر ایدندیلر که
لا یخلقون شیئا بر نسنه ایجاد ایتمزلر وهم یخلقون وحال بو که انلر یراتلمش
قیلنمشلردر زیرا انلره عبادت ایدنلر کندولری یاپرلر ولا یملکون لانفسهم ضرا

ونه کندو بتانلرینه زیان دفع ایتمکه قادر اولورلر ولا نفعا ونه جلب نفع ایده بیلورلر
ولا یملکون موتا ونه بر کمسه یی اولدرمکه قادر اولورلر ولا حیوة ونه دیرلك
ویرمکه ولا نشورا ونه حشر ونشر ایتمکه دخی پس بو کونه اوصافله متصف
اولنلر نیجه عبادته مستحق اولورلر وقال الذین کفروا وایمانه کلمیان کروه سویلدیلر
ان هذا الا افك افتریه بو دکلدر یعنی بر یالان که دوزدی انی کندو ویعنی فرقان بر نسنه دکلدر الا بر یالاندر که
محمد المصطفی انی کندو قندن یاپدی واعانه علیه قوم آخرون وانك
یاپمسی اوزره کندویه بر بشقه کروه یعنی یهود یاردم ایتدی فقد جاؤ ظلما
وزورا پس بی شبهه کافرلر اول سوزی سویلیان کروه بر ستم ویلان ایشلدیلر وقالوا
اساطیر الاولین ودخی کفار دیدیلر محمد المصطفی علیه السلام کتوردوکی سوز
کچمشلرك افسانه لریدر اکتتبها انی یازدردی فهی تملی علیه بکرة واصیلا
پس اول یازلمش افسانه لر صباح واخشام اوزرینه اوقنور تا که انی ازبرلیه
زیرا کندوسی امی اولدوغی ایچون یازلمشدن انی اوقیه مز قل انزله الذی یعلم السر
فی السموات والارض انلرك سوزینی رد ایتمکده سویله انی ایندردی
شول پروردکار که کوکلرده ویرده اولان کزلو واشکاره نسنه یی بیلور
انه کان غفورا رحیما تحقیقا که اول پروردکار دائما غفران ایده جیدی که قوللرینك
کناهلرینی اوزرینه پرده کچر صافلور رحیما یعنی مهربان ایدرکه دیدوکلری
سوزلر اوزره عقوبتلرین تعجیل ایتماز وقالوا مال هذا الرسول وصفا دیدیلر
زعمنجه تهکم طریقیله دیدیلر بو پیغامبره نه اولدیکه یاکل الطعام یمك یر نته
که بز ییرز ویمشی فی الاسواق وطلب معیشت ایچون چارشولرده یوریر نته
که بز یوریرز یعنی دعواسی صحیح اولسیدی بنم حالی بزم حالمزه مخالف اولمق کرکدی
لولا انزل الیه ملك نیچون کندویه بر فرشته ایندی فیکون معه نذیرا
که اول فرشته کندو مسیله قورقودیجی اولوب صدقنه انك تصدیقیله بیلنه
او یلقی الیه کنز یا کندویه کوکدن بر کنج صالنسه که انکله استغنا ایدوب
تحصیل معاشدن مستغنی اوله او تکون له جنة یاکل منها یا خود اقل ما یکون
که بر باغ اوله که اندن یمیش وقات کندو اهل ایلیه وقال الظالمون
وستمکارلر اولانلر اهل ایمانه سویلدیلر ان تتبعون الا رجلا مسحورا بر
کمسه یه اویمزسز الا بر کشی یه که مسحور اولوب عقلی کیتمشدر انظر کیف ضربوا

تلك الامثال يعنى يا محمد نيجه سكا مثللرى اورديلر يعنى ناشنا يسته اولان سوزلرد
سحككه ديديلر فضلّوا پس پيغامبرلرك خواصنى بيلمسنه موصل اولان طريقدن
كراه اولوب بوكونه خبط ايتديلر فلا يستطيعون سبيلا ۝ پس نبوتكى بحث
وبرهانله طعن ايتمكه يول بولمازلر تبارك الذى ان شاء جعل لك خيرا من ذلك
چوق نفعلو اولدى اول قادر مختار كه ايسترسه ديدوكلرى كنج وباغدن
ييكرك سنكه دنياده مسكا قيلر جنات تجرى من تحتها الانهار برباغلر كه
اشجارى آلتندن ايرمقلر اقار ويجعل لك قصورا ۝ ودخى دنياده سكا كوشكلر
قيلر وليكن انى آخرته تأخير ايتدى زيرا او ييكرك وباقيدر بل كذبوا بالساعة
سنك بشريتك واحتياجك انلرك ايمانلرينه مانع دكلدر بلكه قيامتك ولمسين
تكذيب ايدوب نظرلرين دنيا اوزره مقصور قيلديلر واو كفرلرينه باعث
واعتدنا لمن كذب بالساعة سعيرا ۝ وقيامتك اولمسنه ايناممانلر ايچون
بر علولى آتش اماده قيلدق اذا رأتهم من مكان بعيد يعنى اول علولو
آتش انلرى براوزاق مكاندن كوردر سمعوا لها انكا ايشتدلر تغيظا اچقدن
حاصل اولمش براواز وزفيرا ۝ واچق ايله سينك باطندن چيقن صدا
كيبى برصدا واذا القوا منها مكانا ضيقا وچون اندن بردار يرده انلر مقرنين
الترى كردنلرينه زنجيرلرايله بغلوا اولدوغى حالده دعوا هنالك ثبورا ۝
اول مكانده هلاكى چاغررلر يعنى هلاك اولملقلرين آرزو ايدوب چاغررلر تا ك
هلاككز كل حاضر اول كه وقتك بو دردپس كندولرينه سويلينور لا تدعوا اليوم
ثبورا واحدا بوكون برهلاك اولمغى چاغرمكوز وادعوا ثبورا كثيرا ۝ وچوق
هلاك چاغررك قل اذلك خير سويله بوعذاب ييكرك كيدر ام جنة الخلد التى
وعد المتقون ۝ يا ارباب تقوى وعد اولندوغى بهشت جاودان
كانت لهم جزاء ومصيرا ۝ كه انلره اعماللرينه مكافات ودونجلت
ويرايدى لهم فيها ما يشاؤن انلره ايستدوكلرى نسنه ايچنده حاصلدر
خالدين ايچنده اقامتى هميشه تقديرايتدوكلرنده كان على ربك وعدا
مسئولا ۝ بهشتده ايستدوكلرى نسنه نك حصولى پروردكارك اوزرنه
برمعهودلور وعد ايدى يعنى انى خلق دعالرنده سؤال ايدوب ديرلردى ربنا
واتنا ما وعدتنا على رسلك يا خود ملئكه نكر بدن اهل ايمانلر ايچونده

كهسين

كهسين ايستوب درلردى الهى انلره وعد ايتدوكك جنتلرى احسان ايله
ويوم يحشرهم وما يعبدون من دون الله وياده كتور اول كونى كه حق تعالى
انلرى كفارى وشنكريدن اوزكه عبادت ايتدوكلرى نسنه لرى بيغر
فيقول ءانتم اضللتم عبادى هؤلاء پس معبودلرينه سويلر سز مى بو
قوللريمى ازدرديكوز ام هم ضلوا السبيل يا كندولرى دوغرو يولدن ازديلر
قالوا سبحانك تعجب ايدرلر دن ديديلر هر نقصدن منزه سن ما كان ينبغى
لنا بيزه صحيح وجايز دكل ايدى كه ان نتخذ من دونك من اولياء سندن اوزكه
دوستلر ايدنه لم ولكن متعتهم وآباءهم وليكن بونلرى وپدرلرين برخوردار
ايلدك كه شهوات نفسانيه يه مستغرق اولديلر حتى نسوا الذكر برحده دك
كه ياد ايتمكى اونتديلر وكانوا قوما بورا ۝ وقضاء ازليده انلر برهلاك
اولمش جماعت ايديلر ۝ پس حق جل جلاله خطابى بت پرستلره توجيه ايدوب
بيورر فقد كذبوكم تحقيقا كه معبودلريكز سزى يالانجى دوتديلر بما
تقولون ديدوككوز سوزده فما تستطيعون صرفا پس سزدن عذابى دفع
ايتمكه قدرتكوز يوقدر ولا نصرا ونه برياردم ايتمكه كه بلا تكوزه برمدد
ايله ومن يظلم منكم وسزدن اى مكلفلر اولنلر هركيم كه ستم ايدر
نذقه عذابا كبيرا ۝ الا بربيوك اشكنجه دادورز واو جهنمك عذابيدر
وما ارسلنا قبلك من المرسلين وسندن اسبق پيغامبرلردن كوندردك
الا انهم ليأكلون الطعام الا بر پيغامبرلر كه على التحقيق انلر چيكى يرلر ويمشون
فى الاسواق وچارشولرده يوررلر وجعلنا بعضكم لبعض فتنة واى
ادميلر بر مقداركوزى برمقداركزه ابتلا قيلدق نتهكه فقرايى اغنيا ايله
وپيغامبرلرى امتلريله مبتلا قيلدق اتصبرون تا كه ظاهر اوله كه ابتلا اوزره
صبر ايدرزا اولورى وكان ربك بصيرا ۝ وپروردكارك صبر ايدن كيمسنه يى
ورجوع ايدنى ايوكوريجيدى وقال الذين لا يرجون لقاءنا وبولشمغمزه اميدى
دوتميانلر ديديلر لولا انزل علينا الملئكة نيچون فرشته لر اوزرمزه ايندرلمدى
كه محمد المصطفى نك صدقنه بيزه شهادت ايدرلر او نرى ربنا يا نيچون
تكريمزى كورمزز كه انك تصديقنه بيزه فرمان ايدر لقد استكبروا فى انفسهم
نفسلرى كه كندو نفسلرنده بيوكلكه طالب اولديلر وعتوا عتوا كبيرا ۝ وظلمه

الجزء التاسع عشر من القرآن

حدی بر بیوك تجاوز ایتمکله تجاوز ایتدیلر يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰئِكَةَ یاد ایله کنزر اول
کونی که موتلك فرشته لرین کورر لر لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ اول کونده کفار ایچون
مژده یوقدر وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَحْجُورًا ۝ وملئکه انلره دیرلر مژده ویرلمسنده
سزه مؤکد منع اولنسون وَقَدِمْنَا إِلٰى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ وایش معقوله سنك انلرك
نسنه یه قصد ایتدك یعنی کفارك صورتا کوزل اولان ایشلرین صله رحم واغاثه
ملهوف کبی اداء علیه مزی توجیه ایدوب فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا اول
عملی صاچلمش ذره لر کبی نابود قیلدق أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ اول کونده جنت
بهینك بجا ورلری خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا قرارکاه جهنمدن بیرکدرلر وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ۝
ومکان استراحتلری غایتله کوزلدر وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ ویاد ایله کون
اول کونی که کوك بولتلك چیقمسی سببیله یاریلور و اول بولتدر که سوره
بقره ده بیان اولندی وَنُزِّلَ الْمَلٰئِكَةُ تَنْزِيلًا ۝ و فرشته لر اول بولتده
ایندرلملك ایندرلدیلر الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ اول کونده درست تصرف
مطلق ایزد ذو الجلال لدنا ثابتدر وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ۝ و اول کون
کفار اوزرینه بر دشوار کون ایدی وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ و یاد ایله کنزر
اول کونی که مشدت حسرتدن ستمکار اولان کیمسنه دیشلرین اللری اوزرینه
اورر يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ۝ مسر لرای کاشکی پیغامبر ایله
بر یول الستیدم که بنی بو ورطه لردن خلاص ایدردی يَا وَيْلَتٰى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا
خَلِيلًا ۝ ای وای اوزرمه اولسون کاشکی فلان کیمسنه یی دوست ایدنمیه
مراد کندویی اضلال ایدن کیمسنه بیلنمك کرك که لفظ فلان بر کلمه در که معلوم
اولان آدلرینه کنایت طریقیله استعمال اولنور لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ تحقیق
او بنی کتاب الهی یی قبول ایتمکدن آزدردی بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي بکا کلدکدن صکره
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا ۝ و شیطان لعنه الله بنی ادم اوغلینك
یاردمنی ترك ایدیجیدر یعنی ادم اوغلیله دوستلق ایدر هلاك مرتبه سنه
یتشدیرنجه اندن صکره کندویی بری توتوب بر نسنه ایله منفعت ایتمز وَقَالَ الرَّسُولُ
و حضرت محمد المصطفی آخرتده یاد نیاده خدایه شکوی ایدوب دیدی يَا رَبِّ إِنَّ
قَوْمِي اتَّخَذُوا هٰذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ۝ ای بنی ایجاد ایدن خدای متعال تحقیق
عشیرتم بو قرآنی بالکلیه متروك قیلدیلر وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ

ونته که سکا کفاردن دشمن قیلدق هر بر پیغمبره دخی کفاردن بر دشمن قیلدق
نمرود حضرت ابراهیمه و فرعون حضرت موسایه اولدوغی کبی وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا
وَنَصِيرًا ۝ و حقه یول کوستریجی و دشمنلر اوزرینه یاردمجی سکا پروردکارك
بسدر وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً و کفر ایدن کروه
دیدیلر نیچون حضرت محمد المصطفی اوزرینه قرآن عظیم بر دفعه ایندرلمدی نته که
سائر کتب الهیه دفعه واحده ده ایندرلدی دیو اعتراض ایتدیلر اصلا بر نتیجه یه
ایرمدی زیرا انلك اعجازی متفرق ایتمسیله یا دفعه واحده ایتمسیله مختلف اولماز
مع ذلك متفرق ایتمسنده نیجه فوائد وار منها بو که حق تعالی اکا اشارت ایدوب
بیورر كَذٰلِكَ بویله انی آیرو آیرو ایندردك لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ تا که حفظ
و فهمی اوزرینه یورکیکی برکتندوره لم وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ۝ و آنی دکو ترتیب
ونانیله از از اوقودق بیکرمی اوچ سنه ده وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ و سکا عجیب
سؤال ایله کلمزلر إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ الا اول سؤالك مقابلنده سنه دوغری اولان
جوابله سکا کلدك وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ۝ و بیانا انلك جهتندن غایتله کوزل اولنسنه
ایله دخی الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلٰى وُجُوهِهِمْ إِلٰى جَهَنَّمَ شول کیمسه لرکه دوزخه یوزلری
اوزره حشر اولنورلر أُولٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا اول کروه یر جهتندن غایتله یماندرلر
وَأَضَلُّ سَبِيلًا ۝ و یول جهتندن زیاده آزغوندرلر زیرا یوللری کندولرین
جهنمه ایلتدیر وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ و تحقیقا که حضرت موسایه توراتی
ویردك وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ۝ و کندو سیله قرنداشی حضرت
هرونی کلمه توحیدی اعلا ایتمك ایچون یاردمجی قیلدك فَقُلْنَا اذْهَبَا
إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا پس ایکی قرنداشه دیدك اول قومه که تکذیب ایتدی
کروهه وارك کندولرین حقه دعوت ایدك در عقب واروب انلری دعوت
ایدوب سوزلرین قبول ایتمدیلر فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ۝ پس برادرلر انلری هلاك
ایتدك وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ و حضرت نوحك کروهین اغراق ایتدك
شول زمان که پیغامبرلری یعنی حضرت نوحی و کندودن اول اولان پیغمبرلرك سوزلرین
اینانمدیلر أَغْرَقْنَاهُمْ صوده کندولرین بوغدق وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً و کندولرین
خلق ایچون بر عبرت قیلدق وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ و ستمکار
اولانلره بر درد ناك اشکنجه اماده ایتدك وَعَادًا وَثَمُودَ و بو ایکی قبیله یی

دخی اهلاك ایتدك واصحاب الرس ویا بلمش قویینك ایه لرین دخی اهلاك ایتدك
و بونلر کیم اولدقلرنده اقوال متعدده وار الرس بر قیودرکه انلر بوت پرست
برکروه ایدیلر حق تعالی حضرت شعیبی انلری دعوت ایتمك ایچون کوندردی
سوزین قبول ایتمدیلر پس برکون اول یاپلمش قویی نك اطرافی قاچوب بولنمشلردی
حق تعالینك فرمانیله اول مكان انلرله چوکدی وقرونا بين ذلك كثيرا ۞ و بو مذکور
اولانلرك آراسنده چوق اهل زمانه لر دخی که تنکریدن اوزکه برکیمسه انلری بیلز
وكلا ضربنا له الامثال و بونلرك هر بیرینه بلرکنه قورقوروب عجبا اولان قصه
الانبیا ایتدك وكلا تبرنا تتبيرا ۞ وهر برلرین براوقمق اوقندق یعنی نابود
و معدوم قیلدق ولقد اتوا على القرية التي امطرت مطر السوء دخی قسم
اولسون که على التحقيق قریش طائفه سی شام زمیننه تجارت ایچون کیتدوکلرنده
بدیعغمور ایله یاغدرلان کوی اوزرینه کلدیلر او قوم لوطك سدوم نام اولان
بیوك کویلریدرکه حق تعالی انك اوزرینه طاش یاغدردی افلم یكونوا یرونها بس
انی کورر اولمزلرمیدی که انك سببیله نصیحت پذیر اوله لر بل كانوا لا يرجون
نشورا ۞ انی کورمش دکلدرلر بلکه انلر بر کفره ایدیلر که قیامتك اولمسنه
امید دوتمزلر واذا راوك وبعنی سنی کوررلر ان يتخذونك الا هزوا استهزا
اوزکه برنسنه سنی دوتمیوب دیرلر اهذا الذي بعث الله رسولا ۞ بو میدر
شول کیمسه که تنکری تعالی کندونی پیغامبر کوندردی ان كاد ليضلنا عن
الهتنا تحقیقا کیم یقلشدی که بیزی معبودلرمزك عبادتندن رو کردان
ایدوب ازدره لولا ان صبرنا عليها انلرك عبادتی اوزره صبر ایتمیدك
چون بوکونه سوز انلردن صادر اولدی حق تعالی انلره جواب بایه سندن
اولان سوزله بو کلامی تعقیب ایدوب بیوردی وسوف يعلمون حين يرون
العذاب دخی شبهه کیم عذابی مشاهده ایتدوکلرنده بیلورلر من اضل
سبيلا ۞ یول زیاده ازغون اولان کیمدر و یولك ازغونلغندن مراد
اهلینك ازغونلغیدر ارأيت من اتخذ الهه هويه بغدکی شول کیمسه یه که
کندو ارزوسین کندویه تنکری ایدندی افانت تكون عليه وكيلا
پس سنی انك اوزرینه نکهبان اولورسن که انی ارزوسندن منع ایده سن
ام تحسب ان اكثرهم يسمعون او يعقلون یاخود کمان ایدرمیسن که على التحقيق

انلرك

انلرك چوغی وعظ سوزی ایشدرلر یاد لایق ایله تامل ایدوب فهم ایدرلر ان هم الا
كالانعام دکلدرلر انلر الا دوارلر کیبی که ایشدوکلری نسنه دن بر نسنه منتفع
اولمزلر بل هم اضل سبيلا ۞ بلکیم انلر طریقلری دوارلرك طریقندن زیاده
ازغوندر زیرا دوارلر بسلیجیلرینه مطیع اولورلر اما بونلر کندولرین عدمدن
ایجاد ایدنه سرکشلك ایدرلر الم تر الى ربك پروردکارکك صنعته نظر ایتمزمیسن
كيف مد الظل نیجه سایه یی کشاده قیلدی دان اجلدوغی وقتندن کونش چیقنجه
ولو شاء لجعله ساكنا واکر دورمسین ایستسیدی انی دورمش قیلردی
ثم جعلنا الشمس عليه دليلا ۞ صکره کونشی اول سایه نك بیلمسی اوزرینه
رهنما قیلدی زیرا سایه محسوس اولماز کونش چیقمینجه ثم قبضناه الينا قبضا
يسيرا ۞ بعده اول سایه یی طرفمزه براسان المق الدق یعنی کونشك ارتفاعنه
کوره آنی آز آز زائل قیلدق وهو الذي جعل لكم الليل لباسا وکندودر اول
پروردکار که کیجه یی پوشاك کبی ستر ایدجك نسنه قیلدق والنوم سباتا
واویقویی بدنلر ایچون راحت قیلدی وجعل النهار نشورا ۞ وکوندوزی
المتایه سی قیلدی که خلق طلب معیشت ایچون ایچنده پراکنده اولوب
یوررلر وهو الذي ارسل الرياح بشرا واودر اول قادر توانا که یللری مژده
ویریجی کوندردی بين يدي رحمته کندو رحمتینك ایلروسنده زیرا اغلب
اوقاتده یلك اسمسی یغمورك وقوعی اوزرینه دلالت ایدر وانزلنا من السماء
ماء طهورا ۞ وکوکدن بر پاك ایدیجی صو اندردك لنحيي به بلدة ميتا تا که انکله
براولمش شهری زنده قیلهز ونسقيه مما خلقنا واول صویی ایچردوررز یاراتدوغمز
نسنه لردن انعاما دوارلره واناسي كثيرا ۞ و آدمی نشینلردن چوق
آدمیلره ولقد صرفناه بينهم وتحقیقا که یغموره متعلق اولان سوزی قرآنده
وسائر کتبده و یرده متعلق آراسنده مکرر قیلدق ليذكروا تا که تفکر
ایدوب کمال قدرتی وحق نعمتی انکله بیله فابى اكثر الناس پس خلقك چوغی
ایستمدی الا كفورا ۞ الا نعمتی انکار ایتمك ولو شئنا لبعثنا في كل قرية
نذيرا ۞ واکر ایسته سیدك هر بر کویه بر قورقودیجی پیغامبر کوندردك تا که
انك ملك تبلیغی اوزرکه تخفیف اوله لیکن سنك مرتبه نی بلند قلمق ایچون
جمیع الکنجله سنه مرسل قیلدق فلا تطع الكافرين پس کفاره ایسدوکلرنده

مطیع اولمه وجاهدهم به وقرآنك مواعظیله انلری اصلاحه ایتمکه جهاداً کبیراً برببوك جالشمق وهو الذی مرج البحرین واودر اول پروردكاركه ایكی دریایی بجا و روقردی که بری برینه قارشمز هذا عذب فرات بوقسنه لکی تسکین ایدر بر شیرین صودر وهذا ملح اجاج واوبری قایسنله برشور صودر وجعل بینهما برزخاً وایکسنك اراسنده قدرتندن برمانع وحاجز قیلدی وحجراً محجوراً وبرمنا قوه بلیغه دخی وهو الذی خلق من الماء بشراً واودر اول قادر ذوالجلال که صودن حضرت آدمی یارتدی واو اول صودر حضرت آدمك طینتی اول صوایله یوغرلدی فجعله نسباً وصهراً پس آنی نژاد وپیوند آیه سی قیلدی یعنی انسانی ایكی قسم قیلدی برقسمی نسب صاحبی ارککن که اولاد کندویه نسبت اولنور وبرقسمی دیشی که انکله مصاهرت حاصل اولور وکان ربك قدیراً وپروردکارك غایتله توانا ایدی که برماده دن اعضاء مختلفه وطبایع متباینه ایجاد ایتدی ویعبدون من دون الله ما لا ینفعهم ولا یضرهم وتکریدن اوزکه برنسنه یه طپارلرکه نه کندولره جلب نفع ونه کندولردن دفع ضرر ایدر وکان الکافر علی ربه ظهیراً وبی دین اولان کسنه پروردکاری اوزرینه ارقه لشمش ایدی که عداوت وشرکله شیطانه ارقه لشور وما ارسلناك الا مبشراً وسنی کوندرمدك الا مؤمنلره لطف الهیله مژده ویریجی ونذیراً وکفاره عقوبت نامتناهیدن قورقودیجی قل ما اسئلکم علیه من اجر سویله یا محمد رسالتك تبلیغی اوزره سزدن اجرت طلب ایتمم الا من شاء ان یتخذ الی ربه سبیلاً لیکن اول کیمسه که جهد قدیریله پروردکارك رضاسنه برطریق ایدنمك ایستر استرن وتوکل علی الحی الذی لا یموت واعتماد ایت اول خدا اوزرینه که همیشه زنده در هرکز موت کندویه عارض اولمازکه اوسنی شرلرندن صاقلیه بوتلرندن مستغنی قیلر وسبح بحمده وصفات نقصاندن کندوبی منزه قیل مدح وثنا سنه مقارن اولدوغی حالده وکفی به بذنوب عباده خبیراً وحق تعالی قوللرینك کزلی واشکاره کناهلرینه مطلع اولدوغی جهتدن کافیدر سن ایمان کتسه لر یا کفر ایتسه لر اوزرکه برباکی یوقدر الذی خلق السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام ثم استوی علی العرش

اول ذات پاك که کوکلرو یری وارایتدی اولان اشیایی الی کون مدتنده یاردی وبعده عرش اوزرینه مستولی اولدی الرحمن قمو نعمتلری احسان ایدن خدادر فاسئل به خبیراً پس مذکور اولان خلق واستوا افتنا ایدوب برکامل دانایه صوراسکا انك حقیقتنی بیان ایدروا اوتدو متعالیدر واذا قیل لهم اسجدوا للرحمن وچون کفاره سویلنور جوق رحمتلو تنکری یه سجده ایدوکورلك قالوا وما الرحمن درلر رحمان ندر بز اسمدر که انك مسماسنی بیلمزز وبو سوزی انکیچون دیدیلر زیرا تنکری اوزرینه اسم رحمانی اطلاق ایتمزلر ایدی انسجد لما تأمرنا سنی بزه بیوردوغك نسنه یه سجده کتورر میوز وزادهم نفوراً وسجود لله امر ایتمك انلره اورککلك ارتردی

تبارك الذی جعل فی السماء بروجاً صفاتله بوجه کتدی اول پروردکارکه کوکده کوشکلر کبی نمایان اون ایكی برده جعلنلو یلدزلر قیلدی وجعل فیها سراجاً وکوك ایچنده چراغ کبی بریلدز قیلدی وقمراً منیراً ودخی ایچنده براینشق ویریجی آی قیلدی وهو الذی جعل اللیل والنهار خلفة واودر اول قادر مختار که کیجه یی وکوندوزی خلاف آیه سی قیلدی یعنی بری برینه خلفا ولوب بروقتده مجتمع اولماز قیلدی لمن اراد ان یذکر شول کیمسه که ایسته دی تنکرینك نعمتلرین خاطره کتوروب ایچنده تفکر ایلیه او اراد شکوراً یا ایسته یه کندویه احسان اولنان نعمتلر اوزرینه خدایه شکر ایلیه وعباد الرحمن وایزد ذوالاحسانك قوللری الذین یمشون علی الارض هوناً شول کیمسه لردرکه یری اوزرینه آهسته یوررلر یعنی وقار وتواضعله یوررلر نه تجبر وتبختر ایله واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاماً وچون نادان اولانلر کندولره خطاب ایدنلر ایذا ایلرندن قورتجق سوزلرله ایراد ایدرلر والذین یبیتون لربهم سجداً وقیاماً وانلر شول کیمسه لردرکه پروردکارلرینه نمازده سجود وایاق اوزرینه دورمشلر ایکن کیجه لرین کیچیررلر والذین یقولون ربنا اصرف عنا عذاب جهنم وانلر شول کیمسه لردرکه دیرلر ای پروردکار دوزخ اشکنجه سین بزدن دفع ایت ان عذابها کان غراماً که بی شبهه آنك اشکنجه سی لازم ودائم ایدی انها ساءت مستقراً ومقاماً تحقیقا که دوزخ غایتله یمان ارامکاه

ودوره جق يردر والذين اذا انفقوا لم يسرفوا ولم يقتروا وانلر شول
كمسه لردر كه نفقه صرف ايتدوكلرنده كوكمك حدين تجاوز ايتميوب بخيل
كبي نفقه ده دارلق ايتمزلر وكان بين ذلك قواما ۞ واسراف وتقتير
اراسنده اولمكلري معتدل ايدي كه بيريسنه ميل ايتمز والذين لا يدعون
مع الله الها اخر وانلر شول كمسه لردر كه خداى ذو الجلال ايله بر معبود
دخي چيغروب عبادت ايتمزلر ولا يقتلون النفس التي حرم الله واولدرمزلر
اول جاني كه اولدرمسين تنكري تعالى قيلدى حرام الا بالحق مكر حقله اولدره لر
ولا يزنون ۞ وكندولره مباح اولميان قاريه وطى ايتمزلر ومن يفعل
ذلك وبو مذكور اولان منهياتي هر ايشليان كمسنه يلق اثاما ۞ كناهك
جزاسني بولور يضاعف له العذاب يوم القيمة شرطك جوابندن بدلدر
يعني انلرى هر كيم ايشلر روز قيامتده اشكنجه كندويه ايكي قات اولور ويخلد
فيه مهانا ۞ واول عذابده خوار وذليل اولدوغي حالده مخلد اولور الا من تاب
وعمل صالحا مكر شول كمسه كه توبه ايدوب ايمانه كلدي وكوزل ايش ايشلدي
فاولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات اول كروه ايزد ذو الجلال بدل قلور
انلرك دكشدرر يعني معصيتلرين محو ايدوب يرلرينه حسنات اثبات ايدر
وكان الله غفورا رحيما ۞ وتنكري تعالى غايتله مغفرت ايدوب باصركيجيدر
ومن تاب وعمل صالحا وهر كيم ايتدوكي معصيتلردن رجوع ايدوب
ايتدوكنه پشيمان اولدي وبر شايسته عمل ايشلدي فانه يتوب الى الله متابا
۞ بي شبهه كه اول كمسه ايتدوكي توبه سببيله تنكري تعالى حضرتلري طرفنه
بر پسنديده دونمش دونر والذين لا يشهدون الزور ودخي تنكرينك قوللري
شول كمسه لردر كه يلان سوز ايله آلوده اولان مجلسلرده حاضر اولمزلر واذا مروا
باللغو وهر نه پسنديده اولميان نسنه يه كذركاهلري اولور مروا كراما ۞
كندو نفسلرين اكرام ايتمش اولدوقلري حالده كچرلر كه اندن اعراض ايدوب كاملدر
اولمزلر والذين اذا ذكروا بايات ربهم ودخي شول كمسه لردر كه قچن
پروردكارلرينك آياتيله پند ونصيحت ويريلورلر لم يخروا عليها صما
وعميانا ۞ صاغرلر وكورلر كبي آغيه سز وبصيرتسز انلر اوزرينه دوشمزلر
بلكه انلري كوش هوشله استماع ايدرلر ونظر اعتبار ايله انلره بقارلر والذين

عملا

يقولون ربنا هب لنا من ازواجنا وذرياتنا قرة اعين وانلر شول كمسه لردر كه
ديرلر اى خداوندمز قادينلرمزدن واولادمزدن كوز ايدنلغي ودوشلكي مطيع
اولاد ويره باغشله واجعلنا للمتقين اماما ۞ وبزي پرهيزكارلره امور
دينيه ده بزي مقتدا قيل اولئك اول كروه كه صفات مزبوره ايله متحلي
اولديلر يجزون الغرفة جنتك بلند مكانلري كندولره جزا ويريلور بما صبروا
ايتدوكلري صبر مقابله سنده ويلقون فيها تحية وسلاما ۞ واچنده حيوة
وسلامتله دعاسي بولمش قيلنورلر يعني بهشته كردوكلرنده ملئكه كرام حياكم
الله والسلام عليكم الفاظي كبي الفاظله كندولره دعا ايدرلر خالدين فيها
اول حالده كه اچنده همبشه اقامت ايتمشلر حسنت مستقرا ومقاما ۞ نه كوزل
كوزل قرارگاه ودوره جق يردر بهشت سراي ودان قل ما يعبؤا بكم ربي صوله
يا محمد بيوردكه ارم سكا اى اهل مكه نه بابر لولا دعاؤكم بر سكشكوز اولمسه
ايسه فقد كذبتم پس تحقيقا كه سز يقين كتوردوكم نسنه يي تكذيب ايدوب
مخالفت ايتديكز فسوف يكون لزاما ۞ پس بي شبهه تكذيبكزك جزاسي سزه لازم اولور

سورة الشعراء مكيه وهي مائتان وسبع وعشرون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

خب

طسم ۞ معالمده كتوردي كه حضرت قتاده بيوردي كه حروف مقطعه قرآنك
آدلريدر وبو سينا ايچون اطلاق اولندي كوردوكم بر حروفدن مركب قرآن مجيدك
ذكر اولنور تلك آيات الكتاب المبين ۞ بو سوره اعجازي واضح اولان
كتابك آيتلريدر ۞ ايچون قريش بو كونه بر معجز كتابي كندولره كلوب تصديق
ايتمديلر وحضرت صلى الله عليه وسلم ايمانه كلمكلري اوزره غايتله حريص اولمغله
انلري كندو يولنه مشغول اولمش كلمش ايدي پس حق جل وعلا حضرتلري حبيبنك
كوكلنه تسلية ويرمك ايچون بو آيتي منزل ايدوب بيوردي لعلك باخع نفسك
شايدسن كندو نفسكي اولدريجي سن يعني نفسك اوزره مشغفت ايله غم وغصه بيله
ايلاك اولدريه سن ان لا يكونوا مؤمنين ۞ طائفه قريش اهل ايمان اولمدقلري
ايچون ان نشأ ننزل عليهم من السماء آية ايسترسك كوكدن اوزرلرينه
بر نشانه اينديررز يعني بر قدرت اسماني كه ايمان كتوردوكي اوزره كندولرين
مجبور ايليه فظلت اعناقهم لها خاضعين ۞ پس كردنلري اكا مطيع ومنقاد

اوردی وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ واردده اجلالدن کندولره
اینمسی مجدد بر پند کلماز إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ۞ الا اول حالده که اندن
یوز چورمشلر ایدی فَقَدْ كَذَّبُوا پس تحقیقا که قرآنی تکذیب ایدوب اکا مصر
اولدیلر فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞ تکذیبلرندن صکره
علی التحقیق کندولره کلور اول نسنه نک اخباری که انکله استهزا ایدرلر
ایدی که او حق ایدی یا باطل و قدرین تعظیم ایدوب تصدیق اولنمغه
لائق ایدی یا تکذیب اولنوب شانی استخفاف اولنمغه سزا ایدی أَوَلَمْ
يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ ایا دخی زمینه بقمدیلر که عظیم قدرتله كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا
نیجه اشیا ایچندن بتدوردک مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۞ هر بر چوق نفعلو اوت
صنفندن إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً تحقیقا کیم اول کونا کون اصنافی یردن
انبات ایتمکده بر اولو دلالت وار انک اوزرینه که انی انبات ایدن پروردکار بر
اولو قدرت و حکمت صاحبیدر وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ و سنک ربنک
علم قدیمنده چوقلری اهل ایمان دکل ایدی پس انلر ایچون بو کونه ایات عظام
کندولره منفعت ایتمز وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ و بی شبهه کیم سنک ربک کندودن
هر کیمسه یه غالب پس کفار اوزرینه بلا اندرمکه قادردر الرَّحِيمُ ۞ چوق
مرحمتلودر که کفاره بو دکلو مهلت ویرمشدر وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ
و خاطره کتور اول وقتی کیم خداوندک حضرت موسی یه چاغردیکه أَنِ ائْتِ
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞ ستمکار اولان کروهه وار کیت قَوْمَ فِرْعَوْنَ مصر
حاکمینک کروهنه أَلَا يَتَّقُونَ ۞ ایا ایتدوکلری قبائحدن پرهیزکارلق
ایتمزلر یعنی کرککدر کیم انلردن فراغت ایدوب اسباب تقوی اوله لر قَالَ
رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۞ حضرت موسی دیدی یا الهی تحقیقا بن
قورقرمکه بنی تصدیق ایتمیه لر وَيَضِيقُ صَدْرِي و سینم دار اولور تکذیبلری
انفعالندن وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي و دلم اچلمز که صیقلمق سببیله ایچمده اولان
عقده ازدیاد بولور فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ پس حضرت جبرئیلی حضرت هارونه
کوندر و انی بر ایشمده بکا شریک قیل وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ و انلرک بنم اوزریمده
دعوالری واردر اندن مراد قتل قبطیدر و انلرک زعمنجه کوره انی کناه
تسمیه ایتدی فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۞ پس قورقرمکه رسالتی تبلیغ ایتمه دن

اول بنی اولدره لر ۞ بیلممک کرک کیم بو سوزلر حضرت موسی دن تعلل
طریقیله صادر اولمدی بلکه عذرنی تمهید ایتمک ایچون و امتثال امره یاردم طلب
ایتدیکیچون قَالَ كَلَّا حق جل و علا حضرتلری حضرت موسی یه برادری هارونی
ضم ایتدوکدن صکره دیدی ایتدوککک کماندن واز کچ فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا پس
سن و قرنداشک معجزه لرمزله کیدک إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ۞ علی التحقیق
بز سزکله دکلیجیوز یعنی اراکوزده و فرعون اراسنده جاری اولان سوزه
مطلعوز اوزرمزه بر نسنه خفی اولماز فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ پس فرعونه کلک فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ پس سویلکوز بی شک کیم بز رب العالمینک کوندرلمشیوزکه
أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ۞ یعقوب اوشاقلرین بزمله کوندر بعده کیتدیلر
فرعونه مامور اولدوقلری نسنه یی تبلیغ ایتدیلر قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا
فرعون سویلدی ای موسی بیز سنی طفل ایکن ارامزده بسلدکمی وَلَبِثْتَ
فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ۞ و منزلرمزده یاشکدن ییللر دوردک وَفَعَلْتَ
فَعْلَتَكَ و ایشلدیکی ایشلدک الَّتِي فَعَلْتَ اول نسنه یی که ایشلدک یعنی خصمک
اولان قبطیی اولدردک وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۞ و سن نعمتمی انکار ایدنلردن
قَالَ فَعَلْتُهَا إِذًا حضرت موسی دیدی اول ایشی ایشلدم اول وقت وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ
۞ و حال بو که بن غافللردن ایدم فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ صکره سزدن قجدم لَمَّا
خِفْتُكُمْ قجن سزدن قورقدم فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا پس پروردکارم بکا علم و فهم
بغشلادی وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۞ و مرسل پیغامبرلردن بنی قیلدی وَتِلْكَ نِعْمَةٌ
و اول تربیه بر نعمتدر تَمُنُّهَا عَلَيَّ که سن انی اوزرمه ظاهرده منت قیلرسن
أَنْ عَبَّدْتَ بَنِي إِسْرَائِيلَ که فی الحقیقه اول تربیه یعقوب اوغوللرین بنده
ایتمککدر یعنی سن بنی اسرائیلی تعبد ایدوب اوغوللرین اولدرمکله بنی والدهم
دریاده صالویرمکه دوشدم که سن بنی تربیه ایتدک و بو سببله اولان
تربیه حقیقتده نعمت دکلدر چون فرعون بی عون کوردیکه حضرت موسی
سوزینه اعتبار ایتمیور اسلوب کلامی تغییر ایدوب حضرت موسی ایتدوکی
دعوایه کیم رب العالمینک رسولیم معارضه یه باشلدی نته که حق تعالی
بیوردی قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ۞ مصر حاکمی دیدی دخی عالمینک
ربی ندر یعنی حقیقتی و ماهیتی ندر قَالَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا چونکه

كيم خدانك حقيقتي صفاتدن اوزكه بر نسنه ايله تعريف اولنماز حضرت موسى
اظهر صفاتيله جواب ويروب ديدي اوكوكلرك و يرك و ار الرندهٔ اولان اشيانك
پروردكاريدر ان كنتم موقنين ● اكر سز اشيانك تحقيقن ايتمش ايسه كز يقين
ايدوكز قال لمن حوله فرعون اطرافنده حاضر اولان كمسنه لره ديدي الا
تستمعون ● بونك جوابني ايشتمز ميسز بن تنكريسنك حقيقتني كندوسندن
سؤال ايدرم بكا صفاتندن خبر ويرر قال ربكم ورب آبائكم الاولين
● حضرت موسى ديدي اوسزك پروردكاركزدر و كچمش پدرلركزك
پروردكاريدر قال ان رسولكم الذي ارسل اليكم لمجنون ● فرعون سويلدي
على التحقيق سزه مرسل اولان رسولكز ديوانه در بن كندوسندن بر شئ
سؤال ايدرم او بكا بر غيري نسنه ايله جواب ويرر قال رب المشرق والمغرب
وما بينهما حضرت موسى ديدي رب العالمين مغربك و مشرقك و ار الرندهٔ
اولان اشيانك پروردكاريدر ان كنتم تعقلون ● اكر سز تعقل ايدر
ايدكوز يعني سزه بر دانش وار ايسه بيلورسز كه بونك ما فوقنده جواب
اولماز قال لئن اتخذت الها غيري فرعون مناظرهٔ دن منقطع اولدوقدن
صكره تهديده شروع ايدوب ديدي قسم اولسونكه اي موسى اكر بندن اوزكه
بر معبود ايدنور ايسن لاجعلنك من المسجونين ● البته سني زندانيلردن
قيلورم قال اولو جئتك بشيء مبين ● حضرت موسى اكا ديدي و اكر سكا
بر آشكاره نسنه ايله كلدم ايسه يعني اني ايشلر ميسن و اكر ايتدوكم
دعوايه مصدق بر معجزه كتورر ايسم قال فأت به ان كنت من الصادقين
فرعون ايتدي پس اني كتور اكر كرچك سويليانلردن ايدك فالقى
عصاه پس حضرت موسى كندو دكنكين صالدي فاذا هي ثعبان مبين
● اول وقتده دكنكي بر آشكاره ييلان اولدي ونزع يده فاذا هي بيضاء
للناظرين ● و الني قولتغي التندن چيقروب اولدم بلا فاصله مبارك
الي ايشغي بياض اولدي بقيجي اولانلره ● مرويدركه نيجون حضرت موسى
دكنكي صالوب بر اژدها اولدي فرعون كندو يديدي بوندن غيري
معجزه وار مي حضرت موسى الني كوستردي فرعون ايتدي بونده بر نسنه
يوقدر پس الني قولتغي التنه قويوب چيقردي بر شعاعي واركه كوزلري خ

ايدوب آفتاب كبي شعله سي اطرافي قابلادي قال للملأ حوله فرعون اطرافنده
اولان اشرافه سويلدي ان هذا لساحر عليم ● حقيقتا بو كيشي بر دانا جادودركه
يريد ان يخرجكم من ارضكم بسحره ايستركه جادولكيله زمينكوزدن سزي
چيقره فماذا تأمرون ● پس بو ايشده نه فرمان ايدرسز قالوا ارجه
ديديلر ايشني تأخير ايت واخاه و قرنداشينك ايشني دخي وابعث في المدائن
حاشرين و ممالككده دوشن قصبه لره ييغيجيلر كوندر يأتوك بكل سحار
عليم ● فن سحرده مهر استاد جادولري سكا كتورسونلركه حضرت موسانك
فن سحرده معارضه ايده لر فجمع السحرة لميقات يوم معلوم ● پس جادولر
بر بيلنمش كون وقتيچون جمع اولنديلر و او يوم الزينه نك قوشلق وقتيدر
وقيل للناس هل انتم مجتمعون ● و خلقه ديندي سز مجتمع اولورميسز
يعني البته طوب بيغلك لعلنا نتبع السحرة شايد جادولره اويرز ان كانوا
هم الغالبين ● اكر كندولر موسى اوزره غالب اولورلر فلما جاء السحرة
پس اول وقتكه جادولر ييغلوب حاضر اولديلر قالوا لفرعون ائن لنا
لاجرا اقليم مصرك حاكمنه ديديلر على التحقيق بيزه بر اجرت وار مي
ان كنا نحن الغالبين ● اكر بز كندو مز غلبه ايدنلر ايدك قال نعم
فرعون ديدي بلي سزه اجرت وار وانكم لمن المقربين ● و بي شبهه كيمد
سز قتمده مقربلر زمره سندن اولورسز قال لهم موسى حضرت موسى
انلره سويلدي ديدو كلرندن صكره كه يا سز صالملو اول يا بز صالمجي ولم
القوا ما انتم ملقون ● صالك اول نسنه يي كه سز صالجيسز فالقوا حبالهم
وعصيهم پس صنعتلو ايلانلرا ولمجق ايپلرين و دكنكلرين صالوب وقالوا
بعزة فرعون ديديلر فرعونك قوت و غلبه سنه قسم كيم انا لنحن الغالبون
على التحقيق بز كندومز حضرت موسى و هرون اوزره غلبه ايدنلرز فالقى
موسى عصاه در عقب حضرت موسى دكنكين صالوب بر عظيم اژدها اولدي
فاذا هي تلقف ما يأفكون ● پس همان معهود دكنك سحر و تزوير ايتدوكلري
نسنه يي يوتر فالقي السحرة بلا فاصله سحره بو معجزه يي كوردوكلرنده يوزلري
اوزره دوشمش قيلنديلر ساجدين سجود ايتمشلر ايكن قالوا آمنا برب
العالمين ● ول حالده كي ديديلر خلوقاتك پروردكارينه تصديق كتوردك

إذا

ربِّ موسیٰ وهارون بو ایکی جلیل القدر پیغامبرلک پروردکاریدر بوما قبلندن
ابدال اولندی توضیح ایچون و فرعونک ربوبیتنک توهمنی دفع ایتمک ایچون
ودخی اشعار ایتمک ایچون که ایمانلرینه باعث اولان نفی حضرت موسی وهارونک
الّری اوزره مجاری اولان معجزه در پس فرعون سحره نک ایمانلرندن آگاه اولیجق
کندولرین اینسدی قال آمنتم له قبل ان آذن لکم دیدی الموسی یه تصدیق
کتوردکز سیزه دستور ویرمدن اول انّه لکبیرکم الّذی علّمکم السحر
بی شبهه کیم اوسزه سحری تعلیم ایدن بیوککزدر فلسوف تعلمون ● پس
بی شبهه که ایشلدوککز ایشک عقوبتنی بیلورسز لاقطّعنّ ایدیکم
وارجلکم من خلاف البته الّلرکزی و ایاقلرکزی خلافدن کسرم یعنی بر طرفکزدن
بر ال و بر طرفکزدن بر ایاق کسرم ولاصلّبنّکم اجمعین وعلی کلّ حال
سزی قمو آصرم قالوا لا ضیر دیدیلر بو خصوصده اوزرمزه بر ضرر یوقدر
انّا الی ربّنا منقلبون ● که علی التحقیق بز پروردکارمز جانبنه دونیجیلرز
انّا نطمع ان یغفر لنا ربّنا خطایانا بی شبهه بز طمع ایدرز که پروردکارمز
کناهلرمزی بزه یارلغیه ان کنّا اوّل المؤمنین ● اول سببله که بیز
بو مجلسده حاضر اولانلردن ایمانه کلانلرک اوّلی ایدک کتوردیلر اول دفعه
که اول اعزّه نک مصالح الّرین وصول ایاقلرین کسوب اصحابلر جناب ربّ العزّة
بهشت جاودانه معاملین کندولره کوستردی ● بعده حضرت موسی
علیه السلام فرعون وقومنی دعوت ایتمکیچون ارالرنده بر نیچه سنه مکث ایلدی
اصلا بر ییمانه کلمدی صکره حق تعالی کندویه بو فرمانی بولدی نته کیم بیان
ایلدی واوحینا الی موسی وحضرت موسی یه فرشته ایله خبر صالدق که ان اسر
بعبادی قوللرمی کیجه کتور انّکم متّبعون ● که علی التحقیق سز متبوع قیلنورسز
یعنی فرعون ولشکری اردکزه دوشوب سزه بر علاج بتشرلر که سز دریانک اوبر
طرفنه عبور ایدوب انلر بو طرفده بولنورلر صکره ایزکز اوزره دریایه کروب
قوللری ایچنده بولندوقده دریا اوزرلرینه برابر ایدوب کندولرین صعوده
بوغرز فارسل فرعون فی المدائن حاشرین ● پس اول وقتده که بنی اسرائیلک
کتمسی معلوم اولدی فرعون شهرلره لشکری جمع ایتمکیچون پیغمبر
کوندروب دیدی انّ هؤلاء لشرذمة قلیلون ● حقیقتا که بونلر یعنی بنی اسرائیل

غالبلر

غالبلر از بر کروه درلر وانّهم لنا لغائظون وعلی التحقیق که انلر بزه ایچ قیزدیریجیلردر
یعنی بر ایش ایشلدلر که غیظمزه باعث اولوردر وانّا لجمیع حاذرون ● وبی شبهه
که بز قمو ارباب سلاحز وجنک مراسمنده دانا یوز فاخرجناهم پس انلری
چیقردق کوکلرنده جنک داعیه سینی صالوب کندولرین چیقردق من جنّات
باغلردن وعیون وبنارلردن وکنوز وکنجلردن ومقام کریم ● وکوزل
منزللردن کذلک ایش اینک کبیدر واورثناها بنی اسرائیل وبو مذکور
اشیایی بنی اسرائیله میراث قیلدق فاتبعوهم پس فرعون واتباعی بنی
اسرائیلک اردینه دوشدیلر مشرقین ● کونشک چیقه جق وقتنده داخل اولدوقلرنده
فلمّا تراءا الجمعان صکره اول حال که ایکی کروه بری برین کوردی قال اصحاب موسی
انّا لمدرکون ● حضرت موسی یارانی دیدیلر علی التحقیق بز ملحق اولورز قال
کلّا حضرت موسی دیدی اصلا سزه یتشمزلر زیرا حق تعالی سزه خلاصی وعد
ایتمشدر انّ معی ربّی بی شبهه پروردکارم بنمله در سیهدین ● علی التحقیق
طریق نجاتی بکا کوسترر ● مرویدر کیم مؤمن آل فرعون حضرت موسانک
یکنده اولوب دیدی بو دریا ایلروکده وعسکر اردکده پس قنقی یره کیتمکه امر
اولندک حضرت موسی ایدیکه هم ره کیتمکه امر اولندم شاید اندن بکا بر یول
آچیله فاوحینا الی موسی پس حضرت موسی یه فرشته ایله خبر صالدق که ان اضرب
بعصاک البحر دکنکله دریایی اور فانفلق پس حضرت موسی دریایه دکنکیله
اوروب دریا یارلوب اون ایکی یول آچلدی فکان کلّ فرق کالطّود العظیم ●
پس هر آیرلان پاره بر اولو طاغ کیبی اولدی بعده اول پاره لرک آرهسنده پیدا
اولان یوللره بنی اسرائیل کردی وازلفنا ثمّ الآخرین ● واندن اوبرلرین یقین
قیلدق یعنی فرعون وجماعتنی دریایه یقین قیلدق بنی اسرائیلک ایزلری اوزره
داخل اولدیلر وانجینا موسی ومن معه وحضرت موسی یی وکندو وسیله
اولنلری قورتردق اجمعین ● ثمّ اغرقنا الآخرین ● بعده کروقالانلری
صوده بوغدق انّ فی ذلک لآیة حقیقتا که موسانک وجماعتینک قورتلمغنده
وفرعون واتباعینک هلاک اولمسنده بر اولو علامت وار وما کان اکثرهم
مؤمنین ● وفرعونیلرک چوغی اهل ایمان دکل ایدیلر وانّ ربّک لهو العزیز الرّحیم
بی شبهه کیم پروردکارک کندو دخی هر کیمسه اوزره غالب قوللرینه

غایله اسرکه عقوبتلرین تعجیل ایتمز وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ وعرب مشرکلرینه
اوقو حضرت ابراهیمک خبرین اوقی که انکا انتساب ایتمکله افتخار ایدرلر إِذْ قَالَ
لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ یعنی پدرینه وجماعتنه سویلدی قنغی نسنه‌یی عبادت
ایدرسز قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا دیدیلر بتلره عبادت ایدرز فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ
پس انلرک عبادتی اوزره همیشه مجاورلر اولورز قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ
حضرت ابرهیم انلره دیدی اوقدیغکزی ایشیدرلرمی یعنی کندولرین اوقودیغکز
أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ یاسزه جلب نفع ایدرلرمی کندولره عبادت ایتدوککزده أَوْ
يَضُرُّونَ یاسزه مضرر ایصال ایدرلرمی عبادتلرین ترک ایتدوککزده قَالُوا
بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا ناجواب ویروب دیدیلر بو دیدوککزک بریسی دکلدر لیکن پدرلرمزی
کوردک كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ انک کبی ایشلرلر یعنی انلرک عبادتی اوزره پدرلرمزی
مقیم بولدق بزدخی انلره تقلید ایدوب عبادت ایدیورز قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ
تَعْبُدُونَ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ حضرت ابرهیم دیدی کوروب
بیلدوکزمی اول نسنه‌یی که سز وکچمش اولان پدرلرکز انلره پرستش ایدردکز
فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي که بی‌شبهه انلر بکا دشمندرلر إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ لیکن بنم
دوستم کائناتک پروردکاریدر الَّذِي خَلَقَنِي شول پروردکار که بنی یرتدی فَهُوَ
يَهْدِينِ پس کندوسی بکا دوغری یولی کوسترر وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ
وشول پروردکار که کندوسی بکا ییجک ییدرر وصو ایچیدرر وَإِذَا
مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ وچون خسته اولورم کندوسی بکا شفا ویرر وَالَّذِي
يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ وشول قادر مختار که بنی اولدرر صکره بنی دیرلدر وَالَّذِي
أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ وشول کریم غفار که رحمتنه امید
دوترمکه روز جزاده بنم کناهمی یارلغیه رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا یا الهی بکا علم وعمل یا
باعقل وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ودینده کامل اولنلرک زمره‌سنه بنی
یتشدر وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ وبکا درست دیل یعنی بندن
صکره کلنلرک ارآسنده بکا یعنی ثنیت وصدا وکوزل مدیح وثنا قیل
جناب رب العزه حضرت ابراهیمدن قبول ایتدیکه هیچ برامت یوقدر الا
کندوسنی سیوب مدح وثنا ایدرلر وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ
وبنی بهشت پرنعمتک وارثلرندن قیل وَاغْفِرْ لِأَبِي یعنی پدرمه که مغفرت ایتاء

لخوزمیا

کوزه‌مکده توفیق وهدایت کندویه ویره‌سن إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ که تحقیقا او
طریق حقدن آزدرنلردن ایدی وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ وبنی رسوا قیلمه اول کونده
که خلق قبوردن بعث اولنورلر يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ اول کونده که نه مال
ونه اوغوللر إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ مکر اول کیمسه که تنکرینک
حضور عزتنه کفر ومعصیتدن قورتلمش بر کوکل ایله کلدی وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ
وبهشت یاقین اولندی ارباب تقوی ایچون یعنی قیلندی بر مرتبه‌ده که محشردن
منازلرین کوروب افتخار ایدرلر که اسنه جمع اولنورلر وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ
ودوزخ کمراهلر ایچون ظاهر قیلندی تا که مکانلرین کوروب اندوه وحسرت
چکرلر وَقِيلَ لَهُمْ وکندولره سویلندی یعنی زشت لرحدانک زمانیله
انلره دیدیلر أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قانی اول نسنه‌لرکه تنکریدن اوزکه
سیز انلره طپردکز هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ عذابی سزدن دفع ایتمکده سزه یاردم ایدرلرمی
أَوْ يَنْتَصِرُونَ یا کندو نفسلرندن عذابی دفع ایتمکده یاردم ایدرلر فَكُبْكِبُوا
فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ پس جهنم ایچنده اصنام وکفار یوزلری اوزره قپانمش
تبلندیلر وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ وشیطانک لشکرلری قمو دخی قَالُوا ودوزخیلر
دیدیلر وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ وحال بوکه کندولر دوزخده بیربیریله خصومت
ایدرلر تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ خدایه قسم که علی التحقیق بز بر آشکارا
ازغونلقده ایدک إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ اول وقت که رب العالمینله
سزی ای بتلر عبادتده برابر دوتردق وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ وبزی برکیمسه
کمراه قیلمدی الا بدعمل اولان کروه فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ پس بزه اصلا
دیلکجیلر وار دکلدر نته که اهل ایمانه انبیادن وملائکه‌دن دیلکجیلر وار وَلَا صَدِيقٍ
حَمِيمٍ ونه بر شفقتلو دوستمز دخی زیرا اول کونده دوستلر بیربیرینه
دشمندرلر مکر اهل تقوی اولنلر که انلرک ارالرنده دشمنلک معدومدر
فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ پس دنیایه بزه بر دونش اولیدی کم
اهل ایماندن اولوردق إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً تحقیقا که حضرت ابرهیمک مذکور اولان
قصه‌سنده بر اولو علامت وار وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ وقومینک
چوغی کندویه ایمان کتورمشلر ایدی وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ وبی
شبهه پروردکارک کندودن انتقامک تعجیلی اوزره توانا غایله مرحمتلوکه

کفاری اهلاک ایتمز تاکه کندولر بادزیتلرندن برکیمسه ایمانه کله کذبت قوم نوح
المرسلین حضرت نوحک قومی مرسل اولان پیغامبرلری تکذیب ایتدیلر
یعنی حضرت نوحی وکچمش اولان پیغمبرلرک خبرین تصدیق ایتمدیلر اذ قال لهم
اخوهم نوح یعنی قرنداشلری حضرت نوح کندولره دیدی الا تتقون نیچون تنکریدن
خوف ایدوب بتلرک عبادتین ترک ایتمزسز انی لکم رسول امین علی الحقیقه
بن سزه امانتکار برکوندرلمش پیغمبرم فاتقوا الله واطیعون پس تنکرینک
عقابندن حذر ایدوب سوزمی قبول ایدک وما اسئلکم علیه من اجر وادا
رسالت اوزره سزدن بر اجرت طلب ایتمم ان اجری الا علی رب العالمین
بنم اجرتم برکیمسه اوزره دکلدر مکر عالملرک پروردکاری اوزره در فاتقوا الله
واطیعون پس خدانک قهرندن خوف ایدوب بکا فرمانبر اولک قالوا انؤمن
لک واتبعک الارذلون دیدیلر سنی تصدیق ایدرمیوز وحال بوکه سنی مالی
وبی قدر اولانلر سکا اویدیلر قال وما علمی بما کانوا یعملون حضرت
نوح دیدی ایشلدوکلری نسنه ایله دانشم یوقدر یعنی بنم حکمم ظاهره در
درکه بونلر اهل ایمان عملن ایشلرلر اما حقیقتده بیلم که انی اخلاص یوزندن
یا برمقصد دنیوی ایچون ایشلرلر ان حسابهم الا علی ربی باطنلرینک حسابی
برکیمسه اوزره دکلدر مکر پروردکارم اوزره در که اول اسرارلرینه مطلعدر لو
تشعرون بیلسیدکوز کیم عالم السر والخفیاتدر غیری دکل سوزمی
تصدیق ایدردکوز ولیکن سز برنادان کروهسز که بیلمدوککوز شیئی سویلرسز
چون حضرت نوح علیه السلام کفارک سوزندن استشمام ایتدیکه بوایمانه
کلان فقرایی مجلسکدن دور قیلسیدک سنک سوزکی دکلیوب ایمانه کلوردک
کندولره جواب ویردی نته که حق تعالی بیوردی وما انا بطارد المؤمنین
دیو اهل ایمانی قاوجی دکلم ان انا الا نذیر مبین زیرا بن برنسنه دکلم
مکلف اولانلره قورقودروب احکامی بیان ایلیجی برکشیم پس بکا لایق دکلدر
دولتمند اولانی یقلشدروب فقیر اولان کیمسهیی مجلسمدن دور قیلهیم
قالوا لئن لم تنته یا نوح کفار دیدیلر ای نوح دیدوکک سوزدن وازکچمز ایسه ک
لتکونن من المرجومین البته طاشله اولتشلردن اولورسن قال رب
ان قومی کذبون حضرت نوح بو سوزی ایشتدوکدن صکره دیدی یا الهی

حزب

بنم جماعتم بنی یالانجی دوتدیلر فافتح بینی وبینهم فتحا پس دآمن وادالرمن براین
حکومت حکم ایت ونجنی ومن معی من المؤمنین وبنی ومؤمنلردن بنمله اولانلری
قورتر فانجیناه ومن معه فی الفلک المشحون پس کندوسنی وکندوسیله
اولانلری آدم وحیوانات ایله دولو اولان کمی ایچنده قورتردق ثم اغرقنا
بعد الباقین بعده قورتلدوقلرندن صکره قوملرندن قلانی جماعتی صودهم
بوغدق ان فی ذلک لآیة تحقیقا حضرت نوحک احوالنده برادلو نشانت
وار که هرکسه قتنده معلوم وآشکارا اولمشدر وما کان اکثرهم مؤمنین
وچوقلری اهل ایمان دکل ایدیلر وان ربک لهو العزیز الرحیم وبی شبهه سنک
پروردکارک کندودر کفارک عقوبتی اوزره توانا عذابلرین تأخیر ایتمکده چوق
رحمتلو کذبت عاد المرسلین قبیله عاد پیغمبرلری تصدیق ایتمدیلر اذ قال
لهم اخوهم هود الا تتقون انی لکم رسول امین فاتقوا الله واطیعون
وما اسئلکم علیه من اجر ان اجری الا علی رب العالمین نظیره سی سبقت
ایتدی اتبنون بکل ریع آیة نیچون یوللرده هر یوکسک یرده علامتت یاپرسز
تعبثون اول حالده که انلری بنا ایتمککوزده اویناشسز زیرا مسافرلر یولده انلرله
استدلال ایدرلردی پس انلره محتاج اولمدوقلرندن اوتوری انلری عبث یاپرلردی
و بر قول اندن مراد بوکه یول اوزره هر مرتفع یرده برج بنا ایدرلردی تاکه کلوب
کیدنه مسخره لک ایدهلر پس حضرت هود اول کونه فعللری اوزرلرینه انکار ایدوب
سویلدی نیچون اویناریجی اول نسنهیی بنا ایدرسز وتتخذون مصانع ونیچون
محکم کوشکلر ایدینورسز لعلکم تخلدون شاید دنیاده سز همیشه قالورسز
یعنی اول یرلری اوده کلوشکم قیلرسز که کویا دنیاده بقایی رجا ایدرسز واذا
بطشتم ویقین دکنکله یا قلیجله اوردسز بطشتم جبارین متکبر اولدوغکوز
حالده اوردسز یعنی اورمغکوزده عاقبتی تأمل ایدوب یا تادیبی قصد ایدوب
اورمز ایجق تسلط طریقیله اوردسز فاتقوا الله پس تنکریدن خوف
ایدوب بو کونه افعالی ترک ایدک واطیعون وسزی دعوت ایتدوکم نسنه ده
بکا مطیع اولک زیرا اوسزه انفعدر واتقوا الذی امدکم بما تعلمون وخوف
ایدن شول پروردکاردن که انواع نعمتدن بیلدوککوز نسنه ایله سزه مدد
ایتدی امدکم سزه مدد ایتدی بانعام دوه وصغر وقیونلرله که انلردن

نيجه فوائد سزه مواصل اولور وبنين واوغوللر له كه ايشلركوزده سزه يار در
ايدرلر وجنات وعيون وباغلرله وبيكارلرله كه نيجه نفع انلردن سزه پيدا
اولور اني اخاف عليكم عذاب يوم عظيم بو شبهه سز بن اوزركزه بر اولو كوننك
اشكنجه سندن قورقورم قالوا سواء علينا اوعظت ام لم تكن من الواعظين
ديديلر اوزرمزه برابر در نصيحت ايتمك يا ناصحلردن اولمدوغك كه
بز اولدوغمز حالده دورورز ان هذا الا خلق الاولين بو كتوردكك شى
بر نسنه دكلدر الا كچمشلرك يالانى وما نحن بمعذبين وبز عادامز اوزرنه
معذب اولجق دكلز فكذبوه فاهلكناهم پس حضرت هودى يالانجى دوتديلر
درعقب تكذيبلرندن اوترى كندولرين بر شدتلى يل ايله نابود قيلدق ان في
ذلك لاية وما كان اكثرهم مؤمنين وان ربك لهو العزيز الرحيم
كذبت ثمود المرسلين اذ قال لهم اخوهم صالح الا تتقون اني
لكم رسول امين فاتقوا الله واطيعون وما اسألكم عليه من اجر
ان اجري الا على رب العالمين نظيره لرى كچدى اتتركون في ما هاهنا
امنين حضرت صالح انلره ديدى ايا بو محل يعنى دار دنياده اولدوغكز
نسنه ده حوادثدن و زكاردن امين اولدوغكز حالده ترك اولنورمسز
في جنات وعيون باغلرده و بكارلرده وزروع و اكينلرده ونخل طلعها
هضيم و خرماده كه شكوفه سى لطيف و نازكدر وتنحتون من الجبال
بيوتا و طاغلردن خانه لر تراش ايدرسز فارهين بطران اولدوغكزده
يعنى كار ايتمكوزكه بو متعدده نعمتلرده امين متروك اولورمسز البته بر
عذابه اوغرارسز فاتقوا الله واطيعون پس تكريدن عقابندن
خوف ايدوب بكا مطيع اولك ولا تطيعوا امر المسرفين و كفرده حدى
تجاوز ايدنلرك فرماننه انقياد ايتمكوز الذين يفسدون في الارض
ولا يصلحون شول مسرفلر كه روى زمينده بر مازلكله سعى ايدوب
ايولك ايتمكه چالشمزلر قالوا انما انت من المسحرين قوم ثمود حضرت صالحه
جواب ويروب ديديلر بوندن اوزكه بر نسنه يوقدر كه سن سحر اولنمشلردن سن
يعنى اودكلوكه سكا سحر تاثير ايتمشدركه عقلك زائل اولوب سوزنك مختلط در
ما انت الا بشر مثلنا سن بر نسنه دكلسن الا بزم كبى بر آدمى فأت باية

ان كنت من الصادقين پس خارق عادتدن بزه بر نشان كتور اكر كرچك
سويليانلردن ايسهك قال هذه ناقة ديدى بو بر دوه در كه سزلر انى طلب ايدوب
خداسزكچون انى طاشدن چيقردى لها شرب صودن بر نصيبى واردر ولكم شرب
يوم معلوم وانده سزه دخى بر بيلنمش كوندن بر نصيب وار پس نصيبكوزه
اوزره اقتصار ايدوب اكا مزاحمه ايتمكوز ولا تمسوها بسوء و انى بر مازلكله
دكمكوز فيأخذكم عذاب يوم عظيم كه اول سببله سزى بر اولو كوننك اشكنجه سى
الور فعقروها بو سفارشدن صكره دوه يى سكرلديلر فاصبحوا نادمين
پس ايتدوكلرينه پشيمان اولديلر عذابك خوفندن نه توبه جهتندن فاخذهم
العذاب درعقب كندولرين موعود اولان اشكنجه الدى ان في ذلك لاية
وما كان اكثرهم مؤمنين وان ربك لهو العزيز الرحيم كذبت
قوم لوط المرسلين اذ قال لهم اخوهم لوط الا تتقون اني لكم رسول
امين فاتقوا الله واطيعون وما اسألكم عليه من اجر ان اجري
الا على رب العالمين ترجمه سى سبقت ايتدى اتأتون الذكران
من العالمين حضرت لوط انلره كلمات مرقومه يى تمهيد ايتدوكدن
صكره سويلدى نيچون نوع انساندن ارككلره كلورسز وتذرون ما خلق لكم
ربكم و نيچون بوراقورسز شول نسنه يى كه پروردكاركز استمتاعكوز
ايچون انلرى ياراتدى من ازواجكم خاتونلركزدن بل انتم قوم عادون
بلكه سز حددن آشمش بر كروه سز قالوا لئن لم تنته يا لوط لتكونن
من المخرجين حضرت لوطه جواب ويروب ديديلر اى لوط ايتدوكك
دعوادن فراغت ايتمزمسك البته شهرمزدن طشره اولنانلردن اولورسن
قال اني لعملكم من القالين حضرت لوط ديدى تحقيقا بن ايشكزه بغض
ايدنلردنم رب نجني واهلي مما يعملون اى پروردكارم بنى و بكا منسوب
اولانلرى ايشدوكلرى ايشلك شامتندن قورتر فنجيناه واهله اجمعين
پس كندويى و اهلنى قورتاردق الا عجوزا مكر بر قوجه قارى كه او حضرت
لوطك عورتى ايدى في الغابرين كه عذابده قالانلردن اولمسى مقدر ايمش
ثم دمرنا الاخرين صكره دخى قالانلرين اهلاك ايتدك وامطرنا عليهم مطرا
و اوزرلرينه طاشدن بر يغمور ياغدردق فساء مطر المنذرين پس

انذار اولنانلرك یغموری قاینله بد ایدی إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم
مُؤْمِنِينَ ● وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ● ترجمه سی مستغنی ایدی
كَذَّبَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ● یعنی ارباب پیغامبرلری تکذیب ایتدیلر
واو مدین شهرینه قریب بر بیشه در بر قبیله انده مسکن ایتمشلر ایدی حق تعالى
کندولره حضرت شعیبی رسول قیلدی پس انی تکذیب ایتدیلر إِذْ قَالَ لَهُمْ
شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ● إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ● فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ
● وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ● یعنی
حضرت شعیب انلره مزبور سوزلری ایراد ایدوب دیدی أَوْفُوا الْكَيْلَ
اولچکی تمام ایدك وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ● واکسك اولچکله خلقك حقوقن
اوتمی ردیجیلردن اولمکوز وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ومعتدل
اولان ترازو ایله وزن ایدك وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وخلقك حقوقندن
بر نسنه اکسك ایتمکوز وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ ویرماز لکله یر یوزنده سعی
ایتمکوز مُفْسِدِينَ ● اول حالده که بدلکی قصد ایدرسز وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ
وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ● وخوف ایدك شول قادردن و اجلالدن که سزی و کچمش
اولانلری یرتدی قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ● دیدیلر بوندن اوزکه بر نسنه
یوقدر که سن غایتله سحر اولنمشلردن سن وَمَا أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وسن
بر نسنه دکلسن الا بزم کیبی بر آدمی وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ● ودعوای
اتفیقی ایتدوکك دعواده سنی یلانجیلردن کمان ایدرز فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا
كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ پس کوکدن اوزریمزه پاره لر دوشور که ایچنده عذاب
اوله إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ● اکر دعواکده کرچك سویلیانلردن ایسك
قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ● حضرت شعیب دیدی پروردکارم ایشلدوککز
نسنه یی داناتردر پس اعمالکوزه مستحق عذاب ایله مکافات ایدر فَكَذَّبُوهُ بو
کفتکودن صکره حضرت شعیبی تکذیب ایتدیلر فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ
در عقب کولکه کونینك اشکنجه سی کندولرین الدی مرویدر که حق تعالى
طائفه مزبوره اوزره حرارتی تسلیط ایتدی بر مرتبه که صولری قیزدی
بعده بر بولت پیدا اولدی شدت حرارتدن قورتلق ایچون التنه صغندیلر
اوزرلرینه اندن بر آتش یاغوب جمله سینی یاقدردی إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

بر شبهه که اول عذاب بر اولو کونك اشکنجه سی ایدی إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ● وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ● بو کلام طریق اختصار
اوزره مذکور اولان یدی قصه نك آخریدر که حق سبحانه و تعالى انلری
پیغمبرك طبعنه تسلیه ویرمك ایچون و تکذیب ایدنلره تهدید ایتمك ایچون
ذکر ایتدی بعده اول قصصك حقیقتی تقریر و قرآنك اعجازینی و حضرت
محمد المصطفانك نبوتنی تنبیه ایدوب بیوردی وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ● وتحقیقا که قرآن مجید عالملرك پروردکارندن ایندرلمشدر
نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَىٰ قَلْبِكَ حضرت جبرئیل انکله کوکلك اوزره ایندی
لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ تا که خلقی شرکلرینك عذابندن قورقودیجی اوله سن
بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ● معناسی واضح عربی دیل ایله وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ● وبی
شبهه که قرآن عظیم الشانك ذکری کچمشلرك کتبنده مثبتدر أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ
آيَةً دخی محمد المصطفانك حقه نبوتی اوزره مشرکلره بر اولو علامت دکلمی
ایدیکه أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ انی یعقوب اوغللرینك علماسی
بیله لر وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ● واکر قرآنی عربدن اوزکه بر کمسنه
اوزره ایندروب فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم اوزرلرینه اوقیسیدی مَّا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ●
اکا تصدیق کتورمیجیلر اولمزلردی شدت عناد و تکبرلرندن كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ
فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ● بو وجهله کفر و عنادی کنهکارلرك کوکللرنده کیوردك
لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ● اکا ایمان کتورمزلر دردلو اشکنجه
کورمینجه فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً پس دنیاده و کلورنده عذاب انلره ناکهان کلور وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ● و حال بو که کندولر کلمسندن بی خبردرلر فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ
صکره تحسر و تأسف یوزندن دیرلر بیزه مهل ویرلورمیدر أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ
● پس عذابمزك کلمسنه عجله طلب ایدرلرمی که دیرلر أَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً
وشو انلری یوکه عذاب کلدوکی مهلت طلب ایدرلر أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ
پس خبر ویر اکر اهل شرکی ییللرجه برخوردار ایلرسك ثُمَّ جَاءَهُم مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ
● بعده وعد اولندوقلری نسنه کندولره کلورسه مَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا
يُمَتَّعُونَ ● برخوردار اولدقلری کندولردن قنغی نسنه دفع ایتدی یعنی اصلا
انلردن بر نسنه یی دفع ایتمدی وَمَا أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ وهیچ بر کوی خلقنی یوق

ایتمدك اِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ۞ الا كه انلره قورقودوجیلر وار ده ذِكْرَى بندد
دیرمك ایچون وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ۞ و بز ستم ایدیجیلر دكل ایدك كه انذار ایتمدن
اوّل بر جماعتی اهلاك ایدردك خصوصا تام كتابده ذكر اولندی كه قریش بعضلری
كه حضرت محمد المصطفی سویلدیكی سوز رب العالمیندن منزل دكلدر
انی شیاطین اكا تعلیم ایدرلر پس حق تعالی انلرك سوزك نفی ایدوب بیوردی
وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ و قرآنی دیولر ایندیلر وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ و انلرك
ایندرمك انلره لایق و صحیح دكلدر وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ۞ و اكا قادر دكلدر بوندن
إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ۞ كه علی التحقیق شیاطین معزوللردر ملائكه نك
سوزین ایشتمكدن دور اولمشلردر اول سببدن كه ذاتلری اراسنده
و ملائكه نك ذاتی اراسنده مباینت كلیه وار فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ
پس تكری ایله بر آخر معبودا اوقومه فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ۞ كه اشكنجه
اولنمشلردن اولورسن بو كلام حضرتك اخلاصی ارتمسیچون تهییجدر و سائر
مكلفلر و لانلره لطفدر وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ۞ و قبیلكدن سكا
یقینراق اولانلری تكرینك عذابندن قورقوتدر ۞ مرویدر كه چون بو آیت
نازل اولدی ۞ حضرت سرور كائنات علیه اشرف التحیات صفا طاغنه
چیقوب انلری بر بر یوقیردی ۞ قوملری قشنه بیغلیجق كندولره دونوب
دیدی ای بنم عشیرتم بن سزه خبر ویرسم كه بو طاغك اتكنده آتلیلر
وار ینانورمیدی دیدیلر بلی ۞ پس سویلدی علی التحقیق بیلك كه
بن سزی خبردار ایدرم كه بو حالكزده اوزره قالورسه كز بر شدید عذابدن
صاقنمزسز ۞ بو سوزدن قوم متغیر اولوب متفرق اولدیلر وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ
و فروتنلك ایله یعنی زیاده تواضع ایله لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞ حال
ایماننده سكا تبعیت ایدنلره فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ۞ پس
سكا عصیان ایدرلرسه سویله علی التحقیق بن ایشلدوكلوكز ایشدن بیزارم
وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۞ و اعدانك قهرینه توانا اولان و دوستلرینه
رحمت ایدن خدای ذو الجلال اوزره اعتماد ایت كه او سنی دشمنلرك
شرندن حفظ ایدر الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ شول خدا كه سنی تهجده قالقدیغك
حالده كورور وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ ۞ و سجده ایدنلرك احوالنی كوروب

كوردكدن

كوردكدن تردد كی دخی كورر مرویدر كه چون قیام لیلك فرضیتی نسخ اولندی
حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم صحابه كرامك كیفیت عبادتلرین كورمك
ایچون كیجه ده خانه لرینه تردد ایلدی قرآن تلاوتنده ایشتدوكی غلغله سببیله
انلرین زنبور خانه لرینه مانند بولدی إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞ تحقیقا كه
خدای عز و جل كندو رسولی سوزوكی یعنی ایشدوب ضمیركی اولانی دخی بیلر
بوندن اسبق حق تعالی بیان ایلدی كه شیاطین قرآنی حضرت محمد المصطفی
اوزرینه ایندرملری جائز و صحیح دكلدر بوندن بیان ایلدی كه كیملر اوزرینه اینرلر
بیوردی هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ سزه خبر ایده میم كه قنغی كیمسنه لر
اوزرینه دیولر اینرلر تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ۞ هر یالانجی بالانجی كناهكار
اوزرینه اینرلر يُلْقُونَ السَّمْعَ اول افاكلر دیولرك سوزینه قولاق دوتوب نیچه
بونلردن تلقی ایدوب كندولر دخی نیچه یالانلر قاتوب خلقه سویلرلر وَأَكْثَرُهُمْ
كَاذِبُونَ ۞ و شیاطینك چوغی یالانجی درلر اول نسنه ده كه دوشلرده
القا ایدرلر زیرا اشقیا تلرندن سوزی ملائكه دن ایشتدوكلری كبی القا
ایتمزلر چون كفار حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم شاعرلكله نسبت
ایدرلردی حق تعالی بو صفتی سرور كائناتدن نفی ایدوب بیوردی وَالشُّعَرَاءُ
يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ۞ و شاعرلر ازغونلر اولان كیمسنه لر انلره تابع اولورلر
و حضرت محمد المصطفی اتباعی اویله دكلدرلر أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ
۞ بقمزمیسن كه شعرا فنون كلامدن هر بر وادیده سرگردان كزرلر
زیرا اكثر مقدمه لری خیالیه در و اغلب سوزلری هزل و مطایبه و مستهجن
اشعار مدح بلیغ ۞ او ارباب عرضه هجو قبیح و بونلر كبی نسنه لردر وَأَنَّهُمْ
يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ۞ و بتحقیق انلر علی التحقیق انلر ایشلمدوكلری نسنه یی
سویلرلر إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا استثنا در شعرادن یعنی قسم شعرا ازغونلر تابع اولورلر
مگر شول كیمسنه لر كه ایمانه كلدیلر وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ و كوزل عملری ایشلدیلر
وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا ۞ و اشعارلرنده تكری یی جل ثناؤه چوق اكدیلر
وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا و مشركلرك هجوندن ستم كورمش قیلندوقلرندن
صكره انلری هجو ایتمكله انتقام الدیلر ۞ مرویدر كه حضرت صلی الله تعالی
علیه و سلم حضرت حسانه سویلردی قُلْ وَرُوحُ الْقُدُسِ مَعَكَ یعنی كفاره

بجوايت وحضرت جبرئيل مستكلّادر وكعب بن مالكه سويلردى كفّارى هجو ايت
كه جانب الله اولان خدا حقيچون انكم هجو ايتمكله اوزرلرينه اوقك دشمنندن
زياده مشدّتلودر وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ● ويقين اولدكه
ستم ايدن كيمسنه لر بيله لركه قنغى دونش دونرلر مراد
كه انلرك ● دونرجلكه ● يرلرى ● دوزخدر ۞

سورة النمل مكية وهي ثلث وتسعون آيات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طس ● تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ ● بو سوره قرآن عظيم الشانك آيتلريدر ۞
وَكِتَابٍ مُبِينٍ ● واحكامى اشكار ايدن كتابك آيتلريدركه الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ شول اهل ايمان كه نمازى كما ينبغى ادا ايدوب اوزرلرينه فرض
اولان مالدن زكاتى ويررلر وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ● وانلر آخرتك اولمسنه على
الخصوص كندولر اينانورلر إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ تحقيقا شول كيمسه لر
كه سراى عقبانك وجودينه تصديق ايتمزلر زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ انلره ايشلرين
آراسته قيلدق فَهُمْ يَعْمَهُونَ ● پس كندولر باديهٔ ضلالتده سركردان
كزرلر أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ اول كروه شول كيمسه لردركه كندولره
اشكنجه نك يمانى اولور وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ● وانلر اوبرجهاندہ
على الخصوص كندولردر زياده اوتوزيجلر وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ
عَلِيمٍ ● وتحقيقا كه سن قرآن عظيم الشانى ويريلورسن بر معتمد لا ينسلو
جميع اموره دانا خدانك قتندن إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِهِ يادهٔ كتور اول وقتى كه
حضرت موسى كندو اهلنه سويلدى إِنِّي آنَسْتُ نَارًا تحقيقا كه بن بر آتش كوردم
سَآتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ يقين اولدكه سزه اندن بر خبر كتوررم أَوْ آتِيكُمْ بِشِهَابٍ
قَبَسٍ ياسزه بر ياندرلمش شعله كتوررم لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ● تا كه اسنه
قيزنه سز فَلَمَّا جَاءَهَا پس اول وقت كه حضرت موسى آتشه كلدى نُودِيَ
أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا چغرلديكه آتشده اولان نسنه ويوسنده
اولان نسنه مبارك اولدى وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ● وجميع كائناتى
ايجاد ايدن تنكرى تعالى تشبيهدن منزهدر قيل يَا مُوسَى إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
● اى موسى تحقيقا شان بودركه هر كيمسه اوزره غالب اشيانى علمنده كه بيجو

هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ بو كتاب اهل ايمانه يول كوستريجى وخزده ويريجيدر

ومنع

ومنع ايدن ايزدنك جلالي لبنم وَأَلْقِ عَصَاكَ ودكنكى صال فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ
پس اول وقت كه انى حركت ايدر كوردى كَأَنَّهَا جَانٌّ كوياكه اول دكنك بر يونكل
يوزيكلو ايلاندر وَلَّى مُدْبِرًا اركسه ويرمش ايكن دونوب كيندى وَلَمْ يُعَقِّبْ
ونورقودن كروبه دونمدى يَا مُوسَى لَا تَخَفْ اى موسى قورقمه إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ
الْمُرْسَلُونَ ● تحقيقا كه بن كوندرلمش پيغامبرلر قتمده قورقمزلر وحى كلدوكنده
زيرا اول حالده شدت استغراقلرندن اوزرى ماسوادن بى خبر اولورلر إِلَّا مَنْ
ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ ليكن شول كيمسنه كه ستم ايدوب بدلكدن نصكره
ايولك ايشلر مرحمته مظهر اولور فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ● زيرا على التحقيق بن
توبه ايلك تقصيرانى ستر ايدوب كندولرين غايتله اسيركرم وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي
جَيْبِكَ وحضرت موسى يه ديدك الكى ياقه كه كيورت چونكه حضرت موسانك
بادي تكنى بر نسنه ايدى كندويه حكم اولنديكه الكى ياقه كه كيورت تَخْرُجْ
بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ علتسز اق چيقر يعنى بياضلكى برص كبى علتدن دكلدر
خالص بر معجزهدر فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ طقوز معجزه يه مصاحب
اولدوغكده مصر حاكمنه وتوابعنه واركيت إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ●
كه على التحقيق انلر حددن اشمش بر جماعت ايديلر فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً
پس اول وقت كه آيتمز كندولره روشن وهويدا اولدوغى حالده كلدى قَالُوا
هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ● ديديلر بو بر اشكارا جادولكدر وَجَحَدُوا بِهَا واول معجزه لره
منكر اولديلر وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ وحال بوكه نفسلرى انلرى محقق بيلدى
كه انلر تنكرى قتندندر ظُلْمًا وَعُلُوًّا نفسلرينه ستم ايتمك ايچون وايمانه كلمكدن
يوز چويرمك ايچون انلرى انكار ايتديلر فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ
۞ پس باق ارباب فسادك صوكى نيجه اولدى كه دنيادہ صوده بوغلديلر
واخرتده آتشده يانرلر وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وتحقيقا كه بز ايكى
پيغامبره دانش ويردك وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ وديديلر جميع اوكمكلر خداى
ذو الجلاله در الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ● شول
خداكه چوق كيمسنه اوزره اهل ايمان اولان قوللرندن بزى يكلودوتدى
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُودَ وحضرت سليمان حضرت داودك نبوتنه وارث
اولدى وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ وحضرت سليمان ديدى اى آدميلر عُلِّمْنَا

منطق الطير قوش مقوله سینك سویلنمسین اوکرتمش قیلندك بیلمك
کرك که قوشلرین وسائر حیواناتك برآوازلری واردرکه هم نوع اولانلر بربرینك
برینك مقصدنی اول آواز ایله بیلور ● وحضرت سلیمان علیه السلام اوکردیکی
اول شیء ایدی کتوردیلر که حضرت سلیمان علیه السلام بر کون بر بلبل اوزره
مرور ایتدی که اول بلبل انواع نغمات ایدوب رقص ایدردی حضرت سلیمان
دیدی بیلورمسز بو نه سویلر حاضر اولنلر دیدیلر الله ورسولی اعلم دیدی سویلر
یجن یارم خرما یرم دنیانك باشی اوزره توپراق اولسون ودخی منقولدرکه
بر فاخته صداسین ایشتدی پس بویوردیکه بو فاخته سویلر ای کاشکی عالم
خلق اولنمسیدی واوتینا من كل شیء ودخی حضرت سلیمان دیدی ای
آدمیلر هر نسنه دن ویرلدك یعنی شکر ینك انواع نعمتدن چوق نسنه ویرلدك
ان هذا لهو الفضل المبین ● تحقیقا که بو عطا کندودر آشکارادر
که هیچ بر کیمسه اوزره خفی اولماز وحشر لسلیمان جنوده من الجن والانس
والطیر وحضرت سلیمان ایچون لشکری پریلردن وآدمیلردن وقوشلردن
ییغلدی فهم یوزعون ● پس کندولر حبس اولنورلر یعنی اولری آخرین الی
تا که بری برینه اولوشه حتی اذا اتوا علی واد النمل بر حاله دك که قرینجه دره سی
اوزره مرور ایتدوکلرنده قالت نملة یا ایها النمل ادخلوا مساکنکم
بر قرینجه سویلدی ای قرینجه کروهی مسکنکزه ایندوکز یرلره کیرك لا یحطمنکم
سلیمان وجنوده حضرت سلیمان ولشکری سزه چیکنمسون وهم لا یشعرون
● وکندولر بیلمزلرکه سزی چیکنیورلر فتبسم ضاحکا من قولها پس
حضرت سلیمان اول قرینجه نك سوزندن تعجب ایدوکی حالده تبسم ایتدی وقال
رب اوزعنی ان اشکر نعمتك ودیدی ای خداوندم بنی متمکن قیل که نعمتکه
شکر ایدهیم التی انعمت علی وعلی والدی شول نعمتکه اوزرمه وانام وآتام
اوزرلرینه انعام ایتدك وان اعمل صالحا ترضاه ودخی بکا فرصت
قیل کیم بر کوزل عمل ایشلیهیم که سن انی پسند ایده سن وادخلنی برحمتك
فی عبادك الصالحین ● وسنك مرحمتکله بنی کوزل عملو قوللرك
زمره سنه داخل قیل کتوردیلرکه حضرت سلیمان بیت المقدس بناسی
باشرندن فارغ اولیجق حج شریفه توجه ایتدی حرم محترمه ایرشدکده

ایستدوکی

ایستدوکی قدر اقامت ایتدی ● بعده مکه مکرمه دن یمن اقلیمنه علی الصباح
توجه ایدوب ایرته عشنده صنعا شهرینه ایرشدی اول زمینك لطافتی کندویی خوش
کلوب انده قوندی اول مکانده صو بولنمغله صو بولمك دلیلی اولان هدهد قوشنی
ایستیوب بولمدی اول محلده حضرت سلیمان علیه السلام دن صادر اولان
سوزلری و هدهدك سبب غیبتنی حق جل وعلا بیان ایدوب بیوردی وتفقد
الطیر وحضرت سلیمان قوش نوعنی تفقد ایتدی ارادی هدهدی کورمدی
فقال ما لی لا اری الهدهد پس دیدی بکا نه اولدیکه قوشلر اراسنده هدهد
قوشنی کورمم ام کان من الغائبین ● یاخود حاضر اولمیانلردن بولنمش
ایدی چونکه اولا ده انی کورمدی کویا کمان ایتدیکه او حاضردر لیکن حائل
سببیله انی کورمیورم پس دیدی نیچون هدهدی کوردم صکره برخوش تأمل ایدوب
کندویه کورندی کیم او غائبدر پس اول کماندن اضراب ایدوب کندویه لائق
اولان شیء تحقیق ایتمك ایچون دیدیکه یاشلدی یاخود او غائبمیدر لاعذبنه
عذابا شدیدا ● قسم اولسونکه انی تأدیب ایتمك ایچون بر پك اشکنجه ایله
معذب ایدرم وانك شدت عذابی بوکه توی نتف اولنوب کونشه قویله یاخود
یا خود بله بر قفسه محبس اولنه او لاذبحنه یا انی البته بوغازلرم تاکه ابنا
جنسی عبرت اله لر او لیاتینی بسلطان مبین ● یا البته بکا بر آشکار دلیل
کتوره که انکله عذرنی بیان ایده فمکث غیر بعید پس اوزاق اولمیان مدت
اکلنوب کلدی فقال احطت بما لم تحط به پس دیدی مطلع اولمدوغك
نسنه یه بن مطلع اولدم وجئتك من سبا بنبا یقین ● وسکا سبا نام
شهردن بر محقق خبر له کلدم انی وجدت امرأة تملکهم تحقیقا که بن بولدم بر عورت
بنی بلقیس سبا شهرینك خلقنه حکومت ایدر واوتیت من كل شیء وهر نسنه دن
ویرلدی یعنی ملوکه لازم اولهجق هر نسنه دن ولها عرش عظیم ● واکا
مخصوص بر تخت وار وجدتها وقومها انی وانك منسوبلرینی کروهی بولدم
یسجدون للشمس من دون الله تکری یه سجده کوزتمکدن عدول ایدوب
کونشه سجده ایدرلر وزین لهم الشیطان اعمالهم وابلیس شقی کندولره
اعمالرینی آراسته قیلدی فصدهم عن السبیل پس انلری دوغری یولدن
سجده ایتمکدن منع ایتدی فهم لا یهتدون ● اول سببله که کندولر یوله

سجده

بولمزلر اَنْ لَا يَسْجُدُوا لِلّٰهِ كه تكرى يه سجده كتوره لر اَلَّذِى يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِى
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ شول تكريكه كوكلرده و يرده بوشيده اولانى نسنه يى
چيقارر وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ و كيزلو قيلدوقلريكز نسنه يى و آشكارا
ايتدوكلريكز نسنه يى بيلور اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ خداى ذو الجلال كندودن اوزكه
حقله بر معبود يوقدر رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ اولوغلوقلك خداوندى قَالَ
سَنَنْظُرُ حضرت سليمان ديدى على التحقيق بقه لم اَصَدَقْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ
الْكَاذِبِينَ كرچك سويلدكمى يا يالانچيلردن كندكمى ايدك پس حضرت
سليمان برنامه يازوب اكا ديدى اِذْهَبْ بِكِتَابِى هٰذَا بو بنم يازلمشمله كيت
فَاَلْقِهْ اِلَيْهِمْ پس آنى انلره صال ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ صكره انلردن يوز دوندر فَانْظُرْ
مَاذَا يَرْجِعُونَ پس بر كوزله يرده اوتوروب بق نه يرى برى نه دونوب سويلر
و سوزى نركونه قرار ده قورلر بعده هدهد منوال مزبور اوزره نامه يى
كتوروب بلقيس قاپولرى قپانمش بر اوده ياتوردايكن بوغازى اوزره آنى
اوزيته صالديكه بلقيس اندن آكاه اولمدى بعده اويقودن قالقدوغى وقت
نامه يى كوردى قَالَتْ يَا اَيُّهَا الْمَلَاُ اِنِّى اُلْقِىَ اِلَىَّ كِتَابٌ كَرِيمٌ ديدى
اى اشراف اولنلر على التحقيق بن بر اولو مكرم نامه بكا صالندى اشراف اندن
سؤال ايتديلركه بو نامه كيمدندر و نه در ديدى اِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ تحقيق بو
اول نامه حضرت سليماندندر وَاِنَّهُ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اَنْ لَا تَعْلُوا عَلَىَّ و تحقيقا كه مضمونى بعد البسمله بودركه اوزرمه سركشلك
و بيوكلك ايتمكوز وَاْتُونِى مُسْلِمِينَ و فرمانبردار اولدوغكوز حالده بكا
كلك بعده بلقيس اعيان دولته دونوب قَالَتْ يَا اَيُّهَا الْمَلَاُ اَفْتُونِى فِى
اَمْرِى ديدى اى اعيان دولت اولو ايشمده بكا جواب ويرك و وجه صوابى
بكا سويلكوز مَا كُنْتُ قَاطِعَةً اَمْرًا بر ايشى كسيجى كلم ايدم حَتّٰى تَشْهَدُونِ
سز قمكز حاضر اولميجه قَالُوا نَحْنُ اُولُوا قُوَّةٍ اشراف ديديلر بز قوت ايه لرى
يوز وَاُولُوا بَاْسٍ شَدِيدٍ و بك شجاعت و جمعيت اربابى يوز وَالْاَمْرُ اِلَيْكِ
و ايش سكا راجعدر فَانْظُرِى مَاذَا تَاْمُرِينَ پس بق مصلحتدن با
نقالله دن قنغى نسنه ايله فرمان ايدرسين بز سكا تابع و مطيعز چونكه بلقيس
قومى قوت و شجاعتلرين قتنده سويلديلر حتى ايشه يچمجك ايتمكه رغبتلرى

وار

وار ايدى انلرين زيبغا ايتمكه قصد ايتدى نته كه حق تعالى بيوردى قَالَتْ اِنَّ
الْمُلُوكَ اِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً اَفْسَدُوهَا بلقيس ديدى تحقيقا كيم پادشاهلر
بر شهره كردوكلرنده آنى ويران ايدرلر وَجَعَلُوا اَعِزَّةَ اَهْلِهَا اَذِلَّةً و اول
شهر خلقنك اعزه سين اسيرلكله و نهب و غارتله خوار و حقير ايدرلر وَكَذٰلِكَ
يَفْعَلُونَ و بونك كبى ايشى ايشلرلر بو كلام قول الله تأكيددر وَاِنِّى مُرْسِلَةٌ اِلَيْهِمْ
بِهَدِيَّةٍ و على التحقيق بن حضرت سليمانه و قومنه بر هديه كوندريجيم فَنَاظِرَةٌ بِمَ
يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ پس بقيجى يم كوندرلن كيمسنه لر نه ايله دونرلر مرويدركه
منذر بن عمرو بر جماعتله حضرت سليمان طرفنه ايلچيلكله كوندردى و انكله
بر مقدار اوغلانلر جوارى قلغنده و بر مقدار جوارى اوغلانلر هيئتنده بولدى و بر حقه
ايچنده بر درّ ناسفته و اكرى دلنمش بر جزع بونجغى دخى وضع ايلدى اكر پيغامبر ايسه
اوغلانلر و جاريه لرى آره سنده تميز ايدر و دلنمش درّى دلر و جزع بونجغنه
بر ايب كچورر ديسى اول وقت كه منذر و ايلداشلرى حضرت سليمانك لشكر
كاهنه واصل اولوب انلرك عظم شأننى كورديلر نفسلرى كندولره احقر كلدى
و انلر حاضر اولمدن اول حضرت جبرئيل كلوب صورت حالى حضرت سليمانه
بيلدردى يعنى كه اوكتنده هديه ايله حاضر اولديلر فرمان ايتديكه كتوردوككوز
حقه يى احضار ايدك حاضر ايتدوكلرنده كيوره يه فرمان ايتديكه اول درّ ناسفته يى
دله پس انكالى فرماننه منقاد اولوب دلدى و بر بياض قورته فرمان ايتديكه
اول اكرى دلكلو جزع بونجغنه بر رشته كيوره بلا توقف رشته يى اكا نافذ
قيلدى و فرمان ايتديكه اوغلانلر و جاريه لر يوزلرين يويه لر پس فى الحقيقه
اوغلان اولانلر صوى الينه الوب يوزين يقدى و فى الحقيقه جاريه اولان
صوى اول النه قويوب يوزين يقدى بونكله انلرى دخى تميز ايلدى اندن
صكره كتوردوكلرى هديه يى رد ايتدى نته كه حق تعالى بيوردى فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ
پس اول وقت كه ايلچى حضرت سليمانه كلدى قَالَ اَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ حضرت سليمان
اكا و كندو سيله اولنلره ديدى بكا مال ايله مدد مى ايدرسز يعنى بو وضع سزدن
جائز و لايق دكلدر فَمَا آتَانِىَ اللّٰهُ خَيْرٌ مِمَّا آتَاكُمْ زيرا ايزد ذو الجلالك بكا ويردوكى
نعمتلر سزه ويردوكى نعمتلردن قات قات يكدر پس كتوردوككوز تحفه يه
حاجتم يوقدر و نه بنم بر موقعى وار بَلْ اَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ بلكه

سن تحفه كز ايله سيونورسن زيرا مطيع نظر كوز دنيانك ارايشيدر ارجع اليهم
اى ايلجى اولان بلقيسه وجماعتنه دون فلنأتينهم بجنود لا قبل لهم بها كه البته
انلره بر لشكر كتوررز كه انلرك مقاومتلرينه طاقتلرى اولميه ولنخرجنهم منها
اذلة والبته سبا شهرندن خوار وذليل اولدوقلرى حالده كندولرين چيقررز
وهم صاغرون ● وكندولر مهان واسيردرلر قال يا ايها الملؤا ايكم يأتيني
بعرشها حضرت سليمان ديدى اى اولولر اولان كروه قنغيكز بلقيسك تختنى
بكا كتورر قبل ان يأتوني مسلمين ● بكا كلمدن وكلزدن اول مطيع اولدوقلرى
حالده زيرا مسلمان كلدوكدن صكره الى جائز دكلدر مكر رضاسيله قال
عفريت من الجن بر پليددن بر خبيث عاصى ديو ديدى انا آتيك به قبل ان تقوم
من مقامك بن انى سكا كتوريجى اولورم سن مجلس حكومتكدن قالقمدن اول
وانى عليه لقوى امين ● وعلى التحقيق كيم بن انك قالدرمسى اوزره توانايم امين ● ايچنده
اولان جواهر اوزره اميننم برنسنه اندن ضايع ايتمم قال الذى عنده علم
من الكتاب ● ديدى شول كيمسه كه قتنده كتب الهيه دن دانش وار
واو وزيرى آصف بن برخيا يا حضرت خضر ايدى انا آتيك به قبل ان يرتد
اليك طرفك بن انى سكا كتوررم كوزلك سكا دونمدن اول يعنى برشيئه نقدوكك
تقديره هنوز كوزوكى اندن قالدرمدن بن انى قتكده احضار ايدرم حضرت
سليمان اكا دستور ويردى همان دعايه شروع ايتدى اول وقتده ايزد ذو الجلال
قدرتيله تخت حضرت سليمان قتنده حاضر اولدى فلما رآه مستقرا عنده
پس اول وقت كه حضرت سليمان بلقيسك تختنى قتنده قرار دوتمش كوردى
قال هذا من فضل ربى نعمتى شكر ايله مقابل ايتمك ايچون ديدى سرعتله
بونك حاضر اولمسى پروردكارمك احسانندندر ليبلونى ءأشكر ام اكفر
تا كه بو كونه نعمتلرده مغرور اين نك معامله سى كبى بكا بر معامله ايده كه اوكونه
نعمتلرى شكرينك لطف وكرمندن بيلوب مدح وثناسين مى ايدرم يا انلرى
كندو نفسمدن بيلوب خدانك فضل وكرمنى انكارمى ايدرم ومن شكر فانما
يشكر لنفسه وهركيم نعمتك قدرين بيلوب شكرين ادا ايدر شكر ايتمز
كندو نفسيچوندر زيرا اول شكر سببيله نعمتك دوامنى وازديادينى جلب ايدر
ومن كفر فان ربى غنى كريم ● وهركيم نعمتك شكرين بيلميوب انى انكار ايده

بنبهه كيم پروردكارم انك شكرندن بايبدر بر دخى انك اوزره انعام ايتمكله
كريم ايدجيدر قال نكروا لها عرشها حضرت سليمان ديدى بلقيسك تختنى كندوسندن
دوندرك يعنى انك هيئت وشكلنى تغيير ايدك ننظر اتهتدى ام تكون من
الذين لا يهتدون ● بعده كه تختنك معرفتنه يول بولورمى يا يول بولميانلر
زمره سندن اولور فلما جاءت پس اول زمانكه بلقيس كلدى قيل اهكذا عرشك
كندويه ديلدى سنك تختك بونك كبيميدر قالت كأنه هو ديدى
كانه ايدر بو حاضر اولان تخت بنم تختمدر واوتينا العلم من قبلها وكنا
مسلمين ● بو كلام بلقيسك تتمهٔ كلاميدر ● زيرا تختنك احضارنى
بلدوكن كان ايندوكيم حضرت سليمان بو ايشى ايتدى تا كه عقلنه مرتبه سى
اولدوغين بيله پس بلقيس ايتدى كيم دخى بز بو معجزه دن اسبق كيم تختنك
احضاريدر خدانك وحدانيتنه ونبوتك صحتنه دانش ويرلدك وخدانك
زماننده مطيع ومنقاد ايدك وصدها ما كانت تعبد من دون الله
وايزد ذو الجلال ايمانه توفيق ويرمسيله بلقيسى منع ايتدى اول نسنه نك
عبادتندن كه تكريدن اوزكه انى عبادت ايدردى انها كانت من قوم
كافرين ● تحقيقا كه بلقيس بر بى دين كروهدن ايدى ● كتوردكلركه بلقيس
حاضر اولدقده اول حضرت سليمان فرمان ايتديكه بر قصر يا بسله كه انك
صحنى بياض شيشه دن اوله والتندن صوا قوب حيوانات جرى ايتمكده
صالنمش اوله اول مكان اول كيفيتله مهيا اولدوقدن صكره حضرت
سليمانك تختى انك صدرنده قويلوب اوزرينه اوتوردى وبلقيسى طلب
ايتدى تخت قاپوسنه كلدى قيل لها ادخلى الصرح كندويه سويلندى قصره
كير فلما رأته پس اول وقت كه انى كوردى حسبته لجة كان ايتديكيم
دريوق صودر وكشفت عن ساقيها وايكى بالدرندن كوملكن قالدردى قال
انه صرح ممرد حضرت سليمان اكا ديدى بو شبهه صوكان ايتدوكك
نسنه بر ساده هموار بنادر من قوارير شيشه لردن بواريء شاهى ايتدوكك
قالت رب انى ظلمت نفسى ● ديدى اى پروردكارم على التحقيق كيم بن كندو
جانمه ستم ايتدم كونشه عبادت ايتمكله واسلمت مع سليمان وحضرت سليمان
يعنى حضرت سليمانك الى اوزره اسلام كتوردم لله رب العالمين ●

جميع اشيايي پرورده ايدن خداى ذو الجلاله بو ماجرادن صكره حضرت سليمان
عليه السلام بلقيسه ايرلندى وبر قوكن همدان پادشاهى ذى تبعه‌يى ايرلندردى
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا وبى شبهه كيم ثمود قبيله‌سنه قرنداشلرى
حضرت صالحى كوندردك انكله كه أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ خداى ذو الجلاله پرستش
ايدك فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ پس اول حال اثناده ايكى بلوك اولديلر مؤمن وكافر يَخْتَصِمُونَ
● برى بريله خصومت ايدرلر ويعنى كفار الزام اولديلر ديديلر اى صالح وعده
ايتدوكك عذابى بزه كتور قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ حضرت صالح انلره
ديدى اى بنم كروهم نيچون عقوبتك كلمسنه عجله ايدرسز قَبْلَ الْحَسَنَةِ توبه ايتمه‌دن
اول كه عذابك ايرمسنه دلسانى تاخير ايدرسز زيرا ديرلردى ايتدوكى وعد كرچك
اولورسه اول زمان شركدن توبه ايدرز دخى حضرت صالح بو سوزدن اونرده
انلره ديدى لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ نيچون عذاب ايرمدن اول تكريدن مغفرت
طلب ايتمزسز لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ● تا كه سز توبه سببيله محل رحمت اولسز
توبه كتورمكز قبول كيچه زيرا عذاب نازل اولدوقده توبه مقبول اولماز قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ
وَبِمَنْ مَعَكَ ديديلر سنك سببكله وسنكله اولانلرك سببيله تشاؤم ايتدك
زيرا سن دعوته شروع ايدلى امرزده محنت اكسك اولمدى قَالَ طَائِرُكُمْ ديدى
شآمتكوزه سبب اولان نسنه عِنْدَ اللَّهِ تنكرى تعالى قتنده دروا و
قتنده يازيلان اعمالكوزدر بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ● بلكه سز بر كروه سز كه
ايولكدن صكره بدلك كلمسيله تجربه كيبى بر معامله ايله اولنورسز وَكَانَ فِي
الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ وحضرت صالح اولدوغى شهرده طقوز كمسنه وار ايدى
يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ● زميننده بدلك اولسنه سعى ايدوب
اصلاح ايتمزلردى قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ برى برينه ديدى اول حالده كه تنكريه
اند ايدهلم لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ البته صالحه وكندويه مخصوص اولانلره كيجه
كلوب اولدرورز ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ صكره قانى آيه سنه ديرز مَا شَهِدْنَا
مَهْلِكَ أَهْلِهِ كندويه مخصوص اولانلرك موضع هلاكلرنده حاضر اولمدق
وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ● وقسم ايدرزكه على التحقيق بز كرچك سويليانلرز
زيرا اهلنك ياالكوز هلكنه حاضر اولمدق بلكه كندوسنك واهلنك
هلاكلرينه پس انلر بزده بو قصده بناء صادق اولورز وَمَكَرُوا مَكْرًا دبر

وهم

مواضعه ايله بر پك حيله تدبير ايتديلر وَمَكَرْنَا مَكْرًا وايتدوكلرى حيله‌نك
جزاسنى كندولره ايصال ايتدك كه انى هلاكلرينه سبب قيلدق وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ● وحال بوكه كندولر هلاكك اولمقلرين بيلمزلر مرويدركه جرك
برمغاره‌سنده حضرت صالحك مسجدى وار ايدى تعبدى جهتنه انده ايدردى
بنى قوى ناقه الهيه ايتلد وكلرين ايشلدوب عذابك كلمسنه اوچ كون دكين كندولره
وعد ايتدى وطقوز نفر بو سيله عهد وكفت ايتديلر كه بر اوچ كوندن چيقه‌دن بز صالحك
ايشين بتوروز اندن صكره باشمزه هر نه كلورسه كلسون پس واروب برمغاره‌ده
صاقلنديلر كه حضرت صالحى مسجددن چيقديغى اهلاك ايده‌لر حق جل وعلا
حضرتلرى اونوردقلرى مغاره‌نك قپوسين قپايوب ايچنده هلاك اولديلر
وباقى قلانلر كروهلرى صيحه ايله نابود اولديلر نته كه حق تعالى انكا اشارت
ايدوب بيورردى فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ پس بق ايتدوكلرى
حيله‌نك صوكى نيجه اولدى أَنَّا دَمَّرْنَاهُمْ كه على التحقيق بز اول طقوز نفرى اهلاك
ايتدك وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ● وكروهلرين قمودخى فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً
پس ابولرى اولدر ويرانه اولمش بِمَا ظَلَمُوا ايتدوكلرى ستم سببيله إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً تحقيقا كه ثمود قبيله‌سنده واقع اولان ايشده برادلو عبرت وار
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ● بر كروهه كه بيلوب بند الورلر وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وقورتاردق
شول كيمسه‌لرى كه حضرت صالحك نبوتنه تصديق كتورديلر وَكَانُوا يَتَّقُونَ
● وكفر ومعصيتدن صاقنورلردى وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ وحضرت
لوطى رسل قيلدق چون كروهنه سويلدى أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ كلورمى سز كه
عمل زشتله كلورمسز وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ● وحال بوكه سز انك قبحنى عين
بصيرتله مشاهده ايدرسز أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً نيچون على التحقيق
سز ازواجكزدن ارككلره كلورمسز مِنْ دُونِ النِّسَاءِ سزه مخلوق اولان
قاريلرى تجاوز ايدوب كلورسز حالا بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ● بلكه سز بر كروه سز
كه ايتدوكوز فعلك نتيجه‌سين بيلمزسز فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ پس لوطك
جماعتينك جوابى بر نسنه اولمدى إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ
مكركه ديديلر لوطك تابعلك كندوسيله كويكوزدن چيقارك إِنَّهُمْ أُنَاسٌ
يَتَطَهَّرُونَ ● كه بى شبهه انلر بر كيمسه‌لردر كه بزم افعالمزدن كندو نفسلرين

تنزیه ایدرلر فَأَنْجَیْنَاهُ وَأَهْلَهُ پس حضرت لوطی و اهلنی قورتردق إِلَّا امْرَأَتَهُ
قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِینَ ۝ الا قاروسنی که انی عذابده یرلرنده قالانلردن
اولمسنه حکم ایلدک وَأَمْطَرْنَا عَلَیْهِمْ مَطَرًا و اوزرلرینه طاشدن بر یغمور
یاغدردق فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِینَ ۝ پس قورقودیلمشلرک یمان کورمش
یغموری غایتله بد اولدی قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سویله یا محمد جمله مدح و ثنالر خدایه
مخصوصدر وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِینَ اصْطَفَى و سلام اولسون اول
قوللرینه که کندولرین برگزیده قیلدی آللَّهُ خَیْرٌ ایزد ذو الجلال یکرکیدر
أَمَّا یُشْرِکُونَ ۝ یا اورتاق قیلدوقلری نسنه لر بو سوزدن مقصود الزام
الزامیدر و درابلرینک خفتنی بیان ایتمکدر ۝ زیرا بتلرک حقیقتنده
خیریت بالکلیه معدومدر أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ یا یکرکیدر
یعنی هر وجهله یکرکدر شول پروردگار که جمیع کائناتک اصولی و منافعی
مبادیلری اولان کوکلری و یری ایجاد ایلدی وَأَنْزَلَ لَکُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
و دخی سزک ایچون کوکدن صو ایندردی فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ پس انکله
زینتلو کوزل باغلر بتوردک مَا کَانَ لَکُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا سزه ممکن
دکل ایدیکه انک آغاچلرین بتوره سز أَإِلَهٌ مَعَ اللَّهِ ایزد ذو الجلال ایله تکری می
اولور یعنی اوزکه بر خدای ذو الجلاله قرین قیلمق غایتله بر امر منکردر بَلْ هُمْ
قَوْمٌ یَعْدِلُونَ ۝ بلکه انلر بر کروهدرلر که حقدن یانی چیورلر أَمَّنْ جَعَلَ
الْأَرْضَ قَرَارًا یا یکرکیدر یعنی البته یکرکدر شول پروردگار که یری
قرارگاه قیلدی وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا و اوره لرنده ایرماقلر
قیلدی وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِیَ و انکا محکم طاغلر قیلدیکه ایچنده معادن متکون
اولور وَجَعَلَ بَیْنَ الْبَحْرَیْنِ حَاجِزًا و ایکی دریا شیرین و شور آراسنده بر مانع
قیلدیکه بری بیرینه اختلاطدن منع ایدر أَإِلَهٌ مَعَ اللَّهِ خدای بی همتا ایله
عبادته مستحق بر معبود ممکن اولورمی یعنی بوکونه شیئک امکانی دکلدر
بَلْ أَکْثَرُهُمْ لَا یَعْلَمُونَ ۝ بلکه چوقلری حقی بیلمزلر که انکا شریک دوترلر أَمَّنْ
یُجِیبُ الْمُضْطَرَّ یا یکرکیدر یعنی بی شبهه کیم یکرکدر شول قادر ذو الجلال
که بیچاره اولان کیمسنه یه اجابت ایدر إِذَا دَعَاهُ یعنی کندوسینی دعا
ایدر وَیَکْشِفُ السُّوءَ وَیَجْعَلُکُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ و دروی دفع ایدر و کیمسنه لرک

قائممقامی سزی قیلور أَإِلَهٌ مَعَ اللَّهِ بوکونه نعمتلر ایله سزی مخصوص ایدن خدا ایله
عبادته لایق بر معبود دخی وار قَلِیلًا مَا تَذَکَّرُونَ ۝ غایتله آز خدانک نعمتلرین
یاده کتورر سز یعنی هیچ تذکر ایتمز سز أَمَّنْ یَهْدِیکُمْ فِی ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
یا یکرکیدر یعنی بی شک که یکرکیدر شول پروردگار که صحرانک و دریانک
قرانغولرنده سزه یول کوستورر وَمَنْ یُرْسِلُ الرِّیَاحَ بُشْرًا بَیْنَ یَدَیْ رَحْمَتِهِ و دخی
شول پروردگار که یغمور اولان رحمتی ایلروسنده یللری کوندرر أَإِلَهٌ
مَعَ اللَّهِ بر معبود تکری ایله اولورمی تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا یُشْرِکُونَ ۝ ایزد ذو الجلال
کندویه شریک دوتدوقلری نسنه دن منزه اولوب یوجه لندی أَمَّنْ یَبْدَأُ الْخَلْقَ
ثُمَّ یُعِیدُهُ یا یکرکیدر یعنی کفره اورتاق قیلدوقلری نسنه دن یکرکدر شول
خالق ذو الجلال که عالمی عدمدن وجوده کتوروب بعده فنالرندن صکره انلری
بر دخی ایجاد ایدر وَمَنْ یَرْزُقُکُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ و شول پروردگار که کوکدن
یغمورله و یردن نباتاتله سزه روزی ویرر أَإِلَهٌ مَعَ اللَّهِ تکری ایله بر معبود
واری که بو اشیایی ایشلر هرکز اولماز قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَکُمْ سویله دلیلکزی
کتورک که خدادن اوزکه بر کیمسه انلری ایشلر إِنْ کُنْتُمْ صَادِقِینَ ۝ اکر
ایتدوککز دعواده کرچک سویلیانلر ایدکوز قُلْ لَا یَعْلَمُ مَنْ فِی السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ الْغَیْبَ إِلَّا اللَّهُ سویله یا محمد کوکلرده و یرده اولانلر پوشیده
اولان نسنه یی بیلمزلر لیکن تکری تعالی انی بیلور وَمَا یَشْعُرُونَ أَیَّانَ
یُبْعَثُونَ ۝ و کفره اولانلر بیلمزلر که نه وقت زنده اولوب حشر و نشر
اولنورلر بَلِ ادَّارَکَ عِلْمُهُمْ فِی الْآخِرَةِ بلکه قیامت شانندن دانشلری
بری برینه اردنجه کلدی تا که محکم اولدی بو کلام تهکم طریقیله در یعنی اصلا
انلر احوالندن بر ذره دانشلری یوقدر بَلْ هُمْ فِی شَکٍّ مِنْهَا بلکه انلر
قیامتک اولمسندن بر شکده دوشمشلردر بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُونَ ۝ بلکه انلر
قیامتک بیلمسندن سرکرداندرلر یعنی موجود اولمسنه دلالت ایدن
دلائله مهتدی اولمزلر بصیرتلری مختل اولدوغندن اوتری وَقَالَ الَّذِینَ
کَفَرُوا أَإِذَا کُنَّا تُرَابًا وَآبَاؤُنَا أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ۝ و کفر ایدن کیمسنه لر دیدیلر
آیا بز و بابالرمز توپراق اولدوغمزده قبوردن چیقمش قیلنورمیوز لَقَدْ وُعِدْنَا
هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ تحقیقا که محمد المصطفی کلمدن اول بز و بابالرمز

حشر ونشری وعد اولندق إِنْ هٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ● بو بر نسنه دکلدر
الا کچمشلرک افسانه‌سی یعنی افسانه‌لره مانند بر بیهوده سوزدر اصلا حقیقتی
یوقدر قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ سویله روی زمینده سیاحت ایدک فَانْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ● پس باقک که کافرلرک صوکی نیجه اولدی
بو کلام حضرتک عصرنده اولان کفره ایتدوکلری تکذیب اوزره تهدیددر
واندن دخی تخویفدر که انلره نازل اولان عذاب کبی بونلره دخی بر عذاب
نازل اولور اگر حاللری اوزره قالورلر وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ ومشرکلرک تکذیب
واعراضلری اوزره اندوهناک اولمه وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ وسینه دار
اولمه مِمَّا يَمْكُرُونَ ● ایتدوکلری حیله‌دن زیرا خدای متعال سنی خلقک
شرندن صاقلشدر وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هٰذَا الْوَعْدُ ودیرلر بو موعود اولان
عذاب نه زمان واقع اولور إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ● اگر سز سوزده گرچك
سویلیانلر ایدکوز قُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ سویله شاید که حکم الهیله
سزه اولاشوب یتشور بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ● استعجال ایتدوککز
نسنه‌نك بر مقداری وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وبی شبهه که پروردگار
خلق اوزره احسان صاحبیدر که ایتدوکلری معاصی اوزره عقوبتلرین
تعجیل ایتمز وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ● ولیکن چوقلری نعمتك قدرین بیلوب
اداء شکر ایتمزلر وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ● وتحقیقا که
پروردگارك کفارك سینه‌لری صاقلدوقلری نسنه‌یی واشکار ایلدوکلری
شیء یقینی بیلور پس انلره کوره سزالرین ویرر وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ وکوکده ویرده هیچ بر خفی نسنه یوقدر إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ●
الا که بر ظاهر کتابده مثبتدر واندن مراد لوح محفوظدر إِنَّ هٰذَا الْقُرْآنَ
يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ تحقیقا که بو قرآن عظیم الشان یعقوب اولادی اوزره
اوقور یعنی انلره بیان ایدر أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ● اول نسنه‌نك
چوغنی که کندولر ایچنده اختلاف ایدرلر تشبیه وتنزیه کبی وجنتك
وجهنمك احوالی وعزیرك ومسیحك شانلری کبی وَإِنَّهُ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِلْمُؤْمِنِينَ ● وبی شبهه که قرآن عظیم الشان اهل ایمانه یول کوسترندر
واسرکیجیدر زیرا انکله انتفاع ایدن انلردر إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ب

شبهه خداوندك بنی اسرائیل آراسنده درست اولان حکومتیله داورلك
ایدر وَهُوَ الْعَزِيزُ وکندودر هر نسنه اوزره غالب که حکمی اصلا رد اولنماز
الْعَلِيمُ ● ایتدوکی حکمك حقیقتنه دانا فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ پس ایزد ذو الجلال اوزره
اعتماد ایت کفارك عداوتندن الوریجه إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ● که علی التحقیق
سن روشن اولان درستلك اوزره سن إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ تحقیقا که سن
اولنلره ایشتدرمسن اولانلری ایشتدرمزسن چون کفار کندولره سویلنان
سوزیله منتفع اولمازلر اولنلره مشابه قیلندیلر نتکه کله جك سوزده صاغره
مشابه قیلندیلر اول اعتبار ایله وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ وصاغرلره چاغرمغی
ایشتدرمزسن إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ● یعنی دونوب اکسه‌لرین چیورلر پس
برابرده اولونلرك متابعت ومشاعدلرندن امید کس وَمَا أَنْتَ بِهَادِي
الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ وسن کورلری ازغونلقلرندن دوندروب یول
کوسترجی دکلسن ● زیرا هدایت حاصل اولماز الا بصر بصیرتله وانلردن
معدومدر إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا سن بر کیمسه‌یه ایشتدرمزسن
یعنی ایشتدرمکله بر کیمسه‌یه نفع ایتمز مگر شول کیمسه‌یه که بزم آیاتمزه
تصدیق کتورر فَهُمْ مُسْلِمُونَ ● پس انلردر انقیاد ایدوب اداب اخلاص
اولنلر وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ وچون آدمیلر اوزره سوز دوشه یعنی
قیامتك وقوعندن وعد اولندوقلری نسنه یقین اولیجق أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً
مِنَ الْأَرْضِ کندولره زمیندن حرکت ایدیجی بر حیوان چیقررز ودرر وآنك
آدی جساسه‌در روایت ایدرلر که انك اوزونلغی التمش ارشوندر ودرت آیاغی
واردر وقوش یاوزی وپسینك نزینه مانند بر صادرجه توبی وایکی
قنادی دخی وار نه قاچیجی اندن قورتیلور ● نه بر طلب ایدیجی انکا ایرشور
ودخی روایت اولندیکه حضرت سید الکونینه آنك چیقه‌جغی یرندن
سؤال ایتدیلر بیوردیکه تنکری تعالی اوزره اولو مطلوا اولان
مسجددن چیقر واو مسجد الحرامدر تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا
لَا يُوقِنُونَ ● اول دابه خلقه بو مضمونله سویلشور که خلق خدانك
دلالت قدرتنه ایناملرلردی ● مرویدر که چیقر وکندو معیه حضرت موسانك
دکنکی وحضرت سلیمانك خاتمی پس مؤمنك میمن کاهین دکنکله دوکوب

اندن یوزی آق اولور ۞ کافرک بو رتبه‌سنا نماید وکی یاندن یوزی قاره اولور
وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا ۞ ویاد ایت اول کونی که جمع ایده‌رز هر امتدن بر کروه
پیغمبرلر مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا شول کیمسه‌لردن که دلائل قدرتمزه و ایاتمزه
فَهُمْ يُوزَعُونَ ۞ پس کندولرک اخرلری کلمک ایچون اولکی دوردرلمش قیلنورلر و بر
کوزلرندن عبارتدر حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا اول حتی دک که عرصهٔ حشره کلدوکلرنده
قَالَ أَكَذَّبْتُمْ بِآيَاتِي حق تعالی کندولره سویلر نیچون ایاتمی تکذیب ایلدکوز وَلَمْ
تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا ۞ و حال بو که انلره دانش جهتندن احاطه ایتمامش ایدکوز
یعنی انلره تأمل ایدوب حقیقتلرینه ایرشمدن اول نیچون انلری تکذیب ایلدکوز
أَمَّاذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞ یاخود من قبیح نسنه‌یی ایشلردکوز یعنی انلره ایمان
کتورمدوککوزدن صکره قبیح ایشه مباشرت ایلدکوز و بو کلام انلری تبکیت
ایتمک ایچوندر زیرا اندن صکره تکذیبدن اوزکه بر ایش ایشلمدیلر وَوَقَعَ
الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ واوزرلرینه سوز دوشدی یعنی مستحق اولدوقلری عذاب
اوزرلرینه حلول ایلدی بِمَا ظَلَمُوا ایتدوکلری ستم سببیله و اوتنکرینک
ایاتنه تکذیب ایتمکلری ایله فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ۞ پس کندولر عذردن
کتورمکه اغز آچوب بر سوز سویلمزلر عذابه مشغول اولدوقلری ایچون أَلَمْ يَرَوْا
أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ یا بیلمزلر که بز کیجه‌یی قرانلق قیلدق تا که ایچنده
اویقو ایله آرام ایده‌لر وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا و کوندوزی روشن قیلدق تا ایچنده
معیشت تحصیل ایده‌لر إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ تحقیقا که کیجه و کوندزک احوالنده
براولو علامتلر وار لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞ بر کروهه کم تنکرینک وحدانیتنه
تصدیق کتوررلر وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ و یاد ایت اول کونی که صوره
اوفورولور فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ پس انک صداسی
هیبتندن کوکلرده اولانلر و یرده اولانلر قورقوب بیهوش اولدیلر إِلَّا مَنْ
شَاءَ اللَّهُ مگر اول کیمسه که تنکری تعالی قورقوسنی ایستمیوب کوکلنه
برثبات ویره بر قوله اندن مراد حضرت موسادر زیرا برکره کندویه اول
حالت حاصل اولمشدی وَكُلٌّ أَتَوْهُ و دخی کل خلق ایکنجی نفخه‌دن صکره عرصهٔ
موقفه کلدیلر دَاخِرِينَ ۞ ذلیل اولدوقلری حالده وَتَرَى الْجِبَالَ و اول کونده
طاغلری کوررسن تَحْسَبُهَا جَامِدَةً انلری یرلرنده دورمش کمان ایدرسن

وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ و حال بو که انلر بولتک کچمسی کبی کچرلر صُنْعَ اللَّهِ تنکری
تعالینک درست ایشلمسی الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ اول تنکری که کندوسی هر نسنه
یی کما ینبغی یاپدی إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ۞ بی شبهه کیم کندوسی ظاهر و باطنده
ایشلدوککوز نسنه‌یه داناردر پس اول ایشلر اوزره سزه مکافات ایدر مَنْ
جَاءَ بِالْحَسَنَةِ هر کیم ایولکله کلدی فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا اکا اندن ییکرک حاصل اولور
زیرا فانی ویروب باقی الور و بر ویروب انک کیبی یدی یوز الور وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ
يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ۞ و کندولر قورقودن اول کونده امیندرلر وَمَنْ جَاءَ
بِالسَّيِّئَةِ و هر کیم یدلکله یعنی شرکله کلدی فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ ۞
یوزلری آتشده قپانمش قیلنوب کندولره سویلنور هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞ ایشلدوککوز نسنه‌دن اوزکه نسنه ایله مکافات
اولنورمیسز إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ الْبَلْدَةِ بندن اوزکه بر نسنه یوقدر
کیم بکا فرمان اولندی که بو شهرک یعنی مکه‌نک پروردکارینه عبادت ایدهیم
الَّذِي حَرَّمَهَا شول پروردکار که اول شهری محترم قیلدی بر مرتبه که صیدینه
تعرض و اوتی کسلمسین منع ایلدی وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ و هر نسنه کندونک
مخلوق و مملوکیدر وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞ و بکا فرمان اولندی که مطیع
و منقادلردن و دین اسلام اوزره ثابتلردن اولهیم وَأَنْ أَتْلُوَ الْقُرْآنَ
و دخی بکا فرمان اولندی که قرآن عظیم الشانک تلاوتی اوزره مداومت ایدهیم
فَمَنِ اهْتَدَىٰ پس هر کیم که اول اوامره اتباع ایتمکله دوغری یول بولدی
فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ بی شبهه که یول بولمزلغی الا کندو نفسی ایچوندر زیرا اول هدایت
منافعی اکا دوزر وَمَنْ ضَلَّ و هر کیم بو اموره مخالفت ایتمکله کمراه اولدی
فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ۞ سویله بن قورقودیجیلردن و بس و اوزکه
نسنه بالا وزریمه مترتب اولماز وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ و دخی سویله نبوتک نعمتی
اوزره جمله مدح و ثنالر خدایه مخصوصدر سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ یقین اوله که دلائل
قدرتنی سزه کوسترر آخرتده فَتَعْرِفُونَهَا پس انلری بیلورسز ولیکن اول
حال بیلمسی فائده ویرمز وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞ و خداوندک
ایشلدوککوز ایشدن بیخبر کلدر پس کمان ایتمکوز که عذابکزک تأخیری
انکزدن غفلت ایتمسندندر ولیکن انی رحمتی ایچون تأخیر ایتمشدر که آکاهنده

سورة القصص مكية وهي ثمان وثمانون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

طسم تلك آيات الكتاب المبين ● بو سوره ده مذكور اولون آيات
روشن اولان كتابك آيتلريدر نتلوا عليك اوزركه اوقورز يعني جبرئيلك اوقوماسيله
اوزركه اوقورز من نبإ موسى وفرعون حضرت موسى نك و مصر حاكمينك
بعض خبرين بالحق دوغرولغه مقارن اولدوغي حالده لقوم يؤمنون ● بر كروه
ايچون كه تصديق ايدرلر زيرا انكله انتفاع ايدن انلردر ان فرعون علا في الارض
تحقيقا كه فرعون مصر زميننده برحد لزوب متكبر اولدي وجعل اهلها شيعا
و اول زمينك خلقني كروه كروه قيلدي وهر كروهي بر شيئله استخدام ايلدي
يستضعف طائفة منهم انلردن بر كروهي زبون دوتر وانلر بني اسرائيلدرلر
يذبح ابناءهم اوغوللرين بوغازلر ويستحيي نساءهم وقيزلرين صاغ قور
اول سببله كه كاهنلر كندويه ديديلر بو طائفه دن بر اوغلان طوغه جقدر انك
سببيله ملكك زائل اولور انه كان من المفسدين ● بي شبهه كه اول خبيث
اهل فساددن ايدي ونريد ان نمن على الذين استضعفوا في الارض ودلر
زمينده زبون دوتلان كمسنه لره اوزره امتنان ايتمك ايسترز ونجعلهم ائمة
وانلري ايكي جهانك امورنده مقدم قيلمق ايسترز ونجعلهم الوارثين ● وانلري
فرعونك واتباعنك ملكلرنده اولان نسنه يه وارثلر قيلمق ايسترز ونمكن
لهم في الارض و مصر و شام زميننده انلره يير ويرمك ايسترز ونري
فرعون وهامان وجنودهما منهم ما كانوا يحذرون ● و فرعونه و وزيري
هامانه وانلرك لشكرينه بني اسرائيلدن قورقدوقلري نسنه يي كوسترمك
ايسترز يعني فرعونه وتوابعي بني اسرائيلدن ملاحظه ايلدوكلري زوال
ملكي آنك كيفيتني انلره كوسترمك مقصودمزدر واوحينا الى ام موسى
وحضرت موسى نك آناسنه الهام ايله خبر صالدق كه ان ارضعيه امزرمك
اولدوغي مرتبه حضرت موسى يه سوت وير فاذا خفت عليه پس قچن اوزرينه
قورقه سين فالقيه في اليم آني دريايه صال ولا تخافي واوزرينه ايتمكدن
قورقمه ولا تحزني وفراقي جهتندن غمكين اولمه انا رادوه اليك كه على التحقيق
بز آني سكا دوندريجيلرز وجاعلوه من المرسلين ● و اني مرسل پيغامبرلردن

قيليجيلرز

قيليجيلرز كوردي لركه حضرت موسى نك والده سنه وضع حمل اقتضا ايلدوكده
فرعون طرفندن بني اسرائيلك قاريلري اوزره موكل اولان ابري چيقروب حملني
معالجه ايلدي ● پس اول محل كه حضرت موسى يير اوزره دوشدي النده كه
اولاني نورا بري مدهوش قيلوب اعضاسي لرزه يه دوشدي ومحبتي بر كوكلينه
اوتورشديكه فرعونه واروب چغولق ايتمكه كندوي منع ايلدي ● بعده والده سي
اوچ ايلق كندويه سوت ويردي اندن صكره بني اسرائيلدن تازه طوغمش اوغلانلر
اوزره فرعونك تفتيش وتفحصي زياده اولمغله حضرت موسى نك والده سي بر صندوق
بنا ايدوب حضرت موسى يي ايچنه قويوب دريايه صالدي فالتقطه آل فرعون
پس فرعونك اتباعي حضرت موسى يي بولديلر ليكون لهم عدوا وحزنا ● تا كه
عاقبت الامرده كندولره دشمن و بر اولو قيغو اوله ان فرعون وهامان وجنودهما
كانوا خاطئين ● تحقيقا كه بونلر خطاكار كروه ايديلر وقالت امرأت فرعون
اول وقت كه صندوغي فرعونك اوكنه كتورديلر فرعونك قاريسي آسيه بنت
مزاحم ديدي قرت عين لي ولك بو اوغلان كوز روشنلكي در بكا وسكا لا تقتلوه
آني اولدرمكز عسى ان ينفعنا شايد بزه فائده ويره زيرا يمن وبركتك علامتي
يوزندن كورينور او نتخذه ولدا ياخود كندويي بر اوغول ايدنه لر زيرا بو اوغول
اولمغه سزاواردر وهم لا يشعرون ● و حال بو كه فرعون و قومي بيلمزلر كه
كندولره دشمن اوله جقدر واصبح فؤاد ام موسى فارغا وحضرت موسى نك آناسنك
يوركي عقلدن خالي اولدي ان كادت لتبدي به تحقيقا يقلشدي كه شدت اضطرارندن
حضرت موسى نك شانني وقصه سين بيان ايده لولا ان ربطنا على قلبها كوكلي
اوزره صبر وثبات ايله باغلسيدق لتكون من المؤمنين ● كوكلي اوزره باغلادق
تا كه بزم وعده مزه ارباب تصديقدن اوله وقالت لاخته قصيه
وحضرت موسى نك آناسي آنك همشيره سي مريمه ديدي قرنداشنك ايزينه
تابع اول خبرين آل فبصرت به عن جنب پس اوزاقدن قرنداشني آسيه نك عندنده
كوردي وهم لا يشعرون ● و كندولر بيلمزلركه اوهمشيره سيدر وحرمنا عليه
المراضع وحضرت موسى اوزره امجكلري حرام قيلدق يعني سوت آلمه سين
منع ايلدك من قبل يا جي ابتدن اتباعي ايچه دن آسيق فقالت هل ادلكم
على اهل بيت پس همشيره سي ديدي سزه دلالت ايتميم مي بر خانه اهلنه كه اوزره

ويرنلردن سوت م

يكفلونه لكم كه سزه انك تربيه سنه درعهده اولورلر وهم له ناصحون ﴿١٢﴾
وحال بوكه انلر انكا ايولك ايسترلر كه تربيه سنده اصلا تقصير ايتمزلر مرويدركه
چون حضرت موسانك همشيره سی بو سوزلری ايتدی ايرآدها مان ديدی على
التحقيق بو قاری اوغلانی و اهلنی بيلور كندويه دوتك تا كه كيفيت احوالنی
سزه بيان ايده مريم خاتون بو كلامی ايشتدیجك ديدی وهم له ناصحون ديدیكمدن
قصد ايتدم كه انلر پادشاهه ايولك ايسترلر بعده فرعون كندولره فرمان
ايتديكه ديدوكی كيمسنه يی واروب كتوره همان مريم خاتون واروب اناسنی
فرعونك حضورينه كتوردی واول وقت حضرت موسی فرعونك الده وزره اغليردی
فرعون انی الكلندوريوردی پس كندويی اناسنه تسليم ايتدی حضرت موسی
اناسينك قوقوسين الجه انكا استيناس ايدوب امجكی اغزينه الدی فرعون انكا
ديدی سن بو طفلك نه اولورسن كه براجنبی قبول ايتمدی الا سنك امجككی
ديدی بن بر خوش بوی پاكيزه مستوره ايم هر اوغلان كه بكا كتوررلر البته
امجكمی قبول ايدر ﴿١٣﴾ پس حضرت موسی يی كندويه تسليم ايدوب مالزمنی تعيين
ايلدی اندن صكره مجان پاره سيله خانه سنه دوندی و وعد الهی يرينه
كلدی نته كه حق تعالی بيوردی فرددناه الى امه پس حضرت موسی يی
اناسنه دوندردك كی تقر عينها تا كه اوغليله كوزی روشن اوله ولا
تحزن وتا كه فراقيله اندوهناك اولميه ولتعلم ان وعد الله حق وتا كه
طريق مشاهده ايله بيله كيم على التحقيق ايزد ذو الجلالك وعده سی درستدر
ولكن اكثرهم لا يعلمون ﴿١٣﴾ وليكن خلقك چوغی بيلمزلر كه خدانك وعده سی
حقدر بس انك اولمسنه شك ايدرلر ولما بلغ اشده واستوى وچونكه
حضرت موسی كندو قوتينك كمالنه ايرشوب معتدل اولدی يعنی بر حده ايرشدی
انك ماوراسنده نشو ونما اولماز واول اوتوزدن قرقه وارنجه دك ﴿١٤﴾ زيرا
عقل بو اثناده كماله ايرشور ﴿١٤﴾ بر قولده اندن مراد قرقدر زيرا بو كونه دك
اولنمشدر كه بر پيغمبر مرسل اولمدی قرق ياشنه وارمينجه پس حضرت
موسينك كمالنه ايرشدكده اتيناه حكما وعلما نبوت وامور دينيه ده
دانش انكا ويردك وكذلك نجزي المحسنين ﴿١٤﴾ ونته كه حضرت موسايه
واناسنه ايولك ايتدك ايولك ايدنلره احسانلری اوزره مكافات ايدرز

حزب

ودخل

ودخل المدينة وحضرت موسی فرعونك قصرندن چقوب مصر شهرينه كيردی على
حين غفلة من اهلها بر غفلت وقتنده اوزره شهرك خلقندن يعنی عزلتلريله انسوارنده
كه اول وقتده هر كس بهتمنه مشغولدر و بر قولده قيلوله وقتنده كيردی
فوجد فيها رجلين يقتتلان پس شهرده ايكی كشی كوردی كه بری بريله جنك ايدرلردی
هذا من شيعته بريسی كندويه اتباع ايدنلر جماعتندندر و انلر بنی اسرائيلدر
وهذا من عدوه واول بريسی دشمنی اولان كروهدندر و انلر قبطيلردر فاستغاثه
الذي من شيعته پس اتباعندن اولان كيمسنه حضرت موسادن مدد استدعا
على الذي من عدوه دشمندن اولان كيمسنه اوزرينه فوكزه موسى پس حضرت
قبطی يی بر مشت ايله اوروب فقضى عليه انی اولدردی قال هذا من عمل الشيطان
ديدی بو ايش بر كيمسنه دن صادر اولوركه انی شيطان اذدرمش اوله نته كيم
بو كيمسنه نك ايشيدر انه عدو تحقيقا كه شيطان دشمندر مضل
ازدريجيدر مبين ﴿١٥﴾ عداوتی آشكارادر قال رب اني ظلمت نفسي حضرت
موسی ديدی يا الهی قبطی يی اولدرمك سببيله على التحقيق بن كندو نفسمه ستم
ايتدم فاغفر لي پس كناهمی بكا يارلغه فغفر له درعقب خدای عز وجل كناهنی
كندويه يارلغه دی انه هو الغفور الرحيم ﴿١٦﴾ بی شبهه كه حق تعالی كندو
قوللرينك كناهن ستر ايدوب كندولرينه غايتله اسركر قال رب بما انعمت
على حضرت موسی ديدی ای خداوندم اوزريمه قيلدوغك انعامه قسم كه توبه
ايدوب فلن اكون ظهيرا للمجرمين ﴿١٧﴾ هركز كناهكارلره ارقه داش اولمم فاصبح
في المدينة خائفا پس حضرت موسی مصر شهرنده قورقش صباحلدی يترقب
انتظار ايدر كه شايد كندو مسندن بر كيمسنه قصاص طلب ايدر فاذا الذي
استنصره بالامس پس همان شول كيمسنه كه دونكی كون كندو مسندن مدد
طلب ايتدی يستصرخه بر قبطی اوزرينه دخی كندو مسندن يارديم طلب ايدر
قال له موسى حضرت موسی انكا ديدی انك لغوي مبين ﴿١٨﴾ على التحقيق كه سن
كمراهلكی اشكارا بر كمراهلكه سن فلما ان اراد ان يبطش بالذي هو عدو لهما
پس وقتاكه حضرت موسی ايستديكه ال اوزاده اول كيمسنه يه كه كندوسی
حضرت موسی يه و اسرائيلی يه دشمندر قال يا موسى اتريد ان تقتلني
ديدی ای موسی بنی اولدرمك ايسترميسن كما قتلت نفسا بالامس نته كه دونكی

دونه‌کوکن برجانی اولدردک ان ترید الا ان تکون جبارا فی الارض ایسترسن
الارده یریوزنده کردن کش اوله‌سن وما ترید ان تکون من المصلحین ﴿﴾ وایسترز
سن که خلق اراسنده اصلاح ایدنلردن اوله‌سین که خصومتی وجه احسن
ایله دفع ایده‌سن چونکه حضرت موسی علیه السلام اسرائیلی‌یه کرا هلک غوی
غالبا ایتدی ﴿﴾ اسرائیلی کمان ایتدیکیم کندوبی اولدرمک ایستر پس فتنه
بنا ارکونکی کلماتی حضرت موسی‌یه ایراد ایتدی بعده اول سوزلر خلق ارسنده
شیوع بولدی تا که فرعون و توابعنه خبر ایرشدی پس حضرت موسانک قتلنه
قصد ایتدیلر ایمانه کلوب ایمانن صاقلیان فرعونک عم زاده‌سی بو ایشدن
اکاه اولیجق حضرت موسی‌یه خبر ویرمک ایچون توجه ایتدی نتکه حق تعالی
بیوردی وجاء رجل من اقصی المدینة یسعی وبرکشی شتابان ایدرک شهرک
اوزاق یرندن کلدی قال یا موسی ان الملأ یأتمرون بک لیقتلوک دیدی ای
موسی علی التحقیق اعیان دولت سنک سببکله مشاوره ایله بورلر تا که
سنی اولدره‌لر فاخرج انی لک من الناصحین ﴿﴾ پس بو شهردن چیق کیم
بن شبهه‌سز سکا ایولک ایستیانلردنم فخرج منها خائفا پس شهردن
قورقش اولدوغی حالده چیقدی یترقب اردینه برکیمسه‌نک کلمسین
ملاحظه ایدرکن قال رب نجنی من القوم الظالمین ﴿﴾ دیدی ای خداوندم
ستمکار اولان کروهدن بنی قورتر وتیشمکلرندن بنی صاقله ولما توجه تلقاء
مدین واول محل که مدین شهرینک قارشوسنده یوز دوندی واو حضرت
شعیبک شهریدر قال عسی ربی ان یهدینی سواء السبیل ﴿﴾ دیدی شاید
پروردکارم یولک دوغروسنی بکا کوستره ولما ورد ماء مدین واول وقت
مدین شهرینک صوینه کلدی واو برقیو ایدی که خلق لوازمیچون اندن صو
چکرلردی وجد علیه امة من الناس اول صو اوزره خلقدن برالوکروه
کوردی یسقون ﴿﴾ داورلرینه اندن صو ویررلر ووجد من دونهم وانلر
اولدوغی یردن آشغه برییرده کوردی امرأتین تذودان ایکی قادین قویونلرین
صودن کلمکدن الی قورلرتا که خلقک قویونلرینه قارشمیه قال ما خطبکما دیدی
شانکز نه‌در که قویونکزی منع ایدوب صووارمزسیز قالتا لا نسقی حتی
یصدر الرعاء دیدیلر قویونلرمزی صووارمزز چوبانلر قویونلرین صووارمقدن

دوندرمیجه وابونا شیخ کبیر ﴿﴾ وپدرمز یاشلو بر بیوک قوجه در صووارمغه چقمز
ضعف طاقتی بوقدر یری ضرورت جهتندن کوندرور فسقی لهما پس انلره شفقت
ایدوب مواشیلرین کندولره صووا اردی کوردیلرکه چوبانلر قیونک باشنه
اوزره بر طاشی قورلر دیکه انی یدی آدمدن اکسک قالدرمزدی حضرت موسی
کندو سیله اولان تجلقله انی یالکوز قالدردی و برو وایتدی اوکونر طاشله
با بنی برقوبی دخی وار ایدی پس انک طاشنی قالدروب اندن صویی چکوب
قیونی صووا اردی ثم تولی الی الظل قیونی صووارد قدن صکره براغمک
یا بربوا ردی سنایه سنه دوندی فقال رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر
﴿﴾ پس دیدی یا الهی علی التحقیق که بن محتاجم طعامدن هرنسنه‌یه که بکا انف
کوندره‌سن فجاءته احدیهما درعقب اول ایکی قاردنک برسی کندوبه کلدی
تمشی علی استحیاء اوتنمق طریقی اوزره یوریمش اولدوغی حالده قالت ان ابی
یدعوک دیدی تحقیقا که پدرم سنی دعوت ایدر لیجزیک اجر ما سقیت لنا
تا که بزم ایچون دوارلرمزه صووارمقک اجرتنی سکا مکافات ایده حضرت
موسی بوکلامی ایشتدیکچه حضرت شعیبک ملاقاتنه قصد ایدوب توجه ایتدی
که اجرت الماق ایچون فلما جاءه وقص علیه القصص پس اول وقت که
حضرت موسی حضرت شعیبک قتنه کلوب سرکذشتی اوزرینه اوقودی قال
لا تخف نجوت من القوم الظالمین ﴿﴾ حضرت شعیب اکا دیدی قورقمه
ستمکار اولان کروهدن قورتولدک قالت احدیهما اول ایکی قاردنک
برسی که کندویی دعوت ایتمشدی دیدی یا ابت استأجره ای پدرم بونی
اجرتله طوت ان خیر من استأجرت القوی الامین ﴿﴾ یعنی علی التحقیق اجرتله
طوتدیغک کیمسه‌نک ییکرکی کوجلی امانت صاحبی اولان کیمسه‌در دکتوردیلرکه
حضرت شعیب قیزندن صوردیکه بونک قوتی وامانتنی ندن بیلدک دیدی
قویی طاشی قالدرمسندن فهم ایتدم وامانتنی اندن که کلام که کندویی دعوت
ایدوب کندوسیله کلدوکده بکا دیدی اردمدن کل یولک دلالتنی بکا سوزله
ایله قال انی ارید ان انکحک احدی ابنتی هاتین حضرت شعیب اکا دیدی
بی شبهه بن ایسترم که بو ایکی قیزمک بریسنی سکا ایرلندره‌یم علی ان تأجرنی
بو شرطله اولورم که کندو نفسکی بکا اجیره ویره‌سن ثمانی حجج سکز ییللغه

أتممت عشراً پس اگر اون ییلی ایشنی اتمام ایدرسن فمن عندك اول تمامی
سنك فضلكدن بر ايولكدر وما أريد أن أشق عليك و ايستمم كه اوزركزه
تعب قويه يم كه اون ييل ايله سنی ملزم ايده يم ستجدني إن شاء الله من
الصالحين بی شبهه كه تكری تعالی ايسترسه حسن معامله ده و ايو
ايدنلردن بنی بولورسن قال ذلك بيني وبينك حضرت موسی
ديدی ايتدوكك عهد اراده واراكزه در بريرين اندن تجاوز ايتمز أيما الأجلين
قضيت بو ايكی مدتك قنغيسين سكا ايدرسم فلا عدوان علي پس تعدی
ايتمك زياده مطلبيله اوزريمه اولميه والله على ما نقول وكيل وايزد
ذوالجلال ديدوكمز سوزه اوزريمه مشاهد ونگهباندر فلما قضى موسى الأجل
پس اول محل كه حضرت موسی مدتی تمام ايتدی اخبارده كلمشدر كه اون ييل
اولان مدتی قضا ايتدی واندن صكره اون ييل دخی حضرت شعيبك يانندہ
قالدی بعده دونمكه عزيمت ايتدی وسار بأهله وقادين كوتوروب كيدركن
آنس من جانب الطور نارا طاغك يانندن بر آتش كوردی قال لأهله امكثوا
كندوبه مخصوص اولونلره ديدی بورده اقامت ايدك كه إني آنست نارا
تحقيقا كه بن بر آتش كوردم لعلي آتيكم منها بخبر شايد اندن بر خبر سزه
كتوره يم كه يول قنغی سمتده در أو جذوة من النار ياخود آتشدن
بر پارچه كتوره يم لعلكم تصطلون تا كه سز انكله ايسنه سز
فلما أتاها پس اول محل كه آتشه كلدی نودي من شاطئ الواد الأيمن
حضرت موسانك صاغ طرفنده اولان دره نك كنارندن چاغرلدی
في البقعة المباركة چوق نفعلو اولان مكاندن من الشجرة اغاجدن ندا
اولنديكه أن يا موسى إني أنا الله رب العالمين ای موسی على التحقيق
بن كندوم مخلوقاتك پروردكاری تكری يم وأن ألق عصاك ودخی ندا
اولنديكه دكنككی صال حضرت موسی فرماننه امتثال ايدوب انی الندن
صالدی دكنك دخی بر اژدها اولدی فلما رآها تهتز پس
چون انی تپرنور كوردی كأنها جان كويا كه حيلت وكوده ده اوينر يلانه
ولى مدبرا طورقوب تا كه ويرمش دوندی ولم يعقب ودخی يره دونمدی
بعده ندا اولنديكه يا موسى أقبل ولا تخف ای موسی برو كل دخی قورقمه

إنك من الآمنين كه على التحقيق سن قورقولردن امين اولانلرك زمره سندندن
سن زيرا مرسل اولان پيغامبرلر يانمده قورقمزلر اسلك يدك في جيبك
الكی ياقه كه كيور تخرج بيضاء من غير سوء عيبسز اق چيقر واضمم إليك
جناحك من الرهب وقنادكی يعنی ايكی الكی سنك سمتكه جمع ايت قورقودن
اوزی يعنی چون سكا بر قورقو عارض اولور صاغ الكی صول قولك التنه آل
وصول صاغ قولك التنه آل تا كه نفسكی ضبط ايده سن فذانك برهانان
پس اول دكنك و يد بيضا ايكی حجت وعلامتدر من ربك پروردكاركدن
إلى فرعون وملائه بو ايكی معجز ايله واركيت مصر حاكمنه واشراف مملكتنه
إنهم كانوا قوما فاسقين كه بی شبهه انلر حددن تجاوز ايتمش بر كروه
ايديلر پس انلره رسولك كيتمسی اقتضا ايتدی قال رب إني قتلت منهم نفسا
حضرت موسی ديدی ای پروردكارم على التحقيق بن انلردن برجان اولدردم
فأخاف أن يقتلون پس قورقرم كه بنی انك مقابله سنده اولدره لر وأخي
هارون هو أفصح مني لسانا وبنم برادرم حضرت هارون كندوسی كفتكو جهتندن
سوزی بندن فصيح بيانلی ايدر فأرسله معي ردءا پس انی بنمله معين ومددكار
كوندر كه يصدقني حجتی تقرير ايتمكده وحقی مبين قيلمقده وشبهه بی تزييف
ايتمكده بنی تصديق ايدر إني أخاف أن يكذبون بی شبهه بن قورقرم كه بنی تكذيب
ايدرلر ومباحثه وقتنده لسانم بكا معطل وعاجز ايتمز قال سنشد عضدك
بأخيك خدای ذوالجلال ديدی بی شبهه كه برادرك قولكی باغلرز يعنی انی پيغمبر
قيلوب سنی انك سببيله قوت صاحبی قيلرز ونجعل لكما سلطانا وايكيكزه
بر غلبه وحجت قيلرز فلا يصلون إليكما كه تسلط طريقيله سزه ايرشميلر
بآياتنا واركيدك ايا تمزله أنتما ومن اتبعكما الغالبون سز وسزه
تبعيت ايدنلر غلبه ايدنلرسز فلما جاءهم موسى بآياتنا پس اول وقت كه
حضرت موسی كندولره ايا تمزله كلدی بينات روشن وهويدا اولدقلری
حالده قالوا ما هذا إلا سحر مفترى ديديلر بو كوردوكمز شی بر نسنه
دكل الا بر جادولكدر كه كندوسی انی بغلر كندوسندن اسبق انك كبی
بر كيمسه ايشلدی وما سمعنا بهذا في آبائنا الأولين وايشتمدك بو دلو بزك
اتامزدن بو جادولكی ايشتمدك وقال موسى ربي أعلم بمن جاء بالهدى

وحضرت موسى ديدى پروردگارم كسدن داناتردر اول كيمسه‌نك حالنه
بولدكو مستحق كلدى من عنده خدانك قتندن ومن تكون له عاقبة الدار
وشول كيمسه‌نك حالنه كه بو جهانك صوكى كندويه اولور انه لا يفلح الظالمون
تحقيقا شان بودركه ستمكارلر دنياده هدايت وآخرتده كوزل
عاقبته نائل اولمازلر وقال فرعون يا ايها الملأ وفرعون ديدى
اى اشراف اولان كروه ما علمت لكم من اله غيرى بن ندانم سزه اصلا سزك
بر معبود بيلمدم فاوقد لى يا هامان على الطين بس اى وزيرم هامان
چامور اوزره بنم ايچون يانديرو كتوردلركه پشمش كرپيچ اول ايدى كيمسه
فرعون ايدى واپجوره طريق تعليم اوزره وزيرينه ديدى چامور اوزره
بنم ايچون ياندر فاجعل لى صرحا بس انكله بكا بر بلند كوشك قيل لعلى اطلع
الى اله موسى شايدبن موسانك تكريسنه مطلع اولورم وانى
لاظنه من الكاذبين وحال بو كه على التحقيق بن موسايى يالانجيلردن
اولدوغن كمان ايدرم واستكبر هو وجنوده فى الارض وفرعون ولشكرى
مصر زمينندن كردنكشلك ايتديلر بغير الحق استحقاقلرى يوق ايكن
وظنوا انهم الينا لا يرجعون وكمان ايتديلركه حشر ونشر ايله بزه دونمزلر
فاخذناه وجنوده بس فرعونى ولشكرين الدق فنبذناهم فى اليم
درعقب انلرى دريايه آتوب هلاك قيلدق فانظر كيف كان عاقبة الظالمين
بس بق يا محمد مشركلر ستم ايدنلرك صوكى نيجه اولدى وكندو عبرتكز
اوكوتسنه دن تحذير ايت وجعلناهم ائمة وانلرى كمراهلره بر مقتدالر
قيلدق كه يدعون الى النار جهنمك اسبابنه خلقى دعوت ايدرلر ويوم القيامة
لا ينصرون وروز قيامتده ياردم اولنمازلر يعنى بر كيمسه انلردن عذابى
دفع ايتمز واتبعناهم فى هذه الدنيا لعنة وبو جهانده رحمتدن سورلمك
انلرك اردينه قيلدق كه رحمتك قپوسنه توجه ايدرلر ايسه اندن سورولور
ويوم القيامة هم من المقبوحين وروز قيامتده انلر سورلمشلرك
زمره‌سندندرلر ولقد آتينا موسى الكتاب وتحقيقا كه حضرت موسايه
توراتى ويردك من بعد ما اهلكنا القرون الاولى تا بو دكلدوغندن
صكره كچمش زمانه‌لرك خلقنى حضرت نوحك وهودك وصالحك ولوطك

بصائر

جماعتلرى كبى بصائر للناس اولحالده كه تورات خلقك قلوبنه بر انوار دركه
انكله حقائق كوريلور وحق باطلدن تمييز اولنور وهدى ورحمة واول
حالده كه شرائع واحكامه كوستريجيدر وانلرك احكاميله عمل ايدنلره سبب
رحمتدر لعلهم يتذكرون تاكه انلر بو حاللره وزره اولدلركه بند
ونصيحت دوتمى كندولردن متوقع اوله وما كنت بجانب الغربى وسن ايا محمد
وادى غربى جانبنده حاضر دكل ايدك اذ قضينا الى موسى الامر يعنى
بلدورمسين ايستدوكمز امرى حضرت موسايه وحى ايتدك وما كنت
من الشاهدين وحيى رسالت ايتدوكمز محله سن كواهلردن دكل ايدك
ولكنا انشأنا قرونا فتطاول عليهم العمر وليكن حضرت موسى دن
صكره چوق كروهلر ايجاد ايتدك بس اوزدلرينه مدتلر حياتلرى اوزاندى يعنى
سن اول احواله حاضر دكل ايدك ليكن اول اخبارى سكا بر وحى ايتدك اولدن
ايلدن كه حضرت موسانك عصرندن صكره نيجه كروهلرى اندرزى ايجاد ايتدك
بس اوزدلرينه مدتلر اوزاقلغله انبيا دعوت مهجور اولدن متحرف اولوب شرائع
واحكام متغير اولدى وعلوم اندراسه يوز دوتدى وما كنت ثاويا فى اهل
مدين وسن مدين شهرينك خلقى آراسنده مقيم دكل ايدك تتلو عليهم آياتنا
انلره اوكرتمك ايچون شعيب وموسى حقنده اولان آيتلرمزى اوزدلرينه اوقورسن
ولكنا كنا مرسلين وليكن بز سنى كوندرجيلر ايدك وانلردن سكا خبر
ويرجيلر ايدك وما كنت بجانب الطور اذ نادينا وسن طور طاغنك
جانبنده موجود دكل ايدك بز حضرت موسايى تورات ويرمك ايچون چاغردق
ولكن رحمة من ربك وليكن پروردكاردن بر رحمت ايچون سكا تعليم ايلدك
لتنذر قوما ما اتاهم من نذير من قبلك تاكه تكريك عذابندن قورقوتدرسن
بر كروهى كه سندن اسبق اصلا كندولره عذابدن بر قورقوديجى كلمدى
زيرا انلر سنك وحضرت اسمعيلك آراسنده اولان فترتده دوشمشلر
لعلهم يتذكرون شايد انلر بند نصيحتى قبول ايدرلر ولولا ان تصيبهم
مصيبة واكر انلره بر عقوبتك دكمسى اولميدى بما قدمت ايديهم انلرك
الدن كوندردكلرى سببيله يعنى شرك ومعصيتدن قزندقلرى اعمال
سببيله فيقولوا ربنا لولا ارسلت الينا رسولا بس عذاب كندولره

ايديجك ديرلر اي خداوندمز نيچون بزه بر زمانكي كتوريجي بر كوندرلمش كوندرمدك
فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ كه سنك آيتلرڭه ييرولك ايدوب رسولكي تصديق ايدرز وَنَكُونَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ● وسكا وپيغامبره ايمان كتورنلردن اوله لم حاصل كلام بو كه
كفاره مصيبت دوكدوكده بو سوزلري اولمسيدي كه اي پروردكارمز نيچون
بزه بر رسول كوندروب احكامي بيان ايتمدك ديني مرسل قيلمدك پس انلرك
عذرني كسمك مصلحتيچون سني كوندردك فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا پس اول
حق كه دوغرولق بزم طرفمزدن كندولره كلدي قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ
مُوسَىٰ ● ديديلر بزه كلن رسول نيچون كتاب جمله كندويه ويرلمدي نته كه بوندن
اسبق حضرت موسى يه ويرلدي أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ دخي بوندن
اسبق حضرت موسى يه ويرلدوكي نسنه يه ابناء جنسلري كفر ايتمديلرمي قَالُوا سِحْرَانِ
تَظَاهَرَا كه حضرت موسى و حضرت محمد حقنده ديديلر ايكي سحر آيه مسي بري برينه
يار دم ايلدي وَقَالُوا إِنَّا بِكُلٍّ كَافِرُونَ ● و ديديلر على التحقيق بز انلرك
هر برينى انكار ايديجي يوز قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا
سويله پس تكرينك قتندن بر كتاب كتورك كه او حضرت موسانك اوزره دخي
اوزريمده اينان كتابلردن اوق يول كوستريجي دره أَتَّبِعْهُ بن انكا ييرولك ايلهيم
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ● اكر كرچك سويليانلر ايدكوز كه محمد وموسى ساحرلردر
فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ پس اكر سكا اجابت ايتميوب كتاب كتورمزلرسه فَاعْلَمْ أَنَّمَا
يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ بيل كيم آرزولرندن اوزكه بر نسنه يه اويمزلر ذيرا آيردليله
اويمش اولسيديلر البته اني كتورلردي وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ وكيمدر
زياده آزغون شول كيمسه دن كه كندو آرزو نسنه تابع اولدي بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ
تكرينك طرفندن كندويه بر يول كوسترمك يوغيكن إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ● بي شبهه كيم ايزد ذو الجلال جانلرينه ستم ايدن كروهه شهوت
نفسانيه ده انهماك ايتمكلريله دوغرو يولي كوسترمز وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ
الْقَوْلَ و تحقيقا كه انلره سوزي اولاشدروب كتمدك لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ
تاكه كندولر نصيحت پذيرا اولوب ايمان كله لر الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِهِ شول كيمسه لر كه قرآندن اول كندولره كتابي ويردك هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ
انلر دخي قرآنك حق اولدوغنه تصديق كتوررلر بو آيت اهل توراتدن

حزب

ايمانه

ايمانه كلنلرلك حقنده نازل اولدي ● و بر روايتده اهل انجيلدن قرق كيمسه نك
شاننده نازل اولدي كه اوتوز ايكيلري حضرت جعفر ايله حبشدن كلديلر
وسكزي دخي شام شريفده وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ و قچن اول كيمسه لر اوزره قرآن
اوقنور قَالُوا آمَنَّا بِهِ ديديلر اكا اينانديق يعني تصديق كتوردك كه بو اوقونان
كلام تكرينك كلاميدر إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا بي شبهه كه بو كلام پروردكارمزدن
اولان درستلك و دوغرولقدر إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ● تحقيقا كه بز
قرآن اينمزدن اسبق مسلمانلر ايدك يعني قرآن ايمانمزي شمدي احداث ايتمش
دكلوز زيرا كتب متقدمه ده انك مذكور اولمسيني كوروب تصديق ايتمش
ايدك أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ ● اول كروه اجرلري ايكي كرت
ويريلورلر بر كره كتابلرينه ايمان كتوردوكلرندن اوتري و بر كره قرآنه تصديق
ايتدوكلري جهتدن بِمَا صَبَرُوا اهل شركك وهم دينلرندن كندولره ايتمكلك
ايدنلرك اذيتلري اوزره صبر ايتمكلري مقابله سنده وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ
السَّيِّئَةَ و طاعتله معصيتي دفع ايدرلر حضرت سرور كائنات بيوردي
أَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا يعني ايتدوكك بدلكدن صكره ايولكي ايشله كه
اول ايولك اول بدلكي محو ايدر وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ● و انلره روزي
قيلدوغمز نسنه دن سبيل خيرده انفاق ايدرلر وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا
عَنْهُ و قچن بيهوده سوزي ايشدرلر نفسلرين صيانت ايتمك ايچون اندن
يوزلرين چويروب وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ بيهوده سوز
سويليانلره ديرلر ايشلرمزك نتيجه سي بيزه در و ايشلرڭزك مآلي سيزه در
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ اوزرڭزه سلامت اولسون بو سلامده مراد انلرك توديع و متاركه
ايدرز نه تحيت در لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ● نادانلرك صحبتني طلب ايدرز ونه
ايسترز كتوردبلر كه قچن ابوطالب محتضر اولدي ● حضرت سرور كائنات
عليه اشرف التحيات انكا كلوب ديدي اي عمجه لا اله الا الله سويله كه سنك ايچون
انكله تكري قتنده احتجاج ايدهيم ابوطالب بو كلامي ايشدجك ديدي
اي بنم برادرزادهم على التحقيق بن بيلورم كه سن سوزكده صادقسن
وليكن اكراه ايدرم مكه مده دينيله ابوطالب موت علتنده جزع ايتدي حتى جان
ويرمده بو آيت منزل ايدوب بيوردي إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ تحقيقا كه سن

ميوه‌لك كيمسه‌يه يول كوستروب اسلامه داخل قيلمغه قادر دكل سن وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وليكن تنكري تعالى ايستدوكي كيمسه‌يه دوغري يول كوستروب اسلامه داخل قيلر وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۞ وكندوسي هدايته مستعد اولانلره دانا تردر مرويدر كه حارث بن عثمان بن نوفل بن عبد مناف حضرت سرور كائناتك حضورينه كلوب سويلدي يا رسول الله على التحقيق بز بيلورزكه سن حق اوزره‌سن وليكن سكا متابعت ايدوب جميع اعرابه مخالفت ايتسك قورقرزكه بزي يرمزدن قاپوب كوتوررلر زيرا بز براز كروهز پس حق تعالى بو آيتي منزل ايلديكه وَقَالُوا إِنْ نَتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ وكفار ديديلر سنكله طريق رشده متبع اولورسك نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا زميمزدن قاپولورز أَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا كندولرينه عصمت ايدوب برامينلو محترم يرده مكان قيلمدقمي كه آنك اطرافنده اعراب بري برين يغمالر ايكن بونلر ايچنده امين اوتورمشلر يُجْبَى إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ هر طرفدن هر نسنه‌نك ميوه‌سي اول مكانه نقل اولنوب ييغلور رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا بزم قتمزده بر روزي وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞ وليكن كفارك چوغي بيلمزلر يعني كفره‌ نادانلردر اكاه اولوب تفكر ايتمزلركه اولنعمتك حقيقتني بيله‌لر وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ ونيچه كوي خلقني نابود قيلدق بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا كه زمان زندكانيلرنده طاغي وباغي اولديلر يعني نيچه كوي خلقي سزك كبي اي اهل مكه كوزل معيشتده وامنيتده اولمشلردي بر علت دنكه طغيان ايلديلر پس جناب ذو الجلال انلري اهلاك ايدوب مكانلرين ويرانه قيلدي فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ پس اولدر مسكنلري لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ كندولردن صكره مسكن اولنمدي إِلَّا قَلِيلًا مكر آز مدت زيرا اكا مسكن ايتمزلر الا مسافرلر وانلرك مدت اقامتلري معلومدر وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ۞ وبز اول مكانه وارث اولانلر ايدك وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى ۞ وپروردكارك كويلر خلقني نابود قيلجي دكل ايدي حَتَّى يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا ۞ اولكويلرك بيوكنده بر كتاب صاحبي پيغامبر بولميجه چون بيوك كويك خلقي زيركلر اولوب احكامي فهم ايتمكه لياقتلري زياده‌ در پيغامبرلك بعثني ابتدا انلره اولدي يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا كه اول رسول

ايتمزي اوزرلرينه اوقوركه ايمانه كلميوب معذب اولورلرسه حجتلري ولميه وعذرلري كسلمه وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى وكويلر خلقني اهلاك ايتمكله ويرانه ايدجي دكل ايدك إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ۞ الا وحال بوكه انلرك اصحابي پيغامبرلري تكذيب ايتمكله ستمكاردرلر وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ وهر نسنه‌دن كه دنيا اسبابندن كه ويريلورسز فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا اولنسنه تعيش اولندن ساعاتك برخوردار لك واراينيدركه منقضي اولان مدت حياتكزده انكله كچنوب بزنورسز وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى وتنكرينك قتنده اولان ثواب دنيانك متاع وزينتندن بيكركدر وباينده تردر أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞ پس نيچون تأمل ايدوب الحق اولان متاعي درجه عليا دن اولان نعمته بدل ايتمزسز أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا پس اياشول كيمسه‌يه كه كوزل وعد كندويه وعد ايلدك فَهُوَ لَاقِيهِ كه البته او آني بولجيدر كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا شول كيمسه كبيدركه بو جهانك برخوردار لكيله كندويي برخوردار ايلدك ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ۞ صكره اول شخص روز قيامتده حسابيچون يا عذابايچون احضار اولنانلردندر وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ وياد ايت اول كوني كه كفاري حق جل وعلا چاغيرر فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ۞ پس سويلركاني اورتاقلرم شول اورتاقلركه دنيالرده دعوي ايدردكزكه انلر بنم اورتاقلرمدر قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ ديدي شول كيمسه‌لركه ايات وعيدك مقتضاسي اوزرلرينه ثابت اولدي رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا اي خدا وندمز بونلردر شول كيمسه‌لركه بز كندولريني آزدردق أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا كمراه اولدوغمز كبي انلري كمراه قيلدق تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ سكا توجه ايدوب انلردن بيزار اولدق مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ۞ انلر بزلره پرستش ايتمزلردي بلكه كندو هواي نفسلرينه پرستش ايدرلردي وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ وكفاره ديننلور اورتاقلركزي يعني تنكري‌يه اورتاق ديدكوز بتلري چاغيرك فَدَعَوْهُمْ پس شدت حيرتدن انلري چاغيردلر فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ پس عجزلرندن اوترى انلره اجابت ايتمديلر وَرَأَوُا الْعَذَابَ وتابعو ومتبوع عذابي كندولره ملازم كورديلر لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ۞ طريق حقه يول بولمش اولسيديلر عذابدن امين اولورلردي وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ

ايائزي

وياده كتورا ولكوني كه حق جل وعلا كفاري چيغروب سويلر ماذا اجبتم
المرسلين ● بنم طرفمدن سزه كوندريلن كيمسنه لره نه جواب ويره كز
فعميت عليهم الانباء يومئذ پس اول كونده اخبار اوزرلرينه كوراولدي
يعني مشقتندن چيقمغه ويره جكلري جواب اوزرلرينه خفي اولور فهم لا
يتساءلون ● پس انلر غلبه دهشتدن بري برينه صورمزكه جوابمز رسله
نه ايدي فاما من تاب وامن وعمل صالحا پس اماشول كيمسنه كه شركدن
توبه ايدوب ايمان كتوردي وكوزل عمل ايشلدي فعسى ان يكون من المفلحين ●
اول كيمسنه اميد دوتسون كه قورتلمشلردن اولوب مقصد اعلايه ايرشه
كتورديلر كه صنا ديد عرب طعنه ايدوب ديرلردي نيچون تنكري تعالى
قرآن مجيدي حضرت محمد المصطفى اوزرينه ايندردي كركدي كه مكه نك يا
طائفك برا اولوكتي سي اوزرينه حق تعالى بو آيتله سوزلريني رد ايدوب
بيورر وربك يخلق ما يشاء ويرورد كارك ايستدوكي نسنه يي ياردر
ويختار ودرسالتيچون ايستدوكي كيمسنه يي بركزيده ايدر ما كان لهم الخيرة
كفاره تخيّر ايتمك يوق ايدي واولماز سبحان الله ايزد ذوالجلال اندن
منزهدركه اختياري اوزره بركيمسنه نك اختياري اوله وتعالى عما
يشركون ● وكفره نك ايندوكي شركدن بوجه لندي وربك يعلم ما تكن صدورهم
وسندن اوتكنك بيلور اول نسنه يي كه كفارك سينه لري عداوتدن صاقلر وما
يعلنون ● وطعندن اول نسنه يي كه آشكارا قيلورلر وهو الله وكندودر
عبادته مستحق اولان خدا لا اله الا هو كندوسندن اوزكه عبادته مستحق
برمعبود يوقدر له الحمد في الاولى والاخرة قومدح وثنا كندويه
مخصوصدر بو جهانده واو بر جهانده وله الحكم وهر نسنه ده جاري اولان
فرمان كندويه در بركيمسه الا شريك اولماز واليه ترجعون ● وحشر
ونشر لده اكا دونمش قيلنورسز قل ارأيتم ان جعل الله عليكم الليل
سرمدا الى يوم القيمة سويله يا محمد ويرلر اكر تنكري تعالى اوزركزه
كيجه يي قيامت كوننه دك باينده قيلسه من اله غير الله ايزد ذوالجلالدن
اوزكه كيمدر عبادته مستحق كه ياتيكم بضياء سزه بر روشنلك كتوره افلا
تسمعون ● پس نيچون تدبر وتفكر ايشتمه سين ايشتمزسز قل ارأيتم ان

جعل الله

قيلورم

جعل الله عليكم النهار سرمدا الى يوم القيمة سويله يا محمد ويرلر اكر حق
تعالى اوزركزه كونندزي روز قيامته دك باينده قيلسه من اله غير الله خداي
تعالى دن اوزكه كيمدر الوهيتله متصف كه ياتيكم بليل تسكنون فيه سزه
بركيجه كتوره كه ايچنده متعبدن آرام ايدرسز افلا تبصرون ● پس نيچون
بوب فهم ايتمزسز ومن رحمته جعل لكم الليل والنهار وخدانك لطف
وكرمندن كيجه يي وكوندوزي سزكيچون يراتدي لتسكنوا فيه تاكه كيجه ايچنده
آرام ايده سز ولتبتغوا من فضله وتاكه كوندزده خدانك فضلندن سزه
روزي قيلدوغي نسنه يي طلب ايده سز ولعلكم تشكرون ● وتاكه سز
نعمتي بيلوب حقوقنه قيام ايده سز ويوم يناديهم فيقول اين شركائي الذين
كنتم تزعمون ● نظيره سي كيجدي ونزعنا من كل امة شهيدا وهر كروهدن
بركواه چيقرديك واو پيغامبرلريدركه اوزرلرينه شهادت ايدر اول
حالتده كه كفار دار دنياده اتلك اوزرينه ايديلر فقلنا هاتوا برهانكم
پس اول امتلره ديديك اولدوغكوز دينك حقيقتي اوزره دلالت ايدن دليلكزي
كتورك فعلموا ان الحق لله پس اول وقت بيلديلر كه الوهيتده حق تنكري يه در
بركيمسه اكا اورتاق اولماز وضل عنهم ما كانوا يفترون ● وباطلدن
با غلادوقلري يالانلر كندولردن غائب اولدي ان قارون كان من قوم موسى
تحقيقا كه قارون حضرت موسانك كروهندن ايدي فبغى عليهم پس قوم موسى
اوزرينه تكبر ايلدي وآتيناه من الكنوز واكا جمع اولنوب صاقلنمش اموالدن
ويردك ان مفاتحه لتنوء بالعصبة اولي القوة اول نسنه يي كه صندوقلرينك
آچقترلري كوچ اربابي اولان كروهي آغرلشدوررلر يعني انك اموالي ولقدي قدر
خزينه لرندن اولدن صندوقلرك آچقترلرين بر كوجلو جماعت كتورمسه انلره
آغرلق ايدردي اذ قال له قومه ياده كتوراول وقتي كه جماعتي كندويه ديديلر لا
تفرح دنيا ماليله سيونمه ان الله لا يحب الفرحين ● كه بي شبهه خداي عز
وجل زخارف دنيويه ايله سيوناتلري سيومز وابتغ فيما اتاك الله
الدار الاخرة ونخي كندويه ديديلر ايزد ذوالجلال سكا ويردوكي نسنه ده
او بر جهاني ايسته يعني سكا حاصل اولان مالي وير جهانه سزا اولان اعمالده
صرف ايت تاكه ثواب جزيله نائل اوله سن ولا تنس نصيبك من الدنيا وبو جهاندن

اولادن بهره کی اونتمه که لذتیکی انکله تحصیل ایدرسن وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ
و تنکرینک کرمینه ایولک ایت نته که تنکری تعالی سکا ایولک ایتدی
وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ و یر یوزنده کوتلک ایتمکه طالب اولمه إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ● که علی التحقیق خدا عز و جل بماتلک ایدنلری سیومز
قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ قارون قومنه جواب ویروب دیدی بوندن اوزکه بر نسنه
یوقدر که اول مالی ویردم عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي بر دانش اوزره که قتمده ثابتدر
و اول علم کیمیادر أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ قارون
توراتی اوقیوب بیلمدیمی یعنی علی التحقیق بیلدیکه حق تعالی قاروندن اسبق
زمانه خلقلرنده نابود قیلدی مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا شول
کیمسه‌یی که کندو قوتی جهتندن قاروندن برکدر و مالی جمع ایتمک جهتندن
چوقرکدر یعنی قارون بیلمش ایکن که کندوسندن مالدار و کوجلی اولانی حق تعالی
اهلاک ایتمشدر پس نیچه بو کونه افعال و اقوال کندودن صادر اولدی وَلَا يُسْأَلُ
عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ● و معاتبه یوزندن کنهکارلر کناهلرندن صورلمازلر
بلکه بغته اوزرلرینه معذب اولورلر فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ پس کندو
عشیرتی اوزره آرایشیله چیقدی ● مروی در که بر ارغوانی دونلر کیوب
التون ایرلو بر اشهب فاتره بنمش چیقدی ● و بیله نیجه کنلدر
قلعنده دورت بیک آدم بنمش ایدی قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
دیدی شول کیمسه‌لر که یعنی اولان صاغلغک لذاتن ایسترلر يَا لَيْتَ لَنَا
مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ ای قوم کاشکی قارونه ویریلدوکی نسنه کبی بزه
اولسیدی إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ● که بی شبهه قارون مثلی دنیویدن بر
اولو بهره صاحبیدر وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ و دیدی شول کیمسه‌لر که
دانش ویریلدیلر وَيْلَكُمْ اوزرکزه هلاک اولسون ای دنیایه طالب اولانلر
ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا تنکرینک مکافاتی آخرتده بیکردر
اول کیمسه‌یه که ایمان کتوروب کوزل عمل ایشلدی وَلَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ
● و اول مکافاته مصادف اولمازلر الا طاعت اوزره صبر ایدنلر
و معصیتلردن نفسلرین منع ایدنلر کتوردیلر که قارون حضرت موسی‌یه
همیشه ایذا ایدردی و حضرت موسی قرابتی جهتندن اکا مدارا ایدردی بر وقتده

که حکم زکات نازل اولدی حضرت موسی مال زکاتندن اوتری انکله بو کونه مصالحه
ایلدیکه زکاتیچون هر بیکدن بر ویره پس قارون انی حسابا ایلدی کوردیکه اوله
جوق مبلغ اولور طبعی کتمی اکا داغبا اولدیکه حضرت موسی‌یی بنی اسرائیل آراسنده
رسوا ایده تا که دعوتی آزا اولوب خلق کندودن یوز چیوروب سوزی بر کیمسه‌یه
مسموع اولمیه پس بر فاجره قادی‌یه بر مقدار رشوت ویردی بو شرط اوزره
که بنی اسرائیلک جمعی اراسنده سویلیه که بم حضرت موسی کندویه فعل قبیحی
ایلدی بعده روز عید اولدوقده حضرت موسی بنی اسرائیل ما بیننده خطبه
اوقویوب اثنای خطبه سنده سویلدی هر کیم اوغرلق ایلیه کسرز و هر زنا
ایدن محصن دکل ایسه اکا دکنک چالرز و اکر محصن ایسه انی رجم ایدرز ●
همان قارون دیدی و اکر سن اولورسن دیدی و اکر بن اولورسم قارون
دیدیکه بنی اسرائیل زعم ایدرلر که سن فلان قادینه فجور ایلدک حضرت موسی
بو سوزی ایشیدجک فرمان ایلدیکه اول قادی احضار اولنه کلوب حاضر
اولدوقده حضرت موسی اکا خدانک عظمت و قهریله اند ویردیکه تغیر
ایتمیه سویلیه همان قادی دونوب دیدی یا رسول الله حقیقت الحال
بودرکه قارون بکا بونک اوزره رشوت ویردیکه سویلیه‌یم سن بکا نا معقول
ایش ایشلدک سن حضرت موسی بو کلامی ایشیدجک مجروح و اروب قارونک
النده خدایه شکوا ایلدی ایزد ذو الجلالدن کندویه وحی کلدیکه زمینه
ایستدوکک نسنه ایله فرمان ایت کیم انی سکا رام ایتمشوز ● پس حضرت
موسی دیدی ای زمین قارونی آل بلا فاصله زمین انی دزلرینه دک الدی
بعده بو سؤال اوزره برنج کز یره فرمان ایلدی یره هر بر ایسل بر مقدار
یتدی تا که کندوسندن بر اثر قالمدی ● و اول اثناده قارون حضرت موسی‌یه
تضرع و زار ایدردی حضرت موسی اکا اصلا التفات ایتمیوب رحمت ایتمدی
حق تعالی وحی ایدوب بیوردی ای موسی کوکلک نه یکد برنج کز قارون سندن
رحمت طلب ایلدی ● سن اکا رحمت ایتمدک عزتم و جلالم حقیچون اکر بر کز بکا
دعا ایدیدی بن اکا اجابت ایدردم بو احوال ایکدوکدن صکره سفهای بنی اسرائیل
دیدیلر که موسی قارونه بو ایشی ایشلدی تا که اموالنه وارث اوله حضرت موسی
بو کلامی ایشیدجک خدای ذو الجلالدن ایستدی که انک اموال و ادخارنی

دخی خسف ایلدی حق جل وعلا آنک دعاسین قبول ایدوب انلری دخی یره بتوردی
نته کم بیوردی فخسفنا به وبداره الارض پس بیری قارونله وسرایله چوکدردی
فما کان له من فئة ینصرونه من دون الله پس اکا بر کروه یوق ایدی که تنکریدن
زمانن آشوب کندویه یاردم ایدرلر وما کان من المنتصرین وعذابدن
امتناع ایدنلردن دکل ایدی واصبح الذین تمنوا مکانه بالامس وصباحه
اول کیمسنه لر که قارونک مرتبه سین دونه کون آرزو ایتمشلردی یقولون
ویکأن الله یبسط الرزق لمن یشاء من عباده ویقدر دیرلر عجب دکول
که تنکری تعالی قوللرندن ایستدوکی کیمسنه یه روزی بی کننادن قیلور ایستدوکی
کیمسنه یه دار قیلور لولا ان من الله علینا تنکری تعالی ارزومزی ویرمکله
اوزرمزه منت ایتمسیدی لخسف بنا البته بیزی یرله چوکدوررردی
ویکأنه لا یفلح الکافرون عجب دکول که شان بودر که تنکرینک
نعمتن انکار ایدنلر عذابدن قورتلمز تلک الدار الآخرة اول معروف
وموصوف اولان صونکی سرای نجعلها للذین لا یریدون علوا فی الارض
آنی قیلورز اول کیمسنه لره که یر یوزنده تکبر ایتمک ایسترلر ولا فسادا
ونه خلق اوزرینه تعدی ایتمک ایسترلر والعاقبة للمتقین وکوزل نتیجه
خدا ایستمدوکی اشیادن پرهیز ایدنلره در من جاء بالحسنة فله خیر منها
هرکیم ایولکله کلورسه اندن یکرک ایولک اکا حاصل اولور ومن جاء
بالسیئة وهرکیم بدلکله کلورسه فلا یجزی الذین عملوا السیئات پس
بدلکلری ایشلیانلر مکافات اولنمزلر الا ما کانوا یعملون الا ایشلدوکلری
نسنه کبی کتوردیلر که بغی سرور کائنات هجرتنده جحفه نام مکانه ایرشدی
قوم مجزهل شوقی باطننده تاثیر ایلدی حضرت جبرئیل بو آیتی کتوردی
ان الذی فرض علیک القرآن حقیقتا شول پروردکار که قرآنک تلاوتنی وتبلیغنی
واجب اولان احکامله عمل ایتمکی اوزرکه واجب قیلدی لرادک الی معاد
البته سکا سنک اعتیاد ایتدوکک یره سنی دوندورجیدر قل ربی
اعلم سویله پروردکارم دانا تردر من جاء بالهدی دوغری یولی کتورن
کیمسنه یی بیلور ومن هو فی ضلال مبین وآشکارا ازغونلقده اولانی
دخی وما کنت ترجوا ان یلقی الیک الکتاب وسن امید دوتمزدک که سکا

ان کوندرلمش اوله الا رحمة من ربک ولیکن کندوسندن بر رحمت اولمق ایچون
سکا کوندردی فلا تکونن ظهیرا للکافرین پس بی دین اولانلره ارقه داش
اولمه یعنی انلره مدارا ایتمه وخواهشلرینه کوره حرکت ایتمه ولا یصدنک
عن آیات الله وکرکدر که تنکرینک آیاتی وقیدندن کفار سنی دوندرمیه لر
بعد اذ انزلت الیک سکا ایندرلوب اوزرکه فرض اولندقدن صکره
وادع الی ربک وخلقی پروردکارک عبادتنه دعوت ایله ولا تکونن
من المشرکین واهل شرک زمره سنده اولمه ولا تدع مع الله الها آخر
وخدای ذو الجلال ایله بر آخر معبود اوقمه لا اله الا هو اندن اوزکه عبادته
سزا بر معبود یوقدر بو آیتلرده خطاب حضرت سرور کائناته در
ومراد امتدر وخطابی حضرته توجیه ایتمه دن مقصد بودر که اهل شرک حضرتک
موافقتندن قطع امید ایده لر کل شیء هالک هر نسنه معدوم
وفانی اوله جقدر الا وجهه مکر خدا الک ذات باهر الصفاتی له الحکم
نفوذ ایدیجی فرمان کندونکدر مخصوصدر والیه ترجعون
ومکافات ایچون کندو طرفنه دوندرلیورسز

سورة العنكبوت مكية وهي تسع وستون آيات

بسم الله الرحمن الرحیم

الم اشارت سبقت ایتدی احسب الناس ایا خلق کمان ایتدیلر که ان
یترکوا قویلوب ویریلورلر ان یقولوا آمنا دیمه لر ایچون بیز ایمان کلدک یعنی خلق بویله
صانورلر که مجرد آمنا سوزین سویلمکله ترک اولنورلر وهم لا یفتنون وبلا
وکندولر انواع تکالیفله امتحان اولنمیه لر جهاد وروزه تعطاعات وانواع
مصایب کبی ولقد فتنا الذین من قبلهم وتحقیقا که کندولردن اسبق
اولانلری امتحان ایتدک فلیعلمن الله الذین صدقوا پس البته اظهار ایدر ذو الجلال
ایمانده صادق اولانلری تمییز ایدر ولیعلمن الکاذبین والبته یلانجی
اولانلره مکافات ایدر ام حسب الذین یعملون السیئات ان یسبقونا بلکه
کمان ایتدیلرمی بدلک ایدنلر کیم بیزدن ایلرو کیدوب بیشانلری وزره کندولره
مکافات ایتمکه قادر اولمزز ساء ما یحکمون ایتدوکلری حکم غایتله بد در
من کان یرجوا لقاء الله هرکیم جنتده تنکرینک لقاسنه امید دوتمش ایدی

حسب

فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَآتٍ بی‌شبهه کیم تنکری تعالی کندو لقاسیچون تعیین ایتدوکی
مدت کلیجکدر وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ● وکندو دخی قوللرینک سوزین ایشیدوجی
اسرار ونیتلرینه دانا اولان وَمَن جَٰهَدَ وهر کیم کفار ایله جنک ایدوب جهاد ایدر
فَإِنَّمَا يُجَٰهِدُ لِنَفْسِهِۦٓ جهاد ایتمزالا کندو جانیچون زیرا جهادک ثوابی اکا عائد اولور
إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ● تحقیقا که حق تعالی انس وجن وملکیه‌نک طاعاتندن
ومجاهداتلرندن بی‌نیازدر اجق قوللرینی امر ایدوب انواع الرینه دوزن ویرملک ایچون
کندولرین طاعاته مکلف قیلدی وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وشول
کیمسه‌لرکه ایمان کتوروب کوزل عمل ایشلدیلر لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ البته
بد عملرینی انلردن محو ایدرز وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ● والبته
انلره اکوزل عملرینک مکافاتنی مکافات ایدرز یعنی اعلی اولان عملرینک
جزاسی کبی سائر اعمالرینه جزا ویررز ● کتوردیلر که یعنی حضرت سعد
بن ابی وقاص اسلامه کلدی ● انا سی رحمنه اندی ایچدیکه کوتندن کوکلی
جوک ایتمیه ویوقاردن بردالمجیه اوغلی دین اسلامدن مرتد اولمیجه
جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حُسْنًا آدم
اوغلنه امر ایلدک که اتاسنه وانا سنه کوزل ایشی ایشلیه وَإِن جَٰهَدَاكَ
لِتُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ واکر سعی ایدوب سنکله جنک وجدال ایدرلر
بکا اورتاق دوتاسن اول نسنه‌یی که انوک الوهیتنه سکا برهان اولیه فَلَا
تُطِعْهُمَآ اول خصوصده انلرک سوزین قبول ایتمه زیرا خالقک معصیتنده
مخلوقه اطاعت اولماز إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ دونمکوز بکادر یعنی ایمان کتورنک
وکتورمینک ویدر وماد رینه ایولک ایدنک وایتمیانک دونمه‌لری بنم
طرفمه‌در فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ● بس جزا عملکزی ایشلدوکلرکزی
سزه اکاه ایدرم وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وشول کیمسه‌لرکه
ایمان کتوروب کوزل عملر ایشلدیلر لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِى ٱلصَّٰلِحِينَ ● البته
ایولک ایدنلرک زمره‌سنده انلری کیورندوررز وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ
ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وخلقدن شول کیمسه واردر که دیر تنکری‌یه ایمان کتوردک فَإِذَآ
أُوذِىَ فِى ٱللَّهِ بس تنکرینک برلکنده ایذا ولذوقلده یعنی کفار ایماندن
اوتری کندورینی معذب ایتدوکلرنده جَعَلَ فِتْنَةَ ٱلنَّاسِ كَعَذَابِ ٱللَّهِ خلقک

ایشندن

اذیتندن کندو یردکی نسنه‌یی قیلر تنکرینک عذابی کبی یعنی خلقک عذابی
خوفندن ایمانی ترک ایدر نتکه خدا تعالی عذابی خوفندن کفری ترک اولنمق کرک ●
وَلَئِن جَآءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ وبی‌شبهه اکر پروردکارک سمتندن بر فتح وغنیمت
کلورسه لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ البته دیرلر که دین وملتده بیز سزکله ایدک
بس غنیمتده بزی شریک ایدک وانلردن مراد اهل نفاق درا أَوَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ
بِمَا فِى صُدُورِ ٱلْعَٰلَمِينَ ● دخی تنکری تعالی خلقک سینه‌سنده اولان
اشیایی کندولردن داناتردکلمیدر وَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ
● دخی قسم اولسونکه تنکری تعالی بو ایکی کروهه اعمالرینه کوره مکافات
ایدر ● کتوردیلرکه ابو سفیان وامیه بن خلف حضرت عمر وحضرت
خباب دیدیلر بو دین محمدی ترک ایدک ● ویدر کرک ایینه رجوع ایدک
اندن وازکچکوز واکر بو دینی ترک دینده اثم تماما تیتمکدن برکناه حاصل اولور
انی بز سزدن کتوررز ● وضمی سزی یوک النده‌یوز بس بو آیت نازل
اولدی وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وبی‌دین اولانلر اهل ایمانه دیدیلر ٱتَّبِعُوا۟
سَبِيلَنَا بزم طریقمزه بیرو لک ایدک وَلْنَحْمِلْ خَطَٰيَٰكُمْ وکناهلرکزی کوتورملک
کرکن اکر بیزه اتباع ایتمکوز کناهدر وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنْ خَطَٰيَٰهُم مِّن شَىْءٍ
وانلر مؤمنلرک کناهندن برآز نسنه کوتوریجی دکلدرلر إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ● بی
شبهه انلر سوزلرنده یلانجیلردر وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ والبته نفسلری ثقلندن
اغر یوکلری قالدوررلر وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ واغر یوکلریله اوزکه یوکلرقالدررلر
وآواره‌لری کیمسنه‌لرک یوکلریدر که کندولر انلرک ازمسنه سبب اولدیلر
ذاکرانلر بو کندو برنسنه اکسک اولماز وَلَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَمَّا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ ● والبته یا غلد وقلری یلاندن اوتری سرزنش سوالی سؤال اولنورلر
قیامت کوننده وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ وتحقیقا که حضرت نوحی کندو قبیلسنه
کوندردک فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا بس انلرک ارا سنده بیک
بیل الا الی بیل اکسک دوردی یعنی حضرت نوح علیه السلام طقوز یوز الی
بیل قومنی ایمانه دعوت ایدوب کندویه منقاد اولمدیلر فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ بس صویک
کثرتی کندولرین الوب اهلاک ایتدی وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ● وحال بو که کندولر کفر ایله
ستمکارلر ایدیلر فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَصْحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ بس کندوینی وکمینک اهلینی یعنی

كندو سيلەكيدن بنانلرى قورتردق وجعلناها آية للعالمين ۞ واول واقعەيى
خلق ايچون بر عبرت قيلدق تاكه انكله پند الورلر وابراهيم اذ قال لقومه وياد
كتور حضرت ابراهيمك احوالنى چون كندو جماعتنه ديدى اعبدوا الله واتقوه
خدايه پرستش ايدك وآنك عذابندن خوف ايدك ذلكم خير لكم اول عبادت
وخوف سزه اولدوغكوز حالتدن يكرك در ان كنتم تعلمون ۞ اكر سز خير وشرى
بيلوب ارالرنده تميز ايدر ديكوز انما تعبدون من دون الله اوثانا تكريدن
اوزكه عبادت ايتمزسز الا بتلر وتخلقون افكا وكندو نفسكوزدن يلان ايجاد
ايدرسز كه بتلرى آلهيت عنوانيله اكرسز ان الذين تعبدون من دون الله
حقيقتا كه تكريدن اوزكه پرستش ايدوككوز نسنەلر لا يملكون لكم رزقا
سزه روزى ويرمكه قدرتلرى يوقدر فابتغوا عند الله الرزق پس خدانك
قتندن رزق طلب ايدك واعبدوه واشكروا له اول حالده كه كندونك
نعمتلرينه اعتراف ايدك اليه ترجعون ۞ آنك طرفنه دوندرلمش اولورسز
وان تكذبوا واكر بنى يلانه نسبت ايدرسز فقد كذب امم من قبلكم بى شبهه كه
سزدن اسبق كروهلر پيغامبرلرين يلانه نسبت ايتديلر ۞ وانلرك تكذيبندن
پيغمبرلره بر ضرر ايرشمدى بلكه ضرر كندولره عائد اولدى وما على الرسول الا
البلاغ المبين ۞ وپيغامبر اوزرنه برنسنه يوقدر الا آشكارا تبليغ ايتمك
وآوازينه لازم دكلدر كه مصدق اولوب مكذب اولميه اولم يروا كيف يبدئ الله
الخلق بتحقيق بيلمزلرمى كه تكرى تعالى يارادلمشلرى نيجه ايجاد ايدر ثم يعيده
بعده اولدوكلرندن صكره انلرى زنده قيلوب دوندورور ان ذلك على الله
يسير ۞ حقيقتا ايجاد ايدوب دوندرمك ايزد ذو الجلال اوزرينه بر آسان
ايشدر قل سيروا في الارض سويله يا ابراهيم يرلوزنده سياحت ايدك
فانظروا كيف بدأ الخلق پس بقك نيجه حق جل وعلا خلقى اختلاف اجناس واحوال
اوزره ياراتدى ثم الله ينشئ النشأة الآخرة صكره تكرى تعالى او وجودى
پيدا ايدر ان الله على كل شيء قدير ۞ بى شبهه كه خداى عز وجل هر نسنه اوزرينه
توانادر انكچون كه قدرتى كندو ذاتنه در وممكناتك ايجادى ذاتنه نسبت
اولنجه برابردر پس نشأة اخرى اوزرينه قادردر شونده كه نشأة اولى اوزرينه
قادر اولدى يعذب من يشاء تعذيب ايستدوكى كمسنەيى معذب ايدر

ويرحم من يشاء واسركسين ايستدوكى كمسنەيى واليه تقلبون ۞
وكندو طرفنه دوندرلمش قيلنورسز وما انتم بمعجزين ۞ وسز تكرىيى تعجيز
ايدجى دكلسز في الارض يرده ولا في السماء ونه كوكده يعنى تكرى تعالى عذابكزى
استرسه يرده اولورسه كوز يا كوكده يسه قدرتندن قورتلوب خلاص
اولمزسز وما لكم من دون الله من ولي ولا نصير ۞ وتكريدن اوزكه سزه
نه بر دوست ونه بر ياردمجى واركه سزى بلادن حفظ ايده والذين كفروا
بآيات الله ولقائه وشول كمسنەلر كه تكرينك دلائل وحدانيتين وبعث
سببيله حاصل اولان لقاسين انكار ايتديلر اولئك يئسوا من رحمتي
اول كروه آخرتده بنم رحمتمدن نا اميد اولديلر واولئك لهم عذاب اليم
۞ واول كروه كفرلرى سببيله كندولره بر دردناك اشكنجه اولور
فما كان جواب قومه پس حضرت ابراهيم جماعتينك جوابى بر نسنه اولمدى
الا ان قالوا اقتلوه او حرقوه الا بو كه سويلديلر ابراهيمى اولدرك يا
اندرك بعده يايلرى اكا موذى اولديكه ياندرەلر پس كندويى منجنيقله آتشه
صالديلر فانجاه الله من النار درعقب ايزد ذو الجلال لطف وكرميله
كندويى آتشدن قورتردى كه آتشى اوزرينه برد وسلام قيلدى ان في
ذلك لآيات حقيقتا كه حضرت ابراهيمك قورتلمسنده اولو نشانلر واردر
لقوم يؤمنون ۞ بر كروهه كه خدانك وحدانيتنه ايمان كتوررلر وقال
انما اتخذتم من دون الله اوثانا وحضرت ابراهيم ديدى اى قوم بوندن
اوزكه برنسنه يوقدر كه تكريدن اوزكه بتلر ايدندكوز مودة بينكم ارا كوزده
محبت تحصيل ايتمك ايچون في الحياة الدنيا يعنى ارلان صاغلقده ثم يوم
القيامة يكفر بعضكم ببعض صكره قيامت كوننده برلوككز برلوككزى
انكار ايدوب اندن بيزار اولورور ويلعن بعضكم بعضا وبرلوككز برلوككزه لعنت
اوقورر ومأويكم النار وقرارگاهكوز آتشدر وما لكم من ناصرين ۞ وسزه
امداد ايدجيلر يوقدر كه سزى اندن خلاص ايده فآمن له لوط پس همشيرەسى
اوغلى حضرت لوط كندويه ايمان كتوردى وقال اني مهاجر الى ربي وحضرت
ابراهيم سويلدى تحقيقا بن كروهمك النندن وطنى ترك ايدوب كيدرم پروردكارم
بكا فرمان ايتدوكى يره انه هو العزيز الحكيم ۞ تحقيقا كه پروردكارم كندو

بنجه تمنلرمدن حفظ ایدن غالب قادر بکا فعلوا اولان نسنه ایله فرمان
ایدیجی حکیم ● پس حضرت ابرهیم وخاتونی ساره وحضرت لوط اتفاق
ایدوب سواد عراقدن دمشق کوئی نام کویده حران نام شهره کیتدیلر آندن
اقلیم شامه یعنی اندن فلسطین اسمیله معروف اولان بقعه ده حضرت
ابرهیم مسکن ایتدی وحضرت لوط سدوم نام کویده مکان ایدندی ووهبنا
له اسحق ویعقوب واکا بر اوغول و بر نبیره باغشلدق وجعلنا فی ذریته
النبوة والکتاب وکندو نسلنده پیغامبرلکی وکتاب سماوی مقوله سین
قیلدق وآتیناه اجره فی الدنیا وایتدوکی هجرتا ورزقه کندویه مکاننی
بوجهانده ویردک وانه فی الآخرة لمن الصالحین ● وتحقیقا که حضرت ابرهیم
او برجهانده صلاحده ارباب کمال اولانلرک زمره سندندر ولوطا اذ قال لقومه
وحضرت لوطک احوالنی یاد ایت کوریچون کندو جماعتنه سویلدی انکم لتأتون الفاحشة
تحقیقا سز قبحده نهایته ایرشن فعله کلورسز ما سبقکم بها من احد من
العالمین ● خلقدن برکیمسه انک ایشلمسیله سزه مسبق اولمدی ائنکم لتأتون
الرجال نیچون سز ارککره مباشرت طریقیله کلورسز وتقطعون السبیل ●
و یول کسرسز یعنی کاروان خلقنه اخذ مال ایله وقتل ایله تعرض ایدرسز وتأتون
فی نادیکم المنکر ومجلسکزده نامعقول ونامشروع اولان ایشی ایشلرسز
فما کان جواب قومه پس کندو بلرکینک جوابی کندویه برنسنه اولمدی الا ان
قالوا ائتنا بعذاب الله ان کنت من الصادقین ● الا که دیدیلر بزه تنکرینک
عذابنی کتور اکر دعوای نبوتده کرچک سویلیانلردن ایسه ک قال رب انصرنی
علی القوم المفسدین ● حضرت لوط سویلدی یا الهی بر ارازلکه سعی ایدن کروه
اوزره بنی منصور قیل ولما جاءت رسلنا ابرهیم بالبشری وبیچون کوندرلدیکمز
حضرت ابرهیمه اوغول ونبیره نک مژده سیله کلدیلر قالوا انا مهلکوا اهل
هذه القریة دیدیلر علی التحقیق بز سدوم کوینک خلقینی نابود قیلیجی یوز ان اهلها
کانوا ظالمین ● یعنی شبهه که اول کوی اهلی ستمکار کروه ایدیلر قال ان فیها
لوطا حضرت ابرهیم اعتراض یوزندن دیدی بی شک حضرت لوط اول کویده
اولور وانک ستمکارلردن دکلدر قالوا نحن اعلم بمن فیها کوندرلمش فرشته لر
دیدیلر بز ایچنده اولان کیمسه لردن سنده دانا ترز لننجینه واهله الا

امرأته انی وکندویه مخصوص اولانلری قورتررز الا امرأته کانت من الغابرین ● انجق
خاتونی عذابده قالانلردن ایدی ولما ان جاءت رسلنا لوطا وبیچون کوندرلمشلر
حضرت لوطه مهمانلر طریقیله کلدیلر سیء بهم انلرک سببیله اندوهناک
اولدی وضاق بهم ذرعا وانلرک احوالی تدبیر ایتمکدن جهتنده طاقتی داراولدی
وقالوا وبیچون انلرک تغییری حضرت لوط چهره سنده کوردیلر دیدیلر لا تخف ولا تحزن
قورقمه والجه انا منجوک واهلک الا امرأتک کانت من الغابرین ● تحقیقا
بز سنی واهلکی قورترریجی یوز انجق عورتک کوین قالانلردن ایدی انا منزلون علی اهل
هذه القریة رجزا من السماء تحقیقا بز بو کوینک اهلی اوزره کوکدن برعذاب اینیدیجی یوز
بما کانوا یفسقون ● ایتدوکلری فسق سببیله ولقد ترکنا منها آیة بینة وتحقیقا
بر ازلکیده برآشکار نشانه قودق لقوم یعقلون ● برکروه ایچون که تعقل ایدوب
اعتبار الورلر واول نشانه مشهور اولان حکایتلری وویرانه اولان مکانلرینک
آثاریدر والی مدین اخاهم شعیبا ومدین شهرینک ساکنلرینه قرنداشلری
حضرت شعیبی کوندردک فقال یا قوم اعبدوا الله پس دیدی ای بنم عشیرتم خدای
ذو الجلاله پرستش ایدک وارجوا الیوم الآخر وصوک کونک ثوابنه امید دوتک
یعنی بر ایش ایشلکوز که انکله ثوابک حصولنه امید دوتمق ممکن اوله ولا تعثوا
فی الارض مفسدین ● ومدین شهرینک زیبنتنده تمالکه قصد ایتدوککز
حالده فسادلکه میل ایتمکوز فکذبوه پس حضرت شعیبی یالانه نسبت ایدوب
فسادلرینه مصر اولدیلر فاخذتهم الرجفة پس زلزله کندولرینی الدی
فاصبحوا فی دارهم جاثمین ● پس کندو مسکنلرنده صباح ایلدیلر دیزلری اوزره
چوکمش اولدیلر وعادا وثمود وعاد وثمود قبیله لرین اهلاک ایتدک وقد
تبین لکم من مساکنهم ونه شبهه کیم انلرک هرندن هلاکلری اولمقلری سزه
ظاهر اولدی وزین لهم الشیطان اعمالهم وابلیس شقی ایشلرین کندولره
بزندی فصدهم عن السبیل پس پیغامبرلر بیان ایتدوکلری طریقدن کندولرین
دوندردی وکانوا مستبصرین ● وحال بوکه انلر کوریجیلر ایدی یعنی فکر ونظر
ایتمکدن متمکن ایدیلر لیکن انکله اشتغال ایتمدیلر وقارون وفرعون وهامان
معذب ایلدک عادا وزره وقارونک نسبی شرفیچون تقدیم اولندی ولقد جاءهم
موسی بالبینات فاستکبروا فی الارض وتحقیقا که حضرت موسی بونلره آشکاره

معجزه‌لرایله کلدی پس کندوینی تصدیق ایتمیوب مصر زمیننده سرکشلک ایتدیلر
وما کانوا سابقین ۞ وتکری‌نک زماننده ایلرو کیدیجی دکل ایدیلر بلکه تکری‌نک
زمانی کندولره یتشوب ایشلرین بتوردی فکلا اخذنا بذنبه پس بو ذکر اولنانلرک
هر برین کناهی سببیله الوب معذب قیلدق فمنهم من ارسلنا علیه حاصبا
پس انلردن بر کروه وار ایدیکه اوزرینه اوفاق طاش یاغدردق قوم لوط کبی
ومنهم من اخذته الصیحة وانلردن بر کروه وار ایدیکه کندوینی چیغرمق
الوب هلاک ایتدی اهل مدین وثمود کبی ومنهم من خسفنا به الارض
وانلردن بر قسم وار ایدیکه یری کندو سیله چوکردک قارون کبی ومنهم
من اغرقنا وانلردن بر جماعت وار ایدیکه کندولرین صوده بوغدق قوم نوح
وفرعون وتوابعی کبی وما کان الله لیظلمهم واولمازدیکه اول ذو الجلال
انلره ستم ایده ولکن کانوا انفسهم یظلمون ۞ ولیکن انلر کندو نفسلرینه ستم
ایدرلردی مثل الذین اتخذوا من دون الله اولیاء شول کیمسه‌لرک صفتی که
تکری‌نک الوهیتندن تجاوز ایدوب دوستلر یعنی معبودلر ایدندیلر کمثل العنکبوت
اورمجکک صفتی کبی که اتخذت بیتا کندویه بر او ایدندی وان اوهن البیوت
وتحقیقا که اولرک الک سستی لبیت العنکبوت اورمجکک اویدر زیرا
انک نه دری ونه دیواری وار ونه صاوقدن ونه حرارتدن حفظ ایدر لو کانوا
یعلمون ۞ اکر بیلسه‌یدیلر البته بیلورلردیکه دینلری اورمجکک اوندن
زبونترکدر ان الله یعلم ما یدعون من دونه من شیء بی شبهه حق جل وعلا
بیلورکه کندوسندن اوزکه شیء مقوله‌سندن عبادت ایتدوکلری نسنه‌نی
وهو العزیز الحکیم ۞ وکندو دخی کیمسه اوزرینه غالب اولوب اشیانک
مخلفنی وضع ایدندر وتلک الامثال وبو ذکر اولنان مثل وماننده‌لری نضربها
للناس خلق ایچون انلری کتوروب بیان ایدرز وما یعقلها الا العالمون ۞ وانلر
حسن وفائده‌سین فهم ایتمز الا حقائق اشیایه تدبر ایدن ارباب دانش
خلق الله السموات والارض بالحق خدای متعال کوکلری ویری یرتدی دخی
ملابس اولدوغی حالده که انی افاضه خیر وذات وصفاته اوزرینه دلالت
ایتمکه مشتمل قیلدی شنده که انکا اشارت ایدوب بیوردی ان فی ذلک لایة
للمؤمنین ۞ تحقیقا که کوکلری ویرلری یرتمسندن بر اولو نشان وار ایمان

الجزء الواحد والعشرون من القرآن

کوتورنلره زیرا انکله انتفاع ایدن انلردر اتل ما اوحی الیک من الکتاب ای محمد قرآندن
سکا وحی اولنان نسنه‌یی اوقی واقم الصلوة ونمازی شرائطی وآدابیله
قیل ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر بی شبهه کیم نماز ایمان نعلادن
انی قورور وشرعا مستحسن اولمیان ایشدن دخی یعنی نماز معاصیدن منع ایتمکه سبب
اولور زیرا انکا مداومت ایتمک چوق ذکره وخشیته مؤدی در وانلر انکا
بندلری کناهدن منع ایدرلر کتوردیلرکه انصاردن بر یکت حضرتله بیله وقت
نمازی قیلردی اما بر قباحت یوق که انی ایشلمزدی احوالنی حضرتک حضورینه
عرض ایتدیلر حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی نمازی البته کندوینی
منع ایدر پس از مدت کچمدن اول یکت ایتدوکی ایشلردن فراغت ایدوب
تائب وطاهر اولدی ولذکر الله اکبر وبی شبهه کیم خدانک ذکرینه مشتمل
اولان نماز هر نسنه‌دن زیاده بیوکدر والله یعلم ما تصنعون ۞ وحق جل
وعلا ایشلدوککز نسنه‌یی نمازدن وغیر نسنه‌دن بیلور پس انکا کوره مزد
مکافات ایدر ولا تجادلوا اهل الکتاب واهل کتابدن سزکله عهد وپیمان
باغلیانلرله بر سوزله مجادله ایتمکوز الا بالتی هی احسن مکر بر خصلتله که
کندوسی غایتله کوزل اوله خشونتی ملایمتله معارضه ایتمک کبی الا الذین
ظلموا منهم مکر انلردن نقض عهد ایله ستم ایدنلرکه انلرله علی الاطلاق
مجادله ایتمکوز رواودر وقولوا آمنا بالذی انزل الینا وانزل الیکم وانلرله
مجادله حسنه ایتدوککزده دیمککز کرکدر ایندریلان نسنه‌یه وسزه
ایندریلان نسنه‌یه ایمان کتوردک والهنا والهکم واحد وبزم تکریمز
وسزک تکریکوز بیردر ونحن له مسلمون ۞ وبز انکا یالکوز مطیع ومنقادز
وکذلک وبویله که سائر انبیا اوزرینه کتابلری ایندردک انزلنا الیک
الکتاب قرآنی سکا ایندردک فالذین آتیناهم الکتاب یؤمنون به
پس شول کیمسه‌لرکه کندولره کتابی ویردک قرآنه ایمان کتوررلر عبدالله
ابن سلام وامثالی کبی ومن هؤلاء من یؤمن به وبونلردن یعنی عربدن
شول کیمسه وارکه انکا ایمان کتورر وما یجحد بآیاتنا الا الکافرون ۞ وآیاتمزی
انکار ایتمز الا کفرده زیاده متوغل ایدنلر وما کنت تتلوا من قبله من کتاب
ونزولندن اسبق سن بر کتاب اوقمزدک ولا تخطه بیمینک ونه انی صاغ الکله

یازردك اِذاً لَارْتابَ الْمُبْطِلُونَ ● شرط مقدر وقد جوابدر یعنی سن کتاب اوقویوب
یازنلردن اولسیدك اول عمل اهل باطل اولنلر شك ایدوب سویلرلردی
قرآنی بر غیر کیمسه دن اوکرندی یا متقدمینك کتابلرندن آلدی بَلْ هُوَ آیاتٌ
بَیِّناتٌ بلکه قرآن معنالری آشکار آیتلردر فی صُدُورِ الَّذِینَ اُوتُوا الْعِلْمَ منور
کیمسه لرك سینه لرنده که دانش ویرلدیلر وَما یَجْحَدُ بِآیاتِنا اِلَّا الظّالِمُونَ
● وآیتلرمزی انکار ایتمز الا ظلمده نهایته ایرشنلر که آیاتمزك اعجازی
واضح اولدوقدنصکره مکابره ایدوب انلری انکار ایدرلر وَقالُوا لَوْلا اُنْزِلَ
عَلَیْهِ آیاتٌ مِنْ رَبِّهِ وکفار ردیدیلر نیچون محمد المصطفی اوزرینه بروردکارندن
معجزه لر اینمدی حضرت صالحك ناقه سی کبی وحضرت عیسانك مائده سی کبی
قُلْ اِنَّمَا الْآیاتُ عِنْدَ اللّهِ سویله آیات بر کیمسه قتنده دکلدر مکر تنکری
قتنده وَاِنَّما اَنَا نَذِیرٌ مُبِینٌ ● وبن بر نسنه دکلم الا بر آشکار قورقوجی
ویریجی اَوَلَمْ یَکْفِهِمْ دخی اقتراح ایتدوکلری آیاتدن کندولره کافی دکلمیدر
اَنّا اَنْزَلْنا عَلَیْكَ الْکِتابَ بی شبهه بز قرآنی اوزرکه ایندردك یُتْلی
عَلَیْهِمْ اوزرلرینه همیشه اوقنور اِنَّ فی ذلِكَ تحقیقا اول کتاب عظیم الشان
دورمسنده لَرَحْمَةً وَذِکْری لِقَوْمٍ یُؤْمِنُونَ ● بر اولو نعمتدر بر بینه ونصیحت
وار بر کروهه که خدانك وحدانیتنه تصدیق کتوررلر قُلْ کَفی بِاللّهِ بَیْنِی
وَبَیْنَکُمْ شَهِیداً ● سویله تنکری تعالی کفایت ایتمك جهتندن آرامزده
واراکرده کافیدر یَعْلَمُ ما فِی السَّمواتِ وَالْاَرْضِ کوکلرده ویرده اولانی
بیلور پس بنم حالمی وسزلرك حالکزی اوزرینه خفی اولماز وَالَّذِینَ آمَنُوا
بِالْباطِلِ وَکَفَرُوا بِاللّهِ وشول کیمسه لر که اصلی اولمیان نسنه یه اینانوب
ایزد ذو الجلالك وحدانیتنه تصدیق کتورمدیلر اُولئِكَ هُمُ الْخاسِرُونَ ●
اول کروه کندولردر اوتوزنلر وَیَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذابِ وکفار عذابك
وقوعنی سندن عجله ایله طلب ایدرلر که دیرلر نبوتك درست ایسه
اوزرمزه کوکدن طاش یاغسون وَلَوْلا اَجَلٌ مُسَمًّی واکر هر بر کروهه بر معین
مدت اولمسیدی لَجاءَهُمُ الْعَذابُ البته علی العجله انلره عذاب کلوردی
وَلَیَأْتِیَنَّهُمْ بَغْتَةً ویقینا کلسه عذاب انلره ناکهان کلور وَهُمْ لا یَشْعُرُونَ
● وحال بوکه کندولر انك کلمسندن بیخبردرلر یَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذابِ

عذابك

عذابك کلمسین عجله ایله سندن ایسترلر وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِیطَةٌ بِالْکافِرِینَ ●
وحال بوکه علی التحقیق دوزخك کرهسنه موجب اولان معاصی کفاری قبلندن
دوزخ انلره احاطه ایدیجکدر یَوْمَ یَغْشاهُمُ الْعَذابُ اول کونده که اشکنجه
کندولرین قبلر مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ اوستلرندن وایاقلری آلتندن
وَیَقُولُ ذُوقُوا ما کُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ● وفرشته خدانك فرمانیله سویلر دنیاده
ایشلدوککز نسنه نك جزاسین داتك مرویدر که اهل ایماندن بر کروه
مکه ده قالوب حب وطن جهتندن هجرت ایتمدیلر وعبادتلرینی قورقوب اوزره ادا
ایدرلردی حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یا عِبادِیَ الَّذِینَ آمَنُوا ای ایمان
کتورن قوللرم اِنَّ اَرْضِی واسِعَةٌ تحقیقا که بنم زمینم بولدر فَاِیّایَ فَاعْبُدُونِ ●
پس بر زمینده عبادتکزه اخلاص ایتمك سزه میسر اولمز ایسه بر زمینه دخی
وارك یالکز بکا عبادت ایدك کُلُّ نَفْسٍ ذائِقَةُ الْمَوْتِ هر جان اولمی دادیجیدر
ثُمَّ اِلَیْنا تُرْجَعُونَ ● صکره مکافات ایچون بزه دوندریلورسیز پس کیمسنه
که متیقن اولدیکیم عاقبت بر اولمجقدر دکدکده کالائق بر استعداد پیدا
ایده وَالَّذِینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّالِحاتِ وشول کیمسه لر که ایمانه کلوب کوزل
عمل ایشلدیلر لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفاً البته بهشتده جاودانی کوشکلر ویرلرده
انلری قوندورز تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهارُ اول کوشکلرك آلتندن ایرماقلر اقر
خالِدِینَ فِیها ایچنده اما مستدین علی الدوام تقدیر ایتدوکلری حالده نِعْمَ اَجْرُ
الْعامِلِینَ ● یعنی ایشلیانلرك اجری خاصه محمود ومحمدر اَلَّذِینَ صَبَرُوا شول عامللر
که انواع محنتلر اوزره صبر ایتدیلر وَعَلی رَبِّهِمْ یَتَوَکَّلُونَ ● وفقط بروردکار
لری اوزرینه اعتماد ایدرلر کتوردیلر که بعض اهل ایمان هجرته عزیمت ایدوب
دولت دوشدیلر یری برینه دیدی بز بیلدوکن بر کیمسه یوردز ایا نیره دن
یکنورز حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَکَاَیِّنْ مِنْ دابَّةٍ ونیجه
حرکت ایدیجی حیوان وار که لا تَحْمِلُ رِزْقَهَا کندو رزقنی کوتورمز یعنی طاقتی
یوقدر که آنی کتوره یاخود مقصد بر اوله که رزقنی ادخار ایتمز اَللّهُ یَرْزُقُها
ایزد ذو الجلال آکا روزینی ویرر وَاِیّاکُمْ وسزه دخی وَهُوَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ
● وکندودر بو سوزکزی ایشیدوب ضمیرکزده اولان اشیایی تحقیق
بیلور وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمواتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

واكر اهل مكه‌دن صورر ايسك كه كوكلري ويري كيم يرتدي وكوكشي وآيي كيمسه
رام ايتدي لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ البته جواب ويرلر انلري يرد وب رام ايدن تنكري
تعالي در فَأَنّٰى يُؤْفَكُونَ ۞ پس بو اقرار دن صكره خدا انك توحيدندن
قنغي نسنه‌يه دونمش قيلنورلر اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ
ايزد ذو الجلال قوللرندن ايستدوكي كيمسه‌يه يكجه جك نسنه‌سني
مستوفي قيلر كيمسه‌يه دار قيلر اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞ تحقيقا كه
خداي عز وجل هر نسنه‌يه دانادر قوللرينه منفعت ايدن شيء وضرر ايدن نسنه
ني يعني بيلور وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ
مَوْتِهَا وعلى التحقيق اكر كفار مكه‌دن صورر ايسك كه كيمدر كوكدن صو ايندردي
زميني اولدوكدن صكره انكله زنده قيلدي لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ البته درلر انلري
ايشليان خداي ذو الجلالدر يعني اعتراف ايدرلر كه جمله مكوناتي كندوسي
ايجاد ايتدي اندن صكره مخلوقاتدن نيچون قدرتي اولميان نسنه‌يي كندوسنه
اورتاق قيلرلر قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سويله قرا وككلر تنكري تعالي‌يه درلر كه بني بو كوننده
ضلالتدن محفوظ قيلدي بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۞ بلكه چوقلري
بر نسنه فهم ايتميوب سوزلرين متناقض قيلرلر كه اول خدا انك صحة
وحدانيتنه اقرار ايدوب صكره دونوب بتلري خدايه اورتاق قيلرلر وَمَا هٰذِهِ
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وبو يقين اولدن صافلق بر نسنه دكلدر اِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ الا
بر مشغوللك واو يُنمك يعني سرعت زوالده اوغلانجقلرك اويننه بنكزر كه
بر ساعت انكله مشغول ومسرور قيلنوب صكره متفرق اولوب ملول اولورلر
وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ وتحقيقا صونكي سراي كندودر حيات ابديه
سراي لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞ اكر بيلورلر اولسيدلر كيم حقيقت الحال اولدر البته
دنيايي دينه‌يي انك اوزره تقديم ايدوب اختيار ايتمزلر فَاِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ
پس چون كفار كيمه‌يه بنرلر دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ تنكريي چاغرلر اول
حالده كه كندو دينلرين اكا اخلاص ايتمشلر يعني دعايي اهل اخلاص اولان
مؤمنلر كبي ايدرلر كه هيچ تنكريدن اوزكه بر نسنه‌يي انكزلر فَلَمَّا نَجّٰيهُمْ اِلَى الْبَرِّ
پس چون كه كندولره نجات ويروب صحرايه چيقديلر اِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ۞ همان ول
وقت شرك ايدرلر يعني آيين قديملرينه دونرلر لِيَكْفُرُوا بِمَا اٰتَيْنَاهُمْ تا كه نعمت

وايستدوكي م

غاندن كندولره ويردوكمز نسنه‌يي انكار ايدلر وَلِيَتَمَتَّعُوا وتا كه اصناملك
عبادتي اوزره مجتمع اولوب برخوردار اولهلر فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ پس في شبهه كيم ايتدوكلري
ايشك عاقبتني كوررلر اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا اٰمِنًا اهل مكه بقوب مشاهده
ايتمديلرمي كيم على التحقيق بيز بو امينلكلريو حرم قيلدق وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ
وحال بو كه شهرلري چوره‌سندن خلق قاپلورلر يعني اطرافندن خلق بري بيرين
اولدروب اسير ايدرلر وكندولره بيت شريفك بركاتيله بر كيمسه تعرض اولماز
اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ پس اصلي اولميان نسنه‌يه اينانورلرمي وَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَكْفُرُونَ
۞ وخدانك نعمتنه كفر ايدرلر كه كندويه اورتاق قيلديلر وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ
كَذِبًا وكيمدر زياده ستم صاحبي شول كيمسه‌دن كه خداي ذو الجلال اوزره يالان
قلدي كه كندويه شريك واركان ايتدي اَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ يا قرانه تكذيب
ايتدي كه چون كندويه كلدي اَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ۞ ايا دوزخده كفار
ايچون برقرارگاه يوقدر يعني البته انلره جهنمده قرارگاه واردر وَالَّذِينَ جَاهَدُوا
فِينَا وشول كيمسه‌لر كه دينمزك اقامتنده سعي اتمام ايتديلر لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
البته يوللرمزي انلره كوستروروز وَاِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ۞ وبي شبهه
كيم ايزد متعال ۞ نصرت ۞ ومعونتله ۞ ايولك ۞ ايدنلرله در ۞

سورة الروم مكية وهي ستون وستون آيات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ حضرت عبد الله بن عباسدن مرويدر كيم بيوردي سورلرك اوللرنده
دونسن حروف مقطعه هر بريسي خدانك بر صفتنه اشارتدر نته كه بو كلمه‌ده
الف الوهيته ولام لطفنه وميم ملكنه اشارتدر غُلِبَتِ الرُّومُ فِي اَدْنَى الْاَرْضِ
طائفه روم زمينك يقينلكنده مغلوب اولديلر يعني فرس طائفه‌سي رومه غلبه
ايتديلر عرب ديارينه يقين اولان يرده واول بيله اولمشدي كه فرس پادشاهي
ايكي بري جلي عسكر ايله روم ديارينه كوندردي اذرعاتده بصري ارامنده
روم لشكريله ملاقي اولديلر خدانك ارادتيله فرس رومه اوزره منصور اولديلر
بونك طفرنجي بيلنده خبر مكه‌يه واصل اولدي مكه‌ده اولان اهل شرك شادمان
اولوب مؤمنلره ديديلر رومه اهل كتابسز وبز فرسيلرز وحال فرس رومه
اوزره غلبه ايتديلر بز دخي البته اوزركزه غلبه ايدروز حق تعالي بو آيتلرده اني

غاندر.

مذکور قیلدی و اولدیغی نسنه‌یی دخی بیان ایدوب بیوردی وهم من بعد غلبهم
و روم مغلوب اولدوقلرندن صکره سیغلبون فی بضع سنین البته غلبه
ایدرلر بر عدد ار بیللرک اثناسنده که اوچدن طقوزه وارنجه‌یدر و بیلدرکه بو
نازل اولدوقدن صکره حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه اهل شرکه دیدی
سیونمکوز خدایه قسم که اهل روم فرس اوزره بضع سنینده غالب اولورلر
ابی بن خلف حضرت صدیقه سویلدی سوزکده صادق ایسک بر معین مدت اثبات
ایله اوزره مسابقه کرو بغلیه‌لم حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه انکله اون کنج
دوه اوزره کرو بغلادی که اوچ ییله دک هرکیمک سوزی چیقرسه خصمندن
انی السون بعده صورت حالی حضرت سرورکائناته عرض ایلدکده بیوردیلرکه
بضع اوچدن طقوزه وارنجه اولان عدددن عبارتدر وار مدتی ارتر و کروی
زیاده ایله پس حضرت صدیق رضی الله عنه واروب انکله مدتی طقوز سنه‌یه
دک قیلدی و کروی یوز کنج دوه ایتدی بعده ابی بن خلف احد وقعه‌سنده
کندویه دکین جراحتله هلاک اولدی حدیبیه سنه‌سنده رومک فرس
اوزره غالب اولدقلرینک خبری محقق اولیجق حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه
ابی بن خلفک ورثه‌سندن کروین بودی الوب حضرتک حضورینه کتوردی
حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی انکله تصدق ایله لله الامر من قبل
ومن بعد زمان خدای ذوالجلاله در فرسک غلبه ایتمدن اول و رومک غلبه دخی
ایتدوکدن صکره یعنی قمو اوقاتده تنکرینک فرمانی جاریدر و جمله اشیاده
تصرف قادردر ویومئذ یفرح المؤمنون و اول کونده که روم فرس اوزره غالب
اولورلر اهل ایمان سیونورلر بنصر الله انکله که خدای عز وجل کتابی ولمیان اوزره
یاردم ایتدی ینصر من یشاء ایستدوکی کمسنه‌یه یاردم ایدر وهو العزیز
وکندو دوستلرندن انتقام الوب اوزرلرینه دشمنلرین مسلط ایدن الرحیم
قوللری اوزره تفضل ایدوب اعدالری اوزره نصرت ویرن وعد الله تنکری
تعالینک وعدی لا یخلف الله وعده حق جل وعلا وعده‌سنده خلف ایتمز ولکن
اکثر الناس لا یعلمون ولیکن خلقک چوغی وعده‌سینک صحتنی بیلمزلر یعلمون
ظاهرا من الحیوة الدنیا یعنی اولان صنایعدن اشکار اولنسنی بیلورلر وهم
عن الآخرة و انلر آخرتک احوالندن هم غافلون کندولر خبرسز درلر اصلا ف

خاطره

خاطره کتوردیلر او لم یتفکروا فی انفسهم کندو نفسلرنده بقوب تفکر ایتمزلرمی
بی نیچون کندو نفسلرنده تفکری احداث ایدوب سویلمزلر ما خلق الله السموات
والارض وما بینهما الا بالحق ایزد ذوالجلال کوکلری و یرلری و اول اشیایی
یرندی الا دوغرولقله واجل مسمی و بر معین مدته مقارن اولدوقلری حالده که او
تمام اولیجق بونلر نهایته ایرشوب منقرض اولورلر وان کثیرا من الناس
وخلقدن نیچوق کمسه وارکه بلقاء ربهم لکافرون پروردکارلرینک
لقاسنه یعنی قیامت کوننه انکار ایدیجیلردرلر کانلر ایدرلرکه دنیا ابدیدر دوخی
بوندن اولم یسیروا فی الارض ایا کفار مکه مکانلرندن اوتوروب تجارت ایچون
روی زمینده کزمدیلرمی فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم تا بقدلر
کندولردن اسبق اولنلرک صوکی نیجه اولدی کانوا اشد منهم قوة کندولردن
زیاده کوچ صاحبلریدی واثاروا الارض و یرک یوزین دوندردیلر صولری
ومعدنلری استخراج ایتمک ایچون و کشتزاری اکمک ایچون وعمروها اکثر مما
عمروها وانلر زمینی تعمیر ایتدیلر مکه خلقی انکا ایتدوکی تعمیردن چوقلک
وجاءتهم رسلهم بالبینات وانلره ارسال اولنان پیغامبرلر کندولره
معجزه‌لر ایله کلدیلر فما کان الله لیظلمهم پس اولمزدیکه ایزد ذوالجلال انلره ستم
ایده که عصیانلری واقع اولمدن اول کندولرین اهلاک ایده ولکن کانوا انفسهم
یظلمون ولیکن انلر کندو جانلرین ستم ایدرلردی که هلاکلرینه باعث اولن افعال
ایشلدیلر ثم کان عاقبة الذین اساؤا السوأى صکره بد اعمال ایدنلرک صوکی
بتر اولان عقوبت اولدی ان کذبوا بآیات الله وکانوا بها یستهزءون ایچون
که تنکرینک ایاتنه تکذیب ایدرلردی و انکله استهزا ایدرلردی الله یبدؤا الخلق
خدای عز وجل خلقی ایجاد ایدر ثم یعیده صکره انلری زنده قیلوب کوندورر
ثم الیه ترجعون بعده مکافات ایچون سمتنه دوندرلمش قیلنورسز ویوم
تقوم الساعة یبلس المجرمون و اول کونده که قیامت قوپه اهل شرک اولادن
تهمتدن تحیر اولدوقلری حالده خاموش اولورلر ولم یکن لهم من شرکائهم شفعاء
و تنکری تعالی یه شریک قیلدوقلری نسنه‌دن کندولره دیلکجیلر اولمدی وکانوا
بشرکائهم کافرین و اوزرتاپرلرینک الوهیتلرینه کفر ایدیجیلردی ویوم تقوم
الساعة و اول کونده که قیامت قائم اوله یومئذ یتفرقون اول کونده اهل ایمان

وكفره ايركوردلر فاما الذين آمنوا وعملوا الصالحات پس اما شول كيمسه لركه ايمانه گلوب گوزل عمللر ايشديلر فهم في روضة انلر گوناگون گللر وصولر اوزره مشتمل بر يرده اولورلر يحبرون سيونمش قيلنورلر بر سيونمك كه اثاري يوزلري اوزره ظاهر اولور وأما الذين كفروا وكذبوا بآياتنا ولقاء الآخرة واما شول كيمسه لركه كفر ايدوب خدانك اياتنه وآخرتك گورمسين تصديق ايتمديلر فأولئك في العذاب محضرون انلر در عذابه گرمش قيلنوب اندن منفك اولمزلر فسبحان الله پس ايرده ذو الجلالك ذاتي ناسزا اوصافدن تنزيه ايدك حين تمسون اخشام وقتنه گردكگوز محل وحين تصبحون وداڭ وقتنه گردكگوز محل وله الحمد في السموات والأرض وگوكلرده ويرده اولان قومنڭ حمد وثنالر ذاتنه خصوصدر وعشيا وحين تظهرون وياتسو وقتنده واويله وقتنده داخل اولديغڭوزده كنديني تسبيح وتقديس ايدك يخرج الحي من الميت زنده يي اولمشدن چيقرر قوشي يومرته دن چيقردوغي كبي ويخرج الميت من الحي واولمشي صاغدن چيقرر يومرته يي قوشدن چيقردوغي كبي ويحيي الأرض بعد موتها وزميني نباتاتله احيا ايدر قوروب اولمش كبي اولدوقدن صكره وكذلك تخرجون وبو چيقرمق كبي قبوردن چيقمش قيلنورسز ومن آياته وقدرتنڭ نشانلرندندر كه أن خلقكم من تراب سزي توپراقدن يراتدي ثم إذا أنتم بشر تنتشرون صكره بلا توقف سز آدميلرسز كه ير يوزنده پراكنده اولورسز ومن آياته دخي قدرتنڭ علامتلرندندر كه أن خلق لكم من أنفسكم أزواجا كندو جانڭوزدن سزڭچون قاريلر يراتدي لتسكنوا إليها تا كه جنسيتك حسبله انلره ميل ايدوب كندولرله الفت ايدهسز وجعل بينكم مودة ورحمة واراڭوزده محبت ومهربانلق قيلدي جماع علاقه سي وغيريسنده إن في ذلك لآيات تحقيقا كه بو ير مذكورده اولونشانلر وار لقوم يتفكرون بر گروه ايچون كه اشيانڭ حقايقنه تأمل ايدوب اندن اولان حكمتلري ادراك ايدرلر ومن آياته خلق السموات والأرض ودخي دلائل قدرتندندر گوكلر ويرڭ يراتمسي واختلاف ألسنتكم ودللرڭڭ مختلف اولمسي وألوانكم ورنگلرڭڭ گوناگون اولمسي دخي إن في ذلك لآيات للعالمين تحقيقا كه بو يرمقده واختلافده علامتلر وار ارباب دانش اولنلره ومن آياته منامكم بالليل والنهار ودخي علامات قدرتندندر

بكيجه ده

كيجه ده وگوندزده قواي نفسانيه گوز استراحت ايتمك ايچون يا تمغڭوزده وابتغاؤكم من فضله وبو ايكي وقتده لحنادن وگوندن معيشت طلب ايتمكگوز إن في ذلك لآيات لقوم يسمعون بي شبهه كيم بو اشياده اولو علامتلر وار بر گروهه كه فهم ايشتمه سين ايشدرلر ومن آياته دخي دلائل قدرتندندر وكه يريكم البرق بلدرمي سزه گوسترر خوفا وطمعا مسافري صاعقه دن قورقمق ايچون ومقيم اولنه يغموردن اميد دوتمق ايچون وينزل من السماء ماء وگوكدن صو ايندرر فيحيي به الأرض پس انڭله ييري بتي نباتاتله زنده قيلر بعد موتها قوروب اولدوكندن صكره إن في ذلك لآيات لقوم يعقلون تحقيقا كه برقي گوسترمكده وصويي گوكدن ايندروبانڭله زميني احيا ايتمده اولو علامتلر وار بر گروهه كه اشيانڭ تكوننده تأمل ايدوب خدانڭ كمال قدرتني مشاهده ايدرلر ومن آياته وقدرتنڭ دلائلندندر أن تقوم السماء والأرض بأمره گوڭك دركسز وزمين صوا اوزره تمكيني زمانسيله دورمسي ثم إذا دعاكم دعوة من الأرض صكره چغرن اسرافيل نفخه سيله سزي يردن بر چيقرمق چيقرر إذا أنتم تخرجون همان سز قبوردن چيقرسز وله من في السموات والأرض وگوكلرده ويرده اولنلر كندويه مملوك ومخصوصدر كل له قانتون قوللري فرمانته مطيع ومنقاددرلر وهو الذي يبدؤ الخلق وكندودر اول پروردگار كه خلقي ايجاد ايدر ثم يعيده صكره هلاك اولدوقلرندن صكره كندولرين اعاده ايدر وهو أهون عليه وحال بوكه اوزرينه اعاده ايتمك ابتداء ايجاد ايتمكدن آسانرقدر براهوننت خلقڭ قدرتنه گوره در زيرا خدانڭ قدرتي قتنده جميع اشيانڭ ايجادي يكساندر وله المثل الأعلى وبوجه زكوصف عجيبه آلشان قدرت كامله وحكمت شامله كبي كندويه مخصوصدر في السموات والأرض گوكلرده ويرده كه ايچلرنده اولنلر او لوصفله كنديني وصف ايدرلر وهو العزيز وكندودر هر كسه غلبه ايدن قادر توانا الحكيم صوابله دانا كه تعالى حكمتدن خالي دكلدر ضرب لكم مثلا من أنفسكم حق سبحانه وتعالى سزه كندو جانلرڭڭزڭ احوالندن الممتنع بر مثل بيان ايدوب اوردي هل لكم مما ملكت أيمانكم من شركاء اياهيچ سزه قوللرڭڭزدن ورتدن آشلر يكزده اوزرتافنلر

واردی فیما رزقناکم صره دوزی قیلدوغمز نسنه ده فأنتم فیه سواء پس سز
ویملوکلریکز اول روزیده برابرسز تخافونهم انلردن قورقرسز که مبادا تصرفده
استقلال پیدا ایدهلر کخیفتکم انفسکم نته کیم کندو نفسلریکزدن قورقرسز
یعنی نته کیم ازاد اولدقلری برینک مالنده تصرف ایتمکدن قورقکوردیلر که
یعنی بو آیت نازل اولدی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم انی مشرکلره دیدیلر
اوزره اوقودی انلر جواب ایتدیلر که هرکز اولمز کیم قوللرمزدن بر شخص مالمزده
بزم ایله اورتاق اوله اول مرتبه ده که انک تصرفندن استقلالی ملاحظه ایدهرز
قورقهوز پس حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی هرکاه که سز کندو
قوللریکزی مالکزده شریک اولدوقلرینه راضی اولمزسز نیجه مخلوقاتی که تنکرینک
قوللریدر الله شریک قیلورسز کذلک نته که بو مثالده بو امری بیان ایتدک نفصل
الآیات دلائل وحدانیتی بیان ایدرز لقوم یعقلون بر کروهه که عقوللرین
امثالی تدبر ایتمکده استعمال ایدرلر اما جاهل و متمسکار اولانلر بو کونه سوزلرک
حقیقتندن بیخبردرلر بل اتبع الذین ظلموا اهواءهم بغیر علم بل کیم ستم ایدنلر
ارزولرینه پیروی ایتدیلر دانش سز اولدوقلری حالده فمن یهدی من
اضل الله پس کیم یول کوستره بیلیر اول کمسنه یه که تنکری تعالی انی ازغون قیلدی
وما لهم من ناصرین و بو کروهه قیلنان کمسنهلره اصلا یاردمجیلر اولمیه که
کندولرین ضلالتدن خلاص ایدهلر فأقم وجهک للدین پس یوزکی دین ایچون
معتدل قیل یعنی عملکی خالص قیل حنیفا غیر نسنهدن مائل اولدوغک
حالده فطرت الله تنکرینک یاراتمسنه یاپش التی فطر الناس علیها اول بر که
تنکری تعالی انک خلقی برتدی و اوملّة اسلامدر زیرا خلق موانع نفسانیه
و شیطانیه دن خالص اولسهلر الیته انک اوزرینه اولورلردی لا
تبدیل لخلق الله تنکرینک یاراتمسنه دکشدرمک یوقدر یعنی بر کمسنه قادر دکلدر
انی تبدیل ایلیه ذلک الدین القیم اول فطرت اکرکلکی اولمیان معتدل
دیندر ولکن اکثر الناس لا یعلمون ولیکن خلقک چوغی انک معتدل
اولدیغین بیلمزلر منیبین الیه حالدر اقم لفظندن اولان ضمیردن یعنی یا محمد
سن و امتک دیننه متوجه اولک تنکری طرفنه رجوع ایدیجی کلکز حالده
واتقوه و اندن خوف ایدک واقیموا الصلوة و نمازی قیلک ولا تکونوا من المشرکین

واهل

واهل شرکدن اولمکز من الذین فرقوا دینهم وکانوا شیعا مثول مشرکلردن
اولمکز که دینلرین پراکنده قیلوب کروه کروه اولدیلر کل حزب بما لدیهم فرحون
هر کروه قتلرنده اولان نسنه ایله سیونمشلردر و اذا مس الناس ضر و چون
خلقه بر یمانلق دکر دعوا ربهم منیبین الیه پروردکارلرینه تضرع و نیاز ایدرلر
اول حالده که طرفنه رجوع ایتمشلر ثم اذا اذاقهم منه رحمة صکره اول وقت
که کندو کرمندن انلره بر احسان لذتنی داتدوروب که اول زحمتدن کندولرین
خلاص ایدر اذا فریق منهم بربهم یشرکون همان اول لحظه انلردن بر کروه دخی
پروردکارلرینه اورتاق قیلورلر لیکفروا بما آتیناهم تا که عاقبتلری بو اوله کیم نعمتدن
کندولره ویردوکمز نسنهیه کفران ایدهلر فتمتعوا پس نعم دنیویه ایله بیشی اوکوزن
برخوردار اولک فسوف تعلمون که علی التحقیق برخوردار اولمکوزک نتیجهسین
کورهجکسز ام انزلنا علیهم سلطانا یاخود کفاره اوزره بر کتاب و حجت
ایندوردکمی فهو یتکلم بما کانوا به یشرکون پس اول کتاب دلالت حسنیله سویلر
اول نسنهیی که انلر انک سببیله شرک ایدرلر و اذا اذقنا الناس رحمة و چون خلقه
صحت و دولت کبی بر نعمتک لذتنی داتدورسز فرحوا بها انکله سیونورلر وان تصبهم
سیئة بما قدمت ایدیهم واکر مرض و دارلق کبی بر بدلق کندولره دکرسه
الرندن کوندردکی نسنه سببیله یعنی ایتدوکلری اعماللک شئامتی جهتندن کندولره
بر زحمت دکرسه اذا هم یقنطون همان اول لحظه انلر نا امید اولوب جزع و فزع
ایدرلر اولم یروا ان الله یبسط الرزق لمن یشاء و یقدر بیلوب کورمدیلرمی کیم
حق تعالی ایستدوکی کمسنهیه روزیسی کشاده ایدر و ایستدوکی کمسنهیه داد
قیلر ان فی ذلک لآیات تحقیقا که بو بسط و قبضده اولو نشانلر وار لقوم یؤمنون
بر کروهه که خدانک حکمتنه تصدیق کتورورلر فآت ذا القربی حقه پس
یا محمد خصملک ایهسی ولا نسختی ویر یعنی فقیرا ولیجق انک نفقهسین ویر والمسکین
وابن السبیل و یوقسله و غریبه ولوب بیله سنه مالی اولمیان مسافره ماله
زکاتدن کندولره موظفا ولان شی ویر ذلک خیر للذین یریدون وجه الله حقوق
اربابنه تسلیم ایتمک تنکرینک رضاسین ایستیانلره بیکرکدر و اولئک
هم المفلحون و اول کروه کندولردر قورتلوب مرتبه علیایه نائل اولنلر وما
آتیتم من ربا و معامله ایتمکله زیاده اولمق ایچون ویردکز نسنهدن هر نه ویردکز لیربوا فی اموال

الناس تاکه خلقك اموالنده زیاده اوله یعنی تاکه ربا بی الان کیمسنه نك مالنده
ارتقلك حاصل اوله فلا یربوا عند الله ارزده ذو الجلال حکمنده اول مال نسنه ارتورز بلکه
برکت صالنور وما آتیتم من زکوة وزکاة مقوله سندن هر نه ویرورسن کیم تریدون
وجه الله انك ویرسن خدانك رضاسین ایسترسن فاولئك هم المضعفون
● اول کروه کندولرده مالرین قات قات ایدنلر زکاتك برکتیله الله الذی
خلقکم تنکری تعالی در اول قادر مختار که سزی یرتدی ثم رزقکم صکره سزه
روزی ویردی ثم یمیتکم بعده سزی بی روح قیلر ثم یحییکم اندن صکره سزی
زنده قیلر هل من شرکائکم من یفعل من ذلکم من شیء اورتاقلرکزدن هیچ
برکیمسه واردی که اول مذکور اولان اشیادن بر نسنه ایشلر سبحانه وتعالی
عما یشرکون ● حق جل وعلا کندویه اورتاق قیلدقلری نسنه لردن منزه
اولوب یوجه لندی ظهر الفساد فی البر والبحر صحراده ودریاده بدلك قحط
وکثرت موت وظلم ویالق وغرق کبی اشیا پیدا اولدی بما کسبت ایدی
الناس معاصیدن خلقك الری قزندوقلری نسنه سببیله لیذیقهم بعض
الذی عملوا تاکه ایشلدوکلری نسنه نك بر مقدار مکافاتنی انلره دادددیره
لعلهم یرجعون ● شاید انلر شرکدن توحیده ومعصیتدن طاعته دونه لر
قل سیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبة الذین من قبل سویله یا محمد
کزك پس بقك سزدن اسبق اولانلرك نتیجه لری نیجه اولدی کان اکثرهم
مشرکین ● چوقلری اهل شرك ایدیلر فاقم وجهك للدین القیم پس جمیع
وجودیکی معتدل دین ایچون دوغرو قیل من قبل ان یاتی یوم لا مرد له برکون کلمه دن
اول که له من الله تنکری طرفندن انکا رد دوندرمك اولماز یعنی البته کلیسر
یومئذ یصدعون ● اول کونده خلق ایرلورلر بر بولك جنته کیدر بر
بولك جهنمه من کفر فعلیه کفره هر کیم خدانك وحدانیتنه کفر ایلدی
ایلدوکی کفرك وبالی اوزرینه اولور ومن عمل صالحا وهر کیم بر کوزل
ایش ایشلدی فلانفسهم یمهدون ● کندو نفسلری ایچون جنتده یر آماده
ایدرلر لیجزی الذین آمنوا وعملوا الصالحات من فضله تاکه خدا عز وجل
کندو کرمندن ایمان کتورنلره وکوزل عملار ایشلیانلره مکافات ایده انه
لا یحب الکافرین ● بی شبهه کیم تنکری تعالی بی دین اولانلری سومز

ومن آیاته وخدانك دلائل قدرتندندر بریکه ان یرسل الریاح یللری کوندره
مبشرات یغمورك کلمسنه مژده ویریجی اولدقلری حالده ولیذیقکم من
رحمته وتاکه یغمور وتابع نعمتندن سزه دادددیره ولتجری الفلك بامره
وتاکه کمیلر فرمانیله اقه ولتبتغوا من فضله وتاکه دریاده تجارت ایچون
وارمغله محض کرمندن روزی طلب ایده سز ولعلکم تشکرون وتاکه
سز بو نعمتلری خدادن بیلوب حقوقنی ادا ایده سز ولقد ارسلنا من قبلك
رسلا الی قومهم وتحقیقا کیم سندن اسبق پیغامبرلر کوندردك کندو عشیرتلرینه
فجاؤهم بالبینات پس پیغامبرلر انلره معجزهلر ایله کلوب عشیرتلرینك بعضی
سوزلرین تصدیق ایدوب بر مقداری تصدیق ایتمدیلر فانتقمنا من الذین
اجرموا پس کفر ایله کنهکار اولنلردن انتقام الوب کندولرین نابود قیلدق
وکان حقا علینا نصر المؤمنین ● ویوجه مز اوزرینه سزاسنه کوره مؤمنلرك
یاردمی البته اولمشیدی الله الذی یرسل الریاح خدای متعالیدر اول
پروردکار که یللری کوندرر فتثیر سحابا پس اول یللر بولتلری قالدرره
فیبسطه فی السماء کیف یشاء پس تنکری تعالی اول بولتلری کاه کوك
سمتنده نیجه که ایسترایسه متصل قیلر ویجعله کسفا وکاه انی پاره پاره
قیلر فتری الودق یخرج من خلاله پس ایکی وقتده یغموری بولتلر اراسندن
چیقر کوررسن فاذا اصاب به من یشاء من عباده پس چونکیم اول یغموردن
قوللرندن ایستدوکی کیمسنه یه دکوردی یعنی کیم یغمور مراد اولنان کیمسنه لر
تارلالرینه وزمینلرینه دوشر اذا هم یستبشرون ● همان اول محل کندولر یغمورك
کلمسیله مژده لنورلر وان کانوا من قبل ان ینزل علیهم من قبله لمبلسین ●
وتحقیقا که اوزرلرینه یغمور اینمدن اول البته ناامید ایدیلر بو آیتده من قبله
لفظی تاکید ایچون مکرر اولدی فانظر الی آثار رحمت الله پس تنکرینك آثار رحمتنه
باق کیف یحیی الارض بعد موتها نیجه زمینی احیا ایدر قوروب اولدوکدن صکره
ان ذلك لمحیی الموتی بی شبهه که زمینی احیا ایدن اولولری دخی دیریلدیجیدر وهو
علی کل شیء قدیر ● وحالبوکه کندو هر نسنه اوزرینه توانادر ولئن ارسلنا
ریحا فراوه مصفرا وعلی التحقیق اکر بر یل یوللیوب انك سببیله اول رحمتدن
حاصل اولان اکین صاروب اتی اولمش کورسیدیلر لظلوا من بعده یکفرون

اوّلان

البته اکیندن صادر اسنده ن صکره خدادن نعمتلرین انکار ایدرلردی فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ
الْمَوْتَى پس تحقیقا که سن اولمشلر کبی اولان کیمسه لره ایشتدورمکه قادر دکلسن
وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ وصاغرا اولانلره چاغرمغی ایشتدوره مزسن إِذَا وَلَّوْا
یعنی سنک طرفکه توجه ایتمیوب کیدرلر مُدْبِرِينَ ﴿﴾ اکسه لرین چویروب وکلرلر
حالده یعنی کفارلرك حق سوزی ایشتمیی امر محال پایه سنده برنسنه درکه نته که
دیروب کیدن صاغر سوزی ایشتمسی محالدر وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ
وسن کوزلری کور اهلکاراندن دونوروب یول کوستریجی دکلسن إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ
يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا ایشتدرمزسن الا اول کیمسنه یی که آیاتمزه ایمان کتورر فَهُمْ
مُسْلِمُونَ ﴿﴾ پس انلر ایمان ایتدوکلری سببیله مطیع ومنقاد درلر اللَّهُ الَّذِي
خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ خدای لایزال اول پروردکاردرکه سزی بر زبون نسنه دن
یرتدی و او نطفه در ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً پس زبونلقدن صکره سزه بر
کوچ قیلدی و او یکت حد بلوغدر ایرشمسی ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً
بعده کوجدن صکره زبونلك وبیرلك سزه قیلدی يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ایستدوکی
نسنه یی یارادر وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿﴾ وکندو دخی قولرینك احوالنه دانا
هیئتلرینك تغییرینه توانا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ واول کونکه قیامت قائم اوله
يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ اهل کفر دنیاده مدت قالمشلر اولدوغنده
اند ایچرلر که دنیاده بر ساعتدن اوزکه دورمدیلر كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿﴾ بو
دونمکلری کبی دوغرولق وتحقیقدن دنیاده دونرلردی وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
وَالْإِيمَانَ واندایچدوکلرندن صکره انلره دیدی شول کیمسه لرکه دانش وایمان
ویرلدیلر فرشته لردن وانبیادن لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ تحقیقا که سز خدانك
علمنده دنیاده مکث ایتدوکز إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ قبورده ن احیا اولنوب کوندرلدك
کونینه دك فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ پس بودر بعث کونی که سز انی انکار ایدردوکز وَلَكِنَّكُمْ
كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿﴾ ولیکن سز بیلمزایدوکز که او حقدر فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ
ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ پس اول کونده ستم ایدنلرك عذرلری کندولره نفع ایتمز وَلَا هُمْ
يُسْتَعْتَبُونَ ﴿﴾ ونه انلردعوت اولنورلر بر نسنه یه که عتابلرین ازاله ایده یعنی
کندولره سویلنمزکه خدانك رضاسنی توبت وطاعتله تحصیل ایدك نته که
دنیاده سویلنلدی وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وتحقیقا که

بو قرآن عظیم الشانده خلق ایچون مثلدن که کندولره نافعدر بیان ایدوب یارتدق
وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ واکر سن یا محمد منکرلره بر آیت کتورر سن لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا البته کفر ایدنلر شدت عناددن دیرلرکه إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿﴾ دکلسز
ای محمد سن ومتبعلرك الا تزویر ایدیجیلر كَذَلِكَ بو مهر اورلمسی کبی يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿﴾ حق تعالی مهر اورر شول کیمسنه لرك کوکللری اوزرینه که نه بیلورلر ونه
بیلمکه طالب اولورلر فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ پس اینجتملری اوزره صبرایت کیم بی شبهه
خدای ذوالجلالك وعدی سنی درست البته اولمیدر وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ
وسنی خفت واضطرابه اوزره حمل ایتمسون شول کیمسنه لرکه امرمعادی تصدیق ایتمزلر
زیرا انلر ازغوندرلر ﴿﴾ پس اوکونه انکار کندولردن مستبعد دکلدر ﴿﴾

سورة لقمان مکیة وهی اربع وثلثون آیة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الم ﴿﴾ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿﴾ بو سوره ده مذکور اولان کلام حکمته
متضمن اولان کتابك آیتلریدر هُدًى وَرَحْمَةً لِلْمُحْسِنِينَ ﴿﴾ یول کوسترمك
واسرکمك اولدوقلری حالده ایولك ایدنلره الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ شول کیمسنه لرکه نمازی شرائطی واداب ایله قیلوب مال زکوتنی دا ایدرلر
وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿﴾ وانلر آخرتك اولمسنه کندولرینا نوب شك
ایتمزلر أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ اول کروه پروردکارلرندن حاصل اولمش
بر هدایت اوزره درلر وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿﴾ وانلر کندولر درفوز مطلوب
مراده ایرشنلر کتوردیلرکه نضر بن الحارث ملوك عجم داستانلرینه مشتمل
اولان کتابلری اشترا ایدوب انلری قریشه اوقیوب سویلردیکیم اکر محمد المصطفی
عاد وثمودك اخبارینی سویلر بن سزه رستم واسفندیار واکاسره نلك داستانلرن
سویلرم حق تعالی انك حقنده بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي
لَهْوَ الْحَدِيثِ وخلقدن شول کیمسه وارکه نافع اولمیان نسنه دن الی قویان سوزی
صاتون الور لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ تاکه تکری یولندن خلقی ازدیره بِغَيْرِ عِلْمٍ صاتوردوغی
الدوغی نسنه نلك حالنه دانشی یوغیکن وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا وتاکه تکرینك یولن
سخریه وسخره لك ایده أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿﴾ اول کروه که دایلری
اوکوشنه درکندولره بر خوار ایدیجی اشکنجه اولور وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا

وبیجون اول بدذات اورنره ایاتمزا وقنور ولی مستکبرا کردن کش ومتکبر اولدیغو
حالده اکسه سین چیوروب کیدر کان لم یسمعها کویاکه انلری ایشتمدی کان
فی اذنیه وقرا ایکی قولاغنده براغرلق وار کبی فبشره بعذاب الیم ﴿۷﴾ پس
انی بردردناك اشکنجه ایله مژده لندر یعنی اکا بیلدر که البته کندویی عذابه ایلته‌جك
ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات حقیقا که ایمانه کلوب کوزل اعمال ایشلیانلر
لهم جنات النعیم ﴿۸﴾ بهشت جاودانك نازونعمتی کندولره در خالدین
فیها اقامتی علی الدوام ایجنده تقدیرا ایندکلری حالده وعد الله ایزد ذوالجلال
وعدایتمشی مزبور اولان نعمتلری انلره وعدایلدی حقا بردرست وعده که اصلا خلف
ایتمز وهو العزیز وکندودر هرنسنه اوزره غالب اولان که اصلا برنسنه
وعده‌یه وفا ایتمکدن کندویی منع ایتمز الحکیم ﴿۹﴾ درست حکم ایدیجی که
حکمتك مقتضاسندن اوزکه برنسنه ایشلمز خلق السموات بغیر عمد
کوکلری دیرکسز یراتدی ترونها که انی مشاهده ایدیورسن والقی فی الارض
رواسی ان تمید بکم وزمینده محکم طاغلر صالدی تاکه سزکله یر حرکت
ایدوب مضطرب اولمیه وبث فیها من کل دابة وانك ایجنده هرحیواندن
یایدی وانزلنا من السماء ماء وکوك سمتندن صو ایندردك فانبتنا فیها
من کل زوج کریم ﴿۱۰﴾ پس یریوزنده اول صو ایله هرجنس منفعتلو صنفدن بتوردك
هذا خلق الله بوشنکر دیکك یارادلمشیدر فارونی ماذا خلق الذین من دونه
پس بکا کوسترك اندن اوزکه اولوب نلر قیلدی نسنه‌یی یرتدی مراد بتلردرکه کفار
انلری خدایه شریك قیلدیلر پس حق تعالی انلره سویلرکه بو جمیع مخلوقات
بنم مخلوقاتمدر سزکه بتلری کذک مخلوقنی بکا کوسترك بل الظالمون فی ضلال
مبین ﴿۱۱﴾ بلکه اهل شرك برآشکارا ازغونلقده درلرکه عاجزی قادر ایله
ومخلوقی خالق ایله شریك قیلدیلر ولقد آتینا لقمان الحکمة وتحقیقا
وحضرت ایوبك خواهرزاده‌سی آزر اولادندن اولان لقمان بن باعورایه
قول صائبه وفعل کامله مشتمل اولان خصلتی ویردك کتوردیلرکه حضرت
لقمان معتق اولدی حضرت داود علیه السلامك عصرنده ایدك وعلمی اندن
الدی وحضرت داود مبعوث اولمدن اول فتوی ویریردی بیجون حضرت
داود مبعوث اولدی فتوی ویرمسین کسدی کندویه سویلندیکم بیجون نوبت

ویرمسین کسدك دیدی بیجون که اوزکه‌م بو ایشده ذن عهده اولوب بکا استراحت
ویردی بن استراحت ایتمیم‌می وجمهور علما انك اوزره‌درلرکه حضرت لقمان
حکیم ایدی وپیغامبر دکل ایدی وانك حکمتندن بو ایدیکه حضرت داود علیه
السلامك صحبتنده آیلر مکث ایتدی واول اثناده حضرت داود زره
یردی باوجودکه انی کورمشدی اصلا اندن صورمدی که سن بونی نه مصلحت
ایچون یاپیورسن زره تمام اولیجق حضرت داود انی کیدی زرهه خطاب
ایدوب بخشی جنك یونشاکی سن بعده دیدی خاموشلك برحکمتدر اما انی اشلیان
آزدر و برکون کندویه فرمان اولندیکه برقویون بوغازلیوب انك پاکیزه ایکی عضوی
اندن کتوره پس واروب اندن دیلی وکوکلی کتوردی بردخی کندویه فرمان ایتدیلرکه
اندن غایتله بد اولان ایکی عضوی کتوره واروب ینه انلری کتوردی اندن
بو حالدن استفسار ایتدیلر دیدی انلر بخشی اولیجق انلردن بخشی برنسنه اولمز
وهرکاه که انلر بد اولورلر انلردن بد برنسنه اولماز پس بوکونه حکمتلره مظهر
اولدوغندن اوتری حق تعالی اندن خبر ویردیکه لقمانه حکمتی ویروب سویلدك که
ان اشکر لله تنکری‌یه شکر ایت ومن یشکر فانما یشکر لنفسه وهرکیم
خدانك نعمتلرینه شکر ایدر شکر ایتمز الا کندو نفسیچون زیرا انك نفعی
کندویه عائد اولور ومن کفر وهرکیم خدانك نعمتلرینه معترف اولمیوب
انکار ایدر فان الله غنی حمید ﴿۱۲﴾ بی شبهه حق جل وعلا خلقك مدح وثناسندن
بی نیاز کندو ذاتنده مدح وثنایه مستحقدر اکر برکیمسه کندویه مدح ایتمز
واذ قال لقمان لابنه وهو یعظه ویاد ایله کور اول وقتی که حضرت لقمان
کندو اوغلنه دیدی وحال بوکه حضرت لقمان اکا پند ونصیحت ویرر یا بنی
ای اوغلجغم بو تصغیر اشفاقیچوندر لا تشرك بالله تنکری‌یه اورتاق قیلمه
ان الشرك لظلم عظیم ﴿۱۳﴾ که بی شبهه خدایه اورتاق قیلمق براولو ستمدر زیرا
شرك ایتمك خالق ایله مخلوقی برابر قیلمقدر وبوندن زیاده ستم اولمز ووصینا
الانسان بوالدیه وادم اوغلنه اتاسنك واناسنك کوزتمسین اصرلدق
حملته امه اناسی انی کوتوردی وهنا علی وهن زبونلق اوزره برزبونلق ایسه‌یکن
وفصاله فی عامین وسوتدن کسلمسی ایکی ییلك ایجنده اولور ان اشکرلی
ولوالدیك اکا اصرلدق که بنم نعمتمه اعتراف ایت واناکك واتاکك دخی

إِلَيَّ الْمَصِيرُ ۝ دونش بنم طرفمه در پس شکرك و کفرك اوزره سنی محاسب
ایدرم وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ واکر پدر وماد رك انلر
اوزره سکا چالشورلرکه الوهیتمده بکا اورتاق قیله سن اول نسنه یی که شرکته
استحقاقی اولدوغنه سکا بر دانش اولمیه فَلَا تُطِعْهُمَا اول خصوصده سوزلرینه
ایتمه وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا و بو جهانده انلرایله مصاحبت ایله بر ایو
مصاحبت که شرع انی پسند ایلیه و کرم انی اقتضا ایده وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ
إِلَيَّ و دین بابنده تابع اول شول کیمسنه نك یولنه که توحید ایله وطاعته
اخلاص ایله بنم طرفمه رجوع ایتمش اوله ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ صکره سنك و پدر وماد رکك
دونمسی مجازاتمك طرفنه در فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ پس ایشلدوککز
نسنه دن سزی اکاه ایدوب که سکا ایمانك اوزره مکافات ایدرم وانلره کفرلری
اوزره بو ایکی آیت شرکدن نهیه مشتمل اولدوقلری ایچون حضرت لقمانك وصیتی
اراسنده تاکید ایچون معترضه اولدی پس حق تعالی بردخی لقمانك وصیتندن
خبر ایدوب بیورر يَا بُنَيَّ إِنَّهَا ای اوغلجغم تحقیقا که بدلکدن و ایولکدن اولان
خصلت إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ اکر کوچکلکده خردلدن اولان دانه نك
وزنی قدر اولوب فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ پس بر طاشك
ایچنده یا کوکلرده یا یرده اولور ایسه يَأْتِ بِهَا اللَّهُ حق تعالی انی حساب ایچون
کتوروب حاضر ایدر إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۝ بی شك کیم تنکری تعالی موجودلرینك
ینجنی بیلوب هر نه شیئك مکاننه دانادر يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ ای اوغلجغم
نمازی شرائطی وادابیله قیل تا که نفسك کامل بوله وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وشرعا مستحسن اولان شیئك ایشلنمسنه زمان ایت و عقل و شرع قتنده
قبیح اولان نسنه نك فعلندن منع ایت تا که خلق سنك سببکله کامل اولهلر
وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ و شدائددن سکا دکن نسنه اوزره صبر ایت إِنَّ ذَٰلِكَ
مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝ تحقیقا که زمان اولنان اشیا ایشلرك واجبلرندندر یعنی
حق تعالی انی وجوب طریقیله حکم ایدوب ایشلنمسنه قطع ایتمشدر وَلَا تُصَعِّرْ
خَدَّكَ لِلنَّاسِ و یوزکی خلق ایچون بر سمته دوندرمه یعنی خلق اوزره تکبر ایدوب
یوزکی انلردن چویرمه وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا و یر یوزنده بطر ایله انلر ایچون
یورومه یعنی مغرور ونادانلر کبی صالنی صالنی یورومه کندو معتمد ولکی خصاله

ایچون

ایتمك ایچون انی بویوری إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ که بی شبهه حق جل وعلا سومز هر
خرامنده یی فَخُورٍ ۝ اسباب نعمتیله نازنده اولانی وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ و یورمکده
اعتدال طالب اول که ایچنده نه تیزلیه سن ونه بك آهسته یوروییه سن
وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ و آوازکدن اکسك ایت یعنی سویلشدوککده محلدن زیاده
ایدوب چیغرمه إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ۝ که بی شبهه آوازلرك
نازکی اشکلرك آوازلریدر یعنی سبیلسز صوتك ارتفاعنده بر فضیلت یوقدر
زیرا اشکك آوازی غایتده ارتفاعی وار ایکن طباعه مکروه واسماعه وحشی
کلور أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ یعنی میسرکه علی
التحقیق الله جل وعلا کوکلرده و یرده اولان اشیایی سزه رام قیلدی
وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً و اوزرکزه نعمتلرینی اشکارا و کزلو
اولدوقلری حالده قبالاندوردی وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ و خلقدن
شول کیمسنه وار که خدانك توحید و صفاتنده مجادله ایدر بِغَيْرِ عِلْمٍ دلیلدن
مستفاد بر دانشی یوق ایکن وَلَا هُدًى ونه پیغامبر طرفندن بر بیانی دخی وَلَا
كِتَابٍ مُنِيرٍ ۝ ونه بر روشن کتابی دخی بلکه محض تقلید ایله انی سویلیور
نه که حق تعالی بیورردی وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وقچن کندولره ستوده
ایزد ذوالجلال ایندردوکی نسنه یه تابع اولك دینلسه قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
آبَاءَنَا دیرلر بلکه تابع اولورز اول نسنه یه که پدرلرمزی انك اوزرینه بولدق
أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ۝ آیا پدرلرینه تابع اولورلر
می واکر شیطان انلری یانمش آتشك اشکنجه سنه دعوت ایدردی
استفهام بو مقامده انکار و تعجب ایچوندر وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ و هر کیم ایزد ذوالجلال
درکاهنه توجه ایدوب ایشنی اکا تفویض ایدر وَهُوَ مُحْسِنٌ و حال بو که کندو ایولك
ایتمشدر عملنده فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ تحقیقا که اول کیمسه محکم قلپه
یاپشدی وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۝ و ایشلرك صوکی خدانك فرمانینه
دونجکدر وَمَنْ كَفَرَ و هر کیم سوزکی قبول ایتمیوب کفری اختیار ایلدی
فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهُ انك کافر اولمسی سنی غمناك قیلمسون زیرا اونلر دنیاده
ونزده سکا ضرر ایصال ایتمکه قادر اولور إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ایکی جهانده
دونمکلری بزه در حکمتمزه در فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا پس کندولرین ایشلدوکلری

360

نسنه دن آکاهدر ایدرز اهلاك و تعذیب ایله إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ
بی شبهه خدای عز و جل سینه لری ایه سی اولان اسراره دانادر پس انلرڭ
خلقنجه جزا ویرر و ظاهرده اولان اعمالرینه جزا اولمسی مقرردر نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا
بونلری بر از مدت انواع نعمله برخوردار ایدرز ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ
صکره برشدتلو آتشکینه یه کیتمکه کندولرین مجبور ایدرز وَلَئِن سَأَلْتَهُم
مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ و تحقیقا که اکر انلردن صورر ایسڭ که کوکلری و یری
کیم یراتدی لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ البته دیرلر انلری یارادن ایزد ذو الجلالدر قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ
سویله یا محمد قوللوکلر خدایه مخصوصدر انلرڭ اوزرینه که کفاری الزام
ایدوب اعتقادلرینڭ بطلاننی ایجاب ایدن نسنه یه اعتراف ایتمکه کندولرین
مضطر قیلدی بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ بلکه چوقلری بیلمزلر که دیدوکلری
سوز کندولرین الزام ایتدی لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ کوکلرده و یرده اولان
اشیا خدایه مخصوصدر کندوسندن اوزکه برفرد ایچلرنده معبود اولمغه مستحق
دکلدر إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِىُّ تحقیقا الله تعالی کندودر حمد ایدنلرڭ حمدندن بی
نیاز ٱلْحَمِيدُ کندو ذاتنده حمده مستحق و اکر کندویی بر کیمسه حمد ایتمز
وَلَوْ أَنَّمَا فِى ٱلْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَٰمٌ و بی شبهه اغچ مقوله سندن یرده
اولان نسنه خامه لر اولوب وَٱلْبَحْرُ و دریای محیط شعبه لریله مداد اولوب
يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ اول حالده که کندونڭ صوینی توکندوکدنصکره یدی
دریا کندویه مدد ایسه ده مَّا نَفِدَتْ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِ تنکرینڭ سوزلری اول قلملر
و اول مرکبله یازلمغله نهایته ایرشمزدی یعنی تنکرینڭ کلماتی هرکز نفاد
قبول ایتمز إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ بی شبهه حق تعالی هر شیء اوزرینه غالب اولاندر
کندویی عاجز ایتمز حَكِيمٌ درست دانا که هیچ بر نسنه علم و حکمتندن
طشره دکلدر مَّا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ یاردلمغکز و قبورلردن کوندرلمککز بر نسنه
دکلدر إِلَّا كَنَفْسٍ وَٰحِدَةٍ الا بر جانڭ یاردلمسی و کوندرلمسی کبیدر إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ
تحقیقا که تنکری تعالی مسموع اولان اشیایی حقیقی ایشدر بَصِيرٌ کوروجیدر
نسنه یه بینادر که بر نسنه نڭ کورمسی او بر نسنه نڭ کورمسندن
کندویی مشغول ایتمز پس بارزلق خصوصنده شانی اویله در أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ
يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ یقوب بیلمدکمی که الله تعالی

بیجه بی

کیجه یی اکسلک ایدوب کوندزه کیوررو کوندزی اکسلک ایدوب کیجه یه کیورر
وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ و کونشی و آیی رام قیلدی كُلٌّ يَجْرِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ایکی
نیرلرڭ هر بری کندو فلکنده بر معین مدته دکین یوریر وَأَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
دخی بیلمدکمی که تنکری تعالی ایشلدوککز نسنه نڭ کنهنه دانادر ذَٰلِكَ
بو سعت علم و شمول قدرت اول سببله درکه بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ علی التحقیق خدای عز
و جل کندودر الوهیتی ثابت اولان اوزکه سی دکل وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ
ٱلْبَٰطِلُ دخی اول سببله درکه اهل کفر کندوسندن اوزکه چیغروب عبادت
ایدوکلری نسنه الوهیتی اصلی اولمیان نسنه در وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ
دخی اندن اوتریدر که حق جل و علا کندودر هر نسنه دن غایتله یوجه اولان
اشیادن بیوك اولان أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱلْفُلْكَ تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِنِعْمَتِ ٱللَّهِ ایا بیلمدك
علی التحقیق کیمی دریاده خدانڭ منت و احسانیله یوریر که انی صو یوزی
اوزره حفظ ایدوب یوروسیچون یلی کوندرر إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ تحقیقا
کیمینڭ دریاده دورروب آقمسنده دلائل قدرت وار لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
هر شخصه که بلالر اوزره صبر ایدوب خدانڭ نعمتلرینه معترف اولور وَإِذَا
غَشِيَهُم مَّوْجٌ و چون کیمیه بنان کیمسنه لری بر دالغه قبلر كَٱلظُّلَلِ طاغدن یا
بلندن کولکه ایدن نسنه لر کبی دَعَوُا ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ خدای
ذو الجلاله دعا ایدرلر اول حالده که دینی کندویه پاك قیلشلر فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ پس
اول وقت که کندولرین سلامتله بیابانه چیقروب قورتردی فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ
انلردن بر کروه طریق معتدل اوزره استقامت ایتمشلردر و بر کروه اندن
خوف اولمشلردر وَمَا يَجْحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ و قدرتمزڭ نشانلرین انکار ایتمز إِلَّا كُلُّ
خَتَّارٍ كَفُورٍ الا هر کیمسه که غدار در نعمتلری انکار ایدیجیدر يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ
ٱتَّقُوا رَبَّكُمْ ای آدم اوغوللری پروردکاردن خوف ایدڭ وَٱخْشَوْا يَوْمًا
و بر کوندن حذر ایدڭ قورقڭ که لَّا يَجْزِى وَالِدٌ عَن وَلَدِهِ بر پدر اوغلندن عذابدن
بر نسنه دفع ایتمز وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِ شَيْـًٔا و نه بر اوشاق کندوسی
پدرندن بر نسنه دفع ایدیجیدر إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ تحقیقا که ثواب و عقابله
خدانڭ وعده سی درستدر تخلف ایتمز فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا پس یقین
اولان ساغلق سزی آلدتمسون وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ و الدیجی شیطان

لِيُرِيَكُم مِّنْ ءَايَٰتِهِ حق جل و علا بعض دلائل
قدرتنی سزه کوسترمك ایچون

خدانك عفو وكرمیله منزی الذ ایمسون كتوردیلر كه حارث بن عمرو مروزی كلدی
حضور رسوله كلوب دیدی یا محمد قیامت نه زمان قالقر وبن تخمی یره صالمشم یغمور نه
زمان یغار وقادیم كبه در ادكی دوغوره یا دیشی ویا ارکك ونه ایشلیسم كرك
وكاننی زمیننده اولورم حق جل وعلا برآیتی منزل ایدوب بیوردی ان الله عنده
علم الساعة حقیقا خدای عز وجل قیامت قالقسنك بیلكیسی قتنده در وینزل
الغيث ویغموری ایندورور بر مكاندن وبر زماندن كه كندو علمنده انی معین
ومقرر ایتمشدر بر كمسنه اكا مطلع اولماز ویعلم ما فی الارحام وارحامده ولدی
ودیشیدن وتمام وناقصدن اولان نسنه یی بیلور وما تدری نفس ماذا تكسب
غدا وبر جانكه بیلمزلر كه یارین قنغی نسنه یی قازانور وما تدری نفس بای ارض
تموت وبر جان بیلمز كه قنغی یرده اولور مرویدر كه ملك الموت حضرت سلیمانه
اوزره اوغردی بس همنشینلرندن بر كمسنه یه چوق باقدی اول كمسنه دیدی
یا نبی الله بو كیمدر دیدی ملك الموتدر ● دیدی قورقرم بنم جانمی قبض ایده
ایستر بیله زمان ایت بنی هندوستان زمیننه كوتورسون حضرت
سلیمان بیله فرمان ایندی طرفة العینده انی مطلوبنه یتشردی ملك
الموت حضرت سلیمانه ایندی كه بن اكا تعجب ایدردم اطاله نظر ایتدم
ایچون كه انی بونده كوردم وبیلدم زمان اولندیكه وارغلان كیمسه نك
روحنی هندوستانده قبض ایله ان الله علیم بی شبهه خدای جل وعلا
تمام اشیایه دانادر خبیر ● مورك بواطننی بیلور نته كیم ظواهرینی بیلور

سورة السجدة مكية وهی ثلاثون آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

الم تنزیل الكتاب قرآنك ایندرلمسی لا ریب فیه ایچنده شك یوقدر من
رب العالمین عالملرك پروردكارندندر ایا اهل مكه تصدیق ایدرلرمی كه قرآن
مجید تكری قتندندر ام یقولون افتراه یاخود دیرلر كه حضرت محمد المصطفی
انی كندو یانندن پیدا ایدوب اوقودی دیدوكلری كبی دكلدر بل هو الحق
من ربك بلكه حضرت قرآن عظیم الشان پروردكارندن اولان درستدر
ودوغرودر لتنذر قوما ما اتاهم من نذیر من قبلك تا كه قورقوته سن
بر كروهی سندن اسبق كندولره بر قورقودیجی كلمدی لعلهم یهتدون

شاید

شاید انلر اول انذار سببیله توفیقله دوغری یوله لر الله الذی خلق السموات
والارض وما بینهما فی ستة ایام تكری تعالی در اول پروردكار كه كوكلر
ویری وارا الزمین اولان التی كون مقدارنده یرتدی ثم استوی علی العرش
صكره عرشی اوزره مستولی اولدی ما لكم من دونه من ولی ولا شفیع انددن
اوزكه سیزه نه بر دوست ونه بر یاردیمجی وار كه مصالحكزی كوزدوب لازم اولدقده
رفتن سزه یاردم ایده افلا تتذكرون ● پس نیچون مواعظ ربانیه ایله
نصیحت پذیر اولمزسز یدبر الامر من السماء الی الارض دنیا ملكنی ایشنی
تدبیر ایدوب كوكدن یره ملكله ایندرر پس اول ملك كلوب اول ایشی ربنه
كتورر ثم یعرج الیه فی یوم كان مقداره الف سنة مما تعدون
صكره كوك ممشته چیقر بر كونده كه انك اندازه سی بیك ییل ایدی سزلك
ساید وغكوز ییللردن یعنی فرشته بر كونده كوكدن یره اینوب چیقمسنه
بر بله بر مسافه قطع ایدر كه اكر آدمی انی كیدیدكلر كیدوب كلمسی ایچون
بیك ییله بیتمش اولوردی ذلك اول خداوندكه امری تدبیر
ایدر عالم الغیب والشهادة كیزلو ونمایان اولان اشیانك داناسیدر
العزیز ایشنده غالب اولان الرحیم ● ایشنی تدبیر ایتمكده قوللره مهربان
ایدن الذی احسن كل شیء خلقه اول عزیز ورحیم هر نسنه یی كه یاراتدی
نابله كوركلی قیلدی وبدأ خلق الانسان من طین وحضرت آدمك یاراتمقه
چاموردن اغاز ایتدی ثم جعل نسله صكره انك ذریتنی قیلدی من
سلالة صلبدن طشره قیلنمش بر خلاصه دن من ماء مهین ● بر سست
صودن ثم سواه صكره كوكی اوزره اعضاسنی تصویر ایتدی ونفخ فیه
من روحه وانك ایچنده كندو روحندن اوفردی بر اصنافدن تكرم وتعزیز
ایچون دخی وجعل لكم السمع والابصار والافئدة وسزه قولاقلر
وكوزلر وكوكللر قیلدی تا كه انلرله ایشدوب كوروب اشیای فهم
ایدوب سز قلیلا ما تشكرون ● غایتله آز شكر ایدرسز وقالوا ءاذا
ضللنا فی الارض ودیدیلر ایا اول وقت كه زمینده ضایع اولورز كه
توپراغ اولمش توپراق اولورز ائنا لفی خلق جدید ● ایا علی
الخصوص برلنكی برنعمده اولورز بل هم بلقاء ربهم كافرون ● دیدوكلری

كبى دكلدر بلكه انلر پروردكارلرينك لقاسنه يعنى ماده قائلك علا اولان
دار آخرته منكردرلر قل يتوفيكم ملك الموت الذى وكل بكم يا محمد
انلرى انكار ايدنلره سويله اروحكوزك قبضنه متوكل اولان مرك فرشته سى
جانلريكزى قبض ايدر ثم الى ربكم ترجعون ۞ صكره حساب و جزا ايچون
پروردكاركزك طرفنه دوغمش قيلنورسنز ولو ترى واكر كوره سن اى كورنجى
اذ المجرمون ناكسوا رؤسهم اول وقت كه مشركلر خجالت و ندامتدن باشلرينى
اشغه ايتمشلر عند ربهم پروردكارلرى قتنده واول حالده سويلرلر
ربنا ابصرنا وسمعنا اى خداوندمز ايندوكك وعدلرى كوردك
و پيغامبرلرك تصديقنى سندن ايشتدك فارجعنا نعمل صالحا پس
بزى دنيايه دوندركه كوزل عمل ايشلرز انا موقنون ۞ تحقيقا كه بز فيما مضى
اولسنه شك ايديجى دكلز ولو شئنا لآتينا كل نفس هداها واكر ايستسه ك
هر جانه يول بولنجق دليلنى ويررديك ولكن حق القول منى وليكن بو حكم
بندن صدور ايدوب ثابت اولديكه لاملأن جهنم البته دوزخى دولدررز
من الجنة والناس اجمعين ۞ پريلردن و آدميلردن فذوقوا بما
نسيتم لقاء يومكم هذا پس اشكنجه يى دادك بوكونكزك كورمسين
اونتدوغكزدن اوترى انا نسيناكم كه بى شبهه بز سزى عذابده اونتدق
نسنه كبى متروك قيلدق وذوقوا عذاب الخلد وجاويد اشكنجه نك
لذتنى دادك بما كنتم تعملون ۞ ايتدوككز اعمالك مقابله سنده
انما يؤمن باياتنا الذين اذا ذكروا بها بزم آيتمزه بر كمسنه ده يقين
ايناتمز مكر شول كمسنه لركه چون انلره پند و نصيحت ويرلورلر خروا سجدا
وسبحوا بحمد ربهم يوزلرى اوزره سجده ايتمشلر ايكن قاپتو پروردكارلرى
مدح وثناسنه مقارن اولدوقلرى حالده تنزيه ايدرلر وهم لا
يستكبرون ۞ وحال بوكه انلر ايماندن و طاعتدن سركشلك ايتمزلر
تتجافى جنوبهم عن المضاجع يانلرى ياتقلردن دور اولور دعوتيات
ايچون اويقويه وارمزلر يدعون ربهم پروردكارلرين اوقورلر خوفا
وطمعا خشمندن قورقشلر ايكن و رحمتندن اميد ايتمشلر ايكن ومما
رزقناهم ينفقون ۞ وكندولره روزى قيلدوغمز نسنه دن فقرا

سجده

بذل ايدرلر فلا تعلم نفس پس برجان بيلمز نه ملك مقرب و نه نبى مرسل
ما اخفى لهم اول طائفه يه كزلى قيلنان نسنه يى من قرة اعين كوزلرك
روشنلكندن يعنى موجب مسرت اولان اشيادن انلره محفى قيلنان ۞
نسنه اوزره بر كمسنه مطلع اولمشدر نته كه حديث قدسيده وارد
اولمشدركه اعددت لعبادى الصالحين ما لا عين رأت ولا اذن
سمعت ولا خطر على قلب بشر جزاء بما كانوا يعملون ۞ اول
نعيم لقا اولندى مكافات اولمق ايچون اول نسنه يه كه دار دنياده انلر عمله
ايشلرلردى بعض اعزه بويورديكه چون انلر دنياده عمللرين محفى
قيلدلر حق تعالى انلرك ثوابنى دخى محفى قيلدى افمن كان مؤمنا كمن
كان فاسقا پس ايا كه شول كمسه ايمانه كلمش ايدى اول كمسنه كبى
درمه دائره فرماندن طشره اولمشدى لا يستوون ۞ هركز
برابر اولمزلر اما الذين آمنوا وعملوا الصالحات اما شول كمسنه لركه ايمانه
كلوب كوزل عمللر ايشلديلر فلهم جنات المأوى سكنى ايدجك مكانك
باغلرى انلره در چون دنيانك سكنى ايدجك مكانلرى دائم دكلدر بهشت
جاردانلرما واين اضافه اولندى نزلا پيشكش اولدوغى حالده بما كانوا
يعملون ۞ ايتدوكلرى اعمال سببيله واما الذين فسقوا واما شول
كمسنه لركه دائره دينندن چيقديلر فمأواهم النار يرلرى دوزخدر
كلما ارادوا ان يخرجوا منها هر كاهكه اندن چيقمق ايسترلر اعيدوا فيها
ايچنه دوغمش قيلنورلر كوررديلركه اتش جوش علنده كندولرين يوقاريه
قالديرر تاكه قپوسنه ايرشوب چيقمغى توقع ايدرلر ملئكه عذاب انلرى
كرزلرله اوروب جهنمك ديبنه صالورلر وقيل لهم ذوقوا عذاب النار
وكندولره دينلور دوزخك اشكنجه سينى دادك الذى كنتم به تكذبون
۞ اول اشكنجه كه سز انك اولمسين تكذيب ايدردكوز ولنذيقنهم والبته
اهل مكه يه دادندوررز من العذاب الادنى يقينراك اولان عذابدن وار
دنياده كندولره اصابت ايدن اسيرلك وقتل و قحطلردر دون العذاب
الاكبر غايتله بيوك اولان اشكنجه دن اول واو آخرتده جهنم اشكنجه سيدر
لعلهم يرجعون ۞ شايد انلردن باقى قالان كمسنه لر كفردن دونرلر ومن

أظلم ممن ذكر بآيات ربه وكيمدر زياده ستم صاحبي شول كيمسه دن كه تنكرينك
آيتلريله نصيحت اولندى ثم أعرض عنها صكره انلردن يوز چويروب
ايچنده تفكر ايتمدى إنا من المجرمين منتقمون ● تحقيقا كه بيز اهل شركدن
عذابله انتقام آليجي يوز ولقد آتينا موسى الكتاب وعلى التحقيق حضرت
موسايه توراتي ويردك نته كه سكا قرآني ويردك فلا تكن في مرية من لقائه
پس بر شكده اولمه حضرت موسانك كورمسندن وسيطلن كتوردكه
حق تعالى حضرت محمد المصطفايه وعد ايتديكه دنيادن رحلت ايتمه دن
اول حضرت موسايله كورشورسن بو آيتده اول وعدي تأكيد ايتدى
وحضرت صلى الله عليه وسلم حضرت موسايله معراج كيجه سنده دخي
كيدشده ودونشده كورشدى وجعلناه هدى لبني إسرائيل وحضرت
موسى اوزره ايندردوكمز كتابي يعقوب اوغلانلرينه بر يول كوستريجي
قيلدق وجعلنا منهم وبني اسرائيلدن قيلدق أئمة يهدون بأمرنا
مقتدالركه فرمانمزله خلقه طريق حقي كوسترلر لما صبروا طاعات اوزرينه
صبر ايتدوكلري ايچون وكانوا بآياتنا يوقنون ● وبزم آيتلرمزه شكسز ايناندلردى
إن ربك هو يفصل بينهم يوم القيامة تحقيقا كه پروردكارك كندوسى
قيامت كوننده خلق آراسنده حكومت ايدر فيما كانوا فيه يختلفون
● امور دينيه دن اول نسنه ده كه ايچنده اختلاف ايدرلردى پس
حكم الهي حقي باطلدن تمييز ايتمكله محقي مبطلدن متميز اولور أولم يهد لهم
آيا اهل مكه يه كچمشلرك عقوبتي بيان ايدوب يول كوسترمدى كم أهلكنا
من قبلهم من القرون كندولردن اسبق زمانه خلقلرندن نيچه كروهلرى
نابود قيلدق يمشون في مساكنهم اول حالده كه اهل مكه هلاك اولانلرك
منزللرنده يورلر إن في ذلك لآيات تحقيقا كه كچمشلرك هلاككنده
كوز قولاقلولره اولو پندلر وار أفلا يسمعون ● پس نيچون بو سوزلرى ايشتمزلر
ايشيتمك كه انكله پند آلهلر أولم يروا أنا نسوق الماء إلى الأرض الجرز
آيا كورمزلرمى كه بيز صويي اوتلقسز اولان يره سوررز فنخرج به زرعا
در عقب اول صو ايله بر اكين چيقاررز تأكل منه أنعامهم وأنفسهم كه دوارلرى
انك صماننددن ويپراغندن وكندولرى انك دانه وميوه سندن يرلر أفلا

يبصرون ● پس نيچون بو اشيايي كورمزلر تا كه خدانك كمال قدرتنه استدلال
ايده لر ويقولون متى هذا الفتح وكافرلر ديرلر نه زمان بو فتح ونصرت اولور يعني
كافرلر اهل ايمانه ديرلر سز ديرسز بزه فتح اوله جقدر بو اوله جق نسنه نه زمان
حصوله كلور آني بيزه تيز كوسترك إن كنتم صادقين ● اكر كرچك سويلر
ايسه كز قل يوم الفتح سويله يا محمد فتح كوننده كه بدر وقعه سيدر لا ينفع
الذين كفروا إيمانهم كفر ايدن كيمسه لره قتل حالنده ايمانلرى فائده ويرمز
ولا هم ينظرون ● ونه كندولره مهلت ويريلور فأعرض عنهم پس انلردن
يوز چويرو تكذيبلرندن الم چكمه وانتظر إنهم منتظرون ● وحضرت
الهيه انتظار ايت كه على التحقيق انلر عذابه انتظار ايدجيلردر ●

سورة الأحزاب مدنية وهي ثلاث وسبعون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم ●

أسباب النزولده مذكوردر كه ابو سفيان وعكرمة بن ابي جهل وابو الاعور
وقعه احددن صكره مدينه يه امان ايله كلديلر كندولر ايله ابن ابي ومعتب
بن قشير وجد بن قيس منافقلر اولوب حضرت پيغامبرك حضورينه واروب
ديديلر يا محمد بزم تنكريلرمزي ترك ايت وسويله قيامت كوننده انلرك
شفاعتلرى وار بز دخي سني تنكريكله قويوب سكا تعرض ايتمزز ● حق جل وعلا
رسولنك مطلعني منزل ايدوب بيوردى يا أيها النبي اى خدادن
خبر كتورن ذات پاك اتق الله خدانك قورقيسي اوزره ثابت اول ولا تطع
الكافرين والمنافقين وبي دين اولانلره واهل نفاقه اويمه إن الله كان عليما
حكيما بي شبهه كه حق جل وعلا مصالح ومفاسده دانا درست حكم ايدجي
ايدى نه مقتضاى حكمتندن اوزكه بر نسنه ايله حكم ايتمز واتبع ما يوحى إليك
من ربك ويپرو اول شول نسنه يه كه پروردكاركدن سكا فرشته ايله
كندرلور إن الله كان بما تعملون خبيرا ● بي شبهه حق جل وعلا ايشلدوكلرك
نسنه يه دانا ايدى وتوكل على الله وايزد ذو الجلال اوزرينه اعتماد ايت
يعني امورينى انكا اصمرله وكفى بالله وكيلا ● واعتماد ايتمكلكه جهتندن
ايزد تعالى كافيدر انكا اعتماد ايدن غيرى كيمسه يه محتاج اولمز ما جعل الله
لرجل من قلبين في جوفه حق تعالى اصلا بر كيشيه ايكي كوكل ايچروسنده

قیلمدی پس سن عاقل حاذق اولان کیمسنه یه ایکی کوکل دیمکوز وما جعل
ازواجکم وقاریلریکزی قیلمدی اللائی تظاهرون منهن مشول قاریلرکه انلر
مظاهره ایدرسز امهاتکم انالریکز وما جعل ادعیاءکم ابناءکم
واوغول چیقردیککز کیمسنه لری اوغوللریکز قیلمدی چون عربلک دأبی
بو ایدیکه برکیشی کیم عاقل حاذق اوله انک ایکی کوکلی وار دیو سویلرلردی
وبر عورتلرینه سن اوزریمه انام ارقه سی کیبی اوله سن دیدوکلرندن اکا
حکمین ویروب هرکس اکا یاقلشمزلردی وبر کیمسه بر کیمسه نی اوغول
ایدنیجه اکا فلانک اوغلی دیوب انک میراثندن ویررلردی حق جل وعلا
بو آیتده انلرک زعم ایندوکلری اشیانی رد ایتدی ذلکم بو مذکور
اولان زعملر قولکم بافواهکم آغزلریکز ایله سوزیکزدر یعنی بر مجرد
سوزدر اصلا حقیقتی یوقدر والله یقول الحق وخدا عز وجل واقعه
مطابق اولان سوزی سویلر وهو یهدی السبیل وکندو حق دوغری
یولی کوستر چون خلق زید بن حارثه حقنده زید بن محمد دیرلردی
اول سببله که حضرت صلی الله علیه وسلم انی آزاد ایدوب اوغول
ایدندی حق جل وعلا بیوردی ادعوهم لآبائهم اوغول قیلنان کیمسنه
لری حقیقی پدرلرینه نسبت ایدک حضرت عبد الله بن عمردن مرویدر
بیوردی زید بن حارثه دیمدک بو آیت نازل اولمینجه هو اقسط عند الله
بو نسبت ایتمک خدانک قتنده صدقده نهایته یتشمشدر فان لم تعلموا
آباءهم پس اگر پدرلرین بیلمزسن که کندولرین انلره نسبت ایدرسز
فاخوانکم فی الدین انلر دینده قرنداشلریکزدر وموالیکم ودینده
دوستلریکزدرلر پس خطاب انلره یا اخی ویا مولای سویلک ولیس
علیکم جناح فیما اخطأتم به واوزرکزه گناه یوقدر اول نسنه ده که
سز انکله خطا ایتدیکز یعنی نهیدن اول یا اندن صکره نسیان طریقیله
یا سبق لسان ایله ای زید بن محمد سویلدوککز کبی سوزده اوزرکزه بر اثم
یوقدر ولکن ما تعمدت قلوبکم ولیکن گناه اوزرکزه اولور اول نسنه ده
که کوکللرکز آنی قصد ایتدی وکان الله غفورا رحیما وایزد متعال
بو ایکی صفتله غایتله متصف ایدی که خطا ایدنلرک گناهندن تجاوز

ایدوب

ایدوب عفو ایدر النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم پیغامبر اهل ایمانه جمیع
امورده کندو نفسلرندن اولودر ایچون که انلره امر ایتمز الا اول نسنه ایله
که کندولره غایتله ایودر وکندولردن قبول ایتمز الا نفعلی وازواجه
امهاتهم وپیغمبرک قاریلری مؤمنلرک انالریدر یعنی تحریم وتعظیم جهتنده
انلری کبیدرلر واما بوندن اوزکه اولان احکامده اجنبی خاتونلرک
حکمنده درلر واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض وخصملر میراث
خصوصنده برلری برلرینه اولودر فی کتاب الله لوح محفوظده یا قرآنده
نازل اولان آیت مواریث که حکم ایتدی کیم اولوا الارحام میراثده اولودر
من المؤمنین والمهاجرین اهل ایماندن حق ایمانله واهل هجرتدن حق
هجرتله الا ان تفعلوا الی اولیائکم معروفا لیکن حال حیاتده دوستلریکزه
بر وصیت ایتمککز جائز ومستحسندر کان ذلک فی الکتاب مسطورا
بو ایکی آیتده مذکور اولان حکم لوح محفوظده مثبت ایدی واذ اخذنا
من النبیین میثاقهم ویاد ایله کتوریکز پیغامبرلردن پیمانلرین الدق که
کندولره وحی اولنان احکامی خلقه تبلیغ ایدرلر ومنک ومن نوح وابراهیم
وموسی وعیسی ابن مریم بونلر ارباب شرائعک مشاهیری اولدوقلری ایچون
انبیادن صکره ذکر ایله تخصیص اولندیلر وسنی ده پیغامبرمز تعظیم
ایتمکیچون تقدیم ایتدی واخذنا منهم میثاقا غلیظا وانلردن
بر محکم پیمان الدق لیسأل الصادقین تا که خدا عز وجل راستکو اولان
پیغامبرلردن سؤال ایده عن صدقهم جماعتلرینه دیدوکلری کرچک
سوزدن نیجه که سوزکزی قبول ایتدیلرمی یا قبول ایتمدیلر واعد للکافرین
عذابا الیما وایمانه کلمیانلره بر دردلو اشکنجه اماده قیلدی
یا ایها الذین آمنوا اذکروا نعمة الله علیکم ای ایمانه کلانلر
کیمسه لر اوزرکزه اولان خدانک احسانینی یاد ایله کتورک اذ جاءتکم
جنود یعنی سزه لشکرلر کلدی وانلر قریش وغطفان ویهود قریظه ونضیر
قبیله سی که حضرتک قتالی اوزره مجتمع اولدیلر عددلری اون ایکی
بیک شخصه قریب ایدی فارسلنا علیهم ریحا پس اوزرلرینه صبا یلنی
کوندردک وجنودا لم تروها وبر لشکرلر که سز انلری کورمدیکوز

واندن نشنه لری مرو یدر که یجن مرور کائنات علیه اشرف التحیات
انلرك توجهنی ایشتدی حضرت سلمان فارسینك رأیله دخی
مدینه نك چوره سنه برخندق قازدی بعده كه مدینه یه واصل اولدیلر
حضرت صلی الله علیه وسلم اوچ بیك آدمله چیقوب خندقك
بریسنه اوتوردی وانلر اوته طرفنده چوكدیلر برآی مقداری اوزرلرینه
مرور ایتدی ارالرنده طاش واوق چكندن اوزكه برجنك واقع اولمدی
اندن صکره حق جل وعلا كفار اوزرینه برصاووق یلجه ده برصاووق یل كوندردی
انلری چیقوب قوپراقی یوزلرینه صاچدی وآتشلرین سوندروب چادرلرین
قوپردی وقزانلرین چیوردی وآتلری برینه قارشدی وملئکه كرام عسكرك
اطرافنده تکبیر ایتدیلر پس طلحة بن خویلد اسدی دیدی خبر كز واری كه حضرت
محمد المصطفی سزه سحر ایتمكه بشلدی همان قاچوب قورتلمق اولادر بو سوزدن
صکره جنکسز قاچوب کتدیلر برفردلری قالمدی وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا
وایزد متعال ایشلدوككز نسنه یه دانا ایدی إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ مبتدی
ایدن اذجاؤكم لفظندن بدلدر یعنی یاد ه کتورك تنكرینك ایتدوكی انعامی
اول وقتده كه كفار دیوقارودن سزه كلدیلر یعنی شرق سمتندن در بونلر
یوقارو سندن غطفان قبیله سی سزه كلدی وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وسزدن
اشاغه دوشن یردن یعنی مغرب طرفندن دره نك اشاغه سندن قریش
سزه كلدی وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ واول وقتده كه كوزلر شدت خوفدن
خیره لندی وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ ویورکلر رعبك غلبه سندن
بوغازلره دك ایرشدی زیرا قورقونك زیاده سندن جكر شیشر وآنك
شیشوب قالقسندن قلوب حلقوملرك نهایتنه ایرشور وَتَظُنُّونَ
بِاللَّهِ الظُّنُونَا وكانلرك انواعین خدایه كمان ایدرسز كه اهل اخلاصك
كیمی ظن ایتدیكیم حق تعالی لشكر اسلامی منصور ایدر وكیمی كمان ایتدیكیم
بونلرك جمعیتی حق طرفندن اوزرلرینه بربلا مسلط اولمشدر وایمانسز
ضعفا ولدنلر واهل نفاق كمان ایتدیلر كه لشكر اسلام انلره طاقت
كتورمیوب قیرلری مستاصل اولورلر هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ اول
محلده اهل ایمان اختبار اولندیلر اخلاص صاحبی منافقدن ممتاز

اولدی وثبات صاحبی مضطربدن دخی وَزُلْزِلُوا واهل ایمان حركت
ایتمش قیلندیلر زِلْزَالًا شَدِيدًا بر پك حركت ایتمك كه لشكرلری این
المزسوزین تكرار ایتمكه باشلدی وبی صبر اولانلری الغزا دیمكله بطاف
سنله سین ورد زبان ایلدی وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرَضٌ ویاده كتورك اول وقتی كه اهل نفاق وشول كیمسه لر كه كوكللرنده
ضعف اعتقاد واردر مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا خدا
ورسول فتح وظفردن بزه وعده ایتمدیلر الا بر وعده كه هیچ اصلی یوقدر
وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ دخی یاده كتورك اول وقتی كه اهل نفاقدن
بركروه سویلدی واوس بن قیبظی و توابعی يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ
ای مدینه منوره خلقی سزه بونده دوره جق بر یوقدر فَارْجِعُوا پس منزللركزه
دونك وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ ودونمك ایچون انلردن بربلوك
حضرت پیغامبردن دستور المغه طالب اولور يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ
دیرلر علی التحقیق بزم ایولریمز حصین دكلدر وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ وحال بوكه
ایولری خللدن مبرادر إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا قچمقدن اوزكه برنسنه ایستمزلر
وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ واكر ایولری كیرلسه یعنی اكر كفار لشكری ایولرینه اوزرلرینه
كیرلر مِنْ أَقْطَارِهَا انلرك اطرافندن ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ صكره كندولردن
ردتك ومسلمانلرله جنك ایتمك ایستنلسه لَآتَوْهَا البته انی ویروب
اجابت ایدرلردی وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا وفتنه یه كلوب اجابت
ایتمكه توقف ایتمزلردی الا براز مدت كه سؤال وجواب ویرمه سی ایچنده
ممكن اوله وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ وتحقیقا كه بوندن اسبق
خدا ایله پیمان بغلمشلر ایدی یعنی بنی حارثه احد جنكنده بوزلدوقدن صكره
حضرت پیغامبرله عهد بغلمشلردی كه هركز لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ جنك محلنده
اكسه ویروب قچمزلر وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا وخدا ایله بیمانی صوریلیجی
یعنی قیامت كوننده اندن اوتری انسان صورلور كه انكا ایفا ایتدیمی یا نقض
ایتدی پس انكا كوره سزاسی ویرلور قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ سویله قچمق سزه
فائده ویرمز إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ اكر دوشمكدن اولمكدن یا قتلدن
اولمكدن قچرسز زیرا هر شخصه برمعین وقتده موت یا قتل واقع اولمیلیدر

اصلا تخلف ایتمز واذا لا تمتعون الا قلیلا ۝ واول وقت برخوردار دیلمز
من الا براز مدت یعنی واکر علی سبیل الفرض والتقدیر دوتر که قچمق سزی
برقاچ دیروب برنج کون کروقالمغله برخوردار اولورسز البته اول برخوردار
لک براز مدت اولهجقدر قل من ذا الذی یعصمکم من الله سویله کیمدر اول
کیمسه که تنکرینک غضبندن سزی صاقلار ان اراد بکم سوءا سزه بر بدلک
ایتمک ایسترسه او اراد بکم رحمة یاکیمدر اول کیمسه که سزه جمیلک ایصال
ایتمکه قادر اولور اکر تنکری تعالی سزه نصرت ونعمت ویرمک ایسترسه ولا
یجدون لهم من دون الله ولیا ولا نصیرا ۝ وخلق کندولره تنکریدن
اوزکه بر نفع ایریشجک دوست بولمزلر ونه ضرری دفع ایدر دخی بر یاردمجی
بولمغه قادر اولورلر قد یعلم الله المعوقین منکم تحقیقا که تنکری تعالی
کروهکزدن پیغامبرک نصرتندن خلقی تعویق ایدنلری بیلور والقائلین
لاخوانهم ودخی بیلور مدینهٔ منوره صاکنلرندن قرنداشلرینه دخی
سویلیانلری هلم الینا کلک کندو کوزمزه یعنی ایدک ولا یاتون البأس
الا قلیلا ۝ وجنکه کلمازلر الا براز کلمک اشحة علیکم اولحالده کیم
یاردمله اوزرکزه بخل ایدرلر فاذا جاء الخوف پس یعنی دشمن قورقوسی
کلور رأیتهم ینظرون الیک انلری کوررسن جبانلکلرندن سکا باقارلر
تدور اعینهم کوزلری صاغ وصوله دونر کالذی یغشی علیه من الموت
شول کیمسهنک کوزی دونمسی کبی که اولمک سکراتندن اوزرینه بیهوش
لک اولور فاذا ذهب الخوف پس یعنی که قورقو زائل اولوب غنیمتلر الوند
سلقوکم بالسنة حداد سزی برکسکین دیللرله اوروب اینجدرلر
اشحة علی الخیر غنیمت اوزرینه بخیل اولدوقلری حالده یعنی غنائم قسمت
اولندوغی محل مجادله ومناقشه ایدرلر اولئک لم یؤمنوا اول کروه
اخلاص ایله ایمانه کلمدیلر فاحبط الله اعمالهم پس حق جل وعلا عملرین
باطل قیلدی یعنی اعمالرک باطل اولدوغین ظاهر قیلدی وکان ذلک
علی الله یسیرا ۝ وانک اظهاری خدای ذو الجلال اوزرینه برآسان
ایش ایدی یحسبون الاحزاب لم یذهبوا منافقلر جبانلکلرندن کمان ایدرلر
که جمعیت ایدن کفار لشکری قچوب کتمدیلر وان یات الاحزاب واکر

ولشکرلر دخی کلسه لر یودوا لو انهم محبت ایدوب آرزو ایدرلر که کندولر
بادون فی الاعراب صحرانشینلر اراسنده صحراده اولسه لر ولهذا یسئلون
عن انبائکم اول حالده که مدینهٔ منوره ده مستمندن هرکلان خبرلرکزدن
صورلر ولو کانوا فیکم واکر بوکره ارکزده اولسه لر یعنی مدینهٔ
منوره ده بیلکوزجه اولوب وجنک اولسه ایدی ما قاتلوا الا قلیلا
۝ جنک ایتمزلر ایدی الا براز جنک لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة
خدای قسم که تنکرینک کوندرلمشنده سزکیچون بر کوزل اقتدا وار
ایدی لمن کان یرجوا الله والیوم الآخر شول کیمسه یه که خدا ملاقاتنی
وبو لکی کونک نعمتی امید ایدردی وذکر الله کثیرا وخدای لایزالی چوق
اکردی ولما رأی المؤمنون الاحزاب واول وقت که اهل ایمان کفاردن
جمعیت ایدن لشکری کوردیلر قالوا هذا ما وعدنا الله دیدیلر بودر اول
نسنه که خدای ذو الجلال بزه وعده ایدوب بیوردی ۝ ام حسبتم ان
تدخلوا الجنة ولما یاتکم مثل الذین خلوا من قبلکم الآیه ورسوله واول
نسنهدرکه تنکرینک پیغامبری بزه وعده ایدوب سویلدی احزابک اجتماعیله
ایشی اوزریکزه دشوار اولور وعاقبت سزه اوزرلرینه اولورسز وصدق
الله ورسوله ودیدیلر خدا ورسولی وعده لرندن کرچک سویلدیلر وما
زادهم الا ایمانا واحزابک کلمسی ایماندن اوزکه برنسنه انلره ارتمدی
وتسلیما واطاعتدن اوزکه برنسنه دخی ارتمدی من المؤمنین رجال
اهل ایماندن کامل الوجود کشیلر وار که صدقوا ما عاهدوا الله علیه
یرینه کتوردیلر اول نسنه یی که تنکری تعالی ایله انلر اوزره عهد قلدیلر
که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله جنکده ثابت اولوب
دینک دشمنلری ایله جنک ایتمکدن یوز چویرمیه لر فمنهم من قضی نحبه
بس انلردن شول کیمسه وار که شهید اولنجه دک جنک ایدوب عهدینه
وفا ایتدی حضرت حمزه ومصعب بن عمیر کبی ومنهم من ینتظر
وانلردن شول کیمسه وار که شهادتی انتظار ایدر یور ۝ حضرت عثمان
وطلحه کبی وما بدلوا تبدیلا ۝ وعهدلرینی برآز دکشدرمک
دکشدرمدیلر بو ایشلره حق تعالی اجر ایتدی لیجزی الله الصادقین بصدقهم

تاكه خداى متعال عهدلرنده وفا ايدنلره وفالرى سببيله مكافات ايده
وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ و ارباب نفاقى معذب ايليه عذاب اليم ايله ياخود
كه نفاقده اوزره موتده دك مستمر اوله لر أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ يا اولرلرينه توبه
ايدر ايسه لر و نفاقدن پشيمان اولورلر ايسه إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۞
حقيقتا كه تنكرى تعالى توبه ايدنلره مغفرت ايدوب غايتله اسركيجيدر وَرَدَّ
اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا و تنكرى تعالى كافر اولانلرى يعنى احزابى دوندردى بِغَيْظِهِمْ
اجقلريله مقارن اولدقلرى حالده لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا اصلا ظفر و غنيمته نائل
اولمديلر وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ و حق جل و علا اهل ايمانى يل ايله
و فرشته لر ايله كفار ايله جنك ايتمكدن محفوظ قيلدى وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا
و خداى ذو الجلال ايستدوكى نسنه نك احداثى اوزره توانا ايدى
عَزِيزًا ۞ هر نسنه اوزره غالب كتورديلر كه اهل شركك لشكرى
فرار ايتدوكلرى كيجه نك صبوحيسنده حضرت جبرئيل حضرت سرور
كائناته كلوب سن يلدى زرهكى چيقررسن و هنوز فرشته لر سلاحى يره قومدى
حق تعالى سكا فرمان ايتديكى عهدى بوزوب احزاب لشكرينه مددكارلك
ايدن بنى قريظه جهودلرك قلعه سنه واروب كندولرين محاصره ايده سن
و بن دخى انلره قصد ايتمشم پس حضرت صلى الله عليه وسلم فرمان ايتدى كه
اهل جهادك بر بريسى ايكندى نمازينى قيلمسون الا بنى قريظه نك قلعه سى
التنده لشكر اسلام فرمانه امتثال ايدوب ايكندى نمازين انده قيلديلر ۞
و يكرمى بر يا يكرمى بش كون كندولرين محاصره ايتديلر شدت حصاردن
ايش اوزرلرينه دار اولدى ۞ حضرت صلى الله عليه وسلم كندولره خبر
صالديكه بنم زمامه يا سعد بن معاذك حكمنه راضى اولوب قلعه كزدن اينكز
سعد بن معاذك حكمنه راضى اولوب اندن اينديلر پس سعد بن معاذ رضى
عنه حكم ايتديكه جنك ايدنلرى قتل اولنه و اولادلرى و عورتلرى سبى
اولنه بو حكم حضرت سعددن صادر اولجق حضرت صلى الله عليه وسلم
تكبير ايدوب ديدى يا سعد يدى كوكك اوستندن اولان حكم الهى يه موافق
بر حكم ايتدك پس الى يوزدن متجاوز كيشى انلردن اولدرديلر و يدى يوز
اوشاق و قارى اسير الديلر بو وقعه يى حق سبحانه و تعالى بيان ايدوب

بوظفرم

بيوردى

بيوردى وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ و تنكرى تعالى
اهل كتابدن لشكر احزابه مدد ايدوب كندولره ارقه اولانلرى قلعه لرندن اينديردى
وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ و كوكلرندن قورقو صالدى فَرِيقًا تَقْتُلُونَ ۞ انلردن
بر بلوكى اولدررسز وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا و بر بلوكى اسير الورسز وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ
وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ و زمينلرين و قلعه لرين و ماللرين سزه ميراث ويردى وَأَرْضًا
لَمْ تَطَئُوهَا و بر زمينى دخى سزه ويرديكه اياقلريكز انى بصمدى فارس و روم
كبى وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا و حق جل و علا هر نسنه اوزره توانا ايدى
پس انك كبى شيلرى ميسر ايتمكه قادردر ۞ ارباب سير بويله
اوزره ذكر ايدرلر كه هجرتك طقوزنجى ييلنده حضرت صلى الله عليه وسلم
ازواج طاهراتدن عزلت ايدوب انداجيديكه براى مقدارى انلره يقلشميه
انك سببيدن اولديكه كندو سنده زينتلو دونلر ايستديلر پس يكرمى
طقوز كون مرور ايتدوكدن صكره كه انكله مدت تمام اولدى حق جل و علا
آيت تخييرى منزل ايدوب بيوردى يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اى خدادن خبر كتوردن وجود
شريف قُلْ لِأَزْوَاجِكَ قادينلرك سويله إِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا
اكر سز يقين اولان صاغلغى و انك آرايشنى ايستر ايدكوز فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ
كلكز مطلقه لره ويرلدوكى متعه يى سزه ويره يم وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ۞
و سزى بر ضررسز صالى ويرمك صالى ويره يم وَإِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ
الْآخِرَةَ و اكر تنكرينك ثوابنى و رسولينك رضاسنى و صونكى سرايك
نعيمنى ايستر ايدكوز فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا بى شبهه خداى
ذو الجلال سزدن ايولك ايدن خاتونلره بر اولو اجر اماده قيلديكه انك
بيانندن دنيانك مزخرفاتى بر امر حقيردر ۞ كتورديلركه بو آيت نازل اولدقده
حضرت صلى الله عليه وسلم ازواج طاهراتندن ابتدا حضرت عائشه
صديقه يى تخيير ايتدى حضرت عائشه رضى الله عنها بلا توقف ديدى
خداى و رسولنى اختيار ايتدم در عقب سائر امهات المؤمنين اكا تبعيت
ايدوب حق تعالى فعللرين كندولره شكر ايتدى يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ اى پيغامبر
قادينلرى مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ ۞ سزدن هر كيم كه بر قبيح اشكارا
ايلمش اوله ايشلييب كتوره يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ اوكونز كاهى

كوررنك اشكيجه نسبت اكا اشكيجه وايكي قات مضاعفا ولور زيرا انلردن
صادر اولان كناهك قبحي اوزركه دن زياده در وكان ذلك على الله يسيرا
وايله تعذيب ايتمك تنكري تعالى اوزره بر آسان ايش ايدي ومن
يقنت منكن لله ورسوله وهر كيم سزدن خدانك ورسولنك رضاسين
تحصيل ايتمك ايچون عبادته اوزره مداومت ايدر وتعمل صالحا وبر كوزل ايش
ايشلر نؤتها اجرها مرتين ثوابني اكا ايكي قات ويررز واعتدنا لها
رزقا كريما وانكا بركوزل روزي اماده قيلدق يا نساء النبي اي
پيغامبرك قاريلري لستن كاحد من النساء فضيلتده قاريلرك كروهندن
بر كروه كبي دكلسز ان اتقيتن اكر خدادن قورقوب اطاعت ايدرسز
فلا تخضعن بالقول بر كيمسه ايله سويلشدوكده سوزي ايله تذلل ولين
ايتمكز فيطمع الذي في قلبه مرض كه كوكلنده نفاق خسته لكي اولان
كيمسه سزه طمع ايدر وقلن قولا معروفا وكماندن دور بر پسنديده
سوز سويلكز وقرن في بيوتكن واولركزده آرام ايدوب اوتورك
ولا تبرجن ويوروكزده صالنمكز تبرج الجاهلية الاولى
ايلك جاهليه قاريلرينك صالنمسي كبي بر صالنمق امتي اولدر اوزره جاهليه
اولدن مراد حضرت ابراهيمك ولادتي عصرنده اولان جاهليه در كه قاري
بر اينجي كوملك كيوب يولده كشت وكذار ايدوب كنديلره كندو نفسني عرض
ايدردي وجاهليه اخرى حضرت عيسا ايله حضرت محمد عليه السلام
اراسيدر واقمن الصلوة واي پيغامبرك قاريلري نمازي قيلك واتين
الزكوة وواجب اولدقده مال زكاتي ويرك واطعن الله ورسوله وخدايه
ورسولنه فرمانبرلك ايدك اول نسنه ده كه سزه ايشلسين فرمان ايندي
واول نسنه ده كه سزي انك ايشلسندن منع ايتدي انما يريد الله ليذهب
عنكم الرجس بوندن اوزكه بر نسنه يوقدر كه حق جل وعلا ايستر كه ناسزا نسنه
سزدن كيدره سزدن اهل البيت اي خاندان نبوته مخصوص اولان كيمسه لر
ويطهركم تطهيرا وسزي معاصيدن چوكندن اريلك ايتمك ايستر
واذكرن ما يتلى في بيوتكن وياده كتورك اول نسنه يي كه اولركزده
اوقونور من آيات الله والحكمة تنكرينك ايتلرندن وپيغامبرك سوزندن

كه محض حكمتدر ان الله كان لطيفا خبيرا تحقيقا كه حق تعالى جل وعلا همشه
دقائق اموري بيلوب حقائق اشيايه دانا ايدي دين بابنده نفع ايدن
نسنه يي بيلوب تدبير ايدر وانكچون سزي تخيير ايدوب وعظ ايتدي مرويدر كه
چون بو آيتلر ازواج طاهراتك حقنده نازل اولدي اهل ايماندن اولان قاريلر
ديديلر پس بيزم حقمزده اصلا بر شي نازل اولمدي حق جل وعلا بو آيتي منزل
ايدوب بيوردي ان المسلمين والمسلمات تحقيقا كه خدانك حكمنه منقاد
اولان قاريلر والمؤمنين والمؤمنات ورجال ونسادن ايمانه كلنلر والقانتين
والقانتات وايكي قسمدن طاعات اوزره مداومت ايدنلر والصادقين
والصادقات وذكور واناثدن قول وعملده صدق ايدنلر والصابرين
والصابرات وكشيلر وقاريلردن طاعات اوزره ومعاصيدن صبر ايدنلر
والخاشعين والخاشعات وايكي صنفدن رضاي الله ايچون كوكللرنده وجودلرنده
تواضع ايدنلر والمتصدقين والمتصدقات وايكي كروهدن مماللرنده واجب
اولان صدقه يي ويرنلر والصائمين والصائمات وايكي بلوكدن فرض اولان
اوروجي دوتنلر والحافظين فروجهم والحافظات وايكي فريقدن حرامدن
عورتلرين صاقليانلر والذاكرين الله كثيرا والذاكرات وكوكللريله ودللريله
خدايي چوق آكن كشيلر وقاريلر اعد الله لهم مغفرة ايزد ذو الجلال انلره
بر اولو مغفرت اماده قيلمشدر كه صغائر اولون كناهلرين محو ايدر واجرا
عظيما وطاعتلري اوزره بر اولو اجرت دخي كتورديلر كه حضرت صلى الله
عليه وسلم زينب بنت جحشي زيد بن حارثه ايچون خطبه ايتدي زينب
بو سوزه راضي اولميوب ديدي هيچ اولسون مي كه پيغامبرك عمه سي قيزي بر عتق
اولنمش كوله يي السون قرنداشي عبد الله دخي بو سوز اوزره اكا موافقت
ايتدي حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب بيوردي وما كان لمؤمن ولا مؤمنة
وبر مؤمن كشيه وبر ايمانه كلمش خاتونه صحيح وجائز دكل ايدي اذا قضى الله
ورسوله امرا چون خدا وپيغامبري بر ايشي حكم ايدرلر ان يكون لهم الخيرة من
امرهم كيم ايشلرندن كندولره خيار اوله بلكه اوزرلرنه واجبدر كه خدانك
ورسولنك اختيارلرنه تابع اوله لر ومن يعص الله ورسوله وهر كيم خدايه
ورسولنه مخالفت ايدوب فرمانلرين قبول ايتمز فقد ضل ضلالا مبينا

اوّلان كشيلر ومنقاد

بی شبهه اول کیمسنه بر اشکارا ارغونلق ازدی بو آیتك نزولندن صکره زینب
ویرادری زید ایچون عقد نکاح اولنمسنه رضا ویردیلر حضرت صلی الله علیه
وسلم زید ایله زینب آراسنده عقد نکاح ایندی بعده حق تعالی کندو حبیب
اعلام ایندیکم زینب خاتون ازواج طاهراتك زمره سنه داخل اوله جقدر
پس زید ایله زینب آراسنده خشونت چیقی واقع اولوب حضرت زیدینه کره
طلاقنه عزیمت ایندی حضرت صلی الله علیه وسلم اکا مانع اولورینه که
حق تعالی بیوردی وإذ تقول للذي أنعم الله عليه ویاده کتور اول وقتی که
سویلر ایدك شول کیمسنه که حق تعالی جل وعلا اوزرینه اسلامك توفیقیله
وسنك حضرتکله امتنان ایلدی وأنعمت عليه وسن دخی اوزرینه تربیتله
وازادلکله احسان ایندك أمسك عليك زوجك اوزرینه قادیکی دوت
ای زید وازکیمه واتق الله وانك خصوصنده تنکریدن خوف ایدوب اضرار
ایتمامك ایچون انی بوشامه وتخفي في نفسك ما الله مبديه وحال بو که سن کندو طبعکده
صاقلر سن اول نسنه یی که حق جل وعلا انی اشکارا ایدیجیدر واو زینبك نکاحیدر
زید کندوبی بوشی ایندوکدن صکره وتخشى الناس وملامت جهتندن خلقدن
قورقرسن والله أحق أن تخشاه وحال بو که ایزد ذو الجلال سزاوارتردر که کندو
سندن خوف ایده سن فلما قضى زيد منها وطرا پس اول وقت که حضرت
زید زینب خاتوندن طلاق ارزوسنی بتوروب وصلندن منقضی اولدی زوجناكها
انی سکا ایولندردك لكي لا يكون على المؤمنين حرج تا که مؤمنلر اوزرینه برکناه
في أزواج أدعيائهم اوغول چغردقلری کیمسنه لرك قاریلرین تزویج ایتمکلرده
إذا قضوا منهن وطرا یعنی ادعیا انلردن ارزوا لوب تطلیق ایده لر وكان
أمر الله مفعولا ● وخدانك ایستدوکی ایش البته اولمشیدر ما كان على النبي
من حرج پیغامبر اوزرینه برکناه مرتب اولمزدی فيما فرض الله له اول نسنه نك
خصوصنده که حق جل وعلا کندونه قسمت ایدوب تقدیر ایتدی سنة الله حق جل
وعلا انی بر درست طریق قیلدی في الذين خلوا من قبل سندن اسبق کچمش
اولان پیغامبرلرك شاننده وكان أمر الله قدرا مقدورا ● وتنکرینك ایشی
برقضا اولنمش قضا وبرحکم اولنمش حکم ایدی الذين يبلغون رسالات الله
بکچمش اولان پیغامبرلر شول کیمسه لردر که خدانك پیغاملرین امتلرینه یتشدررلر

ویخشونه

ويخشونه وانلردن قورقرلر ولا يخشون أحدا إلا الله وخدادن اوزکه برکیمسه دن
پس اندن اوزکه ملاحظه اولنمق کرکدر ● مرویدر که حضرت زینبك واقعه
اولدقدن صکره دینسز اولانلر لسان طعن اوزادوب دیدیلر که بو کیشی خلقی
نهی ایدوب سویلر که اوغوللرکزك قاریلری اوزرکزه حرامدر بو جهله الملری
جائزدر کلدر وکندوسی اوغلینك قاریسینی الدی حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی ما كان محمد أبا أحد من رجالكم حضرت محمد المصطفی حقیقتا اوزره
کشیلریکزدن برکیمسنه نك پدری دکل ایدی تا که کندو وسیله اول کیمسنه نك
آراسنده احکام ابوت وبنوت ثابت اولوب قاریسینی الماق اوزرینه حرام
اوله بو غوغا حضرتك اولادی قاسم وطاهر وابراهیم علیهم الصلوة والتسلیم
ایله منتقضی اولماز زیرا انلر رجولیت حدینه ایرشمدیلر وایت اکا تا ملقدر که حضرت
محمد المصطفی امتك کشیلرندن برکیمسنه نك پدری دکلدی ولكن رسول الله ولیکن
کندوسی خدانك کوندردکی رسولیدر شریعت واحکام ملله وخاتم النبيين وپیغامبرلرك
مهریدر یعنی قمو پیغامبرلرك ● اخریدر که کندو وسیله کلمکلری ختم اولنوب کندودن
صکره بر پیغامبر کلمز وكان الله بكل شيء عليما ● وتنکری تعالی هر نسنه یی
بیلنه دانادر پس خاتم اولهجق کیمسنه یی بیجق بیلور يا أيها الذين آمنوا
اذكروا الله ذكرا كثيرا ای ایمانه کلان کیمسنه لر تنکری تعالییی چوق ایله ذکر
ایدك یعنی اغلب اوقاتده تنکری یی جل ثناؤه تمجید ایدك وسبحوه بكرة و
أصيلا ● وصباح وقتنده واخشام محلنده انك ذاتنی شوائب نقصدن
تنزیه ایدك هو الذي يصلي عليكم وملائكته اودر اول پروردکار که اوزرکزه
رحمتنی ایندورور وفرشته لری سزه مغفرتی طلب ایتمکله رحمتی اوزرکزه
شمول قیلرلر ليخرجكم من الظلمات إلى النور تا که کفر ومعصیتك ظلمتلرندن
ایمانك ایشغنه سزی چیقرندورر وكان بالمؤمنين رحيما ● وحق جل وعلا
مؤمنلره اهل ایمانه غایتله اسیرکیجیدر که کندوسی اوزرلرینه رحمتنی ایندرورن
وملائکه سینی انلره استغفار ایتمکله امر ایدر تحيتهم تنکریدن اهل ایمانه اولنان
تحیت يوم يلقونه اول کونده که کندوسنی بولورلر سلام جمله افاتدن سلامتله
بشارتلردر لفظ سلام ایله وأعد لهم أجرا كريما ● وانلر ایچون بر اولو اجرت
اماده قیلدی که بهشتدر وعیدر يا أيها النبي ای تنکریدن خبر کتورن خوش

خوف ایتمزلر وكفى بالله حسيبا وایزد ذو الجلال
کفایت ایتمکله جهتندن بسندر م

ذات انا ارسلناك تحقیقا که بز سنی کوندردك شاهدا مبعوث اولدوغك
کیمسنه لرك احوالی اوزره کواه اولدوغکوز تقدیرا اولدوغی حالده ومبشرا
ورحمتله مژده ویریجی ونذیرا وعقوبتدن قورقودیریجی وداعیا الی الله
باذنه وخلقی شکریندك عبادتنه کندو تیسیریله دعوت ایدیجی وسراجا منیرا
وبر ایشقلی چراغ که انکله جهالت ظلماتی محو اولنور وانوار بصائر اندن
بهره یاب اولور وبشر المؤمنین بان لهم من الله فضلا کبیرا وایمد
اهل ایمانه مژده ویر کیم علی التحقیق کندولره ایزد ذو الجلالدن بر بیوك انعام
وار ولا تطع الکافرین والمنافقین وایمانسزلره ومنافقلره فرمانبردار اولمه یعنی
سنده اولان انلره عدم اطاعت اوزره ثابت اول ودع اذاهم وسکا ایصال
ایتدوکلری رنجك مکافاتندن واز کچ وتوکل علی الله وخداء ذو الجلال اوزره
اعتماد ایت که او انلره سزالرین ایصال ایدر وکفی بالله وکیلا واعتماد
اولنمق جهتندن تنکری تعالی بسدر یا ایها الذین امنوا ای ایمانه کلانلر کیسه
اذا نکحتم المؤمنات یعنی ایمانه کلان خاتونلری ایولنورسکز ثم طلقتموهن
من قبل ان تمسوهن صکره انلره دکه دن اول کندولرین بوش ایدرسکز یعنی
یعنی قاریلری نکاح ایدوب اراکزده کندولر ایله خلوة صحیحه واقع اولمدن
انلری بوش ایدرسکز فما لکم علیهن من عدة سزه اوزرلرینه اصلا
بر عده یوقدر تعتدونها که انی صایارسکز فمتعوهن پس وجوب طریقیله انلری بر
ایله بخشیده دار ایدك اکر کندولره مهر تسمیه ایتمدکوز وسرحوهن سراحا
جمیلا وانلری بر مستحسن صالیورمك صالیورك که انلره ضرر ایصال ایتمیه
اول کندولرین خانه لرکزدن چیقاریورسکز یا ایها النبی ای خداء تنجیر کوردن
ذات پاك انا احللنا لك ازواجك تحقیقا بز سکا قاریلرکی حلال قیلدق
اللاتی اتیت اجورهن شول قاریلرکه کندولره مهرلرین ویرمشسن وما ملکت
یمینك دخی سکا حلال قیلدق شول قاریلری که صاغ الك انلره مالك اولدی
مما افاء الله علیك تنکری تعالی اوزرکه دوندردوکی غنیمتدن یعنی
غنائمدن حوزه تصرفنه داخل اولان قاریلری سکا حلال قیلدق صفیه
وریحانه کبی وبنات عمك وعموجه کك قیزلرین دخی وبنات عماتك
وعمه لرکك قیزلرین دخی وبنات خالك وبنات خالاتك ودایی

زاده لرین ودایزه لرکك قیزلرین دخی سکا حلال ایتدك اللاتی هاجرن معك
شول قاریلرکه سنکله هجرت ایتمشلر بیلنمك کرك کیم احلالك قید اولنمسی
اعطاء مهر معجلی ومؤجل ایله ومملوکه نك قید اولنمسی حضرتك مسبیه سی ومحرملرك
قید اولنمسی سیله سنجه هجرت ایتمکله بیان افضلیت ایچوندر ومحتملدرکه
سنوکله احلال هجرتله قید اولنمسی حضرتك حقنده خاص اولمش اوله
بر احتمالی حضرتك عمیسی قزی ام هانی نك سوزی تایید ایدرکه دیدی
حضرت صلی الله علیه وسلم بنی ایولنمك ایستدی بن اکا عذر کتوردم که
بن کوچك اشاقلرم وار ایمیش کندومی دخی عذرمی قبول ایتدی صکره حق جل
وعلا بو آیتی منزل ایتدوکی حضرته حلال اولمز اولدم زیرا کندو سیله هجرت
ایتمشدم وامراة مؤمنة وایمانه کلمش بر خاتونی دخی سکا حلال ایتدك
ان وهبت نفسها للنبی کندوجانی پیغامبره مهرسز باغشلدیسه ان اراد
النبی ان یستنکحها اکر پیغامبر ایستدیکیم انی مهرسز قبول ایده خالصة
لك سکا هبه اولنمش بر هبه خالصه من دون المؤمنین اهل ایماندن
اوزکه یعنی حضرت محمد المصطفی نك خصائصندندر هبه مجرده ایله مهرسز
نکاح ایتمك غیر کیمسنه یه دکل قد علمنا ما فرضنا علیهم فی ازواجهم تحقیقا
بز بیلدك اول نسنه یی که امتك اوزره قاریلری خصوصنده فرض قیلدق وجوب
مهردن وشرائط عقددن وغیرلرندن وما ملکت ایمانهم ودخی ملك یمینله متصرف
اولدوقلری جاریه لرك خصوصنده اوزرلرینه ایتدوکمز توسعه یی بیلدك
کم بر عدد معین تعیین ایلمدك وسکا هبه مجرده ایله قاریلری حلال قیلدق
لکیلا یکون علیك حرج تا که اوزریکه بر دارلق اولمیه وکان الله غفورا
واو ایزد ذو الجلال حقیقته مغفرت ایدیجیدی اول نسنه یی که اندن احتراز ایتمك
دشواردر رحیما واوزرلرینه غایتله مرحمت ایدیجیدی که حرج کان اولنقی
بردی اوزرلرینه توسعه ایدر ترجی من تشاء منهن کندو قاریلرکدن ایستدکوک
سندن دور قیلرسن وتؤوی الیك من تشاء وانلردن ایستدوککی
سنك طرفکه چکوب بیرور ایرسن ومن ابتغیت ممن عزلت وطلاق رجعیله
تعلیق ایتدوکك خاتونلردن طلب ایتدوککی یانکه الورسن فلا جناح علیك
اندن اوزرکه بر کناه اولمز ذلك سنك خواهشکه تفویض ایتمك ادنی ان تقر اعینهن

کوزلری روشن اولسنه یعنی کدر وَلَا یَحْزَنَّ و اکا یعنی غمناک اولمیه لر
وَیَرْضَیْنَ بِمَا آتَیْتَهُنَّ کُلُّهُنَّ و انلره ویردوکک نسنه ایله قوللری خشنود اوله لر
یعنی یقین بیلورلر که بو افعال سن خدانک زمانیله ایدرسن ملول اولمزلر و زمانکه
مطیع و منقاد اولورلر وَاللَّهُ یَعْلَمُ مَا فِی قُلُوبِکُمْ و حق جل و علا کوکللرکزده اولان
نسنه یی بیلور پس قلوبکزده اولان نسنه نک تحسیننه سعی ایدلک وَکَانَ اللَّهُ
عَلِیمًا حَلِیمًا ● و تنکری تعالی دانا ایدی سینه لرده اولان امورهء علی
قابته یتشمش که بو جهلک عقوبتی تعجیل ایتمز لَا یَحِلُّ لَکَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ
قادنلر سکا حلال اولمازلر عقد نکاحکده اولان طقوز قادنلردن صکره وَلَا
أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ و نه سکا حلال اولورکه بونلرک برینه قادنلردکتره
سن که برینی تطلیق ایدوب برینه براوز که بی الدهسن وَلَوْ أَعْجَبَکَ حُسْنُهُنَّ
واکر کوزللکلری سکا خوش کلدی إِلَّا مَا مَلَکَتْ یَمِینُکَ مکر صاحب الملک
مالک اولدوغی نسنه لر یعنی بو طقوز قادیندن صکره سکا قادینلر بر وجهله حلال
اولمازلر الا ملکیت طریقیله تحت تصرفنده اولان قادینلر که انلر سکا مباح در
وَکَانَ اللَّهُ عَلَی کُلِّ شَیْءٍ رَقِیبًا ● و حق جل و علا هر نسنه اوزره نکهبان
ایدی پس ایشکوزده تحفظ ایدوب سزه حلال قیلنان نسنه دن اوزکه
بر نسنه یه تطاول ایتمکوز کتوردیلر که حضرت عمر رضی الله عنه حضرت
سرور کائنات علیه السلام حضرتنه دیدی یا رسول الله اوزرکه صالح و طالح
کیرر امهات المؤمنین حجاب ده وتمسه زمان ایتسیدک یعنی اولوردی
در عقب حق جل و علا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یَا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا ای
ایمان کلنلر لَا تَدْخُلُوا بُیُوتَ النَّبِیِّ إِلَّا أَنْ یُؤْذَنَ لَکُمْ إِلَی طَعَامٍ پیغمبرک
ایولرینه بر وقتده کرمکوز الا اول وقت که ییجک یمسنه دعوت اولنوب
دخوله سزه اذن ویرلور غَیْرَ نَاظِرِینَ إِنَاهُ اول حالده که ییجک وقتنی انتظار
ایتمش اولمیه سز بو خطاب بر جماعته در که دائما بو پیغمبرک حضرت
ییجکی وقتنی انتظار ایدوب محل کلنجه کلوب اوتورورلردی حق تعالی بو آیتده
انلری بو فعلدن نهی ایتدی وَلَکِنْ إِذَا دُعِیتُمْ فَادْخُلُوا و لیکن دعوت اولندیغکز
کیرک فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا پس یدیکیز طعامی پس سز پراکنده اولک وَلَا
مُسْتَأْنِسِینَ لِحَدِیثٍ ● و انده مکث ایتمکونا اول حالده که بر کوزه برکرلت

سوزینه

سوزینه ارام ایتمش إِنَّ ذَلِکُمْ تحقیقا اول ارام ایدوب و دورمکوز کَانَ یُؤْذِی
النَّبِیَّ حضرت پیغمبری اینجدردی زیرا کندو اوزرینه و اهلی اوزرینه منهمک
دار اولوب ماوی یعنی ایشه مشغول اولمق اقتضا ایدردی فَیَسْتَحْیِی مِنْکُمْ پس حضرت
صلی الله علیه و سلم سزدن اوتانوردی که سزه سویلیه چیقک وَاللَّهُ لَا یَسْتَحْیِی
مِنَ الْحَقِّ و ایزد متعال دوغرو سوزی سویلمکدن اوتانمز وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا و قچن
خاتونلردن بر نسنه ایچون نسنه طلب ایدرسز فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ●
پرده اردندن اول متاعی انلردن ایستکوز ذَلِکُمْ اول پس پرده دن ایستمک
أَطْهَرُ لِقُلُوبِکُمْ وَقُلُوبِهِنَّ کوکللرکزه و کوکللرینه پاکیزه تر در خواطر شیطانیه دن
وَمَا کَانَ لَکُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ و سزه صحیح و جائز دکل ایدی خدانک رسولنی
رنجیده ایده سز یعنی بر ایش ایشلمک که انک سببیله خاطر شریفنه بر کدر حاصل
اولور کتوردیلر که سادات قریشدن بر کیمسنه دیدی پیغمبر اولورسه
بن حضرت عائشه یی نکاحله آلوردم حق جل و علا بو کلامی منزل قیلدی
وَلَا أَنْ تَنْکِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا و سزه هرکز صحیح و جائز دکلدرکه
حضرتک قادینلرین موتندن صکره یا مفارقتندن صکره ایولنه سز إِنَّ ذَلِکُمْ
کَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِیمًا ● تحقیقا حضرتک ایذا ایتمک و قادینلرین نکاحله المق
خدای ذو الجلالک قتنده بر اولو کناه ایدی إِنْ تُبْدُوا شَیْئًا اکر بر نسنه یی
اشکار ایدرسز یعنی اکر امهات المؤمنینک نکاحین دیل ایله سویلرسز أَوْ تُخْفُوهُ
یا انی کوکلده کیزلی قیلرسز فَإِنَّ اللَّهَ کَانَ بِکُلِّ شَیْءٍ عَلِیمًا ● بی شبهه حق جل
و علا هر نسنه یه دانا ایدی پس سزی تعذیب قیلدوککزی اشیایی یعنی بیلور مروید که
حجاب آیتی نازل اولدوقدن صکره ازواج طاهراتک پدرلری و اوغوللری
و برادرلری و ذوی رحم اولان اقاربلری دیدیلر یا رسول الله بز دخی انلرله پس
پرده دن سویلشورز بو آیت نازل اولدی لَا جُنَاحَ عَلَیْهِنَّ فِی آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ
وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءِ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءِ أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ
وَلَا مَا مَلَکَتْ أَیْمَانُهُنَّ خاتونلر اوزرینه بر کناه اولمز بو مذکور اولانلر کیمسنه لره
کورنملرینده وَاتَّقِینَ اللَّهَ و ای خاتونلر خدادن خوف ایدوب مامور اولندیغکوز
نسنه یی برینه کتورک إِنَّ اللَّهَ کَانَ عَلَی کُلِّ شَیْءٍ شَهِیدًا ● تحقیقا حق تعالی
هر نسنه اوزره کواه ایدی بر کزلی شی اوزرینه مخفی اولمز إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِکَتَهُ

يصلون على النبي بی شبهه تنکری تعالی و فرشته لری حضرت پیغامبرک
شرفنی اظهار ایدوب ثنا ایتمکه و شاننی تعظیم ایتمکه اعتنا ایدرلر يا ايها الذين امنوا
صلوا عليه ای ایمان کلانلر سز دخی اکا زیاده اعتنا ایدوب سویلک اللهم
صل علی محمد وسلموا تسليما و سویلک السلام علیک ایها النبی بو آیت
کریمه دلالت ایدر انک اوزرینه که حضرت صلی الله علیه وسلم اوزرینه صلوات
کتورمک فی الجمله واجبدر بو معنا ایله که نه هر ذکر اولنیجه صلوات کتورمک
واجبدر و نه برکز اوزرینه اقتصار ایتمک کافیدر قول مؤید و مقبول بودرکه
هر ذکر اولندوغی محلده اوزرینه صلوات کتورمک واجبدر ان الذين يؤذون الله
ورسوله تحقیقا شول کیمسه لر که خدایی و رسولنی ایذا ایدرلر یعنی بر ایشه
مرتکب اولورلر که خدا و رسولی انی سیومز لعنهم الله في الدنيا والاخرة
تنکری تعالی انلری ایکی جهانده رحمتندن دور قیلدی واعد لهم عذابا مهينا
● و انلر ایچون بر خوار ایدیجی اشکنجه اماده قیلدی والذين يؤذون المؤمنين
والمؤمنات و شول کیمسه لر که مؤمن اولان کشیلری و اهل ایمان اولان قاریلری
اینجیدرلر بغير ما اكتسبوا و انلر قلری نسنه ایله یعنی بر ایش ایشلمدیلر که انک
سببیله ایذایه مستحق اوله لر فقد احتملوا بهتانا واثما مبينا ● بی شبهه که ایذا
ایدنلر بر بیوک بهتان و بر اشکاره کناه کوترمش اولدیلر يا ايها النبي ای خدادن
خبر کتورن وجود شریف قل لازواجك وبناتك ونساء المؤمنين ● قاریلرکه
و قزلرکه و اهل ایمانک قاریلرینه سویله يدنين عليهن من جلابيبهن کوده لری اورتن
چارشفلرندن بقلشدرسونلر یعنی بر مقنعه‌یون چیقدوکلرنده یوزلرینی و ابدانلرینی
چارشفلر ایله اورتسونلر ذلك اول اورتنوب کیتمک ادنى ان يعرفن
خلایقلرو بغایادن تمیز اولنملرینه یقین ترکدر فلا يؤذين پس اهل فسقک تعرضی
سببیله رنجیده قیلنمزلر وكان الله غفورا رحيما ● و ایزد ذو الجلال
کچمش کناهلری باغشلایجی و بارلغیوب قوللرینه انواع لطفله اسرکیجیدر لئن لم ينته
المنافقون قسم اولسونکه اهل نفاق نفاقلرندن واز کچمزلرسه والذين في قلوبهم
مرض و شول کیمسه لرکه کوکلرنده ضعف ایمان وار فسقلرندن منتهی اولمزلرسه
والمرجفون في المدينة و مدینه شهرنده اسلام لشکرندن یمان خبرلر
ایدنلر اندن واز کچمزلرسه لنغرينك بهم البته قتالرینه و وطندن

سورمه لرینه سکا امر ایدرز ثم لا يجاورونك فيها صکره مدینه ده سکا قوکشی
اولمزلر الا قليلا الا بر از مدت ملعونين رحمتدن دور اولدقلری حالده اينما
ثقفوا اخذوا قنده بولنورلرسه الینورلر وقتلوا تقتيلا ● و برشدتله اولدرلك
اولدرلورلر سنة الله في الذين خلوا من قبل بوندن اسبق کچمش امتلرده تنکری
تعالینک طریقیکه پیغامبرلره نفاق ایدنلر بولنده قلری یرده قتل اولنورلر ولن تجد
لسنة الله تبديلا ● و تنکرینک طریقنه هرکز بردکشترمک بولمزسن
يسألك الناس عن الساعة خلق تعنت و امتحان یوزندن قیامتک وقتنی سندن
سورلر قل انما علمها عند الله سویله قیامت وقتنک بیلکیسی خدا قتنده محصوردر
اکا نه ملک مقرب و نه نبی مرسل مطلع اولورز وما يدريك وقتنی نسنه ساعتک قچن
سکا بیلدورر یعنی مطلقا سن انی بیلمزسن لعل الساعة تكون قريبا ● شاید
قیامت بر یقین نسنه اوله ان الله لعن الكافرين تحقیقا تنکری تعالی کافرلری رحمتندن
دور قیلدی واعد لهم سعيرا ● و انلره بر علولی اتش اماده قیلدی خالدين
فيها ایچنده اقامتی علی الدوام تقدیر ایتمشلر ابدا همیشه لا يجدون وليا
بر دوست بولمزلر که کندولرینی دوزخدن چیقره دوره ولا نصيرا ● و نه
بر یاردمجی که عذابی کندولردن دفع ایلیه يوم تقلب وجوههم في النار خاطره
کتوراول کونی که یوزلری جهنمده دونش قیلنور يقولون يا ليتنا اطعنا الله
دیرلر ای کاشکی خدانک فرماننه منقاد اولسیدک واطعنا الرسولا ●
دخی پیغامبرک فرماننه اطاعت ایتسیدک که بو عذابه مبتلا اولمزدق
وقالوا ربنا انا اطعنا سادتنا وكبراءنا و کفارک اصاغری دیدیلر ای
پروردکار من علی التحقیق بز اغالرمزه و بیوکلرمزه اطاعت ایتدک
فاضلونا السبيلا ● پس دوغری یوله کیتمکدن بزی ازدردیلر ربنا اتهم
ضعفين من العذاب ای خداوندمز اشکنجه دن ایکی قات انلره ویر والعنهم
لعنا كبيرا ● و انلره لعنت ایت بر بیوک لعنت يا ايها الذين امنوا
ای ایمان کلان کیمسنه لر لا تكونوا كالذين اذوا موسى حضرت موسایی اینجدنلر
کبی اولمکوز فبراه الله مما قالوا پس تنکری تعالی دیدوکلری سوزدن
انی منزه قیلدی یعنی قارون زنا ایله کندویه بهتان ایلدی نسنه کیم بیانی
سونسا ایلدی وكان عند الله وجيها ● و حضرت موسی تنکری قتنده

حسب

جاه وقبول صاحبیدی یا أیها الذین آمنوا اتقوا الله ای اهل ایمان تکریدن
خوف ایدک نامشروع اشیانی ارتکاب ایتمکوزده وقولوا قولا سدیدا ۞
ویردوغز محکم سوز سویلک اهل ایمانه حقنده یعنی بر سوزک که صدقی سزه محقق
اولمشدر آنی سویلیکز یصلح لکم اعمالکم ۞ ایشلرکزی سزکیچون بتمی
قیلر یعنی کوزل عملرک ایشلسنه سزی موفق قیلر ویغفر لکم ذنوبکم وکناهلرکزی
سزکیچون یارلغر ومن یطع الله ورسوله وهرکیم خدایه ورسولنه اوامرنده
اطاعت ایدر فقد فاز فوزا عظیما ۞ بی شبهه که اوایکی جهانک خیراتنه نائل
اولوب براولو قورتلمق قورتلدی انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال
تحقیقا بز حدود شرعیه‌یی کوکلره و یره و طاغلره اوزره عرض ایتدک فأبین أن یحملنها
پس بو عظم جسمکل ایله آنی کوتورمکدن ممتنع اولدیلر واشفقن منها واندن قورقدیلر
وحملها الانسان وآدم اوغلی بوزبونلکله آنی کوتوردی انه کان ظلوما تحقیقا اول
ستمکار ایدی که اکا وفا ایتمدی وانک حقنی کوزتمدی جهولا ۞ امانتک
نا قیمتنی بیلمز ایدی حاصل کلام بوکه امانتک شانی عظیم اولدیغیچون بو مذکور
اولان اجرام عظامک ادراک وشعوری اولوب اوزرلرینه انک کوتورمسی
عرض اولنسیدی البته آنی قبول ایتمزلردی وانسان بو ضعفله آنی کوتوردی
پس لاجرم انک حقوقنی یرینه کتوردن انسان کامل شرف دارینه نائل اولور لیعذب الله
المنافقین والمنافقات حمله تعلیلدر نتیجه‌سی اولدیغی جهتدن یعنی انسان
نوعی امانتی قبول ایدوب کوتوردی تاکه اول کوتورمکک نتیجه‌سی بو اوله که
تنکری تعالی منافق اولان کشیلری ومنافقه اولان قاریلری معذب ایده والمشرکین
والمشرکات ومشرک اولان کشیلری ومشرکه اولان قاریلری دخی ویتوب الله
علی المؤمنین والمؤمنات وتاکه حق تعالی مؤمن اولان کشیلر اوزرینه ومؤمنه
اولان قاریلر اوزرینه توبه ایده وکان الله غفورا رحیما ۞ وحق جل وعلا بویله
جلیل القدر نعتله منعوت ایدی که انلرک قصورلرین عفو ایدوب
طاعات ۞ اوزره ۞ کندولرین ۞ مثاب ۞ قیلدی

سورة سبا مکیة وهی خمس وخمسون آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله قمو مدح وثنا الله خدایه مخصوصدر الذی له ما فی السموات وما فی الارض

اولخدا که کوکلرده و یرده اولان اشیا کندونک مخلوقی ومملوکیدر پس ذاتنده اولان
کمال قدرتدن اوتری واحسان ایتدوکی نعمتلر سببیله دنیاده قمو حمد کندونکدر ایکوندر
مخصوص اولدی وله الحمد فی الآخرة واو برجهاندن حمد کندونکدر زیرا آخرتده اولان
نعم کمال قدرتندن پیدا اولمشدر وهو الحکیم الخبیر ۞ وکندو دراکی جهانک
امورین احکام ایدن اشیانک بواطننه دانا اولدن یعلم ما یلج فی الارض زمین
ایچنه نفوذ ایدن نسنه‌یی بیلور یغمور صویی کبی وما یخرج منها واندن
چیقن نسنه‌یی دخی نباتات کبی وما ینزل من السماء وکوکدن اینان شی
بیلور ملئکه وکتب ومقادیر کبی وما یعرج فیها وانک ایچنه چیقن اشیانی
دخی ملئکه واعمال صالحه کبی وهو الرحیم الغفور ۞ وکندو در شکرنده
تقصیر ایدنلری امرکیوب کناهلرین مغفرت ایدر وقال الذین کفروا وبی دین اولنلر
انکار طریقیله دیدیلر لا تأتینا الساعة قیامت بزه کلمز قل بلی وربی لتأتینکم
عالم الغیب سویله کزلو اشیانی بیلن پروردکارمه قسم که البته قیامت سزه
کلور لا یعزب عنه مثقال ذرة بنم پروردکارمک علمندن بر کوجک قریچه وزنی
دکلو شی غائب اولمز فی السموات کوکلرده ولا فی الارض ونه یرده ولا اصغر
من ذلک ولا اکبر ونه بر مثقال ذره‌دن کوجک ونه اندن بیوک بر نسنه الا فی کتاب
مبین ۞ الا که بر روشن کتابده مثبتدر یعنی قمو اشیا لوح محفوظده مثبتدر
لیجزی الذین آمنوا وعملوا الصالحات تاکه ایمان کتوروب کوزل عملر ایشلیانلره ۞
مکافات ایده اولئک لهم مغفرة اول کروه کندولره کناهلرک غفرانی اولور
ورزق کریم وتعبسز اولور روزی دخی والذین سعوا فی آیاتنا وشول کیمسه‌لر
که آیاتمزک حقنی ابطال ایله وخلقی انلردن تنفیر ایتمده جد ایتدیلر معاجزین
زعم فاسدلریله ایلرو کیتمشلر تاکه عذابمزدن قورتیلهلر اولئک لهم عذاب من
رجز الیم ۞ اول کروه کندولره شدتلو اشکنجه‌دن بر دردناک اشکنجه اولور
ویری الذین اوتوا العلم واهل کتابدن دانشی ویرلن کیمسه‌لر بیلورلر که الذی
انزل الیک من ربک هو الحق پروردکارکدن سکا ایندرلن نسنه کندو در
درست ویهدی الی صراط العزیز الحمید ۞ ودخی یول کوستر هر نسنه اوزرینه
غلبه ایدن جمیع اوکلره مستحق اولان خدانک طریقنه وقال الذین کفروا ودخی بی
دین اولنلر بربرینه سویلدیلر هل ندلکم علی رجل سزه دلالت ایتمیه لوم بر کشی

اوزرکه ینبئکم سزه خبر ایدر یعنی استهزا یوزندن بری برینه دیرلر سزه دلالت ایدر
حضرت محمد المصطفی اوزره که سزه اعجب عجائبدن خبر ایدوب سویلر اذا مزقتم
یعنی پاره پاره قیلنورسن کل ممزق هر پاره لنمک انکم لفی خلق جدید ● علی التحقیق
سن بریکیکی یاراد لمش اولورسن افتری علی الله کذبا ایا اوبر دوکی خبرده تنکری
تعالی اوزره کندو نفسندن بریالان بیدا ایدوب سویلدی ام به جنة یا انکه
بردیوانه لک وار که بیلمدوکی سوزی سویلر بو دیدوکلری سوزلرک بری واقع
دکلدر بل الذین لا یؤمنون بالاخرة بلکه روز جزایه ایمان کتورمیانلر فی العذاب
والضلال البعید ● اوبر جهانک اشکنجه سندن واوزاق کمراهلکده
اولمشلردر افلم یروا الی ما بین ایدیهم وما خلفهم ایا کفار کوردی اولوب بقمزلر
الری ارآسنده اولان نسنه یه واردلرندن اولان نسنه یه من السماء والارض
کوکدن ویردنکه جمیع اطرافلرین قابلمشدر ان نشأ نخسف بهم الارض ایستر
ایسک یری کندولرلیه کتوررز او نسقط علیهم کسفا من السماء یا کوکدن
اوزرلرینه پاره لر صالورز ایا تمزه تکذیب ایتدوکلری اجلدن ان فی ذلک
تحقیقا که کوکلر ویرک احوالی تامل ایتمکده لایة لکل عبد منیب ● بر
اولو دلالت وعبرت وار هر بنده یه که حقه پروردکارینه رجوع ایتمکدر
ولقد اتینا داود منا فضلا وتحقیقا حضرت داوده سائر خلق اوزره بزم
احسانمزدن ارتقلک ویردک یعنی نبوت وزبور وپادشاهلک وصوت حسن
وغیرلرین کندویه ویروب سویلدک یا جبال اوبی معه ای طاغلر حضرت
داوده تسبیحده ترجیع ایله والطیر وای قوشلر سز دخی بیله تسبیحه ترجیع ایدک
کوردیلر که یعنی حضرت داود علیه السلام تسبیح ایدردی طاغلر صدا ایله
اکا مدد ایدرردی وقوشلر باشی اوستنه صف باغلیوب انواع الحانله اکا یاردم
ایدرلردی ● وبو نعمتک تاثیرندن چوق کیمسنه وجودینک قالبینی تهی قیلدی
کوردیلر که بر فرشته حضرت داودک زیارتنه کلدی کورمشدر وکدن صکره دیدی
یا رسول الله سن نه کوزل پیغامبری وخلیفه سی سن اول اولدر که طعامی
کندو کسبکدن ییدی ایدوب بس سن حضرت داود دخی دن بر صنعت اوکرنمه
ایستدی حق جل وعلا اکا ذرهمه ایشلمسین زمان ایتدی وانی اوزرینه آسان
قیلدی نته که بیوردی والنا له الحدید ● وتمیوری اکا آلتین ملایم قیلدق

بر رتبه که انی موم کیبی استعمال ایدردی واکا فرمان ایتدک که ان اعمل سابغات
صنع زرهلر ایشله وقدر فی السرد وطوقنده اولچی محافظه ایت یعنی اکا فرمان
ایت که انلری طوقودغک حلقه لری برابر قیل تا که مناسبه مرذوده اوله لر
واعملوا صالحا ودخی امر ایتدک حضرت داود واهلنه که کوزل عمل ایشلکوز
انی بما تعملون بصیر ● بن شبهه بن ایشلدوککوز اشیایه بینایم پس انلره کوره
جزا کرکی سزه ویررم ولسلیمان الریح وحضرت سلیمانه یل مسخر قیلدک
غدوها شهر ورواحها شهر اول حالده که صباح وقتنده کیتمسی بر ایلک مسافه در
واخشام وقتنده دونمسی بر ایلک مسافه در واسلنا له عین القطر واکا ارمش
بقرک کوزین معدنندن اقندوردک که بکا دکین انده قینار دی واو یمن
اقلیمنده صنعا شهرنده ایدی ومن الجن من یعمل بین یدیه باذن ربه واکا مسخر
قیلدک بریلردن شول کیمسنه یی که بروردکاری فرمانیله حضرت سلیمانک
اوکنده ایشلرار ومن یزغ منهم عن امرنا وانلردن هر کیم فرمانمزدن میل ایدوب
سلیمانه اطاعت ایتمز نذقه من عذاب السعیر ● آخرتده یا عشق اتشک
اشکنجه سندن اکا دادندوررز یعملون له ما یشاء بریلر حضرت سلیمانه ایستدوکی
نسنه یی ایشلرلر من محاریب حصین کوشکلردن ومستحسن منزللردن وتماثیل
وصورتلردن یعنی اکا ملکلرک وپیغامبرلرک صورتلرین عبادتخانه لرده کلرکچ
منت اوزره بیورلردی تا که خلق انلری کوروب عبادتی اول صفتله ایده لر مرویدر
حضرت سلیمانک تختی الندن ایکی ارسلان قیلقی یاپمشلردی واوستنده
ایکی کرکس هر کاه که حضرت سلیمان تختنه چیقمق مراد ایدردی ایکی ارسلانلر
ایاقلرین دوشیوب حضرت سلیمان اوزرلرینه باصوب تخته چیقردی
وایکی کرکس قنادلرین باشی اوزرینه چتر قیلرلردی وجفان کالجواب
وبیوک حوضلر کبی تکنه لردن وقدور راسیات واوجاقلر اوزره ثابت
اولمش قزانلردن یعنی بو ایکی قسمدن ایستدوکی نسنه یی کندویه یاپرلردی اعملوا
آل داود شکرا وانلره سویلدی ای آل داود بو کوزل نعمتلره شکرا ایتمک
ایچون اوزون ایشلکوز وقلیل من عبادی الشکور ● وقوللرمدن چوق شکر
ایدن نسنه از در شکور اول کیمسنه یه دیرلر که اکثر اوقاتی کوکلیله ولسانیله
وجوارحیله مراسم شکری ادا ایده ومع ذا شکرک حقنی ایفا ایتمز زیرا

شکر ایتمکه موفق اولمق بر شکر دخی ایستر و هلم جرا و بو سببدن دینلدی اَلشَّكُورُ
مَنْ يَرَى عَجْزَهُ عَنِ الشُّكْرِ ● کوزدیلرکه حضرت داود علیه السلام بیت المقدسك
بناسنه شروع ایلدی هنوز تمام اولمدن علامات موت کندویه نمایان
اولوب حضرت سلیمانه اتمامنی سفارش ایلدی حضرت سلیمان علیه السلام
انك بناسنه اجنه یی استعمال ایتدی هنوز کمال ایرشمدن اعلام اولندیکه
مدت عمری نهایته ایردی پس ایستدی کیم اولمنی اجنه دن مخفی قیلوب
کندولرین مسجدك بناسنده مشغول قیله انلره فرمان ایتدی که صرحه دن
قاپوسیز بر قبه اوزرینه بپه لر حمان فرماننه امتثال ایدوب انی یاپدیلر
حضرت سلیمان انلر ایچنده دکنکنه دیانوب نمازه دوردی و اول حینده
اوزره روحی اعلا علیینه عروج ایلدی بو هیئتده اوزره دورمش قالدی
تا که کوه دکنکی یبوب کندوسی دوشدی پس اول قبه یی اچوب بیلمك
ایستدیلرکه کچمیشی نه زمان واقع اولدی کوه یی دکنك اوزره بر کون و بر کیجه
قویوب اندن یدی ● بعده انك اوزره حساب ایدوب کوردیلرکه اولدوکی
کوندن او کونه دلك تقریبا بر ییل کچمشدر و اول وقت جمله دیولر ایشدن
بقوب فرار ایتدیلر ● بو نمایان اولدیکه کندولر غیبی بیلمزلر شنه که حق تعالی
بیوردی فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ پس اول وقت که حضرت سلیمان اوزرینه
اولمی حکم ایتدك مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ اولمی اوزره اجنه یه بر کیمسه دلالت
ایتمدی اِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ الا اغج بیجسنه معنا داولدن حیوان تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ
انك دکنکین یدوکی حالده فَلَمَّا خَرَّ پس اول وقت که حضرت سلیمان دوشدی
تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ بیلدی کندولره ایش مبهم ایکن بیلدیلر اَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ
علی التحقیق کندولر غیبی اولان اشیایی بیلسیدیلر شنه که زعم ایدرلردی مَا لَبِثُوا
فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ● خوار ایدیجی اشکنجه ده دورمزلردی لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ
فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ تحقیقا ابن سبا یشجب بن یعرب ابن قحطانك اولادینه منزللرنده
خدانك کمال قدرتنه دلالت ایدر بر اولو علامت وار ایدی کوزدیلرکه تحقیق
دوشنش مأرب نام بر موضعده ایکی طاغ ارامی سبا اولادینك منزللری
ایدی اول ایکی طاغك جانبینی که اون سکز فرسخ دربو قادروده اشغبه دن
باغلر ایدی بر مرتبه ده بری بیرینه یاتمش ایدیکه کویا هر طرف بر باغ ایدی

وانواع

وانواع میوه لره مشتمل ایدی شنه که حق تعالی بیوردی جَنَّتَانِ ● انلرك مسکنلرندن
دوشن ایکی باغدر عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ منزللرینك صاغندن و صولندن كُلُوا مِنْ رِزْقِ
رَبِّكُمْ انلره رسل اولان پیغامبرلر کندولره دیدی پروردکارکزك رزقندن یکوز
وَاشْكُرُوا لَهُ والا شکر ایدك بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ● بو شهرکه رزقکوز
انده حاصل اولیور بر پاکیزه شهردر و سزه روزی ویرن غدا غایتله مغفرت
ایدیجی پروردکاردر فَأَعْرَضُوا پس پیغامبرلرینك سوزین قبول ایتمیوب شکر
ایتمکدن یوز دوندیلر ● اخبارده کلمشدرکه انلره اون اوچ پیغمبر کلوب کندولرین
طریق حقه دعوت ایدوب قمولرین تکذیب ایتدیلر ● و انلره اخر کلان
پیغامبر حضرت عیسانك رفعندن صکره ایدی و بو ایتدوکلری تکذیبك
مقابله سنده حق جل وعلا حضرتلری اوزرلرینه بر شدتلو سیل کوندروب
منزللرین و باغلرین ویرانه قیلدی شنه که بیوردی فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ
پس اوزرلرینه شدتلو یغمورك سیلنی کوندردك وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ و انلره ایکی باغلری یرینه ایکی باغ بدل ویردك ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ اجی
یمیشلی وَأَثْلٍ و یلغون اغجی ایه لری وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ● و کنار
نوعندن برازنسنه ایه لری ذَلِكَ اول نازنین باغلر یرینه بو کونه بیحاصل
باغلر ویرمکمز جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا انلره مکافات ایتدك ایتدوکلری کفر سببیله
وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ ● و بو کونه ایشله بر کیمسه یی مکافات ایتمزز الا نعمتی
ناشناسلیغله انکار ایدن شخصه کوزدیلرکه بقایای قوم سبا پیغمبرلرینه کلوب
سویلدیلر پروردکارمزی بیلدك اکر شمدن صکره بزه بر نعمت احسان ایدرسه
بز کونه شکرینه قیام ایدوب عبادتی یرینه کتوررز که هیچ بر قوم
ایتمسون حق جل وعلا بر دخی انلر اوزره نعمتلری کشاده قیلدی شنه که بیوردی
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا و اهل سبا ارامسنده و ایچنده
برکت صالدوغمز کویلر ارامسنده قیلدك قُرًى ظَاهِرَةً بری برینه کورینور
متصل کویلر وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ و ایچنده خلقك کیتمسی تقدیر ایتدك که
ایچنده کیدن مسافر بر کویده قیلوله ایدوب بر کویده یاتور و انلره دیدك
سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ ● اول کویلرده یورك کیجه لر و کوندزلر
دشمندن و صباعدن امین اولدوغکوز حالده یعنی بو کویلری حق جل وعلا

آبادان ایدی بقیهٔ قوم سبا یمندن شامه تجارت ایچون وارمغه باشلادیلر چاشتخو
ارکوینه و شامی برکوینه ایدوب کیدرلردی دولتمندلر بطران اولوب بو وجهله
کیچوب سفرایله بزه وارامزده بر فرق اولمیه بوبوکن مفلسی ایله توانکر والسیله
پیاده برابر کیدر دیدیلر فقالوا پس انلرک اغنیاسی دیدیلر ربنا باعد بین اسفارنا
ای پروردکارمز سفرلرک قوناقلری آراسنده براوزاقلق ایت یعنی منزللر آراسنده
بیابانلر بید ایله تاکه خلق زاد و راحله سز ایچندن سفر ایتمیه لر وظلموا
انفسهم و بو دعا ایله کندو جانلرینه ستم ایتدیلر زیرا بو دعالرین قبول ایدوب
اولکویلری ویران قیلدک فجعلناهم احادیث پس کندولرین سوز قیلدک
کم خلق احوالرندن تعجبا ایدوب سویلشورلر که اول قومه نه کونه قومدرلرکه دخی
آبادانلقدن ملول اولدیلر و بخرابلک استدیلر ومزقناهم کل ممزق وانلری
پراکنده قیلدک هر پراکنده لک که کندولردن غسان قبیله سی شام زمیننده کندی
و قضاعه مکه یه و اسد تهامه یه و انمار یثربه وجذام تهامه یه و ازد عمانه و بوکه
دلک ضرب مثل اولدیکه برجماعت پراکنده اولیجق تفرقوا ایادی سبا حقلرنده
سویلنور ان فی ذلک تحقیقا که مذکور اولان نسنه ده لآیات لکل صبار
شکور اولوعلامتلر وار هر شخصه که معاصیدن چوق صبر ایدوب
نعمتلر اوزره زیاده شکر ایدر ولقد صدق علیهم ابلیس ظنه وتحقیقا که
کندوکا نبی ادم اوغوللری اوزره کوچکلدوردی یعنی ابلیس کان ایتدیکیم
ادم اوغوللرینک وجودندن اولان شهوت سببیله کندولرین کمراه ایده بیلور
اول کانی ارباب غوایت حقنده درست چیقدی فاتبعوه پس شرک و معصیتده
انکا پیرولک ایتدیلر الا فریقا من المؤمنین مکر اهل ایماندن برکروه که انلر
انکا اتباع ایتمدیلر وما کان له علیهم من سلطان و ادم اوغوللری اوزره
ابلیسه وسوسه و اغوا ایله بر تسلط یوق ایدی الا لنعلم من یؤمن بالاخرة
ممن هو منها فی شک الا تمییز اولنمق ایچون شول کیمسه لرکه آخرتک اولمسنه
تصدیق کتورر شول کیمسه دن که کندوسی انک اولمسندن برشکده در وربک
علی کل شیء حفیظ وخداوندک هر نسنه اوزره نکهباندر قل ادعوا الذین
زعمتم من دون الله اهل شرکه سویله یا محمد چیغرک شول کیمسه لری که تنکری دن
اوزکه انلری معبودلر کان ایتدیکوز یعنی سویله ای کفار ایتدککوز دعوت

صحیح ایسه معبودلریکزی جلب نفع ایچون یا دفع ضرر ایچون چیغرک تا بدسنی اجابت
ایدرلر بعنی اشعار ایتمک ایچون که جواب بر متعین نسنه در که مکابره یی قبول ایتمز
انلرک طرفندن جواب ویروب بیوردی لا یملکون مثقال ذرة خیره وشرهدن بر کوچک
زرجه وزنی دکلو نسنه یه مالک دکلدرلر فی السموات کوکلرده ولا فی الارض
و نه یرده وما لهم فیهما من شرک وکوکلرده و یرلرده بر قسمتده انلرک هیچ بر
اورتاقلقلری یوقدر وما له منهم من ظهیر وخدایه انلرک معبودلرندن اصلا بر
یاردیمجی یوقدر ولا تنفع الشفاعة عنده و دیلک ایتمک خدانک قتنده فائده
ویرمز الا لمن اذن له مکر اول کیمسه یه که شفاعت ایتمکه کندویه دستور ویره که
حتی اذا فزع عن قلوبهم کلام سابقک مفهومنه غایتدر یعنی شفاعت ایدنلر
و مشفوع له انتظار و توقف ایدوب اول وقته دکین که کوکلرندن قورقو کشف
اولنیجق قالوا ماذا قال ربکم بری برینه سویلرلر شفاعت خصوصنده پروردکارکز
نه سویلدی قالوا الحق دیدیلر درست اولان سوزی سویلیوب بیوردی که
اهل ایمان ایچون شفاعت اتسونلر نه اهل شرک ایچون وهو العلی الکبیر
و کندو در یوجه لک و بزرکلک غایتیله متصف اولان خدا پس انده نه اولمیجه
نه نبی مرسل و نه ملک مقرب شفاعت ایتمکه قادر اولور قل من یرزقکم من السموات
والارض سویله کیمدر سزه کوکلردن و یردن روزی ویرن قل الله سویله
رزق ویرن ایزد ذوالجلالدر چونکه اول سؤاله بوندن اوزکه برجوابلری یوقدر
تنعال جیبینه قومادیکه انی جواب ویره وانا او ایاکم لعلی هدی او فی
ضلال مبین و دخی انلره سویله علی التحقیق بز یا سز بر هدایت
اوزره یوروز یا بر آشکار اکراهلکده بوابهام مخصمله عدل ومجازات ایتمک
نوعنه سنده در ولا بعد تمام باشنده که اهل توحید هدایت اوزره درلر و اهل
شرک ضلالتده در قل لا تسألون عما اجرمنا ولا نسأل عما تعملون
سویله ایتدوککز کناهدن اوتوری سز صورلمزسز و ایشلدوککزدن اوتوری بز صورلمزز
قل یجمع بیننا ربنا سویله پروردکارمز ارامزده قیامت کونی جمع ایده
ثم یفتح بیننا بالحق صکره ارامزده حقیله حکومت ایدوب فصل ایده رکه
محق ولانلری جنته داخل قیلوب مبطل اولانلری جهنمه وهو الفتاح وکندودر
مشکل قضیه لرده حکم ایدوب فصل حکومت ایلیان العلیم حکومتنده

لازم اولمیجق نسنه‌یی بیلن قل اروني الذين الحقتم به شركاء سویله بکا کوسترك
شول کیمسه‌لری که استحقاق عبادتده کندولرین خدایه یتشدردکز اوروب فکر ایده
کوره‌یم قنغی صفتله انلری انکا الحاق ایتدکوز كلا نه ممکندر که انلر خدایه اورتاق
اوله‌لر بل هو الله بلکه کندودر ایزد ذو الجلال العزيز کمال غلبه ایله موصوف
اولان الحكيم کمال قدرت و حکمتله معروف اولدن وما ارسلناك
الا كافة و سنی کوندرمدك الا بر عام کوندرمك للناس قمو خلقه که مکافات
ایتمك هر برینه لری اوزره‌م واجبدر بشيرا ونذيرا اهل ایمانه مژده ویریجی
اولدوغك حالده و کفاره قورقودیجی ولكن اكثر الناس لا يعلمون
ولیکن خلقك چوغی سنك کمالاتنی بیلمزلر ويقولون و شدت جهلدن
دیرلر متى هذا الوعد بو تبشیرك و انذارك موعودی نه زمان واقع اولور
ان كنتم صادقين اکر سز ای اهل ایمان و پیغامبر کوز سوزکزده
صادق ایدکوز قل لكم ميعاد يوم کفاره سویله سزه بر کونك وعده‌سی
واردر که حلول ایدر لا تستأخرون عنه ساعة ولا تستقدمون نه اندن
بر ساعت کرو قالورسز و نه اندن بر ساعت ایلرو کیدرسز بو کلام تهدیدك
نهایتده واردر که محال اولان طلب تقدم ممکن اولدن طلب تأخر ایله برابر قیلندی
وقال الذين كفروا لن نؤمن بهذا القرآن و بو دینه اوپانلر دیدیلر بز بو قرآنه
ایمان کتورمزز ولا بالذي بين يديه و نه ایلروسنده اولان کتب متقدمه‌یه
کتوردیلر که اهل کتابدن کفار مکه حضرت پیغامبرك احوالنی صوردیلر کندولر
خبر وردیلر که بیز کتبمزده انك نعتنی کورمشز بو سوزدن غضبا ایدوب
اول سوزلری سویلدیلر ولو ترى اذ الظالمون موقوفون عند ربهم واکر
کورسیدك ای کورن اول وقت که محاسبه ایچون ستمکارلر پروردکارلری
قتنده دورمش قیلندیلر يرجع بعضهم الى بعض القول بری برینه سوزك
دوندوروب محاوره ایتدوکلری حالده يقول الذين استضعفوا زبون قیلنان
کیمسه‌لر دیرلر للذين استكبروا بیوکلك طالب اولنلره یعنی توابع رؤسایه
سویلرلر لولا انتم لكنا مؤمنين سز اولمسیدکوز البته بز اهل
ایمان اولوردق قال الذين استكبروا للذين استضعفوا انحن صددناكم
عن الهدى بعد اذ جاءكم جوابده رؤسا توابعه دیدیلر بز می سزی هدایتدن

منع ایتدك هدایت سزه کلدکدن صکره بل كنتم مجرمين بلکه سز کناهکارلر ایدکوز
وقال الذين استضعفوا للذين استكبروا بل مكر الليل والنهار و توابع
اولنلر ارباب ریاسته دیدیلر بز ملکمز هدایتدن بزی الیقومدی بلکه کیجه
و کوندز سزك بزه ایتدوککوز حیله در اذ تأمروننا ان نكفر بالله ونجعل له
اندادا یعنی خدای ذو الجلاله کفر کتورمکه و اکا همتا اثبات قیلمغه بزه فرمان
ایدردکوز واسروا الندامة لما رأوا العذاب و پشیمانلکی کیزلی قیلدیلر
عذابی مشاهده ایتدوکلرنده وجعلنا الاغلال في اعناق الذين كفروا و طوقلری
کفر ایدنلرك کردنلرنده قیلدق هل يجزون الا ما كانوا يعملون ایشلدوکلری
نسنه‌نك مکافاتندن اوزکه بر نسنه ایله مکافات اولنمازلر وما ارسلنا
في قرية من نذير و بر کویه اصلا بر قورقودیجی پیغامبر کوندرمدك الا قال
مترفوها انا بما ارسلتم به كافرون الا که ارباب نعمتی دیدیلر على التحقيق
بز انکار ایدیجیلرز اول نسنه‌یه که سز انکله کوندرلدکوز بو کلام حضرت نبوی
کاشانه‌یه تسلیه در قومندن چکدوکی زحمتلردن چونکه شهوات نفسانیه‌ده
انهماك ایتمك تکبره و دنیانك مزخرفاتیله تفاخر ایتمکه و اندن بی بهره اولانه
استهانت ایتمکه باعث و مانند ارباب نعمت تکذیبله مخصوص قیلندیلر و اول
نسنه‌دن تکذیبلرینه تمکین ضم ایتدیلر و مفاخره‌یی دخی نسنه که حق تعالی
بیوردی وقالوا نحن اكثر اموالا واولادا و دیدیلر بز اموال و اولادمز چوق
سزدن چوقرکز پس ادعا ایتدوککوز نسنه ممکن اولورسه اکا بز سزدن اولاییز
وما نحن بمعذبين و بز معذب اولنجی کیمسه‌لر دکلز زیرا تنکری تعالی
بزی بو نعمتلرله اکرام ایتمشدر شمدن صکره بزی عذاب ایله خوار و ذلیل ایدیجی
دکلدر قل ان ربي يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر ایتدوکلری کافی رد ایدوب
سویله تحقیقا بنم پروردکارم ایستدوکی کیمسه‌یه روزیسی کشاده ایدر
و ایستدوکی کیمسه‌یه دار قیلور و بکیمونه خصائص و صفاتده برابر اولدن
اشخاص ایچون مختلف اولورلر ولكن اكثر الناس لا يعلمون ولیکن خلقك
چوغی بیلمزلر که حق جل و علا فاعل مختاردر ایستدوکی کیمسه‌یه ویرر
ایدر که کثرت اموال و اولاد شرف و کرامته چوندر و چوق اولورکم انلرك
کثرتی استدراج ایچون اولور نسنه حق تعالی بیوردی وما اموالكم ولا اولادكم بالتي

تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَى ۞ ونه اموالكز ونه اولادكز شول نسنه لردركه قتمزده سزی
بزه یقلشدرمق یقلشدیرر إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا مكر سزدن شول
كمسه كه ایمانه كلوب كوزل عمل ایشلدی فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضِّعْفِ پس اول
كروه كندولره قات قات مكافات اولور بِمَا عَمِلُوا ایشلدوكلری اعمال سببیله
وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ۞ وكندولر كوشكلرده مكروه اولان اشیادن
امینلردر وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا وشول كمسنه لركه آیاتمزده رد وطعن
چالشورلر مُعَاجِزِينَ ۞ اول حالده كه كمان ایتمشلر كیم عقوبتمزدن قاچارلر
أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ۞ اول كروه دوزخك عذابنده احضار
اولنورلر قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ سویله تحقیقا
كه بنم پروردكارم قوللرندن ایستدوكی كمسنه یه رزقی فراوان ایدر ودیلدوكنه اول
كمسنه یه انی دار قیلور وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وشئ معقوله سندن
هر نه انفاق ایدرسز حق جل وعلا رازقیت صفتی حسبیله انك عوضنی سزه ویرر
دنیاده یا آخرتده وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۞ وكندو رزق ویرنلرك
ییكركیدر وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ویاد ایت اول كونی كه كفار رئیسلرین و تابعلرین
قموسین ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ۞ صكره فرشته
لره دیر بونلر میدر كه یالكز سزه عبادت ایدرلردی بو سؤال مشركلرك
تعییبیچون وملائكه نك شفاعتندن امیدلرین كسمك ایچوندر قَالُوا سُبْحَانَكَ
فرشته لر دیدیلر یا الهی شوائب نقصدن منزه سن أَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ
دُونِهِمْ انلرك دوستلقلرندن بیزارز موالات ایتدوكمز كمسنه سن سن
یعنی بزمله انلرك آراسنده اصلا بر دوستلق یوقدر وحاشا كه بز انلرك
عبادتنه راضی اولورز بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ بلكه انلر شیاطینه عبادت
ایدرلردی أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ۞ مشركلرك چوغی شیاطینه تصدیق
ایتمشلردر فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا پس بو كون كه جزا
كونیدر بریكز بریكزه نه نفع ایرشدرمكه قادر اولور ونه ضرر دفع ایتمكه مالك
اولور وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۞ وظلم
ایدنلره دیرز دوزخك آتشینك عذابن داددك اول دوزخ كه اولسنه تصدیق
كتورمز ایدكز وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ وچون آیاتمز روشن حج

اولندوقلری حالده اوزرلرینه اوقونور قَالُوا مَا هَذَا دیرلركه بو كمسنه یعنی حضرت
محمد المصطفی بر نسنه دكلدر إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ الا بر كیشی
ایسترکه بدرلركز عبادت ایتدوكی اشیادن سزی دوندروب كندو اینینه تابع قیله
وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرًى وكفره مشركی ابطال ایدن قرآنك حقنده دیدیلر
بو بر نسنه دكل الا تنكرییه نسبت اولنمسیله بربلغتمش یلاندر وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلْحَقِّ وكفر ایدنلر نبوتك شاهدندن اولری دیدیلر لَمَّا جَاءَهُمْ ایچون كندولره كلدی إِنْ هَذَا
إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞ بو بر نسنه دكلدر الا بر آشكاره جادولك زیرا خوارق عادات
اولان اشیا اندن پیدا اولیور وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وبز انلره كتابلر
ویرمدك كه انلری اوقیوب نبوت محمدیه نك ابطالنه انلردن استدلال ایده لر
وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ وانلره سندن اسبق اصلا بر قورقودیجی
پیغامبر كوندرمدك یعنی انلر زمان فترتده اولمشلر برادیلردر كندولره بر پیغمبر
كلمشدركه انكله احتجاج ایدوب دیرلر پیغامبرمز بیزه شفاعت ایتمشدر كه
بز كمسنه نك دعوتنه اتباع ایتمكوز وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وانلردن اقدم كیم
بونلر تكذیب ایتدیلر كندولردن اسبق اولنلر تكذیب ایتدیلر وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ
مَا آتَيْنَاهُمْ وحال بوكه آیات ونعمتدن بونلره ویردوكمز نسنه نك اوندن برینه
انلر ایرشمدیلر فَكَذَّبُوا رُسُلِي پس پیغمبرلرمی تكذیب ایتدیلر فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۞
ایتدوكلری تكذیبدن صكره نیجه ایدی اوزرلرینه بنم انكارم كه كندولری
تدمیر ایتدم پس بونلر كركدركه عذابمزدن زیاده احتراز ایده لر قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ
بِوَاحِدَةٍ سویله بوندن اوزكه بر نسنه یوقدر كه سزی بر خصلتله ارشاد
ایدوب نصیحت ایدرم كه أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ تنكرینك رضاسین طلب ایتمك ایچون
پیغامبرك مجلسندن قالقه سز مَثْنَى ایكیشر ایكیشر اولدوغكوز حالده
وَفُرَادَى وبربر زیرا بزدن قالقوب مشاورت ایتمك خاطره تشویش
ویرر وسوزك قارشمسنه باعث اولور ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا صكره حضرت محمد
المصطفانك شانندن بدایتدن نهایته دك فكر ایده سز تاكه حقیقة الحال
واضح اولوب بیله سز مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ یارانكوزده اصلا بر جنون
یوقدر كه رسالتك دعواسنه كندویه باعث اوله بلكه انی كمال عقل ایله بیلورسز
إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ كندوسی بر نسنه دكلدر الا سزه بر قورقودیجی بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ

شَدِيدٍ ۞ بر بلانك اشكیجه نك ایلروسنده در زیرا حضرت صلی الله علیه وسلمك
مبعوث اولمسی دنیانك اخرنده در قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ سویله اجرتدن
مقوله سندن سزدن هر نه ایستدم ایسه فَهُوَ لَكُمْ او سزك اولسون یعنی رسالت
خصوصنده سزدن طلب ایتدوکم اجرتی سزه بغشلدم هیچ سزدن اجرت
ایستمم إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ اجرتم یوقدر مکر اوزرنه در دکلدر الا تنکری تعالی
اوزرینه وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۞ و کندوسی هر نسنه اوزرنه مطلعدر بنم
صدقمی و خلوص نیتمی بیلور قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ سویله تحقیقا که بنم
ربم حق ایله باطلی و روحانی نی نابدید ایدر عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۞ پوشیده اولان
اشیانك غایتله بیلیجیسی کندودر قُلْ جَاءَ الْحَقُّ سویله دوغرولق یعنی دین اسلام
کلدی وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ واصلی اولمیان یعنی ابلیس بر تلبیس بر نسنه ایجاد ایتمز
وَمَا يُعِيدُ و بر نسنه یی دوندرمز قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِي سویله
طریق حقدن ازغون اولدم ایسه ازغون اولمدم الا نفسم اوزرینه زیرا
انك وبالی اوچکر وَإِنِ اهْتَدَيْتُ واکر طریق حقی بولدم ایسه فَبِمَا يُوحِي
إِلَيَّ رَبِّي خداوندم فرشته ایله بکا کوندردکی خبر سببیله إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ
بی شبهه که بنم تنکرم قوللرینك دعاسین ایشیدیجی غایتله یقیندر
که هر بندنك و کرک اهل اقوال و افعال ذکر ایدن بر نسنه اوزرینه خفی اولمز
وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا و اکر کورسیدك نیجه کیم کافرلر قورقش اولورلر
بر امر عظیم کوردکلرنده فَلَا فَوْتَ پس قاچمق یوقدر یعنی قاچمغه یا تحصن ایتمکه قورتلمزلر
وَأُخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ۞ و بر یقین یردن الندیلر وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ و دیدیلر
محمد المختاره ایمان کتوردك وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَاوُشُ والمره قندن اولور
قولایلغله ایمانك المسی مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۞ بر اوزاق یردن زیرا انك
المسی دار تکلیفده اولوردی انلر دار جهانده کیتمکله بر اوزاق یرده اولدیلر
وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وحال بو که بوندن اسبق دار دنیاده حضرت
محمد المصطفایه تصدیق کتورمدیلر وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ و کندولره نمایان
اولمیان نسنه ایله رجم ایدرلر یعنی کندو کمانلریله قرانك و حضرت محمد
المصطفانك دیدوکلری سوزده معنالری بر کیمسنه نك حالنه بنکزر که سر
اوزاق یردن کورمدوکی نسنه طاشی اتر وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ ۞ وا

حقندن ناسز آسوزلر سویلرلر مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ بر اوزاق یردن یعنی...

اوزاق یرده اولدیلر کما فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ
نه بوندن اسبق امم سالفه دن مشابهلرینه ایشلندی إِنَّهُمْ كَانُوا
فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ۞ تحقیقا که بونلر بر تهمت صالیجی کماندن دوشمشلردی

سورة الملائكة مكية وهي خمس واربعون آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ دوکلی اوکمکلر و مدح و ثنالر ایزد متعالینك ذات باهر الصفاتنه
مخصوصدر فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ کوکلر و یرلری ابتدا ایجاد ایدیجی جَاعِلِ
الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا فرشته لری کوندرلمش قیلیجی یعنی انلری کندو سببله پیغامبرلرك
و صالحلر اولان کیمسنه لرك اراسنده وحی ایله و الهام ایله وسائط قیلدی
بو فرشته لرك وصفنی بیان ایدوب بیوردی أُولِي أَجْنِحَةٍ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ
وَرُبَاعَ ایکیشر واوچر و دردر قناتلر ایه لری یعنی متعدد و متفاوت
قنادلر صاحبی درلر مرتبه لرینه کوره انکله ینغا و تا ولورلر يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ
مَا يَشَاءُ ارتر تمسنه ایستدوکی نسنه یی ارتردیعنی ملئکه نك اجنحه سنده
یعنی ارترر که دوردندن زیاده ایدر ۞ و بو آیت نوع انسانك صورت
و معنالرنده اولان تفاوته شامل اولدر یوزك ملاحتی و صوتك حسنی و عقلك
زیرکلکی و نفسك سماحتی کیبی إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ بی شبهه که حق
جل و علا اوزرنده هر نسنه اوزرنه توانا در پس مخلوقاتك خلقتنده تفاوت
ایتدرمك ارادتی حسبیله در مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ ایزد ذو الجلال
رحمت مقوله سندن خلق ایچون هر نه اچر فَلَا مُمْسِكَ لَهَا اکا بر الیقوییجی اولماز
البته اواچر تملیدر وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ و انلار رحمتندن
هر نی الیقورسه منعندن صکره اکا کوندریجی اولماز وَهُوَ الْعَزِيزُ و کندودر
ایستدوکی نسنه اوزرنه غالب بر کیمسه انك ایچون کندو یه منازعه ایتمز
الْحَكِيمُ ۞ درست حکم ایدیجیدر بر نسنه یی وجوده کتورمز الا علم
و اتقانیله چون بیان ایتدیکه ملك و ملکوتك موجدی کندودر و علی الاطلاق
انلرده کندوسی متصرفدر قوللرینه نعمتلری اوزرنه شکر ایتمکه فرمان
ایدوب بیوردی يَا أَيُّهَا النَّاسُ ای ادم اوغوللری اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
اوزرکزه اولان تنکرینك نعمتنی یاده کتوروب حقوقنه قیام ایدك

بو نیله زمان ایتدوکدن صکره تمنی ایتدیکه انلرک خالقیتنده براوزکه نک مثلی
اولوب کندویه اورتاق قیلنمغه مستحق اوله پس بیوردی هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ تنکری تعالادن اوزکه هیچ سزه برایدجی واردرکه
کوکدن و یردن سزه روزی ویرر یعنی اول صفتله متصف برکیمسه یوقدر
لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ خدای ذوالجلالدن اوزکه بر معبود یوقدر فَأَنّٰى تُؤْفَكُونَ ۝
پس قنقی وجهله انک توحیدندن یوز دوندروب اشراک ایدرسز وَإِنْ
يُكَذِّبُوكَ واکر کفار دخی سنی یا محمد یلانه نسبت ایتدیلر ایسه انک اوزرینه صبر ایت
فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ که علی التحقیق سندن اسبق چوق پیغامبرلر یلانه
نسبت اولندیلر ۝ پس سن دخی صبر ده که امرلر افندی الهه وَإِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ ۝ وایزد ذوالجلال طرفنه قمو ایشلر دوندرلنور پس سکا و انلره
صبر و تکذیبلرینه مکافات ایدر يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ
ای ادم اوغوللری بی شبهه که تنکرینک وعده سی یعنی حشر و جزا درستدر
تخلفی قبول ایتمز فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا پس یقین اولدن صاقنک سزی
الدادوب اخرتک طلبندن الی قومسون وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ۝
د تنکرینک کرمنه شیطان شنی سزی الدتمسون یعنی معصیتک اصرارینه
مغفرتنه امید دندورمه دوا کرچه ممکندر لیکن الا بنکرز که برانسان
طبیعتک دخی اوزرینه اعتماد ایدوب زهری تناول ایدر إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ
عَدُوٌّ تحقیقا ابلیس پرتلبیس سزه برشدید دشمندر فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ۝
پس سز دخی انی عقائد و افعالکزده دشمن ایدینوب وسوسه سندن حذر
ایدک إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ بوندن اوزکه برنسنه یوقدرکه کندو کروهنی شهوات
دنیویه یه دعوت ایدر لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝ تاکه جهنم اربابی
اوله لر الَّذِينَ كَفَرُوا شول کیمسه لرکه ایمانه کلمدیلر لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝
کندولره بر پک اینجتیجی اولور وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وشول کیمسه لرکه ایمانه کلوب کوزل عمللر ایشلدیلر لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
كَبِيرٌ ۝ کندولره بر کوزل مغفرت و برا اولو اجرت اولور أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ
عَمَلِهِ پس ایا شول کیمسه که یمان ایشی کندویه اراسته قیلنوب فَرَآهُ
حَسَنًا انی کوکجک کوروب طریق حقدن عدول ایتدی شول کیمسه کبیدر

که ایشی کندویه تزیین اولنمدی بلکه موفق اولدی شاکه حقی بیلوب اعمال حقیقیه
اوزرینه استحسان واستقباح ایتدی فَإِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي
مَنْ يَشَاءُ که تحقیقا تنکری تعالی ایستدوکی کیمسنه یی کمراه ایدر و دخی
ایستدوکی کیمسنه یه دوغری یول کوستر فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ
حَسَرَاتٍ پس حسرتلردن اوتری اوزرلرینه کندو جانک نابود اولمسون
إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۝ بی شبهه که حق تعالی ایشلدوکلری
نسنه یله دانادر پس اوزرینه کندولره مکافات ایدر وَاللّٰهُ الَّذِي أَرْسَلَ
الرِّيَاحَ وایزد ذوالجلال اولدر که رحمتی بیلری کوندردی فَتُثِيرُ سَحَابًا
پس بلوطی پیدا ایدوب قالدرورلر فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ در عقب
انی براولمش شهره سوردک فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ پس اندن ایتان صو ایله
زمینی نبات ایله زنده قیلدک بَعْدَ مَوْتِهَا قوروملغه اولدقدن صکره دخی
كَذٰلِكَ النُّشُورُ ۝ بونک کبیدر اولمشلرک زنده اولمسی یعنی احیاء
اموات وانشاء موات صحتده و بشتنده برابردرلر مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ
هرکیم که شرف وعلو قدری ایسترسه فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا قمو شرف و علو قدر خدای
ذوالجلاله مخصوصدر پس قندن انی ایستسون إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ
خدای ذوالجلاله پاکیزه سوزجیقر وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ولایق ثناسی
اولان عملی انی قالدروب محل قبوله ایلتشدر زیرا مجرد قول عمل صالحه قرین
اولمینجه حیز قبوله کیجمز وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ وشول کیمسه لرکه
یمان حیله لری پیدا ایدوب وجوده کتوررلر ۝ مراد قریش دارالندوه ده
حضرتک خصوصنده ایتدوکلری حیله لردر لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝ انلره
برشدید اینجتیجی اولور وَمَكْرُ أُولٰئِكَ هُوَ يَبُورُ وانلرک حیله سی کندو کندوسی
فاسد اولوب نفوذ ایتمز زیرا امور مقدره انکله متغیر اولماز وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ
مِنْ تُرَابٍ وایزد ذوالجلال ابتدا سزی توپراقدن یرتدی پدرکزی اندن
ایجاد ایتمکله ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ صکره بر صو دملسندن سزی خلق ایتدی ثُمَّ
جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا ۝ صکره سزی ارکک و دیشی قیلدی وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى
وَلَا تَضَعُ و هیچ بر دیشی برنسنه یوکلنوب طوغرمز إِلَّا بِعِلْمِهِ مکر خدانک
دانشیله یعنی حمل و وضع و مدت حمل قمولری کندویه نمایان و معلومدر

وما يعمر من معمر و بر عمره ايرلمش بر كمسنه زنده قالمك و برلمزده ولا ينقص
من عمره و مدت حياتندن بر نسنه اكسك قيلنماز الا في كتاب الا بر كتابده
مثبتدر و او لوح محفوظدر ان ذلك على الله يسير تحقيقا كه عمرلك
مدتنى ارتق و اكسك قيلمق خداى ذو الجلاله آسان در برله آسان ايشدر وما يستوي
البحران و ايكى دريا برابر اولمازلر هذا عذب فرات سائغ شرابه
شيرين بونلرك برى دادلو و تشنه لكى كيدروب ايچمسى قولايدر وهذا ملح
و اوبرى شوره در اجاج شور لغيله ياندرر بونلرك و كافرك حالنه
ضرب مثلدر ومن كل تأكلون لحما طريا وتستخرجون حلية وهر
برندن تازه ات يرسز و زينت آلاتن شوره دريادن يالكز چيقررسز
تلبسونها كه اول زينت آلاتنى كيررسز بو كلام مثلك تتمه سيدر يعنى
و اكرچه مؤمن و كافر بعض خصالده مشتركدرلر شجاعت و سخاوت
كبى ليكن مقصود اصليده كه معرفت خدادر متباينلردر وترى الفلك
فيه مواخر و اول ايكى دريانك هربرنده كميلرى كوررسن صويك يوزين
يرودوب سوكرلر لتبتغوا من فضله تا كه خدانك كرم و احساننده رزق
طلب ايدهسن كميلره بنوب سفر ايتمكله ولعلكم تشكرون وتا كه بو كونه
نعمتلر اوزرينه شكر ايدهسز يولج الليل في النهار كيجه يى كوندوزه كيورر
كه يعنى كيجه نك بر مقدارينى كوندوزه ضم ايتمكله كوندوزى ارتورر ويولج
النهار في الليل و كوندوزى دخى كيجه ده كيورر وسخر الشمس والقمر
و دخى كونش و آيى رام قيلدى كل يجري لاجل مسمى هر بريسى بر معين مدت
ايچون حركت ايدر كه او تمام اولنجه حركتدن قالورلر و اول روز قيامتدر ذلكم
الله ربكم اول ايشلرى ايجاد ايدن ايزد ذو الجلال پروردگاركزدر له الملك
تصرف مطلق كندونكدر و مخصوصيدر والذين تدعون من دونه و كندودن اوزكه
عبادت ايتدوكز نسنه لر ما يملكون من قطمير خرما چكردكنك قابوغنه
مالك دكلدرلر ان تدعوهم لا يسمعوا دعاءكم اكر كندولرين چاغررسز
دخى چاغرمغكزى ايشتمزلر جماد اولدقلريچون ولو سمعوا ما استجابوا
لكم و اكر على سبيل الفرض ايشتدرلرسه سزه اجابت ايدوب مرادكزى ويرمزلر
زيرا جلب نفعه و دفع ضرره قادر دكلدرلر ويوم القيمة يكفرون بشرككم

وروز

وروز قيامتده كندولرينه كفر ايدرلر يعنى آنك باطل
اولدوغنه مقر و معترف اولورلر ولا ينبئك مثل خبير وسكا حقيقت
كاردن خبر ايتمز امورك حقيقتنه دانا اولان كمسنه كبى يعنى حق جل و علا
كبى بر كمسنه سكا حقيقت احوالى بيلدرمز يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله
اى آدم اوغوللرى سز غايتله ارباب احتياجسز خداى ذو الجلاله والله هو الغني
و تكرى تعالى كندودر على الاطلاق مستغنى اولان الحميد حامد اولان نعمتى
اوزرينه قمو موجوداتدن حمده مستحق اولان ان يشأ يذهبكم ايسترسه سزى
روى زميندن قالدروب ويأت بخلق جديد سزك يركزه برينكى يارادلمش
كمسنه لر كتوررر يعنى بر خلق كتورر كه سزدن زياده اطاعتلو اوله وما ذلك
على الله بعزيز و سزى نابود قيلوب سيزكزه بشقه كروه كتورمك
ايزد ذو الجلال اوزرينه دشوار دكلدر ولا تزر وازرة وزر اخرى و بر يوك
چكيجى جان بر يوك چكيجى جانك يوكنى چكوب كوتورمز وان تدع مثقلة الى
حملها و اكر كناهى يوكندن آغرلنمش بر جان كندو كناهندن بر مقدارى قالدرلمغه
چاغررسه لا يحمل منه شيء اندن بر از نسنه قالدرلمز ولو كان ذا قربى و اكر مدعو
اولان كمسنه اندن قرابت صاحبى اولورسه يعنى كنهكار اولان شخص هر چند كه
آنادن چيغررسه كناهى يوكندن تخفيف ايتمك ايچون انلردن بر كمسنه قالدرمز
ايرشمز زيرا هر كس كندو ايشنده مشغولدر انما تنذر الذين يخشون
ربهم بالغيب بوندن اوزكه بر نسنه يوقدر كه سن يا محمد سن قورقدورسن
شول كمسنه لره كه پروردگارلرندن قورقرلر خلقدن خلوتلرنده غائب
اولدقلرى حالده واقاموا الصلوة و نمازى شرائطى ايله ادا ايله قيلديلر
ومن تزكى و هر كيم كه معاصيدن پاك اولدى فانما يتزكى لنفسه پاك
اولمز الا كندو نفسيچون والى الله المصير و جمله نك دونكى خداى ذو الجلاله
طرفنه در وما يستوي الاعمى والبصير و كور و ايچى كوزلى يعنى كافر و مؤمن
برابر اولمزلر ولا الظلمات ولا النور و نه قرانلقلر و نه ايشق يعنى باطل و حق هر كز
متساوى اولمازلر ولا الظل ولا الحرور و نه سايه و نه ايسيلك يعنى ثواب
و عذاب بر درجه ده اولمزلر وما يستوي الاحياء ولا الاموات و ديريلر
و اولولر هر كز برابر اولمازلر بو دخى مؤمنلره و كافرلره بر تمثيلدر ان الله

خب

يسمع من يشاء تحقيقا كه تنكرى تعالى هدايتنى ايستدوكى كيمسنه يه ايشتدور
حتى اكا تفهيم ايدر وما انت بمسمع من فى القبور ۞ وسن كورلرده اولان كيمسه
لره ايشتدريجى دكلسن بو جمله كفارك امواته تشبيه اولنملرينه ترشيحدر
ان انت الا نذير ۞ سن برنسنه دكلسن الا بر قورقوديجى انذاردن
اوزكه برنسنه اوزركه لازم دكل واما انلرى ايشتدرمك سنك الكده دكلدر
ونه اكا برحيلتك وار انا ارسلناك بالحق تحقيقا كه بز سنى دوغرولغله يولادق
بشيرا ثوابله مژده ويريجى ونذيرا ۞ وعقابدن قورقدريجى اولدوغك
حالده وان من امة الا خلا فيها نذير ۞ وامم ماضيه دن بر اهل عصر
يوقدر الا كه ايچلرنده بر قورقودريجى پيغمبر ياخود عالم كچمشدر وان يكذبوك
واكر قريشك معاندلرى سنى يالانجى يه نسبت ايدرلر فقد كذب الذين
من قبلهم بى شبهه كه كندولردن اسبق اولانلر پيغامبرلرين تكذيب
ايتديلر جاءتهم رسلهم بالبينات كندولره رسللرى كلدى بينات ايله كه آشكاره
معجزه لر ايله كلديلر وبالزبر واسمانى نامه لر ايله حضرت ادريس
وحضرت ابرهيم صحفى كبى وبالكتاب المنير ۞ واحكامى روشن ايديجى
كتاب ايله دخى توريت وانجيل كبى ثم اخذت الذين كفروا صكره كافر ايدن
كيمسنه لرى عذاب ايله الدم فكيف كان نكير ۞ پس نيجه ايدى انلر اوزره
ايتدوكم انكارى كه دفعه واحده ده قوللرين نابود قلدم الم تر ان الله
انزل من السماء ماء بى شبهه كورمسين كه على التحقيق خداء عز وجل كوكدن صو
ايندردى فاخرجنا به ثمرات پس انكله ميوه لر چيقاردق مختلفا الوانها
كه رنكلرى كوناكوندر ومن الجبال جدد وبرنيچه طاغلردن دخى خطوطلر
ملونه ابرى طاغلر وار بيض وحمر اق وقزل رنكلو مختلف الوانها
بياضلكلرى وقزللقلرى شدت وضعفده مختلفدر وغرابيب سود ۞ ودخى
طاغلردن غايتله سياه طاغلر وار ومن الناس والدواب والانعام مختلف
الوانه وبوانلردن رنكلرى كوناكون نسنه لر وار كذلك ميوه لر وطاغلر
اختلافى كبى انما يخشى الله من عباده العلماء بى شبهه كه تنكريدن قورقر
كندو قوللرندن ارباب دانش اولانلردر اوزكه لرى زيرا قورقونك شرطى
قورقولديجى كيمسنه نك بيلمسيدر وخدانك افعال وصفاتنك بيلمسى

كامل

كامل اولان علمايه منحصردر ان الله عزيز غفور ۞ تحقيقا كه حق جل وعلا هركس
اوزره غالبدر عصيانده مصر اولانى معاقب ايدر غايتله مغفرت ايديجيدر
تائب اولانك كناهنى ستر ايدر ان الذين يتلون كتاب الله تحقيقا كه شول
كيمسه لركه تنكرينك كتابنى وقتلى وقتسز اوقومغه مداومت ايدرلر واقاموا الصلوة
ونمازى قيلديلر وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية وكندولره روزى
بلدوغمز نسنه دن كزليده واشكاره ده انفاق ايتديلر يرجون
تجارة لن تبور ۞ بو اعمال ايله اميد ايدرلر بر متاعك تحصيلنه كه هركز كاسد
اولوب اوتورمغه اكا واصل اولمز ليوفيهم اجورهم اول اعمالى ايتديلر تا كه خدا
عز وجل كندولره اجرلرين بالتمام ويره ويزيدهم من فضله وتا كه كندو كرمندن
اعماللرى مقابله سنده اولان نسنه نك اوزره كندولره زياده ويره انه غفور شكور
۞ بى شبهه كه حق جل وعلا انلرك تقصيرلرنى عفو ايدر وطاعتلرين مدح ايدوب
اوزرلرينه كندولره مجازات ايدر والذى اوحينا اليك من الكتاب وقراندن
سكا وحى ايتدوكمز نسنه هو الحق ۞ كندودر درستلك ودوغرولق مصدقا
لما بين يديه ايلروسنده اولان كتب سماويه يى تصديق ايديجى يعنى عقائد
واصول احكامده انلره مطابقدر ان الله بعباده لخبير تحقيقا كه
ايزد ذو الجلال قوللرينه داناتر باطنلرين بيلور بصير ۞ بينادر
انلرك ظاهرلرين كورر پس سنك احوالكى نبوته منافى برنسنه اولمديغى
بيلور بو معجز كتابى اوزركه ايندردى ثم اورثنا الكتاب صكره قرانى سنده ميراث
اونسنه حكم ايتدك الذين اصطفينا من عبادنا قوللرمزدن انتخاب ايتدوكمز
كيمسنه لره وانلر امت محمددر رضى الله تعالى عنهم انلرى سائر امملردن انتخاب
ايلدى فمنهم ظالم لنفسه پس انلردن بركروه وار كه كندو نفسنه ستم ايتمشدر
عملده تقصير ايتدوكى اجلدن ومنهم مقتصد وانلردن بر كروه وار كه طريق
اعتدالده رغبت ايدوب اكثر اوقات نوع عمل ايدر ومنهم سابق بالخيرات
باذن الله وانلردن بر قسم وار كه ايو عمللرده خدانك دستور وتوفيقيله ايلرو
كتمشدركه تعليم وارشاد عمله ضم ايتمشدر ذلك هو الفضل الكبير
بو اصطفا اولنمق كندودر اولو ارتقلق جنات عدن اقامت باغلرى
يدخلونها اول اوچ قسم انلره كيرر يحلون فيها ايچنده بزنمش قيلنورلر

مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ برلزكلردن كه التونندندر وَلُؤْلُؤًا وانجودن برنمش قيلنورلر
وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ۝ وبوشاكلري ايچنده ابريشمدن طوقلمش اشيادر
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ واول جماعت يعني حضرة قبردن چيقوب بهشته كرديلر
ديديلر دوكلي مدح وثنا اول خدايه مخصوصدر الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ
اول خدايه كه بزدن دوزخڭ اندوهن وغمني كيدرتدي إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ تحقيقا كه
پروردكارمز كنهكارلرڭ غايتله مغفرت ايديجيدر شَكُورٌ ۝ ارباب
طاعاتڭ فعللري مدح ايدوب سزالرين ويريجيدر الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ
مِنْ فَضْلِهِ اول پروردكاركه كندو كرمندن اقامت سراينه بيزي قوندردي
لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ ايچنده بزه اصلا تعب دكمز وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ۝
ونه ايچنده بزه بر مشقت واوصانمق دكز زيرا اندڭ نه تكليف ونه تحصيل
معيشت واركه اندن بر تعب وملال حاصل اوله وَالَّذِينَ كَفَرُوا وشول كيمسه لركه
ايمان كلمديلر لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ دوزخ آتشي كندولرڭدر لَا يُقْضَى عَلَيْهِمْ نه اوزرلرينه
بر موتله حكم اولنور فَيَمُوتُوا كه ميت اولوب عذابدن خلاص اوله لر وَلَا يُخَفَّفُ
عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا ونه كندولردن جهنمڭ عذابندن برنسنه تخفيف اولنور
بلكه هر كاه كه آتشي ساكن اولور يانمغي زياده قيلنورلر كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ
۝ بو مكافات كبي هر نعمتي انكار ايدنه مكافات ايدرز وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ
فِيهَا وكفار ايچنده جهنمڭ فرياد ايدوب ديرلر رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا
غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ اي پروردكارمز بيزي جهنمدن چيقار تا كه چيقدقده ايتدوكمز
عملدن اوزكه بر كوزل عمل ايشلهيز بو سوزي ايراد ايتدكلرندن صكره حق
جل وعلا انلره جواب ويروب توبيخ ايدرك بيوردي أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا
يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ سزي تأخير ايدوب زنده قالمڭز ويرمدكمي اول
مقداركه پند المق ايستيان كمسنه انڭ ايچنده پند الور مراد اول عمر
دركه مكلف اولان كمسنه تفكر وتأمل ايتمكدن متمكن اوله دخي بعض علمادن
كه اول يكرمي ايله التمش اراسيدر وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۝ وقورقودجي يعني
پيغامبر يا كتاب سماوي يا عقل سزه كلدي وسزه نصيحت ويرادلمدكز
فَذُوقُوا پس دوزخڭ عذابني دادڭ فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ۝ كه ستمكارلره
بر ياردمجي يوقدر تا كه عذابي كندولردن دفع ايليه إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ تحقيقا كه ايزد متعال كوكلر ويرڭ غيبني بيلور پس خلقڭ
احوالي اوزرينه خفي اولماز إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ بي شبهه كه كندوسي
سينه لرڭ اسرارينه داناdir هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ كندودر اول
پروردكاركه روي زمينده سزي خليفه لر قيلدي كه ايچنده ايستدوككز كبي
تصرف ايدرسز فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ پس هر كيمسه كه نعمتي انكار ايدر انڭ
وبالي اوزرينه اولور وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وبيدينلرڭ
دينسزلكلري پروردكارلري قتنده برنسنه ارتورمز الا برك دشمنلك وَلَا يَزِيدُ
الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ۝ وكفارڭ كفرلري ارتورمز الا بر اوتوزمق قُلْ أَرَأَيْتُمْ
شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ سويله بكا خبر ويرڭ تكريدن اوزكه عبادت
ايتدوككز اورتاقلريكز أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ سويله بكا كوسترڭ
زمين جنسندن قنغي نسنه ياراتديلر أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ ياخود كوكلرڭ
خلقنده انلرڭ تكري ايله بر اورتاقلغي وار أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا ياخود كفاره
بر كتاب ويردكمي انكله نطق ايدركيم بيز اورتاقلر ايدنمشوز فَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْهُ
پس كندولر اول كتابدن بر ظاهر دليل اوزرهدرلر بَلْ إِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ
بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ۝ انلرڭ بري واقع دكلدر بلكه ستمكار اولنلر
بري برينه الدنمقدن اوزكه برنسنه ايله وعد ايتمز يعني كفارڭ رؤساسي وتوابعي
الدوب ديرلر انلر چكوز كبي بتلر بزه شفاعت ايدرلر إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ۝ تحقيقا كه حق جل وعلا كوكلر ويري دوتر
تا كه دوشميه لر وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ واكر دوشسه لر
اصلا كندوسندن صكره بر كيمسه انلري دوتمز إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا
۝ تحقيقا كه اول خداي ذو الجلال بردبارلق وصفله غايتله متصف ايدي كه انلرڭ
دوشمسندن خلقڭ افعالنه كوره انلر دوشمكه مستحق ايديلر كفور ديديلر
كه اهل مكه ايشتديلركيم يهود ونصارى كندولرڭ كلان رسللري تكذيب
ايتديلر بري برينه سويلديلر لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى بيزه بر پيغامبر
كلسه البته كندويي تصديق ايدوب انلردن يخشي يولي بولورز حق
جل وعلا حضرتلري بو سوزلرندن خبر ايدوب بيوردي وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ
جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ وتكريه قسم ايتديلر قسملرينڭ اشدي كيم لَئِنْ جَاءَهُمْ

نذير ليكونن اهدى من احدى الامم اكر كندولره بر قورقودیجی پیغامبر كلورسه
البته كچمش امتلرك بریسندن اهدى اولورلر فلما جاءهم نذير پس اول
وقت كه كندولره بر قورقودیجی پیغمبر كلدی ما زادهم الا نفورا
كندولره ارتمدی الا حقدن اوركمك و دور اولمق استكبارا في الارض
یر یوزنده سركشلك ایتمك ایچون ومكر السيئ و یمان حیله ایتمك ایچون
ولا يحيق المكر السيئ الا باهله و یمان حیله قیلمز الا كندو ایه لرین
فهل ينظرون الا سنت الاولين پس پیغامبری تكذیب ایدن كفار انتظار
ایتمزلر الا كچمشلرده اولان سنت الهیه یی كه اهل تكذیبی عقوبتنه كرفتار
ایدر فلن تجد لسنت الله تبديلا پس تنكرینك سنتنه بر دكشدرمك
بوله مزسن ولن تجد لسنت الله تحويلا و هركز تنكرینك طریقتنه غیر
مكانه نقل اولنمق بوله مزسن یعنی مكذبلردن تحویل اولنوب غیریلرینه
حواله اولنمز البته انلره واصل اولملیدر اولم يسيروا في الارض فينظروا
كيف كان عاقبة الذين من قبلهم ایا یرلرندن اوتوروب شام و یمن
و عراق زمیننده كزمدیلرمی كه كوره لر كندولردن اسبق اولانلرك نتیجه سی
نیجه اولدی وكانوا اشد منهم قوة و حال بو كه قدرت جهتندن انلر كندولردن
ارتق ایدیلر و تنكرینك عذابندن خلاص اولمدیلر وما كان الله ليعجزه من
شيء في السموات و ایزد ذو الجلال اهلاك ایتسه كندو یه كوكلرده عاجز
ایدن نسنه یوقدر ولا في الارض و نه یرده انه كان عليما قديرا كه بی شبهه ازلده
اورده دانا و قادر اوزره توانا ایدی ولو يؤاخذ الله الناس بما كسبوا
واكر تنكری تعالی حضرتلری خلقی معاصیلرندن توتوب و قلری نسنه ایله مواخذه
ایتسیدی ما ترك على ظهرها من دابة معصیتلرینك شآمتندن یر اوزره
اوزره بر حركت ایدیجی حیوان قومزدی ولكن يؤخرهم الى اجل مسمى ولیكن
انلری معین مدته دك تاخیر ایدر و اوروزیا مشدر فاذا جاء اجلهم
پس چون دخی مدت معینه لری حلول ایدر فان الله كان بعباده بصيرا
بی شبهه كه حق جل و علا حضرتلری قوللرینك احوالنه بینا
ایدی پس اعمالری اوزره كندولره مكافات ایدر

سورة يس وهي ثلاث وثمانون آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

يس صاد حروف مقطعه كبیدر حكمتی و بر قولده انك معناسی لغت طیده
یا انسان والقرآن الحكيم انواع حكمته متضمن اولان قرآنه قسم كه انك لمن
المرسلين على التحقيق سن كه یا محمد كوندرلمش پیغامبرلردن سن على صراط مستقيم
بر معتدل طریق اوزره سن تنزيل العزيز الرحيم هر نسنه اوزره غالب
جمله خلقه عنایتله اسی كیان خدانك ایندرلمشی ایندرلدی لتنذر قوما ما انذر
اباؤهم تا كه بر كروهه عذابدن قورقوده سن كه انلرك پدرلری قورقو
درلمدی یعنی فترت زمانك امتدادندن یعنی اولان پدرلری انذار اولنمدیلر
فهم غافلون پس انلر بی خبردیرلر لقد حق القول على اكثرهم تحقیقا كه سوز
چوقلری اوزره ثابت اولدی یعنی كلمه لاملان جهنم من الجنة والناس اجمعين
كفارك اكثرلرینك چوغنه لازم اولدی فهم لا يؤمنون پس انلر ایمان كتورمز
لر اول كیمسه لردر كه حق جل و علا حضرتلری علم قدیمله بیلمشدر كه انلر
ایمانه كلمیوب كفر اوزره اولورلر ابو جهل و اصحابی كبی انا جعلنا في اعناقهم
اغلالا تحقیقا كه بیز انلرك كردنلرنده غللر قیلدك فهي الى الاذقان
پس اول طوقلر زنخدانلرینه یتشمشدر كه باشلرین اشاغی بر صالمقدن كندولرین
منع ایدر فهم مقمحون پس انلر باشلرین یوقارو قالدروب كوزلرین
یومشلردر وجعلنا من بين ايديهم سدا و ایلرولرندن بر حجاب قیلدك
ومن خلفهم سدا و اركه لرندن دخی بر حجاب قیلدك فاغشيناهم عقبنجه
كوزلرین قپلتدردك فهم لا يبصرون پس كندولر بر نسنه كورمزلر
كوزمیلر كه بو ایكی آیت بنی مخزوم حقنده نازل اولدی اول وقت كه ابو جهل
نیت ایدیجك حضرت سرور كائناتك باشنی بر طاشیله قیره بعده
بر طاشی كندو سیله الوب حضرتی نماز قیلور كوردیكی الی قالدروب یدن
ایستدی الی بوینه دولاشوب طاشی النده یاپشدی خیلی مشقتدن صكره الی
چوزدیلر جماعته رجوع ایدوب كیفیت احوال كندولره نقل ایتدی بر مخزومی
دخی دیدی بن كیدرم بو طاشله محمدی اولدوررم طاشی الوب كیتدوكده حق تعالی
انی كور ایتدی وسواء عليهم ءانذرتهم ام لم تنذرهم و انلره قورقودرمك
و انلره قورقودمامك اوزرلرینه یكساندر لا يؤمنون ایمانه كلمزلر

علم قدیمده کتب اولندوغی موضعلرینده حکم ایتدی اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ سن ایندیررسز
الا اول کیمسنه یه که قرآنه تبعیت ایتدی وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وخدای ذو الجلال
کورلمیوب قورقدی فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ پس انی مژده لندر که اهلک غفرانیله وَأَجْرٍ
كَرِيمٍ ۞ وبراوغلو اجر ایله اِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتٰى تحقیقا که بز اولمشلری زنده قیلرز
وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وایلرو کوندردکلری اعمال صالحه لری وبطالحدرینی یازرز ۞
وَآثَارَهُمْ وقشالرینی یعنی انلردن باقی قلان آثار حسنه لرینی وآثار سیئه لرینی
دخی یازرز تعلیم علم وتاسیس ظلم ایتمکلری کبی وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ
مُبِينٍ ۞ وهر نسنه یی بر روشن امامده یعنی لوح محفوظده انی ضبط ایتمشز
وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ ومکه مکرمه خلقیچون کوستریر لری نک
احوالنی بر مثل قیل اِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ۞ یعنی حضرت عیسانک کوندرلمشلری
اول کوی خلقنه کلدیلر ۞ مرویدر که انطاکیه خلقی بتلرک عبادتنده مشغول اولورلر
ایدیلر ۞ دخی حضرت عیسا علیه السلامک کندوسی بعدندن یوحنا ویونسی
انلره کوندردی تا که کندولرین طریق حقه دعوت ایلیه لر چون شهرک قریبا ولدیلر
حضرت حبیب النجاری قیونه اوتلادورکوردیلر کلمکلرینک سببی کندولردن
صوردی حقیقت الحالدن خبر ویردیلر کندوسیچون پس انلره سویلدی کیم بو سوزکزه
بر دلیل وارمی ایتدیلر که خسته یه شفا ویررز واناده طوغمه کوردیلر [...]
دردندن قورتاررز دخی حبیبک بر خسته اوغلی وار ایدی انی حضوره لیوب
کتوردی انلری ایسه انی مسلحه حق جل وعلا حضرتلری بلدادن شریفیله اوشفا
بولدی ۞ پس حبیب بو حالی مشاهده ایدیجک انلره ایمان کتوردی دخی بو خبر
خلق اراسنده شهرت وشیوع بولوب چوق کیمسنه لر انلرک الری اوزره شفا
بولدی بعده مخبرلری پادشاهه ایرشیجک کندولرین احضار ایدوب سویلدی
معبودلرمزدن اوزکه بر دخی معبود وارمی ایتدیلر بلی دیدی کیمدر دیدیلر سنی
ومعبودلرکی ایجاد ایدن پروردکاردر پس کندولرین حبسه کوندروب دهی
تا که احوالکزه نظر ایدیم بعده حضرت عیسی علیه السلام شمعونی یوللدی
حضرت شمعون اول شهره بر نشقه اسلوب ایله کروب پادشاهک توابعنه
ایتدی بر مرتبه ده که کندوسی پادشاهک صحبتنه قرین قیلدیلر پادشاه ایله
دخی کمال انسیت پیدا ایتدی بر کون اثناء مصاحبتده پادشاهه سوزی

ایشندم که سن ایکی کیمسنه یی الی قومش سین ایا انلرک سوزینی ایشیدوب
حبس ایتدک یا خود قوت غضبیه مقتضاسیله انلری حبس ایتدک ملک ایتدیکه
قوت غضبیه سببیله سوزلرین ایشتمدن کندولرین محبوس قیلدم شمعون
ایتدی ای پادشاهم معقول بودرکه اول سوزلرین ایشیدوب کوره سن نه دیرلر
بکه اوزرلرینه بر مقصود مترتب اولورسه خاطرکزه اولدن حقارتی انلره [...]
پس پادشاه احضارلرینه فرمان ایتدی کلوب حاضر اولدقلرنده شمعون کندولره
ایتدی سزی کیم کوندردی ۞ دیدیلر هر نسنه یی ایجاد ایدن خدای ذو الجلال
ایتدی علی طریق الاختصار انی وصف ایدک دیدیلر ایستدوکنی ایشلر ومراد
ایتدوکی نسنه یی حکم ایدر شمعون دیدی بو سوزکزه بر برهان وارمی دیدیلر
[...] پادشاه ما استر پس شمعون پادشاهدن استدعا ایتدیکه کوزی
طمس اوزره طوغان احضار ایده انی احضار ایتدوکی بر خدایه دعا ایتدیلر تا
کوزلری اچلدی شمعون دیدی پادشاهم بس بز دخی معبودلرمزدن استدعا ایدلم
که بر کورک کوزین اچه قیلیه لر ملک ایتدی ای شمعون سندن نهان قالمیه که
معبودلرمز نه کورر نه ایشدرلر نیجه بو مثله ایشه قدرتلری اولسون
پس شمعون انلره دونوب دیدی الهکز بر میتی احیا ایدر ایسه ایمان
کتوررز پس یدی کوندن کیچمش بر اوغلانی طلب ایدوب خدای ذو الجلاله دعا
ایتدکلرنده دخی اوغلان زنده اولوب ایاق اوزره دوروب دیدی علی
التحقیق بن دوزخدن یدی دره یه کرمش قیلندم یوحا الکزدن سزی تحذیر
ایدرم ایمانه کلک نجات بولورسز دخی دیدی کوکل قاپولری اچلدی کوردم که
بر کنج یکیت بو اوچ آدمی ایچون شفاعت ایدیور یعنی شمعون ویوحنا ویونس
پادشاه بو سوزلردن خیلی متاثر اولوب حضرت شمعون پادشاهک متاثر
اولسین کوردیکلده نصیحت ایتمکه اغاز ایلدی همان ملک بر کروه ایله ایمان
کتوردی وایمانه کلمیانلر کیمسنه اوزره حضرت جبرئیل علیه السلام چیغروب
هلاک اولدیلر وبو قصه عجیبه دن حق جل وعلا حضرتلری حبیبنه خبر
ایدوب بیوریر اِذْ اَرْسَلْنَا اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ یاد ایله اول وقتی که انطاکیه خلقنه
ایکی رسول کوندردک یعنی حضرت عیسی علیه السلام زمانمزده ایکی رسول
کوندردی فَكَذَّبُوهُمَا پس اول کوی خلقی انلری یالانه نسبت ایتدیلر فَعَزَّزْنَا

ربنا ليث پس اوچنجی رسول ایله انلره قوت ویردك فقالوا انا الیكم مرسلون
پس اوچلری دیدیلر علی التحقیق بز حضرت عیسی علیه السلام ك طرفندن سزه
كوندرلمشوز قالوا ما انتم الا بشر مثلنا اول كویلیلر رسله دیدیلر سز بزم
دكلسز الا بزم كبی برادمیسز ندن كلدیكز ایندوكز دعوایه یالكوز سز
مخصوص اوله سز وما انزل الرحمن من شیء و خدا عز وجل هیچ بر نسنه ایندرمدی
ان انتم الا تكذبون سز بر نسنه دكلسز الا كه دعوای رسالتده یالان
سویلرسز قالوا ربنا یعلم انا الیكم لمرسلون كوندرلمش اولانلر دیدیلر دخی
پروردكارمز بیلور كه علی التحقیق بز سزه كوندرلمش قیلندك وما علینا الا
البلاغ المبین احكامی اشكار ایتمكدن اوزره بر نسنه یوقدر
قالوا انا تطیرنا بكم اول شهر خلقی دیدیلر بو شهره كلمكوز سببیله بز شآمت ایتدك
لئن لم تنتهوا بو سوزكوزدن واز كچمزسكوز لنرجمنكم ولیمسنكم منا عذاب
الیم البته سزی طاشله اوروب بزدن سزه بر درد ناك اشكنجه دكر
قالوا طائركم معكم دیدیلر شومكوزك سببی سزكله در او یعنی اولان عقیده
كوزو اعمالكوزدر ائن ذكرتم ایا اكر پند ونصیحت بریلورسه سز
رجم واشكنجه ایله تهدید ایدرسز بل انتم قوم مسرفون بلكه سز برقوم
سز كه حدودی تجاوز ایتمش سز وجاء من اقصا المدینة رجل یسعی و شهرك
اوزاق یرندن بركشی شتاب ایدرك كلدی وا و حبیب النجار در كه بتلرك
یوزدی و حضرت سرور كائناتك نعتنی ایشدوب یا كلا ایمان كتوردی ا و جو
كه ادا الزمن التی یوزیل وار ایدی قال یا قوم اتبعوا المرسلین حبیب
النجار دیدی ای بنم كوروم كوندرلمش اولانلره پیرولك ایدك اتبعوا من لا
یسئلكم اجرا شول كیمسه یه اویوك كه رسالتك تبلیغی اوزره سزدن
اجرت طلب ایتمز وهم مهتدون و حال بو كه انلر دوغری یولی بولمشلردر ومالی
لا اعبد الذی فطرنی و بكا نه اولدیكه بنی عدمدن ایجاد ایدنه عبادت ایتمیم
والیه ترجعون و انك جزاسی ایچون دونمش قیلنورسز ءاتخذ من دونه
الهة اندن اوزكه معبودلر ایدنورمیم ان یردن الرحمن بضر كه ایزد تعالی
بكا بدلك ایصال ایتمكی ایسترسه لا تغن عنی شفاعتهم شیئا انلرك
دیلكی بندن بر نسنه دفع ایتمز ولا ینقذون ونه بنی قورتاره لر انی اذا لفی ضلال

مبین تحقیقا كه بن اول وقت بر اشكارا ازغونلقده اولورم انی امنت بربكم
ربنیه كه بن سزی ایجاد ایدن خدایه تصدیق كتوردم فاسمعون پس ایمانمی ای
بنم كوروم دكله كوز بو سوزلری ایراد ایندوكده صكره قومی كندینی قتل ایتدیلر
قیل ادخل الجنة سن شهید اولنجی كندویه اذن ویرلوب دینلدی بهشته داخل
اوله كوردكده قال یا لیت قومی یعلمون دیدی ای كاشكی بنم جماعتم بیلسه لر
بما غفر لی ربی وجعلنی من المكرمین فنی نسنه ایله پروردكارم بكا مغفرت
ایدوب بنی مكرم اولانلردن ایلدی بو استفهامدن مراد ایشلرنك
ایندوكی اعراضك رادینلری اوزره ایندوكی صبرك تفخیم وتعظیمیدر وما
انزلنا علی قومه من بعده من جند من السماء و حضرت حبیبك قومی
اوزره كندوینی هلاك ایندوكدن صكره كوكدن بر لشكر ایندرمدك
تا كه بیده جنگ ایدن قومی هلاك ایتمكه ایندردك بلكه ایشلرین بر
جبرئیله بتوردك وما كنا منزلین و لشكر ایندریجیلر دكل ایدك یعنی انلرك
هلاكیچون لشكر ایندرمك حكمتك مقتضاسی دكلدر زیرا هر شیئه بر سبب
تقدیر ایتمشوزدر وانی سنك نصرتكه سبب قیلدك ان كانت الا صیحة واحدة
اهل انطاكیه نك عقوبتی بر نسنه دكل ایدی الا بر یالكوز چیغرمق فاذا هم
خامدون در عقب بلا فاصله انلر سونمش اتش كبی میت اولدیلر
یا حسرة علی العباد ای دریغا قولر اوزره ما یأتیهم من رسول الا كانوا به
یستهزئون كندولره بر پیغامبر كلمازالا كه اكا استهزا ایدرلردی الم یروا كم
اهلكنا قبلهم من القرون انهم الیهم لا یرجعون مشاهده ایتمدیلرمی
انلردن اول نیچه امتلری هلاك ایتدك انلر انلره قایتمزلر وان كل لما جمیع لدینا محضرون وهر
بری دكلدر الا كه جمع اولنوب بزم قتمزده احضار اولنورلر وآیة لهم
الارض المیتة و اولمش یر كندولره بر اولو نشانه در احییناها بز انی دیرلتدك
نبلاق واخرجنا منها حبا واندن دانه معقوله سین چیقاردك فمنه
یاكلون پس اول دانه دن یرلر وجعلنا فیها جنات من نخیل واعناب
وزمین ایچنده خرما واوزملك انواعندن باغلر قیلدك وفجرنا فیها من العیون
وایچنده بكارلردن بر مقدار اقندردك لیاكلوا من ثمره تاكه باغلرك میوه
سندن یه لر وما عملته ایدیهم والحال ایشلدوكلری نسنه دن دخی مراد میوه

الجزء الثالث والعشرون من التفسیر

اتخاذ اولنان بحری وش بنلردر افلا یشکرون بس کرکدرکه بو نعمتلر اوزرینه خدایه شکر ایده لر سبحان الذی خلق الازواج کلها منزه اشبو نقصدن منزهدر اول پرورد کار که قمو انواع و اصنافی یرتدی مما تنبت الارض زمین بتدردوکی اشیادن ومن انفسهم و خلقک جانلرندن یعنی اصنافی ارککدر و دیشیدن ایجاد ایتدی ومما لا یعلمون و بیلمدوکلری اشیادن یعنی خلق بیلمدوکلری اشیادن حق سبحانه و تعالی حضرتلری انواع و اصناف یرتدی وآیة لهم اللیل وکندولره بر اولو علامتدر دخی کیجه نسلخ منه النهار کوندوزی اندن چیقارو دورفیلورز فاذا هم مظلمون بس اول وقت که کندولر قرکلغه کرمشلردر والشمس تجری لمستقر لها و کونشی یورر بر قرارکاهه دک که اکا معین اولدی یعنی معین مدته دک یورر که دوری انکله تمام اولوردی ذلک اول یوروملک تقدیر العزیز هر نسنه اوزرینه غلبه ایدن خدانک تقدیریدر العلیم غایتده دانا که هر معلومه احاطه ایتدی والقمر قدرناه منازل و آیک سیرنی تعیین ایتدک منزللرده و انلر یکرمی سکز منزلدر هر کیجه بریسنه حلول ایدوب اوربیسنه کیجر بعنی صو نکی منزله یه ایریشور اینجه اولوبا کرلکه میل ایدر حتی عاد کالعرجون القدیم خرما میوه سنک کهنه دالی کبی اولنجه لا الشمس ینبغی لها نه کونشه صحیح و امکان اولور کندویه ان تدرک القمر که آیه ایریشه ولا اللیل سابق النهار و نه کیجه کوندوزی کیجوب اندن ایلرو کیده بیلور وکل فی فلک یسبحون و قمولری بر چرخده سیر ایدرلر وآیة لهم و کندولره بر اولو علامتدر انا حملنا ذریتهم فی الفلک المشحون علی التحقیق تجارت ایچون کوندردکلری ولدلرین دولمش کمیده کتوردک و خلقنا لهم من مثله ما یرکبون و کمینک مانندندن کندولر ایچون بنه جک نسنه یرتدق بر رسنه وقایق کبی و برقولده اندن مراد دوه لردر اول مناسبتله کیم انلر حیوانلر کمیه لریدر وان نشأ نغرقهم و اکر ایسترز کندولرین صوده بوغرز فلا صریخ لهم بس کندولره برفریادرس اولورز ولا هم ینقذون و نه کندولر موتدن قورتلمش قیلنورلر الا رحمة منا ومتاعا الی حین مکر بزدن بر رحمت ایچون و بر زمان مدته دک برخوردار اولمغلری ایچون و اذا قیل لهم اتقوا ما بین ایدیکم وما خلفکم و چون کافرلره دینلور ایلروکزده اولان اموات ایله لعنتلک عذابی کبی بر عذابدن

و کروکزده اولمیجق عذابدن خوف ایدک لعلکم ترحمون شاید مرحمت اولنورسز نکزوشنادی ادوتورلر وما تاتیهم من آیة من آیات ربهم و انلره پروردکارلرینک اینندن هیچ بر آیت کلمز الا کانوا عنها معرضین الا که اندن یوز چیورمشلر در و اذا قیل لهم انفقوا مما رزقکم الله و چون انلره دینلور سزکی تعالی سزه روزی قیلدوغی نسنه دن انفاق ایدک قال الذین کفروا للذین آمنوا کافرلر اولنلر اهل ایمانه دیورلر انطعم من لو یشاء الله اطعمه بیدرمیوز شول کمسنه یه که زعمکوزده تکری تعالی ایسترسه اکا بیدردی ان انتم الا فی ضلال مبین سز دکلسز الا بر آشکاره ازغونلقده که تکرینک مشیتنه اوی لیان نسنه ایله بزه فرمان ایدرسز بو سوزلری شدت جهللرندن ناشی اولدی ایچون که حق جل وعلا اسبابیله بیدروراولکسینلک بر بیدریسی بو که اغنیانی فقرانک بیدریسی اوزرینه قندیروب کندولرینی الامرلرینی قیلر ویقولون متی هذا الوعد و دیرلر بو وعد یعنی وعد بعث نه زمان واقع اولور ان کنتم صادقین اکر آسنکولر ایدکوز ما ینظرون الا صیحة واحدة تأخذهم انتظار ایتمزلر الا بر بالکوز چیغرمق که کندولرینی الورو هم یخصمون اول حالده که کندولر برسی بریله جدال و خصومت ایدرلر فلا یستطیعون توصیة بس نه امورلرندن بر نسنه اصمرلغه قدرتلری اولور ولا الی اهلهم یرجعون و نه کندولره مخصوصا و لا تلره دونمکه قادر اولورلر تاکه احواللرین کوره بیلکه نجاة حلاک اولورلر بو احوال نفخه اولاده اولور ونفخ فی الصور و بر دخی صوره اوفوریلور فاذا هم من الاجداث الی ربهم ینسلون بس اول وقت انلر قبورلردن پروردکارلری طرفنه سرعت ایدوب کیدرلر قالوا یا ویلنا دیرلر ای هلاکمز حاضر اولکه محلک بودر من بعثنا من مرقدنا اویقو منزلکلریمزدن بزی کیم کوندردی هذا ما وعد الرحمن بودر اول نسنه که ایزد ذو الجلال بزه وعد ایتدی وصدق المرسلون و انک خصوصنده مرسللر و دوغرو دیدیلر ان کانت الا صیحة واحدة بروانعه دکل ایدی الا بر بالکوز چیغرمق فاذا هم جمیع لدینا محضرون بس اول وقت انلر قمو بزم قتمزده حاضر قیلنورلر فالیوم لا تظلم نفس شیئا بس بو کون بر جانه بر آز نسنه ایله ستم کورمش قیلنماز ولا تجزون الا ما کنتم تعملون و بر نسنه ایله مکافات اولنمزسز ای اهل محشر الا ایشلدوککوز

نسنه‌نك مكافاتیدر اِنَّ اَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِى شُغُلٍ فَاكِهُونَ ● تحقیقا كه
بهشت اهلی بو كون بر عظیم ایشده متلذذدرلر هُمْ وَاَزْوَاجُهُمْ كندولر و
قادینلری فِى ظِلَالٍ كولكه‌لرده اولورلر عَلَى الْاَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ● بر تختلر
اوزره یصدنمشلر لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كندولره بهشتده میوه وار وَلَهُمْ
مَا يَدَّعُونَ ● وكندولره آرزو ایتدوكلری نسنه وار سَلَامٌ واناره سلام
یعنی تحیت وار قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ● چوق رحمتلی پروردكاردن طرفندن
یعنی واسطه‌سز خطاب وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ● وبو كون ای
مشركلر اهل ایماندن جدا اولك اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يَا بَنِى آدَمَ سزه ای آدم اوغوللری
عهد ایتمدیمی یعنی سزه دلائل سمعیه‌یی وعقلیه‌یی بیان ایتمدیمی اَنْ لَا
تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ كه هركز ابلیسه عبادت ایتمیه‌سز اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِينٌ ● كه علی التحقیق اول خبیث سزه بر آشكارا دشمندر وَاَنِ
اعْبُدُونِى وسزه عهد ایتمدیمی كیم بكا عبادت ایده‌سز هٰذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ ● بو بنم عبادتم بر دوغری یولدر وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا
كَثِيرًا وتحقیقا كه اول شقی سزدن چوق كیمسه ازدردی اَفَلَمْ تَكُونُوا
تَعْقِلُونَ ● پس كركدیكه تعقل ایده‌سز تا كه آنك دامنه دوشمیه‌سز
هٰذِهِ جَهَنَّمُ بودر دوزخ الَّتِى كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ● اول دوزخ كه دنیاده
آنكله وعد اولنوردكز اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بو كون آكا كرك بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ
● ایتدوككز كفر سببیله اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى اَفْوَاهِهِمْ بو كون آغزلری
اوزره مهر اوررز وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ والری بزمله سویلشور وَتَشْهَدُ
اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ● وایاقلری شهادت ایدر اول نسنه‌یه
كه دار دنیاده قزنورلر ایدی حدیث شریفده وارد اولمشدر كه قیامتده
بنده سویلرافعالم اوزره بر شاهددر دیو كندو نفسندن اولمیجه درعقب
آغزنه مهر اوروب اعضاسنه زبان اولنور كه سویلك پس جمله ایتدوكلری
تقریر ایدرلر وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى اَعْيُنِهِمْ واكر استیدك كوزلری
اوزره محو سیلین چكردك فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ درعقب سلوكی معتاد
ایتدوكلری یوله ایلرو كیتمك ایستدیلرسه فَاَنَّى يُبْصِرُونَ ● نیجه یول
وجهت سلوكی كوررلر وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ واكر قیلقلرین دكشدرمك دخی

استیدك

استیدك البته انی دكشدررز دك عَلَى مَكَانَتِهِمْ یرلری اوزره كه آنلر انجق
جامد اولهلر فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا پس نه ایلرو كیتمكه قدرتلری اولوردی
وَلَا يَرْجِعُونَ ● ونه دونمكه قدرتلری اولوردی وَمَنْ نُعَمِّرْهُ وهر كیم كه كندویه
اوزون عمر ویررز پس البته نُنَكِّسْهُ فِى الْخَلْقِ انی یراتلشدن دوندررز یعنی
قوتی ضعفه تبدیل ایدرز وكنجلكی پیرلكه اَفَلَا يَعْقِلُونَ ● پس كركدر كه
تعقل ایدوب فهم ایده‌لر كه تنكیسه قادر اولان طمس ومسخه دخی قادر
اولور كفار مكه دیرلردی كه حضرت محمد المجتبی شاعردر حق جل وعلا حضرتلری
سوزلرین رد ایدوب بیورر وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وبز حضرت محمد المصطفی‌یه شعر
سویلمسین اوكرتمدك وَمَا يَنْبَغِى لَهُ ونه كندویه شعرك سویلمسی صحیح ولایق اولور
زیرا شعر سویلسیدی قومنك كوكلنه بو شبهه دوشردی كه قرآنی قوت شاعریه
ایله ایداایتمشدر پس حق تعالی حضرتلری حبیب اكرمنه شعری اوكرتمدی تا كه
زننه اول شبهه كه حاصل اولمیه وهركاه كه حضرت سرور كائنات علیه
اشرف التحیات علی طریق التمثیل بر بیت اوقوردی مبارك لسانی اوزره
طریقه وزنله جاری اولماز ایدی ● نته كه بر كره بیوردی كفى الاسلام
والشيب للمرء ناهيا ● حضرت صدیق اكبر دیدی یا رسول الله قائل دیدی
كفى الشيب والاسلام للمرء ناهيا ● حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم
ینه نوبتده اوقودیغی كبی دفعه ثانیه‌ده دخی اوقودی ● حضرت صدیق
اكر دونوب دیدی اشهد انك رسول الله وَمَا عَلَّمَكَ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِى لَكَ
وحضرت رسولك مبارك لسانی اوزره جاری اولان بعض موزون سوزلر ●
اَنَا النَّبِىُّ لَا كَذِبْ ● اَنَا ابْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبْ كبی بی تكلف وبی قصد ایدی
اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ● آكا اوكرتدوكمز نسنه دكلدر الا بر پند
ونصیحت واحكامی اظهار ایدیجی بر كتاب سماوی لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا تا كه
قورقدوره بر شخصی كه حیات عقل وفهمله زنده ایدی وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ
وتا كه كلمهٔ عذاب واجب اوله كفر اوزره مصر اولانلره اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا
خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ اَيْدِينَا ایا فكر ایدوب بقمزلر كه الزم ایشلدوكمز
نسنه‌دن كندولر ایچون یرتدق اَنْعَامًا دوه وصغر وقیون دكبی یعنی كندولر ایچون
اول اشیادن یرتدق كه یرتدن اوزكه بر كیمسه انی ایجاد ایتمكه قادر دكل ایكن

انعامده خلقت عجیبه و کثرت منافع وارانی یالکوز مذکور قیلدی فهم لها
مالکون پس انلر اول انعامده ضابط و متصرف دیرلر وذللناها لهم
و انلری کندولر ایچون رام قیلدق فمنها رکوبهم پس بنکلری اندندر یعنی
انلرک بر مقداری بزلرده و صغر کبی ومنها یاکلون و اندن
ییرلر یعنی انلرک اتین یرلر ولهم فیها منافع و انلرک ایچنده آنلره منفعتلر وار
یونکلرندن و دریلرندن و توییلرندن ومشارب و سوتلرندن ایچمه جک نسنه لر
دخی افلا یشکرون پس نیچون انلرده اولان خدانک نعمتلرینه معترف
اولمزلر واتخذوا من دون الله آلهة و تنکریدن اوزکه معبودلر ایدندیلر
لعلهم ینصرون شاید کندولره یاردم اولنه لر یعنی امید دوترلرکه امور
مهمه ده اول معبودلر کندولره بر مدد ایده لر لا یستطیعون نصرهم
یاردم ایتمکلرینه قدرتلری یوقدر وهم لهم جند محضرون و انلر
معبودلر ایچون برآماده اولنمش لشکردرلرکه یارین قیامت ده دوزخده
لشکرلری اولورلر فلا یحزنک قولهم پس شرک خصوصنده دیدوکلری
سوز سنی غمکین قیلمسون انا نعلم ما یسرون وما یعلنون که علی التحقیق
بز کزلی قیلدوقلری نسنه یی و اشکاره ایتدوکلری شیئی بیلورز پس انلر
اوزره انلره مکافات ایدرز مرویدرکه ابی بن خلف بر چوروموش کوک
النه اوفادوب حضرتک حضورعزتنه کلوب سویلدی تنکری تعالی
بونی زنده قیلور می چوروددکدن صکره حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی
بلی انی احیا ایدر سنی دخی بعث ایدوب جهنمه داخل قیلر بعده بو آیت
کریمه نازل اولدی اولم یر الانسان انا خلقناه من نطفة ایا ابی بن خلف
تفکر ایدوب بیلمدی کیم علی التحقیق بز کندویی بر صو دملهسندن یراتدق
فاذا هو خصیم مبین پس اول وقت که کندوسی بر اشکارا جدال ایدیجی
یعنی انسان بلمزمی که کندوسین الک ایچی نسنه دن یراتدق در عقب
خصومتده مفاجات ایدوب بر ایشدرکه انک صحت و حقیقتنه مبدا
فطرتی شاهددر وضرب لنا مثلا و بزه بر مثل اوردی یعنی بر امر عجیب کتوردی که
بر چورومش کوکی النده اوفادوب کلدی ونسی خلقه و کندونک یارادلمسین
اونودوب قال من یحیی العظام استبعاد یوزندن سویلدی کیمدر کوکلری

زنده قیلور وهی رمیم اول حالده که انلر چورومشدر قل یحییها الذی انشاها
اول مرة سویله یا محمد انلری زنده قیلر اول قادر مختارکه ایلک کز کندولرین
عدمدن وجوده کتوردی وهو بکل خلق علیم و حال بوکه کندوسی هر بر مخلوقه
دانادر یعنی مخلوقاتک تفاصیلی و کیفیت خلقتلرینی کندو امثالی بیلور
پس انفصال چورومش داغلمش پاره لرین و کیفیت جمع و احیاسنی ابو بیلور
الذی جعل لکم من الشجر الاخضر نارا اول پروردکار که سزه کوک اغجدن
آتش قیلدی فاذا انتم منه توقدون پس اول محلده سز اندن یاندررسز
بادیه نک اغلب یرلرنده عرب آتش استمزاجیچون ایکی اغج استعمال ایدرلرکه
برینه مرخ و برینه عفار دیرلر مرخ عفار اوزره قویوب آرزلر آتش مابینلرندن
حاصل اولور اولیس الذی خلق السموات والارض بقادر ایا کوک اغجدن آتش
چیقروب کوکلر و یری ایجاد ایدن ایزد ذوالجلال توانا دکلمیدر علی ان یخلق
مثلهم انلرک اوزرینه که انلرک کبی بر مخلوق ایجاد ایلیه بلی انلرک ایجادینه
اوزره قادر اصلا انده شبهه یوقدر وهو الخلاق العلیم و حال
بوکه کندو در مبالغه ایله خلق ایدن جمیع اموره دانا اولدن انما امره اذا
اراد شیئا انک شانی بوندن اوزکه دکل کیم کندوسی بر نسنه
ایستیجک ان یقول له کن فیکون انکا سویلیه متکون اول در عقب
او حصوله کلور فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیء پس عجزدن منزه
اول پروردکار که هر نسنه نک تصرفی یدقدرتنده در والیه ترجعون و جمع
مکافات ایچون انک طرفنه دوندرلمش قیلنورسز حضرت سرور کائنات
علیه اشرف التحیات دن مرویدرکه بیوردی هر نسنه نک قلبی وار و قرآن
عظیم الشانک قلبی یاسیندر هر کیم انی رضای الله ایچون انی اوقودی
کاهندن کیچمش اولان نسنه لر دخی کندویه مغفرت اولنورکه انی
صغر المشته ... بکر ... اوزره ... هر بار ... قرآئت ... ایدلک

سورة الصافات مکیة وهی مائة واثنتان وثمانون آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

والصافات صفا مقام عبودیتده درست صف بغلیان فرشته لره
فالزاجرات زجرا پس شیاطینی استراق سمعدن ابوتمنع ایدن

زشندلره قسم فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا پس انبيا اوزره خدانك كلامنى اوقويان
ملئكه يه قسم كه إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ على التحقيق معبودكز برده در رَبُّ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا كوكلر و يرلك و ارالرنده اولان اشيانك پرورده كاري
وَرَبُّ الْمَشَارِقِ و كونشك طوغه جق يرلرك خداوندى إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا
تحقيقا كه بز صمزه يعنى اولان كوكى بزتدك بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ بر زينتله كه يلدزلردر
وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ و انى بختنى حفظ ايتدك هر بر كشئ يوزد
پس كوكلر شهابله محفوظ اولدوقدن صكره شيطانلرك حاللرى اولدوغنى
بيان ايدوب بيوردى لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى بو وجهله كه اولان اشرافك
سوزينى ايشتمكه طالبيا ولمزلر يعنى عالم بالاده ساكن اولان اشراف ملئكه نك
سوزين ايشتمزلر وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ دُحُورًا و كوكك هر طرفندن
قاوغلق ايچون شهابله اتولورلر استماعه قصد ايتدوكلرنده وَلَهُمْ عَذَابٌ
وَاصِبٌ و كندولره برسنده تمام اشكنجه وار دائم و آخرت عذابيدر إِلَّا
مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ مكر شول كمسنه كه ملئكه نك سوزندن بر قاپمش قاپيدى
فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ پس بر دوشن آتش پارهسى انك ارديندن دوشوب
كندويى ياقوب يا اينديرر فَاسْتَفْتِهِمْ پس مكه كفارندن صور أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا
أَمْ مَنْ خَلَقْنَا كندولرى يارادلق جهتندن زياده مى بركدرلر يا بزم يرتدوغمز اشيا
يعنى مذكور اولان ملئكه و كوكلر و يرو ارالرنده اولان اشيا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ
طِينٍ لَازِبٍ تحقيقا كه بز كندولرين بر ياپشمش چامورون ياراتدق بو سوزدن
مراد اثبات معاددر و استحاله سين زعم ايدنلرك سوزينه رددر بو
وجهله كه استحالهسى اكر مادهنك عدم قابليتندندر ماده موجوددر و قابلدر
و اجزاسى قابل انضمامدر و اكر فاعلك عدم قدرتندندر كوكلر و يرلك ايجادينه
قادر اولان بو شكك اولا اجزانك ضمننده و دوغى ايجادينه اعاده ايتمكه خو
قادردر ايچون كه قدرت ذاتيه هركز تغييرى قبول ايتمز و جميع مقدوراته
نسبتى متساويدر بَلْ عَجِبْتَ بلكه سن شكر ينك قدرتندن و بعثى انكار ايتمكلر
تعجب ايلدك وَيَسْخَرُونَ و انلر سنك تعجبكدن و احوال بعثى تقرير ايتدوكك
استهزا ايدرلر وَإِذَا ذُكِّرُوا و چون برنسنه ايله پند ويريلورلر لَا يَذْكُرُونَ
اندن پند المازلر وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ و چون بر معجزه كوررلر

استهزاده مبالغه ايدرلر وَقَالُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ و كوردوكلرى معجزه
وزرى ديرلر بو برنسنه دكلدر الا بر ظاهر جادولك أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا
وَعِظَامًا ايا بز اولوب تراق و كموك اولورز أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ على التحقيق
بز مى اولوب كوندوردلمش قيلنور ميوز أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ دخى كچمش بدرلرمز
مبعوث اولورلرمى قُلْ نَعَمْ سويله بلى سز و بدرلركز مبعوث اولورسز وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ
و حال بوكه سز خوار و بى مقداريسز فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ پس يعنى بعث
اولور بعثا يمك يالكز بر چيغرمقدن اوزكه برنسنه دكلدر و اول نفخهٔ ثانيه در
فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ در عقب هان كندولر كورلرندن قالقوب دوروب باقرلر
وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ و ديرلر اى هلاكمز حاضر اول كه بو كون اعمالمزك
مكافاتى كونيدر دعوهم كندولره ملئكه ديرلر هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ بو كون قضا و حكم
كونيدر الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ اول كون كه سز انك وقوعنى تكذيب ايدر ايدكز
بعده حق تعالى دن ملئكه يه فرمان كلور كه احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ عسكر ايدك
شرك ايله ستم ايدنلرى و دينلرنده كندولره موافق اولانلرى كافرلرين جمع ايدك
وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ و تكريدن اوزكه عبادت ايتدوكلرى اشيايى دخى
فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ پس دوزخك يولنه انلره يول كوسترك
وَقِفُوهُمْ و انلرى موقفده دوتدوروك إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ كه على التحقيق انلر عقائد
و اعماللرندن مسئول اولورلر دخى انلره ملئكه كرام ديرلر مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ
سزه نه اولدى كه بر بريكزه ياردم ايدوب موقفك زحمتندن قورتلمزسز
بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ بلكه انلر بو كون عجزلرى جهتندن منقاد اولمشلر
وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ و بريبرلرينه اوزره توجه ايدوب
سوز صورشورلر يعنى رؤسا و توابع بربرينه توبيخ يوزندن صورشوب قَالُوا
إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ توابع رؤسايه ديديلر تحقيقا كه سز بزه صاغ
طرفندن كلوردكوز يعنى اقوى وجهله و اليمين بزه كلوردكوز قَالُوا بَلْ لَمْ
تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ رؤسا توابعه ديديلر سويلدوككوز كبى دكلدر بلكه
سز اهل ايمان دكل ايدكوز وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ و اوزركزه بر تسلط
يوغ ايدى بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ بلكه سز حددن تجاوز ايتمش بر كروه ايدكوز
فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا پس پروردكارمزك سوزى اوزرمزه واجب اولدى كه

إنا لذائقون ۞ على التحقيق بز عذابى داديجيوز فأغويناكم پس سزى آزدردق
إنا كنا غاوين ۞ بى شبهه كه بز آزغونلر ايدك فإنهم يومئذ في العذاب
مشتركون ۞ پس تحقيقا كه تابع ومتبوع قيامت كوننده عذابده اورتاقدرلر
إنا كذلك نفعل بالمجرمين ۞ بى شبهه كه بز آنجلاين ايدرز اهل شركه ايشلرز
إنهم كانوا إذا قيل لهم لا إله إلا الله تحقيقا كه انلر بويله ايديلر كه چون
كندولره دينلور كلمهٔ توحيدى سويلكوز يستكبرون ويقولون ۞ سركشلك
ايدوب ديرلر أئنا لتاركوا آلهتنا بز معبودلرمزى ترك ايدرميوز لشاعر مجنون
۞ بر شاعر ديوانه ايچون معبودلرى حضرت محمد المصطفى در صلى الله تعالى
عليه وسلم وليكن حاشا كه ديدوكلرى سوز انلرك اوله بل جاء بالحق بل كه حضرت
محمد المصطفى دوغرولغيله كلدى وصدق المرسلين ۞ وكندودن مقدم اسبق
اولان پيغامبرلرى تصديق ايتدى إنكم لذائقوا العذاب الأليم تحقيقا كه
سز اى دينسزلر دردناك اشكنجه يى داديجيسز وما تجزون إلا ما كنتم تعملون
۞ و ايشلدوككز نسنه نك سزاسندن اوزكه بر نسنه ايله سزا ويرلمزسز
إلا عباد الله المخلصين ۞ ليكن الله ك شكدن پاك قيلنمش تنكرينك
قوللرى ثوابلرى قات قات اولور أولئك لهم رزق معلوم اول كروه كه پاك
قيلنمشلر بيلنمش روزى كندولره اولور فواكه اول روزى ميوه لردر زيرا انلر كه
بر نسنه دركه لذت ايچون مقصود اولور نه غذا ايچون وقوت انك عكسنه در
و اهل جنت بقى اعاده اولنان خلقتلرى غذادن محفوظ اولدى روزيلرى انلرك
فاكهه اولدى وهم مكرمون ۞ وحال بوكه كندولر معزز قيلنديلر يعنى اول
روزيلرى تعبسز نائل اولمشلردر في جنات النعيم نازو نعمت بهشتلرنده على سرر
متقابلين ۞ تختلر اوزره برى برينه قارشو اوتوردوقلرى حالده يطاف
عليهم اوزرلرينه دولانيلور بكأس ۞ بر دولو جام ايله من معين كوزلره ظاهر
اولمش شرابدن بيضاء لذة للشاربين ۞ ايچيجى كاسه صفيد يعنى اول
كاسى بياض ايچيجيلره لذتلودر لا فيها غول جنتك شرابنده نه آفت وغش
وار خمار و صداع كيبى ولا هم عنها ينزفون ۞ ونه ايچنلر اندن
مست اولوب عقل وفهملرى كيدر وعندهم قاصرات الطرف وقتلرينده
كوزلرين صاحبلرندن غيريلره اچمز كوزلرين اچمق توجه لرينك مشاهده سنه

ايدوب بيكانه لره بقمقدن منع ايدرلر عين ۞ حلا وانله بيوك كوزليلر كأنهن
بيض مكنون ۞ كويا كه اول خاتونلر برصاقلنمش دوه قوشى يومورته لريدر
چون الوانلرك ايوسى چوقى صاريلغيله قارشمش اولان دخى بياضلكدر زيرا دوه
قوشنك يومرطه سنده بو رنك وار وصفا ونعومت دخى حق جل وعلا
حضرتلرى حوريلرى تشبيه قيلدى فأقبل بعضهم على بعض يتساءلون ۞
پس بهشتيلرك بر مقدارى بر مقدارينه يوز دندروب دنياده اولان احوال
وماجرالرى صورشورلر قال قائل منهم سوز اراسنده انلردن بريسى
سويلدى إني كان لي قرين ۞ تحقيقا كه بن دنياده بكا بر همنشين وار ايدى
يقول أئنك لمن المصدقين ۞ سويلر على التحقيق سن تصديق ايديجيلردنمى
سن يعنى حشرونشره تصديق ايتدوكم ايچون بكا تعنيف و توبيخ ايدوب سويلردى
أئذا متنا وكنا ترابا وعظاما ايا بز اولوب طوپراق وكوكلر اولدوغمزده
أئنا لمدينون ۞ على التحقيق بز سزا ويرلمش اولورميوز قال اول سويليان
اهل بهشت ويردى هل أنتم مطلعون ۞ ايا سز جهنم طرفنه بقجيلر سز
تاكه سزه انى كوسترهيم فاطلع فرآه في سواء الجحيم ۞ پس اول سويليجى دوزخ
طرفنه بقوب همنشيننى دوزخك اورته سنده كوردى قال تالله إن كدت لتردين
بهشتى دوزخى يه سويلدى خدا يه قسم كه على التحقيق كه يقلشدك كيم بنى اغوا ايله
هلاك ايده سن ولولا نعمة ربي واكر پروردكارمك هدايت وتوفيق و تسديدى
لكنت من المحضرين ۞ البته دوزخه سنكله احضار اولنانلردن اولوردم
بعده دونوب نعمتله تحدث ايدوب تعجب يوزندن بهشتيلره ديدى نته كم
حق تعالى بيوردى أفما نحن بميتين ۞ بهشتده منعم اولوب اصلا بز ميت
اولمازميوز يعنى بهشتده مخلد اولوب هر كز اولمازز إلا موتتنا الأولى مكر
دنياده ايلك اولان اولمكمز وما نحن بمعذبين ۞ واصلا بز اشكنجه كورمش
قيلنمازز إن هذا لهو الفوز العظيم ۞ تحقيقا كه بهشتده مخلد اولمق
وعذابدن خلاص اولمق كندوده اولو قورتلمق لمثل هذا فليعمل العاملون
۞ بو نعمتلرك ماننديته نائل اولمق ايچون ايشليجيلر ايشلسونلر أذلك
خير نزلا ايا مذكور اولان نعمتلر بيشكش و مهيا نعمتلر اولدوقلرى
جهتندن بيكركدر أم شجرة الزقوم ۞ يا خود زقوم اغاجى داوبر اغجدركه تهامه

ولا يتنزه اولور بيرا قلرى كوجك و ميوه سى غايتله اجى و بد بودر حق سبحانه
وتعالى اول اغجى كه دوزخيلره نزل اولور بر اسمله مسمى قيلدى إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً
لِلظَّالِمِينَ ۝ تحقيقا كه بز اول زقوم اغجنى كفار ايچون اسنونده برعذاب
و محنت قيلدك إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ۝ تحقيقا كه اول
اغج بر اغجدركه دوزخك دبنده بتوب دالرى طبقه لرينه چيقر طَلْعُهَا كَأَنَّهُ
رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ۝ اول اغجك خوشه سى زشتلكده ديولرك باشنه
بكزر فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا پس بى شبهه كفار اندن يجيلردر فَمَالِئُونَ مِنْهَا
الْبُطُونَ ۝ پس شدت جوعدن قارنلرينى اندن دولدريجيلردر ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا
صكره على التحقيق انلره اول يمكلر اوزره اولور لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ۝ قزنمش
صو ايله قارشمش ايرسندن ايچه جك نسنه ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ۝
بعده على التحقيق كيتمارى دوزخه دريعنى ماحضرلرين كه زقوم و حميمدن
تناول ايتدوكلرندن صكره ينه دوزخه كيررلر إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ
تحقيقا كه انلر پدرلرين ازغونلر بولديلر فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ۝ پس كندولر
ايزلرى اوزره سرعت ايدوب كيدرلر يعنى انلره تقليد ايدرلر وَلَقَدْ ضَلَّ
قَبْلَهُمْ وتحقيقا كه سنك عشيرتكدن اسبق ازغون اولدى أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ
كچنلرك چوغى وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ۝ وبى شبهه كه ارالرنده قورقو
ويريجيلر كوندردك يعنى پيغامبرلر كوندردك كه كندولرين عذابك وقوعندن
قورقوتدوره لر فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ۝ پس بق كور قورقو
ويريلانلرك عاقبتى صوكى نيجه اولدى إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۝ مكر دينلرين
پاك قيلان تكرينك قوللرى كه انذار ايله منتفع اولديلر وَلَقَدْ نَادَانَا
نُوحٌ وتحقيقا كه حضرت نوح عليه السلام بزه چاغردى فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ۝
پس چاغرمسنه كوزل اجابت ايدنلربيز كه قومندن كافر اولنلرى طوفانيله
اغراق ايتدك وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ وكندوينى وكندويه تابع اولنلرى
قورتردك مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝ اول محنت و اندوهدن و او قوملك
كندويه ايتدوكلرى جفادن وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ۝ وانلرك نسلـ
دنياده كندولرين قالانلر قيلدك نه اوزكه لرى زيرا اولودندن وانلرك
قاريلرندن ماعدا هركيم كه كميده وارايدى دار آخرته انتقال ايتدى

ونسل

ونسل قيامته دك حضرت نوح عليه السلامك اولادندن قالدى وَتَرَكْنَا
عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۝ وحضرت نوح عليه السلام اوزره امتدن كروهلرده
باقى قيلدك سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ۝ بو كلامك وانك معناسى بوكه سلام
على نوح سوزيله دعا ايتمك انس و جن و ملائكه اراسنده همیشه ثابت
اولسون إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ تحقيقا كه بز حضرت نوح عليه السلام
ايتدوكمز مكافات كبى ايولك ايدنلره مكافات ايدرز إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
۝ كه على التحقيق حضرت نوح عليه السلام ايمان كتورن قوللرمزدندر ثُمَّ
أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ۝ صكره قومندن كافر اولانلرى غرق ايتدك وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ
لَإِبْرَاهِيمَ وتحقيقا كه حضرت نوحه متابعت ايدنلردندر حضرت ابراهيم إِذْ
جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۝ مذكور قيل اول وقتى كه پروردكارينه علائقدن
قورتلمش بر كوكل ايله كلدى إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ۝ قچن پدرينه
وعشيرتنه سويلدى قنقى نسنه يه پرستش ايدرسز أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ
تُرِيدُونَ ۝ اباطلدن ايچون تكريدن اوزكه معبودلر ايسترسز فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ۝ پس عالملرك پروردكارينه نه كمانكز دركه كندوسى عبادته
مستحق ايكن انك عبادتن بوراقوب باطل اشيايى عبادت ايدرسز پس حضرت
ابراهيم عليه السلامك قومى كندويه بو كونه جواب ويرديلركه يارين عيدمزدر
صحرايه چيقمق كرك سنك دخى بزمله چيقمقك كه دونشمزده بتلرى زيارت ايدرز
سن انلرك زيب و زينتلرين مشاهده ايتدوكدن صكره لسانك طعنى
انلردن كوتاه ايدرسن فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ۝ پس حضرت ابراهيم
عليه السلام عيدكاهه كندينى دعوت ايتدوكلرنده يلدزلره بر باقش
باقدى و دخى انلرك اتصال و انصرافلرين كوروب فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ
۝ ديدى على التحقيق بن خسته يم يعنى نجوملك سيرندن استدلال
ايتدم كه بن طاعوندن چيقمسم كرك قومى بو سوزى كندوسنده ايتدوكى كلامى
طاعونك سرايتندن قورقديلر فَتَوَلَّوْا عَنْهُ پس اندن يوز دوندروب
كيتديلر مُدْبِرِينَ ۝ اكسه لرين چوروب كيتدكلرى حالده فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ
پس حضرت ابراهيم عليه السلام انلرك معبودلرى طرفنه كزلو كيتدى
كورديكه كلرندن انواع اطعمه دوزلمش فَقَالَ پس تهكم واستهزا طريقيله

دیدی الا تأکلون ● بیمز میسن چون انلردن بر صدا کلمدی ینه استهزا طریقیله
دیدی ما لکم لا تنطقون ● سزه نه اولدی که بکا بر جواب سویلمزسز فراغ
علیهم پس کوکلنمش ایکن بتلر اوزرینه میل ایدوب اوردی ضربا بالیمین ●
صاغ الیله اوردی یعنی قوت و زور ایله انلری اوردی بو حال واقع دخی
اولدوقدنصکره نمرودیلر عیدکاهدن بتخانه لرینه دونوب بتلرک حالن
مشاهده ایتدیلر بیلدیلر که بو حضرت ابرهیمک ایشیدر فاقبلوا الیه
یزفون ● پس انک طرفنه شتاب ایدرک توجه ایتدیلر کندوی الوب
نمرودک حضورینه کوتوردیلر کندوسیله خیلی مباحثه ایتدوکدنصکره
نته که اندن بر شمه سبقت ایتمشدی قال اتعبدون ما تنحتون ● حضرت
ابرهیم علیه السلام دیدی ایا طاشی واغجدن یوندوغکوز نسنه یه طپرسز
والله خلقکم وما تعملون ● وحال بو که حضرت خدا عز وجل سزی و ایشلدوککز
اشیایی یرتدی قالوا ابنوا له بنیانا سوزینه جواب ویرمیوب دیدیلر
انکا بر بنایی یاپک وانی اوده دولدروب اچنده اتشی اورتک فالقوه
فی الجحیم ● پس انی یانمش اتشده بوراغک فارادوا به کیدا صکره حضرت
ابرهیم علیه السلام حیله ایتمک ایستدیلر زیرا اول وقت که حضرت ابرهیم
علیه السلام کندولرین دلیل ایله قهر ایتدی کمال مته خلقه عجزلری
ظاهر اولمغ ایچون اتشله تعذیبنی تدبیر ایتدیلر فجعلناهم الاسفلین ●
پس انلری الچق قیلدق که یاندردوقلری اتش اوزرینه کلستان اولدی
و انک علو شاننه بر برهان قاطع اولدی وقال انی ذاهب الی ربی و دیدی
تحقیقا که بن پروردکاریمک بکا فرمان ایتدوکی یره کیدیجییم و اوشا
زمینده رشید ایدر سیهدین ● البته مقصدمه بکا یول کوسترر رب هب لی
من الصالحین ● ای پروردکارم کوچک عملو بر مقدار کیمسه لر بکا باغشلا
تا که دعوت و طاعتده وزره بکا یاردم ایدوب غربتده بکا مونس اوله
بو تنده مراد اوغول مقوله سی در فبشرناه بغلام حلیم ● پس کندوب
بر حلم صاحبی اوغلانله مژده لشدردک یعنی بلوغه ایرشدوکنده حلیم
اولور دیو حق تعالی کندو یه اجود حضرت اسمعیلی احسان ایتدی
فلما بلغ معه السعی پس اول وقت که قرة العین اولان مطلوبی بولوب

ایشلرندن

ایشلرنده بیله جالشمغه ایرشدی قال یا بنی دیدی ای اوغلجغم انی اری فی
المنام تحقیقا که بن عالم رؤیاده کورر ایکن انی اذبحک علی التحقیق که بن
سنی بوغازلرم فانظر ماذا تری پس بو فکرک نیه مؤدی اولور ● کتوردیلرکه
حضرت ابرهیم علیه السلام عالم خوابده کوردیکه بر سویلیجی کندویه
سویلر که حق تعالی حضرتلری اوغلک بوغازلمسیله سکا فرمان ایدر دخی
صباح اولدوقده فکر ایتدیکیم ایا بو رؤیا خدادنمیدر یا شیطاندن
بعده ایکنجی کیجه اول واقعه کبی بر واقعه دخی کوردی پس بیلدیکه
خدادندر اندنصکره اوچنجی کیجه دخی انک طبقنی کوردی همان بوغازلمسنه
تصمیم ایدوب دخی حضرت اسمعیل علیه السلامه انی نقل ایتدی ●
قال یا ابت افعل ما تؤمر حضرت اسمعیل علیه السلام دیدی ای پدرم
زماده اولندوغک نسنه یی ایشله ستجدنی ان شاء الله من الصابرین ●
علی التحقیق شکری تعالی ایسترسه خدانک حکمی اوزره بنی صبر ایدنلردن
بولورسن فلما اسلما پس قچنکیم پدر و پسر خدانک فرماننه منقاد
اولدیلر وتله للجبین ● و پدر اوغلنی یان اوزره صالوب النی بر اوزره
دوشدی بو حالت مناده معجزه بانساره اولمشدی معالمده کتوردیکه
یعنی حضرت ابرهیم علیه السلام حضرت اسماعیلک ذبحین قصد ایتدکده
حضرت اسماعیل علیه السلام بیوردی ای پدر الیمی ایاغمی محکم باغله
دخی تا که اضطراب ایتمیه یم ● زیرا محتملدر که اضطرابیم جهتندن مبارک
دونلرک قانیمه بولاشه دخی بونی ادبسیز لکه بکند نا مراد اولورم ●

بیت

● اکرچه غم ریزی غم ندارم زان همی ترسم ●
● که تا کر دامن پاکت شود از خون تر آلوده ●

دخی بوندن کیندوکلک محل والده مه سلامی یتشتر ● و بو کوملکمی انکا
ویر تا که انکا متسلی اوله دخی بوغازلمق محلنده یوزمی یره قلوب قیل تا که
یوزمی کورکده شفقتک یوزمه دوشمیه زیرا معتاددر اکر بو فساد
سن شاید پدرلک شفقتی حرکته کلوب امر الهیده بر تأخیر و تقصیرک اوله پس
حضرت ابرهیم علیه السلام اوغلنک الینی و ایاغنی قوت قلبله باغلیوب

برجانبی بوغازینه وزردی حق سبحانه وتعالی بلاک شکلندن برحلقه حضرت
اسماعیل علیه السلامک بوغازینه پیدا ایتدی که بچاق کسمکدن ممتنع اولدی
وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا واندک چاغردق ای ابرهیم
تحقیقا کیم عالم خوابده کوردوکک رؤیای عزمیله و ذبحک لوازمی
اولان مقدماتی کتورمکله تصدیق ایتدک إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ تحقیقا
که بز ایولک ایدنلره بو بیله مکافات ایدرز که نهایت شدتدن کندولره
فرجی ایصال ایدرز إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ۝ بی شبهه کیم بو ایش
کندو دخی آشکارا ابتلادر که ایچندن مخلصلر ... که مسنددن متمیز اولور
وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ۝ وحضرت اسمعیل علیه السلامه فدا قیلدق
بر بوغازلنجق نسنه که هیکلی غایتله بیوکدر و اوجنتدن جاودانه بسلنمش
برقوچ ایدی اول محلده حضرت جبرائیل علیه السلام انی کتوروب
حضرت ابرهیم علیه السلام انی قربان قیلدی وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۝ سَلَامٌ
عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ۝ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۝ بیانی
قصه نوحده سبقت ایتدی وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ
۝ وکندویی اسحاقک کلمسیله مژده لندردک اول حالده که پیغامبر اولمسنه
حکم اولنوب زمره صلحادن اولدوغی تقدیر اولنمشدر وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ
۝ وانک اوزرینه و اسحق اوزرینه برکت صالدق که انلرک صلبندن جمله
بنی اسرائیل پیغامبرلرین و اوزکه لری شعیب و ایوب کبی پیغامبرلری ایجاد
ایتدک وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وحضرت ابرهیم وحضرت اسحاقک
ذریتلرندن برکروه وارکه عملنده ایولک ایتمشدر وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ
مُبِينٌ ۝ وبرقسم وارکه کندو جاننه کفر ومعصیتله ستم ایتمشدر مبین
ستمی آشکارادر بو کلامده تنبیه وارکه نسبک هدایت وضلالتده
دخلی یوقدر ودخی صدور ایدن نسل لکن پدرلره برنقص وعیب
حاصل اولماز وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ۝ وتحقیقا که حضرت
موسی وحضرت هارون اوزرینه منت قودق نبوتک نعمتی سببیله
وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝ وکندولرین وعشیرتلرین
اولو قیغودن قورتاردق یعنی فرعونک ایذا اسندن وَنَصَرْنَاهُمْ وقوتیله

یاردم ایتدک فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۝ پس فرعون ولشکری اوزرینه کندولر
غلبه ایدنلر اولدیلر وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ۝ وغایتله آشکارا
اولان کتابی ایکیلرینه ویردک که اول توراتدر وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
۝ وحق وصوابه موصل اولان یولی ایکیلرینه کوستردک وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا
فِي الْآخِرِينَ ۝ سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ۝ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ إِنَّهُمَا
مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۝ نظیرهسی سبقت ایتدی وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ
۝ وبی شبهه که حضرت موسی علیه السلام برادری حضرت هرونک
نبیرهسی یاسینک اوغلی الیاس کوندرلمش پیغامبرلردندر إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ
یاد ایت اول وقتی که کندو جماعتنه سویلدی أَلَا تَتَّقُونَ ۝ نیچون عذاب الهیدن
قورقمزسز أَتَدْعُونَ بَعْلًا نیچون بعل نام بته عبادت ایدرسز وَتَذَرُونَ
أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ۝ ویاراتنلرک بیکرکنی بوراقورسز خالقیندن مراد مصوّر
مصورلردر اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۝ پروردکارکزی وکچمش اولان
پدرلرکزک پروردکاری خدانک عبادتین بوراقورسز فَكَذَّبُوهُ پس
کندویی یلانجیلغه نسبت ایتدیلر فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ۝ اول سببله بی شبهه کیم
انلر عذابه احضار اولنورلر إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۝ مگر پاک قیلنان
بندهلرینک غیری که کندولر انی تکذیب ایتمدیلر وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۝ سَلَامٌ
عَلَىٰ إِلْ يَاسِينَ ۝ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۝ الیاسین
الیاسده بر لغتدر سینا وسینین کبی وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ تحقیقا که
حضرت لوط علیه السلام رسللردندر إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ۝
یاد ایت اول وقتی کیم کندویی و اهلنی عذابدن قورتاردق إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ
۝ مگر اهلندن برقوجه قاری که عذابده قالنلردن اولدی و اول حضرت لوطک
قاریسیدر ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ۝ صکره قوم لوطدن قالانلری هلاک ایدوب
یرلرین زیر وزبر قیلدک وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ ۝ وتحقیقا که سز ای
اهل مکه اوزرلرینه کچرسز صباح وقتنده داخل اولدیغکزده وَبِاللَّيْلِ وکیجه
وقتنده دخی أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ پس نیچون تعقل ایدوب فکر ایتمزسز که
انلرک نتیجهسی هلاکدر وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ وتحقیقا کیم
حضرت یونس علیه السلام کوندرلمش پیغامبرلردندر إِذْ أَبَقَ اول وقتی که

كندو جماعتندن قچدی اِلَی الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿﴾ آدم ايله دولمش اولان كميه كه كورديلر
كه قچقن حضرت يونس قومندن فرار ايدوب دريا كنارينه كلدی تجار ايله دولمش بر كمی
انده حاضر كوروب انلر ايله بنوب كيتدی دريانڭ اورته سنه يتشدوكلرنده كمی
دوردی ملاحلر ديديلر علی التحقيق كه بزم كميمزده بر اغاسندن قچمش بر قول
وار زيرا كميلرڭ دابی بودر حضرت يونس عليه السلام ايتدی ای ملاحلر
اغاسندن قچمش قول بنم همان اوكونه بنی دريايه ايلتڭ وكوزيكز ايلكز
ديديلر بز مرد ايمز بودركه اوكونه بنی دريايه صالورز وقچن اولدقه بو كونه ايشی
سكا ايشليه بيلورز زيرا سنڭ چهرڭ اوزره اثار صورت ونجابت
وار حضرت يونس عليه السلام دخی بو سوزلرين قبول ايتميوب ابرام ايتدكه
البته بنی دريايه صالڭ كيم علی التحقيق ديدوككز شخص بنم انلر ديديلر بوت
سوزدر بوندن فراغت ايله عاقبت بعد اللتيا قرعه صالمغه راضی اولديلر
فَسَاهَمَ پس حضرت يونس عليه السلام كمی خلقيله قرعه صالدی فَكَانَ
مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿﴾ دربعقب مغلوبلردن اولديكه اوچ كرّه كمی خلقی قرعه يی تكرار
ايدوب اوچنده دخی اديله چيقدی پس حضرت يونس كندو اختياريله كندوسنی
دريايه صالدی فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ بلا فاصله بالق كندوبی يوتدی وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿﴾
وحال بوكه كندو نفسنه ملامت ايدجيدر فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿﴾
پس اكر حضرت يونس عليه السلام خدايی بالكليه ذكر ايتمشلردن اولمسيدی
لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿﴾ البته بالغڭ قارننده دورردی اول
كوندك قبوردن كوتوروله لر فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ پس اونی اوتسز اولان
صحراده كندوبی بيراقدك يعنی بالق فرمانمزله كندوبی اول كونه صحرايه صالدی
وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿﴾ وحال بوكيم كندو خسته ايدی يعنی بالق قارننده چكدوكی
زحمتدن تازه طوغمش اوشاق كبی اولدی وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ واوزرينه
بيتوردك شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ﴿﴾ قبقدن براغج كه اوستنده كولكه ايلدن
وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ واني رسالت ايله يوز بيڭ شخصه أَوْ
يَزِيدُونَ ﴿﴾ واول عدد اوزرينه ارتيرلر فَآمَنُوا پس حضرت يونس عليه السلام
اولان ايتمشلردن خلاص بولمقچون قومنه كلدی قولی اولدوزره ايمان تجديد ايتديلر
فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿﴾ پس انلری بر مدته دك برخوردار ايتدك كه اجا...

انلر منقضی اولور فَاسْتَفْتِهِمْ پس ملائكه تڭرينڭ قزلريدر سويليانلردن كيمسنه لردن
صور أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿﴾ ايا كه پروردكارڭ قزلر مخصوصدر
حزب
واوغلانلر كندولرڭ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا ياخود فرشته لری ديشيلر ايتدك
وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿﴾ وحال بوكه كندولر خلقتلرينه حاضرلردر أَلَا إِنَّهُمْ مِنْ
إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ وَلَدَ اللَّهُ بيلڭ كيم بلا شبهه انلر يلانلرندن وافترالرندن
ديرلر تڭری تعالی طوغرمش وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿﴾ وعلی التحقيق كه كندولر البته
يلانجيلردر أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ايا مكروه الطباع اولان قزلری
مادهٔ افتخار اولان اوغلانلر اوزرينه اختيار ايتدی بو هركز اولماز مَا لَكُمْ كَيْفَ
تَحْكُمُونَ ﴿﴾ سزه نه اولدی عقلڭ اقتضا ايتمدوكی نسنه ايله نيجه حكومت
ايدرسز أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿﴾ پس فكر ايتمزمسز كه انڭ ذاتی بو كونه اشيادن
منزهدر أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ ﴿﴾ ياخود ملائكه بنات الله سوزيكز اوزرينه
سزه كوكدن نازل اولمش برهان اشكارا دليل وارميدر فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ پس اوزريكزه كوكدن
اينان كتابی كتورڭ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿﴾ اكر ايتدوكوڭز دعواده
راستكو ايسه كز وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا وتڭرينڭ ارسنده
وپريلر ارسنده بر خصملك قيلديلركه ديديلر تڭری تعالی پريلر ايله مصاهره
ايدوب ملائكه وجوده كلدی وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿﴾ وعلی التحقيق
كيم پريلر بيلديلر كيم كندولر عذابده احضار اولنجقدرلر سُبْحَانَ اللَّهِ
منزهدر ذو الجلال سزڭ تهمتڭزدن عَمَّا يَصِفُونَ ﴿﴾ كندويه نسبت ايتدوكلری
زوجيت وولادتدن إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ مستثنا ايدن لفظ محضروندن
استثنادر يعنی قوم پريلر عذابده احضار اولنورلر ليكن الله تعالینڭ
شركت وشبهه لردن پاك اولان تڭرينڭ قوللری كه انلر اندن احضار
اولنمزلر فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ پس تحقيقا كه سز ای كفار وعبادت
ايلدوككز نسنه لر مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿﴾ سز تڭری تعالی اوزرينه
خلقدن بر كيمسنه يی اغوا ايله افساد ايتمزسز إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿﴾
الا شول كيمسنه كه كندو دوزخه كرجيدر يعنی علم ازلی انڭ تعلق ايتمشدر كه البته
اوجهنمه داخل اولور بعده ملائكه يه عبادت ايدنلرڭ سوزين رد ايتمك
ايچون ملائكه نڭ عبوديتنه اعترافلرين ذكر ايدوب بيوردی وَمَا مِنَّا وفرشته لر

ديرلر بيزدن بركيمسنه يوقدر **اِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ** الا كه اكا عبوديت وخدمتده بر بيلنمش يروار كه اندن تجاوز ايتمكه اصلا امكاني يوقدر **وَاِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ** ۝ وبي شبهه كيم بز كندو مزاداء طاعاتده صف بغليانلرز **وَاِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ** ۝ وتحقيقا كه بز كندو مز حذانك ذاتني نا سزا اشيادن تنزيه ايدنلرز **وَاِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ** ۝ وبي شبهه كفار قريش بعثتدن اول ديرلردي **لَوْ اَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْاَوَّلِينَ** ۝ تحقيقا كه كچمشلر اوزره ايناني كتابلردن قتمزده بركتاب اولسيدي **لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ** ۝ الواث شركدن پاك قيلنان شكر بنيك قوللري اولورايدك واول وقتكه اشرف كتب سما وي كندولره كلدي **فَكَفَرُوا بِهِ** اكا كافر اولديلر **فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ** ۝ پس كله جكده ايندوكلري كفرك مآلن بيلورلر **وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ** ۝ وتحقيقا كه رسالتله كوندرلمش اولان قوللرمزه وعده مز كچمشدي كه **اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ** على التحقيق رسللر كندولردر ياردم اولنانلر **وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ** ۝ وبي شبهه كه لشكرمز يعني پيغامبرلره تبعيت ايدنلر كندولردر غالب اولانلر **فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ** ۝ پس انلردن يوز چيور برمدته دك كه حق تعالى سكا نصرتي انلره مقرر ايتمشدر واو بدر كونيدر **وَاَبْصِرْهُمْ** واول وقتده انلرك حالني كور **فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ** ۝ كه يعني اوله كيم انلر سنك منصور اولدوغكي كوررلر **اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ** ۝ پس بزم عذابمزك تيز كلمه سيني طلب ايدرلرمي **فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ** پس كره عقلتله كلوب باطرافلرينه قونان دشمن لشكري كبي عذابمز اطرافلرنده ايندوكده **فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ** ۝ انذار اولنانلرك صباحي غايتله بد اولدي **وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ** ۝ **وَاَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ** ۝ وانلردن يوز چيور برمدته دك وبق كوركه انلر البته كوره جكلرين كوررلر **سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ** غلبه وقدرت صاحبي پروردكارك منزه ومقدسدر **عَمَّا يَصِفُونَ** ۝ اهل شرك ايندوكي نا سزا اوصافدن **وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ** ۝ وكوندرلمشلر اوزرنه سلام اولسون **وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ** ۝ واو كه كلوب تنا لرك عالملرك پروردكاريدر ذو الجلاله مخصوصدر ۝ حضرت علي المرتضى دن

مرويدر

مرويدر كه بيوردي هر كيم ديلرسه كه روز قيامتده ثوابي بيوك كيلك ايله الهدن آلسون مجلسندن صوك سوزي بو اوله كه سبحان ربك سورة الصافاتي اوقوسون

سورة ص مكية وهي ثمان وثمانون آيات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

صٓ ۝ كچمش سوره لرك اوائلنده اولان حروف مقطعه حكمنده در **وَالْقُرْاٰنِ ذِي الذِّكْرِ** شهرت وعظمت وشرف صاحبي اولان قرآنه قسم كه كافرلر ايدنلر قرآنده برخلل واولدوغيچون انكا كفر ايتمديلر **بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ** ۝ بلكه كفر ايدنلر حقدن بر استكبار ده وخدايه وپيغامبرينه برمخالفتده در **كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ** انلردن اسبق نيجه زمانه خلقني تباه ايلدك **فَنَادَوْا** پس توبه واستغفار ايله زنهار ديرلر تا كه عذابدن خلاص بولالر **وَلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ** ۝ وحال بوكه اول محل قورتلمق ونجات محلي دكلدر **وَعَجِبُوا اَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ** وكفار مكه عجب ايلديلر كه جنسلرندن كندولره برقورقودجي پيغامبر كلدي **وَقَالَ الْكَافِرُونَ** ۝ واهل شرك ديديلر **هٰذَا سَاحِرٌ** بو قورقودجي اظهار ايندوكي معجزه لرده جادولك ايدر **كَذَّابٌ** ۝ شركي تعالى اوزره ديدوكي سوزلرده مبالغه ايله يالان سويلر **اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَاحِدًا** كوكرزدي كه تمس معبودلري بر معبود قيله **اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ** ۝ تحقيقا كه بوده كلو خلوقي بر اله ايجاد ايدوب امورلرين تدبير ايتمك بر امر عجيبدر عجبده نهايته يتشمشدر ۝ مرويدر كه چون حضرت عمر اسلامه كلدي اسلام قريشه اوزره غايتله دشوار اولدي پس ابا طالبك يانته واروب ديديلر سن بزم اختيارمز وبيوكمز سن وبيلورسين كيم بو سفيهانه ايشلديلر وحالا بز سكا كلدك تا كم بو زمله قرنداشك اوغلي اراسنده حكم ايده سن ابو طالب حضرت سرور كائنات عليه افضل التحايا قي احضار ايدوب سويلدي اي برادرزادم بونلر سنك عشيرتك سندن انصاف ايستر لر عدالتي پس سن دخي اوزرلرينه برده ميل ايتمه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم دخي دوقوب ديدي بندن نه طلب ايدرلر ديديلر سندن طلبمز بودر كه بزي معبودلرمزله ترك ايده سن بز دخي سني معبودكله ترك ايدوب سكا تعرض ايتمز ز پس حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم سويلدي بكا خبر ورك ايستدوككي سزه ويريم سز بكا برسوز

ویرزمیش که انکله عرب طائفه‌سین سنزه منقاد ایده‌سز دیو ایدرین و عجمدن خراج
آلورسز دیدیلر بلی آنی ویررز و اون سوز دخی پس حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردی سویلکز لا اله الا الله دخی بو سوزی ایشدیجک فالعرب تیجه نامسزا
سوزلری سویلدیلر بعده حضرت خدا عز و جل اول انساده انلردن صادر اولدی
سوزلری و حالتلرینی اولان توبیخ و وعیدی بر آیتلرده بیان ایلدی وانطلق
الملأ منهم و قریشدن اشراف اولانلر ابو طالبک مجلسندن کیدوب
بربرینه شویله ان امشوا واصبروا علی آلهتکم وارک کیدک و معبودلرکز
عبادتی اوزره صبر ایدک که انکله سویلشمك فائده ویرمز ان هذا لشیء یراد
تحقیقا که حضرت محمدك قصدی کره عرب و عجم اوزرینه ریاست ایتمکدر
بر آرزو اولنور نسنه درکه یعنی هر کس آنی آرزو ایدر ما سمعنا بهذا فی الملة
الآخرة حضرت محمد المصطفی شویله دیدوکی نسنه یی ایشتمدك صوکی ملتده
یعنی بدلرمزدن قالان آیینده ان هذا الا اختلاق بو بر نسنه دکلدر
الا بر یلان که کندو نفسندن آنی بینا ایلدی أأنزل علیه الذکر من بیننا
آیا آرامزده اوزرینه یالکز وحی ایندرلمش قیلندی یعنی بزدن انجاب
ایلدی که حضرت محمد المصطفا آرامزدن یالکز وحی ایله مخصوص
اولوب دخی سائر اشراف قوم آندن محروم اولدیلر بل هم فی شك من
ذکری بلکه انلر قرآندن بر کمان ایدرلر تقلیده میل ایدوب کلمه‌دن
ودلیلدن اعراض ایتدوکلری جهتدن بل لما یذوقوا عذاب بلکه هنوز
بنم انتقامیمی دادمدیلر ام عندهم خزائن رحمة ربك العزیز الوهاب
یاخود هر کیمسه اوزره که غلبه ایدوب چوق عطالی اولان پروردکارکك
رحمتی خزینه‌لری قتلرنده میدر تا که ایستدوکلرینه ویروب دخی ایستمدکلرینه
ویرمزلر پس نبوت ایچون صنا دیدلرندن ایستدوکلری کیمسه‌یی انتخاب ایدرلر
ام لهم ملك السموات والارض وما بینهما یاخود کوکلر و یرلك و آرالرنده
اولان اشیانك تصرفی کندولره مخصوصمیدرکه بوکونه تحکمات ایدرلر اکر
بوکونه تصرفلری وار ایسه فلیرتقوا فی الاسباب پس عرش اعلایه ایصال
ایدن نردبانلرده چیقسونلر تا که اوزرینه استیلا ایدوب امور عالمی تدبیر
ایدلر اندن صکره ایستدوکلرینه وحی ایندرسونلر و بو سوز کفاره غایت

تحکدر جند ما هنالك مهزوم من الاحزاب پیغامبرلر اوزره پیغلان کفاردن
انلر یعنی لشکر قریش بیلرده بر منهزم لشکردر پس تدابیر الهیه و امور
تصرفاتک کندولره نیردن کلدی کذبت قبلهم قوم نوح و عاد تکذیب ایتدیلر
اسبق حضرت نوح علیه السلامك جماعتی و قبیله عاد تکذیب ایتدیلر
و فرعون ذو الاوتاد و میخلر ایه‌سی فرعون دخی یعنی پادشاهلغی خیمه کبی
بنیادی ثابت اولان مصر حاکمی دخی تکذیب ایتدی و بر قولده ذو الاوتاددن
مراد بودرکه فرعون دخی خلقی تعذیب ایتدوکده چهار میخه کریردی پس انکچون
انکله وصف اولندی و ثمود و قوم لوط و اصحاب الایکة و قبیله ثمود و حضرت
لوط علیه السلامك جماعتی و بیشه ایه‌لری دخی تکذیب ایتدیلر اولئك
الاحزاب انلردر پیغامبرلر اوزره جمعیت ایدنلر که جند مهزوم انلردن
قیلندی ان کل الا کذب الرسل بونلردن بر کروه یوقدر الا که پیغامبرلری یلانه
نسبت ایتدیلر فحق عقاب پس انلر اوزره بنم اشکنجه‌م ثابت اولدی
وما ینظر هؤلاء الا صیحة واحدة و بونلر یعنی قریش انتظار ایتمزلر الا که
یالکز بر چغرش و اول نفخه اولادر ما لها من فواق اول چغرشه اصلا
بر رجوع ویرده اولماز و قالوا ربنا عجل لنا قطنا و کفار دیدیلر ای پروردکار
بزم بزه کی وعد ایتدوکی عذابدن نصیبمزی تیز ایلندر قبل یوم الحساب
روز حساب اولمقدن اقدم بو سوزی دخی استهزا طریقندن سویلدیلر و حضرتك
مبارك خاطری بو سوزلردن ملول اولوردی پس حق سبحانه و تعالی حضرتلری حبیبنه
بیوردی اصبر علی ما یقولون دیدوکلری سوزلك اذیتی اوزره صبر ایت
واذکر عبدنا داود ذا الاید و انلره قوت صاحبی اولان حضرت داود علیه
السلامك قصه‌سین آکدر کوزلرنده معصیتی تعظیم ایتمك ایچون انه اواب
تحقیقا که حضرت داود علیه السلام خدانك رضاسنه چوق رجوع ایدیجیدی
انا سخرنا الجبال معه یسبحن تحقیقا که بز طاغلری رام قیلدق اول حالده که دخی
کندو سیله تسبیح ایدرلر بالعشی والاشراق اخشام و قشده و کونش چیقدوغی
وقتده والطیر محشورة و قوش مقوله‌سین دخی کا رام قیلدك اول حالده که
[illegible] ذیانته جمع اولنمشلر کل له اواب طاغلر و قوشلر
هر [illegible] حضرت داود علیه السلامك تسبیحی ایچون دونیجیدر وشددنا

ملکه ویادشاهلغنی هیبت و نصرت و کثرت لشکر ایله قوی قیلدق وآتیناه
الحکمة وکمال علم یا اتقان عملی اکا ویردك وفصل الخطاب ● وفصل خصومی
دخی که حقی باطلدن تمییز ایدر وهل اتاك نبأ الخصم دخی خصومت ایدنلرك
قصه سی خبری سکا کلدیمی اذ تسوروا المحراب ● یعنی کوشکك باروسی
اوزرینه چیقدیلر اذ دخلوا علی داود یعنی حضرت داود علیه السلام اوزرینه
کردیلر کیردیلر که حضرت داود علیه السلامك عادتی برایدیکیم کونلرین
دورت قسم اوزره ایتمشدی برکون کندو مهماتنده مشغول اولوردی وبرکون
خلقك امور واحوالرین کوروردی وبرکون خلقه وعظ ونصیحت ایدردی
وبرکون بر بالاخانه سی وارایدی انده اقامت ایدوب خدانك عبادتنده
اوقاتی کچوریردی ● وبرکون دربانلره بوکونه سعادتنی ایتمشدیکه هرکز
بر انسانی عبادت خانه سنه کیرمکه قویی ویرمیهلر پس برکون انده عبادته
مشغول ایکن ایکی کروه ملائکه انسان قلغنده عبادت خانه سنه چیقوب
اوزرینه کردیلر ففزع منهم پس حضرت داود علیه السلام انلردن قورقدی
زیرا اول وقتده اوزرینه ادم مقوله سی نك کرمسی مهجوردی دکلدی
قالوا لا تخف دیدیلر قورقمه خصمان بر خصومت ایتمش ایکی کروهز بغی
بعضنا علی بعض بزلربرمز اوزره تعدی ایتدی فاحکم بیننا بالحق
پس آرامزده دوغرولغله حکومت ایت ولا تشطط وحکومتده جور ایتمه
واهدنا الی سواء الصراط ● ودوغری اورته سنده بزه بریول کوستر
ان هذا اخی تحقیقا که او شخص دینده بنم قرنداشمدر له تسع وتسعون
نعجة طقسان طقوز دیشی قویونی کندوی وار ولی نعجة واحدة وبنم یالکز
بر دیشی قویونم وار فقال اکفلنیها پس بکا سویلدی انی بکا تملیك ایت
وعزنی فی الخطاب ● وکندو سیله سوز سویلشمکده بکا غلبه ایتدی
یعنی بکا بوکونه خطاب ایتدیکیم آنی رد ایتمکه امکانم قالمدی قال لقد ظلمك
بسؤال نعجتك الی نعاجه حضرت داود علیه السلام دیدی خدایه
قسم که سکا ستم ایتدی دیشی قویونکی کندو دیشی قویونلرینه ضم ایتمك
ایستمکله وان کثیرا من الخلطاء وتحقیقا کیم اورتاقلردن چوق کیمسنه
لیبغی بعضهم علی بعض برلری برلری اوزره تعدی ایدر الا الذین آمنوا

وعملوا

وعملوا الصالحات مکر ایمان کتوروب کوزل عملار ایشلیانلر که انلر تعدی
ایتمزلر وقلیل ما هم وانلر غایتله آزدرلر وظن داود وحضرت داود علیه
السلام مجلس حکومتده واقع اولان نسنه سببیله بیلدیکیم انما فتناه
علی التحقیق که کندویی کناهله مبتلا قیلدق فاستغفر ربه پس پروردکارندن
مغفرت طلب ایلدی وخر راکعا واناب ● وسجده ایتدوکی حالده دوشوب
خدایه رجوع ایتدی بیلمك کرك کیم بو قصه ده نهایت مفهوم اولان نسنه
بودرکه حضرت داود علیه السلام اوزکه مالك اولدوغی شیئی آرزو ایتدی
باوجودکه کندو مسندده انك اضعافی وارایدی واما اول روایت که بر
خاتونه نظری دوشوب اکا عاشق اولدی پس سعی ایدوب تاکه انی ایولنوب
حضرت سلیمان علیه السلام اندن کلدی صحتی ثبوت بولورسه شاید
رهبنك نشانلیسین ایستیوب ایولندی یاخود اندن ایستدیکی قاریسندن
وازکیچوب کندوسی انی ایولنه وبو مسئله برامس بو قدر دزیرا اوکونه ایش
انلرده معتاد ایدی نته که حضرت سرور کائنات مدینه یه قدوم ایتدکده
انصاردن چوق کیمسنه قاریلرندن وازکیچوب مهاجرینه انلری ایولندردیلر
فغفرنا له ذلك پس حضرت داود علیه السلامه مغفرت ایلدك
اولنسنه یی که اندن استغفار ایتدی وان له عندنا لزلفی وتحقیقا که مغفرتدن
صکره مقررده اکا قرب وار وحسن مآب ● وجنتده کوزل مرجع دخی
یا داود انا جعلناك خلیفة فی الارض ای داود بلا شبهه سنی یرده خلیفه
ایتدك یعنی روی زمینده رتبه خلافتی سکا ارزانی قیلدك فاحکم بین الناس
بالحق پس خلق آراسنده دوغرولغله حکومت ایله ولا تتبع الهوی وآرزوی
نفسه پیروك ایتمه فیضلك عن سبیل الله که سنی تکری یولندن کیدرمکدن
ازغون قیلور ان الذین یضلون عن سبیل الله تحقیقا که تکری نك
یولندن ازغون اولان کروه لهم عذاب شدید ● کندولره بر اولو
اشکنجه وار بما نسوا یوم الحساب ● روز حسابی اونتدوقلرندن
اوتری وما خلقنا السماء والارض وما بینهما باطلا ● وکوك ویری
واراسنده اولان اشیایی باطل ایچون یراتمدق بلکه قدرت کامله یه وحکمت
شامله یه استدلال اولنمق ایچون ذلك باطل ایچون خلق اولنمق ظن الذین

سجده

كفروا بى دين اولانلرك كاسيدر فويل للذين كفروا من النار پس وای اولسون
كوز ایدنلره دوزخك آتشندن ام نجعل الذين آمنوا وعملوا الصالحات
كالمفسدين فى الارض بلكه ايمان كتوروب كوزل عملر ايشليانلرى
روى زمينده فساد ايدنلر كبى قيلدى بوز بو ايش حركت اولماز ام نجعل
المتقين كالفجار ياخود پرهيزكار اولانلرى نابكارلر كبى قيلورمى يوز بوجه
اصلا اولماز كتاب انزلناه اليك مبارك بو بر كتابدركه كندوبى سكا ايندردك
مبارك چوق نفعلودر ليدبروا آياته تاكه خلق انك آياتندن تفكر ايدوب
معنالرينى فهم ايده لر وليتذكر اولوا الالباب وتاكه ارباب عقول
صافيه انكله پند پذير اوله لر ووهبنا لداود سليمان وحضرت داوده
دخى حضرت سليمانى باغشلدق نعم العبد قاينده كوزل قولدر حضرت
سليمان عليه السلام انه اواب بى شبهه كه اوقات احوالنده خدايه
اوقات احوالنده خدايه رجوع ايديجيدى دخى كوردىلركيم حضرت سليمان
دمشق ونصيبينه غزا ايدوب انلردن بيك كحيلان ات الدى وبر روايتده
پدرى انلرى غزا ايتمشدر واول آتلر كندويه ميراث دكدى وهر تقدير اوزره
ايوله نمازندن صكره انلرى اوزرينه عرض ايتديلر انلره كورنش بانمقده
مشغول اولوب معين اولان وردى كندوسندن فوت اولدى بو سببله
اولانلرى على العموم قربان ايتدى شنكيم حق تعالى حبيبه اكرمينه اندن
خبر ويروب بيوردى اذ عرض عليه بالعشى ياد ايت اول وقتى كيم حضرت
سليمان عليه السلام اوزرينه ايولهدن صكره عرض اولندى الصافنات
اوچ اياق اوزره ودوردنجى اياغك درناغى اوزره دوردن اتلر صفت
انلرده بر عضو صفنه در واول اتلرك بر صفتى دخى بودر كه الجياد سرعة
سكرتن اتلر فقال انى احببت حب الخير عن ذكر ربى پس ديدى بى شبهه كه
بن چوق مالك محبتنى پروردكارمك اكمى بته قيلوب اوزرينه انى
ايثار ايلدم حتى توارت بالحجاب اول وقته دك كه كونش كيجه نك
پرده سيله اورتولدى ردوها على اول انلرى اوزرمه دوندرك فطفق
مسحا بالسوق والاعناق پس باشلدى اول اتلرك بالدرلرينه وبوينلرينه
قليجى سلمك سيلمك يعنى كيمسنى سكرلرنى وكيمسنى بوغازلردى واول زمان اتلردن

اولنوردى كوروديلركيم حضرت سليمان عليه السلام اوغول كلدى
ديولر قورقدندن كه شايد پدرى كبى بودخى كندولرين حوزه تصرفنده انك
انك اوزره اجماع ايتديلر كيم انى اولدوره لر حضرت سليمان عليه السلام
بوخبردن اكاه اولوب انى بولته ويردى تاكه تربيه سين ايله ده ديولرك
شرندن محفوظ اوله قضاى سبحانيله اول اوغلان وفات ايدوب حضرت
سليمان عليه السلامك تختى اوزره صالندى نته كه حق تعالى بيوردى
ولقد فتنا سليمان وبى شبهه كه حضرت سليمانى فتنه يه صالدق
والقينا على كرسيه جسدا وتختى اوزره بر جانسز كوده صالدق
ثم اناب صكره خدايه رجوع ايتدى زيرا بيلديكيم اوغلى خصوصنده
حق تعالى اوزره توكل ايتمدوكندن خطا ايتمشدر قال رب اغفرلى
ديدى يا الهى بندن صادر اولان خطامى مرحمتكله مستور ايله وهب لى
ملكا لا ينبغى لاحد من بعدى وكرمكدن بكا بر پادشاهلق باغشله كه
بندن صكره بر كيمسه يه ميسر اولميه انك انت الوهاب كه
بى شبهه سن سن ايستدوكك نسنه يى مراد ايندوكك كيمسنه يه احسان
ايدرسن فسخرنا له الريح پس روزكارى كندويه رام قيلدق تجرى بامره
رخاء فرمانيله يورر نرم وخوش اولدوغى حالده حيث اصاب قنقى
مكانه كه ايستدى والشياطين وديولرى كندويه مسخر قيلدق كل بناء
وغواص هر غايتله استاد يابوجى ودريادن جواهرى استخراج ايتمك
ايچون هر غوصى يانيجى ديوى وآخرين مقرنين فى الاصفاد وانلردن
اوزكه بر كروه ديوى زنجيرلرده بريبرينه مقارن اولدوقلرى حالده دخى رام قيلدق
كه خلقدن شرلرى كوتاه اوله هذا عطاؤنا بو شىء كه بز سكا انى احسان
ايتمشدر بزم بر بخششمزدر فامنن او امسك پس ايستدوكك كيمسنه يه عطا
ايت يا ايستدوكك كيمسنه دن عطاكى الى قو بغير حساب درحالو
ومنعى ايتمكى اوزره محاسبه اولمدوغك حالده زيرا انك تصرفنى سكا تفويض
ايلمشدر وان له عندنا لزلفى وحقيقتا كه دنياده بردكلو ملكى واريكن
بزم قتمزده اكا بر اولو قرب وار در وحسن مآب واكا بر كوزل
دونجك بردخى وار در واو بهشتدر وندا ايندر واذكر عبدنا ايوب وقولمز

حضرت ایوبك احوالنی ذکر ایت اذ نادی ربه چون پروردکارینی چغروب که
انی مسنی الشیطان بنصب وعذاب علی التحقیق که بن تعب والم ایله بکا
ابلیس دکدی واروب ایله ایدی که ابلیس شقی حضرت ایوب علیه السلام
مرض حالنده سن زننی ایدوب سویلردیکه سن نه ایتدك که بو کونه بلایه
مبتلا اولوب نعمتلرك سندن مسلوب اولدی دیر ایدی شیطانك تعب
والم ایله اکا دکمسی او سیله اولدی که توابعی اوکلو وسوسه ایتدیکم
حضرت ایوب علیه السلامی هجر ایدوب یارلرندن اخراج ایتدیلر بعده حضرت
حق تعالینك دعاسین قبول ایدوب حضرت جبرئیل علیه السلامی کندویه
کوندروب سویلدی ارکض برجلك یری ایاغکله اور پس حضرت ایوب
یری اوروب اندن بر بکار قینیوب کندویه دینلدی هذا مغتسل بارد
وشراب ● بو بر صودر که غسل اولنور ویا ایچلمك یعنی بو بر صودر که انکله
غسل ایدوب اندن ایچرسن پس باطنك وظاهرك صحا اولور ووهبنا له
اهله ودخی کندویه اولادنی بافشلدق که اولدوکلرندن صکره کندولرین
احیا ایتدك ومثلهم معهم واولادی ایله کندولر کبی دخی بافشلدق
رحمة منا دخی اوزرینه بزدن رحمت اولدوغیچون وذکری لاولی الالباب
● وارباب عقول اولنلره پند اولمق ایچون کتوردیلر که دخی حضرت
ایوب علیه السلام مرضی وقتنده حضرت یوسف علیه السلام نسلندن
اولان زوجه سی رحمه خاتون بر مهم ایشی ایچون بر یره واردی بحسب الاقتضا
ابرام ایکندی حضرت ایوب علیه السلام اند ایچدیکه بکا اکا یوز
دکك اوره یم دیو بتا شیر صحیح صحت افوی رحمتدن یوز کوستروب حضرت
ایوب علیه السلام کمال صحتی بولدی ایسند یکم ایتدیکی اندی لیجرا ایسه
ضحح حق جل وعلا حضرتلری لطف وکرمیله اکا یمیننده کیفیت خلاصی
تعلیم ایتدی نته که بیوردی وخذ بیدك ضغثا والکله ال براوتلو
دسته سی که عددی یوز اوله فاضرب به ولا تحنث پس انکله زوجه که
اور ویمینکدن حانث اولمه دخی بو حکم ائمه حنفیه رحمهم الله قتنده قول
اوزره باقیدر لیکن ایتیجه شرطیله انا وجدناه صابرا تحقیقا که بز
حضرت ایوب علیه السلامی کندویه دکن مصیبتده صابر ایدیجی بولدق

نعم العبد غایتله کوزل بنده در حضرت ایوب علیه السلام انه اواب ●
بی شبهه که او جمیع وجودی ایله خدایه متوجه در واذکر عبادنا دخی قوللرمزی
ابراهیم خلیل الرحمن واسحق وانك اوغلی یعقوب وآنك نبیره سی اولی
الایدی والابصار ● الر وکوزلر ایرلری یعنی اعمال جلیله وعلوم شریفه
اربابی چون اکثر اعمال اللرك مباشرتیله اولور انلردن ایدیله تعبیر اولندی
وآزینکه ابصار معارفك اعظم اسبابیدر انلردن ابصار ایله تعبیر اولندی
انا اخلصناهم بخالصة تحقیقا که بز انلری پاك قیلدق شائبه معایبدن
پاك اولمش بر خصلتله واو ذکری الدار ● صوکنکی سرایك یاد ایتملریدر وانهم
عندنا لمن المصطفین الاخیار ● وبی شبهه انلر بزم قتمزده بر کزیده
ایولردندر واذکر اسمعیل والیسع وذا الکفل دخی بونلری دخی مذکور قیل
وکل من الاخیار ● وبو مذکور اولانلرك کولری ایولردندر هذا ذکر
یعنی پیغمبرلرك شانندن مذکور اولان اخبار انلره بر شرفدر بو اخباری
ذکر ایتدوکدن صکره اخرتده انلره وامثاللرینه اماده اولنان نعمی
بیان ایدوب بیوردی وان للمتقین لحسن مآب ● وتحقیقا که پرهیزکارلره
کیده جك دونجك بر وار جنات عدن اقامت باغلری مفتحة لهم الابواب
● اول حالده که انلرك قپولری کندولره اچلمش متکئین فیها ایچلرنده
یاصدقلنه یدعون فیها بفاکهة کثیرة وشراب اول باغلرده چوق
میوه وشراب چغروب استرلر وعندهم قاصرات الطرف وقتلرنده
قوجه لرندن اوزکه یه نظر ایتمیان حوریلر وار اتراب ● کندولره همسن
یعنی بهشتی قاریلری قوجه لری ایله بر یاشده درلر ویا سنداشلر وحلالرنده
حکمت بودر که اقران اراسنده محبت محکمتر اولور هذا ما توعدون
لیوم الحساب ● ملائکه کندولره درلر که بو نعیم روز حسابدن صکره
وعد اولندوغکز نسنه در پس اهل بهشت سرور وبهجت یوزندن
درلر ان هذا لرزقنا بو بی شبهه کیم بو نعمتلر بزم روزیلرمزدر که حضرت
روزان عالم انی بزه احسان ایتدی ما له من نفاد ● اکا اصلا بر اکسلمك
وانقطاع اولماز هذا ایش بودر وان للطاغین لشر مآب ● وبی
شبهه کیم حدودی تجاوز ایدنلره بر یمان دونجك بر وار جهنم دوزخ پیر

عذاب يَصْلَوْنَهَا الاكرمش اولدوقلری حالده فَبِئْسَ الْمِهَادُ ۞ پس غايتله
بد آرامکاهدر دوزخ هَذَا اشکيجه بودر فَلْيَذُوقُوهُ پس انی داتسونلر
حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ۞ اول عذاب براسی صو واهل جهنمك جراحتلرندن آقر
بر صودر وَآخَرُ مِنْ شَكْلِهِ و بر عذاب دخی مذکور اولان عذابك جنسندن
أَزْوَاجٌ کوناکون يعنی عذابلری درلو درلودر اما الم وزحمتده بربری برينه
مشابهدر بعده که جهنمیلر جهنمه کروب توابعلرندن برکروه کندولره
جهنمه کیرر لر الزام برهنکو واقع اولورنته کيم حق تعالی بيوردی هَذَا
فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ بزومابری برينه سويلر بونلر کروه درلرسن که جهنمه کيرسنلر
لَا مَرْحَبًا بِهِمْ انلره مرحبا لفظی اولمسون إِنَّهُمْ صَالُو النَّارِ ۞ تحقيق
که انلر دوزخه کيرجيلردر يعنی توابع بو سوزی حکلرندن سويليدوکی ايشتدکده
قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ ديديلر بلکه سز ای رؤسا سزه مرحبا اولسون
أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا سز بزه ايجون موجبات عذابی ايلرو قيلدوکز که بز دوزخه
کردك فَبِئْسَ الْقَرَارُ ۞ پس يمان قرارکاهدر دوزخ قَالُوا ينه توابع ديديلر
رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا ای پروردکارمز هر کيم که جهنمك کيرمسنه سبب
اولان فسندی بزه ايلرو قيلدی فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ۞ دوزخده
اکا ايکی قات عذاب قيل وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا و رؤسای کفار ديديلر
بزه نه اولدی کيم کورمزز برکشيلرکه كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ۞ بز انلری کونيادن
صايار دق أَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا ايا انلری بز مسخره ايتدك الدق أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ
الْأَبْصَارُ ۞ يا کوزلر انلردن مائل اولوب کندولرين کورمدی يعنی بو ايکی
ايشك قنقيسين انلره ايتدك اهل جهنم بو سوزلری ايراد ايديلر حتی
کندو نفسلرين تنديم ايتمك ايچون إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تحقيقا که اهل جهنم احوالندن
نقل ايتدوکمز سوزلر درستدر ايچنده اصلا شبهه يوقدر تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ
دوزخيلرك جنك وجدالريدر قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنْذِرٌ سويله يوندن اوزکه
بر نسنه يوقدر که بن بر بيند ويريجی بندهيم وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
۞ و شرکتی قبول ايتميوب هر نسنه يه غلبه ايدن ايزد ذوالجلالدن اوزکه
بر درست معبود يوقدر رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا کوکلر
و يرك و ارالرنده اولان اشيانك پروردکاری الْعَزِيزُ بر کيمسنه نك

عفو بنی

عفو بنی ايستيانجه مغلوب اولميان الْغَفَّارُ ۞ ايستدوکی کيمسنه يه
فاينله مغفرت ايدن قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ سويله بزه مخبر ويردوکم نسنه بر اولو
خبردر أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ۞ سز کال غفلتدن اوتری اندن يوز چيورمشلر
سز مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَى ۞ بکا اصلا بر دانش يوق ايدی که دخی
يوجه دلك کروهه يعنی ملکه نك احوالنه إِذْ يَخْتَصِمُونَ ۞ يعنی حضرت
آدم عليه السلام نك شاننده کفت کو ايدرلردی إِنْ يُوحَى إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا
نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞ بکا وحی اولنماز الا که بن فقط بر قورقودوجی ايچی بيان
ايجی کيمسنه يم إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ ياده کتور اول وقتی که پروردکارك
نور فرشته لره ديدی إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ۞ علی التحقيق که بن چاموردن
بر انسانی ايجاد ايديجی يم فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي ۞ پس
يعنی انك خلقتنی تمام دوزسهم و ايچنده روح دن اوفورسهم حق تعالی انسانك
روحنی مکرم و مشرف قيلق ايچون کندو يه مضاف قيلدی پس حاصل کلام
بو که يعنی انی دوزوب روحی قالبنده قيلدم زنده اولور فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ
پس سز تعظيم و تکريم طريقيله سجده ايدوککوز حالده اکا يوزکز اوزره
دوشك فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ۞ حضرت آدم عليه السلام زنده
اولدوقدن صکره تمام فرشته لر باالتمام سجده ايتديلر إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ
وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۞ الا يعنی ابليس کردن کشلك ايدوب کفارلردن
اولدی قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ حق جل وعلا حضرتلری
ديدی ای ابليس قنقی نسنه سکا مانع اولدی سجده ايتمکدن اول نسنه يه که
ايکی اليله يعنی واسطه سز کندوم انی ايجاد ايتدم أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ
مِنَ الْعَالِينَ ۞ استفهام تقريرکه يوکلك طالب اولدکی يا ارباب علودن مسندك
اولوب تعزيز مستحق اولدك قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ ابليس شقی ديدی بن اندن
بهترکم يعنی بن اکا سجده ايتمزم و بنم خيريتمه دليل بو که خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ
بنی آتشدن خلق ايتدك و اول نورانی لطيف جسمدر وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۞
وانی چاموردن ياراتدك و اول کثيف جسمدر و بو دليلده لعين خطا ايتديکه
خيريت ماده دن حاصل اولدوغنی کمان ايتدی ۞ و بيلمدی که اصل خيريت
فاعلدن حاصل اولان تشريفدر که انك خلقتنی و روحنی کندويه مضاف

قيلدي قال فاخرج منها حضرت حق جل وعلا ابليسه ديدي پس صورت
ملكيه دن چيق فانك رجيم ۞ كه علي التحقيق سن رحمتمدن دور قيلنمش
سن وان عليك لعنتي الى يوم الدين ۞ قال رب فانظرني الى يوم يبعثون ۞
قال فانك من المنظرين ۞ الى يوم الوقت المعلوم ۞ بو آيتك
بياني سورهٔ حجرده مذكوردر قال فبعزتك ابليس ديدي پس اي قادر
ذو الجلال قهر وتسلطكه قسم كه لاغوينهم اجمعين البته آدم اوغوللرين
دخي قسمو آزدررم الا عبادك منهم المخلصين ۞ مگر انلردن الوان
شرك ومعاصيدن پاك قيلنانلر تو اولركه انلري آزدرمغه قدرتم اولماز
قال فالحق والحق اقول ايزد ذو الجلال سويلدي پس قسمم درستلك
وثابتدر وثابت ودرست اولان نسنه يي سويلرم لاملان جهنم منك
وممن تبعك منهم البته دوزخي دولدررم سنك جنسكدن وادم اوغوللرندن
سكا تبعيت ايدنلردن دخي اجمعين ۞ قوكزده قل ما اسئلكم عليه
من اجر سويله يا محمد تبليغ وحي اوزرينه بر اجرت سزدن طلب ايتمم
وما انا من المتكلفين ۞ وبن ارباب تصنعدن دگلم يعني بر تصنعله باطله
اولميان نسنه يي اظهار ايدن گروهدن دگلم ان هو الا ذكر
للعالمين ۞ قرآن عظيم الشان بر نسنه دگلدر الا انس وجنه بر پند در
ولتعلمن نبأه بعد حين ۞ والبته قرآنك خبرين بر مدتدن صكره بيلور
سز يعني انجده مذكور اولان وعد ووعيدي روز قيامتده بيلورسز

سورة الزمر مكية وهي خمس وسبعون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

تنزيل الكتاب ۞ حضرت محمد المصطفى اوزرينه قرآن عظيم الشانك اينديرلمسي
من الله العزيز الحكيم ۞ بو ايكي صفتله متصف اولان ايزد ذو الجلالدندر
انا انزلنا اليك الكتاب بالحق تحقيقا كه بز سكا قرآني دوغرولغله اينديردك
فاعبد الله مخلصا له الدين پس خداي ذو الجلاله پرستش ايت اول حالده كه
دينك كندويه شركدن وريادن پاك قيلمش سن كه الا لله الدين الخالص آگاه
اولك كه شركدن پاك اولمش طاعت تنكري تعالى يه مخصوصدر يعني خداي متعاله
اكا سزاواردر كه طاعتي خالص قيلنه زيرا صفات الوهيتله واسرار اوزره مطلع

ايتمگله كندوسي متفرددر والذين اتخذوا من دونه اولياء وشول كمسنه لر كه حق
تنكري تعالى دن اوزگه معبودلر ايدنديلر ما نعبدهم الا ليقربونا الى الله زلفى
ديرلر انلره عبادت ايتمزز الا كه بزي تنكري تعالى يه غايتله يقين قيلهلر ان الله
يحكم بينهم تحقيقا كه حق تعالى انلرك آرالرنده حكومت ايدر فيما هم فيه يختلفون
۞ اول نسنه ده كه امور دينيه دن انجده اختلاف ايدرلر پس محقي اولانلري
جنته داخل قيلور ومبطلي جهنمه ان الله لا يهدي من هو كاذب كفار ۞ تحقيقا
كه خداي عز وجل هدايته موفق قيلمز اول كمسنه يي كه كندوسي يلانجي غايتله
انكار ايديجيدر لو اراد الله ان يتخذ ولدا اگر تنكري تعالى اوغول ايدنمك
ايستيدي لاصطفى مما يخلق ما يشاء ياراتدوغي اشيادن ايستدوكني برگزيده
قيلوردي زيرا خدا امكاني اولان بودر كه نه انجه اوغول ايدينه زيرا اوغول
ايدنمك انكله هم جنسيتي اقتضا ايدر واكا هم جنس اولمق ممتنعدر سبحانه
واوغول ايدنمكدن خدا منزهدر هو الله الواحد القهار ۞ كندو وحدتيله
متصف اولوب هر كمسنه اوزرينه غلبه ايدن ايزد ذو الجلال خلق السموات
والارض بالحق گوكلري ويري دوغرولغله ياراتدي يكور الليل على النهار
دخي گيجه يي گوندز اوزرينه صارر يعني گوندزك ضياسني گيجه نك ظلاميله
غائب قيلورنه كه صاريغي صاردوغي نسنه يي غائب قيلور ويكور النهار
على الليل وعكسني دخي اويله ايدر وسخر الشمس والقمر وگونشي وآيي
رام قيلدي كل يجري لاجل مسمى هر بري بر معين مدته دگين يوريرلر وانقطاع
حركتلري معيندر الا هو العزيز بيلك كيم كندودر هر كمسنه اوزرينه غلبه
ايدوب هر ممكن اوزرينه قادر اولان الغفار ۞ غايتله مغفرت ايدن
كه خلقدن گنه كارلري صبيله نعمتلري مسلوب ايتمز خلقكم من نفس واحدة
سزي بر يالگز جاندن ايجاد ايتدي كه حضرت آدم عليه السلامدر ثم
جعل منها زوجها صكره اول جاندن جفتني پيدا ايتدي كه حضرت حوادر
وانزل لكم واسباب سماويه ايله سزه احداث ايتدي من الانعام
ثمانية ازواج دوارلردن سكز صنف اركك ودشي دوه دن وصغردن
وقيوندن وگچيدن يخلقكم في بطون امهاتكم انالركزك قارنلرنده سزي
خلقا من بعد خلق بر يرنقی بر بر نقدن صكره يعني صو دمله سيني بر قاندن

پاره می قیلر پس انی برات پارەسی صکره انی کوک ایتدی کی انلە قیلر صکره
تام الخلقه بر حیوان قیلر فی ظلمات ثلاث اوچ قرنکلقلرده قادنک و رحمک و مشیمه
نک قرنلقلری ذلکم الله ربکم بو افعال صاحبی پروردکارکزدر ایزد ذوالجلالدر له
الملک زوال و فنا بی قبول ایلمیان تصرف کندویه مخصوصدر لا اله الا هو
اندن اوزکه بر معبود یوقدر فانی تصرفون ● پس بردلیلرک وجوبیله
نیجه عبادتندن شرکه دوندریلورسز ان تکفروا فان الله غنی عنکم اگر کفر
ایدرسنز بی شبهه که حق جل وعلا ایمانکزدن بی نیازدر ولا یرضی لعباده الکفر و قوللرینه
کفری پسند ایتمز کندولره رحمت ایتدوکیچون زیرا انک ضرر صاحبی اولورلر و ان
تشکروا و اگر حق تعالینک نعمتنه معترف اولوب خدانک حمد و ثناسین ایدرسنز
یرضه لکم انی سزه پسند ایدر زیرا او فلاحکزه سبب اولور و لا تزر وازرة
وزر اخری و بر یوک چکیجی جان بر یوک چکیجی جانک یوکنی کوترمز ثم الی ربکم مرجعکم
صکره دونمککز پروردکارکزه در فینبئکم بما کنتم تعملون ● پس ایشلدککز
نسنه دن حساب و مکافاتله سزی اگاه ایدر انه علیم بذات الصدور ●
بی شبهه که حق جل وعلا سینه لر ایچی اولان اسراره داناودر پس اعمالکز
دن برکزلی نسنه اوزرینه خفی اولماز واذا مس الانسان ضر دعا ربه
یعنی ادم اوغلنه بر بدلک دکر پروردکارینه دعا ایدر منیبا الیه انک
طرفنه دونمش اولدوغی حالده ثم اذا خوله نعمة منه صکره اول وقت که حق تعالی
کندو کرمندن اکا بر اولک احسان ایدر نسی ما کان یدعوا الیه من قبل
اونتدی اول نسنه یی که نعمتدن اسبق اکا دعا ایدردی وجعل لله اندادا
و ایزد ذوالجلاله مانندلر قیلدی یعنی بجا دتلرم بتلری اکا شریک قیلدی
لیضل عن سبیله تا که خدانک یولندن خلقی ازدره قل تمتع بکفرک قلیلا
اکا سویله کفرکله بر آز مدت برخوردار اول انک من اصحاب النار که بی شبهه
که سن دوزخ ایرلرندن سن یعنی اکا سویلیورسنک ایشک بیکرکیدر
امن هو قانت اناء اللیل یا اول کیمسه نک ایشی که کندو حی طاعتک دراجه
اوزره کیجه نک ساعاتنده قائمدر ساجدا وقائما سجود ایتمش و دورمش
اولدوغی حالده یحذر الاخرة صونکی سرایک عذابندن قورقر ویرجوا رحمة ربه
و پروردکارینک رحمتن امید دوتر قل هل یستوی الذین یعلمون والذین

لا یعلمون سویله برابر اولور می بیلن کیمسنه لر بیلمیان کیمسنه لرله یعنی هرکز انلر
برابر اولمزلر انما یتذکر اولوا الالباب ● ارباب قلوبدن اوزکه بر کیمسنه پند
المز قل یا عبادی الذین امنوا سویله ای ایمانه کلان قوللرم اتقوا ربکم پروردکارکزدن
خوف ایدک للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة بو جهاندن ایولک ایدنلره برکوزل
مکافات وار و ارض الله واسعة و تکرینک زمینی بولدر پس بیچون بر کیمسنه
اوزره ایولک ایتمک وطننده متعذر اولور برا اوزکه یره کیتمسون انما یوفی الصابرون
اجرهم بوندن اوزکه یوقدر که طاعتک مشقتلری اوزره صبر ایدنلر اجرلری با لتمام
ویریلور بغیر حساب ● حسابسز یعنی اجرلری بر مرتبه ده ویریلور که
محاسبه ایدنلرک حسابی انی لحاظه ایتمز حدیث شریفده کلمشدر که روز قیامت
ارباب طاعات ایچون ترازولر قورلوب عمللرینه کوره مکافاتلری ویریلور
و بلا اوزره صبر ایدنلره ترازو قورلمز لیکن اوزرلرینه اجر دوکیلوب دوکلور
بر حالده که دنیاده ارباب عافیت اولنلر ارزو ایدرلر که کاشکی
دنیاده اجسادلری مقراضلرله پاره پاره اولەیدی تا که اهل بلا ثوابیله بر ملکدن
نصیب اولەلر قل انی امرت ان اعبد الله مخلصا له الدین سویله علی التحقیق
بن فرمان اولندم که تکری تعالی یه پرستش ایدەیم اول حالده که دینی
کندویه اولات شرکدن پاک قیلمشم وامرت لان اکون اول المسلمین ●
و انکله فرمان اولندم تا که دنیاده اولوغ دخی طاعت ایدنلرک پیشرودی
اولەیم قل انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم ● سویله بی
شبهه کیم بن تکریمک فرمانته مخالفت ایدرایسم بر اولو کونک اشکنجه
سندن قورقرم قل الله اعبد مخلصا له دینی سویله یالکز خدایه پرستش
ایدرم دینمی کندویه پاک ایدوب حالده فاعبدوا ما شئتم من دونه
پس اندن اوزکه ایستدوکی نسنه یه عبادت ایدک بو کلام انلری تهدید
ایچوندر دوا انلرک مخذول اولمسنه اشارتدر قل ان الخاسرین
سویله قطعا که اوبوزرتغی کامل اولانلر الذین خسروا انفسهم و اهلیهم
یوم القیمة شول کیمسنه لردر که روز قیامتده جانلرین و اهللرین
اوزیرلر اول وقت که بهشت یرینه دوزخه کیررلر الا ذلک هو الخسران
المبین ● اکاه اولک کیم جانی و اهلی اوتورمق کندودن ظاهر اولان

اوتوزمق لهم من فوقهم ظلل من النار اوتوزدن كورجه اوستلرندن آتشدن
سایبانلر وار ومن تحتهم ظلل والتلرندن طبقه‌لر اولور كه التلرنده اولان
كروهه سایبانلردر ذلك یخوف الله به عباده بو عذابدر اول عذاب كه تكری
تعالی حضرتلری قوللرین انكله قورقندورر یا عباد فاتقون ای بنم قوللرم
بندن قورقوب غضبمه موجب اولان اشیایه تعرض ایتمكوز والذین اجتنبوا
الطاغوت وشول كیمسه‌لر كه شیطاندن اجتناب ایتدیلر ان یعبدوها
الا عبادت ایتمكی ترك ایتدیلر وانابوا الی الله وایزد ذوالجلاله طرفنه جمیع
وجودلریله توجه ایتدیلر لهم البشری موت حالنده ملائكه‌نك لسانی اوزره
نعیم ابدیله مژده‌لنمك كندولره اولور فبشر عباد پس قوللرمی مژده‌له
الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه شول قوللر كه سوزه قولاق دوتوب
سوزك ایوسنه پیروك ایدرلر اولئك الذین هداهم الله انلردر شول
كیمسه‌لر كه تكری تعالی حضرتلری كندولرین دیننه هدایت ایتدی واولئك
هم اولوا الالباب واول كروه كندولردر ارباب عقول نه اوزكه‌لری افمن
حق علیه كلمة العذاب ایا سن خلقك امورینه مالك اولوب
انلردن هر كیم كه لاملأن جهنم كلمسی اوزرینه لازم اولدی انی خلاص
ایدرمسن افانت تنقذ من فی النار سن دوزخده اولانی قورتاررمسن
چون حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بعض كیمسنه‌لرك ایمانه كلمه‌لرینه
حریص ایدی وعلم ازلیده كفر اوزره انلرك موتلرینه حكم اولنمشدی
حق جل وعلا جیبنی اول نكته‌دن آگاه ایتمك ایچون استفهام انكاریله كندوسنی
خطاب قیلدی لكن الذین اتقوا ربهم لیكن پروردكارلرندن خوف ایدن كیمسه‌لر
لهم غرف جنتده كندولره بلندیرلر وار من فوقها غرف اول بلندیرلرك
اوستنده بلندیرلر وار مبنیة یاپلمش یعنی یر اوزره یاپیلان بنالر كبی
یاپلمشدر تجری من تحتها الانهار اول غرفه‌لرك التندن ایرمقلر اقر وعد الله
تكری تعالی انلری بر درست وعد ایتدی لا یخلف الله المیعاد تكری
تعالی وعده خلاف ایتمز زیرا خلف ایتمك نقصدر ونقص خدا اوزرینه [illegible]
الم تر ان الله انزل من السماء ماء كورمزمیسن كه حق تعالی كوكدن صو ایندردی
فسلكه ینابیع فی الارض پس اول صویی زمینده چشمه‌لرده كهریز [illegible]

داخل

داخل قیلدی ثم یخرج به زرعا صكره انكله براكین چیقارر دوردر مختلفا الوانه كه انك
رنكلری مختلفدر یاشل وقرمزی وصاری واوزكه‌لری ثم یهیج صكره اول اكین
برخوش قورر فتریه مصفرا پس انی صاری رنكده كوررسن ثم یجعله
حطاما صكره حق جل وعلا انی ریزه ریزه قیلر ان فی ذلك لذكری
لاولی الالباب تحقیقا كه اكینك بو احوالنده ارباب عقول ایچون
بر عبرت وپند وار افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من
ربه ایا قوخلق برابر درلر كه شول كیمسه كیم حق تعالی انك سینه‌سین
اسلام ایچون كشاده قیلوب كندوسی پروردكاری لطفندن نور
معرفت وهدایت اوزره در شول كیمسه كبی در كه سینه‌سی دار اولوب
حقی قبول ایتمز فویل للقاسیة قلوبهم من ذكر الله پس عذابك اشدی تكری‌نك
یاد اولنمسی جهتندن كوكللری برك اولانلره در زیرا ذكر الهیك شانی بودر
كه كوكللر استماعندن نرم اوله نه قساوت بغلیه اولئك فی ضلال مبین
اول كروه كه كوكللری بركدر اشكارا ازغونلقده درلر كتوردیلر كه صحابه
كرام اقتضاء بشریت حسبیله طاعاتدن ملال ایدوب حضرت سرور كائنات
علیه السلام دیدیلر لو حدثتنا نه اوله بزمله صحبت ایدوب شكر ریز لبكدن
دراجهرك طوطیلرین بهره‌مند ایدیدك بیت سرمایه حیات ابد اهل ذوق را
در لب حكایت ازلب شكر فشان تست حق تعالی بو ایتی منزل ایدوب
بیوردی الله نزل احسن الحدیث ایزد ذوالجلال سوزك غایتله ایوسین
ایندردی كتابا متشابها بری برینه بكزر بر كتاب مثانی كتاب بر صفتده
دخی یعنی احسن الحدیث احكام وقصص ایچنده قات قات ذكر اولنمش
بر كتابدر تقشعر منه جلود الذین یخشون ربهم انك وعیدی قورقوسندن
شول كیمسنه‌لرك دریلری دترر كه پروردكارلرندن خوف ایدرلر ثم تلین جلودهم
وقلوبهم الی ذكر الله صكره تكری‌نك رحمتی ومغفرتی ذكر ایتمكله پوستلری
وكوكللری ساكن اولوب نرم اولور ذلك هدی الله اول كتاب تكری تعالینك
یول كوسترمسیدر یهدی به من یشاء انكله ایستدوكی كیمسنه‌یه یول
كوسترر ومن یضلل الله وهر كیمی كه تكری تعالی ازغون قیله فما له من هاد
الا اصلا یول كوستریجی اولماز افمن یتقی بوجهه سوء العذاب یوم القیمة

ایا جمله خلق بر مرتبه ده در که شول کیمسه کیم روز قیامتده اشکنجه نك یمانی
یوزیله صاقنور اول کیمسه کبیدر که بهشت برینده متنعم در وقیل للظالمین
ذوقوا ما کنتم تکسبون ● وستمکارلره دینلدی طوندوغکز نسنه نك
سزاسنی داده ك کذب الذین من قبلهم کفار مکه دن اسبق اولان پیغمبرلره
تکذیب ایتدیلر فاتیهم العذاب پس کندولره مقدر اولان عذاب کلدی
من حیث لا یشعرون ● بیلمدوکلری یردن فاذاقهم الله الخزی فی الحیوة الدنیا
پس حق جل وعلا حضرتلری یقین اولان صاغلغده خوارلق وذللك طاتمسنی
انلره داتدردی ولعذاب الآخرة اکبر وتحقیقا که صوکی سرایك اشکنجه سی
بیوکرکدر لو کانوا یعلمون ● اکر بیلورلر اولسیدیلر عبرت الورلردی
ولقد ضربنا للناس فی هذا القرآن من کل مثل وبی شبهه بز بو قرآنده خلق
ایچون بیان ایتدك هر مثلدن که ایورد ینیه ده ناظر اولوندن لازم اولور لعلهم
یتذکرون ● تاکه خلق نصیحت پذیر اوله لر قرآنا عربیا مدح اولسون لغت
عربیه یه منسوب قرآن غیر ذی عوج اکریلك ایسی دکل لعلهم یتقون
تاکه خطاب اولانلر انك معنالرینی تأمل ایدوب خوف ایدن لر ضرب الله مثلا
حق جل وعلا مشرك وموحد ایچون بر مثل بیان ایدوب اوردی رجلا فیه شرکاء
متشاکسون برکشی که مالکیتنده بدخو اورتاقلر وارکه هر بری انکا بر درلو خدمت
فرمان ایدر نتیجه سینی رضا ایسه بیلورو نه برلری کندوسندن راضیده
ورجلا سلما لرجل وبر کشی که اورتاقلردن قورتلمش مالکیتی بر کشیه خالص
اولمش خدمتنی کما هو حقه ادا ایدوب اغاسی کندوسندن خشنود اولمشدر
هل یستویان مثلا وصفجه بتندن برابر اولورلرمی یعنی هرکز برابر اولمیولر
اولکی مثل مشرکه در کوکلی نیجه معبودلرك عبادتنده پریشان قیلمشدر وایکنجی
مثل مؤمنه در که کوکلی یالکز ایزد ذوالجلالك عبادتنده مرهون قیلوب
امیدینی اکا بغلمشدر الحمد لله جمله اوکلار دخی خدایه مخصوص در که بو پیشه
اکا اورتاق یوقدر بل اکثرهم لا یعلمون بلکه اهل شرکك کلی چوغی خدانك
علی الاطلاق مالك اولدوغنی بیلمزلر پس شدت جهللرندن اوزکه یی اکا اورتاق
قیلرلر انك میت تحقیقا که سن اولمش اولورسین وانهم میتون
وبی شبهه که مشرکلر اولمش اولورلر ثم انکم یوم القیمة عند ربکم

ثم الله

الجزء الرابع والعشرون من القرآن

تختصمون ● صکره علی التحقیق سن پروردکارکز قتنده امر دیننده خصومت
ایدرسن یعنی اوزلرینه احتجاج ایدرسن انکله که بن توحیده دعوتی اوزرینه ایدم
وسز تشریکه باطل اوزره ایدوکز وارشاد وتبلیغده قصور ایتمدم وسز
عناد وتکذیبده اصرار ایله تشدد کوزتدکز وانلر انکله احتجاج ایدرلر که بو کلامزی
واغالریمزه اطاعت ایتدك وبونلر کبی بیهوده لاف اوردیلر فمن اظلم ممن کذب
علی الله پس کیمدر زیاده ستم صاحبی شول کیمسه دن که تنکری تعالی اوزره یالان
سویلدی اوغول وشریك کندویه نسبت ایتمکله وکذب بالصدق وکرچك
سوزی دخی تکذیب ایتدی اذ جاءه یعنی کندویه کلدیکی الیس فی جهنم مثوی
للکافرین ● ایا کفار ایچون دوزخده بر منزل ومقام یوقمیدر والذی جاء بالصدق
وصدق به وشول کیمسه که دوغرو سوزله کلوب انکا تصدیق کتوردی اولئك
هم المتقون ● اول جماعت کندولردر ارباب تقوی اولدقلری لهم ما یشاؤن
عند ربهم کندولره ایستدوکلری نسنه پروردکارلری قتنده اولور ذلك
جزاء المحسنین ● اولدر ایولك ایدنلرك سزاسی یولکلری اوزره حق جل وعلا
حضرتلری کندو کرمندن انلره مکافات ایدر لیکفر الله عنهم اسوء الذی
عملوا تاکه تنکری تعالی انلردن ایتدوکلری ایشك یمانی محو ایده ویجزیهم
اجرهم باحسن الذی کانوا یعملون ● وتاکه ایتدوکلری ایشك ییکرکیله
انلره مکافات ایده که حسن اولان عملری احسن پایه سندن عد اولنوب
ثوابلری ویریلور الیس الله بکاف عبده تنکری تعالی کندو قولنه کفایت
ایدیجی دکلمیدر عبده دن مراد حضرت محمد المصطفی علیه السلامدر
یعنی ایزد تعالی حضرت محمد المصطفایی دشمنلرك شرندن حفظ ایدوب
کندویه نصرت ویرر کتوردیلر که کفار قریش حضرت سرور کائناته درلودی
قورقوزکه بزم معبودلریمز سکا بر ضرر یتشدره لر کندولرینه طعن ایتدوکیچون
حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ویخوفونك بالذین من دونه
واهل شرك تنکری تعالیدن اوزکه عبادت ایتدوکلری نسنه لر ایله
سنی قورقودورلر ومن یضلل الله وهر کیمی که تنکری تعالی حضرتلری
ازغون قیلدی بر مرتبه یه دك که پیغامبرینه ایتدوکی محافظه دن غفلت
ایدوب ضرر ونفعه مالك اولمیان جماد ایله کندویی قورقوتدورر فما له

تختصمون

من هاد ● اكا بر يول كوستريجي دكلدركه كندوبي طريق حقه ارشاد ايده ومن
يهد الله فما له من مضل وهر كيمي كه تنكري تعالى حضرتلري هدايت ايلسه اني اكبر
اضلال ايديجي دكلدر اليس الله بعزيز ذي انتقام ● خداي ذو الجلال هر كسه اوزره
غلبه ايديجي انتقام ايسي دكلميدر يعني غلبه ايدوب دشمنلرندن انتقام
الجيدر ولئن سألتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله وعلى التحقيق
كه انلردن صورسن كه كوكلري و يري كيم ياراتدي البته ديرلر انلري
تنكري تعالى ياراتدي زيرا برهان و دليل انك اوزرينه واضحدر كه كندوسي
خالقيتله متفرددر قل أفرأيتم ما تدعون من دون الله يا محمد سويله عالمي
ايجاد ايدن خدايي بيلدوكوزدن صكره بكا خبر ويرك كيم تنكري تعالىدن
اوزكه عبادت ايتدوكوز نسنه لر ان أرادني الله بضر اكر تنكري
تعالى بكا بر ضرر ايصالني ايتمك ايسترسه هل هن كاشفات ضره ايا معبودلر
خدانك ايستدوكي بدلكي بندن دفع ايتمكه قادر اولورلرمي او أرادني برحمة
يا خود بكا بر نفع ايصال ايتمك ايسترسه هل هن ممسكات رحمته ايا انلر
نفعي بندن المقومغه قادر اولورلرمي حضرت مقاتلدن مرويدر كه حضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم انلردن بو سؤالي ايتدي انلر سكوت
ايدوب جواب ويرمديلر پس حق تعالى بيوردي قل حسبي الله سويله خيري
يتشترمكه وضرري دفع ايتمكه ايزد ذو الجلال بكا كافيدر عليه يتوكل
المتوكلون ● اوزرينه ارباب توكل اولانلر اعتماد ايدرلر قل يا قوم اعملوا على
مكانتكم سويله اي بنم كروهم حالكوز اوزرينه ايشلكوز اني عامل بن بنم
كبي بن دخي حالم اوزرينه ايشليجي يم فسوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه
پس على التحقيق بيلورسز شول كيمسه يي كه كندويه اشكنجه كلوركيم كندوني
رسوا ايدر ويحل عليه عذاب مقيم ● واوزرينه بردائم اشكنجه ايسر
انا انزلنا عليك الكتاب للناس تحقيقا بز قرآني خلق ايچون اوزركه ايندردك
بالحق دوغرولغه مقارن اولدوغي حالده فمن اهتدى فلنفسه پس هر كيم
دوغرو يوله يولدي كندو نفسي ايچون اني بولمش اولدي زيرا انك نفعي اكا دونر
ومن ضل فانما يضل عليها وهر كيم كه ازدي ازمه نك ضرري اوزرينه در
انك وبالي اوزكه كيمسه يه كيتمز وما انت عليهم بوكيل ● وسز

نگهبان دكلسن الله يتوفى الانفس حين موتها ايزد ذو الجلال جانلري
اولدوكلري وقتده قبض ايدر كه ابدانلردن ظاهرا و باطنا اولان تعلقي كسر
والتي لم تمت في منامها واوليانك جانلريني يوقولرنده قبض ايدر كه ابدانلردن
ظاهرا اولان تعلقي قطع ايدر فيمسك التي قضى عليها الموت پس الدقودر شول
جاني كه اوزرينه موتي حكم ايتدي ويرسل الاخرى واو بريسيني يعني اولمش
اولان جاني كوندورر الى اجل مسمى بر معين مدته دك كه انك عمري منتهي
اولور ان في ذلك لآيات لقوم يتفكرون ● تحقيقا كه توفي و امساك وارسالده
كمال قدرت اوزرينه دلائل واردر بر كروهه كه تفكر ايدرلر نومه مشابه اولان
مرك شانندن وبيدارلكه مماثل اولان حياتك حالندن ام اتخذوا من
دون الله شفعاء بلكه قريش تنكريدن اوزكه دن بتلري ايدنديلر كه كندولرينه
تنكري تعالى قتنده شفاعت ايدرلر قل اولو كانوا لا يملكون شيئا و
لا يعقلون ● سويله شفاعت ايدرلرمي واكر بر نسنه يه مالك اولميوب
بيلمزلر ايسه دخي قل لله الشفاعة جميعا سويله هر شفاعت خداي ذو الجلاله
مخصوصدر كيمسه شفاعت ايتمز مكر اول كه اذن ويرسه يعني شفاعتي انكدر
شفاعته مالك اولورلر له ملك السموات والارض كوكلر و يرك پادشاهلغي
دخي خداي مخصوصدر ثم اليه ترجعون ● صكره قيامت كوننده مكافات
ايچون انك طرفنه دونمش قيلنورسز واذا ذكر الله وحده وچون تنكري
تعالى حضرتلري يالكوز ذكر اولنوب الهه لري مذكور اولماز اشمأزت
قلوب الذين لا يؤمنون بالآخرة صونكي سرايه ايمان كتورميانلرك كوكللري
منقبض اولوب نفرت ايدر واذا ذكر الذين من دونه وچون خدادن اوزكه
اولان معبودلري اكلورلر اذا هم يستبشرون ● اول وقت انلر مغرور
اولدوقلري ايچون يوزلري كولوب نشاط پيدا ايدرلر قل اللهم فاطر السموات
والارض سويله يا الهي اي كوكلري و يري ابتدا ايجاد ايدن عالم الغيب
والشهادة پوشيده واشكاره بيلن انت تحكم بين عبادك آخرتده
سن قوللرك آراسنده حكومت ايدرسن فيما كانوا فيه يختلفون ●
اول نسنه كه ايچنده اختلاف ايدرلردي ولو ان للذين ظلموا ما في الارض
جميعا وبي شبهه كه بر ايچنده اولان اشيا قو ستم ايدنلره اولسيدي

ومثله معه وانكله انلك كبي دخي اولسه لافتدوا به من سوء العذاب
يوم القيمة البته روز قيامتده اشكنجه نك شدتندن انكله افتدا
ايدرلردي وبدا لهم من الله ما لم يكونوا يحتسبون ● وكان ايتمدوكلري عذاب
تنكري تعالينك طرفندن كندولره نمايان اولدي وبدا لهم سيئات ما كسبوا
وقزندوقلري نسنه لرك بدلكلري كندولره نمايان اولدي وحاق بهم ما كانوا
به يستهزؤن ● وانلره احاطه ايتدي اول نسنه نك سزاسي كه انكله
استهزا ايدرلردي فاذا مس الانسان ضر دعانا پس قچن ادم اوغلنه بربلا
دكر بزه دعا ايدر ثم اذا خولناه نعمة منا صكره بخش ايتدكمزده كندويه برنعمت
احسان ايدرز قال انما اوتيته على علم سويلر بوندن اوزكه برنسنه يوقدر كه
بن بو نعمتي دانشلو اولدوغمدن بولدم يعني انلك كيفيت كسب و تحصيلني بيلوب
فطانت وسعيمله بكا حاصل اولدي بل هي فتنة ديدوكي كبي دكلدر بلكه اول
نعمت كندويه بر امتحاندر تاكه شاكر اولدوغي يا كافر اولدوغي ظاهر اوله
ولكن اكثرهم لا يعلمون ● ولكن خلقك چوغي بيلمزلر كه اول نعمت بر محنتدر
قد قالها الذين من قبلهم تحقيقا كه بو كفاردن اسبق اولانلر انما اوتيته
على علم سوزين سويلديلر قارون واتباعي كبي فما اغنى عنهم ما كانوا يكسبون
● پس اول سوزي سويليانلره دنيانك متاعندن قزندوقلري نسنه كندولردن
برشي دفع ايتمدي فاصابهم سيئات ما كسبوا پس قزندوقلري بدلكلرك
سزاسي كندولره دكدي والذين ظلموا من هؤلاء وبونلردن يعني عصرك
اولان مشركلردن عناد ايله ستم ايدنلر سيصيبهم سيئات ما كسبوا
البته قزندوقلري سيئاتلك سزاسي كندولره دكرسه كه انلره دكدي
وما هم بمعجزين ● وبونلر اصلا عذابدن ايلرو كيچش دكلدر اولم يعلموا
ان الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر بيلمديلرمي كه تنكري تعالى
ايستدوكي كيمسنه يه روزيسي متسع قيلور ودخي ايستدوكي كيمسنه يه دار
قيلور ان في ذلك لايات لقوم يؤمنون ● تحقيقا كه رزقك بسط وقبضنده
قدرت كامله اوزره دلالت ايدر اولو نشانلر واردر بر كروهه كه تصديق
كوستررلركيم جمله حوادث خدانك ارادتيله در قل يا عبادي الذين اسرفوا
على انفسهم سويله اي بندكانم كه معاصيده اسراف ايتمكله كندو جانلرينه ظلم

ايدن قوللرم لا تقنطوا من رحمة الله تنكري تعالى نك رحمتندن اميد كسمك
ان الله يغفر الذنوب جميعا تحقيقا كه تنكري تعالى كناهلري قموسني يارلغر
انه هو الغفور الرحيم ● بو شبهه كه خداي عز وجل حضرتلري كندو ذاتي ايله
وصفله غايتله متصف اولان وانيبوا الى ربكم واسلموا له ودخي تنكريكزك
طاعتي سمتنه ميل ايدوب فرماننه منقاد اولك من قبل ان يأتيكم العذاب
اشكنجه سزه كلمدن اول ثم لا تنصرون ● صكره ياردم اولنوب عذاب
سزدن دفع اولنماز واتبعوا احسن ما انزل اليكم من ربكم وپيرولك ايدك
نزول نسنه نك ييكركنه كه پروردكاركزدن سزه ايندرلدي من قبل ان
يأتيكم العذاب بغتة اشكنجه سزه ناكهان كلمدن اول وانتم لا تشعرون ●
وحال بو كه سز كلمسندن اكاه دكل سز كه اكا برتدارك ايده سز كه بو قودمقدن
ونصيحتي سزه ايتدك ان تقول نفس يا حسرتا على ما فرطت في جنب الله
كراهت ايتدوكز ايچون كه بر جان ديه اي پشيمانلق واندوهم تنكرينك طاعتندن
ايتدوكم تقصير اوزره مكر حاضر اول وان كنت لمن الساخرين ● وعلى التحقيق
بن كتاب الهيه استهزا ايدن كروهدن ايدم او تقول لو ان الله هداني
لكنت من المتقين ● يا بر جان ديه حق جل وعلا طريق حقه بني ارشاد ايتسيدي
البته پرهيزكارلردن اولوردم او تقول حين ترى العذاب لو ان لي كرة
يا بر جان عذابي مشاهده ايتدوكي سويليه كاشكي دنيايه بكا بر دونش
اولسيدي فاكون من المحسنين ● كه ايولردن اولوردم اهل شرك قيامتده
بو سوزلري ديدوكلرندن صكره حداي تمني ايدنه ديسلور بلى قد جاءتك اياتي
بلى سكا اياتم كلدي فكذبت بها پس سن انلري تصديق ايتمدك واستكبرت
وكردن كشلك ايتدك وكنت من الكافرين ● وايمانه كلميانلردن ايدك
ويوم القيمة ترى الذين كذبوا على الله وروز قيامتده كوررسن شول
كيمسه لري كه تنكري تعالى اوزرينه يلان سويلديلر كه كندويه اوغول واورتاق
ايله نسبت ايتديلر وجوههم مسودة يوزلري قره اولمشدر اليس
في جهنم مثوى للمتكبرين ● ايا دوزخده ايمان وطاعتدن تكبر ايدنلره
برقرارگاه يوقدر يعني واردر وينجي الله الذين اتقوا وايرشدرر ودخي پرهيزكارلري
ايدنلري قورتارر بمفازتهم قرتلشلري ايله يعني اسباب خلاصلري ايله ايمانت

واخسانلریله لا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ نه كندولره بدلك دكومنه
كندولر غمناك اولورلر اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ خدای متعال هر نسنه‌نی ایجاد ایتمشدر
وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ وكندو هر نسنه اوزره متولیدر ایجاددن ایسه لکن
کبی تصرف ایدر لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ کوکلر و یرلک انغزلری کندویه
مخصوصدر یعنی انلرك امورنده تصرف ایتمك تنکری تعالی یه مخصوصدر غیری
کیمسنه‌نك دخلی یوقدر وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ
وشول کیمسنه‌لر که تنکری تعالی‌نك آیاتنه کفر ایتدیلر انلر کندولردر اوتوزجی
قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَأْمُرُوٓنِّي اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجَاهِلُونَ سویله بر ایاتی مشاهده
ایتدوککوزدن صکره بکا فرمان ایدرمسز که تنکریدن اوزکه‌یه عبادت
ایدیم ای ناداناندر وَلَقَدْ اُوحِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ وعلی التحقیق که
سکا وسندن اسبق اولان پیغامبرلره وحی اولندیکه لَئِنْ اَشْرَكْتَ
لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ اکر شرك ایدرسك البته
عملك باطل اولوب زیانکارلردن اولورسن بو کلام علی سبیل الفرض
والتقدیردر و بوکونه خطابدن مراد رسلك حمیتنی اثاره ایتمکدر وکفره یه
یاس ویرمکدر وافراد امتك حکمنی بالطریق الاولی اشعار ایتمکدر بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ
کفارامر ایتدوکی نسنه‌یه پرستش ایتمه بلکه خدایه یالکوز پرستش ایت
وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ وانداندن سکا حاصل اولان انعام اوزره شکر
ایدنلردن اول وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ وتنکری تعالی حضرتلرینی بیلوب تعظیم ایتمدیلر
حَقَّ قَدْرِهِ داتنه ثابت ولایق اولان معرفت وتعظیمی وَالْاَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ وحال بوکه روز قیامتده زمین حق دستی و تصرفنده‌در وَالسَّمٰوَاتُ
مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ وکوکلر صلح السنه بوکلمسلردر بو کلام خدای ذو الجلالك
عظمت وکمال قدرتن افاده ایتمك ایچون طریقه تمثیل و تخییل اوزره ذکر اولندی
سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى ایزد ذو الجلال منزه اولوب بو وجهله لندی عَمَّا يُشْرِكُونَ
اشراك ایتدوکلری نسنه‌دن وَنُفِخَ فِي الصُّورِ واول کز صورده اوفوریلدی
فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ پس کوکلرده اولنلر و یرده اولنلر
بیهوش اولوب میت اولدیلر اِلَّا مَنْ شَاءَ اللّٰهُ الا اول کیمسه‌لر که تنکری تعالی
حیاتلرین ایستدی وانلر جبرئیل ومیکائیل واسرافیلدر لرکه انلر صکره ثابت

جميعا

اولورلر برقولده انلر حمله عرشدر ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ اُخْرٰى صکره بردخی صورده اوفوریلدی
فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ پس اول محل جمله خلق قبورددن چیقوب ایاقاوزره
دوروب ارباب حیرت کبی بقرلر وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وزمین پروردکارینك
نوریله روشن اولدی ایچنده نوری عدل مبسیله وَوُضِعَ الْكِتَابُ ونامه
اعمال اصحابی ایلنده قویلدی وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ و پیغامبرلر تبلیغ
رسالتدن اوتری و شاهدلر انلرك ایتدوکی دعوانك صحتنی بیان ایتمکدن
اوتری احضار اولنورلر وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وقولار اراسنده حقله حکم اولندی
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ وحال بوکه کندولر ستم کورمش قیلمازلر وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ
مَا عَمِلَتْ و هر جان قزندوغی نسنه‌نك سزاسنی بالتمام ویرلدی وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ
وخدای عز وجل خلقك ایشلدوکی اشیانك حقیقتنه هر کسدن داناتردر
پس افعاللرندن بر نسنه اوزرینه دخی اولمازلر اکا کوره جزالرین ویرر وانلرك
سزالرین تفصیل ایدوب بیوردی وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِلٰى جَهَنَّمَ زُمَرًا
وکفر ایدنلر دوزخه بلوك بلوك سورلدیلر حَتّٰى اِذَا جَاءُوهَا اول وقته دك که دوزخه
کلدکلرنده فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا قاپولری اچلدی تا که اکا کیرهلر وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا و جهنم
دوزخك نکهبانلری سرزنش طریقیله انلره دیدیلر اَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ جنسکزدن
پیغامبرلر سزه کلمدیلرمی يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِ رَبِّكُمْ که پروردکارکزك ایاتنی
اوزرکزه اوقورلر وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا و بو کونکزك لقاسندن
سزی قورقوتدورلر قَالُوا بَلٰى دیدیلر بلی کلوب اوقویوب انذار ایتدیلر وَلٰكِنْ
حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ولیکن تنکرینك حکمی عذاب ابله کفار طائفه‌سی
اوزره ثابت اولدی قِيلَ ادْخُلُوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ کندولره دینلور دوزخك قاپولرندن
کرك خَالِدِينَ فِيهَا اقامتی علی الدوام ایچنده تقدیر ایتدوککوز حالده فَبِئْسَ مَثْوَى
الْمُتَكَبِّرِينَ پس قاینده یماندر یردر ارباب تکبرك قرارکاهی وَسِيقَ الَّذِينَ
اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا و پروردکارلرندن خوف ایدنلرك بنکلری بهشت
جاودانه کروه کروه سورلدی حَتّٰى اِذَا جَاءُوهَا اول وقته دك که بهشته دخی
کلدکلرنده وحتی قبل ایتمیاندن دولته نائل اولدیلر وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا و بهشتك
قاپولری کرمکلرچون اچلدی وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ وانك نکهبانلری
کندولره دیدیلر سلامت اوزرکزه اولسون طِبْتُمْ دار دنیاده دنس معاصیدن

پاك اولدوكوز فادخلوها خالدين ● پس بهشته كرك همیشه مكث ایدر بر ایدی بكوز خالده وقالوا الحمد لله الذي صدقنا وعده ومؤمنلر بهشته كردوكلرنده دیدیلر جمله مدح وثنا اول خدایه مخصوص ايدر اول خدای تعالی كه بزه ایتدوكی وعده یی كرچك قیلدی واورثنا الارض نتبوأ من الجنة حيث نشاء ● بهشتدن مكانلر ايد نورز ايستدوكمز يرده فنعم اجر العاملين ● پس طاعات ايشليانلرك اجرتی كه جنتده دغايتده كوزلدر وترى الملائكة حافين من حول العرش وفرشته لری عرشی اعلانك چوره سين احاطه ايتمشلر كورهسن يسبحون بحمد ربهم پروردكارلرينك حمدينه مقارن اولدوقلری حالده تسبيح ايدرلر وقضى بينهم بالحق وخلق اراسنده حقله حكم ساولنديكه كيمسی دوزخه وقيل الحمد لله رب العالمين ● وديلدی حمد وثنا لرعالملرك پروردكارلری اولان خدایه درانك اوزره كه سخلرامزده عدل ايله حكومت ايتدی وبو كلامی سويليانلر ملائكه كرامدرلر تعظيم وتعظيملری ایچون ● اسملری ● دخی ● تصحيح ● اولندی

سورة المؤمن مكية وآياتها ثمان وثمانون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

حم ● اوشبو سوره درحا بيمدن امام ابو الليث تفسيرنده ذكر ايتديكه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم بو معنوی افاده ايتدی كه حم كريم جنتك روضه لرندن اولمنق ايستركه دركه حوامیمی اوقسون تنزيل الكتاب قرآن عظيم الشانك ايندرلمسی من الله العزيز العليم ● بو ايكی صفتله متصف اولان خداوندندر غافر الذنب وقابل التوب كناهی ستر ايدوب توبه قبول ايديجی شديد العقاب ● برلن اشكنجه لو ذى الطول عطا واحسان ايه سی لا اله الا هو اندن اوزكه بر درست معبود يوقدر اليه المصير ● جمله قوللرك دونمه سی انجی طرفنهدر پس ارباب طاعت وعصيانه جزالرين ويرر ما يجادل في آيات الله تكری تعالی نك اياتنده بر كيمسه طعن ايدوب مجادله ايتمز الا الذين كفروا مكر منكر كيمسه لر كه حقی پوشيده قيلديلر فلا يغررك تقلبهم في البلاد ● پس بهلا ولنوب تجارت ایچون شهرلرده كيدوب كلملری سنی آلداتمسون كيم عن قريب الرلك انشی كوره رسن كه كندولردن

اسبق اولان كفره نك ایشی كوردی كما قال الله تعالى كذبت قبلهم قوم نوح بونلردن اسبق حضرت نوح عليه السلام ملك كروهی تكذيب ايتديلر دخی والاحزاب من بعدهم وقوم نوحدن صكره پيغامبرلر اوزره جمعيت ايدنلر دخی عاد وثمود قبيله سی كبی وهمت كل امة برسولهم وبونلردن اوزكه هر كروه پيغامبرلرينه قصد ايتديلر ليأخذوه تاكه انی آلوب ايستدوكلری ايذايی ايلتدلر وجادلوا بالباطل واصلی اولميان نسنه ايله مجادله ايتديلر ليدحضوا به الحق تاكه انكله درست اولدن نسنه يی زائل قيله لر فأخذتهم درعقب انلری هلاك ايلدم فكيف كان عقاب پس نيجه ايدی بنم عقوبتم وكذلك حقت كلمة ربك على الذين كفروا پروردكارك حكمی كافر اولنلر اوزره واجب اولدی كه انهم اصحاب النار ● على التحقيق انلر دوزخك اربابلريدر الذين يحملون العرش شول فرشته لر كه عرش اعلايی كوتوررلر ومن حوله وعرشك چوره سنده اولان فرشته لر دخی يسبحون بحمد ربهم پروردكارلرينك مدح وثناسنه مصاحب اولدوقلری حالده تسبيح ايدرلر ويؤمنون به وانكا ايمان كتوررلر ويستغفرون للذين آمنوا واهل ايمان ایچون مغفرت طلب ايدوب سويلرلر ربنا وسعت كل شيء رحمة وعلما ای خداوندمز رحمتك وعلمك هر نسنه يی ايشلديكی فاغفر للذين تابوا واتبعوا سبيلك پس مغفرت ايت شول كيمسه لره كه توبه ايدوب يولكه پيروی ايتديلر وقهم عذاب الجحيم ● ودوزخك اشكنجه سندن كندولری صاقله ربنا وادخلهم جنات عدن التي وعدتهم ای پروردكارمز دخی انلره وعده ويردوكك اقامت باغلرينه كندولرين داخل قيل ومن صلح من آبائهم وازواجهم وذرياتهم وپدرلرندن وقارنلرندن واولادلرندن ايولر اولنلری دخی بهشت جاودانه داخل قيل تاكه سرورلری زياده اوله انك انت العزيز بی شبهه كه سن سن هر نسنه اوزره غلبه ايدن كه بركمسنه نك ايجادی اوزره ممتنع اولماز الحكيم ● هر نسنه يی كه كامل حقه ايجاد ايدن وقهم السيئات ودخی فرشته لر ديرلركه يا الهی صلحا قولركی عقاب اشيالرنك ايشلمسندن محفوظ قيل ومن تق السيئات يومئذ وهر كيمی كه او كونده يعنی دنياده بد اولدن اشيادن حفظ ايدرسن فقد رحمته بحی

ومیراثه تصرف ایدر كبی زمینده یری متصرف قیلدی كه نتبوأ من الجنة

بهشته داخل قیلدی كیمسه

حزب

كه انوندن اكا رحمت ایتمش اولدك وذلك هو الفوز العظیم ۝ واول وقایت
ورحمت كندودر اول اولوق بیلمق ان الذین كفروا ینادون تحقیقا كه شول كمسه‌لر
كه كفر ایتدیلر روز قیامتده چاغرلمش قیلنورلر یعنی كفار دوزخك مشاهده‌سنده
كندو نفسلرین اكراه ایدوب انكله مجادله واكا ملامت ایتدوكلرنده ملئكه كرام
انلره ندا ایدوب دیرلر لمقت الله خدانك شدت بغضی سزه اكبر من مقتكم
انفسكم اماره اولان نفسلركزه ایتدوككز شدت بغضدن بیوكركدر اذ
تدعون الی الایمان فتكفرون خدایه مبغوض اولدكوز اول وقت كه ایمانه دعوت
اولنوب ایمان كتورمزدكوز قالوا ربنا امتنا اثنتین ۝ دیدیلر یا الهی
سن بزی ایكی كرز اولمش قیلدك بری اجلمزده كتدكمزده وبری بعد السؤال قبرده
واحییتنا اثنتین وایكی كرز بزی زنده قیلدك بری قبرده سؤال ایچون
وبری بعث ایچون فاعترفنا بذنوبنا پس حشر ونشرك انكاری خصوصنده
ایتدوكمز كناهلره مقر ومعترف اولدق فهل الی خروج من سبیل ۝ پس
دوزخدن چیقمغه هیچ بر طریق واری كه اكا سلوك ایدوب نجات بولورز بعده
فرشته‌لر كندولره جواب ویررلر كه حق تعالی حضرتلری بیوردی ذلكم
بو حال كه سز ایچنده‌سز بانه اذا دعی الله وحده اول سببدندر كه شانی
بویدیكه چون خدای عز وجل حضرتلری یالكوز اوقنوردی كفرتم انك وحدتنه
كافر اولوردیكز وان یشرك به واكر اكا اورتاق قیلنوردی تؤمنوا اورتاق
قیلنمسنه تصدیق كتوررسز فالحكم لله پس فرمان خدایه مخصوصدر كه سزه
عذاب سرمدیله اولوركه حكم ایتدی العلی اورتاق قیلنمسندن بوجهتله
الكبیر ۝ بزركوار كه اشراك ایدن اوزره مثلنه حكم ایتدی هو الذی
یریكم آیاته كندودر اول قادر مختار كه توحیده دلالت ایدن نشانه‌لری
سزه كوستررر وینزل لكم من السماء رزقا وكوكدن اسباب رزقی سزه
ایندورر وما یتذكر الا من ینیب ۝ وآیاتمزدن بر كمسنه پند الماز
الا شول كمسنه كه انكاردن رجوع ایدوب انلره كمال رغبتله اقبال ایتدی
زیرا بر شیئه جزم ایدوب اصرار ایدن كمسنه انك منافی سنده نظر ایدوب
تفكر ایتمز فادعوا الله مخلصین له الدین پس تنكری تعالی‌یه پرستش ایدك
كندویه دینی شركدن پاك قیلدوغكز حالده ولو كره الكافرون ۝ واكر چه

شركك اخلاصكزی كراه ایتدیلر رفیع الدرجات خدای ذوالجلالدر درجه‌لرینك
یا یرلرین بویك قیلان ذو العرش عرشی اعلانك ایسی یلقی الروح من امره وحیی امرندن
صالور علی من یشاء من عباده قوللرندن ایستدوكی كمسنه اوزره لینذر
یوم التلاق ۝ تا كه اوزرینه وحی ایندوكی كمسنه اجسام ایله ارواح بولشدوقلری
كوندن خلقی انذار ایلیه یوم هم بارزون اول كونكه خلق قبورندن ظاهر اولورلر
لا یخفی علی الله منهم شیء یعنی تنكری تعالی اوزره انلرك افعالندن
بر نسنه خفی اولماز بلكه علی التحقیق قوسنی بیلور دوهر كسك عملنه كوره سزا
ویرر واول كونده ندا اولنور لمن الملك الیوم بوكون پادشاهلق كیمه‌در
جمله مخلوقاتدن جواب كلور كه لله الواحد القهار ۝ پادشاهلق ذاتنده
یكانه اولوب منازع ومدعیلری شكست قیلان خدای ذوالجلاله مخصوصدر
الیوم تجزی كل نفس بما كسبت بوكون هر جان قزندوغی نسنه ایله مكافات
اولنورلر لا ظلم الیوم بوكون نقص ثواب ایله وزیاده عقاب ایله ستم
اولنماز ان الله سریع الحساب ۝ بی شبهه كیم خدای عز وجل تیز
حسابلودر بر كمسنه‌نك حسابی بر كمسنه‌نك حسابندن كندویه مانع اولماز
بو اول سببله كه خلق مستحق اولدوقلری نسنه‌یی علی العجله كندولره واصل
اولور وانذرهم یوم الآزفة ویقین كونك یعنی قیامت كوننك عذابندن
خلقی قورقوت اذ القلوب لدی الحناجر چونكه كوكللر بوغازلر قرشنده اولور
یعنی شدت اهوالدن یوركلر مكانلرندن قوپوب حلقوملره كلور كاظمین
اول قلوبلك اصحابی غم وغصه‌یی یودمشلردر ما للظالمین من حمیم ولا شفیع
یطاع ستمكار اولانلره نه بر شفیق دوست ونه بر مقبول الشفاعه دیلكجی
حاصل اولور یعلم خائنة الاعین ایزد جل وعلا كوزلرك خیانتنی
بیلور یعنی خلقك نامحرملره ایتدوكلری دزدیده نظرلری حق جل وعلا بیلور
اوزرینه خفی اولماز وما تخفی الصدور ۝ وسینه‌لرك خفی قیلدوغی اسرارینی
دخی بیلور والله یقضی بالحق وحق تعالی حضرتلری حق ایله حكومت ایدر والذین
یدعون من دونه وتنكری تعالیدن اوزكه اهل شركك عبادت ایتدوكلری
نسنه‌لر لا یقضون بشیء بر نسنه ایله حكومت ایتمزلر بو كلام كفاره تهكمدر
زیرا انلرك معبودلری جماد مقوله‌سندندر حقلرنده دینلمز كه حكم ایدرلر

یا ایتمزلر إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ بی شبهه که حق تعالی حضرتلری قوللرینک
سوزلرین ایشیدوب افعاللرین ایو کورر أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي ٱلْأَرْضِ
کفار مکه ایولرندن اوتوروب یریوزنده سیاحت ایتمدیلرمی فَيَنظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُوا مِن قَبْلِهِمْ که کوره لر کندولردن اسبق پیغامبرلری
تکذیب ایدنلرک مآل ونتیجه سی نیجه اولدی كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً سابقا
اولان کفار قدرت جهتندن کندولردن غایتله زیاده ایدیلر وَآثَارًا
فِي ٱلْأَرْضِ ودروعدیشنده نشانلر جهتندن دخی کندولردن اشد ایدیلر
فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ پس کناهلری سببیله حق جل وعلا کندولرین الدی
وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ وتنکری تعالینک عذابندن انلری صقلایه‌جق
یوق ایدی که عذابی کندولردن دفع ایده ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَت
تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَاتِ اول سببله درکه پیغامبرلری کندولره معجزه
لرله کلورلر فَكَفَرُوا پس انلری تصدیق ایتمدیلر فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ درعقب
خدا عز وجل کندولرین عقابله الدی إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ که بی
شبهه کندو دیلدوکنی ایشلمکده غایتله متمکندر اهل شرکک اوزرینه
بررک عقوبتلودر وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ
وتحقیقا که حضرت موسی علیه السلامی معجزه لریمزله وبرانشکار حجتله
کوندردک إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ یعنی مصر حاکمنه ووزیرینه وبرنه
مشیرینه فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ پس حضرت موسی علیه السلامک
حقنده دیدیلر اوبر جادودر غایتله یلانجیدر فَلَمَّا جَاءَهُم بِٱلْحَقِّ مِنْ عِندِنَا
پس اول وقت که قتمزدن درستلک ودوغرولق ایله کلدی قَالُوا ٱقْتُلُوا أَبْنَاءَ
ٱلَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ دیدیلر کندوسیله ایمان کتورنلرک اوغللری اوزرینه
قتل اعاده ایدک وَٱسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وقزلرین زنده قویک وَمَا كَيْدُ
ٱلْكَافِرِينَ وبی دینلرک مکر وحیله سی انبیایه واهل ایمانه نسبته
دکل إِلَّا فِي ضَلَالٍ الا بیهوده وکلّی وازغین [?] اولمش برحیله ومکردر پس
فرعون کندو خواصیله حضرت موسی علیه السلامک حقنده مشورت ایدوب
دیدی بونی اولدرمک کرک زیرا اعتمادلرکه بو ملکمزه سحریدن برخلل ایریشه امو
ایشدیلرکه انی اولدرمه زیرا سن انی اولدرسک مصر خلقی دیرلرکه فرعون موسانک

معارضه

معارضه سنه قوتی اولمدوغی اجلدن قتل ایتدی اولدر انسب بودرکه سحریدن
طلب ایدهلم تاکه اتکله معارضه ایدهلر بوسوز فرعونک قتلده معقول دوشدی
واول خبیث بیلوردیکه حضرت موسی علیه السلام نبیدر سحر دکلدر وانک
اوزرینه تسلطی یوقدر اما بجیچ اظهار تجلد ایچون بعض سوزلری سویلدی
نته کیم حق تعالی بیوردی وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وفرعون سویلدی
بی قویک حضرت موسی علیه السلامی اولدوره یم وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ودیدی بروردکارنه
دعا ایتسون تاکه قتلنی کندوسندن دفع ایلیه إِنِّي أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمْ
تحقیقا که انی اولدرمزسم بن قورقرم که دینکزی دکشتره أَوْ أَن يُظْهِرَ فِي
ٱلْأَرْضِ ٱلْفَسَادَ یاخود دینکزی تبدیل ایتمزسه یری زمینده فساده مؤدی
اولان اموری اظهار ایده وَقَالَ مُوسَىٰ وحضرت موسی علیه السلام
فرعونک سوزین ایشتدی کندو قومنه دیدی إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم
تحقیقا که بن ربمه وربکزه صیغندم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ ٱلْحِسَابِ
هر متکبر کشیدن که روز حسابه اینانمیه وتصدیق کتورمیه وَقَالَ رَجُلٌ
مُّؤْمِنٌ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ وفرعونک اقاربندن برمؤمن کشی که ایمانن
صاقلر دیدی أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّيَ ٱللَّهُ قصد ایدرمیسز بر کشینک
اولدرمسین دیدوکیچون خدای لایزال بنم بروردکارمدر وَقَدْ جَاءَكُم بِٱلْبَيِّنَاتِ
مِن رَّبِّكُمْ وحال بوکه بروردکارکزدن صدقنه دلالت ایدن هویدا معجزه
لرله سزه کلدی وَإِن يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ واکر یلانجی ایسه یلانی
نک وبالی اوزرینه در غیر کیمسنه یه کچمز که قتلنه احتیاج اوله وَإِن يَكُ صَادِقًا
يُصِبْكُم بَعْضُ ٱلَّذِي يَعِدُكُمْ واکر سوزی واقعه مطابق ایدی اقل مایکون سزه
وعده ایتدوکی عذابک برمقداری سزه ایریشه إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
كَذَّابٌ تحقیقا که خدا عز وجل دوغری یول کوسترمز شول کیمسنه یه که کندو
حدندن تجاوز ایدوب غایتله یلانجیدر پس اکر حضرت موسی علیه السلام
بو دعواسنده متصف [?] ایسه حق تعالی سزی انک قتلندن مستغنی قیلر يَا قَوْمِ لَكُمُ ٱلْمُلْكُ
ٱلْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي ٱلْأَرْضِ ای بنم قومم سزه در بادشاهلق بوکون زمین
مصرده غالب ومتمکن اولدوغکز حالده فَمَن يَنصُرُنَا مِن بَأْسِ ٱللَّهِ إِن جَاءَنَا
پس بزه کیم یاردم ایده تنکری تعالینک خشمندن خشمی بزه کلدوکده قال

فرعون ما اريكم الا ما ارى مصر حاكمى خواصنه ديدى سزه بيلدررم الا صواب
بيلدوكم نسنه يى وما اهديكم الا سبيل الرشاد ● وسزه يول كوسترمم
الا دوغرولق يول وقال الذى آمن يعنى فرعونك اقاربندن ايمان كتورن
كمسنه سويلدى يا قوم انى اخاف عليكم اى بنم كروهم على التحقيق كه اوزركزه
قورقرم حضرت موسى عليه السلام ايله تعرض ايندوككزدن اوترى
مثل يوم الاحزاب پيغامبرلرى تكذيب ايدن لشكرلرك كونى كبى بر كوندن
مراد انلره اولان عذابلك كونلرى كه تفصيل ايلدى مثل دأب قوم نوح قوم
نوح عليه السلامك عادتى كبى كه پيغمبرلرين تكذيب ايتمكله صوده بوغلمش
قيلنديلر وعاد وثمود وقبيلهٔ عاد وقبيلهٔ ثمود كبى كه تكذيبلرى سببيله باد
صرصر ايله وصيحه ايله نابود اولديلر والذين من بعدهم وانلردن صكره كلن
اولنلرك حالى كبى كه كيميسنك شهرى زير وزبر اولوب كيميسى عذاب ظلّه يه كرفتار
اولدى وما الله يريد ظلما للعباد ● وحق جل وعلا حضرتلرى قوللره ستم
اولدوغنى ايستمز يعنى كناهسز بر كيمسه يى معذب ايتمز ويا قوم انى اخاف
عليكم يوم التناد واى بنم كروهم على التحقيق كه بن اوزركزه چاغرشق كوننده
قورقرم واو قيامت كونيدر كه خلق بربرين مدده چاغرر يوم تولون
اول كون كه موقفدن دونرسز مدبرين ● عرصهٔ حشره اركه ويروب
دوزخه متوجه اولدوغكز حالده ما لكم من الله من عاصم تنكرى تعالى نك
عذابندن اصلا سزه بر حفظ ايدجى يوقدر ومن يضلل الله فما له من هاد
● وهر كيمى كه خداء عز وجل ازغورر قيلا اصلا انكا يول كوسترجى اولمز ولقد
جاءكم يوسف من قبل بالبينات وتحقيقا كه حضرت موسى عليه السلامدن
اسبق حضرت يوسف عليه السلام سزه دركزه معجزه لرله كلدى فما زلتم فى شك
مما جاءكم به پس هميشه بو كلان ايدكوز امور دينيه دن اول نسنه دن كه سزه
انكله كلدى حتى اذا هلك اول حده دك كه مدت عمرى منتهى اولدى قلتم
لن يبعث الله من بعده رسولا ● ديدكوز حق جل وعلا حضرتلرى يوسفدن
صكره هركز بر پيغامبر كوندرمز كذلك اول ازغورلق كبى يضل الله من هو
مسرف مرتاب ● خداء عز وجل ازغورر قيلر شول كيمسه يى كه كندو حدندن
تجاوز ايتمش حقده شك ايدجيدر الذين يجادلون فى آيات الله بغير سلطان

خداء عز وجل ازغورر قيلر شول كيمسه لرى كه تنكرى تعالى نك آيتلرنده دليلسز
مجادله ايدرلر اتاهم سلطان ضعف دريعنى كندولره كلمش بر دليل ايله مجادله
ايتمزلر كبر مقتا بغض جهتندن انلرك مجادله سى بيوك اولدى عند الله
وعند الذين آمنوا تنكرى تعالى حضرتلرى قتنده وايمانه كلان كيمسنه لر
قتنده كذلك اول اضلال كبى يطبع الله على كل قلب متكبر جبار ●
حق جل وعلا حضرتلرى مهرلر اوروب هر سركش كيمسنه نك كوكلى اوزره كه كندو
بكوب اوزكه لره اوزره اعلا لنور وقال فرعون يا هامان ابن لى صرحا وفرعون
سويلدى اى وزيرم هامان بكا بر مرتفع بنا ياپ لعلى ابلغ الاسباب
● شايد بن يوللره ايرشورم اسباب السموات كوكلرك يوللرينه فاطلع
الى اله موسى ● كه حضرت موسى عليه السلامك معبودينه مطلع اولديم
وانى لاظنه كاذبا وبن شبهه سز كه بن كمان ايدرم كه موسى خلاف واقع سوز سويلر
وكذلك واول تزيين شنيع كبى زين لفرعون سوء عمله فرعون بد عمل
ايچون ايمان عملى بزنمش قيلندى وصد عن السبيل ● ودوغرو يولدن سلوك
ايتمكدن منع اولندى وما كيد فرعون الا فى تباب ● وفرعونك مكر وتدبيرى
بر نسنه ده دكلدر الا ايرادتوز مقصود وقال الذى آمن وفرعونك اقاربندن
ايمانه كلان وجود شريف فرعونه وجماعتنه ديدى يا قوم اتبعون اهدكم
سبيل الرشاد ● اى بنم كروهم سوزمه تابع اولك مقصد اعلايه ايصال ايدن
خصلتلك طريقنى سزه كوسترهيم يا قوم انما هذه الحيوة الدنيا متاع
اى بنم جماعتم بو يقين اولان صاغلق بر نسنه دكلدر الا برآز برخوردارلق
كه تيز منقطع اولور وان الآخرة هى دار القرار ● وتحقيقا كه صوڭكى سراى
كندودر آرامكاه اولنجق مكان من عمل سيئة هر كيم بر بدلك ايدر
فلا يجزى الا مثلها بر نسنه ايله مكافات اولنماز الا انك كبى بر مكافات
ايله ومن عمل صالحا من ذكر او انثى وهر كيم بر كوزل ايش ايشلر اركك [illegible]
[illegible] نسى قسمندن وهو مؤمن وحال بوكه كندوسى ايمانه كلمشدر فاولئك
يدخلون الجنة انلر بهشته داخل اولورلر يرزقون فيها بغير حساب ● بغير
[illegible] سز روزى ويريلور يعنى رزقلرى اعمالرينه كوره اولماز بلكه انك
[illegible] مضاعفه سى هر آن كندولره مقرر اولور ويا قوم مالى ادعوكم الى النجاة

بلكه محض جهل وتقليدله جدال ايدرلر

وای بنم عشیرتم بکا نه اولدی یعنی بکا خبر ویرك کیم بو نه حالدرکه بن عذابدن
قورتولمق طریقنه سزی دعوت ایدرم وتدعوننی الی النار ● وسز دوزخه موردی
اولان طریقه بنی دعوت ایدرسز تدعوننی لاکفر بالله بکا دعوت ایدیورسز
تاکه تکریمك وحدانیتنی انکار ایدیم واشرك به ما لیس لی به علم وتاکه اکا اوز
قیلدیم اول نسنه‌یی که انك ربوبیتنده اصلا بکا برداشتی یوقدر وانا ادعوکم
الی العزیز الغفار ● وحال بوکه بن سزی دعوت ایدرم هرکیمه اوزره غلبه
ایدوب غایتده کناهلری ستر ایدن خداوندك طرفنه لا جرم انما تدعوننی
الیه درست وثابت اولدیکه علی التحقیق بنی عبادتنه دعوت ایندوککوز نسنه
لیس له دعوة فی الدنیا ولا فی الاخرة بو جهانده اکا دعوت شایسته بر یوقدر
ونه او برجهانده وان مردنا الی الله وثابت اولدیکه علی التحقیق دونمکمز خدانك
مزامی حضرتنه در وان المسرفین هم اصحاب النار ● ودخی بی شبهه که حق
حدودی تجاوز ایدنلرك کندولردر دوزخلیلر ایه‌لری فستذکرون ما اقول
لکم پس یقین زمانده یعنی عذابی مشاهده ایندوککوزده نصیحتدن سزه
دیدوکم سوزی یاده کتوررسز وافوض امری الی الله وایشمی خدای ذو الجلاله
اصمرلرم تاکه بنی حربه ایندن صاقلیه ان الله بصیر بالعباد ● بی شبهه که حق
جل وعلا قوللرك احوالنه مطلعدر کتوردیلرکه مؤمن آل فرعون بو کلماتی
ایراد ایندوککدنصکره فرعون شقی انك قتلنه فرمان ایندی که اندن اکاه اولدی
برطاغه فرار ایندی فرعون کندو خواصندن بر بولوك کوندردی تاکه انی سیاستله
کتوره‌لر واروب کندوسنی بر مغاره‌ده وحوش وسباع اردینه صف باغلمش
نماز قیلیور کوردیلر اول حالی مشاهده ایندوکلرنده قورقوب دوندیلر فرعونه
صورت حالی عرض ایندیلر اوکنه کرامتی اشتهار بند نحقی اولمغله قوللرینی
اشد سیاستله اولدردی فوقیه الله سیئات ما مکروا پس حق جل وعلا
حضرتلری اول عزیز الوجودی فرعونیلر دخی تدارك ایندوکی حیله‌لرك بدلکندن
حفظ ایندی وحاق بآل فرعون وفرعونك خواصینی قبلدی سوء العذاب
اشکیجه‌نك یمانی النار اولدیا اشکیجه دوزخده در یعرضون علیها غدوا وعشیا
● صباح واخشام دوزخ اوزره عرض اولنورلر حضرت عبد الله بن
مسعود رضی الله تعالی عنه روایت ایندیکه فرعونیلرك ارواحی برسیاه قوشلر

ایچنده درهر صباح وهر اخشام دخی دوزخ اوزره عرض اولنورلر قیامتدك
ویوم تقوم الساعة واول کونکه قیامت قائم اوله فرشته‌لره دینلور ادخلوا آل
فرعون اشد العذاب فرعون اتباعنی جهنمك اشکیجه‌سنه داخل قیلك واذ
یتحاجون فی النار ویاده کتور اول وقتی کیم دوزخیلر دوزخده خصومت
وجدال ایدرلر فیقول الضعفاء للذین استکبروا پس ذبون اولنلر سرکش
ومتعظم اولنلره دیرلر انا کنا لکم تبعا تحقیق بز سزه پیرو ایدك
فهل انتم مغنون عنا پس منی بزدن دفع ایدرمسز نصیبا من النار دوزخدن
برحصه قال الذین استکبروا انا کل فیها سرکش ومتعظم اولنلر دیدیلر علی
التحقیق هر بریمز بو سزاده ایچنده اولمشوز پس نیجه سزدن عذابی دفع ایده بیلورز
واکر قدرتمز اولسیدی کندو جانمزدن انی دفع ایدردك ان الله قد حکم بین
العباد ● بی شبهه که خدای عز وجل حضرتلری قوللر اراسنده حکومت
ایدوب اهل جنتی جنته واهل جهنمی جهنمه داخل قیلدی شمدنصکره
انك حکمنه تبدیل وتغییر اولماز وقال الذین فی النار لخزنة جهنم ودوزخده
اولنلر دوزخ بکچیلرینه دیدیلر ادعوا ربکم یخفف عنا یوما من العذاب ●
پروردکارکزه دعا ایدك بزدن بر کونلکلیسون اشکیجه‌دن بر کون قالوا اولم تك
تأتیکم رسلکم بالبینات جهنم بکچیلری انلره دیدیلر سزه کلمزدن نهی اولنمیوب
پیغامبرلرکز سزه هویدا دلیللرله کلمشدکل میدیلر بو کلام انلره الزامدر
ودعالرك اوقاتنك اضاعت ایتمکلری اوزره توبیخدر قالوا بلی دیدیلر
بلی کلدیلر وانذار ایندیلر قالوا فادعوا بکچیلر انلره دیدیلر پس دعا ایدك وما
دعاء الکافرین الا فی ضلال ● وکفر ایدنلرك دعاسی برنسنه‌ده دکل
الا براغونلقده در که اصلا حیز قبوله کچمز انا لننصر رسلنا والذین امنوا
تحقیقا که بز پیغامبرلرمزی وایمانه کلنلری دشمنلر اوزره منصور ومظفر قیلورز
فی الحیوة الدنیا ویوم یقوم الاشهاد ● یعنی اول دنیاده وآخرتده واول کونکه
شاهدلر شهادتی ادا ایتمك ایچون دوررلر وانلردن مراد روز محشرده خلق اوزره
شهادت ایدن ملئکه وانبیا ومؤمنیندر یوم لا ینفع الظالمین معذرتهم انلرك
نصرت ایدرز اول کونده که ستمکارلره عذرلری برفائده ویرمز ولهم اللعنة
ورحمتدن دور اولمق کندولره در ولهم سوء الدار ● وبیان سرای که جهنمده

کندولره درو لقد آتینا موسی الهدی وتحقیقا که حضرت موسی علیه السلام ایله
هدایته سبب اولان نسنه یی ویردك واورثنا بنی اسرائیل الکتاب وبعد موسی
علیه السلام اولو دینه کتابی میراث قیلدق یعنی حضرت موسی علیه السلامدن
صکره توراتی ارالرنده باقی قیلدق هدی وذکری لاولی الالباب ارباب قلوب
ایچون یول کوستریجی وپند ویریجی اولدوغی حالده فاصبر پس اهل شرکك اذیتی
اوزره صبر ایت ان وعد الله حق تحقیق وبی شبهه ایزد ذو الجلالك وعدی سنی نصر ایله
درستدر البته وجوده کلور وحضرت موسی علیه السلام حقنده وقوع بولان
حالیله استشهاد ایت واستغفر لذنبك واولا واحری اولان اشی ترك ایتمکدن
اوتری مغفرت طلب ایله وسبح بحمد ربك وپروردکارکك حمدیله تعارف
اولدوغی حالده تنزیه ایت بالعشی والابکار اخشام وصباح وقتنده
یعنی بو ایکی وقتده سبحان الله وبحمده دیمکین مداومت ایله کتوردیلرکه اهل
شرك قران وبعث خصوصنده مجادله ایدوب دیرلردی یکیم قران تنکری [illegible]
سوزی دکلدر وبعث محالدر حق جل وعلا حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
ان الذین یجادلون فی آیات الله بغیر سلطان اتاهم ترجمه سی [illegible]
کیمسه لر ان فی صدورهم الا کبر اول مجادله یی ایدن کیمسه لرك سینه لرنده
برنسنه یوقدر الا طلب ریاست ما هم ببالغیه وکندولر اکا ایرشیجی دکللردر
فاستعذ بالله پس تنکری تعالی یه التجا ایله انه هو السمیع البصیر
بی شبهه که تنکری تعالی کندو در اقوالکزی درستی ایشیدویا افعالکزی کورر
لخلق السموات والارض اکبر من خلق الناس تحقیقا که کوکلری وییری یارتمق
ادمیلری یارتمقدن بیوکرکه دیرسا انلری ماده سز ابتدا ایجاد ایدن قادردر
انسانی وجود ماده ایله برده دخی ایجاد ایلیه ولکن اکثر الناس لا یعلمون ولیکن
خلقك چوغی بیلمزلر زیرا شدت غفلتلرندن بر شیئه عین بصیرت ایله نظر ایدوب
تأمل ایتمزلر وما یستوی الاعمی والبصیر ونابینا وبینا یعنی غافل وعاقل
برابر اولمزلر والذین آمنوا وعملوا الصالحات ولا المسیء وایمانه کلوب
کوزل عملر ایشلیانلر وبد لك ایدن کروه برابر اولمزلر قلیلا ما تتذکرون
خایشلر از ینه الورسز ان الساعة لآتیة لا ریب فیها تحقیقا که قیامت
کله جکدر ایچنده اصلا شك یوقدر ولکن اکثر الناس لا یؤمنون ولیکن

خلقك چوغی انك کلمسنه تصدیق کتورمزلر وقال ربکم ادعونی استجب لکم دخی
پروردکارکز دیدی بکا دعا ایدك سزه اجابت ایدرم یعنی بکا عبادت ایدك
انك اوزرینه سزه مکافات ایدرم ان الذین یستکبرون عن عبادتی تحقیقا
که شول کیمسه لرکه پرستشمدن سرکشلك ایدرلر سیدخلون جهنم داخرین
بی شبهه که دوزخه کیررلر ذلیل اولدوقلری حالده الله الذی جعل لکم اللیل ایزد
ذو الجلال اول قادردر که کیجه یی سزکیچون صاوق وقرانلق ایدی خلق ایتدی لتسکنوا
فیه تاکه ایچنده آرام ایده سز والنهار وسزکیچون کوندوزی خلق ایتدی مبصرا
کوریجی بو وصف مجاز سبیدر اندن مراد ایچنده اشیا کورنور ان الله لذو فضل علی
الناس تحقیقا که تنکری تعالی حضرتلری خلق اوزرینه چوق احسان ایه صاحبدر ولکن
اکثر الناس لا یشکرون ولیکن خلقك چوغی خدانك نعمتلرینه اعتراف ایدوب
حقوقنی ادا ایتمزلر ذلکم بو اشیایی سزه مهیا ایدن الله ربکم ایزد ذو الجلال دخی
پروردکارکزدر خالق کل شیء هر نسنه یی ایجاد ایتمش لا اله الا هو اندن اوزکه
معبود یوقدر فانی تؤفکون پس نیچه دنه وجهله انك عبادتندن عدول
ایدوب اوزکه لره عبادت ایدرسز کذلك نتکه بو قوم خدانك عبادتندن
یوز دوندردیلر یؤفك الذین کانوا بآیات الله یجحدون دوغرولقدن
دوندرلمش قیلنورلر شول کیمسه لرکه تنکری تعالینك آیاتنه تصدیق کتورمزلردی
الله الذی جعل لکم الارض قرارا ایزد ذو الجلال اول پروردکاردرکه ییری
سزکیچون آرامکاه قیلدی والسماء بناء وکوکی برقبه دلنمش بنا قیلدی
وصورکم فاحسن صورکم وسزه قیلق ویروب قیلقلرکزی کوزل ایدی کیرو
تاسلرکزی معتدل قیلوب اعضالرکزی متناسب قیلدی ورزقکم من الطیبات
وپاکیزه لذتلو اشیادن سزه روزی ویردی ذلکم اول اشیایی سزه ایجاد ایلین
وروزی ایدن الله ربکم ایزد ذو الجلال پروردکارکزدر فتبارك الله رب العالمین
پس عالملرك پروردکاری خدای متعال ممکناتك مجانسه سندن منزه اولوب
اولو ... هو الحی کندو در حیات ذاتیه ایله متفرد اولدن لا اله الا هو اندن
اوزکه عبادته مستحق برکسنه یوقدر فادعوه پس الوهیته مستحق اولدن
واجب الوجوده عبادت ایدك مخلصین له الدین اول حالده که طاعتی شرکدن وریادن
خالص قیلوب دیرسز الحمد لله رب العالمین جمله مدح وثنالر

عالملرك پروردكارى خدادر خصوصده قل انى نهيت ان اعبد الذين تدعون من
دون الله سويله تحقيقا كه بن منع اولندم كه عبادت ايدهيم شول كسنه لره كه تكرى
تعالى حضرتلرندن اوزكه عبادت ايدرسز لما جاءنى البينات من ربى اولوقت
كه پروردكارمدن بكا برآهين وايات كلدى وامرت ان اسلم لرب العالمين
وفرمان اولندم كه عالملك پروردكارينه مطيع ومنقاد اوله يم هو الذى خلقكم من
تراب كندودر اول قادر مختاركه سزى توپراقدن يراتدى يعنى حضرت آدم عليه السلام
خلقتنده سزى على طريق الاجمال مندرج قيلدى ثم من نطفة صكره برقطره
صودن يعنى على التفصيل سزى منى صويندن ايجاد ايتدى ثم من علقة صكره بر
اويشمش قاندن يعنى صورتكزك ماده سن قيلدى ثم يخرجكم طفلا بعده
انالركزك قارنندن سزى بركوجك اوشاق چيقارير ثم لتبلغوا اشدكم
بعده سزى باقى قيلور تاكه قوتكزك نهايتنه ايريشه سز ثم لتكونوا شيوخا
اندن صكره سزه عمر ويرر تاكه پيرلر اوله سز ومنكم من يتوفى من قبل ديو
برقسم واركه پيرلكه ايرشمدن ميت اولور ولتبلغوا اجلا مسمى بو ايشلرى
ايشلر تاكه بر معين مدته واصل اوله سز و اول موت وقتيدر ولعلكم تعقلون
وتاكه انك ايچنده اولان عبرتلره و برآهينه تامل ايدوب تحقيق الحال
واقف اوله سز هو الذى يحيى ويميت اودر اول پروردكاركه دريلدرر و اولدرر
جانى الور فاذا قضى امرا پس چونكه براشك اولمسين ايسترسه فانما يقول له كن
فيكون بوندن اوزكه برنسنه يوقدر كيم انكا دير وجوده كل درعقبنده اول شى
وجوده كلور زيرا انك ايجادنه برآلت يا برماده يه محتاج اولور الم تر الى الذين
يجادلون فى ايات الله بلمزمسين شول كسنه لره كه تكرى تعالينك ايتلرى
خصوصنده مجادله ايدرلر انى يصرفون نيجه ونه وجهله انلره تصديقدن نه
كوررمكدن يوز چويررلر الذين كذبوا بالكتاب شول كيمسه لركه قرآنه ايناميه
وبما ارسلنا به رسلنا واول نسنه يه دخى ايناممدلركه پيغمبرلريمزى انكله
كوندردك فسوف يعلمون على التحقيق ايدوكلرى تكذيبلرك نتيجه سنى
كوررلر اذ الاغلال فى اعناقهم طوقلر كردنلرنده اولجق والسلاسل
وزنجيرلر دخى يسحبون فى الحميم قزمش صوده چكيلورلر ثم فى النار
يسجرون صكره جهنم آتشنده يانمش قيلنورلر ثم قيل لهم اينما كنتم

تشركون

تشركون من دون الله صكره آنلره ديلور قنقى مكانده در شول كيمسه لركه حق
تكرى تعالينك عبادتندن تجاوز ايدوب انلرى شريك قيلردكز قالوا ضلوا
عنا ديرلر ضايع اولديلر بزدن غايب اولديلر بل لم نكن ندعوا من قبل شيئا بلكه
بزدن اسبق دنياده برنسنه يه عبادت ايتمزدك يعنى بزه اشكارا اولديكه
انلرك عبادتيله بز برنسنه يه عبادت ايتمزدك زيرا انلر معتد اولنمغه شايسته
دكلدرلر كذلك بو اوزره حق كيبى يضل الله الكافرين حتى جل وعلا بونلرين
اولنلرى ازغون قيلر ذلكم بو خذلان اولمق سزه بما كنتم تفرحون فى الارض
بغير الحق اول سببيله دركه روى زمينده ناحق نسنه ايله يعنى شرك وطغيان ايله
شادلق ايدوب تكبر ايدردكز وبما كنتم تمرحون واول سببيله دركه
قابليتله شاد اولوب تجبر ايدردكز ادخلوا ابواب جهنم دوزخك قپولرينه
كرك خالدين فيها اقامتى ايچنده على الدوام تقدير ايدوب كيركز حالده فبئس
مثوى المتكبرين پس غايتله بد پيردر ارباب تكبرك پيرى فاصبر
ان وعد الله حق پس قومكك اذاسنه اوزره صبرايت عذابلرينه عجله ايتمه كه بى
شبهه خدانك وعدى درستدر البته واقع اولور فاما نرينك بعض الذى
نعدهم پس اكر عذابدن انلره وعد ويردوكمزك برمقدارين سكا كوسترمسك
سزالرى اولدر او نتوفينك يا انلرك عذابى ظهور ايتمدن اول روحكى قبض ايدرسك
فالينا يرجعون برطرفنه دونمش قيلنورلر پس اعمالرينه كوره سزالرين
ويررز ولقد ارسلنا رسلا من قبلك وتحقيقا كه سندن اسبق چوق پيغمبرلر
كوندردك منهم من قصصنا عليك انلردن بركروه واركه احواللرين اوزدكه
اوقودك ومنهم من لم نقصص عليك وانلردن برجماعت واركه احواللرين
اوزدكه اوقومدك زيرا بر روايتده پيغمبرلرك عددى يوز بيكرمى درت بيكدر
وقصه لرى مذكور اولانلر كسنه لر برنچ معدود ومشخصدرلر وما كان لرسول
ان يأتى باية الا باذن الله وبر پيغمبره صحيح وجائز دكلديكه برمعجزه كتوره مكر
تكرى تعالى حضرتلرينك دستوريله پس نيجه سز اى كفره پيغمبرلردن اقتراح
ايدرسز وحال بوكه معجزه كتورمك انك اذننه دكلدر تاكه ايسته دوككز
معجزه سزه كتوره فاذا جاء امر الله پس چونكه خدانك فرمانى دنياده و عقباده
عذاب كلور قضى بالحق دوغرولغله حكومت اولنور كه حق اولان نجات بولور

مبطل اولان معذب اولور وخسر هنالك المبطلون ۞ واول محلده معجزات
ظهورندن صكره اقتراح ايات الله عنادا ايدنلر اوتوزدیلر الله الذي جعل لكم الانعام
ايزد ذو الجلال شول پروردگاردر که سز ایچون دوه وصغر وقویون ویکیچی خلق ایلدی
لتركبوا منها تاكه انلرك بر مقدارینه بنه سز ومنها تأكلون ۞ وانلردن بعضنی
سز ولكم فيها منافع وانلرده سزه منفعتلر وار صوت ویولك کبی ولتبلغوا
عليها حاجة في صدوركم وانلری خلق ایلدی تاکه اوزرلرینه سفر ایتمکله
ارشه سز برایشه که خواهش سینه لرکزده در وعليها وعلى الفلك تحملون ۞
وانلر اوزره بیابانده وکیمی اوزره دریاده کوتورلورسز ويريكم اياته وحق جل
وعلا حضرتلری دلائل قدرتنی سزه کوسترر فأي ايات الله تنكرون ۞ پس
تنکری تعالینك قنغی ایاتنی انکار ایدرسز یعنی اول ایات غایتله ظاهر اولدیغندن
انکاری قبول ایتمز أفلم يسيروا في الأرض فينظروا كيف كان عاقبة الذين
من قبلهم پس کفار مکه یر یوزنده سیاحت ایتمدیلرمی که بقه لر کندولردن
اسبق پیغامبرلری تکذیب ایدنلرك نتیجه سی نیجه اولدی كانوا أكثر منهم انلر
بونلردن چوق ایدیلر وأشد قوة وزور جهتندن بونلردن غایتله برك ایدیلر
وآثارا في الأرض وروی زمینده اثار جهتندن اشد ایدیلر دخی فما أغنى
عنهم ما كانوا يكسبون ۞ پس قزندقلری نسنه کندولردن برشی دفع
ایتمدی فلما جاءتهم رسلهم بالبينات پس اول وقت که پیغامبرلری انلره
معجزه لرله کلدیلر فرحوا بما عندهم من العلم فرحلندیلر یعنی دانشندن اولان
نسنه ایله سیوتوب پیغامبرلرك دانشین حقیر دوتدیلر وحاق بهم ما كانوا
به يستهزءون ۞ وانلره احاطه ایلدی اول نسنه نك جزاسی که انکله استهزا
ایدرلردی فلما رأوا بأسنا پس اول وقت که دنیاده شدت عذابمزی
کوردیلر قالوا آمنا بالله وحده دیدیلر خدایه یالکوز ایمان کتوردك
وكفرنا بما كنا به مشركين ۞ وکفر ایلدك اول نسنه یه که انك سببیله بز
مشرك ایدك فلم يك ينفعهم إيمانهم لما رأوا بأسنا پس ایمانلری کندولره
نفع ایدر دکل ایدی یعنی عذابمزی مشاهده ایلدکلرده زیرا اول محلده ایمانك نفعی
ممتنعدر سنة الله تنکری تعالینك طریقی التي قد خلت في عباده شول
طریقی که امم ماضیه ده قوللرنده کچدی که ایمان بأس یعنی برو وجه ایله مقبول دکلدر

وخسر هنالك الكافرون ۞ واول وقتده بو یرده اولانلر اوتوزدیلر یعنی اول
وقتده بو یرده اولنلرك خسرانی ظاهر اولور واکرچه جمله عمرلری خسراندر ایدی

سورة السجدة مكية وهي ثلاث وخمسون ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

حم ۞ بو قولده حا حكمته اشارتدر ومیم منته یعنی حق سبحانه وتعالی بو منتلر
اوزره حکمی ایلدرمکله منت ایلدی تنزيل من الرحمن الرحيم قرآن عظیم الشان
بولکی وصفلك غایتیله متصف اولان خدادن ایندرلمشدر كتاب فصلت
اياته بو بر کتابدرکه ایاتی لفظ ومعنی اعتباریله تمییز اولندی قرآنا عربيا لغت
عربیه ایله بیان اولنمش بر قرآن اولدیغی حالده لقوم يعلمون ۞ بر کروهه که بیلورلر
لكن بو تنکری تعالینك قتندن ایندرلمشدر بشيرا موجبیله عمل ایدنلره مژده
ویریجی ونذيرا ۞ وایمان کتورمیانلره قورقودیجی فأعرض أكثرهم پس خلقك
چوغی فهمندن وقبولندن یوز چویردی فهم لا يسمعون ۞ پس کندولر ایشتمزلر
وقالوا قلوبنا في أكنة واهل شرك دیدیلر کوکللرمز اورتولرده در مما تدعونا
إليه اول نسنه نك فهمندن که سن بزی اکا دعوت ایدرسن وفي آذاننا وقر
وقولاقلرمزده صاغرلق وار رسولکدن سوزی ایشتمکدن ومن بيننا وبينك
حجاب وارامزده وارالکده بر پرده وار که سنکله اتصالی ایتمکلکمزی منع ایدر فاعمل
پس کندو دینك مقتضاسی اوزره ایشله إننا عاملون ۞ که علی التحقیق بز
دینمزك مقتضاسی اوزره عمل ایدیجیلرز قل إنما أنا بشر مثلكم سویله بن بر نسنه
دکلم الا سزك کبی بر انسان که يوحى إلي أنما إلهكم إله واحد بکا وحی اولنور
که الهکز بر معبوددر اوزکه معبودکز یوقدر فاستقيموا إليه پس طرفنه
توجه ایدوب کلکز حالکز انکا اولکزده استقامت ایدك واستغفروه وایمانه
کلمزدن مقدم صکره احداث ایدوب کلکز تقصیرات ایچون کندوسندن مغفرت طلب
ایدك وويل للمشركين ۞ وارباب شرکه هلاك اولسون الذين لا يؤتون الزكوة
شول اهل شرك که کلمه توحید کتورمیله نفسلرین پاك قیلمزلر وهم بالآخرة
هم كافرون ۞ وانلر اوبرجهانك اولمسنه کندولر تصدیق ایتمزلر إن الذين
آمنوا وعملوا الصالحات تحقیقا شول کسه لر که ایمانه کلوب کوزل ایشلر ایشلدیلر
لهم أجر غير ممنون ۞ کسلمش اجرت انلره اولور قل أئنكم لتكفرون بالذي

خلق الارض فی یومین ۞ سویله ایا علی التحقیق سز که کفر ایدرسز شول پروردگاره که
زمینی ایکی کون مدتنده یرتدی وتجعلون له اندادا و اکا مانندلر قیلورسز ذلک
رب العالمین ۞ اول قادر معنادر که یری ایکی کونده یرتدی عالملرک پروردگاریدر
وجعل فیها رواسی و یرده محکم طاغلر قیلدی من فوقها انک اوزرنده
تاکه قدرتنه دلالت ایدن اثاری نظاره لره نمایان اوله وبارک فیها و انده برکت
صالدی که ایچنده انواع نباتاتی و انواع حیوانی خلق ایتدی وقدر فیها اقواتها
و زمین اهلینک یمکلرینی نسنه لرین ایچنده تقدیر ایتدی که هر بر علوفه اندن
اولدیجی نسنه یی میسر قیلدی فی اربعة ایام درت کونک تمامنده سواء
برابر اولدقلری حالده یعنی بو درت کون که ایکسنده یر خلق اولندی و ایکسنده
برکتلر ایچنده تقدیر اولندی مقدار ویدر للسائلین ۞ یر ایچنده یمکجک
نسنه لر تقدیر اولندی اکا طالب اولنلر ایچون ثم استوی الی السماء صکره
کوکه قصد ایتدی وهی دخان و حال بو که اول بر توتن ایدی فقال لها وللارض
ائتیا پس کوکه و زمینه سویلدی بزم فرمانمزه ایلدوکمز نسنه ایله کلک طوعا
او کرها فرمانبر اولدوغکز حالده یا ارادتسز یعنی البته کلملیسز ایسترسکز
ایستمزسکز و کلامدن مراد اظهار کمال قدرتدر و ایستدوکی نسنه نک
وقوعی واجب اولدیغین بیان ایتمکدر نه بیره و زمینه اثبات طاعت دکلدر
قالتا اتینا طائعین ۞ کوک و زمین دیدیلر انقیاد ایدیجی حالده کلدک
فقضاهن پس کوک مقوله سین یاپدی سبع سموات یدی کوک فی یومین ایکی
کونده واوحی فی کل سماء امرها و هر کوکک شاننی و اندن ظهور ایدن نسنه یی
وحی ایتدی بو معنا ایله که انک اظهارینی و وزرینی انلره طبعا یا اختیارا مسخر
قیلدی وزینا السماء الدنیا بمصابیح ویقین اولان کوکی چراغلر کبی یلدزلر ایله
آراسته قیلدق وحفظا و انلری آفاتدن بر ایمن صاقلمق صاقلدق ذلک
اول مذکور اولان بدائع قدرت تقدیر العزیز العلیم ۞ هر کسه و وزره غلبه
ایدن جمیع اموره دانا تنکری تعالینک اولجوب بر تقدیریدر فان اعرضوا پس
اکر کفار مکه بو ادله بیان اولندقدن صکره ایماندن یوز دوندررلرسه فقل
انذرتکم صاعقة سویله سزه قورقودیردم بر یلدرمدن یعنی حاللری اوزره انلری
انلری تحذیر ایلرکیم کندولره بر عذاب دکر مثل صاعقة عاد وثمود یعنی

قبیله‌یه دکن عذاب کبی اذ جاءتهم الرسل اول وقت که پیغامبرلر کندولره کلدیلر
من بین ایدیهم ومن خلفهم اوکلرنده و اردلرندن یعنی پیغامبرلر انلره جمیع اطرافدن
کلوب نصیحت ایتدیلر که الا تعبدوا الا الله تنکریدن اوزکه بر نسنه یه عبادت
ایتمکوز قالوا لو شاء ربنا دیدیلر پروردگارمز پیغامبرلرک کوندرمسین ایستسیدی
لانزل ملائکة البته رساله سیله فرشته لر ایندیریردی فانا بما ارسلتم
به کافرون ۞ پس بی شبهه که بز تصدیق قیلیجی دکلز اول نسنه یه که سز کندو
زعمکوزله انکله کوندرلدوککز زیرا سز بزم کبی بر بشرسز و بزدن زیاده‌کز
یوقدر فاما عاد فاستکبروا فی الارض بغیر الحق پس اما قبیله عاد و یرده
استحقاقسز تکبر ایدوب متعظم اولدیلر و قالوا من اشد منا قوة و دیدیلر
کوج جهتندن کیم بزدن زیاده در او لم یروا ان الله الذی خلقهم ایا غافل اولوب
بیلمدیلر که علی التحقیق کندولرین ایجاد ایدن ایزد ذو الجلال هو اشد منهم قوة
کندوسی دخی قوت جهتندن کندولردن زیاده قوت صاحبیدر و کانوا بایاتنا
یجحدون ۞ و بزم ایاتمزه تصدیق ایتمزلر ایدی فارسلنا علیهم ریحا صرصرا ۞
پس اوزرلرینه بر صاووق ییل کوندردک فی ایام نحسات بر شوملی کونلرده و بر روایتده
[illegible] کونلر ماه شوالک اواخری ایدی اول ایام چهارشنبه کونندن باشلنمشدی
ایتدیلر کلک چهارشنبه ده ختم ایتدی لنذیقهم عذاب الخزی فی الحیوة الدنیا تا که یعنی
دنیا عقوبتنده رسوالک اشکنجه‌سین انلره دادندرهلر ولعذاب الاخرة اخزی و علی التحقیق
بونک کبی سرایک اشکنجه‌سی دخی رسواتردر وهم لا ینصرون ۞ و کندولر عذابک دفعنه
یاردم اولنمزلر واما ثمود فهدیناهم و اما طائفه ثمود کندولره دوغری یولی کوستردک
پس فاستحبوا العمی علی الهدی ۞ پس کورلکی مشابه اولان ضلالتی هدایته
اوزره ترجیح ایتدیلر فاخذتهم صاعقة العذاب الهون پس خوار ایدیجی اشکنجه
صاعقه‌سی کندولرین الدی بما کانوا یکسبون ۞ قزاندقلری نسنه سببیله
ونجینا الذین امنوا وکانوا یتقون ۞ و عذابدن قورتردق شول کیمسه لری که ایمان
کلوردیلر و صاعقه‌نک وقوعندن خوف ایدرلردی و یوم یحشر اعداء الله الی النار
[illegible] کتور اولدوغی کونکه تنکرینک دشمنلری دوزخ ممتنه سوریلوب جمع
اولنه فهم یوزعون ۞ پس کندولر اولولری اردنجه کلمکیچون انلری حبس اولنور حتی
اذا ما جاؤها پس آتشه کلدوکلرنده شهد علیهم سمعهم وابصارهم وجلودهم

اوزرلرینه قولاقلری وکوزلری ودریلری یعنی سائر اعضالری شهادت ایدرلر بما کانوا
یعملون ● ایشلدوکلری نسنه ایله وقالوا لجلودهم لم شهدتم علینا وتوبیخ ورلر
اعضالرینه دیدیلر نیچون اوزرمزه شهادت ایتدکوز قالوا انطقنا الله الذی
انطق کل شیء دیدیلر هر نسنه‌یی که سویلیدر ایزد متعال بزه سویلتدردی
وهو خلقکم اول مرة وحال بوکه کندو اول کره سزی ایجاد ایتدی والیه ترجعون
● بعد الیوم کندو حکمنه دونمش قیلورسز وما کنتم تستترون ● دنیاده
قباحت ایتدوککوزده مخلوقدن نوبت(?) کزلندوکوزی کبی اتهمدوکوزکیم ان
یشهد علیکم سمعکم ● اوزرکزه قولاقلرکوز شهادت ایده ولا ابصارکم
ونه کوزلرکوز ولا جلودکم ونه اعضاکوز ولکن ظننتم ان الله لا یعلم کثیرا مما
تعملون ● ولیکن کمان ایتدکوز که علی التحقیق خدای عز وجل حضرتلری ایشلدوککوز
ایشدن چوق نسنه بیلمز وذلکم واول ظن ایتدککوز ظنکم الذی ظننتم بربکم
پروردکارکوزه کمان ایتدوککوز کمان ایتدی اردیکم سزی هلاک قیلدی
فاصبحتم من الخاسرین ● پس اولدوز زیانکارلردن اولدیکوز فان یصبروا
فالنار مثوی لهم پس اکر کفار صبر ایدرلر دوزخ کندولره قرارکاهدر اندن
قورتلمیلر وان یستعتبوا واکر ایسیودکلری نسنه‌یه دونمک ایسترلر فما هم
من المعتبین ● انلر ایسیودکلرینه دونن کروهدن دکلدرلر وقیضنا لهم قرناء
وانلره شیاطیندن دوستلر یولداشلر تقدیر ایتدک فزینوا لهم ما بین ایدیهم
پس امور دنیاده دن اوکلرنده اولان نسنه‌یی تزیین ایتدیلر وما خلفهم وامور
اخرویه‌دن کرولرنده اولان نسنه‌یی تزیین ایتدیلر بو معنا ایله که حشر ونشر
وحساب وعقابک انکاری اوزرینه کندولرین حمل ایتدیلر وحق علیهم القول
فی امم قد خلت من قبلهم وکلمۀ عذاب اوزرلرینه لازم کلدی بر کروه زمرلر
زمرلرنده که کندولردن اسبق کذشته اولدیلر من الجن والانس پری وآدمی سنده
وانسان نوعندن انهم کانوا خاسرین ● تحقیقا که کفار قسمی زیانکار
کوردیلر که کفار قریش بری برینه امر ایتدیکه محمد المصطفی علیه السلام
اوقودوکوردوکوزده اکا بر نوع تشویش ویرک پس حضرت پیغامبر صلی الله تعالی
علیه وسلم قراءته شروع ایتدیکی اوازلرین قالدروب بیهوده سوز
باشلدیلر حق جل وعلا حضرتلری بو ایتی منزل ایدوب بیوردی وقال الذین کفروا

کلیان کروه دیدیلر لا تسمعوا لهذا القرآن بو قرآن عظیم الشانه قولاق اصوب ایشتمکوز
والغوا فیه واوقومسی اثناسنده بیهوده سوز سویلکوز لعلکم تغلبون ● شاید
کی اوقومسی(?) اوزره اصواتکوزله غلبه ایدرسز فلنذیقن الذین کفروا پس البته کفر
ایدنلره داداندرورز عذابا شدیدا ● بر قتی اشکنجه ولنجزینهم اسوأ الذی
کانوا یعملون ● والبته انلره مکافات ایدرز ایتدوکلری بد اعمالک بدترینیله
یعنی عذاب شدید بدتر اولان اعمالیله مکافات اولنورلر ذلک اول کونه مکافات
جزاء اعداء الله خدا دشمنلرینک مکافاتیدر النار دوزخدر لهم فیها دار الخلد
انلر ایچون انده جاوید اقامت سرایی وار جزاء بما کانوا بایاتنا یجحدون ●
بر درست مکافات اولنورلر اول نسنه سببیله که ایاتمزی انکار ایدرلردی
وقال الذین کفروا وکفر ایدنلر دیدیلر ربنا ارنا اللذین اضلانا من الجن والانس
ای خداوندمز جن وانسدن بزی ازدورن ایکی شخصی کوستر بر قولده انلر ابلیس
وقابیلدر نجعلهما تحت اقدامنا اول ایکی شخصی ایاقلریمز التنده قیلوب کندولره
جفنه(?) لیکونا من الاسفلین ● تا که اجلاردن اوله لر ان الذین قالوا ربنا الله
تحقیقا شول کمسنه‌لر که دیدیلر پروردکارمز ایزد متعالیدر ثم استقاموا پس
عملده استقامت ایتدیلر تتنزل علیهم الملائکة مرک عنده اوزرلرینه فرشته‌لر
اینوب کندولره دیرلر الا تخافوا ایلرو کوزده اولان اشیادن قورقمیکوز ولا تحزنوا
وکرو قودوغکوز کمسنه‌لر اوزره اه چکمکوز وابشروا بالجنة التی کنتم توعدون
● ودنیاده دخی پیغامبرلرک لسانی اوزره وعده اولندوغکوز بهشتله شاد اولک
نحن اولیاؤکم فی الحیوة الدنیا یعنی اولوم صاعتنده دوستلرکوز بیزز که سزه
تلقین الهام ایدوب ایولک ایشلمککوزه باعث اولوردق وفی الاخرة واون جهانده
شفاعت وکرامتله دخی دوستلرکوز بیزز ولکم فیها ما تشتهی انفسکم وسزه در
اخرت جانلرکوز ارزو ایتدوکی نسنه لذات قسمندن ولکم فیها ما تدعون وسزه
در ایستدوککوز نسنه نزلا امارة دوزی اولدوغی حالده من غفور رحیم ●
برابر(?) صفتلی مصطفا اولان خدادن ومن احسن قولا ممن دعا الی الله وسوزده کیمسه(?)
کیمدر بکراک شول کمسه‌دن که خدانک عبادتنه دعوت ایتدی وعمل صالحا دخی
ونفع(?) مسنا بن ایشلدی وقال اننی من المسلمین ● ودیدی علی التحقیق که بن ارباب
انقیادلکدن زمره سندنم ولا تستوی الحسنة ولا السیئة وهرکز ایولکله بدلک

برابر اولماز ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ بدلکی دفع ایت اول نسنه ایله که غضب اوروده کندوکی
کوزلرکدر فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ پس اول وقت که اویله ایدرسن بولورسن
شول کمسه‌یی که سنک اراکده و دخی انک اراسنده بر عداوت وار کَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ
کویا او بر شفیق دوستدر وَمَا يُلَقَّاهَا و بدلک مقابله سندن ایولک ایتمک خصلتنی
برکسه‌یه ویرلمز إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا مکر شول کمسه‌لره که اذیته صبر ایدیلر
وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ۞ و اول خصلت عطا اولنمز الا بر اولو بهره
آیه‌سنه وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ و اکر ابلیسدن سکا بر وسوسه
عارض اولورسه فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ انک شرندن خدایه صیغن إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
۞ بی شبهه که حق سبحانه و تعالی حضرتلری کندودن استعاذه کی ایشیدن
بیلیجی دانا اولدن وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ و انک دلائل قدرتندندر کیجه و
کوندزدر که بری بری اردینجه کلوب منقطع اولمزلر لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ
وَلَا لِلْقَمَرِ کونش ایچون سجده ایتمک و نه آی ایچون وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَهُنَّ و انلری ایجاد ایدن خدای ذو الجلاله سجده ایدک إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ
۞ اکر انکا یالکوز عبادت ایدر دکوز فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا پس اکر زمانک امثالندن
کردن کشلک ایدرلر حضرت خدا عز و جل انلرک عبادتندن مستغنیدر
فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ که پروردکارک قتنده اولانلر ملائکه‌دن يُسَبِّحُونَ لَهُ
بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ انکچون کیجه و کوندز تسبیح ایدرلر وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ۞
و حال بو که انلر تسبیح ایتمکدن اوصانمزلر وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ
خَاشِعَةً و خدانک قدرتی دخی نشانلرندندر که سن یری ذلیل ایدن
کمسنه کبی قورمش و سکون ایتمش کوررسن فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ پس اول وقت که اوزرینه صو ایندررز جنبش ایدوب
نباتاتله شیشر إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا تحقیقا شول پروردکار که انی احیا ایتدی
لَمُحْيِي الْمَوْتَى البته اولولری زنده قلیجیدر إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞
بی شبهه که او هر نسنه اوزره توانادر إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا تحقیقا
شول کمسه‌لر که ایاتمزده طریق استقامتدن میل ایدرلر یعنی انلری طعن
و تحریف ایدوب انلری باطلله تأویل ایدرلر لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا دخی بزه
پوشیده اولمازلر أَفَمَنْ يُلْقَىٰ فِي النَّارِ خَيْرٌ پس ایا اول کمسه‌لرکه

آتشه صالنور یکرکیدر أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ یاخود شول کمسه که
روز قیامتده اتشدن ایمن اولدوغی حالده کلور اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ دخی
ایستدوککوز نسنه‌یی که ایشلکوز بو امر تهدید ایچوندر إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ۞ بی شبهه که حق تعالی حضرتلری ایشلدوککوز نسنه‌یه بینادر
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ تحقیقا شول کسه‌لر که قرآنه کفر ایتدیلر لَمَّا جَاءَهُمْ
بونلر کندولره کلدکی بر معاذکرو حد درلر وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ۞ و بو مثل قرآن
جلیل الشان نیچوک غلبه‌لی و نظیری کتابدر لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ باطل
انکا ایلروسندن کلمز وَلَا مِنْ خَلْفِهِ و نه اردندن یعنی جمیع جهاتدن باطل انکا
وصول بولماز تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ۞ اشیایی یرینده وضع ایدن جمیع
محامده مستحق اولان خدادن ایندرلمشدر مَا يُقَالُ لَكَ سکا دینلمز یعنی
زمانک کفاری سکا بر سوز دیمزلر إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ الا سندن
اسبق پیغامبرلره کروهلرندن سویلنان سوز کبی و بو حضرته تسلیه‌در إِنَّ
رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ ۞ بی شبهه که پروردکارک غفران ایه‌سیدر پیغامبرلره و دخی
تابعلرینه مغفرت ایدر وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ۞ و کفاره دردناک عقوبت اولوجدر
کنوردیلر که کفار قریش دیدیلر نیچون قرآن لغت عجمله ایندی یا نیچون بر بعضا دکل
لغتده بر حصه‌سی عجمی ایندی تا که ایکی کروه اندن بهره‌مند اولورلردی
حق جل و علا حضرتلری بو آیتی منزل ایتدی وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا و اکر حضرت
محمد المصطفی علیه السلام اوزرینه منزل قیلدوغمز کتابی لغت عربدن ماعدا
بر لغتله اوقنمش نسنه قیلسیدک لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ البته دیرلردی
نیچون ایاتی فهم ایتدوکمز لسانله بیان اولنمدی أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ ایا کلام عجمی
و مخاطب عربی اولسون می بو صورتده برهاننک وجوده کلمز قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا
هُدًى سویله قرآن عظیم الشان ایمانه کلان کمسنه‌لره دوغرو یوله منتسبه یول
کوسترجیدر وَشِفَاءٌ و سبب لرده مشکلک و شبهه‌لرک دردینه شفا بخشیجیدر
وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ و ایمانه کلمیانلر فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ قولاقلرنده اوبر
... لغتدر وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۞ و او اوزرلرینه بر کوزلکدر أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ
مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۞ انلر اوزاق یردن چاغرلمش قیلنورلر یعنی انلرک حالی
شول کمسنه‌نک حالنه بکزر که بر اوزاق مسافه‌دن چاغرلوب ایشتمز

وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ و کونش و آی دخی کالرى قدرتلرندن در

سجده

آتشه

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وتحقيقا كه حضرت موسى عليه السلامه توراتى
وردك فَاخْتُلِفَ فِيهِ پس انك شاننده اختلاف اولندى كه كيميسى حقنى
تصديق ايدوب كيميسى تكذيب ايلدى نته كه قرآن عظيم الشانده اوكونه
اختلاف واقع اولدى وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ واكر پروردكارڭدن
برسوز سبقت ايتمسيدى كه مكذبلرڭ عذابى دخى قيامته تأخير اولنمشدر
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ البته اهل تكذيب آرالرنده حكم اولنوردى كه قومڭ
اهلاكى اولنوردى نته كه امم سالفه نڭ مكذبلرينه اولدى وَإِنَّهُمْ لَفِي
شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ وتحقيقا كه كافرلر انلردن اضطرابه موجب
بر كمانده دوشمشلردر مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ هر كيم ايو ايشلر انك نفعى
كندو نفسنه‌در وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وهر كيم بد ايشلر ايسه انك ضررى
اوزرينه مترتب اولور وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ و پروردكارڭ قوللرينه
ستم ايديجى دكلدر إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ قيامتك بيلمسى خدايه دوشر قيلنور
يعنى قيامتدن سؤال اولندوغى محل انك بيلمسى خدايه مفوض اولور ايچون
كه اندن اوزكه بر فرد آنى بيلمز وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وهيچ بر ميوه‌لر
قابلرندن چيقمز وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى واصلا بر ديشى يوكلى اولمز وَلَا تَضَعُ
ويوكنى وضع ايتمز إِلَّا بِعِلْمِهِ الا خدانك دانشنه مقارن اولدوغى
حالده وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ وياد ايت اول كونى كه حق تعالى حضرتلرى كفارى
توبيخ ايچون چاغروب ديه أَيْنَ شُرَكَائِي زعمكوزده بنم اورتاقلرم قنده
درلر قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ جواب ويروب ديديلر بز سكا دخى
بيلدردك كه انلره شركتله شهادت ايديجى بزدن بر شاهد يوقدر وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ واهل شركدن ضائع اولدى اول نسنه كه
بو كوندن اسبق دنياده انلره پرستش ايدرلردى وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ
وبيلديلر كه اصلا كندولره بر كريزكاه يوقدر لَا يَسْأَمُ الْإِنْسَانُ
مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ آدم اوغلى نعمتك وسعتنى طلبندن اوصانمز وَإِنْ مَسَّهُ
واكر معيشت دارلغى كندويه دكرسه فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ اوكونه كيمسه خدانك
فضل ورحمتندن اميدى غايتله كسر وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا واكر
قتمزدن انكا بر ايولك لذتنى دادندورر ز مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ بر بدلكدن

الجزء الخامس والعشرون من القرآن

صكره كه كندويه دكمشدى لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي البته ديرر بو نعمت حقمدر اصلا
بندن زائل اولمز وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وكمان ايتمم كه قيامت قائم اولور وَلَئِنْ
رُجِعْتُ إِلَى رَبِّي واكر قيامت قائم اولوب ربمه دوندرلسم إِنَّ لِي عِنْدَهُ
لَلْحُسْنَى بى‌شبهه كه دنياده اولدوغى حالندن يكركى اولان حالت قتنده
بكا اولور فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا پس على التحقيق كفر ايدنلره ايشلدكلرى
اشيادن اكاه ايدرز وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ والبته بز برك
شكنجه‌دن انلره دادندررز وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ اول وقت كه دخى آدم
اوغلى اوزرينه انعام ايدرز أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ شكردن يوز دوندروب
كندو نفسيله اندن اوزاقلنور وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ واول
وقت كه كندويه بر بدلك دكرايسه انسان نسنه يه مشابه مبر اولور دعا ايلر قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ كفاره سويله يا محمد بكا خبر ويرك
اكر قرآن عظيم الشان تنكرى تعالى نڭ قتندن اولوب ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ صكره سز
انك تصديقنى ترك ايدركوز مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ كيمدر ازغون
اول كيمسه‌دن كه كندوسى بيراق خلاف وعناددهدر سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا
فِي الْآفَاقِ يقين قدرتمزڭ نشانلرينى جهانڭ اطرافنده انلره كوسترز
يعنى حضرت سرور كائنات اخبار ايلدوكى فتوحاتڭ وقوعنى انلره عيان
ايدرز وَفِي أَنْفُسِهِمْ وكندو ياتلرنده دخى يعنى اهل مكه مكه مدارا سنده
مغلوب اولوب وانلره نزول ايدن مصيبتلرى دخى كندولره كوسترز حَتَّى
يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ تا كه كندولره ظاهر اوله كيم قرآن عظيم الشان درستدر
ايچنده اصلا شبهه دخى يوقدر أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ آيا پروردكارڭ اغنا ايدوب
كفايت ايتمدى كه أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ على التحقيق كه كندو هر نسنه
اوزرينه كواهدر أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ بيلك كه على التحقيق كفار شكده درلر
مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ پروردكارلرينك لقاسندن يعنى حشر ونشرى انكار ايلمسين
[illegible] ايتموب استبعاد ايدرلر [illegible] خدانك ملاقاتندن شكده [illegible]
أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ آكاه اول كه على التحقيق تنكرى تعالى هر نسنه يه على الاطلاق [illegible]

حم عسق [illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

حم عسق ۝ بو حروف سورة نك ايكي اسميدر واول اجلدن ارادن فصل
اولندي كذلك بو سورده اولان معاني كبي يوحي اليك والى الذين من قبلك
سكا وسندن اسبق اولنلره وحي ايدر الله العزيز الحكيم ۝ بو ايكي نعتله
منعوت اولان ايزد ذو الجلال له ما في السموات وما في الارض كوكلرده اولان
اشيا ويرده اولان اشيا كندويه مملوك ومخصوصدر وهو العلي العظيم ۝
وكندودر عرشنده اوزره غايتله يوجه لنان جميع اشياده اولو اولان
تكاد السموات يتفطرن من فوقهن يقلشورلر كه خدانك عظمتى وبزركلكندن
كوكلر يوقارو طرفلرندن چتلرلر والملئكة يسبحون بحمد ربهم وفرشتهلر
پروردكارلرينك حمدنه مقارن اولدقلري حالده تسبيح ايدرلر ويستغفرون
لمن في الارض وزمينده ساكن اولنلر ايچون مغفرت طلب ايدرلر الا ان الله
هو الغفور الرحيم ۝ آكاه اولك كه بي شبهه تنكري تعالى حضرتلري
كندودر كنهكارلرك كناهن ستر ايدوب توبهلرين قبول ايتمكله كندولرين
غايتله اسيركر والذين اتخذوا من دونه اولياء وشول كمسنهلر كه تنكري
تعالىدن اوزكه دوستلر ايدنديلر يعني شركا وانداد كه محبتله انلره
پرستش ايدرلر الا عبادتشا ايتمزز او مصلحتيچون الله حفيظ عليهم ايزد
ذو الجلال انلرك احوال واعمالري اوزرينه نكهباندر وما انت عليهم بوكيل ۝
وسن انلر اوزرينه وكيل دكلسن يعني انلرك ايشي سكا اصمرلنمشدر وكذلك
اوحينا اليك قرآنا عربيا ونته كه بو آيتي سكا ايحا ايتدك لغت عرب ايله
منزل بر قرآن سكا ايحا ايتدك لتنذر ام القرى ۝ تا كه قورقودهسن اناسي يعني
مكه خلقني قورقودهسن ومن حولها وعربدن چورهسنده اولنلري دخي
وتنذر يوم الجمع وخلق جمع ايدن كوندن قورقودهسن لا ريب فيه
وقوعنده بر شك وشبهه يوقدر الا جمع كوني ديشلدي ايچون كه اولين
وآخرين ايچنده جميع اولنوراندن صكره انلر آيريلورلر فريق في الجنة انلردن
بر كروه بهشت جاودانه اولورلر وفريق في السعير ۝ وانلردن بر كروهي دخي دوزخي
اولورلر ولو شاء الله لجعلهم امة واحدة واكر تنكري تعالى ايستيدي
انلري يالكوز بر كروه قيلردي يعني جملهلري هدايت طريقنده اولورلردي دخي
يا ضلالت طريقنده ولكن يدخل من يشاء في رحمته وليكن ايستدوكي

هدايتله وطاعاته ايشلمسي اوزره كندو باعث اولنعل رحمتنه داخل قيلور والظالمون
ما لهم من ولي ولا نصير ۝ وستمكارلر اولانلره كندولره نه بر دوستدر نه بر ياردمجي
اولور ام اتخذوا من دونه اولياء بلكه كفار تنكريدن اوزكه بتلر كبي نسنهلري
دوستلر ايدنديلر و بو خصوصده هواى نفسه اويديلر زيرا اكر درست دوستلر
الق ايسترلرسه فالله هو الولي ايزد ذو الجلال كندودر درست دوستلر اولدن
غيريسي دكل وهو يحيي الموتى وكندودر اولولري ديري قيلور وهو على كل شيء
قدير ۝ وكندودر هر نسنه اوزره توانا وما اختلفتم فيه من شيء وامور
دينيهدن و دنيويهدن هر نسنه كه سز و كفار ايچنده اختلاف ايتدكوز ۝
فحكمه الى الله انك حكمي خداى ذو الجلاله مفوضدر يعني مبطلدن ثوابدر عقابله
تميز ايدر ذلكم اول حاكم عظيم الشان الله ربي ايزد ذو الجلال پروردكاردر
عليه توكلت قمو امورمده اوزرينه اعتماد ايتدم واليه انيب ۝ وشكل
ايشلرده اكا رجوع ايدرم فاطر السموات والارض كوكلر و يري ابتدا
ايجاد ايدن خدا جعل لكم من انفسكم ازواجا جنسكزدن سزكيچون قاريلر
قيلدي ومن الانعام ازواجا ودوارلردن كونا كون صنفلر سزكيچون يرتدي
يذرؤكم فيه بو وجه اوزره منسل ايتمكله سزي چوق قيلر ليس كمثله شيء اصلا
بر جمله كندويه ماننده بر نسنه يوقدر وهو السميع البصير ۝ وكندودر
جميع مسموعاتي غايتله ايشيدن مبصراتي كما هو حقه كورن له مقاليد السموات
والارض كوكلرك و يرلرك خزاينى كندويه مملوكدر يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر
ايستدوكي كمسنهيه روزيسني واسع قيلور وايستدوكي كمسنهيه انى دار قيلور
انه بكل شيء عليم ۝ بي شبهه كه اول كل اشيايه داناد شرع لكم من الدين
سزكيچون طاعات و توحيددن بيين وهويدا قيلدي ما وصى به نوحا اول نسنهيي
كه انكله حضرت نوح عليه السلام فرمان ايتدي والذي اوحينا اليك واول
نسنهيي كه سكا وحي ايتدك وما وصينا به ابرهيم وموسى وعيسى واول نسنهيي
كه انكله بو اوچ پيغمبره فرمان ايتدك ومشروع اولان نسنه بودر كه ان اقيموا الدين
ديني قايم قيلندر يعني تصديقى واجب اولان نسنهيه ايمان كتورمكي واحكام الهيه
اطاعت ايتمكي تقصير ايتمكوز ولا تتفرقوا فيه واننده اختلاف ايتمك يعني اصولده
دينك كه ايمان وطاعتدر اختلاف ايتمك كبر على المشركين ۝ اهل شركه اوزره

بیوك اولدی ما تدعوهم الیه توحیددن اول نسنه که کندولرین اکا دعوت ایدرسن
الله یجتبی الیه من یشاء تنکری تعالی حضرتلری ایستدوکی کیمسنه یی برکزیده
ایدوب کندو طرفنه انی جذب ایدر ویهدی الیه من ینیب ● وطرفنه توجه
ایدنه توفیق ویروب دیننه اکا جذب ایدوب یول کوستر وما تفرقوا الا من بعد
ما جاءهم العلم وامم ماضیه پراکنده اولوب اختلاف ایتمدیلر الا کندولره
دانش کلدوکدن صکره بغیا بینهم ارالرنده دوشمن عداوت جهتندن
نه اظهار حق ایچون ولولا کلمة سبقت من ربک واکر پروردکارکدن بر سوز
سبقت ایتمسیدی که انلره مهلت ویرلمشدر الی اجل مسمی بر معین مدته دك
لقضی بینهم البته ارالرنده حکومت اولنوردی که مبطل معذب اولوب
محق خلاص بولوردی وان الذین اورثوا الکتاب من بعدهم وتحقیقا کم پیغمبر
احمددن صکره کتابی ویرلان کیمسنه لر یعنی حضرتك عصرنده قرآن عظیم الشانی
ویرلن مشرکلر لفی شك منه مریب ● اندن بر اضطراب ویریجی کمانده درلر که
اکا ایمان کتورمزلر فلذلك پس اول مذکور اولان تفرق و شکدن اوتری
فادع ملت اسلام اوزره اتفاق و تغییرندن خلقی دعوت ایله واستقم کما امرت
دخی فرمان اولندوغك دعوت اوزره استقامت ایت ولا تتبع اهواءهم وکفرهنك
باطل اولان خواهشلرینه تبعیت ایتمه وقل آمنت بما انزل الله من کتاب
وسویله کتاب منزله سندن تنکری تعالی ایندردوکی نسنه یه تصدیق کتوردم
وامرت لاعدل بینکم وفرمان اولندم که ارا کزده تسویه ایدم یعنی اشراف
وارا ذلی حقه دعوت ایدم و شرایع تبلیغنده وحکومتده برطرفه میل
ایتمیم الله ربنا وربکم ایزد ذوالجلال پروردکارمز و پروردکارکزدر لنا اعمالنا
ولکم اعمالکم اعماللرك مکافاتی بزه در و اعماللرکزك جزاسی سزه در
لا حجة بیننا وبینکم ارامزده وارا کزده اصلا خصومت یوقدر زیرا حق
ظاهر اولدی مجادله یه یر قالمدی الله یجمع بیننا تنکری تعالی قیامتده کون
ارامزده جمع ایدر والیه المصیر ● و فصل قضا ایچون جمله نك دونمسی طرفنه
والذین یحاجون فی الله وشول کیمسنه لر که خدانك دیننده خصومت و جدال
ایدرلر من بعد ما استجیب له اکا اجابت اولندوقدن صکره یعنی خلق اکا اجابت
ایدوب ایچنه کردوکلرندن صکره حجتهم داحضة عند ربهم انلرك

جدال

جدال و خصومتی زائل و باطلدر پروردکارلری قتنده وعلیهم غضب وعنادلری ایچون
اوزرلرینه بر اولو خشم وار ولهم عذاب شدید ● وکفرلری اوزره بر قوی اشکنجه
انلره اولور الله الذی انزل الکتاب بالحق ایزد ذوالجلال شول پروردکاردر که
قرآنی دوغرولغه مقارن ایندردی والمیزان وخلقك حقوقنه موازنه ایدرنا احکامی
واوزنه یه نا احکامی ایندردی وما یدریك لعل الساعة قریب ● وقتی نسنه
سنی بیلیجی قیلدی شاید قیامتك کلمسی یقین در یستعجل بها قیامت کلمسنه
استهزا یوزندن استعجال ایدر الذین لا یؤمنون بها شول کیمسنه لر که اکا تصدیق
کتورمزلر والذین آمنوا مشفقون منها واکا تصدیق کتورنلر انك وقوعندن
قورقیجیلردر ویعلمون انها الحق وبیلورلر که علی التحقیق اودرست در وقوعنده
شك و شبهه یوقدر الا ان الذین یمارون فی الساعة اکاه اولك کیم بی شك
قیامتك شاننده مجادله ایدنلر لفی ضلال بعید ● حقدن اوزاق بر ازغونلقده
درلر الله لطیف بعباده ایزد ذوالجلال قوللرینه کوزل ایشلودر افهام ادراك ایتمدوکی
عملر ایله کندولرین بسلر یرزق من یشاء لطفیله ایستدوکنه روزی ویرر
وهو القوی العزیز ● وکندو در لطف و رحمت ایتمکه توانا عالمك حکم وارادتنه
غلبه ایدن من کان یرید حرث الآخرة هر کیم عملیله آخرتك ثوابن ایستر نزد له
فی حرثه اکا ثوابنده زیاده ایدرز که بیرك مقابله سنده اوندن یدی یوزه دك
واندن بوقارو ویرورز ومن کان یرید حرث الدنیا و هر کیم بو جهانك متاعن
ایستر نؤته منها اکا قسمت ایتدوکز نسنه یی اندن ویررز وما له فی الآخرة
من نصیب ● واکا او بر جهاندن اصلا بر بهره اولمز ام لهم شرکاء شرعوا
لهم من الدین یا خود انلره اورتاقلری وار که دیندن کندولر ایچون بیان ایتدیلر
ما لم یأذن به الله شول نسنه یی که تنکری تعالی انك اولمسنه دستور ویرمدی
ولولا کلمة الفصل واکر کلمهٔ فصل اولمسیدی یعنی مکافاتك تأخیرنه
حکم سبقت ایتمسیدی لقضی بینهم البته مؤمنلر و کافرلر ارا سنده
حکم اولنوردی وان الظالمین لهم عذاب الیم ● وتحقیقا که ستمکارلر
وانلره بر دردناك اشکنجه کندولره اولور تری الظالمین مشفقین مما کسبوا
شرکله نفسلرینه ستم ایدنلری قیامتده کورورسن قزاندوقلری نسنه دن قورقیجیلر
وهو واقع بهم وحال بوکه ایتدوکلرینك جزاسی انلره ایریشیجیدر قورقسه لر

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وايمانه كلوب كوزل عمللرى ايشليانلر فِي
رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ باغلرك سبزه زارلرنده درلر لَهُمْ مَا يَشَاؤُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ
ايستدوكلرى نسنه پروردكارلرى قتنده كندولره ثابتدر ذَلِكَ
اهل ايمانه اولان نعمتلر هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ● كندودر اولو ارتوقلق
كه دنيا ومافيها يانندن براى مستحقردر ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ مذكور
اولان ثواب شول نسنه دركه تنكرى تعالى حضرتلرى قوللرينه انكله مژده ويرور
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ شول قوللركه ايمان كتوروب كوزل اعمال
ايشلديلر قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا سويله احكامك تبليغى اوزرينه سزدن
اجرت طلب ايتمم إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى ليكن سزكله اولان قرابتم جهتندن محبت
سزدن طلب ايدرم وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً وهركيم بر ايولك ايشلر نَزِدْ لَهُ فِيهَا
حُسْنًا اكا اول ايولكده بر كوزللك ارتوررز إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ● بى شبهه كه
حق جل وعلا كناهكاره مغفرت ايدوب اطاعت ايدنه ثوابى احسان ايدر أَمْ يَقُولُونَ
افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا بلكه سويلرلر حضرت محمد المصطفى دعواى نبوتده تنكرى تعالى
اوزرينه كندو قتندن بريلان بغلدى بر سوز كتوردى كه انلردن صدور ايلين فَإِنْ
يَشَإِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ پس اكر حق جل وعلا ايسترسه كوكلك اوزرينه صبر
ايله مهر اورور كه انلرك اذيتندن هيچ باكك اولميه وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وحق جل
وعلا باطلى نابديد قيلور وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وحق سوزلريله يعنى وحيله ثابت
قيلور إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ● بى شبهه كه خداى عز وجل سينه لرايه سى اولان
اسراره دانادر وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وكندودر اول پروردكار كه
قوللرندن توبه يى قبول ايدر وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ ويمان ايشلردن تجاوز ايدر
يعنى توبه ايتدوكلرندن صكره جرملرندن تجاوز ايدر وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ● وايشلدوككز
نسنه يى بيلور پس مكافاتكزى اكا كوره ويرور وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وايمانه كلوب كوزل عمللرى ايشليانلره اجابت ايدر يعنى حق جل
وعلا حضرتلرى صالح مؤمنلرك دعاسين مستجاب قيلور وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وك
كرم واحسانندن انلره ارتورر وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ● وبى دين
اولنلر كندولره بر شدتلو اشكنجه اولور وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ واكر حق
وعلا قوللرينه كنجيلك نسنه لرين متسع قيلسيدى لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ البته بو

يوزنده بطرانلق جهتندن فساد ايدرلردى وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ ولكن ايستدوكى
اندازه ايله ايندورر إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بى شبهه كه خداى عز وجل قوللرينك كزلى
احوالرينه دانادر بَصِيرٌ ● ظاهر اولان احوالرين كورجيدر وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ
الْغَيْثَ وكندودر اول خالق ذو الجلال كه يغمورى ايندرر مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا
انلر ايتمسندن خلق اميد كسدكدن صكره وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ وكندو رحمتى هر نسنه
اوزره يايار وَهُوَ الْوَلِيُّ وكندودر دوست اولان كه قوللرينه احسان ايله ونعمت جميله
متولى اولور الْحَمِيدُ ● اول نعمتلر اوزره حمده مستحق اولان وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وخدانك دلائل قدرتندن كوكلر ويرلر يراتمسى وَمَا بَثَّ
فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وانلرك ايچنده حيوان مقوله سندن پراكنده قيلدوغى نسنه
در وَهُوَ عَلَى جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ● وحال بوكه كندو مى ايستدوكده انلرك
جمعنى اوزره تواناد ر وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ ومصيبت مقوله سندن
سزه هرنه دكديسه فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ اللركز قزندوغى نسنه سببيله
وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ وكناه قسمندن چوق شيئدن تجاوز ايدر وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ
فِي الْأَرْضِ وسز روى زمينده كچيچى دكلسز اوزركزه مقدر اولان بلالرى
وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وتنكريدن اوزكه اصلا سزه بر دوست
يوقدر كه بلالردن سزى صاقلر وَلَا نَصِيرٍ ● ونه بر ياردمجى كه انلرى سزدن
دفع ايدر وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ وخدانك آيات عظامندندر
دريادا طاغلر كبى اولان كميلر إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ ايسترسه يلى ساكن
قيلور فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ پس دريانك ارقه سى اوزره دورمش قالورلر إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ تحقيقا كه يلى تسخير ايتمسنده وكميلرى يوريتمسنده اولو
نشانلر وار لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ● هر شخصه كه كندينك بلالرى اوزره غايتله
صبر ايدوب اندن سلامتله چيقدوكندن چوق شكر ايدر أَوْ يُوبِقْهُنَّ يا برشدتلو
يل ارسال ايدوب كميلرى هلاك ايدر يعنى ايسترسه كميلرى صفحه دريا يوزى
اوزره دورمش قيلور يا برشدتلو يل ايله انلرى اغراق ايدوب ايچنده اولانلرى
ر قيلور بِمَا كَسَبُوا معاصيدن قزندوقلرى نسنه سببيله وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ
واكر ايسترسه كميلره نجات ويرمكله چوق كيمسه دن عفو ايدر تاكه اهل ايمان
رمش اوله لر وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا وايتمزده مجادله ايدنلر بيله لركيم

ما لهم من محيص ● كندولره اصلا بر كريزكاه يوقدر كه فما اوتيتم من شئ
پس دنيايه متعلق نسنه دن هر نه ويرلدى كوز فمتاع الحيوة الدنيا يعنى اول ن
صاغلغك برخوردارلكيدر وما عند الله خير وابقى ● وتنكرى تعالى نك
قتنده اولان نسنه يكرك وپاينده تردر للذين امنوا شول كيمسه لر ايچون
كه ايمانه كلديلر وعلى ربهم يتوكلون ● وپادكوزلرى پروردكارلرى اوزرينه اعتماد
ايدرلر والذين يجتنبون كبائر الاثم والفواحش وشول كيمسه لر ايچون كه
كناهك بيوكلرندن وغايتله يمان اولان انعالدن اجتناب ايدرلر واذا ما
غضبوا واول وقت كه خشمناك اولورلر هم يغفرون ● كندولر واز كچوب
عفو ايدرلر والذين استجابوا لربهم وشول كيمسه لر ايچون كه كندو پروردكارلرى
فرماننه اجابت ايتديلر مراد انصاردر كه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم
كندولرين ايمانه دعوت ايدوب على الفور طوعله قبول كوستردیلر واقاموا الصلاة
ودخى نمازى قيلديلر وامرهم شورى بينهم وايشلرى آرالرنده مشورتلودر
يعنى برايشه مباشرت ايتدوكلرنده برى بيريله مشاورت ايدرلر ومما رزقناهم
ينفقون ● وكندولره روزى قيلدوغمز نسنه دن طرق خيره صرف
ايدرلر والذين اذا اصابهم البغى وثوابا خروى شول كيمسه لر ايچوندركه ظلم
كندولره كنهاردن ستم دكرهم ينتصرون ● كندولر دشمنلردن انتقام الورلر
وجزاء سيئة سيئة مثلها وبدلك سزاسى انك كبيمى برايشه دركيه فمن عفا
واصلح پس هركيم كه كندويه اولنان ستمك مكافاتندن واز كچوب كندونك
ودشمنينك مابيننده اصلاح ايتدى فاجره على الله انك اجرتى خدا
اوزرينه در وعده نك ابهامى موعودك شرف وعظمتى اوزرينه دلالت ايدر
انه لا يحب الظالمين ● تحقيقا كه حق جل وعلا حضرتلرى ستمكار
اولانلرى سيومز ولمن انتصر بعد ظلمه وبى شبهه كه هركيم كندويه اولنان
ستمدن صكره انتقام الدى فاولئك ما عليهم من سبيل ● انلرده اصلا
اوزرلرينه عقاب وعتابله بر يول اولمز انما السبيل على الذين يظلمون
الناس بوندن اوزكه برنسنه يوقدركه عقاب وعتاب شول كيمسه لره اوزر
دركه خلقه ستم ايدرلركه ستمى اولمدوقلرى شوره تجبر طريقيله انلره ايد
ويبغون فى الارض بغير الحق ودوى زمينده نحق ونى جهت حدودى تجا

ايدرلر

ايدرلر اولئك لهم عذاب اليم ● اول كروه كه ستم ايتمك شانلريدر كندولره
پرورده ناك اشكنجه اولور ولمن صبر وغفر وقسم اولسون كيم شول كيمسه لركه
خلقك آزارى اوزرينه صبر ايدوب كندويه ستم ايدنلرك انتقامندن واز كچر
ان ذلك لمن عزم الامور ● بى شبهه كه اندن اول صبر وآز كچمك ايشلرك
ايولرندندر ومن يضلل الله وهركيمى كه تنكرى تعالى ازغون قيلور فما له من ولى
انكا اصلا بر دوست اولمازكه كندويه بر كارسازلك ايده من بعده تنكرينك
خذلانى انكا اولدوقدن صكره وترى الظالمين وستم ايدنلرى كوررسن لما
راوا العذاب يعنى اشكنجه يى مشاهده ايدرلر يقولون هل الى مرد من
سبيل ● ديرلر دنيايه بر دخى دونمكه هيچ بر يول واردى وتريهم يعرضون
عليها وانلرى كوررسن جهنمه اوزرينه عرض اولنورلر خاشعين من الذل
خوارلكدن حقير وذليل اولدوقلرى حالده ينظرون من طرف خفى آتش جهنمه
كوزلرينك قپاغن آهسته جه تحريك ايتمكدن بقرلر وقال الذين امنوا ان الخاسرين
الذين خسروا انفسهم واهليهم يوم القيمة وايمانه كلنلر ديديلر كه
تحقيقا اوتوزنلر شول كيمسه لردر كه روز قيامتده جانلرين وكندولره مخصوص
اولانلرى عذابه صاتشدرمغله اوتوزديلر الا ان الظالمين فى عذاب مقيم
● آكاه اولك كيم ستم ايدنلر برهميشه دورمش اشكنجه ده اولورلر وما كان
لهم من اولياء وانلره اصلا دوستلر يوق ايدكه ينصرونهم من دون الله
تنكريدن اوزكه كندولره يارديم ايدرلر ومن يضلل الله وهركيمى كه حق جل وعلا
ازغون قيلور فما له من سبيل ● انكا اصلا هدايته بر طريق اولماز استجيبوا
لربكم پروردكاركزك فرماننه انقياد ايدك من قبل ان ياتى يوم لا مرد له
من الله بركون كلمدن اول كه انكا تنكرى تعالى طرفندن برودندرمك يوقدر ما لكم
من ملجا يومئذ اول كونده اصلا سزه بر پناه ايدجك مكان يوقدر وما لكم
من نكير ● وايتدوكلكوز كناهلرى سزه بر انكار ايتمك اولماز زيرا جمله سى
صحائف اعمالده مثبتدر واعضاكوز انلرى اوزرينه كواهلردر فان اعرضوا پس
ايتدوكك دعوتدن يوز چويررلرسه الرحيكه فما ارسلناك عليهم حفيظا ●
كه سنى اوزرلرينه نكهبان ومحاسبه جى كوندرمدك ان عليك الا البلاغ
سنك اوزرينه تبليغ ايتمكدن اوزكه اونكه برنسنه يوقدر وانى ادا ايتمش سن وانا اذا

أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً وتحقیقا كه بز چون ادم اوغلنه بزدن بر اولك دادندورز
فَرِحَ بِهَا انكله سیونوردر وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ واكر بر بلا دخی
كندولره دكا الری قزندوقلری بد عمللر سببیله فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ● بی
شبهه كه ادم اوغلی نعمتی بالغه ایله انكار ایدیجیدر لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
كوكلر و یرلرك پادشاهلغی خدای ذو الجلاله مخصوصدر يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ایستدوكی
نسنه یی ایجاد ایدر يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَاثًا ایستدوكنه دیشی اولاد بغشلر وَيَهَبُ
لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ● و ایستدوكنه اركك اولاد بغشلر أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا
وَإِنَاثًا یا بغشلدوغی نسنه لری جفت قیلر اركك و دیشی یعنی بعض قوللرینه
ایكی صنفدن باغشلر وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا ● و ایستدوكنی قصر قیلر
إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ● بی شبهه كه كندوسی ایشلدوكی ایشه دانا ایشلدوكی ایشه
اوزره توانادر وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا و بر انسانه صحیح و جائز
دكلدر كه تنكری تعالی حضرتلری كندو سیله سویلشه الا وحی ایله یعنی طریق
الهام ایله نته كه حضرت موسی علیه السلامك والده سنه واقع اولدی
أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ● یا بر پرده اردندن نته كه حضرت موسی علیه السلامه
میسر اولدی أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا ● یا فرشته لردن بر كوندرلمش فرشته كندو یه
كوندره فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ پس مرسل مرسل الیه اولان خدانك فرمانیله
دخی خدانك ایستدوكی نسنه القا ایدر إِنَّهُ عَلِيٌّ بی شبهه كیم خدا عزوجل
حضرتلری مخلوقاتك صفاتندن بر وجهله یمشدر حَكِيمٌ ● حكمتك اقتضا ایتدوكی
شی ایشلر پس حكمتك مقتضاسنه كوره كاه بنفسه ایله وكاه واسطه ایله
سویلشور وكاه واسطه سز وَكَذَلِكَ ودخی نته كه سائر پیغامبرلره وحی
ایتدك أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا ● سكا بزم فرمانمزدن بر قران
كوندردك دخی قران عظیم الشانی روح ایله تسمیه ایتدی انكچون كه قلوب انكله
زنده اولورلر مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ سكا وحی كلمدن اسبق كتاب قنغی نسنه
اولدوغین بیلمزدك وَلَا الْإِيمَانُ و نه ایمان قنغی شی اولدوغین بیلوردك وَلَكِنْ
جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا ولیكن قران عظیم الشانی بر نور قیلدق
كه قوللرمزدن ایستدوكمزی انكله هدایت ایدرز وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ● و تحقیقا كه سن بر معتدل طریقه خلقی هدایت قیلرسن

صِرَاطِ اللَّهِ تنكرینك یولنه الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ شول تنكری كه
كوكلرده اولان اشیا و یرده اولان اشیا كندونك مخلوق و مملوكیدر أَلَا إِلَى اللَّهِ
تَصِيرُ الْأُمُورُ ● اكاه اولوك كه تمام ایشلر وسائط و تعلقات قالقسیله خدای
ذو الجلاله راجع اولورلر ● بو كلام اهل طاعته وعد و مجرملره وعید وار ●

سورة الزخرف مكیة و هی تسع و ثمانون آیات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حم ● حروف مقطعه اوائل سورده تنبیه و اعلام ایچوندر تا كه سامع
خواب غفلتدن اویانه وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ● اعجازی روشن اولان قرانه قسم
إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا كه علی التحقیق بز اول كتابی لغت عربیه ایله اوقنور بر كتاب
قیلدق لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ● تا كه معنالرین تعقل ایدوب فهم ایدهسز وَإِنَّهُ فِي أُمِّ
الْكِتَابِ و تحقیقا كه قران عظیم الشان اصل كتب سماویه اولان لوح محفوظده لَدَيْنَا
قتمزده لَعَلِيٌّ رفیع القدردر حَكِيمٌ ● چوق حكمتلودر أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ
الذِّكْرَ صَفْحًا آیا سزی اهمال ایدوب قرانی سزدن اوزاقلدروب بر كناره قیله لم
أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ● حدودی تجاوز ایتمش بر كروه اولدوغكز ایچون
وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ فِي الْأَوَّلِينَ ● و نیجه پیغامبر كچمشلره ارسال
ایتدك وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ● و اصلا بر پیغامبر
انلره كلمدی الا انكا استهزا ایدرلردی فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا پس
قریشدن اسراف ایدن كروهدن اشد اولانلری اهلاك ایتدك وَمَضَى
مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ● و دخی كچمشلرك وصف و خبری قرانك برنچه موضعنده ذكر
اولنوب كچدی وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ و بی شبهه اكر
انلردن صورر ایسك كه كوكلری و یری كیم یاراتدی لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ
البته درلر كیسه یه كه غلبه ایدن تمام احوالده دانا اولان خدا انلری
یراتدی الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا شول خدا كه زمینی سزكچون دوشنمش
نسنه كبی قیلدی تا كه اوزرینده قرار دوتهسز وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
و انده سزكچون یوللر قیلدی لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ● تا كه سز اول یوللرله
دنی مقاصدكزه وصول بولهسز وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً و شول خدا كه
كوكدن صو ایندردی بِقَدَرٍ بر اندازه ایله كه نفع ایدوب ضرر ایتمز فَأَنْشَرْنَا

بِبَلْدَةً مَيْتاً پس اول صو ايله اولمش كبى بر قورى شهرى زنده قيلدق كَذٰلِكَ
تُخْرَجُونَ ◉ اول احيا كبى قبورلردن اخراج اولنوب زنده اولورسز
وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا واول پروردگاركه حيواناتك جواصنافنى ياراتدى
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ وسزكيچون كميلردن ودوارلردن پيدا ايتدى
مَا تَرْكَبُونَ ◉ اول نسنه‌نى كه سز اكا سوار اولورسز لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ
تا كه بندوكلكوز نسنه‌نك ارقه‌لرى اوزره اعتدال ايله‌سز ثُمَّ
تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ صكره پروردگاركوزك احسانني
ياد ايده‌سز يعنى مزبورلرك اوزرلرينه معتدل اولورسز وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي
سَخَّرَ لَنَا هَذَا وديه‌سز بونى بزلر ايچون تسخير ايدن ايزد ذو الجلال جميع نقصانلردن
منزهدر وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ◉ وبز انى ضبط ايدوب فرمانبر ايتمكه قادر دكل
ايدك وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ◉ وعلى التحقيق كه بز پروردگارمزه دونجيلرز
مرويدركه يعنى حضرت سرور كائنات عليه اشرف التحيات اياغن اوزنكيه
قوردى دردى بسم الله بعده كه دوه‌نك ارقه‌سنه معتدل اولوردى
سويلردى الحمد لله على كل حال سبحان الذي سخر لنا هذا آيتك آخرينه دك
وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا وبخارا اقرار ايندوكلرندن صكره كه خالقيت
قوتلردانا خداى ذو الجلاله دركه قوللرندن كندويه بر جزء قيلديلر كه ديديلر دخى
ملائكه تنكرى تعالى نك قيزلريدر إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُبِينٌ ◉ تحقيقا كه
آدم اوغلى بر آشكارا كفر ايدجيدركه ذاتيله جميع اشيادن مستغنى اولان
اوغول ايدنمكين نسبت ايدردواندن اغرب بوكه قيزلرى تنكرى يه منسوب
قيلوب اوغلانلرى كندويه مخصوص قيلرنشكه حق سبحانه وتعالى حضرتلرى
بو ايشلرى اوزرلرينه انكار ايدوب بيورر أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ ياخود
تنكرى تعالى ياراتدوغى نسنه‌دن قيزلر ايدندى مى وَأَصْفَاكُمْ بِالْبَنِينَ وسزى دخى
اوغوللر ايله بركزيده ايدوب مختص قيلدى وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ وچون انلرك
برينه مژده لنور بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا اول نسنه ايله كه انى رحمانك غايت
متصف اولان خدايه شبيه ومانند قيلدى يعنى قيز برلرى بر قيزلك طوغسه
مژده لنور ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا غصبدن الدن يوزى قره اولور وَهُوَ كَظِيمٌ
وحال بوكه كندوسى اجعله دولشدر أَوَمَنْ يُنَشَّأُ فِي الْحِلْيَةِ ايا دخى زيب

وزينتده

وزينتله پرورش اولونى انشا ايدرسندى وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ◉
وحال بوكه او كفت وكوده ومجادله محلنده حجتنى اظهار ايديجى دكلدر يعنى حالرينه
دخى حق جل وعلا حضرتلرى بيان ايدوب بيورر وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ
الرَّحْمَنِ وفرشته‌لرى كه كندولر تنكرى تعالى نك خاص قوللريدر قيلديلر
إِنَاثًا ديشيلر يعنى تنكرى تعالى نك قيزلرى اكرموا كل اولون قوللرى قوللرك الحق
صنقلوا ولدتكو قيلديلر أَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ آيا ياراتلمه‌لرينى كورديلرمى يعنى حق جل
وعلا حضرتلرى ملائكه‌يى ياراتدوغى محلده حاضر ايديلرمى كه ملائكه قيزلر اولدوقن
كورديلر سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ البته شهادتلرى يازلور وَيُسْأَلُونَ ◉
وروز قيامتده اندن صورلورلر وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ ◉ وديديلر ايزد
تعالى ايستسيدى مَا عَبَدْنَاهُمْ فرشته‌لره پرستش ايتمزدك بو سوزك
مجادله يوزندن ديرلردى نه اعتقاد طريقندن زيرا اخذ ايتك مشيئتى عبادتك
مشيئتى اوزره غالبا ولدوغن اعتقاد ايتمك ايمانندندر بو مشيئت
ديدوكلرى سوزك دانشى حق تعالى حضرتلرى كندولردن نفى ايدوب بيوردى
مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ بو ديدوكلرى سوزده انلره هيچ بر بيلكى يوقدر حاشا
انلرك اوكونه معرفتى اوله إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ◉ انلر بر نسنه دكلدرلر
الا يلان سويلرلر چون بحسب العقل ديللرى اولمغين حق تعالى نفى ايتدى
اندن اضراب ايدوب نقل طريقندن ديللرى اولدوغنى استفهام انكار ايله
نفى ايدوب بيوردى أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ ياخود قرآندن اول
انلره بر كتاب ويردكمى فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ◉ كه انلر اول كتابه ياپشمشلر وبو كونه
تحكمه مالك اولمشلر بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ بلكه ديديلر على التحقيق
بز پدرلرمزى بر آيين اوزره كوردك وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِمْ مُهْتَدُونَ ◉ بلى شبهه كه بز
انلرك ايزلرى اوزره يول بولجيلرز يعنى ديدوكلرى سوزده نه عقل ونه نقل ديللرى
واردر بلكه محض تقليدله سوزى بنا ايدوب سويلرلر وَكَذَلِكَ ونته كه كفار
مكه بو مقوله سوزلرى ايراد ايدرلر وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ سندن
سبق بر كويده هيچ بر قورقودوجى پيغامبر كوندرمدك إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا الا ارباب
نعمى وبيوكلرى ديديلر إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِمْ مُقْتَدُونَ ◉
على التحقيق بز پدرلرمزى بر طريقت اوزره بولدق وبى شبهه بز انلرك آثارى

اوزره اقتدا ایدیجیلرز قَالَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ اٰبَاۤءَكُمْ
پیغامبرلری انلره دیدی آیا پدرلریکزه متابعت ایدرسز واکر بن سزه کلورم
بر دین ایله که پدرلریکزی اوزرینه بولدوغکوز آییندن دغرورقدر قَالُوا اِنَّا
بِمَاۤ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كَافِرُونَ ⊙ کفره دخی پیغامبرلره دیدیلر علی التحقیق که بیز
کفر ایتمشوز اول نسنه یه که سز انکله ارسال اولندکوز فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ درعقب
تمردلرینک عقبنده کندولردن انتقام الدق فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ⊙
پس بق پیغامبرلری یلانه نسبت ایدنلرک صوکی نیجه اولدی وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيمُ
لِاَبِيهِ وَقَوْمِهٖ و یاد ایله اول وقتی که حضرت ابرهیم علیه السلام پدرینه
وجماعتنه سویلدی اِنَّنِى بَرَاۤءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ⊙ بی شبهه بن ایتدوککوز عبادتدن
بیزارم اِلَّا الَّذِى فَطَرَنِى لیکن بنی عدمدن وجوده کتورن پروردکاره عبادت
ایدرم فَاِنَّهُ سَيَهْدِينِ ⊙ که بی شبهه او هدایت اوزره بنی ثابت قیلور وَجَعَلَهَا
كَلِمَةً بَاقِيَةً فِى عَقِبِهٖ وحضرت ابرهیم علیه السلام کلمهٔ توحیدی ذریتی
ایچنده باقی سوز قیلدی که همیشه اولادی اراسنده موحد اوله و توحیده
دعوت ایده لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ⊙ تاکه انلر دونلر یعنی تاکه انلردن شرک ایدن
کمسنه موحدلک دیننه دونه بَلْ مَتَّعْتُ هٰۤؤُلَاۤءِ وَاٰبَاۤءَهُمْ بلکه بونلری که حضرتک
معاصرلریدر و پدرلرین طول عمر ایله برخوردار قیلدم حَتّٰى جَاۤءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ
مُبِينٌ ⊙ اول وقته دک که کندولره قران عظیم الشان واحکامی آشکار
ایدیجی پیغامبر کلدی وَلَمَّا جَاۤءَهُمُ الْحَقُّ واول حق که قران عظیم الشان انلره کلدی
تاکه کندولرین غفلتدن اکاه ایده قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ دیدیلر بو سحردر ولکن وَاِنَّا بِهٖ
كَافِرُونَ ⊙ وبی شبهه که بز اکا تصدیق کتوریجیلر دکلز وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا
الْقُرْاٰنُ ودخی دیدیلر نیچون بو قران ایندرلمدی عَلٰى رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ
بر اولو کشی اوزره که بو ایکی کویک بریسندن اولمش اوله یعنی منصب نبوت بر اولو
منصبدر کرکدیکه مکهٔ مکرمه ساکنلرندن ولید بن المغیره کبی بر مالدار
جاه صاحبی کمسنه یه اولمش اوله یا طائف خلقندن دخی عروة بن مسعود الثقفی
کبی بر شخصه حاصل اوله دخی بو سوز انلرک قلت معرفتلرندن ناشی اولدی
زیرا بیلمدیلر که او بر روحانی رتبه در اکا اهل اولور اول عظیم النفس کمسنه که
فضائل وکمالات ایله متحلی اولمش اوله نه زخارف دنیویه ایله بزنمش اوله اَهُمْ يَقْسِمُونَ

رَحْمَتَ رَبِّكَ کندولری می پروردکارک رحمتنی قسمت ایدرلر که ایستدکلری
کمسنه یی نبوته مستحق ایدرلر حاشا که اویله اوله نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ
فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا بز ارالرنده کچینجک نسنه لرین قسمت ایتدک بقی اولدن صاغلقده
وکندولر انک تدبیرندن عاجزدرلر باوجود اکه او الزم لوازملریدر پس رسالتک
که اعلای مراتب انسانیه در انک اوموریده دخل ایتمک کندولره قندن کلدی
وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ ودخی مقدارلرین بر مقدارلری اوزره
یوکسلتدکز یعنی ارالرنده رزقده وغیریسنده تفاوتی پیدا ایتدک لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا سُخْرِيًّا تاکه بر مقدارلری بر مقدارلرین ایش بیرمکده استعمال ایدرلر یعنی برکروه
برکروهه فرمان ایدرتا که فرمان ایدنلرک مهمی وجوده کله وماموراولنلرک معاشی
پیدا اولوب ارالرنده برالفت حاصل اولوب عالمک نظامی انکله منتظم اوله نه
انکه بو ایش بابک کال ایچون اولدی وبو قسمت تقصیرچون وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا
يَجْمَعُونَ ⊙ و پروردکارک رحمتی یعنی نبوت ولوازمی دنیانک مالندن بیغدکلری
نسنه دن یکدر وَلَوْلَاۤ اَنْ يَكُونَ النَّاسُ اُمَّةً وَاحِدَةً واکر قوم خلق برکروه اولوب
دنیایی آخرت اوزره ترجیح ایتمکلری اولمسیدی لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ
خدایه کفر ایدن کروهه قیلردک لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ ایولرینه کومشدن
اورتکلر وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ⊙ وکومشدن نردبانلر که انلر اوزره داملر
اوستنه چیقرلر وَلِبُيُوتِهِمْ اَبْوَابًا وایولری ایچون کومشدن قاپولر وَسُرُرًا
وکندولره کومشدن تختلر قیلردک که عَلَيْهَا يَتَّكِئُونَ ⊙ انلر
اوزره یاصدنورلر وَزُخْرُفًا ودخی زینت انلره قیلردک وَاِنْ كُلُّ ذٰلِكَ
لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وتحقیقا که بو مذکور اولان اشیا قو یعنی اولان
ساعتلک برخوردارلکیدر وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ⊙ ومثوبتی سرای
پروردکارک قتنده شرک ومعاصیدن پرهیزکارلک ایدنلره در وَمَنْ يَعْشُ
عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ وهر کیم خدایی اکمکدن کوز یوموب اعراض ایدر یعنی هر کیم
دنیانک لذاتنه مشغول اولوب خدانک احکامنی وعقاب وعذابنی خاطره کتورمز
نُقَيِّضْ لَهٗ شَيْطَانًا اکا بر دیو مسبب قیلرز فَهُوَ لَهٗ قَرِينٌ ⊙ پس اول شیطان
یولداش وهمدم در همیشه اکا وسوسه ایدوب کندویی اضلال ایدر وَاِنَّهُمْ
لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ ⊙ وبی شبهه شیاطین لذات دنیویه ایله مشغول

اولانلری طریق حقدن الیقورلر وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ۝ وحال بوکه اعراض
ایدن کروه کمان ایدرلرکه علی التحقیق کم شیاطین طریق حق اوزره درلر و بو کمان د
اوزره کم مستمر اولورلر حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا اول محلده که اعراض ایدن بزه
کلدوکنده قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ ۝ دیر ای همنشین و دمسازم کاشکی
ارامده و اراکده مغرب ایله مشرق ارامسی کبی اوزاقلق اولوب سنکله آشنا
اولمسیدم فَبِئْسَ الْقَرِينُ ۝ که غایتله بد همنشین سن سین وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ
الْيَوْمَ و بوکون یعنی آخرتده سزه فایده ویرمز إِذْ ظَلَمْتُمْ دنیاده ستم
ایتدوککز ایچون أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ۝ بو کلام مصدره مأول
اولوب ينفع لفظنه فاعلدر پس تقدیر کلام بو کونه اولورکه دخی دنیاده ستم
ایتدوککزدن اوتری آخرتده عذابده مشترک اولمغکز سزه منفعت ویرمز
أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ پس سنمی صاغرلره ایشتدیرسن أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ
كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝ یا کورلره و بر آشکار ازغونلقده اولانلره یول
کوسترسن یعنی کمراهلک هدایتنه سن قادر دکلسن پس هدایتلرینه سعی
ایدوب چوق کندوکی تعبه صالمه فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ پس اکر سنی
کتوررسک یعنی انلره عذاب نازل اولمدن اول روحکی قبض ایدرسک
فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ۝ بی شبهه کم بز انلردن انتقام الیجیلرز أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي
وَعَدْنَاهُمْ یا انلره وعده ایتدوکمز عذابی سکا دخی کوسترسک فَإِنَّا عَلَيْهِمْ
مُقْتَدِرُونَ ۝ بی شبهه کیم بز اوزرلرینه توانالرز فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ
إِلَيْكَ پس سکا وحی اولنان نسنه یه یاپش إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝
که بی شبهه سن بر دوغرو یول اوزره سن وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَ و تحقیقا که
قران عظیم البته سکا و عشیرتکه بر شرفدر وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ و البته قیامت
کوننده بو نعمتک حقوقنه قیام ایتمکدن اوتری صورلورسز وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا
مِنْ قَبْلِكَ و صوریا محمد سندن اسبق کوندردوکمز کیمسنه لردن مِنْ رُسُلِنَا
پیغامبرلرمزدن یعنی انلرک امتلرندن و دینلرینک علماسندن أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ
الرَّحْمَٰنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ۝ یا ایتکوردن اوزکه عبادت اولنور معبودلر قیلدق
یعنی انلردن صورکه جمیع ملتلرک عبادتنه الهه نسنه بر حکم ایتدک و هیچ ملتلردن
بر ملتده انلرک عبادتنه بر حکم وارد اولدیمی بو سوزدن مراد استشهاددر دخی

ایتمکدر که

ایتمکدر که جمیع انبیا علیهم السلام حضرتلری توحید اوزره اجماع ایتمشلر وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ و تحقیقا که حضرت موسی علیه
السلامی فرعونه و اشراف دولتنه رسل قیلدق فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ۝ پس انلره دیدی علی التحقیق بن رب العالمینک کوندرلمش
پیغامبریم فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا پس اول وقت که ایاتمزله کندولره کلدی
إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ۝ همان کندولر انلردن کولرلر یعنی انلره تأمل ایتمدن
وهله اولده انلری استهزایه الدیلر وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا
و انلره اصلا بر معجزه کوسترمدک الا که اوماسندندن بیوککدر یعنی هر برینک اعجازلک
بر نوعیله مختص اولمشدر که اول خصوصیت اعتباریله غیرسی اوزره مفضل
اولورلر وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ و انلری قحط و چکرکه و سیل کبی اشیایه کرفتار
قیلدک لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝ که شاید انلر اینی باطلدن رجوع ایدوب طریق حقه توجه
ایدهلر وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ و دیدیلر ای ساحر اولان کیمسنه چونکه سحر زعملرینه
فنده بر امر عظیم ایدی هر کامل الوجود شخصی ساحر عنوانیله مذکور قیلورلردی
پس حضرت موسی علیه السلامی ساحر له چغرمقدن مقصدلری بو که اعلی
نامل کامل ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بروردکارکه بزم ایچون دعا ایت بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ
نبوتده سنکله قیلدوغی عهدله و او نبوتدر إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ۝ علی التحقیق بز طریق
حقه بولجیلرز یعنی اکر عذاب بزدن دفع اولنور بز سکا ایمان کتوروب مهتدی
اولورز فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ پس اول وقت که عذابی کندولردن قالدردق
إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ۝ بلا توقف بغلدوقلری عهد و پیمانی بوزدرلر وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ
فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ و فرعون دخی کروهی اراسنده چغروب دیدی ای بنم
کروهم أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ اقلیم مصرک پادشاهلکی بکا مخصوص دکلمیدر
وَهَٰذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي و بو ایرمقلر یعنی نیلدن منشعب انهار کوشکم
التندن اقارلر أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۝ پس بو دولت و حشمتی کورمزمیسز و حضرت
موسی علیه السلامک هیچ بر نسنه سی یوقدر أَمْ أَنَا خَيْرٌ بل که بن بو مملکتله و سعت
دولتله بیککی یم یعنی بیکرکم مِنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ ۝ و کیمسه دن که کندوسی
ضعیف و حقیردر اصلا و دنیا متاعندن هیچ بر نسنه سی یوقدر وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ۝ و بر قیلشمز که
سوزی آشکارا ایدوب فهم ایتدوره یعنی دیلنده عقده اولمغله سوزک

فهم ایتدرمکه لسانی یوقدر بو سوزی فرعون لعین حضرت موسی علیه السلام
اوزره یالان سویلدی زیرا اول عقده نی حق جل وعلا حضرتلری اندن ایرسالت
محلنده زائل قیلدی فلولا القی علیه اسورة من ذهب پس نیچون اوزرینه
التوندن بلازکلر صالنمدی چون اول عصرده دخی داب بویله ایدی که بر کیمسه
رئیس اولدوقده الرنده التوندن بلازکلر و بوینده التون طوق وضع
اولنوردی فرعون دیدی اکر موسی تکریسی طرفندن قومی اوزره رئیس
تعیین اولندی نیچون تکریسی کندویه التون بلازکلر ویرمدی او جاء معه الملئکة مقترنین
یا نیچون فرشته‌لر دخی کندوسیله معا برابر ولدوقلری
حالده کلمدی فاستخف قومه پس فرعون کروهنک عقللرینی بو سوزلر ایله و تکلفندن دخی
فاطاعوه درعقب فرمانینه رام اولدیلر و بالجمله حضرت موسی علیه السلامدن
یوز چویردیلر انهم کانوا قوما فاسقین بی شبهه انلر حددن تجاوز ایتمش
بر کروه ایدیلر فلما آسفونا پس اول وقت که مکابره‌ده مبالغه ایدوب
بزی خشمناک قیلدیلر انتقمنا منهم فاغرقناهم اجمعین انلردن انتقام آلوب
انلری قوتلرفر دریاسنده مغرق ایلدک فجعلناهم سلفا پس انلری استخفاف
عذابده کفاره پیشرو قیلدق یعنی کفاردن بونلردن صکره کلنلره بونلری مقتدا
قیلدق که بونلر مستحق اولدوقلری عذاب کبی انلر عذابه مستحق اولورلر ومثلا
للآخرین وکروه دیکرلر ایچون انلری بر پند قیلدق که انلرک احوالنی
تأمل ایدوب عبرت الورلر کتوردیلر کیمقی انکم وما تعبدون من دون الله
حصب جهنم آیتی نازل اولدی ابن الزبعری دیدی نصاری حضرت عیسی علیه السلامه
عبادت ایتدیلر پس نیچون کیم اوآتشده اولور دخی بزم معبودلرمز دخی آتشده
اولسونلر بو سوزی قریش طائفه‌سی ایشدیجک اوآزلرین قهقهه‌دن قالدردیلر
اول کاشنه که حضرت محمد المصطفی علیه السلام اولندی حق جل وعلا حضرتلری
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ولما ضرب ابن مریم مثلا واول وقت که مریم
اوغلی حضرت عیسی علیه السلام مثل قیلندی اذا قومک منه یصدون
همان اول لحظه سنک کروهک بو مثلدن اوآزلرین قالدردیلر وقالوا ءآلهتنا خیر
ام هو ودیدیلر بزم معبودلرمز بیکرکیدر یا حضرت عیسی علیه السلام
پس اکر او آتشده اولورسه بزم معبودلرمز انکله اولسونلر ما ضربوه لک الا جدلا

جدلا سنک ایچون بو مثلی اوردیلر الا جدال وخصومت ایچون نه حق باطلدن
تمییز ایتمک ایچون بل هم قوم خصمون بلکه انلر برقومی خصم متلو ومجادله ایدیجی
کروهدرلر ان هو الا عبد انعمنا علیه حضرت عیسی علیه السلام بر کیمسنه
دکلدر الا برقول که اوزرینه نبوت انعام ایلدک وجعلناه مثلا لبنی اسرائیل ونیتی
اولادنه ای برامر عجیب قیلدک یعنی پدرسز تولد ایتدی وکندن بنی اسرائیلدن مثل
سائر کیبی اولدی ولو نشاء لجعلنا منکم واکر ایستیدک سزدن ای
آدمیزاده‌لر قیلاردک ملئکة فی الارض یخلفون یر یوزنده فرشته‌لر که یر یوزنده سزه
خلفا اولورلر یعنی شنده که حضرت عیسی علیه السلامی پدرسز متولد قیلدک
یر یوزنده مکانکزه خلفا اولاجق فرشته‌لر سزدن تولید ایتمکه قادرز وانه لعلم
للساعة وتحقیقا که حضرت عیسی قیامتک بیلمسنه بر دانشدر یعنی انک
سببیله قیامت قوپی بیلنور ایچون که حضرت عیسی علیه السلامک نزولی
قیامتک علامتلرندن بر علامتدر فلا تمترن بها پس قیامتک اولمسنده شک
ایتمکوز واتبعون و بنم پیغامبرلرک شریعتنه تابع اولک هذا صراط مستقیم
بو بر دوغری یولدر اکا ملازم اولک ولا یصدنکم الشیطان و هرکز آزدرماسون سزی شیطان وانک
متابعتندن ابلیس شقی سزه مانع اولمسون یعنی حذر ایدوب خدادن عصمتی
طلب ایدک تا که ابلیس شقی انک متابعتندن سزی دوندرمیه انه لکم عدو
مبین بی شبهه شیطان سزه بر آشکارا دشمندر ولما جاء عیسی بالبینات
واول وقت که حضرت عیسی علیه السلام معجزه‌لر ایله کلدی قال قد جئتکم
بالحکمة دیدی تحقیقا که سزه ای بنی اسرائیل حکمت اوزره مشتمل اولان
شریعتله کلدم ولابین لکم بعض الذی تختلفون فیه وتا که ایچنده اختلاف
ایتدوککز نسنه‌نک بر مقدارینی سزه بیان ایدم یعنی امور دینیه‌دن
ایچنده اختلاف ایتدوککز اشیایی سزه بیان ایتمکه کلدم اما امور دنیویه‌ده
اولان اختلافکزی بیان ایتمکه مامور اولمدم ایچون که انبیا انکله مامور کلمدیلر
فاتقوا الله واطیعون پس تکری تعالیدن خوف ایدک و بکا اطاعت
ایدک سزلره تبلیغ ایتدوکم احکامده ان الله هو ربی وربکم بی شبهه کرم
صاحبی عز وجل کندو بنم ربم وسزلرک ربکزدر فاعبدوه پس اکا قوللق ایدک
هذا صراط مستقیم بو بر دوغری یولدر که ایچنده اصلا انحراف یوقدر

فاختلف الاحزاب من بینهم پس مختلف اولدی فرقه‌لر نصاری‌دن اسندن
اختلاف ایتدیلر که کیمی دیدی عیسی خدانک پیغمبریدر و کیمیسی دیدی اوغلیدر
فویل للذین ظلموا پس بر انحو ایدن حضرت عیسی علیه السلام خدانک
اوغلیدر دیو نسبت ایتمکله ستم ایدنلره هلاک اولسون من عذاب یوم الیم
بر دردناک کوننک اشکنجه‌سندن هل ینظرون الا الساعة بو ستم ایدنلر قیامتدن
اوزکه بر نسنه بکلمزلر ان تأتیهم بغتة که کندولره ناکاه کله وهم لا یشعرون
وکندولر انک کلمسندن آکاه اولمازلر الاخلاء یومئذ دوستلر اول کونده
بعضهم لبعض عدو برلری برلرینه دشمندر الا المتقین انجق
پرهیزکارلر که انلرک دوستلقلری الله تعالی ایچوندر اول علت ایله ابد الاباد باقی قالور
واول کونده اهل تقوی ندا اولنورلر که یا عباد لا خوف علیکم الیوم ای بنده
قوللرم بو کون اوزرکزه اصلا قورقو یوقدر ولا انتم تحزنون وسز اندوهناک
اولورسز الذین آمنوا بآیاتنا شول قوللرکه آیتلرمزه تصدیق کتوردیلر وکانوا
مسلمین وحال بو که فرمانلرمزه مطیع ومنقاد ایدیلر وکندولره منادی
دیدوکی سوز بودر که ادخلوا الجنة بهشته جاودانه کرک انتم وازواجکم سز
وایمانه کلمش قادینلرکز تحبرون بر کوزل سیونمک سیونمش قیلنورسز یطاف
علیهم بصحاف من ذهب اوزرلرنده دولنورلر انواع اطعمه ایله دولمش التوندن
صحنلر ایله واکواب وکوزه‌لر که شراب ایله پر اولمش دسته‌سی یوقدر وفیها ما تشتهیه
الانفس وبهشت جاودانده اولدر نسنه وارکه انی جانلر آرزو ایدر
وتلذ الاعین وانلری کورمکله کوزلر لذت حاصل ایدر وسیوشی حال اولور
وانتم فیها خالدون وسز انده علی الدوام اقامت ایتمشسز وتلک الجنة التی
اورثتموها اولدر اول بهشت که سزه انی میراث ویرلدکوز بما کنتم
تعملون ایتدوککز اعمال مقابله‌سنده لکم فیها فاکهة کثیرة سزه
انده چوق میوه وار منها تأکلون اندن برسن حدیث شریفده وارد اولمشدر
انسان بهشتک بر میوه‌سندن بر دانه‌سنی قوپارسه فی الحال انج الخ انک کبی بر
بتور ان المجرمین فی عذاب جهنم خالدون تحقیقا کفار دوزخ اشکنجه‌سنده
علی الدوام اقامت ایتمشلردر لا یفتر عنهم اشکنجه انلردن تخفیف اولنماز وهم
فیه مبلسون وکندولر عذابک نجاتندن امیدی قطع ایتمشلردر وما ظلمناهم

وبز کندولره ستم ایتمدک ولکن کانوا هم الظالمین ولیکن انلر نفسلرینه کندولر
ستم ایدنلر ایدی ونادوا یا مالک وچون خلاصدن امیدی قطع ایتدیلر دوزخ
خازننه چاغروب دیدیلر لیقض علینا ربک پروردکارک اوزرمزه حکم ایتسون
جانمزی آلسون قال انکم ماکثون حضرت مالک رضی الله عنه انلره جواب ویروب
علی التحقیق سز دوزخده اقامت ایدیجیلرسز سزه قورتلمق یوقدر زیرا اولسبیله که
عز بسبیله بعده حق جل وعلا حضرتلری انلره بیوررکه لقد جئناکم بالحق تحقیقا که
بز سزه دوغرولقله کلدک ولکن اکثرکم للحق کارهون ولیکن چوغکز حقی
سیومزسز ایچکزده اولان تعب ومشقتدن اوتری واول کراهته اکتفا ایتمدیلر ام
ابرموا امرا بلکه حقی ابطال ایتمک ایچون بر ایشی احکام ایدوب تدبیر ایتدیلر وبو
ایشی محکم وجوده کتوردیلر فانا مبرمون که علی التحقیق بز انلرک سزالرینه تدبیرکله
تدبیرلرین ابطال ایدرز ام یحسبون انا لا نسمع سرهم ونجواهم یا خود صانورلرمی
که بز سینه‌لرینده اولان رازی وآهسته سویلشدکلری سوزی ایشتمزز بلی
ورسلنا لدیهم یکتبون بلی ایشدرز وبیم ذاتمزه فرشته‌لرمز انلره
ملازم اولوب ایشلدکلری ایشی وسویلدکلری کزلو وآشکارا سوزی یازرلر
قل ان کان للرحمن ولد فانا اول العابدین سویله یا محمد اکر خدانک اوغلی
اولسیدی بن پرستش ایدنلرک اولیم یعنی انک تعظیمنی ایتمکده بن سزدن اول
واحق ایدیجیون که پیغامبر اولدوغمله سنک دانشکارلق اولمغله واجب التعظیم
اولان شخصی بیلوب تعظیمنده قصور قومزدم ولیکن بو کونه کیمسنه‌نک موجود کم
عالمدر سبحان رب السموات والارض کوکلرک ویرک پروردکارینی تنزیه
ایدرم رب العرش عرش اعلانک پروردکاری عما یصفون کافرلرک وصف
ایتدوکی اشیادن فذرهم پس کافرلری بوراق یخوضوا ویلعبوا باطله سعی
ایدوب دنیاده اوینسونلر حتی یلاقوا یومهم اول وقته دک که کونلرینی
کوررلر الذی یوعدون شول کونکه انکله وعد اولنورلر واو روز قیامتدر
وهو الذی فی السماء اله وفی الارض اله واودر اول پروردکار که کندوسی
کوکده ملائکه‌یه معبوددر ویرده انس وجنه معبوددر یعنی کوکده ویرده اندن
اوزکه پرستشه مستحق عبادت یوقدر وهو الحکیم العلیم وکندودر خلقک
احوالنی کما ینبغی تدبیر ایدن مصالحلرینه دانا اولان وتبارک الذی له ملک السموات

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا دخی اولولندی شول پروردکارکه کوکلر و یرک و ارالرنده
اولان اشیانک پادشاهلغی کندویه مخصوص اولدی وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ
و انجنده قیامت قاییجک ساعتک بیلکی قننده در وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞
و مکافات ایچون طرفنه دوندرلمش قیلنورسز وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
الشَّفَاعَةَ و شول کیمسه‌لر که تنکری تعالیدن اوزکه کفار انلره عبادت ایدرلر
شفاعت ایتمکه قادر اولمزلر إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ مکر شول کیمسه که دوغری لفظله
شهادت ایتدی که او شفاعت ایدر حضرت عیسی و حضرت عزیر و ملئکه کبی وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ۞ و حال بو که انلر قلبله بیلورلر انی که کندولر لسانله شهادت کتوردیلر
و بونلر شفاعت ایتمزلر الا مؤمن کناهکارلره وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ وعلی التحقیق
که اکر کفاردن سؤال ایدرسن که کندولرین کیم یرتدی لَيَقُولُنَّ اللَّهُ البته
دیرلر خدای ذو الجلال بیزی یرتدی فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ۞ پس نیجه الله عبادتندن
اعراض ایدوب اوزکه‌لره عبادت ایدرلر بو حال غایتله عجیبدر وَقِيلِهِ
و خدانک قننده معلومدر پیغامبرک سوزی که يَا رَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ
لَا يُؤْمِنُونَ ۞ یا الهی علی التحقیق بونلر بر کروهدرلر که ایمانه کلمازلر فَاصْفَحْ
عَنْهُمْ پس انلری ایمانه دعوت ایتمکدن اعراض ایله یا محمد و مکافاتلرینی خدایه
تفویض ایت وَقُلْ سَلَامٌ و سویله سزدن سلامت و متارکتیم مطلقا مقدر
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۞ که بی شبهه نتیجه‌لری بیلورلر بو کلام حضرته تسلیه‌در و انلره تهدیددر

سورة الدخان مکیة وهی تسع وخمسون آیات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حمٓ ۞ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۞ احکامی هویدا ایدن قرآنه قسم که إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ
مُبَارَكَةٍ علی التحقیق بز برچوق نعمتلو کیجه‌ده لوح محفوظدن سماء دنیایه انی ایندردک
و او کیجه قدر کیجه‌سیدر إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ ۞ بی شبهه بز قورقودیجیلر ایدک
پس انکچون قرآنی قدر کیجه‌سنده ایندردک فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۞ او
کیجه‌ده هر محکم ایش فصل اولنوب ایریلور أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا اول ایش قتمزدن
صادر اولمش بر ایش اولدوغی حالده إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۞ علی التحقیق بز پیغامبر
ارسال ایدیجیلریدک رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ خلقه اوزره پروردکارکدن بر رحمت
إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞ بی شبهه خداوندک کندودر قوللرک سوزلرن

ایشدن احواللرین کالا اوزره بیلن رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا کوکلر
و یرک و ارالرنده اولان اشیانک پروردکاری إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۞ اکر سز
ایناننجیلر ایدیکز لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ اندن اوزکه عبادته مستحق بر معبود یوقدر يُحْيِي
وَيُمِيتُ جان باغشلر دخی جان آلور رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۞ پروردکارکز
و کچمش اولان پدرلرکزک پروردکاری بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۞ کفار قسمی
بو سوزی اینانمزلر بلکه انلر کمانده دوشوب اوینرلر فَارْتَقِبْ پس انلر ایچون
منتظر اول يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۞ بر کونکه کوک بر آشکارا توتون
کتوره یعنی شدت و اجلق کونی انلر ایچون انتظار ایت چون آج اولان کیمسه‌نک
کوزلری ضعفندن کندو ایله کوک آراسنی توتون حیثنی کبی کورر و کوکک توتون کتورمه‌سی
مذکور قیلندی يَغْشَى النَّاسَ توتون کبی اولان آجلق خلقی قبلر و اول حالده دیرلر
هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞ بو بر دردناک اشکنجه‌در رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ
ای پروردکارمز عذابی بزدن قالدر إِنَّا مُؤْمِنُونَ ۞ علی التحقیق بز ایمان کتوریجیلرز
بزدن عذاب قالدرلسه أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى ۞ پند المق انلره نرده‌دن کلور وَقَدْ جَاءَهُمْ
رَسُولٌ مُبِينٌ ۞ و حال بو که احکام و لوازم دینیه‌یی اظهار ایدیجی بر پیغامبر
کندولره کلدی ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۞ صکره اندن یوز چویردیلر
دیدیلر بو تعلیم اولنمش بر دیوانه‌در یعنی حقنده کیمیسی دیدی بو کلامی اکا بر عجمی
اوغلان اوکرتدی و بر کیمیسی دیدی ۞ او بر دیوانه‌در إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ
تحقیقا که پیغامبرک دعاسیله بز عذابی سزدن قالدریجیوز قَلِيلًا بر از زمان
إِنَّكُمْ عَائِدُونَ علی التحقیق که سز ای کفره دونجیلرسز يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ
الْكُبْرَى اول کون که بیوک زلک اولان اورشی اورزز او قیامت کونیدر
إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۞ بی شک بز اول کونده اهل شرکدن انتقام آلیجیلرز وَلَقَدْ
فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ و تحقیقا که سنک عشیرتکدن اسبق فرعونک کروهنی
حضرت موسی علیه السلامک ارسالیله امتحان ایتدک وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ
كَرِيمٌ ۞ و حسب و نسبده بر اولو پیغامبر کندولره کلدی که او حضرت موسی در
شویله دیرکه انلره مرسل اولدی أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ انکله که تنکری تعالینک
قوللرین بکا تسلیم ایدک إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۞ بی شبهه بن سزه امین
پیغامبرم خلق ایچون اول لکن ایستمه شبهه دکلم وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ و دخی

بو محلده كلام كه تكرى تعالى حضرتلرى اوزره تكبر ايدوب وحينه اهانت ايتميه سز
إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۝ على التحقيق كه بن سزه كتوريجى يم بر آشكارا دليل
كه بنم ايتدوكم دعوايى تصديق ايدر وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ۝ وعلى
التحقيق بن ربمه و ربكوزه صيغنمشم اندن كه بنى طاشله اتمه سز وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي
فَاعْتَزِلُونِ ۝ واكر بكا تصديق ايتمز سز بندن بر كناره اولك نه بن سزه
تعرض ايدرم ونه سز بكا بو سوزنى قبول ايتميوب كونا كون جفا ايتمكه باشلديلر فَدَعَا
رَبَّهُ پس حضرت موسى عليه السلام پروردكارنه دعا ايدوب ديدى أَنَّ
هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ۝ تحقيقا كه بونلر يعنى قبط كروهى كفر اوزره مصر بر كروهدر
حق جل وعلا حضرتلرى دعاسنى اجابت ايدوب ديدى فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا پس
قوللرمى كيجه ده كوتور إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ۝ كه بى شبهه سز تبع اولنورسز
يعنى فرعون وقومى چيقمغكوزدن آكاه اولدوقلرى ايله اردكزه دوشرلر وَاتْرُكِ
الْبَحْرَ رَهْوًا ودريايى حالى اوزره قو يعنى بنى اسرائيل ايله اندن كچدوكدنصكره
انى حالى اوزره قو دكز كنار كتار تغيير ويرمه تا كه قبطيلر اكا كيره‌لر إِنَّهُمْ جُنْدٌ
مُغْرَقُونَ ۝ على التحقيق كه انلر صوده بوغولور بر لشكردر كَمْ تَرَكُوا چوق نچه
بوراقديلر مِنْ جَنَّاتٍ باغلردن وَعُيُونٍ وبكارلردن وَزُرُوعٍ واكينلردن
وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ۝ وكوزل منازلدن وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ۝ ودخى
نعمتدن كه ايچنده متنعم ايديلر كَذَلِكَ تكذيب ايدنلره ايش اويله‌جه اولور
وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ۝ ومذكور اولان نعمتلرى بر غيرى كروهه ميراث
قيلدق كه كندولردن بيكانه‌در لر وانلر بنى اسرائيل درلر فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ
السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ پس هلاكلرى اوزره نه كوك اغلدى ونه دخى يير اغلدى
يعنى بر كيمسه هلاكلرندن اوترى الم چكمدى وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ۝ وبر وقتدن
بر وقته مهلت ولنمش اولمديلر وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ
۝ وتحقيقا كه حضرت يعقوب عليه السلام اوغلانلرين خوار ايديجى زحمت
اشكنجه‌دن قورتاردق مِنْ فِرْعَوْنَ مصر حاكمنك اشكنجه سندن إِنَّهُ كَانَ
عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ۝ بى شبهه كه اول خبيث بر متكبر حددن تجاوز
ايدنلردن ايدى وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ وتحقيقا بنى اسرائيلى بر كزيده قيلدق
عَلَى عِلْمٍ بركزين لكه مستحق اولدقلرينه دانشمز وار ايكن عَلَى الْعَالَمِينَ ۝

حزب

كندو زمانه‌لرينك خلقى اوزره وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ وقدرت نشانه‌لرندن
كندولره ويردك مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُبِينٌ ۝ اول نسنه‌لرى كه ايچنده بر آشكارا نعمت
وار فلق بحر وتظليل غمام وانزال من وسلوى كبى إِنَّ هَؤُلَاءِ تحقيقا كه
بونلر يعنى كفار قريش لَيَقُولُونَ إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَى ۝ ديرلر نتيجه ونهايت
اول نسنه دكلدر الا اولكى اولمزدركه حيات دنيويه‌يى زائل ايدر وَمَا نَحْنُ
بِمُنْشَرِينَ ۝ واولدكدنصكره بز بر دخى احيا اولنوب قبوردن بعث
اولنمازز فَأْتُوا بِآبَائِنَا پس يد دعوى بزه كتورك اتالرمزى حشر ونشر ايله
بزه وعده ويرن اهل ايمان إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ اكر سوزكوزده كرچك
سويليانلر ايديكوز أَهُمْ خَيْرٌ ايا قوت وشوكتله قريش يكركمى در أَمْ قَوْمُ
تُبَّعٍ ياخود تبع حميرينك كروهى وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وقوم تبعدن اسبق اولنلر
عاد وثمود كبى أَهْلَكْنَاهُمْ انلرى قمونا بوده قيلدق إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ
۝ بى شبهه كه انلر بر دينسز بلوكلر ايدى وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَمَا بَيْنَهُمَا ۝ وكوكلر ويرى واراده اولان اشيايى يارتمدق
لَاعِبِينَ ۝ اويناجى اولدوغمز حالده مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ انلرى يارتمدق
الا دوغرولغله يعنى انلرى بر سبب ايله خلق ايتمدك الا طاعت وايمان اولان
حكمت سببيله وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ ولكن چوقلرى انى بيلمزلر زيرا
نظرلرى قاصر اولدوغيچون إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ تحقيقا كه حقى باطلدن
ايرن كون موعدلرينك وقتيدر أَجْمَعِينَ ۝ قمولرى يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى
عَنْ مَوْلًى شَيْئًا بر كون كه بر دوست بر دوستدن بر آز نسنه دفع ايتمز
وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ۝ ونه انلر يارديم اولنورلر إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ ليكن شول
كيمسه‌لركه تكرى تعالى حضرتلرى انلره ايمانلر رحمت ايتدى كه انلر بر برينه
يارديم ايدوب شفاعت ايدرلر إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ بى شبهه كه حق تعالى كندو در
هر كيمسه غالب اولدنكه تعذيبن مراد ايتدوكى شخصى بر كيمسه اكا يارديم ايده‌مز
الرَّحِيمُ ۝ غايتله مرحمت ايدر اول كيمسه‌يه كه ايستر اكا مرحمت ايتمكى
إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ تحقيقا كه زقوم اغجى طَعَامُ الْأَثِيمِ ۝ ضحو چوق كنهكار اولنك
يديكيدر كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ اريمش باقر كبى قارنلرده قينادر قينمق
كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ۝ اتى صويك قاينمى كبى كه جهنمى اندن ايچدوكدن بغرساقلرى

دوكلور خذوه فاعتلوه الى سواء الجحيم ● حق جل وعلا حضرتلرى فرشته‌لره
ديركه اول كافرى الك بسانى عنف وقهر ايله دوزخك اورته سنه چكك
ثم صبوا فوق رأسه من عذاب الحميم ● صكره باشى اوستنه قيزمش
قينار صودن دوكك ذق انك انت العزيز الكريم ● الكا استهزا ايدوب
سويلك بو عذابك چاشنيسين دادكه بو شبهه سن كه دنياده اعتبار اراسنده
ارجمند اولورن زعمكجه. ان هذا ما كنتم به تمترون ● دخو
تحقيقا كم بو اول نسنه دركه سز سويلندوكز الكا شك ايدردكوز ان المتقين
تحقيقا پرهيزكار اولانلر في مقام امين ● بر امينلك يرده اولورلر في
جنات وعيون ● باغلرده وبكارلرده كه لارنده يلبسون من سندس
واستبرق حريرك نازكندن ومحكم طوقلمشندن كيرلر متقابلين ● مجلسلرنده
قارشو بقارشو اوتوردوقلرى حالده تاكه برى برينه انسيت تحصيل ايده
كذلك آنك كبى اتلره ويردك وزوجناهم بحور عين ● والله كوزلو
بياض قادينلره انلرى ايولندردك يدعون فيها بكل فاكهة بهشتده اجنك
هر اردوا ايستدوكلرى ميوه يى طلب ايدوب احضارينه فرمان ايدرلر امنين
● ضرردن امين اولدوقلرى حالده لا يذوقون فيها الموت ايچنده اولمك
طعمنى دادمزلر الا الموتة الاولى ليكن اولكى اولمى ايلدلر ووقاهم عذاب
الجحيم ● وحق تعالى حضرتلرى انلرى دوزخك اشكنجه سندن صاقلادى
فضلا من ربك اول اشيايى سنك پروردكاركدن بر احسان وكرم ويرلمش
ويرلديلر ذلك هو الفوز العظيم ● اول صرف عذاب وحيات ابدية دخى
كندودر اولو قورتلمق فانما يسرناه بلسانك لعلهم يتذكرون ● بر
قرآنى لغتكله منزل ايدوكرده اسان قيلدق تاكه انى فهم ايدوب پند
الهلر واولوقت كه انكله متذكر اولهلر فارتقب پس انلره حلول
ايدن نسنه يه منتظر اول انهم مرتقبون ● كه على التحقيق
انلر انتظار ايدجيلردر ● اول نسنه يى كه كندولره حلول ايدر

سورة الجاثية مكية وهى ست وثلثون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

حم تنزيل الكتاب ● وان عظيم الشانك اينديرلمسى من الله العزيز الحكيم.

بو ايكى عالى نعتله منعوت ايزد ذو الجلال لدندر ان في السموات والارض لآيات
للمؤمنين ● تحقيقا كه اسمانلرده وزمينده تنكرى تعالى نك وحدانيتنه
تصديق كتورنلره اولو نشانلر واردر وفى خلقكم وما يبث من دابة وياردلمكزده
وحيوان مقوله سندن زمينده پراكنده قيلدوغنده آيات لقوم يوقنون
● صانعك وجودى اوزره دلالت ايدر اولو علامتلر واردر كه بر كروهه
كه صانعك موجود اولمسنده شك ايتمزلر واختلاف الليل والنهار وكيجه
وكوندوز بر قرارده اولمسقلرنده وما انزل الله من السماء من رزق
فاحيى به الارض بعد موتها وحق جل وعلا حضرتلرى كوكدن رزق سببى
يغمور ايندروب انكله زمينى قوردوقدن صكره زنده قيلسنده وتصريف
الرياح وييللرى اختلاف جهات واحوال ايله دوندرمسنده آيات لقوم
يعقلون ● قدرت كامله اوزره عظيم دليللر واردر بر كروهه كه بو كونه
اشيانك حكمتنى استخراج ايتمكه عقوللرين استعمال ايدرلر تلك آيات الله
مذكور اولان علامات خدانك دلائل قدرتيدر نتلوها عليك بالحق
انلرى اوزريكه اوقورز دوغرولغه مقارن اولدوقلرى حالده فبأى
حديث بعد الله وآياته يؤمنون ● پس قنقى سوزه منكرلر تنكرينك
سوزندن واياتندن صكره تصديق كتورورلر ويل لكل افاك اثيم ●
هلاك اولسون هر دروغكوى چوق كناه ايشليجى كمسنه يه يسمع آيات الله
تتلى عليه خدانك اياتنى اوزرينه اوقونور ايكن ايشيدر ثم يصر مستكبرا
صكره دخى كبرى اوزره دورمش قالور انلره ايمان كتورمكدن متكبر اولدوغى
حالده كأن لم يسمعها كويا كه انلرى ايشتمدى فبشره بعذاب اليم ●
پس انى بر دردناك اشكنجه ايله مژده لندر واذا علم من آياتنا شيئا وبزم
اياتمزدن بر نسنه كندويه ايرشوب بيلدى كيم اول شى اياتمزدندر اتخذها
هزوا انلرى اوينجق نسنه ايدينور اولئك اول كروهه كه بو كونه حاللرى
واردر لهم عذاب مهين ● بر خوار وذليل ايدجى اشكنجه كندولره اولور
من ورائهم جهنم دوزخ اوكلرنده اولدوغى حالده ولا يغنى عنهم
ما كسبوا شيئا وقزندوقلرى نسنه كندولردن بر ضرر دفع ايتمز ولا
ما اتخذوا من دون الله اولياء ونه تنكريدن اوزكه ايدندوكلرى دوستلر

عذابدن بر زاد کندولردن دفع ایده بیلورلر ﴿وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ وکندولره
برا ولو اشکنجه وار ﴿هٰذَا هُدًى﴾ بو قرآن عظیم الشان بر یول کوستریجیدر ﴿وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ﴾ وشول کیمسه لرکه پروردکارلرینك آیاتنه ایمان
کتوردمدیلر ﴿لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ﴾ شدتلو اشکنجه دن بر دردناك
اشکنجه انلره اولور ﴿اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ﴾ حضرت خدای متعال
شول قادر علی الاطلاقدر که سزکیچون دریایی رام قیلدی یعنی انك یوزنده
برانیش ویوقش قیلمیوب انی هموار قیلدی ﴿لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ﴾
تاکه کمیلر انك ایچنده دستوریله یوروبه لر ﴿وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ﴾ وتاکه
خدانك فضل وکرمندن تجارت وغواصلك وبالق صیدی کبی انواع تجارتی
طلب ایده سز ﴿وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ وتاکه سز بو نعمتلره اعتراف ایدوب
دخی خدایه شکر ایده سز ﴿وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا﴾ وسزکیچون کوکلرده ویرده اولان اشیانك جمله سنی رام قیلدی ﴿مِنْهُ﴾ انلر
خدانك کرم واحساننددر ﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾
تحقیقا که بو اشیانك تسخیرنده قدرتنه وزره ده دلالت ایدر اولونشانلر
وار بر کروهه که خدانك عجائب وغرائب مصنوعاتنده تفکر ایدرلر دخی
کوزدیلرکه غفاری قبیله سندن بر کیمسنه حضرت عمر الفاروق رضی الله
عنه حضرتلرینه ناسزا سوزلر سویلدی حضرت عمر دخی ایستدیکه اندن
انتقام اله حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ﴿قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا﴾ سویله
یا محمد ایمانه کلان کیمسنه لره ﴿يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ﴾ عفو ایدوب
وازکچسونلر شول کیمسنه لردن که خدای ذو الجلال حضرتلری اعداسنه دخی
ایلدوکی وقائع توقع ایتمزلر ﴿لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ امر ایچون
طلب ایدر یعنی سویله اویله ایتسونلر تاکه خدای عز وجل بر کروهه قزندقلری
نسنه ایله مکافات ایدر ﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ﴾ هر کیم ایو ایش ایشلر
کندو جانیچون ایشلر زیرا انك ثوابی انکادور ﴿وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا﴾ وهر کیم بد ایش
ایدرسه کندو نفسی ایچون اوزره ایتمش اولور ایچون که انك وبالی اوزرینه مترتب
اولور ﴿ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ﴾ صکره پروردکارکزه حکمنه دوزوب
بسا خملکز اوزره سزه مکافات ایدر ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ﴾

﴿وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ﴾ وتحقیقا که حضرت یعقوب علیه السلام اولادینه توراتی
وتفصیل خصومتلك حکومتنی ونبیلر برلکی ویردك ﴿وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ﴾
وپاکیزه حلال اشیادن کندولره روزی قیلدق ﴿وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ﴾
وعصرلرنده اولان انس وجن اوزره کندولرین تفضیل ایلدك ﴿وَآتَيْنَاهُمْ
بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ﴾ وانلره دخی دینك لوازمندن آشکار دلیللر ویردك ﴿فَمَا اخْتَلَفُوا﴾
پس دینك امورنده اختلاف ایتمدیلر ﴿إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ﴾ الا کندولره
حقیقت الحال ایله دانش کلدوکدن صکره ﴿بَغْيًا بَيْنَهُمْ﴾ آرالرنده پیدا اولمش
حسد وعداوت جهتندن ﴿إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ تحقیقا که پروردکار
آرالرنده روز جزاده حکومت ایدر ﴿فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ اول
نسنه ده که ایچنده اختلاف ایدرلردی پس محقی اولانلری مثاب قیلور ومبطل
اولانلری مؤاخذ ایدر ﴿ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ﴾ صکره سنی امر
دیندن بر طریقت اوزره قیلدك ﴿فَاتَّبِعْهَا﴾ پس اکا تابع اول ﴿وَلَا
تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾ وبیلمیان کیمسنه لرك آرزولرینه تابع
اولمه یعنی رؤسای قریشدن دخی بدرلرك آیینه رجوع ایت دیانلرك
سوزینه قولاق اصمه ﴿إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا﴾ بی شك
وشبهه انلر خدانك سکا ایستدوکی نسنه دن بر آز نسنه سندن دفع ایتمزلر
﴿وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾ وبی شبهه کیم ستمکارلر بر بریلرینك
وبر بریلرینك دوستلریدر پس سن انلره دوستلشمه زیرا دوستلکك
شرطی هم مشرب لکدر وسن حاشا که انلره هم مشرب اوله سن ﴿وَاللَّهُ وَلِيُّ
الْمُتَّقِينَ﴾ وایزد ذو الجلال ارباب تقوانك امورینه متولیدر ﴿هٰذَا
بَصَائِرُ لِلنَّاسِ﴾ بو قرآن عظیم الشان خلق ایچون واضح دلیللردر که حقی کندولره
کوستررر ﴿وَهُدًى﴾ وضلالتدن بر یول کوستریجیدر ﴿وَرَحْمَةٌ﴾ وخدادن
بر رحمتدر ﴿لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ﴾ بر کروهه که شك ایتمزلر یعنی بادیه کافلندن
عبور ایدوب یقینك منزلنه طالب اولمشلر معالمده کتوردیکه اهل شرکدن
بعض کیمسنه مؤمنلره دیدیلر حشر ونشر خصوصنده دیدوککز سوز واقع
اولوب بزی بر بشقه عالمه کتورلرلرسه بزه مال وجاهمز اندن دخی سزدن زیاده
اولور دخی حق جل وعلا حضرتلری انلرك سوزینی رد ایدوب بیوردی ﴿أَمْ حَسِبَ﴾

الذين اجترحوا السيئات بلكه يمان ايشلري قزنان كيمسنه لركه ان ايتديلر كه
ان نجعلهم كالذين آمنوا وعملوا الصالحات دخي كندولرين ايمانه كلوب
كوزل اعمال ايشليان كيمسنه لر كبي قيلورز سواء محياهم ومماتهم اولـ
حالده كه زندكانلكلري ودخي اولملري برابر اوله دخي بو ايش هركز اولماز ساء
ما يحكمون ● حكومت ايتدوكلري نسنه غايتله بد نسنه ايدي وخلق الله
السموات والارض بالحق ودخي ايزد متعال كوكلري و يري عدله مقتضي
اولان حق ايله يرتدي پس نيجه محسن ومسيء بر مرتبه ده قيلور ولتجزى كل نفس بما
كسبت دخي انلري خلق ايلدي تا كه هر جان قزندوغي نسنه ايله مكافات اولنه
وهم لا يظلمون ● وحال بو كه انلر نقص ثواب ايله و زيادة عقاب ايله ستم كورمش
قيلنمازلر افرأيت من اتخذ الهه هواه ايا يعقوب كوردك شول كيمسه يي
كه هواي نفسني ايدوب معبودني كندو ارزوسيني ايدندي واضله الله على
علم وخداء عز وجل حضرتلري دانش اوزره اني هدايته موفق قيلمدي
يعني انك ازغونلغين بيلمش ايكن اني مخذول قيلدي وختم على سمعه
وقلبه وانك قولاغني وكوكلني اوزره مهر اوردي كه نصيحتلري ايشتمه
و نه ايمانه تفكر ايده وجعل على بصره غشاوة وكوزي اوزره بر پرده
قيلدي كه دخي عين استبصار و اعتبار ايله بقمز فمن يهديه من بعد الله
پس تكريك اضلالندن صكره اني كيم يول كوستره افلا تذكرون
● پس نيچون اوكوت كيمسنه لر حالندن بر حصه الوب بند المزسز
وقالوا وحشر و نشري انكار ايدنلر ديديلر ما هي الا حياتنا الدنيا يعني اولان
صاغلغمزدن اوزكه بر صاغلق يوقدر نموت ونحيا ● كيمز ميت اولوب
كيمز صاغ قالور وما يهلكنا الا الدهر ومرور ايامدن اوزكه بزي بر نسنه
نابود قيلمز وما لهم بذلك من علم وانلره انكله بر دانش يوقدر يعني
ديمه لري كه حيوة ايمي شمديلكن اولان حيات مزدر وده هردن اوزكه بر نسنه
بزي هلاك ايتمز بر علمه يا بر دليله استنادي يوقدر ان هم الا يظنون
● دكلدر انلر الا كه كمان ايدوب تقليد ايدرلر واذا تتلى عليهم آياتنا
واول وقت كه ايا تمز اوزرلرينه اوقنور بينات روشن و واضح
اولدوقلري حالده ما كان حجتهم معارضه ايتمكه اصلا بر دليللري يوق ايد

الا ان قالوا ائتوا بآبائنا مكر ديمه لري اولمش بدرلريمزي كتورك ان كنتم
صادقين ● دخي اكر سوزكزده صادقلر ايسه كز بو سوزي انلر جهل وعناددن
درلردي زيرا احياء موتى اقتضاء حكمت حسبيله بر وقت خاصله موقتدر
پس افتتاح محلندن دخي ظهوره كلمز مسه عجزه لزوم كلماز ● تعالى الله عن ذلك
وتقدس قل الله يحييكم سويله ايزد ذو الجلال حضرتلري سزي زنده قيلر
ثم يميتكم صكره سزي بيروح قيلر ثم يجمعكم الى يوم القيمة بعد صكره
بعد قيامت كوننه جمع ايدر لا ريب فيه دخي انك وقوعنده شك وشبهه
يوقدر ولكن اكثر الناس لا يعلمون ● وليكن خلقك چوغي اني بيلمزلر تفكرلري
ازاولدوغي ايچوندر ولله ملك السموات والارض وكوكلر ويرلرك تصرفي
خدايه مخصوصدر ويوم تقوم الساعة واول كون كه قيامت قائم اولور يومئذ
يخسر المبطلون ● اول كونده اهل حق ولمسا نلر او تورلر وترى كل امة
جاثية وهر امتي بيغلمش كوررسن كل امة تدعى الى كتابها هر امت
صحائف اعمالنه دعوت اولنوب كندولره سويلنور اليوم تجزون ما كنتم
تعملون ● بو كون ايشلدوككز نسنه ايله مكافات اولنورسز
هذا كتابنا بودر بزم كتابمز چون حق جل وعلا حضرتلري صحيفه اعمالك
يازمسين كرام كاتبين فرمان ايتدي كتابي كندويه مضاف قيلدي
ينطق عليكم بالحق اوزركزه ايشلدوككز نسنه ايله شهادت ايدر نه اندن
اكسك ايدر بر شي ونه زياده انا كنا نستنسخ ما كنتم تعملون
● تحقيقا بز ايشلدوككز اشيايي ملئكه كرامه يازدررديك فاما الذين
آمنوا وعملوا الصالحات پس اما شول كيمسنه لركه ايمانه كلوب كوزل عملر
ايشلديلر فيدخلهم ربهم في رحمته پروردكارلري كندولرين رحمتنه داخل
قيلر كه بهشت جاودان اول رحمتك بر فرديدر ذلك هو الفوز المبين
● اول رحمته داخل اولمق كندو دروغ اشكار اقور تلمقدر واما الذين كفروا
و اما شول كيمسنه لركه كفر ايتديلر افلم تكن آياتي تتلى عليكم كندولره ديلور
تعاببرلر مي سزه كلوب اياتم اوزركزه اوقنمدي فاستكبرتم وكنتم
قوما مجرمين ● پس سز تكبر ايدوب بر كنهكار كروه ايدوكوز واذا قيل
ان وعد الله حق وچون ديلوردي بي شبهه كيم خدانك وعدلي حق در در سنده

وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا وقیامتك اولمسنده شك یوقدر قُلْتُمْ مَا نَدْرِي
مَا السَّاعَةُ دیردكوز ساعت نه اولدوغنی بیلمیز إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا قیامتك
اولمسنه كان ایتمز الا بر ذیوب نكانكه اندن بزه بر فائده حاصل اولمز
وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ۞ وبز انك اولمسنه یقین ایدیجیلر دكلز
وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وایشلدوكلری اشیانك بدلكلری
كندولره نمایان اولدی وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞ وكندولری
قابلدی شول نسنه نك سزاسی كه انكله كندولر استهزا ایدرلردی وَقِيلَ
الْيَوْمَ نَنْسَاكُمْ وكندولره دینلدی بو كون ازا ونوتلمش نسنه كبی سزی
عذابده متروك قیلرز كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا بو كونكزك لقاسنی
اونتدیكوز كبی وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ ودوزخ سزك قرارگاهكوزدر وَمَا لَكُمْ
مِنْ نَاصِرِينَ ۞ وسزه یاردمجیلر یوقدر كه جهنمدن سزی خلاص ایدرلر
ذَلِكُمْ بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا ۞ اول عذاب سزه اولدیغی اول سببدندر
كه سز تنكری تعالینك ایاتنی اویونجق نسنه ایدندوكوز وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
ویقین اولان صاقلق سزی الدادوب كه كمان ایتدكوز اندن اوزكه برحیات
یوقدر فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا پس بو كون اندن چیقمش قیلنمازلر وَلَا هُمْ
يُسْتَعْتَبُونَ ۞ ونه انلر مستعتب اولورلر یعنی انلره دینلمز كه معذرت
طلب ایدك تا كه خدا سزدن راضی اوله فَلِلَّهِ الْحَمْدُ پس حق اولكه حمد خدایه مخصوصدر
رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ كوكلرك خالقی ویرك موجدی رَبِّ الْعَالَمِينَ
جمیع عالملرك پروردكاری وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وكوكلرده ویرده بزركلك اكا یاراشور وَهُوَ الْعَزِيزُ وكندودر هر كسه غلبه ایدن الْحَكِيمُ
۞ هر شیئی كما ینبغی ۞ یرینه ۞ وضع ایدن ۞ پس اكا حمد
وتكبیر ۞ كتورك ۞ وكندویه اطاعت ایدك

Margin: وَهُوَ الْعَزِيزُ وكندودر

سورة الاحقاف مكية وهي اربع وثلثون آيات

Margin: ابتداء السادس والعشرين من القرآن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حم ۞ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ قرآنك برمقداری بر مقدار رسلك عقبنجه ایندرلمسی
مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞ بو ایكی صفتله متصف اولان خداوندندر
مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا كوكلری ویری واراده اولان

انسابی یرتمدق إِلَّا بِالْحَقِّ الا حكمتی وعدالتی اقتضا ایدن حقله مقارن اولدوغی
وَأَجَلٍ مُسَمًّى وبر معین مدتك تقدیرینه ملابس اولدوقلرندن كه اول مدتك
انتهاسنده جملهنك بقاسی منتهی اولور وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ۞
وكفر ایدنلر انذار اولندوقلری نسنه دن یوز چویرمشلردر اصلا ایچنده تفكر ایتمزلر
قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ سویله بكا خبر ویرك اول نسنه
لردن كه تنكریدن اوزكه انلره عبادت ایدرسز أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ
بكا كوسترك یردن قنقی نسنه یی یراتدیلر أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ یا كوكلرك
یرادلمسنده انلره براورتاقلق واردر ائْتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا بكا كتورك
قرآندن اسبق بر كتاب كه انك ایچنده شركه سزه زمان اولمش اوله أَوْ أَثَارَةٍ
مِنْ عِلْمٍ یا دانشمندن بر بقیه یعنی بكا كتورك كچمشلرك علومندن سزده قالمش
بر بقیه دانش كه بتلرك عبادته مستحق اولملرینه دلالت ایده إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
۞ اكر ایسه ونكوز دعواده صادقلر ایدوكوز وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُو مِنْ
دُونِ اللَّهِ وكیمدر ازغونراق شول كیمسه دن كه تنكرینك عبادتندن تجاوز ایدوب
عبادت ایدر مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اول نسنه یه كه قیامت كوننه دك
كندویه اجابت ایتمز وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ۞ وحال بو كه معبودلری
انلرك دعالرندن بیخبردرلر زیرا انلرك معبودلری یا جماد مقوله سندندر
كه انلردن هركز اجابت متصور اولماز یا مسخر قوللردر كه كندو احواللرینه
مشغوللردر وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً واول وقت كه خلق جمع
اولنورلر معبودلری كندولره دشمن اولورلر یعنی كندولره ضرر ایدوب
نفع ایتمزلر وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ۞ وانلر كفارك عبادتلرینه تكذیب
ایدیجیلردر وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا وقچن اوزرلرینه ایاتمز اوقنور بَيِّنَاتٍ
واضح واشكار اولدوقلری حالده قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ یعنی دینی اولنلر دوغرو
سوزدن اوتری دیرلر لَمَّا جَاءَهُمْ كندولره كلدوكی هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞ بو بر
اشكارا جادودر لكدر أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بلكه بو بد سوزه اكتفا ایتمیوب
درلر حضرت محمد المصطفی علیه السلام انی قندندن بیدا ایدوب سویلدی
قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ سویله علی سبیل الفرض والتقدیر بن انی قندمدن بیدا ایلدن
بعد سز فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا سز تنكرینك حكمندن بر از نسنه بكا دفع

دفع ایتمکه قادر دکلسن بنی ربعقوبتمله مؤاخذ قیلمسه هو اعلم بما تفیضون فیه
کندودر دانا ترمرا اولنسنه یه که قرآن عظیم اولشانك حقنده طعن ایدوب
دیرسن که سحردر و افترا اولنمشدر دکی بر شهیدا بینی و بینکم اراده و اراکوزده
شهادت ایتمك جهتندن کندوسی کافیدر و هو الغفور الرحیم ● و کندوده
توبه ایدنلرك کناهنی محو ایدوب توبه لرین قبول ایتمکله انلره اسکر قل ما کنت
بدعا من الرسل سویله پیغامبرلردن ینکی پیدا اولمش بر نسنه دکل ایدم که انلر
قادر اولمدوقلری نسنه یه بن قادر اولوب ایستدوککز معجزه لری سزه کتوره یم
و ما ادری ما یفعل بی و بکم ایشلنان نسنه یی بیلم نه بکا و نه سزه ما ایشلنان
نسنه یی بیلورم ان اتبع الا ما یوحی الی بکا وحی اولنان نسنه دن اوزکه
بر نسنه یه تابع اولمم و ما انا الا نذیر و بن بر نسنه دکلم الا بر قورقودیجی
مبین ● شواهد بینه ایله و معجزات مصدقه ایله انذار ایتمکم تمام ایدیجی
قل ارأیتم ان کان من عند الله سویله بکا خبر ویرك اکر قرآن عظیم اولشان تنکری
تعالی نك قتندن ایدی و کفرتم به و سز انکار ایتدکوز و شهد شاهد
من بنی اسرائیل و یعقوبك اولادندن بر طانق یعنی عبد الله بن سلام طانقلق
ایتدی علی مثله انك کبی بر نسنه اوزرینه یعنی توریه شریفه یعنی قرآن
مصدق و اکا مطابق اولان اشیا اوزرینه تشهادت ایدوب فآمن ایمان
کتوردی یعنی قرآن جنسی وحیدن حق و مطابق بر نسنه کوروب اکا ایمان
کتوردی و استکبرتم و سز اکا ایمان کتورمکدن عناد و تکبر ایتدوکز
غایتله ستمکار بر جماعتسز و لمازمیسز ان الله لا یهدی القوم الظالمین
● بی شبهه که ایزد ذو الجلال ستمکار اولن کروهه دوغرو یولی کوسترمز و قال
الذین کفروا للذین امنوا و دیدیلر اول انلر اهل ایماندن اوتری بدیلر لو کان
خیرا ما سبقونا الیه ایمان بر کوزل نسنه اولسیدی فقرا و اراذل بیزدن
اول اکا وارمزلردی و بو سوزك مضمونی سویلیان اکابر قریش ایدی و اذ لم
یهتدوا به یعنی انکله مهتدی اولمدیلر عنادلری ظاهر اولدی فسیقولون
هذا افك قدیم ● پس درلر بو بر کهنه بلادر و من قبله کتاب موسی
و قرآندن اسبق حضرت موسی علیه السلام ملك کتابی یعنی توریة وار ایدی
اماما و رحمة اهل ایمانه مقتدا و رحمت اولدوغی حالده و هذا کتاب

مصدق

مصدق و بو یعنی قرآن جمیع کتب سماویه یه تصدیق ایدیجی بر کتابدر لسانا عربیا
لغت عربیه منسوب بر دیلدا ولدوغی حالده لینذر الذین ظلموا تا که ستم ایدنلری
قورقوده و بشری للمحسنین ● و ایولك ایدنلره مژده اوله ان الذین قالوا
ربنا الله ثم استقاموا تحقیقا شول کیمسه لرکه دیدیلر پروردکارمز خدادر
صکره اول سوزده اوزره استقامت ایتدیلر فلا خوف علیهم اوزرلرینه اصلا
قورقو اولمازدر لکن ایرشمسندن و لا هم یحزنون ● و نه انلر اندوهناك
اولورلر مرغوبلری الیشتك کچمسندن اولئك اصحاب الجنة انلردر بهشت
بکتلك ایلری خالدین فیها ایچنده علی الدوام اقامت ایتمکلر جزاء بما کانوا
یعملون ● بو نعمتلرله مکافات اولندیلر بر مکافات که ایتدوکلری اعمال
مقابله سنده در و وصینا الانسان بوالدیه احسانا و ادم اوغلنه
انا بابالرینه که انا اسنه و اناسنه بر عظیم ایولك ایشلیه حملته امه کرها
اناسی مشقت و محنت ایله قارننده کوتوردی و وضعته کرها و مشقت
و محنت ایله انی ایکن کندویی وضع ایتدی و حمله و فصاله ثلثون شهرا ●
و انك بو یوکلنمسی و سوتدن کسلمسی اوتوز ایدر بو کلام قومیدر والده نك
اولدوغی ترهیبه مسننده چکدوکی زحمتلره بیاندر و توصیته مبالغه
ایتمك ایچوندر و دخی بو آیتندن استدلال اولندیکه مدت حمل التی آیدر
زیرا نص ایله ثابتدر ولادن رضاعك مدتی که ایکی ییلدر اوتوز ایدن قطع
اولنجه التی آی قالور حتی اذا بلغ اشده پس کمال قوتنه ایرشوب و بلغ اربعین سنة
قرق ییله واصل اولیجق قال رب اوزعنی ان اشکر نعمتك دیدی یا الهی بکا الهام
ایت که نعمتك حقنی ادا ایدم التی انعمت علی و علی والدی اول نعمت که بنم
اوزریمه یدم و انامه اوزرینه احسان ایتدك و ان اعمل صالحا ترضاه و دخی
بکا الهام ایت که بر ایو ایش ایدم که سن انی پسندیده ایدوسن و اصلح لی
فی ذریتی و بنم ایچون اولادمده صلاحیت ایتمش قیل انی تبت الیك تحقیقا کم
بن حضورك عزتکه رجوع ایتمشم و انی من المسلمین ● و بی شبهه که بن سکا
اخلاص ایدنلردنم اولئك الذین نتقبل عنهم احسن ما عملوا اول کروه که ذکر
اوصاف مزبوره ایله متصفدرلر شول کیمسه لردر که ایشلدوکلری اعمالك کوزلنی
کندولردن قبول ایدرز یعنی طاعتلرین قبول ایدرز زیرا فعل مباح حسنه دوا و ررز

ثواب ويلماز ونتجاوز عن سيئاتهم ويمان ايشلرندن وازكيچرز في اصحاب الجنة
بهشت ايرلرينك زمره سنده اولورلر وعد الصدق كوزلو اعمالك قبول
اولنمسن وكناهلردن تجاوز اولنمسين تنكري تعالى حضرتلري وعده ايلدي كرچك
وعده ايتمك الذي كانوا يوعدون ◉ شول وعده ايتمك كه دنياده انكله وعده
اولنورلردي والذي قال لوالديه اف لكما وشول كيمسه كه پدر و مادرينه ديدي
كراهت وتعب سزه اولسون اتعدانني ان اخرج بكا وعده ايدرميسز انكله كه
بن قبردن احيا اولنوب چيقمش قيلنورم وقد خلت القرون من قبلي وحال بو كه
چوق زمان خلق بندن اسبق كچوب انلردن برى دونمدى وهما يستغيثان الله
وانا وانا تنكري تعالى حضرتلرندن مدد ايستيوب اكا ديرلر ويلك امن
سكا هلاك اولسون تنكري تعالى نك وحدانيتنه وقيامتك وقوعنه تصديق
كتور ان وعد الله حق بى شبهه كه خدانك وعدى درستدر البته وجوده
كلسه ديدر فيقول ما هذا الا اساطير الاولين ◉ پس اول كيمسه ديرر بو كه سز
بكا انكله امر ايدرسز بر نسنه دكلدر الا كچمشلرك افسانه لري اولئك
اول كروه كه والدينه عقوق ايدوب اخرته انكار ايدرلر الذين حق عليهم القول
شول كيمسه لردر كه كلمه عذاب اوزرلرينه واجب اولدي في امم قد خلت
من قبلهم برنيچه كروهلر زمره سنده كه كندولردن اسبق كچمشلردي من الجن
والانس پريلردن وادميلردن انهم كانوا خاسرين ◉ كه بى شبهه كه انلر زيان
كورمش كروه ايديلر ولكل درجات مما عملوا وبو ايكي كروهك هر برينه ايشلدوكلري
اشيانك سزاسندن پايه لر وار وليوفيهم اعمالهم وتا كه ايشلرينك سزاسني
انلره بالتمام ويره بو ايشلري ايشلدي وهم لا يظلمون ◉ وكندولر ثوابلك
نقصانيله وعقابك زياده سيله ستم كورمش قيلنمازلر ويوم يعرض الذين
كفروا على النار واول كونده كه بى دين اولانلر جهنم اوزرينه عرض اولنورلر
كندولرينه سويلنور اذهبتم طيباتكم في حياتكم الدنيا پاكيزه لذتلركزي
يعني اولان صافلغكوزده كيدردكوز واستمتعتم بها واول طيبات ايله برخوردار
اولدوكوز يعني تورسين دنياده استيفا ايدوب اخرت ايچون اندن بر شي
تاخير ايتمدكوز فاليوم تجزون عذاب الهون پس بو كون خوارلك و ذلتلك
اشكنجه سيله مكافات اولنورسز بما كنتم تستكبرون في الارض بغير الحق

اول نسنه نك سببيله كه روى زمينده باطل ايله تكبر طالب اولوردكوز وبما
كنتم تفسقون ◉ واول سببيله كه حدودي تجاوز ايدردكوز واذكر اخا عاد
وقبيله عادك برادريني يعني حضرت هود عليه السلامك احوالني سويله اذ انذر
قومه بالاحقاف ◉ يعني كندو عشيرتنه احقاف نام موضعده انذار ايلدي
احقاف قومدن اوزانوب مرتفع اولان يرلردر وادلو قبيله انده ساكن ايديلر تنكري
جل وعلا حضرتلري انلري انذار ايتمك ايچون حضرت هود عليه السلامي مرسل
قيلدي وقد خلت النذر وحال بو كه نيجه قورقودريجي پيغامبرلر كچمشدي من بين يديه
حضرت هود عليه السلامدن مقدم ايلروسندن ومن خلفه وانلر اردندن يعني خلفنده
ايلك رسل پيغامبرلر كلديلر كندوسندن اسبق وكندودن صكره دخي انبيا وار ايدي
ايچون عاد قبيله سنه مبعوث اولدي انلري دعوت ايتديكه ان لا تعبدوا الا الله
تنكري تعالى دن اوزكه بر نسنه يه عبادت ايتمكوز كه عبادته مستحق اودر اني اولدر
اني اخاف عليكم عذاب يوم عظيم ◉ بى شبهه كه بن صعوبتلو كونك اشكنجه سندن
اوزركزه قورقرم ايدوكوز شرك سببيله قالوا اجئتنا لتأفكنا عن الهتنا كندو قومي
جواب ويروب ديديلر كه ايا سن بزه كلدك تا كه بزي معبودلريمزك عبادتندن دوندره
سن فاتنا بما تعدنا پس عذابدن بزه وعده ايلدوكك نسنه يي بزه كتور ان كنت
من الصادقين ◉ اكر كرچك سويليانلردن ايسهك قال انما العلم عند الله حضرت
هود عليه السلام انلره سويلدي عذابكوزك وقتي اولدوغني بيلمكلك خدانك
قتنده محصوردر بنم انده دخلم يوقدر وابلغكم ما ارسلت به وسزه تبليغ
ايدرم اول نسنه يي كه انكله مرسل اولدم ورسول اولدوغم احكامي تبليغ ايتمكدن
اوزكه بر نسنه يوقدر كه ولكني اريكم قوما تجهلون ◉ وليكن بن سزي
بر كروه كورورم كه بيلمزسز كيم پيغامبرلر تبليغ وانذار ايچون كوندرلمشلردر
تعذيب واقتراح ايچون كوندرلديلر بوندن اسبق سوره الاعرافده دخي بيان اولنمش
ايدي كيم قبيله عاددن بر كروه استسقا ايچون حرم محترمه كيتمشلردي
كندولره دخي اوچ بولوت پيدا اولوب دخي برمنادي چاغردي كيم بونلرك برينى
اختيار ايدك انلر سياه بولوتي اختيار ايتديلر چون اول بولوت مملكتلرينه
كلدي فلما راوه عارضا پس اول وقت كه موعود اولدوقلري عذابي كوككه عرض
ايتمش بر بولوت كورديلر مستقبل اوديتهم درهلرينه متوجه ايكن قالوا هذا

عارض ممطرنا دیدیلر بن بر بولتدر که یغمور بزه کتورر حضرت هود علیه
السلام بو سوزلرین ایشدیجک دیدی بل هو ما استعجلتم به بیلکم بو بولت
شول نسنه درکه انی استعجال ایدردکز ریح او بر ییلدر فیها عذاب
الیم ۞ ایچنده بر دردلو اشکنجه وار تدمر کل شیء انلرک نفسلرندن ودخی
واموالرندن هر نسنه‌یی ناپدید قیلر ایدر بامر ربها پروردکارینک دستوریله
بعده اول ییل کلوب قوم کفاری اهلاک ایتدی فاصبحوا لا یری الا مساکنهم
پس بویله اولدیلر که مسکنلرندن اوزکه بر نسنه‌لری کورنمز اولدی یعنی بویله اولدیلر
که برکیمسه قصد ایدوب دیارلرینه کیدرسه انلرک آثارلرندن مسکنلرندن اوزکه
بر نسنه بولمز کذلک نجزی القوم المجرمین ۞ نته که بونلره مکافات ایتدک
مجرمه وتکذیب ایدنلره مکافات ایدرز ولقد مکناهم وتحقیقا کیم قوم عادی
متصرف ومتمکن قیلدک فیما ان مکناکم فیه اول نسنه‌ده که سزی
انک ایچنده متمکن ومتصرف قیلمدک وجعلنا لهم سمعا وابصارا وافئدة
وانلره قولاق وکوزلر وکوکلر قیلدق تاکه اول نعمتلری بیلوب انلرک احسان
ایدنلک اوزره استدلال ایدوب شکرینه مداومت ایدهلر فما اغنی
عنهم سمعهم پس انلردن قولاقلری دفع ایتمدی ولا ابصارهم ونه کوزلری
ولا افئدتهم ونه کوکللری من شیء بر نسنه اذ کانوا یجحدون بآیات الله
ایچون که خدانک آیاتنه تصدیق کتورمزلردی وحاق بهم ما کانوا به
یستهزؤن ۞ وانلره احاطه ایتدی اول نسنه‌نک سزاسی که انکا استهزا
ایدرلردی ولقد اهلکنا ما حولکم من القری وتحقیقا که ای اهل
مکه سزک کویلردن چوره کزده اولانلری نابود قیلدق حجر ثمود وقوم
لوط کویلری کبی وصرفنا الآیات ودلائل وحجتلری کویلو خلقی اوزره
تکرار ایتدک لعلهم یرجعون ۞ تاکه انلر کفرلرندن دونهلر فلولا نصرهم
الذین اتخذوا من دون الله قربانا آلهة پس نیچون انلره یاردم ایتمدی
شول کیمسه‌لر که تنکری تعالی‌دن اوزکه انلری معبودلر ایدندیلر اول حالده که انلر
خدایه تقرب ایدرلر بل ضلوا عنهم بلکه انلر کوزلرندن غائب اولوب انلردن
مدد طلب ایتمه‌لری ممتنع اولدی وذلک افکهم واول تقرب ایچون بتلری معبود
ایدنمک کندو یلانلریدر وما کانوا یفترون ۞ وکندو نفسلرندن باغلدوق

سوزلرده ارباب سیر واثار کتوردیلر که حضرت سرور کائنات علیه افضل
التحیات طائفدن رجوع ایدوب کلنده بطن النخل نام موضعده قونوب کیجه اثناسنده
تهجد نمازین قیلوب قرآنی اوقوردی جنیدن برکروه نصیبیندن یمنه کیدر یورکن
مکان مزبوره وصول بولدقلری حضرت صلی الله علیه وسلمک قرائتنی استماع
ایلدیلر جماعتلرینه واردقلرنده اندن خبر ویروب بعض حکمت آمیز سوزلر
دخی انلره ایراد ایتدیلر پس خدا عز وجل حبیبی اوزره بو نعمتی امتنان ایدوب
بیوردی واذ صرفنا الیک نفرا من الجن ویاد ایت اول وقتی که سنک سمتکه
پریلردن بر کروه میل ایتدردک یستمعون القرآن اول حالده که خدانک کلامنی
ایشدرلر فلما حضروه پس اول وقت که انک قرائتنه حاضر اولدیلر قالوا
انصتوا بری برینه دیدی خاموش اولک تاکه بر خوشجه انی دکلیه لم فلما قضی
پس اول وقت که قرآنک قرائتی تمام اولنوب اندن فارغ اولندی ولوا الی
قومهم کندو عشیرتلرینه دوندیلر منذرین قورقودیجی اولدقلری حالده
قالوا یا قومنا دیدیلر ای بزم کروهمز انا سمعنا کتابا تحقیقا که بز بر کتابک
قرائتنی ایشتدک انزل من بعد موسی ۞ حضرت موسی علیه السلامدن صکره
خدادن ایندرلدی مصدقا لما بین یدیه ایلروسنده اولان کتب
الهیه‌یی تصدیق ایدیجی یهدی الی الحق عقائدده درست دوغرو اولان
نسنه یول کوسترر والی طریق مستقیم ۞ وشرائعدن بر دوغرو
طریقه ارشاد ایدر یا قومنا اجیبوا داعی الله ای کروهمز حضرت خدانک
منادیسنه یعنی حضرت محمد المصطفی علیه السلامه اجابت ایدک وآمنوا
به وانکا تصدیق کتورک یغفر لکم من ذنوبکم کناهلرکزک دخی
بر مقدارینی سزه بغشلر یعنی پیغامبره اجابت ایتمکوز سببیله خدا
عز وجل عبادک مظالمنه متعلق اولمیان کناهلرکزدن تجاوز ایدر زیرا
مظالمک مغفرتی اولمز خصمانک رضاسنه بغلودر ویجرکم من
عذاب الیم ۞ وسزی بر دردلو اشکنجه‌دن صیغندرر ومن لا یجب
داعی الله وهر کیم تنکری تعالینک منادیسنه اجابت ایتمز فلیس بمعجز
فی الارض یر یوزنده عاجز ایدیجی دکلدر یعنی هر کیم خدانک پیغامبرینه اجابت
ایتمز البته اوزرینه خدانک عذابی نازل اولور قورتلمز ولیس له من دونه اولیاء

وتکری تعالیدن اوزکه اکا دوستلر اولمزکه عذابی کندوسندن منع ایدرکمر اولئك فی ضلال مبین ● اول کروه که اجابت ایتمزلر بر آشکاره ازغونلقده درلر بیلمك کرکدر کیم حضرت امام اعظم رضی الله تعالی عنه بو آیتلردن استدلال ایتدیکه اجنه مقوله سنك حکمی قیاس بودر که کا هلری عفو اولنوب عقابدن قورتولورلر واما جنته کروب متنعم اولملری قندن بردلیل ایله ثابت اولمدی وبعضیسی اکا ذاهب اولدیکه انلرانسی بعینه حکمنده درلر اولم یروا ان الله الذی خلق السموات والارض ولم یعی بخلقهن ایا تفکر ایدوب بلمزلرکیم علی التحقیق که کوکلر ویری ایجاد ایدوب خلق ایجادلرنده تعب چکمیان خدای ذوالجلال بقادر علی ان یحیی الموتی انلك اوزرینه توانادر کم اولمشلری زنده قیلر بلی انه علی کل شیء قدیر ● بلی انلك اوزرینه قادردر زیرا علی التحقیق اول خالق بتحقیق هرنسنه نك ایجادی اوزرینه توانادر ویوم یعرض الذین کفروا علی النار واول کونده که ایمانه کلمیانلر آتش اوزرینه عرض اولنورلر کندولره سویلنور الیس هذا بالحق بو عذاب درست دکلمیدر قالوا بلی وربنا جواب ویروب دیدیلر پروردکارمزه قسم کما او درستدر قال فذوقوا العذاب بما کنتم تکفرون ● حق جل وعلا انلره دیدی پس اشکیجنك طعمنی دادك دنیاده ایندوککوز کفر سببیله فاصبر کما صبر اولوا العزم من الرسل پس یا محمد قومکك جفاسی اوزرینه صبر ایله شانکه پیغامبرلردن ثبات وحق اربابی اولدنلر صبر ایتدیلر زیرا سن انلردنسین اولوا العزم اصحاب شرایع اولان پیغمبرلردرکه شرایعك تاسیس وتقریرنده سعی ایتدیلر ومشقتلری اوزرینه صبر ایتدیلر رضا هرلری حضرت نوح وحضرت ابراهیم وحضرت موسی وحضرت عیسی وحضرت محمد المصطفی صلوات الله تعالی علیهم اجمعین ولا تستعجل لهم وکفار قریش ایچون عذابی عجله ایله طلب ایتمه کانهم یوم یرون ما یوعدون ● کویاکه انلر اول کونده که موعود اولدوقلری نسنه یی کورر لر لم یلبثوا الا ساعة من نهار یعنی دنیاده اقامت ایتمدیلر الا کوندزدن بر ساعت بلاغ بو سوره ده وعظ اولندوغی کوزنسنه کفایتدر فهل یهلك الا القوم الفاسقون ● پس حدودی تجاوز ایدن کروهدن اوزکه بر کروه نابود اولماز

حزب

بسم الله الرحمن الرحیم

الذین کفروا وصدوا عن سبیل الله شول کیمسه لرکه کفر ایدوب تنکرینك طریقندن دوندیلر یعنی دین اسلامدن کروب انلك طریقنه سلوك ایتمیانلر اضل اعمالهم ● خدای عز وجل انلرك اعمالنی کمراه قیلدی یعنی دنیاده ایتدوکلری اطعام طعام وصله ارحام کبی خیرلو ایشلرین ضایع قیلدی والذین آمنوا وعملوا الصالحات وشول کیمسه لرکه ایمانه کلوب کوزل عملری ایشلدیلر وآمنوا بما نزل علی محمد ودخی حضرت محمد المصطفی علیه السلام اوزرینه اینادن کتابه تصدیق کتوردیلر وهو الحق من ربهم ● وحال بوکه کندو پروردکارلرندن اولون درستلکدر کفر عنهم سیئاتهم بد اولون ایشلرین دخی کندولردن محو ایندی واصلح بالهم ● ودین ودنیاده انلرك حالنی صالح قیلدی ذلك اول اضلال اعمال واصلاح احوال بان الذین کفروا اتبعوا الباطل اول سببله درکه علی التحقیق کفر ایدنلر اصلی اولمیان نسنه یه اویدیلر وان الذین آمنوا اتبعوا الحق من ربهم وایمانه کلنلر دخی پروردکارلرندن صادر اولون دوغرولغه تابع اولدیلر کذلك اول بیان ایتمك کبی یضرب الله للناس امثالهم ● حق جل وعلا حضرتلری خلق ایچون کندولرك احوالنی بیان ایدر فاذا لقیتم الذین کفروا پس اول وقتده کافر اولانلره یعنی صاتشورسز فضرب الرقاب ● بوینلری براورمق وارلك حتی اذا اثخنتموهم اول حده دك که کندولرین چوق قتل ایتدوککوزده فشدوا الوثاق ● باغلرین محکم بغلکوز یعنی انلری اسیر ایدوب صاقلکوز فاما منا بعد واما فداء پس اندن صکره یا امتنان ایتمك یا فدا ایتمك یعنی یا عوضسز کندولرین ازاد ایدرسز یا عوضلرین الورسز حتی تضع الحرب اوزارها اول محله دك که جنك کندو الاتنی بوراقور یعنی حرب منقضی اولوب مطیع ومنقاد دن اوزکه مرکیمسه قالمیه ذلك اول ایشی انلره ایشلکوز ولو یشاء الله لانتصر منهم واکر ایزد ذو الجلال ایستسیدی انلردن انتقام الوردی که بردن کندولرین اهلاك ایدردی ولکن لیبلوا بعضکم ببعض ولیکن جهاد لزوم سزه بویوردی تاکه برمقدار کزی برمقدار کزله مبتلا قیله یعنی اهل

ایمانی کفار ایله مبتلا قیلدی تا که اجر جزیله نائل اولهلر و کفاری اهل ایمان ایله مبتلا
قیلدی تا که بعضلری کفردن فراغت ایدوب دولت ایمانه نائل اولهلر و الذین
قتلوا فی سبیل الله وشول کیمسه لر که تنکری تعالی نك یولنده شهید قیلندیلر
فلن یضل اعمالهم ❁ خدای عز وجل عرکز انلرك ایشلرین ضائع قیلمز سیهدیهم
یقین زمانده انلره طوغری یول کوستریر ویصلح بالهم ❁ وصحیحا الرینه
دوزدن ویرر ویدخلهم الجنة وانلری بهشت جاودانه کیوریر عرفها لهم ❁
اول حالده که کندولره انی تعریف ایتدی یعنی انلر ایچون انی بو کونه بیان ایتدی
کیم هر بیرلری کندو منزلن بیلوب اکا دوغرو کیده لر کویا که خلق اولندوغی
کوندن انده سکنی ایتمشیدی یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه کلنلر ان تنصروا الله
اکر خدانك دیننه ورسولنه یاردم ایدرسز ینصرکم ویثبت اقدامکم دشمنلر
اوزره سزه یاردم ایدوب حقوق اسلامده قیامت ایتمه وکفار ایله جهاد
ایتمکده ایاقلرکزی بکشترکر والذین کفروا فتعسا لهم وکافرلر اولانلر کندولره
هلاك وغصه وخوارلك وغمدر اولسون واضل اعمالهم ❁ وخدای عز
وجل انلرك ایشلرین نابدید قیلدی ذلك بانهم کرهوا ما انزل الله اول
هلاك وبطلان عمل انلره اول سببدن اولدیکه انلر تنکری تعالی نك ایندردوکی
حکمی سیوب قبول ایتمدیلر فاحبط اعمالهم ❁ پس حق جل وعلا انلرك
ایو ایشلرین باطل وضائع قیلدی افلم یسیروا فی الارض فینظروا کیف
کان عاقبة الذین من قبلهم ایا ایولرنده اوتوروب یر یوزنده سیاحت ایتمدیلر
که بقه لر کندولردن اسبق اولنلرك صوکی نیجه اولدی دمر الله علیهم حق
جل وعلا انلر اوزره هلاکی مسلط قیلدی یعنی کندولره مخصوص اولان جان
ومال واهلی بالکلیه نابدید قیلدی وللکافرین امثالها ❁ وکافر
اولنلره اول عقوبتك مانندلری اولور ذلك اول عقوبت امم سالقه یه
وبونلره بان الله مولی الذین آمنوا اول سببدندر که حق جل وعلا ایمانه کلنلر
دوستیدر وان الکافرین لا مولی لهم ❁ واول سببدندر که کافر اولانلر
کندولره بر دوست یوقدر ان الله یدخل الذین آمنوا وعملوا الصالحات
جنات تجری من تحتها الانهار تحقیقا که خدای عز وجل داخل قیلر شول کیمسه لری
که ایمانه کلوب کوزل عملی ایشلدیلر بر باغلره که کوشکلری التندن ایرماقلر

والذین کفروا یتمتعون وخدانك وحدانیتنه تصدیق کتورمیانلر دنیا ودنیه نك
متاعیله منتفع اولورلر ویاکلون کما تاکل الانعام ودوارلر یمی کبی یرلر یعنی
عقللرین انجق بیمکه وایچمکه صرف ایتمشلرنده که سائر حیوانلرك مهمی اودر وبیلمدیلر که
یمدن مقصد بدنه طاعتیچون بر قوت ویرمکدر بل که کافرلر ایندیلر که دنیا یمکلکدن
مقصد یمکدر وایچمکدر بیت خوردن برای زیستن وشکر کردنست ❁ تو معتقد که
زیستن از بهر خوردنست والنار مثوی لهم ❁ ودوزخ کندولره منزل
وقرارکاهدر وکاین من قریة ونیجه کویلر خلقی هی اشد قوة من قریتك اول
کویلرك اربابی زیاده قوتلودر سنك کویك خلقندن التی اخرجتك
اول کوی خلقی که اندن سنك چیقمکه باعث اولدیلر اهلکناهم انواع عذاب ایله
اول قوتلو اولنلری اهلاك ایتدك فلا ناصر لهم ❁ پس انلره یاردمجی یوقدر
که عذابی کندولردن دفع ایلیه افمن کان علی بینة من ربه پس ایا شول کیمسه لر
که پروردکاری طرفندن بر آشکارا دلیل اوزره اولدی کمن زین له سوء عمله شول
کیمسه کبی درکه شرك ومعصیت اولان بدعملی کندویه بزنمش قیلندی
واتبعوا اهواءهم واول قسم که ایمان عملری کندولره تزیین اولندی
اول خصوصده کندو ارزولرینه تابع اولدیلر انکه حقده بر شبهه لری اولدوغندن
اوتری شرك ومعصیته تابع اولدیلر مثل الجنة التی وعد المتقون ❁
ارباب تقوی موعود اولدقلری بهشتك عجیب صفتی اوزرکه اوقودوغمز نسنه ده
دار فیها انهار من ماء غیر آسن ایچنده رائحه سی متغیر اولمیان صودن ایرماقلر
دار وانهار من لبن لم یتغیر طعمه واناك ایچنده دادی دکشممش سوددن ایرماقلر
دار وانهار من خمر لذة للشاربین ❁ واناك ایچنده ایچنلره لذتلو شرابدن
ایرماقلر وار وانهار من عسل مصفی واناك ایچنده صوزلمش بالدن ایرماقلر وار
ولهم فیها من کل الثمرات ومتقیلره اناك ایچنده دوکلی میوه لردن وار ومغفرة
من ربهم وانلره پروردکارلرندن بر اولو مغفرت وار کمن هو خالد فی النار ایا
اول کونه نعمتلرده منعم اولان کیمسه شول کیمسه کبیدر که کندو می جهنمده
علی الدوام اقامت ایتمشدر وسقوا ماء حمیما ❁ واول نارینلر اشربه یرینه
بر قیزمش صو ایچمش قیلندیلر فقطع امعاءهم ❁ پس شدت حرارتندن
بغرصقلرین پاره پاره ومنهم من یستمع الیك وانلردن بر کروه وار که

سوزکه قولاق دوترلر حتی اذا خرجوا من عندک پس چقن مسنک یانکدن چیقرلر وبونلر اهل نفاقدرلر که حضرتک مجلسنده اوتوروب کلام دربارنی ایشیدوب مجلسدن چیقدقلری برله قالوا للذین اوتوا العلم دانشی ویرلن کیمسه لره یعنی صحابه کرامک علمالرینه دیرلر ماذا قال آنفا پیغامبر صلی الله تعالی علیه وسلم شمدی سویلدی یعنی بزانی فهم ایتمدک بو کلامی استهزا طریقیله دیرلردی اولئک الذین طبع الله علی قلوبهم اول کروه شول کیمسه لردر که کوکلری اوزره حق تعالی مهر اوردی واتبعوا اهواءهم ⊙ وکندو آرزولرینه اویدیلر واول سببدن سیدالانامک سوزینه تهاون ایدرلردی والذین اهتدوا وشول کیمسه لر که حضرتک سوزین یخشی ایشتمکله دوغری یولی بولدیلر زادهم هدی ⊙ تنکری تعالی انلره توفیقله هدایت ارتردی وآتاهم تقویهم وایندوکلری تقوانک سزاسنی کندولره ویردی فهل ینظرون الا الساعة پس کفار واهل نفاق قیامتک کلمسندن اوزکه برنسنه انتظار ایتمزلر ان تأتیهم بغتة انتظار ایتمزلر الا که کندولره ناکهان کله فقد جاء اشراطها ⊙ کبی شبهه انک علاماتی کلدی وآندن مراد حضرتک بعثی وانشقاق قمردر فأنی لهم اذا جاءتهم ذکریهم پس پند ونصیحت ایلمری کندولره نیجه حاصل اولور اول وقت که قیامت کندولره کلور زیرا اولکلدوکی پند ونصیحت قبول ایتمسی انلره فائده ویرمز فاعلم انه لا اله الا الله واستغفر لذنبک پس بیلکیم شان بودر که خدادن اوزکه عبادته مستحق برمعبود یوقدر وکناهکچون مغفرت طلب ایت یعنی چونکیم اهل ایمانک سعادتی واهل کفر ونفاقک شقاوتی سکا معلوم اولدی سن اول کمال توحید اوزره ثابت اول وکندو نفسکی استغفار ایتمکله تکمیل ایت وللمؤمنین والمؤمنات ومؤمن کشیلر ومؤمن قاریلر دخی مغفرت طلب ایت والله یعلم متقلبکم وایزد ذوالجلال سزی دنیاده کیدوب کلدوکزی بیلور ومثویکم ودخی آخرتده ارامکاهکوزی بیلور یعنی دار دنیادن قطع اولندجق برچوق مرحله کوزو آخرتده موضع اقامتکوز علمنده نمایاندر پس خدادن خوف ایدوب استغفار ایدک وآخرتکزه برنسنه مهیا ایدک ویقول الذین آمنوا لولا نزلت سورة واهل ایمان دیرلر نیچون جهاد خصوصنده برسوره ایندی فاذا انزلت سورة محکمة پس چقن تشابهدن عاری برمبین سوره ایندرلسه و ذکر فیها القتال وایچنده قتال ایله فرمان اکلور رأیت الذین

فی قلوبهم مرض کورورسن شول کیمسه لری که کوکلرنده نفاق خسته لکی وار ینظرون الیک نظر المغشی علیه من الموت سکا بقرلر اول مخصوص بقسی کیبی که مرکک غم وقصاوتندن اوزرینه بیهوشلک ایتمش اوله فأولی لهم ⊙ پس انلره وای اولسون طاعة وقول معروف انلرک ایشی فرمانبردارلکدر و کوزل سوزدر فاذا عزم الامر پس چقن ایش لازم اولدی یعنی چقن جهاد لک اولمسی محقق اولدی اکا وارمقدن تخلف ایدوب منع قادرلری یا ننده اوتورورلر فلو صدقوا الله پس جهاد خصوصنده اظهار ایندوکلری توصده خدایه صدق کتورسیدیلر لکان خیرا لهم البته صدق ایتمک کندولره بیکرک اولوردی فهل عسیتم پس سزدن متوقع اولور می ان تولیتم اکر خلقک امورینه متولی اولورسیز ان تفسدوا فی الارض تحاسد وتنافس سببیله یر یوزنده فساد ایدرسز وتقطعوا ارحامکم وتکبر وتجبر سببیله اقاربکوزدن یوز چویروب محبت واحسانی کسرسز اولئک اول کروه که مفسد ومعرضدرلر الذین لعنهم الله فاصمهم شول کیمسه لردر که حق تعالی حضرتلری کندولرینی رحمتندن دور قیلوب قولاقلرین صاغر قیلدی که حقی ایشتمزلر واعمی ابصارهم ⊙ وکوزلرین کور قیلدی که دوغری یولی بولمازلر افلا یتدبرون القرآن پس نیچون قرآن عظیم الشانی تفکر ایدوب ایچنده اولان مواعظ ایله پند پذیر اولمدیلر تا که معاصیدن اجتناب ایدرلردی ام علی قلوب اقفالها ⊙ یاخود کوکلر اوزره قفللری وار یعنی انلرک کوکلری حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمک بعثی اولمدن اول یهود انلک نعتنی چوق دیرلردی چونکیم حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم مبعوث اولوب مدینه یه هجرت ایندی دیدوکلری سوزلردن رجوع ایدوب کفر اوزره مصر اولدیلر حق جل وعلا انلرک احوالندن خبر ایدوب بیورر ان الذین ارتدوا علی ادبارهم تحقیقا شول کیمسه لرکه اکسه لری اوزره دوندیلر من بعد ما تبین لهم الهدی دلائل واضحه ایله ومعجزات باهره ایله کندولره هدایت نمایان اولدوقدن صکره الشیطان سول لهم ابلیس شقی کندولره ارتدادی تزیین ایدوب اسان ایندی واملی لهم ⊙ وحق جل وعلا انلره مهلت ویروب عقوبتلرین تعجیل ایتمدی ذلک اول مهلت ویرلمسی بأنهم قالوا للذین کرهوا ما نزل الله اول سببلدرکه یهود دیدیلر شول کیمسه لره که تنکری تعالی

ایندردوکی نسنه‌یی سیومدیلر یعنی طائفهٔ یهود ارباب نفاقه دیدیلر سنطیعکم
فی بعض الامر البته بعض ایشکوزده سزه اطاعت ایدرز یعنی اکر پیغامبره جنك
ایدرسن بز سزه مدد ایدرز والله یعلم اسرارهم وحق جل وعلا انلرك
کزلتمکلرین بیلور فکیف اذا توفتهم الملئکة پس حاللری نیجه اولور اول
وقت که فرشته‌لر جانلرین قبض ایدرلر یضربون وجوههم وادبارهم اول حالده یکم
یوزلرین واکسه‌لرین اوررلر ذلك جانلری اول کیفیتله قبض اولنمق بانهم
اتبعوا ما اسخط الله اول سببدندرکه حق تعالی نك خشمنی ایجاب ایدن نسنه‌یه
کفر ومعصیت کبی تابع اولدیلر وکرهوا رضوانه وخدانك بسندیکن معنی
ایمان وجهاد کبی سیومدیلر فاحبط اعمالهم ۞ اول سببدن حق جل
وعلا ایتدوکلری کوزل ایشلری باطل قیلدی ام حسب الذین فی قلوبهم مرض
یاخود کوکللرینده نفاق خسته‌لکی اولان کیمسه‌لر کمان ایتدیلرمی که ان لن یخرج
الله اضغانهم ۞ ایزد ذو الجلال قلبلرنده اولان کینه‌لری پیغامبره واهل
ایمانه اظهار ایتمز ولو نشاء لاریناکهم واکر استیسیدك اشخاصلرینه
دلالت ایدر علامتلرله انلری سکا بیلدررردك فلعرفتهم بسیماهم ۞
پس انلری تشخیص ایدن علامتلرله کندولرین بیلوردك ولتعرفنهم فی لحن
القول والبته سوزی جهت صوابدن تعریض وتوریه جهتنه میل ایتدکده
انلری بیلورسن والله یعلم اعمالکم ۞ وایزد ذو الجلال ایشلرکزی بیلور
پس قصدکزه کوره مکافاتکزی ایدر ولنبلونکم والبته سزی جهادله وسائر
تکالیفله مبتلا قیلورز حتی نعلم المجاهدین منکم والصابرین ۞ تاکه تمیز ایدهم
سزدن جهاد ایدنلری وطاعاتك مشقتلرینه صبر ایدنلری ونبلو
اخبارکم ۞ واعمالکزدن خبر ایدن اشیایی اظهار ایدرز تاکه انلرك
حسن وقبحی ظاهر اوله ان الذین کفروا وصدوا عن سبیل الله تحقیقا اشول
کیمسه‌لر که کفر ایدوب تنکری تعالی نك یولندن خلقی منع ایتدیلر وبونلر بنی
النضیر وقریظه قبیله‌لری وشاقوا الرسول وپیغامبره عداوت ایتدیلر
من بعد ما تبین لهم الهدی ۞ کندولره حق نمایان اولدوقدن صکره یعنی
توراتده اوقیوب بیلدوکلرندن صکره که محمد المصطفانك نبوتی حقدر لن
یضروا الله شیئا عداوت وقتللریله خدانك رسولنه بر ضرر یتشمز مکر قادردرلر

وسیحبط اعمالهم ۞ والبته اول سببله ایشلدوکلری کوزل ایشلرك
ثوابنی باطل قیلور یا ایها الذین امنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول ای ایمان
کتورنلر خدایه اطاعت ایدك وپیغامبرك سوزینه منقاد اولك ولا تبطلوا
اعمالکم ۞ وایتدوککز کوزل ایشلری باطل قیلمکوز یعنی اعمالکزی
نفاق وعجب وریا کبی اشیا ایله باطل قیلمکوز ان الذین کفروا وصدوا
عن سبیل الله تحقیقا اشول کیمسه‌لر که کفر ایدوب تنکری تعالی نك یولندن
خلقی منع ایتدیلر ثم ماتوا وهم کفار ۞ صکره میت اولدیلر وحال بوکه کندولر
بی دیندرلر فلن یغفر الله لهم ۞ حق جل وعلا انلره هرکز مغفرت ایتمز
فلا تهنوا وتدعوا الی السلم پس زبون اولمکوز ای اهل ایمان وذلت جهتندن
کفاری صلحه دعوت ایتمکوز وانتم الاعلون وحال بوکه سز یوجه‌رکسز اولنلر
سز یعنی غلبه ایدنلر سزلرسز والله معکم وایزد ذو الجلال نصرت ومعونتله
سزکله‌در ولن یترکم اعمالکم ۞ وایشلدوککز اعمالی سزه ضایع قیلمز
انما الحیوة الدنیا لعب ولهو بوندن اوزکه بر نسنه یوقدرکه یقین اولان
صاغلق اویناق وفانیدر سز اشتغال ایتمکده‌دو وان تؤمنوا وتتقوا یؤتکم اجورکم
واکر ایمانه کلوب پرهیزکارلق ایدرسکز ایمان وتقوا اجرلرین ثوابنی سزه ویرر
ولا یسئلکم اموالکم وتمام مالکزی سزدن ایستمز الا انجق برجزء قلیل
اوزره اقتصار ایدر ربع عشر وعشر کبی ان یسئلکموها فیحفکم اکر تمام
مالکزی سزدن استیوب مشقته سزی دوشورر تبخلوا بخل ایدوب ویرمزسز
ویخرج اضغانکم ۞ وبخل کینه وکدورتلرکزی چیقرر ها انتم هؤلاء
اکاه اولك که سز ای مخاطبلر اولانلر اشول کیمسه‌لرسز که تدعون لتنفقوا فی
سبیل الله دعوت اولنورسز تاکه خدانك یولنده مالکزدن برشیء انفاق
ایدرسز فمنکم من یبخل سزدن برکروه وارکه بخل ایدوب انفاق ایتمز ومن
یبخل فانما یبخل عن نفسه وهرکیم امساك ایدر امساك ایتمز الا کندو
جانندن والله الغنی وایزد ذو الجلال صدقات ونفقاتکزدن بی نیازدر
وانتم الفقراء ۞ وبو فضل اولانلره محتاج اولانلر سزسز پس اول نسنه‌که سزه
انکا امر ایدر او سزك احتیاجکز ایچوندر اندن صکره ایشلرسکز نفعی
سزه اولور واکر دونرسز ضرری اوزرکزه مترتب اولور وان تتولوا واکر

ایماندن یوز چویررسز يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ سزدن اوزکه بر کروه بیرکزه
قائممقام ایدر ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ صکره مانندلرکز اولمازلر بلکه سزدن
زیاده انقیاد وتقوی اربابی اولورلر وانلردن مراد انصاردر یا ملائکه یا یمن
خلقی واشهر اولدرکه انلر طائفهٔ فرسدر زیرا انلر کیم اولدوقلرین حضرتدن
دخی سؤال اولندی واول وقت حضرت سلمان الفارسی حضرتلرینک یانشه
سندن اوتوریوردی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم مبارک النی
سلمان فارسینک دیزی اوزره اوروب دیدی هذا وقومه یعنی بو وکروهی

سورة الفتح مدنية وهی تسع وعشرون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا تحقیقا بز سکا یا محمد بر آشکارا فتح ایتمک فتح
ایتدک بو کلام خدای ذو الجلالدن سید الکونینه مکهٔ مکرمه نک فتحنه
وعده درواز بس که وقوعی متحققدر ماضی صیغه سیله اندن تعبیر اولندی
لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ فتح ایچون علتدر یعنی اول فتحی
سکا قیلدی تاکه جهاد سببیله کناهکدن کچمش اولانی وکلجککی سکا مغفرت
ایدر وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وتاکه دینک اشتهاریله ونبوت پادشاهلکی ضم ایتمکله
نعمتنی اوزرکه اتمام ایده وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا وتاکه سکا بر حقه
یول کوستره وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا وتاکه خدای متعال سکا یاردم [illegible]
بر یاردمکه ایچنده غلبه وقوت اوله هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ اودر اول پروردکار
که آرام وثبات ومستقر قیلدی فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ اهل ایمانک کوکللرنده
لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ تاکه ایمانلریله بر ایمان ارتمش اوله لر یعنی اصول
شرایعله اولان ایمانلرینه انلرک فروعنه ایمان کتورمکله ارتق قیله لر وَلِلَّهِ جُنُودُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وکوکلر وییرک لشکرلری خدای ذو الجلالکدر مخصوص صدد
انلرین ایشلرین کندوسی تدبیر ایدرکه کاه بر مقدارلرین بر مقدار اوزره مسلط
قیلور وکاه مصالحه یی ارالرنده صالورور وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا وایزد ذو الجلال
مصالح وامورده دانا ایدی حَكِيمًا تدبیر وتقدیر ایتدوکی اشیاده کما
ینبغی حکم ایدیجیدی پس جهادک فرضیتنی حکم ایتدی لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ تاکه اهل ایمان اولان کشیلری

واهل

واهل ایمان اولان خاتونلری داخل قیله بر باغلره که کوشکلری آلتندن ارمقلر
آقار خَالِدِينَ فِيهَا ایچنده علی الدوام اقامتی تقدیر ایتدوکلری حالده وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وتاکه یمان ایشلرین کندولردن پوشیده قیلوب اظهار ایتمیه وَكَانَ
ذَٰلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا واول کناهلک تکفیر اولنمسی خدانک قتنده بر اولو
قورتلمق ایدی وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
وتاکه بو ایکی قسمک ارککلرین ودیشیلرین معذب قیله الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ
السَّوْءِ شول ایکی قسمک ارکک ودیشیلری که حضرت خدایه بد کمانی کمان ایدیجی
که ظن ایتدیلر اهل ایمان منصور اولمیوب مغلوب اولورلر عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ
یمان دونش اوزرلرینه اولسون وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وتنکری تعالی
اوزرلرینه غضب ایتدی وَلَعَنَهُمْ وانلری رحمتندن دور قیلدی وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَهَنَّمَ وانلره دوزخی آماده قیلدی وَسَاءَتْ مَصِيرًا ویمان دونجک
یردر دوزخ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وکوکلر وییرک لشکرلری
حکمی خدایه در وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا وایزد ذو الجلال بو ایکی صفتله
همیشه متصف ایدی إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا تحقیقا کم بز سنی امتک
اوزره طاعت کوندردک وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وطاعتا اوزره مژده ویریجی
ومعصیتا اوزره قورقیدوریجی سنی کوندردک لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ تاکه
سز ای امت خدایه ودخی رسولنه تصدیق کتوره سز وَتُعَزِّرُوهُ وتنکری تعالینک
دیننه تقویت ویره سز وَتُوَقِّرُوهُ وانک فرمانی دخی اولو دوته سز
وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا وشول تنقصدن صباح واخشام ذات
پاکنی تنزیه ایده سز إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ تحقیقا شول کمسه لر
که سنکله عهد وپیمان بغلرلر رضی خدادن اوزکه بر کیمسه ایله بغلرلر زیرا پیغامبرله
مبایعه ایتسندن مقصد خدانک رضاسنی تحصیل ایتمکدر يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ
تنکری تعالینک قدرتی انلرک الری اوستنده در فَمَنْ نَكَثَ پس هر کیم عهد
وپیمانی بوزر فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ کندو نفسندن اوزکه بر کیمسه اوزرینه
عهد وپیمانی بوزمغی ایچون که انک وبالی نفسی اوزرینه دونر وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ
عَلَيْهُ اللَّهَ وهر کیم بر بیعته کتوردی واول نسنه یی که تنکری تعالی ایله انک
اوزره معاهده ایتدی فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا بی شبهه که حق جل وعلا

حضرتلری اکا براولو اجوت ویرر بو آیت بیعة الرضوان شاننده نازل اولدی
کوردیلرکه حضرت سرور کائنات علیه افضل الصلوات هجرتك التنجی
سنه سنده مکهٔ مکرمه یه جنکسز اهل ایمانله واردوب عمره ایتمکه قصد
ایتدی دخی حدیبیه نام مکانه واصل اولدوقلرنده اهل شرك حمیهٔ جاهلیه
مقتضاسیله خبر صالدیلرکه مکه یه کلمککوزه مرضامز یوقدر پس حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلم اندن احرام عمره دن تحلل ایدوب لا زمنی
ادا ایتدی وبونك تفصیلی کتب سیرده مسطوردر وبو سفرده بادیه نشینلردن
برقچ قبیله یه خبر صالدی کیم بو سفرده بزمله مرافقت ایدك انلر اهمال ایتدیلرکه
مبادا قریش حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمی عمره ایتمکدن منع ایدرلر بر
انلرله جنك ایتمك اقتضا ایدر دیو فکر ایدوب تخلف ایتدیلر حق جل وعلا حضرتلری
حبیب اکرمنه انلرك باطل کوردجك عذرلرندن خبر ایدوب بیورر سَيَقُولُ
الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ یعنی زماننده بادیه نشینلردن تخلف ایدن قبائل دیرلر شَغَلَتْنَا
أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا اموالمز وبزه مخصوص اولان کیمسنه لرمز سنکله مرافقت ایتمکدن
بزی مشغول ایتدیلر انکیچون که برکیمسه مز یوقدرکه بیوتمزه قائم مقام اوله ۞
فَاسْتَغْفِرْ لَنَا پس ایتدوکمز تخلفدن اوتری بزم ایچون خدادن مغفرت طلب
ایله يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ کوکلرنده اولمیان نسنه یی دخی
دیللریله سویلرلر یعنی کتوردوکلری عذرده صادق دکلدرلر انلری اموال واهلی
القومدی بلکه کندولری الی قوبان ضعف عقیده در وقریشدن خوفلریدر
قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا سویله پس کیمدر سزکیچون شکری
تعالی دن بر از نسنه مالك اولور إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اکر سزه بر ضرر یتشرمك
ایسترسه أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا یاسزه برایولك ایصال ایتمك ایسترسه بَلْ كَانَ اللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۞ بلکه ایزد متعال ایشلدوککوز ایشلره دانا ایدی
بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا ۞ اموال واولاد
کیتمکدن سزه مانع اولمدیلر بلکه کمان ایتدوککز کیم پیغامبر واهل ایمان
اهالری طرفنه هرکز دونمیوب کفار خولرین قیررلر وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ
واول ایش کوکللرکزده آراسته قیلنوب متمکن اولدی وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ
ویمان کمانی کمان ایتدککز وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ۞ وشکری تعالی حضرتلری

فتنه

فتنه هلاك اولمش برکروه ایدککز وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وهرکیم
خدایه ورسولنه ایمان کتورمز فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ۞ بی شبهه بز
کفار ایچون بر علولی آتش آماده قیلدق وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وعالم علوینك وعالم سفلینك زمام حکومتی خدانك ید قدرتنده در يَغْفِرُ لِمَنْ
يَشَاءُ ایستدوکی کیمسنه یه مغفرت ایدر وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وایستدوکی
کیمسنه یی معذب ایدر وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۞ وایزد ذو الجلال بولجه
تعالی همیشه مغفرت ایدی سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ یعنی وقتا که حدیبیه سفرندن
تخلف ایدنلر دیرلر إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ یعنی غنیمتلره کیدر سنز مراد خیبر
غنائمیدر لِتَأْخُذُوهَا تاکه انی الهسز ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ بیزی قویك سزه اویه لم
يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ ایسترلرکه شکری تعالینك سوزین دکشدره لر
یعنی خدانك ایتدوکی حکمی که حدیبیه خلقندن اوزکه خیبر سفرنه برکمسه کیتمسون
دکشدرمك ایسترلر قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا سویله هرکز سز بیزه اویمزسز كَذَٰلِكُمْ قَالَ اللَّهُ
مِنْ قَبْلُ اویلجه حق تعالی بیوردی بیز مدینه یه کلمدن اول فَسَيَقُولُونَ بَلْ
تَحْسُدُونَنَا پس یعنی اول که درلر خدا بو زمانی ایتمدی بلکه سز بزه حسد ایدوب
تاکه سزه غنائمدن اوزاق اولمیه لم دیرسز خدا اویلجه حکم ایتدی اما قصر
الامری کفره کمان ایتدوکی کبی دکلدر بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۞ بلکه کفره
امور اخرویه یی فهم ایتمزلر الا بر آز فهم ایتمك که بو کونه باطل تصورلری انسان
کتورر قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ بادیه نشینلردن حدیبیه سفرندن تخلف ایدنلره
سویله سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ ۞ یعنی اوله کیم دعوت اولنورسز
برقتی جنك ایه لری کروهك جنکنه وانلر حضرتدن صکره مرتدن ارتداد ایدن
قبائل در تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ اول حالده که انلرله جنك ایدوب کندولری یا
قیررسز یا دین اسلامه داخل اولورلر فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا پس
اکر دعوته اجابت ایتمکله اطاعت ایدرسز حق جل وعلا حضرتلری سزه انلك
اوزره برکوزل ثواب ویرر وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ واکر یوز چویررسز
نیته کیم اسبق حدیبیه سفرندن یوز چویردککز کبی يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞
سزی بردرلو اشکنجه ایله معذب قیلرچون جهاددن تخلف ایدنلرك حقنده
بو نه جزا ایات وعید کلدی اهل اسلامدن ارباب عذر اولانلر فکره دوشدیلرکه

عجبا بز جهاددن تخلف ایتدوکمزدن اوتری بو وعیده مستحق اولورمیوز دیو
حق جل وعلا حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی لیس علی الاعمی حرج
جهاددن تخلف ایتمک خصوصنده کور اوزره کناه یوقدر ولا علی الاعرج
حرج ونه اقسق اوزره کناه وار ولا علی المریض حرج ونه خسته اوزره کناه
وار ومن یطع الله ورسوله وهر کیم خدانک وپیغامبرک فرماننه اطاعت
ایدر یدخله جنات تجری من تحتها الانهار انی کیرمش قیلور باغلره که انهار
التندن ایرمقلر اقر ومن یتول یعذبه عذابا الیما ﴿﴾ وهر کیم خدانک
ورسولک فرماننده یوز چیوررسه انکا بر دردلو اشکنجه ایدرکه تعبیره کلمز
حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم حدیبیه ده ایکن خراش بن امیة الخزاعی یی
مکه خلقنه بو مضمونله کوندردیکه حضرتک مقصدی عمره ایتمکدر سزکله جنک
ایتمکه کلمشدر دیو وارنجق قتلنی قصد ایتدیلر جماعة احابیش انکا حمایت
ایدوب قورتاردیلر بعده حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم عثمان ذو النورینی
انلره یوللدی یانلرینه وارنجه کندوینی مکه ده الی قویدیلر بر دخی خبر قتلی شایع
اولوب حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم کندو وسیله اولان اهل ایمانی
که اصح اقوال اوزره بیک بشیوز یکرمی شخص ایدیلر جمع ایدوب بر اغاجک
التنده اوتوروب انلردن عهد وبیعت ایتدیکه دخی قریش ایله جنک ایدوب
هرکز قاچوب یوز دوندرمیه لر انلر دخی انی قبول ایتدیلر بعده حق جل وعلا
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی لقد رضی الله عن المؤمنین تحقیقا که حق
سبحانه وتعالی حضرتلری اهل ایماندن راضی اولدی اذ یبایعونک تحت
الشجرة فعلکیله معهود اغاجک التنده سنکله عهد وبیعت ایدرلر فعلم
ما فی قلوبهم پس کوکللرنده اخلاص وصدقدن اولانی سنکیبی بیلدی
فانزل السکینة علیهم درعقبا اوزرلرینه آرام وسکونی ایندردی
واثابهم فتحا قریبا ﴿﴾ وبر یقین فتح انلره سزا ویردی اول خیبر فتحیدر که
مکرمه دن دوندکلرنده ومغانم کثیرة یأخذونها ودخی انلره چوق غنیمتلر
سزا ویردیکیم انلری الورلر اول خیبر غنیمتلریدر وکان الله عزیزا وایزد متعال
غالب ایدی دوستلرینه ظفر ویرمکده حکیما ﴿﴾ دشمنلرینک دخی
بیتنه حکم ایدیجیدی وعدکم الله مغانم کثیرة حق جل وعلا سزه ای

حرب

مغانم

اهل ایمانه اسلامده چوق غنیمتلر وعد ایتدی تأخذونها که انلری الورسز حینده
تصرف ایدرسز واول اهل اسلام اوزره قیامته دک قالور غنائم تعدد فعجل لکم
هذه پس سزه بونی یعنی خیبر غنیمتلرینی تیز لشدردی وکف ایدی الناس عنکم وخلقک
اللرینی یعنی اهل خیبرک وانلره عهد وکفت ایدن قبائل عربک اللرینی سزدن منع ایتدی
تا که محنت وملامتده اوله سز ولتکون آیة للمؤمنین وتا که بو منع ایتمک اهل ایمانه
بر نشانه اوله کیم خدانک قضاسی کندولره برحجزدر وارکه بوکونه نسنه کندولرینی
اکرام ایتدی ویهدیکم صراطا مستقیما ﴿﴾ وتا که بر دوغری یولک سلوکنی سزه
کوستره واو خدانک فضلنه اعتماد ایدوب اوزرینه توکل ایتمکدر واخری
وحق جل وعلا سزه بر غنیمتلر دخی وعد ایتدیکیم لم تقدروا علیها انلر اوزره هنوز
کوجکوز یوقدر قد احاط الله بها حق جل وعلا حضرتلرینک علمی انکا احاطه ایتمشدر
واو فتح هوازن یاغماسیدر وکان الله علی کل شیء قدیرا ﴿﴾ وتنکری تعالی
حضرتلری هر نسنه اوزره توانا ایدی ولو قاتلکم الذین کفروا واکر کافرلر
سزکله جنک ایتسیدیلر لولوا الادبار البته اکسه لرینی چیوررلردی
ثم لا یجدون ولیا ولا نصیرا ﴿﴾ صکره نه بر دوست نه بر یاردیجی بولورلر
سنة الله التی قد خلت من قبل بوندن اسبق کچمش اولان تنکری تعالینک
طریقیکه انبیاسی غلبه ایدرلر کندولره غالب اولنماز ولن تجد لسنة الله
تبدیلا ﴿﴾ وهرکز تنکری تعالینک طریقنه دکشترمک بولمزسن وهو الذی
کف ایدیهم عنکم واودر اول پروردکار که مکه کفارینک اللرینی سزدن منع
ایتدی وایدیکم عنهم واللرکزی انلردن منع ایتدی ببطن مکة مکه مکرمه نک
اچنده من بعد ان اظفرکم علیهم ﴿﴾ سزی انلر اوزره غالب قیلدوقدن
صکره وبو واقعه اول زمان واقع اولدیکیم حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم
مکه مکرمه یی فتح ایتدوکی عکرمة بن ابی جهل بر بیشیوز آدم مقداری
عسکر جمع ایدوب لشکر اسلامله جنک ایتمک مراد ایتدی حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم اندن انکا اولیعنی خالد بن الولیدی بر مقدار لشکر ایله انلر اوزرینه
تعیین ایتدی خالد وارنجه جنکسز انلر قاچدیلر وکان الله بما تعملون بصیرا
وحق جل وعلا ایشلدوککز نسنه یه بینا ایدی پس انلر اوزره سزه
مکانا ایدر هم الذین کفروا وصدوکم عن المسجد الحرام مکه مکرمه خلقی

شول کیمسه لردرکه کفر ایدوب محترم اولان مسجدک طوافندن سزی منع ایتدیلر
وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ و قربان ایچون کوتوردوککز نسنه یی محبوس
اولدوغی حالده مکاننه واصل اولمقدن منع ایتدیلر وانک مکانی حرمدر وَلَوْ
لَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَئُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ مِنْهُمْ
مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۞ واکر ایمانه کلمش کشیلر و ایمانه کلمش قادینلر که سز انلری
بیلمیوب بیلمدوککز حالده انلری چیکنیوب انلرک جهتندن سزه بر بدلک
دکسیدی البته کفارک قتلندن سزی منع ایتمزدی ولیکن منع ایتدی
لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ تا که حق جل وعلا حضرتلری ایستدوکی کمسنه یی
رحمتنه داخل قیله لَوْ تَزَيَّلُوا اکر برلری بیرلرندن ایرلسیدیلر یعنی اهل ایمان
کفارکفاردن ایرلوب دخی مکه مکرمه ده اولمسیدیلر لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞ البته انلردن کفر ایدنلری بر دردناک اشکنجه
ایله معذب قیلوردک إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ خاطره کتور
اول وقتی که کفر ایدنلر کوکللرنده تعصب و غیرتی قیلدیلر حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ دخی
نادانلکک تعصب و غیرتن فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ
۞ پس حق جل وعلا حضرتلری پیغمبری اوزرینه و اهل ایمان اوزرینه کندو سکینه سن
اولان وقار و ثباتی ایندردی و بو حال اول زمان واقع اولدیکه یعنی قریش
عام حدیبیه ده حضرتی بیت شریفک حجندن منع ایتدیلر ۞ پس حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلم کندولرله جنک ایتمکه قصد ایتدی کفار دخی
بو مقصددن اکاه اولیجق سهیل بن عمرو و حویطب بن عبد العزی بن
و مکرز بن حفصی حضرتک درکاه معلاسنه کوندردیلر بو مضمونله که حضرت
بو مقصددن واز کچوب دونسون کلجک سنه بر بیت شریفی قبائل عربدن اوچ
کون کندویه بوش ایدرز اول محل کلسون زیارت ایتسون حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم بو سوزی انلردن قبول ایدوب حضرت علی المرتضی رضی الله تعالی
عنه فرمان ایتدی که بر عهدنامه یازه من پس بیوردی کیم ابتداده
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞ یاز دخی انلر بونی قبول
ایتمیوب دیدیلر بونی بز بیلمزز بزیچون یاز بسمک اللهم بعده حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردی یاز هذا ما صالح علیه محمد رسول الله انلردن نوبت

دیدیلر

دیدیلر بز رسول الله اولدوغکی بیلمش اولسیدک سنی بیت شریفک زیارتندن
منع ایتمز ایدک و سنکله جنک ایتمزدک یاز هذا ما صالح علیه محمد بن عبد الله
پس حضرت علی یه بیوردی ایستدوکلری نسنه یی کندولره یاز اهل ایمان بونلرک
بوکونه نامعقول سوزلرندن مکدر اولدیلر که کندولرین اوزره لر حق جل وعلا حضرتلری
اول محل اوزرلرینه بو سکینه و وقاری ایندردی که تحمل و صبر ایتدیلر وَأَلْزَمَهُمْ
كَلِمَةَ التَّقْوَى ۞ و اهل ایمانه بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ محمد رسول الله
کلمه سین ملازم قیلدی وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا و کندولر اوزکه لردن اکا احق ایدیلر
وَأَهْلَهَا و اکا مستاهل ایدیلر وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۞ و حق جل وعلا حضرتلری
هر نسنه یی دانا ایدی پس هر ایشک اهلنی بیلوب انی اکا مستحق قیلور دیلرکه
حضرت سرور کائنات حدیبیه سننده سفره چیقمدن عالم خوابده
دخی کوردیکه کندوسی و جمیع اصحابی ایمین اولدقلری حالده مکه مکرمه یه کیروب
حلق و تقصیر ایتدیلر بو رؤیایی صحابه کرامه نقل ایتدی انلر فرحناک اولوب
دخی کمان ایتدیلرکه بو ایش بو سنده واقع اولور یعنی صورت حال منوال
مذکور اوزره اولدی بعض کمسنه لر دیدیلرکه نه حلق و تقصیر ایتدک و نه بیتی
زیارت ایتدک دخی حق جل وعلا حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا تحقیقا کبریا و ذو الجلال متعال کندو پیغامبرینه
رؤیاسنی صادق قیلدی بِالْحَقِّ بو صدق که دوغرولغه مقارن ایدی زیرا اکا نه
کوستردوکی نسنه البته وقتنده اولسیدر لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ
تنکری تعالی ایسترسه البته محترم اولان مسجده کیررسز آمِنِينَ ایمین اولدقکزده
مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ ۞ کیمکز باشنی تراش ایتمش کیمکز صاچندن بر مقدار
قوصمش اولدوغکز حالده لَا تَخَافُونَ مشرک کیمسه دن قورقمزسز فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا
پس انک تأخیرنده حکمتندن بیلدوکی و سزکلر بیلمدوککز نسنه یی بیلدی فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ
پس مسجد الحرامه کیرمدوککزدن اول قیلدی فَتْحًا قَرِيبًا ۞ بر یقین فتح و او
خیبر فتحیدر تا که بو فتحله اهل ایمانک قلوبی فتح موعود میسر اولنجه دک غم و غصه دن تخلی
بولا هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ اودر اول کریم متعال که کندو
پیغامبرینی هدایتله و دین اسلام ایله ملازم قلدی لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ تا که دین اسلامی جمیع
جنس دینلر اوزرینه مستعلی قیله یعنی دین مقوله سی حق ایسه دین اسلام انلر احکامنی

منسوخ قيلر واكر باطلدراني بالكلية زائل قيلر وكفى بالله شهيدا ۞ وشهادت
ايتمك ايچون سندن حق تعالى كافيدر كه محمد رسول الله حضرت محمد المصطفى
خدانك وحى ايله كوندرلمشيدر والذين معه وكندو وسيله اولان اهل ايمان
اشداء على الكفار بى دين اولانلره اوزره قتيلردر رحماء بينهم اراولرنده
مهربانلق وشفقت ايلرلردر تريهم ركعا سجدا انلرى ركوع ايتمشلر
سجده ايتمشلر كورورسن نماز دن تعيشه اشتغال ايندوكلري ايچون يبتغون
فضلا من الله ورضوانا ۞ ايزدذوالجلالدن ثواب وخشنودلك
ايسترلر سيماهم في وجوههم انلرك نشانلرى يوزلرنده در من اثر السجود
۞ سجده ايتمكلك اثرندن ذلك مزبور اولان وصف مثلهم في التورية
حضرت موسى عليه السلام اوزره ايناننه كتابده عجيب اولان وصفلريدر
ومثلهم في الانجيل وحضرت عيسى عليه السلام اوزره اينان
كتابده عجيب اولون نعتلريدر كزرع انلر بر اكينه بكزرلر كه اخرج شطأه
كوجك دالرين چيقرديدى فازره پس دالرين بكتردى فاستغلظ صكره
قالن اولدى فاستوى على سوقه ۞ در عقب ديبلرى اوزره دوردى
يعجب الزراع انلك شدت وقوتى اكيجيلره خوش كلور بو بر مثلدركه خوش
وعلا حضرتلرى انلكه صحابه كرامك احوالنى تشبيه ايندى كه ابتدا اسلامده
آز وزبون ايديلر بعده كيندو كچه قوت وكثرتلرى ارتدى كما احوالرى خلقه
خوش كلوردى وانلره بو تشبيهى ايندى ليغيظ بهم الكفار تا كه كفارى
انلرله اجغلندره وعد الله الذين امنوا وعملوا الصالحات حق سبحانه وتعالى
وعده ايندى شول كيمسه لره كه ايمانه كلوب كوزل عملرى ايشلديلر منهم لفظ
من بيانيه در يعنى انلره حق وعده ايندى مغفرة واجرا عظيما ۞ كناهلرينه
بركوزل مغفرت وايندوكلرى اعمال مقابله سنده بر اولو ثواب

سورة الحجرات مدنية وهي ثمان عشر آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها الذين امنوا اى ايمانه كلانلر لا تقدموا كندو سوزكزى ايلرو قيلمكز
بين يدى الله ورسوله خدانك وپيغامبرينك سوزندن اول يعنى پيغمبر سوز سويلمه دن
سن سويليمكز واتقوا الله واللهدن اوزره تقدم ايتمكدن تنكرى تعالىدن قورقك

ايدك ان الله سميع عليم ۞ بى شبهه حضرت خدا عز وجل انوالكزى ايشدوب
افعالكزى داناتدر يا ايها الذين امنوا لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبي
اى ايمانه كلانلر كوره اوازلركزى پيغامبرك اوازى اوستنه قالدرمكز يعنى انكله
سويلشدوكمكز اوازلركزى انلك اوازندن يوكسك قيلمكز ولا تجهروا له بالقول
وانكا سوزى آشكاره قيلمكز يعنى انى بلند اواز ايله چاغرمكز كجهر بعضكم لبعض
بركزبيركزه نداينى آشكاره ايتمى كيبى بلكه انى منادى قيلدوغكز على لوازم
ادبى كوزدوب تعظيمنده قصور ايتمكز ان تحبط اعمالكم تا كه ايشلدوكمكز
كوزل ايشلر باطل اولمية وانتم لا تشعرون ۞ وحال بوكه سز بيلمزسكز كه اكرچه
ايش اعمالى محبط قيلر كتوردبلر كه ثابت بن قيس قولاغنده بر آغرلق وار ايدى وبلند
اوازلو كيمسنه ايدى چون بو آيت نازل اولدى حضرتك مجلسندن تخلف ايدوب
خانه سنده نالان وكريان اوتوردى حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم انى تفقد
ايدوب احضار ايندى سبب تخلى كندو مسندن صوردى قيس ايندى كه دخى
يا رسول الله بن بر بلند اوازلو كيمسنه بم قورقرم كه عملم محبط اولدى حضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم اكا بويوردى سن اوره العن دكلسن على الحقيقت كه
سن خير ايله يشرسن ودخى خير ايله وفات ايدرسن سن يعنى شهيد اولورسن
ودخى بى شبهه سن اهل جنتدندن سن ان الذين يغضون اصواتهم عند رسول الله
تحقيقا شول كيمسه لركه خدانك كوندرلمشى قتنده اوازلرين الچق قيلرلر اولئك
الذين امتحن الله قلوبهم للتقوى انلردر شول كه حكمدن حق جل وعلا تقوى
ايچون كوكللرين انواع محنت وتكاليف شاقه ايله كرفتار قيلدى لهم
مغفرة كناهلرينه مغفرت واردر واجر عظيم ۞ ودخى كندولره بر اولو
ثواب واردر كتوردبلر كه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم بنى العنبر قبيله
سنه لشكر كوندردى دخى انلردن بر نيچه اسير كتوردبلر
بنى تميمدن اقرع بن حابس وعطا ابن حاجب بر نيچه كيمسنه ايله اسيرلرى ردنده
مدينه منوره يه اويله محلنده كلديلر اول وقت حضرت صلى الله تعالى عليه
وسلم استراحت ايتمك ايچون ازواج طاهراتك بر حجره سنه كرمشدى انلر كلوب
بر حجره نك يا نشنده دوروب برصدا ايدرلردى كه اى محمد چيق بزم اسيرلرك
احوالنى كوره ۞ انلر حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم انلره جقوب انلرك بريسى

يحكم قيلدى مخرج كتم اولورد كمسن حكم ايتديكز اميرلرك نصيحتنه قيد آيدرلر
ونصيحتلرى دخى از آد اولور بعده حق جل وعلا حضرتلرى بو آيتى منزل ايدوب
بيوردى إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ تحقيقا شول كمسه لركه حجره لر
اردندن يعنى انلرك طشرسندن سنى چاغررلر أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝ انلرك
چوغى بى عقلدرلر زيرا عقل حسن ادبى اقتضا ايدر خصوصا اول مرتبه ده اره
كمسنه ايله وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا واكر انلر صبر ايتسيديلر حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ تا كه سن
كندولره چيقنجه سن لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ البته صبر ايتمك كندولره استعجالدن
يكرك اولوردى كه جمله اميرلرى معتقا زاد اولوردى وَاللَّهُ غَفُورٌ وابرز
متعال غايتله مغفرت ايديجيدر ادبسزلكدن توبه ايدنه رَّحِيمٌ ۝
ارباب ادبى انواع نعمله اسركر زيرا ادب جاذب رحمتدر ورحمتدن بلينميدر

بيت

۝ سر مايهٔ ادب بجهان آور كه اين متاع ۝ تو اكر جهت سود ابدا ايدش بيك
كتوره ديلركه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم وليد بن عقبه بى بنى المصطلق
قبيله سنه زكوة جمع ايتمك ايچون كوندردى وانكله انلرك ارا سنده بر عداوت
وار ايدى پس كيم انلر قدومندن اكاه اولديلر عداوت قديمه يى محو ايتمك ايچون
استقبالنه چيقديلر وليد بن عقبه انلرى كوريجك كان ايتديكيم كندو سبله
جنك ايتمك ايچون چيقديلر پاسندن دونوب حضرته كلوب سويلديكيم طائفهٔ
مزبوره مرتد اولديلر حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم بريدن خالد بن وليدى
بر مقدار لشكر ايله اوزرلرينه تعيين ايدوب اصمرلدى كه تا كه حقيقت حال اوزره
بر خوش واقف اول اندن صكره مقتضى نه ايسه انى ايشله پس حضرت
خالد انلره قريب مكانه واصل اولديجق احوالرين استكشاف ايتدى كوردى كيم
اسلامك شعائرينى انلرك ارالرنده اشكار اندن اوزكه بر نسنه يوقدر پس
واروب كندولره قونيجه مال وزكاتى كندويه باكمال تسليم ايتديلر دخى حضرت
خالد دونوب حضرت صلى الله تعالى عليه وسلمه صورت حالى عرض ايتدى بعده
حق جل وعلا حضرتلرى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اى اول
كلان كمسنه لر إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ سزه بر فاسق بر خبر ايله كلورسه فَتَبَيَّنُوا
دخى حقيقت الحالده واقف اولمق ايچون تفحص ايدوب انى بيلمكه بر خوش سعى ايدك

أَن تُصِيبُوا قَوْمًا تا كه بر كروهه بد الكلامدكيسه سز بِجَهَالَةٍ حالرين بيلمش ايكن
فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ۝ پس ايشلدوككز ايشه اوزره پشيمانلر اولورسز
وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ وبيلك كيم على التحقيق خدانك كوندرلمشى ارا كزده در
لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ اكر ايشدن چوق نسنه ده سزه فرمانبردار اولسيدى
يعنى اكر حوادثك چوغنده سوزكزه حضرت پيغامبر تبعيت ايدردى لَعَنِتُّمْ البته
زحمتلرده دوشردكز بو كلام اشعار ايدركه بعض صحابهٔ كرام حضرته سويلديكيم
بنى المصطلق قتله مستحق اولديلر همان اوزرلرينه لشكر تعيين ايله ومذكور
اولدجى كلامده عجله ايتميا انلرك ايشلرين حمد ايتمك ايچون وسويلديا انلرك دشمنه
تعرض ايتمك ايچون سويلديا انلرك وصفلرين استدراك ايدوب خطابى كندولره
توجيه قيلوب بيوردى وَلَٰكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وليكن حق جل وعلا سزه
اى بنى المصطلق حقنده بد سوز سويليانلر ايمانى سيودردى وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ
دكوكلركزده انى اراسته قيلدى وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ
وعصيانلرين ودروغ بولدن چقمغى وانقياددن امتناع ايتمكى سزه مكروه
قيلدى كه اوكونه سوزلره عجله ايتمدكوز أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ۝ اول
كروه كه بو اوصاف ايله موصوفدرلر كندولردر دوغرو يولى بولانلر فَضْلًا
مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً شكرى تعالى دن بر احسان وبر انعام ايتمك وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ۝ وحق جل وعلا حضرتلرى اهل ايماننك احوالنه ودخى ارالرنده
اولان تفاوته دانادر ودخى ارالرنده تفضيل ايدوب اوزرلرينه توفيقيله انعام
ايلدوكنده درست حكم ايديجيدى كتوردريلركه عبد الله بن رواحه ايله
ابن ابى اراسنده حضرتك حضورنده بعض مجادله اولدى اخر الامر مجادله
لرى اكا چكديكه هر برى نسبتلى جماعتندن بر كروه حاضر اولوب برى برينه شتم
ايتمكه وخرما دالريله ونعال ايله اورمغه شروع ايتديلر حق جل وعلا بو آيتى
منزل ايدوب بيوردى وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا واكر اهل
ايماندن ايكى كروه برى برى ايله جنك ايتديلر فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا نصيحتله
وحقه اتك حكمنه دعوت ايتمكله ايكيسنك اراسنده صلح ايدك فَإِن
بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ پس اكر ايكى طائفه نك برى وبيرى اوزره
تعدى ايدوب صلح ايتمكدن يوز چويردى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي پس تعدى ايدن

كروهه مقاتله ایدك حتی تفیء الی امر الله خدانك فرماننه رجوع ایدنجه فان
فاءت پس اكر تعدی ایدن طائفه خدانك حكمنه رجوع ایدرسه فاصلحوا بینهما
بالعدل ایکی طائفه نك آراسنده عدل ایله صلح ایدك واقسطوا وجمیع
امورکزده عدلی استعمال ایدك ان الله یحب المقسطین ۞ کبی شبهه
حق سبحانه وتعالی حضرتلری عدل ایدنلری سیور انما المؤمنون اخوة بوندن
اوزکه بر نسنه یوقدر که اهل ایمان بری برینه قرنداشدرلر فاصلحوا بین
اخویکم پس ایکی برادریکزك آراسنده صلح ایدك ایکی برادری خصوص
بالذکر اولدی اوزل اجلدن اقل جمیع که آرالرنده خلاف واقع اولور دخی ایکی
کیمسه درلر واتقوا الله وتکری تعالیدن خوف ایدك صلح احکامنه
مخالفت ایتمك خصوصنده لعلکم ترحمون ۞ تاکه سز تقوا ایکز
اوزره مرحمت اولنه سز دخی منقولدر که بنی تمیمدن بر کروه خباب وعمار
وسلمان وصهیب کبی صحابه نك فقراسنه استهزا ایدرلر ایدی حق جل
وعلا حضرتلری انلری اول فعلدن نهی ایدوب بیوردی یا ایها الذین آمنوا
ای ایمان کلان کیمسه لر لا یسخر قوم من قوم دخی بر کروه بر کروه حالندن
استهزا ایتمسون عسی ان یکونوا خیرا منهم شاید استهزا اولنانلر دخی
استهزا ایدنلردن خدا قتنده بهترك اوله لر ۞ کتوردیلر که ازواج طاهرات
حضرت صفیه یه دیدیلر ای ایکی یهودی قزی یهودیه حضرت صفیه دخی
حضرت پیغامبره اول کلامی نقل ایدوب شکایت ایتدی حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم اکا بیوردیکه نیچون انلره دیمدك بنم پدرم حضرت هارون
علیه السلام وعمم حضرت موسی علیه السلام وقوجه م حضرت محمد المصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلمدر بعده حق جل وعلا حضرتلری انلره دخی بو کونه
سوزلردن منع ایدوب بیوردی ولا نساء من نساء ونه قاریلر قاریلردن
استهزا ایتسون عسی ان یکن خیرا منهن شاید استهزا اولنانلر استهزا
ایدنلردن بهترك اوله لر منقولدر که ثابت بن قیس صحابه نك بریسین عیبه
منسوب ایتدی اندن دخی اکا نهی کلدی که ولا تلمزوا انفسکم وکندو نفسکزی
عیب ایتمکز یعنی نفسکز یا برسنی اولان اهل ایمانی عیبه منسوب
قیلمکز ولا تنابزوا بالالقاب وبری برکزی یمان لقبله چاغرمسون بئس

الاسم الفسوق بعد الایمان غایتده یمان آددر اهل ایمان فسقله اکلمق
ایمان کتوردکلرندن صکره ومن لم یتب وهر کیم نهی اولندوغی نسنه دن
توبه ایتمز فاولئك هم الظالمون ۞ اول کروه کندولر ستمکارلردر
یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ای ایمان کلانلر کماندن
چوق نسنه یی اجتناب ایدك ان بعض الظن اثم بی شبهه که کمانك
بعضیلری که حد بیلنمك کرك کیم کمان ایتمك درت قسم اوزره در بری
ایتمی لازمدر ۞ واو خدایه واهل ایمانه خیر ظن ایتمکدر وبری حرامدر واو
خدایه ومؤمنلره بدلکی کمان ایتمکدر وبو موجب اثمدر وبری مندوبدر واو
امور اجتهادیه ده کمان ایتمکدر وبری مباحدر واو امور معاشیه ده ظن
ایتمکدر کتوردیلر که ایکی کشی حضرت پیغامبردن بجك ایستمه سنه حضرت
سلمانی کوندردیلر واول محلده حضرت اسامه حضرت پیغامبرك طعامی اوزرینه
موکل ایدی سلمان رضی الله تعالی عنه واروب آنی ایستدیکده حضرت اسامه
اکا دیدی یا نمدر بر نسنه یوقدر که سکا ویره یم دونوب انلره بو خبری ایتدکده
بعده حضرت سلمانك غیبتنده انلر دیدیلر اکر سمیحه قویه بوسنه یولردی
انك صوی قورردی بعده واروب تجسس ایتمکه باشلادیلر که آیا اسامه بنده
بجك نسنه یوقمیدر دیمه سندن کوجك دیدی یا اوزرنه بخل ایتدی دخی
بجك حضرتلری مجلسنده اوتوردیلر حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم انلره
بیوره بجك دیشلرکزك آراسنده کی اول قزمزی ات ندر دیدیلر هرکز ات
مقوله سنی تناول ایتمدك حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی کیم الحق
مرغیبت ایتمش [illegible] اندن صکره حق تعالی بو آیتله اهل ایمانی بو کونه ظن سوء دن
نهی ایتدی ولا تجسسوا وتجسس ایتمکز شنده که اسامه نك خصوصنده
تجسس ایتدکز ولا یغتب بعضکم بعضا ۞ وبریکز بیریکزك غیبتن
ایتمسون ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتا آیا سوز سیور می کیم قرنداشی
اتن اولمش ایکن ییه یعنی اکر ممکن اولوب آنی ایلتسه کوز فکرهتموه
دخی انی اکراه ایدردکوز پس شنده که میت اتنك ییمسی مکروه بیلورسز
کرکدر غیبتی دخی کره بیلوب اندن اجتناب ایده سز واتقوا الله وغیبت
ایتمکده تکری تعالی حضرتلرندن خوف ایدك ان الله تواب رحیم ۞ بی شبهه

حق جل وعلا حضرتلری عیبندن توبه ایدنلرك توبه سین قبول ایدوب توبه لری
اوزره دورنلره مرحمت ایدر کتوردیلرکه فتح مکه مکرمه کوننده دخی حضرت
بلال الحبشی رضی الله تعالی عنه حضرتلری کعبه مکرمه اوزره اذان ویرمکه
شروع ایتدی طلقادن برکروه حضرت بلال الحبشی یه عیب ایدوب دیدیلر
ایا حضرت محمد المصطفی علیه السلام بو سیاه قرغه دن اوزکه بر موذن
بولمدی حق جل وعلا حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یا أیها الناس
ای آدمزادهلر انا خلقناکم من ذکر وانثی علی التحقیق سزی بر ارککدن ودخی
بر دیشیدن یرتدق وانلر حضرت آدم وحوادر پس سزه نسبله افتخار
ایتمکك بروجهی یوقدر وجعلناکم شعوبا وسزی اولو جماعتلر قیلدق که اصل
واحده دوکرمن وقبائل وشعوبه منتسب قبیلهلر دخی سزی قیلدق لتعارفوا
تاکه بری بری کوزی بیلوب ممتاز اولهسز انکچون سزی شعوب وقبائل قیلدیك
بری بیری کزه فخر ایدهسز ان اکرمکم عند الله اتقاکم تحقیقا خدای ذو الجلال
قتنده اکرمکوز زیاده تقوی صاحبی اولنکوزدر ان الله علیم بی شبهه
حق جل وعلا حقیقتکزه دانادر خبیر کزلی نسنهلرکزی یخشی بیلور
کتوردیلرکه بنی اسد قبیلهسندن برکروه بر قحط سنهسنده مدینهیه
کلوب کلمه شهادتی اظهار ایتدیلر وبو ایشلرندن حضرته اوزرینه امتنان
ایدوبه رلردی یا رسول الله اکثر عرب سکا یالکوز کلدیلر ودخی بز اهل عیالمزله
سکا کلدك واغلب عرب سنکله جنك ایتدیلر وبز جنکسز حضورکه کلدك
حق جل وعلا حضرتلری بو آیتی منزل ایتدی قالت الاعراب آمنا صحرانشینلر
دیدیلر بز ایمانه کلدك قل لم تؤمنوا سویله ایمانه کلمدکوز زیرا ایمان لسانله
اقرار ایتمك وکوکل ایله تصدیق کتورمکدر وسز لسانله اقراره کلدکوز
اما قلبله تصدیق ایتمدکوز پس دیمدکوزکه بز ایمانه کلدك ولکن قولوا اسلمنا
ولیکن سویلکوز اسلامه کلدك ایچون که اسلام انقیاددن ودخی صلحه
کرمکدن عبارتدر وکلمه شهادتك اظهاری وجنکك ترکی کا مشعردر
ولما یدخل الایمان فی قلوبکم وایمان هنوز کوکلکوزه کرمدی وان
تطیعوا الله ورسوله واکر خدایه ودخی پیغمبرینه اخلاص ایله وترك نفاق ایله
اطاعت ایدرسکز لا یلتکم من اعمالکم شیئا واشلدوککوز ایشلرك

ایچوندن

ایچوندن سزه برازنسنه اکسلك قیلمز ان الله غفور رحیم تحقیقا که حق
تعالی حضرتلری ارباب طاعتدن واقع اولان تقصیری ستر ایدوب لطف وکرمله
کندولرین اسیرکر انما المؤمنون الذین آمنوا بالله ورسوله ثم لم یرتابوا اهل
ایمان دکلدر الا شول کمسنهلرکه خدایه ورسولنه ایمان کتوروب صکره شك
ایتمدیلر وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله ومالاری ایله
وجانلری ایله خدانك یولنده سعی ایتدیلر اولئك هم الصادقون
دخی انلرکه کندولردر ایمانلرنده صادقلر ولنلر بو آیت نازل اولدقدن صکره
مزبور اولان اعراب کلوب انداجدیلر که بز درست اهل ایمانوز دخی حق جل
وعلا حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی قل اتعلمون الله بدینکم
سویله خدای ذو الجلالی دینکوزدن خبردار ایدرمسز والله یعلم ما فی السموات
والارض وحال بوکه خدای متعال عالم علویده اولان اموری وعالم سفلیده
اولان نحوادثی بیلور والله بکل شیء علیم وایزد متعال هر نسنهیه
دانادر اصلا بر شیء اوزرینه خفی اولماز یمنون علیك ان اسلموا اوزرکه
منت قیلورلر انکله که مسلمان اولدیلر قل لا تمنوا علی اسلامکم سویله
اسلامه کلدککوزی اوزرمه منت صایمکوز بل الله یمن علیکم ان هداکم
للایمان بلکه ایزد ذو الجلال اوزرکزه منت ایدر انکله که سزه ایمانه
یول کوستردی ان کنتم صادقین اکر ایتدوککوز دعواده صادقلر ایدکوز
ان الله یعلم غیب السموات والارض بی شبهه حق جل وعلا حضرتلری
کوکلرك ویرك پوشیده نسنهلرینی بیلور والله بصیر بما تعملون وحق
جل وعلا حضرتلری ایشلدوککوز اشیایی کما ینبغی کورر

سورة ق مكية وهي خمس واربعون آية

بسم الله الرحمن الرحیم

ق بعض سورلرك ابتداسنده دوشن حروف مقطعه افاده ایدرلرکه
کندولردن صکره مذکور اولان کلامدن مقصود نه منتظمدر پس ممکن اوله که قرآن
عظیم شانندن شعر دیانلرك سوزی رد اولمق ایچون دخی حروف مقطعه ابتداء
سوزده مذکور اولدی والقرآن المجید شرف ومجد ایهسی اولان قرآنه
سوکه حضرت محمد المصطفی علیه السلام خدادن کوندرلمشدر نبوتنده

شك وشبهه يوقدر واكا ايمان كتورميانلر كندويه برشبهه لرعا ولدوغنه
كتورمديلر بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ بلكه عجبلنديلر اندنكه كندو
جنسلرندن كندولره برقورقوديريجي كلدى فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ
پس كفر ايدنلر ديديلر جميع خلقدن محمدك انتخابي برعجيب نسنه در
أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ايا بز ميت اولوب توپراق اولور عالم حياته بردخي
دونورز ذَلِكَ بردخي زنده اولمق رَجْعٌ بَعِيدٌ وهمدن اوزاق بير
دونمكدر قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ تحقيقا كه انلردن زمين اكسك
قيلدوغي نسنه يي بيلدك يعني اولدوكلرندن صكره كوره لرندن بريدوكى
شيئ بيلدولك پس نيچون حشر ونشري استبعاد ايدرلر وَعِنْدَنَا كِتَابٌ
حَفِيظٌ وحال بوكه قتمزده دخي اشيانك تغاصيلني ضبط ايتمش
بركتاب وار وايش انلرك ديدوكى دكل بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ بلكه محمد
المصطفى نك نبوتنه تصديق كتورمديلر لَمَّا جَاءَهُمْ يعني كندولره كلوب معجزه
كتوردى فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ پس انلر بر مضطرب ايشده دوشمشلردر كره
كاه شاعر وكاه ديوانه وكاه ساحردر ديديلر أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ
ايا كورمدلر اوستلرنده كوكى باقمديلر كَيْفَ بَنَيْنَاهَا نيجه بز انى بنا ايلدك
وَزَيَّنَّاهَا ونيجه انى يلدزلرله بزتدك وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ واكا اصلا
يارقلر يوقدر پس بوكونه عظيم الهيئه شيء ايجاد ايدن بروردكار قادردر كيمه
كه سزى اعاده ايدر وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وزمينى كشاده قيلدق وَأَلْقَيْنَا
فِيهَا رَوَاسِيَ وانك ايچنده محكم طاغلر صالدق وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ
بَهِيجٍ وانك ايچنده نباتاتك هر كوزل نوعندن بتدردك تَبْصِرَةً نظر
عبرتله بقمق ايچون وَذِكْرَى وپند الموق ايچون لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ
هر بنده يه كه خدا سنه رجوع ايدوب انك مخلوقاتنده وعجائب صنعتنده
تفكر ايلدى وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا وكوكدن برچوق نفعلى صو
ايندردك فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ پس اول صو يله اشجار
واثمار اوزره مشتمل باغلر واربه وبغداى كبى بيچيله بيلن دانه بتدردك
وَالنَّخْلَ وخرما اغجنى دخى انكله انبات ايتدك بَاسِقَاتٍ بلند وايرى دخى
اولدوقلرى حالده لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ اول خرما اغجنك معقوله سنه بر

ييرعا ورزه بيمش طلع وار مراد خرما اغجى چيقرديغى طلعك چوغلغى وايچنده اولان
ثمره نك كثرتيدر وخدا عز وجل بو اشيايى قمو انبات ايلدى رِزْقًا لِلْعِبَادِ
قوللره روزى اولمق ايچون وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا واول صو يله بر اولمش
شهرى زنده قيلدق كَذَلِكَ الْخُرُوجُ قبورده چيقمغكز بونك كبيدر يعنى
نته كه اولمش شهرى صو يله زنده قيلدى سزى دخى حساب وسزا ايچون
زنده قيلر كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ
لُوطٍ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كفار قريشدن اسبق بو مذكور
اولان عشائر وقبائل پيغمبرلرى تكذيب ايتديلر كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ
هر برلرى پيغمبرلرى يلانه نسبت ايتدى فَحَقَّ وَعِيدِ پس عذابدن
كندولره موعود اولنان نسنه نك وقوعى اوزرلرينه لازم اولدى
أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ايا بز اولكى يارتمغى قصد ايدوب عاجز اولدق
كه اعاده دن عاجز اولورز دخى بو هر كز متصور اولماز بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ
مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ بلكه انلر يكى يرتمقدن برشك وشبهه ده درلر وَلَقَدْ
خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وتحقيقا كه ادمى مغوله سين برتدق وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ
بِهِ نَفْسُهُ وبز بيلورز اول نسنه يى كه نفسى انكله كندويه خفى سويلر وَنَحْنُ
أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ودخى علمنز اكا جان دماريدن
يقندر إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ ياد ايت اول وقتى كه ايكى فرشته مكلف
اولانلرك اقوال وافعالن الوب يازرلر عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ
صاغ طرفنده برهمنشين وصول طرفنده برهمنشين اكا وار يعنى ايكى فرشته
تولك صاغ طرفنده وصول طرفنده اوتوروب اكا نكهبانلك ايدرلر
مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اغزيدن اصلا برسوز صالمز إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ
الا قتنده اعمالنى ضبط ايدوب برحاضر ومهيا فرشته وار دخى حديث شريفده
وارد اولمشدركه حسنانك كاتبى دخى سيئاتك كاتبى اوزره ناظر مركزنده در
نتى قول برايولك ايشلر امت نيشين حسنانك كاتبى انى بلا توقف ايدوبجى
ريدلك ايشلر حسنانك كاتبى جب نشين سيئاتك كاتبنه ديرديكه ساعت
تحقيقه ارام ايت قباحتنى يازمه شايد بو اثناده تسبيح يا استغفار
ايدرچون بعث خصوص صنعلمه ايدوكلرى استبعادى ذكر ايتدى وعلم وقدرتنى

بونی تحقیق ایتمکله اول استبعادی ازاله ایتدی کندولرینه اعلام ایتمک ایچون
کیم عن قریب موت گلمکلن وقیام قیامت وقتنده انی مشاهده ایدرلر بیوردیکه
وجاءت سکرة الموت بالحق موتک بیهوشلکی کلدی بالحق دوغرولغله ایچنده
اصلا شبهه یوقدر واول حال انسانه دینلور ذلک ما کنت منه تحید ۝
بو موت که سن اندن قچوب قورقردک ونفخ فی الصور وصوره ایکنجی کوت
اوفورلدی ذلک یوم الوعید ۝ اول کون اول کوندر که خلق انکله وعد اولنوب
تخویف اولنورلردی وجاءت کل نفس وهر جان عرصۀ محشره کلدی معها سائق
وشهید ۝ کندو سیله بر سورنجی وار که کندوئی عرصۀ محشره سورر وبر
طانق وار که دنیاده ایتدوکی اعمال اوزرینه شهادت ایدر واول وقت
کندویه سویلنور لقد کنت فی غفلة من هذا تحقیقا که سن دنیاده دخی
بو حالدن بی خبر ایدک فکشفنا عنک غطاءک پس امور معاده مانع اولان
پردهکی سندن قالدردق واو غفلتدر وامور محسوساته اوزرینه نظرک
قصر ایتمکدر فبصرک الیوم حدید ۝ پس کوزک حکم مانع اولان حجاب
قالقدوغیچون بو کون نظرک کسکیندر وقال قرینه واول اوغلی اوزرینه
موکل اولان حجاب ~~قالقدوغیچون~~ فرشته دیدی هذا ما لدی عتید ۝ بو
در قیمتی یازیلوب حاضر اولان نامۀ اعمال بعده سائق وشهید اولان ایکی
فرشتهیه خطاب کلورکه القیا فی جهنم کل کفار دوزخه صالک هر
غایتله کفر ایدیجی کیمسهیی عنید ۝ چون عنادکار مناع للخیر مالدن
حقوقدن غایتله منع ایدیجی بعض علما اکا ذاهب اولدیکه خیردن مراد دین
اسلامدر زیرا بو آیت ولید بن المغیره حقنده نازل اولدی چنکه قارنداشی
اسلامه کلمکدن منع ایتدی وکفر وعناد له دخی موصوف ایدی و بو مذکور اولنجه
اوصافله دخی معتد خلق اوزره تعدی ایدیجی مریب ۝ تکری تعالینک
وحدانیتنده ودین اسلامده شک ایدیجی الذی جعل مع الله الها آخر
شول کافر که خدای ذو الجلال ایله بر آخر معبود قیلدی فالقیاه فی العذاب
الشدید ۝ پس انی شدتلو اشکنجهده صالک وبقین ایکی فرشته اولا
کافری دوزخه صالدقده ایسترلردی بنم نه کناهم وار اوزریمه بر شیطان
مسلط وار ایدی وبنی اغوا ایتدی پس اکا قرین اولان شیطان لعین

اولنور

اولنوب خدای عز وجل انی سویلیدر قال قرینه ربنا ما اطغیته الهی تکریم
سویلر یا الهی بن انی کراه ایدوب یولدن چیقرمدم ولکن کان فی ضلال بعید ۝
ولیکن کندوسی یراوراق ازغونلقده ایدی اندن رجوع ایتمدی قال لا تختصموا
لدی حق جل وعلا جهنمیلری سویلدی قتمده خصومت ایتمکوز وقد قدمت الیکم
بالوعید ۝ وحال بو که بن کتب سماویه ایله وانبیا رسلم ایله وعیدی سزه
ایلرو کوندردم پس خصومت ایتمکوز اوزره سزه بر فائده مترتب اولمز ما یبدل
القول لدی قتمده سوز تبدیل اولنمز هر نه حکم ایتدم ایسه ثابت اولمشدر وما
انا بظلام للعبید ۝ ودین بندهلره ستمکار دکلم یوم نقول لجهنم یاد ایت
اول کونی که جهنمه دیرز هل امتلأت ولدکمی وتقول هل من مزید ۝ وجهنم
سویلر هیچ ارتق وارمی بو استفهام سؤال ایچوندر یعنی بکا زیاده ایت
وازلفت الجنة للمتقین وبهشت ارباب تقوی ایچون یقین قیلندی غیر
بعید ۝ بر یرده که اوزاق دکلدر وکندولره دینلور هذا ما توعدون
بو در دنیاده موعود اولدوغکوز نسنه لکل اواب حفیظ ۝ بهشت ربن
یقین قیلندی هر شخصه که شرکدن توحیده دونوب حدود شرعیهیی محافظه
ایدر من خشی الرحمن بالغیب شول کیمسه که ایزد ذو الجلالدن نهانلکده دخی
خوفیلک حالتنده قورقدی وجاء بقلب منیب ۝ وبرجعه دونمش بر کوکل ایله
کلدی ادخلوها کندویه وصغیله متصف اولانلره دینلور بهشته داخل اولک
بسلام عذاب وزوال نعمتلردن سالم اولدوغکوز حالده ذلک یوم الخلود ۝
اول کون همیشه اقامتک تقدیری کونیدر لهم ما یشاؤن فیها بهشته داخل اولنلر
ایستدوکلری نسنه کندولره حاصلدر ولدینا مزید ۝ وقتمزده انلره
زیاده اولور و او خاطرلرینه کلمیان ونه بر کیمسهنک خاطرینه کلان نعمتلردر
وکم اهلکنا قبلهم من قرن ۝ ونیجه زمانه خلقنی قریشدن اسبق نابود قیلدق
هم اشد منهم بطشا قوت جهتندن انلر قریشدن غایتله قویدرلر فنقبوا
فی البلاد ۝ پس مولک قورقوسندن شهرلرده جولان ایتدیلر هل من
محیص هیچ مولدن کوریز کاه واریمی ان فی ذلک لذکری تحقیقا که بو سورهده
مذکور اولان اشیاده بر پند ونصیحت وار لمن کان له قلب شول کیمسنه
[illegible] عقله لوکولی وار ایدی او القی السمع وهو شهید ۝ یا استماع [illegible]

ولاغی دوتدی وحال بوکه کندوسی فکر یله حاضردر ولقد خلقنا السموات
والارض وما بینهما فی ستة ایام وتحقیقا که کوکلری و یری و اراراریندہ اولان
اشیایی التی کونده یرتدق وما مسنا من لغوب • وانلری یرتمغدن بزه هیچ بر تعب
دکمدی بو کلام یهودک ذمیدر ایندوکلری سوزه ردر که دیدیلر که خدا عز وجل
احد کونندن عالمک خلقنه باشلدی وجمعه کونی اندن فراغت ایلدی و سبت
کوننده ارقه سی اوزره اوزانوب استراحت ایلدی فاصبر علی ما یقولون
پس یهودک دیدوکی ناپسندیده سوزلر اوزره صبر ایله وسبح بحمد ربک
وپروردکارکک حمد ایله کندوینی تنزیه ایت قبل طلوع الشمس کونش
چیقمدن اول وقبل الغروب • وکونش باتمدن اول ومن اللیل فسبحه
وکیجه اولورسه هم پروردکارکی کیجه نک بر مقدارنده تنزیه ایت وادبار السجود
وناز لرک صوکلرنده واستمع • واحوال قیامتدن سکا وحی ایلدوکم
نسنه یه قولاق دوت خلق قبورندن چیقرلر یوم ینادی المناد اول کونده که
چیقرنجی چیقره من مکان قریب • بر یقین یردن و او حضرت جبرئیل
علیه السلامدر که ندا ایدوب دیر ای چورمش کوکلر و ای پاره لنمش اتلر
و ای پراکنده اولمش صاچلر حق جل وعلا حضرتلری سزه فرمان ایلدی که
فصل قضا ایچون بیله سز یوم یسمعون الصیحة بالحق اول کونده که حق
چیقرنجی ایشیدرلر ذلک یوم الخروج • دیری قبورندن چیقمق کونی اول
کوندر انا نحن نحیی ونمیت تحقیقا که دنیاده بز کندوسی زنده قیلوب جان
الوریز صکره اوز که منز دکل والینا المصیر • واخرتده بزه ایچون دونمک
بوم طرفره در یوم تشقق الارض عنهم سراعا اول کونده که بر خلقدن
یاریلوب چیقرلر منادی سمتنه شتاب ایدوکلری حالده ذلک حشر علینا
یسیر • بو احیا ایدوب جمع اتمک بر جمع ایتمکدر که اوزریمزه اساندر نحن
اعلم بما یقولون • بز یدکلری سوزه داناترز هر کیمسه دن وما انت
علیهم بجبار • وسن اوزلرینه مسلط دکلسن که کندولرینی زور ایله
ایمانه داخل قیلسن فذکر بالقرآن من یخاف وعید • پس قرآنک
مواعظیله نصیحت ایت شول کیمسه یه که وعیدمدن قورقوب انلره پند الر

بسم الله الرحمن الرحیم

والذاریات ذروا توپراغی وغیریسین صاووروب صاورن یللره قسم
فالحاملات وقرا • پس یوک کوتورن بولطلره قسم فالجاریات یسرا پس
سهولتله صو یوزنده اوزره جریان ایدن کمیلره قسم فالمقسمات امرا • پس ع الملک
ایشین قسمت ایدن فرشته لره قسم که انما توعدون لصادق • علی التحقیق
حشر ونشردن وعد اولندوغکز نسنه صادقدر یعنی اندن خبر ویرن
درست خبر ویرن درست خبر ویرمشدر وان الدین لواقع • وبی شبهه مکافات
البته دوشیجیدر اولمسنده شک یوقدر والسماء ذات الحبک زینتلر ایه صاحب
کوکه قسم که انکم لفی قول مختلف • علی التحقیق که سز بر مختلف سوزده سز
پیغامبر خصوصنده که کاه شاعر کاه ساحر کاه دیوانه دیرسز یؤفک عنه من
افک • اندن یعنی پیغامبرک اطاعتندن دوندرلمش قیلنان کیمسه دوندرلور قتل الخراصون ارباب قول مختلفدن یالان سویلیانلر هلاک اولسون الذین
هم فی غمرة ساهون • شول یالان سویلیانلر که کندولر بر جهالتده اولوب
ماموراولدوقلری نسنه دن غافلدرلر یسئلون ایان یوم الدین •
استهزا طریقیله پیغامبردن و اهل ایماندن صورارلر که روز جزا نه زمان
واقع اولور یوم هم علی النار یفتنون • واقع اولور اول کونده که کندولر
دوزخ اوزره یاقلش قیلنورلر و اول وقتده کندولره سویلنور ذوقوا
فتنتکم عذابکزی دادک هذا الذی کنتم به تستعجلون • بودر اول
نسنه که کلسنه استعجال ایدردکز ان المتقین فی جنات وعیون •
تحقیقا پرهیزکاراولنلر باغلرده و پیکارلرک کنارنده اولورلر اخذین ما آتیهم
ربهم قبول و خشنود کله الیجیلر شول نسنه یی که پروردکارلری کندولره
ویردی یعنی کندولره هر نه احسان ایلدی کوزل و پسندیده و حسن قبول ایله تلقی ایدرلر نسنه دن
انهم کانوا قبل ذلک محسنین • علی التحقیق که انلر بهشته کرمدن اول
دنیاده ایولک ایتمشلردر کانوا قلیلا من اللیل ما یهجعون کیجه دن ازایازلر
ایدی وبالاسحار هم یستغفرون • وسحر وقتلرنده کندولر خدادن مغفرت
طلب ایدرلر ایدی وفی اموالهم حق • وانلرک اموالنده بر نصیب وار ایدی
یعنی خدایه تقرب ایتمک ایچون و خلق اوزره شفقتلری اولدوغیچون نفسلری اوزره

عنهم

بسم الله

مالرندن بر مقدار مشینك ویرمسینی ایجاب ایدرلر لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿۱۹﴾ ایستیانه
کدایه و بی بهره اولان یوقسله محروم شول شخصدر که عفتی اظهار ایدوب
خلق انی دولتمند کمان ایدوب صدقه ویرمسندن بی بهره اولور وَفِي الْأَرْضِ
آيَاتٌ و زمینده قدرت کامله اوزره دلالت ایدر انواع معادن و حیوانات
کبی نشانه لر وار لِلْمُوقِنِينَ ﴿۲۰﴾ بی شك و ریب اولان کیمسنه لره وَفِي أَنْفُسِكُمْ
و کندو جانلرکزده ای آدم اوغوللری ایات متعدده وار أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿۲۱﴾
پس نظر ایتمز میسز استفهام امر معناسنده در یعنی کندو نفسلرکزه عین اعتبار
ایله بقك کورك انی قدرت کامله اوزره دلالت ایدر نیجه دلیللر وار زیرا
عالمده هیچ بر نسنه یوقدر الا که انسانك وجودنده انك نمونه سی وار یا وجود
که کندو سی کوزل هیئتله و خوش ترکیبله و بختی منظرله و صنایع مختلفه نك
استنباطیله و کمالات متنوعه نك استجماعیله متفرد در وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ
وَمَا تُوعَدُونَ ﴿۲۲﴾ و روزیکوز و ثوابدن موعود اولدوغکوز نسنه کوکده در
فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ پس کوك و زمینك پروردکارینه قسم که
إِنَّهُ لَحَقٌّ دد على التحقيق که مذکور اولان اشیا درست و ثابتدر ایچنده مثل
یوقدر مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ﴿۲۳﴾ سزك سویلشمه کوز کبیدر یعنی نته که صحی
نطقکوزده شك و شبهه یوقدر که مذکور اولان اشیانك اولمسنده شك
و شبهه یوقدر هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ایا حضرت ابرهیم
علیه السلام قوناقلرینك خبری سکا کلدی الْمُكْرَمِينَ ﴿۲۴﴾ حضرت
ابراهیم علیه السلام قتنده اکرام اولنانلر که کندو نفسیله و خاتونیله کندولره
خدمت ایتدی إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ بیقین اوزرینه کردیلر فَقَالُوا سَلَامًا پس دیدیلر
اوزرکه سلام ویرهلم سلام ویررز قَالَ سَلَامٌ دیدی اوزرکزه سلام در
قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿۲۵﴾ سز بیلنمامش بر کروهسز یعنی قبیلهکزده هر کز بر کیمسه
کورمدم فَرَاغَ إِلَى أَهْلِهِ پس اهلی سمتنه کزلو کیتدی فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿۲۶﴾
در عقب بریان اولمش بر فربه بوزاغو کتوردی فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ پس انی انلره یقین
قیلدی یعنی اوکلرنده انی قودی انلر یمسنه مباشرت ایتمدیلر قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿۲۷﴾ دیدی
نیچون یمزسز فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً پس انلردن خاطرنده بر قورقو دوتدی که مبادا
بونلر دعو اوله لر بعده انلر حضرت ابراهیمك چهره سنده اثار خوفی کوریجك

قَالُوا لَا تَخَفْ دیدیلر قورقمه که بز خدانك کوندرلمشلری یز پس حضرت ابراهیم
علیه السلام انلره دیدی نیچون بوندن اول بکا خبر ایتمدکوز تا که بن بوزاغوجغی
بوغازلمزدم همان حضرت جبرئیل علیه السلام قنادیله بوزاغویی سوردی
بوزاغو فالفوب قزیاد ایدرك اناسنه کیتدی وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿۲۸﴾
و اکابر دانا اوغلانك کلمسیله مژده ویردیلر و او حضرت اسحاق در
فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ پس قاریسی ساره خاتون بر کوشه ده اوتورروب
انلره یاقوب سوزلرینی ایشدرکن بر چیغرش کتورمش ایکن اوده مسند توجه
ایدوب فَصَكَّتْ وَجْهَهَا تعجب طریقیله یوزینی بر مقداری اوجیله اوردی
وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿۲۹﴾ و دیدی بن بر قصر قوجه قاری یم نیجه بن اوغلان
طوغورورم قَالُوا كَذَلِكِ فرشته لر دیدیلر سکا مژده ویردوکمز کبی قَالَ رَبُّكِ
پروردکارك دیدی و بز اندن روایت ایدوب سکا انکله خبر ویردك
إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿۳۰﴾ بی شبهه کندودر بو ایکی صفتله متصف اولان
والبته اوصاف کمال ایله متصف اولانك سوزی درستدر و ایشی محکمدر
پس تحقیقده حضرت ابراهیم علیه السلام قتنده مقرر اولدیکم انلر ملئکه
در لر و انلر اینمزلر الا بر بیوك مهم ایچون قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۳۱﴾
انلره دیدی پس بیوك ایشکز ندر ای خدا طرفندن مرسل اولان وجود
شریفلر قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ﴿۳۲﴾ دیدیلر على التحقيق که بز بر کناهکار
کروهه یعنی قوم لوط علیه السلامه کوندرلدك لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ
طِينٍ مُسَوَّمَةً تا که اوزرلرینه چامورده ن پشرلمش طاشی یوللیه ز عِنْدَ
رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿۳۴﴾ پروردکارك قتنده موجوددر کفرده و فجورده حدودی
تجاوز ایدنلر ایچون فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ پس قوم لوطك
کویلرنده اهل ایماندن اولان کیمسنه لری چیقاردق فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا
غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۳۶﴾ پس انده اهل اسلامدن بر اوی خلقندن اوزکه
بولمدق وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً و انلرك کویلرنده بر علامت بوراقدق لِلَّذِينَ
يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ شدتلو اشکنجه دن خوف ایدن کیمسنه لر ایچون
زیرا انکله اعتبار ایدن انلردر و اول علامت بر سیاه قوقشی صو در وَفِي
مُوسَى ﴿۳۷﴾ و حضرت موسی علیه السلامك اخبارنده خوف ایدنلر ایچون

الجزء السابع والعشرون من التفسير

برعلامت قیلدق اذ ارسلناه الی فرعون بسلطان مبین ● یعنی انی مصر
حاکمنه عصا و ید بیضا کبی بر روشن معجزه ایله کوندردک فتولی برکنه پس
کندوسی قوتیله یعنی متقوی اولدوغی لشکرله اکا ایمان کتورمکدن یوز چیوردیلر
وقال ساحر او مجنون ● و فرعون حضرت موسی علیه السلام حقنده اوتری
دیدی و جادودر یا دیوانه در یعنی اندن صادر اولان خوارق عادات منبجته
منسوبدر لیکن بیلم که اول اختیار ایله صادر اولیور یا اختیارسز فاخذناه
وجنوده فنبذناهم فی الیم پس انی و لشکرلرینی الوب دریاده صالدق
وهو ملیم ● وحال بوکه فرعون ایتدوکی کفر اودر ملامته و لمنسه در
وفی عاد وقبیلهٔ عادک احوالنده ارباب خشیت ایچون بر اولو نشانه قیلدق
اذ ارسلنا علیهم الریح العقیم یعنی بی نفع و بی خیر یلی اوزرلرینه یوللدق
ما تذر من شیء اتت علیه هیچ برنسنه که اوزرینه کیدی قومز الا جعلته
کالرمیم ● الا که انی چورمش نسنه کبی قیلدی وفی ثمود وقبیلهٔ ثمودک
سرکذشتنده اصحاب خوف ایچون بر عظیم آیت قیلدق اذ قیل لهم تمتعوا
حتی حین ● یعنی کندولره دینلدی حیاتکزدن بر مدت دک نفع آلک واوچ
کون ایدی فعتوا عن امر ربهم پس پروردکارلرینک فرمانندن تکبر ایتدیلر
فاخذتهم الصاعقة درعقب هلاک ایدیجی عذاب انلری الدی وهم
ینظرون ● وحال بوکه کندولر اکا باقرلردی زیرا صیحهٔ جبرئیلیه کوندزده
اوتورمشلر ایکن انلره کلدی فما استطاعوا من قیام پس مکانلرندن قالقمغه
اصلا قدرتلری اولمدی وما کانوا منتصرین ● و عذابی منع ایتمک ایچون
یاردم اولنمش دکل ایدیلر وقوم نوح من قبل و بونلردن اسبق حضرت نوح
علیه السلامک قومنی اهلاک ایتدک انهم کانوا قوما فاسقین ● کره
بی شبهه انلر کفر و معصیتده حدودی تجاوز ایتمش برکروه ایدیلر والسماء
وکوکی بنیناها باید انی قوت وقدرتله یاپدق وانا لموسعون
وبی شبهه که بز بر عظیم قدرت صاحبی یوز والارض فرشناها و زمینی
دوشه دک تا که خلق انک اوزرنده قرار دوته فنعم الماهدون ● پس
قاینله یخشی یایانلر بیز ومن کل شیء خلقنا زوجین ● وهر نسنهدن
ایکی نوع یرندق لعلکم تذکرون ● تاکه سز بوندن الوب بیله سزکیم تعدد

سز کائنات خواصندندر ففروا الی الله ● پس یا محمد خلقه سویله کفر و معصیت
سببیله اولان عقابدن خدانک توحید و طاعتنه قاچک انی لکم منه که بی شبهه
بن سزه اول عقابدن نذیر مبین ● بر آشکارا قورقیدیجییم ولا تجعلوا مع
الله الها آخر وایزد ذو الجلال ایله بر آخر معبود قیلمکز انی لکم منه
نذیر مبین علی التحقیق بن سزه شرک عقابندن بر آشکارا قورقیدیجییم کذلک
ایشته بویله در ما اتی الذین من قبلهم من رسول زمانکدن اسبق
اولان کفاره دخی بر پیغامبر کلمدی الا قالوا ساحر او مجنون ● الا دیدیلر
او جادودر یا خود دیوانه در اتواصوا به آیا بو سوزله اول کلیدن صونکیلره وصیت
ایتدیلر که قوللری بو سوزده اوزره متفق اولدیلر اما حقیقتده اصرار ایتدیلر
بل هم قوم طاغون ● بلکه انلر حدلرندن تجاوز ایتمش برکروهدرلر
فتول عنهم پس کفاردن یوز دوندر زیرا اوزره مصر اولوب دخی دعوتی کندولره تکرار
ایتدوککدن صکره انلردن یوز چیور فما انت بملوم ● که سن
دخی یوز چیورمکدن اوتری اصلا ملامت اولنمزسن وذکر و پند و
نصیحتی ترک ایتمه فان الذکری تنفع المؤمنین ● که بی شبهه پند
و نصیحت ایمانی مقدر اولان کیمسنه لره و ایمان کلانلره نفع ایدر وما خلقت
الجن والانس ● وپری و انسان مقوله لرینی یاراتمدم الا لیعبدون
الا که بکا عبادت ایده لر یعنی حق جل وعلا حضرتلری انلری عبادته مستعد
و عبادتدن غایتده متمکن خلق ایتدی ضحاک و مجاهد بویله تفسیر ایتدیلر
بیوردی که حق جل و علا حضرتلری خلقی یاراتمدی الا معرفتیچون و قوللری انی
بیلدیلر ایچون کیمی فرمانبر اولوب دخی کیمی عصیان ایتدی ما ارید منهم
من رزق انلردن هیچ روزی مقوله سین ایستمم وما ارید ان یطعمون ●
و بکا ییجک ییدرمه لرین ایستمم ان الله هو الرزاق بی شبهه که حق جل وعلا
حضرتلری کندو درجه مخلوقاته رزق ویرن ذو القوة المتین ● قوت آیه سی
قدرتنده احکام صاحبی اولان فان للذین ظلموا ذنوبا پس تحقیقا که حضرت
نبی المصطفی یه ستم ایدنلره عذابدن بر عظیم حصه وار مثل ذنوب اصحابهم
دخی کچمش اولان کفاردن یارانلرینک حصه سی کبی یعنی انلره دکن عذاب
کبی بونلره دخی دکر فلا یستعجلون ● پس انی طلب ایتمکده بکا شتاب

ایتمسونلر فویل للذین کفروا پس هلاک اولسون کفر ایدن کیمسنه لره من یومهم
کندوکونلرینک عذابندن الذی یوعدون شول کونکه دنیاده اکا وعده اولنورلردی

سورة الطور مکیة وهی تسع واربعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

والطور طور طاغنه قسم اولا طاغدرکه حضرت موسی آنک اوزرنده خدا ایله
مکالمه ایلدی وکتاب مسطور دخی قسم برکتابه که یازلمش
فی رق برصحیفه مقوله سنده منشور واچیق یعنی اچلمش واندن مراد
قرآن عظیم اولسا کرکدر والبیت المعمور دخی آبادان خانه یه قسم اندن مقصود
کعبه در وانک عمارتی حجاج ایله ومجاورلر ایله در والسقف المرفوع
وقالدرلمش دامه یعنی کوکه قسم والبحر المسجور ودولمش دریایه قسم کیم
ان عذاب ربک لواقع علی التحقیق کفاره وعصاته رب تعالی نک تعذیب ایتمسی
دوشیجیدر ما له من دافع اصلا اکا بر دفع ایدیجی یوقدر یوم تمور السماء
مورا اول کونکه کوکلر عجیب چالقنمق چالقنوره وتسیر الجبال سیرا
وطاغلر هواده قالقوب بوغریب کیتمک کیدر فویل یومئذ للمکذبین
پس عذاب اشدی اول کونده تکذیب ایدنلره اولسون الذین هم فی خوض
یلعبون شول اهل تکذیب که کندولر اقوال باطله ده شروع ایدوب
اوینرلر یوم یدعون الی نار جهنم دعا اول کونده که دوزخ اتشی سمتنه
عنفله برعکم چکلک چکلورلر وکندولره سویلنورهذه النار التی کنتم بها
تکذبون بودر اول آتش که سز دار دنیاده موجود اولمسین تکذیب
ایدردکوز افسحر هذا پس جادو لکیدر یعنی سزه دنیاده وحی حقنده
سحردر دردکوز شمدیلکده چکدوککوز عذاب موعود دخی سحرمیدر ام
انتم لا تبصرون یاخود سز بونی کورمز میسنز نتکه دنیاده بونک
اوزرنده دولت ایدن اشیایی کورمزدکوز اصلوها دوزخه کیرک فاصبروا
او لا تصبروا پس صبر ایدک یا صبر ایتمکوز یعنی فنق وجزع ایله که ایسه
سزلکا کیرن اندن سزه قورتلمش یوقدر سواء علیکم صبر ایتمک وایتمک
اوزکزه برابردر انما تجزون ما کنتم تعملون ایشلدوککوز نسنه نک
مکافاتندن اوزکه بر نسنه ایله مکافات اولنمزسز ان المتقین فی جنات

ونعیم تحقیقا که ارباب تقوی اولانلر باغلرده و برنعیمده اولورلرکه انلر کندولره
مخصوصدرلر فاکهین بما آتیهم ربهم متلذذ ومتنعم اولمشلر اول نسنه ایله
که پروردکارلری کندولره آنی ویردی ووقیهم ربهم عذاب الجحیم
وخداوندلری دوزخ اشکنجه سندن کندولرین صاقلدی وبهشتجاودانده
بکچیلری انلره دیرلر کلوا واشربوا هنیئا یبکک وایچک ماکول ومشروبکوز
کدورتدن خالص قالمش اولدوغی حالده بما کنتم تعملون ایشلدوککوز
اعمال سببیله متکئین علی سرر مصفوفة دوزلمش سریرلر اوزرنده یاصدنمشلر
وزوجناهم بحور عین وانلری بوللندردک بیاض یوزلی اچق قاشلی الا کوزلو
والذین آمنوا واهل ایمان اولانلر واتبعتهم ذریتهم بایمان واولادلری
ایمانده انلره تابع اولدیلر الحقنا بهم ذریتهم یا یرده اولادلرینی نسللرینه
یتشوردک وما التناهم من عملهم من شیء وایشدوککری کوزل اعماللرندن نسنه
انلره چیچ برنسنه اکسلتمدک کل امرئ بما کسب رهین هرکیشی قزندوغی
نسنه ایله رهن اولنمشدر یعنی هرکس کندو عملیله بغلودر اندن قورتلمز وغیر
کیمسه نک عملیله مواخذ اولنمز وقاری مقوله سنده دخی بوحکم ثابتدر
وامددناهم بفاکهة ولحم واهل تقوی یه میوه وات ارتردق مما یشتهون
ارزو ایتدوککری نسنه دن یعنی تنعمک انواعندن آنا فآنا ازدیاد ایدرز
یتنازعون فیها کأسا بهشتده اهل تقوی بری برینه برشراب دولو جام الوب
ویررلر لا لغو فیها ولا تأثیم نه ایچنده بیهوده سوز واونه کناهه موجب
ایش دخی وارد که دنیاده ایچلر اراسنده اولور ویطوف علیهم غلمان
لهم واول شراب ایله اوزرلرینه دولاشورلر کندولره مخصوص اوغلانجقلر کأنهم
لؤلؤ مکنون کویا که انلر صدفده صاقلنمش اینجودرلر واقبل بعضهم علی
بعض یتساءلون واهل جنتک برمقداری برمقداری رینه یوزدوندروب
احوال واعمالرندن صورشمغه باشلدیلر قالوا انا کنا قبل فی اهلنا مشفقین
دیدیلر علی التحقیق بز بوکوندن اسبق اهلمز اراسنده تنکری تعالی نک
عذابندن قورقنلر ایدک فمن الله علینا پس ایزد ذو الجلال دخی رحمت وتوفیقیله
اوزرمزه منت ایدوب ووقانا عذاب السموم بدنک مسامنده نفوذ ایدن
سموم کبی جهنمک اشکنجه سندن بزی صاقلدی انا کنا من قبل ندعوه

تحقیقا بز بوندن اقدم دنیاده انكا عبادت ایدردك إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ تحقیقا
كندو درگاهنه ایولك ایدوب كندولرین چوق اسیركیان فَذَكِّرْ پس بند و نصیحت
ویرمسی اوزره ثابت اول كفارك سوزینه قولاق آصمه فَمَا أَنتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ
وَلَا مَجْنُونٍ كه سن پروردكارك احسانیله وانعامیله نه كهانت ایدیجی
سن ونه دیوانه سن نته كه حقكده دیرلر أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ
الْمَنُونِ یاخود دیرلری اوشاعردر روزكارك حوادثنی اكا انتظار ایدرز
قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُتَرَبِّصِينَ سویله سز انتظار ایدك كیم علی التحقیق
بن سزكله انتظار ایدنلردنم أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُم بِهَٰذَا یاخود عقللری
كندولره سوزده بو تناقضی ایتمكه امر می ایدر كه كاه سندن اوتری كاهندر
دیرلر وكهانت عقل اقتضا ایدر وكاه دیوانه دررلر وعقلسزلكی اقتضا ایدر
وكاه شاعردر و شاعر و كلام موزون ومنسق ومتخیل كركدر واو دیوانه دن
حاصل اولمز أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ بل كه انلر حددن تجاوز ایتمش برزمره
لر كه بوكونه ناسزا سوزلری دیرلر أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ یاخود دیرلر كه حضرت
محمد المصطفى علیه السلام قرآنی كندو نفسندن بیدا ایلدی اندن دخی سن
منزه سن بَل لَّا يُؤْمِنُونَ بل كه ایمان ایتمزلر كه بوكونه طعن ایدرلر فَلْيَأْتُوا
بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ پس قرآن عظیم الشانه مانند بر سوز كتورسونلر إِن كَانُوا
صَادِقِينَ اكر ایتدوكلری زعمده ارباب صدق ایسه‌لر أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ
شَيْءٍ یاخود محدث ومقدرسز احداث وتقدیر اولندیلر كه خالقلرینه
عبادت ایتمزلر بونك اولمسی محالدر زیرا محدث ومقدرسز احداث بر ممكن
وجودی كلمز أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ یاخود كندولری نفسلرین ایجاد ایدنلردر
بودخی ظاهر البطلاندر زیرا شیء كندوینی ایجاد ایتمز أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ یاخود كوكلر و یری كندولر یراتدیلر بوده واقع دكلدر بَل لَّا
يُوقِنُونَ بل كه انلر تحقیق ایتمیوب زعم فاسدلرینه كوره سوز سویلرلر
أَمْ عِندَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ یاخود قتلرنده پروردكارك خزینه‌لری تا كه دخی
ایستدوكلری كیمسه‌یه نبوتی احسان ایدرلر أَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُونَ یاخود
كندولری اشیا اوزرینه غلبه ایدوب امورلری ایستدوكلری كبی تدبیر ایدرلر
أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ یاخود انلرك كوكه چیقمش بر نردبانلری واری يَسْتَمِعُونَ فِيهِ ایچون

ایچون كوكه

كوكه چیقوب فرشته‌لرك سوزین دیكلرلر وحی اولنان علم غیبی ایشیدرلر كه اول هیچ
شیء بیلورلر فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُم بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ پس انلرك ایشیدیجیسی
بر آشكار حجتله كلسون كه استماعنی تصدیق ایده و بو مذكور اولان اشیانك
ربیی انلرده یوقدر ایچی محض جهل وتقلید ایله سوز سویلرلر أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ
وَلَكُمُ الْبَنُونَ یاخود قزلر انكا مخصوص وسزه اوغوللر مخصوصدر بوكونه
سوز نه قدر عقلسزلك ومغاهتدر أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا یاخود رسالتك تبلیغی
اوزره انلردن اجرت طلب ایدرمی سن فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ پس كندولر
جریمه ویرمسندن اغرلنمشلردر أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ یاخود امور غیبیات
ایچلرنده مثبت اولان لوح محفوظ قتلرنده در فَهُمْ يَكْتُبُونَ پس كندولر اندن
یازرلر كه قیامت وبعثك اصلی یوقدر بودخی باطلدر یوقدر أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا
بل كه انلر بر حیله ایتمك استرلر واو دار الندوه‌ده حضرتك خصوصنده
تدبیر ایتدوكلری حیله‌در فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ پس كفر ایدن
كیمسه‌لر كندولردر كید اولنان یعنی ایتدوكلری حیله‌نك وبالی كندولرینه
قیلر أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ یاخود تكری تعالیدن اوزكه انلره معبود واری كه دخی
كندولره یاردم ایدوب خدانك عذابندن كندولرین صاقلیه بودخی ارباب خرد
قتنده بر امر محالدر سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ایزد ذو الجلال منزهدر
اول نسنه دن كه كفار انی كندویه اورتاق قیلرلر وَإِن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ
سَاقِطًا واكر كوكدن بر پاره باشلری اوزره دوشیجی كوررلر يَقُولُوا سَحَابٌ
مَّرْكُومٌ شدت طغیان وعنادلرندن دیرلر اوقات قات اولمش
دخی بر بولتدر فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ پس انلری بوراق اول وقته دكین
كه كونلرین كوررلر الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ اول كون كه ایچنده اهلاك
اولنورلر واو نفخه اولی كونیدر يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا اول كون كه
حیله‌لری كندولردن بر نسنه دفع ایتمز وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ونه كندولر
خدانك عذابندن منع اولنورلر وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا وبی‌شبهه ستم
ایدنلره بر عذاب وار دُونَ ذَٰلِكَ مخلوقك عذابندن اوزكه واو عذاب قبردر
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ولیكن كفارك چوغی انی بیلمزلر وَاصْبِرْ لِحُكْمِ
رَبِّكَ وپروردكارك فرمانینه صبر ایت یعنی خدانك فرماننه انلره اولنان

مهلتسز اولوردن چکدوکلری مشقته صبر ایت فانك باعیننا که بی شبهه سن
حفظمزده سن وسبح بحمد ربك و پروردگارڭ حمدینه مقارن اولدوغك
حالده نماز قیل حین تقوم اویقودن قالقدوغك وقتده ومن اللیل فسبحه
وکیجه نك بر مقدارنده اکا نماز قیل زیرا کیجه ده عبادت ایتمك ریادن دخی
بعیددر و نفس اوزرینه مشقتلودر وادبار النجوم ● ودخی نماز
قیل ● دخی یلدزلرك ● دونمکی محلنده ● واو کیجه نك آخر وقتیدر

سورة النجم مکیة وهی اثنتی وستون آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

یعنی سرور کائنات علیه اشرف التحیات دعوتی اشکارا قیلدی اهل شرك
طعن ایتمکه شروع ایدوب دیدیلر محمد المصطفی حضرتلری پدرلری آیینندن
کراه اولوب خطا ایتدی حق جل وعلا حضرتلری انلرك سوزین رد ایدوب
بیوردی والنجم اذا هوی ● یلدز مقوله سنه قسم که یعنی غروب ایدوب دوشه
ما ضل صاحبکم یارانکز دوغری یولدن ازمدی یعنی ای قریش حضرت
محمد المجتبی طریق مستقیمدن منحرف اولمدی وما غوی ● و باطل شیء اعتقاد
ایتمدی وما ینطق عن الهوی ● وکندو ارزوسندن سوز سویلمز ان هو
الا وحی یوحی ● قرآن عظیم الشان بر نسنه دکلدر الا بر وحی که خدانك
طرفندن دخی وحی اولنور علمه شدید القوی ● قوتلری برك فرشته انی
اکا اوکرتدی یعنی حضرت جبرئیل علیه السلام قرآنی پیغامبره اوکرتدی واننك
شدت قوتندن بوکه قوم لوط کویلرینی کوکه دك قالدروب چویردی
وقبیله ثمودی بر چیغرمغله نابود قیلدی ذو مرة حضرت جبرئیل علیه السلام
عقل ورأینده استحکام صاحبیدر فاستوی پس خلقت حقیقیه سی
اوزره دوردی وهو بالافق الاعلی ● وحال بو که او کوکك یوجه سنده اشکار ایدی
یعنی کونشك مطلعنده بیلنمك کرکدر که حضرت جبرئیل علیه السلامی صورت
اصلیه سی اوزره پیغامبرلردن دخی بر کیمسه کورمدی الا حضرت محمد المصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلم انی ایکی کره اول هیئتده کوردی اولکی کره ده انی
کورنجه بیهوش اولدی یعنی آیلدی حضرت جبرئیل علیه السلام یاننه اوتوروب
کوروب پرلرینی صیغه سی اوزره وپرلرینی اموزی اوزره قومشدی حق جل وعلا حضرتلری

دخی

دخی بو احوالدن خبر ایدوب بیوردی ثم دنا فتدلی دخی حضرتلری بیهوشلکندن
صکره حضرت جبرئیل علیه السلام اکا یقلشوب کندو میلی سوز سویلشمك
ایچون کندویه یاپشدی فکان قاب قوسین پس حضرت جبرئیلك مسافه سی
حضرت سرور کائناتدن ایکی یایك مقداری کبی اولدی او ادنی ● بل کرم
اندن یقین ایدی فاوحی الی عبده ما اوحی ● پس حضرت جبرئیل خدانك
بنده سنه یعنی حضرت پیغامبر علیه السلامه وحی ایتدی که کندو وحی ایتدوك
نسنه یی ماکذب الفؤاد ما رأی حضرت محمد المصطفانك کوکلی یالان قیلمدی
حضرت جبرئیلك صورتندن کندو کوزی کوردوکی شیئی افتمارونه علی ما
یری ● پس حضرت محمد المصطفی علیه السلام کوردیکی نسنه اوزره
دخی کندو میلی مجادله می ایدرسز بو ایش سزدن فی مستبعددر ولقد رأه
نزلة اخری ● وتحقیقا که حضرت پیغامبر حضرت جبرئیلی بر کرز دخی
کوردی عند سدرة المنتهی عالملك دانشی واعمالی یا نسنه منتهی اولان
کنار اغاجی قتنده حدیث شریفده وارد وثابت اولمشدر که اوییدنجی کوکده در
عندها جنة المأوی ● اول اغاجك یقیننده در اهل تقوی وارواح شهدا
ارام ایدجك بیرك باغی اذ یغشی السدرة اول وقت که سدره یی مجهود بو قپلار
ما یغشی ● اول نسنه که انی قبلیا فیلیا ان نسنه تعظیم وتکثیر ایچون مبهم قیلندی
ما زاغ البصر حضرت محمد المصطفی نك کوزی کوردیکی شیدن صاغه صوله
میل ایتمدی وما طغی ونه حدی تجاوز ایتدی لقد رأی من آیات ربه الکبری ●
قسم اولسون که حضرت محمد المصطفی علیه السلام پروردگارنك قدرتی
نشانه لرندن بیوکلرینی کوردی واو حضرت جبرئیل علیه السلامك خلقت اصلیه
سیدر افرأیتم اللات والعزی ومناة الثالثة الاخری صوکره پس بکا خبر
ویرك بو اصنامه مسمی اولان نسنه لرکز اوصاف کمال ایله متصف اولورن خدا
کبیدر که انلره پرستش ایدرسز الکم الذکر وله الانثی ● ایا ارککلر مقوله سی
سزه در و دیشی مقوله سی اکادر بو کلام اول سوزلرینه رد در که دیرلردی
ملائکه تنکری تعالینك قزلریدر و بزم بتلرمزه حلول ایدن انلردر دخی انلر
قزلریدر تلك اذا قسمة ضیزی ● بو قسمت اول وقت که اوله اولور راعتبار
عدلدن خالی قسمتدر که بسنده ایمدکلری کوزنی خدایه قیلوبسز مرغوب

اولان شئ سزه قیلر من اِنْ هِیَ اِلَّا اَسْمَآءٌ الوهیتنه جهتندن بو بتلر دخی
برنسنه دکلدرلر الا برادرلرکه سَمَّیْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاٰبَاۤؤُكُمْ سز و دخی بدرلریکز
هوای نفسکزدن انلره معبودلر آد قودیکز مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ حق تعالی
انلرک عبادتنه هیچ بر دلیل ایندرمدی اِنْ یَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ کماندن اوزکه
برنسنه یه تابع اولمزلر یعنی دخی اولدوقلری ایچون توهم باطل ایله و تقلید ایله
حقدر دیو کمان ایدوب تابع اولدیلر وَمَا تَهْوَی الْاَنْفُسُ و نفسلری ارزو
ایندوکی نسنه دخی تابع اولورلر وَلَقَدْ جَاۤءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدٰی ۞ و دخی
تحقیقا که هدایته سبب اولان قرآن عظیم الشان بروردکارلرندن کندولره
کلوب انی متروک قیلدیلر اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰی ۞ یا خود ادم اوغلنه آرزو
ایندوکی نسنه حاصل اولورمی یعنی اولماز فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُوْلٰی ۞ پس
صوکی سرایک و اولکی سرایک حکومتی خدایه مخصوصدر ایستدوکی
کیمسنه یه انلردن مراد ایندوکی شیء ویرر وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِی السَّمٰوٰتِ
و کوکلرده نیجه فرشته‌لر وار که لَا تُغْنِی شَفَاعَتُهُمْ شَیْـًٔا دیلکلری برنسنه
نفع ایتمز اِلَّا مِنْ بَعْدِ اَنْ یَاْذَنَ اللّٰهُ مکر حق تعالی حضرتلری شفاعت
خصوصنده دستور ویردکدن صکره لِمَنْ یَشَاۤءُ وَیَرْضٰی ۞ فرشته‌لردن
استیوب پسند ایندوکی کیمسنه یه اِنَّ الَّذِینَ لَا یُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ تحقیقا کیم
دخی آخرته تصدیق ایتمیانلر لَیُسَمُّونَ الْمَلٰۤئِكَةَ تَسْمِیَةَ الْاُنْثٰی ۞
فرشته‌لری دیشینک تسمیه سیله تسمیه ایدرلر که دیرلر فرشته‌لر قزلردر
وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ ۞ و دیدوکلری سوز ایله کندولره اصلا بر دانش
یوقدر اِنْ یَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ کماندن اوزکه برنسنه یه اویمزلر وَاِنَّ الظَّنَّ لَا یُغْنِی
مِنَ الْحَقِّ شَیْـًٔا ۞ و بی شبهه کیم کمان حقدن برنسنه فائده ویرمز زیرا
نسنه‌نک حقیقتی ادراک اولنماز الا علم ایله و ظن معتبر دکلدر معارف حقیقیه ده
فائده ویرمز یعنی علمیات قسمنده فائده سی یوقدر فَاَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلّٰی عَنْ ذِكْرِنَا
پس یوز چویر شول کیمسه دن که کتابمزدن یوز چویروب کیتدی وَلَمْ یُرِدْ
اِلَّا الْحَیٰوةَ الدُّنْیَا و دخی بتمز اولان صاغلغندن اوزکه برنسنه ایستمدی
ذٰلِكَ دخی بو محبتلری دنیایه و آخرتی دنیایه ترجیح ایتمکلری
مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ دانشلردن ییتشدکلری یردر انلرک اوته‌سنه هیچ بر شیء

ایتمدی

خب

ایتمدی دانشلری کونه جیله‌لر آخرتک خبری نه کونه نسنه ایمدی اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ
بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِیلِهٖ تحقیقا که بروردکارک هر کسدن داناتردر اول کیمسه‌نک
احوالنه که دین اسلامک طریقندن آزدی وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰی و دخی
کندوسی داناتردر اول شخصک حقیقتنه که دوغری یولی بولدی وَلِلّٰهِ مَا فِی
السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ و کوکلرده اولان اشیا و زمینده اولان نسنه
خدایه مخلوق و مملوکدر یعنی انلری عدمدن وجوده کتوردی لِیَجْزِیَ الَّذِینَ
اَسَاۤؤُا بِمَا عَمِلُوا تا که یمانلق ایدنلره ایشلدوکلری نسنه‌نک عقابیله
مکافات ایده وَیَجْزِیَ الَّذِینَ اَحْسَنُوا بِالْحُسْنٰی ۞ و تا که ایولک ایدنلره کوزل
مکافات الله مکافات ایده الَّذِینَ یَجْتَنِبُونَ كَبٰۤئِرَ الْاِثْمِ شول ایولک
ایدنلرکه دخی کناهلک بیوکلرندن اجتناب ایدرلر وَالْفَوَاحِشَ و فاحشه‌لی
یمان کناهلردن دخی اجتناب ایدرلر اِلَّا اللَّمَمَ ۞ لیکن صغیره اولان
کناهلر دخی کندولردن صادر اولور اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ بی شبهه کیم
دخی بروردکارک چوق مغفرتلودرکه کبائردن اجتناب ایدنلرک صغائرینی
مغفرت ایدر هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ کندوسی احوالکزه سزدن داناتردر
اِذْ اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فِی بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ یردن ابتدا
سزی ایجاد ایندوکنده و دخی انالریکزک قارنلرنده کوچکلر اولدوغکزده
سزی بیلور فَلَا تُزَكُّوۤا اَنْفُسَكُمْ پس کندو نفسلریکزی کوزل عملله مدح ایتمکز هُوَ
اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰی ۞ دخی کندوسی سزدن داناتردر اول کیمسه‌یه که بر هیزکارلک
ایتدی ۞ کتوردی که ولید بن المغیره حضرت سرورکائناته اتباع ایدوب
سوزینی ایشتدردی ۞ اهل شرکدن اکا تعنیف ایدوب بر کیمسه دیدی آباء
و اجدادینک ایینی ترک ایدوب کندودینی کمراه قیلدک ولید دخی جواب
ویردی نه ایشلیم خدانک عذابندن قورقرم کندویی تعنیف ایدن شخص دیدیکه
بکا مالکدن بر مقدار ویرسک اگر عذاب کلورسه بیرکه بن انی چکرم ولید بو سوزه
راضی اولوب مرتد اولدی بعده شرط ایندوکی نسنه‌نک برآزینی ویروب
دخی برآزینه بخل ایندی حق جل وعلا حضرتلری انک حقنده بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی اَفَرَاَیْتَ الَّذِی تَوَلّٰی پس کوردوکمی شول کیمسه‌یی که حقک اتباعندن
یوز دوندردی وَاَعْطٰی قَلِیلًا وَاَكْدٰی ۞ و تحمل عذاب ایچون شرط

اولمشدر نسنه‌دن برازورب دخی فلان نسنه‌یی تحمل ایدوب ویرمدی أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ
ایا بو شیده اولان انسانك دانشی قتنده‌در فَهُوَ يَرَىٰ ۞ پس کندوسی بیلور
که یارانی کندو عذابی تحمل ایدر أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي
وَفَّىٰ یاخود حضرت موسی علیه السلامك صحیفه‌لرنده و التزام ایتدوکی
نسنه‌نك وفاسین اتمام ایدن حضرت ابراهیم علیه السلامك صحیفه‌لرنده
اولان اشیادن خبردار اولمدیمی أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۞ کیم علی التحقیق
شان بودر که بر وبال چکیجی جان بر وبال چکیجی جانك یوکن چکمز وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ
إِلَّا مَا سَعَىٰ وعلی التحقیق که ایش بودر که آدم اوغلنه‌یه اولشدوغی نسنه‌دن
اوزکه بر نسنه اولماز وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ۞ و بی شبهه جالشمسی
قیامت کوننده عدالت ترازوسنده کورنور ثُمَّ يُجْزَاهُ صکره قولی جالشمسی
ایله مکافات اولنور الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ تمام و مستوفی اولون مکافات وَأَنَّ إِلَىٰ
رَبِّكَ الْمُنتَهَىٰ ۞ وعلی التحقیق خلقك انتهاسی و رجوعی پروردگارکه‌در وَأَنَّهُ هُوَ
أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ۞ وعلی التحقیق که خدای عز وجل کندوسی کولدروب اغلتدوردی
وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ۞ و بی شبهه کیم ایزد متعال کندوسی جان الوب
زنده قیلدی وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ و بی شبهه که نوع انساندن ایکی صنفی یرادی
الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ۞ ارکك و دیشی‌یه مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ بر دملی صودن که رحمه
دوکلور وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ ۞ بی شك موتدن صکره خلقی زنده ایتمك
وعده‌سی مقتضاسنجه اوزرینه‌در وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ۞ و بی شبهه او
کندودر بای قیلوب ذخائرینه نماللی اولان مالی و یردی عقار و دوار کبی
وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَىٰ ۞ وعلی التحقیق او کندودر شعری نام یلدزك خداوندی
بیلمك کرك که شعری برج جوزانك عقبنجه چیقن غایتله ایشقلی یلدزدر جاهلیت
ترکلری اراسنده قورق انمیله مشهوردر ابو کبشه نام حضرت پیغامبرك
اجدادیندن بریسی قریشه تبارك عبادتنده مخالفت ایدوب انکا عبادت
ایتدی و از بس که حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم عبادتده قریشه مخالفت
ایتدی کندویه ابن ابی کبشه دیرلردی وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَىٰ
۞ وعلی التحقیق که خدا اول جلاله حضرتلری اولکی عاد قبیله‌سن و دخی ثمود
قبیله‌سن نابود قیلدی که انلردن برکیمسه باقی قومدی وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ

قبیله‌دن

قبیله‌دن اسبق حضرت نوح علیه السلامك عشیرتنی دخی نابدید قیلدی
إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ۞ که تحقیقا که قوم نوح علیه السلام کندولر
عاد و ثمود قبیله‌لرندن زیاده ستمکار و حدی تجاوز ایتمشلردی زیرا انلر حضرت
نوح علیه السلامی اولدکلو دوکرلردی که یرندن حرکت ایتمکه طاقتی قالمزدی
وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ۞ و حضرت لوط علیه السلامك کویلرین صالدردی
یعنی حضرت جبرئیل علیه السلام هر کوکدك انلری قالدردوقدن صکره زیروزبر
قیلوب یره صالدی فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ ۞ پس اول کویلری قبلیادی نسنه قبلادی
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ۞ پس پروردگارکك قنغی نعمتلرینه شك ایدرسن
بو خطاب هر کیمسنه‌یه شاملدر و مذکور اولان اشیانك بر مقداری اکرچه
نقمتلردر لیکن اهل اعتباره عبرت و پند اولدوقلریچون نعمتلر اولدیلر هَٰذَا
نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ ۞ بو پیغامبر برقورقودیجیدر ایلکی قورقودیجی
پیغامبرلر جنسندن أَزِفَتِ الْآزِفَةُ قربله موصوف اولان قیامت یقین اولدی
لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ تنکری تعالیدن اوزکه انی اظهار ایدیجی یوقدر
أَفَمِنْ هَٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ۞ پس ایا بو سوزدن یعنی قرآندن انکار طریقیله
تعجیلنورمسز وَتَضْحَكُونَ واستهزا ایله اندن کولرمسز وَلَا تَبْكُونَ ۞ و اجتیده
اولان وعیدك خوفندن اغلمزسز وَأَنتُمْ سَامِدُونَ ۞ و حال بو که سز غافلسز
فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۞ پس خدایه سجده ایدوب انکا پرستش ایدك نه باطل معبودلره

سجده

سورة القمر مکیة وهی خمس وخمسون آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

بروایتده که کفار قریش سرور کائناتدن معجزه ایستدیلر حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم انلر ایچون آی ایکی پاره قیلدی بو وجهله که حرا طاغی ایکی پاره‌سی
اراسنده کوردیلر بعده بو سوره نازل اولدی اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ
۞ قیامت وقتی یقلشدی و آی یاریلدی وَإِن يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ
مُّسْتَمِرٌّ ۞ و اکر معاند کفار بر معجزه کوررلرسه اندن یوز چویروب دیرلر بو همیشه
بیداور اولمش بر جادولکدر وَكَذَّبُوا و پیغمبری یالانه نسبت ایتدیلر وَاتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُمْ و کندو ارزولرینه اویدیلر وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ۞ و هر ایش قرار بولجقدر
یعنی اهل ایمانه مقرر اولان سعادتدر و اهل کفره مقرر اولان شقاوت البته

انلره ايرشمليدر ولقد جاءهم من الانباء ما فيه مزدجر ● وتحقيقا كه مكرر خالقدن
اخباردن كلدى اول نسنه ايچنده كه ايچنده تمرد ومعصيتدن منع ايتمك وار حكمة
بالغة لفظ مادن بدلدر يعنى اول نسنه حق كه اول ايرشمش بر حكمتدر فما تغن النذر
● پس انلره قورقتمقلر نفع ايتمز فتول عنهم يعنى بيلدك كيم قورقتمق انلره كار
ايتمز انلردن يوز چويروب تا كه فنالرينه فرمان اولنور دسن يوم يدع الداع
ياده كتور اول كونى كه يعنى چيغرر حضرت اسرافيل عليه السلام خلقى چيغرر الى شئ
نكر ● بر صعب ودرشت نسنه يه يعنى قيامتك اهوال وشدائدينه خلقى چيغرر
خشعا ابصارهم يخرجون من الاجداث كوزلرى خوار وذليل اولدوقلرى حالده
قبورلردن چيقمش اولورلر كانهم جراد منتشر ● كوياكه انلر پراكنده چكركه
درلر مهطعين الى الداع چيغرنجه صنعتسنه شتاب ايدرك كيدرلر يقول الكافرون
هذا يوم عسر ● يعنى اولا انلر ديرلركه بو كون بر صعب بتلو كوندر كذبت
قبلهم قوم نوح كفار مكه دن اسبق حضرت نوح عليه السلامك كروهى
تكذيب ايتديلر فكذبوا عبدنا پس قولمز حضرت نوح عليه السلامى يلانه
نسبت ايتديلر وقالوا مجنون ● وديديلر او بر ديوانه در وازدجر ●
وانواع اذيتله احكامى تبليغ ايتمكدن منع اولندى فدعا ربه انى مغلوب پس
حضرت نوح پروردكارينه دعا ايتدى انكله كه على التحقيق بن كندو جماعتمه
مغلوب اولمشم فانتصر ● پس بنم ايچون انلردن انتقام ال وبو دعايى اول زمان
ايتدى كه ايمانه كلمكلرندن مأيوس اولدى كتورديلركه قومندن بريسى كندويه
صنا قندوكه بوغازين صيقردى بيهوش دوشنجه اندن صكره افاقت
بولنجق ديردى يا الهى بنم قومه مغفرت ايله كه انلر حقيقة الحال بيلمزلر بو كونه
ايذا اوزره صبر ايدوب برخيلى مدت كچدوكدن صكره اوزرلرينه بددعا
ايتدى ففتحنا ابواب السماء پس حضرت نوح عليه السلامك دعاسنى قبول
ايدوب كوكك قپولرين اچدق بماء منهمر ● بر صعب بتلو صويله وفجرنا الارض
عيونا ويرى قوار چشمه لر كبى قيلدق فالتقى الماء پس كوك صويى ويرك
ويرلو صويى قاوشدى على امر قد قدر ● بر حال اوزره كه تكرى تعالى
حضرتلرى انى تقدير ايتدى وحملناه على ذات الواح ودسر ● وحضرت
نوحى تخته لر وميخلر ايه سى اوزره يعنى كمى اوزره قالدردق تجرى باعيننا اولـ

كيمى بحار نظر بزلده اوجزاء لمن كان كفر ● بز اولمق ايچون شول كيمسنه يه
كه نعمت اولدى وغيرى انكار اولندى يعنى بز بو ايشى بويله ايتدك حضرت نوح
عليه السلامه مكافات اولمق ايچون زيرا او بر نعمتدركه قومى كندوينى انكار ايتديلر
ولقد تركناها اية وتحقيقا كه بز كيمى عالمده بر اولو نشان بوراقدق تاكه خلق
انكله اعتبار الالر فهل من مدكر ● پس سزدن بر اعتبار الجى وارمى فكيف كان
عذابى ونذر ● پس نيجه ايدى كه كفاره بنم عذابم وانذار ايتمكم ولقد يسرنا
القرآن للذكر وبى شبهه كه قرآن عظيم الشانى پند ونصيحت ايچون آسان
قيلدق كه ايچنده كه انواع مواعظ وعبرتلرى قات قات بيان ايتدك فهل من مدكر
● پس هيچ اراكزده بر پند ونصيحت الجى وارمى كه اندن بر بهره مصاحبى اولم
كذبت عاد فكيف كان عذابى ونذر ● قبيلهء عاد تكذيب ايتديلر پس
نيجه ايدى انلره بنم تعذيب ايتمكم وكندولره پيغامبرلرى لسانى اوزره
قورقودرمكلرم انا ارسلنا عليهم ريحا صرصرا ● تحقيقا كه بز انلر اوزره بر صاووق
يل يوللدق فى يوم نحس مستمر ● بر شامتى استحكام بولمش اوغورسز كونده
تنزع الناس اول يل خلقى مكانلرندن قوپاروب صالورلر كانهم اعجاز نخل
منقعر ● كوياكه انلر ديبندن قوپمش خرما اغاجلرينك ديبى فكيف كان عذابى ونذر
● بو جمله تهويل ايچون مكرر اولندى ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر
ترجمه سى سابقا سبقت ايتدى كذبت ثمود بالنذر ● طائفهء ثمود پيغامبرلرندن
صادر اولان قورقتمقلرى يلانه منسوب قيلديلر فقالوا ابشرا منا واحدا نتبعه
پس ديديلر بزم جنسمزدن يالكز بر آدمى يه اتباع ايدرز انا اذا لفى ضلال
وسعر ● تحقيقا كه بز اول وقتده كمراهلكده وجنونده اولورز االقى الذكر
عليه من بيننا ايا ارامزدن اوزرينه يالكز وحى القا اولندى وحال بو كه
ارامزده انكله اندن احق وار بل هو كذاب اشر ● بلكه او بر كندو
بكنمش يلانجيدر سيعلمون غدا ● بى شبهه كيم يارين عذاب اوزرلرينه
حلول ايدجك بيلورلر من الكذاب الاشر ● خود پسند يلانجى اولان كيمدر
انا مرسلوا الناقة حقيقتا كه بز دوه يى طاشدن چيقاروب كوندريجيوز
فتنة لهم انلره امتحان اولمق ايچون فارتقبهم پس انلرى انتظار ايت كور نه
ايشلرلر واصطبر وايتمكلرى اوزره صبر ايله ونبئهم ان الماء قسمة بينهم

واتلرى خبريا رايت كيم صوارا لونده حصه در حصه در بر كون دوه اچرو بر كون
كندولر كل شرب محتضر ● هر نصيب حاضر قيلنور يعنى هر نصيبك صاحبى
نوبتنده حاضر اولوب صودن بهره مند اولور فنادوا صاحبهم پس كندو
يولداشلرين قداردن صالحى چيغرديلر فتعاطى فعقر ● پس قليجين تكلف ايله
الوب دوه يى سكرلدى فكيف كان عذابى ونذر پس نيجه ايدى بنم عذاب
وانذارم انا ارسلنا عليهم صيحة واحدة تحقيقا كه بز انلر اوزرينه بالكوز
بر چاغرش يوللدق فكانوا كهشيم المحتظر ● پس قويون ودوه ايچون اغاجدن ايلك
قورمشل وتلفى كيبى اولديلر ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر ● ماندكى
بلجدى كذبت قوم لوط بالنذر ● حضرت لوط عليه السلامك قومى پند
ونصيحتى يالانه نسبت ايلديلر انا ارسلنا عليهم حاصبا تحقيقا بز اوزرلرينه
طاش يغدرجى ييل يوللدق الا آل لوط نجيناهم بسحر ● الا حضرت
لوطك اهلى كيجه نك اخرنده كندولرين عذابدن قورتردق نعمة من عندنا
قتمزدن نعمت اولمق ايچون كذلك نجزى من شكر ● انكه آل لوطه اوزره انعام
ايلدك نعمتمزه شكر كنه بز مكافات ايدريز ولقد انذرهم بطشتنا ودخى
كيم حضرت لوط عذابله المعزى انلره بيان ايدوب كندولرين قورخاندن
قورقوتدى فتماروا بالنذر ● پس كندونك تصديق ايتميوب نصيحت
وقورقوتمقلره شك ايلديلر ولقد راودوه عن ضيفه وتحقيقا كه حضرت
قونقلرينه فعل بد ايتمكه قصد ايلديلر فطمسنا اعينهم پس كوزلرين محو
ايدوب يوزلرى ايله هموار ايلدك خبرده كلمشدركه چونكه حضرت
لوطك ايونه كروب ادمى قيلغنده اولان فرشته لره يمان ايش ايتمك
قصد ايله حضرت جبرئيل عليه السلام قناديله چهره لرينه براورمش
اوردى كه تمورلرى كوزلرى سلمتش كور اولديلر فذوقوا عذابى ونذر ●
پس فرشته لرك لسانى اوزره صوغانلره ديدك عقوبتمزك وقورقتمغمزك
چاشنيسين دادك ولقد صبحهم بكرة وتحقيقا كيم كندولره اول انلر
كندولرين صباحلدى عذاب مستقر ● كندولره قرار دوتمش بر عذاب
فذوقوا عذابى ونذر ● فرشته لرك لسانى اوزره انلره ديدك
عقوبتمزك وقورقتمغمزك چاشنيسين دادك ولقد يسرنا القرآن للذكر

فهل من مدكر ● نظيرى يوق كيمدى ولقد جاء آل فرعون النذر ● وتحقيقا كه
فرعونك توابعنه قورقوتمقلر حضرت موسى وحضرت هرونك لسانى اوزره
كلدى كذبوا باياتنا كلها قمو ايتلرمزه يعنى حضرت موسى عليه السلام كندوكى
كوزوردوكى طقوز معجزه يى تكذيب ايلديلر فاخذناهم اخذ عزيز مقتدر ●
پس هر كسه اوزره غلبه ايدوب كمال قدرت ايه صاحبنك التمى كيبى كندولرن
براتش الدق اكفاركم خير اما كفاركز اى عرب معشرى قوت وزياده كوجلى درلر
من اولئكم معدود اولان كفاردن ام لكم براءة فى الزبر ● ياخود سزه
كتب سماويه ده بر امان برات وارمدر كه سز معذب اولمزسز ام يقولون نحن
جميع منتصر ● ياخود ديرلرمى دخى بز جماعتوز برى بريمزه مدد ايدر
سيهزم الجمع يعنى اول كروه بوزلش قيلنور ويولون الدبر ● واكسلرى
چويرلر لر بواش بدر كوننده واقع اولدى وبو ايت نبوتك دلالتندندر
بل الساعة موعدهم بلكه قيامت اصلى ولان عذابلرينك وعده كاهيدر ●
والساعة ادهى وامر ● ودخى قيامتك عذابى دنيانك عذابندن غايتله
شديد وآجيدر ان المجرمين فى ضلال وسعر ● تحقيقا كه اهل شرك
دنياده كمراهلكده درلر واخرتده آتشكرده در يوم يسحبون فى النار على
وجوههم اول كونده كه دوزخده يوزلرى اوزره چكلورلر و كندولره ديلور ذوقوا
مس سقر ● دوزخك حرارت والمنى دادك انا كل شىء خلقناه بقدر ● تحقيقا
كه بز هر نسنه يى مقتضاى حكمت اوزره مرتب ومقدر قيلدق وما امرنا الا
واحدة واشمز بالكوز بر سوزدن اوزكه دكلدر دوا اوكن ديمسندر كلمح
بالبصر ● كوز غمزه سرعت واسانلغده كوز قپمسى كبيدر ولقد اهلكنا اشياعكم
وتحقيقا كه كعزده مانندلركزى نابود قيلدق فهل من مدكر ● پس سزدن بر نصيحت
بذيركيمسنه وارمى كه انلرك حالندن بر عبرت وپند الا وكل شىء فعلوه فى الزبر
● وهر ايش كه انى ايشلديلر حفظه نك كتبنده مثبتدر وكل صغير وكبير
مستطر ● واعمالدن هر كوچك وهر بيوك لوح محفوظده يازلمشدر ان
المتقين فى جنات ونهر ● تحقيقا كه ارباب تقوى اولانلر باغلرده ودخى
يرمقلرده اولورلر فى مقعد صدق ير پسنديده يرده درلر عند مليك
مقتدر ● بر قدرتلو پادشاهك قتنده مقربدرلر جز الحقانى صاحبيدر بيكم

مقعد صدق مقام وحدت ذاتیه در که مرتبهٔ عندیتله متحقق اولورلر

سورة الرحمن عز وجل وتعالى وهي ثمان وسبعون آيات مكية

حزب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

چون حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم خدایی کفاره اسم رحمانله اکدعا اندر دیدیلر
برانی بیلمز حق جل وعلا حضرتلری بو سورهٔ یی منزل قیلدی اَلرَّحْمٰنُ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ
دنیاده و آخرتده قولارینه انواع نعمله مرحمت ایدن خدا قرآن عظیم الشانی اوکرتدی
خَلَقَ الْاِنْسَانَ آدمی معقوله سیله عدمدن وجوده کتوردی عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿۴﴾
انسانه خاطرنده اولان نفسنه نك بیلدرمسنی اوکرتدی اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿۵﴾
کونش وای بربیلنمش مقدر حسابله حرکت ایدرلر وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿۶﴾
و بر یوزنده یایلان اوتلق و صیبین یوزندن مرتفع اولان نبات قسمی خدانك فرماننه
مطیع و منقاد درلر نته کیم مکلف اولان ذوی العقول ارادتلری ایله اکا سجده
کتوروب انقیاد ایدرلر وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا و کوکی مرتفع برتدی وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿۷﴾
و ترازویی وضع ایتدی یعنی خلقنه انك ایله تسویه الهام ایتدی اَلَّا تَطْغَوْا
فِي الْمِيزَانِ ﴿۸﴾ یعنی معامله محلنده وزنك حدودی تجاوز ایتمکوز وَاَقِيمُوا
الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ ودادمعنی عدل ایله ایاقلندرك وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿۹﴾
و ترازویی اکسك قیلمکوز زیرا انك وضعندن مقصود حقوقی برابر قیلمقدر
و هرکاه کم اکسك اولوردخی اندن مقصود بالذات اولان زائل اولوب عبث
باره منسد قالور وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ﴿۱۰﴾ و یری خلق ایچون دوشنمش
ایچون قیلدی تاکه مخلوقات اوزرینده آرام ایدهلر فِيهَا فَاكِهَةٌ ایچنده میوه
واردر وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿۱۱﴾ و ایچنده خرما قاد قلری ایرسی خرما اغاجلری
واردر وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿۱۲﴾ و بغدای و اربه کبی قوری یپراق
ایرسی دانه و خوش بوی یپراق ایچنده دخی وار فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۱۳﴾
پس ای انس وجن پروردکارکزك قنقی نعمتلرینه تکذیب ایدوب انکار ایدرسز
خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿۱۴﴾ حضرت آدمی پارتدی پشمش سفاله
مشابه بر قوری چاموردن وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ و پریلرك بدرینی برتدی
توتوندن صاف اولمش بر نسنه دن مِنْ نَارٍ ﴿۱۵﴾ مارج بیان ایدر یعنی اول توتوندن
صاف اولمش نسنه آتشدر فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۱۶﴾ پس ای ثقلین اوزرکزه

افاضه اولان نعمتلردن دخی پروردکارکزك قنقی نعمتلرینه تصدیق کتورمزسز
رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿۱۷﴾ صیفی و شتوی مشرقلرك پروردکاریدر و صیفی
و شتوی مغربلرك پروردکاری فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۱۸﴾ پس مشارق
و مغاربك اختلافندن اولان اعتدال هوا و اختلاف فصول کبی نعمتلردن
خداوندکزك قنقی نعمتلرینی انکار ایدرسز مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ ایکی دریایی شیرین و شوری
قویی و یردی يَلْتَقِيَانِ بری برینه مجاور اولور بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿۲۰﴾
ارالرنده خدانك قدرتندن بر مانع وار که بری برینه تعدی ایتمز فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿۲۱﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿۲۲﴾ اول ایکی دریانك برسندن
یعنی شور دریادن اینجونك بیوکلری و کوچکلری چیقر فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿۲۳﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَاٰتُ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿۲۴﴾ و انك تصرفندهدر طاغلر
کبی دریاده یلکنلری قالدرلمش کمیلر فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۲۵﴾
پس کمیلرك موجود اولمسنده اولان نعمتلردن ربکزك قنقی نعمتلرینه تکذیب
ایدرسز كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿۲۶﴾ هر کیم که بیرلر یوزی اوزرهدر فانی ایدیجیدر
وَيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ ﴿۲۷﴾ و استغناء مطلق و فضل عام
ایرسی پروردکارکك ذاتی باقی قالور فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۲۸﴾ پس عالم ملك
افناسی اوزره مرتب اولان حیات ابدیهنك و کوناکون نعیمك کبی نعمتلردن
خداوندکزك قنقی احسانلرینی انکار ایدرسز يَسْاَلُهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
کوکلرده و یرده اولانلر مقصدلرین اندن ایسترلر كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاْنٍ ﴿۲۹﴾
هر وقت خدای ذو الجلال بر ایش یا پمقسنده در فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۳۰﴾
پس سؤالکزی اجابت ایتمسندن اولان نعمتلردن و امورکزی آناً فاناً تدبیر
ایتمسندن اولان نعمتلردن ربکزك قنقی نعمتلرینه تصدیق کتورمزسز سَنَفْرُغُ
لَكُمْ اَيُّهَ الثَّقَلَانِ ﴿۳۱﴾ یقینده محاسبه کوزی قصد ایدرز ای انس وجن
کروهلری فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۳۲﴾ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ
اَنْ تَنْفُذُوا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ای پری و انسان کروهی اکر کوکلرك و یرك
اطرافندن چیقمغه قادر اولورسکز فَانْفُذُوا چیقوب قاچمغه بتمکوز لَا تَنْفُذُونَ
اندن چیقمغه قادر اولمازسز اِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿۳۳﴾ مکر قوت و قهر ایله
و بزم قدرتمزدن حاصل اولور فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۳۴﴾ پس بزم اولنان

افاضه

تنبيه وتحذير كبى وسزه اولنان عفو كبى نعمتلردن ربكوزك هنغى نعمتنى
نعمتنه تصديق كتورمزسز يرسل عليكما شواظ من نار ونحاس اوزركزه اى
انس وجن آتشدن برآلو وبر سياه توتون مرسل قيلنور فلا تنتصران
پس عذابدن امتناع ايده‌ميوب كندوكزى صيانت قلمازسز فباى آلاء ربكما تكذبان
پس پروردگاركزك هنغى نعمتنه دخى تكذيب ايدرسز چونكه قولرك
مآلنى بيان ايتمك حقلرنده بر لطف ورحمتدر تهديد نعمتلردن عد اولندى
فاذا انشقت السماء پس قچن كوك پاره‌لنوب فكانت وردة درعقب بر قزل
كل كبى اولور كالدهان اريمش ياغلر كبى اولدوغى حالده فباى آلاء ربكما
تكذبان فيومئذ لا يسئل عن ذنبه انس ولا جان پس اول كون
نه آدمى مقوله‌سى ونه اجنه قسمى كناهندن صورلمز سيمالرندن بيلنور كه
ايچون فباى آلاء ربكما تكذبان پس اول كونده پروردگاركزك قولرينه
ايتدوكى نعمتلرك هنغى سنه تكذيب ايدرسز يعرف المجرمون بسيماهم
دخى كناهكارلر سيمالرندن علامتلريله بيلنورلر فيؤخذ بالنواصى والاقدام
پس الن صاچلرندن ايله ودخى اياقلرندن الوب جهنمه صالنورلر فباى آلاء
ربكما تكذبان هذه جهنم التى يكذب بها المجرمون بودر
اول دوزخ كه مجرملر انكا تصديق ايتمزلردى يطوفون بينها وبين حميم ان
اندلر اراسنده وحرارتى نهايته يتشمش براقى صو اراسنده
تردد ايدرلر فباى آلاء ربكما تكذبان ولمن خاف مقام ربه جنتان ودخى
پروردگارينك كندو حسابنه حجز دورمغندن قورقيان كمسنه ايچون ايكى
باغ واردر بريسى انس قورقسنه دروبرى جنى قورقسنه فباى آلاء
ربكما تكذبان ذواتا افنان اول ايكى باغ انواع اشجار صاحبى
ايدرلر فباى آلاء ربكما تكذبان فيهما عينان تجريان ايكيسنده
ايكى كوز وار ايسته‌دوكلرى يره انلر آقارلر فباى آلاء ربكما تكذبان
فيهما من كل فاكهة زوجان اول ايكى باغده هر ميوه‌دن ايكى
صنف وار بريسى غريب وبريسى معروفدر فباى آلاء ربكما تكذبان متكئين
على فرش بطائنها من استبرق اول حالده كه يصلنمشلر دوشكلر
اوزرنده كه استارلرى حريردن محكم طوقلنمشدر وجنى الجنتين دان

تكذبان ٢

وايكى

فبايهم

وايكى باغك درختلرك ميوه‌سى يقين درجه‌ده كه اوتورمش وياتمش
اولان انكا نائل اولورلر فباى آلاء ربكما تكذبان فيهن قاصرات الطرف
اول ايكى باغك قصور ومنازلنده كوزلرى زوجلرندن اوزكه بر كمسنه‌يه
باقميان خاتونلر وار لم يطمثهن انس ولا جان اول ارباب خوفدن اسبق بو
خاتونلرى انس مقوله‌سى دكمدى ونه جن قسمى فباى آلاء ربكما تكذبان
كانهن الياقوت والمرجان كويا اول خاتونلر ياقوت ومرجاندر يعنى
رخلرينك قرمزيلكى وبدنلرينك بياضلق وصافلقى ياقوت وبنجويه مشابهدر
فباى آلاء ربكما تكذبان هل جزاء الاحسان الا الاحسان ايولكك
مكافاتى ايولكدن اوزكه بر نسنه دكلدر فباى آلاء ربكما تكذبان
ومن دونهما جنتان واهل خوفه اولان ايكى جنتدن اوزكه سائر اهل
يمينه ايكى باغ وار فباى آلاء ربكما تكذبان مدهامتان اول ايكى
باغ ياشللكك شدتندن سياهه چالارلر فباى آلاء ربكما تكذبان
فيهما عينان نضاختان اول ايكى باغده ايكى قينار پيكار وار فباى آلاء
ربكما تكذبان فيهما فاكهة ونخل ورمان انلرده ميوه
وخرما وانار وار چون خرما ميوه وغذا وانار ميوه ودوا آيدر فاكهه‌دن
صكره اسملريله مذكور اولديلر فباى آلاء ربكما تكذبان فيهن خيرات
حسان اول ايكى باغك منازل وكوشكلرنده انتخاب اولنمش كوزل خاتونلر وار
فباى آلاء ربكما تكذبان حور مقصورات فى الخيام بدلدر خيراتدن
يعنى اول انتخاب اولنمش كوزل خاتونلر جوهردن چادرلرده اوتورمشلردر
فباى آلاء ربكما تكذبان لم يطمثهن انس قبلهم ولا جان فباى
آلاء ربكما تكذبان متكئين على رفرف خضر وعبقرى حسان ياشل
يصدقلر اوزره وعجيب غريب كوزل دوشكلر اوزره ياصدنمش كمسنه‌لره دخى
اكرام واختصاص اولنسون فباى آلاء ربكما تكذبان تبارك اسم ربك
پروردگارك آدى يوجه‌لنوب اولوبلندى ذى الجلال والاكرام دخى
استغناء مطلق وفضل تام ايه‌سى پروردگارك اكثر ارباب تحقيق بونك اوزره‌در
كه جلال صفات قهريه‌يه اشارتدر والاكرام صفات لطفيه‌دن عبارتدر
پس تامرد ذى الجلال والاكرام صفاتك ايكى قسمنه جامعدر

سورة الواقعة مكية وهي سبع وتسعون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

إذا وقعت الواقعة يا دا ايستا اولدقده كه دوشيجك نسنه دوشر يعني قيامتك
حدوثي وقتي مذكور قيل ليس لوقعتها كاذبة ● انك دوشمسنده بر يالانجي جان
يوقدر يعني البته واقع اولور انك وقوعني بر جان تكذيب ايتمز نسنه كه شيمدي آني تكذيب
ايدر خافضة رافعة ● عدل ايله بر كروهي الچق قيلر ودخي بر كروهي عالي مرتبهيه
قالدرر إذا رجت الأرض رجا ● يعني زمين بر دپرنمك دپرنمش قيلنور كه اوزرنده
هر بنا آنهدم اولور وبست الجبال بسا ● ويعني طاغلر اون كبي بر اوفانمق اوفانور
فكانت هباء منبثا ● پس بر يايلمش غبار اولور وكنتم أزواجا ثلثة
واوچ صنف اولدوكز فأصحاب الميمنة پس صاغ الاتليلر يعني نامه اعماللرين
صاغ الله آلانلر نه كمسنهلردر ما أصحاب الميمنة ● نه كوزل نسنهدر صاغ الاتليلر
وأصحاب المشأمة ما أصحاب المشأمة ● وصول الاتليلر نه لردر اهل
شقاوت صول الاتليلر بو استفهام ايكي كروهك حالندن تعجيب
ايتمك ايچوندر والسابقون السابقون ● وايلروكيدنلر ايلروكيدنلر
لردر يعني حق ظاهر اولدوقدن صكره ايمان وطاعته ايلرو نائل اولانلر جنتك
دخولنه ايلرو نائل اولانلردر أولئك المقربون في جنات النعيم ●
انلردر انواع نعمتله اوزره مشتمل اولان باغلرده يقين قيلنان كمسنه
لر ثلة من الأولين ● انلر حضرت آدم عليه السلامك عصرندن حضرت
محمد المصطفى عليه السلام عصرينه دكين كچمش امتلردن بر بيوك كروهدرلر
وقليل من الآخرين ● وصوڭكيلردن يعني حضرت محمد المصطفى عليه السلامك
امتندن براز كروهدرلر على سرر موضونة ● انلر التون وانواع جواهر ايله
مشبك بر تختلر اوزره قرار ايتمشلردر متكئين عليها اول تختلر
اوزره ياصدنمشلردر متقابلين ● بر بربرينه قارشو يطوف عليهم
ولدان مخلدون ● وشاقلق طراوتي اوزره باقي قالمش
اوغلانجقلر اوزرلرينه دولاشورلر بأكواب وأباريق دستهسز بردقلر
وابريقلرله وكأس من معين ● وشرابدن طولي جام ايله لا
يصدعون عنها اول شرابدن باش آغريسين چكمش قيلنمزلر

ولا

ولا ينزفون ● ونه بي عقل ودخي بيهوش اولورلر وفاكهة ودخي
اوغلانجقلر اوزرلرينه ميوه ايله دولاشورلر مما يتخيرون ● اول
ميوهدنكه كندولري بگنورلر ولحم طير مما يشتهون ● ودخي اوزرلرينه
دولاشورلر قوش اتيله كه ارزو ايدوكلري قوشك اتندن وحور عين
وبهشتده ايري الا گوزلي بياض خاتونلر وار كأمثال اللؤلؤ المكنون ●
صدفده صقلانمش نسنهدن محفوظ ومصون انجولر مانندي جزاء
بما كانوا يعملون ● بو كوزل اشيا ايشلدوكلري مزد اولمق ايچون كندولره انعام
اولنور لا يسمعون فيها لغوا ولا تأثيما ● بهشتده ايشيدمزلر اهل بهشت
نه بيهوده سوز ودخي نه گناهه موجب سوز ايشيدرلر إلا قيلا سلاما سلاما
● الا مكرر سلام سويلمك نظم كريمده لفظ سلام مكرر اولدي
دلالت ايتمك ايچوندر كه اهل بهشت آراسنده سلام ويرلمك على الاتصال
متموجدر وأصحاب اليمين ما أصحاب اليمين ● وصاغ الاتليلر
نه نسنهدرلر دخي صاغ الاتليلر يعني معززو مكرمدرلر ● وانلر اقامت
ايدرلر في سدر مخضود ● بر تكنسز كنارلرده وطلح منضود وميوه
ايله بر اولمش موزلكرده وظل ممدود ● وبر اچلمش سايهده وماء مسكوب
● ودخي بر اقوصيلك كنارنده وفاكهة كثيرة ● ودخي بك چوق ميوه
يرلري كردو لا مقطوعة ولا ممنوعة ● نه بر وقتده كسلمش ونه صاتول ايدندن
منع اولنمش وفرش مرفوعة ● ورفيع القدر دوشكلرده وبر قولده فرشدن
مراد قادينلردر يعني اصحاب يمين تختلر اوزره قالدرلمش نازنين خاتونلر
ذوقده عشرتده انا أنشأناهن إنشاء ● تحقيقا كه بز اهل جنت خاتونلرين
ابتدا بر نوع بر يارتق يعني انلري بركمسنه طوغرمدي ونه اعاده اولنمشلر
لكن يكيدن انلري ايجاد ايتدك فجعلناهن بس انلري قيلدق أبكارا ●
اكر قزلر عربا قوجهلرينه كندولرين سيودورلر أترابا ياشده اشلر يعني
كندولري ودخي قوجهلري قوجهسي وتوزا اوچ ياشندهدرلر لأصحاب اليمين
● بونلر ارباب يمين ايچوندر ثلة من الأولين ● وثلة من الآخرين
بجسارده بر خيلي كروهدرلر وكروهلا نسلردن دخي بر چوق كروهدرلر يعني
اصحاب يمين امت محمدك اولكي كروهلرندن بر عظيم كروهدرلر وصوڭكي

کوهلردن برچم غنیه درلر وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ وصول الملك
ایرلری نه کونه کیمسنه لردر دخی صول الندایه لری یعنی حاللری نه نسنه در ندرو انلر اولور
فِي سَمُومٍ مشامه نفوذ ایدن بر آتشك حرارتنده وَحَمِيمٍ ۝ وحرارتی نهایته
یتشمش بر صوده وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ ودخی سیاه تتوندن بر سایه ده لَا بَارِدٍ
نه صاوقدر مانع سایه لر کبی وَلَا كَرِيمٍ ۝ ونه بر راحت یتشدیجی إِنَّهُمْ
كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ۝ تحقیقا که اصحاب شمال بو عذابی کورمدن مقدم
دنیاده مشتهیات نفسانیت ده پرورده اولمشلردی وَكَانُوا يُصِرُّونَ
عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيمِ ۝ و اولی کناه اوزره یعنی شرك اوزره اصرار ایدرلردی
وَكَانُوا يَقُولُونَ ودنیاده کندولرینه حقه دعوت ایدنلره دیرلردی أَئِذَا مِتْنَا
وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ایا بز میت اولوب تپراق وکمکلر اولورز أَإِنَّا
لَمَبْعُوثُونَ ۝ علی التحقیق بز مبعوث اولورمیوز أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۝
دخی کچمش پدرلریمز مبعوث اولورلرمی قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ لَمَجْمُوعُونَ
صویلهٔ بی شبهه کچنلر و کلورده قلنلر البته یغلجقدرلر إِلَى مِيقَاتِ يَوْمٍ
مَعْلُومٍ ۝ دخی خدانك تعیین ایلدیکی بر بیلنمش کونك وقتنه ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا
الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ۝ صکره علی التحقیق که سز ای کمراه اولوب
دوزیجه یه تصدیق ایتمیانلر لَآكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زَقُّومٍ البته ییجیلرسز بر اغاجدن
که زقوم اغجی مقوله سندندر فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ۝ پس اچلغك
شدتندن قارنلری دولدریجیسز فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ۝ در عقب
شدت اتشدن اول زقوم اوزره اسی صودن ایچیجی اولورسز فَشَارِبُونَ شُرْبَ
الْهِيمِ ۝ پس صو صوسامش دوه لرك ایچیسی کبی ایچیجیلرسز هَذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ
الدِّينِ ۝ بو کونلر طعام و دخی بو کونه شرابی جهنمه ایلك کلدکلرنده
روزجزاده کندولرینه مهیادر نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ بز سزی عدمدن وجوده دخی
کتوردك فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ۝ پس نیچون حشر و نشره تصدیق ایتمزسز
أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ۝ پس بکا خبر ویرك دخی اول نسنه یی که رحملرده بوراقورسز
أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ دخی سزمی انی معتدل الخلقه انسان ایدرسز أَمْ نَحْنُ
الْخَالِقُونَ ۝ یا بز انی ایدنلرمز نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ بز سزی ایجاد
ایتدوکدن صکره اولمی ارا کوزده تقدیر ایدوب هر کسه بر معین وقت تقرر

ایلدك وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۝ و بز مسبوق اولمزز یعنی جانکزی المقدن بر کیمسنه بزه
مانع اولوب غلبه ایتمز عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ انك اوزره که مانندلرکزی
مکانکزده کتوررز وَنُنْشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ و بیلمدوککز افعال و خلق
و صفاتده سزی ایجاد ایدرز وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَى و بی شبهه کیم
اولکی یرتمغی بیلدیکز کیم انی خدا عز و جل ایتدی فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ۝ پس نیچون
خاطره کتورمزسز کیم نشأهٔ اولی یه قادر اولان پروردکار نشأهٔ اخرایه دخی قادر
در که أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ پس بکا خبر ویرك اول نسنه دن که سز انی اکرسز أَأَنْتُمْ
تَزْرَعُونَهُ ایا سز انی اکرسز أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ۝ یا بز انی ابنات ایدنلرمز لَوْ
نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا اکر استیسیدك انی دانه سز براوتلق ایدردك فَظَلْتُمْ
تَفَكَّهُونَ ۝ پس اول حالدن سز متعجب اولوب دیردیکز إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ۝
علی التحقیق بز غرامت چکیجیلرز بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۝ بلکه بز بی بهره لرز أَفَرَأَيْتُمُ
الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ۝ پس بکا خبر ویرك شول صودن که سز انی ایچرسز
أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ ایا سز انی بولتدن ایندردکز أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ۝
یا بز قدرتمزله انی ایندرنلرمز لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا اکر استیسیدك انی بر دوزلی
صو قیلوردك فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ۝ پس نیچون بو کونه نعمتلره شکر ایتمزسز أَفَرَأَيْتُمُ
النَّارَ پس بکا خبر ویرك آتشدن الَّتِي تُورُونَ ۝ اول آتش که سز انی اغجدن
چیقاررسز أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا ایا سز انك اغجنی عدمدن وجوده دخی
کتوردکز أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ۝ یا بز انی عدمدن وجوده کتورنلرمز نَحْنُ جَعَلْنَاهَا
تَذْكِرَةً بز اول اغجدن چیقن آتشی دوزخك آتشنه بر نمونه و یاد ایتمك قیلدق
وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ۝ و بز انی بر نفع ایلدك نسنه قارنلری خالی ولا نلر ایچون
قیلدق فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝ پس اولی پروردکارك آدینی تنزیه ایله
فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ پس قرآن عظیم الشانك آیتلرینك اوقات نزولنه قسم
وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ۝ و علی التحقیق که اول قسم بر اولو قسمدر اکر
بیلسیدکز إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ بی شبهه کیم قرآن عظیم الشان بر چوق نفعلو
اولوقراندر فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ تغییر و تبدیلدن محفوظ و مصون بر کتابده که
منبتدر و اول لوح محفوظدر لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ۝ کدورات جسمانیه دن
پاکیزه اولونلردن اوزکه بر کیمسه اکا مطلع اولمز تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

عالملرك پروردكارندن ايندرلمش. أَفَبِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَنتُم مُّدْهِنُونَ ● پس
ايا بو سوزله يعنى قرآن ايله سز تهاون ايدجيلرسز. وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ وسزه احسان
قيلنان روزينك شكرين قيلارسز. أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ● كيم سز تكذيب ايدرسز
يعنى رزقى سزه احسان ايدنه نسبت ايتميوب بلكه يغموره انى منسوب قيلورسز
فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ پس نيچون جان بوغازه ايرشدوككن. وَأَنتُمْ حِينَئِذٍ
تَنظُرُونَ ● وسز اول وقتده بقارسز. وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وبز محتضر
اولان شخصك احوالنه سزدن داناترز. وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ ● وليكن انك
اوزره جارى اولان نسنه نك حقيقتنى كورمزسز. فَلَوْلَا إِن كُنتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ
تَرْجِعُونَهَا پس نيچون اكر قيامت كوننده سزا ويريلميانلر ايدوكز جانى بوغازدن
مكاننه دوندرمزسز. إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ● اكر سز كرچك سويلدوكوز
ملخص آيه كريمه بودركه اكر سز حشر ونشرى انكار ايلدوكوزده دوغرى سويلرسز نيچون
روحى بدننه دوندرمزسز اول حالده كه حلقومه وارمشدر. فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ
● پس اما وفات ايدن كيمسنه ارباب قرب زمره سندن ايديسه فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ
وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ● انكا راحت وكوزل روزى ونعمت ايه سى بهشت اولور. وَأَمَّا
إِن كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ واما اول كيمسنه ارباب يمين كروهندن ايديسه
فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ● سكا اى اهل يمين اولان كيمسنه سلام وار
ارباب يميندن يعنى انلرك طرفندن خاطرك خوش اولسون كه انلرك ذوق
وصفاسى واردر. وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ● واما اكر كمراه وبعثى جحد
بلوركندن ايدى فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ انكا اسى صودن مهيا اولمش بر ايچجك نسنه
اولور. وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ ويانمش آتشك كرمسى دخى. إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ
● تحقيقا كه بو سوره ده مذكور اولان اشيا كندودر محقق اولان خبرك
درستى. فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ● پس اولو پروردكارك اديله تسبيح
ايت يعنى انك اسم شريفك ذكر ايتمكه مقارن اولدوغك حالده شانه
لائق اولميان اشيادن ذاتنى منزه قيل. حضرت سرور كائناتدن
مرويدركه بيوردى هر كيم هر كيجه ده واقعه سوره سين اوقيه فقرلك انكا [illegible]

سورة الحديد مدنية وهي تسع وعشرون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ايزد ذو الجلاله كوكلرده و يرده اولان اشيا
تسبيح و پرستش ايتديلر. وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ● وحال بو كه كندودر عزت وحكمتله
غايتله موصوف اولان اوزكسى دكل. لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كوكلر
ويرك تصرف مطلقى كندويه مخصوصدر. يُحْيِي وَيُمِيتُ كندودر جان ويرن
دخى جان آلورن. وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ● وكندودر هر نسنه اوزرينه توانا
هُوَ الْأَوَّلُ كندودر سائر موجودات اوزرينه سبقت ايدن. وَالْآخِرُ وانلرك
فناسندن صكره باقى قالان. وَالظَّاهِرُ وكثرت دلائل ايله وجودى آشكار
اولان. وَالْبَاطِنُ وهر فهم قالك تعقلندن حقيقتى خفى اولان. وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ● وكندودر هر نسنه نك حقيقتنى دانا. هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ اودر اول پروردكار كه كوكلر ويرى آلتى كون مدتنده
يراتدى. ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ اندن صكره حكمى عرش اوزرينه مستولى اولدى
يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ زمينه كيرن تخم كبى نسنه بى بيلور. وَمَا
يَخْرُجُ مِنْهَا واندن چيقن اكينلر كبى نسنه بى دخى. وَمَا يَنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ
وكوكدن اينان يغمور كبى نسنه بى دخى. وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا واكا چيقن
ابخره كبى نسنه بى دخى. وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ وكندونك علمى سزكله در
قنده اولورسكوز. وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ● وخداى عز وجل حضرتلرى
ايشلدوككوز ايشلره بينادر پس انك اوزرينه سزه مكافات ايدر. لَهُ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كوكلر ويرك تصرفى كندويه در. وَإِلَى اللَّهِ
تُرْجَعُ الْأُمُورُ وايزد ذو الجلالك حكمنه قمو ايشلر راجع اولور. يُولِجُ اللَّيْلَ
فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ● كيجه بى كوندزده كيورر
يعنى كيجه نك ساعاتنى اكسلك ايدوب كوندوزى انكله ارتورر وعكسنى دخى
دخى ديلجه ايدر. وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ● وسينه لر ايه سى اسرارى دانا
كندودر. آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ خدانك وحدانيتنه ودخى پيغامبرينك
نبوتنه تصديق كتورك. وَأَنفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُم مُّسْتَخْلَفِينَ فِيهِ وفقرايه بذل
ايدك اول نسنه دن كه حق جل وعلا حضرتلرى سزى انك تصرفنده كچمشلرك
خليفه لرى قيلدى. فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَأَنفَقُوا پس سزدن اول كيمسه لركه
ايمان كتوروب اموالرندن فقرايى بهره مند ايتديلر. لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ● انلره بر بيوك

لیرت وار وما لکم لا تؤمنون بالله وسزه نه عارض اولدیکه خدانك
وحدانیتنه ایمان کتورمزسز والرسول یدعوکم لتؤمنوا بربکم وحال بوکه
حضرت محمد المصطفی علیه السلام سزی دعوت ایدر تا که پروردکارکزه ایمان
کتوره سز وقد اخذ میثاقکم وتحقیقا که ایزد ذو الجلال روز الستده عهد
وپیمانکزی الدی انکله که وحدانیتنی تصدیق کتوره سز ان کنتم مؤمنین
اکر سز اول عهد ومیثاقی تصدیق کتورمش ایدیکوز هو الذی ینزل علی عبده آیات
بینات اودر رسول پروردکار که بنده سی اوزرینه واضح الدلاله آیات کوندرور
لیخرجکم من الظلمات الی النور تا که خدانك بنده سی جهل وکفر ومعصیت
قرنلقلرندن ایمان وطاعتك ایشقنه سزی چیقاره دوره وان الله بکم لرؤف
رحیم وبی شبهه که حق جل وعلا سزه چوق مهربانلك ایدوب مرحمت ایدرکه
رسول وآیات ایله ایمان ماه لکزدن سزی آکاه ایلدی وما لکم ان لا تنفقوا فی
سبیل الله وسزه نه اولدیکه خدانك یولنده مالکزی صرف ایتمزسز ولله میراث
السموات والارض وحال بوکه کوکلرده ویرده اولان اشیانك
وراثتی خدایه در هر کیمسه بو جهان قالمز پس هیچ کیمسه نك ملکنده
اولان مالندن اصلا بر نسنه کندویه باقی قالمز کرکدر که باقی قالور بر عوض ایله
پرده مالنی انفاق ایلیه وبو معنی خدانك طریقنده بذل اولنان مالدن اوزکه
پرده متحقق اولمز لا یستوی منکم من انفق من قبل الفتح وقاتل سزدن ای اهل ایمان
برابر اولمز شول کیمسه که مکه مکرمه نك فتحندن اسبق مالینی انفاق ایدوب
کفار ایله جنك ایلدی اول کیمسه ایله که فتحدن صکره اول ایشلری ایلدی
اولئك اعظم درجة اول کروه که فتحدن اسبق مزبور ایشلری ایشلدیلر
یوجه مرتبه ودرجه جهتندن زیاده اولورلر من الذین انفقوا من بعد
وقاتلوا شول کیمسه لردن که فتحدن صکره انفاق ایدوب جنك ایلدیلر وکلا
وعد الله الحسنی واولر هر بر کروهه فتحدن اول انفاق ایدنلر وفتحدن صکره
انفاق ایدنلر حق جل وعلا حضرتلری کوزل مکافاتی وعد ایلدی والله بما تعملون
خبیر وخدای متعال ایشلدوککز ایشلرك ظاهرینه وباطننه دانا درکه
بو آیت حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه نك شاننده نازل اولدی
زیرا اول وجود شریف خلقدن اول ایمان کتوروب سبیل الله ده مالنی

انفاق ایدوب کفار خاکسارله غایتله جنك ایلدی من ذا الذی یقرض الله قرضا
حسنا کیمدر اول کیمسه که تنکری تعالی یه بر کوزل بورج ویره یعنی خدانك
طریقنده ثواب امیدیله مالنی انفاق ایده فیضاعفه له حق جل وعلا انك
ثوابنی کندویه قات قات ایده وله اجر کریم وذاتنده بر کوزل اجرت آکا
وار یوم تری المؤمنین والمؤمنات یاد ایت اول کونی که اهل ایمان اولان کشیلری
واهل ایمان اولان عورتلری کوررسن یسعی نورهم بین ایدیهم وبایمانهم
ایلرولرنده وصاغ طرفلرنده ایمانلرینك نوری یورر تا که بهشته کندولره یول
کوستره وفرشته لردن هر کیم که انلره صاتشور کندولره دیر بشراکم الیوم جنات
بو کونده باغلرك کرمسی سزه مژده در تجری من تحتها الانهار خالدین فیها که اول
باغلرك کوشکلری التندن ایرمقلر اقار ابدی حالده اوراده ساکنلرسز ذلك
هو الفوز العظیم اول نور ودخول جنتله مژده کندودر اولو قورتلمقدر اول کون
یوم یقول المنافقون والمنافقات یاد ایت اول کونی که اهل نفاق کشیلر ودخی
اهل نفاق اولان عورتلر دیرلر للذین آمنوا ایمانه کلان کیمسه لره انظرونا نقتبس
من نورکم بزه باقك سزلرك ضیاء نورکزدن بر روشنلك الورز قیل ارجعوا
وراءکم کندولره دینلدی کری کیدوك دونك یعنی دنیایه وارك فالتمسوا نورا
پس بر ایشیق طلب ایدك زیرا حشرده انك تحصیلی ممتنعدر وبو کلام انلره تهکمدر
فضرب بینهم بسور پس اهل ایمان ومنافقلر ارسنده بر دیوار اوریلور
له باب آکا بر قپو وارکه اهل ایمان اندن کچرلر باطنه اول دیوارك ایچی که
اهل ایمان ممتد در فیه الرحمة رحمت انك ایچنده در زیرا جنت اول
طرفده در وظاهره واول دیوارك دیشی که اهل نفاق طرفیدر من قبله
العذاب اشکنجه انك اوکنده در زیرا که جهنم اول طرفده دوشمشدر
ینادونهم الم نکن معکم اهل نفاق دخی مؤمنلری چیغروب دیرلر دی
سزکله بز دکلمیدك یعنی ظاهرده بز سزه موافق ایدك قالوا بلی اهل ایمان
انلره جواب ویروب دیدیلر بلی سز بزه موافق ایدکوز ولکنکم فتنتم
انفسکم ولیکن سز جانلرکزی نفاقله مفتون قیلدکوز وتربصتم واهل ایمانه
کون بکلدکوز وارتبتم ودینك شاننده شك ایلدکوز وغرتکم الامانی
وارزولر سزی الدندی حتی جاء امر الله اول وقته دکین که خدانك زمانی

كلدى يعنى موت كلنجه وغركم بالله الغرور ۝ وخدانك كرم وحلميله شيطان
سزى الداتدى فاليوم لا يؤخذ منكم فدية پس بوكون سزدن اى باطنده كفر
ايدنلر جانكزه فدا اولجق نسنه النمز ولا من الذين كفروا ونه ظاهرده وباطنده
كفر ايدنلردن فديه النور مأويكم النار قرارکاهكوز دوزخدر هى مولاكم
اول سزه سزاواردر وبئس المصير ۝ ونه يمان دونجك يردر دوزخ مرويدر كه
يعنى اهل ايمان مكه مكرمه ده ايديلر فقر وفاقه ايله طاعتك تحصيلنده عظيم
جد وجهدلرى وار ايدى بعده كه مدينه منوره يه هجرت ايدوب فتوحاتك
تيسيريله كندولره وسعت اولدى عبادتده فتورلرى اولدى حق تعالى
و ايتى منزل ايدوب بيوردى الم يأن للذين آمنوا ايا ايمان كلانلره دخى
يغلشمديكه ان تخشع قلوبهم لذكر الله كوكللرى زهر وملايم اوله خدانك
الكسنه وما نزل من الحق ودوغرولقدن ايناندقلرى نسنه يه دخى يعنى قران عظيم
الشانه ولا يكونوا كالذين اوتوا الكتاب من قبل واهل ايمان اولمسونلر
شول كمسه لر كبى كه كندولردن اسبق دخى كتابى ويرلديلر فطال عليهم
الامد كه اعمارلرى واعمالرى سببيله زمان اوزرلرينه اوزون اولدى
فقست قلوبهم پس كوكللرى بركشدى وكثير منهم فاسقون ۝ ودخى
انلردن چوق كمسه دينلرندن چيقمشلردر اعلموا ان الله يحيى الارض بيلك
كيم على التحقيق كه خداء عز وجل زمينى يغموريله ديرى قيلر بعد موتها دخى
قورمغله اولمش اولدوقدن صكره وبو مثال اوزره خشك اولوب قورمش
كوكللرى اكسيله وقران عظيم الشانله احيا ايدر قد بينا لكم الآيات
تحقيقا كه سزكچون قدرتمز نشانلرين بيان ايتدك لعلكم تعقلون ۝ تاكه
سز عقلكزى اول ايانك دلالتلرنده استعمال ايتمكله كماله واصل اوله سز
ان المصدقين والمصدقات تحقيقا كه صدقه ويرن كشيلر وصدقه ويرن
قاريلر واقرضوا الله قرضا حسنا وثواب اميديله خداى ذو الجلاله بورج
بركوزل بورج يضاعف لهم ويردوكلرى بورج يعنى في سبيل الله انفاق
ايتدوكلرى نسنه كندولره مضاعف قيلنور ولهم اجر كريم ۝ وانلره بر
ممدوح اجر واردر والذين آمنوا بالله ورسله وشول كمسه لر كه تنكرى تعالى يه
ودخى پيغامبرلرينه تصديق كتورديلر اولئك هم الصديقون والشهداء عند

ربهم

ربهم اول كروه كندو پروردكارلرى قتنده چوق صدقلرى ايدنلرك وشهيدلرك
مرتبه سنده اولنلر لهم اجرهم ونورهم صديقلرك وشهيدلرك اجرى ونورى
كبى كندولره اولور والذين كفروا وكذبوا بآياتنا وشول كمسه لر كه كفر ايدوب
ايتلرمزه تصديق ايتمديلر اولئك اصحاب الجحيم ۝ انلر دوزخك ايارلرى
اعلموا انما الحيوة الدنيا لعب ولهو وزينة بيلك كيم يقين اولان صاغلق
بر نسنه دكلدر الا براويناق ومالايعنى نسنه ده اوقات كچورمك وقاتو لباسله
بزنمك وتفاخر بينكم وجاه ونسبله اراكزده تفاخر ايتمك وتكاثر في الاموال
والاولاد وكثرت اموال واولاد ايله بربريكزه غلبه ايتمكه سعى ايتمك ودخى
وعلى التحقيق بيلمك كركدركه از مدت كچمدن اول اوينمك نابود اولور واول لهو
غم وغصه يه مبدل اولور واول ارايشلر داغلور واول تكاثر شرارهٔ اتش كبى
نابديد اولور پس انلرك مثالى سرعت انتقال وزوالده كمثل غيث بر يغمور كبى دركه
بر قتنه يرده دوشوب انك ايچندن اولان تخمر على العجله وجوده كلوب پس كوزلك
جهتندن اعجب الكفار نباته اول يغمورك بيتى كچيلره براى غريب كلدى
ثم يهيج صكره بر آفتله قورر فتريه مصفرا پس انى صاره رمش كورر سن ثم
يكون حطاما بعده دانه سز بر قورى قيرق اوتلق اولور وفى الآخرة عذاب
شديد ۝ واوبرجهانده دنيانك زيب وزينتيله مشغول اولنلره بر قتى
اشكنجه وار ومغفرة من الله ورضوان ودنيانك زيب وزينتيله مشغول
وزينتندن اعراض ايدنلره تنكرى تعالى حضرتلرندن كناهلرك يارلغنمسى ودخى
خشنودلك وار وما الحيوة الدنيا الا متاع الغرور ۝ وحيوة دنيويه
بر نسنه دكلدر الا الدغمق متاعيدر اول كمسه يه كه اوزرينه اقبال ايدوب
اخرتى انكله طلب ايتميه سابقوا ميدانده سكوشنلر كبى سرعتله كيدك
الى مغفرة من ربكم پروردكاركزدن حاصل اولور بر مغفرته وجنة عرضها
كعرض السماء والارض وبر بهشته كه اينى كوكك ويرك اينى كبيدر اعدت
للذين آمنوا بالله ورسله اماده قيلندى شول كمسه لره كه خدانك دخى
وحدانيتنه وپيغامبرلرك رسالتلرينه تصديق كتورديلر ذلك فضل الله
اول موعود اولان بهشت خدانك فضل وكرميدر يؤتيه من يشاء ايستدوكى
كمسه يه انى ويرر والله ذو الفضل العظيم ۝ وايزد ذو الجلال اولو احسان

وكوز ايرسيدر ما اصاب من مصيبة في الارض ير يوزنه قتلق واغرلك
كبي اصلا بر مصيبت ايرشمز ولا في انفسكم وجانلركزده فقر وخسته‌لك كبي
بر مصيبت واقع اولمز الا في كتاب الا كه بر كتابده يعني لوح محفوظده مثبتدر
من قبل ان نبراها اني بز خلق ايتمدن اول ان ذلك على الله يسير ۝ تحقيقا كه
مقدراتك لوح محفوظده اثبات اولنمسي تنكري تعالى حضرتلرينه اوزره بر آسان
ايشدر وعالم ازلده بو اشيايي تدبير ايدوب لوحده مثبت قيلدي لكيلا
تاسوا على ما فاتكم تاكه سزدن كچن نسنه اوزره اندوهناك اولميه‌سز ولا تفرحوا
بما آتاكم وتاكه سزه ويردوكي نسنه ايله سيون ميه‌سز زيرا بر كيمسنه كه قتنده
محقق اولديكيم جميع اشيا عالم ازلده تقدير اولنمشدر هيچ بر نسنه‌نك فواتي
اوزره غمكين اولمز و نه بر نسنه‌نك حصولي ايله شادمان اولور والله لا يحب
كل مختال فخور ۝ وايزد ذو الجلال سيون دنيايي دنيه‌نك متاعيله هر تكبر
ايدن اقران اوزره اتكله افتخار ايدني الذين يبخلون ويامرون الناس بالبخل
شول كيمسه‌لر كه بخل ايدوب خلقه دخي بخل ايتمكه امر ايدرلر انلر در خدانك يولنده
دخي انفاق ايتمكدن يوز چويررلر ومن يتول وهر كيم انفاق ايتمكدن يوز چويررلر
حضرت خدا جل جلاله انك انفاقندن مستغنيدر فان الله هو الغني الحميد ۝
زيرا على التحقيق كه ايزد ذو الجلال كندودر غايتله باي اولوب ذاتنده جميع محامده
مستحق اولدن لقد ارسلنا رسلنا تحقيقا كه كوندردك رسولمزي يعني فرشته‌لرك
پيغامبرلره كوندردك بالبينات دلائل ومعجزات ايله وانزلنا معهم الكتاب
وانلرله كتابي ايندردك تاكه انلره حق ظاهر اوله و درست عمل مميز اوله دخي
والميزان وترازويي انلره ايندردك ليقوم الناس بالقسط تاكه خلق
عدل ايله دوره‌لر يعني تاكه حقوق آراسنده معامله محلنده تسويه ايده‌لر
وترازودن ايتمي حضرت نوح عليه السلام عصرنده ايندي وبعضيسي اكا ذاهب
اولديكه انك ايتمي ايديمست نازل اولدن فرمانده در وانزلنا الحديد ودموري
دخي ايندردك فيه باس شديد ۝ انك ايچنده قتي جنك وار زيرا جمله
جنك آلاتي اندن ياپلور ومنافع للناس وايچنده خلق ايچون منفعتلر وار
زيرا هيچ بر صنعتك اليه دموردن خالي دكلدر وليعلم الله من ينصره ورسله
ودموري منزل قيلدي تاكه تنكري تعالى حضرتلري ظاهر قيله شول كيمسه‌يي

خدانك

خدانك دينينه وپيغامبرلرينه سلاحي استعمال ايتمكله يارديم ايدر بالغيب
اولحالده كه خدا كندويه نمايان دكلدر ان الله قوي عزيز بي شبهه كه خداي عز وجل
حضرتلري دشمنلرك اهلاكي اوزره توانادر عزيز ۝ هر كيمسنه اوزره غلبه ايدجي
بر كيمسنه‌نك يارديمنه محتاج دكلدر پس بو جهادي كه خلقه فرمان ايلدي دخي
كندو مصلحتلري ايچون وكندولره ثواب ويرملك ايچون ولقد ارسلنا نوحا
وابراهيم وتحقيقا كيبر وايلچي عززي بر رسل قيلدق وجعلنا في ذريتهما النبوة
والكتاب وانلرك اولادنده نبوت وكتابي قيلدق فمنهم مهتد پس
اول اولاددن بر قسم وار كه دوغري يولي بولمشدر وكثير منهم فاسقون
ودخي انلردن چوق كيمسنه وار كه حدودي تجاوز ايتمشلردر ۝ ثم قفينا على
آثارهم برسلنا صكره حضرت نوح وحضرت ابراهيم عليهما السلام عصرلرندن
اولان پيغامبرلرك ايزلري اوزره پيغامبرلرمزي بر بري اردنجه كوندردك
وقفينا بعيسى ابن مريم واول پيغامبرلرك اردنجه حضرت عيسى عليه السلامي
كوندردك وآتيناه الانجيل واكا انجيلي احسان ايلدك وجعلنا في قلوب
الذين اتبعوه رأفة ورحمة واكا دخي تبعيت ايدن كيمسنه‌لرك كوكللرنده
مهربانلك واسركملك قيلدق ورهبانية ابتدعوها وعبادت وزهد وپارسالقده
مبالغه ايدوب خلقدن انقطاع ايتمك طريقتني كه انلر انى پيدا ايتديلر
ما كتبناها عليهم انى بز انلرينه فرض ايتمدك الا ابتغاء رضوان الله ليكن
خداي ذو الجلالك رضاسيني طلب ايتدوكلري ايچون اني پيدا ايتديلر فما رعوها
پس اني كوزتمديلر حق رعايتها انك درست كوزتمسين كه اكا تثليثي ورهبانلق
وحضرت محمد المصطفى عليه السلامك نبوتنه انكار ايتمكي ضم ايتديلر فآتينا
الذين آمنوا منهم اجرهم پس حضرت عيسى عليه السلامه اتباع ايدنلردن
دوغري ايمان كتوروب رهبانيتك حقوقني كوزدنلره اجرلرين مشرقي ويردك
وكثير منهم فاسقون ۝ وانلردن چوق كيمسنه حدودي تجاوز ايتمشلردر
يا ايها الذين آمنوا اي كيمسنه پيغامبرلره ايمان كتورنلر اتقوا الله ايزد ذو الجلالدن
قورقايدك وآمنوا برسوله وكوندرلمشنه يعني حضرت محمد المصطفى عليه السلامه
ايمان كتورك يؤتكم كفلين من رحمته سزه ايكي حصه رحمتندن ويره
پيغامبر كزه ايمان كتوردوككز ايچون وديكري حضرت المختاري تصديق ايتدوككز

ایچون وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا وسزه بر روشنالك مقرر قیلر تَمْشُونَ بِهِ كه انكله كیدوب
صراطی كیچه سن وَيَغْفِرْ لَكُمْ وكناهلركزی سزكیچون مغفرت ایدر وَاللّٰهُ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ۞ وایزد ذو الجلال دخی قوللرینك كناهن ستر ایدوب كندولرون
لطف وكرمله اسی‌كر بو احسانلر اهل كتابدن حضرت محمد المصطفی علیه السلام
ایمان كتورنلره وعده اولندی لِئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ تاكه حضرت محمد المختاره
ایمان كتورمیانلر اهل كتاب بیلملركیم أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ
علی الحقیقی شان بودركه كندولر خدانك كرم واحساننددن بر ازنسنه اوزره
قادر اولمزلر یعنی اهل ایمانه مذكور اولان نعمتلرك بر بیسنه نائل اولمزلر زیرا انكا
نائل اولملق ایمان ایله مشروطدر وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ وتاكه اهل كتاب بیلهلر
كیم ثواب وسزانك ارتقلكی خدانك یدقدرتنده در يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
ایستدوكی كیمسنه یه انی احسان ایدر وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞ وتنكری
تعالی حضرتلری اولو احسان ایه سیدر كه نعمتی خواص وعوامه مستوفی ایرشمشدر

سورة المجادلة مدنية وهي اثنتان وعشرون آية

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

كتوردیلركه اوس بن الصامت قاریسی خوله بنت ثعلبه اوزره ظهار ایلدیغنا بعده
خوله حضرت سرور كائناتك حضورنه كلوب باشنه كلان واقعه دن استفتا
ایلدی حضرت انكا بیوردیكه اوس اوزره حرام اولدك خوله ایلدیكیم بنی بوشنی
ایتمدی بنه حضرت صلی اللّٰه تعالی علیه وسلم انكا بیوردیكیم اوزرینه حرام
اولدك خوله انك اوشاقلری صغیر اولدوغیچون غایتله غمناك اولوب خدایه
احوالن عرض ایدوب شكوا ایلدی ایزد متعال بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا تحقیقا كه حق سبحانه
وتعالی ایشتدی شول قارینك سوزینی كه قوجه سی خصوصنده سنكله مجادله
ایدر وَتَشْتَكِي إِلَى اللّٰهِ وایزد ذو الجلاله احوالنی عرض ایدر وَاللّٰهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا
وسوزلشوب دكشكوزی حق سبحانه وتعالی ایشدر إِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ
بی شبهه كه حق تعالی سوزلركزی ایشدوب احوالكزی كورر الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ
مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ سزدن شول كیمسه لركه قاریلرندن مظاهره ایدرلر ظهار اول
نسنه دركه كیشی قاریسنه سویلیه سن اوزرمه انام ارقه سی كبیسن ونفیا

بو حكمه ملحق قیلدیلر هر تشبیهی كه كیشی كندو به محرم اولان قاریلرك بر جزءلرینه قاریسنی
تشبیه ایلیه مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ اول قاریلر فی الحقیقه انالری دكلدرلر إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ
إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ انالری بر كیمسه دكل الا كندولرین طوغرن قاریلر وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ
مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وبی شبهه كیم انلر سوزدن بیلنمش سوز ویله و دوغرو
لقدن منحرف كلامی دیرلر وَإِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ۞ وتحقیقا كه حق تعالی بو كونه
ایشدن توبه ایدنه عفو ایدوب مغفرت ایدر وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ
وشول كیمسه لركه قاریلرندن مظاهره ایدرلر ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا اصكره دخی
دیدوكلری سوزك مقتضاسین نقض ایتمكه دونرلر كه اول مظاهر ایندوكلری
قاری نك استمتاعین قصد ایدرلر فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ پس بر مملوك ازاد ایتمسی اوزرلرینه
واجب اولور واول مملوك اركك اولسون یا دیشی ممكن مؤمن اولسون یا ذمی
مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا مظاهر ومظاهر عنهابری بیرندن استمتاع ایتمدن اول
ذَٰلِكُمْ بو حكم كه سز انكله مامور اولدكز تُوعَظُونَ بِهِ انكله پند ویریلورسز تاكه
بو كونه الفاظدن صقنه كندوكزی منع ایدرسز وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞ وحق
سبحانه وتعالی حضرتلری مخفی ایشلدوكز ایشلره دانادر بر كزلو ایشی اوزرینه
مخفی اولماز فَمَنْ لَمْ يَجِدْ پس بر كیمسه كه بنده بولمزكه انی آزاد ایلیه فَصِيَامُ
شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ایكی ایلك اورجی فاصله سز اوزرینه لازم اولور مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَتَمَاسَّا كیشی وقاری بری بیرینه دكمدن اول فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ پس بر كیمسه كه ایكی
ایكی ایلك اورجنه قدرتی اولمیه فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا التمش یوقسله
یمك ویرمسی اوزرینه لازم اولور هر برینه یارم صاع بغدای یا بر صاع
غیریسندن ذَٰلِكَ حق تعالی اوزر كزه بو حكمی فرض قیلدی لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ
وَرَسُولِهِ تاكه خدایه وپیغامبرینه تصدیق كتوروب بو كونه سوزلرله تفوه
ایتمیه سز وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ واول احكام خدانك حدلریدر آشمسی جائز
دكلدر وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞ وكفر ایدنلره بردردناك اشكنجه وار
حق حدود الهیه یی تجاوز ایدنلره بر عظیم اشكنجه اولور إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ تحقیقا كه شول كیمسه لركه خدایه وپیغامبرینه عداوت ایدرلر كُبِتُوا
كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ خوار ونكونسار اولدیلر نته كه كندولردن اسبق
پیغامبرلره عداوت ایدنلر خوار ونكونسار اولدیلر وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ

الجزء الثامن والعشرون من التفسير

وعلى التحقيق كه بر روشن معجزه لر ايندردك كه پيغامبرك صدقنه دلالت
ايدرلر وللكافرين عذاب مهين ۞ وكفر ايدنلره برخوار ايديجى اشكنجه اولور
يوم يبعثهم الله جميعا يادايت اول كونى كه حق تعالى حضرتلرى انلرى قبورلردن
كوندورر فينبئهم بما عملوا پس دنياده ايشلدوكلرى ايشدن على رؤوس الاشهاد
خبر كندولرينه ايدر تاكه رسوا اوله لر احصاه الله ونسوه ايشلدوكلرى
ايشى حق سبحانه وتعالى حضرتلرى ضبط ايتدى وانلر انى اونتديلر والله على كل
شيء شهيد ۞ وتنكرى تعالى حضرتلرى هر نسنه اوزره نكهباندر بر نسنه
كندوسندن غائب اولمز كتورديلر كه بر كون ربيعه بن عمرو وقرنداشى حبيب
صفوان بن اميه ايله آهسته سويلشورلردى انلرك برى ديدى ايا تنكرى
تعالى ديدوكمز سوزى بيلورمى اوبيرى ديدى بعضيسنى بيلور بعضيسنى
بيلمز اوچنجيلرى ديدى بعضيسنى بيلدوكدن صكره قالاننى دخى بيلور پس
حق جل وعلا حضرتلرى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى الم تر ان الله يعلم ما في السموات
وما في الارض بلمزمسن كيم حق جل وعلا كوكده اولان شيئى ويرده اولان
نسنه يى اكلر واكرچه قنى مسئله بيلور ما يكون من نجوى ثلثة عالمده هيچ
اوچ شخصك آهسته سويلشمسى اولمز الا هو رابعهم الا كه كندوسى انلرك
دردنجيليدر يعنى انلرك سرلرينه مطلع اولدوغندن اوترى انلرى دردنجى
قيلدى ولا خمسة الا هو سادسهم وكذا بش شخصك آهسته سويلشمسى
اولمز الا تنكرى تعالى حضرتلرى اطلاعى حسبيله التنجيلريدر ولا ادنى من ذلك
ولا اكثر ونه انلردن از بيرله ايكى كبى ونه انلردن چوق التى ومافوقى
كبى الا هو معهم الا كه تنكرى تعالى حضرتلرى انلرله در ارالرنده جارى
اولان نسنه يى بيلور اينما كانوا قنقى يرده اولديلر ثم ينبئهم بما عملوا يوم
القيمة صكره انلرى رسوا ايتمك ايچون ومستحق اولدوقلرى جزايى تقرير
ايتمك ايچون روز قيامتده عالملر اراسنده ايشلدوكلرى ايشلرى كندولرينه خبر
بيلدورر ان الله بكل شيء عليم ۞ تحقيقا كه حق سبحانه وتعالى حضرتلرى
دوكلى اشيايه دانادر ايچون كه دانشى مقتضى اولان ذاتى جميع اشيانك
بيلمسنده نسبتى برابردر اصلا تفاوت ايتمز كتورديلر كه يهود واهل نفاق
مؤمنلرك احوالنى كزلو سويلشورلردى وچون اهل ايمانى منع كوررلردى برى

برينه كوز قيرپرلردى حضرت سرور كائنات عليه افضل التحيات انلرى بو اطواردن
منع ايتدى برنج كوز امتناع اولديلر ينه اسكى معتادلرينه دونديلر حق جل
وعلا حضرتلرى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى الم تر الى الذين نهوا عن النجوى
بقمزمسن شول كيمسنه لره كه كزلو سويلشمكدن نهى اولنديلر ثم يعودون لما نهوا عنه
صكره دونرلر اول نسنه يه كه كندولر اندن نهى اولنديلر ويتناجون وبرى بيريله
كزلو سويلشورلر بالاثم اهل ايمانه غيبت ايتمدلر كبى كناهه موجب اولان
سوزله والعدوان ومؤمنلرك دشمنلكلرينه متعلق اولان سوزله ومعصيت
الرسول وپيغامبرك عصياننه امر ايتمكله واذا جاؤك وچون سكا كلورلر حيوك
بما لم يحيك به الله سكا تحيت ايدرلر اول نسنه ايله كه تنكرى تعالى حضرتلرى
انكله سكا تحيت ايتمدى يعنى سكا كلدوكلرنده السام عليك يا انعم صباحا ديرلر
وحق تعالى تحيتكى بيوردوغى سلام ويرمسين ديرلر ويقولون في انفسهم وما
بينلرنده ديرلر لولا يعذبنا الله بما نقول نيچون حضرت محمد المصطفى عليه السلام
حقنده سويلشدوكمز سوز سببيله تنكرى تعالى بزى تعذيب ايتمز حسبهم جهنم
عذاب جهنمدن دوزخ كندولره كافيدر يصلونها اكا كيررلر فبئس المصير ۞
پس يمان دونغك يرى در دوزخ يا ايها الذين امنوا اى ايمانه كلان كيمسنه لر اذا
تناجيتم يعنى بربيريكزله كزلو سويلشورسكز فلا تتناجوا بالاثم والعدوان
ومعصيت الرسول اهل نفاق كبى بو نامعقول اشيا ايله كزلو سويلشمكز
وتناجوا بالبر والتقوى ۞ واهل ايمان ايچون خيره متضمن اولان سوزله ودخى
تورعى اشعار ايدن سوزله كزلو سويلشك واتقوا الله وامر ونهيى اولندوغكز
اشيانك محافظه سى خصوصنده خدادن خوف ايدك الذي اليه تحشرون ۞
شول خدا كه جزاسى طرفنه جمع اولنورسز انما النجوى من الشيطان بوندن اوزكه
بر نسنه يوقدر كه كزلو سويلشمك ابليسدن پيدا اولدى زيرا انى ايشليانلره زينت
ويردى وانك ايشلسى اوزره انلرى حمل ايدن اول لعيندر ليحزن الذين امنوا تاكه
[illegible] اهل ايمانى اندوهناك قيله وليس بضارهم شيئا وبر از نسنه
اهل ايمانه ضرر ايديجى كلدر الا باذن الله مكر تنكرى تعالى نك ايستمسيله
انلره ضرر وارمز بيلور وعلى الله فليتوكل المؤمنون ۞ وبالكوز تنكرى تعالى
حضرتلرينه اهل ايمان اعتماد ايدوب توكل ايتسونلر كتورديلر كه اهل بدردن برنج

كيمسنه حضرت سرور كائناتك مجلسنه كلديلر اول اثناده صحابه نك بر مقداری
حضرت سرور كائناتك مجلسين احاطه ايتمشلردی اهل بدر مجلسك اوزرنه سندن آياق
اوزره دورمش قالديلر وايستديلر كه بر كيمسنه كندولره بر يير ويره بر ايجاز يير
ويرمدی بعده حضرت صلی الله تعالی عليه وسلم بدر خلقندن اولميانلردن
قالدروب برلرينه اياقدن دورنلری اوتورتدی بو حالت قالدريلن كيمسنه لره دخی
مشقتلو كلدی واهل نفاق مؤمنلره ديمكه باشلديلر كه حضرت محمد المصطفی عليه
السلام بو خصوصده عدالت ايتمدی بر كيمسنه لركه مكانلرده قرار دوتمشلر ايكن
كندولرين قالدوردی پس حق جل وعلا بو آيتی منزل ايدوب بيوردی يا أيها الذين
آمنوا ای ايمانه كلان كيمسنه لر اذا قيل لكم تفسحوا في المجالس يعنی سزه سويلنور
ذكر وتلاوت ونماز مجلسلرنده بر آچلك فافسحوا يفسح الله لكم پس يری اچك
حق سبحانه وتعالی نك بهشت جاودانده وقبرده سزه كيمونه يری واسع قيله واذا
قيل انشزوا يعنی سزه دينلور مجلسده توسعا ايتمك ايچون سرعتله قالقك
فانشزوا توقف ايتمدن حركت ايدك يرفع الله الذين آمنوا منكم شكری تعالی
حضرتلری سزدن ايمانه كلنلری دنياده نصرت وكوزل آدله وآخرتده بهشت
جاودانك عالی مرتبه لرينه نائل قيلمغله قالدورر والذين أوتوا العلم درجات
ودانشی ويرلن كيمسنه لری بر پايه لر قالدورر كه اهل ايمانك پايه لرندن ارتقدر
زيرا مؤمن عالمی علم اولان مؤمندن افضلدر حديث شريفده وارد اولمشدر كه
عالمك فضيلی بی علم عابدك اوزرينه ايك آيدآری كيجه سينك فضلی كبيدر سائر
يلدزلر اوزرينه والله بما تعملون خبير ⊛ وخدای تعالی ايشلدوككوز امورك
حقيقتنه دانادر كتورديلر كه خلق حضرت صلی الله تعالی عليه وسلمه چوق
تردد ايدوب كزلو سوز سويلرلردی ودرلو درلو اشيا دخی كندوسندن
صورلرلردی ايشی بر مرتبه يه ايرشدی كيم حضرت صلی الله تعالی عليه وسلم
صيقلور قالدی حق جل وعلا بو آيتی منزل ايدوب بيوردی يا أيها الذين آمنوا
ای ايمانه كلانلر اذا ناجيتم الرسول يعنی پيغامبره كزلو سوز سويلشور سز
فقدموا بين يدی نجواكم صدقة كزلو سويلشمككوزك ايلروسنده دخی
بر صدقه ويرسين ايلرو قيلك ذلك بو صدقه ويرمه كزلو سويلشمدن اول خير
لكم سزه بيكركدر زيرا طاعتكوزا انكله ارتر وأطهر وسزه پاكرق تردد ايچون كره

دخی كناهلريكوز

دخی كناهلريكوزا انكله محو اولور فان لم تجدوا پس اكر غنی لكدن صدقه ويرمكه برنسنه
بولمزسز فان الله غفور يعنی شبهه حق جل وعلا حضرتلری مغفرت ايدر بعنوی ايتمدن
اول صدقه ويرمكه نسنه سی اولميانه رحيم ⊛ انی غايتله امر كه بو كونه دخی
تقصيرين عفو ايتدی اخبارده كلمشدر كه بو حكم اون كون قالدی حضرت عليدن
رويدر كه ديمدی بو آيتله بندن اوزكه بر كمسه عمل ايتمدی ⊛ اندن صكره حق
جل وعلا حضرتلری اول حكمی بو آيتله منسوخ ايدوب بيوردی ءأشفقتم أن
تقدموا بين يدی نجواكم صدقات ايا كزلو سويلشمككوزك ايلروسنده
صدقه لر تقديم ايتمدن فقری ملاحظه ايدوب قورقدكوز فاذ لم تفعلوا وتاب الله
عليكم پس اول وقت كه انی ايشلمدكوز وحق جل وعلا حضرتلری اوزركزه توبه
ايتدی كه ويرمسنه سزه رخصت قيلدی فأقيموا الصلوة وآتوا الزكوة
پس نماز وزكوتك اداسنده تقصير ايتمكوز وأطيعوا الله ورسوله وما بيور
اولدوغكوز اشياده خدايه وپيغامبرينه اطاعت ايدك والله خبير بما تعملون
⊛ وخدای عز وجل ايشلدوككوز ايشلرك كزلوسنه واشكارسنه دانادر
كتورديلر كه حضرت صلی الله تعالی عليه وسلمه چوق تردد ايدوب كزلو سوز
سويلرلردی ودرلو درلو اشيا كندوسندن صورلرلردی ايشی بر مرتبه يه دخی
كتورديلر كه بر كون حضرت صلی الله تعالی عليه وسلم كندو حجره لرندن بر حجره ده
اوتورر ايدی ياننده اولانلره ديدی شمدی اوزركزه بر كيشی كيره كه كوكلی جبار
وكليدر وشيطان كوزيله بقر در عقبا ازرق چشم عبد الله بن نبتل
منافق كردی حضرت صلی الله تعالی عليه وسلم اكا سويلدی نيچون بنی سن
ويارانك سوكرسز همان خدايه انداچديكه هر كز اويله سوز كندوسندن
صادر اولمدی بعده واروب يولداشلرين دخی كتوردی انلر دخی اول منواله
اوزره انداچديلر در عقب حق جل وعلا حضرتلری بو آيتی منزل ايدوب بيوردی
ألم تر إلى الذين تولوا قوما غضب الله عليهم يعنی سن شول كيمسه لره كه
مراوات ايتديلر بر كروهه كه حق جل وعلا اوزرلرينه غضب ايتدی يعنی منافقلره
يعنی سن كه يهود طائفه سيله دوستلشديلر ما هم منكم ولا منهم انلر نه
سزدندرلر ونه انلردن ويحلفون على الكذب ويلان اوزره انداچرلر وهم
يعلمون وحال بو كه كندولر بيلورلر كه ايتدوكلری اند يلاندر أعد الله لهم عذابا

شديداً حق جل وعلا حضرتلری انلره برشدتلو اشکنجه اماده قیلدی انهم ساء
ما كانوا يعملون ● تحقیقا انلر ایشلدوكلری ایش غایتله بر یاوز ایش ایدی
اتخذوا ايمانهم جنة مالرین وقانلرین حفظ ایتمك ایچون اندلرین سپر
ایدندیلر فصدوا عن سبيل الله پس خدانك طریقندن خلقی منع ایتدیلر
فلهم عذاب مهين ● پس کندولره برخوار ایدیجی اشکنجه اولور لن تغنى
عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شيئا انلرك نه اموالری ونه اولادلری
تنکری تعالینك عذابندن بر ازنسنه کندولردن دفع ایتمزلر اولئك اصحاب
النار اول کروه دوزخ اهلیدرلر هم فيها خالدون ● کندولر انده
علی الدوام اقامت ایدرلر يوم يبعثهم الله جميعا اول کون که حق تعالی انلری
قبورلردن کوندره فيحلفون له پس خدای ایچون اند ایچرلر که کندولر مسلمان
درلر كما يحلفون لكم نته که دنیاده سزکیچون اند ایچرلر ويحسبون
انهم على شيء و ایندوکلری یمینلری کان ایدرلر که علی التحقیق کندولر
برنسنه اوزرینه درلر زیرا طبیعتلرنده نفاق اودکلو تمکن ایتمشدر که کندولره
تخیل اولنور کیم یالان یمینلر کذبلرینی تنکری تعالی حضرتلرنه دخی اوزرینه اخترندن
ترویج ایدرسنده که دنیاده اوزرکره نی ترویج ایدرلردی الا انهم هم
الكاذبون ● اکاه اولك که علی التحقیق انلر کندولر یالانجیلر اوزر کروه
لردکل استحوذ عليهم الشيطان ابلیس شقی اوزرلرینه مستولی
اولدی فانساهم ذكر الله پس کندولره تنکری تعالینك ذکرین اونتدوردی
اولئك حزب الشيطان انلر ابلیس شقینك کروهی الا ان حزب الشيطان
اکاه اولك کیم علی التحقیق شیطانك کروهی هم الخاسرون ● کندولر
اوغوزیانلردر ان الذين يحادون الله ورسوله تحقیقا شول کیمسه لر که دخی
خدانك فرماننه ورسولنه مخالفت ایدرلر اولئك في الاذلين ● اول کروه
غایتله خوار وحقیر قیلنانلرك زمره سنده درلر كتب الله لاغلبن انا ورسلي
ابردذو الجلال لوح محفوظه یازدی کیم البته بن وهم پیغامبرلرم حجت
ودلیلله غلبه ایدرز ان الله قوي بی شبهه حق جل وعلا حضرتلرینك دخی انبیانك
نصرتی اوزرینه توانادر عزيز ● هر کسه اوزرینه غلبه ایدیجیدر که مراد ایندوکی
شیئده مغلوب اولمز لا تجد قوما يؤمنون بالله واليوم الاخر بولمزسن بر کروه

که خدایه وپیغمبرینه کوننه تصدیق کتورررلر يوادون من حاد الله ورسوله تنکری
تعالی یه وپیغامبرینه مخالفت ایدنلره محبت ایدنلر یعنی لایق دکلدر که اهل
ایمانی خدانك دشمنلرینه دوست بوله سن وبوندن مراد اهل ایمانی کفاره
دوستلشمکدن نهیدر ولو كانوا اباءهم او ابناءهم او اخوانهم او عشيرتهم
واکر خدایه مخالفت ایدنلر اهل ایمانك پدرلری یا اوغوللری ویا برادرلری
ویا خصملری درلر اولئك كتب في قلوبهم الايمان اول کروه که دخی اهل
خلوفسله اشتمالك ایتمزلر حق تعالی حضرتلری کوکللرینده ایمانی اثبات ایتدی
وايدهم بروح منه وانلره کندوسندن صدور ایتمش بر قوت ونصرت
وهدایتله تقویه ایتدی ويدخلهم جنات تجري من تحتها الانهار وانلری
کیورر بر باغلره که اشجارلری التندن ایرمقلر اقر خالدين فيها ایچنده اقامت
علی الدوام تقدیر ایتمشلر رضي الله عنهم اطاعتلری سببیله حق تعالی حضرتلری
کندولردن خشنود اولدی ورضوا عنه وکندولره وعده اولنان ثوابلك
وصولندن اوتری حق تعالی حضرتلرندن خشنود اولدیلر اولئك حزب الله
اول کروه خدانك لشکریدر الا ان حزب الله هم المفلحون ● اکاه اولك
کیم علی التحقیق که خدانك لشکری کندولردر دولت دارینه نائل اولنلر ●

سورة الحشر مدنية وهي اربع وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

سبح لله ما في السماوات وما في الارض کوکلرده اولان ویرده اولان
مخلوقات خدانك ذات پاکنی تنزیه کتوردیلر وهو العزيز وکندودر کیم
اوزرینه غالب اولور الحكيم ● ایشی صواب ودرست ایشلیان کندودر
که حضرت سرورکائنات علیه افضل التحيات حجرتك دوره سنی بیلندن صحابه
کرامك نخلستانده بر کروهله بنی النضیرك منازلنه بر مصلحت ایچون کیتدی
بنی مبارکی اوزرینه انلرك بردیوار دیبنه دیاندردی یهود دامنه چیغوب
بسندیلر که حضرتك باشنی اوزرینه بر طاش صاله لرهان حضرت جبرئیل علیه
السلام کلوب کندوی بیندوکلری ایشدن اکاه ایلدی حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم صحابه سی کونی الوب دوندی وانلره خبر صالدیکه چون غدر کوز
ظاهر اولدی بنم دیارمدن دور ممکوز چیقك غیرز مینه کیدك انلره بو خبر

واصیل ولیجی الاث سفری مهیا ایتمکه شروع ایلدیلر ابن ابی منافق مدینه‌دن
کندولره خبر صالدیکه قلعه‌لرکوزده متحصن ایدوب برکزدن چقوب کیتمکوزکه بن
جماعتمله وبیك کیمسنه ایله سزه مدد ایدرم انلر بو منافقك سوزیله مغرور
اولوب قلعه‌لرین قپاندیلر ● حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بو خبری ایشدیجک
لشکر اسلام ایله واروب کندولرین اون بش کون محاصره ایلدی دخی کوکللرینه
خوف دوشوب حصاردن تنك اولوب وطنلرندن جلا ایتمکه رضا ویردیلر حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلم انلره بو شرطیله اذن ویردی که سلاح مقوله‌سین
بیله کوتورمیه‌لر واموالرندن دوارلری کوتوره‌بیلدکی نسنه‌یی کوتوره‌لر
بو شرطی قبول ایدوب چیقدیلر بعده حق جل وعلا بو سوره‌نك اولندن تا والله
علی کل شیء قدیر آیتنه دك منزل قیلدی هو الذی اخرج الذین کفروا من
اهل الکتاب کندودر اول قادر مختار که توریة ایرلرندن نقض عهد ایدوب
کفر ایدنلری چیقردی من دیارهم کندو منزللرندن لاول الحشر یوزره عربدن
اول سورلمرندن وایکنجی سورلملری خیبردندرکه حضرت عمر رضی الله تعالی
عنه کندولرین اندن سوردی ما ظننتم ان یخرجوا شدت قوتلرندن سز کمان
ایتمزدکوزکه دخی قلعه‌لرندن چیقه‌لر وظنوا انهم مانعتهم حصونهم من الله
وکمان ایتدیلرکه علی التحقیق انلر خدانك قضاسندن قلعه‌لری کندولرین
حفظ ایدر فاتاهم الله پس تنکری تعالی نك عذابی دخی کندولره کلدی من
حیث لم یحتسبوا کمان ایتمدوکلری یردن وقذف فی قلوبهم الرعب
وقورقویی کوکللرنده ثابت قیلدی یخربون بیوتهم بایدیهم دخی کندو
ایولرین الری ایله ییقرلر وایدی المؤمنین ● واهل ایمانك الریله
یعنی عهدی نقض ایتدوکلری سببیله ایولری اهل ایمانك الری ایله خراب
اولدی پس اول اعتبار ایله اهل ایمان ایتدوکلری تخریب دخی کندولره
اسناد اولندی اخبارده کلمشدرکه یهود بنی النضیر جلایه عزیمت
ایتدیلر وبیلدیلرکه ایولری اهل اسلامك تصرفنه داخل اولور ایولرین
ییقمغه شروع ایتدیلر واغجندن وقاپولرندن کندولره خوش کلانی الدیلر
بعده اسباب واثقالرین دخی کوتوروب کیمیسی شام ولایتنه کیتدی
کیمیسی خیبره فاعتبروا یا اولی الابصار ● پس ای کوزلو ایه‌لری دخی

برنو الدن عبرت آلك ولولا ان کتب الله علیهم الجلاء واکر تنکری تعالی
حضرتلری اوزرلرینه دخی وطندن چیقمغی یازمش اولمسیدی لعذبهم فی
الدنیا البته بو جهانده انلری معذب قیلردی ولهم فی الاخرة عذاب
النار ● واو برجهانده انلره دوزخ اشکنجه‌سی واردر ذلك اول عذاب
انلره اولدی بانهم شاقوا الله ورسوله اول سببله که انلر خدایه دخی
پیغامبرینه عداوت ایتدیلر ومن یشاق الله وهر کیم تنکری تعالی یه عداوت
ایدر فان الله شدید العقاب ● بی شبهه که ایزد ذو الجلال قتی عقوبتلودر
ما قطعتم من لینة کوزل خرما مقوله‌سندن قنقی نسنه که کسردکز
او ترکتموها قائمة علی اصولها یا انی دیبلری اوزره دورمش بوراقدکز
فباذن الله انك اوکوندر اولمسی خدانك فرمانیله‌در ولیخزی الفاسقین ●
وسزه بو اذنی ویردی دخی تا که حدودی تجاوز ایدنلری رسوا قیله کتوردیلرکه
یعنی حضرت سرور کائنات بنی النضیر قبیله‌سین محاصره ایلدی دخی فرمان
ایلدیکه خرمالری کسله یعنی انلر شروع ایتدیلر طائفه شقیه‌دن
بریغ کیمسنه چیقوب دیدیلر یا محمد سن دیرسن که بر یوزنده فساد ایتمك ایو نسنه
دکلدر نیچه سن انك ایشلمسنه فرمان ایدرسن حضرتنه بو سوز کران کلدی
وصحابه‌نك بعضی کسمسنه اقدام ایتدی بو تاویل ایله کیم انك کسمسی انلری
غمناك قیلور وبعضیسی کسمسندن ممتنع اولدی دخی بو تخمین ایله که بو اهل
اسلامه دوکجکدر بعده حق تعالی حضرتلری انك کسمسین تحلیل ایتمك ایچون
دخی کسمسنی معقول بیلمیان سوزنی تصدیق ایتمك ایچون بو آیتده بیان
ایلدیکه ایکیسی اولی ایکی ایشك وقوعی اذن شریفیله‌در وما افاء الله علی
رسوله منهم وایزد ذو الجلال بنی النضیر مالندن پیغامبرینه وزره هرنه
دوندروب کندویه غنیمت قیلدی فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب
هیچ آت مقوله‌سین ودخی دوه قسمین انك تحصیل اوزره سرعتله دخی
سوردکوز یعنی بو غزاده سز بنوب کیتمدکوز ایچون که بنی النضیرك منازلی
مدینه‌دن ایکی میللك یرده ایدی ● دخی حضرتدن ماعدا اقوزی یایان
کیتدیلر واهل جهاد بو غزاده اصلا کلفت چکمدیلر ولکن الله یسلط رسله
ولیکن حق جل وعلا حضرتلری پیغامبرلرین مسلط قیلر علی من یشاء دخی

ایسندوکی کیمسنه‌یه اوزریرو والله علی کل شیء قدیر ● وایرددی ذو الجلال لحرتسنه
اوزریرو توانادر ما افاء الله علی رسوله من اهل القری خدای متعال کافرلر خلقی
مالندن پیغامبرینه اوزره جهرنده دوندروب کندویه غنیمت قیلدی فلله وللرسول
ولذی القربی والیتامی والمساکین وابن السبیل اول غنیمت خدای و پیغمبره
و قرابتلرینه و اوکسزلره و یوقسللره و بی مال اولان مسافره در ● بیلمک
کرک که بجکسز اهل اسلامه حاصل اولان مالک کیفیت قسمتنده اختلاف
ایتدیلر بعضیسی آیتک ظاهرینه عمل ایدوب دیدی التی حصه اوزره قسمت
اولنور و دخی خدانک حصه‌سی کعبه‌نک و سائر مسجدلرک تعمیرینه صرف
اولنور ● و دخی بعضیسی دیدی بیش حصه قیلنوب اقسام مذکوره‌نک
اراسنده تقسیم اولنور ● و آیتده خدانک مذکور اولمسی تعظیم ایچوندر و تیمنلکی
حضرت پیغامبرک حصه‌سی بر قوله خلیفه‌سنه ویریلور و بر قوله لشکره و دخی
سرحدلرک مهماتنه صرف اولنور و بر قوله اهل اسلامک مصالحنه صرف اولنور
کتوره‌یکیمز جاهلیتده رسم بویله ایدیکه بیکی بر غنیمت الورلردی دخی ورثه‌دن
بر نجی بیوکلری اولان کیمسنه الوردی و قلان نسنه‌دن دخی بر نجی انتخاب
ایدوب الوردی و قسمتده دولتمندلری فقرا اوزرینه تعدی ایدرلردی یعنی تخ
الغنیمتلر غنالری اهل اسلامه حاصل اولدی صحابه کرامک اکابرینه دیدیلر یا
رسول الله غنیمتک ربعنی قالدر و ایستدوکک نسنه‌یی اندن انتخاب ایت
اندن صکره قلان اشیایی بزه ویر ارامزده برابر قسمت ایدهلم حق تعالی حصرلری
انی پیغامبره مخصوص قیلوب قسمتنی اینده مذکور اولان وجه اوزره مقرر قیلدی
کیلا یکون دولة بین الاغنیاء منکم تا که اول مال فی سزدن اولان بایلر آراسنده
الدن اله کزمش اولمیه وما اتاکم الرسول و پیغامبر سزه جهرنده در سزه خذوه
انی الک زیرا او سزه حلالدر وما نهاکم عنه و قنغی نسنه که سزی اندن منع
ایتدی فانتهوا منع اولنک اندن ممتنع اولک واتقوا الله و پیغامبرک مخالفتنده
تنکری تعالیدن خوف ایدک ان الله شدید العقاب ● بی شبهه که خدا
عز و جل پیغامبره مخالفت ایدنلره قتی عقوبتلیدر للفقراء المهاجرین بدلدر
لذی القربی وما بعدندن اولان اقسامدن یعنی مال فی هجرت ایدن درویشلر ایچوندر
الذین اخرجوا من دیارهم واموالهم اول هجرت ایدن فقرا که منزللرندن و دخی

اموالرندن

اموالرندن چیقمش قیلندیلر یبتغون فضلا من الله ورضوانا ● اول حالده کم هم
خدادن کرم و خشنودلک طلبنی تقدیر ایتمشلر وینصرون الله ورسوله و جانلریله
و ماللریله خدانک دیننه و پیغامبرینه یاردم ایدرلر اولئک هم الصادقون ●
انلر کندولر در ارباب صدق اولنلر والذین تبوؤ الدار والایمان من قبلهم
و مال فیء اهل هجرت مدینه‌یه کلمدن اسبق مدینه‌یی یر ایدنان و ایمانله الفت
ایدن فقرایه در یحبون من هاجر الیهم وطننی ترک ایدوب کندولره کلان
کیمسنه‌یی سیورلر ولا یجدون فی صدورهم حاجة و سینه‌لرنده حسد و حقد
و دغدغه بولمزلر مما اوتوا اهل هجرت ویرلدوکی نسنه‌دن ویؤثرون علی انفسهم
و اهل هجرتی جانلری اوزره تقدیم ایدرلر ولو کان بهم خصاصة و اکر کندولره
احتیاج اولسه ومن یوق شح نفسه و هر کیم کندو نفسنک شدتندن بخلندن
محفوظ قیلنور که حب مالدن و بغض انفاقدن انی منع ایده فاولئک هم
المفلحون ● انلر کندولر در ایکی جهانک دولتنه نائل اولوب زحمتلردن خلاص
اولنلر والذین جاؤ من بعدهم و شول کیمسنه‌لر که مهاجرین و انصاردن صکره
کلدیلر و انلر قیامته دک اهل ایمان اولنلر یقولون ربنا اغفر لنا ولاخواننا
الذین سبقونا بالایمان دیرلر ای پروردکار بزی کناهلرمزی بزم ایچون یارلغه
و اول قرنداشلرمزی که بزه سبقت ایدن برادرلرمز دخی ولا تجعل فی قلوبنا غلا للذین
امنوا و دیرلر که ایمان کتورنلره کونکلرمزده دخی ایمانه کلنلر ایچون بر عداوت قیلمه ربنا
انک رؤف رحیم ● ای پروردکاریمز تحقیقا که سن رأفت و رحمتک غایتیله
متصفسن الم تر الی الذین نافقوا یعنی سن شول کیمسنه‌لره که نفاق ایتدیلر
یقولون لاخوانهم الذین کفروا من اهل الکتاب دیرلر اهل کتابدن کفر ایدن دخی
برادرلرینه لئن اخرجتم اکر مکانکزدن چیقمش قیلنورسز لنخرجن معکم البته
دن سزلکله یورتدن سزکله چیقارز ولا نطیع فیکم احدا ابدا ● و اکر مقاتله اولنورسکز
البته سزه یاردم ایدرز و ارادکزده بر کیمسه‌یه هرکز مطیع اولمزز وان قوتلتم
لننصرنکم و اکر مقاتله اولنورسکز البته سزه یاردم ایدرز والله یشهد انهم
لکاذبون ● و ایزد ذو الجلال شهادت ایدر که علی التحقیق که ارباب نفاق
بو سوزده یالانجیلردر لئن اخرجوا لا یخرجون معهم قسم اولسون که اکر کفار چیقمش
قیلنورلر کندولر انلرله چیقمزلر ولئن قوتلوا لا ینصرونهم و اکر مقاتله اولنورلر کندولره

ياردم ايتمزلر ولئن نصروهم واكر على سبيل الفرض والتقدير انلره ياردم ايدرلر
ليولن الادبار البته اكسه چيروب قچرلر ثم لا ينصرون ۝ صكره بعد
الخذلان ياردم اولنمزلر لانتم اشد رهبة في صدورهم خفيفا كه سز اهل
نفاقك سينه لرنده قورقو جهتندن اشد سز من الله خداي ذو الجلالدن يعني اهل
نفاق تنكري تعالى دن قورقمزلرسنه كه سزدن قورقرلر ذلك بانهم قوم لا يفقهون
۝ اول قورقو بو سببله دركه انلر بركروهدرلر كه خدانك عظمت وقهرني
بيلمزلر لا يقاتلونكم جميعا يهود ومنافقلر مجتمع اولدوقلري حالده سزكله شدت
خوفدن جنك ايتمزلر الا في قرى محصنة الا خندق وبادو ايله محصن كويلرده
او من وراء جدر يا بر ديوارلر اكسندن بأسهم بينهم شديد ۝ دنحي
ارالرنده جنكلري قتيد يعني انلرك ذاتنده شجاعت وار بس سزكله اولكيفيتله
جنك ايتمه لري نه لكه لكلرندن ونرزبونلكلرندندر بلكه تنكري تعالى يوركلرنده
صالدوغي قورقودن اوتري اويله جنك ايدرلر تحسبهم جميعا انلري بيغلمش
ودنحي متفق كمان ايدرسن وقلوبهم شتى وحال بوكه كوكللري براكنده در دنحي
ذلك بانهم قوم لا يعقلون ۝ بو صفات انلره اول سببله دركه على
التحقيق كه انلر بركروهدرلر كه كندولره نفع ايدن شيء تعقل ايدوب فهم
ايتمزلر كمثل الذين من قبلهم بني النضيرك غريب صفتي كندولردن اسبق
اولان اهل بدرك غريب صفتي كبيدر قريبا ذاقوا وبال امرهم يقين زماننده
بوجهانده ايندوكلري كفر ومعصيتك عقوبتين جكديلر ولهم عذاب اليم
۝ واخرتده انلره بر درد ناك اشكنجه وار كمثل الشيطان منافقلر يهودي
اغوا ايتمده شيطان كبيدر لر اذ قال للانسان اكفر يعني كافره ديدي كفرك اوزره
ثابت اول كه بن سنك معين وياوراشكم فلما كفر بس كافر كفرا اوزره ثابت
اولوب نهال كفر كوكل زمينده استحكام بولديغي قال اني بريء منك ديدي
على التحقيق بن سندن بيزارم اني اخاف الله رب العالمين ۝ بي شبهه كه بن
عالملرك پروردكاري اللهدن قورقرم فكان عاقبتهما انهما في النار بس
كافر وشيطانك نتيجه سي دوزخده اولملري اولدي خالدين فيها دوزخك ايچنده
ابكيي على الدوام اقامت ايتمسلر وذلك جزاء الظالمين ۝ واو كونه عذابلر
ستمكارلرك سزاسيدر يا ايها الذين امنوا اتقوا الله اي ايمانه كلانلر خدادن

يقين زماننده ايشلرينك سوء عاقبتني آيدلر
يعني يهود بني النضير كفار مكة كبيدر

خوف ايدك ولتنظر نفس ما قدمت لغد وهر جان يارين ايچون الندن كوندردوكي
نسنه يه بقسون واتقوا الله وخدادن خوف ايدك ان الله خبير بما تعملون ۝
بي شبهه كه تنكري تعالى حضرتلري ايشلدوككوزك ايشلرك ظاهرينه وباطننه
داناد ر ولا تكونوا كالذين نسوا الله واولمكوز تنكري تعالينك حقني
اونودنلر كبي فانساهم انفسهم بس كندولره جانلرين اونتدردي كه انلا نفع ايدن
نسنه ايشلميوب ورطه هلاكه انلري دوشوردي اولئك هم الفاسقون ۝
اول كروه كندولردر فسقده كامل اولانلر لا يستوي اصحاب النار واصحاب
الجنة دوزخ ايه لري بهشتك اربابيله برابر اولمزلر اصحاب الجنة هم الفائزون
۝ بهشت برينك ايه لري كندولردر نعيم مقيمه نائل اولانلر لو انزلنا هذا القرآن
على جبل اكر بو قرآن عظيم الشاني بر طاغ اوزره ايندرسيدك لرايته خاشعا
متصدعا البته اول طاغي قورمش چاتلمش كوررد لك من خشية الله تنكري تعالى نك
قورقوسندن وتلك الامثال وبو مثلر نضربها للناس كندولري خلق ايچون
ورورز لعلهم يتفكرون ۝ تاكه خلق حقائق اشيايه تفكر ايده لر هو الله اودر
خداي ذو الجلال الذي لا اله الا هو شول خدا كه كندوسندن اوزكه بر درست
معبود يوقدر عالم الغيب والشهادة پوشيده واشكار اولان اشيانك
داناسي هو الرحمن الرحيم ۝ كندودر بو ايكي صفتك غايتيله متصف اولان
هو الله كندودر صفات كماله جامع اولان ذات شريف الذي لا اله الا هو
شول صفات كماله جامع اولان كه كندودن اوزكه عباده مستحق بر معبود يوقدر
يعني درستا الوهيتله يالكوز منفرد اولان الملك جميع اموره متصرف ايدن
القدوس نقصاني ايجاب ايدن اشيادن غايتيله منزه اولان السلام آفات
ونقصدن سلامتي ايه سي اولان المؤمن خلقه امينلق باغشليان المهيمن
هرنسنه يه حافظ ونكهبان اولان العزيز قوا اشيا اوزره غلبه ايدن الجبار
نالي ايستدوكي نسنه اوزره جبر ايدن المتكبر نقصان وحاجتي اقتضا ايدن
نسنه دن تكبر ايدن سبحان الله عما يشركون ۝ حق سبحانه وتعالى منزه
اولدي كفار كندويه شريك قيلدوقلري اشيادن هو الله كندودر ايزد ذو الجلال
الخالق اقتضاء حكمت اوزره قوا اشيايي تقدير ايدن البارئ اعيان موجوداتي
عدمدن وجوده كتوردن المصور مخلوقاته صورت وهيئت احسان ايدن كندو

الاسماء الحسنى شرع وعقلك بسند ايتدوكى كوزللر كندويه مخصوص صدر
يسبح له ما في السموات والارض شوائب نقصدن منزه اولدوغيچون
كوكلو ويرده اولان اشيا بالكليه كندويى اكر وهو العزيز الحكيم
وكندودر كامل ۞ قدرتيله ۞ ونهايت حكمتله متصف اولان ۞

سورة الممتحنة مدنية وهي ثلث عشر آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

كتورديلر كه يعنى حاطب بن ابلتعه بيلديكيچون حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم
مكه اهلنه غزا ايتمك ايسترلر انلره بر مكتوب يازدى بو مضمونله كيم حضرت سرور
كائنات سزى غزا ايتمك ايستر وفكره حاضر اولك ومكتوبى بنى المطلبك سارة
نام بر قروانلريله كوندردى حضرت جبرئيل عليه السلام اينوب حضرت سرور
كائناته بو احوالدن خبر ويردى پس حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت على يى
وعمارى وطلحه يى وزبيرى ومقدادى وابا مرثدى كوندروب ديدى وارك
روضه خاخ نام موضعه ايرشدوككزده انده دوه يه بينمش بر قارى بولورسز
حاطب مكه خلقنه كوندردكى مكتوبى اندن طلب ايدك سزه ويرديسه مكتوبى
الك وكندويى قويى ويرك واكر ويرمديسه كردنى اورك صحابه كرام فرمانه امتثال
ايدوب مكان مزبورده انى بولديلر مكتوبى كندوسندن ايستديلر انكار ايتدى
حضرت على رضى الله عنه قليجنى صيردى قليجى كورديجك مكتوبى اورلش صاچى ارهسندن
چيقروب كندولره تسليم ايتدى ۞ حضرت سرور كائناتك حضورينه كتورديلر
اول محل حاطبى احضار ايدوب اكا بيوردى بو مكتوبك يازمسى ونزره [illegible] نفسنه سكا
باعث اولدى حاطب ايتدى يا رسول الله اسلام دوغلو اولدوغم كوندن بوكونه دك
كفر ايتمدم وسكا اخلاص ايتدوككم كوندن شمديه دكن صوركه موجب برايش ايشلهيم
ليكن بن قريشك حليفى يم ارالرنده اصلا بر كسه م يوقدركه اولادو اقسام اوزره
محافظه ايده ايستدم اوزرلرينه بر حق اثبات ايتمكه تاكه انك ملاحظه سيله
اولاديمى اينجتميه لر وبيلدم كه مكتوبم انلردن بر نسنه دفع ايتمز حضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم انك عذرنى قبول ايتدى بعده حق جل وعلا بو سوره يى
ايندردى يا ايها الذين آمنوا اى ايمانه كلان كيمسنه لر لا تتخذوا عدوى وعدوكم
اولياء دشمنمى ودشمنكزى دوستلر ايدنمكوز تلقون اليهم بالمودة مكتوبلر

محبتى انلره ايصال ايدرسز وقد كفروا بما جاءكم من الحق وحال بوكه على التحقيق دين حقدن
سزه كلان نسنه يه انكار كتورديلر يخرجون الرسول واياكم پيغامبرى وسزى مكه
مكرمه شهرندن چيقررلر ان تؤمنوا بالله ربكم پروردكاركوز خداى ذو الجلاله
ايمان كتوردوككزدن اوترى ان كنتم خرجتم جهادا فى سبيلى وابتغاء مرضاتى
اكر سز وطنكوزدن چيقديكوز يولمده جهاد ايتمك ايچون ورضالرمى طلب ايتمك
ايچون انلرله دوستلشمكوز تسرون اليهم بالمودة محبت سببيله انلره كزلو
خبر صالورسز وانا اعلم بما اخفيتم وما اعلنتم وحال بوكه بن كزلى قيلدوغكوز
نسنه يه واشكارا ايتدوككوزه سزدن داناترم ومن يفعله منكم وهر
كيم سزدن كفارله دوستلشمق ايشنى ايشلر فقد ضل سواء السبيل ۞ بى
شبهه كيم معتدل يولى ايتردى ان يثقفوكم اكر سزه مظفر بولورلر يكونوا
لكم اعداء سزه دشمن اولورلر وانلرله دوستلشمكوز سزه فائده ويرمز
ويبسطوا اليكم ايديهم والسنتهم بالسوء وسزه اللرين وديللرين قتل
وشتم كبى بدلكله اچرلر وودوا لو تكفرون ۞ وكفر ايتمككوزى سوردلر
لن تنفعكم ارحامكم خصملككوز سزه فائده ويرمز ولا اولادكم ونه اوشاقلركوز
يوم القيمة روز جزاده يفصل بينكم حق جل وعلا آراكوزى آيرر كه سزدن اهل
ايمان اولانى بهشت جاودانه كوندرر وكافر اولانى دوزخه والله بما تعملون
بصير ۞ وايزد متعال ايشلركوز بينادر بيلور انلره كوره سزه مكافات ايدر لقد
كانت لكم اسوة حسنة تحقيقا كه سزه بر كوزل اقتدا اولنجق طريقت وار ايدى
فى ابراهيم والذين معه حضرت ابراهيم عليه السلامك واهل ايماندن كندويله
اولان كيمسنه لرك سوزلرنده اذ قالوا لقومهم چونكه كندو خصملرينه ديديلر
انا برآؤا منكم تحقيقا بز سزدن بيزارلرز ومما تعبدون من دون الله
وتكرى تعاليدن اوزكه عبادت ايتدوككوز اشيادن دخى كفرنا بكم
بينكوزه كفر كتوردك وبدا بيننا وبينكم العداوة والبغضاء ابدا ۞
وارامزده واراكوزده دشمنلك وسومامك هميشه اشكارا اولدى حتى
تؤمنوا بالله وحده اول وقته دكن كه يالكوز خداى ذو الجلاله ايمان كتورهسز
الا قول ابراهيم لابيه مستثنادر اسوه حسنه دن يعنى حضرت ابراهيم
عليه السلامك قوى سوزلرندن سزه بر كوزل اقتدا وار ايدى پدرينه سويلسندن

لأستغفرنّ لك البتّه پروردكارمدن سكا مغفرت طلب ايدرم وما أملك
لك من الله من شيء وتنكرى تعالى نك عذابندن هيچ برنسنه سندن دفع ايتمكه
قادر دكلم اكر ايمانه كلمزسن خلاصهٔ كلام بوكه اهل ايمان خصملرى اولان كفاردن
بيزار اولمقلرى كركدر كه حضرت ابراهيم عليه السلامه اقتدا ايدنلر اما انلر ايچون
استغفار طلب ايتمه الا اقتدا ايتميه لر ايچون كه حضرت ابراهيم عليه السلامدن
استغفارك طلب ايتمسى پدرينه ايتدوكى وعد سببيله صادر اولدى والا كفار ايچون
مغفرت طلب ايتمك جائز دكلدر و يعنى خليل جليل و اهل ايمان اولان جماعتى يعنى
خصملرندن متبرى اولديلر ديديلر ربنا عليك توكلنا اى پروردكارمز يالكوز
اوزريكه اعتماد ايلدك واليك انبنا وسنك دركاه عزتكه رجوع ايلدك
واليك المصير ● و دونمك سنك زمانكك طرفنه در ربنا لا تجعلنا فتنة
للذين كفروا اى پروردكارمز كافر ايدنلر كيمسنه لره بيزى فتنه قيلمه يعنى
اوزرمزه كفارلرخاكسارى سلطه ايتمه تاكه طاقت كتورمدوكمز عذابله بزى ممتحن
ايتميه لر واغفر لنا وتقصيرلرمزى بزيچون غفران ايت ربنا انك انت العزيز
الحكيم ● اى خداوندمز تحقيقا سن كندولك هر كسه اوزره غلبه ايدن اشيايى
كما ينبغي ايجاد ايدن وهر كيم بو كونه اوصاف ايله متصف اولدى لا تعدركه اوزرينه
توكل ايدنه صيغنديره وكندويه دعا ايدنه اجابت ايده لقد كان لكم فيهم اسوة
حسنة تحقيقا كه سزكيچون حضرت ابراهيم عليه السلام وقومنك سوزلرنده
بركوزل اقتدا اولنه جق خصلت وار ايدى تكرارنه تأكيد ايچوندر يا اولكى اقتدا
اقوالده در و ايكنجيسى افعالده لمن كان يرجو الله واليوم الآخر بدلدر لكمدن
يعنى حضرت ابرهيم وقومنك طريقنده اسوه حسنه وار ايدى شول كيمسنه
ايچون كه خدادن و صوكى كونك رحمتندن قورقه ومن يتول وهر كيم زماندن
يوز چيورويب دشمنلر ايله دوستلق ايدر فان الله هو الغني الحميد ● بى شبهه
تنكرى تعالى حضرتلرى كندو در خلقك نصرتندن مستغنى اولان ذاتنده جميع
مستحق اولان كتوروديلركه يعنى بو ايتلر نازل اولدى اهل ايمان دوستلغى بردن
مشرك خصملرندن كسديلر حق سبحانه وتعالى انلره وعد ايدوب بيوردى عسى الله
ان يجعل بينكم وبين الذين عاديتم منهم مودة شايدحق تعالى حضرتلرى
ارا كزده وكفار مكه دن عداوت ايتدوكوز كيمسنه لرك ارا سنده بر محبت

پيدا ايدن بو وعدن پس حق سبحانه وتعالى ايفا ايدوب اكثرى صناديد قريش بولنوالدن
صكره شرف اسلام ايله مشرف اولديلر والله قدير وانلرى منعلى دشمنلكى دوستلكه
تبديل ايتمكه توانادر والله غفور رحيم ● وحق جل وعلا حضرتلرى سزدن
صادر اولان تقصيراتى محو ايدوب قبول توبه ايله سزى اسركر ● كتوروديلركه حضرت
ابى بكر الصديق رضى الله عنه حضرتنك قزى اسما انا قوتيله والده سى قتيله
نام قارى مشركه ايكن مكه دن بر مقدار هدايا ايله قيزينى كورمكه كلدى يعنى حضرت
اسمانك قاپوسنه اولدى حضرت اسما انى ايچرو كيرمكه قوى ور مدى وهدية
سنى قبول ايتمدى حق جل وعلا بو آيتى منزل ايدوب بيوردى لا ينهاكم الله عن الذين
لم يقاتلوكم في الدين حق جل وعلا حضرتلرى سزى اى اهل ايمان منع ايتمز شول كيمسنه لردن
كه دين خصوصنده سزكله جنك ايتمديلر ولم يخرجوكم من دياركم وسزى منزللركوزدن
چيقرمديلر ان تبروهم اندن منع ايتمز كه سز انلره ايو لق ايده سز وتقسطوا اليهم
وانلره عدل ايله ايصال ايده سز ان الله يحب المقسطين ● بى شبهه كم تنكرى تعالى
حضرتلرى عدالت ايدنلرى سيور انما ينهاكم الله عن الذين قاتلوكم في الدين تنكرى
تعالى سزه نهى ايتمز الا شول كيمسنه لردن كه دين خصوصنده سزكله جنك ايتديلر ●
واخرجوكم من دياركم ومنزللركوزدن سزى چيقرديلر وظاهروا على اخراجكم وچيقرمغكوزه
اوزره ارقه لشديلر اندن منع ايدركه ان تولوهم سز انلره دوستلشور سز ومن
يتولهم وهر كيم انلره دوستلق ايدر فاولئك هم الظالمون ● پس اول
كروه كندولرده ستم ايدنلردر كتوروديلر يعنى حديبيه صلحى واقع اولدى شروطك
بريسى بوايديكه هر مسلمانكه مكه مكرمه دن مدينهٔ منوره يه وارد حضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم انى انلره دوندره وهر كيم مدينه دن مكه يه كيده
انى بركيمسه دوندرميه هنوز حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم حديبيه ده ايدى
سبيعه اسلميه اسلامه كلوب حضرتك حضور عزتنه چيقه كلدى درعقب
زوجه سى مسافر مخزومى اردنجه كلوب ديدى يا محمد بزم سنكله شرط ايتمدكمى كه بزدن
سزه هر كيم كلورسه رد ايده سن هنوز اول وقتده حق جل وعلا بو آيتلرى منزل ايدوب
بيوردى يا ايها الذين آمنوا اى ايمانه كلان كيمسه لر اذا جاءكم المؤمنات
مهاجرات يعنى ايمان كتورن خاتونلر وطنلرين ترك ايتدوكلرى حالده سزه
كلورلر فامتحنوهن پس انلرين صحت ايمانلرين بيلمكه سعى ايدك كه كندولرين

تحلیف ایدن سن کیم بو حیثیتلری ایله کوز ایمانه رغبت ایتدوکلریچون بو توجه ایلدن
راضی اولدوقلریچون اللّه اعلم بایمانهن ایزد ذو الجلال ایمانلرینک حقیقتنه
سزدن داناتردر زیرا قلبلرینه مطلع اولن اولدر فان علمتموهن مؤمنات
پس اندوبر حکله وغیر نشانلر ایله انلری ایمانه کلمشلر بیلدکوزمسه فلا ترجعوهن
الی الکفار انلری کافر اولان زوجه لرینه دوندرمکوز لا هن حل لهم نه ایمانه
کلمش قادنلر کافر زوجه لرینه حلال اولورلر ولا هم یحلون لهن ونه کافر زوجه لر
مؤمن قادینلره حلال اولورلر واتوهم ما انفقوا وکتشیلره ویرلک قادینلره
ویردوکلری نسنه یی بعده حضرت صلی اللّه تعالی علیه وسلم حدیبیه ده ایما
صادق اولدوغنده اندوبر بونب اوزرینه مثل انفاق ایتدوکی شیء کندویه ویردی
ولا جناح علیکم واوزریکزه بر کناه یوقدر اندن که ان تنکحوهن هجرت
ایتمش خاتونلری ایولنه سز اذا اتیتموهن اجورهن یعنی مهورلرین انلره ویره سز
وکلام نازل اولدوقدنصکره حضرت فاروق رضی اللّه تعالی عنه متبیعه شانی
ایولندی ولا تمسکوا بعصم الکوافر وطوتمیکوز کافر قادینلرک عصمتنه
یعنی نکاحکوز الشنده اولان کافره لری طلاق ایدوب عقد نکاحکوزده انلری قومیک
واسئلوا ما انفقتم وکفاره لحوق ایدن کافر قادینلرکزه مهردن انفاق ایتدوککوز
نسنه یی کفاردن طلب ایدک ولیسئلوا ما انفقوا وکفار دخی هجرت ایدن
مؤمن قادینلرینه مهردن انفاق ایتدوکلری شیء اهل ایماندن طلب ایتسونلر
ذلکم حکم اللّه اول مذکور اولان اشیا تنکری تعالینک حکمیدر یحکم بینکم
اراکزده اول فصل خصومت ایدر واللّه علیم وخدا عز وجل مصالح حکمه
داناادر حکیم ● حکمتی اقتضا ایتدوکی شیئده حکم ایدر کتوردیلرکه بو
آیت نازل اولدوقدنصکره اهل ایمان کندولره کلان قادینلرک مهورلرین اربابنه
ویردیلر اهل شرک کندولره کیدن کافره لرک مهرلرین ویرمکدن ممتنع اولدیلر
حق جل وعلا حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وان فاتکم شیء من ازواجکم
الی الکفار واکر قادینلرکزک مهرلرندن بر نسنه سزدن فوت اولوب کفاره کیده
فعاقبتم پس نوبت سزه کلدی یعنی انلردن بر ایمانه کلمش قادین سزه کلوب
مهری ویرلمسی اوزریکزه لازم اولدی فاتوا الذین ذهبت ازواجهم ویرک
شول کیمسنه لره که قادینلری کفاره کیتدیلر مثل ما انفقوا انفاق ایتدوکلری

نسنه کبی وانی کافر اولان زوجه لرینه ویرمکوز واتقوا اللّه الذی انتم به
مؤمنون ● وخدادن خوف ایدک شول خدا که سز اکا ایمان کتورمشسز
بر آیتک حکمی اول عهدک وجودیله باقیدی یعنی مکه مکرمه فتح اولوب عهد
قالقدی حکمی منسوخ اولدی کتوردیلرکه یعنی حضرت سرور کائنات علیه اشرف
التحیات فتح مکه مکرمه کوننده کیشیلرک بیعتندن فراغت بولدی قادینلر دخی بیعه ایتمکه
میل ایتدیلر حق جل وعلا حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یا ایها النبی
ای خدادن خبر کتورن ذات پاک اذا جاءک المؤمنات یعنی ایمانه کلمش خاتونلر
سکا کلورلر یبایعنک سنکله بیعت ایدرلر علی ان لا یشرکن باللّه شیئا انک
اوزرینه که خدایه بر نسنه اورتاق قیلمیه لر ولا یسرقن ونه اوغرلیه لر ولا یزنین
ونه زنا ایده لر ولا یقتلن اولادهن ونه اولادلرین صاغ ایکن توپراغه دفن
ایده لر ولا یاتین ببهتان یفترینه ونه بهتان کتوره لر که انی کندولرندن بغلمش
اولورلر بین ایدیهن وارجلهن الری وایاقلری آراسنده یعنی یولدن دوشمش
حرام زاده یی اوشاغی الوب زوجه لری اوزرینه افترا ایتمسونلر که بونی سندن
طوغردق وبو حال جاهلیت عصرنده بعض قادینلر ایدرلردی ولا یعصینک فی
معروف وایولک مقوله سندن فرمان ایتدوکک نسنه ده سکا عصیان
ایتمیه لر فبایعهن بو شروط اوزرینه انلرله مبایعت ایت واستغفر لهن اللّه وانلر
ایچون خدادن مغفرت طلب ایت ان اللّه غفور رحیم ● بی شبهه که حق
جل وعلا حضرتلری شروط مذکوره اوزرینه بیعت ایدنلرک کناهلرین مغفرت ایدیجیدر
ایمان وتوبه یه انلری موفق قیلمغله کندولرین غایتده اسیرکر ● مرویدرکه بعض
فقرای صحابه بر جلب نفع ایچون یهود ایله دوستلشورلردی یا ایها الذین امنوا
ای اهل ایمان اولانلر لا تتولوا قوما غضب اللّه علیهم دوستلشمکوز
بر کروه ایله که حق جل وعلا حضرتلری انلر اوزرینه غضب ایتدی قد یئسوا من
الاخرة تحقیقا که انلر آخرتک ثوابندن ناامید اولدیلر کما یئس الکفار
من اصحاب القبور ● نته که کفار اصحاب قبورک دونمسندن ناامید اولدیلر ●

سورة الصف مدنية وهي اربع عشرة آیات

بسم اللّه الرحمن الرحیم

سبح للّه ما فی السموات وما فی الارض کوکلرده اولان اشیا وییرده اولان

نسنه‌لر تنزیه و تقدیسه مشعر اولان نسنه‌یی خدانك ذات پاك الصفاتنه
منسوب قیلدیلر وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ● و کندودر هر کیمسه اوزره غالب
اولان ایشی کما ینبغی ایشلیان کتوردیلر که اهل اسلام دیدیلر خدایه غایتده سوکلو
اعمال بیلسیدك اموال و ارواحمزی انك یولنده ایدردك حق جل و علا جهادك
فضیلتنی بیان ایدن هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ ● آیتنی منزل قیلدی احد جنککی
واقع اولیجق بعضیسی فرار ایتدی حق جل و علا حضرتلری بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمانه کلانلر لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ● نیچون ایشلمدوککز
نسنه‌یی لسانکز کتوررسز كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ خشم جهتندن خدا قتنده غایتله
بیوك اولدی أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ● ایشلمدوککز نسنه‌یی سویلدوککز
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا تحقیقا که خدای عز و جل سور
شول کیمسه‌لری که یولنده صف باغلیلر ایکن صاواش ایدرلر كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ
مَرْصُوصٌ ● کویا که انلر بری برینه متصل مستحکم یاپی درلر وَإِذْ قَالَ مُوسَى
لِقَوْمِهِ و مذکور قیل اول وقتی که حضرت موسی علیه السلام کندو عشیرتنه
سویلدی يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي ای بنم عشیرتم نیچون عصیانله و بد سوزله بکا ایذا ایدرسز
وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ و حال بو که سزه کتوردوکم معجزات سببیله
علی التحقیق که بیلورسز کیم بن سزه خدانك کوندردوکی یم فَلَمَّا زَاغُوا پس اول وقت
که حقدن میل ایتدیلر أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ تنکری تعالی انلرك کوکللرین حقی قبول ایتمکدن
دوندردی وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ● و حق سبحانه و تعالی حضرتلری
حدودی تجاوز ایدن کروهه دوغرو یول کوسترمز وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ و یاد ایت
اول وقتی که مریم اوغلی حضرت عیسی علیه السلام دیدی يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ ای یعقوب اوغلانلری علی التحقیق که بن خدانك کوندردوکی یم سزه مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ توراتدن ایلروده اولان نسنه‌یه تصدیق ایدیجی اولدیغم
حالده وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي و دخی مژده ویریجی یم بندن صکره کلور
بر پیغامبر ایله اسْمُهُ أَحْمَدُ که نام مبارکی احمددر مراد خاتم النبیین ● و حبیب
رب العالمین حضرت محمد المصطفی علیه اکمل الصلوات و التسلیم فَلَمَّا جَاءَهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ پس چون حضرت عیسی علیه السلام کندولره آشکاره معجزه‌لرله کلدی
قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ● دیدیلر بو یعنی کتوردوکی نسنه‌لر آشکاره جادولقدر

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ و کیمدر زیاده ستمکار شول کیمسه‌دن که تنکری
تعالی حضرتلری اوزرینه یالان بغلادی وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ و حال بو که کندوسی اسلامه
دعوت اولنور وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ● و ایزد ذو الجلال ستمکار اولان
کروهی مهتدی قیلمز يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ ایسترلر کیم خدانك
نورین اغزلریله سوندیره‌لر یعنی نور کبی ایشیغ ویرن خدانك کتابنی طعنلریله محو ایتمك
ایسترلر وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ و حق تعالی کندو نورین عالملر آراسنده شهرت ویرمکله
غایتنه یتشدریجیدر وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ● و اکر دین اورتنلر انك شهودین
سیومزلر هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ کندودر اول پروردکار که
پیغامبرنی قرآن ایله و ملت معتدله ایله کوندردی لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ تا که جمله
ادیان اوزره بو دینی غالب قیله وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ● و اکر اهل شرك انك
غالب اولمسین ایسترلر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ ای ایمانه کلانلر
سزی بر تجارته اوزره دلالت ایتیم می تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ● که اول تجارت
سزی پروردگارك اشکنجه‌سندن قورتره تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ خدایه و پیغامبرینه
ایمان کتوررسز وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ و خدانك
یولنده اموالکزله و وجود جانلرکزله جالشورسز ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ بو ایمان و جهاد
ایتدوککز هر نسنه‌دن سزه یکرکدر إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ● اکر سز تجارت
حقیقتنك طریقنی بیلورسه‌کز پس چونکه ایمان کتوروب جهاده مشغول
اولورسز يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ کناهلرکزی سزکیچون یارلغر وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ و سزی بر باغلره داخل قیلر که کوشکلری آلتندن ایرمقلر
وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ و اقامت باغلرنده واقع اولمش پاکیزه دخی
منزلره سزی داخل قیلر ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ● اول غفران و جنتلره کیرمك
اولو قورتلقدر وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا و بو نعمتلر یانینه سندن سزکیچون بر نعمت
دخی وار که سز انی سیورسز نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ خدانك طرفندن بر یاردم وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ●
و یقین فتح وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ و یا محمد اهل ایمانی دنیاده نصرتله و آخرتده
جنتله مژده‌لندر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ ای ایمانه کلانلر خدانك
دیننه یاردمجیلر اولك كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ
نته که مریم اوغلی حضرت عیسی علیه السلام حواریلرینه سویلدی خدانك دیننه

نصرت ایتمکه بتمام توجه ایدنلر کبیدر قال الحواریون نحن انصار الله جماعت حواریون
دیدیلر بزلر حق تعالی نك دیننه یاردمجیلریز فآمنت طائفة من بنی اسرائیل
وکفرت طائفة پس بنی اسرائیلدن بر جماعت حضرت عیسی علیه السلامه ایمان
کتوردیلر و بر جماعت انك نبوتنی انکار ایتدیلر فایدنا الذین آمنوا علی عدوهم
پس حضرت عیسانك رفعندن صکره ایمانه کلانلری دشمنلری اوزره منصور و مظفر
قلدق فاصبحوا ظاهرین ● پس کفار اوزرینه غلبه ایدیجیلر اولدیلر ●

سورة الجمعة مدنية وهي احدی عشرة آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

یسبح لله ما فی السموات وما فی الارض کوکلرده اولانلر و یرده اولانلر خدای
تسبیح ایدرلر الملك القدوس العزیز الحکیم ● بو صفات کمالیله
متصف خدای ذو الجلال هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم کندودر اول
قادر مختار که یازوب اوقیان جماعت اراسنده کندولردن بر پیغامبر کوندردی
یعنی عرب طائفه سندن حضرت محمد المصطفی علیه السلامی کندولره مرسل قیلدی
یتلو علیهم آیاته اوزرلرینه کتابی اوقور باوجود اکه کندوسی دخی انلر کبی
اوقور یازر دکلدر ویزکیهم و انلری ایمان عقیده سندن و دخی بدعملردن
پاك قیلر ویعلمهم الکتاب والحکمة وقرآنی و شریعتی انلره دخی اوکردور
وان کانوا من قبل لفی ضلال مبین ● و تحقیقا که حضرت محمد المصطفی انلره
کلمدن اول بر آشکارا ازغونلقده ایدیلر وآخرین منهم و دخی حضرت محمد المصطفی
مبعوث قیلدی انلردن بر اوزکه جماعته که لما یلحقوا بهم هنوز انلره یتشمدیلر
و انلر جماعت تابعیندرلر و اصح اقوال اوزره انلردن مراد حضرتك موتندن
صکره اسلامه کلان کیمسنه لردر وهو العزیز الحکیم ● و کندودر عادت
خارق اولان ایشه تمکین ویرن اختیار و تعلیمنده درست حکم ایدن ذلك
اول نبوت فضل الله خدانك احسان و کرمیدر یؤتیه من یشاء ایستدیکی
کیمسنه یه تفضل و عطا طریقیله انی ویرر والله ذو الفضل العظیم ● و اول
ذو الجلال اولو احسان و کرم ایه سیدر که انك کرمی قتنده دنیانك نعمتلری
و آخرتك نعیملری برابر مستحقردر مثل الذین حملوا التوریة مثل کیمسنه لرك
صفتی که توراتی یوکلندیلر یعنی انی بیلمکه و احکامیله عمل ایتمکه مکلف اولدیلر

ثم لم یحملوها صکره انی کوتورمدیلر یعنی بالکوز اوقومسیله اکتفا ایدوب موجبیله
عمل ایتمدیلر کمثل الحمار یحمل اسفارا کتابلر یوکلنمش اشکك صفتی کبیدر که دخی
کوتوردوکی نسنه ایله منتفع اولماز بئس مثل القوم الذین کذبوا بآیات الله نه
بد اولدی مثل کروهك صفتی که خدانك آیاتنه تکذیب ایتدیلر والله لا یهدی القوم
الظالمین ● و ایزد متعال ستم ایدن کروهی طریق حقه ارشاد ایتمز قل یا ایها
الذین هادوا سویله ای دین یهودیت اوزره اولان کیمسنه لر ان زعمتم انکم
اولیاء لله اکر کمان ایدرسڭز که علی التحقیق سز خدای ذو الجلالك دوستلریسز
من دون الناس سائر خلقدن اوزکه فتمنوا الموت پس خدادن مرکی آرزو ایدیڭ
تا که دار تکلیفدن دار کرامته انتقال ایده سز ان کنتم صادقین ● اکر دعوکزده
صادقلر ایدیکوز ولا یتمنونه ابدا و هرکز مرکی آرزو ایتمزلر بما قدمت ایدیهم
انلری ایلرو کوندردوکی یمان عمللر سببیله والله علیم بالظالمین ● و خدای
متعال ستمکارلرك ایشلرینه دانا و دربین انلر. اعمالری اوزرینه مکافات
ایدر قل ان الموت سویله علی التحقیق کیم مرك الذی تفرون منه شول
مرك که سز اندن قچرسز فانه ملاقیکم بی شبهه که او سزه مصادف اوله جقدر ثم
تردون الی عالم الغیب والشهادة صکره پوشیده و آشکارا اشیانك
داناسنه دوندرلمش قیلنورسز فینبئکم بما کنتم تعملون ● پس ایشلدوکوز
ایشلردن سزی آگاه ایدر که انك اوزرینه سزه جزا ویره یا ایها الذین
آمنوا ای ایمانه کلان کیمسنه لر اذا نودی للصلوة یعنی نماز ایچون ندا اولنورسه من
یوم الجمعة آدینه کوننده فاسعوا الی ذکر الله پس خدانك ذکرینه سعی ایدیڭ
یعنی خطبه نك استماعنه رغبت ایتمکله توجه ایدوب کیدیڭ وذروا البیع و خرید
و فروختی ترك ایدیڭ ذلکم خیر لکم اول سعی ایتمك سزه اولی و انسبدر اکر
ان کنتم تعلمون ● اکر حقیقی اولان خیر و شری بیلورسڭز فاذا قضیت الصلوة
پس یعنی نماز ادا اولنوب اندن فراغت اولنورسه فانتشروا فی الارض بر یوزنده
داغلڭ اولك وابتغوا من فضل الله و خدانك احسان و کرمندن طلب
ایدڭ یعنی تحصیل اسباب معاشه سعی ایدڭ واذکروا الله کثیرا و خدای
ذو الجلالی چوق ذکر ایدڭ لعلکم تفلحون ● شاید سز خسرلردن
قورتلوب ابد جهانك خیرینه نائل اولورسز کتوردیلر که حضرت سرور کائنات

عليه اشرف التحيات جمعه كوننده خطبه اوقورايكن شامدن بر قافله طعام
كتوردى و اول زمانده مدينهٔ منورده قتلق وار ايدى مدينهٔ منوره خلقى طبل چالندن
قافله يه داول ايله استقبال ايدرلر ايدى مسجد شريفده خطبه يى استماع ايدنلر
بو داولك اوازين ايشتدوكلرنده قافله نك كلمسين بيلوب قوشورق قافله يى
كورمكه چيقديلر انجق خلفاء راشدين و بر قاچ كيمسه جامع شريفده قالديلر حق
جل وعلا حضرتلرى بو ايتى منزل ايدوب بيوردى وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا
و يعنى بر تجارت يا بر اويونجق نسنه كوردلر انْفَضُّوا إِلَيْهَا مجلسكدن متفرق
اولوب اكا كيتديلر وَتَرَكُوكَ قَائِمًا و سنى منبر اوزره طورمش بوراقديلر قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ
خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ سويله خدانك قتنده اولان ثواب لهودن
و تجارتدن يكركدر وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ● و تنكرى تعالى روزى ويرنلرك
يكركيدر پس انكا اوزره توكل ايدوب رزقى اندن طلب ايدلك

سورة المنافقين مدنية وهى احدى عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ يعنى ارباب نفاق سكا كلورلر قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ
ديرلر شهادت كتوررز كه على التحقيق كه سن رسول الله خدانك كوندرلمشى سن
وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ و خداى عز وجل بيلور كه بى شبهه سن كندوسنك
كوندرلمشى سن وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ● و حق جل وعلا شهادت
ايدر كه اهل نفاق يالانجيدرلر زيرا ديدوكلرى سوزه اعتقاد ايتمزلر اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ
جُنَّةً ارباب نفاق يالاندن اندلرين سپر ايدنديلر قتل و سبيدن فَصَدُّوا عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ پس تنكرى تعالينك يولندن اعراض ايتديلر إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ● تحقيقا كه انلر ايتدوكلرى ايش غايتله يرامان ايش ايدى
ذَلِكَ اول نفاق و يالانلرى بِأَنَّهُمْ آمَنُوا اول سببله دركه انلر صورتا ظاهر
ايمان كتورديلر ثُمَّ كَفَرُوا صكره كزليجه كفر ايتديلر فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ
پس كوكللرى اوزره مهر اورلدى فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ● پس انلر ايمانك حقيقت
و صحتنى فهم ايتمزلر وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ و يعنى انلرى كوررسن تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ
بدنلرى سكا خوش كلور ترونازه اولدوقلريچون وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ
واكر نطق ايدرلرسه خوش سوزلو اولدوقلريچون سوزلرين ايشدرسن كتورده

ابن ابى برجسيم خوش هيكل شيرين سوزلو فصيح كيمسه ايدى كندو يه مانند بر كروه
ايله حضرتك مجلسنه كلوردى حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم انلرى كوروب
هيكللرى كندو يه خوش كلوب سوزلرينه قولاق دوتردى كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُسَنَّدَةٌ
كويا كه انلر ديواره دياينمش اغاجلردر يعنى وجودلرينده معارفدن اصلا بر اثر يوقدر
انجق بر قلقلرى و بر مموه سوزلرى وار يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ متهم اولدوقلريچون
هر چغرشى اوزرلرينه اولدوغن كمان ايدرلر هُمُ الْعَدُوُّ كندولر دشمنلكده
كامل اولانلردر فَاحْذَرْهُمْ پس انلردن حذر ايت قَاتَلَهُمُ اللَّهُ تنكرى تعالى حضرتلرى
انلرى اهلاك ايتسون أَنَّى يُؤْفَكُونَ ● حقدن نيجه يوز دوندررلر وَإِذَا قِيلَ
لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ و يعنى كندولره ديسلر كه كلك خدانك كوندردكى
سزكيچون خدادن مغفرت طلب ايدر دكلو لَوَّوْا رُءُوسَهُمْ باشلرين بوررلر وَرَأَيْتَهُمْ
يَصُدُّونَ و انلرى كوررسن استغفاردن يوز چويررلر وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ●
و حال بو كه كندولر عذر كتورمكدن تكبر ايتمشلردر سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ اوزرلرينه برابردر
أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ انلر ايچون مغفرت طلب ايتمك و انلر ايچون
مغفرت ايستممك لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ تنكرى تعالى حضرتلرى انلره مغفرت
ايتمز كه زيرا منع اولدوقلريچون إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ● بى شبهه
كه حق جل وعلا اصلاحدن داره مسندن چيقمش كروهه دوغرو يول كوسترمز هُمُ
الَّذِينَ يَقُولُونَ كندولردر شول كيمسه لر كه انصاره ديرلر لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ
رَسُولِ اللَّهِ فقراء مهاجريندن حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم قتنده
اولان كيمسه لر اوزره انفاق ايتمك حَتَّى يَنْفَضُّوا تا كه متفرق اولوب هر كس بر يره
كيده وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ و حال بو كه كوكلر و يرك خزينه لرى خدانك
تصرفنده مخصوصدر وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ● و ليكن نفاق ايدنلر بيلمزلر
كه رازق على الاطلاق ايزد ذو الجلالدر نه اوزكه سى يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى
الْمَدِينَةِ ديرلر كه تحقيقا مدينهٔ منوره شهرينه دونرسك لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا
الْأَذَلَّ البته عزيز اولان اذل اولانى مدينه دن چيقاررر ● مرويدر كه
بعض غزواتده عرب بريسى انصاردن بر كيمسه ايله صو اوزره منازعه ايتدى
بو عرب انصاريى اوروب باشنى ياردى انصارى واروب ابن ابى يه انك
شكايت ايتدى اكا ديدى صبر ايله مدينهٔ منوره يه رجوع ايدرسك اعزا اولان

اذل اولانی اندن چیقره‌جقدر دیر لفظ اعز ایله نفس خبیثه‌سنی قصد ایتدی
واو لفظ اذل ایله معنی سید الکونینی وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ ۝ وعزت
خدایه وپیغامبرینه و اهل ایمانه‌در غیر کیمسنه‌یه دکل وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ
ولیکن اهل نفاق دخی شدت جهل وغرورلرندن بیلمزلر که عزت کیمه مخصوص‌در ۝
منقولدر که مسیاء حضرت سرور کائنات علیه السلام بو غزاده وادی العقیق
نام موضعه ینشدوکلرنده ابن ابینک اوغلی حضرت عبد الله که بر مخلص مسلمان
ایدی ایلروده دوروب بدری کلیجک دوه‌سینی چوکردوب دوروب دیدی والله مدینه
منوره‌یه سنی قومم کرمکه حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم سکا اذن ویرمینجه
تاکه بیله‌سن که اعز کیمدر واذل کیمدر یعنی حضرت سرور کائنات علیه افضل
الصلوات واکمل التحیات مدینه منوره‌یه کیمسه کلوب صورتحالدن اکاه اولنجه
معنی اکا کرمکه اذن ویردی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمان کلان کیمسه‌لر لَا تُلْهِكُمْ
أَمْوَالُكُمْ اموالکزک تدبیری سزی مشغول قیلمسون وَلَا أَوْلَادُكُمْ
ومعنی اولادکزک تربیه‌سی سزی مشغول قیلمسون عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ خدانک
الکسندن یعنی نماز وسائر عبادات کبی خدانک اکی اوزره مشتمل اشیادن
سزی الرمانع اولمسونلر وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ وهر کیم اول ایشلری یعنی انلرله مشغول
اولورسه فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۝ اول کروه کندولرده اوتوزنلردر زیرا باقی
نعیمی فانی متاعه دکشدیلر وَأَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ وسزه روزی قیلدوغمز
نسنه‌دن انفاق ایدک مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ بریکزه مرک نشانلری
کلمدن اول فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي پس دیرای پروردکارم اجلمی تاخیر ایدوب
بکا مهلت ویرسیدک إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ بر یقین مدته دک فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ
مِنَ الصَّالِحِينَ که صدقه ویروب ایولر زمره‌سندن اولورم وَلَنْ يُؤَخِّرَ
نَفْسًا وحق تعالی حضرتلری بر جانه مهلت ویروب تاخیر ایتمز إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا
یعنی عمری نهایت بولوب دخی معین وقتی کلور وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝
وحق تعالی ظاهرده وباطنده ایشلدوککز اشیایه دانادر

سورة التغابن مختلف فيها وهي ثمان عشر آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ کوکلرده اولان روحانیلر و یرده
ویرده اولان جسمانیلر معنی خدای ذو الجلاله تسبیح کتوررلر لَهُ الْمُلْكُ تصرف
مطلق کندونکدر وَلَهُ الْحَمْدُ وثنا وحمد جنابنه مخصوص‌در وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۝ وکندو هر نسنه اوزره توانادر هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ دخی کندودر اول پروردکار
که سزی عدمدن وجوده کتوردی فَمِنْكُمْ كَافِرٌ پس سزدن بر کروه وار که کفره
مقدر اولوب اکا باعث اولان اشیایه متوجه اولمشدر وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وسزدن
بر قسم وار که ایمانی تقدیر اولنمش اکا لائق اولان عمله موفق اولمشدر وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وایزد ذو الجلال ایشلدوککز ایشلره بینادر خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ کوکلر و یری کمال ایرشن حکمتله یراتدی وَصَوَّرَكُمْ وسزه
ای آدمیلر قلق ویردی فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ پس قلقلرکزی کوزل قیلدی
وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝ وجمله مخلوقاتک دونمکی حکمی طرفنه‌در يَعْلَمُ مَا
فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ کوکلرده اولان اموری وییرده اولان اشیایی
بیلور وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۝ وکزلو قیلدوغکز ایشلری
واشکار ایتدوککز اعمالی بیلور وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝
۝ وتکری تعالی حضرتلری سینه‌لر ایچی اسرارنه دانادر أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ ایا سزدن اسبق کفر ایدنلرک خبری سزه کلمدی فَذَاقُوا وَبَالَ
أَمْرِهِمْ پس انلر ایشلرینک وباللی یعنی ایتدوکلری کفرک عقوبتنی دنیاده داددیلر
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وانلره پردردناک اشکنجه وار ذَلِكَ بِأَنَّهُ اول
عقاب وعذاب اول سببله‌در کیم علی التحقیق که شان بویله ایدی کیم
كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ پیغامبرلری کندولره ظاهر معجزه
ایله کلورلر ایدی فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا پس دیدیلر انسان مقوله‌سی بیزه
دوغرو یول کوستررلرمی بوغایتله بر امر عجیب ومنکردر فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا
پس پیغامبرلره کفر ایدوب معجزاته تفکر ایتمکدن یوز چویردیلر وَاسْتَغْنَى اللَّهُ
وحق سبحانه وتعالی حضرتلری جمیع خلقدن مستغنی اولدی وَاللَّهُ غَنِيٌّ وتکری
تعالی حضرتلری انلرک عبادتنه وغیر شیئه محتاج دکلدر حَمِيدٌ ۝ ذاتنده
محموددر که هر مخلوق انک حمدی اوزره دلالت ایدر زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ
يُبْعَثُوا کفر ایدنلر کمان ایتدیلر کیم علی التحقیق که حال بودر که بعد الموت
مبعوث اولمزلر قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ سویله بلی پروردکارمه قسم که البته

کوندرلمش قیلنورسز ثم لتنبؤن بما عملتم صکره ایشلدوککز ایشلردن

محاسبه ایله ومکافاته اکاه قیلنورسز وذلک ومبعوث ایدوب مکافات

ویرمک علی الله یسیر ● ایزد ذو الجلال اوزره در آسان ایشدر فآمنوا بالله

ورسوله والنور الذی انزلنا پس خدایه وپیغامبرینه وایندردوکمز نوره یعنی

قرآنه ایمان کتورک والله بما تعملون خبیر ● وحق سبحانه وتعالی ایشلدوککز

ایشه دانادر پس انک اوزره سزه مکافات ایدر یوم یجمعکم یاد ایت اول کونی

که سزی جمع ایده لیوم الجمع بر کون ایچون که ایچنده اولین وآخرین جمع اولنور

ذلک یوم التغابن اول جمع کونی تغابن کونیدر یعنی اول بر کوندر که خلق برری

سبیله مغبون قیلنور اول اعتبار ایله که کافرک ایمانی تقدیری اوزره بهشتده اولان

منزلی مؤمنه میراث اولور ومؤمنک کفری تقدیری اوزره دوزخده

اولان منزلی کافره میراث اولور پس کافرک مغبون اولدیغی ظاهر اولور

ومن یؤمن بالله ویعمل صالحا وهرکیم تنکری تعالی یه ایمان کتوروب کوزل

عمل ایشلر یکفر عنه سیئاته ایزد ذو الجلال اندن یمان ایشلرین

محو ایدر ویدخله جنات تجری من تحتها الانهار وانی بر باغلره داخل

قیلدر که کوشکلری آلتندن ارمقلر اقر خالدین فیها ابدا انلر ایچنده اقامت

علی الدوام همیشه تقدیر ایتمشلر ذلک الفوز العظیم ● اول کناهلرک عفوی

وبهشتک کرمسی اولو قورتلمقدر والذین کفروا وکذبوا بایاتنا دنی

کیمسه لرکه دنی وحدانیتمزی انکار ایدوب آیاتمزی تکذیب ایتدیلر اولئک

اصحاب النار انلر دردوزخ اهلیدر خالدین فیها ایچنده اقامتی علی الدوام

تقدیر ایتمشلر وبئس المصیر ● ویمان دونجک یردر دوزخ ما اصاب

من مصیبة الا باذن الله دخی بر کیمسه یه هیچ بر مصیبت دکمدی الا که

تنکری تعالینک تقدیر واراده سیله ومن یؤمن بالله یهد قلبه وهرکیم

دخی خدایه ایمان کتوروب مصیبتک انک اذنیله اولدوغنی بیلور انک صبر

اوزره وثبات ایتمکه کوکلنه یول کوسترر والله بکل شیء علیم

وحق جل وعلا حضرتلری هرشنه یه داناء در اسرار معقوله مثی وغیرلری اوزره

یعنی اولماز واطیعوا الله وخدانک فرماننده اطاعت ایدک واطیعوا الرسول

وحضرت پیغامبرک حکمنه انقیاد ایدک فان تولیتم پس اکر فرمانبرلکدن

یوز دوندوررسز فانما علی رسولنا البلاغ المبین ● پیغامبر اوزره آشکارا

تبلیغدن اوزکه بر نسنه یوقدر پس اعراضنا ایتمککز اکا بر ضرر حاصل

قیلمز الله لا اله الا هو ایزد ذو الجلال کندو سندن اوزکه بر درست معبود

یوقدر وعلی الله فلیتوکل المؤمنون ● وبالکوز تنکری تعالی اوزره اهل ایمان

توکل ایتسونلر زیرا مؤمنلرک تصدیقی که جمله امورانک اراده سیله در اقتضا ایدرکه

جمیع امورلرنده یالکوز انک کرمی اوزره اعتماد ایتسونلر یا ایها الذین آمنوا

ای ایمان کتورنلر ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم تحقیقا که قاریلرکزدن

واوغلانلرکزدن سزه دشمن وار که سزی خدانک طاعتندن الیقور فاحذروهم

پس انلردن حذر ایدوب غافل اولمیک وان تعفوا وتصفحوا واکر

کناهلرکزدن عفو ایدوب انلردن اعراض ایدرسز وتغفروا وتمهید معذرتله

کناهلرین پوشیده قیلرسز فان الله غفور رحیم ● بی شبهه که تنکری

تعالی غفران ورحمتله موصوفدر پس ایتدوککز معامله کبی سزکله معامله

ایدر انما اموالکم واولادکم فتنة بوندن اوزکه بر نسنه یوقدرکه تحقیق

اموالکز واولادکز سزه بر تجربه در تا که سزدن خدانک رضاسنی انلرک

محبتی اوزره ترجیح ایدن کیمسنه ظاهر اوله وبالعکس دخی والله عنده اجر

عظیم ● وایزد ذو الجلال کندو قتنده اولو اجرت وار شول کیمسنه یه که

خدانک رضاسین اموال واولاد اوزره ترجیح ایتدی فاتقوا الله ما استطعتم

پس قوت وطاقتکز قدر خدانک عذابندن خوف ایدوب انک موجباتندن

پرهیزکارلق ایدک واسمعوا وخدانک پند ونصیحتلرین ایشدک

واطیعوا وفرمانلرینه اطاعت ایدک وانفقوا ومالکزی خیر ایشلره

خالص رضا سیچون انفاق ایدک خیرا لانفسکم کندو جانلرکزه بر

ایولک ایشلک ومن یوق شح نفسه وهرکیم کندو نفسنک بخلندن

محفوظ اولور یعنی خدانک حقنی امساک ایتمیوب یولنده انی بذل ایدر فاولئک

هم المفلحون ● اول کروه کندولردر ایکی جهانک زحمتلرندن قورتلوب

نعیم ابدی یه نائل اولیجیلر ان تقرضوا الله اکر حق تعالی حضرتلرینه بورج ویررسز

قرضا حسنا بر کوزل بورج یعنی فرمان ایتدوکی نسنه ده مخان رضاسین

تحصیل ایتمک ایچون مالکزی صرف ایدرسز یضاعفه لکم انک ثوابین سزه

فات قات ايدر اوندن يدي يوز دك ويغفر لكم واتفاق بركتيله كناهلركزي
سزكيچون يوشيدر قيلر والله شكور وايزد متعال سزا وير چيدر آز نسنه نك
مقابله سنده چوق شي ويرر حليم فاسقلره حلم رضا چيدر كه عجيله لك
عقوبتين تعجيل ايتمز عالم الغيب والشهادة يوشيده واشكار اشيانك
داناسي العزيز قدرتي كامله ايرشمش الحكيم دانشي نهايتنه واصل اولمش

سورة الطلاق مدنية وهي اثنتا عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

كتوردیلر كه عبد الله بن عمر رضي الله عنهما قاريسين حيضنده ايكن بوشادي
حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم انكا بيوردي كيم الا مراجعت ايتسن
حيضندن پاك اولنجه اني بوشمق ايچون بو مخصوص صدده بو آيات نازل اولدي يا ايها
النبي اي خدادن خبر كتورن ذات پاك اذا طلقتم النساء چون قاريلري بوشمق
ايتمك ايسترسز فطلقوهن لعدتهن انلري بوش ايدك عدتلرينه منتظر اولدقلري
حالده يعني حيضندن پاك اولدوقلرنده انلري بر طلقه ايله بوش ايدك تا كه حيض
اولان عدتلرين استقبال ايدهلر واحصوا العدة وسز اي مؤمنلر عدتي
ضبط ايدوب اوچ حيضه كامل ايدك زيرا قاريلر انك ضبطندن عاجزدرلر
واتقوا الله ربكم وپروردكاركز خدادن خوف ايدك تا كه قاريلر اوزره عدتي
تطويل ايتميهسز والزام ضرر يتشترميهسز لا تخرجوهن من بيوتهن تطليق
ايتدوككز قاريلري سزلر اندن چيقرمكوز عدتلري منقضي اولنجه ولا يخرجن
وانلر دخي عدتلري منقضي اولمدن اول چيقمسونلر پس انلري سز اولرندن اصلا
چيقرمك الا ان يأتين بفاحشة مبينة مكر حالارين بيان ايدیجی بر بد ايش
كتورهلركه اولزمان انلري سكني ايتدوكلري يردن اخراج ايتمكه سزه رخصت
اوله وتلك حدود الله ومذكور اولان احكام خدانك چيزيلريدر ومن يتعد
حدود الله وهركيم خدانك چيزلرين تجاوز ايدر فقد ظلم نفسه پس تحقيق
كندو نفسني عقابه تعريض ايتمكله اكا ظلم ايتمش اولدي لا تدري لعل الله يحدث
بعد ذلك امرا بيلمزسن اي قاريسني طلاق ايدن كشي شايد حق تعالى
ايتدوكك تطليقدن صكره براش پيدا ايدكه تطليق ايتدوكك قاريكك دخي
مراجعتني قلبكه صاله فاذا بلغن اجلهن پس چون تطليق اولنان قاريلر مدت تربصه

ايرشورلر يعني عدتلرينك اخرينه يتشورلر فامسكوهن بمعروف كوزل عشرتله ومناسب
نفقه ايله انلره مراجعت ايدك او فارقوهن بمعروف يا انلردن بر وجه معقول ايله
ايرلك يعني حقلرين تمام ويروب كندولره ضرر ايتمك واشهدوا ذوي عدل منكم
وسزدن اي اهل ايمان ايكي عدالتلو كمسنهيي رجعت ياخود مفارقته شاهد طوتك
بو امر ندب ايچوندر واقيموا الشهادة لله وشهادتي خالص رضاء الله ايچون ادا
ايدك اي شاهدلر ذلكم بو ايشده مذكور اولان احكام يوعظ به من كان
يؤمن بالله واليوم الآخر اكا نصيحت اولنور شول كمسنهكه خدانك وحدانيتنه
وروز جزايه ايمان كتورر ومن يتق الله يجعل له مخرجا وهر كيم تنكري تعالى دن
خوف ايدر تنكري تعالى اكا بر چيقمق قيلر يعني دنيانك همومي وغمومندن اكا بر خلاص
يتشر ايدر ويرزقه من حيث لا يحتسب وكمان ايتمدوكي يردن اكا رزق يتشدرر
ومن يتوكل على الله فهو حسبه وهركيم امورنده تنكري تعالى حضرتلري اوزرينه
اعتماد ايدر حق جل وعلا انك تمشيت امورينه كافيدر غيري كمسنهيه اني محتاج قيلمز
ان الله بالغ امره تحقيقا كه خداء عز وجل كندو ايشني ايستدوكي يره دخي
يتشدیریجيدر قد جعل الله لكل شيء قدرا بي شبهه حق تعالى هر نسنهيه
بر اندازه قيلدي كه اني تجاوز ايتمز دخي كتوردیلر كه چون والمطلقات يتربصن
بانفسهن ثلثة قروء ايتي نازل اولدي دخي صحابه كرام عليهم السلام رسوله دیدیلرکه
پس قانكي زنانك قارينك عدتلري نه قدردر حق تعالى حضرتلري بو ايتي منزل ايدوب
بيوردي واللائي يئسن من المحيض من نسائكم وقاريلركزدن شول
قاريلركه پيرلكلكدن اوتري حيضدن كلمسندن اميد كسديلر ان ارتبتم
اكر عدتلرينه اولدوغني بيلمدوكز فعدتهن ثلثة اشهر انلرك عدتي اوچ
ايدر واللائي لم يحضن وهنوز حيض كورمامش خاتونلر دخي عدتلري اوچ ايدر
واولات الاحمال ويوكلو اولان قاريلر يعني كبه اولان قاريلر اجلهن ان يضعن
حملهن مدت عدتلرينك نهايتي حملرينك وضع ايدرلر يعني قارنلرنده اولان اوشاقلرينك
وضع اولنميله عدتلري منقضي اولور بو حكم شاملدر مطلقه اولان قاريه دخي
زوجي متوفي اولمش قاريه ومن يتق الله وهر كيم خدادن خوف ايدوب احكامينك
حرمتني كوزهده ير يجعل له من امره يسرا حق جل وعلا اكا ايشندن برآسانلق
قيلر ذلك امر الله بو سورهده مذكور اولان احكام خدانك زمانيده انزله

إليكم سزه انى ايندردى ومن يتق الله وهر كيم خدانك عقابندن خوف
ايدوب احكامنى قبول ايدر يكفر عنه سيئاته انك كناهلرينى اندن محو ايدر
ويعظم له اجرا ٭ و اكا ابرى اولو قيلور اسكنوهن من حيث سكنتم
وش ايندوككز قاريلرى مسكن ايندوككز يرده من وجدكم
وسعتكوزده اولان يردن ولا تضاروهن ٭ و مسكنده انلره ضرر ايصال
ايتمكوز لتضيقوا عليهن تا كه اوزرلرينه دارلق ايدوب چيقمغه مضطر اولهلر
وان كن اولات حمل و اكر بوكلو ايسهلر يعنى حامله اولورلر ايسه فانفقوا
عليهن اوزرلرينه نفقه ايدك حتى يضعن حملهن اول حمله دك كه بو كلرين
وضع ايدوب عدتدن چيقهلر فان ارضعن لكم پس نكاحك دخى
علاقه‌سى منقضى اولدوقدن صكره اكر اوغلكزه سوت ويررلرسه فآتوهن
اجورهن سوت ويرمسى اوزره اجرتلرين ويرك وأتمروا بينكم بمعروف ٭
وسوت ويرمسنه و اجرت خصوصندن اراكوزده بربريكوزه ايولكله
امر ايدك وان تعاسرتم و اكر اجرت و ارضاع خصوصنده بربريكوزه
مضايقه ايتديكز فسترضع له اخرى البته بر آخر قادين اوغلنه سوت ويره
لينفق ذو سعة من سعته وسعت صاحبى دخى وسعتندن انفاق ايتسون
ومن قدر عليه رزقه وهر كيم كه رزقى اوزرينه دار قيلندى فلينفق
مما آتاه الله تنكرى تعالى حضرتلرى كندويه ويردوكى نسنه دن انفاق
ايتسون لا يكلف الله نفسا الا ما آتاها تنكرى تعالى بر جانه تكليف ايتمز الا كه
ويردوكى نسنه يى سيجعل الله بعد عسر يسرا ٭ يعنى تنكرى تعالى بر ..
لكن صكره بر آسانلق ايدر وكاين من قرية و نيجه كوى خلقى عتت عن امر
ربها ورسله دخى پروردكارينك فرمانندن و پيغمبرلرينك سوزلرندن
اعراض ايدوب تكبر ايتديلر فحاسبناها حسابا شديدا ٭ پس اكا محاسبه
ايتدك بر شدتلو حساب وعذبناها عذابا نكرا ٭ و بر زشت
عذابله انى معذب قيلدك فذاقت وبال امرها پس ايشينك عقوبتنى دادى
وكان عاقبة امرها خسرا ٭ و ايشنك صوكى بر او توزيق اولدى
كه هيچ ايچنده فرنج يوقدر اعد الله لهم عذابا شديدا ٭ تنكرى تعالى انلر
ايچون بر شدتلو اشكنجه آماده قيلدى فاتقوا الله يا اولي الالباب ٭

آمنوا پس خدادن خوف ايدك اى ايمانه كلان ارباب قلوب قد انزل الله اليكم
ذكرا تحقيقا كه حق تعالى سزه بر شرف ايندردى كه قراندر زيرا ايكى جهانك
شرفى انكله حاصل اولور رسولا ٭ سزه بر پيغامبر كوندردى و او حضرت
محمد المصطفى عليه الصلوة والسلامدر يتلو عليكم آيات الله خدانك آيتلرين
اوزركزه اوقور مبينات حقى آشكار ايلدوكلرى حالده ليخرج الذين آمنوا وعملوا
الصالحات من الظلمات الى النور ٭ تا كه ايمانه كلوب كوزل عملرى
ايشليان كمسنه لرى ضلالتك قرانلقلرندن هدايتك نورينه چيقره دى
ومن يؤمن بالله ويعمل صالحا وهر كيم خدايه ايمان كتوروب كوزل ايش
ايشلر يدخله جنات تجرى من تحتها الانهار ٭ انى بر باغلره داخل
قيلر كه دخى اشجارلرى آلتندن ايرمقلر آقار خالدين فيها ابدا ايچنده
الامتى هميشه على الدوام تقديرا ايتمشلر قد احسن الله له رزقا ٭ بى شبهه
كيم حق سبحانه وتعالى حضرتلرى عمل صالح ايشليانه بر كوزل روزى
آماده قيلدى الله الذى خلق سبع سموات ايزد ذو الجلالدر يدى
كوك ايجاد ايدن ومن الارض مثلهن و يردن دخى بو جهتدن انلر كبى
خلق ايدن ٭ يتنزل الامر بينهن تنكرى تعالى نك فرمان و قضاسى
كوكلر ويرلرك اراسنده جارى اولور لتعلموا ان الله على كل شىء قدير
تا كه بيله سز كه على التحقيق ايزد ذو الجلال هر نسنه اوزرينه توانادر وان الله
قد احاط بكل شىء علما ٭ وتا كه بيله سز كه على التحقيق
خداى تعالى دانش جهتندن هر نسنه يه احاطه ايتمشدر

سورة التحريم مدنية وهى اثنى عشرة الآيات

بسم الله الرحمن الرحيم

.. ورديلر كه حفصه رضى الله تعالى عنها نوبتى كوننده حضرت سرور كائناتك
بازيله پدرى خانه سنه زيارته كيتمشدى غيبتنده حضرت صلى الله تعالى
عليه وسلم ماريه قبطيه يى خدمتيله سرافراز قيلدى حضرت حفصه بو حالدن
.. اولنجه حضرت سرور كائنات عليه السلامه عتاب ايتدى حضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم اكا بيوردى كه خاطرك انكله خوش اولورمى كه ماريه يى
.. اوزومه حرام قيلام حضرت حفصه بو سوزه راضى اولدى پس حضرت

صلى الله تعالى عليه وسلم مارية يي اوزرينه حرام ايدوب اكا اصرار ايديجك هركز ازواج
مطهراتك برسيني بو ايشدن اكاه ايتميه ميسن حضرت حفصه شدت فرحندن
متري صاقلمغه طاقت كتورميوب حضرت عائشه صديقه يه صورت حالدن اكاه
قيلدي حق جل وعلا حضرتلري بو سورهنك اوائلني منزل ايدوب بيوردي يا ايها
النبي اي خدادن خبر كتورن وجود شريف لم تحرم ما احل الله لك نيچون تنكري
تعالى سكا حلال قيلدوغي نسنه يي سن اوزركه حرام قيلورسن تبتغي مرضات
ازواجك قاريلرك خشنودلكلرين طلب ايدرسن والله غفور وتنكري
تعالى چوق مغفرت ايديجيدر سكا بو قصوري غفران ايدر زيرا خدا حلال قيلدوغي
شيئك تحريمي جائز دكلدر رحيم ● سنك نا ايتدوككي اسركدي كه ايتدوكك قصور
ايله سني مؤاخذه ايتميوب عصمتكي حفظ ايتمك ايچون سكا عتاب ايتدي قد فرض الله
لكم تحلة ايمانكم تحقيقا كه حق سبحانه وتعالى حضرتلري اندلركزك تحليلني
كفارت ايله سزه مشروع قيلدي والله موليكم واول ذو الجلال دخي امورکزه متوليکزدر
وهو العليم وكندودر سزه نافع اولان شيئه دانا اولان الحكيم
افعال واحكامنده كمال اوزره ايشليان ● واذ اسر النبي ويادايدك
اي اهل ايمان اول وقتي كه حضرت پيغامبر عليه السلام كزلو قيلدي الى بعض
ازواجه حديثا ● قاريلرينك برسينه يعني حفصه يه بر سوزي و او ماريه نك
تحريميدر فلما نبأت به پس چون حفصه رضي الله تعالى عنها حضرت عائشه
صديقه يه دخي اول سوزدن خبردار قيلدي واظهره الله عليه وحق تعالى
پيغامبري اول سرك افشاسي اوزرينه مطلع قيلدي عرف بعضه حضرت
پيغامبر حفصه يه افشا ايتدوكي سوزك بر مقدارني بيلدردي واعرض عن
بعض وبر مقدارينك بيلدرمسندن اكا اكرام اعراض ايتدي فلما نبأها
به پس اول وقت كه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم حفصه يي خبردار
قيلدي ايتدوكي دخي ايشده قالت من انبأك هذا حفصه سويلدي
سكا بو سرك افشاسني كيم بيلدردي قال نبأني العليم الخبير
حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردي بو ايشي صفت كمال ايله متصف
اولان ايزد متعال اني بكا بيلدردي ان تتوبا الى الله اي حفصه وعائشه
اكر توبه ايدوب دخي خدايه رجوع ايدرسكز فقد صغت قلوبكما

شبهه كه كوكللركز مائل اولدي يعني توبه يه موجب اولان نسنه سزدن صدور
ايتدي واو حضرتك سرّني محافظه ايتمكوزدر وان تظاهرا عليه واكر
خاطر شريفلريني كدورت ويرن نسنه ايله اوزرينه ارقلشورسكز فان الله هو
مولاه بي شبهه كيم تنكري تعالى حضرتلري كندوينه دوست ومددكاريدر
وجبريل وحضرت جبرئيل عليه السلام دخي وصالح المؤمنين واهل ايمانك
صلحاسي دخي يعني حق جل وعلا انك ناصر ومعينيدر وملائكه كروبيين سرورلري
حضرت جبرئيل عليه السلام قرينيدر وصلحاء اهل ايمان اتباع وانصاريدرلر
والملائكة بعد ذلك ظهير ● وفرشته لر اندن صكره كندويه دخي
مددكار ويارديجيلردر عسى ربه شايد پروردگاري ان طلقكن اكر پيغامبر
عليه السلام سزي بوش ايدر ان يبدله ازواجا خيرا منكن كه كندويه بدل
قيله سزدن ييكرك برقاريلر يعني حضرت پيغامبر عليه السلام سزي تطليق
ايدرسه رجا اولنور كه دخي پروردگاري بيورغه كندويه برقاريلر احسان
ايده كه صفتلري بويله اوله كه مسلمات خدانك فرماننه اطاعت
ايتمشلر مؤمنات ايمانلرين خالص كتورمشلر قانتات طاعات اوزره مواظبت ايتمشلر
تائبات كناهلرندن توبه ايتمشلر عابدات حضرت پيغامبرك فرماننه ذليل
اولمشلر سائحات اورج دوتمشلر ثيبات وابكارا ● توجه اكورمشلر وباكره
لر يا ايها الذين آمنوا اي ايمانه كلان كيمسنه لر قوا انفسكم واهليكم
نارا ● كندو جانلركوزي طاعات ايشلسنله ومعصيتلرك تركيله دخي
اهلكوزي نصيحت وتاديبله بر آتشدن صاقلكوز وقودها الناس والحجارة
كه اول آتشك يانجق نسنه سي آدميلر وطاشدر يعني بر آتشدر كه يانمسي كفارله
وطاشله اولور عليها ملائكة اول آتش اوزره موكل بر فرشته لر وار غلاظ
كفار اوزرينه درشتلك ايدرلر شداد كفارك تعذيبي اوزره توانادرلر
لا يعصون الله ما امرهم خدايه عصيان ايتمزلر اول نسنه ده كه كندولره
ايشلسنله فرمان ايتدي ويفعلون ما يؤمرون ● وفرمان اولندوقلري
● نسنه يي ايشلرلر وچون ملائكه عذاب جهنمك كارينه كفاري كتوررلر كفار
نخلاص اولمق ايچون عذر كتورمكه باشلرلر حق سبحانه وتعالى دن ملائكه يه
كلور كه الله سويليكوز يا ايها الذين كفروا اي كفر ايدن كيمسنه لر لا

تعتذروا اليوم بوكون عذر كتورمكوز انما تجزون ما كنتم تعملون ● ايشلدوككز نسنه نك مكافاتندن اوزكه بر نسنه ايله دخى مكافات اولنمزسز يا ايها الذين آمنوا اى ايمانه كلانلر توبوا الى الله خدانك دركاهنه عزتنه يمان حالكوزدن رجوع ايدك توبة نصوحا ● بر رجوع ايتمك كه انك ايچنده دخى معصيته بردخى دونمك قصد اولنمه عسى ربكم ان يكفر عنكم سيئاتكم شايدكه پروردكاركوز كناهلركزى سزدن محو ايده ويدخلكم جنات تجرى من تحتها الانهار وسزى بر باغلره داخل قيله كه قصورلرى آلتنده ايرمقلر آقه يوم لا يخزى الله النبى والذين آمنوا معه اول كونده كه حق جل وعلا حضرت پيغامبر عليه السلام دخى كندو سيله ايمان كتورنلرى رسوا ايتمز نورهم يسعى بين ايديهم وبايمانهم صراط اوزرينه يورولرنده وصاغلرى طرفندن نورلرى يوررر يقولون ● اهل ايمان ديرلر ربنا اتمم لنا نورنا اى پروردكار نورمزى بزيچون تمام قيل واغفر لنا ودخى كناهلرمزى بزيچون يوشيده قيل انك على كل شئ قدير ● تحقيقا كه سن هر نسنه اوزرينه توانا سن يا ايها النبى اى خدادن خبر كتورن ذات باك جاهد الكفار دخى قليچله كفار ايله جهاد ايت والمنافقين ● وارباب نفاق ايله دليل ايله جهاد ايت واغلظ عليهم ودخى اوزرلرينه غلظت ايت يعنى ايكى كروهله ملايمت ايتمك فائده ويرمز درشتلكله انلرله معامله ايله ومأويهم جهنم وانلرك قرارکاهى دوزخدر وبئس المصير ● ويمان دونجك يردر ضرب الله مثلا للذين كفروا ايزد ذوالجلال كفر ايدنلره بر مثل قيلدى امرأة نوح وامرأة لوط حضرت نوحك قاريسين وحضرت لوطك قاريسين كانتا تحت عبدين من عبادنا صالحين ● اول ايكى قارى قوللرمزدن ايكى صالح قولك تحت تصرفنده ايديلر وانلردن مراد حضرت نوح وحضرت لوطدر فخانتاهما پس اول ايكى قارى ايكى قوللرينه نفاق قيله خيانت ايديلر كه نوح قاريسى حضرت نوح عليه السلام اوترى خلقه دردى كه قوجهم ديوانه در ودخى حضرت لوطك قاريسى حضرت لوط عليه السلامك مسافرلرندن قومنى خبردار قيلدى فلم يغنيا عنهما من الله شيئا پس اول ايكى پيغامبر عليهما السلام اول ايكى قاريدن

خدانك عذابندن بر نسنه دفع ايتمديلر وقيل ادخلا النار وانلره دينلدى دوزخه كيرك مع الداخلين ● كيرهجكلر ايله كيرك كوكوهله پس سزاى كفار اولانلر دخى پيغامبرله واهل ايمانله نسبتكوز خدانك عذابندن سزى قورتارمز ايمانه داخل اولمز ايسكوز وضرب الله مثلا للذين آمنوا وايزد متعال ايمانه كلانلر ايچون كه كفار ايله اولان نسبتلرى دخى كندولره ضرر ايصال ايتمدوكنه بر مثل قيلدى امرأت فرعون مصر حاكمينك قاريسى آسيه خاتونك حالنى اذ قالت رب ابن لى عندك بيتا ● چونكه سويلدى كه اى پروردكارم دخى رحمتكدن يقين بر ده بكا بر ايو باب فى الجنة بهشت جاودانده ونجنى من فرعون وعمله ودخى فرعونك نفس خبيثه سندن وزشت عملندن بنى قورتار ونجنى من القوم الظالمين ● ودخى ستمكاركوروهدن يعنى فرعونك اتباع وانصارندن قورتار ومريم ابنت عمران دخى حق جل وعلا حضرتلرى دولتلو اولان مؤمن قاريلرك تسليتيچون عمران قيزى مريم خاتونى مثل قيلدى التى احصنت فرجها شول خاتون كه كندو فرجنى كشيلردن صاقلدى فنفخنا فيه من روحنا پس انك ايچنده واسطه سز خلق ايتدوكمز روحدن اوفوردك وصدقت بكلمات ربها وپروردكارينك سوزلرينه يعنى انبيايه وحى ايتدوكى سوزلره تصديق كتوردى وكتبه وانك كتابلرينه دخى تصديق كتوردى وكانت من القانتين ● وعبادت اوزرينه مداوم اولانلرك زمرهسندن ايدى حضرت سرور كائنات عليه افضل التحيات دن مرويدر كه بيوردى لر كه كشيلردن چوق كيمسنه كامل اولدى وقاريلردن دورت خاتوندن اوزكه بر كيمسنه كامل اولمدى مزاحم قيزى آسيه خاتون ● وعمران قيزى مريم خاتون ● وخويلد قيزى حضرت خديجه خاتون ● وحضرت محمد المصطفى عليه السلام قيزى فاطمه خاتون ● وحضرت عائشهنك فضيلتى قاريلر اوزرينه تريدك فضيلتى كبيدر سائر اطعمه اوزرينه

سورة الملك وهى ثلاثون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

تبارك الذى بيده الملك بوجه لتوب تغيى چوق اولدى شول پروردكار كه تصرف مطلق انك قدرتندهدر وهو على كل شئ قدير ● وحال بو كه كندو هر

الجزء التاسع والعشرون من القرآن

نسنه اوزرینه کما ینبغی توانادر الذی خلق الموت والحیوة شول پروردکار که
اولمی وصاغلغی دخی یراتدی لیبلوکم ایکم احسن عملا ● تا که تجربه
ایدنک معاملهسی کبی سزکله معامله ایدوب ظاهر اوله قنغکوز عمل جهتندن
یکرکدر وهو العزیز الغفور وکندودر هر نسنه اوزرینه غالب اولان وغایتله
عاصیلرک کناهلرین ستر ایدن الذی خلق سبع سموات طباقا ● شول تنکری
تعالی که یدی کوکی بری بری اوستنه یراتدی ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت
ایزدذو الجلالک یراتمسنده اصلا بر عیب کورمزسن فارجع البصر هل تری من
فطور ● پس کوزی دوندروب بق کوکلرده هیچ یارقلر کورر میسن یعنی انلرده
اصلا بر قصور کورمزسن ثم ارجع البصر کرتین صکره کوزی ایکی کز دوندر
یعنی کوکلرک خلقتنده خلل بولمق ایچون نه قدر که تامل ایدرسن ایله ینقلب الیک
البصر خاسئا کوز خلل بولمقدن اوزاقلنمش ایکن سنک طرفکه دونر وهو حسیر
● وحال بوکه کندوسی یورلمش ونوری زبون اولمشدر اول کیسنه که دخی
اسمانلرک خلقتنده چوق نظر ایتدی تا که بر قصور بوله بولمیوب خائب
وخاسر دوندی ولقد زینا السماء الدنیا وتحقیقا که بیزیم یقین
اولان کوکی زینتلدک بمصابیح چراغلره مشابه اولان یلدزلرله وجعلناها
رجوما للشیاطین ● واول یلدزلری دیولره اتلجق نسنهلر قلدق قچنکیم
ملئکه کرامک سوزلرین اشتمک ایچون کوکه قصد ایدرلر واعتدنا لهم
عذاب السعیر ● واول خبیثلره یانمش آتشک اشکنجهسین اماده
قیلدق وللذین کفروا بربهم وشول کیمسهلره که پروردکارلرینک
وحدانیتنه تصدیق قیلمزدیلر عذاب جهنم دوزخک اشکنجهسی اولور
وبئس المصیر ● وغایتله بد دونجک یردر جهنم اذا القوا فیها قچنکیم
جهنمیلر ایچنه صالنورلر سمعوا لها شهیقا اشک صوتی کبی بر صوت
اکا ایشدرلر وهی تفور ● وحال بوکه شدت غیظدن قینار اوزرینه دخی
کندوسی قینار تکاد تمیز من الغیظ یقلشور که اچندن چتلیوب پاره
پاره اوله کلما القی فیها فوج هر کاه که ایچنه بر کروه اتلور سألهم
خزنتها دوزخک بکجیلری اولان زبانیلر انلردن صورر که الم یأتکم نذیر
● بوکونک عذابندن بر قورقودیجی سزه کلمدیمی قالوا بلی قد جاءنا

نذیر

نذیر اهل جهنم زبانیلره جواب ویروب دیرلر بلی علی التحقیق که بزه قورقودیجی
کلدی فکذبنا وقلنا پس انلری یلانه نسبت ایدوب دیدک ما نزل الله
من شیء ایزدذو الجلال دخی دیدوککوز اشیادن اصلا بر نسنه ایندرمدی
ان انتم الا فی ضلال کبیر ● سز بر نسنه دکلسز الا بر بیوک
ازغونلقده پس انکچون بو بیوک عذابله مبتلا اولدق وقالوا لو کنا
نسمع دخی جهنمیلر دیدیلر بز پیغامبرلرک دخی سوزین ایشدوب انی جمله
قبول ایتسیدک او نعقل یا انلرک سوزین تعقل ایدوب حکم ومعنالرینی
تفکر ایتسیدک ما کنا فی اصحاب السعیر ● ارباب دوزخ زمرهسندن
اولمزدق فاعترفوا بذنبهم پس انلر کناهلرینه معترف اولدیلر فسحقا
لاصحاب السعیر ● بوندن صکره اهل جهنمه خدانک رحمتندن اوزاقلق
اولسون ان الذین یخشون ربهم تحقیقا که شول کیمسهلر که پروردکارلرینک
عذابندن قورقرلر بالغیب کندولردن غائب اولدوغی حالده لهم مغفرة
انلره یارلغنق وار واجر کبیر ● وبر اولو اجرت دخی که دنیانک
لذاتی انک یاننده بر امر حقیردر واسروا قولکم وسوزکوزی کزلی
قیلک او اجهروا به یا انی اشکار قیلک انه علیم بذات الصدور
● که بی شبهه کندوسی سینهلره صاحب اولان اسراره درستیدن ادر
پس کزلی ایتدوککوز اشیایی بیلمزمی الا یعلم من خلق قوا اشیایی
ایجاد ایدن سزک جهرکزی بیلمزمی وهو اللطیف الخبیر ● وحال بوکه کندو کزلی
اشیایی بیلیجی واشکاره علم محیط اولان کندودر هو الذی جعل لکم
الارض ذلولا کندودر شول پروردکار که زمینی سزه ملایم دوه کبی
قیلدی فامشوا فی مناکبها پس دوهنک اوموزینه مشابه اولان طاغلرنده
یورک وکلوا من رزقه وانک نعمتلرندن طلب ایدوب ییک
والیه النشور ● وقبورکزدن نشر قیلوب یالکز کندو
جیهه‌د ربنی اوزرکزه انعام ایتدوکی نعمتلرک شکرین سزدن صورر أأمنتم
من فی السماء کوکی قدرت وسلطنتی ظاهر اولان پادشاهدن دخی
امین اولدکوزمی که ان یخسف بکم الارض سزکله یری یچکرتدوروب
ایندرمزی غائب قیله نته که قارونی ایچنه غائب قیلدی فاذا هی

تمون . پس ناگهان یر چوکلکدن مضطرب اولور أأمنتم من في السماء
یاخود کوکدن قهر و قوتی اولان دخی پروردکارکزدن امین اولدیکز که أن
يرسل عليكم حاصبا اوزرکزه براوفاق طاشلی یل ییبوب سزی انکله نابود ایده
فستعلمون كيف نذير ● پس بی شبهه بیلورسز کیم نیجه قورقتمقلغم نیجه در
ولقد كذب الذين من قبلهم وتحقیقا که دخی بو کفاردن اسبق اولانلر کندولره
مرسل اولان پیغامبرلری تکذیب ایتدیلر فكيف كان نكير ● پس
اوزرلرینه انکار ایتمکم نیجه ایدیکه کوناکون عقوبتلر ایله کندولرین
اهلاک ایتدم أولم يروا إلى الطير فوقهم صافات ایا غافل اولوب
قوشلره باقمدیلر که دخی اوستلرندن قنادلرین اچمشلر هواده اوچیجیلر
ويقبضن و قنادلرین یغرلرینه باتلرینه انکلاکا . کاه اورورلر
ما يمسكهن إلا الرحمن رحمتی چوق خداددن اوزکه برکیمسه انلری
دوشمکدن دوتمز إنه بكل شيء بصير ● تحقیقا که ایزد ذو الجلال
دخی هر نسنه نک کیفیت خلقت و تدبیرینه درست داناندر أمن
هذا الذي یاکیمدر اول کیمسه که هو جند لكم ينصركم من دون
الرحمن کندونی سزه لشکر اولوب تنکری تعالی نک حکمنی
تجاوز ایدوب سزه یاردم ایدر إن الكافرون إلا في غرور ● بی دین
اولانلر برنسنه ده دکلدرلر الا بر الدنمقده أمن هذا الذي يرزقكم
یاخود کیمدر اول کیمسه که سزه روزی ویره إن أمسك رزقه اگر
حق سبحانه و تعالی رزقنی سزدن منع ایدر بل لجوا في عتو ونفور ● بلکه
عناد و تکبرده و حقدن اوزکلکده دوردیلر أفمن يمشي مكبا على وجهه أهدى
پس برکیمسه می که یوزی اوزره قپانمش ایکن یوریو طوغری بولدی
أمن يمشي سويا على صراط مستقيم ● یا برکیمسه که دوغری یولده
اوزره سوریجکدن قورتلوب دورمش اولدوغی حالده یورر بو ایکی تمثیل
کافر و مؤمن ایچوندر یعنی کافرک حالی شول کیمسه نک حالنه بکزر که
یولده یوزی اوزره قپانمش کیده هر طرفی ملاحظه ایتمز و مؤمنک حالی شول
کیمسه نک حالنه بکزر که ایاقلری اوزره بر معتدل یولده کیدوب جوانب
اربعه سین کوزدوب یورر قل هو سویله یا محمد عباد لنه سزی دعوت

ایتدوکم تنکری تعالی الذي أنشأكم شول تنکری تعالی در که سزی عدمدن
ایجاد ایتدی وجعل لكم السمع و سزه قولاغی قیلدی تا که پند و نصیحتی
دکلیه سز والأبصار و کوزلری دخی تا که عجائب مصنوعاتی مشاهده ایده سز
والأفئدة و کوکلاری دخی تا که تفکر ایدوب دقائق اموری بیله سز قليلا
ما تشكرون ● بو نعمتلرک شکرین آز ایدرسز که مخلوق اولدوقلری
شیء ایچون کندولرین استعمال ایتمزسز قل هو الذي ذرأكم في الأرض
سویله عبادت ایتدوکم تنکری شول تنکری تعالی در که سزی یرتموکدن
صنکره روی زمینده سزی پراکنده قیلدی وإليه تحشرون ● و کندو
طرفنه جزا ایچون جمع اولنورسز ويقولون متى هذا الوعد و کفار دیرلر
بو وعد یعنی حشر و نشر نه زمان واقع اولور إن كنتم صادقين ●
اگر سوزکزده دخی کرچک سویلیانلر ایدیکز قل إنما العلم عند الله سویله
بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که حشر و نشر وقتنک بیلسی تنکری تعالی نک خصائصنده
در برکیمسه انکا مطلع اولمازدر وإنما أنا نذير و بن برنسنه دکلم الا بر قورقوتیجی
ویرتیجی مبين ● بکا اول احکامی تبلیغ ایدیجی فلما رأوه زلفة پس
اول وقت که موعود اولان نسنه یی یقین کوردیلر سيئت وجوه الذين
كفروا دخی کفر ایدنلرک یوزلری کابت بغلادی وقيل هذا الذي
كنتم به تدعون ● و کندولره سویلندی بو اول نسنه در که سز
دنیاده انی اولمسین ایستیوب عجله ایله طلب ایدردکز قل أرأيتم
إن أهلكني الله ومن معي سویله بکا خبر ویرک اندن که تنکری تعالی حضرتلری
بنی و دخی بنمله اولانلری اهلاک ایدرسه أو رحمنا یا اجلمزی تاخیر ایتمکله
بزه اسیرکرسه فمن يجير الكافرين من عذاب أليم ● کیمدر کافر اولانلره
یاردم اولمشکیجه بنا اولوب صاقلر یعنی بز مؤمنز و حیاتمز سزدن عذابی
لمجی دفع ایتمز که دیرسز حضرت محمد المصطفی نک موتنی انتظار ایدرسز
سز توحیددن اوزکه سزی اول عذابدن بر نسنه قورتارمز قل هو الرحمن
سویله اول کیمسه که توحیدی سبب نجاتدر و قمو نعمتلری احسان ایدن خدادر
آمنا به انک وحدانیتنی تصدیق کتوردک وعليه توكلنا و جمیع امورمزده
زورینه اعتماد ایتدک فستعلمون من هو في ضلال مبين ● پس

ابلدوکی

بقندن بیلورسز ای کفار مکه کیمدر رسول کیمسه که کندوسی بر اشکار ازغونلقده
قل أرأيتم إن أصبح ماؤكم غورا ● سویله بنی آکاه ایدک اندن که دخی
صویکوز یره وارمش صباح ارسه فمن يأتيكم بماء معين ● کیمدر
سیزه بر اقرصو کتوررر حضرت سرور کائنات علیه اشرف التحیاتدن
مرویدر که بیوردی هر کیمسه که هر کیجه ده تبارک سورهسن اوقورسه حق جل
وعلا انک سببیله قبرک عذابندن انی محفوظ قیله و بو سببدن
بو سورهیه حضرتک ● زمان سعادتنده ● سورة المانعه دیرلردی

سورة نون مكية وهي اثنتان وخمسون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

ن ● امثالی سبقت ایتدی و بر قول اندن مراد دواتدر والقلم
وما يسطرون ● لوح محفوظه یازن قلمه قسم و انکله حفظه یازدوغی
اشیایه قسم که ما أنت بنعمة ربك بمجنون ● پروردکارک نعمتی
سببیله سندن یا محمد دیوانهلک منتفی اولدی وإن لك لأجرا غير
ممنون ● و تحقیقا که سکا کسلمز اجرت وار وإنك لعلى خلق عظيم
و بی شبهه که سن بر اولو خوی اوزرهسن که عشیرتکدن چکدوکک
محنتی سنک کبی کیمسه نلری تحمل ایتمزلر فستبصر ويبصرون (5)
پس یقیندر سن کورسن و انلر کورورلر که بأيكم المفتون ● فتنهکوز دیوانه
لکله مفتون اولدی إن ربك هو أعلم بمن ضل عن سبيله تحقیقا که دخی
پروردکارک هر کسدن داناتردر اول کیمسنهیه که یولندن آزوب دیوانه
اولدی وهو أعلم بالمهتدين ● و کندو هر کیمسهدن داناتردر دوغری یوله
بولنلره فلا تطع المكذبين ● پس کرچکی یالان ایتدوکلره یانهد
اویمه بو کلامدن مقصود بو که کفارک مخالفتی اوزره اولان حضرتک
تصمیمنه تهییج و ترهیبدر ودوا لو تدهن کفار دیلرلر که سن ترک
طعنده و موافقتله کندولره مدارا ایدهسن فيدهنون ● که کندولر
دخی ترک طعنده و موافقتله سکا مدارا ایلیهلر ولا تطع كل حلاف
و اویمه حق و باطلده هر چوق اند ایچنه مهين ● رأیده حقیر هماز
خلق عیبلیجی مشاء بنميم ● چغولق طریقیله سوزی نقل ایدیجی مناع

للخير خلقی ایمانه کلمکدن الیقوییجی معتد مستمر بیهوده ایشلر اثيم ● چوق کناهلو
عتل بك یوزلو و یرماز خویلو بعد ذلك زنيم ● بو عیبلردن صکره
زنادن حاصل اولمش بر قولدر بو بزم نازیبا صفتلری جامع اولان کیمسنه ولید
بن المغیرهدر زیرا اول خبیث بو صفاته جامع ایدی و اون سکز یاشنه کیرنجه
دک باباسی معلوم دکل ایدی صکره مغیره انی کندویه ملحق ایدوب دخی اوغول
ایتدی أن كان ذا مال وبنين سببندن ایدن فعل شنیع علتیدر یعنی
بای و اوغوللو ایسی اولدوغیچون اکا اطاعت ایتمه إذا تتلى عليه آياتنا یعنی
بزم آیاتمز اوزرینه اوقنور قال أساطير الأولين ● دیر اوزرینه تلاو
اولنان نسنه کچمشلرک افسانهسیدر سنسمه على الخرطوم ● بی شبهه که
بو صفات خبیثهیه جامع اولان شخصی بورنی اوزره داغله نشانلرز إنا
بلوناهم تحقیقا که بز اهل مکهٔ مکرمه ایله تجربه ایدن معاملهسی
کبی بر معامله ایتدک که دخی کندولره نعمتلر ویروب صکره عصیانلری
سببیله انلری کندولردن سلب ایتدک كما بلونا أصحاب الجنة نته
که باغ ایهلرینه اول معاملهیی ایتدک کوردیلر که یمن اقلیمنده ضروان
نام ناحیهده بر بهیه صالح مقیم ایدی انک دخی آنده بر باغی اولوب
هر ییل که ● اول باغک محصولن دروب بیچدکی ایسهدی فقرایی خبر
دار ایدوب کلورلردی اوراقدن قالانی و ییل صالدوغنی و بیغمسی
متعذر اولان نسنهیی فقرا جمع ایدوب دخی الورلردی بعد که اول
پیر آخرته انتقال ایتدی اولادی دیدیلر ● بیز اجدادک طریقنه بیروک
ایتدر ایسک احوالمز بر پریشان اولور ● پس قوللری بوکا اتفاق ایدوب
قسم ایتدیلر که فقرانک خبری یوغیکن صباح وقتنده باغی درهلر صکره
حق سبحانه و تعالی انلری بر بلایه کرفتار ایتدی نته که بیوردی إذ أقسموا
ليصرمنها مصبحين ● بلوناء لفظنه متعلقدر یعنی باغ ایهلرینی مبتلا قیلدق
فی انده ابتلا ایدلرکه دخی صباح وقتنه کیردوکلرنده البته باغک میوهسین
دکیسه دریرز ولا يستثنون وفقرانک حصهسین اندن استثنا ایتمزلر
فطاف عليها طائف پس اول باغ اوزرینه بلا دوندی من ربك
پروردکارک قتندن وهم نائمون ● و حال بو که انلر نائم اولمش ایدی

فاصبحت كالصريم يعنى انجار و ميوه سى بايسند و غى اجلدن كيجه كبى قرارمش
صباحلدى فتنادوا مصبحين ● پس صباح وقتنده داخل اولدوقلرنده
برى برينه چاغروب ديديلر ان اغدوا على حرثكم اكينكوزه اوزره ايرته جك ايسه كز ان كنتم
صارمين ۞ اگر اكى قطع ايده جك ايسه كز فانطلقوا وهم يتخافتون ● پس
باغ سمتنه توجه ايدوب كيتديلر اول حالده كه كندولر آرالرنده مشاورة ايدرلر
ركه ان لا يدخلنها اليوم عليكم مسكين ● البته اول باغه بوكون
اوزريكوزه بر يوقسل كيرمسون وغدوا على حرد قادرين ● و كوننش چيقمدن منع
ايتمك اوزره قادر اولمقلرين تخمين ايدوب كيتديلر يعنى اول قصدله عزم
ايدوب كيتديلر كه فقرانك عيشنى تنكيد ايده لر پس كندو عيشلرى اوزرينه
بر تنكيد حاصل اولدى كه اول باغ ايچنده تنكيد عيشندن اوزكه بر نسنه تحصيل
ايتمكه قادر اولمديلر فلما رأوها پس وقتا كه باغلرين اول حالده دخى كورديلر
قالوا انا لضالون ● ديديلر بى شبهه كه بز باغمزك يولينى ردرمشوز
صكره كه اكا تامل ايدوب بيلديلر كيم اوليخ كندو باغلريدر ديديلر بل
نحن محرومون ● بلكه ايترمش دكلوز بلكه بز بو باغك نعمتلرندن بى نصيبوز
ايمان ايتمز سببيله قال اوسطهم عقلده و ياسنده اورتنجه لرى اولان
ديدى الم اقل لكم لولا تسبحون ● سزه ديمدمى بر ايشه عزم
ايتدوككوزده تحمل بويرماز نيتدن رجوع ايدوب تنكرى تعالى ذكرينه ياد ايتكوز
قالوا سبحان ربنا ديديلر پروردكارمز منزهدر بزه ستم ايتمكدن
انا كنا ظالمين ● كه بى شبهه بز كندو نفسمزه ستم ايتمش ايدك فاقبل بعضهم
على بعض يتلاومون ● پس برلرى برلرينه اوزرينه دوتوب دخى ملامت
ايتمكه باشلدى زيرا كيمسى بو فعله اشارت ايتمشدى و كيمسى اولمشدى صواب
كورمشدى و كيمسى دخى راضى اولمشدى صكره كه كورديلر پشيمانلق
كندولره بر نسنه حاصل اولميور كناهلرينه معترف اولوب قالوا يا ويلنا
انا كنا طاغين ● ديديلر اى هلاكمز حاضر اول كه على التحقيق بز حددن
آشمش ايدك عسى ربنا ان يبدلنا خيرا منها اميددر
اندن يكرك بر باغ بزه ويره انا الى ربنا راغبون ● كه بى شك
بز خداوندكارمزه دونوب رغبت ايدجيوز ● دخى بعض روايتلرده ثابت

اولمشدركه

اولمشدر كه حق جل وعلا حضرتلرى بو ايشده كلرى توبه سببيله كندولره دخى
اول باغدن يكرك بر باغ احسان ايتدى كذلك العذاب و خصوصيله باغ
صاحبلرى چكدوكلرى عذاب كبيدر دنيانك عذابى ولعذاب الاخرة
اكبر و على التحقيق كه صونكى سرايك اشكنجه سى دنيانك اشكنجه سندن
چوق بيوكدر لو كانوا يعلمون ● بيلمش اولسه يدلر البته عذابه مؤدى
اولان نسنه دن دخى احتراز ايدرلردى ان للمتقين عند ربهم
تحقيق كه شركدن و معصيتدن صاقنانلره يعنى يوم آخرتده پروردكارلرى
قتنده جنات النعيم ● نعمتله باغلر وار افنجعل المسلمين كالمجرمين
پس اهل اسلامى كنهكارلر و كفار كبى قيلورميوز بو كلام كفارك سوزينه
انكاردر زيرا انلر ديرلرايدى اكر بعث صحيح اولورسه نته كه حضرت
محمد المصطفى عليه السلام كان ايدر اهل اسلام بزدن دخى يكرك اولمزلر بلكه
بزم حالمز انلرك حالندن يكرك اولور نته كه عالم دنياده اويله يوز
ما لكم كيف تحكمون ● سزه نه اولدى نيجه حكومت ايديورسز حق جل خدا
عز وجل دشمنلرين دوستلرى كبى قيلوريمى ام لكم كتاب يا خود سزه
كوكدن اينمش بر كتاب واركه فيه تدرسون ● ايچنده اوقورسز
ان لكم فيه لما تخيرون ● على التحقيق انك ايچنده بكنوب ارزو ايتدوككوز
نسنه سزه در بو كونه كتاب اصلا ايتمشدر ام لكم ايمان علينا بالغة
يا خود سزه اوزرمزه تاكيده نهايت يتشمش اندلر وارمى الى يوم القيمة
قيامت كوننه دك كه ان لكم لما تحكمون ● على التحقيق كه حكومت
ايتدوككوز نسنه سزه در و بو بابده بر عهدمز كزه بزدن صادر اولمدى
سلهم ايهم بذلك زعيم ● انلردن صور يا محمد كه قنقيلرى اول
باطل حكمه كفيلدر ام لهم شركاء يا خود انلره اوردنا قارشى وار كه بو
سوزده كندولره اورتاق اولورلر فليأتوا بشركائهم پس اورتاقلرين
كتورسونلر ان كانوا صادقين ● اكر دعوالرنده كرچك سويليانلردن
ايسه يوم يكشف عن ساق ياد ايت كتور يا محمد اول كونى كه بر صعوبتلو
و دخى شدتلو ايشدن كشف اولنور لغت عربيه ده كشف ساق
طريقيله ايشك دشوارلكندن استعمال اولنور ويدعون الى السجود

حزب

وكفار توبيخ اولنمق ايچون سجده كتورمكه دعوت اولنورلر فلا يستطيعون
پس انی كتورمكه قادر اولمزلر خاشعة ابصارهم قيامتك هيبتندن
كوزلری يره باقر ترهقهم ذلة خوارلق كندولرين قپلر وقد كانوا يدعون
الى السجود ● وتحقيقا كه انلر دنياده سجده ايتمكه دعوت اولنورلر ايدی
وهم سالمون ● وحال بوكه كندولر سجده‌يی ادا ايتمكدن متمكن ايدیلر
فذرنی ومن يكذب بهذا الحديث پس بنی قو يا محمد اول كيمسنه ايله
كه بو سوزی تكذيب ايدر يعنی قرآن عظيم الشانی تكذيب ايدن كيمسنه‌نك
ايشنی بكا مفوض قيل بن سكا انك ايشنی كفايت ايدرم سنستدرجهم
يقندن انلری پايه پايه الوب اهلاك ايدرز من حيث لا يعلمون ● بيلمدوكلری
يردن واملی لهم وانلره مهلت ويررم ان كيدی متين ●
كه بنم شبهه بنم عقوبتم غايتله محكمدر بر نسنه ايله دفع اولنمز ام تسئلهم
اجرا ياخود رسالتك تبليغی اوزره انلردن اجرت طلب ايدرسن
فهم من مغرم مثقلون ● كه انلر جريمه دخی ويرمسندن اغرلنمشدر
ام عندهم الغيب ياخود بو شبهه اولان نسنه يعنی لوح محفوظ انلرنده
میدر فهم يكتبون ● كه انلر حكم ايدوكلری شيئی اندن يازرلر
سنك علمكدن مستغنيدرلر چون خدانك قضاسی ازليسنده حكم اولندی
كه بو كفار مهلت اولنورلر كه حضرت حبيب اكرمنه انلرك اذيتلری اوزره
صبر ايتمكه فرمان ايدوب بيوردی فاصبر لحكم ربك پس پروردكارك
فرماننه قتلان ولا تكن كصاحب الحوت وبالق ايه‌سی
كبی يعنی حضرت يونس عليه السلام كبی اولمه اذ نادی چونكه بالق قرننده
چاغردی وهو مكظوم ● وحال بوكه كندوسی تضجردن اچغله دولمشدی
لولا ان تداركه نعمة من ربه اكر پروردكاری جهتندن بر احسان دخی
يتشمسيدی كه حق تعالى كندوسنی توبه‌يه موفق قيلوب توبه‌سين قبول
ايتدی لنبذ بالعراء البته انی اغاجدن خالی صحراده صالنمش قالوردی
وهو مذموم ● اول حالده كه كندوسی رحمتدن دور قيلنمشدی فاجتباه
ربه پس پروردكاری انی بركزيده قيلدی فجعله من الصالحين
درعقبا انی صالحين كامل اصحابی اولانلردن قيلدی وان يكاد الذين كفروا

وتحقيقا كه بيلشور كفر ايدن كيمسنه‌لر كه ليزلقونك بابصارهم حسد جهتندن
كوزلری ايله سنی يركدن سوريجيدوروب اهلاك ايدرلر لما سمعوا الذكر ●
يعنی قرآن عظيم الشانی سندن ايشتدكلری ● كتور ديلركه بنی اسد قبيله‌سنده
كوز ايله دكيجيلر وار ايدی استديلر كه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلمه
كوز ايله دكه‌لر حق جل وعلا حضرتلری حبيب اكرمنی انلرك شرندن حفظ ايدوب
بو آيتی منزل قيلدی ● حديث شريفده وارد اولمشدر كه على التحقيق كوز
كيشی‌يی قبره كتورر دوه‌يی قزانه ويقولون انه لمجنون ● وخلقی تنفير
ايتمك ايچون ديرلركه على التحقيق محمد المصطفى ديوانه‌در وما هو الا ذكر
للعالمين ● وقرآن بر نسنه دكلدر الا عالملره پند ونصيحتدر پس
انی تعاطی ايدوب اوقومز الا عقلاء جميع خلقدن اكمل اولان
ويرايدن ● جمله‌سندن بينكرك اولان ● كيمسنه‌در ●

سورة الحاقة مكية وهي احدى وخمسون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

الحاقة ● اول حالت كه جمله امورك حقيقتی انده بيلنور ما الحاقة ندر اول
حالت كه انده هيچ بر نسنه خفی اولماز وما ادراك ما الحاقة ● وقنغی
نسنه سكا بيلدردی كه اول حالت ندر يعنی انك حقيقتنی بيلمك سكا ممكن
دكلدر كذبت ثمود وعاد بالقارعة قبيله ثمود وقبيله عاد قيامتك
وقوعنی اينانمديلر لغتده قرع دوكمكه ديرلر پس قيامت دخی خلقی
قورقيله واجرام علويه‌يی پارمغله وصاچمغله دوكدوكی ايچون قيامت
قارعه ايله تسميه اولندی فاما ثمود پس اما قبيله ثمود فاهلكوا
بالطاغية ● حدی اشمش واقعه ايله نابود اولديلر واو صيحه ايدی
واما عاد فاهلكوا بريح صرصر عاتية واما قبيله عاد حدی تجاوز ايتمش
اوازی شديد بر يل ايله يوق اولديلر سخرها عليهم سبع ليال وثمانية
ايام حسوما اوزرلرينه اول يلی بلا فاصله يدی كيجه وسكز كون مسلط
قيلدی فترى القوم فيها صرعى ● پس اول جماعتی اول اوقاتده كوررسن
دوشوب هلاك اولمشلر كانهم اعجاز نخل خاوية كويا كه انلر ايچی بوش
خرما اغاجلرينك ديبلريدر فهل ترى لهم من باقية ● پس انلره هيچ

باقی قالمش بر کیمسه کورر مسن یعنی انلردن اصلا بر کیمسه قالمیوب نسللری
منقطع اولدی وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ
ومصر حاکمی و کندودن مقدم اولانلر و دونمش کویلرک اهالیسی
خطالر اولان افعال ایله کلدیلر فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ پس حرامت کندو
پروردکارلرینک پیغامبرینه مطیع و منقاد اولمدیلر فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَابِيَةً
پس حق تعالی انلری شدتده ارتمش بر الش الدی نته که اعمالری قبحده غایتده
ارتمشدی إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ تحقیقا که بز قچن صو حدی
تجاوز ایتدی پدرلرکوزی حضرت نوح علیه السلام کمیسنده قالدردق
لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً تا که اول ایشی سزه کچون بر عبرت وخدانک
وحدانیتنه بر دلالت قیله وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ و بر آز بولنیجی
قولاقلری ازبرلر فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ پس قچن صوره بر
اوفورش اوفورلور وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ و یر و طاغلر مکانلردن قالدریلور
فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً پس بر بری برینه اوروب بر دوکلمش دوکلدیلر که
قسمرلری هبا اولدیلر فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ پس اول کونده دوشجک
دوشر یعنی قیامت قالقر وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ و کوک فرشته لرک انیمیجون
یرلور فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ پس کوک اول کونده سست و ذبون اولور
وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا و فرشته جنسی کوکک اطرافی اوزره دوروب
منتظر اولسلر وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ و سنک
پروردکارک عرشنی اول کونده کوکک اطرافی اوزره اولان ملائکه نک
اورستنده سکز ملک قالدورور يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ اول کونده محاسبه ایچون
عرض اولنورسز لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ تنکری تعالی حضرتلرینه
اوزره اعمالکوزدن بر کزلی نسنه پوشیده اولماز پس نه اعمالکوزه
اطلاع تحصیل ایتمک ایچون سزی اوزرینه عرض ایدر بلکه اندن مراد بو که
اندن مراد بو که هر کسک کیفیت حالی کندویه بیلنه و عدلی مبالغه اولنه
فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ پس اما شول کیمسه که نامهٔ اعمالی کندویه
صاغ الیله ویریلدی فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيَهْ بهجت طریقیله سویلیه
الک نامهٔ اعمالی اوقلک إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَهْ تحقیقا که بن

بیلدم که بی شبهه بن محاسبه می کوریجی یم فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ پس اول
کیمسه کوردکدن مضاف تعظیمله مقرون بر زندکانلکده در فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ
بر یوکسک اوجمقده در قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ درلجک میوه لری یقیندر که دخی
اوزرمش اولان کیمسنه اندن تناول ایدر كُلُوا وَاشْرَبُوا کندولره دینلور
ییکک و ایچک هَنِيئًا قانمش اولسون بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ
کچمش کونلرده ایلرو کوندردوککوز اعمال سببیله وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ
كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ و اما شول کیمسه که نامهٔ اعمالی صول الیله کندویه
ویریلدی فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَهْ سویلیه دخی ای حسرتلر
کاشکی نامهٔ اعمالم بکا ویرلمسیدی وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ و حسابم
نه اولدوغنی بیلمسیدم يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ای کاشکی موت
الکی که انکله اولمشدم فنای ابدی ایله حکم ایتسیدی مَا أَغْنَى عَنِّي
مَالِيَهْ بنم مالم بندن بر نسنه دفع ایتمدی هَلَكَ عَنِّي
سُلْطَانِيَهْ حجت و قدرتم بندن نابود اولدی بعده دخی
ملائکهٔ عذابه فرمان کلور که خُذُوهُ فَغُلُّوهُ بو کافری الک دن عقب
اللرین بوینیله طوق کچورک ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ صکره کندوینی
دخی جهنمه بوراقک ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ صکره بر زنجیرده که ذَرْعُهَا
سَبْعُونَ ذِرَاعًا اوچیسی یتمش ارشوندر فَاسْلُكُوهُ انی کچورک إِنَّهُ كَانَ
لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ تحقیقا که کندوسی اولو تنکری تعالی یه ایمان کتورمزدی
وَلَا يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ و یوقسلک یدرمسی اوزره قندرمزدی
فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ پس انکا بو کون بونده بر یقین خصیم یوقدر که
کندویه حمایت ایده وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ و انکا بر ایچک نسنه یوقدر
مکر اهل جهنمک ارینندن اکا بر ایچک بولنور لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ
کنهکارلردن اوزکه بر کیمسه انی ییمز فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ
پس مر ظاهر اولدوغیچون دخی عالم شهادتدن کوردوککوز نسنه یه و عالم
غیبدن دخی کورمدوککوز نسنه یه قسم ایتمم إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ
بی شبهه که قرآن عظیم الشان خدا قتنده بر اولو کوندرلمشک سوزیدر که
انی خدانک طرفندن خلقه تبلیغ ایدروا و حضرت محمد المصطفی علیه السلامدر

وما هو بقول شاعر وحضرت قرآن جليل القدر شاعر سوزى دكلدر قليلا
ما تؤمنون ● شدت عنادكزدن اوترى غايتله از تصديق ايدرسز
ولا بقول كاهن ونه فالجى سوزيدر قليلا ما تذكرون ● غايتله از نصيحت
دوترسز تنزيل من رب العالمين ● كلام قديم خلقك پروردكارندن
لسان جبرئيل ايله حضرت محمد المصطفى عليه السلام اوزره اينديرلمشدر ●
ولو تقول علينا بعض الاقاويل ● واكر حضرت محمد المصطفى كندو قتندن
بر سوز اوزريمزه يالان بغلسيدى لاخذنا منه باليمين البته اندن صاغ الني
الوردق ثم لقطعنا منه الوتين ● صكره كوكل دمارين اندن كسردك يعنى
كندوني اشد عقوبتله اهلاك ايدردك فما منكم من احد عنه حاجزين
● پس سزدن اصلا بر كيمسه يوقدر كه اندن هلاككى ايدرمنع وانه لتذكرة
للمتقين ● وتحقيقا كه قرآن عظيم الشان پرهيزكارلره بر پند در وانا لنعلم
ان منكم مكذبين ● وبى شبهه كه بز بيلورز كيم سزدن قرآن عظيم
الشانى يالان ايتدوريجيلر وار پس تكذيبلرى اوزره مكافاتلرين ايدرز وانه
لحسرة على الكافرين ● وتحقيقا كه قرآن كفار اوزره پشيمانلق وندامت
اولور يعنى اهل ايمانك ثوابن كوردكلرنده وانه لحق اليقين ● وعلى التحقيق كه
قرآن جليل القدر شكسز درستلك ودوغرولقدر فسبح باسم
ربك العظيم ● پس اولو پروردكارك آدينى ذكر ايتمكله كندوكى تنزيه ايت

سورة المعارج مكية وهى اربع واربعون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

سأل سائل ايستيجى ايستدى بعذاب واقع ● بر دوشمش اشكنجه‌يى
للكافرين كافرين اولانلر ايچون بو عذابى ايستيان نضر بن الحارث ايدى زيرا اول
خبيث سويلدى يا الهى اكر محمد المصطفى كتوردوكى نسنه حقدر اوزريمزه مطر
ياغدور ويا بروايتده ابو جهل ايدى ● دركوارده ايستيجى حضرت محمد المصطفى
ايدى كه كفارك عذابنه استعجال كتوردى وهر تقدير اوزره ليس له دافع
انكا بر دونديريجى يوقدر كه آنى دوندره من الله تنكرى تعالى طرفندن زيرا انك
ارادتى وقوعنه متعلق اولمشدر ذى المعارج ● فلكلر اوزره صفتلر يعنى اول
پايه‌لر ايرمشدر ● واول پايه‌لردر كه پاكيزه سوزلر وكوكچك عمللر انلردن

چيقر يا اوى منزللو كلرنون ايچون صرقى ايدرلر يا اندن مراد كوكلردر كه ملكلر ايچنده
عروج ايدرلر تعرج الملائكة والروح اليه وفرشته‌لر وحضرت جبرئيل
عليه السلام حضرت انك فرمانى محلنه چيقرلر فى يوم كان مقداره خمسين الف
سنة بر كونده كه انك اندازه‌سى اللى بيك ييلدر يعنى بر انسان انك مسافه‌سين
قطع ايتمك ايسترسه اللى بيك ييلده الحق انى قطع ايدر فاصبر صبرا جميلا ●
پس كفارك اذيتنه اوزريكه بر كوزل قتلنمق قتلانكه انكا استعجال واضطراب يوقدر
انهم يرونه بعيدا ● تحقيقا كه كفار قيامت كونينى امكاندن اوزاق بيلورلر
ونريه قريبا وبز انى يقين بيلورز امكاندن يوم تكون السماء كالمهل اول كونده كه
كوك اريمش باقر كبى اولور وتكون الجبال كالعهن وطاغلر رنكارنك يوك
كبى اولور زيرا اونلر هوايه قالقدوكلرنده رنك آميز اتمش يون بكرمشه اولور
ولا يسأل حميم حميما ● ودخى بر خصيم بر خصيمك حالنى سؤال ايتمز يبصرونهم
اول حالده كه دوستلرى بيرين كورمش قيلنورلر يعنى قيامت كوننده خلق كندو حالنه
اول كلى مشغول اولورلر كه خصملرى بيربرين كورمشلر ايكن حال وخاطر صورمزلر ●
يود المجرم كنهكار اولون كافر محبتله آرزو ايدركه لو يفتدى من عذاب يومئذ
اول كونك اشكنجه‌سندن كندو نفسنى چاقورن السندى ببنيه وصاحبته
واخيه ● اوغوللريله وقاريسيله وقرنداشيله وفصيلته التى تؤويه وكندوى
پروردوب ياردم ايدن قوم وقبيله‌سيله ومن فى الارض جميعا وير يوزنده
اولانلر ايله قمو ثم ينجيه ● صكره اول فدا ويرمسى كندوسنى قورترسيدى كلا
راز كچسون بو تمنيدن ونه ممكندر اندن فدا قبول اولنمق انها لظى تحقيقا كه دوزخ
بر شعله‌در نزاعة للشوى ● باشك دريسنى شدتله چكيجى تدعو من ادبر
وتولى ● جذب ايدوب احضار ايدر شول كيمسه‌يى كه حقدن اكسه دونوب
طاعتدن يوز دوندردى وجمع فاوعى ومال جمع ايدوب كيسه‌لره دولدردى
دواجنا ولانن ماله زكوتى اندن چيقرمدى ان الانسان خلق هلوعا ● تحقيقا كه آدم
اوغلى پك حرصلو آز صبرلو يارادلدى اذا مسه الشر جزوعا ● يعنى بدنى كندويه
دكرنا يشلدى تابا اولورو اذا مسه الخير منوعا ● وحين اتولك كندويه اصانت
ايدر نفسين طاعتدن ومالى اربابا استحقاقدن مبالغه ايله الى قور وجمله آدميلر
بو طبع اوزره مجبولدرلر الا المصلين مكر نماز قيلانلر كه اول اوصافدن منزه‌دركـ

الذين هم على صلوتهم دائمون ● اهل نماز شول کیمسه لردرکه کندولر نمازلری اوزره مداومدرلر ایش کندولرین اندن الی قومزلر والذین فی اموالهم حق معلوم ● وشول کیمسه لردرکه مالرنده بر بیلنمش حق وار زکوة وصدقه گبی موظفه گبی للسائل والمحروم ● ایستیانه یوقسله وایستمیانه یوقسله محروم اول کیمسه درکه خلقک اموالندن تعففا ایدوب بر نسنه ایستمز پس خلق دخی کندوبی دولتمند ظن ایدوب ویرلمیوب محروم اولور والذین یصدقون بیوم الدین ● وشول کیمسه لردرکه قیامت کوننک اولمسین تصدیق ایدرلر والذین هم من عذاب ربهم مشفقون ● وشول کیمسه لردرکه کندولر پروردکارلری عذابندن قورقیجیلر اوزره در ان عذاب ربهم غیر مأمون ● تحقیقا که پروردکارلرینک عذابی مأمون دکلدر والذین هم لفروجهم حافظون ● وشول کیمسه لردرکیم کرک اعضالرین هر نسنه دن کندولر صاقلمشلردر الا على ازواجهم مگر منکوحه لری اوزره او ما ملکت ایمانهم یاخود الری مالک اولدوقلری قرواشلر اوزره فانهم غیر ملومین ● که على التحقیق که انلر ملامت اولنماز لر قاریلری وقرواشلرندن فرجلرین حفظ ایتمکدن اوتری فمن ابتغى وراء ذلک پس هر کروه که منکوحه لرندن وقرواشلرندن اوزکه یه طالب اولورلر فاولئک هم العادون ● اول کروه که کندولر درحدود شرعیه‌دن تجاوز ایدیجیلر والذین هم لاماناتهم وعهدهم راعون ● وشول کیمسه لردرکه کندولر دخی امانتلرینه وپیمانلرینه کوزه ده‌یجیلر والذین هم بشهاداتهم قائمون ● وشول کیمسه لردرکه کندولر طانقلقلرینه دخی دورمشلر یعنی حقوق الهیه دن وحقوق عباددن بیلدکلری نسنه یی انکار ایتمزلر والذین هم على صلوتهم یحافظون ● وشول کیمسه لردرکه کندولر نمازلری اوزره محافظه ایدوب شرائط وآدابی یرینه کتورورلر اولئک فی جنات مکرمون ● اول اوصاف ایله متصف اولان کروه خدانک تفضیلیله دخی بهشتلرده معززومکرمدرلر کافرلر دایم پیغمبرک حضرتک چوره سنده حلقه حلقه اولوب کلامنی استهزا ایدرلردی حق جل وعلا انلرک احوالندن تعجب ایدوب بیورر فمال الذین کفروا قبلک پس نه دینی اولدی انلره که اولدیکه سنک چوره کده مهطعین ● سرعتله کلمشلر عن الیمین وعن الشمال عزین

وصولدن بلوک بلوک اولدوغلری حالده ایطمع کل امرئ منهم ایا انلردن هر برکیشی آرزو ایدرکه ان یدخل جنة نعیم ● نعمتلری چوق باغه کره کلا دخی بوایتدوکلری آرزودن واز کچسونلر انا خلقناهم مما یعلمون ● تحقیقا بز انلری یرادق بیلدوکلری نسنه دن یعنی انلر بر قوقش نطفه دن خلق اولندیلر که عالم قدسه هیچ انک مناسبتی یوقدر طاعات وایمان ایله واخلاق پسندیده ایله مستکمل اولمینجه فلا اقسم برب المشارق والمغارب ● پس کونشک چیقیجی وباتیجی یرلرینک دخی پروردکارینه قسم که انا لقادرون على ان نبدل خیرا منهم على التحقیق که بز قادرز انک اوزرینه کیم کافرلری هلاک ایدوب کندولردن ییکرک دخی کیمسنه لر یرلرینه کتوررز وما نحن بمسبوقین ● وهلاک لرین ایسترسک اصلا بز بر کیمسنه یه مغلوب اولوب هلاکلرندن منع اولنمزز فذرهم یخوضوا ویلعبوا پس انلری بوراق باطله اولانه انسیابه مبادرت ایدوب اوینسونلر حتى یلاقوا یومهم اول وقته دک که کونلرینه صاتشه لر الذی یوعدون ● اول کون که انکله وعد اولنورلر یوم یخرجون من الاجداث سراعا اول کونکه کورلردن چیقرلر تیز لنشلر ایکن کانهم الى نصب یوفضون ● کویاکه انلر بر دکمش بیرق سمتنه یوررلر خاشعة ابصارهم کوزلری خاشعه یا قتی ایکن قیامتک احوالندن ترهقهم ذلة کندولرین خوارلک قبلر ذلک الیوم الذی کانوا یوعدون ● اولدر اول کونکه کافرلر دنیاده انکله موعود اولنورلردی

سورة نوح علیه السلام مکیة وهی [illegible] عشرون آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

انا ارسلنا نوحا الى قومه تحقیقا که بز حضرت نوحی کندو عشیرتنه مرسل قیلوب سویلدک ان انذر قومک کندو جماعتکی قورقتدر من قبل ان یاتیهم عذاب الیم ● کندولره پروردنالک اشکنجه کلمدن اول واوعذاب غرق ایلدر طوفان پس حضرت نوح فرمانی قبول ایدوب قومنه واردی قال یا قوم انی لکم نذیر مبین ● دیدی ای بنم عشیرتم على التحقیق که بن تنکری تعالینک عذابندن سزه برقورقودیریجی یم احکامنی آشکارا ایدوب سویلرم ان اعبدوا الله تنکری تعالی یه یالکوز پرستش ایدک واتقوه واطیعون ● واندن خوف ایدک وبنم بکا اطاعت کتورک یغفر لکم من ذنوبکم کناهلرکزک برمقداری سزه

مغفرت ایدر و اوکوز حالکزدن اولان کناهلریدر زیرا اسلام ما قبلنی هدم ایدر
﴿وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى﴾ وسزی بر معین مدته دک تأخیر ایدوب عذابی
اوزریکزه مسلط ایتمز یعنی ایمان وطاعات کتوردیککوز صورتده تقدیر اولنان
مدتک نهایتنه دک سزی تأخیر ایدر ﴿إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ﴾ تحقیقا کرم
تکری تعالی تقدیر ایتدوکی اجل کلدوکده تأخیر اولنمز ﴿لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾
اکر بیلور ایسه کز اولسیدکوز البته آنی بیلوردکوز اخبارده بوکونه ثابت
اولدیکه حضرت نوح علیه السلام طقوزیوز الی ییل قومنی طریق حقه دعوت
ایلدی سوزنی قبول ایتمدیلر عاقبت سینه‌سی تنک اولوب جناب رب الاربابه
توجه ایدوب ﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا﴾ دیدی ای پروردکار
بی شبهه که بن کندو جماعتمی کیجه وکوندز طریق حقه دعوت ایلدم ﴿فَلَمْ يَزِدْهُمْ
دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا﴾ پس بنم دعوتم کندولره برنسنه ارتورمدی الا ایمان
وطاعتدن قچمغی ﴿وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ﴾ وتحقیقا که بن هرکاه که دخی
کندولرینی ایمانه دعوت ایلدم تا که انک سببیله کندولره مغفرت ایده سن
﴿جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ﴾ سوزیمی ایشتمامک ایچون بارمقلرین قولاقلرینه
قیلدیلر ﴿وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ﴾ ودونلرینی اورتنوب قپلندیلر تا که یوزیمی دخی
کورمیه‌لر ﴿وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا﴾ وکفرلرینه اوزره دوردیلر
اتباعمدن سرکشلک ایتدیلر اولو سرکشلک ﴿ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا﴾
صکره بی شبهه که بن کندولرینی ایمانه آشکارا دعوت ایلدم ﴿ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ
لَهُمْ﴾ بعده علی التحقیق که بن دعوتی کندولره آشکارا ایتدم ﴿وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ
إِسْرَارًا﴾ دخی دعوتی کندولره غایتله کزلی ایتدم ﴿فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ﴾ پس دیدم دخی پروردکارکوزدن مغفرت طلب ایدک کفردن
توبه ایتمکله ﴿إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا﴾ که بی شبهه او غایتله مغفرت ایدیجیدر
﴿يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا﴾ یغموری فراوان اولدوغی حالده اوزریکوزه
یوللر ﴿وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ﴾ وانواع مال ایله واوغللر ایله سزه امداد ایده
﴿وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا﴾ وسزه باغلر قیلور وسزه ایرمقلر قیله
﴿مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا﴾ سزه نه اولدی که خدای ذو الجلاله اولولق عظمت
امید دوتوب عذابندن خوف ایتمزسز ﴿وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا﴾ وحال بوکه سزی

درلو درلو خلق ایلدی برطور مضغه وبرطور علقه تا نهایته دک وبو خلق ایتمک
کمال قدرتنه دلیلدر ﴿أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا﴾ بعضی
بعضی اوزرینه حق جل وعلا حضرتلری یدی کوکلری قات قات یراتدی ﴿وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ
نُورًا﴾ وآی انلرک برنسنه‌سنی یریوزینه اشق وپرجی قیلدی ﴿وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا﴾
وکونشی چراغ کبی قرانلقی محو ایدر برنسنه قیلدی ﴿وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا﴾
وایزد متعال سزی یردن بتر نسنه کبی بر بتدرمک بتدردی چونکه پدرکز
حضرت آدم علیه السلام یردن خلق اولندی کویا که جمله‌کز اندن خلق اولندکز
﴿ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا﴾ صکره سزی انک ایچنه دوندرور یعنی بعد الموت یر ایچنده
دفن اولنورسز ﴿وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا﴾ وجزا وحساب ایچون سزی اندن چیقرمق
چیقرتدورر ﴿وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا﴾ وتکری تعالی حضرتلری یری سزکچون
دوشنمش دوشمه کبی قیلدی ﴿لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا﴾ تا که اندن
منسع یوللره ایره‌سز چون حضرت نوح علیه السلام بو دلایل قاطعه‌یی براهین
ساطعه‌یی کتوروب قومندن تمرد وعصیاندن اوزکه برنسنه حاصل اولمدی
دنی درکاه ذو الجلاله تضرع وشکایت یوزین دوتوب سویلدی کما قال الله تعالی
﴿قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي﴾ حضرت نوح علیه السلام دیدی یا الهی
کسیم بنم کوروم سوزمی قبول ایتمدیلر ﴿وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا﴾
واویدیلر شول کیمسنه‌یه که مالی واوغلانلری اول معتدن اوزکه برنسنه
کندویه ارتورمدی یعنی بنم سوزمی قبول ایتمیوب اموال واولادلرینه مغرور اولان
دونمانک سوزلرینه تابع اولدیلر ﴿وَمَكَرُوا﴾ وانلرک رئیسلری حیله وخدعه
ایتدیلر ﴿مَكْرًا كُبَّارًا﴾ بربیوک حیله ﴿وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ﴾ وکندولره
تبعیت ایدنلره دیدیلر دخی معبودلرکوزک عبادتنی بوراقمک ﴿وَلَا تَذَرُنَّ
وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا﴾ وعلی الخصوص بو بتلرک
عبادتنی بوراقمک کتوردیلر که بونلر حضرت آدم ایله حضرت نوح علیهم السلام
اراسنده بر صالح کشیلر اولدیلر دار آخرته انتقال ایتدکلرندن صکره دخی
نقشلری تبرک ایچون تصویر اولندی بعده مرور ایام ایله خلق انلره عبادت ایتدیلر
﴿وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا﴾ وتحقیق چوق کیمسنه‌لری ازدردیلر ﴿وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ
إِلَّا ضَلَالًا﴾ وستمکار اولانلره مکر کدرولکدن ودنیوی مصلحتلرندن

ازمغدن اوزكه بر نسنه ازترمه مما خطيئاتهم اغرقوا اكا هلرندن اوتری صودە بوغولمش قيلنديلر فادخلوا نارا دە عقب بر آتشه كرمش قيلنديلر واو عذاب تبردر فلم يجدوا لهم من دون الله انصارا پس تنكری تعالی دن اوزكه كندولرە بر يار ومجير بولمديلر بو كلام مع انلرە تعريض وار در كه انلر تنكری تعالی دن اوزكه بر معبود لر ايدنديلر كيم كندولرە يار دم ايتمكه قدرتلری يوقدر وقال نوح رب لا تذر على الارض من الكافرين ديارا وحضرت نوح عليه السلام ديدی يا الهی بر يوزی اوزرە كفاردن بر كيمسه قومه انك ان تذرهم يضلوا عبادك تحقيقا كه اكر سن انلری قورسن قوللرکی آزدررلر ولا يلدوا الا فاجرا كفارا وطوغرمزلر الا حقدن عدول ايتمش غايتله نعمتی انكار ايدیجی كيمسنه یی رب اغفر لی ولوالدی ای پروردكارم بكا وپدرمه وانامه مغفرت ايله ولمن دخل بيتی مؤمنا وايومه كرنه مؤمن ولدوغی حالده دخی وللمؤمنين والمؤمنات واهل ايمان كشيلرە واهل ايمان عورتلرە ولا تزد الظالمين الا تبارا وستمكارلرە انلرە هلاكدن اوزكه بر نسنه آرترمه

سورة الجن مكية وهی ثمان وعشرون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

قل اوحی الی سويله يا محمد فرشته ايله بكا خبر كوندوريلدی كه انه استمع نفر من الجن علی التحقيق كه شان بودر كه برپلردن بر كروە قرآنی استماع ايلدی منبردە دخی كتوردیلر كه ايمان جن حضرت محمد المصطفی عليه السلام نبوتنك اونجی سنه سنده واقع اولدی وانی بوكونه تقرير ايتديلر كيم حضرت محمد المجتبی صلوات الله وسلامه عليه صحابه كرام ايله بطن النخله نام مكانده صباح نمازين قيلار ايكن اجنه دن بر كروە كه يدی يا طقوز اول مكاندن اوغرايوب حضرت قرآن عظيم الشانك تلاوتن حضرت سروركائنات دن ايشتديلر اندن بر رقت ووجد كلازنده بيدا اولمغين ايمانه كلوب طائفه لرينه رجوع ايتدكلرنده بعض كلمات حكمت آميز كندولردن صدور ايدوب حق جل وعلا حبيب اكرمنه اندن خبر ويروب بيوردی فقالوا انا سمعنا قرآنا عجبا پس ديديلر تحقيقا بز بر بديع وغريب خلقك سوزينه مباين اوقنور سوز ايشتدك يهدی الی الرشد حق وصوابه يول كوستررفآمنا به دە عقبنه اكا تصديق كتوردك

ولن

ولن نشرك بربنا احدا وپروردكارمزە هركز بر اورتاق قيلمزز وانه تعالی جد ربنا ودخی تصديق كتوردك كه علی التحقيق شان بودر كيم دخی پروردكارمزك اولولغی برتر اولدی ما اتخذ صاحبة ولا ولدا اصلا نه زوجه ونه اوغول ايدندی وانه كان يقول سفيهنا علی الله شططا وعلی التحقيق كيم ايشی بوكه بزه منسوب اولان بيخرد تنكری تعالی اوزرە حددن تجاوز ايتمش سوز دير ايدی وانا ظننا ان لن تقول الانس والجن علی الله كذبا ودخی بی شبهه كيم بز كمان ايتدك كه بشر وپری مقوله سی ايزد ذو الجلال اوزرە هركز يلان دخی سويلمزلر وانه كان رجال من الانس يعوذون برجال من الجن ودخی علی التحقيق حال بودر كه انسان مقوله سندن كشيلر پری مقوله سندن كشيلرە دخی صيغنورلردی كه بر موحش مكانه قوندوقلرنده ديرلردی بو مكانده ساكن اولان اجنه سفهاسی شرندن بو كلر بينه صيغنورز فزادوهم رهقا پس بو صيغنمق سببيله انس پريلرە سركشلك وطغيان آرتردیلر وانهم ظنوا كما ظننتم ودخی بی شبهه كه آدميلر كمان ايتديلر نته كه سز ای اجنه كمان ايتدكوز كه ان لن يبعث الله احدا علی التحقيق شان بوكه تنكری تعالی هركز بر كيمسه بيغامبرلكله كوندرمز وانا لمسنا السماء ودخی بی شبهه كيم بز كوكك خبرين طلب ايتدك فوجدناها ملئت حرسا شديدا وشهبا پس انی بولدق كيم شدتلو پاسبانلرله ويلدزلردن آيرلمش آتش پارەلرله دولدرلدی وانا كنا نقعد منها مقاعد للسمع ودخی علی التحقيق كيم بز كوكدن اوتوره ير لرده ايشتمك ايچون اوترردق يعنی بوندن اقدم ملائكه سوزين ايشتمك ايچون آسمانه صعود ايدوب پاسبان وشهابدن خالی اولان مكانلرده اوتررردق فمن يستمع الآن پس شمدی بعثتدن هر كيم آسمانه چيقوب دكلمك ايستر يجد له شهابا رصدا كندو يه بر آتش شعله سی پاسبان بولور وانا لا ندری اشر اريد بمن فی الارض دخی بی شبهه بز بيلمزز كيم كوكك محروس اولمسيله يرده ساكن اولانلرە بر بدلكمی ايستندی ام اراد بهم ربهم رشدا ياخود پروردكاری كندولرە بر ايولك ايستدی وانا منا الصالحون دخی بی كمان كيم بزدن كوزلر عملو مؤمنلر وار ومنا دون ذلك وبزدن اول صلحادن الچق كيمسنه لر وار كنا طرائق قددا متفرق مذهبلر ايه مسيدك وانا ظننا ان لن نعجز الله فی

سفيهنا

رشدا

في الأرض دخي على التحقيق بز بيلدك كه شانوكه هركز تنكري تعالى يه يرده عاجز ايتمكه قدرتمز يوقدر ولن نعجزه هربا وهركز قجمق جهتندن اني عاجز ايتمزز بو برابشر ايتمك ايسترسه وأنا لما سمعنا الهدى آمنا به دخي على التحقيق بز قجن كيم قرآني ايشتدك اكا ايمان كتوردك فمن يؤمن بربه فلا يخاف بخسا پس هر كيم ربنه ايمان كتورر نه جزا آنك نقصانندن قورقر ولا رهقا ونه ذلتدن وخوارلكدن قورقر وأنا منا المسلمون ومنا القاسطون دخي بي شبهه كيم بزدن اسلامه كلانلر بزدندر وطريق حقدن عدول ايدنلر بزدندر فمن أسلم پس هر كيم اسلامه كلديسه فأولئك تحروا رشدا اول كروه دوغرو يوله قصد ايتديلر وأما القاسطون واما حقدن عدول ايدن كيمسه لر فكانوا لجهنم حطبا انلر دوزخه اودن ايديلر وأن لو استقاموا على الطريقة وبكا وحي اولنديكه على التحقيق كه شان بودر كيم اجنه دوغرو يول اوزره استقامت ايتسه لر لأسقيناهم ماء غدقا البته انلره فراوان صو ايچرردك يعني رزقي دخي كندولره توسعه ايدردك لنفتنهم فيه تاكه اول وسعت عيشده انلره تجربه كبي معامله ايدوب نعمتك شكرنه قيام ايدن ايتميانلردن متميز اوله ومن يعرض عن ذكر ربه وهر كيم پروردكارينك نعمتني اككدن يوز چويره يسلكه عذابا صعدا اني بر راحتسز چوق زحمتلو اشكنجه ده كيورر وأن المساجد لله دخي بكا وحي اولنديكه على التحقيق كه مسجدلر خداي ذو الجلاله مخصوصدر فلا تدعوا مع الله أحدا پس انلرده تنكري تعالى ايله بر كيمسه يه طغروب عبادت ايتمكوز وأنه لما قام عبد الله يدعوه دخي بكا وحي اولنديكه على التحقيق شانبوكه قچن تنكري تعالىنك قولي فالقدي كندوبي عبادت ايتمك ايچون يعني اول وقت كه بطن نخلده حضرت محمد المصطفى عليه السلام نماز قيلمغه شروع ايلدي كادوا يكونون عليه لبدا اجنه ديقلشديلركه قرآنك استماعي ايچون حضرتي اوزره كيچه كبي تات تات اوله لر قل إنما أدعو ربي سويله بوندن اوزكه بر نسنه يوقدر كه بن پروردكارمه عبادت ايدرم ولا أشرك به أحدا و اكا بر كيمسه اورتاق قيلمم قل إني لا أملك لكم ضرا ولا رشدا سويله على التحقيق كه بن سزه نه بدلك يتشدرمكه قادرم ونه دوغرو يوله ايصال ايتمكه قادرم قل إني لن يجيرني من الله أحد سويله بي شبهه كه بن تنكري تعالىدن عذابندن بني بر كيمسه صيغندرمز بكا بر حمايت ايتمك ايسترسه ولن أجد من دونه ملتحدا وانك غضبندن اوزكه بر التجا ايدجك نسنه بوله مم إلا بلاغا من الله ورسالاته مكر تنكري تعالىنك طرفندن خلقه شرعي يتشدرمك وخبرلرينك بيان ايتمك كه او بكا ينار اولور ومن يعص الله ورسوله وهر كيم تنكري تعالىيه و پيغامبرينه عصيان ايدرسه فإن له نار جهنم بي شك كه دوزخ اتشي اكا اولور خالدين فيها ايچنده استمرار اوزره اقامتي تقدير ايتمشلر أبدا هميشه حتى إذا رأوا ما يوعدون دلالت حالحسبيله كلام مقدره غايتدر يعني كفار حضرت محمد المصطفى عليه السلامي زبون كوروب عصيان ايدرلر اول وقته دكين كه وعد اولندوقلري نسنه يي كوردوكلرنده فسيعلمون من هو أضعف ناصرا وأقل عددا على التحقيق بيلورلركه ياردمجي جهتندن غايتله زبون كيمدر وصايي جهتندن اقل كيمدر قل إن أدري أقريب ما توعدون سويله يا محمد بلمم وعد اولندوغكوز نسنه يقين ميدر أم يجعل له ربي أمدا ياخود پروردكارم اكا بر مدت تعيين قيلر يعني انلرك وقوعي متحقق در اما نه زمان اولدوغني بيلمم عالم الغيب بزدن والجلالدن پوشيده اولان اشياء يي بيلور فلا يظهر على غيبه أحدا پس مخفي اولان نسنه سنه بر كيمسه يه مطلع قيلماز إلا من ارتضى من رسول مكر رسول قسمندن بكندوكي كيمسنه يي كه اني بعض امورينه مطلع قيلر تاكه اكا معجزه اوله فإنه يسلك من بين يديه ومن خلفه رصدا پس على التحقيق كه حق تعالى اول بكندوكي كيمسنه نك اوكندن و اردندن ملئكه دن پاسبانلر تعيين ايدر تاكه شياطينك تخطفاتندن ودخي سوزي اوزرينه قريشدرمقلرندن اني حفظ ايده ليعلم أن قد أبلغوا رسالات ربهم تاكه موحى له اولان پيغامبر بيله كيم على التحقيق وحي كلان فرشته لر دخي پروردكارلرينك رسالتلرني تغيير وتحريفدن مصون يتشدرديلر وأحاط بما لديهم وحال بوكه حق تعالى رسلك قتلرنده اولان نسنه يه دانش جهتندن احاطه ايتمشدر وأحصى كل شيء عددا وهر نسنه يي صايي جهتندن ضبط ايتمشدر بغيره قطره لرنه وقوملرك ذرّاتنه

سورة المزمل ... عشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب

يا ايها المزمل اى دونلريله بورلنمش اولان ذات پاك كتورديلركه حضرت
شرور كائنات مبدأ احوالنده برپاره ضعف ايله كندوسينى اورتوب نماز قيلاردى
حضرت خديجه دن رضى الله تعالى عنها منقولدركه اول اوندورت دوشرلك
برپاره ضعف ايدى ● دخى ياريسيله بن اورتلمش ايدم و دخى ياريسيله كندوسى
و بو اثناده بو سورهنك صدرى اوزرينه نازل اولدى بيلمك كركدركيم ابتداء
اسلامده قيام ليل فرض ايدى و اهل اسلام قيامنده اوچ مقدار اراسنده
مخير ايديلر ياريسنده و ايكى اولشنده و بر اولشنده نته كه حق تعالى بيوردى
قم الليل الا قليلا كيجه ده نماز ايچون قالق مگر براز نصفه كه اول آز كيجه نك
ياريسيدر او انقص منه قليلا ياخود ياريدن براز اكسلت تا كه ايكى
اولشنده قالقمش اولهسن او زد عليه يا نصفه اوزره ارتر تا كه بر اولشنده
قالقمش اولهسن و بوندن اكسك اولورسه قيام ليل صايلمز ورتل القرآن
ترتيلا ● و قرآنى اوقودوكده فاصله تأنى ايله اوقى يعنى حروفنى بر مرتبه ده
تبيين ايله كه سامع اولان كيمسنه حروفك صايمه سندن متمكن اوله انا
سنلقى عليك قولا ثقيلا ● تحقيقا كه بز اوزركه بر آغر سوز بورا قورز يعنى
وحى ايله سكا بر كلام ارسال ايدرزكه تكاليف شاقه يه مشتمل اوله و غيرون
مكلف اولان جماعت اوزره اغردر خصوصا اوزركه زيرا سنك اوزركه كتورر
و امته تبشيرى لازمدر ان ناشئة الليل تحقيقا كه كيجه ده بيدا اولان
عبادت هى اشد وطأ كندوسى مشقت جهتندن زياده بركدر و اقوم قيلا
و سوز جهتندن زياده مستقيمدر يعنى كيجه عبادتنده حضور قلب سببيله
و اصوات خاموشلكندن اوترى قرائت اوقومسى صوابه اقربدر ان لك
فى النهار سبحا طويلا ● تحقيقا كه سكا يا محمد كوندزده چوق اشتغال
واردر پس تهجده ملازم اول كه خدانك مناجاتى فراغت خاطر ايستر واذكر اسم
ربك و پروردگارك آدينى ذكر ايت كيجه و كوندزده اوقات ايله تحقى بيوريله
كيم ذكر الله ديو بر امر عامدر تحميده و تهليله و تسبيحه و قراءت قرآن و مدارست
علم و نمازه و بو مقوله دن اولان اشيايه شامللدر و تبتل اليه و خلقدن
كسل حقك عبادتنه رغبت ايت تبتيلا ● بر انقطاع كه نفسكى بالكليه الا بذ
دنيادن كسوب مقام عبوديتده اقامت ايدهسن رب المشرق والمغرب كوندوز

چيقجق و باتجق يرلرك پروردگارى اودر لا اله الا هو اندن اوزكه بر درست معبود
يوقدر فاتخذه وكيلا ● پس انى كندوكه معتمد ايدوب جمله امورلى اكا اصمرله
واصبر على ما يقولون وكفار حقكده ديدوكلرى سوزلره صبر ايت واهجرهم هجرا
جميلا ● و انلردن ايراق اول كوزل ايراقلق كه كندولردن يان چيزوب مدارا ايدهسن
و كندولردن انتقام المق قصدنده اولميهسن وذرنى والمكذبين اولى النعمة
و ارباب نعمت اولان يلانجيلر ايله بنى قوى كه بن انلرك حقندن كلوب سزالرين
ويررم و مهلهم قليلا ● و انلره آز مهلت ور يعنى آز زمان كه بدن سزالرين
بولورلر ان لدينا انكالا و جحيما تحقيقا كه بزم ده كفار ايچون اغير بوقاغولر
و يانمش آتش وار وطعاما ذا غصة و عذابا اليما ● و بوغازده دوروب كيچمز
ييجك و دردلو اشكنجه دخى وار يوم ترجف الارض والجبال اول كونده كه زمين
و طاغلر دترر و كانت الجبال كثيبا مهيلا ● و طاغلر صاچلمش قوم مرتبه سنه
اولدى يعنى طاغلر بو مرتبه ده صاچلور قوم كبى اولورلر انا ارسلنا اليكم رسولا
● بى شبهه بز سزه اى اهل مكه بر پيغامبر كوندردك شاهدا عليكم اوزركزه
بر طانق كه قيامت كوننده دعوتنه اجابت ايدن و منهيا دستايدن و ايتميانلر اوزره
دخى شهادت ايدر كما ارسلنا الى فرعون رسولا ● نته كه مصر حاكمنه
بر پيغامبر يعنى حضرت موسى عليه السلامى كوندردك فعصى فرعون الرسول
پس فرعون بو عون اول پيغامبره اطاعت ايتمدى فاخذناه اخذا وبيلا ● دخى تب
انى بر محكم الم الدق كه كندوسينى و لشكرين بر لحظه ده محو ايدوب بوغدق فكيف
تتقون ان كفرتم پس اى مشركلر خدانك وحدانيتنى انكار ايتمك اوزره قالورسه كز
نيجه كندوكزى صاقندورورسز يوما يجعل الولدان شيبا بر كوندن عذابندنكه
شدت هيبتى اوشاقلرى آق صاچلو قيلر السماء منفطر به كوك اول
كونك احوالى سببيله يارلور كان وعده مفعولا ● تنكرى تعالينك وعدى
ايشلنمليدى ثقلنى قبول ايتمز ان هذه تذكرة تحقيقا بو وعيدى بيان
ايدن ايات بر پنددر فمن شاء پس هر كيم كه پند المسين ايستدى فاتخذ
الى ربه سبيلا ● پروردگارى طرفنه بر يول ايدندى كتورديلركه قم الليل
ى نازل اولدقده صكره حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم و صحابه كرام
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين ● قيام ليله مباشرت ايديلر كندولره معيز

اولان وقتلر مشتبه اولدوغیچون بتون کیجه‌یی نماز ایله احیا ایدرلردی بوندن

کندولره خیلی مشقت حاصل اولمشدی بر مرتبه‌ده که سیدالکونینک مبارک ده‌پالری

شیشمشدی حق جل وعلا حضرتلری لطف وکرمندن بر ییلدن صکره اول بار کرانی

مؤمنلردن قالدروب بو آیتی کریمه‌یی منزل ایدوب بیوردی که إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ تحقیقا

پروردکارکی بیلور کیم أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ سن

قالقرسن کیجه‌نک ایکی اولشندن آزرق ویاریسنی دخی وبر اولشنی دخی

وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وسنکله اولانلردن بر کروه دخی اول منوال اوزره

نماز ایچون کیجه قالقرلر وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۝ وایزد ذوالجلال

کیجه‌یی وکوندوزی تقدیر ایدر یعنی کندو مسندن اوزکه کیجه وکوندوزک دخی

ساعتلرین برکیمسه کما هو حقه بیلمز عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ حق جل وعلا بیلدی

کیم علی التحقیق سز اوقاتلر حسابنی ضبط ایده‌منسز فَتَابَ عَلَيْكُمْ پس عفو

ومرحمتله اوزرکزه دوندی که قیام مقدارینک ترکنده سزه مرخصت

ویردی فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ پس کلام قدیمدن اوزرکزه آسان اولان

نسنه‌یی اوقک یعنی کیجه نمازندن اوزرکزه آسان اولانی قیلک ایچون قرآنی اوقمق

نمازک برکنیدر انکله اندن تعبیر اولندی نته که سائر ارکانیله غیر محلده

تعبیر اولندی ۝ بعده بو عفو وتخفیفک حکمتنی بیان ایدوب بیوردی

عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ خداء عز وجل علم ازلیسی انکا تعلق ایتدیکیم علی التحقیق

شان بودر که سزدن خسته‌لر اولور وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ

مِن فَضْلِ اللَّهِ وسزدن بر بلوک دخی بر یوزنده سفر ایدوب خدانک احسانی

وکرمندن معیشت پیدا ایتمکه طالب اولورلر وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

وسزدن بر بلوک دخی وارکه خدانک یولنده جنک ایدرلر فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ

مِنْهُ پس اندن آسان اولانی اوقک وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وفرض اولان نمازی قیلک

وَآتُوا الزَّكَاةَ وواجب اولان زکوتی اربابی مستحقه ادا ایدک وَأَقْرِضُوا اللَّهَ

قَرْضًا حَسَنًا ۝ وایزد ذوالجلاله بورج ویرک بر کوزل بورج یعنی اخلاص وکوکل

خوشلغیله دخی صدقه ویرک بیلمک کرک کیم قول صدقه ویرمسنده حریص

اولوب درکاه کبریاده عوضین بولمسنا امید وار اولمغیچون حق جل وعلا

صدقه‌یی قرض عنوانیله مذکور قیلدی وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ

وای اهل ایمان اولان مقوله‌دن سزدن صحت حالنده هر نه ایلرو کوندررسز تَجِدُوهُ

عِندَ اللَّهِ تنکری تعالی قتنده انی بولورسز هُوَ خَيْرًا کندو سیزک موت

قتنده وصیتله تأخیر اولنان نسنه‌دن وَأَعْظَمَ أَجْرًا وثواب جهتندن

اندن اولورق دخی انی بولورسز وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ وجمیع احوالکزده

ایزد ذوالجلالدن دخی مغفرت طلب ایدک زیرا انسان تقصیردن خالی اولمز

إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ کیم بی شبهه تنکری تعالی حضرتلری بو ایکی

صفتک غایتیله متصف ۝ اولمشدر پس مغفرت استیانلرک عفو ایدر

سورة المدثر مکیة وهی ست وخمسون آیات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ای اورتنمش اولان وجود شریف مرویدر کیم حضرت پیغامبر

صلی الله تعالی علیه وسلم خلعت رسالتله مشرف اولمدن اول دابیشرینی بوایدیکم

حرا طاغنه کیدوب مغاره‌سنده عبادت ایچون قابنوردی جنابی شریفنه

وکوره نقل اولندیکیم خلوتم تمام اولدوقدن صکره خانه‌یه توجه ایتدم اثناء

طریقده بنی چاغره بر صدا ایشتدم صاغمه وصولمه باقدم بر نسنه کورمدم

بعده یوقارو باقدم هواده قورلمش بر تخت اوستنده بر شخص اوتورر کوردم

اندن بر عظیم خوف بکا حاصل اولوب خدیجه‌یه کلوب دیدم بنی اثواب

ایله اورتک بنی اورتدکلرندن صکره حضرت جبرئیل علیه السلام بو آیتله

ایله کلدی دیو روایت بناء بعض مفسرین دیدیلر قرآندن اولا ینان سوره

بودر وبعضیسی انکا ذاهب اولدیکیم یا ایها المدثر معناسی شریف بوکه ای

نبوت وکمالات نفسانیه ایله اورتلمش اولان ذات پاک قُمْ فَأَنذِرْ

قالق خلقی عذابدن قورقوت وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۝ وپروردکارکی اولولغله

خصوص قیل وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۝ ودونلریکی نجاستدن پاک قیل زیرا

دونلری تطهیر ایتمک نمازده واجبدر وغیر یسنده مستحبدر واو دونلرله

اولوروب نجاستدن حفظ اولنمسیله دخی قصد ایتمسی کبی تاکه انلر پیرده

سورلوب نجاست قاپمیه وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ وعذابی ترک ایت یعنی عذابه

موجب اولان اینی ایشلمه وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ ۝ وبر نسنه باغشلمه

اول حالده که سن چوقلغنه طالب سن یعنی بر شیء باغشلمه اول امید ایله که دخی

تشن چوق قلمغه طالب سن یعنی برشی باغشلمه اولا مید ایله که ویره و کمکدن
ارتق برعوض صنه کله بو حکم حضرته مخصوصدر اما سائر امت بو کونه
برایشی ایتسه لر دخی اوزرلرینه برنسنه لازم کلماز وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ
و پروردکارکک فرماننده صبرایت فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ۝ پس اول
کونکه صوره اوفوره لر فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ۝ اول اوفوریلدک
اول کونده برشدتلو کوندر نشانه سیدر عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ۝
یعنی اول کافرلر اوزرینه آسان دکلدر ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ قو بنی یا محمد شویله کسه
ایله که بن آنی خلق ایتدم وَحِيدًا ۝ یالکز اولدوغی حالده نه مالی و نه
اوغلی وار ایدی و اندن مراد ولید بن المغیره در زیرا بو آیتلر انک حقنده
نازل اولدی وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ۝ و اکا برچکلمش مال قیلدم یعنی
اکا مواشیدن و اکیندن و تجارت مقوله سندن چوق مال ویردم وَبَنِينَ
شُهُودًا ۝ و مکه ده کندو سیله حاضر اوغوللر ویردم یعنی اکا بویله اوغوللر
ویردم که کندو سیله محافلده بولنورلر تحصیل معاش ایچون سفره چیقمغه
کیتمزلر کتوردیلر که انک اون اوغلی وار ایدی و ایچی ایمانه کلدیلر خالد و عماره
و هشام و قلانلری بدرلری آیینی اوزره اولدیلر وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ۝
و جاه و ریاستی تحصیل ایتمک ایچون اکا بردرشت اسباب و آلات
مهیا قیلدم ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ دخی بو نعمتلردن صکره آرزو ایدرکه
کندو یه ویره و کم نسنه اوزره ارتره یم كَلَّا اویله دکلدر که ارترمغه
امید دوتر بلکه اندن اکسلک قیلورم إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ۝ که علی التحقیق
اول بد ذات بزم آیاتمزه معاند ایدی مرویدر که بو آیت نازل اولدقدن
صکره مالی نقصانه یوز دوندی حتی هلاک اولدوغی کونه دک سَأُرْهِقُهُ
صَعُودًا ۝ یعنی اول کیمسه نی صعوده بیندررم و جهنمده بر طاغدر
که نهایتنده یتمش ییلده چیقلورکا و چیقمسنه تکلیفا و لنور پس چیقوب
تپه سنه ایرشدوکی اندن اشاغیه صالنورلر ینه چیقمسنه تکلیف
اولنور صالنورلر دخی بو منوال اوزره ابد الآباد معذب اولورلر نعوذ بالله من
شر ذلک مرویدرکه بو آیتلرک سبب نزولی بو ایدی که حضرت سرور
کائنات علیه افضل التحیات حم السجده سوره سینی اوقودیغی ولید

حضرتک اوقودیغنی ایشتدی پس قومنه دوندوکده دیدی بو کون حضرت محمد
المصطفی دن برسوز ایشتدم که نه انسی و نه جنی سوزلرینه مشابهدر زیرا اکا
بر حلاوت و اوزرینه بر طراوت وار که اصلا برسوزده آنی حس ایتدم و علی التحقیق
که اول سوز غالب کلور مغلوب اولماز و بلندلکدن دوشوب پست اولمز چونکه
قریش دخی ولیدده بو سوزلری ایشتدیلر دیدیلر ولید حضرت محمد المصطفانک
دیننه مائل اولدی ۝ و طبعلرینه بوندن خیلی انزعاج حاصل اولدی ۝ پس
ابو جهل دیدکلری خبیث دیدی بن سزی بو قیغودن قورتررم پس یانه کلوب
حمیت جاهلیته متعلق سوزلر کندو یه ایراد ایلدی اول شقی دخی غضبه
بنوب دیدی سز ای قریش زعم ایدرسزکه محمد مجنوندر بو سز مسلم دکلدر
زیرا کمال عقل انده موجوددر و انکاری دخی مکابره در و خیال ایدرسز که
کاهندر بو دخی خلاف واقعدر زیرا کهانت ایتدوکنی هیچ بر فرد کورمدی
و دیرسز که شاعردر بو دخی بی معنی سوزدر زیرا انکچون که هرکز شعر کتمک
و کوممی اندن ۝ صادر اولمدی ۝ او برنسنه دکلدر الا ساحر کوردیمیسز که
کشی قاریسندن ایرر و اوغلی اباسندن ایرر و بالعکس بو سوزدن کفار
خوشحال اولوب ایرلدیلر بعده حق جل و علا حضرتلری حبیب اکرمنه کیجنش
ایتلرله تسلیت ویردی و دخی اول انشاده دخی اول شقیدن صادر اولان
احوالی بو آیتلرده عیان و بیان ایدوب بیوردی إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۝ تحقیقا
اول خبیث دخی کندو نفسنده فکر ایدوب بادیجدی که قرآن عظیم الشان
حقنده دخی نه کونه طعن ایله فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝ پس هلاک
اولسون نیجه ادیجدی ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝ بو جمله مبالغه ایچون تکریر
اولندی و لفظ ثم ایله تهدیدر اولنمی دلالت ایتمک ایچون کیم ایکنجی جمله
اولکیدن ابلغدر ثُمَّ نَظَرَ صکره قرآن عظیم الشانک شاننده تفکر ایتدی
ثُمَّ عَبَسَ پس قرآن عظیم الشانه بر موجب طعن بولمدوغندن اوتری یوزینی
اکشتدی وَبَسَرَ ۝ عبس لفظنه اتباعدر ثُمَّ أَدْبَرَ صکره حقدن یوز دوندردی
وَاسْتَكْبَرَ ۝ و انک اتباعندن سرکشلک ایتدی فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا
سِحْرٌ يُؤْثَرُ ۝ پس دیدی حضرت محمد المصطفی اوقودوغی نسنه برشی
دکلدر الا بر جادولک که اوکرنلور یعنی حضرت محمد المصطفی حاشا آنی سحره دن

اوکونور اِنْ هٰذَا اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۝ بو بر نسنه دکلدر الا انسان سوزی سَاُصْلِیهِ
سَقَرَ ۝ یعنی ولیدی جهنمك بشنجی طبقه سنده بوراقورم وَمَا اَدْرٰیكَ
مَا سَقَرُ ۝ وقنغی نسنه سنی بیلیجی قیلدی کیم سقر ندر لَا تُبْقِی وَلَا تَذَرُ
ایچنده صالنان کیمسه نك اعضاسندن بر عضوی قومازکه یاقندرمیه و انی
اهلاك ایتمیه و ازیجمی لَوَّاحَةٌ لِلْبَشَرِ ۝ بر آتشدرکه خلقه کورنور
عَلَیْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ۝ اون طقوز فرشته اوزرلرینه تعیین اولنمشدر بو عددك
مبینك تخصیصنده چوق وجوه ذکر ایتدیلر بریسی بوکه طقوز اکثر احاد در و اون
اقل عشرات در ۝ پس عدد مذکور اکثر اقله و اقل اکثره جامع اولدوغیچون
مذکور اولدی ۝ اخبارده کلمشدرکه بو آیت کریمه نازل اولدوقده ابوجهل
دیدی ای معشر قریش زبانیه اون طقوز درلر ارتق دکلدر اون نفر سزدن
بریسنه کفایت ایتمز می ابو الاشد بن کلدة الجمحی ایدر بکیره بن الکوز اونی
ارقم ایله و یدیسینی فار نملة و سز ایکیسنه کفایت ایدك حق تعالی
بو آیت کریمه یی منزل ایدوب بیوردی وَمَا جَعَلْنَا اَصْحَابَ النَّارِ اِلَّا مَلٰئِكَةً
و بز جهنم ایه لرین قیلمدك الا فرشته لرکه انلر جمله مخلوقاتدن کوجلودرلر
معالم التنزیلده مذکوردرکه جهنم خزنه سنك رئیسی مالکدر انکله اون سکز
نفر وار کوزلری برق خاطف کبیدر ۝ و دیشلری قله لره بنکزر اغزلرندن
اتش یلمی چیقر دخی ایکی اوموزلرینك اره سی یتمش ییللك یولدر دخی هر بری
بردفعه ده یتمش بیك کافری جهنمه بوراقور پس بیچاره انسان بو قلقلده
اولان مخلوقه نیچه طاقت کتوره بیلور و بونلر اون طقوز اولملرینك حکمتنی
حق تعالی بیان ایدوب بیورر وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِینَ كَفَرُوا و بز
بو ملئکه نك صاییسی برنسنه ایتمدك الا کفر ایدنلرك فتنه سی اقتضاسی
صانی یعنی بز بو ملئکه نك عددنی بویله از قیلدق تاکه کفار انی مستبعد
ایتمکله استهزا ایدوب فتنه یه دوشه لر و بونلرك عدد ایله مذکور اولملرینك
بر نچه سببین دخی بیان ایدوب بیوردی لِیَسْتَیْقِنَ الَّذِینَ اُوتُوا الْكِتَابَ
تاکه کتاب ویرلن کیمسه لر علم یقین تحصیل ایده لرکیم حضرت محمد المصطفینك
نبوتی حقدر زیرا ملئکه عذابك عددی خصوصنده اوزرینه ایسانك
کتابك سوزی بزم کتابمزك سوزینه موافقدر وَیَزْدَادَ الَّذِینَ آمَنُوا اِیمَانًا

وتاکه اهل کتابك اکا تصدیق ایتملری سببیله ایمان کتلنلر ایمانه ارتوره لر
وَلَا یَرْتَابَ الَّذِینَ اُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۝ وتاکه کتاب سماوی
ویرلن کیمسه لر و اهل ایمان انلرك عددی خصوصنده شك ایتمیه لر وَلِیَقُولَ
الَّذِینَ فِی قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ وتاکه کوکللرنده شك خسته لکی اولانلر
دخی دینی اولانلر دیه لر مَاذَا اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۝ ایزد ذو الجلال مثل کبی
مستغرب اولان صاییله نه قصد ایتدی كَذٰلِكَ شونکه عدد مذکور ملحقك
اضلال و هدی اولدی یُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ یَشَاءُ وَیَهْدِی مَنْ یَشَاءُ تنکری تعالی
ایستدوکنی ازغون قیلور و ایستدوکنه هدایت ایدر وَمَا یَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ
اِلَّا هُوَ و پروردکارکك لشکرین دخی کندوسندن اوزکه بر کیمسه بیلمز
وَمَا هِیَ اِلَّا ذِكْرٰی لِلْبَشَرِ ۝ و سقر بر نسنه دکلدر الا آدمیلره بر پند
و نصیحت كَلَّا ایش اویله دکلدر شونکه کفار دیرلرکه قیامت و جهنم یوقدر
وَالْقَمَرِ وَاللَّیْلِ اِذْ اَدْبَرَ ای قسم و کیجه یه دخی کوندزك عقبنجه کلدوکده
وَالصُّبْحِ اِذَا اَسْفَرَ ۝ و صباح وقتنه دخی عالمی روشن قیلدوکده اِنَّهَا
لَاِحْدَی الْكُبَرِ کیم علی التحقیق سقر بیوك بلالرك بریسیدر یعنی دوزخك یدی
طبقه سنك بریسی سقردر نَذِیرًا لِلْبَشَرِ ۝ آدمیلره قورقودیجی اولدوغی
حالده لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ اَنْ یَتَقَدَّمَ اَوْ یَتَاَخَّرَ ۝ سزدن شول کیمسه یه کیم
خیره و طاعاته ایلرو وارمق ایستیه یا شر و معاصیدن کرو قالمق ایستیه
كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِینَةٌ ۝ هر جان قزندوغی نسنه ایله کروکدر اِلَّا اَصْحَابَ
الْیَمِینِ ۝ مکر صاغ الت ایه لری یعنی نامه اعماللرین صاغ اللرینه الانلرکه ایتدکلری
کوزل اعمال سببیله کروکدن قید رهیننه دن خلاص ایتدیلر فِی جَنَّاتٍ
یَتَسَاءَلُونَ عَنِ الْمُجْرِمِینَ ۝ باغلرده اولدقلری حالده بری برندن مشرکلرك
احوالنی صوررلر بعده انلره توبیخ یوزندن دیرلر مَا سَلَكَكُمْ فِی سَقَرَ ۝ قنغی
عملکز سزی دوزخه اردابیله دوزدی قَالُوا دوزخیلر جواب ویروب دیدیلر
لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّینَ ۝ نماز قیلنلردن دکل ایدك وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِینَ ۝
و بر قسه یه ایچرك ویرمزایدك وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِینَ ۝ و باطل سوزه دخی
داخل اولانلر ایله داخل اولوردق وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِیَوْمِ الدِّینِ ۝ و روز جزانك
وقوعنه تصدیق کتورمزدك حَتّٰی اَتٰینَا الْیَقِینُ ۝ اول حاله دك منقلب

اولمدق موت بزه کلنجه فما تنفعهم شفاعة الشافعين ● پس دلیکلرك
دلکی کندولره دخی نافع ویرمز دلك اولندوغی تقدیرده منقولدرکیم مشرکلر
دیدیلر یا محمد مادامکه سنکر کندن هر بریمزك آدنه بیورنامه کتورمیوسن کره
ایچنده یازلمش اوله ای فلان محمده متابعت ایله بزه سکا ایمان کتورمزحق
جل وعلا انلردن بو سوزی استبعاد ایدوب بو آیت کریمه یی منزل ایلدی
فما لهم عن التذكرة معرضين ● پس بو کفاره نه اولدیکه پند
نصیحتدن یوز چویرمشلر كأنهم حمر مستنفرة ● کویا کیم انلر یاوز کش
اشکلردرکه فرت من قسورة اصلاندن قجدیلر بل يريد كل امرئ منهم بل کیم
انلردن هر بر کشی ایسترکیم ان يؤتى صحفا منشرة ● بر آچلوب اوقنور
نامه لر ویریله كلا ● ایستدوکلری شی کندولره ویرلمز واکر ویرلوردی ایمانه کلمزلر
وبو منوال ایمانه کلمدوکلری نه آنکچون ایستدوکلری کندولره ویرلمدوکندن اوترو
بل لا يخافون الآخرة بلکیم آخرتدن قورقمزلر كلا حقا که انه تذكرة
علی التحقیق قرآن عظیم الشان بر پند ونصیحتدر فمن شاء ذكره پس هر کیم
ایسترکه پند آلدانی خاطره کتوروب ایچنده تفکر ایتمکدن دخی ایسرلر
وما يذكرون الا ان يشاء الله واصلا انلر پند المزلر مکرکه
تنکری تعالی پند المقلرین ایسته هو اهل التقوى ● کندودر لایق
وسزاوارکه کندوسندن خوف اولنه واهل المغفرة ● وکندودر
ایلیه ● مغفرت ● کنهکارلره ● اولکه وا لیق ●

سورة القيمة مكية تسع وثلثون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

لا أقسم بيوم القيمة ● لا نافیه تأکید ایچون فعل قسم اوزرینه ادخال
اولنمسی شایع ومستعملدر پس معنای نظم کریم بوا ولورکه البته روز قیامته
قسم ولا أقسم بالنفس اللوامة ● ودخی طاعاتده تقصیر اوزرینه ملامت
ایدنجانه قسم که سز جزا وسزا ایچون مبعوث اولورسز کتوردیلرکه عدی بن
ربیعه حضرت محمد المصطفیدن قیامتك احوالن سؤال ایلدی حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلم اکا اندن خبر ویردی پس دونوب دیدی کوزمله بن بو
مشاهده ایدرسم ینه اینانمزیمکندرکه بو داغلمش کوکلری یرده ینه کلوب

حزب

کلامی جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی أيحسب الانسان ألن نجمع عظامه
یا عدی بن ربیعه کمان ایدرکه بز کوکلرین بعد التفرق بیغمزز بلى قادرين على ان
نسوي بنانه ● بلی انك کوکلرین بیغمزز قادر اولدوغمزده انك اوزره که بارمقلرین
باشلرین یا یه لوریز بل يريد الانسان ليفجر امامه ● بلکه عدی بن ربیعه ایسترکه
ایلروسنده فساد ایده يسئل ايان يوم القيمة ● استبعاد واستهزا
طریقیله صورر که روز قیامت نه زمان اولور فاذا برق البصر پس قچنکیم کوز حیرتدن
قماشور وخسف القمر وای نوری اولور وجمع الشمس والقمر ● وکونش
وای بر یرده مجمع اولنورکه ایکیسی مغرب سمتندن طلوع ایده يقول الانسان
يومئذ اين المفر ● اول کونده قیامتی تکذیب ایدن کافر دیرکه قچه
بولنورکه كلا لا وزر حقا که کفاره اول کونده ملجا ومنجا یوقدر الى ربك يومئذ
المستقر پروردکارکك فرماننه دراول کونده که قرارلیشی ينبؤا الانسان
يومئذ ادمی اوغلی اول کونده خبردار قیلنور بما قدم واخر ● ایلرو دخی
کوندردوکی وکرو قودوغی نسنه دن بل الانسان على نفسه بصيرة ● بلکه
ادمی کندو جانی اوزره براشکارا دلیل ایمسیدر زیرا ایندوکی اعماله کندوکی
شاهدر پس اغیار اولنغه محتاج دکلدر ولو القى معاذيره ● واکرچه عذر
اولنجق نسنه بیدا ایدوب القا ایدرسه حضرت ابن عباسدن مرویدرکیم
بیوردی یعنی حضرت جبرئیل علیه السلام حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمه
وحی ایله کلوب قرآن عظیم الشانی اوقوردی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم
اونتمق ایچون لسان شریفلری ایله جبرئیل ایله اوقوردی حق جل وعلا بو آیت
کریمه یی منزل ایدوب بیوردی لا تحرك به لسانك دیلکی یا محمد قرآن عظیم
الشانك اوقومسیله دپرتمه وحی تمام اولمدن اول لتعجل به تا که تز الکله آنی
الدوسن ان علينا جمعه تحقیقا که سینکده انك بیغمسی اوزرمزه در وقرانه
ولسانکله اوقومسنك اثبات ایتمسی دخی فاذا قرأناه پس یعنی لسان جبرئیل
علیه السلام ایله انی اوزرکه اوقورز فاتبع قرآنه انك اوقومسنه تابع اول
ان علينا بيانه صکره علی التحقیق کیم معانیسندن اوزرکه مشکل اولان
اشیانك بیانی اوزرمزه در كلا اویله دکلدر ای آدم اوغوللری که عقباده منك
انمش اولدسن بل تحبون العاجلة بلکه دنیایی سیوب انك اوزرنده مشغول اولورسز

وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ وآخرتی براقوب لوازمندن اعراض ایدرسز باوجود اکه امر بالعکس
اولمق کرککدر وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ اول کونده بر یوزلر تازه وترلردر إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ
پروردکارینی مشاهده ایدیجیلردر وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ واول کونده بر یوزلر
غایتله عبوس اولمشلردر که تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ اول یوزلرک اربابی
کمان ایدرلر که ارقه کمیکلرین قیرن عذاب کندولره ایشلنور كَلَّا کرکز که دنیای
دنیه آخرت اوزره ایثار اولنه إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ یعنی روح کوکس دپه‌سنده
کمیکلرینه واصل اولور وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ و دینلور یعنی اولدجک کیمسه‌نک
اهالیسی دیرلر بو خسته‌یه کیم بر افسون اوقور وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ومحتضر
اولان شخص بیلدی یقین علی التحقیق اوزرینه حلول ایدن بلا دنیادن ایرلمق
سببیدر وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ وبالدر بالدره صاریلدی که انلری
تحریک ایتمکه قدرتی قالمدی إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ اول کونده مرجع ومآل
پروردکارک جزاسی سمتنه‌در فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ پس اول کافر تصدیقی
واجب اولان شیء تصدیق ایتدی ونه اوزرینه فرض اولان نمازی قیلدی وَلَٰكِنْ
كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ولیکن حقی تکذیب ایدوب طاعتدن یوز چویردی ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ
أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ صکره کندو عشیرتی اولان کروهک سمتنه کیتدی اول
حالده که ایتدوکی ایشله افتخار ایدوب صالنورلردی أَوْلَىٰ لَكَ هلاک سکا اولسون
ای عناد کار اولان کافر فَأَوْلَىٰ ینه سکا هلاک اولسون ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ
پس بر بری عقبنجه هلاک سکا اولسون أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ
سُدًى آدم اوغلی صانورمی که مهمل ترک اولنورکه نه طاعتله تکلیف اولنه ونه
مکافات ویریله أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُمْنَىٰ رحمه دوکلنمش منیدن بر
قطره دکلمیدی ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً صکره بر اویشمش قان ایدی فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ
پس حق تعالی انک قوا واعضاسین ایجاد ایدوب صورتنی معتدل قیلدی
فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ پس اندن ایکی صنفی خلق ایتدی الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ ارکک
و دیشی‌یه أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ انسان کبی مخلوقی عدمدن
وجوده کتورن پروردکار قادر دکلمیدر کما اولمشلری زنده قیلمغه اخبارده
کلمشدرکه یعنی بو سوره اوقنور کن کدرکه قاری تمامنه
صکره سویلیه بلی انه علی کل شیء قدیر

سورة الدهر مکیة وهی احدی وثلثون آیات

بسم الله الرحمن الرحيم

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ ایا کلدی یعنی تحقیقا که حضرت آدم
اوزرینه زماندن بر مدت کلوب کچدی لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا که انلر انلر نسنه
دکل ایدی یعنی حضرت آدم علیه السلام ابتداء خلقتنده قالب وجودی مکه
ایله طائف آراسنده قرق ییل صالنمش قالوب بر کیمسه انی انسانیت عنوانیله
مذکور قیلمدی إِنَّا خَلَقْنَا [الْإِنْسَانَ] مِنْ نُطْفَةٍ تحقیقا که بز آدم اوغلنی بر ندی بر صو ایله سندن
أَمْشَاجٍ قریشق یعنی ارککله دیشینک قریشق صولرندن انی خلق ایتدک نَبْتَلِيهِ
اول حالده که مبتلا اولان شخصک کبی انی حالدن حاله نقل ایدرز فَجَعَلْنَاهُ
سَمِيعًا بَصِيرًا پس انی ایشیدیجی و کوریجی خلق ایتدک تا که دلائلی مشاهده سندن
وآیاتی ایشتمسندن متمکن اوله إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ تحقیقا که بز دلائل عقلی ونقلی
بیان ایتمکله اکا دوغرو یولی کوستردک إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا حق تعالی
نعمته یا شکر ایدیجی یا انکار ایدیجی اولدوغی حالده إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ تحقیقا
که بز حقی دینی اولانلر ایچون اماده قیلدق سَلَاسِلَ وَأَغْلَالًا زنجیرلر وطوقلر که
انلر ایله بغلنورلر وَسَعِيرًا وبر علولی اتش که انکله یانارلر إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ
مِنْ كَأْسٍ تحقیقا کوزل عمللو اولان کیمسه‌لر بر قدحدن ایچرلرکه كَانَ مِزَاجُهَا
كَافُورًا انکله قاتلجق نسنه کافور ایدی یعنی جنتک باده‌سی کندولر ایچون
مزج اولنور تا که خوش بوی و صاووق ولذیذ اوله عَيْنًا بدلدر کافوردن یعنی
کافور بر بیکاردرکه يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ تنکرینک قوللری اندن ایچرلر يُفَجِّرُونَهَا
تَفْجِيرًا ایستدوکلری یره اقتدورورلر اقمان اقتدررمی حضرت ابن
عباس رضی الله عنه دن مرویدرکه بیوردی مفسرین اکثرینک حضرت امام
حسن وحضرت امام حسین رضی الله تعالی عنهما خسته اولوب حضرت
سرور کائنات علیه اشرف التحیات اعاده لرینه کلدی پس بیوردی یا
ابا الحسن اوغوللرک شفاسیچون خدایه بر نذر ایتسیدک حضرت علی رضی الله
تعالی عنه حضرتک سوزین امتثال ایدوب اوچ کون صیام منک ایجابینی سبطین
اکرمینک شفاسنه تعلیق ایدوب حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها وقرواشی
فضه دخی اکا متابعت ایتدیلر شفاخانه الهیه دن سبطین اکرمین اوزره نسیم

صحت اسدی پس اداء مالزمه شروع ایدوب قتلرندن برشنه اولمغله اضطرا ایچون
حضرت علی رضی الله عنه شمعون خیبریدن اوچ صاع اربه بورج الوب برثلثنی اوگ
ایدوب بیشرمك اتمك یاپدیلر افطار ایدجکلری محل قاپولرینه برکدا کلوب دیدی
یا اهل بیت النبوة اهل اسلام مدن بر یوقسل کیمسنه یم بکا بر زاد ویرکه الله تعالی ده
ایدوك بلکه توقفسز انی جابلری اوزرینه ایثار ایدوب اولا تمکلری بالکلیه اکا ویروب
اول کیجه قورد صو قدرینه صودن اوزکه برنسنه کرمدی ایکنجی کیجه بر صاع دخی ایدیلر
محل معهودده قاپولرینه براوکسز کلوب بینه سؤال مسابق اوزره حرکت ایندیلر
اوچنجی کیجه باقی قالان صاعی دخی ایدیلر انی تناول ایدجکلری محل شعادنت
خانه لری قاپوسنده براسیر کلدی بینه رسم کذشته یی نقشلری اوزره
اجرا ایندیلر پس حق جل وعلا بو وصا قلرین مدح ایدوب بو سوره یی منزل ایلدی
یوفون بالنذر تنکری تعالی نك قوللری کندولری اوزرلرینه ایجاب ایندوکلری نسنه
دوزرلر ویخافون یوما کان شره مستطیرا ۝ وبر کوندن قورقرلر که انك
یمانلکی فاش اولوب فاینلده منتشر ایدی ویطعمون الطعام علی حبه مسکینا
ویتیما واسیرا ۝ وبیجکی خدا انك محبتی اوزرینه یوقسله واوکسزه ودوتساغه
بیدروب لسان حاللری دیر انما نطعمکم لوجه الله یالکز رضای خدا ایچون بیز سیزی
بیدرورز لا نرید منکم جزاء ولا شکورا ۝ سزدن نه مکافات ایسترز ونه
مدح وثنا انا نخاف من ربنا حقیقتا که بز پروردکارمزدن قورقرز یوما عبوسا
بر کوندن که عذابندن کیوزلر ایجیشوب اکشی اولور قمطریرا ۝ اچکمکلر اوزرینه فائیله
منتشر اولور فوقاهم الله شر ذلك الیوم پس حق جل وعلا انلری اول کونك یمانلکندن
محفوظ قیلدی ولقاهم نضرة وسرورا ۝ وقاوشدرمش کوزللك صورت وشادلق
اوکلرینه کوستردی وجزاهم بما صبروا وایندوکلری صبر سببیله انلره مزد ویردی
جنة بر باغ که انك میوه سندن یرلر وحریرا ۝ وبر ابریشم دوشلر که انلر
کیوب تنعم ایدرلر اخبارده کلمشدر که اهل جنتك ادناسی یتمش حله کیبر که جسمندن اکا
پیرا غندن تا ذکرلری متکئین فیها علی الارائك بهشتده بزنمش تختلر اوزرنده دوروك
یصدنمشلر لا یرون فیها شمسا ولا زمهریرا ۝ ایچنده نه کونش ونه زمهریر صوغوقنی
کورمزلر مادرکه بهشتده هوا مستوى کمال اعتدالده در دائما عیش خوشحال ومعتدل
الزاجدرلر ودانیة علیهم ظلالها واغجلرینك سایه سی انلر اوزرینه یقلشمش

قطوفها

قطوفها وذیوه سینك دریلسی کندولره رام قیلندی تذلیلا ۝ بر عجیب رام ملك
که تنی نالندن ایسترلر انی دیررلر ویطاف علیهم واوزرلرینه دولاندیرلور بآنية
من فضة کوموشدن قابلر ایله واکواب ودستی سزبردقلر ایله کانت قواریرا که
شیشه لر ایدی قواریرا من فضة کومشدن شیشه لر یعنی اولبردقلر کومش بیاضلقنده
وشیشه نك شفافلقنده جامعدر قدروها انلری وجدیلر تقدیرا ۝ بو اوچنك
یعنی ملائکه کرام اول کوزلرده جنت شرابن اولچدیلر که هر کیمسه نك نصیبی قدره
کوره بر کوزه مهیا ایندیلر نته که اهل دنیا منعملری تکمیل لذت ایچون شربت
وصوینی تجرد کاسه دوشی ابرایله استعمال ایدرلر ویسقون فیها کاسا کان
مزاجها زنجبیلا ۝ واهل ایمان بهشتده ایچمش قیلنورلر بر شراب که قاریشق
نسنه سی جاشنیده زنجفیله مشابه بر شیء ایدی عینا فیها اول زنجفیل
بهشتده بر بکاردر تسمى سلسبیلا ۝ ایچمی قولای اولدوغیچون بو لفظله تسمیه
اولندی بچونکه حق جل وعلا بهشتیلرك ایچمکلرین و یمکلرین ذکر ایندی خدامیلرینك
وصفنی دخی بیان ایدوب بیوردی ویطوف علیهم ولدان مخلدون ۝ واوزرلرینه
کریجی اوشاقلر دولانور اذا رأیتهم یعنی انلری کورورسن حسبتهم لؤلؤا
منثورا ۝ رنکلرینك صفاسی جهتندن صدفدن تازه چیقوب صاچلمش انجو
کندولری صاغنورسن واذا رأیت ثم یعنی بهشتده بقرسن رأیت نعیما
قابل وصفا ولمیان نعمت کورورسن وملکا کبیرا ۝ وبر اولو ملك
کورورسن که هرکز زوالی قبول ایتمز عالیهم ثیاب سندس خضر اهل
بهشتك اوسته اولان چوقه دن اینجه طوقنمش یشل دونلر واستبرق ۝ ودیبادن
محکم طوقنمش اثوابلر اما انکه دنیانك تافته واطلسنه بکزر بلکه حریری
بر معنای لطیف پایه سنده درکه بهشتیلر اندن یتمش حله کیبرلر و بدنلری اندن
کورنور وحلوا اساور من فضة وکوموشدن بلازکلر ایله بزنمش قیلندیلر
بچونکه ملوك واشراف عرب تفاخر ایچون کومش بلازکلر کیمسین شعار ایتمشلردی
حق سبحانه وتعالی اهل بهشتی انك کبیسیله موصوف قیلدی وغیر ایتده یحلون
فیها من اساور من ذهب کلمشدر وبو اکا مخالف دکلدر ایچون که ممکندرکه
انلر قپاقلری کیبرلر وسقاهم ربهم شرابا طهورا ۝ واهل جنتك
پروردکاری کندولره بر پاك شراب ایچوروب صوبلر ان هذا کان لکم جزاء

تحقیقا که بو مذکور اولان نعمتلر سزکیچون بر مکافات ایدی وكان سعيكم مشكورا
وچالشمغکز پسندیده و مقبول اولوب مقابله سنده مکافات
اولنورسز انا نحن نزلنا عليك القرآن تنزيلا تحقیقا که بز قرآن عظیم الشانی
اوزریکه متعدد اوقاتده مصالح حسبیله بر مقدار ایندردك فاصبر لحكم ربك
پس پروردکارکك فرمانسنه قتلانن ولا تطع منهم آثما او كفورا ودخی
کفاردن کنهکار قسمنه یاکفورده مبالغه ایدیجی یه اطاعت ایتمه یعنی هرکز اثمده متعهد
اولان عتبه کبی شخصه اطاعت ایتمه که سکا دیدی کل بو دعوتدن واز کچ سکا قزیمی
ویرهیم و ولید کبی کفورده اطاعت ایتمه که سکا سویلدی کل بد دلرکك
آیینه رجوع ایت سنی دولتمند ایدهیم واذكر اسم ربك بكرة واصيلا
و پروردکارکك آدینی صباح و اخشام آك یعنی صباح و اویله و ایکندی نمازینی
قیل ومن الليل فاسجد له وکیجه نك بر مقدارنده اکا سجود کتور یعنی مغرب
و یتسو نمازینی قیل وسبحه ليلا طويلا و اوزون کیجه ده انی تنزیه ایت
یعنی کیجه نك برخیلی مقدارنده تهجد ایله مشغول اول ان هؤلاء يحبون العاجلة
تحقیقا که بو مکه خلقی دنیانك لذاتنی سیورلر ويذرون وراءهم يوما ثقيلا
و اردلرنده بر شدتلو کونی بوراقورلر و اوده روز جزادر نحن خلقناهم
بز انلری برتدق وشددنا اسرهم و سکرلر ایله مفاصللرینی بغلدق واذا شئنا
بدلنا امثالهم تبديلا و اول محل که دیلرز انلرینی ایسترزکنه ولری
نابود ایدوب یرلرینه برغیر کیمسنه لر وجوده بر عجیبنی ایجاد ایتمك ایجاد ایدرز
ان هذه تذكرة تحقیقا که بو سوره برپند در فمن شاء اتخذ الى ربه
سبيلا پس هر کیم ایسترسه پروردکاری طرفنه بریول ایدنور وما
تشاؤون الا ان يشاء الله و انی سز بر وقتده ایسترمز سز الا اول وقت
که حق سبحانه و تعالی مشیتلو کوزی ایستر ان الله كان عليما حكيما
بی شبهه که الله تعالی همیشه ارباب استحقاقی دانا حکمتی اقتضا ایتمدکن
نسنه یی ایشلماز يدخل من يشاء في رحمته ایسته دوکی کیمسنه یه
هدایت و توفیقله رحمتنه داخل قیلور والظالمين اعد لهم عذابا اليما
و ستمکار اولان مشرکلره پروردکارك اشکیجی امادە قیلدی

خبر

بسم الله الرحمن الرحيم

والمرسلات عرفا اولك ایچون کوندرلن فرشته لره قسم فالعاصفات عصفا
پس امر الهی امتثالنده یل کبی قایتمله سرعت ایدن ملکلره قسم والناشرات
نشرا و اطراف و اکنافه شرائع و احکامی ایو اظهار و ایصال ایدن فرشته
لره قسم فالفارقات فرقا پس حقی باطلدن بر عجیبنی ایرمق ایچون فرشته لره قسم
فالملقيات ذكرا پس آیات قرآنیه یی پیغامبرلره القا ایدن فرشته
لره قسم و بو ذکری القا ایدرلر عذرا او نذرا حقی اولانلره عذر او لمق ایچون
یا مبطل اولانلری قورقتمق ایچون انما توعدون لواقع قسملرک جوابیدر یعنی
بو مذکور اولان فرشته لرك بلوکلرینه قسم که علی التحقیق که حشر و نشردن
و حساب و عقابدن موعود اولدوغکوز نسنه البته دوشیجیدر هرکز تخلف
ایتمز فاذا النجوم طمست پس چون یلدزلرك نورلری محو اولنور واذا السماء
فرجت و اول محل که کوك یاریلور واذا الجبال نسفت و اول وقت که
طاغلر یرلرندن قوپوب هواده صاورلور واذا الرسل اقتت وچون پیغامبرلر
امم اوزرینه شهادت ایتمك ایچون کندولره معین اولان وقتلری احضار اولنورلر
پس دیرلر لاي يوم اجلت قنقی کون ایچون طمس نجوم و شق سما و تقلیع
جبال تأخیر اولندی جواب ویرلور که ليوم الفصل حق باطلدن ایرلدیکی کون ایچون تأخیر
اولندی وما ادراك ما يوم الفصل و قنقی نسنه سکا بیلدردی یعنی سن نیجه
بیلورسن که یوم الفصل نه کونه نسنه در زیرا انك حقیقتی عقلو قربیلمز ويل
يومئذ للمكذبين اول کونده هلاك اولسون انك وقوعنی تکذیب ایدنلره
الم نهلك الاولين هلاك ایتمدکمی ایلکی اولانلری قوم نوح علیه السلام و عاد کبی اهلاك
ایتمدکمی ثم نتبعهم الآخرين صکره کرو قلانلری کفار مکه کبی کیمسنه لری
دخی انلره تابع قیلورز كذلك نفعل بالمجرمين اول ایش کبی بر ایش مجرم
اولانلره ایشلرز ويل يومئذ للمكذبين اول کونده وای اولسون خدانك
آیاتنه و پیغامبرلرینه تصدیق کتورمیانلره الم نخلقكم من ماء مهين
سزی بر الچق صودن خلق ایتمدکمی فجعلناه في قرار مكين پس انی بر محکم
قرارکاهده قیلدق که رحمدر الى قدر معلوم بر بیلنمش مقداره دك اول وقت
ولادتدر فقدرنا پس انك اوزرینه بز قادر اولدق فنعم القادرون پس نه ایی کوزل

توانا اولانلر بزز وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ بلانلك بيوكى اول كوننده قدرتمزه تكذيب
ايدنلره اولسون أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۝ أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا ۝ ايا ذميني اولمشلره دخي
وزنده لره بيغيجي قيلمدكمي وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وانك ايچنده مرتفع محكم
طاغلر قيلدك وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا ۝ وسزه شيرين صوايچردك برلك ايچنده
بخارلر خلق ايتمكز سببيله وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ اشكيجه نلك اشديسي
قيامت كوننده بوكونه نعمتلره اعترافايتميانلره اولسون واول كونده تكذيب
ايدنلره دينلور انْطَلِقُوا إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝ وارك كيدك اول نسنه نك
جهتنه كه انك وقوعنه تصديق كتورمزدكوز انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ
اوچ بوداقلو كولكه يه وارك يعني جهنمك توتني كولكه سنه كيدك لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي
مِنَ اللَّهَبِ ۝ نه برصاووق كولكه درکه ايچنده راحت حاصل اوله ونه جهنمك
شعله سندن صاقلرانواراللتنزيلده كتوردي كه بوتوتن اوچ شعبه عددينه مخصوص
اولمسنيك حكمتي بودركه نفسك حجابي انوار قدسدن حس وخيال ووهم دربس
بركيمسنك نفسي كه اندن انلر ايله محجوب اولدي اول اوچ شعبه نك عذابيله
مكافات اولنور يا خود بو عذابله مؤدي اولان دماغده حلول ايدن قوة واهمه در
واحمد در وقلبك صاغ طرفنده قائم اولان قوة غضبيه در وصولنده ثابت
اولان قوة شهويه در وانكيچون دينلدي كيم شعبه لك بيري كافرك دماغي
اوزره دوترر وبيري صاغنده وبري صولنده إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ
تحقيقا كه جهنم بيوك كوشك كبي شراره لر صالور كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ
كويا كه اول شرر برصاري دوه لردر وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ كونا كون
عذاب اول كونده دوزخك اولمسنه اينانميانلره اولسون هَٰذَا يَوْمُ لَا
يَنْطِقُونَ ۝ بوكون اول كوندر كه شدت دهشتدن كفارانك ايچنده آغز
آچوب سوز سويليملر وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ۝ ونه كندولره دستور
ويرلور كه عذر كتوره لر وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ اول كونده حسرت وندامت
بوخبرلري تكذيب ايدنلره اولسون هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ بوكون حقي باطلدن ايرمق كونيدر
جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ ۝ سزي وسزدن اسبق اولانلري بيغدك فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ
پس اكر سزه بر مكر وحيله وار ايسه فَكِيدُونِ ۝ مكر وحيله كوزي بكا اجرا ايدك
شايد بو عذابدن خلاص بوله سز بوندن مراد انلره توبيخ ايتمك ودفع عذابدن عاجز

اولملرين

اولملرين اظهار ايتمكدر وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ اول كونده غم وغصه ده اغبار
آجوقي بونه نسبت ايدنلره اولسون إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ تحقيقا كه پرهيز
كارلر نازين كولكه لر التنده ولطيف بنارلر كنارنده عيش وعشرت ايدرلر
وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ۝ وآرزو ايتدوكلري ميوه لر ايچنده مشغول
درلر وملئكه كرام كندولره دير لر كُلُوا وَاشْرَبُوا ييك وايچك هَنِيئًا دخي
بيدوككوز وايچدوككوز نسنه ناخوش اولسون بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ ايتدوككوز
اعمال مقابله سنده إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ تحقيقا كه بز ايو لك ايدنلره
انجلين بر مكافات ويرز مكافات ايدرز وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ اشكيجه نلك
اشدانواعي اول كونده نعيم اخرويه تصديق كتورميانلره در كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا
اي مكذبلر دنياده ييك وبرخوردار اولك براز مدت إِنَّكُمْ مُجْرِمُونَ ۝ كه علي التحقيق
سز ارباب جرمسز وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ هلاك اول كونده ايمان
كتورميوب بوكونه عذابه نفسلرين تعريض ايدنلره اولسون وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ
ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ۝ ويعني كندولره دينلور نماز قيلك وايچنده ركوع
ايدك ركوع ايتمزلر ۝ مرويدر كه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم
ثقيف طائفه سنه نماز قيلسنه فرمان ايتدي ديديلر بز نمازده اكلمزكه
بكلك بر مسبه در وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ هلاك وتدمير اول كونده
شرفا سلاملده مشرف اولميانلره اولسون ۝ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ
يُؤْمِنُونَ ۝ پس قرآن عظيم الشاندن صكره قنغي سوزه تصديق كتوررلر
كه ايمان ۝ كتورميجك با وجود اكي اوحدذاتنده بر معجز سوزدر
بجهات آشكارا ۝ دليل اوزره ۝ ونجه شريف معني اوزره مشتملدر ۝

سورة النبأ وهي اربعون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ قنغي نسنه دن اهل مكه صوروشورلر عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ
ولو خبردن يعني حشر ونشر احوالني بربرينه صوررلر الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۝
شول اولو خبر كه كندولر ايچنده اختلاف ايتمشلردر كه كيمسي بو خبرك آصلي يوقدر
وكيمسي ايچنده شك ايدر كَلَّا سَيَعْلَمُونَ حقا كه نزع حالنده بيلورلر كيم ايچنده اختلاف
ايتدوكلري شيء حقدر ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ پس حقا كه قيامت كوننده ديدوكلري

الجزء الثلثون النفيس

سوزك بطلاننى وعقيدهلرينك فسادينى البته بيلورلر أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا ايا
زمينى دوشمش دوشك كبى قيلمدقمى تا كه اوزرينه قرار ده سز وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۝
وطاغلرى زمين ايچون ميخلر قيلمدقمى تا كه مضطرب اولميه وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ۝ ويرد
جفتلر اركك وديشى برندق تا كه سزدن نسل پيدا اوله وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا
واويقوكزى حس وحركتدن كسلمك قيلدق تا كه بدنلركوز راحت بوله وَجَعَلْنَا
اللَّيْلَ لِبَاسًا ۝ وكيجه يى اورتى كبى برنسنه قيلدق تا كه قرانلغيله كزلنمك
ايستيانلرى كيمسنه كورمسنه يعنى كيجه يى قرانلق قيلدى تا كه بركيمسنه افعالنى اكر خير
اكر شر كزلمك ايسترايسه كزله ايده وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝ وكوندوزى
معيشت تحصيل ايدهجك وقت قيلدق تا كه ايچنده جست وجو ايده وبيكيجه نك
نسنه كوزى پيدا ايده سز وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝ واوستكزده
يدى محكم كوك ياپدق وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝ واشقلى چراغ كبى كوكده بركون نشر
قيلدق وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۝ وصيقيجى بولوتلردن مبالغه ايله
دوكلمش صو ايندردك لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا تا كه انكله دانهلر واوتلق چيقرهيدوك ورز
وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ۝ واغجلرى برى برينه چاتلمش باغلر دخى إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ
كَانَ مِيقَاتًا تحقيقا كه خصوميتى فصل ايدن كون برمعين وقتدر ايدى انكله دنيا موقت
اولوب انده منتهى اولورلر يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ ۝ اول كونده كه صوره ايكنجى
اوفورلمش اوفورلور فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝ پس بلوك بلوك كلورسز كبوردلر كه حضرت
شرور كائنات عليه افضل التحيات ندن اول آيتك كيفيتى سؤال اولندى بيوردىلر
كيم امتمدن اون صنف حشر اولنور بر صنفلرى بيمون صورتنده حشره كلورلر
وانلر خلق آرهسنده سوز كوتورورب كتورنلردر وبركروه باشلرى اشاغه اولمندرد
يوقارودن دوروب اغزلرندن نجاسات قوقيى كلور كه اهل حشره ذحر كيشم انلرى كوردن
انلر ربا يدر وانلر ربا اخذ ايدنلر وبر طائفه كوزلرى كور درصته حشر اولنورلر
حقدن عدول ايدوب باطل ايله حكم ايدن قاضيلردر وبر قسم ديللرى كوكسلرندن
اوزره دوشمش انى چيكنيوب كلورلر وانلر علمنه عامل اولميان علما در وبرجمع
الهرى اياقلرى كسك حشره كلورلر وانلره عشايرلرينه ايذا ايدنلردر وبرقسم
آتش تاذقلر ايله اصلمش كلورلر وانلر حكامه اياندن خلقى غمز ايدنلردر
وبركروه جميع اعضالرى قوپمش كلورلر وانلر دنيا لذاتنى حرام ايله الا ايدنلردر

وبركروه بدنلرينه ياپشمش قطراندن دونلر كيمش كلورلر وانلر رجال وماله تكبر
وفخر ايدنلردر ۝ وبركروه خنزير قلغنده حشر اولنورلر وانلر شراب
خورلردر اللَّهُمَّ احْرُسْنَا وَعَافِنَا وَلَا تَبْتَلِنَا بِأَكْبَرِ وَاجْعَلْنَا
مِنْ خَيْرِ وُجُوهٍ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ
أَبْوَابًا ۝ واول كونده كوك ياريلوب يارقلرندن قاپولر كبى اولدى
وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝ وطاغلر يوزندن هوايه قالقوب
سراب كبى اولدى إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝ تحقيقا كه دوزخ بكجيلر كاه
اولديكه ملائكه عذاب كفره يى تعذيب ايتمك ايچون انده ترصد ايتمشلر لِلطَّاغِينَ
مَآبًا حدودى تجاوز ايدنلره بر دونجك يبر يعنى جهنم كفار ايچون قرارگاه اولدى
لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۝ ازمانى كسلمهمش بيلر انك ايچنده اقامت ايتمشلر
يعنى على الدوام انك ايچنده معتمدلر لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝
دوزخ ايچنده نه بر صنا وق هوا ونه براچهجك صو دادرلر إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا
مكر براسى صو وجهنميلردن اقن ايرين جَزَاءً وِفَاقًا ۝ ايشلدوكلرى اعماله كوره
برمكافات سزالرى اولدى إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝ تحقيقا كه
انلر دنياده محاسبا خروجى توقع ايتمزلردى وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ۝ واياتمزه
بر تكذيب ايتمك تكذيب ايتديلر كه اصلا طرف تصديقه توجه ايتمديلر ۝ وَكُلَّ
شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۝ وهر نسنه يى ضبط ايتدك لوح محفوظده يازلمش
اولدوغى حالده فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝ پس عذابك غصه
سينى دادك كه اشكنجه دن اوزكه سزه برنسنه ارتورمزز إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا
بى شبهه كيم پرهيزكارلره برقورتلق مكانى وار حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ميوه لو
باغلر واوزملر وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝ وانلره مه كرى همسن قزلر
وَكَأْسًا دِهَاقًا ۝ وشراب ايله دولمش پياله لر لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا
وَلَا كِذَّابًا ۝ متقيلر اول باغلرده نه بيهوده سوز ونه يلان ايشدورلر
جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ ارباب تقوى يه بو نعمتلر پروردكاركدن برمكافات عَطَاءً
حِسَابًا ۝ فضل وكرمندن كفايت ايديجى بر ويركى نه وجه بسط تغيله دز زيرا
فاعل مختار اوزره برنسنه واجب اولمز رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
بدلدر ربك كلمه سندن يعنى پرهيزكارلره اولان احساناتى كوكلر وييرلك

وارازمه اولان اشیانك پروردكاردن بر مكافات الرَّحْمٰنِ ○ قوللره
غایتله مرحمت ایدن لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ○ كوكلرده و یرده اولان كیمسنه‌لر
خدادن سوز سویلمه‌سینه مالك اولمزلر یعنی قادر دكلدرلر كه انكله سوز سویلشوب
ثواب وعقابنده اوزرینه اعتراض ایده بیلورلر يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلٰئِكَةُ
صَفًّا ○ اول كونده كه فرشته‌لر و حضرت جبرائیل علیه السلام صف
باغلشلر ایكن دوررلر لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ ○ شفاعت
خصوصنده بر سوز سویلمزلر مكر شول كیمسه‌لر كه ایزد ذو الجلال آكا
دستور ویردی وَقَالَ صَوَابًا ○ ودرست سوز سویلدی كه خدانك
پسندیده‌سی اولانه شفاعت ایلدی ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ○ اول كون البته اوله‌جقدر
تخلفی قبول ایتمز فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلٰى رَبِّهِ مَآبًا ○ پس هر كیم ایسترسه مخو
پروردكارینك ثوابنه ایمان وطاعتله بر دونجك یر ایدینور إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ
عَذَابًا قَرِيبًا ○ تحقیقا كه بز یقین اشكنجه‌دن سزی قورقتدردك يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ
مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ ○ اول كونده كه انسان ایلرو كوندردوكی اعمالنه باقر
وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ○ وتوحید ایتمیان سویلر ای
نوم كاشكی بن بو كون ○ بر توپراق اولوب مبعوث اولمیه‌یدم

سورة النازعات مكية وهي خمس واربعون آية

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ○ قورقو وشدتله كافرلرك جانلرین بدندن چكوب چیقرن فرشته‌لره
قسم وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ○ وسهولت ورفقله مؤمنلرك جانلرین اخراج ایدن
ملئكه‌یه قسم وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ○ وفاسلره عجله ایله فرمانله كیدن فرشته‌لره
قسم فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ○ پس طاعات وخیراتده ایلرو كیدنلره چوق سعی ایدن
ملئكه‌یه قسم فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ○ پس دنیا امورین تدبیر ایدن ملئكه‌یه قسم
كه بعد الموت قوپوب حساب وجزا ایچون احیا اولنورسز يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ
اول كونده كه دپرنجی دپرر یعنی ساكن اولان اجرام یر وطاغلر كبی اول كونده جنبشده
دورر تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ○ تابع اولان نفخه انك اكسنده‌سنده واقع اولور
واو كوكلك یارلمسی ویلدزلرك صاچلمسی كبی قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ اول كونده
اضطراب ایچنده‌در كوكللر أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ○ آیه ارینك كوزلری اشاغه بقر

خوار وذلیلدرلر يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ○ دیرلر ایا علی التحقیق كه بز
حالت اولامزه دوندرلمش اولورز یعنی دنیاده حیاتمز منقضی اولوب قبرده وضع
اولندوغمزدن صكره بردخی احیا اولنورز أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً ○ ایا
چورمش كمكلر اولدوغمزده مبعوث اولورز قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ○
دیدیلر اول ایكنجی دونش اول وقتده بر اوتوزمق ایه‌سی دونشدر ○ یعنی بر دونش صحیح
اولورسه بز اول وقتده مخسران ایدیجی جماعت اولورز ایكیجون كه بز همیشه انك
اولمسین تكذیب ایدردك بو كلام استهزا طریقیله انلردن صادر اولدی پس
حق جل وعلا انلرك انكارلرین رد ایدوب بیوردی فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ○
پس بوندن اوزكه دكل بر نفخه بو قدر كه قیامت فالعمی بر چیغرمقدر یعنی انك
وقوعی قدرتمز قتنده اول قدر مشكل ایش كمان ایتمسونلر كه او بر چیغرمقدن
اوزكه دكلدر فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ○ پس ناكاه انلر بیاض وهموار یرده
درلر یعنی یرك ایچنده اولمشلر ایكن بلا توقف یرك یوزی اوزره زنده
اولورلر هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسٰى ○ حضرت موسی علیه السلامك
خبری سكا كلدیمی كه سكا قومكدن چكدوكك زحمتندن تسلیه ویردی والمرده
تهدید ایلمیا انلر كیم تكذیبلری اوزره اصرار ایدرلرسه انلره دخی عقوبت
كبی كندولره دكر إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ○ یعنی پروردكاری
طوی نام مبارك اولان دره‌ده كندویی چغروب دیدی اذْهَبْ إِلٰى فِرْعَوْنَ مصر
حاكمینه كیت إِنَّهُ طَغٰى ○ كه علی التحقیق اول خبیث حددن تجاوز ایتمشدر فَقُلْ
هَلْ لَكَ إِلٰى أَنْ تَزَكّٰى ○ پس اكا سویله كفر ومعصیتدن پاك اولمغه سكا
میل ورغبت واری وَأَهْدِيَكَ إِلٰى رَبِّكَ وایسترمیسن كه پروردكارك
معرفتنه سكا رهنما اولیم فَتَخْشٰى ○ كه اداء واجباته وترك محرماته انك
عذابندن خوف ایده‌سن پس حضرت موسی علیه السلام خدانك فرماننه
امتثال ایدوب فرعونی دعوته وارد رسالتنی اكا تبلیغ ایتدی فَأَرَاهُ الْآيَةَ
الْكُبْرٰى ○ در عقب اكا بیوك معجزه‌یی كوستردی واو دخی ایماندن
دوندرمكده فَكَذَّبَ وَعَصٰى ○ پس فرعون حضرت موسی علیه السلامی یالانجی
نسبت ایدوب دخی خدانك فرماننه اطاعت ایتمدی ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعٰى ○
صكره اطاعتدن یوز دوندردی اول حالده كه حضرت موسی علیه السلامك

اینتی ابطال ایتمکه چالشیور فحشر فنادی ● پس اول خبیث لشکرین جمع ایدوب
کندوسی مجمع ایچنده چاغردی فقال انا ربکم الاعلی ● پس دیدی بنم بو جمله‌نك
منعم پروردکاری‌کوز فاخذه الله ● در عقب خدا عز وجل انی الدی نکال الآخرة
والاولی ● صونکی جهانك عذابیله که اغرقدر و بو جهانك عذابیله
که اغراق ایدی ان فی ذلك لعبرة ● تحقیقا که فرعونك احوالنده بر پند و اعتبار
وار لمن یخشی ● شول کیمسه‌یه که همیشه ذاتی منعم خدادن خوف ایتمکده در ءانتم
اشد خلقا ● ایا سزلك مخلوق اولمغکز زیاده صعوبتلو در ام السماء یا کوکلك
مخلوق اولمسی صکره انك کیفیت خلقتنی بیان ایدوب بیوردی بناها ● انی
یاپدی صکره یاپمسین بیان ایدوب بیوردی رفع سمکها ● یردن مقدار ارتفاعنی
یوجه قیلدی فسویها ● پس انی درست بی قصور و بی فطور قیلدی واغطش
لیلها ● وانك کیجه‌سین قرانلق قیلدی واخرج ضحیها ● وکونشینك
ایشغنی چیقاردی والارض بعد ذلك دحیها ● و زمینی کوکدن صکره دوشدی
مسکن ایچون آماده قیلدی اخرج منها ماءها ومرعیها ● صوینی و اوتلغنی
کندوسندن چیقاردی والجبال ارسیها ● وطاغلری محکم قیلدی
متاعا لکم ولانعامکم ● سزه و طوارلرکزه کچینمك نسنه حاصل
اولمق ایچون فاذا جاءت الطامة الکبری ● پس اول وقت که جمیع اشیایی
کوموب نابود قیلان بیوك داهیه کلوروا وقیامت کوننده یوم یتذکر الانسان
ما سعی ● اول کونکه انسان چالشدوغی اشیایی خاطرینه کتورر وبرزت الجحیم
لمن یری ● و دوزخ هر کورنه آشکارا قیلندی فاما من طغی ● پس اما شول
کیمسه‌لرکه کفر ایدوب طغیان ایلدی واثر الحیوة الدنیا ● ویعنی اولان
صاغلغی آخرته و زره ترجیح ایدوب انك لذاتیله مستغرق اولدی فان الجحیم
هی المأوی ● بی شبهه که دوزخ دخی کندوزنك قرارکاهی وواما من خاف
مقام ربه ونهی النفس عن الهوی ● واما اول کیمسه که پروردکاری
اوکنده دورمغی ملاحظه ایدوب خوف ایلدی ونفسنی باطل آرزولردن منع
ایلدی فان الجنة هی المأوی ● بی شبهه که بهشت بو کندوزنك
آرامکاهی اندن اوزکه برماواسی اولماز یسئلونك عن الساعة قیامتك احوالنی
سندن صورارلر ایان مرسیها ● نه زمان انتهاسی اولوب مستقر اوله‌جق فیم

انت من ذکریها ● فنی نسنه‌ده سن انك اکسه‌ند یعنی کفار ایچون
قیامتی اکلکدن و وقتنی انلر ایچون دخی بیان ایتمکدن سن بر نسنه‌ده دکل سن
زیرا انك اکسی انلره فائده ویرمز بلکه عنادلرین آرتوروهم انك وقتینك
بیلمسی خدای ذو الجلاله مخصوص ضدرنده که بیوردی الی ربك منتهاها ● انك
علمنك نهایتی پروردکارکه راجعدر انما انت منذر من یخشیها ● بوندن
اوزکه بر نسنه یوقدر که سن قورقودیجی سن شول کیمسه‌یه که انك کلمسندن
خوف ایدر کانهم یوم یرونها ● کویا انلر اول کوننده که انی کورورلر لم یلبثوا الا
عشیة او ضحیها ● دنیاده اقامت ایتمدیلر الا بر کونك اخشامی
دخی یا قوشلغی وقتی ● یعنی او کونك احوالندن دنیاده مدت حیاتلرین
اونودوب کان ایدرلرکه مدتلری قاتمدیلری یا بر اخشام و قتی یا بر صباح وقتی ایدی

سورة عبس مکیة وهی اثنتان واربعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

کتور دیلر که عبد الله بن ام مکتوم ● حضرت سرور کائنات مجلس بر نورلرینه
رجال کلدیکه صنادید قریش حضرتك مجلسنده بولنوب حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم کندولرین اسلامه دعوت ایتمکه مشغول ایدی ابن ام مکتوم اعمی ●
سبیله حضرتك تشاغلندن بی خبر اولوب کندوبه دیدی یا رسول الله خدا اشکا
تعلیم ایلدوکی اشیادن بکا تعلیم ایت بو سوزی برقچ کرز مکرر ایلدی چون بو سوزی
سویلدی چون بو سوزی حضرتك سوزین قطع ایتمکه مؤدی اولدی حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم بو وضعدن اغرلنوب یوزین اکشدوب اندن اعراض ایلدی حق
جل وعلا حبیب اکرمنه عتاب طریقیله بو آیتلری منزل ایدوب بیوردی عبس
وتولی محمد المصطفی یوزین اکشدوب اعراض ایلدی ان جاءه الاعمی ● کندوبه
کورکلدوکیچون انك عذری بیان اولنمق ایچون اعمی عنوانیله ذکر اولندی
وما یدریك لعله یزکی ● وقتی نسنه انك حالنی وسنی بیلیجی قیلدی
شاید او کناهلردن پاك و پاکیزه اوله او یذکر فتنفعه الذکری ● یا نصیحتکله
متعظ اولوب کندوبه نصیحت یاریه اما من استغنی اما شول کیمسه که ایمانه
کلمکدن استغنا ایلدی فانت له تصدی ● سن اکا توجه ایدوب اقبال
ایدرسن وما علیك الا یزکی ● وحال بوکه اسلامله انك پاك اولمدوغندن

انت

اوزرکه بروتبانك بوقدر انکچون که بلاغدن اوزکه برنسنه اوزرکه یوقدر وَاَمَّا مَنْ
جَٓاءَكَ يَسْعٰى ● واما شول کیمسه که خیری طلب ایتمك ایچون شتاب ایدرك سکا
کلدی وَهُوَ يَخْشٰى ● وحال بوکه کندوسی تنکری تعالی دن خوف ایدر فَاَنْتَ عَنْهُ
تَلَهّٰى ● سن اندن کفار ایله مشغول اولورسن متغول که سید سند
عالم صلی الله تعالی علیه وسلم بو آیات ایله جناب رب الاربابدن معاتب اولدیغی
ابن ام مکتوم عقبنجه واروب کندوسی مسجده دوندردی وردامی اوزرینه واندن
اوتورتدی واندن صکره کندوسی هر کوردوکه اکرام ایدوب مرحبا بمن عاتبنی فیه
ربی اکا دیردی وایکی کره حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتی کندوسنی
مدینه ده قائم مقام قیلدی ● بیلنمك کرك که بو واقعه دخی حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلمدن خطا دکل ایدی انکچون که اول اجتهاد ایله
حکیله کندوسندن صدور ایتدی و بو معاتبه ترك افضلدن اوتری اولدی
كَلَّٓا اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ حقا که بی شبهه آیات قرآن عظیم الشانیه
خلقه بر پنددر فَمَنْ شَٓاءَ ذَكَرَهُ پس هر کیم دیلرسه انی حفظ ایده
انکله متعظ اولور فى صُحُفٍ اول آیات قرآن عظیم الشانیه بر صحیفه لرده
مثبتدر مُكَرَّمَةٍ خدانك قتنده مکرملر مَرْفُوعَةٍ قدری یوجه لنمش
مُطَهَّرَةٍ ● دیولرك الرندن پاك اولمش بِاَيْدٖى سَفَرَةٍ ملائکه دن
بر یازیجیلرك اللرنده كِرَامٍ حق سبحانه وتعالی نك قتنده معزز
بَرَرَةٍ ● ارباب تقوی قُتِلَ الْاِنْسَانُ آدم اوغلی هلاك اولسون مَٓا اَكْفَرَهُ
نه عجب بی دیندر هیچ فکر ایتمز مِنْ اَیِّ شَیْءٍ خَلَقَهُ که حق تعالی
انی قنقی نسنه دن یراتدی مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ انی بر دملە صودن یراتدی
فَقَدَّرَهُ ● پس اشکال واعضادن کندویه لازم اولدیغی نسنه یی اکا
مهیا قیلدی ثُمَّ السَّبٖيلَ يَسَّرَهُ ● صکره دخی والده قرنندن چیقمغی
اکا آسان ایتدی که رحم انا غزینی موسع قیلدی باشی اشاغه ایتمکی کندویه
الهام ایتدی ثُمَّ اَمَاتَهُ صکره انی میت قیلدی فَاَقْبَرَهُ در عقب انی قبرده
قیلدی ثُمَّ اِذَا شَٓاءَ اَنْشَرَهُ ● صکره خدای تعالی استیدیکی انی دیرلتدی
قیلدی كَلَّا آدم اوغلی بر مادفعلدن منتهی اولمق کرك لَمَّا يَقْضِ مَٓا اَمَرَهُ
حضرت آدم علیه السلام زمانندن بو کونه دك آدم معولنی مامور اولدیغی

نسنه‌یی ادا ایتمه مشدی فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖ پس آدم اوغلی دخی
کندو یدیکی نظر اعتبار ایله باقسون که انك حصولی ایچون نیچه اسباب تمهید اولنمش
ایدك اَنَّا صَبَبْنَا الْمَٓاءَ صَبًّا که علی التحقیق بز صوبی بر عظیم دوکمك دوکدك
ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا ● صکره یری برابو یارتق یاردق فَاَنْبَتْنَا فٖيهَا
حَبًّا ● پس انده بغدای و دانه بتدردك ارپه و بغدای کبی وَعِنَبًا وَقَضْبًا
واوزم و یونجه دخی وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ● و بوایکی جلیل القدر اغاجی دخی
وَحَدَٓائِقَ غُلْبًا ● وعظیم باغلر دخی وَفَاكِهَةً وَاَبًّا ● ومیوه و اوتلنجق
نسنه دخی مَتَاعًا لَكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ سزلرك یمکلکوز ایچون
و دوارلرکزك یمکلکلری ایچون اشیای مزبوره‌یی یردن پیدا ایتدك فَاِذَا جَٓاءَتِ
الصَّٓاخَّةُ ● پس اول وقت که صاغر ایدن صدا کلور بر امر عجیب کوررسن
واندن مراد نفخه ثانیه در يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخٖيهِ ● اول کونده که
کشی قرنداشندن وَاُمِّهٖ وَاَبٖيهِ ● و بدرندن و انا سندن
وَصَاحِبَتِهٖ وَبَنٖيهِ ● و قاریسندن و اوغللرندن لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ
يَوْمَئِذٍ انلردن هر بر کیمسه یه اول کونده اولور شَاْنٌ يُغْنٖيهِ ● بر حال
که اوزکه نك مهممندن کندویی مشغول قیلر وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ اول کونده یوزلر
وارکه مُسْفِرَةٌ ضیالو اولمش ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ● نعمتدن کوردوکی
نسنه ایله کولمش مژده لنمش وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ و یوزلر اول کونده وارکه
عَلَيْهَا غَبَرَةٌ اوزرینه غبار و کدورت اولمش تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ سیاهلق و ظلمت انلری
قپلر اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ انلر کندولر حق دینی اولانلر الْفَجَرَةُ ● یالانجی و بدکار اولانلر

سورة التكوير مكية وهي تسع وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ● اول وقت که کونش بورلور یعنی انبساط نوری
بساطدن افاقدن زائل اولوب بی نور اولور وَاِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ●
واول محل که یلدزلر قرنلق اولور وَاِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ● واول
زمان که طاغلر مکانلرندن قالقوب هواده غبار کبی کیتمش قیلنور وَاِذَا
الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ● و بغز اون ایلق کبه دوه لر مهمل ترك اولنور وَاِذَا الْوُحُوشُ
حُشِرَتْ ● واول محل که انسیت ایتمیانلر حیوانلر قصاص ایچون جمع

اولنور واذا البحار سجّرت ● ویعنی دریالر قزدرلمش قیلنور واذا النفوس
زوّجت ● واول وقت که جانلر عمللریله جفت قیلنور واذا الموؤدة سئلت
● ویعنی دیری دفن اولنان قزدن صورلور بایّ ذنب قتلت ● قنغی
گناهله قتل اولندی بو سؤالدن مرادی اولدرنك تبكیتی وتعنیفیدر
واذا الصحف نشرت ● واول زمان که صحائف اعمال آچیلور واذا السماء
كشطت ● واول محل که كوك دری صویلسی گبی صویلوب زائل قیلنور
واذا الجحیم سعّرت ● واول دمکه دوزخ شدتله یاندرلور واذا الجنة
ازلفت ● واول زمان که جنت اهل ایمانه یقین قیلنور علمت نفس
ما احضرت ● هر جان آماده ایتدوکی نسنه‌نك نتیجه‌سن بیلور فلا اقسم
بالخنّس بن قسم اولسون کروه دونن یلدزلره الجوار الكنّس سیر ایدوب
كرننك ایشنی التندره یعنی اولو نلروانلر در مراد خمسهٔ متحیّره زحل ومشتری
ومریخ وعطارد وزهره والیل اذا عسعس وگیجه‌یه قسم قرانلغی
اولدوقده والصبح اذا تنفّس ● وصباح وقتنه قسم که تنفس ایدر
وآنك تنفسی طلوعی محلیدر جواب قسملر بودرکه انه لقول رسول كریم ●
علی التحقیق که قرآن عظیم الشان بر رسولك اوقودیدرکه خدانك
قتنده مکرمدر ذی قوة کوچ ایه‌سی که مؤتفکات کوکلرین قنادی
اوزره قالدروب زیر زبر ایتدی عند ذی العرش مكین ● عرش
صاحبی قتنده جاه ومنزلت صاحبی مطاع ثمّ فرشته‌لر اراسنده مسموع
الكلمه‌در امین ● وحیك تبلیغی اوزره امانت ایه‌سی وما صاحبكم
بمجنون ● ویارانگوز یعنی حضرت محمد المصطفی علیه السلام دیوانه دگلدر
ولقد رآه وتحقیقا که حضرت محمد المجتبی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت
جبرئیل علیه السلام خلقت اصلیه‌سی اوزره کوردی بالافق المبین ● کونشك
بجیرك مطلعنده وما هو علی الغیب بضنین ● وحضرت محمد المصطفی
علیه السلام بو غیبه اولان نسنه اوزره بخیل دگلدر یعنی رسالتك
اداسنده وخلقی تعلیم ایتمده بخل ایتمز وما هو بقول شیطان رجیم ●
وقرآن عظیم الشان کوکدن شهابله آتلمش شیطانك سوزی دگلدر بو کلام
قرآن عظیم الشانك حقنده کهانت وسحردر دیانلرك سوزین رد ایتمك ایچوندر

فاین تذهبون بس قنغی مکانه گیدرسز یعنی سز قرآن عظیم الشانك وپیغامبرك
خصوصنده سلوك ایتدوكوز طریقدن ازغونسز ان هو الا ذكر للعالمین
● قرآن بر نسنه دگلدر الا عالملر ایچون بر پند ونصیحتدر لمن شاء منكم
ان یستقیم ● سزدن اول کیمسنه‌یه پنددرکه استقامت ایتمك ایستر
وما تشاؤن الا ان یشاء الله رب العالمین ● وسز هدایت واستقامتی
بر وقتده ایستمزسز الا اول وقت که عالملرك پروردگاری خدای ذو الجلال
مشیئتكوزی ایستر ● حضرت عبد الله بن عمر رضی الله عنهما روایت
ایتدیكه حضرت سرور كائنات علیه افضل التحیات بیوردیلرکه هر کیم محشری
آرزو ایتدیكه قیامت كونن عیانا كوره اذا الشمس كوّرت سوره‌سین اوقوسون

سورة الانفطار وهی تسع عشرة آیات مكیة

بسم الله الرحمن الرحیم

اذا السماء انفطرت ● اول وقت که کوك یاریلور واذا الكواكب
انتثرت ● ویعنی یلدزلر صاچیلور واذا البحار فجّرت ● واول محل که دریالر
بر بربنه آچیلوب قوشلری بر دریا اولور واذا القبور بعثرت ●
ویعنی کورلر طپراغی زیر زبر قیلنوب ایچنده‌ن اموات اخراج اولنور علمت
نفس ما قدّمت واخّرت ● هر جان عمل مقوله‌سندن ایلرو
کوندردوکی نسنه‌یی وگرو قودوغی نسنه‌یی بیلور یا ایها الانسان ما غرّك
بربّك الكریم ● ای آدم اوغلی قنغی نسنه کرملو پروردگارك کلامی
سنی الدوب معصیتی اوزره سکا جرأت ویردی ● بو مقامده لفظ کریمك
ایرادندن مراد فائدهٔ فهم اولنور دیرلر بو که محض کرمی اقتضا ایتمزکه ظالم
اعمال اولنوب معذب اولمیه ودوست ودشمن ومطیع وعاصی بر درجه‌ده
دوتسه بس صفت کرمه صفت قهر وانتقام ضم اولنجق هرکسك عملنه کوره
دخی مکافاتك وقوعی محققدر دیرلر بوکه اشعار ایتمکه شیطانك
انسانی خدانك قنغی صفتیله الدودر ● زیرا اول خبیث انسانه بو کونه وسوسه
ایدرکه ایستدوکك نسنه‌یی ایشله که خدا کریمدرکیمسه‌یی معذب ایتمز
وعقوبتی تعجیل ایتمز دیرلر بوکه انك کثرت کرمی استدعا ایدرکه دخی کندوسنه
اطاعت زیاده اولنه نه کرمنه مغرور اولوب معصیته مداومت اولنه الذی

خلقك ۝ اول كريم پروردكاركه سنى اى ادم اوغلى عدمدن وجوده كتوردى
فسويك فعدلك ۝ درعقب جميع اعضاكى صايغ وسالم قيلوب خلقتكى
دوزوب سائر مخلوقاتك خلقتندن سنى بر خلقتله مميز قيلدى في اي صورة
ما شاء ركبك ۝ يعنى صورتله كه ايستدى سكا تركيب قيلدى
كلا خدانك كرمنه مغرور اولمزسز بل تكذبون بالدين ۝ بلكه روز قيامتده اولان
مكافاته تصديق كتورمزسز وان عليكم لحافظين ۝ وحال بوكه على التحقيق
اوزركزه نكهبانلر وار كراما كاتبين ۝ حق تعالى قتنده مكرم ومحترم
اعمالكزى ضبط ايدوب يازرلر يعلمون ما تفعلون ۝ ايشلدوككز
نسنه‌يى بيلورلر ان الابرار لفي نعيم تحقيقا كه ايو عمللولر عيش
وعشرتده اولورلر وان الفجار لفي جحيم ۝ وبى شبهه كه حشر ونشرى
انكار ايدن كافرلر دوزخده اولورلر يصلونها يوم الدين ۝ روز جزاده
اول دوزخه كيررلر وما هم عنها بغائبين ۝ وانلر اندن اصلا غائب اولمزلر
يعنى ايچنده مخلد اولوب اندن هيچ منفك اولمازلر وما ادريك ما يوم الدين
۝ وقنغى نسنه سكا بيلدردى كه روز جزا نه در ثم ما ادريك ما يوم الدين
بو تكرار اول كونك شاننه تفخيم وتمجيد ديمكدر حاصل معنى بو اولوركه اول
كونك كنهنه وحقيقتنه حق تعالى دن اوزكه بر كيمسه واقف اولمز يوم لا
تملك نفس لنفس شيئا ۝ اول كونكه بر جان بر جان ايچون بر آز نسنه‌يه مالك
اولمازيعنى بر كيمسه كندو قوتى وقدرتيله بر آز نسنه ايله بر كيمسه‌يه منفعت ايتمز
والامر يومئذ لله ۝ واول كونده ايش خداى ذو الجلالك در بر كيمسه‌نك دخلى اولماز

سورة المطففين مكية وهي ست وثلاثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

كتوردیلر كه مدينه خلقى اولچك خصوصنده غايتله خيانتلرى وار ايدى چون
بو سوره نازل اولدى اولچكلرينى معتدل قيلديلر ويل للمطففين ۝ واى
اولسون اكسك چكوب وچاناندره الذين اذا اكتالوا على الناس يستوفون
۝ شول مطففين كه وقتاكه خلقدن اولچوب الورلر كندولر ايچون اولچكلرى تمام
الورلر واذا كالوهم او وزنوهم يخسرون ۝ واول وقت
خلقه بر شى صاتوب اولچرلر ياخود وزن ايدرلر اولچوده اكسك ويررلر الا يظن

اولئك انهم مبعوثون ۝ ايا انلر كمان ايتمزلرمى كه على التحقيق كه كندولر
مبعوث اولورلر ليوم عظيم ۝ بر اولو كون ايچون اول كونده اولان
امور غايتله عظيم در قيامت كوننى انكله موصوف قيلدى يوم يقوم
الناس لرب العالمين ۝ اول كونده كه خلق عالملرك پروردكارى
حكمنه اياق اوزره دوررلر كلا كركدركه خلق تطفيفدن ممتنع اولوب
حشر ونشردن غفلت ايتميه‌لر ان كتاب الفجار لفي سجين ۝
بى شبهه كيم كفارك نامهٔ اعمالى سجينده در وما ادريك ما سجين
۝ ونه نسنه سكا بيلدردى كه سجين نه در كتاب مرقوم ۝ اوقنمش يازلمش
كتابدر كه انى هر كورن بيلور كه اول ايچنده خير يوقدر ويل يومئذ
للمكذبين ۝ هلاك اولسون اول كونده دوغرولغى تكذيب ايدنلره
الذين يكذبون بيوم الدين ۝ شول اهل تكذيب كه روز جزانك
اولمسنه تصديق كتورمزلر وما يكذب به الا كل معتد اثيم ۝
واول تكذيب ايتمز الا كه هر حددن تجاوز ايتمش كناهكار كيمسنه اذا تتلى
عليه اياتنا يعنى اياتمز اوزرينه اوقنورسه قال اساطير الاولين ۝ يعنى
بركچمشلرك افسانه سيدر ديدوكى كبى دكلدر بل ران على
قلوبهم ما كانوا يكسبون ۝ بلكه كوكللرى اوزرينه قزندوقلرى
نسنه پرده باغلدى كلا انهم عن ربهم يومئذ لمحجوبون ۝ حقا كه
بى شبهه انلر اول كونده پروردكارلرينك مشاهده‌سندن محروم وممنوعدر
ثم انهم لصالوا الجحيم ۝ صكره على التحقيق كه انلر دوزخه كيريجيلردر
ثم يقال بعده كندولره ديلور هذا الذي كنتم به تكذبون ۝ بو
عذاب اول عذابدر كه انك وقوعنه تصديق كتورمز ديكوز كلا ان كتاب
الابرار لفي عليين ۝ حقا كه بى شبهه ايولرك نامهٔ اعمالى عليينده در
وما ادريك ما عليون ۝ وقنغى نسنه سنى بيلديجى قيلدى كه عليون
نه كونه نسنه در كتاب مرقوم ۝ اوبركوزل علامتله نشانلنمش كتابدر
هر كورن بيلوركه اوبر خيردر يشهده المقربون ۝ حضور عزته مقرب اولان
فرشته‌لر انك عملنده حاضر اولوب دخى انى صاقلرلر ان الابرار لفي
نعيم ۝ بى شبهه كيم ايولر خلد برينده تنعم ايتمكده در على الارائك

يَنظُرُونَ ۝ يعنی تختلر اوزره اوتوروب موجب سرورلری اولان اشيايه
بقرلر تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ۝ يوزلرنده بهشت نعمتلرينڭ
آثار طراوتنی كوروب بيلورسن يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ۝ برمهرلنمش شراب
خالصدن ايچمش قيلنورلر خِتَامُهُ مِسْكٌ انڭ مهرلنجك نسنه سی مسكدر يعنی
اول شرابڭ قابلری چاموره مهر برينه مسكله آغزی بغلنوب مهرلنوب
وَفِي ذَٰلِكَ وار اول شرابه فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ۝ رغبت ايدنلر
رغبت ايتسونلر وَمِزَاجُهُ مِن تَسْنِيمٍ ۝ و انڭ قارشيجی نسنه سی تسنيمه
يكادر يعنی صو بيندندر عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ۝ مدح اولنسون
بر بكارده كه آندن ارباب قرب ايچرلر إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا تحقيقا كيمسه
شركله كنهكار اولانلر كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ۝ دنياده
اولر ايديكه ايمانه كلنلردن كولرلر يعنی رؤسای قريش دخی فقرای مؤمنيندن
كولرلردی وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ۝ ويچون اهل ايمانڭ دخی
يانلرينه سندن كچرلر انلره استهزا ايتمك ايچون بری برينه كوزلرين قيررلر
وَإِذَا انقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمُ ۝ ويچون كندولره مخصوص اولانلره دونرلر
انقَلَبُوا فَكِهِينَ ۝ انلره استهزا ايتدوكلرندن اوتری خرم و شادمان
دونرلر وَإِذَا رَأَوْهُمْ واول وقت كه اهل ايمانی كورورلر قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ
لَضَالُّونَ ۝ ديرلركه على التحقيق كيمسه بو كروه ازغوندرلر وَمَا أُرْسِلُوا
عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ۝ وحال بوكه انلر اهل ايمان اوزرينه نكهبان كوندرلمديلركه
دخی اعمالرين ضبط ايدوب رشد و ضلالتلرينه شهادت ايتمديلر فَالْيَوْمَ
الَّذِينَ آمَنُوا پس بوكون يعنی قيامت كونی ايمانه كلنلر مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ
۝ كفاردن كولرلر عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ۝ تختلر اوزرينه اوتوروب
كفارڭ احوالنه نظر ايتدوكلرنده كه زنجيرلر ايله بغلنمشلردر دوزخده
خوار و حقير تعذيب اولنورلر هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ ۝ ايا كفاره جزا ويرلديمی
مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝ دنياده ايتدوكلری اعمالڭ جزاسی يعنی انڭ جزاسيله مكافات اولنديلر

سورة الانشقاق مكية وهی خمس وعشرون آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ۝ يعنی كوك برله يارلديغی حضرت عليدن مرويدركه
كوك صماه اوغروسندن يارلور وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝ وپروردكارينڭ
تاثير قدرتنه قولاق دوتوب منقاد اولوب يعنی يارلسين ايستدی وَإِذَا الْأَرْضُ
مُدَّتْ ۝ يعنی يردوشنوب طاغ و دپه لری زائل اولوب عرصه اولورسه وَأَلْقَتْ
مَا فِيهَا واچنده اولان كنوزی و امواتی طشره برصالوره وَتَخَلَّتْ ۝ وكمال سعی ايدوب
ايچنده اولان اشيادن بوشانور وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝ وپروردكاری
زماننه قولاق دوتوب فرمانڭ استماعنه سزاوار قيلندی ۝ اولوقت آدم
اوغلی جهد ايتدوكی اشيانڭ سزاسنی كورور يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ
كَدْحًا ای آدم اوغلی تحقيقا كه سن پروردكارڭ جزاسی تمننه كال جد وجهد ايدجی
سن فَمُلَاقِيهِ ۝ پس سن اول جزايی كورجی سن فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ
پس اما اول كيمسه كه نامه اعمالی صاغ اليله ويرلدی فَسَوْفَ يُحَاسَبُ
حِسَابًا يَسِيرًا ۝ بی شبهه كيمسه قولای محاسبه ايله محاسب اولور كه ايچنده
مناقشه و مضايقه يوقدر وَيَنقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۝ وكندو اهلنه سيونمش
دونر وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ۝ واما اول كيمسنه كه نامه اعمالی
اركسندن صول اليله ويرلدی ۝ واو بوكونه آنلردركه صاغ الی كردننه بغلنوب
صول الی ارقه سنه قيلنور پس كتابی كندويه اندن ويرلور فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا پس
تامرسين صول اليله آلنه هلاكی چيغروب انی تمنی ايدر وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ۝
ودرلو آتشه داخل اولور إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۝ تحقيقا كه اول
كه شخص دنياده قيد وغمدن فارغ اسنده ميسر تمنا ايدی إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ۝ بی
شبهه اول شخص كمان ايدی تحقيق كه كندوسی پروردكارينه دونوب اولوب
رجوع ايتمز بَلَىٰ ۝ بی شبهه كه دونر اولوب رجوع ايدر إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ
بَصِيرًا ۝ كه على التحقيق كه پروردكاری انڭ اعمالنه دانا ايدی پس انی اعمال ايتمز
البته ارجاع ايدوب مكافاتنی كندويه ايصال ايدر فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ پس
كونش غروبندن صكره كورنن بياضلقه قسم وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۝ وكيجه يه دخی
ونه اناندن واوزكه لرندن بعض شيئه ضيا قلدوغی اشيايه قسم وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ
۝ وآيه قسم نوری جمع اولوب بدر تمام اولدوقده جواب قسم بوكه لَتَرْكَبُنَّ
طَبَقًا عَن طَبَقٍ ای آدم اوغلی برحالتدن صكره برحالته البته اوغرارسز
... اولورسن مراد موتدن وقيامتڭ شدائد و اهوالندركه انسان آنلری واحدة

بعد واضح كوررسه فما لهم لا يؤمنون ۞ پس انلره نه اولدیكه خدا انك وحدانيتنه ورروز جزانك وقوعنه تصديق كتورمزلر واذا قرئ عليهم القرآن
ويقين اوزرلرينه قرآن اوقنور لا يسجدون ۞ سجده وادعن لرمز وقيد دركه
حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم واسجد واقترب آيتنی اوقيوب كندوركه
وكندو نسيله اولان اهل ايمان سجده يه واردیلر واولمجالسده قريش انلرك
باشلری اوزره مجاورروب جيقوب چالرلردی پس حق جل وعلا بو آيتی منزل
قيلدی واهل شرك سجده ايتمدوكی قرآندن برقصوره اولدوغيچون دكل
بل الذين كفروا يكذبون ۞ بلكه كفر ايدنلر عنادن وتكبر
جهتندن قرآنی يلانه نسبت ايدرلر والله اعلم بما يوعون ۞ وحق جل وعلا
انلرك سينه لرنده اولان اشيايه كفر وعداوتدن هر كسدن
داناتردر فبشرهم بعذاب اليم ۞ پس انلری بردردناك
اشكنجه ايله مژده لندر الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات لكن
ايمانه كلوب كوزل عمل ايشليانلر لهم اجر غير ممنون ۞ كسلمز شو اجرت كندولره اولور

سورة البروج مكية وهي اثنتان وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

والسماء ذات البروج ۞ ظهور برده كوشكلره مانند اولان يلدزلر ايله صاحب
كوك قسم واليوم الموعود ۞ ووعد اولنمش كونه قسم يعنی قيامت كوننه وشاهد
ومشهود ۞ واول كونده شهادت ايدن پيغامبره ومشهود عليه اولان
امته قسم قتل اصحاب الاخدود ۞ كه على التحقيق زمينده يارقلر ايله لری
هلاك اولنديلر ۞ اصحاب اخدود دوغواس مؤمنلك جماعتيدر اجمالی
بت پرستلك ايدی منقولدركه عصر زماننده برشعبده باز شاه وار ايدی
بركون پادشاهك سمعنه بونی عرض ايتديكه بن برنا توان پير اولدم معلم
وبر كه بنك اجل ايرشمه دن بكا بر ذهن صاحبی اوغلان قوشسون تا بنده اولان
اسرار يكا تعليم ايدیم تاكه امور مملكت انك رأيله انتظام بوله پادشاه
اكا بر زيرك اوغلان قوشدی پس هر كون اوغلان واروب اندن بعض
شعبده اكتساب ايدردی ۞ اوغلانك يولنده بر خدا پرست راهب
صومعه سی واولغين كاه حجره اكا اوغرردی انك شيوه حسنه سی خوشنه كلوب

انك

انك دينه تابع اولدی بركون يولده بر اژدها نمايان اولدی كه يولده وتوب خلقی
مروردن منع ايتمشدی اكر برطاش الوب ديدیكه يا الهی اكر راهب شاهدن
سكا سيوكليدر بونك اولسين بو طاشله آسان ايت پس طاشی آتجه اول اژدها
هلاك ايلدی بو حالتدن صكره خلق انك دعاسنه رغبت ايتديلر برمرتبه يه
ايرشديكه انواع مرضلر انك دعاسيله زائل اولوردی اول اثناده پادشاهك
همنشينی كور اولدی اوكلجه انك ياننه واروب دعاسين التماس ايلدی
اول عزيز اكا بيوردیكه اكر بكا متابعت ايدوب سرّمی افشا ايتمز ايسين كوزلرك
روشن اولمق ايچون سكا برخير دعا ايدرم مرتبورد اكا عهد ويردی ۞ اول دخی اكا ملقن
تلقين شهادت ايدوب دركاه ذو الجلالدن انك كوزلری آچلمق ايچون نياز ايلدی
همان اول دم كوزلری كما كان اولدی اندن صكره اول پادشاهك حضورينه كلدی
پادشاه انی كوريجك حالندن تعجب ايدوب صوردیكه كوزلركی كيم صاغلتدردی
بلا توقف جواب ويردیكه ربم كوزلرمی صحت باغشلدی پادشاه ايتديكه سنك
ربك بوميدر ايشی ايلدی همنشين جواب ايتديكه الله الذی لا اله الا هو ملك
بو كلام خوشی نظامدن غايتله مضطرب اولوب شايع اولمسين ديو فكره دوشوب
حيله لر تعقيبله اكا ديدی بو تلقينی سكا كيم افاده ايلدی انك اوزره بكا دونك
ايتسك بو تلقينی بن دخی اندن الوب ايمانه كلوردم همنشين ايمانه محبتی جهتندن
بلا توقف سركذشتنی ملكه نقل ايلدی ملك سه الحال اوغلانی احضار ايدوب
انك ديدوكی سوزی اكا صوردی غلام انی تصديق ايلدی پادشاه اندن ايستديكه
بو عقيده دن فراغت ايله قبول ايتمدی بعده انی برابلوكه تسليم ايدوب
سوديكه بو غلامی دريايه برغوب انلرغلامی الوب بركميده قويوب فرمانی يرينه
كتورمكه شروع ايدوب ايستديلر ۞ همان اول عزيز دعا ايلدی كمی انلراوزره
منقلب اولوب فحولری هلاك اولديلر ايچون كندوسی آرالردن ساحل سلامته
چيقدی صورت حالی ملكه عرض ايتديلر ۞ بر بلوكه دخی فرمان ايتديكه برطاغ ديبنه
الفائده يعنی انلر طاغك باشنده بولنوب فرمان پادشاهی اجرا ايتمك مراد
ايتديلر ۞ سرتوبر غلام رب العزتنك دركاهنه نياز ايلدی على العور مزبولك
قورلری هلاك اولوب غلام طاغدن صحتله ايندی بعده ملك فرمان ايتديكه
آنشه صالنه اندن دخی حق تعالی خلاص ايلدی بعده اول عزيز الوجود پادشاهه

دیدی سن نیچون ولدرمزسن مادامکه منی بیغو بی نیچه چاره ایچکوب بر اوق خدونیم

ترکشمدن آلوب بسم ربنا الغلام دیوب بکا دوغرو آتیجق ● پس ملك

بو ترتیبیله اول ذات شریفی شهید ایتدی خلق بو احوالی مشاهده ایتجك

قوللری ایمانه کلدیلر ملك بو وضعدن غضبه کلوب اعوان و انصارینه فرمان

ایتدیکیچون زمینده خندقلر قازوب ایچنده عظیم آتشلر یاقدیلر اندن عسکره فرمان

ایتدیکیچون یقین قدیمه دونرلکا تعرض اولنسون هرکیم که ایمان اوزره ثابت

اولورسا اول آتشه صالسونلر پس سعادت ازلیه یه مظهر اولنلر آتشه کردیلر برخاتونه

که برقاری اوغلی قوجاغنده کلدی اوغلی اوزره شفقت ایدوب کرو دونمك

ایستدی چون اوغلاق نطقه کلوب دیدی یا اماه صبر ایله که سن حق اوزره سن

اودخی توقف ایتمیوب اکا کردی اَلنَّارِ بدلدر اخدوددن یعنی اول اخدود اویله

آتش اوزره مشتملدر که ذَاتِ الْوَقُودِ یا نیق آیه سیدر إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ● اول

وقت که اصحاب اخدود اتشك کنارینده اوزره اوتورمشلردر وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ

بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ● و حال بوکه انلر اهل ایمانه ایتدوکلری ایشی اوزره

بریبرینه پادشاه قتنده شهادت ایدرکه پادشاهك فرمانی ایتدوکی نسنه ده

تقصیر ایتمدیلر وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ و اهل ایماندن بر نسنه عیب ایتمدیلر إِلَّا أَنْ

يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ● مگر هر نسنه اوزره غالب ایدوب ذاتیله

حمده مستحق اولان خدایه ایمان کتورمکلری وار عیب دکلدر بلکه عین کمالدر

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ اول خدا که کوکلرك و یرك پادشاهلغی

کندویه مخصوصدر وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ● و ایزد متعال هر نسنه اوزره

مطلعدر إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ● تحقیقا که شول

کیمسه لرکه ایمانه کلان کیشیلری و ایمانه کلان خاتونلری ایذا ایله تجربه ایتدیلر

ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا صکره کنا هلرندن بیلوب ایتدوکلری ایشدن پشیمان اولمدیلر

فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ انلره دردو دوزخ اشکنجه سی وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝

و انلره دریا نیق اشکنجه سی وار إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ تحقیقا که

ایمانه کلوب کوزل اعمال ایشلیانلر لَهُمْ جَنَّاتٌ انلره بر باغلر وار که تَجْرِي

مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ انلرك اشجاری التندن ایرمقلر اقر ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝

اول جنتلره نائل اولمق بیوك قورتلمقدر ایکیجون که دنیا و ما فیها اکا نسبت

برامر حقیردر إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ● تحقیقا که پروردکارك کل صنعله المسی

غایتیله قتیدر إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ بی شبهه که کندوسی کفار اوزرینه دنیاده

عذابی مسلط ایدر و آخرتده انی اوزرلرینه اعاده ایدر وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ

و کندودن رضی توبه ایدنلره مغفرت ایدن طاعت ایدنلره زیاده محبت ایدن

ذُو الْعَرْشِ عرشی اعلانك یاراتیجی اولان الْمَجِيدُ ذات و صفاتنده اولو اولان

فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ● اراده علیه سی تعلق ایتدوکی نسنه بی البته ایشلر اکا

کیمسه مانع اولمز هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ سکا لشکرلرك خبری کلدیمی

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ● بدلدر جنوددن یعنی اول لشکرلر فرعون و اتباعی

و قبیله ثمودر بو کلام شرورکائناته تسلیه در بو وجهله که انلر پیغامبرلرینه

ایتدوکلری تکذیبك و باشلرینه کلان عقوبتلرك خبری سنده کمال

رتبه ده محقق اولدی پس سن دخی جماعتکك تکذیبی اوزره صبر ایدوب

متسلی اول و انلری تحذیر ایت که انلره دخی عذاب کیبی کندولره بر عذاب

دکیه بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ بلکه کفر ایمانه کلمیانلر مقام

تکذیبده دورمشلردر اندن رجوع ایتمزلر وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ● حق

جل و علانك قدرتی انلره احاطه ایتمشدر بر فردلری اندن قورتلمز و قرآن حقنده

دیدوکلری سوزلر که مجموع کهانتدر خلاف واقعدر بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ بلکه او نظم و معنا

منفرد بر شریف کتابدر فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ● تغییر و تحریفدن صاقلنمش برلوحده مثبتدر

سورة الطارق مكية وهي سبع عشرة آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

نقل ایدرلرکه بر کیجه حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه و سلم عمیجاسی ابو طالب

ایله اوتورمشدی ناکاه کوکدن بریلدز آقوب اندن بر عظیم شعله پیدا اولدی

ابو طالب اندن بر مقدار فزع و اضطراب و لوب حضرتدن استفسار ایتدیکیچون بونه حال

نسنه در حضرت پیغامبر صلی الله تعالی علیه و سلم بیوردیکه بو بر یلدزدرکه انکله

شیطان رجم اولنمشدر ● و ایزد ذو الجلالك قدرتنده دخی بر نشانه در اول

ساعتده حضرت جبرئیل علیه السلام بو سوره ایله نازل اولدی وَالسَّمَاءِ

وَالطَّارِقِ آسمانه و کیجه ده ظهور ایدن کوکبه قسم وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝

و سکا نه بیلدردی که نه طارقدر النَّجْمُ الثَّاقِبُ ● طارق ضیاسی او

بيلدزدر چونكه بيلدز قسمى ايشغيله قرانلغى دلوب بچر نفوذ ايدر انا ثاقب ايله وصف
اولندى جواب قسم بودركه إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۞ كائنات نه برجان
يوقدر الا انك اوزرينه برنكهبان وار فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۞ پس آدم
اوغلى بقسون نه نسنه دن ياردلدى خُلِقَ مِنْ مَاءٍ دَافِقٍ ۞ برقوتلو صوكه كلك
ايه سى صورتنه ياردلدى وانده مراد رحمده اركك ودشينك قارشمش
صويدر بوكا مذكور اولديغى كلام دلالت ايدر يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ
اول صو كشينك ارقه سى اراسندن و دشينك سينه سى كوكسلرى اراسندن
جمع اولور إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۞ تحقيقا كه حق تعالى انسانك دوندرمسى اوزره
توانادر يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۞ اول كونده كه دوندررركه جمله صاقليلر آشكارا
قيلنور يعنى ضمائرده مخفى اولان اشيانك كوزلى يماننددن اول كونده تمييز
اولنور فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۞ پس اول دم انسانه كندو نفسنده اصلا
بر كوچ اولمازكه عذابدن ممتنع اوله و نه كندويه بر ياردمجى اولوركه عذابى دفع
كندوسندن دفع ايليه وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ يغمورلو آيه سى كوكه قسم وَالْأَرْضِ
ذَاتِ الصَّدْعِ ۞ ويارلو آيه سى بره قسم إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۞ كه بو شبهه قرآن
عظيم الشان حقى باطلدن ايريجى سوزدر وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۞ واو بيهوده سوز
دكلدر إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۞ تحقيقا كه كفار مكه حضرت محمد المصطفى
عليه السلام حقنده برعظيم حيله تدبير ايدرلر وَأَكِيدُ كَيْدًا ۞ وانده كلرك
حيله لرينك مقابله سنده ايشلرينه مناسب اولان استدراج ايله
كندولرينى الورم فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ پس كفاره مهلت وير هلاكلرينه عجله
ايتمه أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ۞ براز مدت انلره مهلت ويركه هلاكلرى يقيندر

سورة الأعلى مكية وهي تسع عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۞ يوجه لك پروردكارك آدنى پاك دوت وانك پاك
دوتلمسى بونكله اولوركه اسماء مقدسه سى حقنده غالقا اولنان معنا ايله تأويل
اولنميه مثلا لفظ اعلى علو مكانيده ندرديو تأويل اولنميه و دخى بونكله اولوركه
ما عداسنه اطلاق اولنميه اولفظ ايله كه حق سبحانه وتعالى واوزكه سنى تسميه
برابردرلر و دخى اسم شريفنى بونكله تنزيه اولنوركه اكلمى مراد اولندقده خضوع

تعظيم سنى ذكر اولنميه الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ۞ شول پروردكاركه هرشيئى خلق ايدوب
انك قيلغنى معتدل قيلدى وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ۞ وشول پروردكاركه
جمله ارزاقى تقدير ايدوب اربابنه انتفاع سمتنى بيلدردى وَالَّذِي
أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۞ وشول قادر مختاركه دوارلر اوتلجق نسنه يى چيقاردى
فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ۞ پس اول اوتلغى برقورى قرتنشانه نسنه قيلدى سَنُقْرِئُكَ
فَلَا تَنْسَى ۞ تحقيقا كه جبرئيل عليه السلام لسانيله سنى اوقودورزكه هيچ
بر نسنه اونوتمزسن با وجود اكه سن امى كيمسنه سن و بوخى سكا بر معجزه اولور
إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ مكر اول نسنه يى اونودرسن كه حق تعالى انك منسى
اولمسين ايستدى كه انى منسوخ التلاوه قيلدى إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى
۞ تحقيقا كه حق جل وعلا احوالك كيزلى دن آشكارا اولان انسانى وكيزلى اولان
امورى بيلور وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى ۞ ووحيك وقرآنك حفظنده قولاى
طريقه سنى موفق قيلورز فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ۞ پس امر
دينى سكا مستقيم اولدقدن صكره پند ونصيحتى وير اكر پند ونصيحتك
نفع ايدرسه چونكه حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم دن پند ونصيحت فائده
قاتى اولوب وكيمسنك ايمانه كلمسندن اميد قطع اولنوب حق جل وعلا حبيب
اكرمى زحمت چكمه ملكى ايچون پند ونصيحتى اهمه سين نفعله مقيد قيلدى
سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَخْشَى ۞ بو شبهه پند ونصيحتى قبول ايدر تنكرى تعالى دن
خوف ايدن كيمسنه وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى وغايتله شقى اولان كيمسنه پند ونصيحتدن
يانجيرر الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ۞ شول شقى وشول مناجيكه
بيوك آتشه كيرر ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۞ صكره اول آتشده نه ميت
اولوركه قورتلور و نه برنافع صاغلق صاغلور قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۞ تحقيقا كه
قورتلدى شول كيمسنه كه شركدن ومعصيتدن پاك اولدى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ
فَصَلَّى ۞ و پروردكارنك آدينى قلبيله ولسانيله اكوب نماز قيلدى بَلْ تُؤْثِرُونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۞ بلكه سز اى اهل شقاوت دنيوى اولان صاغلغى آخرت اوزره
ترجيح ايدرسز وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۞ وحالبوكه صوكى سراى حياتى
دنيانك متاعندن يكرك و باقيدر إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۞ تحقيقا
۞ كيم آخرتك خيريتى وبقاسى كچمش صحيفلرده مثبتدر صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى

حضرت خليل اللهك ۞ و حضرت كليم اللهك صحيفه‌لرنده‌در ۞

سورة الغاشية مكية وهي ست وعشرون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

هل اتيك حديث الغاشية ۞ ايا قپليانك خبرى سكا كلدى يعنى شدائد
و محنتلريله خلقى قابليان ساعتك خبرى سكا كلدى وجوه يومئذ خاشعة ۞ اول
كونده يوزلر واردركه ذاتلى خوار و ذليل اولمشلر عاملة ناصبة ۞ ايشليجى تعب
چكيجى يعنى اول كونده خوار و ذليل اولدقلرندن تعب اولنده ايشلرى ايشلرندن
چكمكى يكونى وجهنمك ... تصلى نارا حامية ۞
بر قزمش آتشه كيررلر تسقى من عين آنية حرارتى منتهاسنه يتشمش صو چشمه‌دن صو ويريلور
قيلنورلر ليس لهم طعام الا من ضريع انلره اصلا بر نسنه يوقدر ... ضريع دن
... كه دوه مقوله‌سى ...
لا يسمن ولا يغنى من جوع ۞ نه سمين ايدر و نه آچلغى دفع ايدر ...
معصود بو ايكى نسنه‌دن بريسيدر وجوه يومئذ ناعمة ۞ ول كونده يوزلر واردر كه
منعم ... لسعيها راضية ۞ چالشمقلرينه خشنود ديرلر يعنى ايشدكلرى
اعمالك مكافاتنى كوردوكلرنده عملريله خشنود اولورلر في جنة عالية ۞ بر بلند
مرتبه‌لى باغده اولورلر لا تسمع فيها لاغية ۞ ايچنده بر بيهوده سوز ايشتمزسن اى
ايشيديجى فيها عين جارية ۞ ايچنده صو آقجى بر كوز وار فيها سرر مرفوعة
۞ ايچنده يوجه قالدرلمش ... واكواب موضوعة ۞ و ايچنده دستى
... ونمارق مصفوفة ۞ و ...
... وزرابى مبثوثة ۞ و دوشنمش خاليلر دخى ۞ افلا ينظرون
الى الابل بس نيچون دوه‌لره نظر اعتبار ايلمزلر كيم كيف خلقت
نيچه ياراتلدى ... كمال قدرته و حسن تدبيره دلالت
ايدركيم انلرى ... خلق ايتديكيم ...
... والى السماء كيف رفعت و كوكدى كيم كوك ...
... والى الجبال كيف نصبت و طاغلره دخى بقسونلر
كه نيچه ديكلدى والى الارض كيف سطحت و يره دخى نيچه دوشنمش قيلندى
فذكر بس سن پند و نصيحت ور انما انت مذكر بوندن اوزكه بر نسنه ...

سن بر پند و يريجى كيمسه‌سن ... نظر اعتبار ايله ...
لرشد يا نصيحت ... لست عليهم بمسيطر ۞ سن اوزرلرينه
مسلط دكلسن ... ايمان اوزره جبر ايدهسن الا من تولى
وكفر ۞ ليكن يوز چويرن و ... فيعذبه الله العذاب الاكبر ۞
... ان الينا ايابهم تحقيقا كه
... ثم ان علينا حسابهم ...
... ۞

سورة الفجر مكية وهي تسع وعشرون آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

والفجر صباح ... وليال عشر ۞
...
... والشفع والوتر ...
... والليل اذا يسر ۞
... هل في ذلك قسم ۞ ...
... لذى حجر ...
...
... الم تر كيف فعل ربك بعاد ۞ ...
... ارم ذات العماد ...
... التى لم يخلق مثلها في البلاد ...
...
...
...
...
...
...
...
...

اطرافنه ایلچی ومرجان اوشسنه صولر اقیورو ایدی بو کونه اشیا کوردیکه بدنلری
التوندن ویپراقلری زبرجددن وشکوفه سی کومشدندر من بو بونلرک مشاهده سندن
تعجب ایندو کده دیدی هذه الجنة التی وعد المتقون ● پس اول جواهردن
برمقدار الوب یمن دیارینه دوندی خلق اول جواهری النده کوردیلر مکانندن
حاصل اولدی سؤال ایتدیلر ماجرایی کندولره سویلدی او سوزلره اینانمیوب
انی دفینه بولمش دیو حمل ایتدیلر اخبار خلقک اغزنده دوشدی برحتی دلک
کحضرت معاویه انی شام شریفده ایشتدی پس عبد الله بن قلابه یی شام
شریفه احضار ایدوب اندن کیفیت احوالی استعلام ایتدی کوردوکی
شیئی کندویه نقل ایتدی بعده انی یانینه اوتوردوب حضرت کعب الاحباری
چاغیروب اندن سؤال ایتدیکه دنیاده هیچ بر شهر واردر که بناسی التوندن
وکومشدن واغجاری جواهر ایله مکللدر کعب الاحبار رضی الله تعالی عنه بیوردی
که بلی ارم اول شهردر که انی حق تعالی قرآن عظیم الشانده ذکر ایدوب
بیوردی التی لم یخلق مثلها فی البلاد دیو شهری چون بهشته انکورد
● چون قصر فلک بنا زر مرونی ● دنیایه مالک اولوب شداد عاد عاول
عامی اول شهری یاپدی ودنیاده نه دکلو التون وجواهر وار ایدی طوپلیوب
وکرها خلقدن بیغوب انک بناسنه صرف قیلدی یعنی اتمامی خبری کندویه کلدکـ
دخی دار الملکدن امرا واعیان دولتیله انک سیرینه توجه ایتدی یعنی مکان
معهوده بر قوناق قالدی حق سبحانه وتعالی حضرتلری بر ملک کوندروب
دخی اول ایچ غیرا اوسننه بر چیغرش چیغردی قمولری اقلیم عدمه مسافر اولدیلر
واول شهری خلقک نظرندن غنی قیلدی وکاه بلرده اوقومشم که زمانمزکو
دخی ایچی بولبلی قیزلرک زنکلو کولک کوزلی کیمسنه ایتمشدر وبیقین آز کمسـ
انکا داخل اولور ● بعده کعب الاحبار رضی الله تعالی عنه صلح وصوله باقدی
عبد الله بن قلابه یی کوردی دیدی هو والله ذلک الرجل وثمود وکوردکمز
حق سبحانه وتعالی ثمود قبیله سنه نه بیوردی الذین جابوا الصخر بالواد
● شول ثمود قبیله سی که طاشی طاغدن کسوب وادی القری نام مکانده منازلر
تعمیر ایتدیلر وفرعون ذی الاوتاد ودخی کورمدککه میخلر ایه سی یعنی خلقی
چار میخله تعذیب ایدن فرعونه نیچه نه ایتدی الذین طغوا فی البلاد ●

الرسول کیمسنه لردرکه شهرلرده حدودی تجاوز ایتمشلردر فاکثروا فیها الفساد
● پس شهرلرده کفر وظلمله فسادی چوق ایتدیلر فصب علیهم ربک سوط
عذاب ● درعقب پروردکارک اوزرلرینه اشکنجه نک بر نوعنی دوکدی چونکه
عرب تازیانه ایله اولان اشکنجه یی اشکنجه نک اشدی صایارلردی نه بیوردلر
اولان عذابه کا مضاف قیلندی ان ربک لبالمرصاد ● تحقیقا که پروردکار
کذرکاهده در یعنی نته که کذرکاهی بکلیان کیمسنه کلاندن کیدندن خبردار اولور
پروردکارک دخی خلقک افعال واطوارندن اکاهدر فاما الانسان پس اما آدم
اوغلی اذا ما ابتلاه ربه فاکرمه یعنی پروردکاری انک کیفیت حالی ظاهر
اولمق ایچون دخی کندویی جنینا بر نسباه ومال ایله معزز قیلر ونعمه ●
وانواع نعمتله کندویی مرفه ایدر فیقول ربی اکرمن ● پس سویلر دخی
پروردکارم بکا اکرام ایتدی واما اذا ما ابتلاه فقدر علیه رزقه واما
یعنی کیم فقر وفاقه ایله کندویی ممتحن ایدوب رزقنی اوزرینه دار قیلر فیقول
ربی اهانن ● پس دیر پروردکارم بکا اهانت ایلدی دخی انسان بو سوزلری
سویلر نظری قاصر وفکری فاسد اولدوغیچون واله کاه اولورکه ملک رزق
سعادت دارینه باعث اولور وکاه اولور که وسعت رزق قصد اعدا ایله دخی
ودنیانک لذاتنه منهمک اولوب آخرتک خسرانه موجب اولور کلا کلا
ایتدوکلکز کبی دکلدر ای کافرلر اولان کیمسنه لر بلکه کیمسه کرامتله طاعتله ودینک
معصیتله دروبیلک کیم اهانتکز فقر ایله دکلدر بل لا تکرمون الیتیم
بلکه اهانتکز انکلهدرکه اوکسز مقوله سنه اکرام ایتمزسز ولا تحاضون
علی طعام المسکین ● وبری برکزی بو قسلک ینیدرمسی اوزرینه دخی
قندرمزسز وتأکلون التراث اکلا لما ومیراثی بر سز بر یبغلا یه سی
یعنی بیننده حلال وحرامی جمع ایدرسز وتحبون المال حبا جما ●
ومال حرص ونشئه له بر چوق سیومک سیورسز کلا اذا دکت الارض
دکا دکا ● حقا که یعنی بر بردو کلمکدن صکره یر دوکلنش دوکلدکده
طاغلر ودپه لر اجنده بسیط اولور وجاء ربک والملک صفا صفا ● ویاهنوز
پروردکارک اثار قدرتی ظاهر اولدی وفرشته مقوله سی منازل ومرتبه لری
حسبیله صف صف کلورلر وجیء یومئذ بجهنم واول کونده جهنمله کلنورحتی

شربتدن وار دا اولمشدر كه قيامت كوننده جهنمه بو كيفيتله كلنور كه انك يتمش
بيك بوداري وار هر بوداره يتمش بيك ملك وار آني عرصهٔ محشره چكه لر
يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ اول كونده آدم اوغلى قباحتلرندن آكاه اولوب
بند الور وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَىٰ ۝ وبند المقلق نفع كتوره قندن حاصل اولور
يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۝ ديركه اى قوم كاشكي دنياده حياتم زماننده
اعمال صالحه ايلروقيلسيدم فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ۝ پس
اول كونده حق تعالى ايندوكى اشكنجه بى كيمسه ايتمز وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۝
وبغلسنى كيمسه بغلمز يعنى قيامت كوننده اصلا برفرد بر شخصى تعذيب
وتقييد ايتمكه دخى قادر اولمز انكيچون كه امر ونهى اول كونده ظاهراً
وباطناً خدايه مخصوص ومحصردر ۝ واهل ايمان اولان كيمسه يه موت حالتنده سويلنر
يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۝ اى خدانك اكثيله دنياده آرام ايدن
جان ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ پروردكاركك فرماننه دون رَاضِيَةً سكا
ويرلن نعمت ايله خشنود اولدوغك حالده مَرْضِيَّةً ۝ خدانك قتنده
پسنديده قيلنمش ايكن فَادْخُلِي فِي عِبَادِي پس خاص قوللريمك دخى
زمرهٔ سعيدنده داخل اول وَادْخُلِي جَنَّتِي ۝ ودخى بهشتمه فضلمله كر

سورة البلد وهى عشرون آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

لَا أُقْسِمُ بِهَٰذَا الْبَلَدِ ۝ بو شهره يعنى مكه يه قسم وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَٰذَا الْبَلَدِ
۝ وحال بوكه سن بو شهرده مقيم سن حق سبحانه وتعالى مكه يه قسم
ايدوب حضرتك ايجنده حلول ايتمسيله انى تقييد قيلدى حضرتك كمال
شرفنى اظهار ايتمك ايچون واشعار ايتمك ايچون كه مكانك شرفى اربابيله در
وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ۝ وپدره وطوغردوغى نسنه يه يعنى حضرت ابراهيمه
وحضرت محمد المصطفى يه قسم كه لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ۝ آدمى
معقوله سنين برتعب ومشقتده خلق ايتدك يعنى انسانك قوا وقواى تعب
ومشقته كچر انكيچون كه ابتداء خلقتده ظلمت رحمك زحمتنه كرفتار
بعد قطاملك غصته سنه مبتلا وصكره معاشك تحصيلنه ممتحن بعده
موتك فرقتنه وغربت اعماليله مرتهن قالور بوكا قومى ما بعدى

حضرت سرور كائناته قريش كفره سندن چكدوكى زحمتلردن تسليه در
وانلرك بربيى ابو الاشد ابن كلده كه غايتله برزورلى كيمسه ايدى انك
شدتي زورندن نقل ايتديلر كه اياغى التنده بر پارچه درى قورلردى اكا اوت
دلاورلك يا بشويه چكرلردى درى پاره پاره اولوب دباغلرى مكاننده
برقيل قدر حركت ايتمزدى وانك هميشه دابى حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم
اذيت ايتمك ايدى پس حق جل وعلا انك اوزره ايندوكى عداوتى انكار ايدوب
بيوردى أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ۝ ايا ابن كلده كمان ايدركيم على
التحقيق كه شان بودركيم اوزرينه بر كيمسه نك كوجى اولميه كه كندوسندن
انتقام اله يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا ۝ ديركه حضرت محمد المصطفى
نك عداوتيچون چوق مال تلف ايتدم أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ۝ كمان
ايدرميكم بلا شبهه ايش اويله دركه اوكونه ايش ايچون مالى اتلاف ايندوكنى
بر كيمسه كندوبى كورمدى يعنى حق تعالى انك ايشى اوزره مطلع درمزاسنى
كندويه ويره أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ايا اكا قيلمدكمى ايكى كوزكه انلر ايله بقر
وَلِسَانًا وبر دل كه احكام خاطرنده اولان شيئى تعبير ايده وَشَفَتَيْنِ
۝ وايكى دوداق كه اغزين انلر ايله اورتوب نطق ويرمك ويمك
وايچمك اوزره انلر ايله استعانت ايده وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ۝ وايكى
طريق خير وشرى كندويه كوستردك فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۝ پس اول نعمتلره
شكر ايدوب صعوبت طاعتك صعب يوقشنه ماننده اولان ايلرو ايشلرك
آشمدى وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ۝ ونسكا نه بيلدردى كه عقبه نه ديمكدر يعنى
انك كنه شقتنى واولو ثوابنى ادراك ايتمزسن فَكُّ رَقَبَةٍ بر بويون چوزمكدر
يعنى صعب بودركه بر قولك بوينى رقيتك بندندن خلاص ايتمكدر أَوْ إِطْعَامٌ
فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ۝ يا بر آجلق ايله كونده يجلك بندرمكدر
يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۝ بر قرابت صاحبى اوكسزه أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ
۝ يا بر توپراغه قاتلانمش يعنى بو قدر فقيره كه اولقدر فقر اوزرينه
مستولى اولمشكه برده وبشيه جك نسنه سى يوقدر توپراق اوزره قالمشدر
ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا صكره اولاملرى ايتليان قول كيمسه لردن
اولديكم ايمان كتيرلر وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وبربرينه صبر ايله وصيت ايتديلر

وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ۝ ویری برینه عباد اللّهه مرحمتله امر ایلدی اُولٰئِكَ
اول کروه حکم براو صافله متصف اولنلر أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝ یمن و برکت
ایه لرید روَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وشول کیمسه لر که ایاتمزه کفر ایتدیلر
هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝ کندولر دراو غورسزلك ایه لری
عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ ۝ اوزرلرینه قپوسی باغلو بر آتش اولسون ۝

سورة الشمس وهي خمس عشرة آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ۝ کونشه و انك اینشقنه قسم وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا ۝ و آیه
قسم چونکه چیقسی کونشك چیقمسنه پیرولك ایدروار آیلر ایتدکیجه سنده
اولور وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا ۝ وکوندزه قسم چونکه کیتم کونشك نوریی روشنلر
قیلر وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ۝ وکیجه یه قسم چونکه قرنلغی کونشك اینشغنی قپلر وَالسَّمَاءِ
وَمَا بَنَاهَا ۝ وکوکه و انی بریده دن قادر مختاره قسم وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا
۝ و یره و آنی دوشندن حکیمه قسم وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ۝ وجانه
معقوله مسنه و انی عدمدن وجوده کتوردن قادر علیمه قسم فَأَلْهَمَهَا
فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۝ پس اول جانه معصیتنی وطاعتنی فهنام ایلدی
قسملرك جوابی بودرکه قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۝ تحقیقا که قورتلدی
شول کیمسه که مطهر قیلدی کندو نفسنی یمان اشیادن پاك قیلدی وَقَدْ خَابَ
مَنْ دَسَّاهَا ۝ وبی شبهه کیتم بی بهره اولدی شول کیمسه که نفسنی جهل
وفسقله آلوده قیلدی كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۝ قبیلهٔ ثمود طغیانلری
سببیله حضرت صالح علیه السلامی یالانه نسبت ایتدیلر إِذِ انْبَعَثَ
أَشْقَاهَا ۝ اول وقت که قبیلهٔ مزبوره نك اشقاسی ناقهٔ المهلك
اهلاکنه قصد ایدوب کیتدی فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ پس خدانك کوندرلمش
حضرت صالح علیه السلام کندولره دیدی نَاقَةَ اللَّهِ خدانك دوهٔ سین
قویك انك قتلندن تحذر ایدك وَسُقْيَاهَا ۝ و ایچه جکین دخی قویك
یعنی آنك ایچه جك نوبتی کلدکده سزدن الکابر کیمسه تعرض ایتمسون
فَكَذَّبُوهُ پس حضرت صالحی کندولره ایتدوکی نصیحتنده تکذیب ایتدیلر
فَعَقَرُوهَا پس انی سکرلدیلر فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ درعقب پروردکار

عذابی بردن اوزرلرینه کوندردی بِذَنْبِهِمْ کناهلری سببیله فَسَوَّاهَا ۝ دخی
عقبنجه اول کوندردوکی عذابی اوزرلرینه یکسان قیلدی که اندن برفردلری
خلاص بولمدی وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۝ و پروردکار ذو الجلال اول
اهلاکك عاقبتندن قورقمز یعنی ۝ حق تعالی برقومی اهلاك ایدرانك
سوکنده نخوف ایتمز نتکه انسان بوکون برایش کندوسندن تصادر اولیجق ایدر
[illegible]

سورة الليل وهي احدى وعشرون آية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ۝ کیجه یه قسم چونکه قرنلغی قمو اشیایی قپلر وَالنَّهَارِ
إِذَا تَجَلَّىٰ وکوندزه قسم چونکه کونشك طلوعیله ظاهر اولدی وَمَا خَلَقَ
الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ ۝ وار کك و دیشی یی ایجاد ایدن خالق ذو الجلاله
قسم که إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ ۝ علی التحقیق کیم جالشمغکوز انواع مختلفه در
فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ ۝ پس اما شول کیمسه که طاعتی ادا ایتدی وَاتَّقَىٰ
ومعصیتدن پرهیز اولدی وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ۝ وکلمهٔ توحید
کبی کوزل سوزه تصدیق کتوردی فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ ۝ بلا شبهه یسر
راحته مؤدی اولان خصلته انی مهیا قیلرز وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ واما شول کیمسه
که مامور اولدوغی نسنه نك ویرمسندن امتناع ایتدی وَاسْتَغْنَىٰ ۝
ودنیانك لذاتیله عقبانك نعیمندن مستغنی اولدی وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ ۝
وکلمهٔ توحید کبی برکوزل سوزك مضمونینی تکذیب ایتدی فَسَنُيَسِّرُهُ
لِلْعُسْرَىٰ ۝ علی التحقیق که عسر وشدته مؤدی اولان طریقه انی اماده
قیلرز وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ ۝ ومالی کندوسندن برآز نسنه
دفع ایتمز چونکه قبر چقورنه سندوشوب هلاك اولور إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ ۝
تحقیقا که حکمتمزك مقتضاسیله حقه ارشاد ایتمك وزدمزه در وَإِنَّ
لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ۝ وبی شبهه کیتم اوبر جهانك و بو جهانك
امور و احوالی بزم تصرفمزده در پس ایکی جهانده ایستدوکی نسنه
یی ایستدوکی کیمسنه یه ویررز فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ۝ پس بز
برطولنور آتشدن قورقتدوردم لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ۝ اکا کرمز الا حقی تکذیب ایدوب طاعتدن یوز چویرن زیاده منقا [illegible]

كيمسه وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ۝ وبى شبهه كيشه
اولا آتشدن اوزاق اولور زياده تقوى ايه سى اولان الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ شول
تقوى صاحبى كه مالنى خيرلو ايشلرده مصرف ايدر يَتَزَكَّى ۝ پاكلكه طالب
اولدوغى حالده كوزه ديلكه بو سوره حضرت صديقك شاننده نازل
اولدى اول وقت كه حضرت صديق رضى الله تعالى عنه حضرت بلالك
حبشينى ۝ امية بن خلفدن صاتون الوب آزاد ايتدى بيك الكوزه مالك اولان كوله نى
نسطاس رومينك انك مقابله سنده ويردى وانكچون بعض مفسرين
بو آيت كريمه ده ديديلركه اعتقادن مراد امية بن خلفدر وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ
مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى ۝ وبر كيمسه يه انك قتنده جزا ويريلور ايو
يوقدر يعنى بر كيمسه نك سبقت ايدن ايولكى مقتضا سيله ويرمز إِلَّا ابْتِغَاءَ
وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ۝ ليكن بو جمله پروردگارينك رضاسين تحصيل ايچون
ايچون ويرر وَلَسَوْفَ يَرْضَى ۝ والبته موعود اولدوغى ثوابه نائل اولوب خشنود اولور

سورة الضحى مكية وهي احدى عشر آيات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كتوبرديلركه حضرت شريعتك آشناسندن وحى تأخر ايدوب كلمدى استثنا
ترك ايتدوكيچون كفار وحى انقطاع ايتدى الكاه اولديغى ديديلر محمد المختار
منكرينى هجر ايدوب كندويه بغض ايتدى حق جل وعلا انلرك مقاله سين
رد ايدوب بو سوره يى منزل قيلوب بيوردى وَالضُّحَى ۝ كوندزك
ايچنده قوتلو بولنى قوشلق وقته قسم وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ۝ وكيجه يه قسم
يعنى اهلى ساكن اولوب قرانلغى برقرار اولور مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وسنك
پروردگارك وداع ايدجى كمسه كبى سنى ترك ايتمدى وَمَا قَلَى ۝ وسنى بغض
ايتمدى وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى ۝ وتحقيقا كه صوكى سراينك
ثوابى شمديلكه اولان بادوك فتح مژده سندن سكا بيكرد روَلَسَوْفَ
يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ۝ والبته پروردگارك كمالندن سكا اشبا
احسان ايدركه خشنود اولورسن أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ۝ سنى
اوكسز بولوب جدك وعمك كنف كفايتلرندن سكا بر ير مدى وَوَجَدَكَ
ضَالًّا فَهَدَى ۝ وسنى حكم واحكامدن نشندن بيخبر بولوب وحى واطلاع

انلرك

انلرك معرفتنه سكا يول كوستردى وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ۝ وسنى
عيال صاحبى بولوب بقتارتدن قرندوغك مال ايله باى قيلدى فَأَمَّا الْيَتِيمَ
فَلَا تَقْهَرْ ۝ پس اما اوكسز مقوله سين زبون اولدوغيچون مالى اوزره غلبه
ايتمه وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۝ واما دلنجى قصمى عنف ايله منع ايتمه وَأَمَّا
بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝ واما پروردگارك نعمتيله
سويلش يعنى خدا سكا ويردوكى نعمتلرك شكرين ادا ايله

سورة الم نشرح مكية وهي ثمان آيات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝ ايا سينه كى سكا كشاده قيلمدق يعنى انى
كشاده قيلدق كه حقك مناجاتنى وخلقك دعوتنى صيغدى وَوَضَعْنَا عَنْكَ
وِزْرَكَ وسندن آغر يوككى صالدق الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝ اول آغر يوك
كه آغر يوكه ارقه كى آغرلتشدى يعنى كفارك كفر اوزره اصرارلرندن وايذالرندن
سكا حاصل اولان مشقت وغمكينلكى اسلاملرى علو شانيله نابود قيلدق
وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝ ونبوتله نامكى سكا بلند قيلدق كه شهادت
كلمه سنده اسمكى اسممه قرين قيلدق فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝ پس على
التحقيق كه سينه دارلغى وارقه يى اغرلتدرن يوك وكفارك اصرار وايذاسى
كبى عسر ايله شرح صدر ووضع وزر وبلند صيت كبى يسر وار إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝ تاكيد ايچون مكرر اولدى پس عركاه كه سنده
محقق اولدى كه بيشر البته عسر يسر ايله مقروندر بر ايشكل دشوارلكندن الم
چكمه فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ۝ پس چون رسالتك تبليغندن قورتلورسن
سكا احسان اولنان نعمتلرك شكرين ادا ايتمه تعب چك وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ
۝ وپروردگارك رغبت ايت سوالكده ۝ اندن اوزكه بر كيمسه دن
سؤال ايتمه زيرا مقصدلرى اسعاف ايدن كندودر اوزكه سى دكل

سورة التين مكية وهي ثمان آيات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ۝ انجير وزيتونه قسم بو ايكى ميوه يى شانلرنده
مخصوص بالذكر ايتدى انكچون كه انجير بر فضله سز پاك فاكهه در

الهضم لطیف غذادر و برچوق منفعتلی دوادر زیرا طبیعتی تلیین و بلغمی
تحلیل ایدر و بن کرکلری بالک قیلر ● و مثانه‌ده اولان قومی ازاله ایدر
و جکر و طلاغك سدّه‌لرین اچوب نفخی دفع ایدر ● حدیث شریفده
وارد اولمشدر که انجیر بواسیری کسر و داء نقرسدن نفع ایدر و زیتون
بر اغاجدر که میوه‌سی و قشری دوا اولور و چوق منفعتلی یاغی وار یا وجودی
کوه طاغلر کبی که هندستانده پرده‌ده بیتر وَطُورِ سِينِينَ و سینین شام
مکانلرده دوشن طاغدر قسم و اول طاغدر که حضرت موسی علیه
السلام خدای ذو الجلال ایله اوزرینده مناجات ایدردی وَهٰذَا الْبَلَدِ
الْاَمِينِ ● و بو امینلك شهره قسم و اندن مراد مکه مکرمه‌در
قسملرك جوابی بودر که لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ تحقیقا که آدم اوغلنی یراتدق
فِي اَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ● فیلغك غایتله کوزللکنده یعنی انی حیوانات
اراسنده استقامت قامتله و اعتدال مزاجله و کوزل صورتله تخصیص
قیلدق ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِلِينَ ● صکره انی قبحلرك الچقنه
دوندردك یعنی اسفل سافلین اولان دوزخه انی داخل قیلدك یا اسفل
سافلیندن مراد پیرلك عصریدر بو وجهه کوره مذکور اولنجق استثنا
منقطعدر اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لیکن ایمان کتوروب
کوزل عمللر ایشلیانلر فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ● انلره کسلمه‌مش اجرت
وار فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ● پس بو دلائل ظهور ایتدوکدن
صکره جزانك وقوعنه قنقی نسنه سنی تکذیب ایدر اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ
الْحَاكِمِينَ ● بو کلام سبقت ایدن کلامك تحقیقیدر یعنی انسانی ابتدا
بو صورتله ایجاد ایدن صکره اسفل سافلینه انی دوندرن قادردر کلیه
که بر دخی انی اعاده ایده اخبارده کلمشدر که هر کیم الیس الله باحکم
الحاکمین آیتنی اوقورسه دیکه سویلیه بلی و انا علی ذلك من الشاهدین

سورة العلق مكية وهي تسع عشرة آيات

بسم الله الرحمن الرحیم

جمهور علما بونك اوزرینه درلر که قران عظیمك اندن اول اینان نسنه بو سوره
مبارکه‌دن بش آیتدر اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ پروردگارکك آدیله استعانت

ایدوب قرانی اوقی اَلَّذِي خَلَقَ ● اول پروردگار که تمام اشیانی عدمدن وجوده کتوردی
خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ آدم اوغلنی بر اویونمش قاندن یراتدی اِقْرَأْ مبالغه
ایچون مکرر اولدی وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ ● و کرم صفتنده هر کریمدن
زیاده کرملو پروردگارك اَلَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ● شول پروردگار که قلمله
یازمغی اوکرتدی تا که علوملر انکله مقید اوله و تا که اوراق اولان
نسنه انکله بیلنه عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ● آدم اوغلنه بیلمدوکی نسنه‌یی
بیلدردی و بیوردن قرانی خلق ایتمکله و نصب دلائل ایله و انزال آیات ایله پس
سکا یا محمد قرانی اوکرتدوررسه اوکرسن اوقومش دکلسن كَلَّا اِنَّ الْاِنْسَانَ
لَيَطْغٰى ● حقا که بی شبهه آدم اوغلی حدودی تجاوز ایدر اَنْ رَاٰهُ اسْتَغْنٰى
کندو نفسنی استغنا ایتمش بیلدوکنده اِنَّ اِلٰى رَبِّكَ الرُّجْعٰى ● تحقیقا که سنك
دونمك پروردگارکك سمتنه‌در ای آدم اوغلی پس نیجه تعیین ایتدوکی حدودی
تجاوز ایدرسن و اول زمان شدت عقابندن قورقمزمیسن کوردیلرکم
ابو جهل شقی دیدی محمد سجده ایتمش ایکن کورسهم کردنی اوزرینه بصردم
پس برکون حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم مسجد الحرامده نماز
قیلیورکن شقی مزبور کلوب بو ایشی ایتمکدن دوندی اندن صوردیلر که
دونمکه باعث نه ایدی ایتدی بنمله اراسنده آتشدن
بر خندق و قنادلر کوردم بعده تنکری تعالی بو آیاتی منزل ایدوب
بیوردی اَرَاَيْتَ الَّذِي يَنْهٰى عَبْدًا اِذَا صَلّٰى ● بکا خبر ویر شول
کیمسه‌دن که بر بنده‌یی نهی ایدر دیجق اول بنده نماز قیلدی اَرَاَيْتَ اِنْ كَانَ
عَلَى الْهُدٰى اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰى ● بکا خبر ویر اول نهی ایدندن دوغری
یول اوزرینه اولسه‌یدی یا تقوی ایله فرمان ایتسه‌یدی نه که زعم ایدر
بیلمزمی که حق تعالی احوالنه مطلعدر اَرَاَيْتَ اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ●
اندن خبر ویر اکر اول شقی تکذیب ایدوب یوز دوندردیسه اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ
يَرٰى ● بیلمزمی که حق جل و علا احوالنی بیلوب جزاسنی ویرر کتوردیلر که
ابو جهل خبیث حضرت سرور کائناتی نماز قیلر ایکن کوردی و دیدی یا محمد
سنکا نماز قیلمقدن نهی ایتدمی حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم
وعیده متعلق سوزلر ایله انکا چوق تهدید ویردی ابو جهل لعین ایتدی که نیجه

بنى تموز تغير ايدرمى سن وحال بوكه جميع ممكنات مخلوقلك عالمسندن بتمم
عالمسه بيلوكدر ۞ واكا كافرن كيدنلر غير يسينه ده ايدنلرده ن نجه قدر حق جل وعلا
بو آيت كريمه‌يى منزل ايدوب بيوردى كلا لئن لم ينته حقا كه بو كافر ابو جهل
حضرت محمد المصطفى عليه السلام ملك ايداسندن فراغت ايتمز ايسه لنسفعا
بالناصية ۞ البته انك صاچندن ياپشوب يعنى ملئكه عذابه فرمان ايدرزكه
انك الني صاچنه ياپشوب كندويى جهنمه چكسونلر ناصية كاذبة خاطئة
۞ بدلدر ماقبلنده‌كى مذكوردن اولان الناصيه‌دن يعنى اول ناصيه‌دن كه يالانجى
خطاكاردر ناصيه‌سى صاحبى در فليدع ناديه پس اول ارباب مجلسنى چاغرسون تاكه
كندويه معاونت ايده‌لر سندع الزبانية بز دخى بهيه كيسه ملئكه عذابى
چاغرورز تاكه انى جهنمه صالالر كلا ۞ انك ديدوكى كبى دكلدر
لا تطعه اكا انك اطاعت ايتمه يعنى عبادتكى اوزره ثابت
اول واسجد واقترب ۞ وسجده اوزره مداومت ايله وربكه طاعتله تقرب ايله

سجده

سورة القدر مختلف فيها وهى خمس آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

اخبارده كلمشدركه حضرت پيغمبر صلى الله تعالى عليه وسلم صحابه كرامه
خبر ويردى كه بنى اسرائيلدن بر كيمسنه وار ايدى بيك آى سلاح پوشيده اولوب حق
يولنده جهاد ايلدى اصحاب كرام بو خبردن متعجب و متحسر اولوب ديديلر
بو كونه دولته بزه نه وجهله نائل اولورز ديو حق سبحانه وتعالى بو سوره مباركه‌يى
منزل ايدوب بيوردى انا انزلناه فى ليلة القدر ۞ تحقيقا كه بز قرآن
مجيدى قدر كيجه‌سنده اينديردك يعنى قدر كيجه‌سنده قرآن عظيم الشانى
لوح محفوظدن سماء دنيايه منزل اولوب بيت العزتده سفره كرامه تسليم
اولندى بعده جبرئيل امين يكرمى اوچ يلده مصالحه حسبنجه بر مقدار
حضرت سرور انبيايه تلقين ايلدى وما ادراك ما ليلة القدر ۞ وسكا
نه بيلدردى كيم قدر كيجه‌سى نه‌در ليلة القدر خير من الف شهر
قدر كيجه‌سى بيك آيدن يكركدر يعنى بر كيمسنه كه قدر كيجه‌سين عبادتله
احيا ايده كندويه بيك آيلك عبادتدن زياده يكرك ثواب يازيلور و اول
قنقى كيجه اولدوغنده اختلاف واقع اولمشدر اشهر اقوال بوكه ماه رمضانك

يكرمى

يكرمى يدنجى كيجه‌سيدر تنزل الملائكة والروح فيها فرشته‌لر و حضرت
جبرئيل عليه السلام اول كيجه‌ده اينرلر باذن ربهم پروردكارلرينك دستوريله
من كل امر ۞ عرايشك اجليچون كه حق تعالى اول سنه‌ده انك وقوعنى
مقتضى قيلدى سلام هى اول كيجه سلامتدر يعنى سلامتدن اوزكه ايچنده بر نسنه
معنى اولماز حتى مطلع الفجر ۞ دان وقتى ظهور ايدنه دك

سورة البينة مختلف فيها وهى ثمان آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

لم يكن الذين كفروا من اهل الكتاب والمشركين منفكين ۞
اهل كتابدن كفر ايدنلر و بت پرستلر اينلرندن ايرلمشلر اولمزلردى حتى تأتيهم
البينة ۞ كندولره معجزه كلنجه‌دك رسول من الله خدا طرفندن بر پيغامبر
معجزه‌سى يتلوا صحفا مطهرة كذبدن و باطلدن پاك اولمش صحيفه‌لر اوقور فيها
كتب قيمة ۞ اول صحيفه‌لرده حقه ناطق استقامتى يولمش يازلمش
نسنه‌لر واردر وما تفرق الذين اوتوا الكتاب و كتاب ويريلن
كيمسنه‌لر محمد المصطفى عليه السلام ملك شاننده ايرلمدلر كه كيمسى انكا تصديق
ايدوب كيمسى حسدندن منكر اولدى الا من بعد ما جاءتهم البينة ۞ الا
كندولره پيغامبر كلدوكدنصكره والا حضرت محمد المصطفى مبعوث اولمدن
اول كلورى انك حق اولدوغنه اتفاق ايتمشلردى وما امروا الا ليعبدوا الله
و كتابلرنده امر اولنمدلر الا كه تنكرى تعالى يه عبادت ايده‌لر مخلصين له الدين
شركدن و الحاددن دينى اكا پاك قيلدوقلرى حالده حنفاء بدعقيده‌لردن
مائل اولدوقلرى حالده ويقيموا الصلوة ويؤتوا الزكوة ودخى نماز قيلوب زكاة
ويرسونلر مأمور اولديلر وذلك دين القيمة ۞ و اول مأمور اولدوقلرى
نسنه‌لر معتدل و مستقيم ملتك دينيدر ان الذين كفروا من اهل الكتاب
والمشركين فى نار جهنم تحقيقا كيم اهل كتابدن كفر ايدنلر و اهل شرك
دوزخك آتشنده‌در خالدين فيها ايچنده ابدى على الدوام مقيم اولمشلر
اولئك هم شر البرية ۞ انلر كندولر خلقك يمانرى ان الذين آمنوا وعملوا
الصالحات تحقيقا كيم ايمان كتوروب كوزل عمللر ايشليانلر اولئك هم خير البرية
۞ انلر كندولر خلقك يكركيدر جزاؤهم عند ربهم سزالرى پروردكارلرى

قتنده درجنات عدن تجري من تحتها الانهار ● براقامت باغلری کم انهار
التندن آقر معلرا قرخالدين فيها ابدا ● ایچنده عیشلر على الدوام
اقامتی تقدیر ایتمشلر رضي الله عنهم شکری تعالی انلردن خشنود اولدیکم
سزالرندن زیاده کندولره مکافات ایتدی ورضوا عنه وانلر دخی انك
عطاسندن خشنود اولدیلر زیرا نهایت امنیتلرینه واصل اولدیلر ذلك
جزاء ورضا لمن خشي ربه ● شول کمسنه یه درکه پروردکارکدن خوف ایدوب سکوت عصیاندن ابعد

سورة الزلزلة مختلف فيها وهي تسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

إذا زلزلت الأرض زلزالها ● یعنی یر تحتنا اول وقتنده کندو یه معلوم
اولان دپرنمکی دپرنمش قیلنور وأخرجت الأرض أثقالها ● یعنی زمین
اغرلقلرین چیقردوب یعنی ایچنده اولان دفائن وکنوزی واموانی طشره اخراج
ایدوب اثری ظاهر قیلدو وقال الإنسان ما لها ● وآدم اوغلی حیرت وتعجب
یوزندن دیویره نه اولدی که جمیع اثقالنی طشره قیلدی يومئذ تحدث
أخبارها ● اول کونده یرلر نه حال ایله کندو خبرلرین خلقه سویلیه بأن
ربك أوحى لها ● ولد سبیله کیم پروردکارك اکا وحی ایتدیکنه
اخبارین خلقه سویلیه يومئذ يصدر الناس أشتاتا ● اول کونده
خلق قبرلردن دونوب عرصه محشره کروه کروه کیدرلر ليروا أعمالهم
تاکه ایتدوکلری ایشلرك سزاسنی کوره لر فمن يعمل مثقال ذرة
خيرا يره ● پس هر کیم برکوچك قرینجه وزنی قدر ایلك ایشلر دخی
انك جزاسنی کورر ومن يعمل مثقال ذرة شرا يره ●
وهر کیم برکوچك قرینجه وزنی قدرینجه یاوز ایش ایشلر انك سزاسنی کورر

سورة العاديات مختلف وهي احدى عشر آية

بسم الله الرحمن الرحيم

مرویدرکه حضرت سرور کائنات عليه افضل التحيات منذر بن عمرو
الانصاری بربولك صحابه ایله قبیله کنانه یه یوللدی ● وانلره بوکون
سفر دوش ایتدیکیم فلان کون صباح وقتنده انلری غارت ایتمکه سعی ایله ك
تاکه فلان کونه دونرسن انلر دخی حضرتك سفرندن کوره حرکت ایدوب

غنيمت

غنیمت حاصل اولدیلر ودخی برصودن کچمك اقتضا ایتمکله وعد اولندقلری کوندن
کلمکلری متأخر اولدی منافقلر لسان طعنی اوزادوب بری برینه سویلیکه دخی
باشلدیکیم غزایه کیدن صحابه قمولری بادیه بلیه‌ده هلاك اولدیلر انلردن
برشخص قالمدی که خبرلرین کتوره اهل اسلام بو اراجیفدن غمناك اولدیلر
حق جل وعلا حضرتلری قلوبلرین تطییب ایتمك ایچون دخی بو سوره‌یی منزل
قیلدی والعاديات ضبحا ● غازیلرك سکردن اتلرینه قسم که اول
اتلر سکردوکلرنده بورنلری ونفسلری ونملك اوتر فالموريات قدحا ● پس
سکردوکلرنده نعللریله طاشدن آتش چیقرن اتلره قسم فالمغيرات
صبحا ● پس صباح وقتنده اربابی دشمنلر اوزره غارت ایدن اتلره قسم
فأثرن به نقعا ● پس صباح وقتنده اول اتلر طوز قوپاردیلر فوسطن به جمعا
● درعقب اول طوز ایله دشمنلرك کروهلرندن بر کروهك اورتالرینه
اولدیلر قسملرك جوابی بودرکه إن الإنسان لربه لكنود ● تحقیقا که
آدم اوغلی پروردکارینك نعمتنه انکار ایدیجیدر وإنه على ذلك لشهيد ●
وبی شبهه کیم اول انکاری اوزره کواهدر دخی انك اثری وجودنده ظاهر
اولدوغیچون وإنه لحب الخير لشديد ● وتحقیقا که آدم مالك
محبتنه غایتله قتیدر أفلا يعلم إذا بعثر ما في القبور ● پس بیلمز میکه
یعنی کورلرده اولان اشیا بعث اولنور وحصل ما في الصدور ● کوکسلرده
لرده اولان اشیا جمع اولنور إن ربهم بهم يومئذ لخبير ● تحقیقا
کیم دخی پروردکارلری اول کونده انلرك کیزلو وآشکاره
ایشلرینه ● دانادر ● پس ایشلرینه ● کوره انلره ● مکافات ایدر ●

سورة القارعة مكية وهي [illegible] عشر آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

القارعة ما القارعة ● دوکیجی نسنه ندر دوکیجی نسنه وما أدراك
ما القارعة ● وقنی نسنه سکا بیلدردیکه دوکیجی نسنه ندر مراد
قیامتدرکه کوکلری هول وهیبتله دوکر يوم يكون الناس كالفراش
المبثوث ● اول کونده که خلق کثرتدن وذلیللك واضطرابدن پراکنده
نتکه صفا ایلنش پروانه کبی اولورلر وتكون الجبال كالعهن المنفوش

وطاغلر رنكا رنك حلاجلنمش یوك كبی اولورلر یعنی طاغلر اجزاسی متفرق
اولدوقلری ایچون ودخی هواده تطایر ایندوکیچون بوقا اولنمش
رنك آمیز یوك كبی کوزلور فاما من ثقلت موازینه پس اما
شول کیمسنه لرکه ترازولری آغر اولدی یعنی مقادیر حسناتی راجح اولدی
فهو فی عیشة راضیة اول کیمسنه بر خشنود پسند اولنمش
زندکانیده که دیرو واما من خفت موازینه واما شول کیمسنه که
ترازولری یڭكل اولدی یعنی سیئاتی حسناتی اوزرینه راجح اولدی
فامه هاویة آنك ماوا ومحل قرارکاهی هاویه در وما ادریك ماهیه
وقنی نسنه سنی بیلدیردی هاویه که هاویه ندر نار حامیة بر قزمش آتشدر

سورة التكاثر مختلف وهي ثمان آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

کتوردیلر که بنی عبد مناف ونی سهم بری بریله قبیله لرینك کثرتیله جاهلیله
تفاخر ایدوب کشیلرین صایشدیلر بنی عبد مناف بنی سهمدن ارتوق کلدیلر
بنی سهم ضجا ایندیلر که بزم کشیلر عز لرجوغی جاهلیت عصرنده قرلدیلر کلك
بز کله احیاتی وامواتی صایشه لم صایشدوقلرنده بنی سهم ارتدیلر پس
حق جل وعلا بو سوره یی منزل قیلوب بیوردی الهاکم التکاثر چوقلغله
افتخار ایتمك سزی مشغول قیلدی حتی زرتم المقابر بر حده دك
کم قبره کلوب اولولری صایشدوکز بعض مفسرین بو آیتك معناسنی
بویله دیدیلر کیا امور اخرویه ایچون سعی ایتمکدن اموال واولادکوزك کثرتی سزی
مشغول قیلدی بر حده دك که میت اولوب قبوره کلدوکز کلا بویله کرکز که
عاقل امور اخرویی ترك ایدوب دنیا ملك الا ایشنه مشغول اوله سوف
تعلمون علی الحقیق اعمالکوزك نتیجه سنی بیله جکسز ثم کلا سوف
تعلمون تاکید ایچون مکرر اولدی ولفظ ثم دولتنا ایتمك ایچون که
ایکنجی جلددن مستفاد اولان معنی اولکیدن ابلغدر کلا لو تعلمون
حقا که ایلرو کوزده نه اولدوغنی بیلسیدوکز علم الیقین درست
وبیکمان بیلمك الشرم بیهوده ایشلره مباشرت ایتمزدکوز لترون الجحیم
قسم اولسون بکرسعلی الحقیق دوزخی کوررسز ثم لترونها صکره علی الحقیق او

جحیمی کوررسز عین الیقین بی شك وبی شبهه که کوز ایله کورمك
ثم لتسألن یومئذ عن النعیم بعده اول کونده یعنی محاسبه محلنده
عبادتدن سزی مشغول ایدن لذائذ دنیویه دن صورلورسز

سورة العصر مكية وهي ثلث آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

والعصر ایکندی نمازینه قسم ان الانسان لفی خسر تحقیقا آدمی
عمرلرینی سعیندن ومطالبنی تحصیل ایتمکده عمرنی صرف ایتمکدن بر
اوتوزمقده در الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات مکر
ایمان کلوب کوزل عملر ایشلیانلر وتواصوا بالحق وبری برینه ایمان
وتوحید ایله امر ایلدی وتواصوا بالصبر ومعاصیدن
اجتناب ایتمکه بری برینه سفارش ایلدی

سورة الهمزة مكية وهي تسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

ویل لکل همزة لمزة وای اولسون هر کیمسنه یه که خلقی غیبت
وعیب ایدر واندن مراد ولید بن المغیرة در زیرا اول خبیث حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلمی چوق غیبت ایدردی وبو سوره آنك حقنده نازل
اولدی الذی جمع مالا وعدده اول خبیث شول کیمسنه در که مالی جمع ایدوب
وبو بولری دفع ایتمك ایچون آنی آماده قیلدی یحسب ان ماله اخلده
کمان ایدر که مالی کندو یی دنیاده باقی قیلدی کلا ایش بویله دکلدر
اول کمان ایدر لینبذن فی الحطمة البته اول شقی حطمه ده صالیویر
وما ادریك ما الحطمة وسکا بیلدردیکی حطمه نه در
نار الله الموقدة اول خدانك یاندرلمش آتشیدر یعنی خدای جبارك
انی یاندرمشدر بر کیمسنه آنی سوندرمکه قادر اولماز التی تطلع علی
الافئدة شول آتش که کوکلره اوشنر یعنی قلوب انلری قیلر چون
جهنمه دخولنه موجب اولان اشیانك محل ومنشاسی قلوب در آتشله
تیلتمغه مستحق اولدیلر انها علیهم مؤصدة تحقیقا که اول آتش کفاره اوزرینه
قپلنمشدر فی عمد ممددة اول حالده که دیرکلر ایله محکم قپلنمشلر

سورة الفيل وهي خمس آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

كتب تفاسيرده مذكوردر كه حبشه پادشاهی اصحمة النجاشی طرفندن ابرهة بن الصباح
يمنده حاكم ايدی كورديكه خلق اطراف واكنافدن حج موسمنده مكهٔ مكرمه يه
توجه ايدرلر وكندويه معلوم اولديكه معتقدلری كعبهٔ مكرمه نك زيارتيدر پس
هوای نفسی آنی اقتضا ايلديكه كعبهٔ مكرمه يه مانند بر مكان بنا ايده تا كه خلق انك
زيارتنه يوز دوته لر ● پس صنعا شهرنده مرمر ايله بر كليسا ياپوب
انك دروديوارين طلا وجواهر ايله مزين قيلدی ● و اكا قليس نام قويوب
يمن اقليمنده اولان طوائف وقبايلی انك زيارتنه دعوت ايلدی بو حال
مكهٔ مكرمه سكانی اولان سادات قريشه خوش كلمديكی اللرندن بر زاد كلمديكله
اول بار كرانك تحمل صبر ايتديلر بيت انجادوجكر خلق بو غمدن بو قصه ده
آدم قره صاغ اولسه كوزيز بوكا طاقت ● بعده كنانه دن بر مرد اول كليسانك
خدامی شكلنده منسلك اولوب مرور ايام ايله اول مكانك رتبهٔ خاصته سنه
حائز اولدی ● بعده بر كيجه اول بيت محدثك دروديوارين حدث ايله
آلوده ايدوب قاری فراره تبديل ايلدی بو خبر آفاق واقطارده منتشر اولوب
خاطف طباعی ملوث اولان زبنتلی بنيك طوافندن نفرت ايتدی ● ابرهه بو حالدن
بو حالدن متأثر اولوب حرم محترمی تخريب ايتمك قصديله لشكر جمع ايتمكه شروع
قيلدی ● بعده قوی هيكل مهيب منظر متعدد فيللر ايله لشكرين چكوب جانب
مقصوده توجه ايتدی ● ودخی محمود نام اولان فيلين كه انك جثه سنك
عظمی بر طاغ پاره سی كبی ايدی بيله مصحوب قيلدی ● چون مكهٔ محروسه نك
اطرافنه كلدی ● اهل مكه طاغلرده متحصن اولديلر ● مواشيلرين غارت
ايلدی ● واول مواشيده حضرت پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلمك
جدی عبد المطلبك بر مقدار دوه سی وار ايدی دوه چوبانی عبد المطلبه كلوب
خبره سنك سرقتيله ابرهه قتنه دوغری كلوب ابرهه آنی كوردكده
وجودنده بر هيبت ووقار مشاهده ايدوب صوردی ● ای عزيز بر مصلحتك
وار ايسه سويله قضا ايده لم ● عبد المطلب ايتديكه بنم دوه لرمی
لشكرك نهب وغارت ايدوب انك خلاصين سندن ايسترم ابرهه عبد المطلبه

ديدی ای عزيز بو بر امر حقيردر ● اكر بو لشكرك دونمسين و بنم اولدوغم بنيانك
تبديلين ايستسيدك مطلبكی امضا ايدردم عبد المطلب ايتديكه دوه منم
ملكمدر انك استخلاصی بكا دوشر ● و بنيانك صاحبی واردر انی او حمايت ايدر
پس عبد المطلب مطلوبن تحصيل ايتدكدن صكره كعبهٔ مكرمه يه دونوب
بيت شريفك قاپوسی حلقه سنه ياپشوب جناب رب العزته بو كلماتله مناجات
ايلدی لاهم ان المرء يحمي رحله ● ورحالك فامنع رحالك ● جاؤا بجميع
جموعهم ● والفيل كي يسبوا عيالك ● إن كنت تاركهم وكعبتنا ● فافعل
ما بدا لك ● يعنی ابرهه صباح وقتنده لشكرين آماده قيلوب فيللری عسكرك
ايلروسنه سوردی ● محمود نام فيل مقدمهٔ لشكر ايدوب كعبهٔ مكرمه يه متنفس
متوجه قيلديلر فيل مزبور مقصدلرينك عكسنی ايدوب شتاره فيللر دخی اكا متابعت
ايتديلر هر چند فيلبانان جد وجهد ايتديلر كه كعبهٔ محروسه يه دوغری
كيده قبول ايتمدی ● ابرهه بو حالدن حيرتده قالدی قريش طاغلر باشنده منتظر
درلركه حال نيه وارور ناكاه دريا سمتندن شيا كوه لی باشلی كرداني قوشلر
فوج فوج كلوب اول لشكر اوستنه طاش ياغدرديلر بر نفس كيمه دن جمله قوم
عن آخرهم هلاك اولديلر ● كما قال الله تعالی ألم تر كيف فعل ربك
بأصحاب الفيل ● يعنی سن كورمدكمی پروردكارك فيل آيه لرينه نه ايشلدی
بو مقامده خطاب حضرت سرور كائناته در ● واكرچه حضرت صلی الله
تعالی عليه وسلم فيل وقعه سنی مشاهده ايتمدی لكن آثارينی مشاهده ايتمكله
واخبار متواتره ايله استماع ايتمكله كورمش يابر سندن قيلندی ألم يجعل كيدهم
في تضليل ● انلرك مكر وحيله لرين بطلانه سبب قيلمديمی يعنی ايشلرين باطل قيلدی
وأرسل عليهم طيرا أبابيل ● واوزرلرينه بلوك بلوك قوشلر يوللدی
ترميهم بحجارة من سجيل ● بالچوردن پيشرلمش طاشلر ايله انلره اورلر
فجعلهم كعصف مأكول ● پس دانه سی يينلمش اكين يپراقی كبی انلری قيلدی

سورة قريش وهي اربع آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

كوردكه قريش طائفه سنك يلده ايكی سفرلری وار ايدی بری ياز فصلنده
شام زمينينه وديگری قيش فصلنده يمن اقليمنه واندن انلره بر خيلی خير حاصل اولوردی

وازین کندولرحوم حرمت خدا ملری ایدی ● کیدنلرین وکلنلرنی بادیه نشینلرد
اعزاز واکرامدن اوزکه برنسنه کورمزلردی ● پس حق جل وعلا انلر اوزرینه بو
نعمتلر ایله امتنان ایدوب بیوردی لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ● قبیله قریش بری بریله
اتفاق ایتدوکلریچون تعجب ایدك إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ●
قیشلك سفرین ویازلك سفرینی الفت ایتدوکلریچون ● فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ
هَٰذَا الْبَيْتِ پس بو خانه نك یعنی کعبه مکرمه نك خداوندنه عبادت ایتسونلر
الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ ● شول خداوند که اجلقلرندن اونلری کندولره
طعام ویردی وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ ● وقورقولرندن کندولرین امین قیلدی
کایمنی سفرلرنده امین کیدوب کلورلر اصلا برکیمسه کندولره تعرض ایتمز

سورة الماعون مختلف فیها وهی سبع آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ● کوردکمی شول کیمسنه یی که روز جزانك
اولمسین تکذیب ایدر فَذَٰلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ ● پس اولدر شول کیمسه کم
اوکسزی عنف وقهر ایله دفع ایدر روا ابو جهل خشنیدر کا ویرا اوکسز
وصی اولمشدی ● وکسز کلوب کندو مالندن برنسنه استدی انی قوغدی
قوودی وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ
نه اهلی ونه اوزکلرین یوقسلك ییدرمسی اوزرینه ایکیچون که روز جزانك
اولمسین اعتقاد ایتمز فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ● پس
وای اولسون نماز قیلنلره شول نماز قیلنلرکه کندولر نمازلرندن غافل اولوب
اکا اعتنا ایتمزلر الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ● انلر شول کیمسه لردرکه کندولر
عملرندن مریا ایدرلر تا که خلق حسن حاللرینه شهادت ایلیه لر
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ● وبحسب العاده عاریت طریقیله طلب اولنان
بلجی قزان وکاشق وبالته کبی نسنه یی اسنیاه کیمسه دن منع ایدوب ویرمزلر

سورة الکوثر مکیة وهی ثلث آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

معالم التنزیلده کتورر دیکه عاص بن وائل حضرت سرور کائناتی ایله حرمك
برقاپوسنده بولشوب بعض کلنه وکوا دلرنده واقع اولدی عاص یوم کیرجك
انده حاضر اولان کفار قریش اکا دیدیلرکیم کیمله سویلشیردك عاص ایتدیکم شول

ابتر ایله سویلشیوردم مقصودی حبیب اکرمدر ● زیرا عربك اصطلاحی اویله
جاری اولمشدیکم برکیمسه نك که اوغلی یوقدر انکا ابتر دیرلردی بو سوزی حق
اکرمه نقل اولندقده اندن غمناك اولدی ● حق جل وعلا حبیب اکرمنه
تسلیت ویرمك ایچون بو سوره یی منزل ایدوب بیوردی إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ
الْكَوْثَرَ ● تحقیقا که بز سکا علمدن وعملدن وشرف دارینیدن غایتله
چوق خیر ویردك ● وحضرت صلی الله تعالی علیه وسلمدن مرویدرکه
کوثر جنتده بر ایرمقدر ● حق تعالی انی بکا وعد ایلدی انك ایچنده چوق
خیر وار اولقدر بیلدکه بالدن ● شیرین وسوتدن بیاض وقاردن صاووق
وکرهدن نرم ایکی جانبی زبرجددندر وکاسه لری کومشدندر کیم اندن ایچر
اصلا صوصمز فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ● پس پروردکارک ایچون یا محمد نماز
قیل وعربك کوزل اموالی اولان دوه لری قربان ایتمك ایچون بوغازله إِنَّ شَانِئَكَ
هُوَ الْأَبْتَرُ ● تحقیقا که سکا دشمنلك ایدن قوربدن اوزری ابتردر
سویلیان کندودر قیرق بوغز کسلك اولان که اولادندن اصلا برکیمسه
قالمیوب نسلی منقطع اولور وسنك ذریتك قیامته دك باقی قالورلر ●

سورة الکافرون ... وهی ست آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

کتوردیلرکه قریشدن برقاچ کیمسه حضرت عباس ایله سید الکونینه خبر
صالدیلرکه سن بر ییل بتلرمزه عبادت ایله وبز تکریکه بر ییل عبادت
ایدرز خبر حضرت سرور کائنات ایرشجك بو سوره منزل اولدی ● قُلْ يَا
أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ● سویله ای کافرلر لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ
پرستش ایتدوککز اشیایه پرستش ایتمم وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا
أَعْبُدُ ● ونه سز پرستش ایدیجیلرسز بنم پرستش ایتدوکم نسنه یه وَلَا
أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ● ونه بن طاپیجی یم شول نسنه لره که سز انلره طپدوکز
وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ● ونه سز عبادت ایدیجی سز بنم عبادت
ایتدوککم نسنه یه لَكُمْ دِينُكُمْ آیینکز سزه در بنم سزه
تعرض ایتمم وَلِيَ دِينِ ● وبکا دردینم ومعتقدم اندن یوز دوندرم
هرکیمسنه یه عبادت ایتمم بو سوره نك حکمی آیت السیفله منسوخ اولدی

سورة النصر مدنية وهي ثلث آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

إذا جاء نصر الله ● يعني تنكري تعالى نك ياردمي كلور و والفتح ● وهم مكه
مكرمه نك فتحي دخي كلور ورأيت الناس يدخلون في دين الله أفواجا ● وخلقي
كوررسن تنكرينك دیننده يعني دين اسلامده بلوك بلوك كيررلر فسبح
بحمد ربك پس پروردكارڭك حمدنه مقارن نماز قيل ● مرويدركيم فتح مكه
كوننده سيد الكونين مكه مكرمه يه كيرجك ابتدا بيت الحرامه واروب
كوردي واچنده سكز ركعت نماز قيلدي واستغفره ● ونفسك
هضم ايتمك ايچون وعالمي استغفار ايتمك ايچون خدادن مغفرت طلب ايله إنه
كان توابا ● كوكي شبهه سز حق تعالى استغفار ايدنلردن توبه يي غايتله قبول ايدجيدر

سورة تبت مكية وهي خمس آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

كتورديلر كه يعني وأنذر عشيرتك الأقربين آيتي اينديكي ● سرور كائنات
عليه الصلوة والسلام يعني خصملرين چاغروب خدانك عذابندن و روز جزادن
زحمتندن كندولرين قورقوتدي عمجه سي ابولهب اكا دونوب ديدي تبا لك
بونك ايچون بزى دعوت ايتدڭ و النده بر طاش الوب سيد الكونينه اورمق
ايستدي بعده حق جل وعلا بو سوره يي منزل قيلدي كيم تبت يدا أبي لهب
● ابولهبك ايكي الي هلاك و نابود اولدي وتب وكندوسي دخي هلاك
اولدي ما أغنى عنه ماله وما كسب ● كندوسندن مالي وانكله قزندوغي
نسنه عذابدن براز نسنه دفع ايتمدي سيصلى نارا ذات لهب ● البته
علوي يسي بر آتشه كيرر وامرأته وقاريسي دخي اكا كيرر حمالة الحطب
اودني كوتورن قاري ديم اولسون بيلينمك كرك كه حمالة الحطب ابولهبك قاريسيدر
بو صفتله مذموم اولمسينك سببي بودر كه تيكنلي كيچه كوتوروب حضرت
سرور كائناتك يولنه صاچوردي في جيدها حبل من مسد ● كردننده خرما
ليفندن بر ايب واردر يعني معهود اودني كوتوررسنده مراد دخي قاريه بنكزر كه
كردننده اوله ونك ايبي قومشدر و بوندن مراد آنك شاني تحقير ايتمكدر

سورة الاخلاص مختلف فيها اربع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

كتورديلر كه قريشدن بر كروه سرور كائناته ديديلر يا محمد بزى عبادتنه دعوت
ايتدوكڭ پروردكارڭ نسبي و صفاتي حق جل وعلا سوره اخلاصي منزل ايدوب
بيوردي قل هو الله ● يا محمد كفار قريشه سويله وصفيني ايستدوككز پروردكار
صفات كماله جامع اولان ذات پاكدر أحد ● صفات جلال ايله متوحد
اولان واجب الوجوددر الله الصمد ● خداء عز وجل كه جميع ارباب حاجاتك
توجهي اكادر لم يلد هيچ بر نسنه يي طوغرمدي ولم يولد وطوغمش قيلنمدي
ولم يكن له كفوا أحد ● و بركيمسه اكا قرين ● و مانند
اولمدي كندو ذاتنده منفرددر جميع اشيادن مستغني جل جلاله حديث
شريفده كلمشدر كه سوره اخلاص اوقومسي قرآنك بر اوچنه برابردر

سورة الفلق مختلف فيها وهي خمس آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

كتورديلر كه يهودن بر كوچك اوشاق حضرتك خدمتنده اولوردي لبيد بن
اعصم يهودي قزلري اندن الماس ايدوب كه حضرتك مبارك صقالندن درتاق
علقندن دوشن قيللردن و شانه سنڭ دندانلرندن بريچ قيل و بريچ دندانه
كندولره كتوره يهودي اوغلان اكا مقيد اولوب اني كندولره كتوردي انلر
الوب حضرتك نامنه بر ايپه اون بر دوكون بغليوب اني بر قويويه بر طاشك التنه
قوديلر ● سرور كائنات اندن خسته لدي حضرت جبرئيل عليه السلام
كلوب سيد الانامه اندن خبر ويردي ● پس حضرت صلى الله تعالى عليه
وسلم اول ايپك استخراجنه حضرت علي يي كوندردي ● حضرت علي واروب
مكان معهوددن اني چيقردي حضرتك حضورينه كتوردي كلنجه حق جل وعلا
معوذتين سوره لرين منزل قيلدي ● پس حضرت جبرئيل عليه السلام اني
اوقمغه باشلادي هر بر آيتي اوقودوقجه بر عقده حل اولنوردي يعني معوذتينك
اون بر آيتين بالتمام اوقودي حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم صاغ و سالم
قالقدي قل أعوذ برب الفلق ● سويله يا محمد صباح وقتينك پروردكارينه
صيغنورم من شر ما خلق ● يراتدوغي نسنه شرندن ومن شر غاسق وقرانلغي
بچوق كيجه نك يمانلكندن دخي صيغنورم اذا وقب ● يعني قرانلغي هر نسنه يه

داخل اولوروز ومن شر النفاثات في العقد ● وسحر ايچون دوكلرده اوفوريكر يرماز لغندن نفثي ومن شر حاسد ودنخي حسودك بدلكندن صيغنورم اذا حسد ● يعني حسدني اظهار ايدوب انك مقتضاسيله عمل ايدر

سورة الناس مختلف فيها وهي ست آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

قل اعوذ برب الناس ● سويله يا محمد خلقك پروردكارينه صيغنورم ملك الناس ● آدميلرك پادشاهي اله الناس ● انسانك معبودي ومستحق عبادتي من شر الوسواس وسوسه ايدنك شرندن الخناس شول وسوسه ايدېجي شيطانك شرندن كه انسان پروردكارني ذكر قيلدوقده وسوسه ايتمكدن سكوت ايدر ● الذي يوسوس في صدور الناس ● شول وسوسه ايدېجي كه خلقك سينه لرنده وسوسه ايدر من الجنة والناس ● وسواسك بياندر يعني وسوسه ايدن بريلردندر وآدميلردندر ● حضرت سرور كائنات عليه اشرف التحيات ● مرويدركه بيوردي اوزريمه ايكي سوره ايندرلدي انلركبي سوره لر اينمدي ● وعلى التحقيق سن اي اوقيجي اوقومدك ايكي سوره دن زياده سيوكلي ● وزياده پسنده اولنمش خدانك قتنده ● واندن غيري دعوذ تيندر ● والحمد لله ● رب العالمين ● حسبنا الله ● ونعم الوكيل

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى ● اما بعد فلما تم نعم الله التامة والآئه الكاملة ● ان يتم تحرير هذا الكتاب الكريم ● وتبييض هذا التفسير العظيم ● اول تسجيد برزت الى البياض من السويد بتوفيق الله الملك المجيد ● على يد احوج الخلق الى عفو الكريم الرؤف الصمد ● معتاد الحق خليل بن محمد ● فاضرع اليد مبتهلا الى قوي الضراعة ● ان يجعل ما عانيت فيه من استعمال الفكرة ● ذخائر في عرصة القيمة ينجيني ● ومن اكتساب الجارحة نورا يسعى على الصراط بين يدي وبيميني ● وما انيت فيه من الاجتهاد على كتابته ● والتبصر في مطالعته والتفحص في مراجعته ● خالصا لوجهه الكريم ● وسببا للترقي في جنات النعيم ● والفوز بجنة الخلد برضوان الرؤف الرحيم ● وقد كان ذلك باشارة الوزير الاعظم ● والدستور المكرم ● ذي الهمم العلية ● والشيم المرضية والاخلاق السنية ● حضرة الوزير ابراهيم پاشا ● وفقه الله لما يحب ويرضى ديناً ● وحيث تيسرت اشرف الاوقات الفراغ من اتمامه ● وتسهل في ابرك الساعات فض ختامه وختامه ● في الليلة المباركة التي انزل فيها جملة من اللوح المحفوظ الى السماء الدنيا القرآن ● نظراً الحقير بعض علماء هذا الشأن للسلخ النصف من شعبان ● نوعلي همم ذي قدر ابراهيم پاشا كيم ● طريق حقده خير ايتمكدر ذكر و فكر صبح و شامي ● ايدوب تركيه قرآن مبين تفسيرني فرمان ● دل و جان ايله رغبت قيلدي سعي تام ايله اقدام ● مصنف نسخه سيني بتمنا بوقلب رغبت ايتدم ● خليل يازديسيله لطف حقله بولدي اتمام ● قوبوب باش سجده شكرايله توفيقنده ديدم تاريخ

بعون الله يازلدي مبارك كتاب اتمام ●

قد تم هذا الكتاب بعون الله الملك الوهاب ● عن يد اضعف الكتاب مصطفى بن محمد الوقية ● من تلامذة المرحوم محمد افندي ● غفر الله تعالى ذنوبهما ● وستر عيوبهما في اليوم الخامس من شهر

ذي القعدة الشريفة لسنة خمسين ومائة والف من هجرة النبوية